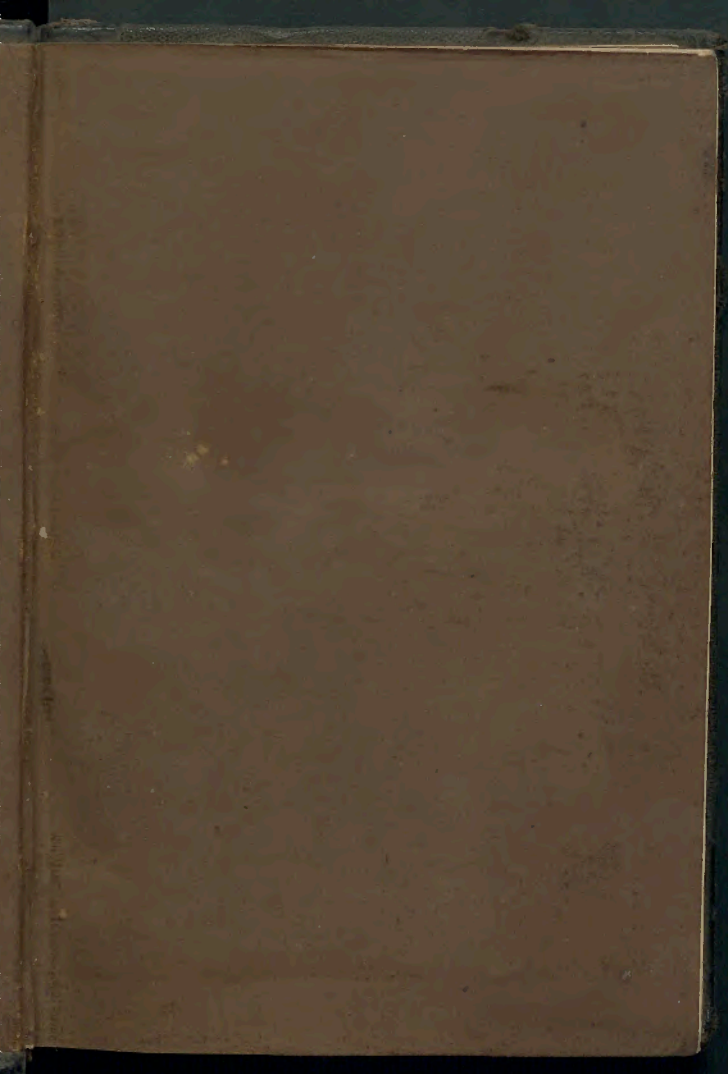

629

W. 629

10

ՄԱՀՏԸ ՃԵՏԻՏ

Ե Ա՛ՆԻ

ԻՆՃԻԼ Ի ՇԷՐԻՖ

ԼԻՍԱՆԸ ԱՍԼԻ Ի ԵՈՒՆԱՆԻՏԷՆ ՊԻԹ ԹԷՐՃԻԻՄԷ

ՄԷՍԱՐԻՖԻ

ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՊԱՅՊԸԼ ՇԻՐՔԷԹԻ ԹԱՐԱՅԸՆՏԱՆ

ԹԷՍՎԻՏԷ ՕԼՈՒՆԱՐԱԳ

ՄԷ՛ՐԷՖԷ՛ Դ՛ՐՈՒՅԷ ԿԱԼԱՐԷՐԷ ՏԷԼԷԼԷՐԷՐ Դ՛ՐԻՄԷՐԷԼԷ

ԻՍԹԱՆ ՊՕԼՏԱ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱՆՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏԸՐ

1875

1845

1845

1845

1845

1845

1845

1845

1845

1845

1845

1845

ՖԻԶՐԻՍԹ

			Սահիֆե
Ինձիլ, Մաթթանըն թահրիրի Իւզըէ			4
„ Մարգօսըն „ „			401
„ Լուգանըն „ „			461
„ Եղհաննանըն „ „			267
Ա՛մալ Ի Բուսուլ			347
ՓԱՎԼՍՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ			
Բօմալըլարա Բէսալէսի			452
Գօրընթօսլըլարա 1 Բէսալէսի			493
„ 2 „			534
Էֆսուսլըլարա „			575
Ֆիլիփփիլիէրէ „			589
Գօլօսսիլիլէրէ „			599
Սէլանիլիլէրէ 1 „			609
„ 2 „			618
Թիմօթէօսա 1 „			623
„ 2 „			634
Թիթօսա „			642
Ֆիլիմօնա „			647
Իպրանիլէրէ „			649
Եա՛գուպ Բէսուլըն ՚ուլմուլի Բէսալէսի			681
Պեարոս „ 1 ՚ուլմուլի „			692
„ „ 2 ՚ուլմուլի „			704
Եղհաննա „ 1 ՚ուլմուլի „			711
„ „ 2 „			722
„ „ 3 „			724
Եէհուսա „ ՚ուլմուլի „			725
Վահի Ի Եղհաննա			729

ԻՆՃԻԼ

ՄԱԹԹԱՆԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

- 1 Յիսուս ֆրիստոս , իպնի Տաուլտ , իպնի Իպրահիմին
նէսէպինին քիթապը տըր :
- 2 Իպրահիմ Իսհապը թէվլիտ էյլէտի . վէ Իսհապ
Ետ'գուպը թէվլիտ էյլէտի . վէ Ետ'գուպ Եէհուտայը
- 3 վէ տնըն գարնտաշարընը թէվլիտ էյլէտի . վէ Եէ-
հուտա թամարտան Ֆարէս իլէ Զարահը թէվլիտ
էյլէտի . վէ Ֆարէս Հասրուընը թէվլիտ էյլէտի . վէ
- 4 Հասրուըն Արամը թէվլիտ էյլէտի . վէ Արամ
'Ամինատապը թէվլիտ էյլէտի . վէ 'Ամինատապ
Նահշոնը թէվլիտ էյլէտի . վէ Նահշոն Սալմոնը
- 5 թէվլիտ էյլէտի . վէ Սալմոն Բահապտան Պո'ազը
թէվլիտ էյլէտի . վէ Պո'ազ Բա'ութտան 'Օպիտի
թէվլիտ էյլէտի . վէ 'Օպիտ Եէսսէյի թէվլիտ էյ-
- 6 լէտի . վէ Եէսսէ Տաուլտ մէլէյի թէվլիտ էյլէտի .
վէ Տաուլտ մէլէյ Ուրիյանըն զէվճէսինտէն Սուլէյ-
- 7 մանը թէվլիտ էյլէտի . վէ Սուլէյման Բէհոպը'ամը
թէվլիտ էյլէտի . վէ Բէհոպը'ամ Ապիյայը թէվլիտ
- 8 էյլէտի . վէ Ապիյա Ասայը թէվլիտ էյլէտի . վէ
Ասա Եէհոշաֆաթը թէվլիտ էյլէտի . վէ Եէհոշա-
ֆաթ Եօրամը թէվլիտ էյլէտի . վէ Եօրամ 'Ուզի-

- 9 յայլ թեզլիտ էլէտի . վէ 'Ուզէյա Եօթամը թեզլիտ էլէտի . վէ Եօթամ Ահազը թեզլիտ էլէտի .
- 10 վէ Ահազ Հիզգիյայը թեզլիտ էլէտի . վէ Հիզգիյա Մանասայը թեզլիտ էլէտի . վէ Մանասա 'Ամօնու թեզլիտ էլէտի . վէ 'Ամօն Եօշիյայը թեզլիտ էլէտի . վէ Եօշիյա Պապէլ ճիւսը զէմանընտա Եէքօնիյայը վէ անըն գարնտաշլարընը թեզլիտ էլէտի . վէ Պապէլ ճիւսընտան սօնկրա Եէքօնիյա Շաալթիէլ թեզլիտ էլէտի . վէ Շաալթիէլ Զէրու .
- 13 պապէլ թեզլիտ էլէտի . վէ Զէրուպապէլ Ապիհուտը թեզլիտ էլէտի . վէ Ապիհուտ Էլիյադիմի թեզլիտ էլէտի . վէ Էլիյադիմ 'Ազուրը թեզլիտ էլէտի : վէ 'Ազուր Սատուգը թեզլիտ էլէտի . վէ Սատուգ Ասիմի թեզլիտ էլէտի . վէ Ասիմ Էլիյուտի թեզլիտ էլէտի . վէ Էլիյուտ Էլի'ազարը թեզլիտ էլէտի . վէ Էլի'ազար Մաթսանը թեզլիտ էլէտի . վէ Մաթսան Եա'գուպը թեզլիտ էլէտի . վէ Եա'գուպ Մէրեմին զէվճի Եուսուֆը թեզլիտ էլէտի : վէ մէրգումէտէն Քրիստոս տէնիլ .
- 17 լէն Յիսուս թեզլիլիտ էլէտի : Իմտի էնսալըն ճիւմլէսի Իպրահիմտէն Տոուտա գատար օն տէօրթ նէսլ , վէ Տաուտտան Պապէլ ճիւսընտաթէլին օն տէօրթ նէսլ , վէ Պապէլ ճիւսընտայն Քրիստոսաւտէք օն տէօրթ նէսլ տիր :
- 18 վէ Յիսուս Քրիստոստէն վէլատէթի պու մինվալ իւզրէ ոլտու , Եա'նի վալիտէօի Մէրեմ 'Եուսուֆա նիշանը իբէն , իճթիմա'լէրինտէն էվվէլ , Բուհ իւլ Գուտատուն համիլէ պուլլունտու : Իմտի անըն զէվճի Եուսուֆ , սալիհ օլտուղընտան վէ անըրիւսվայ ի 'ալէմ էթմէք իթէմէտիյինտէն , անը կիզ

- 20 Լիճէ Թաթլիգ էթմէք նիյէթինտէ իտի : Ամնա պու-
նու տիւղիւնիւր իքէն . իշթէ Բապպըն մէլէյի բիւ-
յաւա անա կէօրիւնիւպ՝ Ե՛յ Երուսաթ իպնի Տաուտ,
զէվճէն Մէրեհմի գապուլ էթմէյէ գօրգմա , զիրա
անըն բաճմինտէ մէվճուտ օլան՝ Բուճ իւլ Գուտա-
- 21 տան տըր : Վէ օ պիր օղուլ տօղուրաճագ, վէ անա
Յիսուս Թէսմիյէ էտէսին . զիրա Օ գապմընը կիւնաս-
- 22 Լարընտան իւլաս էտէճէք տիր՝ տէտի : Իմտի պու-
նըն ճիւմլէսի Բապպ Թարաֆընտան փէյղամպեր
- 23 վասըթասըյլա , իշթէ պաքիրէ համիլէ օլուպ պիր
օղուլ տօղուրաճագ տըր , վէ իսմինի Դամանուէլ
(քի Թէրճիւմէ օլունսա՝ Ալլահ պիղիմ իլէ տէմէք
տիր) Թէսմիյէ էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ պույուրուլան
քէլամըն իթմամ՝ օլունմասը իշիւն վադը 'օլտու :
- 24 Իմտի Երուսաթ ույգուտան ույանտըգտա , Բապպըն
մէլէյինին քէնտիսինէ էթտիյի էմրէ իմթիսալէն՝
- 25 զէվճէսինի գապուլ էյլէտի : Վէ մէրգումէյի՝ իւք
օղունու տօղուրունճայէտէք պիլմէզ իտի . վէ օլ
մասա Յիսուս Թէսմիյէ էյլէտի :

ՊԱՊ 2

- 1 Վէ Յիսուս Հերօտէս մէլիյին էյամընտա Եէհու-
տիյէնին Պէյթէհէմ շէհրինտէ տօղտըղը զէման ,
իշթէ շարգ Թարաֆընտան Երուշալիմէ հիւքէմա
- 2 կէլիպ՝ Եէհուտիլէրին տօղմուլ օլան մէլիյի նէրէ-
տէ տիր , զիրա շարգտա անըն ելլտըղընը կէօր-
տիւք վէ անա սէճտէ գըլմաղա կէլտիք՝ տէտիլէր :
- 3 Վէ Հերօտէս մէլիք պունու իշիթտիքտէ , քէնտի-
սի վէ անըն իլէ պէրապէր պիւթիւն Երուշալիմ՝

- 4 տախի միւղթարիպ օլտու : Վէ պաշքեահինէր իլէ
գաւմըն ճիւմլէ 'ուլէմասընը ճէմ' էտիպ անլէրտէն
Քրիստոսուն նէրէտէ տօղաճաղընը իսթիֆսար էյ-
- 5 լէտի : Անլէր տախի անա տէտիլէր քի' Եէհուտի-
յէնին Պէյթլէհէմ շէհրինտէ Գօլհէմ, զիրա փէյ-
ղամպէր վասիթասըյլա պէջլէ Եաղըմըշ տըր , Եա'-
- 6 նի' Էյ Եէհուտանըն տիյարը Պէյթլէհէմ, Եէհու-
տա ումէրասը արասընտա սէն տախի ասլա քիւ-
չիւք տէյիլսին , զիրա գաւմըմ Իսրայէլի կիւտէճէք
- 7 պիր էմիր սէնտէն զուհուր էտէճէք տիր : Օլ զէ-
ման Հէրօտէս հիւքէմայը կիզլիճէ չաղըրըպ' Եըլտը-
ղըն նէ զէման կէօրիւնտիլիւնիւ անլէրտէն թահ-
- 8 գիգ էթտի . Վէ կիտին , մա'սումա տալը տիգ-
գաթ իլէ մալիւմաթ ալըպ , անը պուլտըղընըզ
զէման պանա խապէր վէրին , թաքի պէն տախի
- 9 կիտիպ անա սէճտէ գըլայըմ' տէյէրէք , Անլէրի
Պէյթլէհէմէ կէօնտէրտի . անլէր տախի մէլիյի տինկ-
լէյիպ կիթտիլէր . վէ իշթէ շարգտա կէօրտիւքլէրի
Եըլտըզ՝ վարըպ մա'սումըն պուլտընտըղը Եէրին
իւզէրինտէ , տուընճըյա տէկին էօնլէրինճէ կիթ-
- 10 տի : Վէ Եըլտըզը կէօրտիւքլէրինտէ , զիյատէսիլէ
11 մէսըուր օլտուլար . Վէ Էվէ կիրիպ՝ մա'սումը վա-
լիտէսի Մէրէհէմ իլէ պուլտըլար , վէ տիւշիւպ անա
սէճտէ գըլտըլար , վէ խաղինէլէրինի ալըպ անա ,
հէտիլէ օլտարազ , ալթուն վէ քիւնլիւք վէ միւրրի
- 12 սաֆի թագտիմ էթտիլէր : Վէ Հէրօտէսին նէզ-
տինէ 'աւտէթ էթմէմէլէրի անլէրէ րիւյատա վա-
հի օլունմաղըլա , քէնտի տիյարլարընա տիկէր պիր
Եօլտան 'աղիմէթ էթտիլէր :
- 13 Վէ անլէրին 'աղիմէթինտէն սօնկրա , իշթէ Բապ-

- պըն մէլէյի ըիւյստէ Եռսուֆա կէօրիւնիւպ, Գալգ մա'սուժ իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսըրա ֆիրար էյլէ, վէ պէն սանա սէօյլէյինճէյէտէկին օրատա գալ . զիրա Հէրօտէս մա'սուժը հէլաք էթմէք իչիւն
- 14 արայաճագ տըր՝ տէտի : ՕԼ տաիի գալգըպ կէճէլէյին մա'սուժ իլէ վալիտէսինի ալըպ Մըսըրա կիթ-
- 15 տի . Վէ Հէրօտէսին վէֆաթընատէկին օրատա գալտը . Թաքի Օղլումու Մըսըրտան չաղըրտըմ՝ տէյիւ , փէյղամպէր վասըթասըյլա Բապպ Թարաֆընտան պոյլուրուլան քէլամ իթմամ օլունա :
- 16 ՕԼ զէման Հէրօտէս հիւքէմա Թարաֆընտան իսթիհզա օլունարղընը կէօրտիւքսէ , զայէթլէ զաղապնաք օլտու : վէ հիւքէմատան Թահգիդ էթտիյի զէմանա կէօրէ , Պէյթլէհէմ իլէ քեաֆֆէյ սինօրլարընտա , իքի եաշընտան աշողը պուլունա :
- 17 Ճիւմէ հօճուգլարը գաթլ էթտիրտի : ՕԼ զէման՝ Բամատա պիր սէտա՝ եա'նի ֆէրեատ վէ աղլայըշ
- 18 վէ զիյատէ ֆիղան իշիտիլտի . Բահէլ էվլատընա աղլայըպ նամէվճուտ օլտուգլարը իչիւն Թէսէլլի գապուլ էթմէզ իտի՝ տէյիւ Երէմիա փէյղամպէրին սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունտու :
- 19 Վէ Հէրօտէսին վէֆաթընտան սօնկրա , իշթէ Բապպըն մէլէյի Մըսըրտա Եռսուֆա ըիւյստէ կէօ-
- 20 ըիւնիւպ՝ Գալգ մա'սուժ իլէ վալիտէսինի ալըպ Իւրայէլ տիյարընա կիթ , զիրա մա'սուժըն ճանընա
- 21 սուի գաստ էտէնլէր ֆէվթ օլտուլար՝ տէտի : ՕԼ տաիի գալգըպ վէ մա'սուժ իլէ վալիտէսինի ալըպ՝
- 22 Իւրայէլ տիյարընա կէլտի : Լաքին Եհհուտիյէտէ Արքէլայօսուն՝ քէնտի փէտէրի Հէրօտէսին եերինէ մէլիք օլտուղընը իշիթմէքլէ , օրայա կիթմէյէ

- 23 Գորգառու, վէ բիւյատե քէնտինէ վաճի օլունմաղէ ձէլիւ սէմթլէրինէ կիթաի. Վէ կէլիպ Նազարէթ տէնիլէն շէհրատ սաքին օլտու, քի Նազարէթլի տէնիլէճէք տիր՝ տէյիւ փէյղամպէրլէր վասրթաուլլա սէյլէնիլէն քէլամ իթմամ օլունա:

ՊԱՊ 3

- 1 Վէ օլ կիւնլէրտէ վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա, թէվպէ էյլէյին, զերա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ
2 Եազլաշմըշ տըր տէյիպ, Եէհուտիյէ պէրիյէսին-
3 տէ վա՛ղ էտէրէք զուհուր էյլէտի: Զիրա՝ Բապպըն Եօլունու հազըրլայըն, անըն թարիգլէրինի տօղ-
րուլտըն՝ տէյէրէք, պէրիյէտէ նիտա էտէնին սէտա-
սը՝ տէյիւ Իշա՛յա փէյղամպէր վասրթաուլլա իխպար
4 օլունան զաթ պու տըր: Պու Եուհաննա տախի տէ-
վէ թիւյիւնտէն լիպաո կիյմիշ, վէ պէլինէ գայըշ
գուշանմըշ օլուպ, Թա՛ամը տախի չէքերկէլէր իլէ
5 Եապան պալը իտի: Օլ զէման Երուշալիմ վէ պիւ-
թիւն Եէհուտիյէ հէմ իրտանըն քեաֆֆէի ճիվա-
6 րընըն էհալիսի անըն Եանընա չըգըպ, Կիւնահլարընը
իգրար էտէրէք, իրտանտա անըն Եէտիլլէ վաֆ-
7 թիզ օլունուրլարըտը: Վէ ֆէրիսիլէր իլէ սառու-
գիլէրտէն նիչէլէրինին քէնտի վաֆթիպլինէ կէլտիք-
լէրինի կէօրտիւքտէ, անլէրէ տէտի քի, Է՛յ էն-
կերէք նէսլի, կէլէճէք զազապտան գաշմագլըղը սի-
8 զէ քի՞մ Էյրէթտի: Իմոի թէվպէյէ լայըգ մէյվէ
9 հուսուլէ կէթիրին, Վէ Փէտէրիմիզ Իպրահիմ աիր
տէմէքլիյի քէնտի քէնտինիզէ տիւշիւնմէյին, զի-
րա սիզէ տէրիմ քի՛ Ալլահ Իպրահիմ շու թաշ-

- լարտան պիլէ էվլտա հուսուլէ կէթիրմէյէ գատիր
 10 տիր : Վէ հէմ տէ շիմտի պալթա աղաճլարրն քեօ-
 քինիւն եանընա գօնուլմուշ տրը : Իմտի էյի մէյ-
 վէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր :
 11 Պէն սիգի թէվպէ իջիւն սու իլէ վաֆթիզ էտերիմ ,
 ամմա պէնտէն սօնկրա կէլէն պէնտէն դուտրէթլի
 տիր , անըն պյադգապլարընը Կէլէ թաշըմաղա լա-
 յըգ տէյիլ իմ : Օ սիգի Բուհիւ Գուտա վէ աթէշ
 12 իլէ վաֆթիզ էտէճէք տիր : Եապասը տախի էլին-
 տէ օլուպ քէնտի խարմանընը պիթթէմամ սավու-
 րարագ՝ պուղտայընը տէր անպար էյլէյիպ , սամանը
 սէյիւնմէղ աթէշ իլէ իհրագ էտէճէք տիր :
 13 Օլ գէման Յիսուս Եուհաննանըն եէտի իլէ վաֆ-
 թիզ օլունմադ իւզըէ՝ ճէլիլտէն իրտոնա անըն նէզ-
 14 տինէ կէլտի : Լաքին Եուհաննա՝ Պէն սէնին եէտին-
 լէ վաֆթիզ օլունմաղա միւհթաճ օլտուզըմ՝ հալտէ
 սէն պանա՞մը կէլիյօրսուն՝ տէյերէք , անը մէն՝ էթ-
 15 մէքտէ իքէն , Յիսուս տտիխ ճէվապընտա անտ՝ Շիմ-
 տի պրագ , չիւնքի հէր հագգը պէյլէ եէրինէ կէթիւր-
 մէմիզ կէրէք տիր՝ տէտի : Օլ գէման անը պրագ-
 16 տը , Վէ Յիսուս վաֆթիզ օլունտրգտան սօնկրա
 տէր՝ ագապ սուտան չըգտը , վէ իշթէ անա սէմու-
 վաթ աչըլտը , վէ Բուհուլլահը՝ կէյերճին կիպի է-
 17 նէրէք քէնտինին իւզէրինէ կէլիւ՝ կէօրտիւ : Վէ
 իշթէ՝ Սէվիլիւիւ Օղլում պու տըր , տնտէն բազի
 իմ՝ տէյիւ Կէմալաթտան պիր սէտա կէլտի :

1 Օլ գէման Յիսուս շէյթան թարաֆընտան թէճ-

- րիւպէ օլունմադ իւզրէ՝ Բուհուն սէվգիլէ պերիյէյէ
- 2 կիթտի . վէ գըրգ կիւն գըրգ կէճէ օրուճ թու-
թուպ՝ սօնկրա ածըգտը :
- 3 վէ թէճրիւպէ էտիճի անըն էանընա կելիպ, էյէր
Իպնուլլաս իսէն , պու թաշլարըն էքմէք օլմասընը
- 4 էմր էյլէ՝ տէտի : Օ տաիի ճէվապէն, Ինսան եալը-
նըզ էքմէք իլէ եաշամազ, անճագ Ալլահըն աղզըն-
տան սատըր օլան հէր պիր քելամ իլէ էաշա՝ տէ-
յիւ եազըլմըշ տըր , տէտի :
- 5 Օլ գէման շէյթան անը շէհրի մուգատտէսէ կէօ-
թիւրիւպ՝ հէյքէլին պուրճընըն իւզէրինտէ տուր-
- 6 տուրարագ, անա՝ էյէր Իպնուլլաս իսէն, քէնտինի
աշաղըյա աթ , զիրա՝ Քէնտի մէլաիքէսինէ սէնին
հագգընտա էմր էտէճէք տիր , վէ այաղընը թաշա
չարփմամագ իչիւն սէնի էյլէրի իւզէրինէ գալտը-
- 7 րաճագլար՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր, տէտի : Յիսուս
անա՝ Քէզալիք Ալլահըն օլան Բապպը թէճրիւպէ
էթմէյէսին՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր , տէտի :
- 8 Թէքրար շէյթան անը զայէթ եիւքսէք պիր տա-
ղա կէօթիւրիւպ՝ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէմալի-
- 9 քի իլէ անլէրին շանընը կէօսթէրէրէք, անա՝ էյէր
տիւշիւպ պանա սէճտէ գըլարսան, պունլարըն ճիւմ-
- 10 լէսինի սանա վէրիւրիմ՝ տէտի : Օլ գէման Յիսուս
անա, Արաբմա չէքիւ, է՛յ շէյթան, զիրա Ալլահըն
օլան Բապպա սէճտէ գըլասըն, վէ եալընըզ անա 'ի-
- 11 պատէթ էտէսին՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր, տէտի : Օլ
գէման շէյթան անը թէրք էթտի , վէ իշթէ մէլէք-
լէր կելիպ անա խըտմէթ էթտիլէր :
- 12 Իմտի Յիսուս Եուհաննանըն էլէ վէրիւտիյինի ի-
շիթտիքտէ , ճիլիլ թարաֆընա 'աղիմէթ էյլէտի .

- 13 Վէ Նազարէթի թերք իլէ՝ կիտիպ Զէպուլուն իլէ
Նէֆթալիմ սինօրլարընտա , վէ տէնիզ քէնարընտա
- 14 պուլունսն Գէֆրնահումտա սաքին օլտու . Թաքի
- 15 իշայա փէյղամպէր վասըթասըյլա , իրտանըն էօթէ
թարաֆընտա , տէնիզ եօլունտա պուլունսն Զէպու-
լուն տիյարը վէ Նէֆթալիմ տիյարը՝ եա՛նի թաիֆէ-
- 16 լէրին ճէլիլի . Զուլմէթտէ օթուրան գալմ՝ նուրի
'աղիմ կէօրտիւ , վէ էօլիւմ տիյարը վէ կէօլկէսինտէ
օթուրանլարա նուր տօղտու՝ պուլուրուլան քէլամ՝
- 17 իթմամ՝օլունա ,՝Օլ զէմանտան Յիսուս վա՛զ էտիպ ,
վէ՝ Թէվպէ էտին , զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ
եազլաշմըշ տըր՝ տէմէյէ պաշլատը :
- 18 Վէ Յիսուս ճէլիլ տէնիզի քէնարընտա կէզեր
իքէն , իքի գարնտաշ՝ եա՛նի Պետրոս տէնիլէն Սիմ-
'օն իլէ գարնտաշը Անտրասուս , տէնիզէ աղ
աթմագտա իքէն , կէօրտիւ , չիւնքի անլէր պա-
- 19 լըդ ալճըսը իտիլէր . Վէ անլէրէ՝ Արտըմճա կէլին
- 20 վէ սիզի ինսան ալճըսը էտէճէյիմ՝ տէտի : Անլէր
տախի տէր՝ադապ աղլարը պրաղըպ՝ անըն արտըն-
- 21 ճա կիթտիլէր : Վէ օրատան իլէրի կիտիպ՝ փէտէր-
լէրի Զէպէտի իլէ պէրապէր գայըգտա աղլարընը
թա՛միր էթմէքտէ պուլունսն տիկէր իքի գարըն-
տաշը , եա՛նի Զէպէտի օղլու Եա՛գուպ իլէ գարըն-
տաշը Եուհաննայը կէօրիւպ , անլէրի տախի չաղըր-
- 22 տը : Վէ պունլար հէման գայըղը վէ փէտէրլէրինի
թերք իլէ՝ անըն արտընճա կիթտիլէր :
- 23 Վէ Յիսուս սինաղօղլարընտա թա՛լիմ , վէ մէլէ-
քիւթիւն միւթտէսինի թէպշիր էտիպ , խալք արա-
սընտա պուլունսն հէր նէվ՝ մարազ վէ հէր ճինս
զա՛իֆլիյի աէֆ՝ էտէրէք՝ պիւթիւն ճէլիլ տէվը էյ-

- 24 Լէր իտի : Վէ անըն շէօհրէթի Սիւրիանըն հէր պիւթ
 Թարաֆընա շոյ՝ օլմասըյլա , ճիւմլէ 'իլլէթլիլէրի՝
 եա'նի էնվա'ի մարազա վէ աղըրլարա միւպթէ-
 լա օլանլարը , վէ ճինլիլէր իլէ սար'ալըլարը վէ քէօթ-
 ըիւմլէրի անըն նէզտինէ կէթիւրտիլէր , օլ տախի ան-
 25 Լէրէ շիֆա վէրաի : Վէ ճէլիլ իլէ Տէգապօլիստէն ,
 վէ Երուշալիմ իլէ Եէհուտիյէտէն , վէ Իրտանըն
 Էօթէ Թարաֆընտան ճէմա'աթ ը քէսիւրէ անըն ար-
 տընճա կիթտիլէր :

ՊԱՊ 5

- 1 Վէ ճէմա'աթը կէօրմէքլէ տաղա չըգտը . վէ օ-
 Թուրտըղընտա շայիրտլէրի եանընա կէլտիլէր .
 2 Վէ աղըղնը աչըպ անլէրէ Թա'լիմ էտէրէք տէաի
 3 քի , Նէ միւպարէք տիր բուհճա ֆագիւր օլանլար ,
 4 զիւրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ անլէրին տիր : Նէ
 միւպարէք տիր հազին օլանլար , զիւրա անլէր Թէսէլլի
 5 պուլաճագլար տըր : Նէ միւպարէք տիր հալիմլէր ,
 զիւրա անլէր վէմինի Թէվէրըիւս էտէճէքլէր տիր :
 6 Նէ միւպարէք տիր սալահա աճըգըպ սուսայան-
 7 լար , զիւրա անլէր տոյուրուլաճագլար տըր : Նէ
 միւպարէք տիր մէրհամէթլիլէր , զիւրա անլէր մեր-
 8 համէթէ մազհար օլաճագլար տըր : Նէ միւպա-
 րէք տիր գալլի փաք օլանլար , զիւրա անլէր Ալլա-
 9 հը կէօրէճէքլէր տիր : Նէ միւպարէք տիր սուլհ
 էտիճիլէր , զիւրա անլէր էվլատուլլահ թէմիլլէ
 10 օլունաճագ տըր : Նէ միւպարէք տիր սալահ սէ-
 պէպի իլէ Թէ'ատտի կէօրէնլէր , զիւրա մէլէքիւթ
 11 իւս սէմավաթ անլէրին տիր : Պէնիմ սէպէպիմէ

- սիղէ սիթէմ' էտիպ թէ'առտի էթաիբէրի վէ եա-
լան եերէ 'ալէյհինիլտէ հէր կէօնէ ֆէնա սեօղ
12 սէյլէտիբէրի վէման, նէ' միւպարէք սինիլ, Մէս-
րուր վէ շատ օլունուզ, զիրա սէմավաթտա էճրի-
նիլ չօգ տըր. չիւնքի սիզտէն եվլէլ օլան փէյ-
զամպէրլէրէ պէյլէ թէ'առտի էթտիլէր:
- 13 Սիզ եերին թուզը սընըզ, լաքին թուզ թաւտ-
սըզ օլտուզը թագտիրտէ' նէ' իլէ թուզլանաճագ
տըր. արթըզ տիշարըյա աթըլըպ առէմլէրին ա-
յադլարը ալթընտա պասըլմագտան մա'ատա պիր
- 14 շէյէ եարամազ: Սիզ տիւնեաննն նուրը սընըզ.
- 15 տաղ իւզէրընտէ վագը' պիր շէհը կիզլէնէմէզ: Վէ
չիրաղը եագըպ քիլէ ալթընա գօմազլար, ամմա
շէմ'տան իւզէրինէ գօրլար, վէ էվտէ պուլունանլա-
- 16 րըն ճիւմլէսինէ դէյա վէրիբ: Պու վէճհէ նուրը-
նըզ առէմլէրին էօնիւնտէ դէյա վէրսին, թաքի
սիզին 'ամալը հասէնէնիղի կէօրիւպ' սէմավաթտա
օլան ֆէտէրինիղի թէմճիտ էտէլէր:
- 17 Պէն շէրի'աթը եա փէյզամպէրլէրի իպթալ էթ-
մէք իչիւն կէլտիմ' զանն էթմէյին. անլէրի իպթալ
- 18 իչիւն տէյիլ, ամմա իթմամ իչիւն կէլտիմ: Զիրա
հագիգաթէն սիղէ տէրիմ' քի, Եէր իլէ կէօք զաիլ
օլմատըգճա' շէրիա'թըն ճիւմլէսի իթմամ օլունճա-
յէտէկին' անտէն պիր հարֆ եա պիր նօթթա զաիլ
- 19 օլմայաճագ տըր: Իմտի հէր քիմ' պու էն քիւչիւք
էսրլէրին պիրինի նագզ էտիպ տէ, առէմլէրէ էյլլէ
թա'լիմ' էտէրսէ, մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա էն
քիւչիւք տէնիլէճէք տիր. ամմա հէր քիմ' 'ամիլ օ-
լուպ տա թա'լիմ' էտէրսէ, մէլէքիւթ իւս սէմա-
- 20 վաթտա պէյիւք տէնիլէճէք տիր: Զիրա սիղէ տէ-

րիմ՝ քի , էյէր սաւահընըզ 'ուլէմա վէ ֆերիօիւէ-
րին սաւահընա թէֆէվիւք էթմէզսէ , մէլիւքիւթ
իւս սէմաւաթա աօլա կիրմէյէճէքսինիզ ,

21 Միւթէգատտիմինէ՝ Գաթլ էթմէյեսին , վէ հէր
քիմ՝ դաթլ էտէրսէ հիւքմէ միւսթահագգ օլաճագ

22 տըր՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ : Ֆագաթ պէն սի-
ղէ տէրիմ քի , Հէր քիմ՝ գարնտաշընա պիլա սէ-
պէպ զազապ էտէրսէ , հիւքմէ միւսթահագգ օլուր .
վէ քիմ՝ քէնտի գարնտաշընա Բագա տէրսէ , միլ-
լէթ մէճլիսինին հիւքմիւնէ միւսթահագգ օլուր .
վէ հէր քիմ՝ Ահմագ տէրսէ , Ճէհէննէմ՝ աթէշինէ

23 միւսթահագգ օլուր : Իմտի թագտիմէնի մէզպահա
կէթիրտիյինտէ՝ օրատա գարնտաշընն սէնին 'ալէյ-
հինտէ պիր շէյի օլտուղը խաթրընա կէլիրսէ ,

24 թագտիմէնի օրատա մէզպահըն էօնիւնտէ պրագ , վէ
կիտիպ էվիլէլա գարնտաշըն իլէ պարըշ , սնտէն սօնկ-

25 րա կէլիպ թագտիմէնի թագտիմ էյլէ : Խասմին իլէ
պէրապէր եօլտա իքէն՝ թէզ անըն իլէ սուլճ օլ քի ,
խասմին սէնի գատըյա , գատը տախի սէնի մէ-
մուրէ թէսլիմ էտիպ՝ զընտանա իլգա օլընմայատըն :

26 Հագիգաթէն սանա տէրիմ՝ քի , սօն մանկըրը էսա
էթմէյինճէ՝ օրատան չըգմայաճագսըն :

27 [Միւթէգատտիմինէ] Ջինա էթմէյեսին աէնիլտի-

28 յինի իշիթտինիզ : Ֆագաթ պէն սիղէ տէրիմ՝ քի ,
Հէր քիմ՝ նիսատան պիրինէ շէհվէթ իլէ պագար-

29 սա , գալպինտէ անըն իլէ զինա էթմիշ օլուր : Իմ-
տի սաղ կէօզիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա ,
անը չըգարբպ քէնտինտէն տէֆ՝ էթ , զիրա 'ազան-
տան պիրինին զայ՝ օլմասը պիւթիւն ճէսէտինին ճէ-

30 հէննէմէ աթըլմասընտան սանա խայըլը տըր : Վէ

- էյեր սաղ էլին սէնին սիւրջմէնէ սէպէպ օլուրսա ,
անը քէսիպ քէնտինտէն տէֆ' էթ , զիրա 'ազան-
տան պիրինին զայ' օլմասը պիւթիւն ճէսէտինին
- 31 ճէհէննէմէ աթըմասընտան սանա խայրը տըր : Հէր
քիմ զէվճէսինի թաթլիգ էտէրսէ , անա թալազ-
- 32 նամէ վէրսին' տէնիլմիշ տիր : Ֆազաթ պէն սիզէ
տէրիմ քի , Հէր քիմ զինատան զայրի պիր սէպէ-
պէ մէպնի զէվճէսինի թաթլիգ էտէրսէ , անա զինա
էթտիրիւր , վէ հէր քիմ միւթէլլագայը թէզէվիււծ
էտէրսէ , զինա էթմիշ օլուր :
- 33 Եինէ միւթէգատտիմինէ' Եալան եէրէ եէմին էթ-
մէյէսին , իլլա եէմին իլէ վա'տ էթտիլինի Բապպա
- 34 էտա էտէսին' տէնիլտիլինի իշիթտինիզ : Ֆազաթ
պէն սիզէ տէրիմ քի , Ասլա եէմին էթմէյէսինիզ .
նէ սէմա հազգը իշիւն' զիրա Ալլահնէ թախթը տըր .
- 35 Նէտէ զէմին հազգը իշիւն' զիրա անըն պապլա-
րընըն պասամաղը տըր . նէ Երուշալիմ հազգը իշիւն'
- 36 զիրա Մէլէքի 'ազիմին շէհրի տիր . Նէ տէ պաշըն
հազգը իշիւն եէմին էտէսին , զիրա պիր գըլը ազ
- 37 էտիստ գարա էյլէմէյէ գատիր տէյիլսին : Նաքին
սէօղիւնիւղ էվվէթ' էվվէթ , խայր խայր օլտուն .
պուշլարտան զէյատէսի շէրիւտէն տիր :
- 38 Կէօզէ կէօզ վէ տիշէ տիշ' տէնիլտիլինի իշիթ-
- 39 տինիզ : Ֆազաթ պէն սիզէ տէրիմ քի , Գէմիլէյէ
գարշը տուրմայաթընը . լաքին հէր քիմ սէնին սաղ
եանաղընտ վուրուրսա , անա օլպիրինի տէ չէվիւր :
- 40 Վէ սէնինլէ տա'վա էտիպ' էնթարինի ալմագ իսթէ-
- 41 յէնէ ծիւպպէնի տէ պրադ : Վէ սէնի պիր միւ կիթ-
- 42 մէյէ իճպար էտէն քիմսէ իլէ իքի միւ կիթ : Սէն-
տէն տիլէյէնէ վէր , վէ սէնտէն էօտիւնճ ալմագ
իսթէյէնտէն եիւղ չէվիւրմէ :

- 43 Գօնշուհու սեվէսին վէ աիւշմէնինէ պուղղ էտէ-
 44 սին՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիւ : Տադաթ պէն սի-
 զէ տէրիմ քի , Տիւշմէնէրինիղի սեվինիւ , սիղէ
 պէտտու'ա էտէնլէրէ խայք տու'ա էյլէյինիւ , սիղէ
 պուղղ էտէնլէրէ էյլէք էտինիւ , վէ սիղի ինճի-
 տէնլէր հէմ սիղէ թէ'ատտի էտէնլէր իշիւն տու'ա
 45 էտինիւ , Թա քի սէմավաթտա օլան փէտէրինի-
 զին էվլատը օլասընը . զիրա քէնտի կիւնէշինի ֆէ-
 նալար իլէ էյիլէրին իւղէրինէ տօղտըրը , հէմ
 սալիհ վէ ֆասըգ քիմաէլէրին իւղէրինէ հաղմուր
 46 հաղտըրը : Զիրա սիղի սեվէնլէրի սեվէրսէնիւ , նէ՞
 էճրինիւ օլուր . կէօմրիւքճիւլէր տախի հէման էյ-
 47 լէ էթմէղլէ՞ր մի : Ալ է էյէր հալընըգ գարնտաշա-
 րընըգ սէլամ վէրիրսէնիւ , զիյատէ նէ՞ էթմիշ օլուր-
 աընըգ . կէօմրիւքճիւլէր տախի էյլէ էթմէղլէ՞ր
 48 մի : Իմտի սէմավաթտա օլան փէտէրինիւ քէամիլ
 օլտուղը կիպի՝ սիղ տախի քէամիլ օլունըգ :

ՊԱՊ 6

- 1 Ատէմէրէ կէօրիւնմէք իշիւն , ոտտագտնըգը տն-
 լէրին էօնիւնտէ վէրմէքտէն իհթիրաղ էտինիւ .
 էօխսա սէմավաթտա օլան փէտէրինիւզին 'ինտինտէ
 2 էճրինիւ օլմաղ : Իմտի սատագա վէրտիյինտէ ,
 միւրյըլտըն՝ սինաղօղլարտա վէ սօգաղլարտա ,
 ատէմէր թարաֆընտան մէտհ օլունմադ իշիւն էթ-
 տիլէրի կիպի , էօնիւնճէ պօրու չալմնյտսըն . հա-
 գիգաթէն սիղէ տէրիմ քի : տնլէր էճրլէրինի ալ-
 3 մըշլար տըր : Ամմա սէն սատագա վէրտիյինտէ՝
 4 աօլ էլին Ծաղ էլինին էթտիյինի պիլմէսին , թաքի

Սատաքան կիզլիտէ օլա , վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտէ-
րին սանա 'ալէնէն միւքեաֆաթ էաէճէք տիր :

- 5 Վէ տու'ա էթտիլինտէ , միւրայրլար կիպի օլ-
մայասըն . զիրա անլէր ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իշխւն՝
սինաղօղլարտա վէ քէօշէ պաշլարընտա աուրուպ
տու'ա էթմէյի սէվլէրլէր . հագիգաթէն սիզէ տէ-
6 ըիմ քի անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր : Ամմա սէն
տու'ա էթտիլինտէ , խալվէթինէ կիր վէ գափօղչու
գափայրպ՝ կիզլիտէ օլան փէտէրինէ տու'ա էլլէ
վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին սանա 'ալէնէն՝ միւ-
7 քեաֆաթ էտէճէք տիր : Վէ տու'ա էթտիլինիգտէ
փուլթէրէթլէր կիպի պիհոտտէ եերէ սէօղ չօ-
ղալթմայըն . զիրա անլէր չօգ սէօղլէտիքլէրի իշխւն
8 միւսթէճապ օլաճաղլարընը զանն էտէոլէր . Աիզ
անլէրէ միւշապիհ օլմայասընը , զիրա փէտէրինիգ
միւհթաճ օլտուղընը շէյլէրի՝ սիզ քէնտիսին .
9 տէն թալէպ էթմէգտէն էվվէլ պիլիր : Իմտի սիզ
պու մինվալ իւզրէ տու'ա էտինիզ .

- Էյ սէմավաթտա օլան փէտէրիմիզ , իսմին մու-
10 գատտէս օլսուէն . մէլէքիւթիւն կէլսին . Իրատէթին
սէմավաթտա օլտուղու կիպի , եեր իւզէրինտէ
11 տախի իճրա օլունսուէն . Եէվմի էքմէյիմիզի պիզէ
12 պու կիւն վէր . Վէ պիզէ՝ *սուշու օլանլարա պա-
ղըշլարղըմը միսիլիւ , պիզիմ խուշարըմը պա-
13 ղըշլա . Վէ պիզի իղվսյէ կէթիւրմէ , լաքին պիզի շէ-
րիրտէն գուրթար . զիրա մէլէքիւթ վէ գուտրէթ
վէ 'իզգէթ իլէլ էպէտ սէնին տիր : Ամին :
14 Զիրա ատէմլէրէ սուշլարընը պաղըշլարղըմը

*Էսան . պօրճլու խիսան . պօրճլարըմը

- 15 թագաւորտէ , սէմազի փէտերինիզ տախի սիզէ պա-
 ղըշլայաճագ տըր : Ամնա ատէմլէրէ սուշլարընը պա-
 ղըշլամատըղընըզ սուրէթտէ , փէտերինիզ տախի սի-
 ղին սուշլարընըզ պաղըշլամայաճագ տըր :
 16 Վէ օրուճ թուլթաուղընըզ զէման , միւրայը-
 լար կիպի մահզըւն եիւզիւ օլմայըն . զիրա անլէր
 օրուճ թուլթաուղլարընը ատէմլէրէ կէօսթէրմէք ի-
 չիւն՝ եիւզլէրինի պօզարլար . հազիզաթէն սիզէ տէ-
 17 ըիմ քի , անլէր էճըլէրինի ալմըշլար տըր : Ամնա
 սէն օրուճ թուլթար իքէն՝ պաշընը եաղլայըպ եիւ-
 18 ղիւնիւ եըյգա . Շէջլէ քի օրուճ թուլթաըղը-
 նը ատէմլէրէ տէկիլ՝ անճագ կիզլիտէ օլան փէտէ-
 ըինէ կէօսթէրէսին . վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտերին
 սանա 'ալէնէն միւքեաֆաթ էտէճէք տիր :
 19 Քէնտինիզ իչիւն եէր իւզլէրինտէ խազինէլէր
 ճէմ՝ էթմէյին . օրատա կիւվէ վէ փաս պօզար , վէ
 20 խըրսըզլար տիվարը տէլիպ սիրգաթ էտէրլէր : Ամ-
 մա քէնտինիզ իչիւն սէմատա խազինէլէր ճէմ՝ է-
 տին . օրատա նէ կիւվէ վէ նէ փաս պօզար , նէ տէ
 21 խըրսըզլար տիվարը տէլիպ սիրգաթ էտէրլէր : Զի-
 րա խազինէնիզ հէր նէրէտէ իսէ , գալպինիզ տա-
 22 խի օրատա օլաճագ տըր : Ճէսէտին չիրաղը կէօզ
 աիր . իմտի էյէր կէօզիւն սուֆ իսէ՝ պիւթիւն
 23 ճէսէտին միւնէվվէր օլուր : Լաքին կէօզիւն ֆէնա
 օլտուղը հալտէ՝ պիւթիւն ճէսէտին դարանըզ օ-
 լուր . իմտի սէնտէ օլան նուր գարանըզ իսէ , օլ
 24 գարանըզ նէ՝ գատար օլաճագ տըր : Հիչ պիր քիմ
 սէ իքի էֆէնտիյէ գուլուգ էթմէյէ գատիր տէյիլ
 տիր . զիրա եա պիրինէ պուղղ էտիպ՝ տիկերինի սէ-
 վէճէք տիր , եախօտ պիրինէ միւլաղիմէթ էտիպ՝ տի-

կերինի թահգիր էտեճէք տիր . հէմ Ալլահա վէ
հէմ տէ մալա գուլլուգ էթմէյէ գատիր տէյիլ սի-
նիլ :

- 25 Պինսէն 'ալէյհ սիղէ տերիմ քի . Հայաթընըդ ի-
չիւն նէ եէյէճէյինիզի վէ նէ իչէճէյինիզի , վէ հէմ
տախի ճէսէտինիզ իչիւն նէ կիյինէճէյինիզի էնտի-
չէ էթմէյին . հայաթ թա'ամուտն՝ վէ ճէսէտ էլլի-
26 սէտէն էվլա տէյի^ոլ մի տիր : Հավա գուլլարը-
նա պաղընըդ , զիրա նէ էքէրլէր , նէ պիչէրլէր վէ
նէ տէր անպար էտէրլէր , վէ սէմավի փէտէրինիզ
անլէրի պէսլէր . սիզ անլէրտէն էֆղալ տէյի^ոլ
27 մի սինիլ . վէ սիզտէն քի^ոմ էնտիչէ էթմէքլէ՝ *պո-
28 յունա պիր արշըն զամմ էթմէյէ գատիր տիր : Էլ-
պիսէ իչիւն տախի նի^ոչիւն էնտիչէ էտէրսինիզ .
սահրանըն զամպագլարընա տիգգաթ էտինիզ , նիճէ
պէցիւրլէր . նէ չալըշըրլար , նէ իփլէք պիւքէրլէր :
29 Լաքին սիղէ տերիմ քի , Սիւլէյման պիլէ ճիւմլէ
տարաթը իլէ անլէրտէն պիրի կիպի կիյինմիշ տէ-
30 յիլ իտի : Պու կիւն մէվճուտ օլուպ էարըն ֆու-
րունա աթըլան սահրա օթունու Ալլահ պէցլէ կի-
յինտիրտիյի հալտէ , սիզի տահա զիյատէ կիյին-
31 տիրմէ^ոլ մի , էյ իմանը նօգսան օլանլար : Իմտի
նէ^ո եէյէճէյիզ վէ նէ^ո իչէճէյիզ վէ նէ^ո կիյէճէյիզ՝
32 տէյերէք , էնտիչէ էթմէյինիզ : Զիւնքի պունլա-
րըն ճիւմլէսի թաիֆէլէրին մաթլուպը տըր . զիրա
սէմավի փէտէրինիզ պունլարըն ճիւմլէսինէ միւհ-
33 թաճ օլտուղընըզ պիլիր : Լաքին էվլէա Ալլահըն
մէլէքիլթիւնիւ վէյանըն սալահընը թալէպ էյլէյին ,

* Ետիօր Եաշընա ,

- վէ պուշկարըն ճիւմէսի տախի սիղէ իհասն օլունաւ-
 34 ճագ տըր : Իմտի եարըն իչիւն էնտիշէ էթմէյինիզ ,
 զիրա եարընքի կիւն քէնտի շէյլէրի իչիւն էնտիշէ
 էտէճէք տիր . հէր կիւնէ քէնտի տէրտի քեաֆի
 տիր :

ՊԱՊ 7

- 1 Հիւքմ էթմէյին , թաքի հիւքմ օլունմայասընը .
- 2 Զիրա էթտիյինիզ հիւքմ իլէ սիզ տտիսի հիւքմ
 օլունաճագսընը , վէ էօլշտիյինիւզ էօլէք իլէ
- 3 սիղէ էօլչիւէճէք տիր : Վէ նի՞չիւն դարընտա-
 շընըն կէօղիւնտէքի չէօփէ պագըպ տա՝ քէնտի
 կէօղիւնտէ օլան մէրթէյէ տիգգաթ էթմէղսին :
- 4 Եախօտ քէնտի կէօղիւնտէ մէրթէք պուլունտըղը
 հալտէ , գարնտաշընա՝ կէլ կէօղիւնտէն չէօփիւ չը-
- 5 գարայըմ՝ նասը՞լ տէյէպիլիւսին : Էյ միւրայը , էվէ
 վէլա մէրթէյի քէնտի կէօղիւնտէն չըգար , վէ պա՝
 տէհու գարնտաշընըն կէօղիւնտէն չէօփիւ չըգար-
 մագ իչիւն էյիճէ կէօրէճէքսին :
- 6 Մուգատտէս նէսնէյի քէլպլէրէ վէրմէյին , վէ ին-
 ճուլէրինիզի խընզիրլէրին էօնիւնէ աթմայըն . օլմայա
 քի անլէրի պագլարը իլէ չիյնէյլէր , վէ տէօնիւպ՝
 սիղի երրթալար :
- 7 Թալէպ էտին՝ սիղէ վէրիլէճէք տիր . արայըն՝
 պուլաճագսընը . գափույու չալըն՝ վէ սիղէ աչըլա-
- 8 ճագ տըր : Զիրա հէր թալէպ էտէն ալըր , վէ արայան
 պուլուր , վէ գափույու չալանա աչըլաճագ տըր :
- 9 Սճէպա սիղտէն հա՞նկը ատէմ՝ պուլունուր քի՝
 օղլու քէնտիսինտէն էքմէք թալէպ էթտիյի հալտէ ,

- 10 անա թաշ վերէ : Վէ պալըդ թալէպ էթտիյի հալ-
- 11 տէ , անա երլան վերէ : Իմտի էյէր սիզ եարամազ
լքէն՝ էվլատընըզա էյի 'աթիյէլէր վերմէյի պիլիրսէ-
նիզ , սէմավաթտա օլան փէտէրինիզ նէ՝ գատար
ղէյաաէ՝ քէնտինտէն թալէպ էտէնլէրէ նի՝մէթլէր
վերէճէք տիր :
- 12 Իմտի ատէմլէրին սիզէ հէր նէ մու՝ամէլէ էթմէլէ-
րինի իսթէրսէնիզ , սիզ տախի անլէրէ էջլէ էտինիզ ,
զիրա շէրի՝աթ վէ փէյղամպէրլէր պուռտան 'իպա-
րէթ տիր :
- 13 Տար գափուտան կիրինիզ , զիրա հէլաքէ կէօթիւ-
րէն գափու կէնիշ՝ վէ եօլ վասի՝ տիր , վէ անտէն
- 14 կիրէնլէր չօգ տըր : Զիրա հայաթա կէօթիւրէն
գափու տար՝ վէ եօլ էնսիզ տիր , վէ անը պու-
լանլար ազ տըր :
- 15 Քեաղիպ փէյղամպէրլէրտէն իհթիրազ էյլէյին .
անլէր սիզէ գոյուն լիսրաը իլէ կէլիլլէր , ամմա պա-
- 16 թընէն գափըճը գուրտ տըրլար : Անլէրի մէյվէլէրին-
տէն թանըյաճազօընըզ . տիքէնլէրտէն իւզիւմ՝ եա
- 17 տէվէ տիքէնլէրինտէն ինճիր տէվշէրիլի՝ր մի՝ Պէշլէճէ
հէր էյի աղաճ էյի մէյվէ վէրիւր , վէ Ֆէնա աղաճ
- 18 Ֆէնա մէյվէ վէրիւր : Էյի աղաճ Ֆէնա մէյվէ վերէ-
19 մէզ , Ֆէնա աղաճ տախի էյի մէյվէ վերէմէզ : Էյի
մէյվէ վերմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ՝ աթէշէ աթը-
- 20 լըր : Իմտի անլէրի մէյվէլէրինտէն թանըյաճազ-
սընըզ :
- 21 Պանա Խա՛րապպ , Էա՛րապպ՝ տէյէն հէր քիմնէ
մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա կիրէճէք տէյիլ տիր ,
անճազ սէմավաթտա օլան փէտէրիմին իրատէթի-
- 22 նի Ֆի՛իլէ կէթիւրէն Կէրէր : Օլ կիւնտէ պանա չօգ

- քիմնէլէր՝ Եւ՝ Բապպ, Եւ՝ Բապպ, սէնին իսմին իլէ
 փէյլամպէրլիք Էթմէտիք մի, վէ սէնին իսմին իլէ
 ճիննէր չըգա՞րմատըգ մը, վէ սէնին իսմին իլէ չօգ
 միւ՝ ճիղէլէր իճրա Էթմէտիք մի՝ տէյէճէքլէր տիր՝
- 23 Պէն տախի օլ զէման անլէրէ՝ Սիզի ապլա թանըմա-
 տըմ՝. պէնիմ Եանըմտան կիտին, էյ Փըսպ իշլէյէն-
 լէր՝ տէյիւ 'ալէնէն սէջլէյէճէյիմ՝
- 24 Իմտի պու սէօղլէրիմի հէր իշիտիպ անլէրի ֆի'ի-
 լէ կէթիլէնի՝ քէնտի խանէսինի գոյա իւզէրինտէ պի-
 նա էտէն 'ազիլ պիր ատէմէ թէշպիհ էտէրիմ՝
- 25 Վէ Եաղմուր Եաղըպ վէ սէլլէր կէլիպ վէ բիւզ-
 կեարլար էսիպ՝ օլ խանէյէ չարփտըգլարընտա, գոյա
 իւզէրինտէ թէէսիս օլունտըղ սէպէպտէն Եըգըլ-
- 26 մասը : Վէ պու սէօղլէրիմի հէր իշիտիպ անլէրի
 ֆի'իլէ կէթիլմէյէն՝ քէնտի խանէսինի գոււմ իւզէ-
 րինտէ պինա էթմիշ ահմադ պիր ատէմէ թէշպիհ
- 27 օլունուր : Վէ Եաղմուր Եաղըպ վէ սէլլէր կէլիպ վէ
 բիւզկեարլար էսիպ՝ օլ խանէյէ չարփտըգլարընտա
 Եըգըլտը, վէ տնըն Եըգըլմասը 'աղիմ իտի :
- 28 Վէ վաղը՝ օլտու քի՝ Յիսուս պու սէօղլէրի թէք-
 միլ Էթտիյի զէման, խալգ անըն թա'լիմինէ հէյ-
- 29 բան գալտըլար : Զիրա անլէրէ՝ 'ուլէմա կիպի տէ-
 յիլ, անճադ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա'լիմ է-
 տէր իտի :

ՊԱՊ 8

- 1 Վէ տաղտան Էնախյինտէ՝ անըն արտընճա խայ-
 2 լի ճէմա՝աթ կիթտի : Վէ իշթէ պիր ճիւտամը
 կէլիպ, Եւ՝ Բապպ, էյէր իսթէրսէն՝ պէնի թաթ-

- հիր էթմէյէ գատիր սին՝ տէյերէք, անա սէճտէ էյ-
 3 լէտի : Վէ Յիսուս՝ իսթէրիմ, թահիր օլ տէյերէք,
 էլիհի ուզատըպ անա տօգունտու, օլ տախի տէր'ա-
 4 գապ ճիւտամընտան թահիր օլտու : Վէ Յիսուս
 անա՝ Սագըն քիմէյէ սէօյլէմէյէսին, լաքին կիտիպ
 քէնտինի քեահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ շէհատէթ
 օլմագ իչիւն՝ Մուսանըն էմր էյլէտիյի թագտիմէյի
 թագտիմ էյլէ՝ տէտի :
 5 Վէ [Յիսուս] Քէֆրնահումու կիրտիյինտէ, եանը-
 6 նա պիր եիւզ պաշը կէլտի, վէ բիճա էտէրէք, Եա՛
 րապպ, խըտմէթքեարըմ խանէտէ քէօթրիւմ եա-
 թըպ՝ զէյատէսիյլէ էգէյէթ չէքմէքտէ տիր՝ տէտի :
 7 Յիսուս տախի անա՝ Պէն կէլիր անա շիֆա վէրիրիմ՝
 8 տէտի : Եիւզ պաշը իսէ ճէվապընտա, Եա՛ րապպ,
 տամըմըն ալթընա սէնին կիրմէքլիյինէ պէն լայըգ
 տէյիլիմ. անճագ պիր սէօլ սէօյլէ, խըտմէթքեա-
 9 ըմ շիֆա պուլլըր : Զիրա պէն թահթը հիւքիւ-
 մէթտէ պուլլունմուշ պիր ատէմ օլուպ, պէնիմ տէ
 թահթը իտարէմտէ 'ասքէր պուլլունմաղլէ, պիրինէ՝
 կիթ տէտիյիմտէ՝ կիտէր, վէ տիկէրինէ՝ կէլ ԴէԴէ-
 յիԴի՝ կէլըր, վէ գուլլումա՝ Շունու եափ ԴէԴէյիԴի,
 10 եափար՝ տէտի : Յիսուս տախի պաշա իշիթտիյին-
 տէ՝ թէ'աճճիւպ էտէրէք արտընճա կէլէնլէրէ՝ Հա-
 գիգաթէն սիգէ տէրիմ քի՝ պէնի իարայէլտէ պիլէ
 11 պու գատար իման պուլմատըմ, Վէ սիգէ տէրիմ
 քի՝ շարգտան վէ զարպտան չօգ քիմնէլէր կէլիպ,
 իպրահիմ վէ իսհագ վէ Եա՛գուպ իլէ պէրապէր մէ-
 լէքիւթ իւս սէմալաթտա սօֆրատա օթուրաճագլար
 12 տըր : Ամա էվլատը մէլէքիւթ զուլմէթի խարիճէյէ
 աթըլաճագ տըր . օրատա ողլայըշ վէ տիշ Դըճըր-

- 43 տամասը օլաճագ տըր՝ տէտի : Պա՛տէհու Յիսուս
 եիւզ պաշըյա՝ կիթ , վէ սանա ինանտըղընա կէօրէ
 օլսուն՝ տէտի . վէ օլ սա՛աթ խըտմէթ քեարը շի-
 ֆա պուլտու :
- 44 Վէ Յիսուս Պետրոսուն խանէսինէ կելիպ , տնըն
 դայըն վալիտէսինի հիւմմայա թութուլմուշ վէ
- 45 եաթմըշ կէօրտիւյիւնտէ , Անըն էլինէ տօգունմաղ-
 լէ՝ հիւմմասը զաիլ օլտու . օլ տախի գալգըպ՝ ան-
 լէրէ խըտմէթ էյլէտի :
- 46 Վէ ախշամ՝ օլտուգտա՝ նէղտինէ չօգ մէճնուն
 քիմնէլէր կէթիրիլտի , օլ տախի բուհլարը քելամ
 իլէ չըգարըպ ճիւմիէ ՚իլլէթլի օլանլարա շիֆա վէր-
- 47 տի . թաքի իշայա փէյղամպէր վտաթմասը իլէ ,
 Օ խասթալըգլարըմըգը ալտը վէ մարաղարըմըգը
 եիւքլէնտի՝ տէյիւ , պույուրուլան քելամ իթմամ
 օլունա :
- 48 Վէ Յիսուս էթրաֆընտա խայլի ճէմա՛աթ կէօր-
 մէքլէ , օլ պիր թարաֆա կէչիլմէսինի էմը էթտի :
- 49 Վէ ՚ուլէմատան պիրի եագլաշըպ անա , Ես՝ մու-
 ՛ալլիմ , հէր նէրէյէ կիտէրսէն՝ պէն արտընճա կելի-
- 20 բիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ , Յիսուս անա՝ թիւքիլէրին
 ինլէրի վէ հավա գուշարընըն եուվալարը վար տըրի
 լաքին իպն իւլ ինսանըն՝ քէնտի պաշընը գոյա-
- 21 ճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի : Վէ շոյիրտլէրինտէն
 պուլունան տիկէր պիրի անա , Էֆէնտի , պանա իզն
 վէր , էվվէլա կիտիպ՝ փէտէրիմի տէֆն էտէյիմ ,
- 22 տէտի : Ամմա Յիսուս անա , Արտըմճա կել , պրագ
 մէյթլէր քէնտի մէյթլէրինի տէֆն էթսինլէր , տէտի :
- 23 Վէ գայըղա կիրտիլինտէ՝ շոյիրտլէրի տախի ա-
- 24 նըն արտընճա կիրտիլէր : Վէ իշթէ տէնիզտէ օլ

- տերէճէ շէտիտ ֆուրթունա զուհուր էթտի քի ,
 գայրգ տալըլար իլէ էօրթիւլիւր իտի , վէ քէնտիսի
 25 իսէ ույումագտա իտի : Վէ շայիրտլէրի եանընա կէ-
 լիպ , էֆէնտի , պիղի գուրթար , հէլաք օլույօրըլ ,
 26 տէյէրէք , անը ույանտըրտըլար : Օ տախի անլէրէ՝
 է՛յ իմանը նօգասն օլանլար , նի՞չիւն գօրգագսընըլ՝
 տէտի . օլ զէման գալգըպ՝ ըիւզկեարլար իլէ տէնիզի
 27 աղարլատը , վէ ղայէթ լիմանլըգ օլտու : Վէ օլ ա-
 տէմլէր՝ Պու նա՞սըլ քիմսէ տիր քի՝ հէմ՝ ըիւզ-
 կեարլար վէ հէմ տէ տէնիզ անա իթա՛աթ էտէր՝
 տէյէրէք թէ՛աճճիւպ էթտիլէր :
 28 Վէ էօթէ թարաֆա ճէրճէթիլէրին տիյարընա
 կէլաիյինտէ , մէզարլարաան չըգմըշ իքի մէճնուն
 անը գարշըլատը , վէ ղայէթ ազղըն օլմալարը ճի-
 հէթիլլէ՝ օլ էօլտան քիմսէնին կէչմէսի միւմքին տէ-
 29 յիլ իտի : Վէ իշթէ , էա՛ Յիսուս իպնուլլաս , պի-
 ղիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար . պուրայա՝ վազթըն-
 տան էվիլլ պիզէ 'ազապ էթմէք իշի՞ւն մի կէլտին ,
 30 տէյէրէք՝ ֆէրեատ էթտիլէր : Վէ անլէրտէն իրագ-
 տա օթլանըր վաֆիր պիր տօնուզ սիւրիւսիւ վար
 31 իտի : Վէ ճիննլէր անա եալվարըպ՝ էյէք պիղի
 իխրաճ էտէրսէն , պիզէ տօնուզ սիւրիւսիւնէ
 32 կիրմէյէ իզն վէր՝ տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Նի-
 տին տէտիքտէ , չըգըպ՝ տօնուզ սիւրիւսիւնէ կիր-
 տիլէր . վէ իշթէ պիւթիւն տօնուզ սիւրիւսիւ
 ուշըրումտան տէնիզէ աթըլըպ՝ սուլարտա թէլէֆ օլ-
 33 տու : Վէ անլէրի օթլատանլար ֆիրար իլէ շէհէ
 վարըպ , ճիւմլէ վուգուաթը վէ մէճնունլարըն քէյ-
 34 ֆիլէթիսի նագլ էթտիլէր : Վէ իշթէ պիւթիւն
 շէհէ էհուլէի Յիսուսու գարշըլամաղա չըգըպ , անը

կէօրտիւքէրինտէ՝ հոռտուտլարընտան չըգմարընը
րիճա էթտիլէր :

ՊԱՊ 9

- 1 Վէ գայըղա կիրիպ էօթէ թարաֆա կէչէրէք ,
- 2 քէնտի շէհրինէ կէլտի : Վէ իշթէ անա՝ տէօշէքատէ
եաթար պիր քէօթրիւմ՝ կէթիրտիլէր . վէ Յիսուս
անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ , քէօթրիւմէ՝ Օղլում ,
ճէսարէթլէն , կիւնաճլարըն սառնա՝ 'աֆվ օլունտու՝
- 3 տէտի : Վէ իշթէ 'ուլէմաստան պա՝ղըլարը քէնտի
քէնտիլէրինէ՝ Պու ատէմ՝ քիւֆր էտէյօր՝ տէտի-
- 4 լէր : Վէ Յիսուս անլէրին էֆքեարընը պիլմէք իլէ՝
տէտի քի , Նի՞չիւն գալլէրինիղտէ ֆէնա շէյ-
- 5 լէր տիւշիւնիյօրսընըղ , Չիւնքի հա՞նկըսը գօլայ
տըր , կիւնաճլարըն՝ 'աֆվ օլունտու տէմէսի մի ,
- 6 եօխսա՝ Գալգ վէ կեղ տէմէսի մի , Ամմա իպն
իւլ ինսանըն՝ եեր իւզէրինտէ կիւնաճլար 'աֆվ
էթմէյէ հիւքիւմէթի վար իտիյինի պիլմէնիղ իչիւն ,
(օլ զէման քէօթրիւմէ ,) Գալգ , տէօշէյինի գալ-
- 7 տըրըպ խանէնէ կիթ՝ տէտի : Օ տախի գալգըպ խա-
- 8 նէսինէ կիթտի : Վէ խալգ պառնա՝ կէօրմէքլէ
թէ՝աճծիւպ էտիպ , աաէմլէրէ պէցլէ գուտրէթ
վէրէն Ալլահա համո էյլէտիլէր :
- 9 Վէ Յիսուս օրատան իլէրի կէչէր իքէն կէօմրիւք
մահալինտէ օթուրուր Մաթթա նամ՝ պիր ատէմ՝
կէօրտիւքտէ , անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի . օլ տախի
- 10 գալգըպ անըն արտընճա կիթտի : Վէ վադը՝ օլ-
տու քի՝ խանէտէ սօֆրայա օթուրտըղընտա , իշ-
թէ չօդ կէօմրիւքծիւլէր վէ կիւնաճքեարլար կէլիպ՝
Յիսուս վէ անըն շայիրտլէրի իլէ պեղապէր սօֆրայա

- 11 օթուրտուլար : Վէ ֆերիսիլէր պահան կեօրմէքլէ՝
անըն շայիրտլէրինէ՝ Սիզին մու'ալլիմինիզ նի՞չիւն
կեօմրիւքծիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ թա'ամ է-
- 12 տէյօր՝ տէտիլէր : Յիսուս տախի պահան իշխթտիք-
տէ , անլէրէ՝ Սաղ օլանլար տէկիլ , անճագ 'իլլէթ-
- 13 լի օլանլար հէքիմէ միւհթաճ տըր : Իմտի կիտիպ՝
Գուրպան տէկիլ , մէրհամէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն
մա'նասընը էջրէնինիզ , զիրա սալիհլէրի տէյիլ՝ ֆա-
գաթ կիւնահքեարլարը թէօվպէյէ տա'վէթ էթմէյէ
կէլտիմ՝ տէտի :
- 14 Օլ զէման էուհաննանըն շայիրտլէրի անըն եա-
նընա կէլիպ՝ նի՞չիւն պիզ վէ ֆերիսիլէր չօգ օրուճ
թուլթուղըմըզ հալտէ , սէնին շայիրտլէրին
- 15 թուլթմաղլար՝ տէտիլէր : Յիսուս տախի անլէրէ խի-
թապէն՝ Տիւյիւնծիւլէրին՝ կիւվէյի եանլարընտա
պուլունտըգճա , հազին օլմալարը միւմքի՞ն մի տիր .
ամմա կիւվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր
կէլիլ , վէ օլ զէման օրուճ թուլթաճագլար տըր :
- 16 Վէ հիչ պիր քիմնէ եէնի չուխա փարչասընը էսքի
լիպասա եամա գօմազ , զիրա լիպասըն թա'միրի
իչիւն գօնուլն էմա՝ անտէն գօփարմաղըլա երըթը-
- 17 ղը տահա ֆէնա օլուր : Վէ եէնի շէրապը էսքի
թուլլումլարա գօմազլար . եօխսա թուլլումլար երը-
թըլըպ՝ շէրապ տէօքիւլիւր վէ թուլլումլար տախի
թէլէֆ օլուր . լաքին եէնի շէրապը եէնի թուլլում-
լարա գօրլար , վէ իքիսի տէ մահֆուզ օլուր՝ տէտի :
- 18 Պու նէսնէլէրի անլէրէ սէյլէմէքտէ իքէն , իշթէ
պիր րէիս կէլիպ անա սէճտէ էտէրէք՝ Գրզըմ էլ
ան վէֆաթ էթմիշ տիր , լաքին սէն կէլիպ անըն
իւզէրինէ էլինի վազ՝ էյլէ , վէ հայաթ պուլաճագ

- 19 տըր՝ տէտի : Յիսուս տախի գալգըպ՝ շայիրալէրի
իլէ պէրապէր անըն արտընճա կիթտի :
- 20 Վէ իշթէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆի տէմէ
միւլլթէլա օլան պիր գտըր՝ արգասընտան եագլա.
- 21 չըպ լիպասընըն էթէյինէ տօգուճտու : Զիրա քէն.
տի քէնտինէ՝ Անճագ լիպաորնա տօգուճտամ, խէ.
- 22 լաս պուլիւրմ՝ տէր իտի : Վէ Յիսուս տէօնիւպ
անը կէօրտիւքտէ՝ Ճէսարէթլէն, է՛յ գըզըմ, իմա.
նըն սէնի խէլաս էյլէտի՝ տէտի. գտըր տախի օլ
սա՛աթ խէլաս պուլտու :
- 23 Վէ Յիսուս օլ րէիսին խանէսինէ կէլիպ՝ նայգէն.
- 24 լէր իլէ վէլվէլէ էտէն խալգը կէօրտիւքտէ, Անլէրէ՝
Զէքիլին, զիրա գըզ վէֆաթ էթմէտի, անճագ ու.
- 25 յույօր՝ տէտի. վէ անա կիւլտիւլէր : Իմտի խալգ չը.
գտըրըտըգտա, քէնտիսի իչէրի կիրիպ՝ գըզըն էլինի
- 26 թութտը, օ տախի գալգտը : Վէ պու վագը՛անըն
խապէրի օլ տիյարըն հէր թարաֆընա շայ՝ օլտու :
- 27 Վէ Յիսուս օրատան իլէրի կիտէր իքէն, արտընճա
իքի ՛ամա կէլիպ՝ Եա՛ Իպնի Տաուտ, պիզէ մէրհամէթ
- 28 էյլէ՝ տէյերէք ֆերեատ էտէրլէր իտի : Վէ էվէ կիր.
տիյինտէ, օլ ՛ամալար անըն նէզտինէ կէլտիլէր.
Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պուճու էթմէյէ գատիր օլ
տուզըմա ինանը՛րմընըզ՝ տէմէքլէ, անլէր անա՝
- 29 Պէլի, եա՛ Բապպ, տէտիլէր : Օլ գէման կէօզլէրինէ
տօգուճուպ, Սիզէ իմանընըզու կէօրէ օլտուն՝ տէտի :
- 30 Վէ անլէրին կէօզլէրի աչըլտը. վէ Յիսուս անլէրէ՝
Սագը՛նն քիմսէ պիրմէսին՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ
- 31 էյլէտի : Անլէր իտէ չըգըպ՝ պիւթիւն օլ տիյարտա
խապէրինի նէշը էթտիլէր :
- 32 Վէ անլէր չըգտըր իքէն, իշթէ եանընա տիլիլզ

- 33 վէ՛ մեճնուն պիր ատէմ կէթիրտիլէր : Վէ ճինն իխրաճ օլունտըգտա , օլ տիլլիզ սեյլէտի . վէ խալզ թէ՛աճճիւպ էտիպ՝ իտրայէլտէ հիչ պիր վա-
- 34 գըթ պէյլէ շէյ կէօրիւմէմիշ տիր՝ տէտիլէր : Ֆու- գաթ ֆէրիտիլէր՝ ճիննէրին բէիտի վասիթասը իլէ ճիննիլէրի իխրաճ էտէր՝ տէտիլէր :
- 35 Վէ Յիսուս անլէրին սինաղօղլարընտա թա՛լիմ՝ իլէ պէշարէթ ի մէլէքիւթի վա՛ղ էտէրէք , վէ խալզ- տա հէր նէվ՝ մարազ վէ հէր տիւրլիւ խասթալըղը տէֆ՝ էտէրէք , ճիւմլէ շէհրէրի վէ քէյլէրի տօլաշըր
- 36 իտի : Վէ խալզը կէօրմէքլէ անլէրէ թէրաճհիւմ՝ էթ- տի . զիրա չօպանը օլմայան գոյունլար կիպի էօրղուն
- 37 վէ փերիշան իտիլէր : Օլ զէման շայիրտլէրինէ խիթա- պէն , կէրչի հասատ չօգ՝ ամմա՛ ամլէլ աղ տըր :
- 38 Իմօի հասատըն Սահիպինէ , քէնտի հասատընա՛ ա- մլէլ կէօնտէրոին՝ տէյիւ նիյազ էտին , տէտի :

ՊԱՊ 10

- 1 Վէ օն իքի շայիրտինի եանընա չաղըրըպ , նափաք բուճլար իւզէրինէ՛ անլէրի իխրաճ էթմէյէ , վէ հէր նէվ՝ մարազ վէ հէր տիւրլիւ խասթալըղը տէֆ՝ էթ- մէյէ , անլէրէ գուտրէթ վէրտի :
- 2 Վէ օն իքի Բէսուլըն իամլէրի պուշլար տըր . եա՛նի պիրինճիտի Պետրոս թէսմիյէ օլունան Սիմ՝օն
- 3 իլէ գարընտաշը Անտրաոս , Զէպէտի օղլու Եա՛- գուպ իլէ գարնտաշը Եուհաննա , Ֆիլիպոս վէ Պար- թողմաոս , Թօմա վէ կէօմրիւքճիւ Մաթթա , Հէլֆի օղլու Եա՛գուպ վէ Թաթէոս լազըպլը Լէպպաոս ,
- 4 Գանափի Սիմ՝օն վէ անը էլէ վէրէն իսխարիօթի Եէհուտա :

- 5 Յիսուս պու Օն Իքելէրի կէօնտերիպ՝ անլերէ թէն. պիճ էտերէք տէտի քի, Թայիֆէլէրին եօլունա կիթ. մէյին վէ Սամարիալըլարըն պիր շէհրինէ կիրմէյին.
- 6 Պիթ Թէրճիճ պէյթ ի Իսրայէլին՝ ղայ՝ օլմուշ գօ.
- 7 յունլարընա վարըն, Վէ վարտըղընըլտա, մէլէ. քիւթ իւս սէմսվաթ ետգլաշմըշ տըր՝ տէյերէք,
- 8 վա՛ղ էտին, Խաթթալարա շիֆա վէրին, ճիւտամ. լըլարը Թաթհիր էտին, [եօլիւլէրի տիրիլտին,] ճինն. լէրի իւրաճ էտին. մէճճանէն ալտընըղ, մէճճանէն
- 9 վէրին, Բէմէրլէրինիզտէ նէ ալթուն վէ նէ կիւմիւշ
- 10 վէ նէ պագըր, Վէ եօլ իչիւն նէ տաղարճըգ վէնէ Իքի էնթարի վէ նէ սյադ գապլարը վէ նէ 'տաս Թէտարիք էտին. զիրա իշճի քէնտի Թա'ամընա
- 11 լայըգ տըր, Վէ հանկը շէհրէ վէ եա քէոյէ կիրէր. սէնիղ, անտէ քիմ լայըգ օլտուղընը սուալ է.
- 12 տիպ, չըղընճոյատէկին օրատա գալըն, Վէ խա.
- 13 նէյէ կիրտիյինիզսէ՝ անա սէլամ վէրին, Վէ էյեր օլ խանէ լայըգ իսէ, սէլամընըղ անըն իւզէրինէ կէլին. վէ էյեր լայըգ տէյիլ իսէ, սէլամընըղ սի.
- 14 վէ ըիճ'աթ էյլէսին, Վէ սիզի հէր քիմ գա. պուլ էթմէյիպ՝ սէօղլէրինիզի տինկլէմէզսէ, օլ խանէտէն եախօտ օլ շէհրտէն չըգտըղընըլտա՝ ա.
- 15 յագլարընըղըն Թօղընը սիլքին, Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ բուզի ճէզատէ Սատուամ վէ Ղա. մօրա տիյարընըն հալի օլ շէհրին հալինտէն էհվէն օլըր :
- 16 Իշթէ պէն սիզի գօյունլար կիպի գուրտլար տրա. սընա կէօնտերիրիմ. իմտի եըլանլար կիպի 'ագիլ՝
- 17 վէ կէոյէրճինլէր կիպի սատէտիլ օլըն, Լաքին ա. տէմլէրտէն սագընըն. զիրա սիզի միլէթ մէճլիսլէ.

- րինէ թէսլիմ էտիպ՝ սինաղոզլարընտա տէօյէճէքլէր
 18 տիր : Հէմ տախի պէնիմ իչիւն՝ անլէրէ վէ թախ-
 ֆէլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ հաքիւլէր վէ մէլիք-
 19 լէր հուզուրընա ճէլպ օլունաճադսընլզ : Իմտի
 սիզի թէսլիմ էթտիքլէրի զէման՝ նասըլ վէ նէ սէօյ-
 լէյէլիմ՝ տէյիւ էնտիշէ էթմէյին , չիւնքի նէ սէօյլէ-
 20 յէճէյինիզ սիզէ օլ սա՝աթտա վէրիլէճէք տիր : Զի-
 րա սէօյլէյէնլէր սիզ տէյիլ սինիզ , ամմա սիզտէ
 21 սէօյլէյէն՝ փէտէրինիզին րուհու տըր : Վէ դա-
 րընտաշ դարընտաշը՝ վէ փէտէր էվլատը էօլիւմէ
 թէսլիմ էտէճէք . վէ էվլատ վալիտէյն՝ ալէյհինէ
 22 դալգըշըպ՝ անլէրի էօլտիւրէճէքլէր տիր : Վէ իսմիմ
 իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան պուզզ օլունաճագ-
 սընլզ . լաքին քիմ քի նիհայէթէ գոտար թէհամ-
 23 միւլ էտէրսէ , օ խէլաս պուլաճագ տըր : Վէ սիզէ
 պիր շէհրտէ թէ՝աւտտի էթտիքլէրի զէման՝ տիկէ-
 րինէ ֆիրար էտին . զիրա հագիզաթէն սիզէ տէ-
 րիմ քի՝ Իպն իւլ ինսան կէլինճէյէտէք Խարայէլ
 շէհրէրինին տէվրինի թէքմիլ էթմէյէճէքսինիզ :
 24 Շայիրտ մու՝ալլիմինէ վէ գուլ էֆէնտիսինէ ֆաիզ
 25 տէյիլ տիր : Շայիրտէ մու՝ալլիմի կիպի՝ վէ դուլա
 էֆէնտիսի կիպի օլմագ քիֆայէթ էտէր . խանէ
 սահիպինէ Պա՝ալզէպուլ տէտիքլէրի հալտէ , անըն
 խանէսի խալգընա նէ՝ գատար զիյատէ Դէյէճէպլէր
 26 Դէր : Իմտի անլէրտէն գօրգմայըն . զիրա քէշֆ օ-
 լունմայաճագ մախֆի՝ վէ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր
 27 շէյ հօգ տըր : Սիզէ գարանլըգտա տէտիլիմի՝ սյ-
 տընլըգտա սէօյլէյին , վէ գուլաղընըլա սէօյլէնիլէ-
 28 նի տամլար իւզէրինտէ ի՛լան էտին : Վէ ճանը էօլ-
 տիւրմէյէ գատիր օլմայըպ՝ ճէսէտի էօլտիւրէնլէրտէն

- գօրգմայրն . լաքին հէմ ճանը հէմ ճէսէտի ճէհէն .
 նէմտէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլանտան գօրգուն ,
 29 իքի սերչէ պիր փուլա սաթըլմա՞ղ մը . վէ անլէր-
 տէն պիրի փէտէրինիզին իղնի օլմագսըզն եէրէ
 30 տիւշմէզ : Սիղին իսէ պաշնըզն գըլլարընըն ճիւմ
 31 լէսի սայըլը տըրլար : Անըն իչիւն գօրգմայրն , սիզ
 32 չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ սընըզ : Իմտի հէր քիմ ա-
 տէմլէրին հուզուընտա պէնի իգրար էտէրսէ , պէն
 տախի սէմավաթտա օլան փէտէրիմին հուզուըն-
 33 տա անը իգրար էտէրիմ : Վէ հէր քիմ ստէմլէ-
 րին հուզուընտա պէնի ինքեար էտէրսէ , պէն
 տախի սէմավաթտա օլան փէտէրիմին հուզուըն-
 34 տա անը ինքեար էտէրիմ : Զէմինէ սէլամէթ կէ-
 թիրմէյէ կէլտիմ զանն էթմէյին . սէլամէթ տէյիլ՝
 35 լաքին գըլըճ կէթիրմէյէ կէլտիմ : Զիրա ատէմի փէ-
 տէրինտէն՝ վէ գըզը վալիտէսինտէն՝ վէ կէլինի գայրն
 36 վալիտէսինտէն այըրմաղա կէլտիմ : Վէ ատէմին
 տիւշմէնլէրի քէնտի խանէսի խալլընտան օլաճագ
 37 տըր : Փէտէրի վէ եա վալիտէյի պէնտէն զիյատէ սէ-
 վէն պանա լայըգ տէյիլ տիր , վէ օղլու . վէ եա գըզը
 պէնտէն զիյատէ սէվէն պանա լայըգ տէյիլ տիր ,
 38 վէ խաչընը տըլպ արտըմճա կէլմէյէն պանա լայըգ
 39 տէյիլ տիր : Հայաթընը պուլան՝ անը զայ՝ էտէ-
 ճէք , վէ պէնիմ իչիւն հայաթընը զայ՝ էտէն՝ անը
 40 պուլաճագ տըր : Սիղի գապուլ էտէն պէնի գապուլ
 էթմիշ օլուր , վէ պէնի գապուլ էտէն՝ պէնի իրսալ
 41 էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր : Փէյղամպէր սըֆաթը
 իլէ պիր փէյղամպէր գապուլ էտէն՝ փէյղամպէր էճրի-
 նի ալաճագ , վէ սալիհ սըֆաթը իլէ պիր սալիհի գա-
 42 պուլ էտէն՝ սալիհ էճրինի ալաճագ տըր : Վէ հէր

քի՛մ՝ պուռ քիւզիւքէրին պիրինէ շայիրա սըֆաթը իւէ
եալընըզ պիր քեասէ սօղուզ սու իշիրիրսէ , հագի-
դաթէն սիզէ տէրիմ՝ քի՛ ոլ քիմնէ էծրինտէն ապա
մահրում՝ օլմայաճագ տըր :

ՊԱՊ 11

- 1 Վէ Յիսուս օն իքի շայիրտինէ ի՛թա ի էվամիրի
թէմամ էթտիքտէ , շէհրլէրինտէ վա՛ղ վէ թա՛լիմ՝
էթմէք իւզրէ օրատան 'ազիմէթ էթտի :
- 2 Վէ Եուհաննա զընտանտա ֆրիստոսուն 'ամալը-
նը իշիթմէքլէ , Օլ կէլէճէք քիմէսնէ սէ՞ն մի սին ,
եօխաա աիկէր պիր քիմէսնէյէ՞ մի միւնթազիր օլա-
- 3 լըմ՝ տէմէք իջին , ֆէնտի շայիրտլէրինտէն իքիսինի
- 4 անըն նէղտինէ կէօնտէրաի : Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ կիտիպ իշիթտիյինիզ վէ կէօրաիւյիւ-
- 5 նիւղ շէյլէրի Եուհաննայա նազլէտինիզ : Քէօրլէր
կէօրիւպ՝ թօփալար եիւրիւր , ճիւտամլըլար թաթ-
հիր օլունուպ՝ սաղըրլար իշիտիր , էօլիւլէր գըյամ
էտիպ՝ Փուգարայա պէշարէթ թէպշիր օլունուր :
- 6 Վէ պէնիմ հագգըմտա սիւրչմէյէն նէ՛ միւպարէք
տիր՝ տէտի :
- 7 Վէ անլէր կիթտիքտէ , Յիսուս Եուհաննա հագ-
գընտա խալգա սէյլէմէյէ պաշլատը . Պէրիյէյէ նէ՞
սէյր էթմէյէ չըգտընըզ , բիւզկեարտան սալանան
- 8 պիր գամը՞ մը : Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ ,
ղարիֆ էսվապ կիյինմիշ պիր տաէ՞մ մի . իշիթէ զա-
րիֆ կիյէնլէր մէլիքլէրին խոնէլէրինտէ պուլու-
- 9 նուրլար : Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ , պիր փէյ-

- ղամպէ՞ր մի . պէլը՝ սիգէ տերիմ՝ քի փեյղամպէրտէն
 10 տէ տահա պեղիւք տիւր : Զիրա՝ իշխէ պէն սէնտէն
 իլէրի , եօլունու . էօնիւնճէ հաղըրլայաճադ օլան
 մուխպիրիմի իրսալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ , հադգընտա
 11 եազըլմըշ օլան զաթ պու տըր : Հագիգաթէն սի.
 զէ տերիմ՝ քի՝ Նիսատան թէվէլլիւտ էտէնլէր պէյ.
 նինտէ վաֆթիդ էտիճի Եուհաննատան պեղիւք
 քիմսէ զուհր էթմէմիշ տիր . լաքին մէլէքիւթ իւս
 սէմավաթտա էն քիւչիյիւ անտէն պեղիւք տըր :
 12 Վէ վաֆթիդ էտիճի Եուհաննանըն կիւնլէրինտէն
 շիմտիյէտէք՝ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ ճէպր օլու.
 13 նուր , վէ ճէպպուրլար անը զապթ էտէրլէր : Զիրա
 ճիւմլէ փեյղամպէրլէր վէ շէրի՛աթ Եուհաննայտ
 14 տէկին փեյղամպէրլիք էթտիլէր : Վէ էյեր գապոււ
 15 էթմէք իսթերոննիդ կէլէճէք Էլիյա պու տըր : Ի.
 16 շիտիր գուլագլարը օլան իշխիթսին : Ամմա պու նէս.
 լի քիմէ՞ թէշպիհ էտէյիմ՝ . չարշուլարտա օթու.
 17 րուպ , արգատաշլարընա՝ Սիգէ տիւտիւք չալտըգ ,
 ամմա րագա էթմէտինիդ , սիգէ Ֆիղան էթտիք , ամ.
 մա տէղիւնմէտինիդ՝ տէյիւ չաղըրան չօճուգլարա
 18 միւշապիհ տիր : Զիրա Եուհաննա կէլտի , նէ եեր՝
 19 նէ իչէր , վէ Անտէ ճինն վար տէրլէր : Իպն իւլ
 ինսան կէլտի , հէմ եեր՝ հէմ իչէր , վէ իշխէ պօղա.
 զընա թապի՛ վէ մէյիսօր պիր ատէմ , կէօմրիւքճիւ.
 լէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տէրլէր .
 ֆագաթ հիքմէթ քէնտի էվլատը թարաֆընտան
 թաստըգ օլունտու :
 20 Օլ զէման միւլ՝ճիգէլէրինին էքսէրիսի իճրա գը.
 լընտըղը շէհրէրէ , թէվպէ էթմէտիքլէրի իչիւն ,
 21 թա՛ղիր էթմէյէ պաշատը : Վա՛ , սանա , է՛յ ֆօրա .

- զին, վա՛յ օտնտ, է՛յ Պէյթապտա. զիրա օղտե
 իճրա գըլընան միւ՛ծիղէլէր Սուր վէ Սայտատա իճ-
 րա գըլընմըշ օլապըտը, չօգտան չուլ վէ քիւլիլէ
 22 թեվպէ էթմիշ օլուրլար իտի : Ամմա սիղէ տէրիմ
 քի՛ ըուզի ճէղատա Սուր վէ Սայտանըն հալի սիզին-
 23 քինտէն էհվէն օլաճագ տըր : Վէ սէն, է՛յ կէցէտէք
 եիւճէլէնէն քէֆընահոմ՝, ճէհէննէմէտէք էնտիրի-
 լէճէքսին. զիրա սէնտէ իճրա գըլընան միւ՛ծիղէլէր
 Սատուճտա իճրա գըլընմըշ օլապըտը, պու կիւնէ
 24 դատար պագի գալըր իտի : Ամմա սիղէ տէրիմ
 քի՛ ըուզի ճէղատա Սատուճ տիյարընըն հալի սէ-
 նինքինտէն էհվէն օլաճագ տըր :
 25 Օլ վէման Բիտուճ ճէվապ էտիպ տէտի քի, է՛յ
 սէմա վէ զէմինին Սահիպի փէտէր, սանա շիւքը է-
 տէրիմ քի՛ պու նէսնէլէրի 'ալիմլէր վէ 'արիֆլէր-
 տէն իւֆա էտիպ՝ սնլէրի մա'սուճլարա իզհար էյ-
 26 լէտին : Պէլի, է՛յ փէտէր, զիրա 'ինտինտէ պէցլէ
 27 խօշ կէօրիւնտիւ : Փէտէրիմտէն հէր շէյ պանա
 թէսլիմ՝ օլունտու. վէ Օղուլու փէտէրտէն զայրի
 քիմնէ թանըմաղ. փէտէրի տախի Օղուլտան՝ վէ
 Օղուլուն անը իզհար էթմէսինի միւրատ էյլէտիլի
 28 քիմնէտէն զայրիտի թանըմաղ : է՛յ ճիւմլէ եօրղուն
 վէ եիւքիւլէր, պանա կէլին, պէն տախի սիգէ ըա-
 29 հաթ վէրիւրիմ : Պոյունտըրըղմը իւզէրինփէ ա-
 լըն, վէ պէնտէն էօյրէնին, չիւնքի հալի վէ գալ-
 պէն միւթէվաղը՝ իմ՝, վէ ճանլարընըղա ըահաթ
 30 գուլուրսընըղ : Զիրա պոյունտըրըղմ՝ ասան՝ վէ
 էիւքիւմ խաֆիֆ տիր :

ՊԱՊ 12

- 1 ՕԼ զէման Յիսուս սեպթ կիւնիւ էքին արաօրնտան
 կէչէյօր իտի . վէ շայիրտլէրի աճրգմաղըլա՝ պաշագլա-
 2 ըը գօփաըարաֆ եէմէյէ պաշլատըլար , վէ ֆէրիսի-
 լէր պաշա- կէօրտիւքլէրինտէ անա՝ իշթէ շայիրտլէ-
 3 իշլէյօրլար՝ տէտիլէր : ՕԼ տախի անլէրէ խիթապէն ,
 Տաուտուն քէնտիսի իլէպերապէր պուլունանլար իլէ՝
 աճրգտըղը զէման նէ՝ եափտըղընր օգո՞ւմատընըզ
 4 մը . Նասըլ Պէյթուլլահա կիրիպ եէմէսի քէնտի-
 սինէ վէ քէնտիսիլլէ պերապէր օլանլարա տէյիլ ,
 անճագ եպլընըզ քեահինլէրէ հէլալ օլան հուգուր
 5 էքմէքլէրինի եէտի : Եախօտ սեպթ կիւնլէրինտէ
 քեահինլէրին հէյքէլտէ սեպթի պօզուպ՝ սուչսուզ
 6 օլտուգլարընր շէրի՛աթտա օգո՞ւմատընըզ մը : Ամ-
 մա սիգէ տէրիմ՝ քի՝ պուրատա հէյքէլտէն ա՛ղամ՝
 7 օլան վար տըր : վէ էյէր՝ Գուրպան տէկիլ , մէր-
 համէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն մա՛նասընը պիլտէ
 իտինիզ , սուչսըղլարը հիւքմ՝ էթմէզ իտինիզ ,
 8 Զիրա իպն իւլ ինսան եէվմի սէպթին [տախի] Սա-
 հպի տիր :
 9 վէ օրատան հարէքէթլէ՝ անլէրին սինաղօղընա
 10 կիրտիքտէ , իշթէ օրատա էլի գուրումուշ պիր
 տտէմ՝ պուլլունմաղըլա՝ անը միւթթէհիմ չըգար-
 մագ մերամըլլա , Սեպթ կիւնընտէ շիֆա վէրմէք
 11 հէլա՞լ մը տըր՝ տէյիւ անա սուալ էթտիլէր : ՕԼ տա-
 խի անլէրէ խիթապէն՝ Սիղտէն քի՞մ վար տըր քի
 պիր գօյունու օլուպ տա՝ սեպթ կիւնիւնտէ չուգու-

- րա տիւշտիւյիւ հալտէ , անը թութուպ չըգարմա-
- 42 յա : Իմտի տտէմ գոյունտան նէ՝ գատար՝ էֆզալ
տըր . պինաէն 'ալէյհ հէպթ կիւնիւնտէ խսյը իշէ-
- 43 մէք հէլալ տըր՝ տէտի : Օլ զէման օ ատէմէ՝ Ելինի
ուզաթ՝ տէտի . օլ տախի ուզաթտը , վէ տիկերի
- 44 կիպի սաղ օլտու : Ամմա ֆերիսիլէր չըդըպ՝ անը
նիճէ հէլաք էտէլիմ տէյիւ անըն 'ալէյհիւնտէ մէշ-
վէրէթ էթտիլէր :
- 45 Վէ Յիսուս պոնս պիլմէյիլէ՝ օրատան չէքիլտի .
վէ անըն արարնճա խսյլի ճէմա'աթ կիտէրէք , ան-
- 46 լէրին ճիւմէսինէ շիֆա վէրտի : Վէ քէնտիսինի
շպ' էթմէմէլէրինի անլէրէ էքիտէն թէնպի հյլէտի .
- 47 Թա քի իշայ'յա փէյղամպէր վասիթասը իլէ իսպար
- 48 օլունան քէլամ իթմամ՝ օլունա , Եա'նի իշթէ ին-
թիխապ էթտիլիմ գուլում՝ ճանըմըն րազի օլտը-
ղը սէվիլիւլիմ . Բուհումը անըն իւզէրինէ վազ՝
էտէճէյիմ , վէ թաիֆէլէրէ չէրի'աթ իսպար էտէ-
- 49 ճէք տիր : Միւնէզա'ա վէ նիտա էթմէյէճէք տիր ,
անըն սէտասընը մէյտունլարտա քիմսէ իշիթմէյէ-
- 20 ճէք տիր : Թա շէրի'աթը միւզաֆֆէր էտինճէյէ-
տէք՝ էղիլմիշ դամըշը գըրմայաճագ , վէ թիւթէն
- 21 ֆիթիլի սէօնտիւրմէյէճէք տիր : Թաիֆէլէր տախի
անըն իսմինէ իւմիտ էտէճէքլէր տիր :
- 22 Օլ զէման Եանընա քէօր վէ տիլսիզ պիր մէճ-
նուն կէթիլիլտի . օլ տախի անա շիֆա վէրտի ,
չէջլէ քի օլ քէօր վէ տիլսիզ սէջլէտի վէ կէօր-
- 23 տիւ : Վէ ճիւմէլէ խալգ հայրան օլուպ՝ 'Աճէպա
- 24 Իպնի Տաուտ պո՞ւ մը տըր՝ տէրլէր իտի : Ամմա
ֆերիսիլէր պունալ իշիթաիլէրինտէ , Պու քիմսէ
ճիննլէրի անճագ ճիննլէրին րէխսի Պա'ալզէպուլ

- 25 վասիթասը իլէ իխրաճ էտէյօր՝ տէտիլէր : Վէ ցի-
սուս էֆքէարլարընը պիլմէք իլէ , անլէրէ տէտի քի՝
ֆէնտի 'ալէյհինէ միւխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւ-
քիւմէթ խարապ օլուր , վէ քէնտի 'ալէյհինէ միւ-
խալէֆէթ իւզրէ պուլունան հէր շէհր ետ խանէ պա-
- 26 գիւգալլափաղէ Վէ էյէր շէյթան շէյթանը իխրաճ
էտէրտէ , քէնտի 'ալէյհինէ միւխալէֆէթ իւզրէ օլ-
տըղընտան՝ հիւքիւմէթի նա՞սըլ պազի գալապի-
- 27 լիր : Վէ էյէր պէն ճիննլէրի Պա'ալլէպուլ վասը-
թասըյլա իխրաճ էտէրսէմ , սիզին օղուլլարընըզ
քիմի՞ն վասըթասըյլա իխրաճ էտէրլէր . պունուսն
իչիւն սիզին հաքիմլէրինիզ անլէր օլաճապ տըր :
- 28 Լաքին պէն ճիննլէրի Բուհուլլահ վասըթասըյլա
իխրաճ էթտիյիմ հալտէ՝ մէլէքիւթուլլահ սիզէ
- 29 վասըլ օլմուշ տըր : Եախօտ պիր քիմնէ գուվլէթ-
լի պիր ատէմին խանէսինէ կիրիպ՝ անըն էշտալընը
եաղմա էթմէյէ նա՞սըլ գատիր օլապիլիր , մէյէր օլ
գուվլէթլի ատէմի էվլէլա պաղլայըպ՝ պա'տէհու ա-
- 30 նըն խանէսինի եաղմա էտէ : Պէնիմ իլէ օլմնյան
պանա զըտտ տըր , վէ պէնիմ իլէ ճէմ՝ էթմէյէն
- 31 աաղըտըր : Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր կիւ-
նահ վէ քիւֆր ատէմլէրէ 'աֆվ օլունուր , ֆա-
գաթ Բուհա օլան քիւֆր ատէմլէրէ 'աֆվ օլուն-
- 32 մաղ : Վէ հէր քիմ իպն իւլ ինսան 'ալէյհինէ պիր
աֆօղ սէյլլէրսէ՝ անա 'աֆվ օլունուր , լաքին հէր
քիմ Բուհ իւլ Գուտս 'ալէյհինէ աէյլլէրսէ , ա-
նա կէրէք տիւնեատա կէրէք ախրէթտէ 'աֆվ օ-
- 33 լունմաղ : Եախօտ աղաճը էյի վէ մէյվէսինի էյի
էտին , եախօտ աղաճը ֆէնա վէ մէյվէսինի ֆէնա
էտին , զիրա աղաճ մէյվէսինտէն մա'լիւմ տըր :

- 31 Է՛յ էնկերէք նէսլի , սիզ քէօթիւ իքէն՝ խաղըլը նէս-
նէլէր նա՞սըլ սէջլէյէպիլըրոնիզ . զիրա աղըզ
- 35 գալպին ֆազլաառնտան սէջլէր : Լյի ատէմ գալ-
պինին էյի խաղինէսինտէն էյի շէյլէր չըգարըր , վէ
քէօթիւ ատէմ քէօթիւ խաղինէտէն քէօթիւ շէյ-
- 36 լէր չըգարըր : Լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ ատէմլէր
սէջլէտիլէրի հեր պաթըլ սէօզ իչիւն բուզի ճէ-
- 37 զատա հիսապ վէրէճէքլէր տիր : Զիրա սէն քէնտի
սէօզլէրինտէն թէպրիյէ օլունաճագսըն , վէ քէնտի
սէօզլէրինտէն մահքիւմ օլաճագսըն :
- 38 Օլ զէման 'ուլէմա վէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛ղըլարը
ճէվապ վէրիպ , Եա՛ մոռ՛ալլիմ , սէնտէն պիր 'ալա-
- 39 մէթ կէօրմէք իսթէրիզ՝ տէտիլէր : Օլ տախի ճէ-
վապընտա , անլէրէ տէտի քի՝ քէօթիւ վէ զինա-
քեար նէսլ 'ալամէթ թալէպ էտէր , ամմա անո՛
- 40 'ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր : Զիրա Եունուս իւչ
կիւն՝ իւչ կէճէ ատա պալըղընըն գարնընտա օլտը-
ղը կիպի՝ Իպն իւլ ինսան տախի իւչ կիւն՝ իւչ կէ-
- 41 ճէ զէմինին պաթնընտա օլաճագ սըր : Նինիվէ ա-
տէմլէրի բո՛ւ ի ճէզատա պու նէսլ իլէ գալղըպ 'ա-
լէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր , չիւնքի անլէր Եու-
նուսըն վա՛ղը իլէ թէվպէյէ կէլտիլէր . վէ իշթէ
պուրատա Եունուստան տահա պէյիյիւ վար տըր :
- 42 Ճէնուպ մէլիքէսի բուզ ի ճէզատա պու նէսլ իլէ
գալղըպ 'ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր , չիւնքի օ
Սուլէյմանըն հիքմէթինի տինկլէմէք իւզըէ զէմինին
նիհայէթլէրինտէն կէլտի . վէ իշթէ պուրատա
Սուլէյմանտան տահա պէյիյիւ վար տըր :
- 43 Նափաք բուհ պիր ատէմտէն չըգարըղ զէման՝

- գօրագ եւրլերանէ կէշէրէք ըստթ արար , ամմա
- 44 պուլամազ : Օլ վագըթ՝ Զըգտըղըմ խանէմէ 'աժտէթ
էտէյիմ' տեր . վէ կէլտիյինտէ աշ պոշ վէ սիւփ-
- 45 ըիւլմիւշ վէ միւզէյէն պուլմազլէ , կիտիպ' պէ-
րապերինճէ քէնտիսինտէն տաշա քէօթիւ աիկեր
եէտի ըուհ ալըր , վէ անլէր կիրիպ' օրատա սաքին
օլըւրլար , վէ օլ ատէմին 'ագըպէթի իպթիտառն-
տան պէտթէր օլըւր . պու քէօթիւ նէպէ տաիի
պէյլէ օլաճագ տըր :
- 46 վէ օ տաշա խալգա սէյլէմէքտէ իքէն՝ իշթէ
վալիտէսի իլէ պիրատերլէրի անընլէ սէյլէշմէք
- 47 իսթէյէրէք , խարիճտէ տուրույօրլար իտի : վէ
պիր քիմսէ անա՝ իշթէ վալիտէն իլէ պիրատերլէ-
րին սէնին իլէ սէյլէշմէք արգուսու իլէ խարիճտէ
- 48 տուրույօրլար՝ տէտի : Օլ տաիի սէյլէյէնէ ճէվա-
պէն՝ վալիտէմ քի՞մ տիր , վէ պիրատերլէրիմ
- 49 քիմլէ՞ր տիր՝ տէտի : վէ էլինի շոյիրտէրինէ տօզ-
րու ուզատըպ' իշթէ վալիտէմ՝ վէ պիրատերլէրիմ .
- 50 Զիրա հէր քիմ սէմափաթտա օլան փէտէրիմին ի-
րատէթինի իճրա իտէր իսէ , պիրատերիմ վէ հէմ
շիրէմ վէ վալիտէմ օ աըր՝ տէտի :

ՊԱՊ 13

- 1 վէ օլ կիւնտէ օիսուս խանէտէն չըգըպ' տէնիզ
- 2 քէնարընտա օթուրտու : վէ եանընա խպլի ճէմա'աթ
ճէմ' օլմազըլա քէնտիսի գոյըղա կիրիպ օթուր-
տըդտա , պիւթիւն ճէմա'աթ սահիլտէ տուրույօր
- 3 իտի : վէ թէմսիլլէր իլէ չօգ շէյլէր սէյլէյիպ' ան-
լէրէ տէտի քի , իշթէ պիր էքինճի էքին էքմէյէ

- 4 չըգտը : Վէ էքէր իբէն , պա'ղըսը եօլ քէնարընտ
 5 տիւշմէք իլէ՝ գուշլար կէլիպ անլէրի ետտիլէր : Վէ
 պա'ղըսը չօդ թօփրաղը օլմայան թաշլըգ մահալլէրէ
 տիւշիւպ , թօփրաղըն տէրինլիյի օլմատըղընտան՝
 6 թէզ պիթտի , Ծագաթ կիւնէշ տօղտուգտա՝ ետ-
 7 նըպ . քէօքիւ օլմատըղընտան գուրուտու : Վէ պա՝-
 ղըսը տիքէնլէր արասընա տիւշմէք իլէ , տիքէնլէր
 8 չըգըպ անը պօղտուլար : Վէ պա'ղըսը էյի թօփրա-
 ղա տիւշիւպ՝ քիմի եիւղ վէ քիմի ալթմիշ վէ քի-
 9 մի օթուզ գաթ մահսուլ վէրտի : Իշիտիր գուլագ-
 լարը օլան իշիթմին :
 10 Վէ շոյիրտլէրի եանընա կէլիպ , անա՝ Նի՞չիւն ան-
 11 լէրէ թէմսիլէր իլէ սէյլէրսին՝ տէտիլէր : Օլ տա-
 խի ճէվապընտա , անլէրէ՝ Զիւնքի մէլէքիւթ իւս սէ-
 մավաթըն էսրարընա վագըֆ օլմագ սիզէ վէրիլմիշ
 12 տիր , ամմա անլէրէ վէրիլմէմիշ տիր : Զիրա քի-
 մին վար իսէ , անա վէրիլէճէք վէ իզտիյատ պու-
 լաճագ տըր . ամմա քիմին եօղ իսէ , էլինտէ օլա-
 13 նը պիլէ անտէն տընաճագ տըր : Պուշուշ իչիւն
 անլէրէ թէմսիլէր իլէ սէյլէրիմ . զիրա կէօրիւր
 իբէն կէօրմէզլէր , վէ իշիտիր իբէն իշիթմէզլէր ,
 14 Տէմ տախի անլամազլար : Վէ անլէրին Տագգըն-
 տա , իշիթմէքլէ իշիտէճէքսինիզ ամմա անլամայա-
 ճագսընըզ , վէ պագարուպ պագաճագսընըզ ամմա
 15 կէօրմէյէճէքսինիզ : Զիրա պու գավմըն գապի ղա-
 լիզ օլուպ , գուլագլարը իլէ աղըրճա իշիտիրլէր ,
 վէ կէօզլէրինի տախի գափատըլար , օլմայա քի
 կէօզլէրի իլէ կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարը իլէ իշիտէրէք ,
 գալլէն Ֆէհմ իլէ բիւճու՝ էտէլէր , պէն տախի ան-
 լէրէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէյիւ Իշա'յանըն վահի իլէ

- 46 պույուբտորը իթմամ օլունմուշ տըր : Լտքին սի-
զին կեօղլէրինիզ միւպարէք տիր , չիւնքի կեօրիւր-
լէր , վէ գուլագլարընըդ տախի Վապարէք տէր , չիւն-
- 47 քի իշիտիրլէր : Զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ չօգ փէյղամպէրլէր վէ սալիճլէր սիզին կեօր-
տիւյիւնիւզիւ կեօրմէյէ տըղու էտիպ տէ կեօրմէտի-
լէր , վէ սիզին իշիթտիյինիզի իշիթմէյէ աւլաւ երէպ
տէ իշիթմէտիրլէր՝ տէտի :
- 48 Իմտի սիզ էքինճի թէմնիլինի տինկլէյինիզ :
49 Հէր քիմ մէլէքիւթիւն քէլամընը իշիթտիյինտէ
անլամսզսա , օլ շէրիր կէլիպ գալլինտէ էքիլմիշ
օլանը գափար . եօլ քէնարընտա էքիլմիշ օլան պու-
- 20 տըր : Վէ թաշըգ մահալլէրտէ էքիլէն շօլ քիմ
տէ տիր քի՝ քէլամը իշիտիպ հէման անը սիւրուր
- 21 իլէ գապուլ էտէր . Ամմա քէնտինտէ քէօք օլմա-
տըղընտան՝ ազ վազըթ տայանըպ , քէլամտան տօ-
լոյը թազեիգ եա թէ՛ատտի վուգու՝ պուլունճա՝
- 22 տէր հալ սիւրէր : Վէ տիքէնլէր արատընտա էքի-
լէն շօլ քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իշիտիր , լաքին
պու տիւնեանըն էնտիշէսի վէ զէնկինլիյին հիլէսի
քէլամը պօղար , օլ տախի մահալլարը օլուր :
- 23 Վէ էյի թօփրագտա էքիլէն շօլ քիմսէ տիր քի՝
քէլամը իշիտիպ անլար . օլ տախի մահալլտար օ-
լուպ քիմի եիւզ , քիմի ալթմըշ վէ քիմի օթուզ
գաթ վէրիր՝ տէտի :
- 24 Անլէրէ տիկէր պիր թէմպիլ իրատ էտիպ տէտի քի՝
Մէլէքիւթ իւս սէմովաթ քէնտի թարլասընտա էյի
- 25 թօխում էքէն պիր ատէմէ պէնկղէր : Վէ ատէմլէր
ույուր իքէն՝ անըն տիւշմէնի կէլիպ , պուղտայ ա-
- 26 ոտսընա տէլիճէ էքիպ կիթտի : Վէ էքին պիթիպ՝

- պաշտպ վերտիյինտե , տելիճէ տախի կէօրիւնտիւ :
- 27 Վէ խանէ սահիպինին գուլարը եաննա կելիպ անա՝
էֆէնտիմ , սէն թարլանտա էյի թօխում է՞քմէտին
մի , իմտի տելիճէ նէ՞րէտէն հասըլ օլտու՝ տէտի-
- 28 լէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Պուհու պիր տիւշմէն էթ-
միշ տիր՝ տէտի . գուլարը տախի անա՝ էջլէ իսէ
խաթէ՞րմիսին , կիտիպ անը տէվչիրէլիմ՝ տէտի-
- 29 լէր : Օլ տախի՝ խայր , օլմայա քի տելիճէյի թօփ-
լար իքէն՝ անընլէ պերապեր պուղտայը տախի գօ-
- 30 փարասընըլ : Պրագըն , վագթ ի հասատաւտէկին
իքիսի պերապեր պէյիւսիւն , վէ վագթ ի հասատ-
տա օրագճըլարա՝ էվվէլա տելիճէյի թօփլայըպ՝ անը
եագմագ իչիւն տէմէտ տէմէտ պաղլայըն , ամմա
պուղտայը ամպարըմա ճէմ՝ էտին , տէյէճէյիմ՝
տէտի :
- 31 Անլէրէ տիկեր պիր թէմսիլ տահա իրատ էտիպ
տէտի քի՝ Մէլէքիւթ իւս սէմաւաթ պիր աւտէմին
ալըպ թարլասընտա էքտիյի խարտալ տանէսինէ
- 32 պէնկզէր . Ճիւմլէ թօխումլարտան էն քիւչիւյիւ ի-
սէ տէ , պէյիւտիւյիւ զէման ճէմի՝ սէպզէվաթտէն
պէյիւք օլուպ աղաճ օլուր . շէյլէ քի հավա գուշ-
լարը կելիպ անըն տալարընտա գօնարլար :
- 33 Անլէրէ տիկեր պիր թէմսիլ տահա սէյլէտի .
Մէլէքիւթ իւս սէմաւաթ պիր գարը՝ ճիւմլէսի
մայալանընճոյատէք , իւչ էօլչէք ուն իչինէ ալըպ՝
կիզլէտիյի մայայա պէնկզէր :
- 34 Յիսուս պուշլարըն ճիւմլէսինի խալգա թէմսիլլէր
իլէ սէյլէտի . վէ անլէրէ թէմսիլիզ սէյլէմէզ ի-
- 35 տի : Թա քի Աղզմը թէմսիլլէր իլէ աչըպ , տիւնեա-
նըն թէէսիսինտէն պերու մախֆի օլան շէյլէրի պէ-

յան էտեճէյիմ՝ տէյիւ փէյղամպեր վասըթասըյլա
պույուրուլան քէլամ իթմամ օլունա :

- 36 Օլ զէման Յիսուս ճէմա՛աթը պրաղըպ խանէյէ
կէլտի . վէ շայիրտլերի եանընա կէլիպ , թարլանին
տէլիճէ թէմսիլինի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտիլէր :
- 37 Օլ տախի ճէվապընտա տնլէրէ տէտի քի՝ Եյի թօ .
- 38 խումու էքէն իպն իւլ ինսան տըր . Վէ թարլա
տիւնետա տըր . էյի թօխում տախի մէլէքիւթին
էվլատը վէ տէլիճէ շէրիրին էվլատը տըր . Անը
- 39 էքէն տիւշմէն՝ շէյթան տըր , հաստա տախի տիւն
ետանըն ախըրը՝ վէ օրագճըլար մէլէքլէր տիր : Իմ
- 40 տի տէլիճէ տէվլիրիլիպ աթէշտէ եագըլտըղը կի
պի , պու տիւնետանըն ախըրընտա տախի էյլէ օլա .
- 41 ճագ տըր , իպն իւլ ինսան՝ մէլաիքէսինի կէօնտէ
րէճէք տիր , վէ անլէր՝ ճիւմլէ թէօքէզլէրի վէ ֆըսգ
- 42 իշլէյիճիլէրի մէլէքիւթինտէն թօփլսըպ , Անլէրի
աթէշ քիւլխանընա աթաճագլար տըր . օրատա աղ
- 43 լսըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր : Օլ զէ
ման սալիհլէր՝ փէտերլէրինին մէլէքիւթինտէ կիւ
նէշ կիպի զէյա վէրէճէքլէր տիր . իշտիր գուլագ
լարը օլան իշիթսին :
- 44 Եինէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ թարլատա կիզէն
միշ պիր խազինէյէ պէնկզէր քի՝ պիր ատէմ անը
պուլուպ կիզլէր , վէ սիւրուրինտէն վարըպ՝ հէրնէսի
վար իսէ ֆիրուխթ էտէրէք , օլ թարլսը իշթիրա
էտէր :
- 45 Եինէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ կիւզէլ ինճուլէր
- 46 արայան պիր պսոգիրկեանա պէնկզէր . Մէրգում զի
գըյմէթ պիր ինճու պուլտըղընտա , վարըպ՝ հէր նէ
սի վար իսէ ֆիրուխթ էտիպ՝ անը իշթիրա էթտի :

- 47 Եհնէ մէլէքիւթ իւս սէմսվաթ՝ տէնիզէ աթըլըպ՝
 48 հէր ճինստէն ճէմ՝ էտէն պիր աղա պէնկզէր . վէ
 տօլտուգտա՝ անը սահիլէ չըգարտըլար , վէ օթու-
 բուպ էյիլէրի գապլարա ճէմ՝ իլէ՝ ֆէնասընը աթ-
 49 տըլար : Տիւնեանըն ախըրընտա էյլէ օլաճագ տըր .
 մէլէքլէր չըգըպ սալիհլէրին սրասընտան ֆասըգլարը
 50 ոյըրարագ , Անլէրի աթէշ քիւլխանընա աթա-
 ճագլար տըր . օրատա աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտա-
 մասը օլաճագ տըր :
- 51 Յիսուս անլէրէ՝ Պու նէսնէլէրին ճիւմլէրինի ան-
 լատընը՞զ մը՝ տէտի . անա՝ Պէլի, Էֆէնտի, տէտիլէրի
 52 Օլ տաիի անլէրէ՝ Պունուն իչիւն մէլէքիւթ իւս
 սէմսվաթ խուսուսուստա միւթէ՝ալլիմ՝ օլան հէր
 քէաթիպ՝ խաղինէսինտէն Լէնի վէ էսքի շէյլէր չը-
 գարան պիր խանէ սահպիլ քիմնէյէ պէնկզէր՝ տէտի :
- 53 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ Յիսուս պու թէմնիլէրի պի-
 54 թիրտիքտէն սօնկրա, օրատան հարաքէթլէ՝ ֆէնտի
 վաթանընա կէլտիքտէ , սինաղօղլարընտա անլէրէ
 թա՛լիմ էտէր իտի . շէյլէ քի անլէր հոյրան օլուպ՝
 Պու հիքմէթ վէ միւ՝ճիղէլէր պունա նէ՞րէտէն տիր :
- 55 Պու ստէմ՝ տիւլիլէրին օղլու տէյի՞լ մի , վալիտէսինէ
 Մէրնէմ՝ վէ պիրատէրլէրինէ Ես՝գուպ վէ Եօսա վէ
 56 Սիմ՝օն վէ Եէհուտա տէմէզլէ՞ր մի . վէ ճիւմլէ հէմշի-
 բէլէրի եանըմըլտա տէյի՞լ մի . իմտի անա պունուն
 57 ճիւմլէսի նէ՞րէտէն տիր՝ տէյէրէր, Անըն հագգընտա
 սիւքչէրլէր իտի . ֆագաթ Յիսուս անլէրէ՝ Պիր փէյ-
 դամպէր քէնտի վաթանընտան վէ քէնտի խանէսին-
 տէն զայրի եէրտէ ի՛թիպարսըղ տէյիլ տիր՝ տէտի :
- 58 Վէ օրատա անլէրին իմանսըզըգլարը սէպէպի իլէ
 չօգ միւ՝ճիղաթ իճրա էթմէտի :

ՊԱՊ 14

- 1 Օ՛ր զէման ընիսի բուպ՝ օլան Հէրօտէս Յիսուսուն
 2 Հէօհրէթինի իշիթմէքլէ, Քէնտի խատէմէսինէ՝ Պու
 ատէմ վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա տըր. Էօլլէր-
 տէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպտէն անըն
 վասըթասըյա միւ՛ճիզէլէր իճրա օլունույօր՝ տէտի:
 3 Չիւնքի Հէրօտէս, պիրատէրի Ֆիլիպպօսուն զէվճէ-
 սի Հէրօտիա սէպէպինտէն, Եուհաննայը թութուպ վէ
 4 պաղլայըպ՝ զընտանա իլգա էթմիշ իտի: Չիրա Եու-
 հաննա անա՝ Պունու ալմագ սանա հէլալ տէյիլ
 5 տիր՝ տէր իտի: Վէ անը գաթլ էթմէք իսթէր ի-
 տի իսէտէ, խալզ անը փէյղամպէր մագամընտա
 6 թութաղլէրի իչիւն անլէրտէն գօրգար ըտը: Վէ
 Հէրօտէսին եէվմի վէլատէթի զէյաֆէթինտէ՝ Հէրօ-
 7 տիանըն գըզը օրթատա բագս էթտի: Վէ Հէրօտէ-
 սին խօշունա կէլմէքլէ՝ հէրնէ տիլէրսէ անա վիրմէք-
 8 լիյի եէմին իլէ վատ էյլէտի: Գըզ տախի վալիտէ-
 սի թարաֆընտան թէշվիզ օլունմաղլա՝ Պանա պու-
 9 րատա պիր թէփսի իւզէրինտէ վաֆթիզ էտիճի
 Եուհաննանըն պաշընը վէր՝ տէտի: Իմտի մէլիք միւ-
 քէտտէր օլտու իսէ տէ, եէմինլէրի վէ պէրապէրինճէ
 սօֆրատա օթուրանլար սէպէպինտէն վէրիլմէսինի
 10 էմր էյլէտի: Վէ կէօնտէրիպ՝ զընտանտա Եուհան-
 11 նանըն պաշընը քէստիրտի: Վէ անըն պաշը պիր
 թէփսի իւզէրինտէ կէթիւրիլիպ՝ գըզա վէրիլտիքտէ,
 12 օլ տախի վալիտէսինէ կէօթիւրտիւ: Վէ շայիրտ-
 լէրի կէլիպ ճէսէտինի գալտըրարագ տէֆն էթտիլէր,
 վէ վարըպ Յիսուսա խապէր վէրտիլէր:

- 13 Յիսուս տախի պուռնու իշխութիոյնտէ՝ օրատան
գայրդըլա պեհապան պիր մահալէ թէնհաճա՝ ազի-
մէթ էթտի , վէ ճէմա՝աթ իշխմէք լէ՝ շէհրէրմէն
եայա աննն արտընճա կիթտի :
- 14 Վէ [Յիսուս] չըգտըգտա՝ խայլէ ճէմա՝նթ Վէթ-
մէքլէ , անլէրէ թէրահհիւմ էթտիոյնտէն՝ խասթտ-
լարնա շիֆա վէրտի :
- 15 Վէ տիշամ՝ օլտըգտա՝ շայիրտլէրի եաննն կէ-
լիպ , Պուրասը պեհապան մահալ տըր՝ վէ շիմոի
վադըթ կէչմիշ տիր՝ ճէմա՝աթը սալը վէր , քէյլէրէ
վարըպ՝ քէնտիլէրինէ թա՝ամ սաթըն ալընլար՝
- 16 տէտիլէր : Լաքին Յիսուս անլէրէ՝ Կիթմէլէրինէ
հաճէթ եօգ տըր , սիզ անլէրէ թա՝ամ վէրին՝
- 17 տէտի : Անլէր տախի անա՝ Պէշ էքմէք իլէ իքի պա-
լըգտան մա՝ատա պուրատա պիր շէյիմիզ եօգ տըր՝
- 18 տէտիլէր : Օլ տախի՝ Անլէրի պուրայա պանա կէ-
19 թիրին՝ տէտի : Վէ ճէմա՝աթըն օթլար իւզէրինէ
օթուրմալարընը էմը էթտիքտէն սօնկրա , պէք էք-
մէք իլէ իքի պալըզը ալըպ՝ սէմայէ տօղըու նմիլար
էտէրէք , պէրէքէթ տու՝աք օգուլըպ էքմէքլէրի
փարէլէտի , վէ շայիրտլէրէ վէրիպ՝ շայիրտլէր տէ
- 20 ճէմաթա վէրտիլէր : Ճիւմլէսի տախի եէյիպ տօյտու-
լար , վէ փարչալարըն Ֆաղլասընը , օն իքի քիւֆէ
- 21 տօլըուսու օլարազ , գալտըրտըլար : Վէ նիսա իլէ
չօճուզլարտան մա՝ատա եէյէնլէր պէշ պին գա-
տար ատէմ իտի :
- 22 Վէ տէր՝ազապ [Յիսուս] քէնտիսի ճէմա՝աթը
սալը վէրինճէյէտէկին շայիրտլէրինէ՝ գայըզա կիրիպ
քէնտինտէն էվիլէ գարըն թարաֆա կէչմէլէրի ի-
- 23 չէւն իպրամ էթտի : Քէնտիսի տախի ճէմա՝աթը

- սալը վերտիբուէն ոսնկրա՝ եալընըդա տու'ա էթ-
մէք իչիւն տաղա չըգտը . վէ ախշամ՝ օլտուգտա՝
- 24 օրատա եալընըզ իտի : Ամմա գայըգ հէման տե-
նիզ օրթասընտա օլուպ՝ բիւզկետար տախի մուխա-
լիֆ օլմաղըլա , տալալարտան սալանըյօր իտի :
- 25 վէ կէճէնին տէօրտիւնճիւ նէվպէթինտէ՝ Յիսուս
տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւյերէք , անլէրէ տօղըու
- 26 չէլտի : Շայիրտլէք տախի անը տէնիզ իւզէրինտէ
եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ միւզթարիպ օլուպ , խե-
յալ տըր՝ աէյերէք , գօրգուլարընտան ֆերեսա տ էթ-
- 27 տիլէր : Յիսուս իսէ աէր'ադապ անլէրէ օէջլէյիպ՝
- 28 ճէսարէթլէնին , պէն իմ՝ գօրգամյըն՝ տէտի : վէ
Պետրոս անա ճէվապէն , Ես՝ Բապպ , էյէր սէն իսէն ,
պանա էմր էյլէ , սուլար իւզէրինտէն եանընա կէլէ-
- 29 յիմ՝ տէտի : վէ անըն կէլ՝ տէմէսի իւզէրինէ ,
Պետրոս գայըգտան էնիպ՝ Յիսուսուն եանընա կիթ-
- 30 մէք իչիւն , սուլար իւզէրինտէ եիւրիւտիւ : Լաքին
բիւզկետարը շէտիա կէօրմէք իլէ՝ գօրգուպ պաթմա-
ղա պաշլատըգտա , Ես՝ Բապպ , պէնի գուլթար՝
- 31 տէյիւ ֆերեսա էյլէտի : Յիսուս տախի տէր'ադապ
էլինի ուղատըպ՝ անը թուլթուու , վէ անա՝ Էյ ի-
- 32 մանը նօգսան , նի՞չիւն շիւպհէ էթտին՝ տէտի : վէ
անլէր գայըղա կիրինճէ բիւզկետար սաքին օլտու :
- 33 վէ գայըգտա օլանլար կէլիպ՝ Ֆիւհ հագիգէ սէն
իպնուլլահ օրն տէյերէք՝ անա սէճտէ էթտիլէր :
- 34 վէ գարշը թարաֆա կէչիպ՝ ճէննէսարէթ տի-
- 35 յարընա կէլտիլէր : վէ օլ մահալին ատէմլէրի անը
թանըտըգտա , պիւթիւն էթրաֆա ատէմ՝ կէօնտէ-
րիպ՝ ճիւմլէ 'իլլէթլի օլանլարը անա կէթիրտիլէր .
- 36 վէ եալընըզ լիպասընն էթէյինէ տօգոււնալար

տէյիւ անտէն ըիծա էթտիլէր . վէ տօգուաննլարըն
քեաֆֆէսի շիֆա պուլտըլար :

ՊԱՊ 15

- 1 Օլ զէմաննթրուշալիմտէն օլան 'ուլէմա իլէ ֆերիսիլէր
- 2 Յիսուսուն եանընա կելիպ, Նի՞չիւն սէնին շայիրտ-
լէրին՝ միւթէգատտիմինին ըիվայէթինէ մուխալիֆ
հարէքէթ ետէյօրլար . զիրա եքմէք եէյէճէքլէրի
- 3 եսնատա էլլէրինի երյգամազլար՝ տէտիլէր : Օլ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Նի՞չիւն սիզ տէ ըիվայէ-
թինիզ սէպէպի իլէ Ալլահըն եմրինէ մուղապիր հա-
- 4 ռէքէթ ետէյօրսընըզ : Զիրա Ալլահ՝ փէտէրլինէ
- 5 վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էյլէ . Հէմ տախի ֆէտէ-
րինէ վէ եա վալիտէսինէ շէթմ էյլէյէն մութլազա
- 6 գաթլ օլունսուն տէյիւ՝ պուլուրտու : Ամմա սիզ՝
Հէր քիմ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ թանրաֆրմ-
տան ֆախտէ կէօրէճէյին շէյ վազֆ օլմուշ տըր՝
տէրսէ , վէ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ հիւրմէթ
էթմէզսէ տախի օլուր՝ տէրսինիլ . վէ սիզին ըիվա-
յէթինիզ սէպէպի իլէ Ալլահըն եմրինի իպթալ էթ-
- 7 տինիլ : Էյ միւրայըլար, իշա'յա սիզին հազգընըզ-
- 8 տա՝ Պու գալմ [պանա աղըզ իլէ եազլաշըպլ] պա-
նա լիսանէն հիւքմէթ ետէր, ֆազաթ գալլլէրի
- 9 պէնտէն փէք ուզազ տըր . Հէմ ինսան թէնպիհա-
թը օլան թա'լիմաթը եջրէթմէրլէ՝ պանա պիհու-
տէ եէրէ 'իպատէթ ետէրլէր՝ տէյիւ վահի իլէ կիւ-
զէլճէ տէմիշ տիր , տէտի :
- 10 Վէ ճէմա'աթը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝ Տինէ-
- 11 յին վէ անլայըն . Աղըզա կիրէն շէյ ատէմի նափազ

էթմեզ, լաբին ատէմի նափաք էտէն աղղընտան
չըգան տըր՝ տէտի :

- 12 Օլ զէման շայիրտլէրի ետնընա կէլիպ, անա՝ Ֆէրի-
սիլէր պու սեօղիւ իշիթտիքլէրինտէ կիւճէնտիքլէ-
13 րինի պիլի՞րմիսին՝ տէտիլէր : Օլ տախի ճէվապ վէ-
րիպ, Սէմսվի փէտէրիմին տիքմէտիյի հէր ֆիտան
14 քէօքտէն սէօքիւլէճէք տիր : Անլէրի պրագըն, քէօր
քէօրլէրին քէօր գըլաղուզլէրի տիր, վէ էյէր
քէօր քէօրէ գըլաղուզլէր էտէրսէ, իքիսի տէ չու-
15 գուրա տիւշէր՝ տէտի : Վէ Պէտրոս անա ճէվապէն՝
16 Պու թէմսիլի պիզէ թէֆսիք էյլէ՝ տէտի : Յիսուս
17 տախի՝ Հալա սի՞զ տէ մի ֆէհմիզ սինիզ, Տահա
անլամա՞ղ մը սընըզ քի՝ աղըզա կիրէն հէր շէյ
18 գարընա կիտիպ թաշրսյա չըգարըլըր : Ամմա աղըզ-
տան չըգան շէյլէր գալպտէն սուտուր էթմէլէրի
19 իլէ, պուշլար ատէմի նափաք էտէր : Զիրա գալպտէն
էֆքեարը ֆասիտէ վէ գաթիլ վէ զինա վէ ֆիւճուր
վէ սըրգաթ վէ եալան եէրէ շէհատէթ վէ քիւճք
20 սուտուր էտէր : Ատէմի նափաք էտէն շէյլէր պուշ-
լար տըր, ամմա երյգանմամըշ էլլէր իլէ թա՛ամ էթ-
մէք ատէմի նափաք էթմէզ՝ տէտի :
- 21 Վէ Յիսուս օրատան չըգըպ՝ Սուր վէ Սայտա
22 սէմթլէրինէ՝ աղիմէթ էյլէտի : Վէ իշիթէ օլ թարաֆ-
լարտան պիր ֆէն՝ անլը գարը կէլիպ, անա՝ Եա՛րապ
իպնի Տաուտ, պանա մէրհամէթ էյլէ, գըզըմ՝ ճինն-
տէն՝ աղապ ը շէտիտ չէքէյօր՝ տէյէրէք ֆէրեատ
23 էյլէտի : Օլ իսէ անա հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէքլէ,
շայիրտլէրի եանընա կէլիպ, Արտըմըզմա ֆէրեատ
էտէյօր, անը սալը վէր՝ տէյիւ անա ըրճա էյլէտիլէր :
24 Վէ օ՝ ճէվապընտա՝ Պէն պէյթ ի իսրայէլին զսյ՝ օ՛ւ

- մուշգոյունլարնտան զպրիսինէ իրսալ օլունմատրմ՝
- 25 տէտի : Լաքին մերգումէ կելիպ՝ անա սեճտէ էտէրէք,
- 26 Ես՝ Բապպ, պանա իմտատ էլէ՝ տէտի : Օլ տախի
ճէվապրնտա՝ Չօճուգլարն էքմէլինի ալըպ՝ քէօ-
- 27 փէքլէրէ աթմագ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի : Լաքին
մերգումէ՝ Պէլի, Էս՝ Բապպ, չիւնքի քէօփէքլէր տա-
խի սահիպլէրինին սօֆրասընտան տիւշէն գըրընթը-
- 28 լարտան եերլէր՝ տէտի : Օլ գէման Յիսուս անա ճէ-
վապէն՝ էյ իաթոււն, իմանըն չօգ տըր, սանա իս-
թէտիյին կիպի օլսոււն՝ տէտի . վէ գըղը օլ սա՛աթ
շիֆա պուլտու :
- 29 Վէ Յիսուս օրատան հարաքէթլէ՝ ճէլիլ տէնիզի-
նին քէնարընա կէլտի, վէ տաղա չըգըպ օրատա
- 30 օթուրտու : Վէ Եանընա խսյլի ճէմա՛աթ կելիպ՝ ան-
լէր իլէ պէրապէր թօփալլար վէ քէօրլէր վէ տիւ-
սիզլէր վէ սագաթլար իլէ սաիր նիչէ քիմսէլէր պու-
լունմաղըլա, անլէրի Յիսուսուն ոյազլարընա պրագ-
- 31 տըլար, օլ տախի անլէրէ շիֆա վէրտի, Շէյլէ
քի ճէմա՛աթ տիլսիզլէրին սէյլէտիյինի վէ սա-
գաթլարըն սաղալտըղընր վէ թօփալլարըն եիւրիւ-
տիւյիւնիւ վէ քէօրլէրին կէօրտիւյիւնիւ միւշահէ-
տէ էթտիքլէրինտէ թէ՛աճճիւպ էտիպ, Խըսյէլին
Ալլահընա համտ էթտիլէր :
- 32 Վէ Յիսուս շսյիրալէրինի Եանընա չաղըրըպ՝ ճէ-
մա՛աթա աճըրըմ, զիրա շիմտի իւշ կիւն տիր Եա-
նըմտա պուլունույօրլար վէ Եէյէճէք շէյլէրի եօգ
տըր . վէ անլէրի աճ սալը վէրմէք իսթէմէմ, օլմա-
- 33 յա քի եօլտա թագաթլարըր քէսիլէ՝ տէտի : Վէ շա-
յիրալէրի անա՝ Չէօլտէ պիզ պէյլէ պիր ճէմա՛աթը
տոյուրաճագ գտտար էքմէք նէ՞րէտէն պուլալըմ՝

- 34 տէտիւէր : Յիսուս տախի անլէրէ՝ Գա՞չ էքմէյինիզ վար՝ տէտիյինտէ , անլէր տախի՝ Եւտի ե+Գե+ վէ պիր
- 35 գաչ քիւչիւք պալըգ լաւ՝ տէտիւէր : Վէ ճէմա'ա. թըն հէրէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն սօնկ.
- 36 րա , Օլ հէտի էքմէք իլէ պալըգլարը ալըպ՝ թէ. շէքքիւր էթտի , վէ փարէլէյիպ շայիրտլէրինէ , շա.
- 37 յիրտլէր տախի ճէմա'աթա վէրտիւէր : Վէ ճիւմլէ. սի եէյիպ տօյտուլար , վէ փարչալարըն ֆազլասըն.
- 38 տան հէտի զէմպիլ տօլուսու գալտըրտըլար : Վէ նիսա իլէ չօճուգլարտան մա'ատա եէյէնլէր տէօրթ պին ատէմ՝ իտի :
- 39 Վէ ճէմա'աթը սալը վէրտիքտէն սօնկրա՝ գայլ. դա պինիպ Մէճտէլ հուտուտունա կէլտի :

ՊԱՊ 16

- 1 Վէ ֆէրիսիւէր իլէ սատուգիլէր եանընա կէլիպ՝ անը թէճքիւպէ իչիւն քէնտիլէրէ սէմատան պիր
- 2 'ալամէթ կէօսթէրմէսինի թալէպ էթտիլէր : Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն , Աիշամ՝ օլտուգտա՝ Հա.
- 3 վա կիւղէլ օլաճագ , զիրա կէօք գըզըլ տըր . Վէ սապաշլայըն՝ Պու կիւն հավա պօզուգ օլաճագ , զի. րա կէօք փուս օլուպ գըզարմըշ տըր՝ տէրսինիզ. էյ միւրայըլար, կէօք եիւզիւնիւ թէմէիզ էթմէսինի պիլըրսինիզ , վէ վաղըթլարըն 'ալամէթլէրինի թէմ.
- 4 եիզէ գոտիր տէյի՞լ մի սինիզ : Գէօթիւ վէ զինա. քեար նէսլ 'ալամէթ արար , վէ անա՝ Եունուս փէյղամպէրին 'ալամէթինտէն դայրի պիր 'ալամէթ վէրիմէյէճէք տիր՝ տէտի . վէ անլէրի պրաղըպ կիթ. տի :

- 5 Վէ շալիրալէրի գարշը թարաֆա կէտիքլէրին.
 6 տէ, էքմէք ալմասընը ունուլթմըշլար իտի: Վէ
 3իսուս անլէրէ՝ Տիգգաթ էյլէյինիզ վէ ֆէրիսիլէր
 իլէ սատուգիլէրին մայասընտան իճթիրազ էտինիզ.
 7 տէտի: Անլէր տախի՝ էքմէք ալմասըրզմըզ իչիւն
 տըր՝ տէյերէք, մէյանէլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէր-
 8 լէր իտի: 3իսուս պուսուս պիլմէյիլէ անլէրէ խիթա-
 պէն, է՛յ իմանը նոգսան օլանլար, նի՞չիւն մէյանէ-
 նիզտէ էքմէք ալմասըրզմըզտան տօլայը թէֆէքքիւր
 9 էտիյօրսընըզ: Պէշ պին քիշինին պէշ էքմէյինի՝
 10 վէ գաշ քիւֆէ գալարըրզմըզը, Վէ տէօրթ պին
 քիշինին էտի էքմէյինի՝ վէ գաշ զէմպիլ գալարը-
 րզմըզը տաշա ֆէճմ էթմէյիպ՝ տէր խաթըր էթ-
 11 մէ՞զ մի սինիզ: Ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրին մա-
 յասընտան իճթիրազ էթմէք իչիւն սիզէ սէշլէտի-
 յիմ սէօզ՝ էքմէք հադգընտա օլմասըրզմը նա՞սըլ
 12 ֆէճմ էթմէյօրսընըզ: Օլ զէման էքմէք մայասը
 հադգընտա տէյիլ՝ տնճադ ֆէրիսիլէր իլէ սատու-
 գիլէրին թա՛լիմինտէն իճթիրազ էթմէք իչիւն պու-
 յուրաըզմը անլատըլար:
 13 Վէ 3իսուս Գայսէրիա ի Ֆիլիպպոս սէմթլէրինէ
 վարաըզմտա, շալիրալէրինէ՝ Ատէմլէրին տէտիք-
 լէրինէ կէօրէ պէն իպն իւլ ինսան քի՞մ իմ՝ տէյիւ
 14 սուալ էյլէտի: Անլէր տախի՝ Պա՛ղըլարը վաֆթիզ
 էտիճի Եուհաննա, վէ տիկէրլէրի Էլէյա, վէ սա-
 իրլէրի Էրէմիա ետիստ պաշգա փէյղամպէրլէրին
 15 պիրի սին Դէյօրլը՝ տէտիլէր: Անլէրէ՝ Եա սիզին տէ-
 16 տիլինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի: Վէ Աիմ՝օն
 Պէտրոս ճէվապէն՝ Սէն Մէսիհ իպն ուլլաճ իւլ հայ
 17 սըն՝ տէտի: Վէ 3իսուս անա ճէվապէն, է՛յ Աիմ՝օն

- իպնի Երուսաղէմ , միւսպարէք սին . զիրա պահաւ սանա
թէն վէ գան տէյիլ՝ տնճագ սեմավաթտա օլան փէ-
- 18 տէրիմ իլհամ էթտի՝ տէտի : Պէն տախի սանա տէ-
րիմ քի՝ Սէն Պետրոս սըն , վէ քիլիսէմի պու գայա
իւղէրինէ պինա էտէճէյիմ , վէ ճէհէնէմ գափու-
- 19 լարը անըն իւղէրինէ զալիպ օլմայտճագ տըր : Վէ
սանա մէլէքիւթ իւս սեմավաթըն անախթարլտըրընը
վէրէճէյիմ , վէ եէր իւղէրինտէ հէր նէ պաղլար իսէն ,
սեմավաթտա պաղլանմըջ օլաճագ , վէ եէր իւղէ-
րինտէ հէր նէ չէօգէր իսէն , սեմավաթտա չէօգիւլ-
- 20 մըջ օլաճագ տըր՝ տէտի : Օլ զէման շայիրտլէրինէ՝
քէնտինին [Յիսուս] Գրիստոս իտիյինի քիմսէյէ սեյ-
լէմէմէլէրինի էմը էթտի :
- 21 Օլ վագըթտան սօնկրա Յիսուս Երուշալիմէ կիթ-
մէք , վէ իիթիարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէ-
մա թարաֆընտան չօգ էլէմ չէքիպ՝ գաթլ օլուն-
մագ , վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էթմէք կերէք
իտիյինի շայիրտլէրինէ պէյան էթմէյէ պաշլատըր :
- 22 Վէ Պետրոս անը պիր թարաֆա ալըպ , Հաշա՝ Եա՝
Բապպ , պու սանա աւլա վագը՝ օլմասըն տէյերէք՝
- 23 անը թա՝գիր էթմէյէ պաշլատըղընտա , Օլ տախի
տէօնիւպ Պետրոսա՝ Արտըմա չէքիլ , էյ շէյթան ,
պանա թէօքէզ սին . զիրա Ալլահա 'ախտ օլան շէյ-
լէրէ տէյիլ , անճագ ատէմլէրէ 'ախտ օլան շէյլէրէ
սարֆը էֆքեար էտէրսին՝ տէտի :
- 24 Օլ զէման Յիսուս շայիրտլէրինէ տէտի քի՝ Եյեր
պիր քիմսէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ , թէրքի
նէֆա էտէրէք խաչընը եիւքլէնիպ՝ արտըմ սըրա
- 25 կէլին : Զիրա հէր քիմ քէնտի ճանընը գուրթար-
մագ իսթէրսէ , անը զայ՝ էտէճէք , վէ հէր քիմ

- պէնիմ իչիւն քէնտի ճանընը զայ՝ էտէրսէ , անը
 26 պուլաճադ տըր : Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն տիւն-
 եայը գաղանըպ տա՝ քէնտի ճանընը զայ՝ էտէրսէ ,
 նէ՞ իսթիֆատէ էտէր . ետիօտ ատէմ՝ քէնտի ճա-
 27 նընա պէտէլ նէ՞ վէրէպիլիւր : Զիրա իպն իւլ ին-
 սան քէնտի մէլաիքէսի իլէ Փէտէրինին ճէլալինտէ
 կէլէճէք , վէ՞ օլ զէման հէր քէսէ՝ ամէլինէ կէօրէ
 28 միւքեաֆաթ էտէճէք տիր : Հագիգաթէն սիղէ տէ-
 րիմ քի , Պուրատա հաղըլ օլտնլարտան պա՛ղըլա-
 րը վար քի՝ իպն իւլ ինսան քէնտի մէլէքիւթիւն-
 տէ կէլտիլինի կէօրմէլինճէ՝ էօլիւմ թաթմոյաճագ-
 լար տըր :

ՊԱՊ 17

- 1 Վէ ալթըր կիւնտէն սօնկրա, Յիսուս Պետրոս վէ Եա՛-
 գուպ իլէ գարնտաշը Եուհաննայը պէրապէր ալըպ՝
 անլէրի թէնհաճէ եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ կէօ-
 2 թիւրտիւ : Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտտիւլ
 էտիպ , եիւզիւ կիւնէշ կիպի զիյատար՝ վէ էլպի-
 3 սէսի նուր կիպի պէյազ օլտու : Վէ իշթէ Մուսա
 իլէ Էլիյա անըն իլէ սէօյլէշէրէք՝ անլէրէ կէօրիւն-
 4 տիւ : Վէ Պետրոս Յիսուսա խիթապէն, Եա՛ր Բապպ ,
 պիղիմ պուրատա պուլունմամըզ էյի տիր . էյեր
 իսթէրսէն՝ պիրի սէնին , վէ պիրի Մուսա , վէ պի-
 րի տախի Էլիյա իչիւն , պուրատա իւչ խոյմէ եա-
 5 փալըմ՝ տէտի : Օ տահա սէօյլէր իքէն , իշթէ պիր
 միւնէվիլէր պուլուլթ անլէրի կէօլկէսի ալթընա ա-
 լըպ , իշթէ պուլուլթաան՝ Սէվկիւլիւ Օղլում պու-
 տըր , անտէն րազի իմ , պունու տինլէյին՝ տէյիւ

- 6 պիր սէտա կելտի : Վէ շայիրտլերի իշիտինճէ , եիւղ
7 իւսթիւ տիւշիւպ՝ զայեթիէ դօրգաուլար : Վէ Յի-
սուս եազլաշլպ անլերէ տօգոււնարագ , Գալգըն ,
8 դօրգմայըն՝ տէտի : Անէր տախի կեօզլերինի դաւ-
տըրտըգլարընտա՝ Յիսուստան պաշգա քիմսէյի
կեօրմէտիլէր :
- 9 Վէ տազտան էնէրլէր իքէն , Յիսուս անլերէ՝
Թա Իպն իւլ ինսան էմվաթտան դըյամ էտինճէ-
յէտէք , պու կեօրտիւյիւնիւզիւ քիմսէյէ սէյլէմէ-
10 յին՝ տէյիւ թէնպիճ էյլէտի : Վէ շայիրտլերի անա,
Եա՝ նի՞շիւն 'ուլէմա՝ Էվվէլա Էլիյա կելմէք կերէք
11 տիր, տէրլէր՝ տէյիւ սուալ էյլէտիքլերինտէ, Յիսուս
ճէվապընտա անլերէ՝ կերչի Էլիյա էվվէլա կելիւ ճէր
12 շէյի թանզիմ էտէր : Լաքին սիղէ տէրիմ քի՝ Էլի-
յա ֆիւլագը՝ կելմիշ տիր , վէ անը թանըմայըպ՝
հազգընտա ճէր իսթէտիքլերի շէյի եափաղար .
քէզալիք Իպն իւլ ինսան տախի անլերին թարու-
13 ֆընտան էլէմ չէքէճէք՝ տէտի : Օլ զէման շայիրտ-
լէրի՝ քէնտիլէրէ վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա հագ-
գընտա սէյլէտիյինի անլատըր :
- 14 Վէ Խալգըն՝ եանընա կելտիքլերինտէ, պիր ատէմ
անըն նէզտինէ կելիպ՝ Էօնիւնտէ տիզ չէօքէրէք ,
Եա՝ Բապպ , օզլուժա մէրհամէթ էյլէ , զիրա սար-
'ալը օլուպ փէք չօգ էլէմ չէքէր , չիւնքի չօգ
15 տէֆ'ա աթէշէ վէ չօգ տէֆ'ա սույա տիւշէր : Վէ
անը շայիրտլերինէ կէթիրտիմ իսէ տէ , անա շիֆա
16 վէրէմէտիլէր՝ տէտի : Վէ Յիսուս տախի ճէվապ վէ-
րիպ՝ Էյ իմանտըզ վէ 'աքսի նէսլ , նէ՞ վազթա գա-
տար սիզին իլէ օլայըմ , նէ՞ վազթա գատար սիզէ թէ-
համիւլ էտէյիմ . անը պուրայա պանա կէթիրին՝ տէ-

- 17 տի: Վէ Յիսուս ճիննի թա՛ղիր էթաիքտէ , անտէն
 18 չըգտը, վէ օղւան օլ սա՛աթ շիֆա պուլտու: Օլ զէման
 շայիրտէր թէնհաճէ Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝ Պիղ
 19 նի՞չիւն անը չըգարամատըգ՝ տէտիլէր: Յիսուս տախի
 անլէրէ՝ իմանարվըղընըղ իչիւն տըր . զիրա հագի-
 գաթէն սիգէ տէրիմ՝ քի՝ Լյէր խարտալ տանէսի
 գատար իմանընըղ օլուրսա , պու տաղա՝ Պուրա-
 տան էօթէյէ նագլ էթ՝ տէրսէնիղ , նագլ էտէճէք
 տիր , վէ սիգէ հիչ պիր շէյ զայրի միւմքին օլմայա-
 20 ճագ տըր : Ամմա տու՛ա վէ օրուճտան զայրի եօլ իլէ
 պու մագուլէ չըգմագ՝ տէտի :
- 21 Վէ ձէլիլտէ տօլաշըրլար իքէն , Յիսուս անլէրէ՝
 իպն իւլ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օլունուպ ,
 22 Անը գաթլ էտէճէքլէր տիր , վէ իւչիւնճիւ կիւն
 գըյամ էտէճէք տիր՝ տէմէսի իլէ , անլէր զայէթլէ
 միւքէտտէր օլտուլար :
- 23 Վէ Գէֆրնահումա կէլտիքլէրինտէ , իքի տիրհէմ
 վէրի՝ թահսիլ էտէնլէր Պետրոսուն եանընա կէլիպ՝
 Մու՛ալլիմինիղ իքի տիրհէմլիյի վէրմէ՞ղ մի՝ տէտի-
 24 լէր . օլ տախի, Վէրիր՝ տէտի : Վէ խանէյէ կիրտիք-
 տէ, Յիսուս անը գարշըլայըպ՝ Է՛յ Սիմ՛օն , նէ՞ զանն
 էտէրսին, միւլուքի գէմին րէսմ եախօտ վէրկիյի քիմ-
 լէրտէ՞ն ալըրլար , էվլատընտա՞ն մը եօխստ պաշղա-
 25 լարընտա՞ն մը՝ տէտի : Պետրոս անա՝ Պաշղալարըն-
 տան՝ տէտի . Յիսուս տախի անա՝ Էօյլէ իոէ էվլատ
 26 մու՛աֆ տըր : Լաքին անլէրէ մուճիպի մա՛սէրէթ
 օլմամագ իչիւն՝ տէնիգէ կիտիպ պիր օլթա աթ, վէ
 իլք չըգան պալըղը թուլթուպ՝ աղղընը աշտըղընտա ,
 պիր տէօրթ տիրհէմլէք պուլուրսըն , անը ալըպ՝
 անլէրէ պէնիմ վէ սէնին իչիւն վէր՝ տէտի :

ՊԱՊ 18

- 1 **Օ**ւ զէման շոյիրտէրի Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝
մէլէքիւթ իւս սէմովաթտա էն պէյիւք քի՞մ տիւր՝
- 2 տէտիլէր : Յիսուս տախի եանընա պիր չօճուգ չա-
- 3 զըրբիւ վէ անը օրթալարընտա տուրտուրըպ, Հա-
գիգաթէն սիզէ տէրիմ՝ քի՛ Էյէր տէօնիւպ չօճուգ-
լար կիպի օլմաղասանըզ, մէլէքիւթ իւս սէմովաթտա
- 4 տալա կիրմէյէճէքսինիզ՝ տէտի : Իմտի հէր քիմ
պու չօճուգ կիպի միւթէվաղը՝ օլուրսա, մէլէքիւթ
- 5 իւս սէմովաթտա էն պէյիւք օ տըր : Վէ հէր
քիմ պէյլէ պիր չօճուղը պէնիմ՝ իսմիմ իչլին
գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ օլուր :
- 6 Վէ պանա իման էտէն պու քիւչիւքէրտէն պիրի-
նի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պոյնուհա պիր տէ-
յիրմէն թաշը ասըլըպ՝ տէնիզին տիպինէ զարգ է-
տիլմէսի քէնտինէ խոյրլը տըր :
- 7 Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վա՛յ տիւնեայա . զիրա
թէօքէզլէրին կէլմէսի լաղըմ տըր, ամմու վա՛յ թէօ-
- 8 քէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ատէմէ : Իմտի էյէր
էլին եա այաղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա,
անը քէսիպ քէնտինտէն տէֆ՝ էթ. հայաթա թօփալ
եա սագաթ կիրմէն՝ իքի էլին եա իքի այաղըն օլուպ՝
- 9 էպէտի աթէշէ աթըլմագտան սանա խոյրլը տըր, Վէ
էյէր կէօզիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա, անը
չըգարըպ քէնտինտէն տէֆ՝ էթ. հայաթա թէք կէօզ-
իւ կիրմէն՝ իքի կէօզիւն օլուպ ճէհէննէմ աթէշինէ
աթըլմագտան սանա խոյրլը տըր :
- 10 Պու քիւչիւքէրտէն պիրինի խօր կէօրմէքտէն իհ-

- թիրաղ էտինիզ . զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ անլերին
 մէլէքլէրի սէմավաթտա օլան փէտէրիմին եիւղիւնիւ
 11 սէմավաթտա տաիմա կէօրիւրլէր : Զիրա իպն իւլ
 12 ինսան զայ՝ օլանը խէլաս եթմէյէ կէլտի : Սիզէ նա՞-
 սըլ կէօրիւնիւր . էյէր պիր ատէմին եիւզ գոյու-
 նը օլուպ՝ անլէրտէն պիրի եօլու շաշըրլուսա , օլ
 տտէմ տօգոան տօգուղը տաղլարտա պրաղըպ
 13 տա , վարըպ եօլու շաշըրանը տրամա՞ղ մը : Վէ
 էյէր անը պուլաճագ օլուրսա , հազիգաթէն սիզէ
 տէրիմ քի՝ եօլու շաշըրմամը տօգոան տօգուղ ի-
 չիւն «էլէրէյէրէն զիյատէ անըն իչիւն սէվլինիր :
 14 Քէզալիք սէմավաթտա օլան փէտէրինիզին հուղու-
 րլնտա պու քիւչիւքլէրտէն պիրինին զայ՝ օլմա-
 սընա բիզա եօգ տուր :
 15 Եյէր պիրատէրին սանա գարշը պիր խաթա է-
 տէրսէ , կիտիպ անը իքինիլին պէյնինտէ թէնհա-
 ճա թա՛ղիր էյլէ . էյէր սէնի տինկլէրսէ , պիրատէ-
 16 րինի գազանմը օլուրսըն : Վէ էյէր տինկլէմէզսէ ,
 իքի եա իւչ շահիտին աղղընտան հէր սէօղիւն սը-
 պուլթի իչիւն , քէնտին իլէ պէրապէր պիր եախօտ
 17 իքի քիշի տահա ալ : Վէ էյէր անլէրի տինկլէմէզ-
 սէ , քիլիսէյէ սէյլէ . վէ էյէր քիլիսէյի տաիի
 տինկլէմէզսէ , անը փուլթփէրէսթ վէ կէօմրիւքճի
 կիպի 'տտտ էյլէ :
 18 Ֆիլ հազիգա սիզէ տէրիմ քի՝ Եէր իւղէրինտէ
 հէր նէ պաղլարսանը , սէմատա պաղլանմը օլա-
 ճագ , վէ եէր իւղէրինտէ հէր նէ չէօղէրսէնիզ , սէ-
 19 մատա չէօղիւլիւշ օլաճագ տըր : Եինէ սիզէ տէ-
 րիմ քի՝ Սիզտէն իքի քիշի եէր իւղէրինտէ հէր
 հոնկը շէյի տիլէմէք իչիւն իթթիֆուդ էտէրլէրսէ ,

- անկէրէ սէմավաթտա օլտն փէտէրիմ թարաֆըն-
 20 տան իհասն օլունաճագ տըր , Զիրա իքի ետ իւչ
 քիշի պէնիմ իսմիմ իլէ հէր նէրէտէ ճէմ' օլուր-
 լար իսէ , պէն օրատա անկէրին արասընտտ իմ :
- 21 Օլ զէման Պետրոս անըն եանընա կէլիպ' Եա'
 րապպ , գա'չ տէֆ'տ պիրատէրիմ պանա խաթա
 էտէրսէ' անը 'աֆվ էտէյիմ , եէտի' տէֆ'ոյտ գա-
- 22 տար մը' տէտի : Յիսուս անա տէտի քի' Սանա եէ-
 տի տէֆ'այատէք տէյիլ , լաքին եէթմիշ քէրրէ եէ-
- 23 տիյէ գատար' տէրիմ : Անըն իչիւն մէլէքիւթ իւս
 սէմավաթ պիր մէլէյէ թէշպիհ օլունմըշ տըր քի'
- 24 գուլլարը իլէ մուհասէպէ էթմէք իսթէտի : Վէ
 մուհասէպէյէ պաշլատըգտա , եանընա օն պին թա-
- 25 լանթ պօրճըւ պիր քիմսէ կէթիւրիլիպ , Անըն
 էտայա գուտրէթի օլմատըղընտան , էֆէնտիսի ա-
 նըն իլէ զէվճէսի վէ չօճուգլարը վէ պիլ ճիւմլէ էմ-
 վալինին սաթըլըպ' պօրճըն էտա օլունմասընը էմը
- 26 էթտի : Պունսուն իւզէրինէ օլ գուլ եէրէ գա-
 փանըպ , Էֆէնտիմ , պանա միւտա'ատէ էյլէ , սա-
 նա քեաֆֆէսինի էտա էտէրիմ' տէյիւ անա ըիճա
- 27 էյլէտի : Վէ օլ գուլըն էֆէնտիսի անա թէրահհիւմ
 էտէրէք' անը սալը վէրիպ պօրճընը տախի պա-
- 28 ղըշատը : Ամմա օլ գուլ չըգըպ' քէնտինէ եիւզ
 տինար պօրճըւ օլտն պիր գափու եօլտաշընը պուլ-
 տու , վէ անը պօղազընտան թուլթուպ' Պանա պօր-
- 29 ճընը էտա էյլէ' տէմէսի իւզէրինէ , Անըն գափու
 եօլտաշը պյաղընա տիւշիւպ' Պանա միւտա'ատէ
 էյլէ , սանա [քեաֆֆէսինի] էտա էտէրիմ' տէյիւ
- 30 անա ըիճա էյլէտի : Լաքին օրագի օլմամաղլա վա-
 րըպ' պօրճընը էտա էտինճէյէտէկին անը մահ-

- 31 պէսէ իլգա էթտի : Վէ պու ստէմին գափու եօլ-
տաշարը վուգու՝ ի հալի կէօրտիւքլէրինտէ , զա-
յէթլէ միւքէտտէր օլմաղըլա , վարըպ էֆէնտիլէրի-
32 նէ ճիւմլէ վուգու՝աթը իֆտտէ էթտիլէր : Օլ զէ-
ման էֆէնտիսի անը չաղըրըպ , անա՝ էյ շէրիւր գուլ ,
պանա եալվարըղըն իչիւն օլ պօրճըն ճիւմլէսինի
33 սանա պաղըշլատըմ : Պէն սանա մէրհամէթ էյլէ-
տիլիմ՝ կիպի , սէն տախի գափու եօլտաշընա մէր-
34 համէթ էթմէլի տէյի՞լ մի իտին՝ աէտի : Վէ էֆէն-
տիսի զաղէպէ կէլիպ՝ պիւթիւն պօրճընը էտա է-
տինճէյէտէկին , անը իշքէնճէ էտիճիլէրէ թէպլիմ
35 էթտի : Քէղալիք հէր պիրինիզ պիրատէրլէրինիզէ
սուշարընը գալպինիզտէն պաղըշլամատըղընըզ հալ-
տէ , սէմալի ֆէտէրիմ տախի սիզէ էյլէ էաէճէք տիր :

- 1 Վէ վաղը՝ օլտու քի՝ Յիսուս պու սէօզլէրի իթ-
մա՝մ՝ էթտիքտէն սօնկրա , ճէլիտէն հարաքէթլէ
իրտանըն էօթէ թարաֆընտաքի Եէհուտիյէ սինօր-
2 լարընա կէլտի : Վէ խոյլի ճէմա՝աթ անըն տրտըն-
ճա կիթտիքլէրինտէ՝ օրատա անլէրէ շիֆա վէրտի :
3 Վէ Ֆէրիսիլէր անը թէճրիւպէ էթմէք իչիւն էա-
նընա կէլիպ , անա՝ Ատէմէ հէր սէպէպէ պինտէն զէվ-
4 ճէսինի թաթլիգ էթմէք ճաի՞զ մի՝ աէտիլէր : Օլ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ իպթիտատէ խալզ էտէն՝
5 անլէրի էրքէք վէ տիշի խալզ էթտի : Վէ պու սէ-
պէպտէն ատէմ՝ փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք է-
տիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըզ օլարապ , իքիսի եէք վիւ-
ճաւտ օլաճադլար՝ տէյիւ պույուրաըղընը օգո՞ւմա-

- 6 տընըզմը . Պինսէն 'ալէյհ' արթըգ իքի տէյիլ 'լաքին
 եէք վիւճուտ տիրէր . իմտի Ալլահըն բապթ էթ .
- 7 տիյինի ինսան ոյըրմասըն տէտի : Անլէր տախի անա'
 Եա' նիօչիւն Մուսա թալազնամէ վէրիլէրէք թաթ .
- 8 լէք էթմէքիյի թէնպիհ էթտի' տէտիլէր : Օլ տախի
 անլէրէ' Մուսա սիզին զըլզէթ ի գալպինիզ սէպէպի
 իլէ սիզէ վէվճէլէրինիզի թաթլիգ էթմէյէ իղն վէր .
- 9 տի , ամմա իպթիտատէ պէոյլէ տէյիլ իտի : Պէն
 տախի սիզէ տէրիմ քի' Հէր քիմ զէվճէսինի զի-
 նատան զայրի պիր սէպէպ իլէ թաթլիգ էտիպ տէ,
 պաշգասընր թէզէվվիւճ էտէրսէ , զինա էտէր .
 քէզալլէք միւթալազույը թէզէվվիւճ էտէն զինա
- 10 էտէր : Շոյիրտլէրի տախի անա' Էյէր զէվճ իլէ զէվ-
 ճէ պէյնինտէ հալ պէոյլէ իսէ , թէզէվվիւճ խայըր .
- 11 լը տէյիլ տիր' տէտիլէր : Լաքին օ անլէրէ խիթա-
 պէն' Պու քէլամը ճիւմլէսի տէյիլ , անճագ քէնտի-
 լէրէ հիտայէթ օլունանլար գապուլ էտէպիլիր :
- 12 Զիրտ անա բահմինտէն պա'զը խատըմ տօղմուշ օ-
 լանլար վար տըր , վէ տտէմլէր թարաֆընտան խա-
 տըմ գըլընմըշ խատըմլար տախի վար տըր . վէ մէլէ-
 քիւթ իւս սէմավաթ իչիւն քէնտի քէնտիլէրինի
 խատըմ էթմիշ օլանլար վար տըր . գապուլ էթ-
 մէյէ իգթիտարը օլան գապուլ էթոին' տէտի :
- 13 Օլ զէման իւզէրլէրինէ Էլլէրինի գոյուպ տու'ա
 էթոին' տէյիլ Եանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթի-
- 14 ռիլտի . շոյիրտլէրի իսէ անլէրի ազարլաւարլար : Ամ
 մա Յիսուս' Չօճուգլարը գոյ վէրին , վէ անլէրի պանա
 կէլմէքտէն մէն' էթմէյին . զիրա մէլէքիւթ իւս սէ-
- 15 մավաթ պու մազուլէլէրին տիր' տէտի : Վէ Էլլէ-
 րինի անլէրին իւզէրլինէ գօտուգտան սոնկրա' օրա-
 տան կիթտի :

- 16 Վէ իշթէ պիր քիմսէ եանընա կելիպ, անա՛ւ է՛յ
մու՛ալլիմ ի քերիմ, հայաթ ք եպէտիյէյէ նաիլ
- 17 օլմագ իշիւն պէն նէ՞ խայր իշէյէյիմ՝ տէտի : Օլ
տախի անա՛ Նի՞ջիւն պանա քերիմ տէյօրսըն. պիր-
տէն՝ եա՛նի Ալլահտան զայրի քերիմ եօգ տըր .
ամմա էյեր հայաթա նաիլ օլմագ իսթէր իսէն , է-
- 18 վամիրի հըֆզ էյլէ՛ տէտի : Օ անա՛ Հա՞նկըլարընը
տէտիքտէ , Յիսուս՝ Պունլարը եա՛նի Գաթլ էթ-
մէյէսին , Չինա էթմէյէսին , Սըրգաթ էթմէյէսին ,
- 19 Եալուն շէհատէթ էթմէյէսին , Փէտէրինէ վէ վա-
լիտէնէ հիւրմէթ էտէսին վէ Գօնշընը քէնտին
- 20 կիպի սէվէսին՝ տէտի : Օլ նէվճիվան անա՛ Պունլա-
րըն ճիւմլէսինի սէպալէթիմտէն պերու հըֆզ էյլէ-
- 21 տիմ. տահա նէ՞ նօգսանըմ վար՝ տէտի : Յիսուս
անա՛ իյեր քեամիլ օլմագ իսթէրսէն, կիտիպ մամլէ-
յինի սաթըպ ֆուգարայա վէր, վէ սէմատա խաղինէյէ
մալիք օլաճագսըն . վէ կէլ պանա թապի՛ օլ՝ տէտի :
- 22 Վէ օլ նէվճիվան պու սէօզիւ իշիթտիքտէ , միւ-
քէտտէր օլարագ՝ կիթաի . զիրա չօգ մալի վար իտի :
- 23 Վէ Յիսուս շայիրալէրինէ՛ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՛ Զէնկին քիմսէ մէլէքիւթ իւս սէմալաթա
- 24 կիւճ իլէ կերեր : Վէ եինէ սիզէ տէրիմ քի՛ Զէն-
կինին մէլէքիւթ ուլլահա կիրմէսինտէն տէվէնին
իյնէ տէլիյինտէն կէշմէսի տահա գօլայ տըր՝ տէ-
- 25 տի : Շայիրալէրի տախի պունու իշիթտիքտէ , զա-
յէթլէ հէյրան օլուպ՝ էջլէ իսէ քի՛մ խէլաս օլա-
- 26 պիլիբ՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ նազար էտիպ՝
Պու շէյ ինսան ինտինտէ զայրի միւմքին տիր , լա-
քին ինտ Ալլահ հէր շէյ միւմքին տիր՝ տէտի :
- 27 Օլ զէման Պէտրոս անա ճէվապէն՝ իշթէ պիզ

- հէր շէյի թէրք էտիպ՝ սանա թապի՝ օլտուգ, իմտի
 28 նէյէ մալիք օլուրըլ՝ տէտի : Վէ ցիսուս անլէրէ
 ճէվապընտա՝ Հագիգաթէն սիդէ տէրիմ քի՝ սիդ
 պանա թապի՝ օլանլար թէքվին ի ճէտիտտէ , իպն
 իւլ ինսան քէնտի ճէլալի թախթընտա օթուրտը-
 ղը զէման , սիգ տախի օն իքի թախթ իւղէրինտէ
 օթուրուպ՝ իսրայէլին օն իքի սըպթընա հիւքմ է-
 29 տէճէքսինիզ : Վէ հէր քիմ խանէլէր եա պիրա-
 տերլէր եա հէմշիրէլէր՝ եա փէտէր եա վալիտէ եա
 զէվճէ եա էվլաա եա թարլալարը պէնիմ իսմիմ
 իչիւն թէրք էթմիշ օլուրսա , եիւզ գաթընը ալա-
 ճադ , հէմ հսյաթ ը էպէտիյէյէ վարիս օլաճադ
 30 տըր : Լաքին չօդ մուգատտէմ քիմէսնէլէր՝ մուախ-
 խէր, վէ մուախիւէրլէր մուգատտէմ օլաճադ տըր :

ՊԱՊ 20

- 1 Զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ պաղընա 'ամէլէ
 թութմագ իչիւն՝ ալ էս սապահ չըգան խանէ սահի-
 2 պի պիր ատէմէ միւշապիհ տիր : Վէ 'ամէլէ իլէ
 կիւնտէ պիրէր տինարա գավլ էտիպ՝ անլէրի պա-
 3 ղընա կէօնտէրտի : Վէ սա'աթ իւչ ըատտէլէրինտէ
 չըգըպ՝ չարշուտա պաշգա պօշ տուրանլար տախի
 4 կէօրտիւքտէ , Անլէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտին ,
 վէ հագգ նէ իսէ սիգէ վէրիրիմ՝ տէմէսի իւղէրինէ,
 5 Անլէր տախի կիթտիլէր . սա'աթ ալթը վէ տօգուլ
 ըատտէլէրինտէ եինէ չըգըպ՝ պու մինվալ իւզրէ
 6 էյլէտի : Վէ սա'աթ օն պիր ըատտէլէրինտէ չըգըպ՝
 տիկէր պօշ տուրանլար պուլուպ, անլէրէ՝ Նի՞չիւն
 պուրատա պիւթիւն կիւն պօշ տուրույօրսընըլ՝

- րինէ թէսլիմ օլունուպ , անլէր գաթլինէ հիւքմ
 19 էտէճէքլէր տիր . Վէ անը իսթիհզա էտիպ գամը
 իլէ տէյմէք վէ խաշա կէրմէք իւզրէ , թաիֆէլէրէ
 թէսլիմ էտէճէքլէր տիր . օլ տախի իւչիւնճիւ
 կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի :
 20 Օլ զէման Զէպէտի օղուլլարընըն վալիտէսի օ-
 ղուլլարը իլէ պերապէր եանընա կէլիպ՝ սէճտէ էտէ-
 21 ըէք , անտէն պիր լուծֆ տիլէտի : Օլ տախի անա՝
 Նէ՞ իսթէրսին տէտիքտէ , մէրգումէ անա՝ Մէլէքիւ-
 թիւնտէ պու իքի օղուլլարըմըն պիրի սաղընտա վէ
 պիրի սօլունտա օթուրմալարընը էմր էյլէ՝ տէտի :
 22 Վէ Զիսուս ճէվապէն՝ Նէ տիլէտիյինիզի պիլմէզսի-
 նիզ . պէնիմ իչէճէյիմ քեասէտէն իչմէյէ՝ վէ պէ-
 նիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ
 օլունաճաղա միւգթէտի՞ր մի սինիզ՝ տէտիգտէ , Միւգ-
 23 թէտիր իզ՝ տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Կերչի
 քեասէմտէն իչէճէքսինիզ , վէ պէնիմ վաֆթիզ օ-
 լունաճաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլունաճաղը-
 նըզ , ամմա սաղըմտա վէ սօլումտա օթուրմաղը
 իհսան էթմէք՝ պանա բաճի տէյիլ տիր , անճագ
 փէտէրիմ թարաֆընտան քիմլէր իչիւն հազըրլան-
 24 մըչ իսէ , անլէրէ վէրէլէճէ+ րէ՝ տէտի : Վէ րէիւ
 օն լալէրէր պունու իշիթտիքտէ , օլ իքի գարըն-
 25 տաշա կիւճէնտիլէր : Լաքին Զիսուս անլէրի եանը-
 նա չաղըրըպ՝ թաիֆէլէրին հիւքմտարլարը անլէրին
 իւզէրինէ թէսալլիւթ էտիպ , պէյիւքլէրի անլէրին
 իւզէրլէրինէ իճրաի հիւքիւմէթ էթտիքլէրինի պի-
 26 լիրսինիզ : Ամմա պէյնինիզտէ պէյլէ օլմաօրն , ան-
 ճագ արտնըզտա պէյիւք օլմագ իսթէյէն խըրմէթ-
 27 քեարընըզ օլսուն : Վէ պէյնինիզտէ պիրինճի օլմագ

- 28 Իսթեյէն դուռնըղ օլտուն : Նիթէքիմ՝ Իպն Իււ
ինսան՝ քէնտինէ խըտմէթ օլունմադ իչիւն տէյիւ,
անճող խըտմէթ էթմէք վէ ճանընը չօգ քիմէսնէ-
լէր պէտէլինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի :
- 29 Վէ Էրիխատան չըգարլար իքէն , անըն արտըն-
- 30 ճա խայլի ճէմա՝աթ կիթտի : Վէ իշթէ Եօլ քէ-
նորընտա իքի ա՛մա օթուրուպ՝ Յիսուսուն կէչտի-
յինի իշիթտիքտէ , Եա՛ Բապպ՝ Իպն ի Տաուտ , պի-
- 31 ղէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆերեատ էթտիլէր : Վէ
ճէմա՝աթ տնէրի սիւքիւթ էթմէլէրի իչիւն թա՛-
ղիւր էթտի իսէ տէ , անլէր՝ Եա՛ Բապպ՝ Իպն ի Տա-
ուտ , պիղէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ տահա զիյա-
- 32 տէ ֆերեատ էտէրլէր իտի : Վէ Յիսուս տուրուպ
անլէրի չաղըրտը , վէ՝ Նէ՞ Իսթերսինիզ քի սիղէ
- 33 Եափայըմ՝ տէտիքտէ , Անա՛ Եա՛ Բապպ , կէօզ-
- 34 լէրմիզ աչըլըն՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս թէրահ-
հիւմ էտիպ՝ անլէրին կէօզլէրինէ տօգոււնտու , վէ
տէր՝ ագապ կէօզլէրի աչըլըպ՝ անըն արտընճա
կիթտիլէր :

ՊԱՊ 21

- 1 Վէ Երուշաղիմէ Եազլաշըպ՝ Զէյթուն տաղընըն
գուրպինտէ Պէյթֆաճիյէ կէլտիլէրինտէ , Յիսուս
- 2 իքի շայիրտ կէօնտերիպ , Անլէրէ՝ Գարշընըզտաքի
քէօյէ կիտին , վէ տէրհալ պաղը պիր մէրքէպ՝ վէ
Եանընտա պիր սըփա պուլուրսընըզ . չէօզիւպ՝ պա-
- 3 նա կէթիւրին : Վէ էյէր պիր քիմսէ սիղէ պիր
շէյ սէյլէրսէ , Պուշլար Էֆէնտիյէ լաղըմ տըր՝ տէ-
յէսինիզ . վէ ֆիւ հալ անլէրի կէօնտերէճէք տիր՝

- 4 տէտի : Վէ պուռնուն ճիւմէսի փէյղամպեր վասը .
- 5 Թասը իլէ, Սիօն դըղընյա տէյին քի՝ Խշթէ մէլիյին
հալիմ՝ օլարագ , վէ մերքէպէ՝ պէլի մերքէպ եաւ-
րուսու սըփայա րաքիպէն սանա կէլիյօր՝ տէյիւ պու-
յուրըլան քէլամըն իթմամը իշիւն վագը՝ օլուռ : Վէ
- 6 շպիրտլէր վարըպ՝ Յիսուսուն քէնտիլէրէ պույուր-
7 տըղը կիպի հարէքէթլէ , Մերքէպի վէ սըփայը կէ-
թիրիպ՝ իւղէրլէրինէ էլպիսէլէրինի գօտուգլարըն .
- 8 տա , օլ տախի իւղէրլէրինէ պինտի : Վէ փէք ջօդ
խալգ տախի քէնտի էլպիսէլէրինի եօլա սերտիլէր .
վէ ղպրիլէրի աղաճլարտան փալլար քէսիպ՝ եօլա
- 9 տէօշէյերէք , Էօնտէն կիտէն վէ արգատան կէլէն
խալգ՝ Իպնի Տաուտա Օսաննա , Բապպըն իսմի իլէ
կէլէն միւղարէք օլուռն , եիւճէլէրաէ Օսաննա՝ տէ-
յերէք նիտա էտերլէր իտի :
- 10 Վէ Երուշալիմէ կիրտիյինտէ , Պու քի՞մ տիր
11 տէյերէք , պիւթիւն շէհր Թահրիք օլունտու : Խալգ
տախի՝ Պու ճէլիտէ վագը՝ Նաղարէթտէն օլան
Յիսուս փէյղամպեր տիր՝ տէտիլէր :
- 12 Վէ Յիսուս Ալլահըն՝ հէյքէլինէ կիրիպ , հէյ-
քէլտէ ճիւմլէ ախգ ու ի՛թա էտէնլէրի իրարաճ էտէ-
րէք , սարրաֆլարըն փիշթաթալարընը , վէ կէօ-
յերճին սաթըճըլարըն իսքէմլէլէրինի ալթ իւօթ
- 13 էթտիլ , Վէ անլէրէ՝ Խանէմ՝ Իպատէթիսանէ թէս-
միյէ օլունաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր , Փա-
դաթ սիղ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիղ՝
տէտի :
- 14 Վէ հէյքէլտէ եանընա ա՛մալար վէ թօփալլար
15 կէլտիլէր , օլ տախի անլէրէ շիֆա վերտի : Լաքին
պաշ քէահինլէր իլէ ՚ուլէմա անըն իճրա էյլէտիլի՝

- միւ՝ ծիղաթը վէ չօճուգլարն հէյ քէլտէ Իպն ի Տա-
ուտա Օսաննա՝ տէյիւ նիտա էթտիքլէրինի կէօր-
- 46 տիւքլէրինտէ , փէք կիւծլէրինէ կէլէրէք , Անա՝
Պունլարն նէ՝ սէյլէտիյինի իշիտի՛յօրմըն՝ տէ-
տիլէր . Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պէլի , Մա՛սուվար
իլէ մէմէ էմէնլէրին աղղընտան համար թէքմիլ
էթտին՝ քէլամընը հիչ պիր վազըթ օգո՛ւմատընըլ
մը , տէտի :
- 47 Ալէ անլէրի պրագտը վէ շէհրին խարիճինէ Պէյթ-
անիայա չըգըպ՝ օրատա պէյթուլթէթ էթտի :
- 48 Ալէ սապահլայըն շէհրէ 'ալտէթ էտէր իքէն՝
- 49 ածըգտը : Ալէ եօլ քէնարընտա պիր ինճիր աղաճը
կէօրիւպ էանընա վարտըղընտա՝ անտէ ետփրագտան
մա՛ատա պիր շէյ պուլմամաղլէ , Պունտան սօնկրա
էպէտէն սէնտէ մէյվէ օլմոսըն՝ տէտի : վէ ինճիր
- 20 աղաճը տէր 'ազապ գուրուտու : Ալէ շայիրտլէրի
պունու կէօրիւնճէ թէ՛ աճճիւպ էտիպ՝ ինճիր աղա-
ճը նա՛օրլ տէր՝ ազապ գուրուտու՝ տէտիքլէրինտէ ,
- 21 Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիղէ տէ-
րիմ՝ քի՛ էյեր իմանընըլ օլուպտա , շիւպհէ էթմէգ-
սէնիզ , տէյիլ ետլընըլ պու ինճիր աղաճընա վա-
գը՝ օլանը իճրա էտէճէքսինիզ , անճագ շու տաղա
պիլէ , Գալգ քէնտինի տէնիզէ իլգա էթ՝ տէսէ-
- 22 նիզ , վագը՝ օլաճագ տըր : Ալէ տու՛ատա իման
էտէրէք հէր նէ տիլէրսէնիզ , ալաճագսընըլ՝ տէտի :
- 23 Ալէ հէյքէլէ կէլիպ , թա՛լիմի էանասընտա եա-
նընա պաշ քէտհինլէր իլէ գալմըն իխթիարլարը
կէլէրէք՝ Պունլարն նէ՞ սէլահիյէթ իլէ իճրա էտէ-
յօրսըն , վէ պու սէլահիյէթի սանա քի՛մ՝ վէրտի՛
- 24 տէտիլէր : Ալէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տա-

- խի սիզէ պիր շէյ սուսալ էտէյիմ, էյէր անը պտնա
սէյլէրիտէնիզ, պէն տէ պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթ
25 իլէ իճրա էյլէտիյիմի սիզէ սէյլէրիմ . Եուհաննա
նըն վաֆթիզի նէ՞րէտէն իտի, սէմատա՞ն մը եօխսա
26 ինսանտա՞ն մը իտի՝ տէտի . անէր տախի՝ էյէր Սէ-
մատան տէսէք, պիզէ՝ Նի՞շիւն անա իման էթմէտի-
նիզ՝ տէյէճէք . վէ էյէր ինսանտան տէսէք, խալդ-
տան գօրգարըզ . զիրա ճիւմէսի Եուհաննայը փէյ-
զամպէր մոգամընտա թութար՝ տէյիւ քէնտի քէն-
27 տիլէրինէ թէֆէքքիւր էտիպ, Յիսուսա ճէվապէն՝
Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր . օլ տախի անլէրէ՝ Պէն տէ պու
շէյլէրի նէ սէլահիյէթ իլէ իճրա էթտիյիմի սիզէ
սէյլէմէմ :
- 28 Լաքին նէ՞ գըյաս էտէրսինիզ՝ պիր ատէմին իքի
էվլատը վար ըտը . վէ պիրինճիսինն եանընա կէ-
լիպ՝ Օղլում, կիթ պու կիւն պաղըմտա իշլէ՝ տէ-
29 տի : Վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ իսթէմէմ՝ տէտի իսէ
30 տէ, սօնկրա փիշիման օլուպ կիթտի : Վէ իքինճի-
սինին եանընա կէլիպ՝ օլ մինվալ իւզրէ սէյլէտի .
վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ Փէք էյի, էֆէնտիմ՝ տէտի իսէ
31 տէ, կիթմէտի : Իքիսինտէն հա՞նկըսը փէտէրինին
միւրատընը իճրա էյլէտի՝ տէտի . անա Պիրինճիսի՝
տէտիլէր . վէ Յիսուս տախի անլէրէ՝ Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ կէօմըիւքճիւլէր իլէ ֆասիշէլէր
Ալլահն մէլէքիւթիւնէ սիզտէն էվվէլ կիրէրլէր :
32 Զիրա Եուհաննա սիզէ սուլահ թարիգինտէ կէլտի,
ամմա անա ինանմատընըզ . կէօմըիւքճիւլէր վէ ֆա-
հիշէլէրիսէ անա ինանտըլար . վէ սիզ պուշու կէօր-
տիւյիւնիւզտէ, անա ինանմագ իշիւն, սօնկրա նա-
տիմ՝ օլմատընըզ :

- 33 Տիկեր պիր թէմսիւ տինկէյին . խանէ սահիպի
պիր ատէմ վար իտի քի՝ պաղ տիքիպ անըն էթ-
րաֆընը չիթ իլէ իհաթա էթտի , վէ իչինտէ պիր
մա՛սէրէ դազար , վէ գուլէ պինա էթտի , վէ անը
34 պաղճըլարա թէսլիմ էտիպ՝ զուրպէթէ կիթտի : Վէ
մահսուլ վագթը եագլաշտըդտա , գուլլարընը , մահ-
սուլու ախլ էթմէք իւզրէ , պաղճըլարա կէօնտէր-
35 տի : Վէ պաղճըլար գուլլարընը թութուպ՝ քիմինի
տէյտիւլէր , քիմինի էօլտիւրտիւլէր , վէ քիմինի
36 տախի թաշլատըլար : Թէքրար էվիլէքիլէրտէն զի-
յատէ՝ տիկեր գուլլար կէօնտէրտի , վէ անլէրէ տէ
37 օլ մինվալ իւզրէ մու՛ամէլէ էյլէտիլէր : 'Ագըպէթ'
Օղլումա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք , անլէրէ քէն-
38 տի օղլունու կէօնտէրտի : Ամմա պաղճըլար օղլունու
կէօրիւնճէ , մապէյնլէրինտէ՝ Պու վարիս տիր , կէլին
անը էօլտիւրիւպ միրտաընը զապթ էտէլիմ՝ տէտի-
39 լէր : Վէ անը թութուպ՝ պաղտան իիւրաճ էտէրէք ,
40 էօլտիւրտիւլէր : Իմտի պաղ սահիպի կէլտիյի զէման ,
41 օլ պաղճըլարա նէ՞ եափաճագ տըր՝ տէտի : Անա՝
Օլ քէօթիւլէրի հիյպէթիւլ թարզ իլէ հէլաք էտիպ ,
պաղըն մահսուլունու մէվսիմինտէ վէրէճէք օլան ա-
խէր պաղճըլարա թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէսիլէր :
42 Յիսուս տախի անլէրէ խիթապէն՝ Եափուճուլէրին
րէտտ էթտիլէրի թաշ քէօշէ թաշը օլտու . պու՝
րապպ թարաֆընտան օլուպ , կէօլլէրիմիզ էօնիւն-
տէ 'աճայլպ տըր՝ Իւլմէն պիր վագթթ քիթապլար-
43 տա օգո՞մատընըզ մը : Պունուն իչին սիզէ տէրիմ
քի՝ Սէլէքիւթուլլահ սիզտէն ուլընըպ՝ մահսուլընը
44 կէթիրէն պիր իւմմէթէ վէրիլէճէք տիր : Վէ պու
թաշ իւզէրինէ տիւլէն փարէլէնէճէք տիր , օլ տա-

խի քիմին իւզէրինէ տիւշերսէ, անը եղէճէք տիր տէտի :

45 Վէ պաշ քեռահնէր իլէ ֆերիսիւր անըն թէմ սիլլէրինի իշիթաիքլէրինտէ, քէնտիլէրինին հագ-

46 գընտա սէյլէտիյինի անլատըլար : Վէ անը թութ- մաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ, խալգտոն գօրգ- տուլար . զիրա անը փէյղամպէր մագամընտա թու- թարըլար իտի :

ՊԱՊ 22

1 Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ թէքրար թէմսիլ-

2 լէր իլէ սէյլէյերէք, տէտի քի՝ Մէլէքիւթ իւս սէ- մափաթ օղլունա տիւյիւն էտէն պիր մէլլյէ միւ-

3 չապիհ տիր : Վէ գուլլորըն՝ տա՛վէթլիլէրի տիւ- յիւնէ չաղըրմագ իշիւն կէօնտերտի . անլէր տա-

4 խի կէլմէք իսթէմէտիլէր : Թէքրար տիկէր դուլ- լար կէօնտերիպ, Տաճէթլիլէրէ՝ իշթէ թո՛ւա- մըմը հազըրլատըմ, սըղըրլարըմ վէ պէսլի տավար- լարըմ պօղաղլանոր, վէ հէր շէյ հազըր տըր,

5 տիւյիւնէ կէլին՝ տէյինիզ, տէտի : Սմմա անլէր վազիֆէ էտինմէյիպ՝ քիմի քէնտի թարըլաընա վէ

6 քիմի թիճարէթինէ կիթտի : Պագիլէրի տախի ա- նըն գուլլարընը թուլթուպ հագարէթ էտերէք, էօլ-

7 տիւրտիւլէր : Վէ մէլիք պունու իշիտինճէ, զագէպէ կէլմէքլէ, ՝ասքերինի սէվգ էտիպ՝ օլ դաթիլլէրի

8 հէլաք էթտի, վէ շէհրլէրինի եագտը : Օլ զէման գուլլարընա՝ Վագա՛ւա տիւյիւն հազըր տըր, ամմա

9 տա՛վէթլիլէր լայըգ տէյիլ իտի : շէման էօլաղըզ- լարընա վարըպ, պուլտըղընըզըն ճիւմէսինի տիւ-

- 40 յիւնէ տա՛վէթ էտին՝ տէտի : Օլ գուլար տախի
էօլարա չըգըպ՝ կերէք քէօթիւ , կերէք էյի , պուլ-
տըգլարընն ճիւմէսինի ճէմ՝ էթաիլէր . վէ տիւ-
- 41 յիւն Դահլէ *տա՛վէթլիլէր իլէ տօլտու : Վէ մէլիք
տա՛վէթլիլէրի կէօրմէյէ կիրտիքտէ՝ օրատա տիւյիւն
- 42 լիպասը կիյինմէմիշ պիւր ատէմ՝ կէօրմէքլէ , Անա՝
Է՛յ տօսթում , իւղէրինտէ տիւյիւն լիպասը օլմատըղը
հալտէ , նա՞սըլ պուրայա կիրտին՝ տէմէտի իւղէ-
- 43 րինէ , օլ ատէմին նութգու թութուլտու : Օլ զէ-
ման մէլիք խըտմէթճիլէրէ տէտի քի՝ Պուսուս ա-
յադլարընը վէ էլլէրինի պաղլայըն՝ , վէ գալտըրըպ՝
ըուլմէթի խարիճէյէ չըգարըն . օրատա աղլայըլ վէ
- 44 տիշ գըճըրտամասը օլաճադ տըր : Ջիրա տա՛վէթ
օլըւնանլար չօգ , ամմա ինթիխտպ օլըւնանլար աղ
տըր :
- 45 Օլ զէման ֆէրիտիլէր վարըպ՝ անը քէլում իլէ
նասըլ տուզաղա տիւշիւրէլէր տէյիւ միւշվէրէթ
- 46 էտէրէք , Հէրօտէսիլէր իլէ պէրապէր քէնտի շա-
յիրտլէրինի անա կէօնտէրիպ՝ Եա մու՛ալլիմ , սէնին
հագգ օլուպ՝ Ալլահն թարիգինի հագիգաթ իւղրէ
թա՛լիմ էթաիլինի վէ քիմսէյի վազիֆէ էտինմէ-
տիլինի պիլիբիզ . զիրա ատէմլէրին խաթըրընը սոյ-
- 47 մաղ սըն . իմտի պիղէ սէյլէ , սանտ նի՞ճէ կէօրիւ-
նիւր , Գայսէրէ վէրկի վէրմէք ճաի՞ղ մի , Էօլսաա
- 48 տէյի՞լ մի տիր՝ տէտիլէր : Վէ Յիսսա անլէրին հի-
լէլէրինի անլըրըպ՝ Է՛յ միւրայըլար , պէնի նի՞չիւն
- 49 թէճըրիւպէ էտէյօրսընըլ : Պանա վէրկինին սիք-
քէսինի կէօսթէրին՝ տէտի : Վէ անա պիր տինար

*Եւն. օթուրանլար

- 20 կէթիրտիւէր : ՕԼ տախի անլէրէ Պու թասվիր վէ
 24 եազը քիմիօն տիր՝ տէտիյինտէ , Գայսէրին տիր՝
 տէտիւէր . օԼ զէման անլէրէ՝ Էյյլէ Իսէ Գայսէրէ
 'տիտ օլանը Գայսէրէ՝ վէ Ալլահա 'տիտ օլանը Ալ
 22 լահա էտա էյլէյին՝ տէտի : Վէ պուռու իշիթտիք-
 լէրինտէ՝ թէ'աճճիւպ էտէրէք , անը թէրք էտիպ
 կիթտիւէր :
- 23 ՕԼ կիւնտէ Գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն սատու-
 դիւէր անըն եանընա կէլիպ՝ անա սուալ էտէրէք ,
 24 Եա՝ մու'ալլիմ՝ Մուսա՝ Էյէր պիր քիմէ պիլա
 վէլէտ վէֆաթ էտէրսէ , անըն զէվճէսինի գարնտաշը
 ալըպ , գարնտաշընա զիւրրիյէթ փէյտա էյլէսին՝
- 25 տէտի : Պիզտէ տախի եէտի գարնտաշ պուլունըպ՝
 պիրինճիսի էվլէնտիքտէն սօնկրա զիւրրիյէթի օլմա-
 յարագ , վէֆաթ էտիպ զէվճէսինի գարնտաշընա
- 26 պրագտը : Քէզալիք իքինճի վէ իւլիւնճիւսիւ տախի՝
 27 թա եէտինճիսինէտէք պէյլէ օլտու : Վէ ճիւմէ-
 ոինտէն սօնկրա օԼ զէվճէ տախի վէֆաթ էթտի :
- 28 Իմտի գըյամէթտէ , օԼ եէտիտէն հա՞նկըսընըն
 զէվճէսի օլուր , չիւնքի ճիւմլէսինին մէնքուհէսի
- 29 օլտու՝ տէտիւէր : Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝
 ֆիթապլարը վէ Ալլահըն գուտրէթինի պիլմէտիյի-
- 30 նիզտէն զէլալէթտէ սինիզ . Զիրա գըյամէթտէ նէ
 թէգէվլիւճ էտէրէր , նէ տէ թէգվիճ օլունուրլար ,
 անճագ Ալլահըն սէմատաքի մէլաիքէսի կիպի տիր-
- 31 լէր : Ամմա գըյամէթ էլ էմվաթ խուռուսուռտա՝
- 32 Ալլահ թարաֆընտան սիզէ՝ Պէն Իպրահիմին Ալ-
 լահը վէ Իսհագըն Ալլահը վէ Եա՛գուպըն Ալլահը
 իմ՝ պույուրուլան քէլտմը օգո՞ւմատընը մը . Ալլահ
 մէվթանըն տէյիլ , անճագ հայաթտա օլանլարըն

- 33 Ալլահը տըր՝ տէտի : Վէ խալգ պօւնու իշիթտիքտէ՝
անըն թա՛լիմինտէն հէյրան օլտուլար :
- 34 Լաքին ֆերիսիլէր անըն սաաուգիլէրի սիւքիւթ-
էթտիրտիլինի իշիթտիքլէրինտէ , պիր եէրէ ճէմ՝
35 օլտուլար . Վէ անլէրտէն պիրի , երպապը շէրի՛աթ-
36 տան օլուպ՝ անը թէճրիւպէ իշիւն՝ Եա՛ մու՛ալլիմ՝ ,
շէրի՛աթտա եվամիրին հա՞նկըսը պէջիւք տիր՝
37 տէյիւ սուալ էթտի : Յիսուս տախի անա՛ Ալլահըն
օլան Բապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն
38 ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն սէվէսին : Պի-
39 ըինճի վէ պէջիւք էմր պու տըր : Վէ իքինճիսի պու-
նա միւշապիհ տիր , եա՛նի Գօնշուհու քէնտին կի-
40 պի սէվէսին : Պիլ ճիւմլէ շէրի՛աթ վէ փէյղամպէր-
լէր պու իքի էմրէ միւթէ՛ալլըգ տըր՝ տէտի :
- 41 Վէ ֆերիսիլէր ճէմ՝ օլտըգլարընտա Յիսուս ան-
42 լէրէ՛ ֆրիստուս հադգընտա զաննընը նէ՞ տիր , քի-
մի՞ն օղլու տըր՝ տէյիւ սուալ էյլէտի . անլէր տա-
43 խի անա՛ Տաուտուն՝ տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ՛
Էջլէ իսէ Տաուտ նա՞սըլ անա Բուհ իլէ Բապպ թէս-
44 միլէ էտիպ , Բապպ Բապպըմա՛ թա պէն սէնին
տիւշմէնլէրինի պյադլարընա պասամագ գոյունճոյա-
45 տէք սաղլըմտա օթուր՝ պույուրտու , տէր : Իմտի Տա-
ուտ անա Բապպ թէսմիլէ էտէրսէ , նա՞սըլ անըն
46 օղլու օլուր՝ տէտի : Վէ քիմնէ անա պիր սէօղ ճէ-
վապ վէրէմէտի . վէ օլ կիւնտէն սօնկրա արթըգ ա-
նա պիր քիմնէ սուալ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէտի :

1 Օլ զէման Յիսուս խալգա վէ քէնտի շայիրտլէրինէ

- 2 խիթապէն տէտի քի՝ Ուլէմա վէ ֆէրիսիլէր Մու-
- 3 սաննն քիւրսիւսիւնտէ օթուրուրլար : Իմտի սիգէ
Հըֆզ էտին՝ տէտիլէրինն ճիւմէսինն հըֆզ ու
իճրա էյլէյին , ամմա սնլէրին 'ամէլլէրի կիպի իճ-
րա էթմէյին . չիւնքի սէջլէրլէր , ամմա իճրա էթ-
- 4 մէզլէր : Զիրա ազըր վէ թաշընմասը միւշքիլ եիւք-
լէր պաղլայըպ ատէմլէրին՝ օմնւզլարընա գօրլար իսէ
տէ , սնլէրի փարմադլարը իլէ թէփրէթմէք իսթէ-
- 5 մէզլէր : Վէ ճիւմէ 'ամէլլէրիննի ատէմլէրէ կէօրիւն-
մէք իչիւն իճրա էտիպ՝ համոյիլլէրիննի կէնիշլէտիր-
լէր , վէ էլպիսէլէրինն էթէքլէրիննի պէջիւտիւր-
- 6 լէր : Զիյաֆէթլէրտէ տախի պաշ սէտիրլէրի , վէ
սինաղօղլարտա պաշ քիւրսիւլլէրի՝ վէ փաղարլարտա
սէլամլարը , վէ ատէմլէր թարաֆընտան Բապպի ,
- 7 Բապպի թէսմիյէ օլունմագլըղը սէվէրլէր : Սիզ իսէ՝
- 8 Բապպի թէսմիյէ օլունմայասընըղ - Զիրա սիզին միւ-
տէրրիսինիզ պիր՝ ետի՛նի ֆրիստոս աըր , վէ ճիւմ-
- 9 լէնիզ պիրատէրլէր սինիզ , Վէ եէր իւզէրինտէ Կէ-
«էյէ փէտէրիմիզ տէմէյէսինիզ . զիրա փէտէրինիզ
- 10 պիր օլունպ՝ օլ տախի սէմալթթա տըր : Վէ միւ-
տէրրիպէր թէսմիյէ օլունմայասընըղ . զիրա սիզին
- 11 Միւտէրրիսինիզ պիր՝ ետի՛նի ֆրիստոս աըր : Վէ
սիզին էն պէջիլլիւնիւզ խրտմէթքեարընըղ օլունն :
- 12 Վէ հէր քիմ քի քէնտիննի եիւրսէլտիրսէ , ալչադ-
լանըր , վէ հէր քիմ քի քէնտիննի ալչադլատըրսա ,
եիւքսէլիր :
- 13 Լաքին Վա՛յ սիգէ , է՛յ միւրայը 'ուլէմա վէ ֆէ-
րիսիլէր , զիրա ատէմլէրինն էօնիւնճէ մէլէքիւթ իւս
սէմալթթը գափարսընըղ . չիւնքի սիզ կիրմէզսինիզ ,
կիրէճէք օլանլարը տախի կիրմէքտէն մէն՝ էտէրսի-

- 14 նիզ : Վա՛յ սիղէ, է՛յ միւրայր 'ուլէմա վէ ֆերիսի-
լէր, զիրա տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէյիպ' կէօս-
թէրիշ իչիւն ուզըն տու'ա էտէրսինիզ. պու էծիլ-
տէն տաճա շէտիտ 'աղապա տիւչար օլաճագսընըզ :
- 15 Վա՛յ սիղէ, է՛յ միւրայր 'ուլէմա վէ ֆերիսիլէր,
զիրա պիր ատէմի իմանա կէթիրմէք իչիւն պաճը
ու պէրրի տօլաշըրսընըզ, վէ իմանա կէլտիլինտէ,
անը քէնտինիզտէն իքի գաթ զէյատէ էճիլ ճէճէն-
- 16 նէմ գըլարսընըզ : Վա՛յ սիղէ, Պիրի Տէյ.քէլ Տագգը
իչիւն եէմին էտէրսէ, պիր շէյ տէյիլ տիր, ամմա
Տէյ.քէլին ալթուռու Տագգը իչիւն եէմին էտէրսէ,
- 17 պօրճլու օլուր' տէյէն քէօր գըլաղըլար : Է՛յ
աճմագլար վէ քէօրլէր. զիրա հա՞նկըսը պէղիւք
տիր, ալթու՞ն մը, Եօխսա ալթուռու թագտիս
- 18 էտէն Տէյ.քէլ մի : Վէ Պիրի մէղպաճ Տագգը իչիւն
եէմին էտէրսէ, պիր շէյ տէյիլ տիր, ամմա անըն
իւզէրինտէ օլան թագտիմէ Տագգը իչիւն եէմին
- 19 էտէրսէ, պօրճլու օլուր' Դէր-Է՛յ : Է՛յ աճմագլար
վէ քէօրլէր. զիրա հա՞նկըսը պէղիւք տիր, թագ-
տիմէ՞ մի, Եօխսա թագտիմէյի թագտիս էտէն մէղ-
- 20 պա՞ճ մը : Իմտի մէղպաճ Տագգը իչիւն եէմին էտէն՝
անըն, վէ իւզէրինտէ օլան ճիւմլէ նէանէլէրին Տագգը
- 21 իչիւն եէմին էթմիշ օլուր : Վէ Տէյ.քէլ Տագգը իչիւն
եէմին էտէն՝ անըն, վէ անտէ սաքին օլանըն Տագգը
- 22 իչիւն եէմին էթմիշ օլուր : Վէ սէմա Տագգը իչիւն
եէմին էտէն՝ Ալլահն թախթը վէ իւզէրինտէ օթու-
- 23 րանըն Տագգը իչիւն եէմին էթմիշ օլուր : Վա՛յ
սիղէ, է՛յ միւրայր 'ուլէմա վէ ֆերիսիլէր, զիրա
նա՛նա՝ վէ անիսօն իլէ քիմիօնուռ 'իւշըրինիւ վէ-
րիրսինիզ, ամմա շէրի'աթըն տաճա մուհիմմ՝ օլան

շէյլէրինի՝ եա՛նի հագգանիյէթ վէ մերհամէթ վէ
 իմանը թէրք էթտինիզ . պուսլարը էթմէլի՝ վէ ան-
 24 լէրի պրագամամալը իտինիզ : Է՛յ սիվրի սինէյի սիւ-
 25 զիւպ՝ տէվէյի եուտան քէօր գըլաղուզլար : Վա՛յ
 սիզէ, է՛յ միւրայը 'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր , զիրա
 քեասէնին վէ չանաղըն տըշընը թէմիզլէրսինիզ ,
 լաքին անլէրին իչի զուլմ՝ վէ Փըսդ իլէ տօլու տըր :
 26 Է՛յ քէօր Ֆէրիսի , էվիլէլա քեասէնին վէ չանաղըն
 իչինի թէմիզլէ , քի անլէրին տըշը տախի թէմիզ
 27 օլա : Վա՛յ սիզէ, է՛յ միւրայը 'ուլէմա վէ Ֆէրիսի-
 լէր , զիրա սիզ տըշարըտան կիւզէլ կէօրիւնիւպ՝
 իչէրիտէն էօլիւ քէմիքլէրի վէ հէր մուրտարլըզ իլէ
 տօլու օլան պուտանալը գապըրլարա պէնզէրսինիզ :
 28 Քէզալիք սիզ տախի առէմլէրէ զա՛հիրէն սալիհ կէօ-
 րիւնիւրսընըզ , ամմա պաթընէն միւրայըլըզ վէ
 29 Ֆըսգ իլէ տօլու սընըզ : Վա՛յ սիզէ, է՛յ միւրայը
 'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր , զիրա փէյղամպէրլէրին
 թիւրպէլէրինի պինա էաիպ՝ սալիհլէրին գապըլարընը
 30 թէզէին էտէրսինիզ . Վէ՛ Էյէր էճաաաղըմըզըն կիւն-
 լէրինտէ օլմուշ օլսայըտըզ , անլէր իլէ պէրապէր
 փէյղամպէրլէրին գանընա կիրմէզ իտիք՝ տէրսինիզ :
 31 Պու վէճհ իլէ՝ փէյղամպէրլէրին գաթիլլէրինին էվ-
 լատը օլտըզընըզա քէնտինիզ շէհատէթ էտէրսի-
 32 նիզ : Սիզ տախի էճաաաղընըզըն էօլչէյինի տօլտու-
 33 ընըզ : Է՛յ երլանլար , է՛յ էնկէրէք նէսլի , ճէհէն-
 34 նէմ՝ 'աղապընտան նա՞սըլ գաչապիլիւրսինիզ : Իշթէ
 անըն իչիւն պէն սիզէ փէյղամպէրլէր իլէ հիւբէմա
 վէ 'ուլէմա իրսալ էտէրիմ , վէ անլէրտէն պա՛ղըսընը
 գաթլ էտիպ խաչալկէրէճէքսինիզ , վէ անլէրտէն պա՛-
 ղըսընը սինաղօղլարընըլտա տէօյիւպ՝ շէհրտէն շէհրէ

- 35 գովաճագձընըղ . Թաքի սարի՛հ Հապիլին գանընտան
հէյքէլ իլէ մեղպահ արասընտա գաթլ էթտիյինիզ
Չաքարիյա իպն ի Պարաիիյանըն գանընա տէկին
եէբ իւղէրինաէ տեօքիւլէն սիւլէհանըն գանընըն
- 36 քեաֆֆէսի սիզին իւղէրինիզէ կէլէ : Հաքիգաթէն
սիզէ տերիմ քի՛ պուշլարըն ճիւմլէսի պու նէսլ
իւղէրինէ կէլէճէք տիր :
- 37 Է՛յ փէյզամպերլէրի գաթլ էտէն վէ սանա կէօն
տերիլէնլէրի Թաշպայան Երուշաքիմ, Երուշաքիմ,
գա՛չ տէֆ'ա սէնին էվլատընը , Թափուգ քէնտի
փիլիճլէրինի գանատլարընըն ալթընա Թօփլատըղը
կիպի՛ Թօփլամագ իսթէտիմ , վէ սիզ իսթէմէտի-
- 38 նիզ : Իշթէ խանէնիզ սիզէ վիրան պրաղըլըբ .
ղէրա սիզէ տերիմ քի՛ պուշաան սօնկըա սիզ ,
Քապպըն իսմի իլէ կէլէն միւպարէք օլտուն՝ տէյին-
ճէյէտէք , պէնի աղլա կէօրմէյէճէքսինիզ :

- 4 Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չըգըպ կիտեր իքէն , չա-
յերտլէրի անա հէյքէլին պինալարընը կէօսթէրմէք
- 2 իւղրէ եանընա կէլտիլէր : Յիսուս տափի անլէրէ՞
Պուշլարըն ճիւմլէտինի կէօրմէ՞զմիսինիզ . հաքի-
գաթէն սիզէ տերիմ քի , պուրատա երգըլմատըգ
պիրի պիրֆ իւղէրինաէ հիչ պիր Թաշ գալմայաճագ
արը՝ տէաի :
- 3 Վէ Զէյթուն տաղընըն իւղէրինաէ օթուրուր
իքէն , շայիրտլէրի Թէնհամճէ եանընա կէլիպ՝ Պու-
շէյլէրին նէ զէման վուգու՝ պուլաճաղընը , վէ սէնին
կէլիչինին վէ տիւնեանըն ախըրընըն 'ալամէթի նէ

- 4 օլաճաղընը պիզէ սէջլէ՝ տէտիէր : Յիտու տախի
 անլերէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սադընըն, սիզի պիր քիմ
 5 սէ իզլալ էթմէսին . Զիրա չօդ քիմնէլէր Մէսիհ պէն
 իմ տէյերէք՝ պէնիմ իսմիմ իլէ կէլիպ , չօդ քիմ
 6 սէլէրի իզլալ էտէճէքլէր : Սիզ տէ ճէնքլէր վէ ճէնք
 թէվաթուրլարը իշիտէճէքսինիզ . սադընըն միւզլթա
 րիպ օլմայասընըզ , չիւն քի պունլարըն ճիւմլէսի
 վուգու՝ պունմագ կէրէք տիր , լաքին տահա նիհա
 7 յէթ տէյիլ տիր : Զիրա միլլէթ միլլէթ 'ալէյհինէ,
 վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ 'ալէյհինէ գալգըշլպ՝
 չօդ եւրլէրտէ գըթլըզ վէ թա'ուն իլէ ղէլլէ
 8 լէլէր օլաճագ տըր : Ամմա պունլարըն ճիւմլէսի էլէմ
 9 լէրին իպթիաասը տըր : Օլ գէման սիզի մուզաիգա
 յա կիրիֆթար էտիպ , սիզի էօլտիւրէճէքլէր . վէ
 իսմիմ իշիւն ճիւմլէ միլլէթլէր թարաֆընտան
 10 պուղզ օլունաճագսընըզ : Աէ օլ գէման չօդ քիմ
 սէլէր սիւրչէճէքլէր , վէ պիրի պիրինի էլէ վէրիպ՝
 11 եւքաիկէրինէ պուղզ էտէճէքլէր տիր : Աէ չօդ
 քեսաղիպ փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ՝ նիչէ քիմնէ
 12 լէրի իլլալ էտէճէքլէր տիր : Աէ Փըսգ իզտիյաս
 պուլաճաղը էճիլտէն , չօդ քիմնէլէրին մուհապպէթի
 13 պուրուտէթ քեսպ էտէճէք տիր : Ամմա նիհայէթէ
 14 տէկին սապը էտէն իէլաս պուլուր : Աէ մէլէքիւ
 թիւն պու պէշարէթի պիւթիւն տիւնէտատա ,
 ճիւմլէ միլլէթլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզլոէ , վա'զ
 օլունաճագ . վէ օլ գէման նիհայէթ կէլէճէք տիր :
 15 Իմոի Տանիէլ փէյղամպէրին վաթըթաթը իլէ իւ
 պար օլունան խարապիյէթ մէքրուհէինին մու
 գատտէս մէքեանտա տուրարընը կէօրտիւյիւ
 16 նիւզտէ , (օգույան անլասըն ,) Օլ գէման Եհհու

- 47 տիյէտէ օլանկար տաղարա գաչըպ՝ Տամոտ օլան՝
 48 քէնտի էվինտէն պիր շէյ ոլմաղա էնմէսին . վէ
 թարլատա օլան տախի էպիսէսինի ալմագ իչիւն
 49 կէրի տէօնմէսին : Լաքին վա՛յ օլ կիւնլէրտէ հա-
 20 միլէ վէ էմղիքի օլանկարա : վէ Ֆիրարընը գըշ-
 տա եա սէպթ կիւնիւնտէ օլմասըն տէյիւ տու'ա
 21 էտին : Զիրա տիւնեանըն իպթիտասընտան շիմ-
 տիյէտէկին միսլի վուգու' պուլմամը վէ ասլա
 պուլմայաճագ շէտիտ մուղաիգա օլ դէման օլաճագ
 22 տըր : վէ էյէր օլ էյամ գըսսալմասայըտը , հէ
 պիր պէշէր գուրթուլմուլ իաի . ամմա միւնթա-
 23 խապլար իչիւն օլ էյամ գըսսալաճագ տըր : Օլ
 դէման էյէր պիր քիմէ սիգէ՝ իշթէ ֆրիստոս շու-
 բատա եա պուրատա տըր՝ տէրսէ , ինանմայասը-
 24 նըզ : Զիրա քեաղիպ մէսիհլէր վէ քեաղիպ փէյ-
 դամպէրլէր զուհուր էտիպ՝ պէյիւք 'ալամէթլէր վէ
 միւ'ճիգէլէր կէօթէրէճէքլէր . շէյյէ քի միւմքին
 օլտա , միւնթախապլարը պիլէ իղլալ էտէճէքլէր
 25 տիր : իշթէ սիգէ էվվէլա խապէր վէրիյօրմ :
 26 իմտի սիգէ՝ իշթէ չէօլտէ տիր՝ տէրլէրսէ , չըգմա-
 յասընըզ . իշթէ խալվէթլէրտէ՝ Գէլէլէ , ինան-
 27 մայասընըզ : Զիրա շիմէք շարգատան չըգըպ տաղար-
 պա գատար կէօրիւնտիյիւ կիպի , իպն իւլ ինսա-
 28 նըն կէլիշի տախի պէյյէ օլաճագ տըր : Զիրա լաշէ-
 նին պուլունտըղը եէրէ գարթալլար ճէմ՝ օլուրլար :
 29 վէ օլ կիւնլէրին մուղաիդասընը միւթէ'ադգըպ
 կիւնէշ գարարըպ՝ ոյ քէնտի զիյասընը վէրմէյէճէք ,
 վէ երտըղլար կէօքտէն տիւշիւպ՝ կէօքլէրին գուվ-
 30 վէթլէրի սարսլաճագ տըր : վէ պա'տէհու իպն իւլ
 ինսանըն 'ալամէթի սէմատա կէօրիւնիւպ՝ օլ դէման

- գէմինին ճիւղէ գապիւլէրի տէջիւնէճէք, վէ իպն իւլ
ինսանը կէօյիւն պուլուլթըրը իւզէրինտէ, գուտրէթ
վէ ճէլալէթը 'ազիմէ իլէ կէլէր կէօրէճէքլէր տիր :
- 31 Օլ տախի մէլաիքէսինի սուրուն 'ազիմ' սէսասը իլէ
կէօնտէրէճէք, վէ անլէր անըն միւնթախասլաքընը
տէօրթ ըրիւզկեսարտան, կէօքլէրին պիր ուճունտան
տիկէր ուճունատէք ճէմ' էտէճէքլէր տիր :
- 32 Ինճիր աղաճընտան թէմնիլ էջրէնինիլ. տալլարը
եուսուլալլալ' եսփրագ սիւրմէյէ պաշատըղը վագըթ,
- 33 եագըն եագըն օլտըղընը անլարսընը, ֆէզալիք սիլ
տախի պունլարըն ճիւղէսինի կէօրտիլիւնիւզտէ,
եագըն, պէլի գափուլարտա օլտըղը մա'լիւմիւնիւզ
- 34 օլսուն : Ֆիլ հագիգէ սիլգէ տէրիմ' քի' պունլարըն
ճիւղէսի վուգու' պուլմայընճա, պու նէսլ գէվալ
- 35 պուլմայաճագ տըր : կէօք վէ եէք վալիլ օլուր, լա-
քին պէնիմ' սէօքլէրիմ' ասլա գաիլ օլմայաճագ տըր :
- 36 Ամմա օլ կիւն վէ սա'աթ հագգընտա եալընըզ ֆէ-
տէրտէն մա'ատա պիր քիմսէնին, վէ հաթթա սէմա-
վաթտա օլան մէլաիքէնին տախի մա'լիւմաթը եօք
- 37 տըր : Վէ Նուհըն կիւնլէրի օլտըղը կիպի' իպն իւլ
- 38 ինսանըն զուհուրը տախի պէօյլէ օլաճագ : Զիրա
թուֆանտան էվվէլ օլան կիւնլէրտէ, թա Նուհուն
սէֆինէյէ կիրտիլի կիւնէտէք եէլիպ իչտիքլէրի,
- 39 վէ թէվէվվիւճ էտիպ թէգվիճ էլէտիքլէրի, վէ
թուֆան կէլիպ ճիւղէսինի կէօթիւրիւնճէյէտէկին
պիլմէտիքլէրի միսիլլիւ, իպն իւլ ինսանըն զուհուրը
- 40 տախի էօյլէ օլաճագ տըր : Օլ վէման թարլատա
իքի քիչի պուլունարագ պիրի ալընըր' վէ տիկէրի
- 41 պրաղըլըր : Տէյիրմէն չէքէն իքի գարընըն պիրի
ալընըր' վէ տիկէրի պրաղըլըր :

- 42 Իմտի ուշանըգ տուրուն. զերա Էֆէնտինիզին հան-
- 43 կը սա'աթտա կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ: Ամմա մա'-
լիւմիւնիւզ օլսուն քի' էյէր խանէ սահիպի իւրսըզըն
հանկը նէվպէթտէ կէլէճէյինի պիլսէյիտի, ուշանըգ
- 44 տուրուպ' խանէսինի տէլմէյէ գոյվէրմէզ իտի: Պու-
նուն իչիւն սիզ տէ հազըր օլուն, զիրա մունթա-
զըր օլմատըղընըգ սա'աթտա Իպի իւլ ինտան կէլիւ:
- 45 Իմտի էֆէնտիսի թարաֆընտան էթպա'ը իւզէրինէ,
վազթընճա թա'ամլարընը վէրմէյէ նասպ օլունան
- 46 շօլ սատըգ վէ 'աղիւ գուլ քի'մ տիր: Նէ' միւ-
պարէք տիր օլ գուլ քի' էֆէնտիսի կէլտիյինաէ,
- 47 անը պու հարաքէթտէ պուլուր: Ֆիւլ հագիգէ
սիգէ տէրիմ քի' անը ճիւմլէ մամէլէյի իւզէրինէ
- 48 նազըր նասպ էտէճէք տիր: Ամմա էյէր օլ քէօթիւ
գուլ քէնտի գալսլինտէ' Էֆէնտիմ' կէլմէսինի թէէ-
- 49 խիր էտէյօր' տէյիպ տէ, Գափու Եօլտաշլարընա
վուրմաղա, վէ սէրիսըլար իլէ Եէյիպ իշմէյէ պաշ-
- 50 լարսա, Օլ գուլուն էֆէնտիսի անըն մունթազըր
օլմատըղը կիւնտէ վէ պիլմէտիյի սա'աթտա կէլէ-
- 51 բէք, Անը իքի շագգ էտիպ' նասիպինի միւրսըլար
իլէ պէրապէր գոյաճագ տըր. օրատա աղլայըշ վէ
տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր:

- 1 Օլ զէման մէլէքիւթ իւս սէմալաթ քէնտի գան-
տիլլէրինի ալըպ' կիւվէյիյի իսթիգալէ չըգան օն
- 2 նէֆէր պաքիրէյէ միւշապիհ օլուր: Վէ անլէրտէն
- 3 պէշի 'աղիլէ վէ պէշի սէֆիհէ իտի. Վէ սէֆիհէ
օլանլար գանտիլլէրինի ալտըգլարընտա' պէրապէր

- 4 եաղ ալմատըլար : Լաքին 'ազիլէ օլանլար գան-
 տիլէրի իլէ պերապէր գապլարընտա եաղ ոլտըլար :
 5 Վէ կիւվէյի թէէխիւր էթմէք իլէ , ճիւմէսինն
 6 ույգուսու կէլիպ' ույուտուլար : Վէ կէճէ եարըսըն-
 տա' իշթէ կիւվէյի կէլիյօր , անը իսթիգալէ չըզն
 7 տէյիւ' պիրնիտա օլմատը իւզէրինէ , Օլ պաքիրէլէրին
 ճիւմէսի գալղըպ' գտնտիլլէրինի տօնտթտըլար :
 8 Վէ սէֆիհէլէր 'ազիլէլէրէ' Պիզէ եաղընըզտան վէ-
 րին , զիրա գտնտիլլէրիմիզ սէյիւնիւյօր' տէտիլէր :
 9 'Ազիլէլէր տախի ճէվապէն' Օլմայա քի պիզէ հէմ
 սիզէ եէթիշմէյէ . տահա էյի տիր քի' սաթըրըլարա
 10 վարըպ քէնտիլիլ իչիւն ալասընըզ' տէտիլէր : Ան-
 լէր տախի սաթոււն ալմաղա կիթմէքտէ իքէն , կիւ-
 վէյի կէլաի . հազըր օլան գըղլար տախի անըն իլէ
 պերապէր տիւյիւնէ կիրտիքլէրի կիպի գափու գա-
 11 փանտը : Պա'տէհու օլ պիր պաքիրէլէր տախի կէ-
 12 լիպ' Էֆէնտի , էֆէնտի , պիզէ աչ' տէտիլէր : Օլ
 տախի ճէվապ վէրիպ' Հազիգաթէն սիզէ տէրիմ' քի'
 13 սիզի թանըմնամ' տէտի : Իմտի ույանըգ տուրոււն ,
 զիրա [Իպն իւլ ինսանըն կէլէճէյի] կիւնիւ վէ սա-
 'սթը պիլմէզսինիզ :
 14 Զիրա Ֆէլէթիւթի Է-ա «Է-ալթի» զուրպէթէ կիթմէք
 իւզըէ իքէն , քէնտի գուլլարընը չաղըրըպ' էմլալինի
 15 անլէրէ թէսլիմ' էտէն պիր ատէմէ պէնզըր : Վէ
 հէր պիրինէ քէնտի գապիլիյէթինէ կէօրէ , քիմինէ
 պէշ , քիմինէ իքի , քիմինէ տէ պիր թալանթ վէ-
 16 րիպ' տէր հալ զուրպէթէ կիթտի : Վէ պէշ թա-
 լանթը ալան վարըպ' անլէր իլէ թիճարէթ էտէրէք ,
 17 պէշ թալանթ տահա գաղանտը : Պու մինվալ իւզըն ,
 18 իքիյի «Լ» տախի իքի տահա դաղանտը : Ամմա

- պիրի տլան վարըպ եերի գաղարադ , էֆէնտիսին
 19 ադչէսինի կիղէտի : Վէ խայլի զէմանտան ոօնկրա
 օլ գուլարըն էֆէնտիսի կէլիպ՝ անկեր իլէ հիսապ
 20 կէօրտիւ : Վէ պէշ թալանթը ալան կէլիպ պէշ թա-
 լանթ տահա կէթիրէրէք՝ էֆէնտիմ , պանա պէշ
 թալանթ թէսլիմ էթտին : իշթէ անլէրին իւղէրինէ
 21 պէշ թալանթ տահա գաղանտըմ՝ տէտի : էֆէն-
 տիսի տախի անա՝ Աֆէրին , էյի վէ սատըգ գուլ ,
 աղ նէսնէլէրտէ սատըգ պուլունտըն , սէնի չօգ
 նէսնէլէր իւղէրինէ նաղըր նապ էտէճէյիմ . էֆէն-
 22 տինին շէնլիյինէ տախիլ օլ՝ տէտի : Վէ իքի թա-
 լանթը ալան տախի կէլիպ՝ էֆէնտիմ , պանա իքի
 թալանթ թէսլիմ էթտին , իշթէ անլէրին իւղէրինէ
 23 իքի թալանթ տահա գաղանտըմ՝ տէտի : էֆէն-
 տիսի անա՝ Աֆէրին , էյի վէ սատըգ գուլ , աղ
 նէսնէլէրտէ սատըգ պուլունտըն , սէնի չօգ նէս-
 նէլէր իւղէրինէ նաղըր նապ էտէճէյիմ . էֆէնտի-
 24 նին շէնլիյինէ տախիլ օլ՝ տէտի : Վէ պիր թա-
 լանթը ալան տախի կէլիպ՝ էֆէնտիմ , սէնին էք-
 մէտիյին եերտէն պիչէր , վէ սաչմառըղըն եերտէն
 տէվշիրիր սերթ պիր տտէմ իտիյինի պիլմէյիլէ ,
 25 Գօրգառըղմտան վարըպ՝ սէնին թալանթընը եերտէ
 26 կիղէտիմ . իշթէ մալինի ալ տէտի : էֆէնտիսի տախի
 անա ճէվապէն տէտի քի՝ էյ քէօթիւ վէ թէնպէլ
 գուլ , պէնիմ էքմէտիյիմ եերտէն պիչիպ՝ սաչմա-
 տըղըմ եերտէն տէվշիրտիյիմի պիլտիյին հալաէ ,
 27 Սանա վաճիպ օլան՝ ադչէմի սարրաֆլարա վէրմէք
 իտի . պէն տախի 'ալտէթիմտէ մալիմի ֆոտիզի իլէ
 28 ալըր իտիմ , իմտի անտէն թալանթը ալըպ՝ օն թա-
 29 լանթը օլանա վէրին : Զիրա հէր քիմին վար իսէ ,

- անա վերիւիւ՝ իզտիյաւ պոռլաճագ տըր , ամմա
քիմին եօղ իսէ , էլինտէ օլանը պիլէ անտէն այլ-
30 նաճագ տըր : Վէ օլ Փախտէսիղ գոլլու զոլմէթ ի
խարիճէյէ չըգարըն . օրատա աղլայըչ վէ տիչ
գըճըրտամասը օլաճագ տըր :
- 31 Վէ իպն իւլ ինսան՝ ճէմի՝ [մոգատտէս] մէլտիքէ
իլէ պերապեր քէնտի ճէլալիյլէ կէլտիյի ղէման ,
ճէլալինին թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ տըր .
- 32 Վէ ճիւմէ միլլէթլէր անըն հուզուրընտա ճէմ
օլունարագ , չօպան գօյուլլարը քէչիլէրտէն այլը-
33 տըղը կիպի , անլէրի պիւրի պիրինտէն այլըրլա՝ Գօ-
յուլլարը սաղընտա , վէ քէչիլէրի սօլունտա տուր-
տուրաճագ տըր :
- 34 Օլ ղէման Մէլլէք սաղընտա օլանլարա խիթապէն՝
կէլին , է՛յ փէտէրիմին միւպարէքլէրի , տիւնեանըն
թէէսիսինտէն պերու սիզին իչիւն հազըրլանմըչ
35 մէլէքիւթիւ թէվէրրիւս էտին , Զիրա աճըգտըմ , պա-
նա թա՛ամ վէրտինիղ . սուսատըմ , պոնա ուլ վէր-
տինիղ . զարիպ իտիմ , պէնի էվէ գապուլ էթ-
36 տինիղ . Զըփլագ իտիմ , պէնի կիյինտիրտինիղ .
խասթա օլտում , պէնի ղիյարէթ էթտինիղ .
հապսաւ իտիմ , եանըմա կէլտինիղ՝ տէյէճէք տիր :
- 37 Օլ ղէման սալիհլէր անա՝ Եա՛րապա , սէնի նէ՞ ղէ-
ման աճ կէօրիւպ՝ պէսլէտիք . եախօտ ուլսամըչ
38 իտիւլ՝ ուլ վէրտիք . Վէ նէ՞ ղէման սէնի զարիպ
կէօրիւպ՝ էվէ գապուլ էթտիք . եա չըփլագ իտիւլ՝
39 կիյինտիրտիք . Վէ նէ՞ ղէման սէնի խասթա եա
հապսաւ կէօրիւպ՝ եանընա կէլտիք՝ տէյիւ ճէվապ
40 վէրէճէքլէր տիր : Մէլլէք տախի անլէրէ ճէվապէն՝
Փիւլ հագիգէ սիգէ տէրիմ քի՝ մատամ քի պու

էն էտնա գորնտաշարմըն պիրինէ էթտինիզ, պա-
նա էթմիշ օլտընըզ տէյէճէք տիր :

- 41 Օլ զէման սօլունտա օլտնլարա տախի, է՛յ մէլուն-
լէր, շէյթոն իլէ անըն մէլաիքէսինէ հազըրլանմըշ
42 շօլ էպէտի աթէշէ հուզըրլանման կիտին . Զիրա
աճըգտըմ, պանա թա՛ամ վէրմէտինիզ . սուսատըմ,
43 պանա սու վէրմէտինիզ . Ղարիպ իտիմ, պէնի էվէ
գապուլ էթմէտինիզ . չըփլագ իտիմ, պէնի կիյին-
տիրմէտինիզ . խասթա վէ հապստա իտիմ, պէնի
զէյարէթ էթմէտինիզ տէյիւ պոչուրաճագ տըր :
44 Օլ զէման անլէր տախի անա ճէվապէն՝ Եո՛ր ապպ,
սէնի նէ՞ զէման աճ եա սուսամըշ եա զարիպ եա
չըփլագ եա խասթա եա հապստա կէօրտիւք տէ ,
45 սանա խըտմէթ էթմէտիք՝ տէյէճէքլէր : Օլ զէման
անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Հագիւգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՛ մաստամ քի պու էն էտնալարն պիրինէ էթ-
մէտինիզ , պանա տախի էթմէմիշ օլտընըզ՝ տէ-
46 յէճէք տիր : Վէ պուշլար ՛ազապը էպէտիյէ, վէ
սալիհլէր հայաթը էպէտիյէյէ կիտէճէքլէր տիր :

ՊԱՊ 26

- 1 Վէ Յիսուս պու սէօզլէրին ճիւմլէտինի թէքմիւ
2 էթտիքտէն սօնկրա , շայիրալէրինէ՛ իքի կիւնտէն
սօնկրա Ֆըսըհ պայրամը օլաճաղընը պիլիրսինիզ .
վէ իպն իւլ ինսան տախի սալպ օլունմագ իջիւն
թէսլիմ օլունաճագ տըր՝ տէտի :
3 Օլ զէման պաշ քեահինլէր վէ ՛ուլէմա իլէ գապ-
մըն իխթիարլարը Գայաֆա նամ պաշ քեահինին
4 գօնաղընա ճէմ օլուպ, Յիսուսու հիլէ իլէ թու

- 5 Թուպ՝ գաթլ էթմէյի միւշտիլէրէ էթտիլէր : Լա-
քին խալդ արաօրնտա վէլվէլէ օլմամագ իչիւն ,
պայրամտա օլմաօրն՝ տէտիլէր :
- 6 Վէ Յիսուս Պէյթ'անիատա , ճիւտալը Սիմ'օնն
7 խանէսինտէ պուլունարղընտա Անն եանընա պիր
շիշէ ղիգըյմէթ խօշ բաիհալը եաղ իլէ պիր գարը
կէլիպ՝ Օ սօֆրատա օթուրուր իքէն , անըն պաշընա
8 տէօքտիւ : Շայիրալէրի տախի պունու կէօրտիւքտէ ,
9 տարըլըպ՝ Պու խսրաֆ նի՞չիւն օլսուն . Ջիրա պու
եաղ չօգ պահայա սաթըլըպ ֆագիրլէրէ վէրիլէպիլիւր
10 իտի՝ տէտիլէր : Ամմա Յիսուս պունու անլամաղլա
անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն խաթունու պիհուզուր
էտիյօրսընը . չիւնքի հագգըմտա կիւզէլ պիր իշ
11 իշլէտի . Ջիրա ֆագիրլէր տաիմա սիզին իլէ պերա-
պէր պուլունուր , ամմա պէն տաիմա սիզին իլէ պէ-
12 բապէր պուլունմամ : Ջիրա պու խաթուն պու եաղը
վիւճուտիւմիւն իւզէրինէ տէօքտիւ , վէ պունու
13 տէֆնիմ՝ իչիւն էյլէտի : Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ պու պէշարէթ պիւթիւն տիւնեանըն հէր նէրէ-
սինտէ ի'լան օլունուրսա , պու խաթունըն էթտի-
յի տախի թէղքեարը իչիւն ըիվայէթ օլունաճագ
տըր :
- 14 Օլ գէման օն իքիլէրտէն պիրի՝ Խսարիօթի Նե-
հուտա նամ քիմէսնէ պուշ քեահինլէրին եանընա
15 վարըպ՝ Անը սիզէ թէպլիմ էթմէքլէյիմ իչիւն պա-
նա նէ՞ վէրիւսինիզ՝ տէտի . անլէր տախի անա օթուզ
16 դըթ'ա կիւմիւշ վա'տ էթտիլէր : Վէ օլ գէման-
տան սօնկրա , անը ելէ վէրմէյէ ֆուրսաթ արար
խաի :
- 17 Վէ խամուրսըզ պայրամընըն պիրինճի կիւնիւնտէ ,

- շայիրտէր Յիսուսուն եանընա կէլիպ տնա՝ Սէնին
 իչիւն ֆըսըճ թա՛ամընը նէ՞րէտէ հազըր էթմէմիզի
 18 իսթէրսին՝ տէտիէր : Օլ տախի՛ Շէհրէ կիտիպ ֆիլան
 քիմնէյէ, Մու՛ալլիմ՝ Վազթըմ եազըն տըր, ֆըսըհը
 շայիրտէրիմ իլէ պէրապէր սէնին եանընտա էտէ :
 19 Ճէյիմ՝ տէյօր՝ տէյինիզ, տէտի : Շայիրտէրի տախի
 Յիսուսուն քէնտիլէրինէ էմը էթտիյի՛վիպի հարա-
 քէթլէ՝ ֆըսը հազըրլատըլար :
 20 Վէ ախշամ օլտուգտա, օն իքիլէր իլէ պէրապէր
 21 սօֆըպա օթուրտու : Վէ անլէր թա՛ամ էտէր
 իքէն՝ Հադիգաթէն սիղէ տէրիմ՝ քի սիղտէն պիրի
 22 պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի : Անլէր իսէ զիյա-
 տէսիլլէ միւքէտտէր օլուպ՝ անլէրտէն հէր պիրի
 անա՝ Էֆէնտի, պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշտուր v
 23 Օ տախի ճէվտպ վէրիպ՝ Էլլէնի սահանա պէնիմ իլէ
 պէրապէր պաթըրան՝ հէման օ պէնի էլէ վէրէճէք :
 24 Վազա՛ա իպն իւլ ինսան քէնտի հազընտա եա-
 զըմըշ օլաղը իւզըէ կիտէր, ամմա վո՛յ օլ տտէմէ
 քի՛ անըն ետտի իլէ իպն իւլ ինսան էլէ վէրիլէր . օլ
 տտէմ սօղմամըշ օլտա իտի, քէնտինէ խայրլը օլուր
 25 իտի՛ տէտի : Վէ անը էլէ վէրէն Եէհուտա ճէվտպէն,
 Եա՛ մուալլիմ, պէ՞ն մի իմ՝ տէտիյինտէ, անա՛
 Սէջլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի :
 26 Վէ անլէր թա՛ամ էտէր իքէն, Յիսուս էքմէյի
 ալըպ պէրէքէթ տու՛առը օղուտուգտան սօնկրա
 փարէլէտի, վէ շայիրտէրինէ վէրիպ՝ Ալըն, Էէյին,
 27 պու պէնիմ ճէտէտիմ տիր՝ տէտի : Վէ քէասէյի
 ալըպ՝ շիւքր էթտիքտէն սօնկրա անլէրէ վէրիպ՝ տէտի
 28 քի՛ ճիւմլէնիզ պուստան իչին . Զիրա պու՛ պէնիմ
 գանըմ եա՛նի կիւնահլար ՛աֆվ օլընմագ իւզըէ,

- չօգ քիմսելէր իչիւն տեօքիւլէն 'Ահար ճէտիտին
- 29 Գաւ տըր : Լաքին սիղէ տէրիմ քի՝ շիմտէն սօնկրա ,
 Թա անը փէտէրիմին մէլէքիւթիւնտէ սիղին իլէ Թա-
 ղէ օլարապ իչէճէյիմ կիւնէտէկին՝ արթըգ տամանըն
- 30 պու մահառլընտան իչմէյէճէյիմ՝ տէտի : Պա՛տէ-
 հու իլահի օգուլուպ՝ Զէյթուն տաղընա չըգտըլար :
- 31 Օլ զէման Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պու կէճէ
 ճիւմլէնիղ պէնիմ հազգըմաա սիւրչէճէքսինիղ ,
 զիրա՝ Զօպանը վուրաճաղըմ՝ վէ սիւրիւնիւն գօ-
 յուշարը տաղըլաճապ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր :
- 32 Ամմա պէն զըյամ էթտիքտէն սօնկրա , սիղտէն
- 33 եվվէլ ճէլիլէ կիտէճէյիմ : Վէ Պետրոս անա ճէ-
 վապէն՝ Էյէր ճիւմլէսի սէնին հազգընտա սիւրչսէ-
- 34 լէր պիլէ , պէն ապա սիւրչմէյէճէյիմ՝ տէտի : Յի-
 սուս անա՝ Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ պու կէճէ
 խօրօս էօթմէզտէն եվվէլ , սէն պէնի իւչ քէրրէ
- 35 ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի : Պետրոս անա՝ Էյէր
 պանա սէնին իլէ էօլմէք լաղըմ կէլսէ պիլէ , սէնի
 ապա ինքեար էթմէմ՝ տէտի . քէզալիք շայիրտէրին
 ճիւմլէսի պուշու տէտիլէր :
- 36 Օլ զէման Յիսուս անլէր իլէ պերապէր ճէթսե-
 մանի տէնիլէն պիր մահալէ կէլտիքտէ , շայիրտէ-
 րինէ՝ Պէն վարըպ օրատա տու՛ա էտինճէյէտէք՝ սիլ
- 37 պուրատա օթուրուն՝ տէտի , Վէ Պետրոս իլէ Զէ-
 պէտինին իքի օղլունու պերապէր ալըպ՝ միւքէտտէր
- 38 վէ մահզուն օլմաղա պաշլատը : Օլ վագըթ անլէրէ՝
 ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ փէք միւքէտտէր տիր .
 պուրատա գալըպ՝ պէնիմ իլէ պերապէր ույանըգ
- 39 տուրուն՝ տէտի : Վէ պիր աղ իլէրի վարըպ՝ եիւ-
 զիւ իւզէրինէ գափանտը , վէ, Էյ փէտէրիմ , էյէր

- միւմքին իսէ՝ պու քետսէ պէնտէն կէչսին . ըսքին
 պէնիմ՝ իսթէտիյիմ՝ կիպի տէյիլ, անճագ սէնին
 40 Իֆէրէյին կիպի օլսուն՝ տէյիլ տու՛ա էյլէտի : Վէ
 շայիրայլերին եանընա կելիպ՝ անլերի ույգուտա
 պուլմաղլէ, Պէտրոսա խիթապէն՝ Պէօյլէճէ, պիր
 սա՛աթ պէնիմ իլէ ույանըգ տուրա՞մատընըգ մը :
 41 Իղվայէ տիւշմէմէք իչիւն ույանըգ տուրուպ՝ տու՛ա
 էյլէյին . վագա՛ա բուհ հագըր, ամմա թէն զա՛իֆ
 42 տիր՝ տէտի : Թէքրար իքինճի տէֆ՛ա վարըպ՝ Է՛յ
 փէտէրիմ, պէն պու քետսէյի իշմէքսիզին, պէնտէն
 կէչմէսի միւմքին տէյիլ իսէ, սէնին իրատէթին
 43 օլսուն՝ տէյիլ տու՛ա էյլէտի : Վէ կելիպ եինէ ան-
 լերի ույգուտա պուլտու, զիրա կէօղլէրի աղըրլաշ-
 44 մըշ իտի : Վէ անլերի պրաղըպ թէքրար կիթտի,
 վէ իւչիւնճիւ տէֆ՛ա, հէման օլ քէլամը սէօյլէ-
 45 յերէք, տու՛ա էյլէտի : Օլ գէման շայիրտլերինէ
 կելիպ անլերէ տէտի քի՝ Արթըգ ույուլուպ՝ իսթի-
 բահաթ էտին . իշթէ սա՛աթ եագլաշտը, վէ Խպն
 իւլ ինսան կիւնահ քետրլարըն էլինէ թէսլիմ՝ օլու-
 46 նույօր : Գալգըն, կիտէլիմ . իշթէ պէնի էլէ վերէն
 եագլաշտը :
 47 Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ օն իքիլէրտէն
 պիրի օլան Եէհուտա՝ պաշ քետհինլէր վէ գալմըն
 իխթիարլարը թարաֆընտան, գըլըճը վէ սօփալը
 վաֆիր խալգ անըն իլէ պերապեր օլարագ՝ կէտի :
 48 Վէ անը էլէ վերէն անլերէ իշարէթ վերիպ՝ Բիմի
 էօփէրոէմ օ տըր, անը թութու՛ն՝ տէմիշ իտի :
 49 Վէ տէր՛ագապ Յիսուսա եագլաշըպ՝ Սէլամըն՝ ա-
 50 լէյք, Բապպի, տէյերէք՝ անը էօփաիւ : Յի-
 սուս տոխի անա՝ Տօթում, նէ՞ իչիւն կէլտին՝ տէ-

- տի : Օլ զէման անլէր եանաշըպ՝ էլլէրինի Յիսուս
- 51 իւղէրինէ սալարագ , անը թուլթաուլար : Վէ իշթէ
Յիսուս իլէ պէրապէր պուլունանլարտան պիրի էլինի
ուզատըպ՝ գըլըծընը չէքտի , վէ պաշ քեահինին
- 52 պէնտէսինէ վուրուպ՝ գուլաղընը քեստի : Օլ զէման
Յիսուս անա տէտի քի՝ Գըլըծընը եէրինէ կէրի գօ ,
զիրա գըլըծ թուլթանլարըն ճիւմլէսի գըլըծ իլէ հէ-
- 53 լաք օլուր : Եօխսա պէն ֆէտէրիմէ շիմտի րիճա էթ-
մէյէ դատիր տէյի՞լ մի իմ զանն էտէքսին , օլ
տախի պանա օն իքի ալայտան զիյտտէ մէլաիքէ
- 54 եէթիշտիրիբ : Լաքին պէջլէ օլմագ վաճիպ տիր՝
պուլուրան ֆիթապլար նա՞սըլ իթմամ օլունա
պիրի :
- 55 Օլ սա՛աթտա Յիսուս խալգա տէտի՞քի՝ Հարամի՞
իւղէրինէ կէլիր կիպի մի , պէնի թուլթմագ իչիւն
գըլըծը վէ սօփալը չըգտընըզ . պէն հէր կիւն հէյ-
քէլտէ եանընըգտա օթուրուպ՝ թա՛լիմ էտէր իտիմ ,
- 56 վէ պէնի թուլթմատընըզ : Լաքին պունուն ճիւմլէսի
փէյղամպէրլէրին քիթապլարը իթմամ օլունմագ
իչիւն վագը՝ օլտու : Օլ զէման շայիրտլէրին ճիւմ-
լէսի անը պրաղըպ գաչաըլար :
- 57 Վէ Յիսուսու թուլթանլար անը քեահին ի ա՛ղամ
Գայաթանըն նէղտինէ կէթիւրտիւլէր , օրատա
տախի՝ ուլէմա իլէ իթիթարլար ճէմ օլմուշ իտի :
- 58 Վէ Պետրոս ուզագտան , քեահին ի ա՛ղամըն հալ-
լուսընատէք անըն արտընճա կիթտի . վէ իչէրի կի-
րիպ՝ նէթիճէյի կէօրմէք իչիւն , իըտմէթքեարլար
- 59 իլէ պէրապէր օթուրտու : Վէ պաշ քեահինլէր իլէ
իթիթարլար վէ պիւլթիւն միլլէթ մէճլիսի Յիսու-
սուն գաթլի իչիւն , 'ալէյհինէ եալան շէհատէթ

- 60 արատըլար իոէ տէ , պուլամարըլար , վէ չօգ եա-
լանճը շահտէր կէտիլէր իսէ տէ , եինէ պուլա-
մարըլար . նիհայէթ էլ էմը իքի եալանճը . շահտ
- 61 կէլիպ՝ Պու քիմսէ Ալլահն հէյքէլինի երգըպ՝ անը
իւչ կիւնտէ պինա էթմէյէ գատիր իմ՝ տէտի , տէ-
- 62 տիլէր : Գեահին ի ա՛ղամ տախի գալգըպ անա՝ Հիչ
ճէվապ վէրմէ՞ զմիսին . պունլար սէնին 'ալէյհինէ նէ՞
- 63 շէհատէթ էտէյօրլար՝ տէտի : Ամմա Յիսուս սիւ-
քիւթ իւզրէ տուրմաղլէ քեահինի ա՛ղամ անա
խիթապէն՝ Ալլահ չ հայ հադգը իչիւն սանա եէմին
վէրիւրիմ , սէն Մէսիհ իպնուլա՞հ մը սըն , պիղէ սէյ-
- 64 լէ տէտի : Յիսուս անա՝ Սէյլէտիյին կիպի տիր .
հէմ սիղէ տէրիմ քի , Շիմտէն սօնկրա , իպն իւլ
ինսանը Գուտրէթին սաղընտա օթսւրուր , վէ կէօ-
յիւնպուլուլթլարը իւզէրինտէկէլի՝ կէօրէճէքսինիզ ,
- 65 տէտի : Պունուն իւզէրինէ քեահին ի ա՛ղամ քէնտի
էլպիսէսինի երթըպ , Պա -- արէմ քիւֆր էթտի , ար-
- 66 թըդ պիղէ շահտէր նէ՞ լաղըմ իշթէ շիմաի քիւֆ-
րիւնիւ իշիթտինիզ . Սիղէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր՝ աէ
տի : Անլէր տախի ճէվապ վէրիպ՝ Էօլիւմէ միւսթա-
- 67 հադգ տըր՝ տէտիլէր : Օլ ղէման անրն եիւղիւնէ
թիւքիւրիւպ՝ անա եումրուգ վուրտուլար . պա՛ղը-
- 68 լարը տա սիլէ վուրուպ՝ Էյ Գրիստոս , պիղէ փէյ-
ղամպերիք էյլէ , սանա վուրան քի՞մ տիր տէտիլէր :
- 69 վէ Պետրոս տիշարըտա հաժլուտա օթուրուր
իքէն , եանլնա պիր ճարիյէ կէլիպ՝ Սէն տախի ճէ-
- 70 լիլի Յիսուս իլէ պերապէր իտին՝ տէտի . Լաքին
օ ճիւմէսինին հուլուրընտա , Սէնին նէ՛ սէյլէ-
- 71 տիյինի պիլմէմ տէյերէք , ինքեար էյլէտի : վէ
գափույա չըգտըղընտա , անը տիկէր պիր Գուրիյէ

կէօրիւպ՝ օրատա օլանլարա՝ Պու տախի Նազա-
 72 րէթլի Յիսուս իլէ պերապէր իտի՝ տէտի : Օլ տա-
 խի՝ Պէն օլ առէմի թանըմամ՝ տէյերէք , եէմին
 73 իլէ թէքրար ինքեար էթտի : Վէ պիր ազ սօնկրա,
 օրատա տուրանլար եանաշըպ, Պետրոսա՝ Սահիճէն
 սէն տախի անլէրտէն սին , չիւնքի սէյլէյիչին տախի
 74 սէնի պէյան էտէյօր՝ տէտիլէր : Օլ զէման Պերո-
 Օլ առէմի թանըմամ՝ տէյերէք , պէտ տու՝ա վէ
 եէմին էթմէյէ պաշլատը . վէ անիտէ խօրօս էօթ-
 75 տիւ : Վէ Պետրոս Յիսուսուն քէնտինէ՝ խօրօս
 էօթմէզտէն էվլէլ պէնի իւշ քէրրէ ինքեար էտէ-
 ճէքսին՝ տէտիյի սէօգիւ խաթրընա կէթիրմէյիլէ,
 տըշարըյա չըգըպ՝ աճը աճը աղլատը :

ՊԱՊ 27

- 1 Վէ սապահ օլընճա , ճիւմլէ պաշ քեահինլէր
 իլէ գալմըն իխթիյարլարը Յիսուսու գաթլ էթմէք
- 2 իչիւն , 'ալէյհնտէ միւշալէրէ էթտիլէր : Վէ անը
 պաղլայըպ փօնթօսլու փիլաթօս նամ վալիյէ կէօ-
 թիւրէրէք թէսլիմ էթտիլէր :
- 3 Օլ զէման անը էլէ վէրէն Եէհուտա անըն մահ-
 քիւմ օլտղընը կէօրտիւքտէ , փէչիման օլմաղլէ,
 օթուղ գըթ'ա կիւմիւշիւ պաշ քեահինլէր իլէ ին-
- 4 թիյարլարա կերի վէրիպ՝ Սուշսուզ գան էլէ վէր-
 մէյիլէ կիւնահ իշլէտիւմ՝ տէտի . անլէր տախի՝ Պիզէ
- 5 նէ՞ , սէն տիւշիւն՝ տէտիլէր : Վէ օ՝ ագչէյի Տէյ-
 քէլին իչինտէ եերէ աթըպ՝ կիթտի , վէ վարըպ՝ քէն-
- 6 տիսինի աստը : Վէ պաշ քեահինլէր ագչէյի ալըպ՝
 Անը Տէյ քէլին խաղինէսինէ գօմագ ճախլ տէյիլ

- 7 տիր , չիւնքի գան պահասը տըը՝ տէտիլէր : Վէ
միւշափէրէ էթտիքտէն սօնկրա , զարիպլէրէ մէզար-
լըգ օլմագ իւզրէ , անըն իլէ չէօմլէքճինին թարլա-
8 սընը սաթուռն ալտըլար : Պուռնուռն իչիւն պու կիւ-
9 նէտէկին օլ թարլա Գան թարլասը տէնիլէր : Օլ
զէման իրէմիյա փէյղամպէր վասիթասը իլէ , Վէ
պահասը թաշին էտիլմիլ՝ եա'նի պէնի իսրայէլտէն
պա'զըլարընըն պահա թաշին էթտիքլէրի զաթըն
գըյմէթի օլան օթուզ գըթ'ա կիւմիւշիւ ալըպ'
10 Անլէրի Բապպըն պանա էմը էթտիլի կիպի չէօմլէք-
ճինին թարլասը իչիւն վէրտիլէր՝ աէյիւ պույուռու-
լան քէլլամ իթմամ օլուռտու :
- 11 Վէ Յիսուս վալինին հուզուրուռտա տուրտըլը
հալտէ , վալի անա՝ էէհուտիլէրին մէլլի սէօն մի
սին՝ տէյիւ սուալ էթտի . Յիսուս տախի անա՝
12 Սէցլէտիլին կիպի տիր՝ տէտի : Վէ պաշ քեահին-
լէր իլէ իիթիյարլար թարաֆընտան իթթիհամ
13 օլուռտըգտա , հիչ ճէվապ վէրմէտի : Օլ զէման
փիլաթօս անա՝ Սէնին 'ալէյհինէ նէօ գատար շէյ-
լէր շէհատէթ էթտիքլէրինի իչի'թմէյօրմըսըն՝ տէ-
14 տի : Վէ անա հիչ պիր սէօզ պիլէ ճէվապ վէրմէ-
տիլինտէն , վալի զայէթլէ թէ'աճճիւպ էթտի :
- 15 Լաքին պայրամտա իսպըն իսթէտիլի պիր մահ-
16 պուսու սալը վէրմէք վալինին 'ատէթի օլմաղլէ , Օլ
զէման Պարապպաս նամ մէշուր պիր մահպուսլարը
17 պուլուռնարագ , Անլէր ճէմ՝ օլտըգլարընտա , փի-
լաթօս անլէրէ՝ Սիզին իչիւն հաօնկըսընը սալը վէր-
մէմի իսթէրսինիզ , Պարապպասը՝ մը , եօխսա ֆրիս-
18 տոս տէնիլէն Յիսուսո՞ւ մը՝ տէտի : Զիրա անը հա-
պէտտէն նաշի թէսլիմ էթտիքլէրինի պիլէր իտի :

- 19 Վէ մէհքէմէտե օթուրուր իբէն , զէվճէսի անա
խապէր կեօնտերիւպ՝ Օլ սալիհ քիմնէ իլէ սէնին իշին
օլմասուն . զիրա պու կիւն ըիյաւտա անըն իշիւն
չօդ զահմէթ չէքտիմ՝ տէտի :
- 20 Ամմա պաշ քեսահինլէր իլէ իիթիյարլար Պարապ .
պասը տիլէյիպ՝ Յիսուսու տախի հէլաք էթմէք իշիւն
- 21 խալդը իգնո՝ էթտիլէր : Վէ վալի անլէրէ խիթա .
պէն՝ իքրսինտէն հա՞նկըսընը սիզին իշիւն սալը
վէրմէմի իսթէրսինիզ՝ տէտիքաէ , անլէր Պարապ .
- 22 պասը՝ տէտիլէր : Փիլաթօս անլէրէ՝ եա՝ Գրիստոս
տէնիլէն Յիսուսու նէ՞ եափայըմ՝ տէտիքաէ , ճիւմ :
- 23 լէսի անա՝ Սալպ օլունսուն՝ տէտիլէր . Վալի տախի՝
Եա՝ նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէմիշ տիր՝ տէմէսի իւ
ղէրինէ , անլէր Սալպ օլունսուն՝ տէյիւ տահա զի .
- 24 յատէ նիտա էտէրլէր իտի : Վէ Փիլաթօս Ֆախտէ
հասըլ օլմայըպ՝ անճագ տահա զիյատէ վէլլէլէ Ել
տըղընը կէօրմէքլէ , սու ալըպ՝ խալզըն էօնիւնտէ
էլլէրինի եըյգոյարապ , Պու սալիհին գանընտան
- 25 պէն պերի իմ . սիզ տիւշիւնիւնիւզ՝ տէտի : Վէ
պիւթիւն գազմ՝ Անըն գանը պիզիմ իւզէրիմիզէ
վէ էվլատըմըղըն իւզէրինէ օլուն՝ տէյիւ ճէվապ
- 26 վէրտիլէր : Օլ զէման անլէրէ Պարապպասը սալը
վէրտի . լաքին Յիսուսու տէյտիւրտիւքտէն սօնկ .
րա , սալպ օլունմագ իշիւն թէօլիմ՝ էթտի :
- 27 Օլ վաղըթ վալինին 'ապքէրլէրի Յիսուսու սէրայա
ալըպ՝ պիւթիւն պէօլիյիւ անըն իւզէրինէ ճէմ՝
- 28 էթտիլէր : Վէ անը սոյուպ՝ անա գըրմըզ պիր խիւ
- 29 'աթ կիյտիրտիլէր : Վէ տիքէնլէրտէն պիր թաճ
էօրիւպ՝ պաշընա , վէ պիր գամըշ տախի սաղ էլինէ
գօտուլար , վէ էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ՝ Սէլամըն 'ա .

- լէյ.ք. է՛յ Ե՛հ հեհուտիւէրին մէլիյի, տէյէրէք՝ անը իս-
- 30 Թիհհա եթտիւէր : Վէ իւղէրինէ Թիւքիւրաիւքտէն
- 31 սօնկրա , գամըշը տլըպ պաշընա վուրտուլար : Վէ
անը իսթիհհա եթտիւքտէն սօնկրա , խիլ'աթը իւղէ-
րինտէն չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպիտէսինի կիյտի-
րէրէք , խաչա կերմէք իչիւն կէօթիւրաիւէր :
- 32 Վէ տիշարը չըգարլար իքէն , Սիմ'օն նամ՝ Գի-
րինէլի պիր ատէմէ Թէսաաիւֆ էթմէլէրիլէ , պու-
նու՝ անըն խաչընը Թաշըմաղա իճպար էթտիւէր :
- 33 Վէ ձիւլճիւթէ հա'նի գաֆա մահալի տէնի-
- 34 լէն հէրէ կէլտիքլէրինտէ , Անա իչմէք իչիւն էօտ
իլէ գարըշմըշ ռիւքէ վէրտիւէր . վէ օ տաթընճա՝
- 35 իչմէք իսթէմէտի : Վէ անը խաչա կերտիքտէն սօնկ-
րա , էլպիտէսինի գուր'ա աթարադ Թագսիմ
էթտիւէր , Թա քի փէյղամպէրին՝ էլպիտէմի արա-
լարընտա Թագսիմ էտիպ , գաֆթանըմ իւղէրինէ
գուր'ա աթարլար՝ տէյիւ պուլուրտըղը քէլամ
- 36 իթմամ օլունա : Վէ օրատա օթուրուպ՝ անը կէօ-
- 37 ղէտիւլէր իտի : Վէ պաշը իւղէրինէ՝ ՊՈԻ Ե՛հՅՈԻ-
ՏԻԼԵՐԻՆ ՄԵԼԻՅԻ ՅԻՍՈԻՍ ՏԸՐ հաղըլը ճիւրմ
- 38 հաֆթարընը գօտուլար : Օլ ղէման անըն իլէ պէ-
րուպէր , պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօլունտա ,
իքի հարամի սալպ օլունտու :
- 39 Վէ հանընտան կէլէնլէր պաշլարընը սալլայըպ՝
- 40 անա քիւֆը էտէրէք , Է՛յ հէյ.քէլի երգըպ իւչ
կիւնտէ պինա էտէն , քէնտինի գուրթար . էյեր
սէն իպնուլլահ իտէն , խաչտան էն՝ տէրլէր իտի :
- 41 Քէգալիք պաշ քէտհինլէր տախի 'ուլէմա վէ իի-
- 42 Թիյարլար իլէ իսթիհհա էտէրէք՝ Պաշգալտընը
գուրթարտը , քէնտինի գուրթարմաղա գատիր տէ-

- 31 Եւ տիր . էյեր Իարայելն մէլէյի իսէ , շիմտի
 43 Խաչաան էնսին , վէ անա իման էտերիզ : Ալլահա
 Թէվէքքիւ Էթտի . էյեր անտէն բազի իսէ , շիմ-
 տի անը իէլաս Էթսին , զիրա՝ Պէն Իպնուլլահ իմ-
 44 տէտի , տէտիլէր : Անրն իլէ պերսպեր սալպ օլունտն
 Հարամիլէր տախի պու սուրէթլէ անա շէթմ էտեր-
 լէր իտի :
 45 Վէ սա՛ւթ ալթըտուն սա՛ւթ սոգուզա գատար ,
 46 պիւթիւն եերին իւզէրինտէ գարոնլըզ օլտու : Վէ
 սա՛ւթ սոգուզ ըստտէլէրինտէ Յիսուս պիւլէնտ
 ալազ իլէ ֆերեատ էտերէք՝ էլի , էլի , լամա սա-
 պաթթանի , եա՛նի է՛յ Ալլահըմ , է՛յ Ալլահըմ , պե-
 47 նի նի՞չիւն Թէրք Էթտին՝ տէտի : Վէ օրատա տու-
 ըսնլարն պա՛զսը պա՛նա իշիթտիքտէ՝ Պու տտէմ՝
 48 էլիյայը Հաղըըյօր՝ տէտիլէր : Վէ տեր ՛ազապ
 անլէրտէն պիրի սէյիրթտի , վէ պիր սիւնկեր ալըպ
 սիրքէ իլէ տօլտուրարազ , պիր գամըշա Թազըպ՝
 49 անա իշիրտի : Տիկերլէր տախի՝ Պրազ , պագալըմ
 էլիյա անը գուրթարմաղա կէլի՞ր մի՝ տէտիլէր :
 50 Վէ Յիսուս Թէքրար պիւլէնտ ալազ իլէ ֆերեատ
 51 էտիպ՝ Թէպիմ Խրուհ էյլէտի : Վէ իշթէ հէյքէլին
 փերտէսի Եօգարըտան աշաղըյատէք երթըլըպ՝
 իքի փարէ օլտու . վէ եեր տիթրէյիպ գայալար
 52 շագգ օլունտըտար . Վէ գապըլար տախի աշըլըպ ,
 ույումուշ օլան նիչէ մուգատտէսլէրին ճէսէտլէրի
 53 գըյամ էթտի . Վէ անրն գըյամընտան սօնկրա
 գապըլարտան չըզըպ՝ մուգատտէս շէհրէ կիրերէք ,
 չօգ քիմնէլէրէ կէօրիւնտիւլէր :
 54 Վէ եիւզ պաշը վէ անրն իլէ պերսպեր Յիսուս
 կէօզէտէնլէր զէլըլէլի վէ վագը՝ օլան շէյլէրի կէօ-

րիւնճէ , զայէթլէ գօրգուպ՝ Հագիգաթէն պու-
իպնուլտհ խոի՝ տէտիլէր :

55 Վէ ձէլիլտէն Յիսուսուն արտընքա , անա խըտ-
մէթ էտերէք , կէլմիշ օլուն չօգ գարըլար օրատա

56 պուլունուպ՝ ուզադտան պագայօրըլար ըտը : Անլէրին
արտարնտա Մէճտէլի Մերեէմ , վէ Եա՛գուպ իլէ
Եօսանրն վալիտէսի Մերեէմ , վէ Զէպէտի օղու-
լարընըն վալիտէսի պուլունուր խոի :

57 Վէ ախշամ օլտուգտա , Յիսուսա շայիրտ օլան՝
Արիմաթիալը Եուսուֆ նամընտա պիր դէնկին ատէմ

58 կէլիպ՝ Փիլաթօսուն եանընա կիտէրէք , Յիսուսուն
ճէսէտինի թալէպ էյլէտի . օլ դէման Փիլաթօս ճէ-

59 «տին վէրիլմէսինի էմը էթտի : Վէ Եուսուֆ ճէ-
ռէտի ալըպ՝ անը թէմիզ քէթէն պէզինէ սարտը :

60 Վէ անը գայատա քէստիրմիշ օլտըզը քէնտինին
եէնի գապըննա վալ՝ էյլէտի . վէ գապըն գափու-

սունա պիր պէջիւք թաշ եուվարլայըպ՝ կիթտի :

61 Վէ Մէճտէլի Մերեէմ իլէ օլ պիր Մերեէմ օրատա
պուլունուպ՝ գապըն գարշըսընտա օթուրույօրըլար
խոի :

62 Վէ էրթէսի կիւնիւ եա՛նի թէտարիք կիւնիւնիւն
Ֆերտասի պաշ քեաճինլէր իլէ Ֆերիսիլէր Փիլա-

63 թօսուն եանընա ճէմ՝ օլուպ , Է՛յ էֆէնտի , օլ իզ-
լալ էտիճի սաղ իքէն , Իւչ կիւնտէն սօնկրա

գըլամ էտէճէյիմ՝ տէտիլի խաթըրմըզա կէլիյօր :

64 Իմտի իւչիւնճիւ կիւնէտէք գապըն կէօզէտիլմէ-
սինի էմը էյլէ . օլմայա քի շայիրտլէրի կէճէլէյին՝

կէլիպ՝ անը սըրգաթ էտերէք , Խալգա՝ Էմվաթտան
գըլամ էթտի՝ տէյէլէր . վէ սօնկրաքի գէլալէթ

65 էվլէլքինտէն պէտթէր օլուր՝ տէտիլէր : Փիլաթօս
4

- անլերէ՝ Պէքճիւրինիւ վար տըր . կիտիւ , պիւտի .
 66 յինիզ կիպի մուհաֆազա էյլէյին՝ տէտի : Անլեր
 տախի կիտիւ՝ Թաշը միւհրէյերէք , դապրը պէք-
 ճիւրը իլէ մուհաֆազա էյլէտիւր :

ՊԱՊ 28

- 1 Վէ սէպթ կիւնիւնիւն խիթամընտու , հաֆթանըն
 իլք կիւնիւ շաֆազ սէօքեր իքէն , Մէճտէլի Մէք-
 եէմ իլէ օլ պիր Մէրեէմ գապրը կէօրմէյէ կէլտիւրէր :
 2 Վէ իշթէ շէտիտ պիր ղէլղէլէ օլտու . զիրա Բապ-
 պըն մէլէյի կէօրտէն էնտի , վէ կէլիպ գափուտան
 Թաշը հուվարլայարագ , անըն իւղէրինտէ օթուր .
 3 տու : Վէ շէհրէսի շիմէք , վէ լիպասը գար կիպի
 4 տէյազ իտի : Վէ պէքճիւր անտէն գօրդտըզլա .
 5 րընտան՝ տիթըրէյիպ էօլիւ կիպի օլտուլար : Մէլէք
 տախի դարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գօրգմայըն , զիրա
 սալպ օլունան Յիսուսաւ արաւորղընըղը պիլիւրիմ :
 6 Պուրատա տէյիլ տիր , զիրա տէտիյի կիպի գըյամ
 էթտի . կէլին , Բապպըն եաթտըղը մահալի կէօրիւն :
 7 Վէ թէղ կիտիւ շայիրտլէրինէ՝ Էմվլթտան գըյամ
 էթմիշ տիր՝ վէ իշթէ սիղտէն էվվէլ ճէլիլէ վարա .
 ճագ , անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյին . իշթէ
 8 սիղէ սէյլէտիմ՝ տէտի : Անլեր տուխի գօրգուպ
 վէ 'աղիմ սիւրուր իլէ տէր 'ադապ գապրտան չը-
 դըպ անըն շայիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ գօշտուլար :
 9 Վէ շայիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտիւրէր իքէն ,
 իշթէ Յիսուս գարըլարընա չըգըպ՝ Սէլամին 'ալէյ-
 քիւմ՝ տէտի . անլեր տուխի եագըն կէլիպ՝ պադ-
 10 արընա սարըլարագ , անա սէճտէ գըլտըլար : Օլ

Չէմանն Յիսուս անկերէ՝ Գորգմայրն . կիտիպ պիրտ-
տերէրիմէ , ձէլիլէ կիթսինկեր , վէ պէնի օրատու
կէօրէճէքէր տիր տէյիւ խապեր վէրին՝ տէտի :

11 Վէ անկեր կիթմէքտէ իքէն , իշթէ պէքճիլէրտէն
պա՛ղըլարը շէհրէ կէլիպ՝ վուգու՛աթըն ճիւմլէսինի

12 պաշ քեաճինկերէ նազլ էթտիլէր : Անկեր տախի
իխթիյարըլար իլէ ճէմ՝ օլուպ՝ միւշապէրէ էթտիքտէն

13 սօնկրտ , 'ապէրէրէրէ վաֆիր ադէճ վէրիպ՝ Պիղ ու-
յուր իքէն , անըն շայիրտիլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը

14 սըլգաթ էթտիլէր՝ տէյինիզ . Վէ էյէր վալի թա-
րաֆընտան իշտիլէճէք օլուրսա , պիղ անը իգնա՝

15 էտիպ՝ սիզի էմին գըլարըզ՝ տէտիլէր : Անկեր տախի
ադէլէյի գապուլ իտիպ՝ ալտըդըլարը թա՛լիմաթա

կէօրէ հարէքէթ էյլէտիլէր . վէ պու քէլամ թա
պու կիւնէտէք Յէհուտիլէր պէյնինտէ շայ՝ օլմուշ

տըր :

16 Վէ օն պիր շայիրտէր ձէլիլէ , Յիսուսուն անկերէ

17 էմը էթտիլի տաղա վարտըլար : Վէ անը կէօրիւնճէ ,
անա սէճտէ գըլտըլար . լաքին պա՛ղըսը շիւպհէ էթ-

18 տիլէր : Վէ Յիսուս եանլարընա կէլիպ՝ անկերէ խի-
թապէն տէտի քի՝ Սէմատա վէ գէմինտէ ճիւմլէ

19 հիւքիւմէթ պանա վէրիլտի : Իմտի կիտին ճիւմլէ
միլլէթլէրի շայիրտ գըլըն , վէ անկերի Փէտէր վէ

իպն վէ Բուհ իւլ Գուտուուն իսմինէ վաֆթիզ

20 էտին , Վէ սիզէ էմը էթտիլիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի
հըֆզ էթմէքիլի անկերէ թա՛լիմ էտին . վէ իշթէ

տիւնէտնըն նիհայէթինէտէկին պէն տալիմ էլ
էվգաթ սիզին իլէ պէրապէր իմ . Ամին ,

ԻՆՃԻԼ

ՄԱՐԳՍՍՈՒՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

- 1 Իպնուլլահ Յիսուս Գրիստոսուն Ինճիլինին իպթի.
- 2 տուսը տըր : Փէլլըմպէրլէրտէ՝ իշթէ պէն եօլունու
էօնիւնճէ հազըրլայաճագ օլան մուսպիրիմի սէնին
- 3 էօնիւնտէն փրսալ էտէճէյիմ. վէ Բապպըն եօլու-
նու հազըրլայըն, թարիգլէրինի աօղբուլտուն՝ տէ.
յէրէք, չէօլտէ նիտա էտէնին սէտուսը տէյիլ՝
- 4 Թահրիր օլունտըղը իւղլէ, Եուհաննա չէօլտէ վաֆ.
Թիզ էտիպ՝ կիւնասլարըն 'աֆվը իչիւն թէվպէ վաֆ.
- 5 Թիզինի ի'լան էտէր իտի : Վէ պիւթիւն Եէհու-
տիյէ տիյարը վէ Երուշալիմ էհալիսի չըգըպ՝ անըն
նէզտինէ կիթտիլէր, վէ ճիւմլէսի կիւնասլարընը
իգրար իլէ, Իրտան ըրմաղընտա, անըն եէտիյլէ
- 6 վաֆթիզ օլունուրլար իտի : Վէ Եուհաննա տէ.
վէ թիւյիւ կիլինմիշ, վէ պէլինէ գայըշ գուշան.
մըշ օլուպ՝ չէքիրկէլէր վէ եապան պալը եէր իտի :
- 7 Վէ վա'ղ էտէրէք՝ Պէնտէն սօնկրա տահա գուտ-
րէթլիսի կէլիյօր քի՝ պէն էյիլիպ՝ անըն այագ գապ.
լարընըն Թասմուսընը չէօղմէյէ լայըգ տէյիլիմ :
- 8 Պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էթտիմ, ամմա օ սիզի
Բուհ իւլ Գուտա իլէ վաֆթիզ էտէճէք աիբ՝ տէր
իտի :

- 9 Վէ վազը՝ օլտու քի օլ կիւնէրտէ, Յիսուս ճէ-
լիւտ վազը՝ Նազարէթտէն կելիպ՝ Իրտանտա Եու-
- 10 Տաննանն ետաիլէ վաթթիզ օլունտու : Վէ սու-
տան չըգաղը անտէ կեօքէր շագգ օլուպ՝ Բուհուն
կեօյերճին կիպի քէնտի իւղէրինէ նիւզուլ էթտի-
- 11 յինի կեօրտիւ : Վէ՝ Բազի օլտըղըմ՝ սէվկիւլիւ
Օղլում սէն սին՝ տէյիւ սէմավաթտան պիր օէտու
կէլտի :
- 12 Վէ տեր 'ազապ Բուհ անը չէօլէ սէվգ էթտի :
- 13 Վէ շէյթան թարաֆընտան թէճրիւպէ օլունարագ,
գըրգ կիւն օրատա չէօլտէ գալտը, վէ վահշի հայ-
վանլար իլէ պերապէր պուլունուպ՝ մէլտիքէ անա
խըտմէթ էտէր իտի :
- 14 Վէ Եուհաննա էլէ վէրիտիքտէն ոօնկրա, Յի-
- 15 սուս ճէլիլէ կելիպ՝ Վազըթ թէմում օլտու, վէ
Ալլահըն մէլէ քիւթիւ եազլաշմըշ արը. թէվպէ է-
տիպ պէշարէթէ իման կէթիլին՝ տէյերէք մէլէքիւ-
թուլահըն պէշարէթինի վա'ղ էտէր իտի :
- 16 Վէ ճէլիլ տէնիղի քէնարընտա կէղէր իքէն,
Սիմ'օն իլէ գարնտաշը Անարասու, տէնիգէ աղ
տթարգլարը վազըթտա, կեօրտիւ. զիրա պալըգ
- 17 ալճըր իտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Արտըմճա կէ-
- 18 լին, վէ սիղի ինսան ալճըրէ Էտէյիմ՝ տէտի : Անլէր
տախի տեր 'աշապ աղլարընը պրաղըպ՝ անըն ար-
- 19 տընճա կիթտիլէր : Վէ օրատան պիր աղ իլէրի կի-
տիպ՝ Զէպէտի օղլու Եա'գուպ իլէ գարնտաշը Եու-
հաննայը կեօրտիւ. պունլար տախի գոյըգտտ աղ-
- 20 լարընը թա'միր էթմէքտէ իտիլէր : Վէ տերհալ
անլէրի չաղըրտը. անլէր տախի փէտէրլէրի Զէպէ-
տիլի իշճիլէր իլէ պերապէր գնյըգտտ պրաղըպ՝
անըն արտընճա կիթտիլէր :

- 21 Վէ Բէֆրնահոմա կիրտիւր . քէնտիսի տաթի
տէր 'ադապ սէպթ կիւնիւ , սինաղոզա կիտիպ թա' .
- 22 լիմ էտէր իտի . Անլէր տախի թա' լիմինէ հէյրան
օլտուլար . զիրա անլէրէ 'ուլէմա կիպի տէյիլ ան-
ճագ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա' լիմ էտէր ի-
- 23 տի : Վէ սինաղոզլարընտա նափաք բուհլու պիր
ատէմ պուլունուպ , պու տախի պաղըրարագ՝
- 24 Պրագ , սէնին պիպիմ իլէ նէ^օ իշին վար , էյ Նա-
ղարէթլի Յիսուս , պիզի հէլաք էթմէք իշի^օ միւ
կէլտին . սէնին քիմ իտիյինի պիլիբիմ , սէն Ալլա-
- 25 հըն Մուգատտէսի սին՝ տէտի : Վէ Յիսուս անը ա-
ղարլայըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ , վէ անտէն չըգ՝ տէտի :
- 26 Իմտի օլ նափաք բուհ անը սարուպ 'ապիմ սէտա
- 27 իլէ պաղըրարագ , անտէն չըգտը : Վէ Ճիւմլէսի
հէյրան օլտուլար , շէյլէ քի պիրի պիրինէ սուալ է-
տիպ՝ Պու նէ^օ տիր , պու եէնի թա' լիմ նէ^օ օլա .
չիւնքի նափաք բուհլարա պիլէ հիւքիւմէթ իլէ էմր
էտէր , վէ անա իթա'աթ էտէյօրլար՝ տէրլէր իտի :
- 28 Վէ անըն շէօհրէթի տէր հալ ճէլիլին պիւթիւն
էթրաֆընա շայ՝ օլտու :
- 29 Վէ անլէր սինաղօղտան չըգտըլարը կիպի, Եա'-
գուպ վէ Եուհաննա իլէ պէրապէր, Սիմ'օն վէ Ան-
- 30 տրասուսն խանէսինէ կիթտիլէր : Վէ Սիմ'օնուս
գայն վալիտէսի հիւմմայա թուլթուլմուշ եաթայօր
իտի . վէ տէր հալ մէրգումէնին հալինի անա իֆա-
- 31 տէ էթտիլէր : Օլ տախի եանընա վարըպ՝ անը էլին-
տէն թուլթարագ , գալտըրտը . վէ օլ սա'աթ հիւմ-
մասը տէֆ՝ օլուպ՝ անլէրէ խըտմէթ էթտի :
- 32 Վէ ախշում օլուպ՝ կիւնէշ պաթարգտա, Ճիւմլէ
'իլլէթիլէր իլէ մէճնուսլարը անա կէթիրալիլէր :

- 33 Վէ պիւթիւն շէհր էհալիսի գափուհուն էօնիւն .
 34 տէ ճէմ' օլմուշ իտի : Վէ էնվա'ի էմրաղա միւպ-
 թէլա օլմուշ չօգ 'իլլէթի քիմսէլէրէ շիֆա վէրիպ'
 չօգ ճիննէր տախի իխրաճ էյլէտի . վէ ճիննէրի
 սէյլէթմէվ իտի , զիրա անը թանըյօրլար բար :
- 35 Վէ ալ էս ստպաճ գալգարադ չըգըպ' պիր եա-
 պան մուհալէ կիթտի , վէ օրատա տու'ա էթտի :
- 36 Վէ Սիմ'օն վէ անըն իլէ պերապէր պուլունանլար
 37 աւարնճա կիտիպ' Անը պուլտըգլարընտա , անա'
 38 Հէր քէս սէնի արայօր' տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ'
 Եադըն օլան դասապալարա կիտէլիմ քի' օրատա
 տախի վա'ղ էտէյիմ , զիրա պէն պուհուն իլիւն
- 39 խուրուճ էթտիմ' տէտի : Վէ պիւթիւն ճէլլտէ
 սինաղօղլարընտա վա'ղ էտէր , վէ ճիննէրի իխրաճ
 էտէր իտի :
- 40 Վէ էանընա պիր ճիւտամլը կէլիպ' եալվարարադ
 վէ տիզ չէօքէրէք , անա' Էյէր իսթէրսէն , պէնի
- 41 Թաթհիր էթմէյէ գատիր սին' տէտի : Յիսուս տախի
 թէրաճհիւմ էթմէքլէ , էլլինի ուղտըպ անա տօ-
 դունտու , վէ անա' իսթէրիմ , Թահիր օլ տէտի :
- 42 Վէ պէյլէ պույուրաղընտա , ճէման ճիւտամ'
 43 'իլլէթի անտէն տէֆ' օլարադ , Թահիր օլտու : Վէ
 անա էքիտէն թէնպիճ պիրլէ , Ֆիլհալ անը տիշարը
- 44 չըգարըպ անա' Սադըն քիմսէյէ պիր շէյ սէյլէմէ-
 յէսին . լաքին կիտիպ' քէնտինի քէտհինէ կէօսթէր ,
 վէ անլէրէ շէհատէթ օլմադ իւզրէ , Թաթհիրին
 իլիւն , Մուսանըն պույըրաղըն շէյլէրի Թադաիմ'
- 45 էյլէ տէտի : Սմա . օ չըգարըն կիպի , պու նէսնէյի
 զիտտէսիլէ պէյան վէ ի'լան էթմէյէ պաշլատը ,
 շէյլէ քի Յիսուս արթըդ պիր շէհրէ 'ալէնէն կիրէ .

մէյիպ՝ տնճագ խարիճտէ եապոն մահալէրտէ գա-
լըր իտի , վէ հէր թարաֆտան անա կէլիւրէր իտի :

ՊԱՊ 2

- 1 Վէ պիր դաչ կիւնտէն սօնկրա , Յիւսէ թէքրար
- 2 Քէֆրնահումա կիրտի . Վէ պիր խանէտէ օլտըղը
իշիտիլմէքլէ , տէր հալ գափուենն էթրաֆընա
սըղմազ տէրէճէտէ , չօգ քիմնէլէր ճէմ՝ օլտու .
- 3 վէ անլէրէ քէլամը սէյլէր իտի : Վէ տէօրթ քիշի-
նին եիւքլէնմիշ օլտըղը պիր քէօթրիւմիւ կէթի-
- 4 ըէրէք , եանընա կէլաիլէր : Վէ գալապալըգ սէպէպի
իլէ տնա եազլաշամատըգլարընտան , տնըն պու-
լունտըղը մահալին տամընը սէօքիւպ պիր տէլիք
աչտըգտան ոսնկրա , քէօթրիւմիւն եաթտըղը եա-
- 5 թաղը էնտիրտիլէր : Յիսուս տախի անլէրին իմա-
նընը կէօրմէքլէ , քէօթրիւմէ՝ Օղլում , կիւնահալարըն
- 6 սանա 'աֆվ օլունտու՝ տէտի : Վէ օրատա 'ուլէ-
- 7 մոտան պա'ղըսը օթուրմուշ պուլունմաղլէ՝ Նի՞-
չիւն պու քիմնէ պէյլէ քիւֆը էտէյօր , եալընըղ
Ալլահտան զայրի՝ կիւնահալար 'աֆվ էթմէյէ քի՞մ՝
գատիր տիր՝ տէյիւ տէրուլէրինտէ թէֆէքքիւր
- 8 էտէրլէր իտի : Վէ տէր հալ Յիսուս՝ քէնտի քէն-
տիլէրիննէ պէյլէ թէֆէքքիւր էթտիքլէրինի բու-
հունտա պիլմէքլէ , անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն
տէրուլէրինիգտէ պու շէյլէրի թէֆէքքիւր էտէ-
- 9 յօրսընըղ , Հա՞նկըսը գօլայ տըր , քէօթրիւմէ կիւ-
նահալարըն սանա 'աֆվ օլունտու՝ տէմէսի մի , եօխ-
սա՝ Գալգ եաթտըղընը գալտըր վէ կէղ՝ տէմէսի մի :
- 10 Լաքին Իպն իւլ ինսանըն եէր իւլէրինտէ կիւնահալար

- 'աֆլ էթմէյէ գուտրէթի վար խախինի պիլէսինիզ
 41 տէյիւ քէօթրիւմէ՝ Սանա տէրիմ՝ քի՝ Գալղ եա.
 42 Թաղընը դալարը , վէ էվինէ կիթ՝ տէտի : Օլ տախի
 տէր 'ագապ գալգաը , վէ եաթաղընը դալարըլապ՝
 ճիւմէսինին էօնիւնտէ չըգաը . շէոյլէ քի՝ ճիւմէսի
 հէյրան օլուպ՝ Ալլահա համա էտէրէք , Ասլա
 պէոյլէ պիր շէյ կէօրմէտիք՝ տէտիլէր :
 43 Վէ Գիւսս թէքրար տէնիզ քէնարընա չըգըպ
 ճիւմէ խալղ եանընա կէլմէքլէ , անլէրէ թա'լիմ
 44 էտէր իտի : Վէ կէչէր իքէն , Ալֆէօս օղլու լալիյի
 պիր կէօմրիւք մահալինտէ օթուրուր կէօրիւպ անա՝
 Արարմա կէլ՝ տէտի . օլ տախի գալգըպ անըն ար-
 45 տընա կիթտի : Վէ վաղը՝ օլտու քի՝ պուշուշ խա-
 նէսինտէ , սօֆրատա օթուրտըղընա , Գիսուս վէ
 շայիրտլէրի իլէ պէրապէր չօգ կէօմրիւքճիւլէր վէ
 կիւնահքեարլար տախի սօֆրայա օթուրտուլար . զիրա
 46 քէսրէթ իւզրէ արտընա կիտէրլէր իտի : Վէ 'ու-
 լէմա իլէ ֆէրիսիլէր անըն կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւ-
 նահքեարլար իլէ պէրապէր թա'ամ էթտիյինի կէօ-
 մէքլէ , շայիրտլէրինէ՝ Նի՞չիւն կէօմրիւքճիւլէր վէ
 կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէյիպ իչէր՝ տէտիլէր :
 47 Վէ Գիսուս պուշու իշիթաիքտէ , անլէրէ՝ Հէքիմէ
 օաղ օլանլար տէյիլ , անճագ 'իլլէթլի օլանլար միւհ-
 թաճ տըր . պէն սալիհլէրի տէյիլ , ամմա կիւնահ-
 քեարլարը [Թէվլէյէ] տա'վէթ էթմէյէ կէլտիմ
 տէտի :
 48 Վէ Եուհաննանըն վէ ֆէրիսիլէրին շայիրտլէրի
 օրուճ թուլթարլար իտի . վէ կէլիպ անա՝ Եուհան-
 նանըն վէ ֆէրիսիլէրին շայիրտլէրի օրուճ թուլթ-
 արգլարը հալտէ , սէնին շայիրտլէրին Նի՞չիւն օրուճ

- 19 Թուլթմաղլար՝ տէտիլէր՝ Յիսուս տախի անլէրէ տէտի
քի՝ Տիւյիւնծիւլէր կիւվէյի եանլարընտա պուլուն-
տըգճա, օրուճ Թուլթապիլիլիլէ՞ր մի. կիւվէյի քէնաի-
լէրի իլէ պերապէր պուլունտըգճա, օրուճ Թուլթա-
- 20 մաղլար : Լաքին կիւվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը
կիւնլէր կէրի, վէ օլ վազըթ, օլ կիւնտէ օրուճ
- 21 Թուլթաճաղլար տըր : Պիր քիմնէ եէնի չուզա փար-
չաորնը էօքի լիպաս իւզէրինէ համա տիքմէզ, եօխսա
օլ եէնի եամա էսքիտէն չալա գօփարմաղլէ, եըր-
- 22 Թըզը պէտթէր օլուր : Վէ պիր քիմնէ եէնի շէրապը
էսքի Թուլլումլարա գօմազ, եօխսա եէնի շէրապ
Թուլլումլարը եըրթար, վէ շէրապ տէօքիւլիւր,
Թուլլումլար տախի Թէլէֆ օլուր. լաքին եէնի շէրապ
եէնի Թուլլումլարա գօնըլմազ կէրէք տիր :
- 23 Վէ վազը՝ օլտու քի սէպթ կիւնիւ, էքին արա-
սընտան կէչտիլինտէ, շայիրալէրի եիւրիւր իքէն,
- 24 պաշաղլարը գօփարմաղա պաշլատըլար : Ֆէրիօիլէր
տախի տնա՝ Պազ, սէպթ կիւնիւ նէ եափայօլլար,
- 25 պու ճաիզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր : Օլ տախի ան-
լէրէ տէտի քի՝ Տաուտուն միւհթաճ օլուպ՝ քէն-
տիսի վէ պերապէր օլանլար աճըգտըզը ղէման, նէ
- 26 եափտըղընը հիչ պիր վազըթ օգո՞ւմատընըզ մը. Նէ
վէճհէ քէահին ի ա՛ղամ Ապիաթարըն վազթընտա,
Պէյթուլլահա կիրիպ՝ եէմէսի քէահինլէրտէն ղայրի
քիմնէյէ հէլալ օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի եէտի,
- 27 վէ հէմ՝ պերապէրինճէ օլանլարա տախի վէրտի : Վէ
անլէրէ՝ ինսան եէվմ ի սէպթ իչիւն տէյիլ, անճագ
- 28 եէվմ ի սէպթ ինսան իչիւն օլտու. Իմտի Իպն իւլ
ինսան եէվմ ի սէպթին տախի Սահիպի տիր տէտի :

- 1 Վէ երնէ սինաղոգա կիրտի . վէ օրատա ելի գու-
- 2 բումուշ պիր տտեմ վար իտի : Անլէր աախի անը
- 3 շիֆա վերի՞ր մի տէյիւ , կեօղէտիրլէր իտի : Օ իտէ ,
- 4 տիրտէն սօնկրա՝ Անլէրէ իրթապէն՝ Սէպթ կիւ-
- 5 նիւնտէ խա՞յր իշլէմէք մի , եօխսա շէ՞րր իշլէմէք
- 6 մի , թախլիսի նէ՞ֆս մի , եօխսա գաթլ ի նէ՞ֆս մի
- 7 հէլալ տըր՝ տէտի . անլէր տախի սիւքիւթ էթտի-
- 8 լէր : Վէ գալպլէրինին զըլլէթինէ թէէ. իւֆ էաէ-
- 9 րէք էթրաֆընտա պուլունանլարա զալպալ իլէ պաղ-
- 10 տըգտան սօնկրա օլ տաէմէ՝ էլինի ուզաթ՝ տէտի .
- 11 օլ տախի ուզաթտը , վէ էլի [տիկէրի կիպի] սաղ
- 12 օլտու : Ֆէրիսիլէր տախի տէր հալ տիշարը չըգըպ՝
- 13 անը նէ վէճճլէ հէլաք էտէլէր տէյիւ շէրօտէսիլէր
- 14 իլէ՝ ալէյհինտէ միւշապէրէ էթտիլէր :
- 15 Յիսուս իսէ շայիրտլէրի իլէ տէնիզ սահիլինէ չէ-
- 16 քիլիպ ձէլիլտէն վէ Եհօւտիյէտէն , վէ Երուշա-
- 17 լիմտէն վէ Էտօմտան վէ իրտանըն էօթէ թարա-
- 18 ֆընտան վաֆիր խալգ արտընճա կիթտի . վէ Սուր
- 19 իլէ Սայտէ ճիվարընտան պուլունան վաֆիր խալգ ,
- 20 իճրա էյլէտիյի շէյլէրի իշիթմէքլէ , եանընտա կէլ
- 21 տիլէր : Վէ գալպալըգ սէպէպի իլէ , քէնտինի
- 22 թաղէիգ էթմէսինլէր տէյիւ , եանընտա պիր գայը-
- 23 զըն պէքլէմէսինի շայիրտլէրինէ էմր էթտի : Զիրա
- 24 չօգ քիմէլէրէ շիֆա վէրմիշ օլտըղը ճիհէթլէ ,
- 25 ճիւմլէ տէրտլի օլանլար անա սօգոււնմագ իշիւն ,
- 26 իւվէրինէ տիւշէրլէր իտի . Նափտք բուհլար տախի

անը կէօրտիւքտէ , այաղընա տիւշիւպ պաղըրարագ ,

42 Անէ Իպնուլլահ սըն՝ տէրլէր իտի : Վէ քէնտիսինի
շայ՝ էթմէմէլէրինի , անլէրէ էքիտէն թէնպի՛ճ էյ-
լէտի :

43 Վէ տաղա չըգըպ՝ իսթէտիյի քիմնէլէրի չաղըր-

44 տըղընտա էանընա կէլտիլէր : Վէ քէնտիսիյլէ պէ-
րապէր պուլուճմալարը իչիւն , վէ էմրազը տէ՛Ք՝ վէ
ճիննլէրի իխրաճ էթմէյէ գուտրէթլէրի օլարագ ,

45 Անլէրի վա՛ղ էթմէյէ կէօնտէրմէք իչիւն օն իքի

46 քիշի , էա՛նի Պետրոս թէլգիպ էյլէտիյի Սիմ՝օնու ,

47 Վէ Պօանէրճէս , էա՛նի երլտըրըմ՝ օղուլլարը թէլ-
գիպ էյլէտիյի Զէպէտի օղուլլարը Եա՛գուպ վէ գա-

48 ըրնտաշը Եուհաննա իլէ , Անտրասուս վէ Ֆիլիպպօսը
վէ Պարթօլիմէօսը վէ Մաթթայը վէ Թումայը վէ

Ալֆէօս օղուլ Եա՛գուպը վէ Թատէօսը վէ Գանալը

49 Սիմ՝օնու Վէ քէնտիսի էլէ վէրէն Իսխարիօթի Եէ-
հուտայը թա՛յին էյլէտի :

20 Վէ պիր խանէյէ կէլտիլէր . վէ էինէ խալգ օլ-
տէրէճէ ճէմ՝ օլտու քի էքմէք Եէմէյէ պիլէ վա-

21 գըթլարը Եօղուտու : Վէ ագրապասը պուճու իշիթ-
տիքտէ , անը թուլթմաղա չըգտըլար . զիրա՛՝ Ագ-

22 լընա խալլէ կէլմիշ տիր՝ տէրլէր իտի : Վէ Երու-
շալիմտէն էնէն 'ուլէմա՝ Անտէ Պա՛ալգէպուլ վար ,

վէ հէմ ճիննլէրին ըէիսի վասըթասըյլա ճիննլէրի

23 իխրաճ էտէյօր՝ տէտիլէր : Վէ անլէրի Եանընա չա-
ղըրըպ՝ անլէրէ թէմնիլլէր իլէ սէջլէտի քի՛ Շէյթան

24 շէյթանը նա՛սըլ իխրաճ էտէ պիլըր : Վէ էյէր պիր
հիւքիւմէթ քէնտի 'ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզըէ

25 պուլուճուրսա , օլ հիւքիւմէթ պագի օլամաղ : Վէ
էյէր պիր խանէ քէնտի 'ալէյհինտէ մուխալէֆէթ

- իւզրէ պուլունուրստ , օլ խոնէ պագի գուլամաղ :
- 26 Վէ էյեր շէյթան քէնտի 'ալէյհինէ գալգըզ պ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրստ , պագի օլամա-
- 27 յըպ' անըն նիհայէթի կէմիշ օրի : Հիշ քիմնէ գուլվէթլի պիւր ատէմին խանէսինէ կիրպ' անըն էշեսարնը եաղմա էթմէյէ գասիր օլամազ , մէյեր էվլէլա օլ գուլվէթլի ատէմի պաղլայըպ' պա'տէհու-
- 28 անըն խանէսինի եաղմա էտէ : Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի' պէնի ատէմէ ճէմի' կիւնասլար իլէ
- 29 էթտիքլէրի քիւֆրլէր 'աֆվ օլունուր . Ամմա հէր քիմ Բուհ էւլ Գուասա քիւֆր էտէրսէ , իլէլ էպէտ 'աֆվ օլունմայըպ' անճագ 'ազապը էպէտիյէ միւս-
- 30 թահագգ օլուր : Չիւնքի անլէր' Անտէնափաք բուհ վար' տէմիշլէր իտի :
- 31 Պա'տէհու վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ' տիշտըրտա սուրարագ , անը չսղըմաղա ադէմ
- 32 կէօնտէրտիլէր : Խալգ տալի անըն էթրաֆընտա օթուրուր իքէն անա' իշթէ վալիտէն վէ պիրատէր-
- 33 լէրին տիշտըրտա սէնի իսթէյօրլար' տէտիլէր : Ու տալի անլէրէ ճէվապէն' վալիտէմ եախօտ պիրա-
- 34 տէրլէրիմ քիմլէ'ր տիր' տէտի : Վէ էթրաֆընտա օթուրանլարա պագըպ' իշթէ վալիտէմ վէ պիրա-
- 35 տէրլէրիմ . Զիրա հէր քիմ Ալլահըն իրպտէթինէ իճթա էտէրսէ , պիրատէրիմ վէ հէմլիրէմ վէ վալիտէմ օ տուր' տէտի :

1 Վէ էինէ տէնիղ քէնտըրնտա թա'լիմ էթմէյէ պաղլատը . վէ եանընա խայլի ճէմա'աթ ճէմ' օլ-

- մաղէ , քէնտիսի տէնիղ իւղիբինտէ գալըզտ զիրիպ
 օթուրտու . պիւթիւն ճէմն'աթ աախի տէնիղ քէ-
- 2 նաընտա , գարատա իտի : Վէ թէմնիլէր իլէ անլէրէ
 չօգ շէյլէր թա'լիմ էտիպ' թա'լիմինտէ անլէրէ տէտի
- 3 քի' Տինկէյին . իշթէ էքինճի էքին էքմէյէ չըգ-
- 4 տը : Վէ վագը' օլտու քի' էքէր իքէն պաղըսը Եօլ
 քէնարընա տիւշմէքլէ , [համա] գուշարը կէլիպ
- 5 անը Եէտի : Վէ պա'ղըսը չօգ թօփրաղը օլմայան
 թաշլըղա տիւշիւպ' թօփրաղըն տէրինիլի օլմատը-
- 6 ղընտան թէզ պիթտի իսէ տէ , կիւնէշ տօղտըգ-
 տա , Եանտը , վէ քէօքիւ օլմատըղընտան գուրու-
- 7 տու : Վէ պա'ղըսը տիքէնլէր արատընտ տիւշմէքլէ ,
 տիքէնլէր չըգըպ անը պօզտըգլարը իլիւն մահսուը
- 8 վէրմէտի : Վէ պա'ղըսը էյի թօփրաղա տիւշմէքլէ
 չըգըպ պէյիլտիւքտէ , պաշտպ վէրէքէք քիմի օ-
- 9 գաթ մահսուլ կէթիւրտի : Վէ անլէրէ' իշիտի գու-
 լագլարը օլան իշիթսին տէտի :
- 10 Վէ Եալընըղ գաղտըղընտա , օն իքիլէր իլէ պէրու
 պէր Եանընտա օլտնլար պու թէմնիլէ տտիր անտէն
- 11 իսթիֆսար Եթտիլէր : Օլ տախի անլէրէ տէտի քի'
 Մէլէքիւթուլլահըն սըրըրնա վոգըֆ օլմագ սիղէ
 իհսան օլունմուշ տըր , ամմա օլ խարիճտէ օլան-
- 12 լարա հէր շէյ թէմնիլաթ իլէ սէյլէնիլի . Թա քի
 պագարագ պագալար վէ կէօրմէյէլէր , վէ իշիտէրէք
 իշիտէլէր վէ անլամայալար . օլմայա քի ըիւճու'
 էտէլէր տէ կիւնահլարը 'ալֆ օլունա :
- 13 Վէ անլէրէ տէտի քի' Պու թէմնիլի անլոմու-
 յօրմլարնըղ , Եյլէ իսէ ճիւմլէ թէմնիլէրի նա-
- 14 սըլ ֆէհմ էտէճէքսինիլ : Էքինճի քէլամը էքէր :

- 15 Վէ հօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրէ քէլամ է-
քիլմիշ օլտնլար շունլար տըր քի՝ իշիթտիքլէրի
անտէ, շէյթան կէլիպ՝ գալպէրնտէ եքիլմիշ օլտն
- 16 քէլամը գալարըրը : Վէ քէզալիք թաշլըգտա էքի-
լէնլէր շունլար տըր քի քէլամը իշիթտիքլէրի անտէ,
- 17 անը սիւրուր իշէ գապուլ էտէրլէր . Ամմա քէն-
տիլէրինտէ քէօք օլմաարզընտան, ազ վազըթ տա-
շանըպ, պա՛տէհաւ քէլամտան տօլայը թազէիզ ու
թէա՛տտի վուգուլ՝ պուլունճա, հէման սիւրչէրլէր :
- 18 Վէ տէքէնլէր արաարնտա էքիլէնլէր շունլար տըր քի
- 19 քէլամը իշիթտիքլէրն սօնկրա, Պու տիւնեանըն
էն սիշէլէրի վէ զէնկինլիյին հիլէսի վէ զայրի նէսնէ-
քէրին տըզուսու արայա կիրիպ՝ քէլամը պօղտըզ-
- 20 լարը իշիւն մահսուլըզ օլուր : Վէ էյի եերտէ
էքիլէնլէր շունլար տըր քի քէլամը իշիտիպ՝ գապուլ
էտէրլէր, վէ քիմի օթուլ, վէ քիմի ալթմըշ, վէ
քիմի տախի եիւլ գաթ մահսուլ վէրիլէր :
- 21 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Չիրաղ քիլէ եախօտ եա-
թա՞գ ալթընա գօնուլմագ իշիւն մի կէթիրիլիր շէմ՝
- 22 տան իւզէրինէ գօնուլմագ իշիւն տէյի՞լ մի, Չիրա
աշիքետը օլմայաճագ կիզլի պիր նէսնէ եօզ տըր,
վէ մէյտանէ կէլմէյէճէք մախֆի պիր նէսնէ եօզ տըր :
- 23 Էյէր պիրինին իշիտիր գուլագլարը՝ վար իսէ, ի-
շիթսին :
- 24 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ իշիթտիյինիզ շէյէ տիզ-
գաթ էաին . Էօլտիյիւնիւզ Էօլէք իլէ սիպէ Էօլ-
շիւլէճէք տիր, վէ սիզ իշիտէնլէրէ զամմ օլունաճագ
- 25 տըր : Չիրա քիմին վար իսէ անա վէրիլէճէք, վէ
քիմին եօզ իսէ, էլինտէ օլանը տախի անտէն ոլը-
ճաճագ տըր :

- 26 Վէ տէտի քի՝ Մէլէքիւթուլլահ պէյլէ տիր ,
 27 կէցա պիր տտեմ թօխումաւ եերէ աթար , Վէ կէճէ
 վէ կիւնտիւղ ուշուշուպ՝ գալլար , վէ թօխում՝ անըն
 28 պիլմէտիյի սուրէթաւ պիթէր վէ պէյիւր : Զիրա
 եեր քէնտիլէյինաէն էվմէլա օթու , սօնկրա պաշաղը ,
 վէ տահա սօնկրա պաշաղտա միւքէմմէլ պուղտայը
 29 հուսուլա կէթիրիր . Վէ մահուլ քէմուլէ էրտիյի
 կիպի օրողը սալար , զիրա հասատ վագթը եէթիշ-
 միշ տիր :
 30 Վէ տէտի քի՝ Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ նէյէ՞
 թէշպիհ էտէլիմ , եախօտ անը նէ՞ միսալ իլէ թէմ
 31 սիլ էտէլիմ : Պիր խարտալ տանէսի կիպի տիր քի՝
 եերէ էքիլաիքտէ , եեր իւղէրինտէ օլան թօխումաւ
 32 բն ճիւմլէսինտէն քիւլիւք տիւր : Ամմա էքիլտի-
 յինտէ պիթիպ՝ ճէմի՝ սէպղէվաթտան պէօյիւք օ-
 լուր , վէ պէօյիւք տալլար սալար , շէյլէ քի անըն
 կէօկէսի ալթընտա հաւա գուշլարը գօնա պիլիլէրի
 33 խտի անլէրէ՝ իշիթմէյէ գատիր օլտըզլարընա
 կէօրէ պունուսն կիպի չօգ թէմսիլէր իլէ քէլամը
 34 սէյլէր խտի : Վէ անլէրէ թէմսիլի սէյլէմէզ խտի ,
 բաբին թէնհատէ շաշիրտէրինէ ճիւմլէսինի թէֆտիր
 էտէր խտի :
 35 Վէ օլ կիւն ախշամ օլտըզտա , անլէրէ՝ Գարըը
 36 թարաֆա կէշէլիմ՝ տէտի . Անլէր տախի ճէմա՝ աթը
 պրաղըպ՝ անը գոյըգտա պուլունաղը հալ իւղէ
 սալըլար . վէ անըն իլէ պէրապէր սաիր ուֆադ գա-
 37 յըգըդ տախի վար խտի : Վէ պիր շէտիտ քօրա
 քուհուր էթմէրլէ , տաղալար գոյըղա հիւճիւմ
 38 էթտիլէր , շէյլէ քի հէման տօլմագտա խտի : Վէ
 քէնտիլի գըլ թարաֆտա օլուպ՝ պաշը ալթընտա

- երևզ եաստըղը օլարագ ույույօր իտի . վէ անը ու-
 յանտըրըպ անա՝ Եա՝ մու՝ալլիմ՝ հէլաք օլույօրըղ,
 39 վազիֆէ էտի՞նմէյօրմընն՝ տէտիլէր : Օլ տախի
 գալգըպ ըիւզկետըրը ազարլատը , վէ տէնիզէ՝ Սուս,
 բահաթ օլ՝ տէյինճէ ըիւզկետըր սաքին օլուպ՝ 'ազիմ՝
 40 լիմանըղ օլտու : Վէ անլէրէ , Նի՞չիւն պէշլէ գօր-
 գազ սընըղ . նի՞չիւն իմանընըղ եօգ տըր՝ տէտի :
 41 Անլէր տախի ղէյատէսիլլէ խավֆ էտիպ՝ պիրի պի-
 րինէ՝ 'Աճէպա պու քի՞մ՝ տիր քի հէմ ըիւզկետըր
 վէ հէմ տէնիզ անա իթա՝աթ էտէյօրլար՝ տէ-
 տիլէր :

ՊԱՊ 5

- 1 Վէ տէնիզին գարշը թարաֆընա ճատարանիլէրին
 2 տիյարընա կէլտիլէր : Վէ գայրգտան չըգտըղը
 կիպի , նափաք բուհլու պիր աւէմ գապրլարտան
 3 անա գարշը կէլտի . Պու տախի գապրլարտա մէս-
 քէն թութուպ անը քիմնէ ղինճիրլէր իլէ պիլէ
 4 պաղլայամատը , Չիւն քի չօգ տէֆ՝ա պուգաղուլար
 վէ ղէնճիրլէր իլէ պաղլանտը իսէ տէ , ղինճիրլէրի
 գըրար վէ պուգաղուլարը փարէլէր իտի . վէ քիմ
 5 սէ անը զապթ էթմէյէ գաաիր աէյիլ իտի : Վէ
 տաիմա կէճէ վէ կիւնտիւզ տաղլարտա վէ գապըր-
 լարտա պաղըրըպ՝ քէնտինի թաշլար իլէ մէճրուհ
 6 էտէր իտի : Վէ Յիսուսու ուզադտան կէօրտիւքտէ,
 7 սէյիրտիպ՝ անա սէճտէ էյլէտի . վէ պիւլէնտ ա-
 վաղ իլէ ֆերետտ էտիպ՝ Պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին
 վար , է՛յ Յիսուս իպն Ալլահ իւլ միւթա՝ալ , սանա
 Ալլահ հադգըր իշիւն անտ վէրիրիմ՝ քի՝ պէնի՝ 'ազապ

- 8 Էթմէյէսին՝ տէտի : Զիրա անա՝ Էյ նափաք բուհ ,
 9 պու աստէմտէն չըգ՝ տէմիշ խտի : Վէ անա՝ Խամին
 նէ՞ տիր՝ տէյիւ սուտլ էթտիբտէ , Խամիմ Սլոյ
 10 աըր , զիրա չող ըզ՝ տէտի : Վէ քէնտիլէրինի օլ
 տիյարտան տիշարը կէօնտէրմէմէսինի անտէն զէյա-
 11 տէսի իլէ ըիճա էտէրլէր խտի : Վէ օրատա , տաղըն
 էանընտա , օթլանըր պիր պէոյիւք տօնուզ սիւ-
 12 ըիւսիւ պուլունուպ՝ ճիննէրին ճիւմլէսի՝ Պիզի
 տօնուզլարա եօլլա քի անլէրէ կիբէլիմ՝ տէյերէք ,
 13 անտէն ըիճա էթտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ տէր
 'ազապ իզն վէրմէքլէ , նափաք բուհլար չըգըպ՝
 տօնուզլարա կիրտիլէր , վէ օլ սիւրիւ , թազրիպէն
 իքի պին գատար օլարադ , ուչըումտան քէնտիլէ-
 14 ըինի տէնիզէ աթըպ՝ տէնիզտէ պօղուլտուլար : Վէ
 տօնուզլարը օթլատանլար գաչըպ՝ շէհրտէ վէ չիֆթ-
 լիքլէրտէ խապեր վէրտիքլէրինտէ , Էհալէ տախի
 15 վադը՝ օլանը կլօրմէյէ չըգտըլար : Վէ Յիսուստէն
 էանընա կէլէրէք , տէրունինտէ ալոյ պուլունան
 մէճնո նու , կիյինմիշ վէ 'ազըլլանմըշ օթուրուր
 16 կէօրմէլէրի իլէ , գօրգտուլար : Վէ միւշաճէտէ
 էթմիշ օլանլար մէճնունա վադը՝ օլանը վէ տօնուզ-
 լարըն քէյֆիյէթինի անլէրէ Տիքեայէ էթտիլէր :
 17 Անլէր տախի քէնտի հուտուլարընտան կիթմէսինի
 18 անա ըիճա էթմէյէ պաշլատըլար : Վէ գայըղա կիր-
 տիյինտէ , մուգատտէմա մէճնուն պուլունան ատէմ
 անըն իլէ պերապէր պուլունմագլըղընը եալվարաը :
 19 Ամմա Յիսուս անը պրադմատը , Փազաթ՝ Էվինէ
 էհլու 'այալընա վարըպ՝ անլէրէ՛րապալըն սանա ճիւմլէ
 էթտիլինի , վէ սանա մերհամէթ էյլէտիյինի նազլ
 20 էյլէ՝ տէտի : Օլ տախի կիտիպ՝ Յիսուստէն քէնտիլէ

ճիւղէ եթտիյնի Տէպօփօլիստէ նիտտ էթմէյէ
պաշտպըպ՝ ճիւղէսի տախի թէ՛ աճճիւպ էթտիլէր :

21 Վէ Յիսուս գայըգ իլէ եինէ գարըը թարաֆա
կէչաիքտէ , եանընա խայլի ճէմա'աթ ճէմ' շլուպ՝
քէնտիսի տէնիլ քէնարընտա պուլունմասըյլա ,

22 իլթէ սինաղօղ բէիսլէրինտէն Եսյրօս նամ պիր
քիմնէ կէլտի , վէ անը կէօրիւնճէ , պարգլարընա

23 գափանըպ՝ Անա չօգ հալվարարագ , Գըզճըղաղըմ
սօն նէֆէստէ տիր . խէլաս պուլմասը իչիւն կէլիպ՝
անըն իւզէրինէ էլլէրինի վաղ՝ էյլէ վէ եաշայաճապ

24 արը՝ տէտի : Օլ տախի անըն իլէ կիթտի , վէ ար-
տընճա խայլի ճէմա'աթ կիտիպ՝ անը թաղէիգ էտէր-
լէր իտի :

25 Վէ օն իքի սէնէտէն պերու նէզֆ ի տէմէ միւպ-

26 թէլա օլմուշ պիր գարը , Զօգ հէքիմլէրտէն խայլի
ղահմէթ չէքմիշ վէ քէաֆֆէ ի էմվալընը սարֆէթմիշ
իքէն , պիր ֆաիտէ կէօրմէյէրէք , պի'աքս տահա

27 ֆէնա օլմաղլէ , Յիսուսուլն խապէրինի ալարգտա ,
գաշապաղըլըն իչինտէ տնըն տրգասընտան կէլիպ՝

28 լիպասընա տօգուլնտու : Զիրա՝ Լիպասընա պիլէ տօ-

29 գուլնսամ խէլաս պուլտաղըմ՝ տէր իտի : Վէ տէր'ա-
գապ տնըն գանընըն ագմասը քէսիլիպ քէնտի վիճու-
տինտէ 'իլլէթինտէն խէլաս պուլտըղընը հիսս էյլէտի :

30 Վէ անիտէ Յիսուս քէնտիսինտէն սատըր օլան գուվ-
վէթի տէրուլնտէ հիսս էթմէքլէ , ճէմա'աթա տէօ-

31 նիւպ՝ Էպլապըմա քի'մ տօգուլնտու՝ տէտի : Հա-
յիրտլէրի տախի՝ ճէմա'աթըն սէնի թաղէիգ էթ-
տիյնի կէօրիւյօր իքէն , Պանա քի'մ տօգուլնտու

32 մու տէրսին՝ տէտիլէր : Վէ պաւնու էթմիշ օլտնը

33 կէօրմէք իչիւն էթրաֆա պապար իքէն , Գարը տախի

- քենտինէ վագը՝ օլանը պիլմէքլէ , դօրգարագ , վէ տիթրէյէրէք կէլիպ՝ անըն հուզուրընտա եերէ գա-
 փանտը , վէ անա հագիգաթը հալի թէմամէն սեյ-
 31 լէտի : Օ տախի անա՝ Գըզըմ՝, իմանըն սէնի գուր-
 թարտը . սէլամէթ իլէ կիթ , վէ 'իլլէթինտէն խէլաս
 օլ՝ տէտի :
- 33 Օ տահա սեյլէր իքէն , սինաղող ըէխինին խա-
 նէսինտէն ատէմլէր կէլիպ՝ Գըզըն վէֆաթ էթտի ,
 արթըգ Մու'ալլիմէ նի՞չիւն զահմէթ վէրիբսին՝ տէ-
 36 տիլէր : Լաքին Յիսուս սեյլէնիլէն սեօլիւ իշիթտիյի
 կիպի , սինաղող ըէխինէ՝ Գօրգմա , անճագ իման
 37 էյլէ՝ տէտի : Վէ Պէտրոս իլէ Եա'գուպ , վէ Եա'գու-
 պըն գարընտաշը Եուհաննատոն մա'տա քիմէնին
 քէնտիսի իլէ պերապէր կիթմէսինէ իզն վէրմէյիպ՝
 38 Սինաղող ըէխինին խանէսինէ կիրիպ՝ վէլվէլէյի վէ :
- 39 չօք աղայըպ Ֆիզան էտէնլէրի կէօրտիւ : Վէ իչէրի
 կերիպ անլէրէ՝ Նի՞չիւն վէլվէլէ էտիպ աղայօրսընըլ .
 չօծուգ վէֆաթ էթմէտի , անճագ ուլույօր՝ տէմէ-
 40 սիյիլէ , անը իսթիհզա էթտիլէր . Օ իսէ ճիւմլէսինի
 տըշարը չըգարըպ՝ չօծուղըն փէտէրինի վէ վալիտէ-
 սինի , վէ քէնտիսի իլէ պերապէր օլանլարը ալտարագ ,
 41 չօծուղըն եսթտըղը եերէ կիրտի : Վէ չօծուղըն
 էլինի թութուպ անա՝ Տալիթա գումի՝ տէտի , քի
 թէրճիւմէսի . Էյ գըզ , սանա գալգ տէրիմ՝ տէմէք
 42 տիր : Վէ գըզ տէր'ապապ գալգտը , վէ կէզտի ,
 զիրա օն իքի եաշընտա իտի . վէ անլէր քէմուլի տէ-
 43 ըէճէ միւթէհայյիր օլտուլար : Վէ անլէրէ՝ Պուռու-
 պիր քիմէսնէ պիլմէսին՝ տէյիպ էքիտէն թէնպիհ
 էյլէտի . պա'տէհու գըզա թա'ամ վէրիլմէսինի էմր
 էյլէտի .

ՊԱՊ 6

- 1 Վէ օրատան չըգըպ՝ քէնտի վաթանընա կիրտի ,
 2 շայիրալէրի տախի արարնճա կէտիլէր : Վէ սէպթ
 կիւնիւ օլտըգտա , սինաղօղտա թա'լիմ էթմէյէ
 պաշլատը , վէ նիչէ քիմնէլէր իշիթտիքլէր/նտէ հէյ-
 րան գալարոգ՝ Պու նէսնէլէր պուճա նէ'օրէտէն կէ-
 լիյօր , վէ պու քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան հէքմէթ
 նէ' տիր , քի անըն եէտի իլէ պէյլէ միւ'ճիզէլէր
 3 իճրա օլունսյօր , Պու՝ Մէրէմին օղլու , վէ Եա'գուպ
 վէ Եուսա վէ Եէհուտա վէ Սիմ'օնուն պիրատէրի
 շօլ տիւլկէր տէյի'Լ մի . վէ հէմշիբէլէրի պուրատա ,
 4 տա սիւրէրէրէր իտի : Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի'
 Պիր փէյլամպէր , քէնտի վաթանընտան , վէ ագրու-
 պասը արասընտան , վէ քէնտի խանէսինտէն զայրի
 5 Եհրաբէ ի'թիպարսըղ տէյիլ տիր : Վէ օրատա պիր
 գաշ խասթալարըն իւզէրինէ էլլէրինի վազ'էտիպ շի-
 6 Ֆա վէրաիյինտէն զայրի պիր միւ'ճիզէ իճրա էտէմէ-
 տի : Վէ իմանըղըգլարընա թէ'աճճիւպ էտէր իտի .
 վէ թա'լիմ էտէրէք , էթրաֆտա պուլունան քէյ-
 լէրի տօլաշըր իտի :
 7 Վէ օն իբիլէրի եանընա չաղըրըպ անլէրի իբիլէր
 իբիլէր կէօնտէրմէյէ պաշլատը . վէ անլէրէ նափոք
 8 րուհլար իւզէրինէ գուտրէթ վէրիպ , Եօլ իչիւն ,
 նէ տաղարճըգ վէ նէ էքմէք վէ նէ քէմէրտէ ադչէ ,
 9 Անճազ չարըգ պաղլանըպ՝ իքի էնթարի կիլինմէ-
 յէրէք , պիր 'ապատան մա'տա պիր շէյ ալմամալա-
 10 Րընը թէնպիհ էյլէտի : Վէ անլէրէ տէտի քի' հէր

- հանկը խանէյէ կիրէրիսէնիզ , օլ մահալտէն չըգըն .
- 11 ճոյատէկին , օրատա գալընըզ : Վէ սիզի հէր քիմ
գապուլ էթմէյիպ՝ տինկլէմէզ իսէ , օրատան չըգ-
տըղընըզտա , անլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ այագ-
լարընըզըն ալթընտաքի թօղըլ սիլքինիզ . ֆիլհա-
գիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ ըուլ ի ճէգատա Սաաուլմ վէ
Ղամօրանըն հալի օլ շէհրին հալինտէն էհվէն օլուր :
- 12 Անլէր տախի չըգըպ՝ թէվպէ էթմէլէրի իշիւն վա՛ղ
- 13 էտէրլէր իտի : Վէ չօգ ճիննլէր իտրաճ էտիպ՝ եաղ
սիւրէրէք , չօգ խասթալարա շիֆա վէրիւրէր իտի :
- 14 Վէ տնըն իսսի շէօհրէթ պուլուպ , Հէրօտէս մէլիք
տախի իշիթմէքլէ՝ վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա էմ-
վաթտան գըյամ էթմիշ տիր , վէ պու սէպէպտէն
տնըն վաարթասը իլէ միւ՛ճիղէլէր իճրա օլունույր՝
- 15 տէտի : Վէ տիկէրլէր՝ Էլիյա տըր տէյիպ՝ տիկէր-
լէր տախի՝ Պիր փէյղամպէր եախօտ փէյղամպէր .
- 16 լէրտէն պիրի կիպի տիր՝ տէրլէր իտի : Ամմա Հէրօտէս
պունու իշիթտիքտէ , Պու պաշընը քէստիրտիյիմ
Եուհաննա տըր . էմվաթտան գըյամ էթմիշ տիր՝
տէտի :
- 17 Զիրա Հէրօտէս քէնտիսի պիրատէրի Ֆիլիպպօսուն
զէվճէսի Հէրօտիայը թէզէվվիւճ էթմիշ օլմաղլէ ,
տնըն սէպէպինտին ապէ՛ կէօնտէրիպ Եուհաննայը
- 18 թութմուշ վէ զընտանտա պաղլամըշ իտի : Զիրա
Եուհաննա Հէրօտէսէ՝ Պիրատէրինին զէվճէսինի
- 19 ալմագ սանա ճաիզ տէյիլ տիր՝ տէմիշ իտի : Վէ
Հէրօտիա տնա քին թութուպ՝ անը գաթլ էթ-
տիրմէք արզըլսունտա իտի իսէ տէ , մուգթէտիր
- 20 տէկիլ իտի : Զիւնքի Հէրօտէս Եուհաննանըն սալիհ
վէ մուգատտէս պիր ատէմ օլտըղընը պիլմէքլէ :

- անտէն գօրգարագ , անը կեօղէտիր իտի . վէ անը տինկէմէքէ , չօդ շէյէր իճր . ետէր իտի , վէ
- 21 անը իսթէքէ տինկէր իտի : Վէ պիր միւնասիպ կիւն կէլտիքտէ , եա'նի Հերօտէս քէնտի եէվմի վէլտէթինտէ , պէջիւք մէմուրլարընա վէ պին պաշըլարը իէ ճէլիլին ա'յանընա պիր ղիյաֆէթ վէրտի .
- 22 յինտէ , իշպու Հերօտիանըն գըզը կիրիպ' րագա էթմէքէ' Հերօտէսին վէ պերապերինճէ սօֆրատա օթուրանլարըն խօշունա կէլէրէք մէլիք գըզա' Պէնտէն հերնէ իսթէրսէն թալէպ էյլէ սանա վէրիրիմ' տէտի .
- 23 Վէ Պէնտէն հերնէ թալէպ էտէրսէն , միւմիլիքիմին նրաֆընա գատար սանա վէրիրիմ' տէյու անա եէմին
- 24 էթտի . Մէզպուրէ տախի չըգըպ վալիտէսինէ' Նէ' թալէպէտէյիմ' տէտիքտէ , Վաֆթիլ էտիճի Եուհան .
- 25 նանըն պաշընը' տէտի . Վէ գըզ 'ալէլ 'աճէլէ մէլիլին հուզուրընա կիրիպ' Շիմտի պանաթէփօի իւզէրինտէ , վաֆթիլ էտիճի Եուհաննանըն պաշընը վէրմէնիլի իս .
- 26 Թէրիմ' տէյիւ թալէպ էյլէտի : Վէ մէլիք ղիյատէսիլլէ միւքէտտէր օլտու իսէ տէ , եէմինլէրի վէ սօֆրատա պերապէր օթուրանլար սէպէպինտէն , անը
- 27 րէտա էթմէք իսթէմէտի . Վէ մէլիք տէր' ագապ ճէլլատ կէօնտէրիպ' անըն պաշընըն կէթիրիլմէսինի էմր
- 28 էյլէտի . Օ տախի վարըպ ղընտանտա պաշընը քէսիպ պիր թէփօի իւզէրինտէ կէթիրէրէք , գըզա վէրտի ,
- 29 գըզ տախի վալիտէսինէ վէրտի : Վէ անըն շայիրտլէրի պունու իշիթտիքտէ , կէլտիլէր վէ ճէսէտինի գալտըրըպ' պիր գապրա վազ' էյլէտիլէր :
- 30 Վէ Բէսուլէր Յիսուսուն Կանընա ճէմ' օլուպ' անա իճրա վէ թալլիմ' էթտիքլէրի շէյլէրին ճիւմ .
- 31 լէսիննիսգլ էթտիլէր : Օլ տախի անլէրէ' Սիզ քէն .

- տինիդ թէնհաճէ պիր պեհապան մահալէ կելիպ՝
 պիր աղ իսթիրահաթ էտինիզ՝ տէտի . զիրա կելիպ
 կիտէնէր չօդ օլմաղլէ թա'ամ էթմէյէ պիլէ վա .
- 32 գըլթարը եօղ իտի : Վէ թէնհաճէ պիր պեհապան
- 33 մահալէ գայըգ իլէ 'ազիմէթ էթտիլէր : Վէ [ճէմա.
 'տթ] անլէրի կիտէր իքէն կէօրտիւ , վէ չօդ քիմ
 սէլէր անը թանըմաղլէ , ճիւմլէ շէհրլէրտէն օրայա
 եայան սէյիրտիպ՝ անլէրտէն էվիլէ եէթիշէրէք , ա .
- 34 նըն եանընա ճէմ՝ օլտուլար : Վէ Յիսուս չըգըպ՝
 խայլի ճէմա'աթ կէօրտիւ , վէ չօպանսըղ գօյուշլար
 կիպի օլտըգլարը իչիւն անլէրէ թէրահհիւմ էտէրէք
 չօդ շէյլէր թա'լիմ էթմէյէ պաշլատը :
- 35 Վէ արթըգ վազըթ կէշմիշ օլմաղլէ , շայիրտ.
 լէրի անըն եանընա կելիպ՝ Պարազ պիր պեհապան
- 36 մահալ տըր , վէ արթըգ վազըթ կէշմիշ տիր . Ան.
 լէրի սալըվէր , էթրաֆտաքի չիֆթիքլէրէ վէ քէյլէրէ
 վարըպ՝ քէնտիլէրինէ էքմէք ալընլար . զիրա եէյէ .
- 37 ճէքլէրի եօգտըր՝ տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ ճէվա.
 պէն՝ Պուշլարա սիզ թա'ամ վէրին՝ տէտի . վէ անա՝
 կիտիպ իքի եիւզ տինարըգ էքմէք սաթըն ալըպ
- 38 անլէրէ թա'ամ վէրէլիմ մի՝ տէտիլէր : Օլ տախի
 անլէրէ՝ Գաօչ էքմէյինիզ վար , կիտիպ պագընըզ
 տէմէսի իւզէրինէ անլէր պագտըգտան սօնկրա՝ Պէշ
- 39 է+է+ վէ իքի պալըգ վար՝ տէտիլէր : Վէ անլէրէ՝
 ճիւմլէսինի եէշիլ օթ իւղէրինէ , պէօլիւք պէօլիւք
- 40 օթուրթմալարընը էմը էյլէտի : Անլէր տախի եիւզէր
- 41 վէ էլիշէր , թազըմ թազըմ օթուրտուլար : Վէ
 պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղըու
 պագարագ պէրէքէթ տու'աաը օդուտու , վէ էքմէք.
 լէրի փարէլէտիքտէն սօնկրա Խուլէն էօնլէրինէ գօ .

- մագ իւղըէ , շայիրտլէնինէ վէրտի : վէ իբի պալլըղ
 42 տախի ճիւմլէսինէ թագսիմ էյլէտի : Վէ ճիւմլէսի
 43 եէյիպ տոյտուլար : Վէ փարչալարը օն իբի քիւֆէ
 տօղուսու օլարագ , պալըգլարտան տախի գալարը-
 44 տըլար : Վէ պու էքմէքլէրտէն եէյէնլէր պէշ պին
 գալտար ատէմ իտի :
 45 Վէ տէր 'ագապ շայիրտլէրինէ իպրամ էթտի
 քի՝ քէնտիսի ճէմնաթը սալը վէրինճէյէտէք , ան-
 լէր գայըղա կիրիպ՝ էվվէլճէ գարչը թարաֆա ,
 46 Պէյթսայտոյա տօղըու կիտէլէր : Քէնտիսի տախի
 անլէրի սալը վէրտիքտէն սօնկրա , տու'ա էթմէք
 47 իւղըէ տաղա կիթտի : Վէ ախշամ օլտըգտա , գա-
 յըգ տէնիզլին օրթատընտա օլուպ՝ քէնտիսիգարատա
 48 եալընըղ իտի : Վէ բիւզկետար մուխալիֆ օլմաղլէ ,
 քիւրէք չէքէքէք , զաճմէթտէ օլտըգլարընը կէօ-
 րիւպ՝ կէճէնին տէօրտիւնճիւ նէվպէթի գարարլա-
 րընտա , տէնիզ իւղէրինտէ եիւրիւյէրէք , եանլա-
 49 րընա կէլտի , վէ անլէրի կէչմէք իսթէր իտի : Սնլէր
 տախի անը տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւր կէօրտիւք-
 լէրինտէ , պիր խէյալ տըր զանն էտէրէք , ֆէրետա
 50 էյլէտիլէր : Զիրա ճիւմլէսի անը կէօրիւպ՝ միւզթա-
 րիպ օլտուլար . օլ տախի անիտէ անլէր իլէ սէյլէշիպ՝
 անլէրէ ճէսարէթլէնին . պէն իմ , գօրգմայըն՝ տէտի :
 51 Վէ գայըղա , եանլարընա չըգալըգտա , բիւզկետար
 սաքին օլտու . անլէր տախի քէնտի քէնտիլէրինէ
 ֆէվգ էլ զայէ միւթաճայյիր օլուպ՝ թէ'աճճիւպ
 52 էտէրլէր իտի : Զիրա օլ էքմէքլէրին քէյֆիյէթինի
 ֆէճմ էթմէմիշլէր իտի . չիւնքի գալպլէրի զալիզ
 օլմուշ իտի :
 53 Վէ գարչը թարաֆա կէչիպ՝ ճէննեստրէթ տի-

- 54 Կարենա կելիպ գարոյա եռնաշորւար : Վէ անլեր
գայրգաան չըգարգաա , տեր հալ անը թանրտըւար ,
55 Վէ ճիվար պուլունան ճիւմլէ մաշալէրէ սէյիրտիպ
'իլլէթիլէրի եաթագլար իւզէրինտէ թաշըյարագ
հէր ներէտէ պուլունտըղնը իշիթտիլէր իսէ օլ մա.
56 հալէ կէթիրմէյէ պաշլատըւար : Վէ հէր տախիլ
օլտըղը քէոյ , եա շէհր , եա չիֆթիքտէ , խասթա.
լարը մէյտանլարա գոյուպ՝ պարի լիպասընըն էթէ.
յինէ տօգուռալար տէյիւ անտէն բիճա էտէրլէր
իտի . անա ճիւմլէ տօգուռանլար տախի շիֆա
պուլուրլար իտի :

ՊԱՊ 7

- 1 Վէ ֆերիսիլէր իլէ 'ուլէմատան պա'ղըլարը Երու.
շալիմաէն կելիպ՝ անըն եռնընա ճէմ՝ օլտուլար :
2 Վէ շայիրտէրինտէն պա'ղըլարընըն նափաք եռնի
եըյգանմամըշ էլլէր իլէ էքմէք եէտիքլէրինի կէօր.
3 մէքլէ , անլերի թագպիհ էթտիլէր : Զիրա ֆերիսիլէր
վէ ճիւմլէ Եէհուտիլէր միւթէգատտիմին բիվայէ.
թինի թսւթմագաա օլուպ՝ էլլէրինի պիր էյիճէ
4 եըյգամատըգճա , եէմէք եէմէղլէր : Վէ չարշտան
էէլիլէրինի , եըյգանմատըգճա եէմէք եէմէղլէր .
վէ հըֆղ էթմէք իւզրէ դապուլ էթտիքլէրի սաիր
չօգ շէյլէր , քեասէլէր վէ պարտագլար վէ պագըր
գապլար վէ եաթագլար եըյգամալարը վար տըր :
5 Պա'տէհու ֆերիսիլէր իլէ 'ուլէմա՝ անա Նի'չիւն օէ.
նին շայիրտէրին միւթէգատտիմինին բիվայէթի միւ.
ճիպինճէ հարէքէթ էթմէյիպ՝ եըյգանմամըշ էլլէր
6 իլէ եէրլէր՝ տէյիւ սուալ էթտիլէր : Սլ տախի

- անլերէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սիղ միւրայրլար
 հազգընտա մէտթուր օլտըղը իւղըէ, Պու գալմ
 պանա լիսանէն հիւրմէթ էտէր, ֆադաթ գալպլէրի
 7 պէնտէն փէք ուղազ տըր : Վէ ինսան թէնպիհաթը
 օլան թա'լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պիհուտէ
 եէրէ 'իպատէթ էտէրլէր՝ տէյիւ իշա'նա վահի իլէ
 8 էյի սէօյլէմիշ տիր : Զիրա Ալլահըն էմրինի թէրք
 իլէ, ինսան ըրվայէթինի, եա'նի պարտաղլար վէ
 քէասէլէր եըյգամասընը հըֆղ էտիպ՝ պուշլարտան
 9 պաշգա չօգ շէյլէր տախի էտէրսինիղ : Վէ անլերէ
 տէտի քի՝ ըրվայէթինիղ թութմադ իչիւն Ալլահըն
 10 էմրինի նէ՝ կիւղէլ ըէտտ էտէրսինիղ : Զիրա Մուսա՝
 փէտէրինէ վէ վալիտէնէ : հիւրմէթ էյլէ, հէմ տէ
 փէտէրինէ եա վալիտէսինէ շէթմ էտէն մութլադա
 11 գաթլ՝ օլուշսուշն՝ տէտի : Ամմա սիղ տէրսինիղ քի՝
 էյէր պիր տաէմ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ, թա-
 րաֆըմտան սանա ֆախտէ օլաճագ շէյ գուրպան
 12 եա'նի վագֆ օլուշմուշ տըր՝ տէրոէ, Օլ վագըթ
 անը արթըգ փէտէրի եա վալիտէսի իչիւն պիր շէյ
 13 էթմէյէ պրագմաղսընըղ : Վէ թա'լիմ՝ էթաիյինիղ
 ըրվայէթինիղ իլէ Ալլահըն քէլամընը ֆէսիս էտէ-
 րէք, պուշուշ կիպի չօգ շէյլէր էտէրսինիղ :
 14 Վէ պիւթիւն ճէմա'աթը եանընա չաղըրըպ ան-
 լերէ տէտի քի՝ ճիւմլէնիղ պէնի տինլէյիպ՝ ուշա-
 15 յընըղ, ինսանըն տիշարըսընտան իչէրիսինէ կիրիպ
 անը նափաք էտէպիլէճէք պիր շէյ եօգ տըր, ան-
 ճագ ինսանը նափաք էտէնլէր իչէրիսինտէն չըգան
 16 շէյլէր տիր : իշիտիր գուլաղլարը օլան իշիթսին :
 17 Վէ ճէմա'աթտան շէտիւի խանէյէ կիրտիյինտէ,
 շսիրտլէրի պու թէմսիլի անտէն իսթիֆսար էյլէ-

- 18 տիւէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Սի՞ղ տէ մի պէոյլէ ֆէհմ
սիղ սինիղ . անլամա՞ղմըսընղ քի՛ տիշարըտան
ինսանըն իչերիսինէ կիրէն հիչ պիր շէյ անը նափաք
- 19 էտէմէղ : Զիրա գալպինէ տէյիլ , ամմա անըն գար.
նընա կիրէր , վէ ճիւմլէ թա՛ամլորը թէմիղէյերէք :
- 20 խալալա չըգար տէտի : Վէ տախի ինսանը նափաք
- 21 էտէն ինսանտան չըգան շէյ տիր . Զիրա տէրունտէն,
է-՞ի տտէմլէրին գալպինտէն էֆքեարը ֆասիտէ վէ
- 22 զինա վէ ֆահշ վէ գաթլ , Վէ սըրգաթ վէ թամա՛
վէ ֆըսգ վէ հիլէ վէ ֆիւճիւր վէ սու ի նաղար վէ
- 23 քիւֆը վէ զուրուր վէ խապառէթ չըգար : Պու ֆէ.
նալըգլարըն ճիւմլէսի տէրունտէն չըգըպ՝ ինսանը
նափաք էտէր՝ տէտի :
- 24 Վէ օրատան գալգըպ՝ Սուր վէ Սայտա հուտու.
տընա կիթտի . վէ պիր խանէյէ . կիրիպ՝ քիմէյէ
մա՛լիւմ օլմասընը իսթէմէտի իսէ տէ կիղլէնէմէտի :
- 25 Զիրա նափաք բուհլու գըղը օլան՝ պիր գարը անըն
հազգընտա խապէր ալարադ կէլիպ՝ ոյադլարընա գա.
- 26 փանտը : Օլ գարը տախի Սիրօֆինիք թաիֆէսինտէն
Եունտնիյէ օլուպ գըղընտան ճիննի իխրաճ էթմէ.
- 27 սինի անտէնրիճա էյլէտիւ Ամմա Յիսուս անա՝ Պրագ,
էվվէլա էվլատ տոյսուն , զիրա էվլատըն էքմէյինի
ալըպ՝ քէօփէքլէրէ աթմադ էյի աէյիլ տիր՝ տէտի :
- 28 Մէրգումէ տախի անա ճէվապէն՝ Պէլի , էա՛ Րապպ,
չիւն քի քէօփէքլէր տախի սօֆրոնըն ալթընտա ,
- 29 էվլատըն գըրընթըլարընտան եէրէր՝ տէտի : Օլ տա.
խի անա՝ Պու սէօզ իչիւն կիթ , ճինն սէնին գըղըն .
- 30 տան չըգմըշ տըր՝ տէտիքտէ Մէրգումէ խանէսինէ
վարտըգտա , ճինն չըգմըշ , վէ գըղը տէօշէքտէ եաթ.
մըշ պուլտու :

- 31 Վէ երնէ Սուր վէ Սոյտա հուտուտընտան չբ-
գըպ՝ Տեգափօլիս հուտուտընն արաորնտան , ձե-
32 լիլ տէնիգլինէ Կէլտի : Վէ սաղըր վէ փէլթէք պիր
քիմէմնէյի կէթիրիպ՝ իւլէրինէ էլինի վազ՝ էյլէմէ-
33 սինի անտէն բիճա էյլէտիլէր : Օլ տախի անը ճե-
մա՝աթ իչինտէն թէնհայէ չէքիպ՝ փարմագլաշընը
անըն գուլագլարընա վազ՝ իլէ , թիւքիւրիւպ տիլինէ
34 տօգուռնու : Վէ սէմայա տօղըու նազար իլէ ահ
35 էտիպ անա՝ Էֆֆաթա եա՝նի աչըլ՝ տէտի : Վէ
տէր հալ անըն գուլագլարը աչըլըպ՝ տիլինին պաղը
36 չէօղիւլիւպ՝ տօղըու թէքէյլիւմ էթտի : Վէ անլէրէ
պուռու քիմնէյէ սէօյլէմէմէլէրինի թէնպիհ էթտի-
ամմա անլէրէ հէր նէ դատար թէնպիհ էթտի իսէ
37 տէ , օլ դատար զիյատէ նէչը էտէրլէր իտի : Վէ
ֆէվզ էլ զայէ հայրան գալըպ՝ Հէր շէյի էյի էյլէտի ,
հէմ սաղըրլարը իշիթտիրիբ հէմ տէ տիլիլէրի սէօյ-
լէտիր՝ տէրլէր իտի :

ՊԱՊ 8

- 1 Օլ կիւնլէրտէ փէք չօգ ճէմա՝աթ պուլուռնուպ՝
էէյէճէքլէրի օլմատըղընտան , [Յիւռու] շայիրտլէրինի
2 եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ տէտի քի՝ Պու ճէմա՝աթա
աճըրմ , չիւնքի շիմտի իւչ կիւն տիւր , եանըմտա
3 պուլուռնույօրլար վէ էէյէճէքլէրի եօգ տըր : Վէ էյեր
անլէրի էվլէրինէ աճ սալը վէրիրսէմ , եօլտա թա-
գաթլարը քէսիլըր . զիրա պա՝ղըլարը ուզագտան
4 կէլտիլէր : Վէ շայիրտլէրի անա ճէվապէն , Պուռն-
լարը պուրատա , չէօլտէ պիր քիմնէ էքմէք իլէնա՞օրլ
5 տօղուրապիլըր՝ տէտիլէր : Վէ անլէրէ՝ Գա՞չ էք-

- մէյինիզ վար՝ տէյիւ սուալ էթտիյինտէ , անէր
 6 Ետի տանէ՝ տէտիլէր : Վէ ճէմա՝աթըն եէր իւղէ-
 րինտէ օթուրմասընը էմը էթտի . վէ օլ եէտի էք-
 մէյի ալըպ՝ թէչէքքիւր էթտի վէ փարէլէյիպ՝ էօն-
 լէրինէ գօմագ իւղըէ , շայիրալէրինէ վէրտի . անէր
 7 տախի ճէմա՝աթըն էօնիւնէ գօտուլար : Վէ պիր
 գաչ քիւչիւք պալըգլարը օլմաղէ , պէրէքէթ տու-
 'ասը օգույուպ՝ Պոււլարը տա էօնլէրինէ գօյոււն՝
 8 տէտի : Վէ եէյիպ տօյտուլար , վէ փարչալարըն
 9 Ֆաղլասընտան եէտի զէնպիլ գալտըրտըլար : Եէ-
 յէնլէր տախի տէօրթ պին գատար իտի . վէ անլէրի
 10 սալը վէրտի : Վէ տէր 'ագապ շայիրալէրի իւէ գա-
 յըղա պինիպ՝ Տալմանութա թարաֆընա կիթտի :
 11 Վէ Ֆէրիսիլէր չըգըպ՝ անը թէճրիւպէ իչիւն ,
 քէնտիսինտէն սէմատան պիր 'ալամէթ թալէպ է-
 տէրէք , անըն իլէ միւպահէտէ էթմէյէ պաշտաբլար :
 12 Վէ տէրուինտէն ահ չէքիպ՝ Պու նէօլ նի՞չիւն
 'ալամէթ թալէպ էտէր . հագիգաթէն սիզէ տէրիմ՝
 քի՝ պու նէսլէ պիր 'ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր՝
 13 տէտի : Վէ անլէրի պրաղըպ՝ եինէ գայըղա կիրմէք-
 լէ , գարըը թարաֆա կէչտի :
 14 Վէ էքմէք սլմասընը ունութմուշլար ըտը . գա-
 յըղա տախի եանլարընտա պիր էքմէքտէն պաշգա
 15 եօղ իտի : Վէ անլէրէ՝ Պագըն , Ֆէրիսիլէրին մա-
 յասընտան վէ Հէրօտէսին մոյտսընտան իճթիրաղ
 16 էտինիզ տէյիւ՝ թէնպիհ էյլէտի : Վէ պիրիպիրի իլէ
 սէյլէչիպ՝ էքմէյիմիզ օլմատըղը իչիւն տիւր՝ տէ-
 17 տիլէր : Վէ Յիսուս պոււնու պիլմէքլէ անլէրէ տէտի
 քի՝ նի՞չիւն էքմէյինիզ օլմատըղը իչիւն սէյլէչիւ-
 սինիզ . տահա ֆէհմ՝ էթմէ՞գմի սինիզ , վէ իարաք

- էթմէ՞ղ մի սինիղ . գալպինիղ տաճառ զալի՞ղ մի
 18 տիր : Կեօղլէրինիղ վար իբէն կեօրմէ՞ղ մի սինիղ ,
 վէ գուլազլարընըզ վար իբէն իշիթմէ՞ղ մի սինիղ :
 19 Խաթրընըզա տախի կեթիրմէ՞ղ մի սինիղ : Օլ պէշ
 պին տաէմէ պէշ էքմէյի փարէլէյիպ՝ թէվզի՝ էյլէ-
 տիյիմտէ , գա՞շ քիւֆէ տօլուսու աբառն փարչա
 20 գալտրըրտընըզ . անա Օն իբի՝ տէտիլէր : Վէ օլ
 տէօրթ պին քիշիյէ եէտի եռքէյի Բէվէ՝ էյլէտիյիմ-
 տէ , գա՞շ զէնպիլ տօլուսու փարչա գալտրըրտընըզ .
 21 անլէր տէ Եէտի՝ տէտիլէր : Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն
 իարաք էթմէղ սինիղ՝ տէտի :
 22 Վէ Պէյթապտայա կէլտի . վէ պիր ա՛մա եանընտ
 23 կեթիրիպ՝ անա տօգուլմմաընըր բիճա էթտիլէր : Օլ
 տախի ա՛մայըլ էլինաէն թութուպ՝ քէյտէն տիշարը
 չըգարաը . վէ կեօղլէրինէ թիւքիւրիւպ՝ էլլէրինի
 անըն իւղէրինէ վաղ՝ էթմէքլէ , անա՝ Պիր շէյ կեօ-
 24 բի՞յօրմըսըն՝ տէյիւ սիւալ էթտի : Օլ տախի
 նաղար էտիպ՝ Աղաճլարա պէնկպէր տաէմլէրի եիւ-
 25 բիւր կեօրիւյօրմ՝ տէտի : Պա՛տէհու էլլէրինի
 թէքրար անըն կեօղլէրի իւղէրինէ գոյուպ՝ պաղ-
 տըրաը . օլ տախի իֆագաթ պուլուպ՝ հեր շէյի
 26 աշիքեարէ կեօրտիւ : Վէ՝ քէյէ կիրիպ՝ քէյտէ
 քիմնէյէ սէյլէմէյէսին՝ տէյերէք , անը խանէսինէ
 կէօնտէրտի :
 27 Վէ Յիսուս շալիրալէրի իլէ Գոյսէրի ի Զիլիպպօս
 քէյլէրինէ կիտիպ՝ եօլտա շալիրալէրինէ՝ Ատէմլէ-
 րին տէտիքլէրինէ կեօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ սու-
 28 ալ էթտի : Անլէր տախի՝ Վաֆթիղ էտիճի Եու-
 հաննա , վէ պա՛ղըլարը Ելիյա , վէ պա՛ղըլարը տախի
 Փէյղաճպէրլէրտէն պիրի սին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի-

- 29 Լէր : Վէ անլէրէ՝ Եա ռիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն
քի՞մ իմ՝ տէտի . Պետրոս տախի անա ճէվապէն՝
- 30 Սէն Մէսիհ սին՝ տէտի : Վէ անլէրէ՝ Հագգըմոտ
քիմսէյէ պիր շէյ սէյլէմէյին՝ տէյիւ էքիաէն թէն .
պիհ էյլէտի :
- 31 Վէ Իպն իւլ ինսան չօգ էլէմ չէքիպ՝ իսթիյար-
լար իլէ պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէմա թարաֆընտան
րէտտ օլունուպ՝ գաթլ օլունմագ , վէ իւչ կիւն .
տէն սոնկրա , գըյամ էթմէք կէրէք իտիյինի ան .
- 32 Լէրէ թա՛լիմ՝ էթմէյէ պաշլատը : Վէ պու սէօղիւ
աշիքեարէ սէյլէտի . վէ Պետրոս անը պիր թարաֆա
- 33 ալըպ՝ թա՛ղիր էթմէյէ պաշլատը : Օլ տախի տէօ .
նիւպ՝ շայիրտլէրինէ պագտըգտա , Պետրոսա թա՛ .
ղիր էտէրէք , Արտըմա չէքիւ , է՛յ շէյթան , զիրա
Ալլահա 'աիտ օլան շէյլէրէ տէյիւ , անճագ ատէմ .
լէրէ 'աիտ օլան շէյլէրէ սարֆը էֆքեար էտէրսին՝
տէտի :
- 34 Վէ ճէմա՛աթը շայիրտլէրի իլէ պերապէր՝ Էանը .
նա չաղըրըպ տէտի քի՛ Հէր քիմ արարմճա կէլմէք
իսթէրսէ , թէրք ի նէֆա էտէրէք խաշընը եիւքլէնիպ
- 35 արտըմսըրա կէլին : Զիրա հէր քիմ ճանընը գուր-
թարմագ իսթէրսէ , անը զայ՝ էտէճէք , վէ հէր քիմ
ճանընը , պէնիմ իչիւն վէ պէշարէթ իչիւն զայ՝ է .
- 36 տէրսէ անը գուրթարաճագ տըր : Զիրա պիր ատէմ
պիւթիւն տիւնեայը գազանըպտա , քէնտի ճանընը
- 37 զայ՝ էտէրսէ , նէ՞ իսթիֆատէ էտէր : Եախօտ ա .
- 38 տէմ քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վէրէպիլիր : Զիրա
հէր քիմ պու զինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլ ի .
չինտէ , պէնտէն վէ սէօղլէրիմտէն տօլլըր ութանըր .
սա , Իպն իւլ ինսան տախի մուգատտէս մէլաիքէսիլէ

քէնտի փէտերինն ճէլալինտէ կէլտիյի՝ զէման ան-
 39 տէնտ օլայր ութանաճագ տըր : Վէ անլէր՝ Հագի-
 գաթէն սիզէ տերիմ՝ քի պուրատա հազր օլանլար-
 տան պա՛ղսը վար տըր քի՝ մէլէքիւթուլահըն
 գուտրէթ իլէ կէլտիյինի կէօրմէյինճէ Եօլիւմ ասլա
 թաթմայաճագ տըր՝ տէտի :

ՊԱՊ 9

1 Վէ տլթը կիւն սօնկրա, Յիսուս Պետրոս իլէ Եա՛-
 գուպ վէ Եուհաննայր պէրապէր ալըպ՝ անլէրի եալընըզ
 վէ թէնհաճէ եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ կէօ-
 2 թիւրաիւ, Վէ Եօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտաիւլ
 3 Էտիպ՝ Էլպիսէսի փարլագ, եէր իւզէրինտէ հիչ պիր
 գասաարըն պէյաղ Էաճմէյէճէյի տէրէճէտէ, Հէման
 4 գար կիպի զայէթ պէյաղ օլտու : Վէ անլէր Մու-
 սա իլէ Էլիյա կէօրիւնիւպ՝ Յիսուս իլէ սէօյլէշիւլէր
 5 իտի, Վէ Պետրոս Յիսուս խիթապէն՝ Բապպի,
 պիղէ պուրատա պուլունմագ էյի տիր : վէ պիրի
 սէնին վէ պիրի Մուսա վէ պիրի տէ Էլիյա իչիւն ,
 6 իւչ խայմէ եափալըմ տէտի : Չիւնքի զիյաաէսի
 իլէ խափֆ էթմիշ օլմալտիր իլէ, նէ սէօյլէյէճէյինի
 7 պիլմէտի : Վէ պիր պուլուլթ անլէրի կէօրկէսի ալ-
 թընա ալըպ՝ պուլուլթտան՝ Սէվկիւլիւ Օղլում պու-
 տըր , պուճու տինկէյին՝ տէյէն պիր սէտա կէլտի :
 8 Վէ Հէման անլէր էթրաֆա պագըպ՝ եալընըզ Յի-
 սուստան մա՛տա եանլարընտա արթըգ քիմէյի
 9 կէօրմէտիլէր : Վէ տաղտան Էնէրլէր իքէն, Իպն
 իւլ ինսան էմլաթտան գըյամ Էտինճէյէտէք ,
 կէօրտիւքէրինի քիմէյէ նագլ էթմէմէլէրինի ան-

- 10 Լէրէ թէնպի՛հ էթտի : Վէ պու սէօզիւ պէյնլէրին.
տէ սագլայըպ՝ էմվլաթտան գըյամ էթմէք նէ տէ.
- 11 մէք օլտըղընը միւպասէսէ էտէրլէր իտի : Վէ 'Ու-
լէմա նի՞չիւն էվլէլա Էլիյա կէլմէք կէրէք տիր տէր.
- 12 Լէր՝ տէյիւ անա սուալ էթտիլէր : Օլ տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ Կերչի Էլիյա էվլէլա կէլիպ՝ հէր շէյի
թանգիմ էտէր , վէ՛ իպն իւլ ինսան հադգընտա չօդ
էլէմ չէքիպ հադարէթ կէօրէճէք տիր՝ տէյիւ եա.
- 13 գըլմըշ տըր . Պէն իսէ սիզէ տէրիմ քի՛ Էլիյա կէլ-
միշ տիր , վէ անըն հադգընտա մէսթուր օլտըղը
իւզըն անա հէր իսթէտիքլէրի շէյի եափտըլար՝ տէտի :
- 14 Վէ շայիրտլէրին եանընա կէլտիյինտէ , ան.
լէրին էթրաֆընտա խայլի ճէմա՛աթ վէ անլէր իլէ
միւպասէսէ էթմէքտէ օլան՝ ուլէմայը կէօրտիւ :
- 15 Վէ պիւթիւն ճէմա՛աթ անը կէօրտիւյիւ կիպի ,
միւթէհայյիւր օլուպ՝ եանընա սէյիրտէրէք , անը սէ.
- 16 լամլատըլար : Օլ տախի 'ուլէմայա՝ Անլէր իլէ նէ՞
միւպասէսէ էտէյօրսընը՝ տէյիւ սուալ էթմէսի
- 17 իւզէրինէ՝ ճէմա՛աթտան պիր ատէմ ճէվապ վէրիպ՝
Էա միւլալիմ , օղլումը սանա կէթիւրտիմ , անտէ պիր
- 18 տիւթիզ բուհ օլնմաղլէ՝ Հէր նէրէտէ թուլթար.
սա , անը եէրէ չարփար , օլ տախի քէօփիւրիւպ
տիշլէրինի գըճըրտատըր , վէ գուրուր , վէ Անը իի-
րաճէտին՝ տէյիւ շայիրտլէրինէ՝ սէյլէտիմ իսէ տէ ,
- 19 միւգթէտիր օլմատըլար՝ տէտի : Օլ տախի անլէրէ
ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըղ նէսլ , նէ՞ վադթա
գատար սիզին իլէ պէրապէր օլտըլմ . նէ՞ վադթա
գատար սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ . անը պանա կէ.
- 20 թիրին՝ տէտի : Վէ եանընա կէթիւրտիքլէրինտէ ,
անը կէօրտիւյիւ կիպի բուհ անը սարստը . օլ տախի

- եերէ տիւշիւս՝ աղղը քէօփիւրերէք , եռվարլանտը :
- 21 Վէ Զիւսս առնուն նէ՞ զէմանտէն պերու անա վա-
գը՝ օլտըղընը փէտերինտէն սուալ էթտիքտէ , օլ
- 22 տախի՝ Սէպավէթինտէն պերու . Վէ անը հէլտք
էթմէք իւղրէ չօգ տէֆ'ա տթէշէ վէ սույա տթմըշ
տըր . Լոքին Կլէր պիր շէյ եափապիլիւր իսէն , պիգէ
- 23 Թէրուհհիւմ էտիպ իմտատ էյլէ՝ տէտի : Յիսուս
տալի անա՝ իման էտէպիլիւր իսէն , իման էտէնէ
- 24 հէր շէյ միւմքին տիր՝ տէտի : Վէ անիտէ չօճու-
ղըն փէտերի կէօզ եաշը տէօքերէք Ֆերեսատ էտիպ՝
իման էտէրիմ , եա Բապպ , իմանսրղլըղմա իմտատ
- 25 էյլէ՝ տէտի : Վէ Յիսուս ճէմա՝աթըն սէյիրտիպ
ճէմ՝ օլտըղընը կէօրտիւքտէ , նափաք բուհու ա-
զարլըյըպ անա՝ Ե՛յ տիլիզ վէ սաղըր բուհ , պէն
սանա էմի էտէրիմ , պուշտան չըգ վէ պիր տա-
- 26 հա կիրմէ՝ տէտի : Բ--հ տախի պաղըրաարագ , վէ
անը շիտտէթլէ սարսարագ չըգտը . Օլ տախի մէ-
յիթ կիպի օլտու , շէյլէ քի չօղլարը՝ Ֆէվթ օլ-
- 27 մուշ տըր՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս անը էլինտէն Թու-
- 28 Թուպ գալտըրմասըյա գալգտը : Վէ խանէյէ
կիրտիլինտէ , շոյիրտլէրի՝ Պիզ անը նի՛չիւն իխրաճ
էթմէյէ միւգթէտիր օլմատըգ՝ տէյիւ անտէն Թէն-
- 29 հաճէ սուալ էթտիլէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Պու մա-
գուլէնին , տու՝ա վէ օրուճտան զայրի պիր վէճհ
իլէ իխրաճը միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտի :
- 30 Վէ օրատան չըգըպ՝ ճէլիլտէն կէշէրլէր իքէն ,
պիր քիմսէնին վազըֆ օլմասընը իսթէմէզ իտի :
- 31 Զիրա շայիրտլէրինէ Թա՛լիմ էտիպ՝ անլէրէ իպն
իւլ ինտան առէմլէր էլինէ Թէպիմ օլուշուպ՝ անը
գաթլ էտէճէքլէր , վէ գաթլ օլուշտըգտան սօնկ-

- րա՝ իւշիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէ-
 32 տի : Ամնա անլէր պու սեօգիւ անլամայրոյ՝ անտէն
 իսթիֆտար էթմէյէ տախի գօրգարըտը :
- 33 Վէ ֆէֆրնաճումա կէլաի . վէ խանէտէ իքէն ան-
 լէրէ՝ Եօլտա պիրիպիրինիզ իլէ նէ՞ . միւպաճասէ
 34 էթտինիզ՝ տէյիւ սուալ էթտի : Անլէր տախի սիւ-
 քիւթ էթտիլէր . զիրա Պէյիւք քիմ՝ տիր՝ տէյիւ
 Եօլտա պիրիպիրի իլէ միւպաճասէ էթմիլլէր իտի :
- 35 Օլ տախի օթուրուպ օն իքիլէրի շաղըրւպ՝ անլէրէ՝
 Էյէր պիր քիմսէ պիրինճի օլմագ իսթէրսէ , ճիւմ-
 լէսինին մուտխիւթի վէ ճիւմլէսինին խըտմէթքեարը
 36 օլտուն՝ տէտի : Վէ պիր չօճուգ ալըպ՝ օրթալարին-
 տա տուրտըրտը , վէ անը գուճաղընա ալըպ՝ ան-
 37 լէրէ՝ Հէր քիմ պէյլէ չօճուգլորտան պիրինի պէ-
 նիմ իսմիմ իշիւն դապուլ էտէրսէ , պէնի դապուլ
 էթմիշ օլուր . վէ հէր քիմ պէնի դապուլ էտէրսէ,
 պէնի տէյիւ , ֆոգաթ պէնի իրսալ էտէնի գա-
 պուլ էթմիշ օլուր՝ տէտի :
- 38 Վէ Եուճաննա անա ճէվապ վէրիպ՝ Եո՝ մու-
 'ալլիմ , արտըմըղճա կէլմէյէրէք , սէնին իսմին իլէ
 ճիննլէրի իխրաճ էտէն պիր քիմսէ կէօրաիւք , վէ
 արտըմըղճա կէլմէտիյինտէն մէն՝ էթտիլք՝ տէտի :
- 39 Յիտու իսէ տէտի քի՝ Անը մէն՝ էթմէյին . զիրա
 իսմիմ իլէ միւճիզէ իճրա էտիպ տէ , ֆիլհալ պէ-
 նիմ հազգըմտա ֆէնա սէյլէյէ պիլէն Եօգ տըր :
- 40 Զիւնքի պիզէ մուխալիֆ օլմայան պիզիմ թարթ .
 41 Ֆըմըղտան տըր : Զիրա ֆրիստոսա միւթէ՝ալլըգ
 օլտըղընըղտան հէր քիմ սիզէ , պէնիմ իսմիմ իշիւն
 պիր քեասէ սու իշիրիրսէ , հազիգաթէն սիզէ տէ .
 42 րիմ քի՝ էճրինի ապա զայ՝ էթմէյէճէք տիր : Վէ

- պանա ինսնան քիւչիւքէրին պիրինի հէր քիմ
սիւրչտիւրիւրսէ , պոյնընա պիր տէյիրմէն թաշը
ասըլըպ՝ տէնիղէ աթըրմասը քէնտինէ տահա խա-
- 43 յըրը տըր : Վէ էյէր էլին սէնին սիւրչմէնէ սէ-
պէպ օլուրսա , անը քէս . հայաթա սագաթ կիր-
մէք իքի էլին օլուպ ճէհէննէմէ , օլ սէյիւնմէզ
- 44 աթէշէ կիրմէքտէն սանա խայըլը տըր . Օրատա
անլէրին գուրաը էօլմէզ , վէ աթէշի սէյիւնմէզ :
- 45 Վէ էյէր այաղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա
անը քէս . հայաթա թօփալ կիրմէք իքի այաղըն
օլուպ ճէհէննէմէ , օլ սէյիւնմէզ աթէշէ աթըլ-
- 46 մագտան սանա խայըլը տըր . Օրատա անլէրին գուր-
- 47 տը էօլմէզ , վէ աթէշի սէյիւնմէզ , Վէ էյէր կէօ-
ղիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա անը չըգար .
մէլէքիւթուլասա թէք կէօղիւ կիրմէք իքի կէօղիւն
օլուպ ճէհէննէմէ աթէշինէ աթըրմագտան սանա
- 48 խայըլը տըր . Օրատա անլէրին գուրաը էօլմէզ ,
- 49 վէ աթէշի սէյիւնմէզ , Զիրա հէր քէս աթէշ իլէ
թուզլանսագ , վէ հէր գուրպան թուզ իլէ թուզ-
- 50 լանսագ տըր : Թուզ էյի տիր , ամմո թուզ
թաթսըլ օլուրսա , անը նէ՞ իլէ թէրպիյէ էտէճէք
սինիղ . քէնտիլէրինիգտէ թուզընըլ օլուպ՝ պիրի
պիրինիղ իլէ սէլամէթ իւղըէ օլունըլ :

- 1 Վէ օրատան գալգըպ՝ իրտանըն դարշը թարա-
ֆընտան , Եհհուտիյէ հուտուաընա կէլտի . վէ խալգ
թէքրար անըն ետնընա ճէմ՝ օլարգտա , քէնտի 'ա-
տէթի իւղըէ հինէ անլէրէ թալիմ՝ էտէր իտի :

- 2 Վէ ֆերիսիւէր ետնընա կելիպ՝ անը թէճրիւպէ
էտերէք՝ Զէվճէսինի թաթլիգ էթմէք առէմէ ճաւ
3 Ի՞ղ մի՝ տէյիւ անտէն սուալ էթաիլէր : Օլ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ Մուսա սիղէ նէ՞ էմը էյլէտի՝
4 տէտի : Վէ անլէր Մուսա թալազնամէ եազըպ՝
5 թաթլիգ էթմէյէ իզն վէրտի՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Սիղէ պու էմրի զըլզէթ ի գալլիւ-
6 նիզ սէպէպիլէ եազաը : Ամմա իպթիտա ի խըլ-
գաթտա , Ալլահ անլէրի երքէք վէ տիշի խալը էթտի :
7 Պու սէպէպտէն առէմ՝ փէտերինի վէ վալիտէսինի
8 թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըգ օլարադ , Իքիսի
եէք վիւճուտ օլաճագլար : Պինաէն՝ ալէյհ արթըգ իքի
9 տէյիլ , լաքին եէք վիւճուտ տըրլէր : Իմսի Ալլա-
հըն ըապթ էթտիլինի ինսան այըրմասըն՝ տէտի :
10 Վէ խանէտէ շայիրալէրի եինէ պու նէանէյի ան-
11 տէն իսթիֆասար էթտիլէր : Օլ տախի՝ Հէր քիմ
զէվճէսինի թաթլիգ էտիպ տիկերինի թէգէվիւճ
12 էտերսէ , անըն՝ ալէյհինէ զինա էտէր : Քէզալէք պիր
գարը գօճասընը թաթլիգ էտիպ տիկերինէ թէգվիճ
օլաւնըրսա զինա էտէր :
13 Վէ անլէրէ տօգոււնմասը իչիւն եանընա քիւչիւք
չօճուգլար կէթիրտիլէր : շայիրալէրի իսէ , կէթի-
14 ընէլէրի ազարլատըլար : Վէ Յիսուս պոււնու կէօր-
տիւքտէ , կիւճէնիպ՝ անլէրէ տէտի քի՝ Պրագըն ,
չօճուգլար եանըմա կէլսինլէր , վէ անլէրի մէն՝ էթ-
մէյին , զիրա մէլէքիւթուլլահ պու մագուլէլէրին
15 տիր : Հագիգաթէն սիղէ տէրիմ քի՝ մէլէքիւթուլլա-
հը հէր քիմ քիւչիւք չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ՝
16 անա ալա կիրմէյէճէք տիր : Վէ անլէրի գուճա-
ղընա ալըպ՝ իւզերլէրինէ էլլէրինի գօյարադ անլէրէ
խայր տու՝ա էյլէտի :

- 17 Վէ եօլա չըգտըղընտա , պիր քիմնէ եանընա սե-
յիրտիպ՝ հուլուրընտա աիղ չէօքտիւ . վէ տնա՝
Է՛յ մու՛ալլիմ՝ի քերիմ, հոյաթ ը էպէտիյէյէ վարիս
օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյիւ սուպ էյլէտի:
- 18 Յիսուս տախի անա՝ Նի՞շիւն պանա քերիմ տէյօր-
սըն . պիրտէն , եա՛նի Ալլահտան զայրի քերիմ
- 19 եօգ տըր : Էվամիրի պիլիբսին . Զինա էթմէյէտին ,
գաթլ էթմէյէտին , սըրգաթ էթմէյէտին , եալան
չէհատէթ էթմէյէտին , զատր էթմէյէտին , փէտէ-
- 20 ըինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էյլէ՝ տէտի : Օլ տախի
անա ճէվապէն՝ Էյ մու՛ալլիմ՝ պուշլորըն ճիւմ՝
լէսինի սէպալէթիմտէն պերու հրֆղ էյլէտիմ՝ տէ-
- 21 տի : Վէ Յիսուս անա պագըպ անը սէվտի , վէ տնա
խիթապէն՝ Պիրնօգսանըն վար . կիտիպ՝ մոմէլէյինի
սաթըպ ֆուգարայա վէր , վէ սէմատա խաղնէյէ
մալիք օլուրսըն . վէ խաչը եիւքլէնիպ՝ կէլ , պանա
- 22 թապի՝ օլ տէտի : Օլ տախի պու սէօզաէն զամ-
նաք օլուր , վէ միւքէտտէր օլարագ կիթտի . չիւն-
- 23 քի չօգ մալի վար իտի : Յիսուս տախի էթրաֆընա
պագըպ շայիրալէրինէ՝ Մալտար քիմնէլէր մէլէքիւ-
- 24 թուլլահա նէ՝ կիւճ իլէ կիրէրլէր՝ տէտի . Շայիրալէրի
իսէ անըն սէօզլէրինէ հոյրան գալմալարըլա Յիսուս
թէքրար անլէրէ ճէվապէն՝ Է՛յ չօճուգլարըմ , մալէ
ի՛թիմատ էտէնլէրին մէլէքիւթուլլահա կիրմէսի
- 25 նէ՝ կիւճ տիւր : Զէնկինին մէլէքիւթուլլահա կիր-
մէսինտէն , տէվէնին իյնէ տէլէյինտէն կէչմէսի
- 26 տահա գօլպ տըր՝ տէտի : Վէ անլէր զիյատէսի իլէ
հոյրան օլուպ՝ մապէյնլէրինտէ՝ Էյլէ իսէ քի՞մ
- 27 խէլաս պուլա պիլիր՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ
պագըպ՝ ինսան ինտինտէ պու զայրի միւքին տիր ,

- լաբին Ալլահըն 'ինտինտէ տէյիլ տիր . զիրա 'ինտ
 28 Ալլահ հեր շէյ յիւմբին տիր՝ տէտի . Պետրոս անա՝
 իշթէ պիզ հեր շէյի թէրք էտիպ սանա թապի՝ օլ
 29 տուգ՝ տէմէյէ պաշլատը . Յիսուս տախի ճէվապէն՝
 Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ պէնիմ իշիւն վէ
 պէշարէթ իշիւն խանէ, եա պիրատեր , եա հէմշիրէ,
 եա փէտէր , եա վալիտէ , եա զէվճէ , եա էվլատ ,
 30 եա թարլալարը թէրք էթմիշ օլուպ տա՝ Շիմտի
 պու զէմանտէ թէա՝տտիլէր իլէ պէրապէր եիւզ
 գաթ զիյաուէ , խանէ վէ պիրատեր վէ հէմշիրէ վէ
 վալիտէ վէ էվլատ վէ թարլալարա , վէ ախրէթտէ
 հայաթ ը էպէտիյէյէ նաիլ օլմայաճագ պիր քիմնէ
 31 եօգ տըր . Լաբին չօգ մուգատտէմ՝ քիմնէլէր մու-
 ախիւր վէ մուախիւրլէր մուգատտէմ՝ օլաճագ տըր՝
 տէտի .
 32 Վէ անլէր Երուշալիմէ չըգմագ իւզրէ եօլտա
 իքէն , Յիսուս էօնլէրինճէ կիտէր իտի , վէ անլէր
 հայրան գալարագ , արտընճա կիտէր իքէն գօրգար-
 ար իտի . վէ եինէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ՝ ան-
 լէրէ քէնտինէ օլաճագ վուգու՝աթը սէօյլէմէյէ
 33 պաշլատը . Եա՝նի՝ իշթէ պիզ Երուշալիմէ չըգայօ-
 րըզ , վէ իպն իւլ ինսան պաշ քէահինլէր իլէ 'ու-
 լէմայա թէսլիմ օլընաճագ , անլէր տախի անըն
 գաթլինէ հիւքմ էտիպ՝ անը թախիֆէլէրին էլինէ
 34 թէսլիմ էտէճէքլէր , Պունլար տախի անը իսթիհզա
 էտիպ՝ գամլը իլէ տէօյէրէք իւզէրինէ թիւքիւրէ-
 ճէքլէր , վէ անը գաթլ էտէճէքլէր տիր . օլ տախի
 իւշիւնճիւ կիւնիւ գըյում էտէճէք տիր՝ ԳէԳի .
 35 Վէ Զէպէտի օղուլարը Եա՝գուպ իլէ Եուհաննա
 եանընա կէլիպ՝ Եա՝ մու՝ալլիմ , թալէպ էտէճէյի-

- միզ նէանէյի պիզէ իճրա էթմէնի իսթէրիզ՝ տէտի-
- 36 լէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Ոիզէ նէ՞ իճրա էթմէմի իս-
- 37 թէրսինիզ՝ տէտի : Անլէր տախի անա՝ ճէլալինաէ
- պիրիմիզ սաղընտա վէ պիրիմիզ սաղընտա օթուր-
- 38 մագլըղ պիզէ իհսան էյէ՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս
- անլէրէ՝ Նէ թալէպ էթտիյինիզի պիլմէղսինիզ . պէ-
- նիմ իչէճէյիմ քեասէտէն իլմէյէ , վէ վաֆթիզ
- օլունամաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլունամաղա
- 39 միւզթէտի՞ր մի օինիլ՝ տէտիքտէ՝ Միւզթէտի իզ՝
- տէտիլէր : Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Կէրչի պէնիմ իչէ-
- ճէյիմ քեասէտէն իչէճէքսինիզ , վէ պէնիմ վաֆ-
- թիզ օլունամաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլու-
- 40 նամագսընըլ . Լաքին սաղըմտա վէ սաղըմտա օ-
- թուրմագլըղ իհսան էթմէք պանա բաճի օլմոյըպ՝
- անճագ քիմլէր իչիւն հաղըրլանմըչ իսէ անլէրէ վէ-
- 41 բէլէր տէտի : Վէ տիկէր օն Նայիրէր պուսու իշիթ՝
- տիքտէ , Եա՛գուպ վէ Եուհաննայա կիւճէնմէյէ
- 42 պաղլատըլար : Ամմա Յիսուս անլէրի չաղըրըպ՝ թաի-
- ֆէլէրին հիւքիւմտարըլըր 'ստտ օլունանլար անլէ-
- րին իւզէրինէ թէսալլիւթ էտիպ՝ պէյիւքլէրի տա-
- խի անլէրին իւզէրինէ իճրա ի հիւքիւմէթ էթտիք-
- 43 լէրինի պիլիթսինիզ . Ամմա սրանըլտա պէյիլէ օլ-
- մաորն , լաքին պէյիննիզտէ պէյիւք օլմագ իսթէյէ՝
- 44 խըտմէթքեարընըլ , Վէ սիզտէն պիրինճի օլմագ իս-
- 45 թէյէն՝ ճիւմլէսինին գուլու օլտուն : Զիրա Խպի իւլ
- ինսան տախի քէնտինէ խըտմէթ օլունմագ իչիւն
- տէյիլ , անճագ խըտմէթ էթմէք , վէ նէֆսինի չօգ
- քիմնէլէրին պէտէլինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝
- տէտի :
- 46 Վէ Էրիխայա կէլիպ քէնտիսի շայիրտլէրի իլէ

- պիր խայլի ճեմա՝աթ տախի պերապեր օլարագ, էրի-
խատան չըգար իքէն, Տիմէօս օղլու Պարտիմէօս
նամընտա պիր ա՛մա եօլ քէնտրընտա օթուրուպ
47 տիլէնիյօր խի : Վէ Նաղարէթլի Յիսուս օլտըղընը
իշիթտիքտէ, Եա՛ Յիսուս իպն ի Տաուա, պանա
մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ Ֆէրեատ էթմէյէ պաշլտաը
48 Վէ անըն սիւքիւթ էթմէսի իչիւն նիչէ քիմնէլը
աղարլտաը իսէ տէ, օ տահա զիյատէ, Եա՛ իպն ի
Տաուա, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ Ֆէրեատ է-
49 տէր խի : Վէ Յիսուս տուրուպ՝ չաղրըմնաընը էմր
էյլէտի . վէ ա՛մայը չաղրըրպ անա՝ ճէսարէթլէն,
50 գալդ, սէնի չաղրըրյօր՝ տէտիլէր : Օլ տախի ՝ապա-
սընը աթարագ գալդըպ՝ Յիսուսուն եանընա կէլտի
51 Վէ Յիսուս անա խիթապէն՝ Նէ՞ խիթէրսին քի
տանա եափայըմ՝ տէմէսի իւղէրինէ ա՛մա անա՝ իապ.
52 պօնի, կէօղլէրիմ աչըլըն՝ տէտի : Վէ Յիսուս անա՝
կիթ, իմանըն սէնի խէլտա էթտի՝ տէտիքտէ անըն
կէօղլէրի տէրհալ աչըլըպ եօլտա Յիսուսուն արտը
սըրա կիթտի :

ՊԱՊ 11

- 1 Վէ Երուշալիմէ եազլաշարագ, Զէյթուն տաղընըն
գուրպինտէ վազը՝ Պէյթֆաճէ իլէ Պէյթ՝անեայա
եազըն կէլտիքլէրինտէ, շայիրտլէրինտէն իքիսինի
- 2 կէօնտէրիպ՝ Անլէրէ խիթապէն՝ Գարշընըղտաքի
քէօյէ կիտին, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւղէ-
րինէ հիչ պիր քիմնէ պինմէմիշ, պաղլը պիր սըփա
- 3 պուլուրաընըղ . անը չէօղլուպ կէթիլին : Վէ էյէր
պիր քիմնէ սիզէ՝ Պու էթտիյինիզ նէ՞ աիր՝ տէրսէր

- ԷՖէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէյին . օլ տախի անը հէ-
 4 ման պուրայա կէօնտէրէճէք տիր՝ տէտի . Անէր
 տախի կիտիպ սըփայը տիշարտա դափուներն եա-
 նընտա եօլ իւղէրինտէ պաղը պուլուպ չէօզտիւէր ,
 5 վէ օրտտա տուրանլարըն պա՛ղըսը անէրէ՛ Սըփայը
 6 չէօզիւպ նէ՞ եափը յօրսընը՛ տէտիլէր . Անէր տախի
 Յիսուսուն էմը էթտիյի կիպի անլէրէ սէյլէմէլէրի
 7 իլէ անլէրի պրագտըլար . վէ սըփայը Յիսուսա կէ-
 թիրիպ՝ անըն իւղէրինէ էլպիսէլէրինի գօտըզլա .
 8 ընտա անըն իւղէրինէ պինտի . Չօգ քիմնէլէր տախի
 էլպիսէլէրինի եօլա սէրտիլէր . վէ պա՛ղըլարը ա-
 ղաճլարտան տալլար քէտիպ՝ եօլա տէօշէյէրէք ,
 9 էօնտէն կիտէնլէր վէ արտտան կէլէնլէր՝ Օսաննա ,
 10 Բապպըն իսի իլէ կէլէն միւպարէք օլուուն . (Բապպըն
 իսմի իլէ) կէլէն փէտէրիմիզ Տաուսուն մէլէքիւթիւ
 միւպարէք օլուուն . Եիւճէլէրտէ Օսաննա՝ տէյէրէք
 11 նիտա էտէրլէր իտի . վէ Յիսուս Երուշալէմէ կէլիպ
 հէյքէլէ կիրտի . վէ էթրաֆընտա հէր շէյէ նազար
 գըլըպ՝ արթըգ վազըթ կէճ օլմաղլէ , օն իքիլէր
 իլէ պէրապէր Պէյթ՝անեայա չըգտը .
 12 վէ էրթէսի կիւն Պէյթաննատուն չըգաղըլա-
 13 ընտա աճըգտը . վէ ուզապտան , իւղէրինտէ եափ-
 բաղը պուլընտան պիր ինճիր աղաճըր կէօրմլիլէ ,
 Անտէ պիր նէսնէ պուլը՞ւրմըլըմ՝ տէյիւ , անըն
 եանընա կիթտիքտէ , եափրագլարտան մա՛տա պիր
 նէսնէ պուլմտըր , զիրա ինճիր վազթըր տէյիլ իտի .
 14 վէ (Յիսուս) անա խիթտպէն՝ Պուլնտան պէյլէ ,
 էպէտէն պիր քիմնէ սէնտէն մէյվէ եէմէսին՝ տէտի .
 շայիրտլէրի տախի պուլնու իշիթտիլէր .
 15 վէ Երուշալէմէ կէլտիքլէրինտէ , Յիսուս հէյքէլէ

- կիրիս՝ հէքէլտէ ախլ ու իթա էտէնլէրի իւրաճ
էթմէյէ պաշլաար , վէ սարրաֆլարըն փիշթաթմ-
լարընը , վէ կէօյէրճին սաթանլարըն իսքէմլէրինի
16 ալթ իւսթ էթտի : Վէ պիր քիմնէնին հէքէլտէն
17 պիր գապ կէչիրմէսինի պրոգմազ իտի : Վէ թա'լիմ
էտէրէք անլէրէ՝ խանէմ ճիւմլէ միլլէթլէր իչիւն
'իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունաճադ տըր՝ տէյիւ
մուհտրէր տէյի'լ մի , ֆադաթ սիզ անը հարամիլէր
18 մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի : Վէ 'ուլէմա իլէ պաշ
քեահինլէր պունու իչիթմէլէրէյլէ անը հէլաք էթ-
մէյէ ֆուրսաթ արարլար իտի . չիւնքի անտէն գօր-
գարլար ըտը , զիրա պիւթիւն ճէմա'տթ անըն
19 թա'լիմինտէն հայրան օլմուշ իտի : Վէ ախշամ
օլտըգտա , շէհրտէն տիշարը չըգտը :
20 Վէ սապահլայըն ինճիրաղաճընընէանընտան կէչէր
իքէն , անը քէօքիւնտէն գուրումըշ կէօրտիւլէր :
21 Վէ Պետրոս թէգէքքիւր էտէրէք անա՝ էյ մու-
'ալլիմ , պոգ լա'նէթ էթտիյին ինճիր աղաճը գու-
22 բումըշ տըր՝ տէտի : Յիսուս տախի անլէրէ ճէվա-
23 պէն տէտի քի՝ Ալլահա իմանընզ օլուն : Զիրա
հադիգաթէն սիզէ տէրիմ'քի՝ հէր քիմ պու տաղա
խիթապէն՝ Գալղ քէնտինի տէնիզէ իլգա էթ
տէյիպ տէ՝ գալպինտէ շիւպհէ էթմէյէրէք , անճադ
տէտիյի շէյլէրին վազը՝ օլաճաղընա իման էտէրսէ ,
24 տէտիյի հէր նէ իսէ անա վազը՝ օլաճադ տըր : Անըն
իչիւն սիզէ տէրիմ'քի՝ Տու'ա իլէ տիլէտիյինիզ հէր
շէյի ալաճաղընըղա ի'թիգատ էտին , վէ սիզէ օլա-
25 ճադ տըր : Վէ աու'ոյա տուրտըղընըղտա էյէր պիր
քիմնէ 'ալէյհինտէ պիր շէյինիզ վար իսէ , 'աֆվ
էտին , թա քի սէմալաթտա օլան փէտէրինիզ

- 26 տախի սիզին սուչլարընըզը սիզէ 'աֆվ էտէ : Ամմա էյեր սիզ 'աֆվ էթմէզսէնիզ , սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը 'աֆվ էթմէզէք տիր՝ տէտի :
- 27 Վէ եինէ Երուշալիմէ կէտիքլէրինտէ , քէնտիսի հէյքէլտէ կէզէր իքէն , պաշ քէասհինլէր իլէ 'ու-
- 28 լէմա վէ իթիյարլար եանննա կէլիպ Անա՝ Պուշլարը նէ՞ սէլահիյէթ իլէ իճրա էտէյօրսըն , վէ պուշլարը էթմէք սէլահիյէթինի սանա քի՞մ վէրտի՝
- 29 տէտիլէր : Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր շէյ սուսլ էտէյիմ . պանա ճէվապընը վէրտիլինիզ հալտէ , պէն տախի պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթ իլէ իճրա էթտիյիմի սիզէ սէզլէրիմ :
- 30 Եուհաննանըն վաֆթիլի սէմա՞տան մը , եօխսա ինսանտան մը իտի . պանա ճէվապ վէրին՝ տէտի :
- 31 Անլէր տախի քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտէրէք տէտիլէր քի՞ իյէր Սէմատան տէսէք , Եա
- 32 նի՞չիւն անա ինանմատընըզ տէյէճէք : Վէ էյէր Ինսանտան տէսէք . . . դավմտան գօրգարլար իտի . զիրա ճիւմէսի Եուհաննանըն ֆիլհագիգէ փէյլամ :
- 33 պէր օլտըղը ի՞թիգատընտա իտիլէր : Օլ վազըթ Յիսուսա ճէվապէն՝ Պիլմէյիլ՝ տէտիլէր . Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթ իլէ իճրա էթտիյիմի սիզէ սէզլէմէմ տէտի :

ՊԱՊ 12

- 1 Վէ անլերէ թէմսիլաթ իլէ սեյլէմէյէ պուշլուտը.
 Պիր ատէմ պաղ տիքիպ էթրաֆընը չիթ իլէ իհաթէ
 էթտի , վէ պիր մա'սերէ գաղըպ գուլլէ պինա էթ-
 տի , վէ անը պաղծըլարա թէպլիմ էտիպ՝ ղուրպէթէ
- 2 կիթտի : Վէ մէվսիմինտէ , պաղծըլարտան պաղըն
 մահսուլընտան ախզ էթմէք իւզըէ , պաղծըլարա
- 3 պիր գուլ կէօնտերտի : Ամմա անլեր անը թութուպ
 4 տեյլերէք , պօշ կէօնտերտիլեր : Վէ եինէ անլերէ
 պաշգա պիր գուլ կէօնտերտի . անը տախի թաշա-
 յուպ պաշընը եարալայարադ հագարէթլէ կէօնտեր-
- 5 տիլեր : Վէ թէքրար պաշգասընը կէօնտերտի , անը
 տախի գաթլ էթտիլեր . վէ տահանիչէ քիմսէլեր էթ-
 տէրէ է-է տէ պա'ղըլարընը տեյտիլեր , վէ պա'ղըլա-
- 6 ընը գաթլ էթտիլեր : Իմտի պիր սէվկիւլիւ օղլու տա-
 խի պուլունմաղլէ , Օղլումա հիւրմէթ էտերլեր՝ տէ-
 յերէք ծիւմլէսինտէն սօնկրա անը տախի եանլարընա
- 7 կէօնտերտի : Լաքին օլ պաղծըլար պիրիպիրինէ՝ Պու
 վարիս տիր , կէլինիզ անը էօլտիւրէլիմ , վէ միրաս
- 8 պիղիմ օլուր՝ տէտիլեր : Վէ անը թութուպ էօլ-
 9 տիւրտիլեր վէ պաղտան տիշարը աթարլար : Իմտի
 պաղ սահիպի նէ՞ եափաճագ տըր . կէլիպ օլ պաղ-
 ծըլարը հէլաք էտէճէք , վէ պաղը ղայրի քիմսէլերէ
- 10 վէրէճէք տիր : Եափըծըլերին ըտտ էթտիքլերի
- 11 թաշ քէօշէ թաշը օլտու : Պու Բուպպ թարաֆըն-
 տան օլտու , վէ կէօլլերիմիզ էօնիւնտէ 'աճույրպ
 տըր՝ տէյիւ մուհարեր օլանը օգո՞ւմատընըպ մը :
- 12 Վէ պու թէմսիլի քէնտիլեր հագգընտա սեյլէտի-

յիննի անլամալարը իլէ անը թուլթմաղա ֆուրսաթարատըլոր իսէ տէ , ճէմա'աթտան գորգտըզլա-րընտոն , տնը պրաղըպ կիթտիլէր :

13 Վէ տնը քէլամ իլէ թուլթմագ իւղըէ , եանընա ֆէրիսիլէր իլէ Հէրօտէսիլէրտէն պա'ղըլարընը կէօն-

14 տէրտիլէր : Անլէր տախի կէլիպ անա' էյ մու'ալլիմ , սէնին հագգ օլուպ' քիմսէյի վազիֆէ էտին-մէտիյինի պիլիբիզ . զիրա տտէմլէրին խաթրընը սայ-մայըպ' Ալլահըն թարիգինի հադիգաթ իւղըէ թա'լլիմ էտէրսին . Գայսէրէ վէրէի վէրմէք ճաթ մի , եօխսա տէյիլ մի . վէրէլլիմ մի . եօխսա վէրմէյէլիմ

15 մի' տէտիլէր : Օլ տախի անլէրին միւրսյըլըղընը պիլլէքլէ , անլէրէ' Պէնի նի'չիւն թէճրիւպէ էտէ-յօրսընըզ . պանա պիր տինար կէթիրին կէօրէյիմ

16 տէտի : Անլէր տախի կէթիրտիլէր , վէ անլէրէ' Պուսուրէթ վէ եաղը քիմի'ն տիր' տէտիյինտէ , Գայ-

17 սէրին' տէտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն' Գայսէրէ 'ախտ օլանը Գայսէրէ վէ Ալլահա 'ախտ օլանը Ալլահա էտա էտին' տէտի . վէ անա թէ'աճ-ճիւպ էթտիլէր :

18 Վէ գըլոմէթ եօգ տըր տէյէն սատուգիլէր եա-

19 նընա կէլիպ' անա սուալ էտէրէք' էյ մու'ալլիմ , Մուսա պիզէ' էյէր պիր քէմսէնին գարնտաղը պիլա վէլտ վէֆաթ էտէրէք , ղէվճէսինի թէրք էտէրսէ , գարնտաղը անըն ղէվճէսինի ալըպ քէնտի գարնտա-ղընա ղիւրրիյէթ փէյտա էյլէսին' տէյիւ եաղտը :

20 Իմտի եէտի գարնտաղ վար իտի . պիրինճիսի պիր ղէվճէ ալտը վէ ղիւրրիյէթ պրադմայարագ վէֆաթ

21 էյլէտի : Իքինճիսի տախի մէղպուրէյի ալըպ' ղիւր-րիյէթ պրադմայարագ վէֆաթ էյլէտի . քէզալիք

- 22 Եւ չիւնջ ճիւղսիւ պէտլէ օլտա . Պառաւելէ եւտիսի տախի յէզպուրէյի ալըպ զիւրրիյէթ պրադմատըլար . ճիւմլէսինտէն սօնկրա զէվճէ տախի վէֆաթ էթտի :
- 23 Իմտի գըյամէթտէ , գըյամ էթտիքէրի զէման , անլէրտէն հաօնկըսընըն զէվճէսի օլաճագ . չիւն քի եւտիսինին տախի մէնքուհէսի օլտու՝ տէտիլէր :
- 24 Վէ ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Զէլալէթինիզ Քիթապլարը վէ Ալլահն գուտրէթինի պիւմէտլիյինիզ :
- 25 տէն տէյի՞լ մի տիր : Զիրա էմվաթտան գըյամ էթտիքէրինտէ նէ թէզէվվիւճ էտէրէր , նէ տէ թէզվիւճ օլունուրլար . անճագ սէմազաթտա օլտն :
- 26 Մէլաիքէ կիպի տիրէր : Ամմա էմվաթըն գըյամը խուսուսընտա , Մուսանըն քիթապընտա , չալը Փըգըսաընտա Ալլահն անա տէյլէյիպ՝ Պէն Խպրահիմին Ալլահը վէ Խահագըն Ալլահը վէ Եա'գուպըն :
- 27 Ալլահը իմ՝ տէտիյինի օգո՞ւմատընըզ մը : Ալլահ էմվաթըն Ալլահը օլմայըպ՝ հայաթտա օլանլարըն Ալլահը տըր . պու ճիհէթլէ սիզ զիյատէսիյիլէ զէլալէթտէ սինիզ՝ տէտի :
- 28 Վէ 'ուլէմատան պիրի կէլիպ՝ անլէրին մուպահէսէսինի իշիտէրէք , անըն անլէրէ կիւզէլ ճէվապ վէրաիյինի կէւրմէյիլէ , անա՝ ճիւմլէ էվտիրին պի .
- 29 րինճիսի հաօնկըսը տըր՝ տէյիւ սուալ էթտի : Վէ ցիսուս անա ճէվապէն՝ ճիւմլէ էվտիրին պիրինճիսի պառքը . Էյ Խարայէլ , տինկլէ , Ալլահըմըզ Բապպ՝
- 30 Բապպը վահիտ տիր . Վէ Ալլահն օլան Բապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն Ֆիքրինտէն վէ պիւթիւն գուվլէթինտէն :
- 31 սէվէսին . պիրինճի էմը պու տըր : Վէ պունա միւմապիլ Իքինճիսի շու տըր քի՝ Գօնշուըն քէնտին

- կիպի սէվէսին . պունլարտան պէօյիւք տիկեր պիր
- 32 եմր եօգ տըր՝ տէտի : Վէ օլ 'ալիմ' անա՝ կիւզէլ,
էյ մոն'ալլիմ, հագրիգաթ իւզըն սէօյլէտին , զիրա
- 33 Ալլա՛հ պիր տիր , վէ անտէն զսյրի եօգ տըր . Վէ
անը պիւթիւն գալպտէն վէ պիւթիւն 'ազըլտան
վէ պիւթիւն ճանտան վէ պիւթիւն գուվվէթտէն
սէվմէք վէ գօնշույը քէնտի կիպի սէվմէք , ճիւմլէ
մուհրագաթտան վէ զէպարհտէն էվլա տըր՝ տէտի :
- 34 Յիսուս տախի անըն 'ազըլանէ ճէվապ վէրտիյինի
կէօրմէքէ , Ալլահըն մէլէքիւթիւնտէն ուզադ տէյիլ
սին՝ տէտի . վէ անա արթըգ պիր քիմսէ սուալ էթ-
մէյէ ճէսարէթ էտէմէտի :
- 35 Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա'լիմ՝ էտեր իքէն ճէվապ
էտիպ՝ 'Ուլէմա նա'սըլ Մէսիհ Տաուտըն օղլու տըր՝
- 36 տէրլէր : Զիրա Տաուտ քէնտիսի Բուհ իւլ Գուտս
իլէ , Բապպ Բապպրմա՝ թա պէն սէնին տիւշմէնլէ-
րինի սյազլարընա պասամագ էտինճէյէտէք սաղլմ
- 37 տա օթուր՝ տէտի : Իմտի Տաուտ քէնտիսի անա
Բապպ տէտիյի հալտէ , նա'սըլ անըն օղլու օլուր . վէ
ճէմա'աթ ը քէսիրէ իսթէք իլէ անը տինկլէր իտի :
- 38 Վէ անլէրէ թա'լիմինտէ՝ կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզ-
- 39 մէյի վէ չարշըլարտա սէլամլար , Վէ սինաղօղլարտա
պաշ քիւրսիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ սէտիրլէր
- 40 իսթէյէն 'ուլէմատան սագընըն : Անլէր տուլ գա-
րըլարըն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօթէրիշ իլիւն ուզուն
տուսլար էտէրլէր . անլէր տահա շէտիտ 'ազապա
տիւչար օլաճագ տըր՝ տէտի :
- 41 Վէ Յիսուս խաղինէնին գարշըսընտա օթուրուպ՝
ճէմա'աթըն՝ խաղինէյէ նէ վէճհլէ ազլէ աթտըգ-
լարընա նազար էտէյօր իտի . վէ չօգ զէնկինլէր չօգ

- 42 ամթառլար : Վէ պիր Փագիր տուլ գարը կելիպ՝ պիր
 43 մանկըր գըլմէթինտէ իքի փուլ ամթառ : Վէ շա .
 յիրալէրինի չաղըրպ տնլէրէ՝ Հագիրգաթէն սիզէ
 տէրիմ քի՝ պու Փագիր տուլ գարը խաղինէյէ ան .
 44 լէրին ճիւմլէսինտէն զիյատէ ամթառ : Զիրա ճիւմ
 լէսի քէնտիլէրին ֆաղլաւընտան ամթառլար . պու
 գարը իսէ՝ քէնտի եօղլուղընտան , հէր նէսի վար
 իսէ , պիւթիւն նաֆագասընը ամթառ՝ տէտի :

ՊԱՊ 13

- 1 Վէ քէնտիսի հէյքէլտէն չըգար իքէն , շայիրտլէ-
 րինտէն պիրի անա՝ էյ մուտլիմ , պագ , նա՛որլ
 2 թաշլար վէ նա՛որլ պինալար տըր՝ տէտի : Յիսուս
 տախի անա ճէվապէն՝ Պու պէօյիւք պինալարը կէօ-
 րի՞ւյօրմըն : Երգըլմաւըդ պիրի պիրի իւզէրինտէ
 հիչ պիր թաշ գալմայաճագ տըր՝ տէտի :
 3 Վէ Զէյթուս տաղընտա , հէյքէլին գարչըսընտա
 օթուրտըղընտա Պետրոս իլէ Եա՛գսւպ վէ Եուհան .
 նա վէ Անտրաստ անա թէնհաճէ իսթիֆասար էտիպ՝
 4 Պու շէյլէրին նէ զէման վուգու՝ պուլաճաղընը , վէ
 ճիւմլէ պու նէսնէլէրին իթմամ՝ օլունաճաղը վագ-
 5 թըն՝ ալամէթինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր : Յիսուս
 տախի ճէվապա պաշլայըպ՝ անլէրէ տէտի քի՝ Սու-
 6 գընըն , սիզի քիմնէ իղլալ էթմէսին : Զիրա չօգ
 քիմնէլէր Մէ՛նի պէն իմ՝ տէյերէք , պէնիմ իամիմ
 7 իլէ կելիպ՝ չօգ քիմնէլէրի իղլալ էտէճէքլէր : Վէ
 ճէնքլէր իլէ ճէնք թէվաթուրլարը իլիթտիլինիլ
 վադըթ , միւզլթարիպ օլմայասընը . զիրա պուշլար
 վուգու՝ պուլմագ կէրէք տիր . լաքին տահա նիհա-

- 8 յէթ տէյիւ տիր : Զիրա միլլէթ միլլէթ 'ալէյհինէ ,
վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ 'ալէյհինէ գալըքըպ'
նիչէ մահալլէրտէ զէլզէլէր օլաճագ , վէ գըթլըգ
իլէ իիթիլալլար օլաճագ . պունլար էլէմլէրին իպ-
- 9 թիտասը տըր : Սիզ տախի սաղընընըզ . զիրա սիզի
միլլէթ մէճիլլէրինէ թէսլիմ էտէճէքլէր . վէ սինա-
ղօղլարտա տէօյիւլիւպ պէնիմ իչիւն վալիլէր վէ
մէլիքլէր հուզուրընա , անլէրէ շէհասէթ օլմագ
- 10 իւզրէ , ճէլպ օլունտճագսընըզ : Վէ էվլէլա պէշա-
րէթ ճիւմլէ միլլէթլէրէ վա'զ օլունմագ կէրէք տիր :
- 11 Վէ սիզի թէսլիմ էթմէք իչիւն կէօթիւրաիւքլէրի
վագըթ , էվլէլճէ էնտիչէ էտիպ տէ հէ' սէօյլէյէլիմ
տէյի տիւշիւնմէյին , լաքին օլ սա'աթտա սիզէ նէ
վէրիլիւսէ անը սէօյլէյին . զիրա սէօյլէյէլէր սիզ
- 12 տէյիւ սինիզ , անճագ րուհ իւլ Գուտա տըր : Խմտի
գարնտաշ գարնտաշը , վէ փէտէր էվլատը էօլլմէ
թէսլիմ էտէճէք . վէ էվլատ վալիտէյն իւզէրինէ
- 13 գալըքպ' անլէրի գաթլ էտէճէքլէր : Վէ խմիմ իչիւն
ճիւմլէ թարաֆընտան պուզզ օլունտճագսընըզ . ամ-
մա նիհայէթէտէկին սապր էտէն' խէլա սուլուր :
- 14 Վէ Տանիէլ փէյղամպէրին վասիթասի իլէ իիպար
օլունան խարապիյէթ մէքրուհէսինին ճաիզ օլմա-
յան եէրտէ տուրտըզընը կէօրտիւյիւնիւլտէ , (օ-
գույտն անլասըն) օլ զէման Եէհուտիյէտէ օլունլար
- 15 տաղլարա գաչըպ' Տամտա օլան' խանէյէ էնմէսին ,
վէ խանէսինտէն պիր շէյ ալմաղա իչէրի կիրմէսին :
- 16 Թարլատա օլան տախի լիպասընը ալմաղա կէրիտէօն .
- 17 մէսին : Վէ վա'յ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքի
- 18 օլունլարա : Վէ ֆիրարընըզ գըշա թէսաուլիֆ էթ-
- 19 մէսին տէյիւ տու'ա էտին . Զիրա Ալլահն խալգ

- էյլէտիյի խիլգաթըն իպթիտասընտան պու անէտէք
միսլի վուգու՝ պուլմամըշ վէ ասլու պուլմայաճագ
20 շէտիա մուզաիգա օլ կիւնլէրտէ օլաճագ տրր : Վէ
էյէր Բապպ օլ էյամը գըսսալթմասայրտը , հիւ պիր
պէշէր գուրթուլմազ իտի . լաքին ինթիխապ էթ-
տիյի միւնթախապլար իչիւն օլ էյամը գըսսալթմըշ
21 տրր : Վէ օլ զէման էյէր պիր քիմնէ սիղէ՝ իշթէ
Մէսիհ պուրատա , եախօտ՝ իշթէ օրատա տըր՝ տէրսէ ,
22 ինանմայասընըզ : Զիրա քեազիպ մէսիհլէր վէ քեա-
զիպ փէյլաճպէրլէր զուհուր էտիպ՝ միւմքին օլա ,
միւնթախապլարը պիլէ իզլալ իչիւն 'ալամէթլէր վէ
23 միւճիղէլէր իճրա էտէճէքլէր : Ամնա սիզ սաղընըն .
իշթէ սիղէ ճիւմլէսինի էվվէլա խապէր վէրիյօրմ :
24 լաքին օլ կիւնլէրտէ , օլ մուզաիգատան սօնկրա
կիւնէշ գարարըպ՝ այ քէնտի գըյասընը վէրմէյէ-
25 ճէք տիր : Վէ կէօքտէքի եըլտըզլար տիւշիւպ՝ սէ-
մավաթտա օլան գուվվէթլէր սարսըլաճագ տրր :
26 Վէ օլ զէման , իպն իւլ ինսանը պուլուլթլարաա
'ազիմ գուվվէթ վէ ճէլալէթլէ կէլիր կէօրէճէքլէր
27 տիր : Օլ զէման մէլաիքէսինի կէօնտէրիպ՝ քէնտի
միւնթախապլարընը տէօրթ ըիւվկեարտան , եէրին
ուճուռտան թա կէյիւն ուճուռատէք ճէմ՝ էտէճէք
28 տիր : Ինճիր աղամճընտան թէմնիլ էյրէնին . անըն
տալլարը եռմշոյըպ՝ եափրագ սիւրմէյէ պաշլատը-
ղը վագըթ , եազըն եագըն օլտըղընը անլարսընըզ :
29 Քէզալիք սիւլ տախի պուշլարըն վուգու՝ պուլտըղընը
կէօրախիւնիւզտէ , եագըն , հէման գափուլարտա
30 օլտըղը մա՝ լիւմիւնիղ օլա , Հագիգաթէն սիղէ տէրիմ՝
քի՝ պուշլարըն ճիւմլէսի վուգու՝ պուլմայընճա պու
31 նէսլ կէշմէյէճէք տիր : Կէօք իլէ եէր զաիլ օլուր :

- ամեն պէնիմ սէօղէրիմ ասլա զաիլ օլմայաճագ տըր :
- 32 Ամնա օլ կիւն վէ սա'աթ հագգընտա փէտէրտէն մա'տա պիր քիմնէնին վէ սէմատա օլուն մէլաի-քէնին վէ հաթթա Օղլուն տախի մա'լիւմաթը
- 33 եօգ տըր : Սագընըն , ույանըգ տուրուպ տու'ա է-տին . զիրա օլ վագթըն նէ զէման կէլէճէյինի պիլ-
- 34 մէղսինիզ , Նիճէ քի զուրպէթէ կիտէն պիր տտէմ խանէսինի պրաղարագ , գուլտընա խտարէ ի ու-մուրունու , վէ հէր քէսէ քէնտի իշինի թախսիս էտիպ' դափուճույա տախի ույանըգ տուրմասընը
- 35 թէնպիհ էտէր : Իմտի ույանըգ տուրուն . զիրա խա-նէ սահլպինին նէ' զէման , ախլամ , եա կէճէ եա-րըպը , եա խօրօղ էօթտիւյիւնտէ , եա սապահլայըն
- 36 կէլէճէյինի պիլմէղսինիզ : Օլմայա քի տնկարըն կէ-
- 37 լիպ' սիղի ույգուտա պուլա : Վէ սիզէ սէյլէտիյիմ շէյլէրի ճիւլէյէ սէյլէրիմ . Ույանըգ տուրուն :

ՊԱՊ 14

- 1 Վէ Ֆըսհ վէ խամըրսըգ պայրա՛ն իբի կիւն սօնկրա վուգու' պուլմագ իւզրէ իքէն պաշ քեահինլէր իլէ 'ուլէմա անը հիլէ իլէ թութուպ դաթլ էթմէյէ
- 2 Ֆուրսաթ արարլար իտի : Ֆագաթ' խալգ պէյնինտէ վէլվէլէ օլմամագ իշիւն պայրամտա օլմասըն' տէ-տիլէր :
- 3 Վէ Յէա... Պէյթանհատա , ճիւտամը Սիմ'օնըն խանէսինտէ օլուպ սօֆրատա օթուրուր իքէն էլինտէ պիր շիշէ զի գըլլմէթ խալիս նարտին ետղը օլարագ պիր գարը կէլտի , վէ շիշէյի գըրըպ' անըն պաշը
- 4 իւղէրինէ տէօքտիւ : Վէ պա'զը քիմսէլէր տէրուն .

- լերինտէն կիւճէնիպ՝ Պու ետղ նի՞ջիւն իսրաֆ օլուն։
- 5 տու։ Զիրա պուեաղ իւչ եիւզ տինարտուն զիյատէյէ սաթըլլպ գըյմէթի ֆազիրէրէ վերիէ պիլիւր իտի՝
- 6 տէյերէք մերգումէյի թա՛ղիւր էթտիլէր։ Լաքին Յիսուս՝ Պրազընըղ, նի՞ջիւն անը պիհուզուր էտիյօր։
- 7 սընըղ. պանտ կիւզէլ պիւր իշ իշէտի. Զիրա ֆազիրէր տաիմա սիզին իլէ պերապեր պուլունուպ՝ իսթէտիյինիզ վազըթ անլէրէ էյիլէքէտէպիլիւրինզ։ տիմա պէն տաիմա սիզին իլէ պերապեր տէյիլիմ։
- 8 Մերգումէ էլինտէն կէլտիյինի իծրա իլէ ճէսէտիմի
- 9 տէֆն օլունմասը իշիւն էվլէլճէ մէսճ էթտի։ Հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ պէշարէթ պիւթիւն տիւննանն ճէր նէրէսինտէ վա՛ղ օլունուրսա, պու գարընն էթտիյի տաիսի թէզքեարը իշիւն բիվալէթ օլունաճազ տըր՝ տէտի։
- 10 Վէ օն իբիլէրտէն պիւրի օլան իսխարեթի էէ. հուտա պաշ քեա՛հինլէրէ անը թէսլիմ էթմէք իւզրէ
- 11 եանլարընա կիթտի։ Անլէր տաիսի պունու իշիթ. տիքտէ, սէվինէրէք անա ազչէ վերմէյի վա՛տ էթտիլէր. օլ տաիսի անը թէսլիմ էթմէյէ ույղուն պիւր վազըթ արար ըտը։
- 12 Վէ խամըրսըղ կիւնլէրինին պիւրինճիւնտէ, եա՛նի ֆըսճ գուրպանընը զէպճ էթտիլէրի զէման, շալիրալէրի անա՝ ֆըսճ թա՛մընը եէմէք իշիւն նէ՞րէտէ իսթէրսին քի կիտիպ սանա հազըրլլպալըմ՝
- 13 տէտիլէր։ Վէ շալիրալէրինտէն իբիսինի կէօնտէրիպ անլէրէ՝ Շէհրէ կիտին, վէ պիւր տէսթի սու կէօթիւ. բէն պիւր տտէմ սիզէ րասթ կէլէճէք. անըն արտընճա
- 14 կիտիպ՝ Նէրէյէ կիրէրսէ, խանէ սահիպինէ տէյի. նիզ քի՝ Մուսլլիմ Շալիրալէրիմ՝ իլէ պերապեր

- 15 Ֆըսհը եկէ՛ծէյիմ՝ օտա նե՛օրէտէ տիր՝ տէյօր : Օլ տախի սիզէ տէօշէնմիշ, հաղըր, պիր պէօյիւք ֆէվէ գաննի օտա կէօսթէրէճէք . պիզէ օրատա հաղըր է-
- 16 տին՝ տէտի : Վէ շայիրայլերի չըդըպ շէհրէ կիթտիք-լէրինտէ, անըն քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլմաղլէ ֆըսհը հաղըրլատըլտըր :
- 17 Օլ տախի տխշամ՝ օլտըգտա, օն իքիլէր իլէ պէ-
- 18 ըսպէր կէլտի : Վէ անլէր սօֆրատա օթուրուպ թա՛ամ էտէր իքէն, Յիսուս՝ Հադիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՛ սիզտէն պիրի եա՛նի պէնիմ՝ իլէ թա-
- 19 ՛ամ էտէն՝ պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի : Անլէր տախի միւքէտտէր՝ օլմաղա վէ պիրէր պիրէր անա՛ Պէ՛օնի իմ, վէ պաշգասը՝ Պէ՛ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշ-
- 20 լատըլտըր : Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն, Օն իքիլէր-տէն պիրի, եա՛նի պէնիմ՝ իլէ սահանա էլնի՛ պա-
- 21 թըրան տըր . Վադա՛ա իպն իւլ ինսան քէնտի հադգընտա եաղըլմըշ օլտըղը իւզըէ կիտէր . լաքին վա՛յ օլ աստէմէ քի՛ անըն եէտի իլէ իպն իւլ ինսան էլէ վէրիլիր . օլ աստէմ՝ տօղմամըշ օլտայտը, քէն-տիսինէ խայըրլը օլուր իտի՛ տէտի :
- 22 Վէ անլէր թա՛ամ էտէր իքէն, Յիսուս էքմէք ալտը վէ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտըգտաւն սօնկրա փարէլէտի, վէ անլէրէ վէրիպ՝ Ալըն՝ [եէյին], պու-
- 23 պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի : Վէ քասսէյի ալըպ շիւքը էթտիքտէն սօնկրա, անլէրէ վէրտի. ճիւմլէսի
- 24 տախի անտէն իչտիլէր : Վէ անլէրէ՝ Պու պէնիմ՝ գանըմ, եա՛նի չօգ քիմնէլէր իչիւն տէօքիւլէն եէնի
- 25 ՛ահաղըն Գա՛ը տըր : Հադիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՛ թա անը Ալլահըն մէլէքիլթիւնտէ թաղէ օլտրադ իչէճէյիմ կիւնէտէկին, արթըգ ասմանըն մահսու-

- 26 լրնտան իշմէյէճէյիմ՝ տէտի : Պատէհու անլէր իլա-
հի օգույուպ՝ Զէյթուէն տաղընա չըգտըլար :
- 27 Վէ Յիսուս անլէրէ՝ ճիւմլէնիզ պու կէճէ պէնիմ
հազգըմտա սիւրչէճէք սինիզ , զերա՝ Զօպանը վու-
րաճաղըմ , վէ գօյուէլար տաղըլաճազ տըր՝ տէյիւ
- 28 եաղըլմը շ տըր : Լաքին պէն գըյամ էթտիքտէն
սօնկրա , սիզտէն եվվէլ ճէլիլէ կիտէճէյիմ՝ տէտի :
- 29 Վէ Պետրոս անա՝ էյէր ճիւմլէսի սիւրչտլէր պիլէ
- 30 պէն սիւրչմէմ՝ տէտի : Վէ Յիսուս անա՝ Հաղիգա-
թէն սանա տէրիմ քի՝ պու կիւն , հէման պու կէճէ ,
խօրօս իքի քէրրէ էթմէղտէն եվվէլ , սէն պէնի իւչ
- 31 քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի : Օլ տախի՝ էյէր
պանա սէնին իլէ պերապէր էօլմէք լաղըմ կէլսէ
պիլէ , սէնի ասլա ինքեար էթմէմ՝ տէյէրէք թէէ-
քիտ էյլէտի . քէղալիք ճիւմլէսի տախի պէօյլէ տէ-
տիլէր :
- 32 Վէ ճէթսէմանի նամ պիր մահալէ ֆէլտիքլէրին-
տէ , շայիրտլէրինէ՝ Պէն տոււա էտինճէյէտէկին սիզ
- 33 պուրտտա օթուրընը՝ տէտի : Վէ Պետրոս վէ
Եա՛գուպ իլէ Եօհաննէյը պերապէր ալըպ՝ միւ-
- 34 թէհայյիր վէ մահգուէն օլմաղա պաշլատը : Վէ ան-
լէրէ՝ ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինէ միւքէտտէր տիր .
- 35 պուրտտա դալըպ՝ ույանըգ տուրուէ՝ տէտի : Վէ
պիր ալ իլէրի վարըպ եէրէ դափանտը . վէ էյէք
միւմքին իսէ քէնտիսինտէն պու սա՛աթ կէչսին տէ-
- 36 յիւ տոււա էտէրէք տէտի քի՝ Ապպա , Փէ-
տէր , սէնին ինտինտէ հէր շէյ միւմքին տիր . պու
քեսսէյի պէնտէն կէչիր . լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ
- 37 տէյիլ՝ անճազ սէնին իսթէտիյին օլուէն : Վէ կէլիպ
անլէրի ույգուտա պուլմաղլէ , Պետրոսա՝ է՛յ Սիմ

- 'օն, ույո՞ւյօրմընն. պիր սա'աթ ույանըդ տուրա՞-
- 38 մատըն մը: իղվայէ տիւշմէմէք իչիւն ույանըդ տու-
րուպ տու'ա էտին. վագա'ա րուհ հազըր, ամմա թէն
- 39 զա'իֆ տիր՝ տէտի: Վէ թէքըար կիտիպ՝ հէման օլ
- 40 սէօղիւ սէղլէյերէք, տու'ա էյլէտի: Վէ 'ալտէթ
էտիպ՝ եինէ անլէրի ույգուտա պօւլտու, զիրա կէօլ-
լէրի աղըրլաշմըշ իտի, վէ անա նէ ճէվապ վէրէճէք-
- 41 լէրինի պիլմէզլէր իտի: Վէ իւչիւնճիւ քէրրէ կէլիպ
անլէրէ՝ Արթըգ ույույուպ իսթիրահաթ էտինիդ.
քիֆայէթ էտէր, սա'աթ կէլտի. իշթէ իպն իւլ ինսան
- 42 կիւնահ քեարլարըն էլինէ թէսլիմ օլունույօր: Գաղըն
կիտէլիմ. իշթէ պէնի էլէ վէրէն եագլաշտը տէտի:
- 43 Վէ օ տահա սէղլէր իքէն, տէր 'ադապ, օն իքի-
լէրտէն պիրի օլան Նէհուտա, պաշ քեահինլէր իլէ
'ուլէմա վէ իսթիյարլար թարաֆընտան, գըլըճը
վէ սօփալը վաֆիր խալդ անընլէ պէրապէր օլարագ,
- 44 կէլտի: Վէ անը էլէ վէրէն՝ անլէրէ իշարէթ վէրիպ՝
փիմի էօփէր իսէմ, օ տըր, անը թուլթոււն վէ տիգ-
- 45 գաթլէ կէօթիւրիւն՝ տէմիշ իտի: Վէ կէլտիյինտէ
անա հէման եագլաշըպ՝ Բապպի, Բապպի, տէ-
- 46 յերէք անը էօփտիւ: Անլէր սախի անըն իւղէրինէ
- 47 էլլէրինի սալըպ թուլթուլար: Վէ հազըր պուլու-
նանլարտան պիրի գըլըճընը չէքիպ՝ վէ քեահին ի ա՝
- 48 զամըն պէնտէոինէ վուրուպ գուլաղընը քէստի: Վէ
Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Պէնի թուլթմագ իչիւն
հարամի՞ իւղէրինէ կէլիր կիպի մի գըլըճը վէ սօ-
- 49 փալը չըգտընը: Հէր կիւն հէյքէլտէ թա'լիմ էտէ-
րէք էանընըգտա պուլուսըր իտիմ, վէ պէնի թուլթ-
մատընը: ամմա քիթապլար իթմամ օլունմագ
- 50 կէրէք տիր՝ տէտի: Օլ վագըլթ ճիւմէսի անը պրա-

- 51 զըզ գաչառլար: Վէ անըն արտը ոըրա չըփլազ ճե-
սէաի իւզէրինէ քեթէն պէզի սարընմըչ պիր նէվ-
ճիվան կիտէյօր իքէն եիկիթլէր անը թուլթառլար:
- 52 Օլ տախի քեթէն պէզինի պրաղըզ անլէրտէն չըփլազ
գաչառլ:
- 53 Վէ Յիսուսու քեաճին ի ա'զամըն հուզըրընա
կէօթիւրտիւլէր. վէ պուռնուն եանընա ճիւմլէ պաշ
քեաճինլէր իլէ իխթիյարլար վէ 'ուլէմա ճէմ' օլ-
- 54 տուլար: Վէ Պետրոս ուզազտան քեաճին ի ա'զա-
մըն հաւլուսընըն իչէրիսինէտէք անըն արտընճա
կիտիպ իըրմէթքեարլար իլէ պէրապէր օթուրարազ
- 55 աթէչ եանընտա ըսընըյօր իտի: Վէ պաշ քեա-
ճինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի Յիսուսուն
գաթլի իչիւն 'ալէյճինէ շէհատէթ արատըլար իսէ
- 56 տէ, պուլամատըլար: Զիրա անըն 'ալէյճինտէ նիլէ
քիմսէլէր եալան շէհատէթ էթտիլէր իսէ տէ, շէ-
հատէթլէրի պիրի պիրինէ մուվաֆըզ աէյիլ իտի:
- 57 Վէ պա'ղըլարը գալգըզ 'ալէյճինտէ եալան շէհա-
- 58 տէթ էտէրէք՝ Պու ատէմ՝ էլ իլէ եափըլմմըչ հէյքէլի
եըզըզ՝ իւչ կիւնտէ, էլ իլէ եափըլմմմըչ պիր զոյ-
րիսինի պինա էտէճէյիմ՝ տէտիյինի իշիթաիք՝ տէ-
- 59 տիլէր: Վէ պու վէճճլէ տախի շէհատէթլէրի պիրի
- 60 պիրինէ մուվաֆըզ աէյիլ իտի: Վէ քեաճին ի ա'-
զամ օրթատա ոյաղա գալգըզ Յիսուսա՝ Հիչ պիր
ճէվապ վէրմէ՞ղ մի սին. պուռնլար սէնին 'ալէյճինտէ
նէ՞ շէհատէթ էտէյօրլար՝ տէյիւ սուալ էթտի:
- 61 Օլ տախի սիւքիւթ էտէրէք, հիչ պիր ճէվապ վէր-
մէմէսիյիլէ, քեաճին ի ա'զամ թէքրար՝ Մէսիճ իպն
իւլ Միւպարէք սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ անա սուալ
- 62 էթտի: Յիսուս տախի՝ Պէն իմ, վէ իպն իւլ ին-

- սանը Գուարէթին սաղընտա օթուրուր, վէ կէջիւն
- 63 պուլութլարը իլէ կէլիւր կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի, Իմտի
քեաճին ի ա՛ղամ՝ քէնտի էսվապընը երթըպ՝ Աւ-
թըպ պիզէ շաճիտլէր նէ՞ լազըմ՝ քիւֆրիւնիւ ի-
- 64 շիթտինիզ . Սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր՝ տէտի. ան-
լէրին ճիւմլէսի տախի՝ Էօլիւմէ միւսթաճազգ տըր՝
տէյիւ անա ճիւլքմ՝ էթտիլէր :
- 65 Վէ պա՛զըլարը անըն իւզէրինէ թիւքիւրմէյէ վէ
եիւզիւնիւ էօրթիւպ՝ անա եռւմրուգ վուրարադ ,
Փէյլամպէրլիք էյլէ՝ տէմէյէ պաշլատըլար . Խըտ-
մէթքեարլար տախի անա սիլլէ վուրտուլար :
- 66 Վէ Պէարոս աշաղըտա , ՏաՎուտա իքէն , քեա-
- 67 ճին ի ա՛ղամըն ճարիյէլէրինտէն՝ պիրի կէլիպ՝ Պէտ-
րոսը ըսընըր կէօրաիւյիւնտէ , անա պապըպ՝ Սէն
տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ պէրապէր Իտին՝ տէ-
- 68 տի . Լաքին օ՝ Նէ սէջլէտիյինի պիլմէմ՝ վէ անլա-
մամ՝ տէյէրէք , ինքէար էթտի . վէ տիշարըյա ,
- 69 տէճիլզէ չըգտըգտա , Խօրօս էօթտիւ . Վէ ճարիյէ
եինէ անը կէօրմէքլէ , օրատա տուրանլարա՝ Պու-
- 70 անլէրտէն աիւր՝ տէմէյէ պաշլատըր : Օլ տախի թէք-
րար ինքէար էթտի : Վէ պիր միւտտէթ սօնկրա ,
եինէ օրատա տուրանլար Պէարոսա՝ Սաճիճէն ան-
լէրտէն սին , զիրա ճէլիլլի սին , վէ սէջլէյիշին պէնկ-
- 71 ղէյօր , տէտիլէր : Օ իսէ՝ Պու տէտիյինիզ ա-
տէմի թանըմամ՝ տէյէրէք պէտտուլա՝ վէ եէմին էթ-
- 72 մէյէ պաշլատըր : Վէ իքինճի քէրրէ Խօրօս էօթտիւ .
վէ Պէարոս Յիսուսուն քէնտինէ՝ Խօրօս իքի քէրրէ
էօթմէզտէն սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքէար էտէճէք-
սին՝ տէտիյի սէօղիւ Խաթըրնա կէթիրմէքլէ , աշ-
լամաղա պաշլատըր :

ՊԱՊ 15

- 1 Վէ սապահօ օլտըղը կիպի, պաշ քեահինլէր՝ իւթէյարլար վէ 'ուլէմա իլէ վէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի միւշափէրէ ետիպ Յիսուսու պաղլատըգտան սօնկրա կէօթիւրիւպ փիլաթօսա թէսլիմ էթտիլէր:
- 2 Վէ փիլաթօս անա՝ Նէհուտիլէրին մէլիյի սէօն միսին՝ տէյիւ սուալ էթտի. օլ տախի անա ճէվապէն՝
- 3 Ուշլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի: Վէ պաշ քեահինլէր անը չօգ շէյլէրտէն տօլայը իթթիհամ էթտիք:
- 4 Լէրինտէ, Նինէ փիլաթօս անա սուալ էտէրէք՝ Հիչ պիր ճէվապ վէրմէ՞գմիսին. պազ, 'սալէյհինտէ նէ
- 5 գատար շէյլէր շէհատէթ էտէյօրլար՝ տէտի: Վէ Յիսուս արթըգ հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէքլէ փիլաթօս թէ'աճճիւպ էթտի:
- 6 Վէ հէր պայրամտա, անլէրին թալէպ էթտիլէրի
- 7 պիր մահպուսը սալը վէրիյօր իտի: Վէ իւթիլալ էանասընտա ֆի'իլ ի գաթլտէ պուլուհուպ ֆիթնէ. էնկիզ ըէֆիգլէրի իլէ պէրապէր մահպուս օլան
- 8 Պարապպուս նամ պիր քիմնէ վար իտի: Վէ խալզ պաղըրըպ՝ քէնտիլէրէ օլան 'ատէթինին իճրասընտա
- 9 պուլուհմասընը թալէպ էթմէյէ պաշլատը: Վէ փիլաթօս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզին իչիւն Նէհուտիլէրին մէլիյինի սալը վէրմէմի իսթէ՞րմիսինիլ՝ տէտի:
- 10 Զիրա պաշ քեահինլէրին անը հատէտտէն նաշի
- 11 թէպլիմ էթտիքլէրինի պիլիւր իտի: Լաքին պաշ քեահինլէր անըն էէրինէ քէնտիլէրի իչիւն Պարապպասը սալը վէրմէքլիյինի Բուլէպ էիօէ+ էուլէ
- 12 խալզը թահրիք էթտիլէր: Վէ փիլաթօս թէքրար

- անլերե ճէվապէն՝ էջլէ իսէ Եհնուտիլերին մէլիյի տէտիլինիլ քիմնէյէ նէ՞ հափմագլըղմը խթէրսի-
- 13 նիլ՝ տէտի : Անլէր տախի՝ Անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ-
- 14 թէքրար նիտա էթտիլէր : Լաքին փիլաթօս անլերէ՝ Ես նէ՞ քէօթիւլէւք իլլէմիշ տիր՝ տէտի իսէ տէ ,
- անլէր՝ Անը սալպ էթ՝ տէյերէք , տահա զիյառտէ նի-
- 15 տա էյլէտիլէր : Վէ փիլաթօս խալդը խօշնուտ էթ- մէք իսթէմէքլէ , անլէր իչիւն Պարապպասը սալը վէրտի , վէ Յիսուսու տէօյտիւքաէն սօնկրա , սալպ օլունմագ իչիւն թէսլիմ էթտի :
- 16 Վէ 'ապքերէր անը տիվան մահալի օլուն հավլու իչէրիսինէ կէօթիւրիւպ՝ պիւթիւն պէօլիյիւ ճէմ՝
- 17 էթտիլէր : Վէ անա էրղավանի խիլ'աթ կիյտիրտի- լէր , վէ տիքէնտէն պիր թաճ էօրիւպ՝ պաշնա գօ-
- 18 տուլար : Վէ՝ Սէլամին 'ալէյք , է՛յ Եհնուտիլերին մէլիյի , Դէյէրէէ , անը ռէլալլամողա պաշլատըլար :
- 19 Վէ գամըշ իլէ անըն պաշնա վուրուպ՝ իւզէրինէ թիւքիւրիւրէր , վէ տիլ չէօքիւպ՝ անա թէմէննա
- 20 էաէրէր իտի : Վէ անը իսթիհզա էթտիքտէն սօնկ- րա , իւզէրինտէն էրղավանի խիլ'աթը չըգարըպ՝ ա- նա քէնտի էլպիսէսինի կիյտիրտիլէր , վէ խաչա կերմէք իչիւն տիշարըյա կէօթիւրտիլէր :
- 21 Վէ Իսքէնտէր իլէ Բուֆօուուն փէտէրի Սիմ'օն նամընտա ֆիլէնէյի պիր քիմնէ թարլատան կէլիպ կէչէր իքէն , պուռու անըն խաչընը թաշըմողա իծ :
- 22 պար էթտիլէր : Վէ Գաֆու եէրի թէրճիւմէ օլունան ճիւլճիւթէ նամ մահալէ անը կէօթիւրտիւքէրին :
- 23 տէ , Անա իլմէյէ միւրը ի սաֆի իլէ գարըշմըշ շէ-
- 24 րապ վէրտիլէր : ամմա գապուլ էթմէտի : Վէ անը խաչա կերտիքտէն սօնկրա , հէր քէսին հիսսէսի

- 25 Դա՛ւ-ժ օլմագ իւզրէ գուր'ա աթարագ էլլիսէսինի
 26 Թագսիմ էթտիլէր : Վէ անը խաչա կերտիքէրի
 27 վագըթ սա'աթ իւչ իտի : Վէ անըն ճիւրմ' եաֆ-
 28 Թասը ԵԵՀՈՒՏԻԼ ԵՐԻՆ ՄԵԼԻՅԻ տէյիւ իւզէրինտէ
 29 Եաղըմիշ իտի : Վէ պիրի սաղընտա վէ պիրի սո-
 30 լընտա անըն իլէ պերապեր իքի հարամի խաչա կեր-
 31 տիլէր : Վէ՛ Միւճրիմէր սըրասընտա 'ատտ օլուն-
 32 տու տէյիւ մուհարրէր օլան իթմում օլունտու :
 33 Վէ Եանընտան կէչէնլէր պաշտորընը սալլայըլ' ա-
 34 նա քիւֆր էտէրէք, Վա'յ հէյ քէլի երզըպ իւչ կիւն-
 35 տէ պինա էտէն , ֆէնտինի գուրթար, վէ խաչտան
 36 էն՝ տէրլէր իտի : Քէզալիք պաշ քիւսհինլէր իլէ 'ս-
 37 լէմա քէնտի պէյնլէրինտէ իսթիհզա էտէրէք , Պաշ-
 38 գալտընըն գուրթարաը , քէնտիսինի գուրթարմաղա
 39 գատիր տէյիւ տիր : Խարայէլին մէլիյի Մէսիհ շիմտի
 40 խաչտան էնսին , պիզ տախի կէօրիւպ ինանայըմ՝
 41 տէրլէր իտի : Անըն իլէ պերապեր սալլ օլունանլար
 42 տախի անա շէթմ' էտէրլէր իտի :
 43 Վէ սա'աթ ալթըյա կէլտիքտէ , թա սա'աթ
 44 տօգուղա գատար պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ գա-
 45 րանլըգ օլտու : Վէ սա'աթ տօգուղաա Յիսուս
 46 պիւլէնտ ալաղ իլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Էլօի , Էլօի ,
 47 լամա սապաքթանի , Եա'նի թէրճիւմէ օլունտըգաա ,
 48 Էյ Ալլահըմ , Ալլահըմ , պէնի նի՞չիւն թէրք էթ-
 49 տին՝ տէտի : Վէ օրատա տուրանլարըն պա'ղըսը
 50 պունու իշիթաիքտէ , իշթէ Էլէյայը չաղըրըյօր՝
 51 տէտիլէր : Վէ պիրի սէյիրտիպ՝ սիրքէ իլէ պիր
 52 սիւնկէր տօլտուրտու , վէ պիր գամըչա՝ Թագըպ՝
 53 Պրագըն , պագալըմ՝ Էլէյա անը էնտիրմէյէ կէլի՛ր
 54 մի՝ տէյէրէք անա իշիրտի :

- 37 Վէ Յիսուս պիւլէնտ տվազ իլէ Ֆերեատ էտիպ
 38 Թէսլիմ իրուհէ թտի : Վէ հէյքէլին փերտէսի եօ-
 39 օլաու : Վէ գարչըսնտու տուրան երեզ պաշը անըն
 պէջլէ Ֆերեատ էտիպ՝ Թէսլիմ իրուհէ թտիյինի
 կէօրտիւյինտէ, Հագիգաթէն պու ատէմ Իպնուլուհ
 40 Իտի՝ տէտի : Վէ ուզադատուն նաղար էտէն նիսվան
 տախի պուլլունուպ, պէյնլէրինտէ Մէճաէլի Մէրեէմ
 վէ քիւչիւք Եա՛գուպ իլէ Եուսանըն վալիտէսի Մէր-
 41 եէմ վէ Սալոմի տախի վար իտի . Գէնտիտի ճէ-
 լիտէ իքէն տախի մէրքումէլէր անըն արտընճա կի-
 տիպ անա խըտմէթ էտէրլէր իտի . վէ անըն իլէ պէ-
 րապէր Երուշալիմէ չըգմըշ օլան պաշգա չօգ նիս-
 վան տախի վար իտի :
- 42 Վէ ախշամ օլտըգտա , Թէտարիք եա՛նի սէպթ-
 43 տէն էվիլէ օլտն կիւն օլմաղլէ, Ա՛զա ի շուրաւան
 օլուպ միւլթէպէր վէ մէլէքիւթուլլահա մուշթաղըր
 պուլլունան Արիմաթիայը Եուսուֆ կէլիպ ճէսարէթ
 իլէ Փիլաթօուն եանընա կիրէրէք , Յիսուսուն
 44 ճէսէտինի Թալէպ էյլէտի : Վէ Փիլաթօս անըն
 վէֆաթ էթմիշ օլտըղընա Թէ՛աճճիւպլէ երեզ պա-
 շըՅը չաղըրըպ՝ Չօգտա՞ն մը վէֆաթ էթտի՝ տէ-
 45 յիւ անա սուալ էթտի : Վէ երեզ պաշըտուն Է-
 ֆա՛նի հալէ անլամաղլէ , ճէսէտի Եուսուֆէ պա-
 46 ղըշաւտը : Օլ տախի քէթէն պէգի սաթուն ալա-
 րագ , ճէսէտի էնտիրիպ անը օլ պէղէ սարտը , վէ
 գայատա օյուլմուշ պիր գապրա վաղ՝ էտիպ՝ գապ-
 47 րըն գափըսնա պիր Թաշ եուվալլաւաւ : Վէ Մէճ-
 տէլի Մէրեէմ իլէ Եուսանըն Էալիտէ՛ի Մէրեէմ ա-
 նըն վաղ՝ օլունտըղը եերէ պագայօրլար ըտը :

- 1 Վէ տէպթ կիւնիւ կէշտիքտէն սօնկրա , Մէճտէլի
Մէրեեմ վէ Ետ'գուպըն Էւլէրէի Մէրեեմ իլէ Սա-
լամի կէլիպ անա սիւրմէք իւզրէ , պահարար սա-
- 2 Թուէն ալմըշ օլմալարը իլէ , Հաֆթանըն իլք կիւնիւ ,
սապահլայըն կիւնէշ տօղար իքէն գապրա կէլտիլէր :
- 3 Վէ պիրի պիրինէ՝ Գապրըն գափուսընտան Թաշը
պիզէ քի՞մ եուվարլայաճագ աըր՝ տէյօրլար ըտը :
- 4 (Վէ պագտըզլարընտա Թաշը եուվարլանմըշ կէօր-
5 տիւլէր ,) զիրա փէք պէյիւք իտի : Վէ գապրա
կիրտիքլէրինտէ , պէյաղ լիպաս կիլինմիշ սաղ Թա-
րաֆտա օթուրուր պիր նէվճիվան կէօրմէլէրի իլէ ,
- 6 միւթէհայյիր օլտուլար : Օլ տախի անէրէ՝ Միւթէ-
հայյիր օլմայընըզ , սիզ սալպ օլընմնէշ հազարէթլի
Յիսուսու աւայօրսուներզ . գըյամ էթտի , պու-
րատա տէյիլ տիր . իշթէ անը վաղ՝ էթտիքլէրի
- 7 եէր . Լաքին սիզ կիտիպ , անըն շայիրտլէրի իլէ
Պիտրոսա՝ Օ սիզտէն էվիլէ ձէլիլէ վարաճագ , սիզէ
տէտիյի կիպի անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ
- 8 տէտի : Վէ [սէրի'էն] գապրտան չըգըպ՝ գաշտըլար .
վէ քէնտիլէրինի տիթրէմէ վէ հայրէթ ալմաղէ
գօրգուլարընտան հիչ պիր քիմնէյէ պիր շէյ սէյ-
լէմէտիլէր :
- 9 Վէ Յիսուս հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ , սա-
պահլայըն գըյամ էթտիքտէն սօնկրա , էվիլէյա ,
տէրուներինտէն եէտի ճինն իխրաճ էթմիշ օլտըրը
- 10 Մէճտէլի Մէրեեմէ կէօրիւնտիւ : Մէրգուլմէ տախի
կիտիպ մուգտտտէմա անընլէ պէրապէր օլանլարա ,
եաս չէքիպ սղլամագտա օլտըզլարը հալտէ խապէր

- 41 վերտի , Անլէր իսէ անըն տիրի օլուպ' պունա կէօ-
րիւնտիւյիւնիւ իշիթտիքլէրինտէ , ինանմատըլար :
- 42 Վէ պունտան սօնկրա , անլէրին իքիսինէ , պիր
քէօյէ կիտէրլէր իքէն , պաշգա հիյէթտէ կէօ-
- 43 րիւնտիւ : Անլէր տախի վարըպ' սաիրլէրէ խապէր
վերտիլէր իսէ տէ , պունլարա տախի ինանմատըլար :
- 44 Պա'տէհու օն պիրլէրէ սօֆրատա օթուրուրլար
իքէն կէօրիւնիւպ' գըյամ' էթմիշ օլտըղընը կէօ-
րէնլէրէ ինանմատըլարընտան տօլպը , իմանսըզ-
լըզլարը վէ գալպլէրինին զըլղէթի իշիւն անլէրի
թէվպիի էյլէտի :
- 45 Վէ անլէրէ տէտի քի' Պիւթիւն տիւնէպա կի-
46 տիպ' հէր մախլուգա պէշարէթի վա'ղ էտին , իման
կէթիրիպ վոֆթիղ օլունան' խէլաա պուլաճագ .
վէ իման էթմէյէն 'ալէյհինէ հիւքմ' օլունաճագ տըր :
- 47 Վէ իման էտէնլէր իլէ շու 'ալամէթլէր պերապէր
պուլունաճագ . էա'նի պէնիմ' իսմիմ' իլէ ճիննլէր
իւրաճ էտէճէքլէր , եէնի լիսանլար սէօյլէյէճէքլէր .
- 48 Երլանլար թութաճագլար , վէ միւհլէք շէյ իշտէլէր
տախի' ապա անլէրէ զարար վէրմէյէճէք . խաա-
թալար իւղէրինէ էլլէրինի գոյաճագլար , անլէր տա-
խի շիֆա պուլաճագ տըր :
- 49 Իմտի Բապպ անլէրէ սէօյլէտիքտէն սօնկրա ,
սէմոյա րէֆ' օլունուպ' Ալլահըն սաղընտա ճիւլուս
- 20 էթտի : Անլէր տախի չըգըպ' հէր եէրտէ վա'ղ էտէր-
լէր իտի , Բապպ տախի անլէր իլէ 'ամիլ օլուպ' պէ-
րապէր պուլունան 'ալամէթլէր վասըթասըյլա քէ-
լամը իսպաթ էտէր իտի : Ամին :

ԻՆՃԻԼ

ՀՈՒԴԱՆԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

- 1 Եւ Քաղիւթի թէօֆիլօս, իպթիտատէն կէօզերի
իւէ կէօրէնլէրին վէ քելամըն խատէմէսի օլանլարըն՝
- 2 Մէյաննէմիզտէ եազինէն միւսէլլէմ օլոն նէսնէլէրի
պիզէ 'ալ էթ թէրթիպ նազլ էթմիշ օլտըզլարընա
- 3 կէօրէ՝ Նիչէ քիմնէլէր անլէրին թէէլիֆինէ միւ-
պաշէրէթ էյլէմիշ օլտըզլարը ճիհէթլէ, պէն տա-
խի էն էվիլէլինտէն հէր շէյի քէմալի տիգգաթ իլէ
- 4 թէհարրի էթտիյիմտէն, Սանա թա'լիմ օլունան
շէյլէրին հազիգաթընը պիլմէքիլին իչիւն, սանա
ճիւմլէսինի սըրասը իլէ եալմագ պանա միւնասիպ
կէօրիւնտիւ :
- 5 Եհհուտիյէ մէլիյի Հէրօտէսին էյամընտա, Ապիա
նէվպէթինտէն՝ Զաքարիա նամընտա պիր քէահին
պուլունըպ՝ զէվճէսի տախի Հարուն գըզլարընտան
օլարագ, իսմի էլիսապէթ իտի :
- 6 Իքիսի տախի Ալլահն հուզուրընտա սալիհ օլուպ՝
Բապպըն ճիւմլէ էվլամիր ու ահքէամընըն պիլա գու-
- 7 սուր իճրասընտա պուլունուրլար իտի : Վէ էլիսա-
պէթ 'ազիրէ օլտըզընտան էվլատլարը օլմայըպ, ի-
- 8 քիսի տէ խսյլի եաշլը իտիլէր : Վէ վագը՝ օլտու

- քի մերգում՝ քէնտի նէվպէթի սրբասրնտա , Աւ-
 լահըն հուզուրընտա քէհանէթ խըտմէթինի իճրա
 9 էտէր իքէն , քէհանէթ 'աաէթի իւզըէ Բապպըն
 հէյքէլինէ կիրիպ' պուխուր եագմագ դուր'աաը
 10 քէնտինէ տիւշտիւ : Վէ գալմըն պիւթիւն ճէմա-
 'տթը տտխի պուխուր վագթընտա խարիճտէ տու'ա
 11 էթմէքտէ իքէն , Բապպըն մէլէյի պուխուր մէզպա-
 12 հընըն սաղընտա տուրուպ' անա կէօրիւնտիւ : Վէ
 Զաքարիտ անը կէօրիւնճէ միւզթարիպ օլուպ' քէն-
 13 տիսինէ գօրգու կէլտի : Վէ մէլէք անա' Գօրգմա ,
 էյ Զաքարիտ , զիրա նիյաղըն գապուլ օլունմաղէ ,
 զէվճէն Էլիսապէթտէն սէնին պիր օլլուն օլաճագ ,
 14 վէ անա Եուհաննաթ թէսիյէ էտէճէքսին : Վէ սա-
 նա սիւրուր վէ շատլըգ օլուպ' անըն վէլատէթին-
 15 տէն չօգ քիմնէլէր մէսրուր օլաճագ տըր : Զիրա
 Բապպըն հուզուրընտա պէջիւք օլուպ' տալա շէրապ
 վէ միւսքիր իշմէյէճէք , վէ հէման վալիտէսինին բահ-
 մինտէն Բուհ իւլ Գուտա իլէ մէմու օլաճագ տըր :
 16 Վէ պէնի ի'րոպէլտէն չօգ քիմնէլէրի' քէնտիլէրին
 17 Աւլահը օլան Բապպա քիւճու' էթտիրիպ' Փէտէրլէ-
 րին գալլլէրինի էվլատա , վէ 'ասիլէրի սալիհէլէրին
 'ազլընա տէօնտէրիպ' Բապպա հաղըլլանմըշ պիր
 գալմ' թէհիյէ էթմէք իւզըէ , Էլիյանըն բուհու վէ
 գուտրէթի իլէ անըն էօնիւնճէ կիտէճէք տիր' տէ-
 18 տի : Զաքարիտ տախի մէլէյէ՝ Պուռնու նէտէն պի-
 լէյիմ' զիրա պէն իիթիյար օլուպ' զէվճէմ տախի
 19 խալլը եաշլը տըր' տէտի : Վէ մէլէք , անա ճէվա-
 պէն՝ Պէն Աւլահըն հուզուրընտա տուրան ճէպրաիլ
 իմ' վէ սանա սէջլէյիպ' պու շէյլէրի թէպշիր էթ-
 20 մէյէ իրսալ օլունտըմ' : Վէ իշթէ սէն վագթընտա

- իթմամ՝ օլունածագ սեօզէրիմէ ինանմատըղըն ի-
 չիւն , պունլարըն վուգու՝ պունլածաղը կիւնէտէկին
 տիլսիզ օլուպ՝ սէօյլէմէյէ միւգթէտիր օլմայաճագ-
 21 սըն՝ տէտի : Վէ գավմ՝ Զաքարիայը պէքլէմէքտէ
 օլուպ՝ հէյքէլտէ թէէխիւրինէ թէ՛աճծիւպ էտիյօր-
 22 լար իտի : Օլ տախի տիշարըյա չըգտըգտա , անլէրէ
 սէօյլէմէյէ միւգթէտիր օլմատըղընտան , հէյքէլ-
 տէ պիր բույա կէօրմիւշ օլտըղընը անլատըլտօր , օլ
 տախի անլէրէ իշարէթ իլէ թէֆհիմ էտէրէք՝ տիւ-
 23 սիզ գալտը : Վէ վագը՝ օլտու քի՝ խըտմէթինին
 կիւնլէրի թէմամ՝ օլմաղլէ , քէնտի խանէսինէ կիթ-
 24 տի : Վէ օլ կիւնլէրտէն սօնիրա , ղէվճէսի էլիսա-
 25 պէթ համիլէ օլուպ՝ Բապպ պէյն էն նաա՝ այըպընը
 գալտըրմագ իչիւն , պոնա հիւան ի նաղար գըլտըը
 էյամտա պէօյլէ էյլէտի՝ տէյէրէք քէնտինի պէշ այ
 կիզլէտի :
 26 Վէ ալթընճը պտա մէլէք ճէպրաիւ Սլահ
 թարաֆընտան , ճէլիլտէ վագը՝ Նաղարէթ նամ
 27 պիր շէհրէ , Տաուտ խանէտանընտան Եուսուֆ իս-
 մինտէ պիր ատէմէ նիշանլը օլան պիր պաքիրէնին
 նէզտինէ կէօնտէրիլտի . վէ օլ պաքիրէնին իսմի
 28 Մէրեէմ՝ իտի : Վէ մէլէք մէրգուճէնին նէզտինէ
 կէլիպ՝ Սէլամին՝ ալէյք , էյ լութֆա նաիւ օլմուշ
 պաքիրէ , Բապպ սէնին իլէ տիր . սէն նիսա պէյ-
 29 նինտէ միւպարէք սին՝ տէտի : Օլ իսէ Ֆէյէ կէօր-
 տիւքտէ , քէլամընտան միւգթարիպ օլուպ՝ Պու-
 նա՝սըլ սէլամ օլա՝ տէյիւ թէֆէքթիւր էտէր իքէն ,
 30 Մէլէք անա՝ Գօրգմա , էյ Մէրեէմ՝ ղիրա Սլահնըն
 31 ինտինտէ լութֆ պուլտուն : Վէ իշթէ համիլէ
 օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագսըն , վէ անա Յի-

- 32 սուս թէամիյէ էտէսին : Օ պէօյիւք օլուպ' անս
իպն իւլ Միւթա'ալ տէնիլէճէք , վէ Բապպ Ալլահ
33 անս փետերի Տաուտըն թախթընը վէրէճէք տիր , վէ
պէյթի Եա'գուպըն իւզերինէ իլէլ էպէտ Տիւքիւմէթ
սիւրիւպ' մէլէքիւթիւնին նիհայէթի օլմայաճադ տըր'
34 տէտի , Մէրեէմ' իսէ մէլէյէ' Պու նուրըլ օլապիլեր ,
35 չիւնքի պիր էրի պիլմէմ' տէտի : Մէլէք տախի անս
ճէվապէն' Սէնին իւզերինէ Բուճ իւլ Գուտս կէլիպ'
Միւթա'ալըն գուտրէթի սանս կէօկէ օլաճադ .
պու էճիլտէն սէնտէն թէվէլլիւտ էտէճէք մուգատ .
36 տէս զաթտ տախի իպնուլլահ տէնիլէճէք տիր : վէ
իշթէ գարիպէն Էլիսապէթ տախի իիթիյաբըզըն-
տա պիր օղուլա համիլէ օլուպ' պու այ օլ 'ադիրէ
37 տէնիլէնին ալթընճը այը տըր . Զիրա 'ինտ Ալլահ
հիւ պիր շէյ զայրի միւմբին տէյիլ տիր' տէտի :
38 վէ Մէրեէմ' իշթէ Բապպըն ճարիյէսի , պանս սէօ-
զիւնէ կէօրէ օլտուն' տէմէսիլէ մէլէք անըն նէզտին-
տէն կիթտի :
39 վէ Մէրեէմ' օլ կիւնլէրտէ գալգըպ' ալէլ 'տ-
ճէլէ , տաղար ճիվարընս , Եէհուտս շէհրինէ կի-
40 տիպ' Զաքարիանըն խանէսինէ կիրէրէք : Էլիսապէ-
41 թէ սէլամ վէրտի : վէ Էլիսապէթ Մէրեէմին սէ-
լամընը իշիթտիյի կիպի , չօճուգ անըն բահմինտէ
սըչրատը . վէ Էլիսապէթ Բուճ իւլ Գուտս իլէ մէմ'
42 լու օլուպ' Պիւլէնտ ալաղ իլէ չաղըբարադ տէտի
քի' Սէն պէյն էն նիսս միւպարէք սին , վէ սէնին
43 բահմինին մահսուլը միւպարէք տիր : վէ պու
պանս նէօրէտէն օլտու քի' Բապպըմըն վալիտէսի
44 Եանըմս կէլէ : Զիրա իշթէ սէլամընըն սէսի գու-
լաղմս տէյտիյի կիպի , չօճուգ բահմինտէ չատ-

- 45 լըգտան սըչրատը : Վէ նէ՝ միւսարէք տիր իման
 կեթիրմիշ օլան , զիրա Բապպ թարաֆընտան անա
 46 սեյլէնիլէն շէյլէր իթմամ օլունաճագ տըր : Մէր-
 47 եէմ տախի՝ ճանըմ Բապպա թա'ղիմ էտիպ՝ Բու-
 հում խէլագքետըմ օլան Ալահտա շատ օլտու :
 48 Զիրա ճարիյէսինին էանա հալինէ նաղար գըլտը ,
 վէ իշթէ շիմտէն սօնկրա ճիւմլէ նէսլլէր պանա՝ Նէ՝
 49 միւսարէք աէյէճէքլէր տիր . Զիւն քի Գատիր պա-
 նա պեյիւք շէյլէր էյլէտի , Անըն իամի տախի
 50 գուտտուս տըր . Վէ մէրհամէթի նէսլտէն նէսլէ
 51 քէնտինտէն գօրգանլարըն իւզէրինտէ տիր : Գէնտի
 փազուտու իլէ գուտրէթ իպրաղ էյլէտի . միւթէ-
 քէպպիրլէրի գալլլէրինին էֆքետընտա փէրիշան
 52 էյլէտի : Գուտրէթ սահիպլէրինի թախթլարընտան
 53 էնտիրիպ՝ էանալարը եիւճէլթաի : Աճ օլանլարը
 նի՝մէթլէր իլէ տոյուրըպ՝ զէնկինլէրի պօշ կէօնտէր-
 54 տի : Էճտատըմըղա սեյլէտիյի իւզըն՝ Իպրահիմ
 իլէ անըն զիւրրիյէթինէ իլ էլ էպէտ օլան մէրհա-
 55 մէթի թէզէքքիւր էտիպ , Գուլու Խարայէլէ իմտատ
 էյլէտի՝ տէտի :
 56 Վէ Մէրեէմ անըն եանընտա իւշ այ գալտըգ-
 տան սօնկրա , քէնտի խանէսինէ 'ալտէթ էյլէտի :
 57 Վէ էլիսապէթին միւտտէթի վազը համլի
 58 թէմամ օլտըգտա , պիր օղուլ տօղուրտու : Վէ
 գօնշուլարը իլէ ագրապասը Բապպըն անա 'աղիմ
 մէրհամէթ էյլէտիյինի իշիթտիքլէրինտէ՝ անընէ
 պէրապէր սէվինիլլէր իտի :
 59 Վէ վազը՝ օլտու քի՝ սէքիղինճի կիւնտէ մա՝-
 սումու խաթն էթմէյէ կէլիպ անա փէտէրինին իս-
 60 մի իլէ Զաքարիա թէսմիյէ էթտիլէր : Լաքին վա-

- լէտէսի ճէվապ վերիպ՝ խայր, անճագ Եռհաննա
- 61 Թէսմիյէ օլունաճագ տըր՝ տէտի: Անլէր տա-
- իի մերգուսէյէ՝ Ագրապանտա պու իսմ իլէ
- 62 միւսէմմա պիր քիմնէ եօզ տըր՝ տէտիլէր, վէ՝ Նէ՞
- իսիմ իլէ Թէսմիյէ օլունամսընը իսթերսին՝ տէյիւ
- 63 իշարէթ իլէ փէտէրինտէն սուսլ էթտիլէր: Օլ
- տախի պիր լէվհա իսթէյիպ՝ իսմի Եռհաննա տըր՝
- տէյիւ եազտըղընտա, ճիւմլէսի թէ՛աճճիւպ էթ-
- 64 տիլէր, վէ հէման ազըզ վէ տիլի աշըլըպ՝ Ալլահա
- 65 համտ էտէրէք թէքէլլիւմ էյլէտի: Վէ էթրաֆտա
- թէմէքքիւն էտէնլէրին ճիւմլէսինէ գօրգու տիւ-
- շիւպ՝ պու նէսնէլէրին քեաֆֆէսի Եհհուտիյէնին
- 66 պիւթիւն տաղիթանընտա շայ՝ օլարագ, իշիտէն-
- լէրին ճիւմլէսի՝ Աճէպա պու մա՛սում Նէ՞ օլաճագ
- տըր՝ տէյերէք, Է-գո-՝-միւ խաթըրլարընտա հըֆը
- էթտիլէր. վէ Բապպըն էլի անըն իլէ իտի:
- 67 Փէտէրի Զաքարիա տախի Բուհ էլ Գուտա իլէ
- մէմլու օլուպ իլհամ իլէ սէյլէյերէք, տէտի քի՝
- 68 իսրայէլին Ալլահը Բապպ միւպարէք օլսուն, չիւն-
- քի գալմընը ղիյարէթ էտիպ անը ֆիտիյէ իլէ
- 69 խէլաս էյլէտի: Վէ գատիմտէն պէրու մուգատ-
- տէս փէյլամպէրլէրինին ազըզ իլէ սէյլէտիյի իւղ-
- 70 րէ, Տիւշմէնլէրիմիզտէն վէ պիզէ պիլ ճիւմլէ պուղը
- 71 էտէնլէրին էլինտէն խէլաս օլմագ իւզըրէ, Գուլու
- Տաուտըն խանէտանընտա պիլիմ իշիւն *խէլաւը
- 72 աղիմ՝ իզհար էյլէտի. Թաքի էճտատըմըզա մէրհա-
- 73 մէթ էտիպ՝ քէնտի մուգատտէս ահալընը, Եա՛նի
- տիւշմէնլէրիմիզին էլինտէն գուրթուլմուշ օլարագ,

*Ե-ն. խէլաս պույնուզը

- ['եօմբիւմիւղիւն] ճիւղէ կիւնէրինտէ քէնտի հու-
- 74 զուրընտա , Մուգատտէսլէք վէ սալահ իլէ պիւր
խալֆ քէնտինէ 'իպատէթ էթմէմիղի իհսան էլլէ-
- 75 մէք իչիւն՝ փէտէրիմիղ իպրահիմէ էթտիյի եէմինի
- 76 խաթրա կէթիրէ : Սէն տախի , էյ մա'սոււմ , Միւ-
թա'ալըն փէյլամպէրի թէսմիյէ օլունաճագսըն ,
- 77 Զիրա սէն զուլմէթլէ զըլլը մէվթաէ օթուրանլա-
րա զիյա վէրմէք՝ վէ այագլարըմըզը թարիգ ի սէ-
լամէթէ կէօթիւրմէք իւղլէ , Ալլահըմըզըն չէֆգաթ
ու մերհամէթինտէն նաշի աօզան Կէնէն եիւճէ-
- 78 լէրտէն զիյարէթիմիղ իչիւն կէլմէյիլէ , Գալմընա
կիւնաճլարըն 'աֆվը իլէ օլան խէլասը ի'լամ էթ-
- 79 մէք իչիւն , Բապպըն եօլլարընը հազըրլամագ իւղլէ
անըն էօնիւնտէն կիտէճէքսին :
- 80 Վէ մա'սոււմ պէցիյիւպ Բուհտա գուվվէթլէնիր ,
վէ իսրայէլտէ եէվմ ի զուհուրընտ տէկին չէօլլէրտէ
տուրուր իտի :

ՊԱՊ 2

- 1 Օլ կիւնէրտէ պիւթիւն տիւնեանըն թահրիր ի
նուֆուսը իչիւն՝ Գայսէր Ավղուսթօս թարաֆըն-
- 2 տան ֆէրմանըն սիւտուրը վագը՝ օլտու . Պու իլք
թահրիր Գիրինիօս Սիւրիա վալիի իքէն օլտու :
- 3 Վէ ճիւղէսի թահրիր օլունմագ իչիւն , հէր քէս
քէնտի չէհրինէ կիտէր իտի :
- 4 Իմտի Եուսուլֆ տախի Տաուտըն պէյթ վէ նէս-
լինտէն օլմաղլէ , համիլէ օլան նիշանըսը Մէրեէմ
- 5 իլէ պէրապէր թահրիր օլունմագ իչիւն , Ճէլլէտէն՝
Նազարէթ չէհրինտէն Եէհուսիյէյէ , Պէյթլէհէմ
տէնիլէն Տաուտըն չէհրինէ չըգտը :

- 6 Վէ վազը՝ օլտու քի՝ անլէր օրատա իբէն , մեր-
գունմէնին միւտտէթ ի վազը հասլի թէմամ օլտըգ-
- 7 տա , իլք օղլունու տօղլուրաու վէ անը գունտագ-
լլըրպ՝ քէնտիլէրէ խանտա եէր օլմամաղլէ , եէմ
լիքտէ եաթըրտը :
- 8 Վէ օլ ճիվարտա , օվատա գալըպ սիւրիւլէրինի
- 9 կէճէլէյին պէքլէյէն չօպանլար վարըտը . Վէ իշ-
թէ Բապպըն մէլէյի իւղէրլէրինէ էնիպ՝ կթրաֆլա-
րընտա Բապպըն ճէլալի զիյա վէրմէյիլէ , զիյատէ-
- 10 սիլլէ խալֆէ կլլէտիլէր : Վէ մէլէք անլէրէ՝ Խալֆ
էթմէյին , զիրա իշթէ պիւթիւն գալմա վուգու՝
պուլաճագ պիր սիւրուրը 'աղի'ի սիղէ թէպշիր է-
- 11 տէրիմ . Չիւնքի սիղէ պու կիւն Տաուտըն չէհրինտէ
Մէսիհ վէ Բապպ օլտն խէլապքեար տօղմուշ տըր :
- 12 Վէ գունտագլանմըշ վէ եէմլիքտէ եաթար պիր մա՝-
տում՝ պուլմանը սիղէ նիշան օլաճագ տըր՝ տէտի :
- 13 Վէ անսըզըն , մէլէք իլէ պէրապէր , ճիւնուտ ի սէ-
մալիյէնին պիր ճիւմհիւրիւ հազըր պուլունուլ՝
- 14 Ալլահա սէնա էտէրէք՝ Էն եիւճէլէրտէ Ալլահա
համտ , եէր իւղէրինտէ սէլամէթ , ատէմլէրտէ
հիւսն ի րիզա՝ տէտիլէր :
- 15 Վէ մէլէքլէր եանլարընտան սէմայա չըգտըզլա-
րընտա , օլ չօպանլար պիրի պիրինէ՝ Շիմաի Պէյթ-
լէհէմէ գատար վարըպ Բապպըն պիղէ պիլտիրտիյի
- 16 պու վազա՝սըր կէօրէլիմ՝ տէտիլէր : Վէ 'ալէլ
'աճէլէ կիտիպ՝ Մէրեէմ իլէ Եուսուֆը վէ եէմլիքտէ
- 17 եաթան մա՝սումը պուլտուլար : Վէ կէօրտիւքտէն
սօնկրա , պու մա՝սումըն հագգընտա քէնտիլէրէ
- 18 սէյլէնիլէն շէյի էթրաֆա նէշը էթտիլէր : Վէ ի-
շիտէնլէրին ճիւմլէտի չօպանլարըն քէնտիլէրէ սէյ-

- 19 լէտիքլերի շէյլերէ թէ'աճճիւպ էթտիլէր : Մէրեւմ
տտիսի պու նէսնէլերին ճիւմէսինի գալպինտէ թէ.
- 20 Ֆէքքիւր էտերէք հըֆղ էտեր իտի : Վէ չօպան
լար՝ քէնտիլերինէ սէյլէնիլտիյի վէճճլէ , իշիտիպ
կէօրտիւքլերի ճիւմէլէ շէյլերտէն տօլսյը Ալլահա
- 21 համա ու սէնա էտերէք 'ալտէթ էթտիլէր : Վէ
մա'սումըն խիթտիը իշիւն սէքիզ կիւն թէմամ
օլտրգտա , օ տահա աւա բահմինտէ մէվճուտ օլ
մաղտան էվիլէլ մէլէք թարաֆընտան թէսմիյէ օ.
լունտըը իւզըն՝ Յիսուս թէսմիյէ օլունտու :
- 22 Վէ Մուսանըն շէրի'աթը միւճիպինճէ տնլերին
էյամը թաթհիլի թէմամ օլտրգտա , հէր իւք
տօղան էրքէք չօճուգ Բապպա մուգատտէս տէնիլէ՝
- 23 տէյիւ , Բապպըն շէրի'աթընտա մուհարրէր օլտըը
- 24 իւզըն մա'սումը Բապպա թաղտիմ՝ էթմէք , Վէ
Բապպըն շէրի'աթընտա պիր չիֆթ գումրու ետիտ
իքի կէօյէրճին եազրուտու պույուրուլտըը իւզըն ,
գուրպան 'արղ էթմէք իշիւն , տնը Երուշալէմէ
չըգարտըլար :
- 25 Վէ իշթէ Երուշալէմէ Սիմ'օն իսմինտէ սալիճ վէ
միւթթաղի պիր ատէմ պուլունուպ՝ Իսրայէլին թէ.
սէլլիսինէ միւնթաղիը օլտրադ , Բուհ իւլ Գուտս
- 26 տնըն իւզերինտէ իտի : Վէ Բապպըն Մէսիհինի կէօր.
մէյինճէ էօլլւմ կէօրմէյէճէյի՝ Բուհ իւլ Գուտս
թարաֆընտան քէնտիսինէ վահի օլունմուշ իտի :
- 27 Վէ 'ատէթի շէրի'աթ իզթիզաընը հազգընտա
իճրա էթմէք իւզըն՝ վալլտէյնի մա'սում Յիսուսու
իշէրի կէթիւրտիլէրինտէ , մէզքիւր տախի Բուհուն
- 28 տէլալէթիլէ հէյքէլէ կէլիպ՝ Անը գուճաղընա ալա.
- 29 բազ՝ Ալլահա համա էտիպ , Եա Բապպ , շիմտի

- սենին քելամբնա կեօրէ գուլունու սէլամէթլէ սալը
- 30 վերիւրին . Զիրա կեօզլէրիմ' պիլ ճիւմլէ միլլէթ-
- 31 լէր հուզուրնտա , թաիֆէլէրին թէնվիրի իչիւն
- 32 նուր' վէ դավմն իարպլէլէ շան օլմագ իւզլէ' Հա-
- դըլլատըղն խէլասընը կեօրտիւլէր' տէտի :
- 33 Վէ վալիտէսի իլէ Եսլուֆ անըն հագդընտա
- 34 սեյլէնիլէն շէյլէրէ թէ' աճճիւլ էտէրլէր իտի : Սիմ-
- 'օն տախի անլէրէ խայր տու'ա էտիպ' անըն վա-
- լիտէսի Մերեմէ տէտի քի' իշթէ պու Բա'ա'ա' իսրա-
- էլտէ չօգ քիմսէլէրին տիւշմէսի վէ դալգամագ իչիւն
- վէ 'ալէյհինտէ սեյլէնիլէճէք պիր 'ալամէթ օլմագ
- 35 իւզլէ վազ' օլունմուշ տըր : (վէ սենին քէնտի
- ճանընտ տախի պիր դըլլէ կէչէճէք .) թա քի չօգ
- դալլէրին էֆքեարը քէշֆ օլունա :
- 36 Վէ Աշէր սըպթընտան' Ծանուէլին գըղը Հաննա
- նամ' պիր նէպիլէ վար իտի , մէրգուլմէ խայլի եաշ-
- լը օլուպ' պէքեարէթի վալթընտան եէտի երլ գօ-
- 37 ճա իլէ եաշումըլ օլուպ' թագրիպէն սէքսէն տէօրթ
- սէնէտէն պէրու տուլ դալարագ , կէճէ կիւնտիւզ
- օրուճ վէ տու'ա իլէ 'իպատէթ էտէրէք , հէյ.քէլ-
- 38 տէն պըրըլմաղ իտի : Օլ տախի օ ստա'թտա հա-
- ղըր պուլունուպ' Բապպա համտ էտէրէք , Երուշա-
- լիմտէ խէլաստ միւնթաղիր օլանլարըն ճիւմլէսինէ
- անըն հագդընտա սեյլէր իտի :
- 39 Աշէր տախի Բապպըն շէրի'աթը միւճիպինճէ
- ճիւմլէ վաճիպ օլան շէյլէրի իճրա էթտիքտէն ոօնկ-
- րա , ճէլիլէ , քէնտի շէհիլլէրի հաղարէթէ 'ալ-
- 40 տէթ էթտիլէր : Մա'սուլ տախի պէյիւլիւպ վէ
- Բուհտա գուլվէթլէնէրէք վէ հիքմէթ իլէ մէմլու օլա-
- րագ , Ալլահըն լութֆու անըն իւզէրինտէ իտի :

- 41 Վէ անըն վաղիտէյնի հէր սէնէ ֆըսըհ պայրամըն.
 42 տա, Երուշաղիմէ կիտէրէր իտի: Վէ Յիսուս օն
 իքի ետընտա իքէն, անլէր պայրամըն 'ատէթի
 43 իւզըէ, Երուշաղիմէ չըզըպ' Եյամընը թէմամ էտիպ
 'ավտէթ էթտիքլէրինտէ, չօճուգ Յիսուս Երուշա-
 44 լիմտէ գալտը: Վէ Երուսուֆ իլէ վաղիտէսի պուսու
 պիլմէյէրէք՝ եօլտաշլար արասընտա տըր զաննը իլէ
 պիր կիւնիւք եօլ կիթմիշլէր իքէն, անը ագրապա իլէ
 45 աշնալարընըն արաղընտա արատըլտըր իսէ տէ, Պուլ-
 մամաղլէ, անը արայարագ Երուշաղիմէ տէօնտիւ-
 46 լէր: Վէ իւչ կիւնտէն սօնկրա, անը հէյքէլտէ
 մոն'ալլիմլէր արասընտա օթուրմագտա, վէ անլէրի
 տինկլէյիպ անլէրէ սուսլլար իրատ էթմէքտէ պուլ-
 47 տուլար: Վէ անը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի տաիի
 տիրայէթինէ վէ ճէվապլարընա հայրէթտէ գալըր-
 48 լարըտը: Վէ անը կէօրտիւքլէրինտէ, միւթէհսլըր
 օլուպ, վաղիտէսի տնա՝ Եյ օղուլ, պիղէ նի՞չիւն
 պէօլլէ էթտին. իշթէ փէտէրին վէ պէն էլէմ չէ-
 49 քէրէք, սէնի արայօր իտիք՝ տէտի: Օլ տաիի ան-
 լէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն արայօր իտինիլ, փէտէրիմին
 պէյթինտէ պուլունմագլըղմ վաճիպ իտիյինի պիւլ-
 50 մէ՞զ մի իտինիլ տէտի: Վէ անլէր քէնտիլէրէ
 51 սէջլէտիյի սէօղիւ ֆէհմ' էթմէտիլէր: Օլ տաիի
 անլէր իլէ պէրապէր էնիպ Նազարէթէ կէլտի, վէ
 անլէրէ իթա'աթ էտէր իտի. վաղիտէսի տաիի պու
 սէօղլէրին ճիւմլէսինի գալպինտէ հըֆղ էտէր իտի:
 52 Վէ Յիսուս հիքմէթ վէ գամէթտէ վէ Ալլահըն
 վէ ինսանըն հիւսն ի նազարընտա քէսպ ի թէրագպը
 էտէր իտի:

ՊԱՊ 3

- 1 Վէ թիպարիօս Գայսերին սալթանաթըննն օն պէ-
շիննի սենէսինսէ, փօնթօսլու փիլաթօս Եէհուտիյէ
վալիսի, վէ Հէրօտէս ճէլիլին բէիսի բուպ'ը, վէ
գարնտաշը Ֆիլիպպօս Իթուրիա իլէ Թրաքսօնիթիս
տիյարըննն բէիսի բուպ'ը, վէ Լիւսանիաս Ապիլի-
- 2 նէնին բէիսի բուպ'ը, Վէ Հաննա իլէ Գայաֆաննն
քէհանէթի 'ուզմուլարը էանսարնտա' չէօլտէ Զաքա-
րիաննն օղլու Եուհաննայա Ալլահնն քէլամը կէլ-
- 3 տի, Օլ տախի Իրտան ճիվարընտա վազը' ճիւմլէ
մահայլէրէ կէլիպ կիւնասլարընն 'աֆվը իլիւն թէվպէ
- 4 վաֆթիլիին վա'զ էտէր իտի. Նիթէքիմ' իշահա
փէլլամպէրին քէլամլարընն քիթապընտա' Բուպըն
եօլունու հաղըրլայըպ, Թարիպլէրինի սօղըրուլըն.
- 5 Հէր տէրէ սօլուպ' հէր տաղ վէ թէփէ ալլազլա-
նարագ, էյրիլէր սօղըրու, վէ սարփի եօլլար տիւզ
- 6 օլաճուգ ալը. Վէ քեսաֆֆէի պէշէր Ալլահնն իւ-
լասընը կէօրէճէք տիր' տէյէրէք, չէօլտէ նիտա էտէ-
նին սէտասը' տէյիւ Թահրիր օլունմուշ ալը.
- 7 Իմտի քէնտի եէտի իլէ վաֆթիլ օլունմաղա չը-
գըպ կէլէն ճէմա'աթլարա' Է'Յ էնկէրէք նէսիլ, կէ-
լէճէք զաղապտան գաչմագըղը սիզէ քի'մ կէօս-
- 8 թէրտի: Իմտի թէվպէյէ լայըգ սէմէրէ հուսուլա
կէթիրին. վէ քէնտի քէնտինիզէ' փէտէրիմիզ Իպ-
րահիմ տիր' տէմէյէ պաշլամայըն, զիբո սիղէ տէ-
րիմ քի' Ալլահ Իպրահիմէ շու Թաշլարտան պէլ-
- 9 Եվլատ վիւճուտէ կէթիրմէյէ գատիր տիր: Հէմ'
տախի հալա պալթա աղտճլարըն քէօքիւնիւն եա-

- նընա գօնուլմուշ տըր . իմտի էյի մէյլէ վերմէյէն
 հէր աղաճ քէսիլիպ' աթէշէ աթըլըր' տէր իտի ,
 40 ճէմա'աթ տախի' Պու սուրէթտէ պիլ նէ° իշէ-
 41 յէլիմ' տէյիւ անտէն սուալ էթտիլէր : Օլ տախի
 անլէրէ ճէվապընտա , իքի էնթարիսի օլան' պիրիսի-
 նի օլմայանա վէրսին , թա'ամը օլան տախի պէյլէ
 42 էյլէսին' տէտի , Վէ վաֆթիլ օլունմագ իւզրէ
 կէօմրիւքճիլէր տախի կէլիպ , անա' էյ մու'ալլիմ ,
 43 նէ° իշէյէլիմ' տէտիքլէրինին իւզէրինէ , Սիզէ էմր
 օլունանտան զէյատէ պիր շէյ թալէպ էթմէյին'
 44 տէտի : 'Ապքերլէր տախի' Պիզ տէ նէ° իշէյէլիմ'
 տէյիւ անա սօրտուլար . վէ անլէրէ' ֆիմնէյէ զուլմ'
 էթմէյին , վէ իֆթիրա պիրլէ զաւոր էթմէյին , վէ
 'իւլիւֆէնիզէ գանա'աթ էյլէյին' տէտի :
 45 Վէ գաւմ' ինթիզարտա օլուպ ծիւմլէսի Եուհան-
 նանըն հագգընտա' 'Աճէպա ֆրիտտու պո' մու տըր'
 տէյիւ դալպլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր իքէն ,
 46 Եուհաննա ծիւմլէսինէ ճէվապէն' Աէրչի պէն սիզի
 սու իլէ վաֆթիլ էտիյօրլմ , ամմա պէնտէն տահա
 գուտրէթլի օլան կէլիյօր , քի պէն անըն սյագ
 գապլարընըն թաամուսընը չէօլմէյէ լալըգ տէյիլ իմ .
 օ սիզի Բուհ իւլ Պուտա վէ աթէշ իլէ վաֆթիլ
 47 էտէճէք տիր , Եափասը տախի էլինտէ օլուպ' քէն-
 տի խարմանընը պիթ թէմամ սափուրարագ , պուզ-
 տայը անպարընա ճէմ' էտիպ' սամանը իսէ սէօ-
 48 յիւնմէզ աթէշէ Եադաճագ տըր' տէտի : Պէյլէճէ
 տահա զսյրի նիչէ շէյլէր գաւմ' նասիհաթ էտիպ'
 թէպլիր էտէր իտի :
 49 Վէ բէիո էր բուպ' Հէրօտէս' գարնտաշը [Ֆիլիպպօ-
 սուն] զէվճէսի Հէրօտիատան , վէ Հէրօտէսին էթմիշ

օլտըղը պիւ ճիւմիէ ֆէնայըդլարտան տօլայը Եռ-
հաննա թարաֆընտան թադպիհ էտիլմէյիլէ , ճիւմ :

20 Լէսինին իւզէրինէ անը մահպէսէ իլդա էթմէքլիյի
տալիի 'իլալէ էթտի :

21 Վէ ճէմի' խալգ վաֆթիլ օլունտըղը պրատա'
Յիսուս տալի վաֆթիլ օլունուպ տու'ա էտէր իքէն ,

22 Կէօք աչըղըպ' Բուհ իւլ Գուտս անըն իւզէրինէ հի-
յէթ ի ճիւմիյէ իլէ վէջէքճին Վիպի նաղիլ օլտու ,
վէ կէօքտէն՝ Սէվկիւլիւ Օղլում սէն սին , սէնտէն
րաղի իմ' տէյիւ պիր սէտա վուգու' պուլտու :

23 Վէ Յիսուս քէնտիսի թադրիպէն օթուլ էաշընա
կիրմէյէ պաշլատը . վէ զանն օլունտըղընա կէօրէ իպն

24 ի Եռսուֆ , Պէն Էլի , պէն Մաթսաթ , պէն Լալի ,

25 պէն Մէլքի , պէն Եաննա , պէն Եռսուֆ , Պէն Մաթա-
թիա , պէն 'Ամօս , պէն Նահում , պէն Հէսլի , պէն

26 Նաճճայ , Պէն Մահաթ , պէն Մաթթաթիա , պէն

27 Շէմ' ի , պէն Եռսուֆ , պէն Եէհուտա , Պէն Եռ-
հաննա , պէն Բիսա , պէն Զէրուպապէլ , պէն Շա-

28 ալթիէլ , պէն Նէրի , Պէն Մէլքի , պէն Ատտի ,

29 պէն Գօսում , պէն 'Էլմօտում , պէն 'իք , Պէն Եռ-
սա , պէն Էլի'աղար , պէն Եօրիմ , պէն Մաթսաթ ,

30 պէն Լալի , Պէն Աիմ'օն , պէն Եէհուտա , պէն Եռ-

31 սուֆ , պէն Եօնան , պէն Էլիյազիմ , Պէն Մէլիյա ,
պէն Մայնան , պէն Մաթթաա , պէն Նաթան ,

32 պէն Տաուտ , Պէն Եէսսի , պէն 'Օպիտ , պէն Պո' :

33 տղ , պէն Սալմօն , պէն Նահշօն , Պէն 'Ամիւնատապ ,
պէն Արամ , պէն Հէսրօն , պէն Ֆարէս , պէն Եէ-

34 հուտա , Պէն Եա'գուպ , պէն Իսհաղ , պէն Իպրա-

35 հիմ , պէն Թարահ , պէն Նահօր , Պէն Սարուի ,
պէն Բա'ու , պէն Ֆալէճ , պէն 'Ապիր , պէն Շա-

- 36 Լահ, Պէն Գոյնան, պէն Արֆախատ, պէն Շէմ,
 37 պէն Նուհ, պէն Լամէք, Պէն Մաթուշալախ, պէն
 Աինօխ, պէն Եարէտ, պէն Մահլալիէլ, պէն Գայ-
 38 նան, Պէն Էնօշ, պէն Շէթ, պէն Ատամ, Իպն
 Ալլահ իսի :

ՊԱՊ 4

- 1 Վէ Զիսուս Բուհ իւլ Գուտս իլէ մէմու օլարուգ,
 Իրտանտան 'ավտէթ էտիպ' Բուհուն սէվգիլէ պէ-
 2 ըիյէյէ կիթտի. վէ շէյթան թարաֆընտան գըրգ
 կիւն թէճրիւպէ օլունարագ, օլ կիւնլէրտէ հիշ պիր
 շէյ եէմէտի, վէ միւտտէթ ի մէղքիւրէ թէմա-
 մընտա, նիհայէթ աճըգտը :
 3 Վէ շէյթան անա՝ Էյէր Իպնուլլահ իսէն, շու-
 4 թաշըն էքմէք օլմասընը էմը էյլէ՝ տէտի : Զիսուս
 տախի անա ճէվապէն՝ Ինսան ետլընըղ էքմէք իլէ
 եաշամաղ, անճագ Ալլահըն հէր պիր քէլամը իլէ
 Էւլը՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի :
 5 Վէ շէյթան անը էիւքտէք պիր տաղտ չըգարըպ
 ան ի վահիտտէ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէմալիքինի
 6 կէօսթէրտի : Վէ շէյթան անա՝ ճիւմլէ պու հիւ-
 քիւմլէթի, վէ անլէրին շանընը սանա վէրէյիմ, զի-
 րա պանա թէսլիմ օլունմուշ տըր, պէն տախի քի-
 7 մէ իսթէրսէմ վէրիւրիմ : Իմտի էյէր սէն պանա
 սէճտէ գըլար իսէն, ճիւմլէսի սէնին օլունա՝ տէտի :
 8 Վէ Զիսուս անա ճէվապէն՝ [Արտըմա չէքիւ ԷՅ
 շէյթան, զիւրա] Ալլահըն օլան Բապպա սէճտէ գը-
 լաւըն, վէ ետլընըղ անա 'իպատէթ էտէսին' տէ-
 յիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի :

- 9 Վէ անը Երուշաղիմէ կեօթիւրիպ հէյքելին պուր-
ճընըն իւղէրինտէ տուրտուրարագ , անա՛ Էյէր իպ-
նուլա՛ հիտէն , քէնտինի պուրատտան աշաղը աթ .
- 10 Զիրա՛ Սէնի հըֆզ էթմէք իւզըէ սէնին հաղգընտա ,
- 11 քէնտի մէլաիքէսինէ թէնպիհ էտէճէք . Վէ անէր
տախի ոյաղըն թաշա չարփմամարը իշիւն սէնի էլ-
լէրի իւղէրինտէ գալաըրաճագլար՝ տէյիւ եազըլմըշ
- 12 տըր տէտի : Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Սլլա՛հըն
օլան րապպը թէճըրիւպէ էթմէյէսին Գէյի- սէյլէ-
- 13 նիլմիշտիր՝ տէտի : Վէ շէյթան ճիւմլէ թէճըրիւպէ-
լէրի թէմամ էթտիքսէն սօնկրա , պիր միւտտէթ
անտէն ոյրըլաը :
- 14 Վէ Յիսուս րուհուն գուվիլէթի իլէ ճէլիլէ 'ալ-
տէթ էտիպ՝ էթրաֆտա օլան մահալլէրէ շէօհըէթի
- 15 շոյ՝ օլտու : Վէ քէնտիտի անլէրին սինաղօղլարըն-
տա թա՛լիմ էտիպ՝ ճիւմլէ թարաֆընտան թա՛լիմ
օլունուր իտի :
- 16 Վէ փերվէրտէ օլտըղը Նազարէթէ կէլիպ , 'ա-
տէթի իւզըէ սէպթ կիւնիւնտէ սինաղօղա կիրիպ՝
- 17 օգուճաղա գալգաը : Վէ անա իշա՛եա փէյղամպէ-
րին քիթապը վէրիլտի . օլ տախի քիթապը աշ-
- 18 տըգտա՛ րապպըն րուհու իւղէրիմտէ տիր . չիւն քի
պէնի ֆուգարայա պէշարէթի թէպշիր էթմէք իշիւն
մէսհ էտիպ , գալլի միւնքէսիր օլանլարա շիֆա
վէրմէք , վէ էսիրլէրէ հիւրրիյէթի , վէ ա՛մալէրէ
կէօղլէրին աշըլմասընը ի՛լան էթմէք , վէ զուլմ ալ-
- 19 թընտա էզիլէնլէրի ազատըգ իլէ սալը վէրմէք , Վէ
րապպըն մագպուլ սէնէսինի ի՛լան էթմէք իշիւն
իրսալ էյէտի՝ տէյիւ մոհհարրէր օլան մահալլի
- 20 պուլտու : Վէ քիթապը գափալլապ՝ իըտմէթճիյէ

- վերերէք, օթուբառու. վէ սինազօղատ պուլունանի.
 21 ր/նտէ իտի: ՕԼ տախի անլէրէ՝ Պու թասրերաթ
 պու կիւն գուլագլարընըդ իշիթտիյի հալտէ իթ.
 22 մամ օլունմուշ տըր՝ տէմէյէ պաշխտը, վէ ճիւմ.
 լէսի անա շէհատէթ էտիպ՝ անըն աղղընտտն սա.
 տըր օլան լաթիֆ քէլամլարա թէ՛աճճիւպ էտէրէք՝
 Պու Եոսսուֆըն օղլու տէյի՞Լ մի տիր՝ տէրէր
 23 իտի: ՕԼ տախի անլէրէ՝ Էլպէթտէ սիզ պանա՝
 Էյ հէքիմ, քէնտինէ շիֆա վէր՝ թէմսիլինի սէյ.
 լէյէճէքսինիզ, ֆէֆրնահումտա վուգու՝ պուլտըղը.
 նը իշիթտիյիմիզ շէյլէրի պուբառա քէնտի վա.
 թանընտա տախի իճրա էյլէ Դէյէճէ+սիյէ տէտի:
 24 վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հիչ պիր փէյ.
 ղամպէր քէնտի վաթանընտա մագպուլ տէյիլ տիր:
 25 վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Էլիյանըն կիւն.
 լէրինտէ կէօք իւչ երլ վէ ալթը այ գափանմաղլէ,
 պիւթիւն հէրտէ 'աղիմ գըթըգ վազը՝ օլտըղը զէ.
 ման, Իսրայէլտէ չօգ տուլ գարըլար վար իտի իսէ
 26 տէ, Էլիյա Սայտայա թապի՝ Սարէփթառա օլան
 պիր տուլ գարըտան մա՛տա անլէրին հիչ պիրիսինէ
 27 կէօնտէրիլտի: վէ Էլիշա՝ փէյղամպէրին զէմա.
 նընտա, Իսրայէլտէ չօգ ճիւզամլըլար վար իտի իսէ
 տէ, Սիւրէանի Նա՛մանտան զայրի անլէրտէն պիրի
 28 թաթհիր օլունմատը՝ տէտի: վէ սինազօղտա պու.
 լունանլարըն ճիւմլէսի պունու իշիթտիքտէ, փիւր
 29 ղազապ օլարագ՝ Գալգաթըլար վէ անը շէհրտէն իւ.
 բաճ էտիպ անը աշաղը աթմագ իւզըն շէհրլէրինին
 պինա օլունտըղը տաղըն ուչըրումընա կէօթիւբտիւ.
 30 լէր: Օ իսէ արալարընտան կէչիպ կիթտի:

- 31 Վէ ճելիւտէ վագը՝ ֆէֆրնահում շէհրինէ էնիպ՝
սէպթ կիւնէրինտէ անլէրէ թա՛լիմ՝ էտէր իքէն՝
- 32 ֆէլամը հիւքիւմիւ օլտըղընտան , թա՛լիմինէ հայ-
33 բան գալըլլար իտի : Վէ սինաղօղտա , տէրունին-
տէ նափաք ճինն բուհու օլան պիր ատէմ՝ պուլու-
- 34 նուպ՝ պիւլէնտ ավազ իլէ պաղըրարագ՝ Պրագ ,
սէնին պիղիմ իլէ նէ՞ իշին վար , է՛յ Նազարէթլի
Յիսուս , պիղի հէլա՞ք էթմէք իշի՞ւն մի կէլտին .
սէնին քիմ իտիյինի պիլիրիմ , Ալլահըն մուգատ-
- 35 տէսի սին՝ տէտի : Վէ Յիսուս անը ազարալըպ՝
Սիւքիւթ էլլէ վէ անտէն չըգ՝ տէմէսի իւղէրինէ
ճինն անը օրթօյա ավթա՞ պիր զարար վերմէքսիղին
- 36 անտէն չըգար . Վէ ճիւմէսինէ հայրէթ կէլէրէք ,
Պու նէ՞ քէլամ արը քի՝ նափաք բուհլարա հիւ-
քիւմէթ վէ գուտրէթ իլէ էմը էթմէսիլլէ չըգար-
- 37 լար՝ տէյերէք պէյնէրինտէ սեյլէշիրլէր իտի : Վէ
անըն շէօհրէթի պիւթիւն ճիվար օլան մահալլէրէ
շոյ՝ օլտու :
- 38 Վէ սինաղօղտան գալըպ՝ Սիմ'օնըն խանէսինէ
կիրտի . վէ Սիմ'օնըն գայն վալիտէսի շէտիա հիւմ՝
մոյա թութուլմուշ օլմասըլլա՝ անլէր տախի մէր-
- 39 գումէ իշլւն անա րիճա էթտիլէր . Ոլ տախի իւ-
ղէրինէ տուրուպ՝ հիւմմոյը ազարալատըգտա , ան-
տէն հէմա տէֆ՝ օլտու . մէրգումէ տախի տէր 'ա-
գապ գալըպ՝ անլէրէ խըտմէթ էթտի :
- 40 Վէ կիւնէշ պաթտըգտա , հէր քիմին էմրաղ Է
միւթթէլիֆէյէ կիրիֆթար օլմուշ խաթթասը վար
իսէ , նէղտինէ կէթիրիպ՝ օլ տախի հէր պիրինին
իւղէրինէ էլլէրինի գոյարագ անլէրէ շիֆա վէրտի :
- 41 Վէ չօգ քիմնէլէրտէն ճիննլէր տախի չըգըպ պաղը-

ըստագ՝ Սէն Մէսիճ Իպնուլլահ սըն՝ տերլէր իտի .
վէ անլէրի աղարւայըպ սէցլէմէյէ պրագմաղ իտի ,
զիրա քէնտինին Մէսիճ իտիյինի պիլիլէր իտի :

- 42 Վէ կիւնտիւղ օլտըգտա , չըգըպ պէնապան պիր
մահալէ կիթտի . վէ խալգ անը արայարագ՝ թա
եանընա կէլիպ՝ քէնտիլէրինտէն կիթմէմէսի իչիւն
43 անա իպրամ էթտիլէր իսէ տէ , Անլէրէ՝ Ալլահըն
մէլէքելթիւնիւ սաիր շէհրլէրտէ տախի թէպշիր
էթմէքելիյիմ կերէք տիր , զիրա պուռուսն իչիւն իր .
44 սալ օլընտուսմ տէտի . Վէ ձէլիլին սինաղօղա-
ըընտա վա՛ղ էտէր իտի :

ՊԱՊ 3

- 1 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ խալգ Ալլահըն քէլամընը
տինկլէմէք իչիւն անա իգտիհամ վէրմէքլէ , քէնտի-
սի ձէննէսարէթ կէօլիւնիւն քէնտըընտա տուրտըը
2 սըրատա , կէօլիւն քէնտըընտա իքի գայըգ տուր-
տըընը կէօրտիւ . պալըգճըլտիր իսէ չըգմըշ օլըպ՝
3 աղլարընը երյգպօրլար իտի : Վէ գայըգլարտան
պիրինէ եա՛նի Սիմ'օնըն գոյըղընա կիրիպ գարա-
տան պիր աշ աշըլմասընը անտէն թալէպ էտէրէթ
օթուրուպ՝ գայըգտան խալգա թա՛լիմ էլլէտի :
4 Վէ քէլամտան Փարիղ օլտըգտա , Սիմ'օնա՝
Էնկինէ աշըլըպ աղլարընըլը ալ իչիւն աթըն՝ տէ-
5 տի : Սիմ'օն տախի անա ճէվապէն՝ Եա Մու՛ալլիմ ,
պիւթիւն կէճէ չալըշտըգ իսէ տէ , պիր շէյ թու-
թամատըգ . լաքին սէնին սէօղիւն իլէ աղը աթա-
6 յըմ՝ տէտի : Վէ պուռուս եափտըգլարընտա , քիւլ-
լէյէթլի պալըգ չէվիրտիլէր . վէ աղլարը երլթըլ

- 7 մողէ , կելիպ քէնտիւրինէ եարաւմ էթմէլէրի ի-
չիւն , տիկէր գայրգաւա օլան օրթագլարընա իշարէթ
էթտիլէր . անէր տախի կելիպ գայրգլարըն իքիսինի
- 8 պաթմագ տէրէճէսինէտէք աօլտուրաբլար : Վէ
Սիմ'օն Պետրոս պաշտօն կէօրմէքլէ , Յիսուսան տիղ-
լէրինէ տիւշիւպ' Եա Բապպ , պէնտէն պըրլ ,
- 9 զիրա պէն կիւնասքեար ատէմ իմ' տէտի : Զիրա
պալըգլարըն ալլանըշընտան տօլայը օ վէ պէրապէ-
- 10 րինճէ օլանլարըն ճիւմլէսի , Վէ Սիմ'օնըն օրթագ-
լարը Զէպէտինին օղըլլարը Եա'գուպ իլէ Եուհաննա
տախի հայրէթէ տիւշտիւլէր . Յիսուս տախի Սիմ-
'օնա' Գօրգմա , պուշտան պէօյլէ ինսան ալճըսը
- 11 օլաճագսըն' տէտի : Վէ գայրգլարը գարայա չէք-
տիքտէն սօնկրա , հէր շէյի պրաղըպ անըն արաը
սըրա կիթտիլէր :
- 12 Վէ քէնտիսի շէհրէրին պիրինտէ իքէն , իշթէ
ճիւղամ իլէ աօլու պիր ատէմ պուլունուպ' Յի-
սուսու կէօրտիւլիւ կիպի , եիւղիւ գօյուն գափանըպ
անա եալվարարագ , Եա' Բապպ , էյէր իսթէր իսէն ,
- 13 պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին' տէտի : Օլ
տախի էլինի ուղատըպ անա տօգօւնարագ , իսթէ-
րիմ' , թահիր օլ' տէտի , վէ տէր 'ագապ ճիւղամը
- 14 տէֆ' օլտու : Վէ անա' Գիմսէյէ սէյլէմէ , լըքին
կիտիպ' քէնտինի քեահինէ կէօսթէր , վէ անէրէ
շէհատէթ' օլմագ իւզրէ , թաթհիրին իչիւն Մու-
սանըն պուլուրաղը վէճհլէ թագտիմէյի թագաիմ
- 15 էյլէ' տէյիւ թէնպիհ էյլէտի : Վէ անըն շէօհրէթի
ղիյաւտէ շայ' օլուպ' ան տինկլէմէք վէ թարաֆըն-
տան խասթալըգլարընտան շիֆա պուլմագ իչիւն
- 16 չօգ խալդ ճէմ' օլուր իտի : Քէնտիսի իսէ չէօլէրէ
չէքիլիպ տու'ա էտէր իտի :

- 47 Վէ կիւնէրին պիրինտէ քէնտիտի թա'լիմ էթմէքտէ իքէն , Երուշալիմ իլէ Եէհուաիյէտէն վէ ձէլիլին հէր պիր քէոյիւնտէն կէլիիլ օլան ֆէրիսիէր վէ Էրպասլ ը շէրի'աթ օթուրուրլար իտի . վէ անլէրէ շիֆա վէրմէք իչիւն Բապպլն գուտրէթի
- 18 հաղըր իտի : Վէ իշթէ պա'ղը քիմսէլէր տէօշէք իւզէրինտէ քէօթրիւմ պիր ատէմ կէթիրէրէք , անը իչէրի կէթիրիպ' հուզուրընա գօմաղա ֆուրսաթ
- 19 արաաըլար իսէ տէ , քէսրէթ ի խալգ սէպէպի իլէ անը իչէրի կէթիրմէյէ եօլ պուլումամաղլէ , տամա չըգըպ քէրէմիտլէրին արասընտաւն անը տէօշէյի իլէ պէրապէր օրթայա , Յիսուսուն հուզուրընա էն .
- 20 տիրտիլէր : Օլ տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ անա' Էյ տտէմ' , կիւնաշլարըն սանա 'աֆվ օլուն .
- 21 տու' տէտի : Վէ 'ուլէմա իլէ ֆէրիսիլէր' Պու քիւֆր սէոյլէյէն քի'մ տիր . եալընըղ Ալլահտան զայրի' կիւնաշլար 'աֆվ էթմէյէ քի'մ դատիր տիր' տէյէրէք թէֆէքքիւր էթմէյէ պաշլատըգլարընտա ,
- 22 Յիսուս տախի անլէրին էֆքեարընը պիլմէյիլէ , անլէրէ ճէվապէն' Գալպլէրինիդտէ նէ' թէֆէքքիւր
- 23 էտիյօրսընըղ : Հա'նկըսը գօլսյ տըր . կիւնաշլարըն սանա 'աֆվ օլունտու' տէմէսի' մի , եօխաա Գալգ վէ
- 24 կէղ' տէմէսիմի : Ամմա իպն իւլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնաշլար 'աֆվ էթմէյէ գուտրէթի վար իտիյինի պիլէսինիդ տէյիւ , քէօթրիւմէ' Սանա տէրիմ' , Գալգ տէօշէյինի գալտըր , վէ էվինէ կիթ'
- 25 տէտի : Օլ տախի հէման անլէրին հուզուրընտա գալգըպ , իւզէրինտէ եաթտըղը շէյի գալտըրտը , վէ
- 26 Ալլահա համա էտէրէք էվինէ կիթտի : Վէ ճիւմէսի միւթէհայլիր օլուպ' Ալլահա համա էտիպ գօրգու

իլէ մեմու ոլարագ, Պու կիւն 'աճայիպ շէյլէր կեօր-
տիւք՝ տէտիլէր :

- 27 Վէ պու նէսնէլէրտէն սօնկրա , տիշարըյա չըգըպ
Լալի նամընտա պիր կեօմրիւքճիւյիւ պիր կեօմրիւք
մահալինտէ օթուրուր կեօրմէսիյլէ , անա՝ Արտըմ-
8 ճա կէլ՝ տէտի : Օլ տախի հէր շէյի թէրք էտէրէք,
29 դալգըպ արտընճա կիթտի : Վէ Լալի քէնտի խա-
նէսինտէ անա պէցիւք պիր զէյաֆէթ էտիպ՝ անլէր
իլէ պերապէր սօֆրատա օթուրան կեօմրիւքճիւլէր-
30 տէն վէ սաիրէրտէն վաֆիր խալգ վար ըտը : Վէ
'ուլէմալարը իլէ ֆերիսիլէր անըն շոյիրալէրինէ սէջ-
լէնէրէք՝ Նի՞չիւն կեօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեար-
31 լար իլէ պերապէր եէյիպ իչէրսինիզ՝ տէտիլէր : Յի-
սուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Հէքիմէ սաղ ոլանլար
տէյիլ , անճագ 'իլլէթլի ոլանլար միւհթամ տըր .
32 Սալիհէլէրի տէյիլ , անճագ կիւնահքեարլարը թէվ-
պէյէ տա՝վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի :
- 33 Անլէր տախի անա՝ Նի՞չիւն Եուհաննանըն վէ
ֆերիսիլէրին շոյիրտլէրի չօգ տէֆ'ա օրուճ թութուպ
տու'ալար էթտիքլէրի հալտէ , սէնին շոյիրտլէրին
34 եէյիպ իչէրլէր՝ տէտիլէր : Վէ անլէրէ՝ Տիւյիւնճիւ-
լէրէ կիւվէյի անլէր իլէ պերապէր օլարգճա , օրուճ
35 թութուրապիլի՞րմիսինիզ , Լաքին կիւվէյինին ան-
լէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր կէլիր , վէ օլ զէման ,
օլ կիւնլէրտէ օրուճ թութաճաղար տըր՝ տէտի :
36 Վէ անլէրէ պիր թէմնիլ տախի սէջլէտի , եա՝նի
Հիչ պիր քիմնէ եէնի լիպաս եամասընր էսքի լիպասա
դօմալ , եօխաս օ հէմ էսքիսինի երլթար վէ հէմ
37 եէնիտէն օլան եամա էսքիյէ եագըշմալ : Վէ հիչ
պիր քիմնէ էսքի թուլումլարա եէնի շէրապ դօմալ ,

- եօխսա եէնի շէրապ թուլումարը երթըպ՝ տէօքիւ-
- 38 լիւր , հէմ՝ թուլումար տախի թէէէֆ օլուր : Լա-
քին եէնի շէրապը եէնի թուլումարա գօմագ կերէք
- 39 տիր . վէ իքիսի տախի մահֆուզ գալըր : Վէ հիչ
պիր քիմէէ էսքիյի իչտիքտէն սօնկրա , ֆիլհալ
եէնիսինի իսթէմէզ , զերա Էսքիսի տահա խօշ տըր՝
տէր :

ՊԱՊ 6

- 1 Վէ վագըր՝ օլտու քի իքինճի պիրինճի սէպթ կիւ-
նիւնտէ , Յէսուս էքինէր արասընտան կէչտիյինտէ,
շայերտէրի պաշապարը գօփարըպ՝ էլէրի իլէ օղա-
- 2 լայարագ , եէյօրլարըտը : Վէ ֆէրիսիլէրտէն պա-
ղըլարը անլէրէ՝ Նի՞չիւն սէպթ կիւնիւ իշէմէտի
- 3 ճաիզ օլմայանը իշէյօրսընըզ՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Տասուտըն կերէք քէնտիսի վէ կէ-
րէք պերապերինճէ օլանլար աճըգտըղը զէման էթ-
- 4 տիյինի օգո՞ւմատընըլ մը . Նասըլ պէյթուլլահա
կիրիպ՝ քեսհինլէրտէն զայրիսինէ եէմէսի հէլալ օլ-
մայան հուլուր էքմէքլէրինի ալըպ եէտի , վէ եա-
- 5 նընտա պուլունանլարա տախի վէրտի՝ տէտի : Վէ
անլէրէ՝ Իպն իւլ ինսան եէվմի սէպթին տախի Սա-
հիպի տիր՝ տէտի :
- 6 Վէ տիկէր պիր սէպթ կիւնիւնտէ տախի , սինա-
ղօղա կիրիպ՝ Թա՛լիմ էտէր իքէն օրատա սաղ էլէ
- 7 գուրու պիր ատէմ պուլունմաղլէ , Ուլէմա իլէ ֆէրի-
սիլէր անը իթթահամմա վէսիլէ պուլմազ իչիւն , սէպթ
կիւնիւնտէ շիֆա վէրի՞ր մի տէյիւ անը կէօղէտիր-
- 8 լէր իտի : Ամմա քէնտիսի անլէրին էֆքէարընը պիւ-

- մէքէ, էլի գուրումուշ օլան ատէմէ՝ Գալգ, օր-
թատա տուր՝ տէմէսիյէ, օլ տախի գալգըպ տուր-
9 տու : Պա՛տէհու Յիսուս անլէրէ, Սէպթ կիւնիւնտէ
հա՞նկըսը, խա՛յր իշլէմէք մի, եօխսա շէրր իշլէմէք
մի, թախի՞ս ի նէֆո մի, եօխսա գաթլ ի նէֆո մի՝
10 հէլլա տըր, իիլէ սուալ էտէրիմ՝ տէտի : Վէ էթ-
րաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ պագըպ՝ անա
Էլէնի ուզաթ՝ տէմէսիյէ, օլ տախի էօյլէ էյլէտիք-
11 տէ՝ էլի օլ պիրի կիպի սաղ օլտու : Վէ անլէր
զիյատէսիյէ զազապնաք օլարագ, Յիսուսա նէ՞ է-
տէլիմ՝ տէյիւ պէյնլէրինտէ սէջլէշիրլէր իտի :
12 Վէ օլ կիւնլէրտէ, տու՛ա էթմէք իւզըտ տաղա
չըգաը. վէ պիւթիւն կէճէյի Ալլահա տու՛ա էտէ-
13 րէք կէշիրտի : Վէ սապահ օլարգտա, քէնտի շա-
յիրալէրինի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրտէն օն իքի
14 քիմնէ, եա՛նի Պետրոս թէսմիյէ էթտիյի Սիմ՛օն
իլէ գարնտաշը Անտրոս, վէ Եա՛գուպ իլէ Եու-
15 հաննա, վէ Ֆիլիպպօս իլէ Պարթօլէմայօս, Վէ Մաթ-
թա իլէ Թօմա, վէ հալֆա օղլու Եա՛գուպ իլէ Ղալ-
16 յուր տէնիլէն Սիմ՛օն, Վէ Եա՛գուպըն Գա՛րնալը
Եէհուտա իլէ խային օլան իսխարիօթի Եէհուտայը
ինթիխապ էտէրէք՝ անլէրէ րէսուլ թէսմիյէ էյլէտի :
17 Վէ անլէր իլէ էնիպ պիր տիւզ եէրտէ տուրտու,
վէ շայիրալէրինին ճէմա՛աթը իլէ, պիւթիւն Եէ-
հուտիյէտէն վէ Երուշալիմտէն վէ Սուր իլէ Սայ-
18 տանըն սահիլինտէն, Անը տինկլէմէք, վէ մա՛րաղա-
րընտան շիֆա պուլմագ իւզըտ գալմտան վաֆիր
խալգ՝ վէ նափաք բուհլարտան՝ ազապ չէքէնլէր տա-
19 խի կէլիպ շիֆա պուլուրլար իտի : Վէ պիւթիւն
խալգ անա տօգունմագ իսթէրլէր իտի, չիւնքի

անտէն գուզվէթ չըդըպ՝ ճիւմէսինէ շիֆա վերիւր
իտի :

- 20 Օլ տախի շայիրուէրինէ նազար գըլարագ , տէտի
քի՝ Սիզ նէ միւպարէք սինիզ , էյ ֆադիրէր , զի-
- 21 րա մէլէքիւթուլլահ սիզին տիր : Սիզ նէ միւպա-
րէք սինիզ , էյ շիմտի աճըգանլար , զիրա տոյաճագ-
սընըզ . Սիզ նէ միւպարէքսինիզ , էյ շիմտի ազ-
- 22 լայանլար , զիրա կիւլէճէքսինիզ : Իպն իւլ ինսուն
իչիւն աստեմէր սիզէ պուզզ էթտիքէրի վէ սիզի
թարտ էտիպ սիթէմ էթտիքէրի , վէ իսմինիզի քէօ-
թիւ կիպի չըգարադգլարը գէման , նէ միւպարէք-
- 23 սինիզ : Օլ կիւնտէ սէվինիպ սըչըրոյըն , չիւնքի
իշթէ սէմասա էճրինիզ չոգ տրր . զիրա էճտասա-
լարը փէյղամպէրէրէ պու վէճճ իւզըէ էտէրէր իտի :
- 24 Լաքին վա՛յ սիզէ , էյ զէնկինէր , զիրա թէսէլլի-
- 25 նիզի ալտընըզ : Վա՛յ սիզէ , էյ թօգ օլանլար , զիրա
աճըգաճագսընըզ . վա՛յ սիզէ , էյ շիմտի կիւլէնէր ,
- 26 զիրա հաղին օլուպ աղլոյաճագսընըզ : [ճիւմէ] ա-
տէմէր սիզին հագգընըդտա խայր սէյլէտիքէրի գէ-
ման , վա՛յ սիզէ . զիրա անլէրին էճտասոր քեազիպ
փէյղամպէրէրէ պու վէճճ իւզըէ էտէրէր իտի :
- 27 Ամմա , էյ տինկէյէնէր , սիզէ տէրիմ քի՝ Տիւշ-
մէնլէրինիզի սէվին , սիզէ պուզզ էտէնլէրէ էյլիք
- 28 էտին : Սիզէ պէտ տու՛ա էտէնլէրէ խայր տու՛ա
էյլէյին , վէ սիզի ինճիտէնլէր իչիւն տու՛ա էյլէյին :
- 29 Սէնին պիր եանաղընա վուրսանա օլպիրինիտէ տուն .
վէ ճիւպպէնի ալանը էնթարինի ալմագրան մէն՝ էթ-
- 30 մէ : Վէ սէնտէն հէր տիլէյէնէ վէր . վէ սէնին մա-
- 31 լինի ալտնտան աւը իսթիրտատ էթմէ : Վէ աստեմ-
լէրին սիզէ նէ մու՛ամէլէ էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ ,

- 32 սիւղ տախի անլերէ եղլէ էտինիզ : Վէ էյեր սի-
զի սէվէնլերի սէվէրսէնիզ, նէ՞ ֆաղիլէթինիզ օլուր :
զիրա կիւնասքեարլար տախի քէնտիլերինի սէվէն-
- 33 լերի սէվէրլեր : Վէ էյեր սիզէ էյլէք էտէնլերէ էյ-
լէք էտէրսէնիզ, նէ՞ ֆաղիլէթինիզ օլուր . զիրա
կիւնասքեարլար տախի հէման պու շէյի էտէրլեր :
- 34 Վէ էյեր պէտէլինի ալմաղը իւմիտ էթտիյինիզ
քիմնէլերէ էօտիւնճ վէրիրսէնիզ, նէ՞ ֆաղիլէթինիզ
օլուր . զիրա կիւնասքեարլար տախի կիւնասքեար-
լարա, մուգապիլինի կերի ալմագ իւզլի, էօտիւնճ
- 35 վէրիրլեր : Ամմա տիւշմէնլերինիզ սէվիպ' էյլէք է-
տինիզ . վէ հիշ պիր պէտէլ իւմիտ էթմէյերէք էօ-
տիւնճ վէրինիզ . վէ էճրինիզ չօդ օլուպ' Միլթա'ալըն
օղուլարը օլաճագսընը . զիրա օ' նանքէօրլերէ վէ
- 36 քէթիւլերէ ին'ամ էտիճի տիր : Իմսի ֆէտէրինիզ
մէրհամէթլի օլտըղը միսիլիւ սիզ տախի մէրհա-
- 37 մէթլի օլունըղ : Հիւքմ էթմէյին' վէ սիզէ հիւքմ օ-
լունմայաճագ . քիմսէնին 'ալէյ հինէ հիւքմ էթմէ-
յին' վէ սիզին ա'լէյ հինիզտէ հիւքմ օլունմայաճագ .
- 38 'աֆլ էյլէյին, վէ սիզէ 'աֆլ օլունմաճագ : Վէրին,
վէ սիզէ վէրիլէճէք տիր . պապըմը ճէմ սիլքինմիշ
վէ թաշգըն էյի էօլչէքլէ գուճաղընըզա վէրլէքլէր-
պիրա սիզէ հէման էօլչտիլիւնիւզ էօլչէք իլէ էօլ-
չիւլէճէք տիր :
- 39 Վէ անլերէ պիր թէմնիլ սէջլէտի . Ա'մա ա'մա-
յա գըլտղուլըզ էտէպիլի՞ր մի իքիսի տէ չուգու-
- 40 րա տիւշմէ՞ղ մի : Շոյիրա մու'ալլիմինտէն էֆօլ
տէյիլ տիր . լաքին հեր քեամիլ պուլունան շայիւր
մու'ալլիմի կիպի օլուր :
- 41 Վէ նի՞չիւն գարնտաշընըն կէօղիւնտէ պուլունան

- չէօփէ պազըպ տէ քէնտի կէօղիւնտէ օլան մերթէյէ
 42 տիգգաթ էթմէզսին : Երախօս սէն քէնտի կէօղիւն-
 տէ պուլունան մերթէյի կէօրմէյիպ տէ դարնտաշը-
 նա՝ Է՛յ դարնտաշ, պրադ, կէօղիւնտէքի չէօփիւ
 չըգարայըմ՝ նա՞սըլ տէյէպիլիբսին : Էյ միւրայը,
 էվիլէլա քէնտի կէօղիւնտէն մերթէյի չըգար, վէ օլ
 վազըթ գարնտաշընն կէօղիւնտէ պուլունան չէօ-
 43 փիւ չըգարմագ իշիւն էյիճէ կէօրէճէքսին : Զիրա
 ֆէնա մէյվէ վէրիբ էյի աղամ հօգ տըր . վէ էյի
 44 մէյվէ վէրիբ ֆէնա աղամ հօգ տըր : Զիրա հէր պիբ
 աղամ քէնտի մէյվէսինտէն պիլինիբ . չիւնքի տի-
 քէնլէրտէն ինճիբ տէվշիբմէզլէր, վէ չալըտան իւ-
 45 զիւմ գօփարմազլար : Էյի ատէմ գալպինին էյի
 խաղինէսինտէն էյի շէյ չըգարըր . վէ քէօթիւ ատէմ
 դալպինին քէօթիւ խաղինէսինտէն քէօթիւ շէյ չը-
 գարըր . զիրա աղզը գալպին ֆաղլապնտան սէյլէր
 46 Վէ նի՛ չիւն պանա՝ Էֆէնտի, Էֆէնտի, չաղը-
 րըպ տա՝ սէյլէտիյիմ շէյլէրի իճրա էթմէզսինիզ :
 47 Պանա կէլիպ՝ սէօղլէրիմի տինկէյէրէք, իճրա էտէ-
 նին քիմէ միւշապիհ իաիյինի սիզէ կէօսթէրէյիմ :
 48 Տէրին գաղըպ թէմէլի գոյա իւզէրինէ դոյարագ,
 խանէ պինա էտէն պիբ ատէմէ միւշապիհ տիբ . Վէ
 սուլար ճօշտըգտա, սէլ օլ խանէյէ հիւճմ էթտիբ-
 տէ՝ գոյա իւզէրինտէ թէէսիս օլունտըղնտան, անը
 49 սորմաղա գատիբ օլմատը : Ամմա տինկէյիպտէ իճ-
 րա էթմէյէն ատէմ՝ թօփրագ իւզէրինտէ թէմէլիզ
 խանէ պինա էտէն ատէմէ միւշապիհ տիբ . վէ անա
 սէլ հիւճիւմ էթտիյի կիպի տիւշտիւ, վէ օլ խա-
 նէնին խարապիյէթի՝ ազիւմ օլտու՝ տէտի :

ՊԱՊ 7

- 1 Վէ ճիւմէ սեօղէրինի , դաւմ տինկէր իքէն , թէ-
 մամ էթտիքտէն սօնկրա՝ փէֆրնահումն կիրտի :
 2 Վէ պիր եիւզ պաշննն սէվկիւլիւ պիր գուլու խաու-
 3 թա օլարագ էօլմէք իւզրէ իտի : Վէ Յիսուսուն
 խապէրինի ալմաղէ կէլիպ՝ գուլունա շիֆա վէրմէ-
 սինի բիճա էթմէք իւզրէ , եաննա Նէհուտիւրին
 4 պա՛ղը իխթիյարլարնը կէօնտերտի : Վէ անլէր Յի-
 սուսուն եաննա կէլիպ՝ զիյատէսիյէ եալվարարագ ,
 5 Պու իհասնը էտէճէյին զտթ լայրգ տըր . Զիրա միւլ-
 էթիմիգի սէվէր , վէ սինաղօղըմըգ օ պինա էթմիշ
 6 տիր՝ աէտիլէր : Յիսուս տախի անլէր իլէ պերապէր
 կիտեր իքէն , հէման խանէյէ եաղլաշաղընտա , եիւզ
 պաշը աննն եաննա տօսթլար կէօնտերիպ՝ Նա
 րապպ , զահմէթ չէքմէ , զիրա տամըմնն ալթընա
 7 սէնին կիրմէքիյինէ պէն լոյրգ աէյիլ իմ : Պու սէ-
 պէպտէն եաննա կէլմէյէ քէնտիմի լոյրգ կէօրմէ-
 տիմ , ֆագաթ պիր սէօղ սէյլէ , վէ խըտմէթքեա-
 8 ըմ շիֆա պուլուր : Զիրա պէն տախի թահթ ը հիւ-
 քիւմէթտէ պիր տտէմ օլուպ՝ պէնիմ տէ թահթ ը ի-
 տարէմտէ՝ տաքէր պուլունմաղլէ , պիրինն՝ իլիթ տէ-
 տիյիմտէ կիտեր՝ վէ տիկէրինն՝ կէլ րէրէյիէրէ կէ-
 լիւր . վէ գուլումա՝ Շունու եափ րէրէյիէրէ եափար՝
 9 տէտի : Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ , անա թէ-
 տաճիւպ էթտի . վէ տէօնիւպ արտը սըրա կէլէն
 խալգա՝ Սիգէ տէրիմ քի՝ Պէնի իւրայէլտէ պիլէ պու-
 10 գատար իման պուլմատմ՝ տէտի : Վէ կէօնտիրիլ-
 միշ օլանլար խանէյէ՝ ալտէթ էտիպ խաաթա օլմուշ
 օլան գուլու սաղալմըշ պուլտուլար :

- 41 Վէ երթէսի կիւն Յեւրոս Դային նամ պիր շէհրէ
կիտէր իբէն , շայիրտէրինտէն չօգ քիմէէր իլէ
վաֆիր խալգ անըն իլէ պերապէր կիտիյօրլար իտի :
- 42 Վէ շէհրին գափուսունա եագլուշտրգաա , իշթէ
անաւընըն պիրիճիք օզլու օլան պիր էօլիւ տիշարլըյա
կէօթիւրիւլիւյօր իտի . մերգուլէ տախի տուլ իտի
վէ անըն իլէ պերապէր շէհրտէն չօգ խալգ վար իտի :
- 43 Վէ Բապպ մերգուլմէյի կէօրտիւլիւնտէ , անա թէ-
44 րահհիւմ էտիպ , Աղլամա՝ տէտի : Վէ եանաշըպ
թապուլթա տօգունունճա , անը կէօթիւրէնլէր տուր-
տուլար . օլ տախի , էյ նէվճիվան , սանա Գալգ տէ-
45 յօրլմ տէյինճէ , էօլիւ գալգըպ օթուրտու վէ
սէյլէմէյէ պաշլատը , վէ Յեւրոս անը վալիտէսինէ
46 թէպլիմ էյլէտի՝ ճիւմլէսինին իւգէրինէ տախի խալֆ
կէլիպ՝ Ալլահա համա էտէրէք , Արամըզտա պիր պէօ .
յիւր փէյլամպէր գուհուր էթմիշ՝ վէ Ալլահ քէնտի
47 գալմընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր : Վէ ա-
նըն հապգընտա պու խապէր պիւթիւն Եհհուտիյէտէ
վէ ճէմի՝ էթրաֆ մահալլէրտէ շայ՝ օլտու :
- 48 Վէ Եուհաննայա քէնտի շայիրտէրի պու շէլլէ-
49 րին ճիւմլէսինի նազլ էթմէլէրիլլէ , Եուհաննա շու-
յիրտէրինտէն իքի քիշի չաղըրըպ՝ Օլ կէլէճէք քիմ՝
սէ սէօն մի սին , Եօխսա տիկէր պիր քիմէսէյէօ մի
միւնթաղըր օլալմ՝ տէմէք իչիւն Յիսուսուն եանը .
20 նա կէօնտէրտի : Օլ ատէմլէր տախի անըն եանընա
կէլիպ , վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա՝ Օլ կէլէճէք
քիմէ սէօն մի սին , Եօխսա տիկէր պիր քիմէսէսէյէօ
մի միւնթաղըր օլալմ՝ տէմէք իչիւն պիզի սանա
21 կէօնտէրտի՝ տէտիլէր : Վէ հէման օլ սա՛աթ նիչէ
քիմէսէլէրի մարաղլարը իլէ տէրտլէրինտէն վէ շէրիւր

- բուհական տնային տնային՝ չօգտաւորաբար պատարիս-
 22 սան էթտի : Վէ Երեսն ունէրէ ճէվապէն՝ Երեսն-
 նայտ կրտիպ՝ կէօրտիւյիւնիւզ վէ իշիթտիւյինիզ շէյ-
 լէրի, ես'նի ա'մալարն կէօրտիւյիւնիւ, թօփալլարն
 երկրիւտիւյիւնիւ, ճիւղամլլարն թաթհիւր օլուն-
 տըղընը, սաղըրլարն իշիթտիւյինի, մէվթանըն գը-
 յամ էթտիւյինի, ֆուգարայա պէշարէթին թէպ-
 23 շիր օլունտըղընը նազլ էտինիզ. Վէ պէնիմ հադ-
 դըմտա սիւրշմէյէն նէ միւպարէք տիր՝ տէտի :
 24 Վէ Երեսնանանըն կէօնտէրտիւյի առէմլէր կիթ-
 տիքտէն սօնկրա, Երեսնանայա տաիր խալգա սէյ-
 լէմէյէ պաշլոյըպ՝ Զէօլէ նէ՞ սէյր էթմէյէ չըգտը-
 նըզ, բիւզկիւտառն սալլանան պիր գամը՞շ մը :
 25 Լաբին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ, զարիֆ էլպիսէ կի-
 յինմիշ պիր տտէ՞մ մի. իշիթէ զիյնէթլի լիպաս
 կէնէ՞պ՝ զէվք ու սէֆառտա օլանլար փատիշա՛հ սէ-
 26 րայլարընտա պուլունըրլար : Լաբին նէ՞ կէօրմէյէ
 չըգտընըզ, պիր փէյղամպէր՝ մի. պէ՛լի, սիզէ տէ-
 27 րիմ՝ քի փէյղամպէրտէն տէ տահա պէջիւք տիր :
 28 Իշիթէ պէն սէնին եօրունու էօնիւնճէ հաղըրլայաճադ
 մուխպիրիմի սէնտէն իլէրի իրսալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
 29 հադգընտա եաղըլմըշ օլան զաթ պու տըր, Զիրա
 սիզէ տէրիմ՝ քի՝ Նիսատան թէվէլլէտ էտէնլէր պէյ-
 նինտէ վաֆիթիզ էտիճի Երեսնանտառն պէյիւք
 պիր փէյղամպէր եօգ տըր. Լաբին մէլէքիւթ ուլլահտա
 էն քիւլէյիւ անտէն պէյիւք տիր՝ տէտի :
 30 Վէ պիւթիւն գալմ իլէ կէօմիւքճիւլէր պաշա-
 իշիթտիքտէ, Երեսնանանըն վաֆիթիզ իլէ վաֆիթիզ
 օլունմուշ օլմաղէ՞ Ալլահը թա՛ղիզ էթտիլէր՝ : Ամմա

*Եւան. Ալլահա հադգ վէրտիլէր :

Ֆերիսիէր վէ երպապ ը շէրի'աթ տան օլտնլար անըն
եէտի իլէ վաֆթիզ օլունմամըշ օլմաղէ , Ալլահըն
միւրատլնը քէնտի 'ալէյճէրինէ օլարագ , բէտտ
էթտիլէր :

- 31 [վէ Բապպ տէտի քի'] իմտի պու նէսլին ատէմ
լէրինի քիմէ° թէշպիճ էտէյիմ , վէ քիմէ° միւշա-
32 պիճ տիրլէր : Չարշուլարտա օթուրուպ՝ Սիզէ տիւ-
տիւք չալարգ , ամմա րագս էթմէտինիզ . սիզէ ֆի-
ղան էթտիք , ամմա աղլամատընը՝ տէյիւ պիրի
33 պիրինէ չաղըրան չօճուգլարա՝ միւշապիճ տիր : Ձի-
րա վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա կէլտի՝ նէ եէր նէ
34 իչէր , վէ Անտէ ճինն վար՝ տերսինիզ , իպն իւլ ին-
սան կէլտի՝ չէմ եէր չէմ իչէր , վէ՝ իշթէ պօղա-
ղընա թապի՝ վէ մէյիսօր պիր ատէմ , կէօմրիւքճիւ-
լէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տերսինիզ :
35 Յագաթ չիքմէթ պիւլ ճիւմլէ քէնտի էվլատը թա-
րաֆընտան թաստըգ օլունտու :
- 36 վէ Ֆերիսիլէրտէն պիրի քէնտիսի իլէ պերապէր
թա'ամ էթմէսինի անտէն րիճա էթմէքլէ , Ֆերիսի-
37 նին խանէսինէ կիրիպ՝ սօֆրայա օթուրտու : վէ
իշթէ օլ շէհրտէ կիւնահքեար պիր դարը պօլու-
նուպ , անըն՝ Ֆերիսիինն խանէսինտէ սօֆրատա օ-
թուրտըղընըն խապէրինի ալտըգտա , պիր շիշէ
38 խօշ րաիհալը եաղ կէթիւրտի . վի արգատտան ա-
յագլարը եանընտա օթուրուպ՝ աղլայարագ , սյադ-
լարընը կէօղ եաշլարը իլէ ըլլաթմաղա պաշլատը ,
վէ սյադլարընը Դուլէն՝ սաչը իլէ սիլիպ՝ էօփէրէք ,
39 խօշ րաիհալը եաղ իլէ եաղլատը : վէ անը տա'վէթ
էտէն Ֆերիսի պօլնու կէօրտիւքտէ , քէնտի քէն-
տինէ սէյլէյիպ՝ Էյէր պու քիմնէ փէյղամպէր օլ-

- յըտը , քէնտինէ տօգուհան գարընըն քիմ՝ վէ նէ
մագուլէ օլտըղընը պիլիբ իտի , զիրա կիւնահքեար
40 տըր՝ տէտի : Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Ե՛յ Սիմ-
'օն , ունա պիր սէյլէյէճէյիմ՝ վար՝ տէտի . օլ տախի ,
41 Եա մու'ալլիմ , սէյլէ՝ տէտի : Պիր տախինին իքի
մէտեուհու օլուպ՝ պիրինին պէշ եիւզ վէ տիկէ-
42 ըինին էլլի տինար տէյնի վար իտի : Վէ անլէրին
Թէտիյէ էթմէյէ պիր շէյլէրի օլմամաղլէ , իքիսինէ
տախի պաղըշլտար . պու սուրէթտէ , անլէրտէն
հա՞նկըր անը տոհա զիյատէ սէվէճէք տիր , սէյլէ՝
43 ԴէԴէ : Սիմ'օն տախի ճէվապէն՝ Զանն էտէրիմ՝ օլ
տահա զիյատէ պաղըշլտարղը քիմսէ՝ տէտի . օ տախի
44 անա՝ Տօղրու հիւրմ՝ վէրտին՝ տէտի : Վէ գարըյա
տօղրու տէօնիւպ , Սիմ'օնա տէտի քի՝ Պու գարըյը
կէօրի՞ւյօրմըսըն . պէն սէնիս խանէնէ կիրտիմ , ա-
յադլարմ իչիւն սու վէրմէտին , պու իսէ պյագլա-
րմը կէօզ եաշլարը իլէ ըսլտարպ , [պաշընըն] սաշը իլէ
45 սիլտի : Սէն պէնի էօփմէտին , պու իսէ պէն իչէրի
կիրէլիտէն պերու պյադլարմըն էօփմէքտէն Փարիղ
46 օլմատը : Սէն պաշըմը գէյթ եաղը իլէ եաղլամատըն ,
ամմա պու իսէ պյադլարմըն խօշ ըաիհալը եաղ իլէ
47 եաղլատը . Պինտէն 'ալէյհ սանա տէրիմ՝ քի՝ կիւ-
նահլարը չօգ օլտըղը հալտէ 'աֆիլ օլունտու ,
զիրա չօգ սէվտի . լտքին աղ 'աֆիլ օլունան քիմսէ
48 աղ սէվէր : Վէ մէրգումէյէ՝ կիւնահլարըն 'աֆիլ
49 օլունտու՝ տէտի : Վէ պերապէր ոօֆրատա օթու-
լունլար քէնտի քէնտիլէրինէ՝ կիւնահլար տախի 'աֆիլ
50 էտէն պու քի՞մ տիր՝ տէմէյէ պաշլտարլար : Օլ տա-
խի գարըյա՝ Իմանըն սէնի խէլաս էթտի . սէլամէթ
իլէ կիթ՝ տէտի :

- 1 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ պունտան սօնկրա Յիսուս
 շէհրտէն շէհրէ վէ քէյտէն քէյտէ կէշիպ մէլէքիւ-
- 2 Թուլլահը վա՛ղ ու թէպշիր էտէր իտի, վէ օն իքի-
 լէր իլէ, շէրիր բուհլար վէ մարագլարտան շիֆու
 պուլմուշ պա՛ղը գարըլար, եա՛նի քէնտինտէն եէտի
- 3 Ճինն չըգմը շլան Մէճտէլի տէնիլէն Մէրեէմ՝, վէ
 Հերօտէսին քէթիւիւտասը խուզանըն գէվճէսի Եու-
 հաննա վէ Սուսաննա վէ սաիր նիշէ գարըլար անըն
 իլէ պերապէր պուլընուպ, անա մերգումէլէր քէն-
 տի մալլէրի իլէ խըտմէթ տաիւի էտէրլէր իտի :
- 4 Վէ նիշէ շէհրլէրտէն վաֆիր խալզ ճէմ՝ օլուպ՝
 անըն եանընա կէտիքլէրինտէ, թէմսիլ իլէ տէտի
- 5 քի՝ Պիր էքինճի քէնտի էքինինի էքմէյէ չըգտը,
 վէ էքէր իքէն, պա՛ղըսը եօլ քէնարընա տիւշտիւ-
 վէ չէյնէնմէքլէ՝ հալա գուշսըը անը եէտիլէր :
- 6 Վէ պա՛ղըսը գայա իւզէրինէ տիւշիւպ՝ բութուպէ-
 թի օլմատըղընտան, պիթտիյի կիպի գուրուտու :
- 7 Վէ պա՛ղըսը տիքէնլէր տրասընա տիւշմէյիլէ, տի-
 8 քէնլէր պերապէր պիթիպ անը պօղտուլար : Վէ պա՛-
 ղըսը էյի թօփրագ իւզէրինէ տիւշմէյիլէ, պիթիպ
 եիւզ գաթ մահսուլ վէրտի . պունշլարը սէյլէր ի-
 քէն՝ իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին՝ տէյիւ-
 նիտա էթտի :
- 9 Վէ շայիրտէլէրի՝ Վճապա պու թէմսիլ նէ՞ տէ-
- 10 մէք տիր տէյիւ անտէն սուալ էթտիլէր : Օլ տաիւի
 տէտի քի՝ Մէլէքիւթուլլահըն էսրարընա վագըֆ օլ-
 մագ սիղէ վէրիլմիշ տիր, ամնա ղայրիլէրէ թէմսի-

լաթ իլէ «եօյնիւիւր . թա քի պապար իքէն կէօր-
մէյէլէր , վէ իշիտիր իքէն անլամայալար :

11 Թէմսիլ պու տըր . թօխում Ալլահն քէլամը

12 տըր , վէ եօլ քէնարընտա օլանլար օլ քիմսէլէր տիր
քի՝ իշիթտիքտէն սօնկրա իման էտէրէք , խէլաս օլմա-
սընլար տէյիւ շէյթան կէլիպ անլէրին գալլէրին .

13 տէն քէլամը գալտըրըր , վէ գայա իւղէրինտէ օլան-
լար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթտիքլէրինտէ քէլամը
մէսէրրէթլէ գապուլ էտէրլէր իսէ տէ , քէնտիլէրտէ
քէօք օլմատըղընտան , պիր միւտտէթ իման էտիպ՝

14 Թէճրիւպէ վազթընտա կերի չէքիլիլլէր : վէ տի-
քէնլէր արասընա տիւշէնլէր օլ քիմսէլէր տիր քի՝
իշիթտիքտէն սօնկրա կիթտիքճէ էնտիշէլէր իլէ զէն-
կինլէք վէ 'եօմիւն զէվգ ու սէֆալարընա պօղուլա-

15 րազ մահսուլ եէթիշտիրմէղլէր : վէ էյի եէրտէ
օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ քէլամը էյի վէ սա-
ֆի գալլ պիլ տինլէյիպ ճըֆղ էտէրէք , սապը իլէ
մահսուլ վէրիլլէր :

16 վէ պիր քիմսէ չըրաղը եադտըգտան սօնկրա՝
անը պիր գապ իլէ էօրթմէղ , եախօտ եաթադ ալ-
թընա գօմմգ . ամմա իշէրի կէլէնլէր ըըըղ կէօրսիւն-

17 լէր տէյիւ շէմ'տան իւղէրինէ գօր : Զիրա աշիքետը
օլմայաճադ կիզլի պիր նէսնէ եօգ տըր . վէ պիլինիպ
մէյտանա կէլմէյէճէք մախֆի պիր նէսնէ եօգ տըր :

18 Նմոի նէ վէճճ իլէ տինկլէտիլինիզէ տիգգաթ էտի-
նիզ . զիրա քիմին վար իսէ , անա վէրիլէճէք տիր .
վէ քիմին եօղ իսէ , օլ վար զանն օլընսան տախի
քէնտինտէն ալընաճադ տըր :

19 վէ վաղիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ քէսրէթ ի

20 խալգ սէպէպի իլէ եանընա վարամատըլար : վէ

- անս' վալիտէն իլէ պիրատերլէրին սէնի կէօրմէք
 իսթէմէքէ, տիշարըտա տուրույօրլար՝ տէյերէք
- 21 խապեր վերտիլէր : Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ վա-
 լիտէմ՝ վէ պիրատերլէրիմ՝ Սլլահըն քէլամընը տինկ-
 լէյիպ իճրա էտէնլէր տիր՝ տէտի :
- 22 Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի շայիրտլէրի
 իլէ պերապեր պիր դայըղա պինիպ, անլէրէ՝ կէօլիւն
 գարշը թարաֆընա կէչէլիմ՝ տէտիքտէ, տշըլտըլար :
- 23 Վէ կիտերլէր իքէն քէնտիսի ույգուլա վարտը . վէ
 կէօլ իւզէրինէ պիր պօրա էնմէքլէ, էայըֆ տօլմադտա՝
- 24 վէ քէնտիլէր թէհլիքէտէ իտիլէր : Վէ էտանընա կէ-
 լիպ անը ույանտըրարագ, էա մու'ալլիմ, էա մու-
 'ալլիմ, հէլաք օլույօրըզ՝ տէտիլէր . օլ տախի գալ-
 գըպ՝ ըիւզիկարը վէ սույուն տալըսլարընը ազար-
 լատըգտա, սաքին օլմալարըյլէ լիմանլըզ օլտու :
- 25 Վէ անլէրէ՝ իմանընըզ նէօրէտէ տիր՝ տէտի . անլէր
 տախի գօրգուպ թէ'աճճիւպ էտէրէք պիրի պիրինէ՝
 'Աճէպա պու քիօմ տիր քի ըիւզիկարլարա վէ սույա
 տախի էմր էթմէյիլէ, անա իթա'աթ էտէրլէր՝ տէ-
 տիլէր :
- 26 Վէ գայըզ իլէ ճէլիլին գարշըսընտա վագը՝ ճէ-
- 27 տարանիլէրին տիյարընա վարտըլար : Վէ սահիլէ
 չըգտըգտա, օլ շէհրտէն խայը զէմանտան պերու
 տէրունինտէ ճիննլէր պուլունմաղլէ, էօվապ կիյմէ-
 յիպ՝ էվտէ տէյիլ, անճադ գապըլարտա օթուրան
- 28 պիր ատէմ անա րասթ կէլտի : Վէ ցիսուսու կէօր-
 տիւքտէ, ֆերէտա էտէրէք էօնիւնէ տիւշտիւ . վէ
 պիւլէնտ ալաղ իլէ՝ էա ցիսուս՝ իպնուլլահ էլ միւ
 թա'ալ, պէնիմ իլէ սէնին նէօ իչին վար, սանա էալ
- 29 վարըրլմ քի պանա 'ազապ էթմէյէսին՝ տէտի : Զի-

- րա նախագիծը բուհա՝ պու առեմտէն չըգմարենք էմր
էթմիշ խաի . չիւնքի տնը խայլի վագըթտան պերու
զապթ էթմիշ օլմաղլէ , օլ առեմ զինճիրլէր վէ
պուգաղըլար իլէ պաղլու օլտրագ մաճփուղ օլու
նուր խաի իսէ տէ , պաղլարը գըրլպ ճինն թարա .
- 30 Ֆընտան չէօլլէրէ սէվգ օլունուր խաի : Վէ Յիսուս
անա՝ Սէնին իսմին նէ՞ տիր՝ տէյիւ սուալ էթտիք-
տէ , Ալայ տըր՝ տէտի . զիրա տէրունինէ չօգ ճինն .
- 31 լէր կիրմիշ խաի : Վէ քէնտիլէրէ հալիյէյէ կիթ-
մէյի էմր էթմէմէսինի անտէն ըիճա էտէրլէր խաի :
- 32 Վէ օրատա , տաղտա օթլանըր վաֆիր պիր տօ-
նուղ սիւրիւսիւ պուլունմաղլէ , անլէրին իչինէ կիր-
մէլէրինէ իզն վէրմէսինի անտէն ըիճա էթմէլէրի
- 33 իւզէրինէ՝ իզն վէրաի : Վէ ճիննլէր օլ առեմտէն
չըգլպ տօնուղլարա կիրմէլլէ , օլ սիւրիւ ուլլոււմ
տան աշաղը քէնտիլէրինի կէօլլէ աթըպ՝ պօղըլտու :
- 34 Վէ անլէրի օթլատանլար պու վագա՝այը կէօրտիւքտէ ,
գալլէր շէհրտէ վէ չիֆթլիքլէրտէ խապեր վէրտիլէր :
- 35 Էհալէ տախի վագա՝այը կէօրմէյէ չըգլպ՝ Յիսուսուն
եանընա կէլէրէք , տէրունինտէն ճիննլէր չըգմըշ
օլան առեմի՝ կիյինմիշ վէ յագըլլանմըշ օլտրագ ,
Յիսուսուն այագլարը եանընտա օթուրուր պուլմաղլէ
- 36 գօրգտուլար : Վէ Էհա՝այը միւշաճէտէ էթմիշ
օլանլար տախի մէճնունըն նապըլ իւլտա պուլտը-
- 37 ղընը անլէրէ նաղլ էթտիլէր : Վէ Ջէտտրանիլէրին
ճիւլար պուլունան մահալլէրինին պիլ ճիւլլէ էհալի-
սի զնյատէսիլլէ խալֆ էթմիշ օլմաղլարը իլէ , եան-
լարընտան կիթմէսինի անտէն ըիճա էթտիլէր . օլ
- 38 տախի գայըղա կիրիպ յափաթ էյլէտի : Վէ տէ-
րունինտէն ճիննլէր չըգմըշ օլան առեմ պերտպէր

- 39 պուլունմազըղընը անտէն ըրճա էյլէտի խէտէ, Յի-
 սուս անը սալը վէրիպ, Էվինէ տէօն՝ վէ Ալլահըն
 սանա էթտիյի շէյլէրի նազլ էյլէ՝ տէտի. օլ տախի
 կիտիպ՝ պիւթիւն շէհրտէ Յիսուսըն քէնտինէ էթ-
 տիյինի իլլան էտէր իտի :
 40 Վէ Յիսուս 'ավտէթ էթտիքտէ՝ խալզ անը գա-
 պուլ էթտի, զիրա ճիւմլէսի անա միւնթագիր իտի :
 41 Վէ իշթէ սինազօղ ըէիսի օլան Եաիրօս իսմինտէ
 պիր տտէմ՝ կէլիպ՝ Յիսուսուն այազլարընա գափա-
 42 նարագ, խանէսինէ կէլմէսինի ըրճա էյլէտի : Զիրա
 թագրիպէն օն իքի եաշընտա պիրիճիք պիր գըղջ
 օլուպ՝ մէզքիւրէ էօլմէք իւզլէ իտի : օլ տախի կի-
 տէր իքէն խալզ անը թագէիզ էտէյօր իտի :
 43 Վէ օն իքի սէնէտէն պերու նէզֆ ի տէմէ միւպ-
 թէլա օլարագ, պիւթիւն մալինի հէքիմլէրէ սարֆ
 էթմիշ իսէ տէ հիշ պիրինտէն շիֆա պուլամամըշ պիր
 44 գարը՝ Արգատան եազլաշըպ՝ լիպասընըն էթէյինէ
 տօգուլտու, վէ ֆիլ հալ նէզֆ ի տէմի քէսիլտի :
 45 Վէ Յիսուս՝ Պանա տօգուլտան քի՞մ տիր՝ տէտի,
 յինտէ, ճիւմլէսի ինքեար էթմէյիլէ, Պետրոս վէ
 անըն իլէ պերապէր օլանլար՝ Եա մուսլլիմ՝ գա-
 լապալըզ սէնի պասըպ թագէիզ էտէր իքէն՝ Պա-
 նա տօգուլտան քի՞մ տիր՝ տէյօրմըսն, տէտիլէր :
 46 Ամմա Յիսուս՝ Պանա պիր քիմնէ տօգուլտու, զիրա
 պէնտէն գուվլէթ սատր օլտըղընը անլատըմ՝ տէ-
 47 տի : Իմօի գարը կիզլէնէմէտիյինի կէօրտիքտէ,
 տիթրէյերէք կէլիպ՝ հուզուրընա տիւշիւպ, պիւթիւն
 խալզըն էօնիւնտէ անա նէ սէպէպտէն տօգուլտը-
 ղընը վէ նասըլ անիտէ շիֆա պուլտըղընը նազլ
 48 էթտի : Օլ տախի մէզքիւրէյէ՝ ճէսարէթլէն, զը-

զբմ, իմաննն սէնի խելաս էյլէտի, սէլամէթ իլէ
կիթ՝ տէտի :

- 49 Օ տահա սէյլէր իբէն՝ սինաղող բէիսինին խա-
նէսինտէն պիր՝ ատէմ՝ կէլիպ, անա՝ Գրզըն վէֆաթ
50 էթտի, մու'ալլիմէ գահմէթ վէրմէ՝ տէտի : Վէ Յի-
սուս պունու իշիթտիքտէ, անա ճէվապէն՝ Գորգմա,
51 անճագ իման էյլէ, օ խելաս պուլուր՝ տէտի : Վէ
խանէյէ կիրտիքտէ, Պետրոս իլէ Եա'գուպ վէ Եու-
հաննատան, վէ գըզըն փէտէրի իլէ վալիտէսինտէն
52 մա'տա քիմսէյի իշէրի կիրմէյէ պրագմատը : Վէ
ճիւմլէսի գըզ իշիւն աղապըպ տէյիւնմէքտէ իբէն՝
Աղլամայըն, վէֆաթ էթմէտի, անճագ ույույօր՝
53 աէտի : Վէ անլէր վէֆաթ էթմիշ օլտըզընը պիւ-
54 մէքլէ, անը իսթիհլա էթտիլէր : Լաքին ճիւմլէ-
սինի տիշարըյա չըգարըպ՝ մէզքիւրէնին էլինի թու-
55 թուպ, էյ գըզ, գալգ՝ տէյիւ չաղըրտը : Վէ անըն
բուհու բիւճիւ՝ էթմէքլէ, անիտէ պաղա գալգտը,
56 վէ Յիսուս անա եէմէք վէրիլմէսինի էմր էթտի : Վէ
մէզքիւրէնին վալիտէյնի հայրան օլտուլար : օլ տա-
հի Պու վագա'սըք քիմսէյէ սէյլէմէյիօինիզ՝ տէյիւ
անլէրէ թէնպիհ էթտի :

ՊԱՊ 9

- 1 Վէ օն իբի շայիրտինի պիր եէրէ ճէմ՝ էտիպ՝ ան-
լէրէ ճիւմլէ ճիննլէր իւղէրինէ, վէ մարաղապըն
2 տէֆի իշիւն գուվվէթ վէ գուտրէթ վէրէրէք, Ան-
լէրի մէլէքիւթուլահը վա'ղ-էտիպ՝ խաթալարա
3 շիֆա վէրմէյէ կէօնտէրտի : Վէ անլէրէ՝ Եօլ իշիւն
պիր շէյ սլմայըն, նէ տէյնէք, նէ տաղարճըգ, նէ

- եքմէք, նէ ագչէ, նէ տէ իբիշէր էնթարինիղ օլ-
 4 սուն : Վէ հէր հանկը եվէ կիրերսէնիղ, օրատա
 5 գալըպ՝ օրատան չըգընըղ : Վէ սիգի հէր քիմ՝ գա-
 պուլ էթմէղ իսէ, օլ շէհրտէն չըգաըղընըղտա,
 'ալէյհէրինէ շէհատէթ օլմագ իչիւն, այագլարը-
 6 նըղտան թօղու պիլէ սիլքին՝ տէտի : Անլէր տախի
 չըգըպ հէր եէրտէ պէշարէթի թէպշիր էտէրէք, վէ
 'ալէյհէրինէ շիֆա վէրէրէք, քէօյտէն քէօյէ կէչէր-
 լէր իտի :
 7 Վէ րէիսի բուպ՝ օլան Հէրօտէս անըն եէտի իլէ
 իծրա օլունան շէյլէրին ճիւմլէսինի իշիթտիքտէ՝
 շիւպչէ էթտի . զիրա պա'ղը քիմսէլէր՝ Եուհաննա
 8 էմլաթտան գըյամ էթմիշ տիր, Վէ պա'ղըլարը՝
 Ելէյա գուհուր էթմիշ տիր, պա'ղըլարը տախի՝ Գա-
 տիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ էթմիշ տիր՝
 9 տէրլէր իտի : Վէ Հէրօտէս՝ Պէն Եուհաննանըն
 պաշընը քէստիրտիմ, վէ պուլ քիմսէ քիմ՝ աիր քի՝
 պէն անըն հագգընտա պէյլէ շէյլէր իշիտիյօրըմ՝
 տէյէրէք, անը կէօրմէք իսթէր իտի :
 10 Վէ րէսուլէր Յիւսուս 'ալտէթ էտիպ՝ իծրա էթ-
 տիքլէրի ճիւմլէ շէյլէրի անա հէքէայէ էթտիլէր .
 օլ տախի անլէրի ալըպ՝ թէնհաճէ Պէյթսայտա տէ-
 նիլէն շէհրին պիր պէեապան մահալինէ չէքիլտի :
 11 Խալգ տախի պուլու պիլմէյիլէ անըն աւտը սըրա
 կիթտիլէր . վէ անլէրի դապուլ էտիպ անլէրէ մէ-
 լէքիւթուլլա հագգընտա քէլամ էտէրէք, շիֆա-
 յա միւհթաճ օլանլարա շիֆա վէրիր իտի :
 12 Վէ կիւն զէվալ պուլմաղա պաշլատըգտա՝ օն
 իքիլէր անըն եանընա կէլիպ, Խալգը սալը վէր
 քի՝ էթրաֆտա պուլունան քէյլէր իլէ չիֆթ-

- լքելէրէ վարդապ գօնալար , վէ եէյէճէք պուլալար ,
 զիրա պուրաաա պէեապան եէրտէ իզ՝ տէտիլէր :
- 13 Օլ տախի՝ Սիզ անլէրէ թա՛ամ վէրին՝ տէտի .
 անլէր տախի՝ Պիզիմ՝ պէշ եքմէք իլէ իքի պալըդ-
 տան զիյատէ պիր շէյիմիզ եօդ տըր , մէյէր կի-
 տիպ՝ պու գալմըն ճիւմլէսինէ եէյէճէք սաթուռն
- 14 ալալմ՝ տէտիլէր . Զիրա պէշ պին գատար առէմ
 վար իաի . օլ տախի շայիրտլէրինէ՝ Անլէրի էլլիշէր
 էլլիշէր օլարագ , պէօլիւք պէօլիւք օթուրաւնը՝ տէ-
- 15 տի : Վէ անլէր էջլէ էտիպ՝ ճիւմլէսինի օթուրթ-
- 16 տուլար : Վէ քէնտիսի պէշ եքմէք իլէ իքի պալը-
 զը ալըպ՝ աէմայա տօղրու նազար էտէրէք , իւզէր-
 լէրինէ պէրէքէթ տու՛սար օգուտու , վէ փարէլէյիպ՝
 խալզըն էօնիւնէ գօմագ իւզըն՝ շայիրտլէրինէ վէր-
- 17 տի : Վէ ճիւմլէսի եէյիպ տօյտուլար . վէ օն իքի
 քիւֆէ տօլուսու ֆազլա փարչա օլարագ՝ գալար-
 րըլար :
- 18 Վէ քէնտիսի եալընըզճա տու՛ա էտէր իքէն ,
 շայիրտլէրի տէ պէրապէր պուլուռնսըզլարը հալտէ ,
 խալզըն տէտիլինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ ան-
- 19 լէրէ սուալ էյլէտի : Անլէր տախի ճէվապէն՝ Պա՛ւլը-
 ւա՛ Վաֆթիզ էտիճի Էուհաննա , վէ սաիրլէր՝ Էլլիյա ,
 տիկերլէրի տէ՝ Գատիմ փէյզամպէրլէրտէն պիրի դը-
- 20 յամ էթմիշ աիր Դէյա՛ւլա՛ տէտիլէր : Օլ տախի
 անլէրէ՝ Էա սիզին տէտիլինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ
 իմ՝ տէտի . վէ Պատրոս ճէվապէն՝ Սէն Ալլահըն
- 21 Մէսիհիսին՝ տէտի : Օլ տախի անլէրէ՝ Պա՛ւնու քիմ
 սէյէ սէջլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ է-
- 22 տիպ՝ Իպն իւլ ինսան չօդ էլէմ չէքմէք՝ վէ իիթի-
 յարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ ՛ուլէմա թարա-

- Ֆրնտան րէտտ օլունուպ գաթլ օլունմագ՝ վէ իւ-
 չինճիւ կիւնտէ գըյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէտի :
- 23 Վէ ճիւմլէսինէ՝ էյէր պիր քիմնէ արարմճա կէլ-
 մէք իսթէրսէ , թէրք ի նէֆս էտէրէք , իաչընը հէր
- 24 կիւն գալտըրըպ՝ արարմ սըրա կէլսին : Զիրա հէր
 քիմ ճանընը դուրթարմագ իսթէրսէ , անը զայ՝
 էտէճէք . վէ հէր քիմ ճանընը պէնիմ իչիւն զայ՝
- 25 էտէրսէ , անը գուրթարաճագ տըր : Զիւնքի պիր
 ատէմ պիւթիւն տիւնէայը գազանըպ տա՝ քէնտինի
 զայ՝ եախօտ զիյանա կիրիֆթար էտէրսէ , նէ՞ իս-
- 26 թիֆատէ էտէր : Զիրա հէր քիմ պէնտէն վէ պէ-
 նիմ սէօղլէրիմտէն տօլայը ութանըրսա , իպն իւլ
 ինսան տախի քէնտիսինին վէ Փէտէրինին վէ մու-
 գատտէս մէլաիքէսինին ճէլալի իլէ կէլտիյի զէման ,
- 27 անտէն տօլայը ութանաճագ տըր : Վէ հագիգա-
 թէն սիզէ տէրիմ քի՝ պուրատա հազըր օլանլար-
 տան պա՛ղըսը վար քի՝ մէլէքիւթուլաճը կէօրիւն-
 ճէյէտէք ասլա էօլիւմ տաթմայաճագ տըր՝ տէտի :
- 28 Վէ պու քէլամտէն թագրիպէն սէքիզ կիւն սօնկ-
 րա , Պետրոս իլէ Եուհաննա վէ Եա՛գուպը պէրա-
 պէր ալըպ՝ տու՛ա էթմէք իւզըէ տաղա չըգտը :
- 29 Վէ քէնտիսի տու՛ա էտէր իքէն , եիւզիւնիւն հի-
 յէթի թէպէտտիւլ էտէրէք , էլպիոէսի պէյազ վէ
- 30 փորլագ օլտու : Վէ իշթէ իքի ատէմ եա՛նի Մու-
- 31 սա վէ էլիյա անըն իլէ սէջլէշիրլէր իտի : Պուշլար
 ճէլալ իլէ կէօրիւնիւպ՝ Երուշալիմտէ վուգու՝ պու-
 լաճագ ինթիգալը հագգընտա սէջլէյօրլար իտի :
- 32 Վէ Պետրոս վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունանլա-
 րը ույգու պասմըշ օլմաղլէ , ույանտըղլարընտա՝ ա-
 նըն ճէլալինի վէ պէրապէր տուրան իքի ատէմի կէօր-

- 33 տիւլէր : Վէ անլէր անտէն այրըմադ իւզրէ իքէն,
 Պետրոս նէ սէյլէտիյինի պիլմէյերէք, Յիսուսա՝
 Ես մու'ալլիմ, պուրատա պուլունմագլըղմըղ էյի
 տիր : վէ պիրի սէնին՝ պիրի տէ Մուսա վէ պիրի տէ
 Էլիյա իչիւն օլարադ, իւչ խայմէ ետփալըմ՝ տէտի :
- 34 Վէ օ պունու սէյլէմէքտէ իքէն, պիր պուլուլթ
 կէլիպ՝ անլէրի կէօկէսի ալթընա ալտը : վէ անլէր
 պուլուլթա կիրտիքլէրինտէ, շայէրլէր գօրգտուլար :
- 35 Վէ պուլուլթտան՝ Սէվկիւլիւ Օղլում պուլ տըր, անը
- 36 տինկլէյին՝ տէյէն պիր սէտա կէլտի : Վէ պու սէ-
 տա օլարգտա, Յիսուս եալընըղ պուլունտու . ան-
 լէր տաիի սիւքիւլթ էտիպ կէօրտիւքլէրի շէյլէրտէն
 օլ կիւնլէրտէ քիմսէյէ պիր շէյ խապէր վէրմէտիլէր :
- 37 Վէ էրթէսի կիւն տաղտան էնտիքլէրինտէ ,
- 38 խայլի ճէմա'ալթ անը գարշուլլըպ՝ իշթէ ճէմա'ալթ-
 տան պիր ատէմ՝ Ֆէրետտ էտէրէք, Ես՝ մու'ալ-
 լիմ, սանա եալլարըրըմ, օղլումա նաղար գըլ ,
- 39 զիրա պիր թանէմ աիր : Վէ իշթէ անը պիր բուհ
 թուլթուպ՝ անսըլըն պաղըրտարադ վէ քէօփիւրտէ-
 րէք՝ ոարսըպ էղտիքտէն սօնկրա կիւճ իլէ այրըլըր :
- 40 Վէ անը իիւրաճ էթմէլէրինի սէնին շայիրալէրինտէն
 բիճա էթտիմ իսէ տէ, միւգթէտիր օլմատըլար՝
- 41 տէտի : Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըղ վէ
 թէրա նէսլ, նէ՞ վագթա գտտար սիգին եանընըղտա
 օլուպ՝ սիլէ թէհամմիւլ էտէյիմ . օղլունու պուրա-
- 42 յա կէթիր՝ տէտի : Վէ օ տահա եանընա կէլի իքէն,
- 43 ճինն անը եէրէ չարփըպ, շիտտէթլէ սարստը : Ամմա
 Յիսուս նտփաք բուհու ազարլայարադ, չօծուղա
- 44 շիֆա վէրիպ՝ անը փէտէրինէ թէսլիմ էթտի : Վէ
 ճիւմլէսի Ալլահըն՝ ազամէթինէ միւլթէհայլիր օլ-
 տուլար :

- Վէ ճիւղէսի Յիսուսուն եթտիյի շէյլէրին քեաֆ-
 ֆեսինէ թէ'աճճիւպտէ իքէն , շայիրտլէրինէ՝ Սիդ
 պու սէօղլէրի գուլադլարընըզա գոյունըզ . զիրա
 իպն իւլ ինսան ատէմլէրին ելինէ թէպիմ' օլունա-
- 45 ճագ տըր' տէտի : Անլէր տախի պու սէօղլւ անլա-
 մատըլար , վէ ֆէհմ' եթմէմէլէրի իչիւն անլէրտէն
 կիզլէնմիշ իտի . վէ պու սէօղլւ անտէն իսթիֆսար
 եթմէյէ գօրգատուլար :
- 46 Վէ քէնտիլէրտէն հա՞նկըսը պէյիւք օլաճաղը
- 47 միւպահիսէսի մէյանէլէրինէ կիրմիշ իտի : Յիսուս
 տախի գալպլէրինին էֆքեարընը պիլմէքլէ , պիր չօ-
- 48 ճուգ ոյըպ քէնտի եանընտա տուրտուրտու : Վէ
 անլէրէ՝ Հէր քիմ' պու չօճուղու պէնիմ' իսիմ' ի-
 չիւն գապուլ էտէրսէ , պէնի գապուլ եթմիշ օլուր ,
 վէ հէր քիմ' պէնի գապուլ էտէրսէ , պէնի իրսալ
 էտէնի գապուլ եթմիշ օլուր . զիրա ճիւղէնիգաէն
 էն քիւչիւք պուլունան՝ պէյիւք օլաճագ տըր'
 տէտի :
- 49 Վէ Եուհաննա ճէվապ էտիպ՝ Եա մու'ալլիմ' ,
 տէնին իսմին իլէ ճիննլէրի իխրաճ էտէն պիր քիմսէ
 կէօրտիւք , վէ պիզիմ' իլէ պէրապէր «էն» արտըն-
- 50 ճա կէլմէտիյի իչիւն անը մէն՝ եթտիք՝ տէտի : Վէ
 Յիսուս անա հէլապէն՝ Մէն՝ եթմէյին , զիրա պիզէ
 մուխալիֆ օլմայան պիզիմ' թարաֆըմըզտան տըր'
 տէտի :
- 51 Վէ վագըր' օլտու քի՝ անըն 'ուրուճընըն կիւնլէրի
 թէմամ օլմագ իւզրէ իքէն , Երուշալիմէ կիթմէյէ
- 52 գալիէն եիւղ թութուպ՝ Էօնիւնտէն մուխպիլլէր
 կէօնտէրտի . անլէր տախի կիտիպ անա թէտարիք
 կէօրմէք իւզրէ Սամարիալըլարըն պիր քէյիւնէ

- 53 կիրտիւր : Վէ Երուշալիմէ՝ միւթէվէճճիճ օլտըղըն-
- 54 տան , անը դապուլ էթմէտիւր : Վէ անըն շայիրտ-
լէրի Եա՛գուպ իլէ Եուհաննա պունու կեօրտիւքտէ,
Եա Բապպ , իսթէ՞ր մի սին քի՛ հէման Էլիյանըն
էթտիլի կիպի , կեօքտէն աթէշ էնիպ անլէրի թէ-
- 55 լէֆ էթմէսինի էմը Էտէլիմ՝ տէտիւր : Օլ տախի
տէօնիւպ անլէրէ թա՛ղէր Էտէրէք , Սիզ նէ՛ մա-
- 56 գուլէ բուհտան օլտըղընըղը պիլմէզ սինիզ . Ջիրտ
Իպն իւլ ինոտն տտէմլէրին ճանլարընը հէլաք տէ-
յիլ , անճագ խէլաս էթմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի .
պա՛տէհու առիկէր պիր քեօյէ կիթտիւր :
- 57 Վէ Եօլտա կիտէրլէր իքէն , պիրի անա՝ Է-
ֆէնտի , հէր նէրէյէ կիտէր իսէն , արտըն սըրա կէ-
- 58 լիրիմ՝ տէտի : Յիսուս տախի անա՝ Թիլքիլէրին
ինլէրի , վէ հալա գուշարընըն Եուվալարը վար ,
լաքին Իպն իւլ ինսանըն պաշընը գօյաճագ Եէրի
Եօգ տըր՝ տէտի :
- 59 Վէ պիր շայրիսինէ՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի .
օլ տախի՝ Էֆէնտի , պանա իզն վէր , Էվվէլա
- 60 կիտիպ փէտէրիմի տէֆն Էտէյիմ՝ տէտի : Յիսուս
տախի անա՝ Պրագ , մէյթլէր քէնտի մէյթլէրինի
տէֆն էթսինլէր , սէն իսէ կիտիպ՝ մէլէքիւթուլ-
լաճը վա՛զ էյլէ՝ տէտի :
- 61 Վէ առիկէր պիր քիմէսնէ տախի՝ Էֆէնտի ,
սէնին արտըն սըրա կէլիլիմ , լաքին Էվվէլա պանա
իզն վէր , Էհլի պէյթիմ իլէ վէտա Էտէյիմ՝ տէտի :
- 62 Ամնա Յիսուս անա՝ Էլէնի սապան իւզէրինէ գօ-
յուպ տա կէրիյէ պագան հիչ պիր քիմսէ մէլէքիւ-
թուլլահա միւնասիպ տէյիլ տիր՝ տէտի :

ՊԱՊ 10

- 1 Վ է պու շէյլերտէն սօնկրա , Բապպ տիկեր եթ-
միշ քիմսէ տաճա թա՛յին էտիպ՝ վարաճաղջ հեր
շէհրէ վէ մաճալէ , անլերի քէնտի էօնիւնճէ իքի-
- 2 շէր իքիշէր կէօնտերտի : Վ է անլերէ տէտի քի՝ Յիւ
հապիգէ հասատ չօգ , ամմա իշճիլէր աղ տըր . իմ
տի հասատ Սահիպինէ՝ քէնտի հասատընա իշճի-
- 3 լէր կէօնտերմէսի իշիւն նիյաղ էտին : Նիտինիզ ,
իշթէ պէն սի զի գուզուլար կիպի գուրտլար ա-
- 4 րասընա կէօնտերիյօրլմ . Գիսէ եա տաղարճրդ
եախօտ ոյադ գապլարը թաշըմայըն , վէ եօլտա
- 5 պիր քիմսէյէ սէլամ վէրմէյին : Վ է հեր հանկը
խանէյէ կիրերսէնիզ , էվվէլա՝ Պու խանէյէ սէ-
- 6 լամ օլուուն՝ տէյլինիզ . Վ է էյէր օրատա սէլա-
մա միւսթաճադգ քիմսէ վար իսէ , սէլամընըզ ա-
- 7 նըն իւզէրինտէ գալաճադ տըր . եօզ իսէ՝ սիզէ
րիւճիւ՝ էաէճէք տիր : Վ է ոլ խանէտէ գալըպ՝
- 8 պուլունան շէյլերինտէն եէյիպ իշինիզ , զիրա իշճի
քէնտի իւճրէթինէ միւսթաճադգ տըր . խանէտէն
- 9 խանէյէ նազլ էթմէյին : Վ է հեր հանկը շէհրէ
կիրերսէնիզ , անլէր տախի սիզի գապուլ էթտիք-
- 10 լէրի հալտէ , էօնիւնիւզէ գօնուլան շէյլերի եէյի-
շիզ , Վ է իշինտէ պուլունան խասթալարա շիֆա
- 11 վէրիպ , անլերէ՝ Մէլէքիւթուլլահ սիզէ եազլաշմըշ
տըր՝ տէյինիզ : Վ է հեր հանկը շէհրէ կիրերսէնիզ ,
սիզի գապուլ էթմէտիքլէրի հալտէ , ճատտէլէրինէ
- չրգըպ՝ Սիզին շէհրինիզտէն պիզէ եափըշան թօզու-
պիէ սիզէ սիլքերիզ . լաքին պունու պիլին քի՝ մէ-

- էքիւթուլաս սիգէ եազլաշմըշ տըր՝ տէյինիզ :
- 12 Սիգէ տէրիմ՝ քի՝ օլ կիւնտէ Սատումին հալի օլ
- 13 շէհրին հալինտէն էհվէն օլաճադ տըր : Վա՛յ սանա,
էյ քօրազին , վա՛յ սանա , էյ Պէյթսայտու . զէրա
էյէր սիգտէ իճրա գըլընան միւ՛ծիզէլէր Սուր վէ
Սայտատա օլմիւշ օլսայտը , չօգտան չուլ վէ քիւլտէ
- 14 օթուրուպ՝ թէվպէ էտէրլէր իտի : Լաքին բուզի
ճէգատա Սուր վէ Սայտանըն հալի սիգին հալինիզ-
- 15 տէն էհվէն օլաճադ տըր : Վէ սէն , թա կէջէտէք
եիւճէլէնմիշ օլսն քէֆընահոււմ , ճէհէննէմէ գատար
- 16 էնտիբիլէճէքսին : Սիզի տինկլէյէն պէնի տինկլէմիշ
օլուր , վէ սիզի բէտա էտէն պէնի բէտա էթմիշ
օլուր , վէ պէնի բէտա էտէն պէնի իրսալ էտէնի
բէտա էթմիշ օլուր :
- 17 Վէ օլ եէթմիշլէր սիւրուր իլէ՝ 'ալտէթ էտիպ՝
Էա Բապպ , ճիննլէր պիլէ սէնին իամին իլէ պիլէ ի-
- 18 թա'աթ էտէյօր՝ տէտիլէր : Յլ տախի անլէրէ՝ Շէյ-
թանըն սէմատան երլարբըրմ՝ կիպի տիւշտիյիւնիւ
- 19 կէօրաիւմ : Իշթէ սիգէ երլանլար իլէ 'ազրէպլէր
իւզէրինէ , վէ տիւշմէնին ճէմի՝ գուվվէթի իւզէրի-
նէ պաամաղա գուտրէթ վէրբիմ՝ վէ սիգէ հիշ պիր
- 20 շէյ զարար վէրմէյէճէք տիբ : Ամմա պուան , եա'նի
ճիննլէրին սիգէ իթա'աթ էթտիլէրինէ սէվլէմէյին ,
լաքին իսիմլէրինիզին սէմավաթտա գայա օլուանաշ-
ղընա սէվլինին՝ տէտի :
- 21 Յլ սա'աթ Յիսուս բուհընտա մէօրուր օլուպ , էյ
սէմա վէ զէմինին Բապպը փէտէր , սանա շիւքը է-
տէրիմ՝ քի պու նէսնէլէրի 'ալիմլէր իլէ 'արիֆլէրտէն
խաֆի թութուպ՝ անլէրի մա'սուվարա իզհար էյ-
լէտին . պէ՛լի , էյ փէտէր , ղէրա 'ինտինտէ պէջլէ

- 22 խօշ կեօրիւնտիւ : փետերիմտէն հեր շէյ պանա թեւ-
լիմ օլունտու . վէ Օղլուն քիմ խախինի փետերտէն
ղայրի քիմնէ պիլմէյիպ՝ փետերին քիմ խախինի Օ-
ղլունտան վէ Օղլուն անը իղհար էթմէսինի միւրատ
էթախյի քիմնէտէն զայրիսի պիլմէզ՝ տէտի :
- 23 Վէ շայիրալէրէ տէօնիւպ , հէ միւպարէք տիր
- 24 կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի կէօրէն կէօղլէր . Զիրա սիզէ
տէրիմ քի՝ չօդ փէյղամպէրլէր իլէ մէլիքլէր կէօրտիւ-
յիւնիւզ շէյլէրի կէօրմէք իսթէտիլէր , լաքին կէօր-
մէտիլէր . վէ իշիթախյինիլ շէյլէրի իշիթմէք էնէտէ-
լէր , լաքին իշիթմէտիլէր՝ տէյիւ թէնհաճէ սէօյլէտի :
- 25 Վէ իշթէ էրպապը շէրի՝աթտան պիրի դալգըպ՝
անը թէճրիւպէ էթմէք իւզրէ , Եա մու՛ալլիմ , հա-
յաթը էպէտիլէյէ վարիս օլմոդ իշիւն նէ՞ ետփա-
- 26 յըմ՝ տէտի : Օլ տախի անա՝ Շէրի՝աթտա նէ՞ եա-
- 27 զըմըշ տըր . նա՞սըլ օգուրորն՝ տէտի : Օլ տախի
ճէվապ վէրիպ , Ալլահին օլան Բապպը պիւթիւն դաւ-
պինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն գուվ-
վէթինտէն վէ պիւթիւն յադընտան , դօնշունու
- 28 տախի քէնտին կիպի սէվէսին՝ տէտի : Օլ տախի
անա՝ Տօղրու ճէվապ վէրտին , պուսու իճրա էյլէ
- 29 վէ եաշայաճագուրն՝ տէտի : Օ իսէ քէնտինի թէպ-
րիւր էթմէք իսթէմէրլէ , Յիտուսա՝ Եա դօնշում
- 30 քի՛մ տիր՝ տէտի : Վէ Յիսուս ճէվապէն տէտի քի՝
Պիր ատէմ՝ Երուշալիմտէն Էրիհայա էնէր իքէն , հա-
րամիլէր էլինէ տիւշտիւ . վէ անլէր անը սօյուպ՝
եարալատըգտան սօնկրա , եարը էօլմիւշ պրաղըպ
- 31 կիթտիլէր : Վէ իթթիֆագէ օլ էօլտան պիր
քէահին էնէր իքէն , անը կէօրտիւքտէ՝ օլ պիր
- 32 թարաֆա կէչիպ կիթտի : Քէզալիք օլ մահալէ պիր

- 33 Լաւիլի տախի կելմէքլէ վարըպ՝ անը կէօրիւնճէ օլ
 պիր թարաֆտան կէչիպ կիթտի : Լաքին պիր Սամա-
 34 ըիալը եօլա կիտէր իքէն , պուլունտըղը եէրէ կելիպ՝
 անը կէօրտիւքտէ , թէրահհիւմ էթտի . վէ եա-
 նընա կելիպ՝ եարալարընա զէյթ եաղը իլէ շէրապ
 տէօքէրէք անլէրի սարտը , վէ անը քէնտի հայվա-
 նընա պինտիրէրէք , պիր խանա կէօթիւրիւպ անս
 35 մուգալլէտ օլտու : վէ երթէսի կիւն եօլա կիթմէք
 իւզըէ իքէն , իքի տինար չըգարըպ խանճըյա վէ-
 րէրէք՝ Պունա մուգալլէտ օլ , վէ զիյատէ հէր նէ
 խորճ էտէրսէն , պէն թէքրար կէլտիյիմտէ սանա
 36 էտա էտէրիմ՝ տէտի : իմտի սանա պու իւչտէն
 հա՞նկըսը հարամիլէրին էլինէ տիւշէնին գօնշըսու
 37 օլմուշ կէօրիւնիւր : Օլ տախի՝ Ան մէրհամէթ է-
 տէն՝ տէտի . Յիսուս տախի անա՝ կիթ , սէն տէ
 պէյլէ եափ՝ տէտի :
 38 վէ անլէր եօլտա կիտէր իքէն , քէնտիսի պիր քէյէ
 կիրիպ՝ Մարթա նամ պիր գարը անը խանէսինէ
 39 գապուլ էթտի : վէ պունուն Մէրեէմ իսմինտէ
 պիր հէմշիրէսի օլուպ , մէրգումէ Յիսուսուն այագ-
 40 լարը եանընտա օթուրուպ՝ քէլամընը տինկէյօր
 իտի : Մարթա իսէ չօդ խըտմէթտէն տօլայը թէ-
 41 լաշտա պուլունմաղլէ եանընա կելիպ՝ Էֆէնտի ,
 հէմշիրէմ պէնի եալընըզ խըտմէթ էթմէյէ պրագ-
 42 տըզընը վաղիֆէ էտինմէ՞ղմիսին . իմտի անա սէյլէ ,
 պանա եարալմ էթսին՝ տէտի : վէ Յիսուս անա
 ճէվապէն՝ Էյ Մարթա , էյ Մարթա , չօդ շէյլէր
 42 իչիւն էնտիշէ էտիպ՝ պիհուգուր օլուրսըն . Լաքին
 լալըմ օլան շէյ պիր տիր , վէ Մէրեէմ քէնտին-
 տէն ալընմայաճագ օլ էյի հիսսէյի ինթիխապ էթ-
 միշ տիր՝ տէտի :

- 1 Վէ վագր՝ օլտու քի պիր մահալտէ օլուպ տու'ա
էթմէքտէ էքէն , ֆարիզ օլտըղնտա , շայիրալէ-
րինտէն պիրի տնա՝ Եա Բապպ , Եուհաննա քէնտի
շայիրտէրինէ Թա'լիմ էլէտիյի կիպի , սէն տախի
- 2 պիղէ տու'ա էթմէյի Թա'լիմ էլէ՝ տէտի : Օլ տա-
խի անլէրէ՝ տու'ա էթտիյինիզ զէմոն , էյ սէմա-
վաթտա օլան փէտէրիմիզ , իսմին մուգատտէն օլ-
տուն . մէլէքիւթին կէլտին . իրատէթին սէմատա
օլտըղ կիպի եէր իւզէրինտէ տախի իճրա օլուն .
- 3 տուն . Եէվմի էքմէյիմիզի կիւն պէ կիւն պիղէ վէր .
- 4 Վէ կիւնտալարըմըզ պիղէ պաղըշտ , չիւնքի պիզ
տախի պիղէ հէր պորճլու օլանա պաղըշտըզ . վէ
պիղէ իղլայա կէթիւրմէ , լաքին պիղէ շէրիրտէն
գուրթար՝ տէյինիզ , տէտի :
- 5 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Սիզտէն քիմիօն պիր տու-
թու օլուր տա , կէճէ եարըսընտա նէզտինէ վարըպ՝
- 6 Տօսթում , պանա իւչ էքմէք էօտիւնճ վէր . Զիրա
պանա եօլտան պիր տօսթում կէլիպ՝ անըն էօնիւ-
- 7 նէ գօյաճադ պիր շէյիմ եօզ տըր՝ տէսին տէ , Օլ
տախի իչէրիտէն ճէվապէն՝ Պանա զահճէթ վէրմէ .
տըթըգ գափու գափանմըշ , չօճուգլարըմ տախի
պէնիմ իլէ եաթագտա տըր , գալըզպ՝ սանա վէ-
- 8 րէմէմ՝ տէսին : Սիղէ տէրիմ քի՝ տօսթու օլտըղ
իչիւն գալըզպ՝ անա վէրմէզ իսէ տէ , եինէ անըն
Թա'ճիզի սէպէպի իլէ գալըզպ՝ անա լազըմ օլտըղ
- 9 գատար վէրէճէք տիր : Պէն տախի սիղէ տէրիմ քի՝
Տիլէյին , սիղէ վէրիլէճէք , արայըն , պուլաճադը-

- 10 նըզ . գափուշու չալըն , սիղէ տչըլաճագ տըր : Զիրա
հէր տիլէյէն ալըր , վէ արայան պուլուր , վէ գա-
- 11 փուշու չալանա աչըլաճագ տըր : Վէ սիզտէն հա՞ն-
կը փետեր վար քի օղլու էքմէք տիլէտիյինտէ՝ անա
թաշ վերէ . եախօտ պալըզ րիլէրիյիւրէ՝ անա պա-
- 12 լըզ եերինէ եըլան վերէ , Վէ եախօտ եումուրթա
13 տիլէտիյինտէ՝ անա 'ազրէպ վերէ : Իմտի սիզ
քէօթիւ օլտըղընըզ հալտէ , էվլատընըզա էյի 'ա-
թիյէ վերմէյի պիլիբ իսէնիզ , սէմավի փետեր քէն-
տինտէն տիլէյէնլերէ նէ՝ գատար զիյատէ Բուհ իւլ
Գուստու վերէճէք տիր :
- 14 Վէ տիլիզ պիր ճինն իխրաճ էթտիյինտէ ,
ճինն չըդտըգտան սօնկրա տիլիզ քիմնէ սէջ-
- 15 լէտի , խալզ տախի թէ'աճճիւպ էթտիլէր : Ամ
մա անլէրտէն պա'ղըլարը՝ ճիննլերի ճիննլերին
րէիսի Պէ'էլզէպուլ վասըթասըյլա իխրաճ էտէ-
- 16 յօր՝ տէտիլէր : Պա'ղըլարը տախի թէճըրւպէ
իչիւն , սէմատան պիր 'ալամէթ անտէն թա-
- 17 լէպ էթտիլէր : Օլ տախի անլերին էֆքեարընը պիլ-
մէքլէ , անլերէ տէտի քի՝ ֆէնտի 'ալէյհինէ մու-
խալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւմէթ խարապ օ-
լուր , վէ քէնտի 'ալէյհինէ Դա-Խալէֆէթ Խալէ
- 18 պուլունան խանէ երգըլըր : Վէ էյեր շէյթան քէն-
տի 'ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլմուշ իսէ , անըն
մէլէքիւթիւ նա՞սըլ պագի գալաճագ տըր . չիւնքի
պէնիմ հագգըմտա՝ ճիննլերի Պէ'էլզէպուլ վասը-
- 19 թասըյլա իխրաճ էտիյօր՝ տէյօրսընըզ : Վէ էյեր
պէն ճիննլերի Պէ'էլզէպուլ վասըթասըյլա իխրաճ
էտիյօրսամ , սիղին օղըլտըրընըզ քիմիօն վասըթա-
սըյլա իխրաճ էտերլէր . պունուն իչիւն սիղին հա-

- 20 քիմէրինիզ անէր օլաճագ տըր : Լաքին էյեր պէն ճիննէրի Ալլահն փարմաղը իլէ իխրաճ էտէրսէմ , էլպէթատ մէլէքիւթուլլահ սիպէ վտարլ օլմուշ տըր :
- 21 Գուզվէթը վէ սիլահլանմըշ պիր քիմնէ քէնտի գօնաղընը պէրլէտիյի զէման , էշեասը սէլամէթտէ
- 22 օլուր : Ամմա անտէն գուզվէթըիս իւզէրինէ կէլիպ անա զալէպէ էտէրսէ , ի'թիմատ էթտիյի ճիւմլէ սիլահլարընը տըլպ' անըն եաղմասընը թագսիմ' է-
- 23 տէր : Պէնիմ իլէ օլմսյտն պանա զըտտ տըր . վէ պէնիմ իլէ տէվշիրմէյէն տաղըտըր :
- 24 Նափաք բուհ պիր տտէմտէն չըգտըղը զէման' գօրաք եէրլէրտէն կէչիպ բահաթ աբտար , վէ պուլ-լամատըղընտա' Ձըգտըղըմ' էվիմէ տէօնէյիմ' տէր :
- 25 Վէ կէլտիյինտէ աշ սիւփրիւլմիւշ վէ միւզէկէն
- 26 պուլմաղլէ , Վիտիպ պէրապէրինճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ եէտի տիկէր բուհ տըր , վէ կիրիպ օրատա սաքին օլուրլար : վէ օլ ատէմին 'ազըպէ-թի իպթիտասընտան պէտթէր օլուր :
- 27 Վէ օ պուհու սէյլէր իքէն , խալգտան պիր գտըր պիւլէնտ ավազ իլէ ոնա' Նէ մութլու սէնի հա-
- 28 միլ օլտն բահմէ վէ էմտիյին մէմէլէրէ' տէտի : Օլ-տախի' Տահա ղէյատտէ նէ մութլու Ալլահն քէ-լամընը տինկէյիպ' հըֆզ էտէնլէրէ' տէտի :
- 29 Վէ խալգ քէսրէթլէ աշն էաշն ճէմ' օլտըգտա , քէլամէ աղազ իլէ' Պու նէսլ շէրիր օլտըղընտան 'ալամէթ թալէպ էտէր , ամմա անա Եուհուս փէյ-ղամպէրին 'ալամէթինտէն ղայրի պիր 'ալամէթ վէ-
- 30 ըիւմէյէճէք տիր : Զիրա Եուհուս Նինիվէ էհալիսինէ 'ալամէթ օլտըղը կիպի , Իպն իւլ ինսան տախի պու
- 31 նէսլէ էյլէ' օլաճագ տըր : Ճէնուպ մէլիքէսի բաւէ

- ճէղատա պու նէսլին ատէմլէրի իլէ պերապեր գալ-
գըպ՝ 'ալէյհլէրինէ հիւքմ' էտէճէք տիր . չիւնքի
մերգումէ Սիւլէյմանն հիքմէթինի տինկլէմէք իւզ-
րէ՝ զէմինին նիհայէթլէրինտէն կէտի . վէ իշթէ
պու մահալտէ Սիւլէյմանտան տահա պէջիւյիւ
- 32 վար : Նինիվէ ատէմլէրի բաւ է ճէղատա պու նէսլ
իլէ գալգըպ՝ 'ալէյհլէնէ հիւքմ' էտէճէք տիր . չիւն-
քի անլէր Եուսուսուս վա'ղը իլէ թէվպէյէ կէտի-
լէր . վէ իշթէ պուրատա Եուսուստան տահա պէօ-
յիւյիւ վար :
- 33 Պիր քիմնէ չըրաղը եազըպ՝ կիզլիյէ եախօտ քիլէ
այթընա տէյիլ՝ անճագ իչէրի կիրէնլէրին ըշըղ կէօր-
- 34 մէլէրի իչիւն շէմ'տան իւզէրինէ գօր : Ճէսէտին
չըրաղը կէօղ տիր . իմտի էյէր կէօղիւն սաֆ իսէ ,
պիւթիւն ճէսէտին տախի միւնէվվէր օլուր . լաքին
էյէր ֆէնա իսէ , ճէսէտին տախի գարանլըգ օլուր :
- 35 Իմտի սաղըն , սէնտէ օլան նուր գարանլըգ օլմայա :
- 36 Վէ էյէր պիւթիւն ճէսէտին միւնէվվէր օլուպ՝ հիչ
պիր գարանլըգ թարաֆը եօղ իսէ , չըրաղըն քէնտի
զիյասը իլէ սէնի թէնվիր գըլաըղը միսիլլիւ , քեաֆ-
ֆէսի միւնէվվէր օլուր՝ տէտի :
- 37 Վէ օ սէյլէր իբէն , պիր ֆէրիսի քէնտիսի իլէ
պերապեր թա'ամ էթմէսինի անտէն ըիճա էթմէք-
- 38 լէ , կիրիպ սօֆրայա օթուրտու : Օլ ֆէրիսի տախի
թա'ամտան էվվէլ անըն երյգանմատըղըն կէօր-
- 39 տիւքտէ թէ'աճճիւպ էթտի : Բապպ տախի անա
տէտի քի՝ Հալա սիղ ֆէրիսիլէր , քեառէնին վէ
թէ'սիսին տըշընը թէ'միզլէրսինիզ , ամմա իչինիզ
- 40 զուլմ՝ վէ ֆըսգ իլէ տօլու տըր : Էյ 'ադըլըզար , տը-
- 41 շընը եափան իչինի տախի եա'փմատը մը : Լաքին

- պուլունան շէյլէրտէն սատագա վէրին , վէ իշթէ
 42 սիզէ հեր շէյ փաք օլուր : Ամմա վա՛յ սիզէ , էյ
 ֆէրիսիլէր , զիրա նա'նէ' իլէ սէտէֆ օթուռուռն
 վէ հեր նէվ' սէպզէնին 'իւշբիւնիւ վէրիբսի-
 նիզ , ամմա հագդը վէ Ալլահըն մուհասպէթի-
 նի իհմալ էտէրսինիզ . պուռլարը իծրա էթմէ-
 43 լի , անլէրի տախի պրագմամալը իտինիզ : Վա՛յ
 սիզէ , էյ ֆէրիսիլէր , զիրա սինաղօզլարտա պաշ
 քիւրսիւյիւ վէ շարշուլարտա սէլամիւնմաղը սէվէր-
 44 սինիզ : Վա՛յ սիզէ , էյ միւրաի 'ուլէմա իլէ ֆէրի-
 սիլէր , զիրա ատէմլէր պիլմէյերէք' իւզէրլէրինտէ
 կէզտիքլէրի պէլլի օլմոյան գապրլար միսիլիւ սինիզ :
 45 Վէ էրպապ ը շէրի'աթտան պիրի անա ճէվապէն'
 Եա մու'ալլիմ , պուռլարը սէջլէմէքլէ պիզէ տա-
 46 խի շէթմ էտիյօրսըն' տէտի : Սլ տախի տէտի քի'
 Վա՛յ սիզէ տախի , էյ էրպապ ը շէրի'աթ , զիրա
 ատէմլէրէ թաշըմասը միւշքիլ եիւքլէր եիւքլէտիպ'
 քէնտինիզ փարմուղլարընըզըն պիրի իլէ օլ եիւք-
 47 լէրէ տօգուռնուղսընըզ : Վա՛յ սիզէ , զիրա էծտա-
 տընըզըն գաթլ էթտիքլէրի փէյղամպէրլէրին թիւր-
 48 պէլէրինի պինա էտէրսինիզ : Վէ պէջլէճէ էծտա-
 տընըզըն 'ամէլլէրինէ շէհատէթ էտէրէք ըիզա վէրիբ
 սինիզ . զիրա անլէր գաթլ էթտիլէր , սիզ տախի
 49 թիւրպէլէրինի պինա էտէրսինիզ : Պուռնուռն իշին
 Ալլահըն հիքմէթի տախի տէտի քի' Անլէրէ փէյ-
 ղամպէրլէր վէ ըտուլլէր կէօնտէրէճէյիմ , վէ ան-
 լէրտէն պա'զըսընը գաթլ էտիպ' պա'զըսընա թէ-
 50 'ատտաի էտէճէքլէր . թա քի տիւննանըն թէէսիսին-
 տէն պէրու ճիւմլէ փէյղամպէրլէրին տէգթիւլիւշ
 51 օլան գանը , Հապիլին գանընտան թա մէզպահ իլէ

- հէյ քելին արասընտա գաթլ օլունան Զաքարիյանըն
գանընատէք, պու նէսլտէն թալէպ օլունա . պէլի,
սիզէ տէրիմ՝ քի՝ պու նէսլտէն թալէպ օլունաճագ.
52 արբ : Վա՛յ սիզէ, էյ երպապ ը շէրի՛աթ, զերա՛ իւ-
մին անախթարընը գալտըրտընը . քէնտինիզ
կիրմէյիպ՝ կիրէնլէրի տախի մէն՝ էթտինիզ .
53 Վէ անլէրէ պու նէսնէլէրի սէօյլէր իքէն, 'ուլէմա
վէ ֆէրիսիլէր ֆուրսաթ պէքլէյիպ՝ իթթիհամը ի-
չիւն աղզընտան պիր շէյ գափմաղա չալըշմագատա
54 օլարագ, Հիտտէթլէնիպ զայէթլէ չօդ շէյլէր հագ-
գընտա աղզընը արամաղա պաշլատըլար :

ՊԱՊ 42

- 1 Պու էոնատէ, պիրի պիրինի պասար տէրէճէտէ օն
պինլէրճէ խալգ ճէմ՝ օլմաղլէ, շպիրտլէրինէ քէլա-
մա աղաղ իլէ՝ էվվէլա քէնտինիզի ֆէրիսիլէրին մա-
2 յասընտան՝ ետ՛նի միւրախլիքտէն սագընըն : Քէշֆ
օլունմայաճագ մախֆի, վէ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր
3 շէյ եօգ տըր : Անըն իչիւն գարանլըգատա հէր տէ-
տիյինիզ շէյ սյտընլըգատա իշիտիլիպ՝ խալվէթլէրտէ
գուլաղա սէօյլէտիյինիզ շէյ տամլարտա նիտա օ-
4 լունաճագ տըր : Լաքին, էյ տօսթլարըմ, սիզէ տէ-
րիմ՝ քի՝ ճէսէտի էօլտիւրիւպ՝ անտէն սօնկրա զի-
յատէ պիր շէյ եափմաղա մուգթէտիր օլմայան քիմ.
5 սէլէրտէն գօրգմայըն : Լաքին քիմտէն գօրգաճաղը-
նըզը սիզէ կէօսթէրէյիմ. էօլտիւրտիւքտէն սօնկրա
ճէհէննէմէ աթմաղա գուսրէթի օլանտան գօրգուն,
6 պէլի, սիզէ տէրիմ՝ քի՝ անտէն գօրգուն : Պէշ սեր-
չէ իքի փուլա սաթըլմա՞ղ մը, անլէրտէն պիրի պիլէ

- Ալլահըն 'ինտինտե ունուտուլմուշ աէյիլ տիր .
- 7 Լաքին սիզին պաշընըզըն գըլլարընըն ճիւմէտի պիլէ սայըլը տըր . իմտի գօրգմայըն , սիզ չօգ սէրչէէր .
- 8 տէն էֆզալ սընըզ : Վէ սիզէ տէրիմ՝ քի՝ շէր քիմ՝ ատէմլէրին հուզըրընտա պէնի իգրար էտէրսէ , իպն իւլ ինսան տաիի անը Ալլահըն մէլաիքէսինին հու-
- 9 զըրընտա իգրար էտէճէք տիր : Լաքին ատէմլէր հուզըրընտա պէնի ինքեսար էտէն՝ Ալլահըն մէլաի-քէսինին հուզըրընտա ինքեսար օլունաճագ տըր :
- 10 Վէ հէր քիմ՝ իպն իւլ ինսանըն 'ալէյհինէ պիր ոէօզ սէյլէրսէ , անա 'աֆվ օլունուր . ամմա Բուհ իւլ Գուտս 'ալէյհինէ քիւֆր էտէնէ 'աֆվ օլուն-
- 11 մազ , Վէ սիզի սինաղօղլարա վէ բէիսլէր իլէ հիւքմ-տարլար հուզըրընա ճէլպ էթտիքլէրի վադըթ , նա-սըլ եախօտ նէ՝ ճէվապ վէրէլիմ , եա նէ՝ սէյլէյէ-
- 12 լիմ տէյիլ էնտիշէ էթմէյին : Զիրա Բուհ իւլ Գուտս սիզէ՝ սէյլէնմէսի վաճիպ օլան նէսնէլէրի օլ սա'աթ էջրէտէճէք տիր՝ տէտի :
- 13 Վէ խալգտան պիրի անա՝ Եա մու'ալլիմ , գա-րընտաշըմա սէյլէ , միրասը պէնիմ իլէ թագսիմ էթ-
- 14 սին՝ տէտի : Օլ տաիի անա՝ էյ ատէմ , իւզէրի-նիզէ քի՞մ պէնի գատը եա գասսամ թա'յին էթ-
- 15 տի՝ տէտի : Վէ անլէրէ՝ Պազըն վէ թամա'տան սա-գընըն , զիրա պիր քիմսնին 'էօմրիւ մամէլէյինին քէսրէթ պուլմասընա մէնուլ տէյիլ տիր՝ տէտի :
- 16 Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէյլէյիպ տէտի քի՝ Պիր զէնկին ատէմին թարլասը չօգ մահսուլ վէրմիշ օլ-
- 17 մաղէ , Օ քէնտի քէնտինէ տիւշիւնիւպ՝ Նէ՞ եա-փայլմ , զիրա մահսուլլարըմը ճէմ՝ էտէճէք եէրիմ՝
- 18 եօգ տըր՝ տէտի : Պա'տէհու՝ Շէյլէ եափայլմ , ան-

- պարլարումը երգըպ՝ տոհա պեցիւքէրինի պինա
 էտէյիմ՝ վէ ճիւմէ մահսուլաթ իլէ էմվալիմի օրատա
 19 ճէմ՝ էտիպ, ճաննմա, էյ ճան, չօգ սէնէլէր իչիւն
 ճէմ՝ օլունմուշ չօգ էմվալին վար տըր. իոթիրահաթ
 20 էյլէ, եէ, իչ, սէֆա սիւր տէյէյիմ՝ տէտի: Ամմա
 Ալլահ անա՝ էյ 'ադըսըզ, պու կէճէ սէնտէն ճա-
 նընը թալէպ էտէճէքէր, վէ թէտարիք էթտիյին
 21 շէյլէր քիմի՞ն օլաճագ՝ տէտի: Նէֆսի իչիւն խաղինէ
 երզըպ՝ 'ինա Ալլահ զէնկին օլմայան քիմնէ պեցլէ
 տիր:
- 22 Վէ շայիրտլէրինէ խիթապէն՝ Պու սէպէպէ մէպ-
 նի սիգէ տէրիմ քի՝ հայաթընըզ իչիւն նէ եէյէ-
 ճէյինիզի, վէ վիւճիւտիւնիւզ իչիւն՝ նէ՝ կիյինէ-
 23 ճէյինիզի էնտիշէ էթմէյին: Հայաթ թա՛ամտան
 24 վէ վիւճուտ լիպաստան էվլա տըր: Գուզըզնլարա
 նազար էտին. նէ էքէրլէր վէ նէ պիչէրլէր, վէ
 անլէրին նէ քիլէրի վէ նէ անպարը վար, եինէ
 Ալլահ անլէրի պէսլէր. սիզ գուշլարտան նէ՝ գա-
 25 տար էֆլալ սընըզ, Վէ սիզտէն քի՞մ էնտիշէ
 էթմէքլէ, քէնտի պօյունա նիր արշըն զամմ էթ-
 26 մէյէ գատիր տիր: Իմտի էյէր էն քիւչիւք շէյէ
 պիլէ գատիր տէյիլ իսէնիզ, պազի շէյլէր հագ-
 27 գընտա նի՞չիւն էնտիշէ էտէրոնիզ, Չանպագլարա
 նազար էտին, նիճէ պեցիւրլէր. նէ չալըշըրլար նէտէ
 իփլիք պիւքէրլէր. լաքին սիգէ տէրիմ քի՝ Սիւլէյման
 պիլէ ճիւմէ տարաթը իլէ անլէրտէն պիրի կիպի կի-
 28 յինմիշ տէյիլ իտի: Վէ պու կիւն մէվճուտ օլուպ
 եարըն ֆուրունա աթըլան սահրա օթունու Ալլահ
 պէզլէ կիյինտիրտիյի հալտէ, սիզի տահա զիյատէ
 29 էյէնտէրէ՞վէ, էյ իմանը նօգսան օլանլար: Վէ սիլ

- նէ՛ եւէյեճէյինիղի եախօտ նէ՛ իշէճէյինիղի արա-
- 30 մայրն վէ վէսովէսէտէ օլմայրն : Զիրա պու շէյլերին ճիւժլէսինի տիւնեանն իւմմէթլերի արար . վէ սի-
զին ֆէտէրինիզ պունլարա միւհթաճ օլտըղընըզ
- 31 պիլիւր : Լաքին մէլէքիւթուլսհը արայընըզ , վէ
պունլարըն ճիւժլէսի տախի սիզէ իհսան օլունաճագ
- 32 տըր : Էյ քիւչիւք սիւրիւ , գօրգմա . զիրա սիզէ
մէլէքիւթիւ վէրմէք ֆէտէրինիզին հիւսն ի ըրզասը
- 33 տըր : Վէ մամէլէյինիզի սաթըպ՝ սատագա վէրին .
քէնտիլերինիզէ էսքիմէզ քիսէլէր , տիւքէնմէզ խա-
զինէ սէմավաթտա թէտարիք էյլէյին , օրատա խըր-
- 34 սըզ եագլաշամազ վէ կիւվէ պօզումազ : Զիրա խազի-
նէնիզ նէրէտէ իսէ , գալպինիզ տէ օրատա օլա-
- 35 ճագ տըր : Պէլլէրինիզ գուշանմըշ օլարագ , չիրտըղ-
- 36 նըզ եանար պուլունսուն . Սիզ տախի էֆէնտիլէրինին
տիւյիւնտէն 'ազաէթիլլէ կէլիպ՝ տագգ ի պապ էյ-
լէտիյինտէ , տէր հալ անա գուփու աշմագ իշիւն
միւնթագըր պուլունսուն ատէմլէրէ միւշապիհ օլու-
- 37 նըզ : Նէ միւպարէք տիր՝ էֆէնտիլէրի կէլտիյի զէ-
ման ույանըգ պուլտըղը գուլլար . հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ՝ քի՝ քէնտիսի գուշանըպ՝ անլէրի սօֆրայա
օթուրտաճագ , վէ կէչիպ անլէրէ խըտմէթ էտէճէք
- 38 տիր : Վէ էյէր իքինճի նէվպէթտէ կէլիւսէ , եախօտ
իւչիւնճիւ նէվպէթտէ կէլիպ՝ պէջլէ պուլուրսա , օլ
- 39 գուլլար նէ միւպարէք տիր : Ամմա մա'լիւմիւնիւզ
օլուն քի՛ էյէր էվ սահիպի իրըսըղըն սա'աթ գաշ-
տա կէլէճէյինի պիլտէյտի , ույանըգ տուրուպ քէնտի
- 40 էվինի տէլտիրմէզ իտի : Իմտի սիզ տախի հագըր
օլուն , զիրա զանն էթմէտիյինիզ սա'աթտա Իպն
իւլ ինսան կէլիւր :

- 41 Վէ Պէտրոս անա՛, Եա Բապպ , պու թէմնիլի
պիղէ՞մի՛ եօխսա ճիւմէյէմի տախի սէյլէյօրսըն՝ տէ-
- 42 տի : Վէ Բապպ տէտի քի՛ Խմտի էֆէնտինին քէն-
տի խըտմէթքեարլարը իւզէրինէ , թա՛յինէրինի
վազթընտա վէրմէք իչիւն նասպ էտէճէյի շօլ սա-
- 43 տրգ վէ 'ազիլ քէթխիւտա քի՞մ տիր : Էֆէնտիօի
կէլտիյի զէման, պէյլէ էթմէքտէ պուլտըղ գուլ նէ
- 44 միւպարէք տիր : Հազիգաթէն սիզէ տէրիմ՝ քի՛ ճէմի՛
- 45 մամէլէյի իւզէրինէ անը նասպ էտէճէք տիր : Ամմա
էյեր օլ գուլ քէնտի գալպինտէ՛ Էֆէնտիմ կէլմէ-
սինի թէէխիր էտէյօր՝ տէյիպ տէ խըտմէթքեարլար
իլէ ճարիյէլէրի տէյօմէյէ, վէ եէյիպ իլմէյէ վէ սեր-
- 46 խօշ օլմաղա պաշլարսա, Օլ գուլուն էֆէնտիօի ա-
նըն մէէմուլ էթմէտիյի կիւնտէ վէ պիմէտիյի սա-
'աթտա կէլէրէք, անը իքի շաֆգ էտիպ՝ նասիպինի
- 47 խայինլէր իլէ թա՛յին էտէճէք տիր : Վէ էֆէնտի-
սինին իրատէթինի պիլիպ տէ՛ թէտարիք կէօրմէյէն
վէ իրատէթինէ կէօրէ հարաքէթ էթմէյէն գուլ
- 48 չօգ տէյիւլէճէք տիր : Ամմա պիլմէյէրէք տէյիւլ-
մէյէ միւպթահաֆգ հարաքէթտէ պուլունան՝ ազ
տէյիւլէճէք տիր : վէ հէր քիմէ չօգ վէրիլմիշ իսէ,
անտէն չօգ թալէպ օլունաճադ, վէ քիմէ չօգ էմու-
նէթ վէրիլմիշ իսէ, անտէն զիյատէ թալէպ օլունուր :
- 49 Պէն եէրէ աթէշ պրազմաղա կէլտիմ՝ վէ էյեր
- 50 հալա թուլթուլմուշ իսէ, նէ՞ իսթէրիմ : Ամմա պէ-
նիմ վաֆթիզ օլունաճադ պիր վաֆթիզիմ վար .
վէ թէմամ օլունաճադտէկին նէ՛ գատար սըգըլլըրմ :
- 51 Եէրէ սէլամէ՞թ մի վէրմէյէ կէլտիմ զանն էտէր-
սինիզ . սիզէ տէրիմ քի՛ խայր, իլա մուխալէֆէթ :
- 52 Զիրա պունտուն սօնկրա, պիր խանէտէ օլան պէշ

քիշի մուխալէֆէթ էտիպ , իւշիւ իքիսի վէ իքիսի
 53 իւշիւ ալէյհինտէ պուլունաճագ տըր . փէտէր օղուլ ,
 վէ օղուլ փէտէր 'ալէյհինտէ , վալիտէ գըզ . վէ
 գըզ վալիտէ 'ալէյհինտէ , գայն վալիտէ կէլին վէ
 կէլին գայն վալիտէ 'ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզ-
 րէ պուլունաճագ տըր :

54 Վէ հէմտէ խալգա՝ Ղարպ թարաֆրնտան պու-
 լութըն զուհուրընը կէօրտիւյիւնիւզտէ՝ Եաղմուր կէ-

55 լիյօր՝ տէրսինիզ , վէ պէյլէ օլուր : Վէ լօտօս էս-
 տիյինի Կօրտէ-յիւնիւզտէ՝ Սըճագ օլաճագ՝ տէրսի-

56 նիզ , վէ վագը՝ օլուր : Էյ միւրաիլէր , զէմին վէ
 սէմանըն եիւզիւնիւ թէմեիզ էթմէքլիյինի պիլի-
 սինիզ տէ , պու վագթը նի՞ճէ թէմեիզ էթմէզսի-

57 նիզ , վէ նի՞շիւն քէնաիլիյինիզտէն տախի հագգը

58 թէմեիզ էթմէզսինիզ : Չիրա խառմին իլէ՝ հաքիմէ
 կիթաիյին զէման , եօլտա անտէն գուրթուլմանդա
 ճէհա էյլէ , օլմայա քի՝ սէնի գատըլէ սիւրիւքլէ-
 յիպ՝ գատը սէնի մէմուրա թէսլիմ՝ էտէ , մէմուր

59 տախի սէնի զընտանա իլգա էտէ : Սանա տէրիմ
 քի՝ սօն փուլու տախի էտա էթմէյինճէ , օրատան
 ապլա չըգմայաճագսըն՝ աէտի :

ՊԱՊ 13

1 Վէ օլ վագըթ պա՞ղը քիմսէլէր հագըր պուլու-
 նուպ՝ փիլաթօս գանլարընը քէնտի զէպիհէլէրիլէ
 դարըշտուրտըղը ճէլիլիլէրին հագգընտա անա խա-

2 պէր վէրտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
 Օլ ճէլիլիլէր պէյլէ շէյլէրէ միւպթէլա օլտըզլարը
 իշիւն ճիւմիէ ճէլիլիլէրտէն զէյտաէ կիւնահքեա՞ր

- 3 մը իտիւէր՝ զանն էտերսինիզ : Սիգէ տերիմ՝ քի՝
 խայր , լաքին էյեր թէվպէ էթմէզսէնիզ , ճիւմէ-
- 4 նիզ էջլէ հէլաք օլաճադսընըզ : Եախօտ Սիլօտմ-
 տաքի գուլլէ իւզէրէրինէ տիւշմէքէ էօլտիւրտիւ-
- 5 լիւ օլ օն սէքիզ քիմնէ՝ Երուշալիմտէ սաքին
 օլան պիւ ճիւմլէ ատէմլէրտէն զիյատէ գապահաթ-
- 6 լըմը իտիւէր՝ զանն էտերսինիզ : Սիգէ տերիմ՝ քի՝
 խայր , ամմա էյեր թէվպէ էթմէզսէնիզ , ճիւմէ-
- 7 նիզ էջլէ հէլաք օլաճադսընըզ՝ տէտի :
- 8 Պու թէմնիլի տախի սէջլէտի . Պիր քիմնէ-
 նին քէնտի պաղընտա տիքիլիշ պիր ինճիր
- 9 աղաճը օլմաղէ , անտա մէյվէ արամաղա կէլտի իսէ
 տէ՝ պուլմատը : Վէ պաղպանա՝ իշթէ իւշ սէնէ
- 10 տիր պու ինճիր աղաճընտա մէյվէ արամաղա կէլի-
 յօր իսէմ տէ , պուլամոյօրըմ . անը քէս , նի՞չիւն
- 11 եէրի տէ պաթթալ էտէ՝ տէտի : Օլ տախի անա
 ճէվապէն՝ Էյ էֆէնտիմ , անը պու սէնէ տախի
- 12 պրադ , թա քի էթրաֆընը գաղըպ կիւպրէ գոյա-
- 13 յըմ : Վէ էյեր մէյվէ վէրիսէ՝ Էօլ , եօղ իսէ՝
 անտէն ոօնկրա անը քէսէճէքսին՝ տէտի :
- 14 Վէ սէպթ կիւնիւ , սինաղօղլարըն պիրինտէ թա՝-
- 15 լիմ էտէր իքէն , իշթէ օն սէքիզ սէնէտէն պէրու
 զա՛աֆ րուհունա միւպթէլա օլմաղէ , պիւքիւլիւշ
- 16 օլուպ՝ քէնտիսինի ապա տօղրուլթմաղա միւզթէ-
- 17 տիր օլմայան պիր գարը վար իտի : Յիսուս տախի
 անը կէօրտիւքտէ , Էաննա չաղըրըպ անա՝ Էյ խա-
- 18 թուն , զա՛իֆլէյինտէն գուրթուլտուն՝ տէյերէք ,
- 19 Էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօտուգտա , մէզքիւրէ
 տէր՝ ագապ տօղրուլուպ՝ Ալլահա համտ էյլէտի :
- 20 Վէ սինաղօղլ րէիսի Յիսուսուն սէպթ կիւնիւնտէ

- շիֆա վէրտիյի իշխան տարըլարագ, խալգա խիթա-
պէն՝ իշ իշէմէսի ճաիզ օլան ալթը կիւն վար: իմ-
տի սէպթ կիւնիւնտէ տէյիլ, ամմա օլ կիւնլէրտէ
- 15 կէլիպ՝ շիֆա պուլուն՝ տէտի: իմտի Բապպ անա
ճէվապէն՝ էյ միւրաի, սիզին հէր պիրինիզ սէպթ
կիւնիւ Էօքիւզիւնիւ եա մէրքէպինի եէմլիքտէն չէօ-
- 16 զիւպ՝ սուվարմազա կէօթիւրմէ՞զ մի: Պու իսէ, իպ-
րահիմ գըզը իքէն, իշթէ շէյթան անը օն սէքիզ
ոէնէտէն պէրու պաղլամըշ օլմաղլէ սէպթ կիւնիւն-
տէ պու պաղտան չէօղիւլմէսի ճաիզ տէյիլ՞ մի իտի՝
- 17 տէտի: Վէ պուհու սէյլէտիյինտէ, անա իթիրուլ
էտէնլէրին ճիւմլէսի խէճիլ օլուպ՝ պիւթիւն խալգ
տախի եէտիյլէ իճրա գըլընան պիլճիւմլէ ա՛մալը
ճէլիլէտէն տօլայը սէվինիւրլէր իտի:
- 18 Օլ տախի՝ Մէլէքիւթուլլահ Նէ՞յէ միւշապիհ տիր,
- 19 վէ անը Նէ՞յէ թէշպիհ էտէյիմ: Պիր խարաալ տա-
նէսինէ միւշապիհ տիր քի՝ պիր ատէմ անը ալըպ
քէնտի պաղչէսինէ էքմէսի իլէ, պիթիպ՝ պէյիւք
աղտճ օլուպ հոմա գուշարը անըն տալարընա գօ-
նարլար իտի՝ տէտի:
- 20 Եինէ՝ Մէլէքիւթուլլահը Նէ՞յէ թէշպիհ էտէյիմ:
- 21 Մայայա միւշապիհ տիր քի՝ պուհու պիր գարը ալըպ
թա ճիւմլէսի մայալանընճայատէկին, իւչ շինիք ուն
իշինէ կիզլէտի՝ տէտի:
- 22 Վէ շէհրլէր իլէ քէյլէրի տօլաշրպ թա՛լիմ է-
- 23 տէրէք, Երուշալիմէ տօղրու կիթմէքտէ իքէն, Պիր
քիմսէ անա՝ էֆէնտի, յաճէպա իելլաս պուլանլար
ա՞ղ մը տըր՝ տէտի: օլ տախի անլէրէ տէտի քի՝
- 24 Տար գափուտան կիրմէյէ ճահո էյլէյին: զի-
րա սիզէ տէրիմ քի՝ չօգ քիմսէլէք կիրմէք իս-

- թէյէճէքէր , տամն դատիր օլմայաճագլար տըր :
 25 Էվ սահիպի գալգըպ գափույու գափաարգտան
 սոնկրա , սիզ խարիճտէ տուրուպ վէ գափույու
 չալմաղա պաշտարպ՝ Էֆէնտի Էֆէնտի , պիզէ աչ՝
 տէյէճէքսինիզ . վէ օ սիզէ ճէվապէն՝ Սիզին քի՛մ
 վէ նէրէտէն օլտըղընըզ պիլմէմ՝ տէյէճէք տիր :
 26 Օլ զէման՝ Պիզ սէնին հուզուրընտա եէյիպ իչ-
 տիք , սէն տախի եօլլարըմըզտա թա՛լիմ էթտին՝
 27 տէմէյէ պաշտարգսընըզ . Օլ տախի՝ Սիզէ տէ-
 րիմ քի՛ սիզին քի՛մ վէ նէրէտէն օլտըղընըզ պիլ-
 մէմ . պէնտէն ուղազ օլուն , էյ ճիւմլէ հազգսըզլըզ
 28 իշլէյէնլէր՝ տէյէճէք տիր . Իպրահիմ վէ Խահազ վէ
 Եա՛գուպ իլէ ճիւմլէ փէյղամպերլէրի մէլէքիւթուլ-
 ւահտա , վէ քէնտինիլի խաբիճէ աթըլմըշ կէօր-
 տիյիւնիւզտէ , օրատա աղւարշ վէ տիշ գըճըրտա-
 29 մասը օլաճագ տըր : Վէ շարգ իլէ դարպտան , վէ
 շըմալ իլէ ճէնուպտան կէլիպ՝ մէլէքիւթուլահտա
 30 սօֆրատա օթուրաճագլար տըր : Վէ իշթէ մու-
 գատտէմ օլաճագ մուախիսլէրլէր վար , վէ մուախ-
 իսլէր օլաճագ մուգատտէմլէր վար տըր :
 31 Օլ կիւնտէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛ղսըր եանընա կէ-
 լիպ անա՝ Պուրատան չըգըպ կիթ , զիրա Հէրօտէս
 32 սէնի գաթլ էթմէք իաթէյօր՝ տէտիլէր : Օլ տախի
 անլէրէ տէտի քի՛ վարըպ օլ թիւքիյէ տէյին քի՛
 իշթէ պու կիւն վէ եարըն ճիննլէր իխրաճ էտիպ՝
 շիֆալար վէրիւրիմ , վէ իւչիւնճիւսիւնտէ թէմամ
 33 օլուրմ : Լաքին պանա պու կիւն իլէ եարըն վէ
 էրթէսի կէն կէզմէք կէրէք տիր . զիրա Երուշալիմ
 տէն տիշարը պիր փէյղամպերին հէլաք օլմասը միւմ
 34 քին տէյիլ տիր : Էյ փէյղամպերլէրի գաթլ էտէն

վէ սանա կեօնտերիւնիւրի թաշտայան Երուշաղիմ,
 Երուշաղիմ, գա'ւ տէֆ'ա սէնին էվլատընը, թա-
 վուգ քէնտի փիլիճէրինի դանատլարընըն ալթընա
 Խօփուրը կիպի, թօփլամագ իսթէտիմ, ամմա սիզ
 35 իսթէմէտինիզ, իշթէ սիզէ խանէնիզ [վիրան] պրա-
 ղըլըր. հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ սիզ Բապ-
 պըն իսմի. իլէ կէլէն ժիւպարէք օլտուն՝ տէյէճէյինիզ
 վազըթ կէլինճէյտէք, պէնի կէօրմէյէճէքսինիզ:

ՊԱՊ 14

- 1 Վէ սէպթ կիւնիւնտէ ֆերիսիլէրին մի'ւթէպէ-
 րանընտան պիրինին խանէսինէ թա'ստմ էթմէք իւզ-
 րէ կէլտիյինտէ, անլէր անը կէօզէթմէքտէ իտիլէր:
- 2 Վէ իշթէ էօնիւնտէ իսթիսգալի պիր տտէմ վար
- 3 իտի: Վէ Յիսուո ճէվապ էտիպ՝ երպապը շէրի'աթ
 իլէ ֆերիսիլէրէ սէյլէյէրէք, Սէպթ կիւնիւնտէ
- 4 շիֆա վէրմէք ճաի'զ մի տիր՝ տէտի: Վէ անլէր
 սիւքիւթ էթտիլէրինտէ, անը թուլթուպ՝ շիֆա
- 5 վէրէրէք սալը վէրտի: Վէ անլէրէ ճէվապ էտիպ՝
 Սիզտէն քի'մ քէնտի մերքէպի վէ եա էօքիւզիւ
 գույույա տիւշտիւքտէ, սէպթ կիւնիւ տըր տէ-
- 6 յէրէք, անը տէր հալ չըգարմաղ՝ տէտի: Վէ անա
 պու շէյլէրէ ճէվապ վէրմէյէ գասիր օլմատըլտըր:
- 7 Վէ տա'վէթ օլունանլարըն պաշ սէտիրլէրի սէչ-
- 8 տիլէրինի կէօրմէքլէ անլէրէ պիր թէմնիլ սէյլէյիպ՝
 Պիր քիմնէ թարաֆընտան տիւյիւնէ տա'վէթ օլուն-
 տըղընտա, պաշ սէտիրտէ օթուրմա, օլմույա քի սէն-
- 9 տէն մի'ւթէպէր պիր տա'վէթլիսի օլմաղլէ, Սէնի
 վէ անը տա'վէթ էտէն կէլիպ սանա խիթապէն՝ Պու-

- նա եւր վէր՝ տէտիքտէ , օլ զէման խէճալէթլէ տ-
- 10 շաղըքի եւրի թուծմաղա պաշլայաւորն : Ամնա տա՝
վէթ օլունտըղըն զէման , վարըպ աշաղըքի մահալ-
տէ օթուր քի՝ սէնի տա՛վէթ էտէն քիմնէ կէլտի-
յինտէ սանա՝ Տօթոււմ , տահա եօգարը պույուր՝
տէյէ . օլ զէման սօֆրատա սէնինլէ պերապեր օ-
թուրանլարըն հուղուրընտա սանա շերէֆ օլուր :
- 11 Զերա հէր քիմքի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ ալշադ-
լանըր , վէ հէր քիմքի քէնտինի ալշադլատըրսա
եիւքսէլը՝ տէտի :
- 12 Վէ անը տա՛վէթ էտէնէ տախի տէտի քի՝ Էջ-
լէ եա ախլամ թա՛ամը էթտիյինտէ , տօսթլարընը
եա գարնտաշլարընը եախօտ թէ՛ալլուգաթընը եա
զէնկին գօնշուլարընը տա՛վէթ էթմէ . օլմայա քի
անլէր տախի պիլ մուգապէլէ սէնի տա՛վէթ էթ-
- 13 մէլէրէյլէ սանա միւքեաֆաթ օլա : Լաքին զէյա-
ֆէթ էթտիյին զէման , ֆադիրլէր վէ սագաթլար
- 14 վէ թօփալլար վէ ա՛մալարը տա՛վէթ էյլէ . Վէ
միւպարէք օլուրսըն , զերա անլէրին սանա միւքեա-
ֆաթ էթմէյէ իգթիտարը եօգ տըր . չիւնքի սա-
նա սալիհէրին գըյամէթինտէ միւքեաֆաթ էտի-
լէճէք տիր :
- 15 Վէ սօֆրատա պերապեր օթուրանլարտան պիրի
պունու իշիթտիքտէ , անա՝ Մէլէքիւթուլլահտա էք-
- 16 մէք եէյէն նէ միւպարէք տիր՝ տէտի : Օլ տախի անա
տէտի քի՝ Պիր ատէմ պէյիւք պիր զէյաֆէթ թէր-
- 17 թիպ էտիպ՝ նիչէ քիմնէլէրի տա՛վէթ էյլէտի : Վէ
ախլամ թա՛ամը վադթընտա , տա՛վէթ օլունանլա-
րա՝ կէլին , զերա շիմտի հէր շէյ հաղըր տըր՝ տէմէք
- 18 իւղըն գուլունու կէօնտէրտի : Վէ ճիւմլէսի պիր-

- տէն 'եօղը տիլէմէյէ պաշայըպ' ելվէլքիտի անա՝
 Պիր թարլա սաթուն ալարմ, կիտիպ անը կէօր-
 մէքլէյիմ իճապ էտէր. բիճա էտէրիմ, պէնի մա՝
- 49 զուր թութ՝ տէտի : Վէ տիկէր պիրի՝ Պէշ չիֆթ
 էօքիւզ սաթուն ալարմ, վէ անլէրի թէճրիւպէ
 էթմէյէ կիտիյօրըմ. սանա բիճա էտէրիմ, պէնի
- 20 մա'զուր թութ՝ տէտի : Վէ տիկէր պիրի՝ Պէն թէ-
 էճհիւլ էթտիմ. պու սէպէպէ մէպնի կէլէմէմ՝ տէ-
- 21 տի : Վէ օլ դուլ կէլիպ՝ էֆէնտիսինէ պու շէյլէ-
 րի խապէր վէրտի. օլ զէման խանէ սահիպի զա-
 զէպէ կէլիպ, գուլունա՝ Սէրի'էն շէհրէն ճատտէլէրի
 իլէ սօգադլարընա չըգըպ՝ ֆուգարա վէ սագաթ
 վէ թօփալ վէ ա'մալարը պուրայա իչէրի կէթիւր՝
- 22 տէտի. Գուլ տախի, Էֆէնտիմ, էմրին իւզըր իճրա
- 23 օլունտու, վէ տահա եէր վար՝ տէտի : Վէ էֆէն-
 տի գուլա՝ Եօլլարա վէ չիթլէրին եանընա չըգըպ՝
 իչէրի կէլմէյէ իպրամ էյլէ, թա քի խանէմ տօլա :
- 24 Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ օլ տա'վէթ օլունան ասանմ
 լէրտէն հիչ պիրի թա'ամըմտան թաթմոյաճագ տըր՝
 տէտի :
- 25 Վէ անընլէ պերուպէր 'վաֆիր խալզ կիթմէքտէ
- 26 իքէն՝ տէօնիւպ անլէրէ խիթապէն՝ Էյէր պիր քիմ
 սէ պանա կէլիպ տէ քէնտի փէտէրինէ, վէ վալի-
 տէսինէ, վէ զէվճէսինէ, վէ էվլատընա, վէ պիրա-
 տէրլէրինէ, վէ հէմշիրէլէրինէ, հէմ տախի քէնտի
 ճանընա պիլէ պուզզ էթմէզ իսէ, պէնիմ շոյիրտիմ
- 27 օլամազ : Վէ հէր քիմ խաչընը թաշայըպ՝ արտըմ
- 28 սըրա կէլմէզսէ, պէնիմ շոյիրտիմ օլամազ : Զիրա
 սիզտէն քի՝մ պիր գուլլէ պինա էթմէք խթէտիլին-
 տէ, թէքմիլ էթմէյէ լազըմ օլանը վա՞ր մը՝ տէյիւ

- 29 եվկէլա օթուրուպ մասրաֆը հիսապ էթմէզ . Օլմայա
քի՛ թէմէլ պրագտըդտան սօնկրա թէքմիլ էթմէյէ
գատիր օլմամաղլէ , ճիւմէ կէօրէնլէր անը իսթիհ-
30 ղա էթմէյէ պաշլայըպ՝ Պու առէմ՝ պինա էթմէյէ
պաշլատը , ֆադաթ թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլմա-
31 տը՝ տէյէլէր : Եախօտ հա՞նկը փատիշահ տիկէր փա-
տիշահ իլէ մուհարէպէյէ կիթմէք իւզըէ իքէն , օ-
թուրուպ եվկէլա՝ իւզէրիմէ եիրմի պին նէֆէր իլէ
կէլէնէ գարշը օն պին իլէ չըգապիլի՞րմիլիմ՝ տէյիւ-
32 մէշվէրէթ էթմէզ , Եօխսա օ տահա ուզագտա իքէն ,
33 էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ միւսալէհէ թալէպ էտէր , իմաի
պէյլէճէ սիզտէն հէր քիմ ճէմի՛ մամէլէյինտէն
34 վազ կէչմէզսէ , պէնիմ շայիրտիմ՝ օլմամազ : Թուզ
էյի տիր , ամմա թուզ թաթսըզլանըրսա՝ նէ՞ իլէ
35 թէրպիյէ օլունաճագ , Օ՝ նէ՛ թօփրաղա , նէ՛ տէ
կիւպրէյէ եարար . անը տըշարըյա աթարլար . իշի-
տիր դուլագլարը օլան իշիթսին :

ՊԱՊ 15

- 1 Վէ ճիւմէ կէօմրիւքճիւլէր իլէ կիւնահքեարլար
անը տինկլէմէք իւզըէ՝ եանընա թէգարրիւպ էտէր-
2 լէր իքէն , Ֆէրիսիլէր իլէ 'ուլէմա՝ Պու քիմսէ կիւ-
նահքեարլարը գապուլ էտիպ՝ անլէր իլէ թա՛ամ
էտիյօր՝ տէյէրէք սէյլէնիլէր իտի :
3 Ոլ տախի անլէրէ շու թէմսիլի սէյլէյիպ տէտի
4 քի՛ Սիզտէն հա՞նկը առէմ՝ եիւզ գօյունու օլուպ
տա՝ անլէրտէն պիրինի ղաիպ էթտիյինտէ , տօգսան
տօգուղընը չէօլտէ պրաղըպ՝ օլ ղաիպ օլանը պու-
5 լունճայատէկին անըն արտընճա կիթմէզ , Վէ պուլ-

- տըգտա՝ սէվինիպ վէ օմուզլարը իւզէրինէ գոյարագ ,
- 6 Խանէյէ կէլիպ՝ տօսթլարը իլէ գօնշուլարընը եանընա շաղըրըպ , անլէրէ՝ Ղաիպ օլմուշ գոյունըմը պուլ տըղըմ իչիւն պէնիմ իլէ մէսրուր օլուն՝ տէր :
- 7 Սիզէ տէրիմ քի՝ քէզալիք թէվպէ էտէն պիր կիւ նաջքեար իչիւն սէմատա օլուն մէսէրրէթ՝ թէվպէյէ միւհթաճ օլմայան տօգստն տօգուզ սալիհ իչիւն
- 8 օլուն մէսէրրէթտէն զիյատէ օլուր . Եախօա հա^օնը դարընըն օն տիրհէմ կէ-ֆէ-լէ- օլուպ տա , պիր տիրհէմինի զաիպ էթտիքտէ , չիրաղ եագըպ՝ խանէյի սիւփիւրէրէք անը պուլունճսյատէք տիգգաթլէ
- 9 արամազ : Վէ պուլտըղընտա , տօսթ վէ գօնշու գարըլարը շաղըրըպ՝ Ղաիպ էթտիյիմ տիրհէմի պուլտըղըմ իչիւն պէնիմ իլէ մէսրուր օլուն՝ տէր :
- 10 Սիզէ տէրիմ քի՝ քէզալիք թէվպէ էտէն պիր կիւ նաջքեար իչիւն Ալլահըն մէլաիքէսի հուզուրընտա մէսէրրէթ օլուր :
- 11 Վէ եինէ տէտի քի՝ Պիր աստէմին իքի օղու պուլ
- 12 լունուպ , քիւչիւյիւ փէտէրինէ՝ Էյ փէտէր , մալտէն պանա իսապէթ էտէճէք հիսսէյի վէր՝ տէտի . օլ
- 13 տախի անլէրէ էմիլլինի թագսիմ էյլէտի : Վէ չօգ կիւն կէչմէքսիզին՝ քիւչիւք օղու հէր շէյի տէվչիւրիպ՝ պիր ուղադ տիյարա կիթտի . վէ օրատա սէ
- 14 Ֆիհանէ եաշայարագ մալինի թէլէֆ էթտի : Վէ հէր շէյի սարթ էթտիքտէն սօնկրա , օլ տիյարաա շէտիտ գըթլըդ գուհուր էթմէքլէ , զարուրէթ չէքմէյէ
- 15 պաշլատը : Վէ վարըպ օ տիյարըն էհալիսինտէն պիրինէ ինթիսապ էթմէքլէ , օլ տախի անը տօնուզլար օթլաթմոդ իչիւն , քէնտի չիֆթիլինէ կէօն
- 16 տէրտի : Վէ տօնուզլարըն էէտիքլէրի խարնուպ

- 17 յարտան գարնընը տօյուբմաղա արգու էտէր իտի
 իսէ տէ , անա քիմսէ վէրմէզ իտի : Ամնա քէնտինէ
 կէլիպ տէտի քի՝ փէտէրիմին գա՛չ ըրղատլարընըն
 էքմէքլէրի արթար պիլէ , պէն իսէ ածըգտան հէ-
 18 լաք օլույօրըմ : Գալգըպ փէտէրիմէ վարայըմ , վէ
 անա՝ էպ փէտէր , սէմպա վէ սէնին հուզուրընտա
 19 կիւնա՛հ իշլէտիմ . Արթըգ սէնին օղլուն տէնիլմէյէ
 լայըգ տէյիլ իմ . պէնի սէնին ըրղատլարընըն պիլի
 20 կիպի թութ՝ տէյէյիմ : Վէ գալգըպ՝ փէտէրինէ
 կէլտի . տմնա տահա ուզադ իքէն , փէտէրի անը
 կէօրիւպ թէրա՛հհիւմ էթտի , վէ սէյիրտիպ պօյնու-
 21 նա սարըլարագ , անը էօփտիւ : Վէ օղլու անա՝
 էպ փէտէր , սէմպա վէ սէնին հուզուրընտա կիւնա՛հ
 իշլէտիմ , վէ արթըգ սէնին օղլուն տէնիլմէյէ լայըգ
 22 տէյիլ իմ՝ տէտի : փէտէրի տախի գուլարընա խի-
 թապէն՝ էն ա՛լա խիլ՝աթը չըգարըպ անա կիյտիլին ,
 վէ անըն էլինէ եիւզիւք վէ պապլարընա այագ գապ-
 23 լարը վէրին . Վէ պէսլի օլան պուզաղըյը կէթիլիպ՝
 24 պօղաղլայըն տա եէյիպ շատ օլալըմ : Զիրա պու-
 օղլում ֆէվթ օլմուշ իտի , տիրիլտի . զաիպ օլ-
 մուշ իտի , պուլունտու՝ տէտի . վէ շատ օլմաղա
 25 պաշտաւըլար : Վէ անըն պէոյիւք օղլու թարլատա
 պուլունմաղլէ՝ կէլիպ խանէյէ եադլաշտըղընտա , բագս
 26 իլէ չաղը սէտասընը իշիթտի : Վէ ուշտղլարըն պի-
 րինի չաղըրըպ՝ Պունլար նէ՞ տիր՝ տէյիւ տուպ էթ-
 27 տի : Օլ տախի անա՝ Գարնտաշըն կէլտի . վէ փէտէ-
 րին անը սաղ սէլիմ՝ պուլաւըղը իշլան , պէսլի պու-
 28 զաղըյը պօղաղլատը՝ տէտի : Օլ տախի կիւճէնիպ՝
 իչէրի կիրմէք իսթէմէտիլի էճիլտէն փէտէրի տըշա-
 29 ըլլա չըգըպ՝ տնոս րիճա էթտի : Օլ տախի փէտէրի-

- նէ ճէվապէն՝ իշթէ պունճա սէնէտէն պերու տանա
 խրտմէթ էտիյօրըմ, վէ պիր վագըթ սէնին էմրինէ
 մուխաէֆէթ էթմէտիմ, վէ պիր քերրէ տօսթլա-
 րըմ իլէ շատ օլմագ իչիւն պանա պիր օղագ պիլէ
 30 վերմէտին : Ամմա սէնին էմվալինի Փահիլէթէր իլէ
 եէյէն պու օղլուն կէլտիյի զէման , անա պէսլի պու-
 31 զաղըյը պօղաղլտօրն՝ տէտի : Օլ տախի անա տէտի
 քի՝ էյ օղլու , սէն տախիմա պէնիմլէ պերապէր օ-
 32 լուպ՝ պէնիմ օլանըն ճիւմլէսի սէնին տիր . Ամմա
 շատ ու մէսրուր օլմագ վաճիպ իտի . զիրա պու-
 քարնտաշըն ֆէվթ օլմուշ իաի , տիրիլտի , հէմ զա-
 իպ օլմուշ իտի , պուլլունտու :

ՊԱՊ 16

- 1 Վէ շայիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պիր զէնկին առէմին
 պիր քէթխիւտասը վար իտի . վէ պունուսն 'այէյհին-
 տէ՝ Սէնին էմվալինի թէլէֆ էտիյօր՝ տէյիւ անա
 2 շիքեայէթ օլունտու . Օլ տախի անը չաղըրըպ՝ Սէնին
 հագգընտա պու իշիթտիյիմ նէ՞ տիր . քէթխիւտա-
 լըղընըն հիսապընը վէր , զիրա արթըգ քէթխիւտա-
 3 օլմագըն՝ տէտի : ֆէթխիւտա տախի քէնտի քէն-
 տինէ տէտի քի՝ Նէ՞ եափայըմ , չիւնքի էֆէնտիմ
 քէթխիւտալըղը պէնտէն ալըյօր . գազմաղա գատիր
 4 տէյիլ իմ , տիլէնմէյէ ութանըրըմ : Նէ՞ եափաճաղը-
 մը պիլլիրիմ , քի քէթխիւտալըգտան 'աղլ օլունտը-
 5 ղըմ զէման պէնի խանէլէրինէ գապուլ էտէլէր : Վէ
 էֆէնտիսինէ մէտեուսն օլանլարը պիրէր պիրէր չաղը-
 րըպ էվլէլքինէ՝ էֆէնտիմէնէ՞ գտտար տէյնին վար՝

- 6 տէտի : Վէ օ՝ Եիւզ* ճերրէ գէյթուն եաղը՝ տէտիք-
տէ , օլ տախի անա՝ Թէմէսիյինի ալ , վէ օթու-
7 րուպ սերի՛էն էլլի եաղ՝ տէտի : Պա՛տէհու տիկէ-
րինէ՝ Սէնին նէ՞ գատար տէյնին վար՝ տէտի . օլ
տախի՝ Եիւզ** քիլէ պուղտայ՝ տէտիքտէ , անա՝
8 Թէմէսիյինի ալ սէքսէն եաղ՝ տէտի : Վէ էֆէն-
տիսի նահագգ քէթիսիւտայը 'ադիլանէ հարաքէթ
էթտիյի իչիւն մէտհ էյլէտի . զիրա պու տիւնեա-
նըն օլուլլարը քէնտի նէսլլէրինտէ էհլի նուրտան
9 զէյտտէ 'ադիլ տիրլէր : Պէն տախի սիզէ տէրիմ՝
քի՝ ֆէնտինիզէ ֆասիտ մալտէն տօսթլար գաղա-
նըն քի՝ միւհլթաճ օլտըղընըզ գէման սիզէ էպէտի
10 մէքթէնլէրէ գապուլ էտէլէր : Էն ճիւզի շէյտէ սա-
տըգ օլան՝ չօգտա տախի սատըգ օլուր . վէ էն
ճիւզի շէյտէ նահագգ օլան՝ չօգտա տախի նահագգ
11 օլուր : Իմտի ֆասիտ մալտէ սատըգ օլմատըղընըզ
հալտէ , հագիգի օլանը սիզէ քի՞մ ինանաճագ
12 տըր : Վէ աիւերին նէսնէսինտէ սատըգ օլմատըղը-
13 նըզ հալտէ , սիզինքինի սիզէ քի՞մ վէրիր : Հիչ
պիր իւրամէթքեար իքի էֆէնտիյէ գուլլուգ էտէ-
մէզ , զիրա եա պիրինէ պուղզ էտիպ՝ տիկէրինի
սէվէճէք տիր , եախօտ պիրինէ միւլաղէմէթ վէ տի-
կէրինի թահգիր էտէճէք տիր . Ալլահա հէմ մալա
գուլլուգ էթմէյէ գատիր տէյիլ սինիզ ,
14 Վէ ֆէրիսիլէր մալփէրէսթ օլտրադ , պունուն
ճիւմէսինի իշիթմէքլէ , անը իսթիհա էթտիլէր :
15 Օլ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Սիզ տտէմլէրին հու-

*Պիր ֆերէ թագրիպէն եիրմի օգգա

**Պիր փլէ թագրիպէն իքի եիւզ օգգա

- զուրնտա քենտիլերինի թէպրիր էտէն քիմսէլէր սինիզ . ամմա Ալլահ գալլէրինիդի պիլիր , զերա նաա պէյնինտէ ա'լա օլան շէյ 'ինա Ալլահ մէքրուհ
- 16 տըր : Շէրի'աթ իլէ փէյզամպերլէր Եուհաննայա գատար օլուպ' օլ վադըթտան պերու մէլէքիւթուլլա՛ թէպչիր օլունուպ , հէր քէս անա ճէհա իլէ
- 17 կիրէր : Շէրի'աթտան պիր նօգթա աիւշմէտէն իսէ , սէմա իլէ զէմինին զաիլ օլմասը տահա գօլայ տըր :
- 18 Հէր քիմ' քի քէնտի զէվճէսինի թաթլիգ էտիպ' զայրիսինի թէգէվիլիւճ էտէրսէ' զինա էտէր , վէ հէր քիմ' քի մութալլագայը թէգէվիլիւճ էտէրսէ' զինա էտէր :
- 19 Էրզլամն իլէ զարիֆ գուամաշ կիյինիպ' հէր կիւն իհթիշամ իլէ սէֆա սիւրէն պիր զէնկին աաէմ
- 20 վար իտի : Վէ անըն գուփուսընտա , չըպանլար իլէ տօլու օլարագ , պրաղըմբշ Լա'զար նամընտա պիր
- 21 Ֆադիր պուլունուպ , Զէնկինին սօֆրասընտան տիւշէն գըրընթըլարտան տօյմագլըղը արզու էտէր իտի . վէ քէօփէքլէր տախի կէլիպ' անըն չըպանլարընը
- 22 եալարլար իտի : Վէ օլ Ֆադիրին վէֆաթը վուգու' պուլմաղլէ , մէլէքլէր վասըթասըյլա իպրահիմին գուճաղընա կէօթիւրիւլաիւ . վէ զէնկին
- 23 տախի վէֆաթ էթմէքլէ տէֆն օլունտու : Վէ ճէհէննէմտէ 'աղապտա իքէն , նազար էտիպ' ուզագտան իպրահիմի վէ անըն գուճաղընտա Լա'զարը
- 24 կէօրտիւ : Վէ ֆերեսա էտիպ' Եա իպրահիմ' փէտէր , պանա մէրհամէթ էյլէ , Լա'զարը կէօնտէր քի' փարմաղընըն ուճունու սույա պաթըրըպ' տիլիմի սէրինլէթսին . զիրա պու 'ալէվաէ 'աղապ չէ
- 25 քիյօրըմ' տէտի : իպրահիմ' տախի' Էյ օղուլ , սէն 'եօմրիւնտէ էյի շէյլէրինի , Լա'զար տախի քէզու-

- լիք քեօթիւ շէյլէրի ալարղընը խաթրընա կեթիր .
 վէ շիմտի օ միւթէսէլլի օլուպ , սէն 'աղապ չէքի-
 26 յօրսըն . Հէմ պունուն ճիւմլէսինտէն մա'տա , սիզին
 իլէ պիղիմ արամըղտա պէյիւք պիր կիրտապ ստպիթ
 գըլընմըշ աըր , շէյլէ քի պուրատան սիզէ կէչմէք
 իսթէյէնլէր գատիր օլմայալար , վէ օրատան պիզէ
 27 կէլէ+ ի-Բէյէնլէր կէչմէյէլէր՝ տէտի : Օլ տախի՝
 էյլէ իսէ , էյ փէտէր , սէնտէն տիլէրիմ , անը փէ-
 28 տէրիմին խանէսինէ կէօնտէրէսին . Զիրա պէշ գա-
 րընտաշըմ վար . Թա քի անլէրին տախի պու 'աղապ
 մաճալինէ կէլմէմէլէրի իչիւն տնլէրէ շէճատէթ էտէ՝
 29 տէտի : Իպրաճիմ տախի անա՝ Մուսա իլէ փէյ-
 30 ղամպէրլէրի վար , անլէրի տինկէսինլէր՝ տէտի : Օլ
 տախի՝ Խայր , էյ Իպրաճիմ փէտէր . լաքին էյէր
 անլէրէ էմվաթտան պիրի կիտէրսէ , թէվպէ էտէր-
 31 լէր՝ տէտի : Օլ տախի անա՝ էյէր Մուսա իլէ փէյ-
 ղամպէրլէրի տինկէմէզլէրսէ , էմվաթտան պիրի գը-
 յամ էթսէ տախի իլզամ օլունմայաճազլար՝ տէտի :

ՊԱՊ 47

- 1 Վէ շայիրտլէրինէ խիթապէն՝ Թէօքէզլէրին կէլ-
 մէմէսի միւմքին աէյիլ տիր . ամմա վա՛յ կէլմէլէ-
 2 րինէ սէպէպ օլանա . Պու քիւչիւքլէրաէն պիրինի
 սիւրչաիւրմէքտէն իսէ , պոյնուռա պիր *տէյիրմէն
 թաշը ասըլպ՝ տէնիզէ աթըլմաոը անա տաճա էյի
 3 տիր : Քէնտինիզի սագընըն . էյէր գաընտաշըն սէ-
 նին 'ալէյճինտէ խաթա էտէրսէ , անը թա'ղիր էյ-

*Եւս . մէրքէպ տէյիրմէնի

- 4 լէ, վէ էյէր թէվպէ էտէրսէ, անա 'աֆվ էյլէ. վէ էյէր սէնին 'ալէյհինտէ կիւնտէ ետտի քերրէ խաթա էտիպ' կիւնտէ ետտի քերրէ, թէվպէ էտէրիմ' տէյերէք սանա բիւճու' էտէրսէ, անա 'աֆվ էտէսին' տէտի :
- 5 Վէ բէսուլլէր Բապպա' Իմանըմըղը թէգէիտ էյլէ՝
- 6 տէտիլէր : Բապպ տախի' Էյէր խարտալ տանէսի գատար իմանըմըղ օլտայլար, պու ճիւմմէզ աղա՝ ճընա՝ Գէօքտէն սէօքիւլիւպ տէնիզ իչինէ տիքիլ' տէտիլինիզ կիպի, սիգէ իթա'աթ էտէր իտի :
- 7 Վէ սիգտէն քի'մ վար քի' չիֆթ սիւրէն եա սիւրիւ կիւտէն գուլու օլուպ տա՝ թարլատան կէլտիլի կիպի՝ կէչիպ սօֆրայա օթուլ' տէյէճէք
- 8 տիր, Լաքին անա՝ Թա'ամըմը հազըրլա, վէ գուլանըպ' պէն եէյիպ իչինճէյէտէք, պանա խրոմէթ էյլէ, անտէն սօնկրա սէն տէ եէյիպ իչէրսին՝ տէ-
- 9 մէ'զ մի : Սճէպա օլ գուլա, պուլուրըլան շէյլէրի իճրա էթտիլի իչիւն միւթէշէքքիր օլո'ւր մը .
- 10 զանն էթմէմ : Քէզալիք սիգէ տախի ճիւմլէ պուլուրըլան շէյլէրի եափտըղընըզ վազըթ, Ֆաիտէսիզ գուլլարըզ, զիրա իճրասը պիգէ ֆարզ օլանը եափտըգ՝ տէյինիզ, տէտի :
- 11 Վէ քէնտիսի՝ Երուշալիմէ կիտէր իքէն, Սամա-րիա իլէ ձէլիլին օրթասընտան կէչմէսի վազը' օլ-
- 12 տու : Վէ պիր քէօյէ կիրէր իքէն, անըն գարշըսընա օն նէֆէր ճիւզամլը առէմ չըզըպ' ուզադտան
- 13 տուրարագ, պիւլէնտ ալազ իլէ, Եա մուալլիմ՝
- 14 Յիսուս, պիգէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէտիլէր : Օլ տախի անլէրի կէօրտիւքտէ՝ Վարըպ քէնտինիզի քէա-հինլէրէ կէօսթէրին՝ տէտի . վէ անլէր կիտէր իքէն,

- 15 Թահիր օլտուլար : Վէ անլերտէն պիրի շիֆա պուլ-
տըղընը կէօրտիւքտէ , պիւլէնտ ավազ իլէ Ալլահա
- 16 համտ էտէրէք բիւճիւ՝ էթտի , Վէ անըն այագ-
լարընա գափանըպ՝ անա թէշէքքիւր էյլէտի . պու
- 17 տախի Սամարիայը իտի : Վէ Յիսուս ճէվապ էտիպ՝
Օն քիշի Թաթհիր օլը՞ւնմատը մը , տօգուզու նէ՞-
- 18 բէտէ տիր . Պու էճնէպիտէն զայրի՝ Ալլահա համտ
էթմէյէ բիւճիւ՝ էտէնլըր պուլը՞ւնմատը մը՝ տէտի :
- 19 Վէ անա՝ Գալգ կիթ , իմանըն սէնի խէլաս էյլէտի՝
տէտի :
- 20 Վէ ֆերիսիլէր Թարաֆընտան մէլէքիւթուլլահ
նէ՞ վաղըթ կէլէճէյի սուսլ օլըւնմաղլէ , անլերէ
ճէվապէն՝ Մէլէքիւթուլլահ սուրէթ ի զահիրէտէ
- 21 կէլմէզ . Վէ իշթէ պուրատա , եա իշթէ օրատա՝
տէմէյէճէքլէր , զիրա իշթէ մէլէքիւթուլլահ սիղին
իչինիզտէ տիր՝ տէտի :
- 22 Վէ շայրտլէրինէ տէտի քի՝ իպն իւլ ինսանըն
կիւնլէրինտէն պիրինի կէօրմէյէ արզու էտէճէյինիզ՝
- 23 ամմա կէօրմէյէճէյինիզ կիւնլէր կէլէճէքլէր : Վէ
սիլէ՝ իշթէ պուրատա՝ եա իշթէ օրատա՝ տէ-
յէճէքլէր տիր , կիթմէյինիզ վէ թապի՝ օլմայը-
- 24 նըզ : Զիրա շիմէք Թահթէս սէմա պիր Թարաֆ-
տան լէմ՝ան էտիպ՝ Թահթէս սէմա օլ պիր Թա-
րաֆա զիյա վէրտիյի միսիլիւ , իպն իւլ ինսան
- 25 տախի քէնտի կիւնիւնտէ պէյլէ օլաճագ տըր : Ամ-
մա էվլէլա անըն չօգ շէյլէր չէքիպ՝ պու նէյլ Թա-
- 26 րաֆընտան բէտտ օլըւնմատը լաղըմ՝ տըր : Վէ Նու-
հուն կիւնլէրինտէ օլտըլը կիպի . իպն իւլ ինսանըն
- 27 կիւնլէրինտէ տախի էյլէ օլաճագ տըր : Զիւնի Նուհ
սէֆինէյէ կիրիպ՝ Թուֆան կէլէրէք ճիւմլէ խալգը հէ-

- 28 Լաք էյլէտիյի կիւնէտէկին, եէյիպ իշերլէր վէ թէգէվ-
 Լուծուէն կիւնլէրինտէ տախի օլուրղը կիպի, եէյիպ
 իշերլէր իտի, ախգ ու ի'թա էտերլէր իտի, էքէր-
 29 լէր վէ պինա էտերլէր իտի. Ամնա Լուծ Սատուամ-
 տան չըգտըղը կիւնտէ սէմատան աթէշ իլէ քիպ-
 30 ըիթ եաղըպ' ճիւմլէսինի հէլաք էթտի: Իպն իւլ
 ինսանըն գուհուր էտէճէյի կիւնտէ տախի պէյլէ
 31 օլաճագ տըր: Սլ կիւնտէ հէր քիմ տամտա օլուպ
 տա' էշեաոր խանէտէ օլուրսա, անլէրի ալմաղա
 էնմէսին. քէզալիք թարլատա օլան կերիյէ տէօն-
 32 մէսին: Լուծուէն գէվճէսինի խաթըրընղա կէթիւրին:
 33 Հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը
 զայ' էտէճէք, վէ հէր քիմ անը զայ' էտէրսէ, իհ-
 34 եա էտէճէք տիր: Սիղէ տէրիմ քի' Օլ կէճէտէ
 պիր եաթագտա իքի քիշի պուլունուպ' պիրի ալը-
 35 նըպ' օլ պիրի պրաղըլաճագ տըր: Իքի գարը պիր-
 լիքտէ տէյիրմէն չէքմէքտէ պուլունուպ' պիրի ալը-
 36 նըպ' օլ պիրի պրաղըլաճագ տըր. թարլատա իքի
 քիշի պուլունուպ, պիրի ալընըպ' օլ պիրի պրաղը-
 37 լաճագ տըր: Վէ անա ճէվապէն' Եա Բապպ, նէ-
 րէտէ' տէտիլէր: Օլ տախի անլէրէ' Լէշ նէրէտէ
 իսէ, գարթալար օրայա ճէմ' օլուր' տէտի:

ՊԱՊ 18

- 1 Վէ տախմա տու'ա էտիպ' օստնմամագ կերէք իտի-
 յինէ տաիր տախի անլէրէ պիր թէմսիլ սէյլէյիպ
 2 տէտի քի' Պիր շէհրտէ Ալլահտան գօրգմագ վէ ին-
 3 գանա ըի'այէթ էթմէղ պիր գատը վար իտի: Վէ

- օլ շէհրտէ պիր տուլ գարը պուլունմաղլէ , եա-
 նընա կիտիպ՝ խասմիմտէն հագգըմը իհգագ էյլէ՝
 4 տէր իտի : ՅԼ տախի պիր միւտտէթ իսթէմէտի իսէ
 տէ , պա'տէհու քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ Եյէրէ
 Ալլահտան գօրգմաղ վէ ինսանա րի'պէթ էթմէզ
 5 իսէմ տէ , Պարի շու տուլ գարը պէնի թա'ծիզ
 էթտիյի էճիլտէն՝ անըն հագգընը իհգագ էտէյիմ ,
 6 տախիա կէլիպ պէնի թաստի՝ էթմէսին : Վէ Բապպ
 տէտի քի՝ Նահագգ գատընըն նէ տէտիյինի տին-
 7 լէյին : Իմտի Ալլահ կէճէ կիւնտիւզ քէնտինէ ֆէր-
 էատ էտէն միւնթախապլարընըն հագգընը , անյէր
 իչիւն սապր էտէր իսէ տէ , իհգագ էթմէյէճէք մի :
 8 Սիղէ տէրիմ քի՝ թէզ հագգլարընը իհգագ էտէճէք
 տիր . լաքին իպն իւլ ինսան կէլտիյինտէ՝ 'աճէպա
 էէր իւզէրինտէ իման պուլաճա'գ մը :
 9 Վէ սալէհ իզ տէյիւ քէնտիլէրինէ կիւվէնիպ՝
 զպրիլէրի թահգիր էտէն պա'զը քիմնէլէրէ տախի
 10 շու թէմնիլէ սէյլէտի . Իքի ատէմ տու'տ էթմէյէ
 հէյքէլէ չըգտը . պիրի ֆէրիսի վէ տիկէրի կէօմ՝
 11 րիւքճիւ իտի : Ֆէրիսի տուրուպ՝ քէնտի քէնտինէ
 պու վէճճ իլէ տու'ա էյլէտի , Եա Ալլահ , ամնա
 շիւքր էտէրիմ քի՝ պէն սաիր տտէմլէր կիպի գա-
 փըճը , նահագգ վէ զինաքիտար վէ եախօտ շու
 12 կէօմրիւքճիւ կիպի տախի տէյիլիմ . Հաֆթատա իքի
 քէրրէ օրուճ թուլթուպ՝ քեաֆֆէ ի իրատըմըն 'իւշ-
 13 րիւնիւ վէրիլիմ : Կէօմրիւքճիւ իսէ ուզադտան տու-
 րուպ՝ կէօզլէրինի պիլէ կէօյէ գալարսմաղ իսթէմէզ
 իտի . ամմա կէօքսիւնէ վուրուպ՝ Եա Ալլահ , պէն
 14 կիւնահ քեառա մաղֆիլէթ գըլ՝ տէտի : Սիղէ տէ-
 րիմ քի՝ օլ պիրինտէն իսէ պու՝ թէպրիր օլունմուշ

- օլորագ խանէսինէ էնտի . զերահէր քիմ քի քէն-
տիսինի եիւքսէլտիրսէ ալչագլանաճագ , վէ հէր քիմ
քի քէնտիսինի ալչագլատըրսա եիւքսէլէճէք տիր :
- 15 Վէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եանընա մա'սոււմ-
լար տախի կէթիրտիլէր . շայիրտիլէրի իսէ պունու-
- 16 կէօրմէքլէ՝ անլէրի թա'ղիր էթտիլէր : Ամմա Յի-
սուս անլէրի եանընա չաղըրըպ՝ Պրագըն , չօճուգլար
եանըմա կէլսինլէր , վէ անլէրի մէն՝ էթմէյին . զի-
- 17 րա մէլէքիւթուլլահ պու մագուլէլէրին տիր : Հա-
գիգաթէն սիգէ տէրիմ քի՝ մէլէքիւթուլլահճը հէր
քիմ չօճուգ կիպի գապուլ էթմէղսէ , անա տալա
կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի :
- 18 Վէ պիր րէիա՝ Էյ մու'ալլիմ ի քէրիմ , հայաթը
էպէտիյէյէ վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէ-
- 19 յիւ անա սուալ էյլէտի : Վէ Յիսուս անա , Նի՞-
չիւն պանա քէրիմ տէյօրսըն . պիրտէն՝ ետ'նի Սէ-
- 20 լահտան զայրի քէրիմ եօգ տըր . Էվլամիրի պիլիւր-
սին . Զինա էթմէյէսին , Գաթլ էթմէյէսին , Սըր-
դաթ էթմէյէսին , Եալան շէհատէթ էթմէյէսին ,
Փէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էտէսին՝ տէտի :
- 21 Օլ տախի՝ պունլարըն ճիւմլէսինի սէպալէթիմտէն
- 22 պերու հըֆլ էյլէտիմ՝ տէտի : Յիսուս պունու ի-
շիթտիքտէ , անա՝ Տահա պիր նօգսանըն վար . քեաֆ-
ֆէի մամէլէյինի սաթըպ՝ ֆուգտըրայա թէվլի՝ էյլէ
վէ սէմատա խաղինէյէ մալիք օլըւրըն . վէ կէլ
- 23 պանա թապի՝ օլ տէտի : Վէ օ պունու իշիտինճէ
- 24 միւքէտտէր օլտու , զիրա զայէթ զէնկին իտի : Վէ
Յիսուս անըն միւքէտտէր օլտըղընը կէօրաիւքտէ ,
Զէնկինլէր մէլէքիւթուլլահ նէ՝ կիւճլէ կիրէրլը :
- 25 Զիրա զէնկինին մէլէքիւթուլլահ կիրմէսինտէն

- տէվլէնին իյնէ տէլիլնտէն կէջմէսի տաճառ գօլայ
 26 տըր՝ տէտի : Վէ իշիտէնլէր՝ էջլէ իսէ քի՞մ իսէ-
 27 լաս օլա պիլէր՝ տէտիլէր : Օլ տախի՝ ինսան ինտին-
 տէ միւմքին օլմայան շէյլէր ինտ Ալլահ միւմքին
 28 տիւր՝ տէտի : Վէ Պետրոս՝ իշթէ պիզ հէր շէյի
 29 թէրք էտիպ՝ սանա թապի՝ օլտըգ՝ տէտի : Օլ
 տախի անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ մէ-
 լէրիւթուլլահ իշիւն խանէ եա վալիտէյն եա գա-
 րընտաշար եա գէվճէ եա էվլատը թէրք էթմիշ օ-
 30 լուպ՝ Պու գէմանտէ չօգ գաթընա , վէ տիւրէթտէ
 հայաթը քէպէտիյէյէ նաիլ օլմայաճագ հիշ պիր
 քիմսէ եօգ տըր՝ տէտի :
 31 Վէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ անլէրէ՝ իշթէ Երու-
 շալիմէ չըգայօրըզ , վէ իպն իւլ ինսան հագգընտա
 փէյղամպէրլէր վասիթասըյլա մուհարրէր օլան շէյ-
 32 լէրին ճիւմլէսի իթմում օլունաճագ տըր : Զիրա
 թաիֆէլէրէ թէպիմ օլունաբագ՝ իթիհզա , վէ շէթմ
 33 օլընուպ իւզէրինէ թիւքրիւլէճէք տիւր , Վէ անը
 գամհը իլէ տէյտիւքտէն սօնիրա գաթլ էտէճէքլէր :
 օլ տախի իւշիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիւր
 34 տէտի : Անլէր իսէ պու շէյլէրին հիշ պիլինի ֆէհմ
 էթմէտիլէր , վէ պու սէօղ անլէրտէն մաիֆի օլմաղլէ ,
 սէյլէնիլէն շէյլէրի իտրագ էթմէղլէր իտի :
 35 Վէ վագը՝ օլտու քի իրիհայա եագլաշտըղընտա ,
 եօլ քէնարընտա պիր ա՛մա օթուրուպ՝ տիլէնիյօր
 36 ըտը : Վէ խալգըն կէշտիլինի իշիթմէքլէ , Պու նէ՞
 37 տիւր՝ աէյիւ սուալ էյլէմէսի իւզէրինէ , անա՝ Նա-
 զարէթլի Յիսուս կէշիյօր տէյիւ՝ խապէր վէրտիլէր :
 38 Օլ տախի՝ Եա Յիսուս՝ իպն ի Տաուտ , պանա մէր-
 39 համէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեաա էյլէտի : Վէ էօնտէ

- կիտէնէր սիւքիւթ էթմէսի իչիւն անը թաղիւր էյ-
 քտիւր իսէ տէ , տահա զիյատէ՝ Եա՝ իպն ի Տա-
 ուտ , պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեւատ էտէր
 40 իտի : Վէ Յիսուս տուրուպ՝ քէնտի եանընա կէ-
 թիւրիւմէսինի էմը էթտի : վէ օ եազլաշարզընտա ,
 41 Սանա նէ՞ ետիմամը իսթէրսին՝ տէյիւ անտէն սուալ
 էթտիյինտէ , օլ տախի՝ Եա՝ Բապպ , կէօզլէրիմ՝
 42 աչըլըն՝ տէտի , Յիսուս տախի անա՝ Աչըլըն , ի-
 43 մանըն սէնի խէլաա էթտի՝ տէտի : Վէ տէր հալ
 կէօզլէրի աչըլտը , վէ Ալլահա համտէտէրէք՝ անըն
 աբտը սըրա կիթտի . ճիւմլէ խալդ տախի պունու
 կէօրմէքէ՝ Ալլահա համտէ էթտիէր :

ՊԱՊ 19

- 1 Վէ Էրիհայտ կիրիպ՝ իչինտէն կէչէր իքէն ,
 2 Իշթէ Զաքքա իսմինտէ պաշ կէօմրիւքծիւ վէ զէնկին
 3 պիր ատէմ՝ պուլունուպ՝ Յիսուսաւն քիմ օլտըզընը
 կէօրմէք իսթէտի իսէ տէ , պոյու դըսսա օլտըզըն-
 տան՝ քէսրէթ ի նաա սէպէպի իլէ դատիր օլմատը :
 4 Վէ իլէրի սէյիրտիպ՝ անը կէօրմէք իչիւն պիր ճիւմ-
 մէղ աղաճընա չըգաը . զիրա օրատան կէչէճէյիտի :
 5 Յիսուս տախի օլ մահալէ կէլտիքտէ , եօգարը պազըպ
 անը կէօրմէքէ , անա՝ Էյ Զաքքա , սէրի՛էն աշա-
 զը էն , զիրա պու կիւն սէնին իանէնտէ դալմագ-
 6 լըզըմ լազըմ տըր՝ տէտի : Օլ տախի սէրի՛էն աշա-
 7 զը էնիպ՝ սիւրուր իլէ անը դապուլ էթտի : Վէ
 ճիւմլէսի պունու կէօրտիւքտէ , Նիւնահաքեար պիր
 տտէմին իանէսինէ միւսաֆիր օլմագ իչիւն կիրտի՝
 8 տէյիւ սէօլէնտիւր : Զաքքա տուրուպ , Բապպա՝

- Էֆէնտի, իշթէ մալիմին նըսֆընը ֆուգարայա վերերիմ, վէ քիմէ իֆթիրա իլէ զատոր էթտիմ իսէ,
 9 տէօրթ միսլինի էտա էտէրիմ՝ տէտի: Վէ Յիսուս անա՝ Պու կիւն պու խանէյէ իսէլաս կէլտի, չիւնքի
 10 պու տախի իպրտհիմ՝ օղլու տըր: Զիրա իպն իւլ ինստն զայ՝ օլանը արայլոյ՝ իսէլաս էթմէյէ կէլտի տէտի:
 11 Վէ անլէր պու շէյլէրի իշիթմէքտէ իքէն, քէնտիսի Երուշալիմէ եազըն օլտըզը, անլէր տախի մէլէքիւթուլլաս ֆիլ հալ զուհուր էտէճէյինի զանն էթտիքլէրի իչիւն՝ թէքրար պիր թէմսիլ սէօյլէյիս՝
 12 տէտի քի՝ Պիր առըլ զատէ պիր հիւքմտարլըզ սէլահիյէթինի ալըպ 'ավտէթ էթմէք իւզլէ, ու
 13 զազ պիր տիյարա հինի 'ազիմէթինտէ, Օն նէֆէր պէնտէտինի չաղըրըպ՝ անլէրէ օն մընա վերէրէք, Պէնիմ 'ավտէթ իմէտէկին թիճարէթ էյլէյին՝ տէ
 14 տի: Ամմա անըն հէմշէհրիլէրի անա պուղլ էթմէքլէ՝ Պուսուս իւզէրիմիղէ հիւքմտար օլմասընը իսթէմէյիզ՝ տէմէք իչիւն արտընճա վէքիլլէր կէօն
 15 տէրտիլէր: Վէ վազը՝ օլտու քի հիւքմտարլըզ սէլահիյէթինի ալըպ 'ավտէթ էթտիյինտէ, քիմին նէ՝ թիճարէթ էթտիյինի պիլմէք իչիւն՝ ազչէյի վերմիշ օլտըզը պէնտէլէրինին քէնտի նէզտինն չաղ
 16 բլմասընը էմր էթտի: Վէ պիրինճիսի եաղլաշըպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին մընան օն մընա գողանտը՝ տէ
 17 տի: Օլ տախի անա՝ Սֆէրին, էյի պէնտէ, էն ճիւզի շէյտէ սատըզ պուլունտըզըն իչիւն՝ օն շէհրին
 18 իւզէրինն հիւքիւմէթին օլտուն՝ տէտի: Վէ իքին՝ ճիսի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ սէնին մընան պէշ մընա գա
 19 զանտը՝ տէտի: Վէ պունա տախի՝ Սէնին տէ պէշ

- 20 շէհրին իւզէրինէ հիւսիս-արեւմտեան՝ տէտի : Վէտիկեր պիրի կելիպ՝ Էֆէնտիմ, իշթէ պիր մէնտիլ
- 21 իշինտէ հըֆլ էյլէտիյիմ սէնին մընան : Զիրա սէրթ պիր առէմ՝ օլտըղըն իշիւն , սէնտէն գօրգտըմ . սէն գօմնտըղըն շէյի ալըրսըն , վէ էքմէտիյինի պի-
- 22 չէրսին՝ տէտի : Օլ տախի տնա՝ Էյ ետրամազ պէնտէ , սէնի քէնտի աղղընտան հիւքմ էտէրիմ . սէն պէնիմ գօմնտըղըմ շէյի ալըպ՝ էքմէտիյիմի
- 23 պիշէն սէրթ պիր առէմ իտիյիմի պիլըր իքէն , Նիօ-չիւն պէնիմ ագչէմի սարաֆլարա վէրմէտին , պէն տախի կելտիյիմտէ՝ անը ֆաիզի իլէ թահսիլ էտէր
- 24 իտիմ՝ տէտի : Վէ օրատա հազըր պուլունանլարա Անտէն մընայը ալըպ օն մընասը օլտնա վերին՝ տէտի :
- 25 (Վէ տնա՝ Էյ էֆէնտի , անըն օն մընասը վար՝ տէտի)
- 26 տիկեր) : Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ շէր քիմին վար իսէ , անա վերիլըր , վէ քիմին եօղ իսէ , օլանը տախի
- 27 քէնտիսինտէն ալընաճագ տըր : Ամմա իւզէրլէրինէ հիւքմտար օլմաֆը իսթէմէյէն տիւշմէնլէրիմի պուլ-րայա կէթիլիպ՝ հուզուրըմտա գաթլ էտին՝ ԴէԴէ :
- 28 Վէ Յիսուս պուլ շէյլէրի սէյլէտիքտէն սօնկրա , երուշալիմէ չըգմագ իւզրէ , իլէրի կիթմէքտէ իքէն
- 29 Վագը՝ օլտու քի՝ Զէյթուլն Դաւա տէնիլէն տաղըն գուրպինտէ վագը՝ Պէյթֆաճէ իլէ Պէյթ՝անիայա եագլաշտըգտա , շայիրալէրինտէն իքիսինի կէօնտէ-
- 30 ըիպ տէտի քի՝ Գարշըտագի քէյէ կիտին , վէ իշիւնէ կիրտիյինիզ կիպի , իւզէրինէ ասլա պիր առէմ պինմէմիշ պաղը պիր սըփա պուլուրսընրզ . անը
- 31 չէօղիւպ կէթիլըն : Վէ էյէր պիր քիմնէ սիզէ՝ Նիօ-չիւն չէօղիյօրսընրզ՝ տէյիւ սուալ էտէրսէ , անա պէյլէ սէյլէյին , եա՛նի Էֆէնտիյէ լաղըմ՝ ալը՝ Դէ-

- 32 յեւնիւ : Կէօնտերիլէնէր տախի կիտիպ՝ քէնտիլէրէ
 33 տէտիլի կիպի պուլտուլար : Վէ սըփայը չէօզէրլէր
 իքէն , սահիպլէրի անլէրէ՝ Սըփայը նի՞չիւն չէօզի-
 34 յօրսընը՝ տէտիլէր , Անլէր տախի՝ Էֆէնտիլէ լազըմ՝
 35 տըր՝ տէտիլէր : Վէ անը Յիսուսուն նէզտինէ կէ-
 թիրիպ՝ քէնտի ելպիսէլէրինի սըփանըն իւզէրինէ
 36 աթարագ , Յիսուսու պինտիրտիլէր : Վէ օ կիտէր
 37 իքէն , ելպիսէլէրինի եօլա տէօշէրլէր իտի : Վէ հէ-
 ման Զէյթուն տաղընըն էնիշինէ հաղլաշաղղէնտա ,
 շայիրտլէրին պիւթիւն ճէմա՝ աթը կէօրտիւքլէրի միւ-
 ճիզաթըն ճիւմլէսի իչիւն մէսրուր օլարագ , պիւ-
 լէնտ ալագ իլէ Ալլահա համո էթմէյէ պաշայըպ՝
 38 Բապպըն իսմի իլէ կէլէն մէլիք միւպարէք օլտուն ,
 սէմատա սէլամէթ վէ էն եիւճէլէրտէ համո օլտուն՝
 39 տէրլէր իտի : Վէ խալդ իչինտէն պա՛ղը ֆէրիտիլէր
 անա՝ Եա մու՛ալլիմ , շայիրտլէրինի թա՛ղիր էյլէ՝
 40 տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ տէ-
 րիմ՝ քի՝ էյէր պուլար սիւքիւ թ էտէրլէրսէ , թաշ-
 լար նիտա էտէճէքլէր՝ տէտի :
 41 Վէ հաղլաշաղղատա , շէհրի կէօրմէքլէ անըն իւ-
 42 ղէրինէ աղլայըպ՝ Քեա՛շքի սէն տախի , պարի սէ-
 նին պու կիւնիւնտէ , սէլամէթինէ միւթէ՛ալլըզ
 օլան շէյլէրի պիլէյիտին . շիմտի կէօզլէրինտէն նի-
 43 հան օլտու : Զիւրա իւզէրինէ կիւնլէր կէլէ՛էք գի ,
 տիւշմէնլէրին մէթէրիւ չէքիպ՝ սէնի իհաթէ էտէ-
 րէք , հէր թարաֆտան թաղէիզ էտէճէքլէր տիր :
 44 Վէ սէնի , հէմ տէրունինտէ օլան էվաալըն խաք իլէ
 եէքսան էտիպ՝ սէնտէ թաշ իւզէրինտէ պիր թաշ
 պրադմայաճագլար տըր . չիւնքի ղիյարէթինին վագ-
 թընը պիլմէտին՝ տէտի :

- 45 Վէ հէյքելէ կիրիպ' իչինտէ ախգ ու ի'թա էտէն-
 46 լէրի իխրոսճ էթմէյէ պաշլատը . վէ անէրէ' խա-
 նէմ' 'իպատէթխանէ տիր' տէյիւ եազըլմը իքէն
 սիզ անը հարամիլէր մազարասը էթտինիզ' տէտի .
 47 Վէ հէր կիւն հէյքելտէ թա'լիմ' էտէր իտի .
 լաքին պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէմա իլէ գալմըն ը-
 իպլէրի անը հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իտի
 48 իսէ տէ , էտէճէք պիր շէյ պուլմազլար իտի , զի-
 բա պիւթիւն խալգ անը տինլէմէյէ փէք մուգայ-
 յէտ իտի :

ՊԱՊ 20

- 1 Վէ վազը' օլտու քի' օլ կիւնլէրին պիրինտէ ֆուս-
 հէյքելտէ խալգա թա'լիմ' էտիպ' պէշարէթի թէպշիր
 էտէր իքէն , պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէմա իլէ իխթի-
 յարլար պիրլիքտէ իւզէրինէ կէլիպ , անա խիթապէն'
 2 Պուշլարը նէ' սէլահիյէթ իլէ իճրա էթտիյինի ,
 եախօտ պու սէլահիյէթի սանա վէրէն քի'մ' իտի-
 3 յինի պիլէ սէջլէ' տէտիլէր : Վէ անէրէ ճէվապէն'
 4 Պէն տախի սիզէ պիր շէյ սուալ էտէյիմ' . Եուհան-
 նանըն վաֆթիզի սէմատա'ն մը , եօխսա ինսանտան
 5 մի իտի , պանա սէջլէյին' տէտի : Անլէր տախի
 պիրի պիրի իլէ մուզաքքէրէ էտիպ' էյէր սէմա-
 տան տէսէք , Եա նի'չիւն անա ինսանմարնըլ' տէ-
 6 յէճէք տիր . վէ էյէր ինսանտան տէսէք , պիւթիւն
 խալգ պիզի թաշլար . զիրա Եուհաննանըն փէլզամ'
 7 պէր օլտըզնա գանմըշլար տըր' տէտիլէր : Վէ Նէ-
 բէտէն օլտըզնը պիլմէյիզ ճէվապընը վերտիլէր :
 8 Վէ ֆիսուս անլէրէ' Պէն տախի պուշլարը նէ' սէ-

- լահիյէթ իլէ եափտըղմը սիգէ սէօյլէմէմ՝ տէտի :
- 9 Վէ գալմա պու թէմնիլի սէօյլէմէյէ պաշլատը .
Պիր տտէմ պիր պաղ տիքիպ՝ անը պաղճըլարա
- 10 թէսլիմ էտիպ խոյլի զէման ղուրպէթէ կիթտի : Վէ
պաղըն մահաւլընտան վէրմէլէրի իչիւն , մէվսիմին-
տէ պաղճըլարա պիր գուլ կէօնտէրտի . տամա պաղ-
- 11 ճըլար անը տէօյիւպ՝ պօշկէօնտէրտիլէր . Վէ թէքրար
տիկէր պիր գուլ կէօնտէրտի , տամա պոննու տախի
տէօյիւպ՝ հագարէթ էթտիքտէն սօնկրա պօշ կէօն-
- 12 տէրտիլէր : Վէ թէքրար իւչիւնճիւ օլարապ՝ պիրնի
տահա կէօնտէրտի , տամա անը տախի եարաշայըպ՝
- 13 տըշարը տթտըլար , Վէ պաղ սահիպի՝ Նէ^օ եափա-
յըմ . սէվկիւլիւ օղլումնու կէօնտէրէյիմ՝ պէլքի անը
կէօրտիւքլէրինտէ անա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէտի :
- 14 Պաղճըլար իսէ անը կէօրտիւքլէրինտէ , պիրի պիրի իլէ
սէօյլէշիպ՝ Պու վարիս տիր , միրասըն պիգէ գալմասը
- 15 իչիւն կէլին անը էօլտիւրէլիմ՝ տէտիլէր : Վէ անը
պաղտան իխրաճ էտիպ էօլտիւրտիւլէր . իմտի պաղ
- 16 սահիպի անլէրէ նէ^օ եափաճապ տըր : Կէլիպ պու
պաղճըլարը հէլաք էտէճէք , վէ պաղը ղայրիլէրէ վէ-
րէճէք տիր՝ Բեբէ . վէ անլէր իչիթտիքլէրինտէ ,
- 17 Հա՛շա՝ տէտիլէր : Վէ անլէրէ նաղար էտիպ՝ իմտի
Եաիուճիլէրին րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը
- 18 օլտու՝ տէյիւ մուհարէր օլան նէ^օ տիր : Հէր քիմ՝
օլ թաշ իւզէրինէ տիւշէրսէ՝ փարէլէնէճէք , վէ օ
քիմին իւզէրինէ տիւշէրսէ , անը եզէճէք տիր՝ տէտի :
- 19 Վէ պաշ քէահինլէր իլէ 'ուլէմա պու թէմնիլի
քէնտիլէրինին հադընտա սէօյլէտիյինի անլամա-
լարըյլէ , օլ սա՛աթ անը տէրտէսթ էթմէյէ ֆուր-
սաթ աբատշար իսէ տէ , գալլտան գօրգտուլար :

- 20 Վէ անը կեօղէյիպ՝ հիւքիւմէթէ՝ վէ վալինին
 ետաինէ թէյլիմ էթմէք իւզրէ , անը պիր սեօղ իլէ
 տիւշիւրմէք իչիւն , սուլէհա սուրէթինտէ օլան ճա-
- 21 սուսլար կեօնտերտիլէր : Վէ անա սուալ էտիպ՝
 Էյ մուալլիմ , պիլիւրիզ քի տօղլու սէշլէյիպ՝
 թալիմ էտերսին , վէ խաթրա պագմայլպ՝ Ալլա-
 հըն թարիգինի հագիգաթ իւզրէ թալիմ էտերսին .
- 22 Պիզէ՝ Գայսէրէ խարաճ վէրմէք ճաի՞զ մի , եօխաա
- 23 տէյիլ մի՝ տէտիլէր : Օլ տախի հիլէլէրինի ֆէհմ
 էթմէքլէ , անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճրիւպէ էտի-
- 24 յօրսընըզ . Պանա պիր տինար կեօսթէրին . անտէ
 օլան սուրէթ իլէ եազը քիմիօն տիր՝ տէտիքտէ ,
- 25 Գայսէրին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր : Վէ անլէրէ՝
 Իմտի Գայսէրէ 'ախտ օլանը Գայսէրէ , վէ Ալլահա
- 26 'ախտ օլանը Ալլահա էտա էտին՝ տէտի : Վէ ան-
 լէր գալմըն հուզուրընտա անը սեօղ իլէ թութմա-
 ղա գատիր օլմայլպ՝ անըն ճէվապընա թէ՛աճճիւպ
 էտէրէք սիւքիւթ էյլէտիլէր :
- 27 Վէ գըյամէթի ինքեար էտէն սատուգիլէրտէն
 պա'զըսը անըն եանընա կելիպ՝ տնա սուալ էտէ-
- 28 րէք , Էյ մուալլիմ , Մուաա պիզէ՝ Էյէր պիր քիմ-
 սէնին գարնտաշը պիլա վէլէտ վէֆաթ էտէրսէ ,
 զէվճէսինի գարնտաշը ալլպ՝ գարնտաշընա զիւրրի-
- 29 յէթ փէյտա էթսին՝ տէյիւ եազմըշ տրր : Իմտի
 եէտի գարնտաշ վար իտի , վէ պիրինճիսի պիր գարը
- 30 ալլպ՝ պիլա վէլէտ վէֆաթ էթտի : Վէ օլ գարըյալ
 իքինճիսի ալլպ՝ պու տախի պիլա վէլէտ վէֆաթ
- 31 էթտի : Վէ Էւչիւնճիւսիւ . վէ հաքէզա եէտիսի
 տէ անը ալլպ՝ էվաա պրագմայարագ վէֆաթ էթ-
- 32 տիլէր : Վէ ճիւմլէսինտէն սօնկրա , գարը տախի

- 33 վէֆաթ էթտի : Իմտի գըյամէթտէ , անլէրտէն
հա՞նկըսընըն վէվճէսի օլուր . չիւնքի ետտիսինին
- 34 մէնքուհէսի օլտու՝ տէտիլէր : Յիսուս տախի անլէ-
րէ ճէվապէն տէտի քի՝ Պու տիւնեանըն էվլատը
- 35 թէգէվիււճ էտիպ թէգվիւճ օլունուրլար , Ամմա օլ
տիւնեայա , վէ գըյամէթ իւլ էմվաթա նաիլ օլ-
մաղաւ լայըգ ի'թիպար օլունանլար նէ թէգէվիււճ
- 36 էտէրլէր նէ տէ թէգվիւճ օլունուրլար , Ջիրա ար-
թըգ վէֆաթ էտէմէղլէր . չիւնքի մէլաիքէ իլէ միւ-
սալի օլուպ էվլատուլլա՜ տըրլար , մատամ քի էհ-
- 37 լի գըյամէթ տիրլէր : Ամմա Մուսա տախի՝ չալը
ֆըգըասընտա , Բապպա՝ Իպրահիմին Ալլահը վէ Իս-
հագըն Ալլահը վէ Եա'գուպըն Ալլահը՝ տէմէսի իլէ
էմվաթըն գըյամ էտէճէյինի պէյան էթմիշ տիր :
- 38 Ալլահ իսէ էմվաթըն տէյիլ , ամմա հայաթտա
օլանլարըն Ալլահը տըր . զիրա ճիւմլէսի անա տիրի
- 39 տիրլէր : Վէ 'ուլէմատան պա'ղըսը ճէվապ վէրիպ՝
Եա մու'ալլիմ , կիւզէլ ուշլէտին՝ տէտիլէր : Վէ
- 40 արթըգ անա պիր շէյ սուալ էթմէյէ ճէսարէթ
էտէմէտիլէր :
- 41 Վէ անլէրէ՝ Մէսիհ նա'սըլ Տաուտուն օղու-
42 տըր՝ տէրլէր . Տաուտ քէնտիսի Մէզամիր քիթու-
- 43 պընտա , Բապպ Բապպըմա՝ Պէն սէնին տիւշմէնլէրինի
ույադլարընա պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օ-
- 44 թուր՝ պույուրտու : Իմտի Տաուտ անա Բապպ թէու-
միյէ էտէր իսէ , նա'սըլ անըն օղու տըր՝ տէտի :
- 45 Վէ պիւթիւն գալմ իշիտիր իքէն , շայիրտլէրի-
- 46 նէ տէտի քի՝ կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզմէք իսթէյէն
վէ չարշուլարտա սէլամլանմաղը վէ սինաղօղլարտա
պաշ քիւրսիլէր վէ զէյաֆէթլէրտէ պաշ սէտիրլէրի

47 սէվէն 'ուլէմատան սագընըն : Անլէր տուլ գարը-
լարըն էվլերինի եէյիպ՝ կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն
տու'ալար էտէրլէր . անլէր տահա շէտիտ 'ազապա
տիւշար օլաճագլար տըր :

ՊԱՊ 21

- 1 Վէ նազար էտիպ զէնկինլերին խաղինէյէ հէտիյէ .
- 2 լէրինի աթարգլարընը կէօրտիւ : Վէ օրսյա ֆագիր
պիր տուլ գարընըն իքի փուլ աթարղընը տախի
- 3 կէօրիւպ՝ Հադիգաթէն սիղէ տէրիմ՝ քի՝ պու ֆա-
գիր տուլ գարը ճիւմլէսինտէն զիյատէ աթար :
- 4 Զիրա պունլարըն ճիւմլէսի Ալլահա մախսուս օլան
հէտիյէ սանտղընա ֆաղլարընտան աթարլար .
պու գարը իսէ եօգլուղընտան պիւթիւն նաֆա-
գարընը աթար՝ տէտի :
- 5 Վէ պա'զըլարըն՝ հէյքէլին հագգընտա՝ Նիւղէլ
թաշար վէ վագըֆլար իլէ միւղէյէն տիր՝ տէտիք-
- 6 լէրինտէ , Օլ տախի՝ Պու կէօրտիւյիւնիւղ շէյլէր-
տէն երդըմատըգ պիրիպիր իւղէրինտէ հիչ պիր
թաշ գալմայաճաղը կիւնլէր կէլէճէք տիր՝ տէտի :
- 7 Իմտի անա սուսլ էտիպ՝ Եա մու'ալլիմ՝ պու շէյ-
լէր նէ՞ զէման վուգու՝ պուլաճագ, վէ պու շէյլէրին
վադը՝ օլաճաղը զէմանըն 'ալամթի նէ՞ տիր՝ տէտի-
- 8 լէր : Օլ տախի՝ Սագընըն իզլալ օլունմայաորնըգ .
զիրա չոգ քիմսէլէր իսմիմլէ կէլիպ՝ Մէսիգ պէն իմ՝
վէ՝ վագըլթ եազլաշմըշ տըր աէյէճէքլէր . իմտի
- 9 անլէրէ թապի՝ օլմայըն : Վէ ճէնքլէր իլէ իսթի-
լալ խապէրլէրինի իշիթտիյինիզտէ խաֆի էթմէյէ-
սինիգ . զիրա պունլար էվլէլա վագը՝ օլմագ կէրէք

- տիր . ամմա նիհայեթ տէր 'ազապ կէլմէզ' տէտի :
- 10 Օլ զէման անլերէ տէտի քի' Միլէթ միլլէթ 'ա-
լէյհինէ վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ 'ալէյհինէ գաւ-
- 11 գըշըպ' նիչէ մահէլլէրտէ շէտիտ զէլլէլլէլլէր իլէ
գըթլըգլար վէ թա'ռնլար օլուպ' սէմուտան հիյ-
- 12 վէթլի շէյլէր վէ պէօյիւք 'ալամէթլէր օլաճագ տըր :
- 12 Ամմա պոռնլարըն ճիւմլէսինտէն էվլէլ, սիզի տէր-
տէսթ էտիպ սինաղօզալարա վէ հապսլարա թէպլիմ'
էտէրէք, թէ'ատտի էտէճէքլէր, վէ պէնիմ' իսմիմ'
իչիւն մէլքլէր իլէ վալիլէր հուզուրընա ճէլպ օլու-
- 13 նաճագսընը : Պու խսէ սիզին իչիւն շէհատէթ եէ-
- 14 ընէ կէչէճէք տիր : իմտի խաթըրնըզտա օլտուն քի'
վէրէճէյիւնիզ ճէվապը էվլէլճէ թէֆէք.քիւր էթմէ-
- 15 յէսինիզ : Զիրա պէն սիզէ աղըզ վէ հիքմէթ վէրէ-
- 16 ճէրհ վէ մուգավէմէթէ միւգլթէտիր օլմնյա : Վէ
վալիտէյն իլէ գարնտաշլար վէ աղբապա վէ տօսթ-
լար թարաֆընտան տախի էլէ վէրիլէճէքսինիզ, վէ
- 17 սիզտէն պա'զըլարընը գաթլ էտէճէքլէր . Վէ պէ-
նիմ' իսմիմ' իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան պուզզ օ-
- 18 լւնաճագսընը : Լաքին պաշընըզտան պիր գըլ շայ'
- 19 օլմայաճագ տըր : Ճանլարընըզ սապընըզ իլէ գա-
զանաճագսընը :
- 20 Լաքին Երուշալիմի օրտուլար իլէ իհաթէ օլուն-
մուշ կէօրտիւյիւնիւզտէ, օլ զէման անըն խարա-
- 21 պիլէթինին եագըն օլտըղընը պիլէսինիզ : Օլ զէ-
ման Եհհուտիյէտէ օլանլար տաղլարա գաչըպ' ա-
նըն վասաթընտա պուլունանլար տըշարըչըգսընլար,
վէ ճիվարլարա օլանլար տախի անըն իչինէ կիր-
- 22 մէսինլէր : Զիրա ճիւմլէ մուհարրէր օլան նէսնէլլէրին

- իթմամբ իչինն , պունլար ինթիդամ կիւնլէրի տիր .
- 23 Ամնա վա՛յ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմնլէքի օլանլարա . զիրա եէրին իւղէրինտէ պէոյիւք միւսիպէթ
- 24 վէ պու գավմա զապապ օլաճագ տըր : Վէ գըլըճ աղղընա տիւշէճէլէր , վէ ճիւմլէ միլէթէր իչիննէ էօիր կէօթիւրիւլէճէլէր . վէ թաիֆէլէրին վագըթլարը թէմամ օլունճոյատէք Երուշալիմ թաիֆէ-
- 25 լէր թարաֆընտան փայիմալ օլաճագ : Վէ կիւնէշ իլէ այ վէ եըլտըղլարտա 'ալամէթլէր օլաճագ . վէ եէրին իւղէրինտէ թաիֆէլէրին հայրէթ իլէ իլթիւրապը օլուպ' տէնիլ վէ տալզալար սէտա վէրէրէք ,
- 26 Ատէմլէր գօրգուտան վէ տիւնեանըն իւղէրինէ կէլէճէք շէյլէրէ միւնթաղիր օլմագտան պայըլաճագլար տըր . զիրա սէմավաթըն գուվլէթլէրի սարսը-
- 27 լաճագ տըր : Վէ օլ գէման , Իպն իւլ ինսանը' պուլութտա գուտրէթ վէ 'աղիմ' ճէլալ իլէ կէլիր
- 28 կէօրէճէլէր տիր : Վէ պու շէյլէր վագը' օլմազա պաշլայընճա , պաշլարընըղ գալտըթըպ եօգարըյա պագըն , զիրա խէլասընըղ եագլաշըյօր :
- 29 Վէ անլէրէ պիր թէմնիլ սէոյլէտի . Ինճիր աղա-
- 30 ճընա վէ ճիւմլէ աղաճլարա պագընըղ . Ֆիրիպէնտիքլէրի զէման , պագըպ' արթըգ եաղըն եագըն օլտը-
- 31 ղընը քէնտիլէյինիպտէն անլարսընըղ : Քէզալիք սիզ տաիսի պունլարըն վագը' օլտըղընը կէօրտիւյիւնիւղ զէման , մէլէքիւթուլլահըն թէգարրիւպ էթտիյի
- 32 մա'լիւմիւնիւղ օլու : Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի' ճիւմլէսի վագը' օլմայընճա պու նէսլ զէվալ պուլ-
- 33 մայաճագ տըր : Սէմա վէ զէմին զաիլ օլուր , ամմա
- 34 սէօղլէրիմ ասլա զաիլ օլմաղ : Վէ քէնտիլէրինիգի սագընընըղ . գալպլէրինիլ սէրիսշըղդ վէ պէքրիլէք

- վէ տիւննեզի էնտիշէլէր իլէ աղբուլաշըպ' օլ կիւն
 35 իւզէրինիզէ անորզըն եէթիշմէսին . Զիրա պիւթիւն
 եէր իւզէրինտէ սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի իւզէ-
 36 րինէ քէմէնտ կիպի կէլէճէք տիր : Իմտի սիզ պիլ
 ճիւմլէ պու վազը' օլաճագ շէյլէրտէն գուրթուլուպ'
 Իպն իւլ ինսանըն հուզուրընտա տուրմաղա լայըգ
 օլմագ իշիւն , հէր վազըթ տու'ա էտէրէք ույանըգ
 տուրընըգ :
 37 Վէ կիւնտիւզ հէյքէլտէ թա'լիմ էտիպ' կէճէ-
 լէրի չըգըպ' Զէյթուն տաղը տէնիլէն տաղտա պէյ-
 38 թիւթէթ էտէր իտի : Վէ սապահլարը երքէն պիւ-
 թիւն գալմ' անը տինկլէմէք իշիւն' հէյքէլտէ եա-
 նընա կէլիւլէր իտի :

ՊԱՊ 22

- 1 Վէ ֆըս հէնիլէն խամուրը պայրամը թէգար-
 2 րիւպ էթտիքտէ , Պաշ քէահինլէր իլէ 'ուլէմա անը
 հէլաք էթմէք իշիւն պիր վէսիլէ արայօրլար իտի .
 զիրա գալմտան գօրգարլար իտի :
 3 Վէ շէյթան օն իքիլէրտէն մա'տուտ օլան իսխա-
 րիօթի միւլադգըպ իէհուտանըն տէրունինէ կիրմէք-
 4 լէ , Օլ տախի կիտիպ' պաշ քէահինլէր վէ պաշ մու-
 հաֆըզլար իլէ , անլէրէ նէ' վէճհլէ անը թէպլիմ էտէ-
 5 ճէյինէ' տաիր սեօյլէշտի : Անլէր տախի սէվինէրէք ,
 6 անա սազէ վէրմէյի թէ'ահհիւտ էթտիլէր : Օլ տախի
 վա'տ էտիպ' անը քէնտիլէրինէ , խալգ թէճէմմիւ'
 էթմէքսիզին , թէպլիմ էթմէյէ ֆուրսաթ տարար իտի :
 7 Վէ ֆըս գուրպանընը զէպհ էթմէսի լազըմ' օ-

- 8 լան եւ վախի ֆէթիր կէտութեան , Պետրոս իլէ Եսէսան .
 նայը կէտներուս՝ կիտին , պիղէ ֆըսնը հաղըրլայըն
 9 տաւ եւ յէլիմ՝ տէտի : Անլէր տախի տնա՝ Նէօրէտէ
 10 իսթէրսին հաղըր էտէլիմ՝ տէտիլէր : ՕԼ տախի
 տնլէրէ՝ իշթէ շէհրէ կիրտիլինիլտէ պիր տէսթի սու
 կէսթիւրէն պիր տաւիմ սիղէ բասթ կէլէճէք տիր .
 11 անըն կիրէճէյի եվէ տրտը սըքաւ կիրիս՝ ՕԼ էվին
 տահիպինէ տէյին քի՝ Մուսալլիմ սանա՝ Շայիրու .
 լէրիմ իլէ պերապէր ֆըսնը եւ յէճէյիմ օտաւ նէօրէ .
 12 տէ տիր՝ տէյօր : Վէ օ սիղէ տէօշէնմիշ ֆէվլանի
 պիր օտաւ կէսթէրէճէք տիր . օրատաւ հաղըրլայըն՝
 13 տէտի : Վէ անլէր տախի վարըպ քէնտիլէրէ տէ .
 տիլի կիպի պուլմաղլէ , ֆըսնը հաղըրլատրլար :
 14 Վէ վաղթըր կէտութեան՝ քէնտիսի օն իքի բեսուլ .
 15 իլէ պերապէր սօֆրայա օթուրտու : Վէ անլէրէ՝
 Պէն էլիմ չէքմէզտէն էվլէլ , պու ֆըսնը սիղին իլէ
 16 պերապէր եէմէքլէյի զայէթլէ տըզուլաւըմ : Զիրա
 սիղէ տէրիմ քի՝ մէլէքիւթ Ուլլահտա իթմամ օլուն .
 17 ճայատէք , արթըզ անտէն եէմէյէճէյիմ՝ տէտի : Վէ
 քէտալէյի ալըպ շիւքը էթտիքտէն սօնկրա՝ Պունու
 18 ալըպ պէյնինիլտէ թագսիմ էտինիլ . Զիրա սիղէ
 տէրիմ քի՝ մէլէքիւթ Ուլլահ կէլինճէյէտէկին , աւ .
 մանըն մահուլընտան իշմէյէճէյիմ՝ տէտի :
 19 Վէ էքմէք ալըպ շիւքը էթտիքտէն սօնկրա վաւ .
 բէլէտի , վէ՝ Պու սիղին իշիւն վէրիլէն պէնիմ ճէ .
 տէտիմ տիր . պունու պէնիմ զէքրիմ իշիւն էլլէյին՝
 20 տէյէրէք , անլէրէ վէրտի : Քէզալիք տաշամ թա .
 'ամընտաւ սօնկրա , քէտալէյի տախի - ԷԼ՝ Պու քէա .
 սէ սիղին իշիւն տէօքիւլէն գանըմ իլէ օլան ահալը
 ճէտիա տիր՝ տէտի :

- 21 Լաբին իշթէ պէնի ելէ վերէնն էլի պէնիմ իլէ
 22 պերապեր սօֆրանըն իւզերինտէ տիր : Վէ վագա'ա
 Լաբին իւլ ինսան թագտիր օլունտըզ իւզրէ կիաէր .
 23 Դէրի վա'յ ելէ վերիլմէսինէ վաուրթա օլան առէմէ՝
 Կըսը պունու էտէճէք տիր՝ տէյիւ պիրի պիրինէ սու-
 ալ էթմէյէ պաշտարլար :
- 24 Վէ անլէրտէն հա'նկըսը պէցիւք ի'թիպար օլու-
 նաճաղընա տաիր արալարընտա միւճատէլէ տախի
- 25 Վագը՝ օլմուշ իտի : Օլ տախի անլէրէ իրթապէն՝
 Միլլէթլերին մէլէքլերի անլէրին իւզերինէ թէսալ
 լիւթ էտիպ՝ իճրա ի հիւքիւմէթ էտէնլէրէ վէլի ի
- 26 նի'մէթ տէնիլի . Ամմա սիզ պէցլէ օլմայըն . պէյ-
 նինիզտէ պէցիւք օլան՝ էն քիւչիւք կիպի , վէ բէ-
- 27 իս օլան՝ խըտմէթ էտէն կիպի օլուն : Ջիրա հա'ն-
 կըսը պէցիւք տիր , սօֆրատա օթուրա'ն մը , եօխա
 խըտմէթ էտէն մի . սօֆրատա օթուրան աէյի'լ մի .
 պէն իսէ սիզլին արանըզաա խըտմէթ էտէն կիպի իմ :
- 28 Վէ սիզ թէճրիւպէլերիմտէ պէնիմ իլէ պերապեր
 29 թէհամմիւլ էտէն քիմսէլէր սինիզ : Վէ Փէտերիմ՝
 պանա մէլէքիւթ թէ'ահհիւտ էթտիյի կիպի , պէն
- 30 տէ սիզէ թէ'ահհիւտ էտերիմ . թա քի մէլէքիւ-
 թիւմաէ սօֆրամտան եէյիպ իչէսինիզ , վէ թաթ-
 լար իւզերինտէ օթուրուպ՝ Խարայէլին օն իքի սըպ-
 թընա հիւքմ էտէսինիզ տէտի :
- 31 Վէ Բապպ՝ Եյ Սիմ'օն , էյ Սիմ'օն , իշթէ շէյ-
 32 թան սիզի պուղտայ կիպի էլէմէք իսթէտի . Վէ պէն
 իմանըն զաիլ օլմաօըն՝ տէյիւ սէնին իչիւն տու'ա
 էթտիմ . սէն տախի բիւճիւլ էթտիյինտէ , գարըն-
- 33 տաշտարընը սապիթ էյլէ՝ տէտի : Օ իսէ սնա՝ Եա

- Բապպ, սէնին իլէ կերէք հապսա՝ կերէք էօլիւմէ
 34 կիթմէյէ հաղըրըմ՝ տէտի : Օլ տախի՝ էյ Պետրոս,
 սանա տէրիմ՝ քի՝ սէն պէնի թանըտըղընը իւչ քէրրէ
 ինքետը էթմէտիքճէ, պու կիւն խօրօս էօթմէյէճէք
 տիր՝ տէտի :
- 35 Վէ անլէրէ՝ Սիզի քիսէնիզ վէ տաղարճըղընը վէ
 ոյտպ գապընըղ օլմայարադ կէօնտէրտիյիմտէ, պիր
 շէյէ իհթիյաճընըղ օլտու մը՝ տէմէսի իւզէրինէ ,
- 36 անլէր տախի՝ խայր, օլմատը՝ տէտիլէր : Պա՛տէհու
 անլէրէ՝ Լաքին շիմտի հէր քիմին քիսէսի եախօտ
 տաղարճըղը վար իսէ, ալըն . վէ հէր քիմին գըլըճը
- 37 եօղ իսէ, լիպասընը սաթըպ՝ իշթիրա էթսին : Զի-
 րա սիվէ տէրիմ՝ քի՝ Վէ միւճըրիմլէր արասընտա
 'ատտ օլունտու՝ տէյիւ մուհարբեր օլան պու քէլամ
 տահա պէնտէ իթմամ օլունմագ կերէք տիր. չիւնքի
 պէնիմ՝ հազգըմտա օլան շէյլէրին նիհայէթի կէլ-
- 38 մէքտէ տիր՝ տէտի : Վէ անլէր՝ Եա Բապպ, իշթէ
 պուրտաա իքի գըլըճ վար՝ տէտիլէր . օլ տախի ան-
 լէրէ՝ ֆեաֆի տիր՝ տէտի :
- 39 Վէ չըգըպ՝ 'ատէթի իւզրէ Զէյթուն տաղընտ
 վարտը . շայիրտլէրի տախի անըն արտընճա կիթ-
- 40 տիլէր : Վէ օլ եէրէ վասըլ օլտըգտա, անլէրէ՝
 իղվայա տիւշմէմէնիզ իչիւն տու՝ա էտինիլ՝ տէտի :
- 41 Վէ անլէրտէն պիր թաշ աթըմը գատար չէքիլտի,
 42 վէ տիզ չէօքիւպ, էյ Փէտէր, էյէր իսթէրսէն՝
 պու քէասէյի պէնտէն կէչիր . լաքին պէնիմ իրա-
 տէթիմ տէյիլ, անճագ սէնինքի օլտուն՝ տէյիւ
- 43 տու՝ա էյլէտի : Վէ անա սէմաւտան պիր մէլէք կէօ-
 44 ըիւնիւպ՝ անը գուվվէթլէնտիրիր իտի : Վէ իղթի-
 րապը 'աղիմտէ պուլունուպ՝ քէմալ ի կէրմի իլէ

- տու՛ա էտէրէք , թէրի եերին իւղէրինէ տիւշէն իրի
 45 գան տամլաւարը կիպի իտի : Վէ տու՛ատան գաւ-
 զբալ շայիրալէրինին եանընա կէլտիքտէ , անլէրի
 46 քէտէրտէն ույուամուշ պուլտու : Վէ անլէրէ՝ Նի՞-
 չիւն ույույորսընըզ . իղվայա տիւշմէմէնիզ իչիւն
 դարդբալ տու՛ա էտին՝ տէտի :
- 47 Վէ օ տահա սեյլէր իքէն , իշթէ պիր գալապա-
 լըդ վէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Նէհուտա նամ՝
 քիմէսնէ էօնլէրինճէ կէլէրէք , Յիսուսու էօփմէք
 48 իչիւն եանընա կէլտի : Վէ Յիսուս անա՝ էյ Նէ-
 հուտա , իպն իւլ ինսանը էօփմէ՞քլէ մի էլէ վէ-
 49 բիրսին՝ տէտի : Վէ էթըաֆընտա օլանլար նէ վու-
 դու՝ պուլաճաղընը անլատըզլարընտա , անա՝ Նա
 50 Բապալ , գըլըճլէ վուրալը՞մ մը՝ տէտիլէր : Վէ ան-
 լէրտէն պիրի քեահին ի ա՛ղամըն պէնտէսինէ վու-
 51 բուպ , անըն սաղ դուլաղընը քէստի : Վէ Յիսուս ճէ-
 վապ էտիպ՝ Պու դատար *քեսփի տիր՝ տէյերէք
 52 գուլաղընա տօգու՛նուպ՝ անա շիֆա վէրտի : Վէ
 Յիսուս քէնտի իւղէրինէ կէլէն պաշ քեահինլէր իլէ
 հէյ քէլին պուշ մուհաֆըզլարընա վէ իսթիյարլարա
 խիթապէն՝ Հարամի՞ իւղէրինէ կիտէր կիպի մի գը-
 53 լըճլ վէ սօփալը չըգտընըզ : Պէն հէր կիւն սիղինլէ
 պէրապէր հէյ քէլտէ իքէն , պէնիմ՝ իւղէրիմէ էլ
 ուղաթմատընըզ . ամմա պու սիղին սա՛աթընըզ վէ
 զուլմէթին հիւքիւմէթի տիր՝ տէտի :
- 54 Վէ անը թուլթուպ կէօթիւրտիւլէր , վէ քեահին ի
 ա՛ղամըն խտնէսինէ իտխալ էթտիլէր . Պէտրոս տա-
 55 խի իրագտան աւտը սըրա կիտիյօր իտի : Վէ հաւ-

*Եւան. Պրագըն :

- լուներն օրթասընտա ամթէշ հադըպ՝ պիբլքոէ օ-
 թուրադգլարընտա , Պետրոս տախի արալարընտա
 56 օթուրտու : Վէ պիր ճարիյէ անը ամթէշին եանըն-
 տա օթուրուր կէօրմէքէ , անա տիգգաթլէ պագըպ՝
 57 Պու տախի անընլէ պերապեր իտի՝ տէտի : Օ իսէ ,
 էյ գարը , պէն անը թանըմամ՝ տէյիւ անը ինքեար
 58 էթտի : Վէ պիր ուլ սօնկրա անը տիկեր պիրի կէօ-
 րիւպ՝ Սէն տախի անլէրտէն սին տէտիյինտէ , Պետրոս՝
 59 էյ տտէմ , տէյիլիմ՝ տէտի : Վէ թագգիպէն պիր
 սա՛աթ միւրուրինտէ՝ տիկեր պիր քիմնէ թէէքիտ
 էտիպ՝ Ֆիլ հագգիգէ պու տախի անընլէ պերապեր
 60 իտի , չիւնքի ճէլիլլէ տիր՝ տէտի : Ամմա Պետրոս՝
 էյ տտէմ , նէ սէօյլէտիյինի պիլմէմ՝ տէտի : Վէ
 տէր՝ ագապ քէնտիտի տահա սէօյլէր իքէն , խօրօս
 61 էօթտիւ : Վէ Րապպ տէօնիւպ Պետրոսա պագալը :
 վէ Պետրոս Րապպըն քէնտիտէ՝ խօրօս էօթմէգտէն էվ-
 վէլ , սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէ-
 62 տիյի սէօգիւ խաթրընա կէթիրտի : Վէ Պետրոս տը-
 շարըյա չըգըպ՝ աճը աճը աղլատը :
 63 Վէ Յիսուսու պէքլէյէն ատէմլէր անը իսթիհզա
 64 էտէրէք՝ տէօյէրլէր իտի : Վէ պաշընը էօրթիւպ
 էիւգիւնէ վուրարապ , անա սուալ էտիպ՝ Սանա
 վուրան քի՞մ իտիյինի փէյղամպէրլէք էյլէ՝ տէրլէր
 65 իտի : Վէ քիւֆը էտէրէք , 'ալէյհինտէ տահա
 նիչէ շէյլէր սէօյլէրլէր իտի :
 66 Վէ կիւնտիւղ օլտըգտա , միլլէթ իսթիյարընը
 իլէ պաշ քէահինլէր վէ 'ուլէմա ճէմ՝ օլուպ՝ անը
 67 քէնտիլէրին միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիւրիւպ , Մէ-
 սիհ սէ՞ն մի սին՝ պիղէ սէօյլէ՝ տէտիլէր : օլ տախի
 անլէրէ՝ էյէր սիգէ սէօյլէսէմ , հիչ ինանմազընըլ .

- 68 Վէ էյեր սուտլ էթսեմ տախի՝ նէ ճէվապ վերիւր ,
 69 նէ տէ սալը վերիւրսինիւ : Պուռնտան պէօյլէ իսն իււ
 ինսան դուարէթ Ուլլահնն սաղընտա օթուրաճապ
 70 տըր՝ տէտի : Վէ ճիւմէտի՝ էօյլէ իսէ սէն իսնուււ
 լա՞ճ մը սըն՝ տէտիւեր , օլ տախի անլէրէ՝ Տէտիյի-
 71 նիզ կիպի իմ՝ տէտի : Վէ անլէր՝ Սըթըգ պիղէ
 շէհատէթ նէ՞ լաղըմ տըր . զիբա քէնտիմիլ անըն
 աղընտան իշիթտիք՝ տէտիւեր :

ՊԱՊ 23

- 4 Վէ անլէրին պիւթիւն ճիւմհիւրիւ դալգըպ անը
 2 փիլաթոս կէթիւրտիւլէր : Վէ անը իթթիհամ
 էթմէյէ պաշլապըպ՝ Պուռնու միլլէթի ազտըմապտա,
 վէ՞ Պէն Մէսիհ մէլէք իմ տէյերէք՝ Գապէրէ խաբաճ
 վերմէքտէն մէն՝ էթմէքտէ պուլտուգ՝ տէտիւեր :
 3 Վէ փիլաթոս անա՝ Եհհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի
 սին՝ տէյիւ սուտլ էյլէտիքտէ , Օլ տախի անա ճէ-
 4 վապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիբ՝ տէտի : Վէ փիլաթոս
 պաշ քեահնիլէր իլէ խալգա՝ Պու տաէմտէ հիւ
 5 պիբ ճիւրմ պուլմայօրըմ՝ տէտի : Ամմա անլէր իորաբ
 էտէրէք՝ Ճէլիւտէն պաշլապըպ թա պուրպա գա-
 տար , պիւթիւն Եհհուտիյէտէ թա՛լիմ իլէ գալմը
 6 թահրիբ էտիյօր՝ տէտիւեր : Վէ փիլաթոս Ճէլիւ
 լաֆընը իշիթմէքլէ , Օլ տաէմ՝ Ճէլիլի՞ մի տիբ՝
 7 տէյիւ սուալ էտիպ՝ Հէրօտէսին տաիրէ ի հիւքիւ-
 մէթինտէն օլտըղընը անլաորդտա , Հէրօտէս օլ
 կիւնլէրտէ Երուշալիմտէ պուլուհտըղը ճիհէթլէ՝ անը
 նէգտինէ կէօնտէրաի :
 8 Վէ Հէրօտէս Յիսուսու կէօրտիւքտէ , զիյատէսիյ-

- լէ մէսրուր օլտու , զիրա անըն հազդընտա չօգ շէյ-
 լէր իշիթտիյի իշիւն՝ անը խալլի զէմանտան պէրու
 կէօրմէք իսթէյերէք , անըն եւտի իլէ իճրա օլու-
 նան պիր 'տլամէթ միւշահէտէ էթմէք իւմիտինտէ
 9 իտի : Վէ անա չօգ սեօզլէր իլէ սուալ էթտի իսէ
 10 տէ , պիր ճէվապ վէրմէտի : Վէ պաշ քեահինլէր
 իլէ 'սւլէմա տուրուպ՝ անը շիտտէթ իլէ իթթիհամ
 11 էտէրլէր իտի : Հերօտէս տախի 'ապքէրլէրի իլէ պէ-
 րապէր անը թահգիր վէ իսթիհզա էթտիքտէն
 սօնկրա , անա փաքլադ պիր լիպաս կիյաթիւպ՝ փի-
 12 լաթաս կերի կէօնտէրտի : Վէ օլ կիւնաէ փի-
 լաթաս իլէ Հերօտէս պիրիպիրի իլէ տօթթ օքաուլար ,
 զիրա մուգատտէմա արալարընաա 'աաապէթ վար
 իտի :
 13 Վէ փիլաթոս պաշ քեահինլէր վէ ըէիպէր իլէ
 գալմը պիր եերէ ճէմ՝ էտիպ , անլէրէ խիթապէն՝
 14 Պու առէմի խալլը ազալըրլօր տէյիւ պտնա կէ-
 թիրտինիլ . վէ իշթէ պէն սիղին հուզուրընզտա
 թէֆթիշ էտիպ՝ պու առէմին 'ալէյհնտէ իշթի-
 քեա էթտիյինիլ շէյլէրտէն պիր ճիւրմ՝ անտէ
 15 պուլմաւրմ . հէտէ Հերօտէս պաշ . զիրա սիղի
 անըն նէզտինէ կէօնտէրտիմ իսէ տէ , իշթէ անըն
 եէտիլլէ գաթլէ միւթահազգ պիր շէյ եափըրմալը
 16 տըր : Պու էճիլտէն անը թէտիպ էթտիքտէն սօնկ-
 17 րա սալը վէրէյիմ՝ տէտի : Վէ հէր պայրամտա
 անլէրէ պիր քիմնէ սալը վէրմէքլիյի լաղըմ իտի :
 18 Վէ ճիւմլէսի պիրտէն՝ Պունու գալալըր վէ Պարապ-
 19 պաւր պիղէ սալը վէր՝ տէյիւ պաղըրտըլար : Պու
 քիմնէ տախի շէհրտէ վուգու՝ պուլմնւշ պիր իխ-
 թիլալ վէ գաթլ իշիւն հապսա իլգա օլունմըշ

- 20 Իտի : Իմտի փիլաթոս Յիսուսու սալը վերմէք իս-
թէմէքլէ՝ Թէքրար քելամ իրաս էյլէտի իտէ տէ ,
- 21 Անլէր՝ Սալպ էյլէ , անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղը-
- 22 րըլար ըար : ՕԼ տտիի իւչիւնճիւ տէֆ'ա օլարադ
անլէրէ՝ Եա պու տտէմ նէ՞ քէօթիւլիւք իչէտի ,
անտէ գաթլի մուճիպ պիր ճիւրմ՝ պուլմատըղմ՝
ճիճէթլէ , անը Թէտիպ էթտիքտէն սօնկրա սալը վէ-
- 23 րէյիմ՝ տէտի : Ամնա անլէր 'աղիմ՝ սէտալար իլէ մու-
սըրրանէ անըն սալպ օլունմասընը Թալէպ էտէրլէր
Իտի . վէ անլէրին վէ պաշ քէաճինլէրին սէտալարը
- 24 զալիպ կէլմէքլէ , փիլաթոս մաթլուպլարընն իճրա-
- 25 սընա ճիւքմ էթտի . Շէյլէ քի իկթիլու վէ գաթլ
իչիւն մաճպուս պուլունուպ Թալէպ էթտիքլէրի
քիմնէյի անլէրէ սալը վէրտի , վէ Յիսուսու ան-
լէրին միւրատընա Թէսլիմ էթտի :
- 26 Անլէր տտիի անը կէօթիւրիւր իքէն , Թարլատտան
կէլէն Սիմ'օն նամընտա Գիրէնալը պիր քիմնէյի
ԹուԹուպ , իսալը Յիսուսուն տարը սըրա կէօթիւրմէք
- 27 իչիւն , անըն իւղէրինէ գօտուլար : Վէ կէրէք իալգ-
տան վէ կէրէք անըն իչիւն աղլայրպ տէյիւնէն գա-
րըլարտան պիր պէյիւք ճէմա'աթ տարը սըրա կի-
- 28 տեր իքէն , Յիսուս մերգուլմէլէրէ Թէվէճճիւճ էտիպ ,
Էյ Երուշալիմ գըղլարը , պէնիմ իչիւն աղլամայըն ,
տնճագ քէնտինիլ իլէ էվլտտընըլ իչիւն աղլայըն :
- 29 Զիրա իլթէ՝ Նէ մուԹլու 'ագիրէլէրէ վէ տօղուր-
մամըլ րաճմէրէ , վէ էմգիրմէմիշ մէմէլէրէ՝ տէյէ-
- 30 ճէքլէրի կիւնլէր կէլիյօր : ՕԼ ղէման տաղլարա՝ իւ-
ղէրիմիղէ տիւչիւն , վէ պալըրլարա՝ Պիգի էօրԹիւն՝
- 31 տէմէյէ պաշլայաճագլար : Զիրա էյէր եաշ աղլաճա
պու շէյլէրի էտէրլէրտէ , գուրույա նէ՞ օլաճագ
տըր՝ տէտի :

- 32 Վէ անընէ պերապեր գաթլ օլունմադ իւզըէ, տի-
- 33 կեր էքի միւճրիմ կեօթիւրիւլտիւ: Վէ Գաֆա տէնի-
լէն մահալէ կելտիքլէրինտէ, օրատա անը վէ պիրի
սաղընտա վէ օլ պիրի սօլունտա: օլարադ՝ օլ միւճ-
- 34 րիմլէրի խաչա կերտիլէր: Յիսուս տախի՝ էյ ֆէտէր,
անլէրէ 'աֆվ էյլէ, զիրա նէ եափտըդլարընը պիւլ-
մէղլէր՝ տէտի: Վէ էլպիսէսինի գուր'ա աթարադ
- 35 թադօրմ էթտիլէր: Խալդ տախի սուրուպ սէյր է-
տերէք, անլէր իլէ պերապեր րէիլէր տախի անը իս-
թիհզա էտիպ՝ Վայրիլէրինի գուրթարաը, էյէր Աւ-
լաճըն միւնթէխապը օլան Մէսիհ իսէ, քէնտի քէն-
- 36 տինի գուրթարաըն՝ տէտիլէր: Վէ 'աղբէրլէր տախի
- 37 եաղլաշլպ անա սիրքէ սոււնարադ, էյէր Եհնու-
տիլէրին մէլիյի սէն իսէն, քէնտինի գուրթար՝ տէ-
- 38 յիւ անը իսթիհզա էտէրլէր իտի: Վէ անըն իւ-
ղէրինտէ Եռնանի վէ Լաթինի վէ 'իպրաննի հարֆ-
լարը իլէ՝ Պոռ ԵէՀոնՏիԼէրիս ՄիԼիթի ՏիՐ տէ-
յիւ եաղըլը պիր եաֆթա վար իտի:
- 39 Վէ աուըմըշ միւճրիմլէրին պիրի անա քիւֆր
էտիպ՝ էյէր սէն Մէսիհ իսէն, քէնտինի վէ պիղի
- 40 գուրթար՝ տէտի: Վէ տիկէրի ճէվապ վէրիպ անը
թէքտիր էտէրէք՝ Սէն հէման օլ մահքիւմիյէթ ալ-
- 41 թընտա իքէն, Ալլահաան գօրգամա՞ղ մը օըն: Վէ
պիղ հադգ իւզըէ մահիմ իղ, զիրա ա՛մալըմըղըն
ճէղասընը չէքիյօրըղ. ամմա պու աաէմ՝ եօլսուզ
- 42 պիր հարաքէթտէ պուլունմատը՝ տէտի: Վէ Յիսուս
խիթապէն՝ Եա Րապպ, մէլէքիւթիւնտէ կելտիյին
- 43 վաղըթ պէնի թէղէք. քիւր էյլէ՝ տէտի: Յիսուս տախի
անա՝ Հադիգաթէն սանա տէրիմ՝ քի՝ պու կիւն
պէնիմ իլէ պերապեր ճէննէթտէ օլաճադ սըն՝ տէտի:

- 44 Վէ սա'աթ աթը բատտէլէրինտէ օլուպ' սա'աթ
տօգուզատէք պիւթիւն հէրին իւղէրինտէ գարան-
- 45 լըգ օլուպ' կիւնէշ գարարաը , վէ հէյքէլին փէր-
- 46 տէսի օրթասընտան երթթըլտը : Վէ Յիսուս պիւլէնտ
ավաղ իլէ ֆէրեատ հաիպ' է՛յ ֆէտէր , բուհումու
սէնին էլլէրինէ թէսլիմ' հաէրիմ' տէտի . վէ պունու
սէյլէյիպ թէսլիմ' ի բուհ էթտի :
- 47 Վէ եիւզ պաշը վագտ'այը կէօրտիւքտէ, Ալլահա
համտ էտիպ' Հադիգտթէն պու ատէմ' սալիհ իտի'
- 48 տէտի : Վէ պունու թամաշա իչիւն ճէմ' օլան պիւ
ճիւմլէ խալգ վագը' օլան նէսնէլէրի կէօրմէքլէ ,
- 49 կէօրպլէրինի տէյէրէք 'ալտէթ էթաիլէր : Վէ
ճիւմլէ տշինալէրի վէ ճէլիլտէն անըն արաը սըրա
կէլէն գարըլտը պու շէյլէրի կէօրէրէք , ուզադտան
տուրույօրլար իտի :
- 50 Վէ իշթէ Եհհումաիլէրին Արիմաթիա նամ' շէհ-
- 51 րինտէն օլուպ' շուրա 'աղասընտան , վէ ֆէթմէշ-
վէրէթ վէ ֆի'իլլէրինէ բիզա վէրմէմիշ օլան Եուսուֆ
իսմինտէ սալիհ վէ 'ատիլ' վէ մէլէքիւթ Ուլլահա
- 52 միւնթաղըր պիր տտէմ' ֆիլաթոսուն Կանընա կի-
- 53 տիպ' Յիսուսուն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի : Վէ անը
էնաիլիպ պիր քէթէն պէպինէ սարաը , վէ անը գա-
յատա ցուլմուշ վէ հիշ պիր վագըթ քիմէն դօ-
- 54 նուլմամըշ պիր գապը իչինէ գօտու : Վէ օլ կիւն
թէտարիք կիւնիւ օլուպ' սէպթ կիւնիւ տաիի հագ-
լաշըյօր իտի :
- 55 Վէ ճէլիլտէն անընլէ պէրտպէր կէլէն գարըլտը
արաը որա վարըպ' գապըր վէ անըն ճէսէտինին նա-
- 56 սըլ գօնուլտըղընը կէօրտիւլէր : Վէ տէօնիւպ պա-
հարլար վէ խօշ բաիհալը Կաղլար հաղըրլալ' Էմր

միւճիպինճէ սէպթ կիւնիւնտէ իսթիրահաթ էթ-
տիւէր :

ՊԱՊ 24

- 1 Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ 'ալ էո սահար՝
հապըրլաորդլարը պահարլարը կէթիրիպ՝ գապրա կէլ-
տիւէր . վէ անլէր իլէ պէրապէր սաիրէլէր տախի վար
- 2 իտի : Վէ թաշը գապրտան եռւվարլանմըշ պուլուպ ,
- 3 իչէրիյէ կիրտիքլէրինտէ՝ րապպ Յիսուսուն ճէսէ-
- 4 տինի պուլմատըլար : Վէ վադը՝ օլտու քի անլէր
պուլնտան տօլայը հայրէթտէ իքէն , իշթէ եանլա-
րընտա նուրանի էլպիսէլի իքի ատէմ՝ տուրտու .
- 5 Մէրգուճլէր տախի դէյատէսիյլէ գօրգուպ եիւզլէրի-
նի եէրէ էյմէքտէ իքէն , անլէրէ տէտիւէր քի՝ Նի՞չիւն
հայաթտա օլտնը էմվաթ արասընտա արայօրսընըդ .
- 6 Պուրատա տէյիլ տիր , տմմա գըյամ էթտի . քէն .
- 7 տիսի տահա ճէլիտէ իքէն , Սիզէ՝ Իպն իւլ ինտան
կիւնահքէար ատէմլէր էլինէ թէսլիմ՝ օլունուպ՝
սալպ օլունմադ վէ իւչիւնճիւ կիւնիւ գըյամ էթ-
մէք կէրէք տիր՝ տէյիւ նասըլ սէջլէտիյինի խաթ-
- 8 րընրգա կէթիրին : Անլէր տախի սէօզլէրինի խաթրա
- 9 կէթիրտիւէր : Վէ գապրտան տէօնլւպ՝ պու շէյլէ-
րին ճիւմլէսինի օն պիրլէրէ վէ սաիրլէրին ճիւմլէ-
- 10 սինէ նագլ էթտիլէր : Վէ պու շէյլէրի բէտուլլէրէ
սէջլէյէնլէր Մէճտէլի Մէրեէմ իլէ Նուաննա վէ
Նա՛գուպըն աւառ Մէրեէմ վէ անլէր իլէ պէրապէր
- 11 տիկէր գարըլար իտի : Վէ մէրգուճլէրին սէօզլէրի
անլէրին ՚իտինտէ պօշ լադըրտը կիպի կէօրիւնմէք-
- 12 լէ , անլէրէ ինանմատըլար : Ամմա Պէտրոս գալգըպ՝

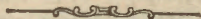
դապարս սէյրթաի , վէ էյիլիպ քէֆինին Եսլընըղ
տուրտըղընը կէօրմէսիյլէ , վազը՝ օլան շէյէ քէնտի
քէնտինէ թէ՛սճճիւպ էտէրէք կիթաի :

- 13 Վէ իշթէ օլ կիւնտէ՝ անլէրտէն իքի քիմէնէ
Երուշալիմտէն ալթմըշ օգ աթըմը մէսաֆէտէ վազը՝
14 Էմմուսս նամ՝ պիր քէջէ կիթմէքտէ իքէն , ճիւմէ
պու վուգուլ՝աթըն հազգընտա պիրի պիրի իլէ սէյլէ-
15 շէյօրլար իտի : Վէ վազը՝ օլտու քի անլէր սէյլէշիպ
միւպասէսէ էտէր իքէն , Յիսուսս պիղղաթ Եազըն կէ-
16 լիպ՝ պէրապէր կիտիյօր իտի : Վէ կէօղլէրի թու-
17 թուլմուշ օլմաղլէ , անը թանըյ ամասուրար : Վէ ան-
լէրէ՝ Սիզ Եիւրիւր իքէն մահզուն օլարադ , պիրի պի-
րինիլլէ շու սէյլէշաիյինիզ սէօղլէր նէ՞ տիր՝ տէտի
18 Վէ անլէրտէն պիրի օլան ֆլէօփաս նամընտա քիմ
սէ անա ճէվապէն՝ Երուշալիմտէ պու կիւնլէրտէ վու-
գուլ՝ պուլան շէյլէրտէն խապէրտար օլմաուրդ միւսա-
19 ֆիր Եսլընըղ սէ՞ն մի գալտըն՝ տէտի : Վէ անլէրէ՝
Հա՞նկը շէյլէր՝ տէմէսի իւղէրինէ , անլէր տաիի անա
տէտիլէր քի՝ Ալլաշըն վէ պիւթիւն դավմըն ՚ին-
տինտէ՝ ՝ամէլտէ վէ քէլամտա գուվլէթլի պիր
փէյլամպէր օլան Նազարէթլի Յիսուսուսն հազգընտա
20 վուգուլ՝ պուլան շէյլէր : Վէ պաշ քէահինլէր իլէ րէ-
իլլէրիմիզ անը գաթլէ՞հիւքմ՝ օլունմադ իչիւն թէս-
21 լիմ էտիպ՝ սալպ էթտիլէր . Պիզ իսէ Իսրայէլի խէ-
լաւ էտէճէք օլ տըր՝ տէյիւ իւմիտ էտիյօր իտիք .
Քազաթ պու ճիւմէլտէն մա՛տա , պու շէյլէր վազը՝
22 օլալը պու կիւն իւչիւնճիւ կիւն տիւր : Հէմ տաիի
պիղտէն պա՛ղը գարըլար ՝ալ էս սահար գապար վա-
23 րըպ՝ Անըն ճէսէտինի պուլմայուպ տա , Հայաթտա օլ-
տըղընը իսպար էտէն մէլէքլէր զուհուրընը կէօրտիւք՝

- տեմէլէրի իլէ կելիպ պիզի հայրէթտէ պրագտըլար :
- 24 Վէ պիզիմլէ պերապեր օլանլարտան պա'պըսը գապ-
րա վարըպ' հէման գարըլարըն տէտիքլէրի կիպի
պուլտուլար իսէ տէ , քէնտիսինի կէօրմէտիլէր :
- 25 Օլ տախի անլէրէ' Էյ Ֆէհմահ Վէ փէյղամպէրլէ-
րին պիլ ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրինէ ինանմագտա գալ :
- 26 Վի դալիզ օլանլար , Քրիստոսուն պու շէյլէրի չէքիպ'
քէնտի ճէլալինէ կիրմէսի կերէք տէյի'՞լ մի իտի'
- 27 տէտի : Վէ Մուսատան' Վէ ճիւմլէ փէյղամպէր-
լէրտէն պաշլապըպ' ճէմի' քիթապլարտա քէնտինին
հագգընտա պուլունան շէյլէրի անլէրէ թէֆսիր էյ-
- 28 լէտի : Վէ վարաճագլարը քէօյէ եագլաշտըզլա-
րընտա , քէնտիսի տահա իլէրի կիտեր կիպի կէօս-
- 29 թէրտի : Անլէր տախի անա իպրամ էտիպ' Պիլիմ'
իլէ գալ , ղիրա ախշամ իւսթիւ օլուպ' կիւն զէ-
վալ պուլմագտա տըր' տէտիլէր . օլ տախի անլէր
- 30 իլէ գալմագ իլիւն իչէրի կիրտի : Վէ վազը' օլտու
քի' օ անլէր իլէ սօֆրատա օթուրտըղընտա , էքմէ-
յի ալըպ պերէքէթ տու'ասը օգուտըգտան սօնկրա'
- 31 փարէլէյիպ անլէրէ վէրտիքտէ , Անլէրին կէօլլէրի
աջըլըպ' անը թանըտըլար , օ իսէ անլէրտէն նիհան
- 32 օլտու : Վէ պիրի պիրինէ' Էանա ի րահտէ քէնտիսի
պիզէ սէօյլէր Վէ քիթապլարը թէֆսիր էտեր իքէն ,
գալպիմիզ տէրունիմիզտէ եանմագ մը իտի' տէ-
տիլէր :
- 33 Վէ օլ սա'աթ գալգըպ' Երուշալիմէ 'ափտիթ է-
տերէք , օն պիրլէր իլէ րէֆիզլէրինի ճէմ' օլմուշ
- 34 պուլտուլար , պուլնլար տախի' Հագիգաթէն Բապպ
գըյամ էթմիշ տիր , Վէ Սիմ'օնա կէօրիւնտիւ-
- 35 տէյօրլար իտի : Պունլար տախի էսնա ի րահտէ օ-

- լան վուգու'աթը՝ վէ էքմէյի փարէլէտիբտէ քէնտի-
 36 վէ անէր պու շէյլէրի սէյլէր էքէն , Յիսուս
 պիղըաթ օրթալարընտա տուրուպ անէրէ՝ Աէլամըն
 37 'ալէյքիւմ' տէտի : Անէր իսէ շաշլպ գօրգարագ ,
 38 պիւր բուճ կէօրտիւքլէրի զաննընտա իտիլէր : Վէ
 անէրէ խիթապէն՝ Նի՞չիւն միւզթարիպ օլաընըզ ,
 վէ Նի՞չիւն դալպլէրինիզտէ էֆքէար վուճուր էտի-
 39 յօր : Էլլէրիմէ վէ սյազլարըմա պագընըզ քի պիւզ-
 զաթ պէն իմ . պէնի լէմն էտիպ պագընըզ , զիւրա
 40 պէնտէ վար իտիյինի կէօրիւյօրսընըզ՝ տէտի : Վէ
 պուսուս սէյլէրիպ՝ անէրէ էլլէրի իլէ սյազլարընը
 41 կէօսթէրտի : Անէր տտիի սիւրուրլարընտան ճէ-
 նուզ ինանմայըպ՝ թէ'աճճիւպ էթմէքտէ էքէն ,
 անէրէ՝ Պուրատա պիւր հէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէ-
 42 տի : Վէ անէր անա պիւր փարչա փիշմիշ պալըզ
 43 վէ պիւր մըգտար կէօմէճ պալը վէրտիլէր : Վէ ալըպ
 44 էօնլէրինտէ հէտի : Պա'տէճու անէրէ խիթապէն՝
 Տաճա սիզինլէ պերապեր էքէն , պէնիմ՝ ճագըմտա
 Մուսանըն թէվրաթընտա վէ փէյղպմպերլէրտէ վէ
 մէզամիբտէ ճիւմլէ մուճարբեր օլան շէյլէր իթմամ
 օլունմագ կերէք տիր՝ տէյիւ սիզէ սէյլէտիյիմ
 45 սէօղէր պունլար տըր՝ տէտի : Օլ ղէման քիթապ-
 46 լարը անլամագ իչիւն զիճնլէրինի աչտը : Վէ ան-
 լէրէ խիթապէն՝ Պէօյլէ հազըմըշ տըր , վէ Քրիս-
 տոսա պէյլէ էլէմ չէքիպ՝ իւչիւնճիւ կիւնիւ էմ
 47 վաթտան դըյամ էթմէք , վէ Երուշալիմտէն պաշ-
 լանարագ , ճիւմլէ թաիֆէլէրէ անըն իսմինտէ թէվլէ
 վէ կիւնաճլար 'աֆվը վա'ղ օլունմագ կերէք իտի :

- 48 Վէ սիղ պու շէյլէրին շահիտլէրի սինիզ, (19) Վէ
 իշթէ պէն իւղէրինիզէ փէտէրիմին վա'տընը կէօնտէ-
 րիրիմ. սիզ իսէ եօգարըտան գուվզէթ իլէ միւթէ-
 լէպպիւս օլունճըյատէկին Երուշալիմ շէհրինտէ
 իգամէթ Էտինիզ՝ տէտի :
- 50 Վէ անլէրի թա Պէյթ'անիոյա դատար տըշարը
 չըգարըպ էլլէրինի դալտըրտարգ, անլէրէ խայր
- 51 տու'ա էյլէտի : Վէ վազը՝ օլտու քի անլէրէ խայր
 տու'ա էտէր իքէն, անլէրտէն ոյրըլըպ՝ սէմոյա
- 52 'սւրուճ էյլէտի : Վէ անլէր անա սէճտէ գըլըպ՝
 քէմալ ի սիւրուր իլէ Երուշալիմէ 'ավտէթ էթտի.
- 53 լէր. Վէ տաիմ էլ էվգաթ հէյքէլտէ Ալլահա
 համտ ու սէնա էթմէքտէ իաիլէր : Ամին :

ԻՆՃԻԼ

ԵՌԻՋԱՆԱՆԸՆ ԹԱՋՐԻՐԻ ԻԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

- 1 Քեյլամ իպթիտատէ մէվճուտ իտի , վէ ֆէլամ
Ալլահըն նէզտինտէ իտի , վէ ֆէլամ Ալլահ իտի :
2 Պու Էլլամ իպթիտատէ Ալլահըն նէզտինտէ իտի :
3 Հէր շէյ անըն վասիթասըյլէ վիւճուտէ կէլտի , վէ
վիւճուտէ կէլմիշ օլանլարտան անսըզ պիր շէյ վիւ-
4 ճուտէ կէլմէտի : Հոյաթ անտէ իտի հայաթ տախի
5 առէմէրին նուրը իտի : Վէ նուր զուլմէթտէ զիյա
վէրիր , զուլմէթ տախի անը իտրաք էթմէզ իտի :
6 Ալլահ թարաֆընտան իրաւ օլունմըշ Եու-
7 հաննա իսմինտէ պիր առէմ վար իտի : Իշպու ա-
տէմ շէհատէթ իչիւն կէլտի՝ թաքի նուրըն հագգըն-
տա շէհատէթ էթմէսիյլէ , ճէմի՝ նաւ անըն վասըթա-
8 սըյլա իմանա կէլէլէր : Քէնտիսի օլ նուր օլմայըպ,
անճագ նուրըն հագգընտա շէհատէթ էթմէք իչիւն
իտի :
9 Տիւնեոյա կէլէն հէր պիր առէմի թէնվիր էտէն
10 նուրը հագգիգի օ իտի : Տիւնեատա իտի , տիւնեա
տախի անըն վասիթասըյլէ վիւճուտէ կէլտի իսէտէ ,
11 տիւնեա անը թանըմատը : Քէնտինիքինէ կէլտի ,
12 վէ քէնտինիքիլէր անը դապուլ էթմէտիլէր : Ամմա
հէր քիմ անը գապուլ էթտի իսէ , անլէրէ՝ ես՝նի

- իամինէ իման էտէնլէրէ էվլատ Ուլլահ օլմագլըղա
 13 սէլահիյէթ վերտի : Պուշլարըն թէվլիլատիւ տախի
 նէ գանտան վէ նէ թէն իրատէթինտէն վէ նէ տէ
 14 ինտան իրատէթինտէն, անճագ Ալլահտան իտի : Վէ
 Գէլամ թէն օլուպ' ինայէթ վէ հագիգաթ իլէ
 մէվլու օլարագ, արամլըտա սաքին օլտու . պիզ
 տախի անըն ճէլալինի փէտէրին իպն ի վահիտինին
 ճէլալի տէյիւ կէօրտիւք :
 15 Եուհաննա անըն հագգընտա շէհատէթ էտիպ
 նիտա էտէրէք, տէտի քի՝ Պէնտէն սօնկրա կէլիպ,
 պանա թէգատտիւմ էտէր՝ տէտիյիմ գաթ պու
 16 տըր, չիւնքի պէնտէն մուգատտէմ իտի : Վէ անըն
 ֆագլընտան պիզ ճիւմլէմիզ ինայէթ իւզէրինէ ի.
 17 նայէթէ նաիլ օլտըգ : Զիրա շէրի'աթ Մուսանըն
 վասիթասը իլէ վերիլտի, միմ ինայէթ իլէ հագի.
 18 գաթ Յիսուս Գրիստոս վասիթասը իլէ օլտու : Աւ
 լահը ապա պիր քիմնէ կէօրմէմիշ տիր . անճագ
 փէտէրին գուճագլընտա օլան իպն ի վահիտ քէն.
 տիսի մը պէյան էյլէտի :
 19 Վէ Եհուտիլէր Երուշալիմտէն Եուհաննայա՝
 Սէն քի՞մ սին՝ տէյիւ սուալ էթմէք իւզըէ, քեա-
 հինլէր իլէ Լավիլիլէր կէօնտէրտիլլէրի վէման, տ-
 20 նըն շէհատէթի պու տըր . Եա'նի իգրար էտիպ ին-
 քեար էթմէյէրէք, Պէն Մէսիհ տէյիլ իմ՝ տէյիւ
 21 իգրար էթտիլ : Վէ անա՝ Էշլէ իսէ նէ՞, սէն Էլէյա՞
 մը սըն՝ տէյիւ սուալ էթտիլլէրինտէ, օլ տախի՝
 Տէյիլ իմ՝ տէտի . Սէն շօլ փէյղամպէ՞ր մի սին՝
 22 Դէրէվլէրէն, Խայր՝ տէյիւ ճէվապ վերտի : Օլ վա-
 գըթ անա՝ Սէն քի՞մ սին . «Եյլէ քի՝ պիլի կէօն-
 տէրէնլէրէ ճէվապ վերէլիմ՝ քէնտի հագգընտա նէ՞

- 23 տերսին՝ տետիւէր : Պէն , իշա'եա փէյղամպերին տէ-
տիլի կիպի , Բապպըն եօլընը տօղրուլըն՝ տէյիւ
24 պերրիյէտէ նիտա էտէնին ավաղը իմ՝ տէտի : Վէ
25 օլ կէօնտերիւէնլէր ֆերիսիլէրտէն իտիւէր : Վէ անա
սուալ էտիպ՝ էյլէ իսէ սէն Մէսիճ էտիստ էլի-
յա եա օլ փէյղամպեր օլմաարղըն հալտէ , նի՞չիւն
26 վաֆթիլ էտիյօրսըն՝ տէտիւէր : Եռհաննա անլէրէ
ճէվապէն՝ Պէն սու իլէ վաֆթիլ էտերիմ , ամմա
«իլին արանըղտա պիլմէտիյինիլ պիր քիմնէ տու-
27 բույօր . Պէնտէն սօնկրա կէլիպ՝ պանա թէգատտիւմ
էտէն օ տրբ , պէն տտիի անըն պյաղ գապընըն
թաամուսընը չէօզմէյէ լըյըգ տէյիլ իմ՝ տէտի :
28 Պու շէյլէր իրտանըն էօթէ թարաֆընտա , Եռ-
հաննաըն վաֆթիլ էթմէքտէ օլաըղը Պէյթապարա
նամ՝ մահալտէ վաղը՝ օլտու :
29 Էթթէսի կիւն Եռհաննա քէնտինէ Յիսուսուն
կէլտիյինի կէօրտիւքտէ՝ իշթէ տիւննանըն կիւնա-
30 հընը ըէֆ՝ էտէն Ալլահըն Գուղուսու : Պէնտէն սօնկ-
րա պիր աստմ՝ կէլիյօր՝ պէնտէն մուգատտէմ ի-
տիյինտէն պանա թէգատտիւմ էտէր՝ տէյէրէք ,
31 հաղգընտա սէյլէտիյիմ՝ զաթ պու տրբ : Պէն տա-
իի անը պիլմէղ իտիմ . ամմա անըն պէն ի խըրպէլէ
իղհար օլուհմաար իչիւն սու իլէ վաֆթիլ էտերէք
32 կէլտիմ՝ տէտի : Վէ Եռհաննա՝ Բուհուն սէմատան
կէօյէրճին կիպի էնիպ , անըն իւղէրինտէ թէգարրիւր
33 էթտիյինի կէօրտիւմ՝ տէյիւ չէհատէթ էյլէտի : Վէ
պէն անը պիլմէղ իտիմ . լտքին պէնի սու իլէ վաֆ-
թիլ էթմէյէ կէօնաէրէն քէնտիի պանա՝ Բուհուն
քիմն իւղէրինէ էնիպ թէգարրիւր էթտիյինի կէօ-
րէրսէն , Բուհ իւլ Գուտա իլէ վաֆթիլ էտէն օ

- 34 տըր՝ տէտի : Պէն տախի կէօրիւպ՝ Խաճաճաճ պու
տըր՝ տէյիւ շէհատէթ էթտիմ՝ տէտի :
- 35 Էրթէսի կիւն եինէ Եուհաննա քէնտի շա-
յիւրալէրինտէն իքի քիշի իլէ տուրույօր իքէն ,
- 36 Յիսուսա կէզմէքտէ օլտըղը հալտէ պաղարագ՝ Խշթէ
- 37 Ալլահն Գուլուսու՝ տէտի : Վէ օլ իքի շայիրա
անըն սէյլէտիյինի իշիթմէլէրիլէ , Յիսուսուն աբ-
- 38 տընճա կիթտիլէր : Վէ Յիսուս տէօնիւպ արտընճա
կէլտիքլէրինի կէօրտիւքտէ , տնէրէ՝ Նէ՞ արոյօր-
սընըլ՝ տէտի . վէ անա՝ Բուպպի , (քի պու թէրճիւմէ
օլունարագ , Մու՛ալլիմ տէմէք տիր) , Նէ՞ րէտէ իգա-
- 39 մէթ էտիյօրսըն՝ աէաիլէր : Անլէրէ՝ կէլին պաղըն՝
տէտիքտէ , կէլտիլէր , վէ նէրէտէ իգամէթ էթտի-
յինի կէօրիւպ՝ օլ կիւն էանընտա գալտըլար . վէ
- 40 ոա՛աթ օն ըատտէլէրինտէ իտի : Վէ Եուհաննա-
տան իշիտիպ՝ Յիսուսուն աբտը սըրա կիտէն իքի
քիշիտէն պիրի Սիմ՝օն Պետրոսուն գարնտաշը Անտ-
- 41 ըաոս օլուպ , Էվվէլա քէնտի գարնտաշը Սիմ՝օնը
պուլուպ անա՝ Մէսիհի , (քի թէրճիւմէսի Բերիտոս
- 42 տըր) , պուլտըգ՝ տէտի : Վէ անը Յիսուսուն նէպտի-
նէ կէթիրտի . Յիսուս տախի անա պաղըպ՝ Սէն Եու-
նուսըն օղլու Սիմ՝օն սըն . սէն Գէֆաա , (քի թէր-
ճիւմէսի Պետրոս տըր) , թէամիյէ օլունաճագ սըն՝
տէտի :
- 43 Էրթէսի կիւն , Յիսուս ճէլիլէ ազիմէթ էթմէք
իսթէտիյինտէ , Ֆիլիպպոսու պուլուպ՝ անա՝ Արաբ՝
- 44 սըրա կէլ՝ տէտի : Ֆիլիպպոս տախի՝ Անտրաոս իլէ
- 45 Պետրոսուն շէհրի Պէյթապտատան իտի : Ֆիլիպպոս
Նաթանայէլի պուլուպ անա՝ Մուսանըն թէվրաթ-
տա , փէյլամիլէրլէրին տախի հաղգընտա եպղտըգ-

- 1 Խորը զաթը՝ ետնի Նապարեթտէն օլան Յիսուս իպն ի
 46 Եռուստֆու պուլարգ՝ տէտի : Վէ Նաթանայէլ
 անա՝ Նապարեթտէն էյի պիր շէյին հասըլ օլմասը
 միւլմքի^օ նմի տիր՝ տէտի : Յիլիպպոսանա՝ կէլ տէ պագ՝
 47 տէտի : Յիսուս Նաթանայէլի քէնտի եանընա կէլիր
 իքէն կէօրիւպ, անըն հագգընտա՝ իշթէ տէրուներնտէ
 հիլէ պուլունմայան հագիգաթտէ պիր իսրայէլի՝ տէ-
 48 տի : Նաթանայէլ անա՝ Պէնի նէ^օրէտէն թանըյօրսըն՝
 տէտի : Յիսուս անա ճէվապէն՝ Յիլիպպոս տէնի չա-
 գըրմապտան էվիլէլ, սէն ինճիր աղաճընըն ալթընտա
 49 իքէն, սէնի կէօրաիւմ՝ տէտի : Նաթանայէլ անա
 ճէվապէն՝ Բապպի, սէն իպնաւլաճ արն, սէն իս-
 50 րայէլին Մէլէքի սին՝ տէտի : Յիսուս տաթի՝ անա ճէ-
 վապէն, Սանա՝ ինճիր աղաճընըն ալթընտա իքէն
 տէնի կէօրաիւմ՝ տէտի : Իշիւն մի ինանըյօրսըն,
 պուլարտան տաճա՝ աղիմ շէյլէր կէօրէճէքսին՝
 51 տէտի : Վէ անա՝ Հագիգաթտէն, հագիգաթտէն սիգէ
 տէրիմ քի՝ շիմտէն սօնկրա սէմանըն աչըլտըղընը,
 վէ իպն իւլ ինսան իւգէրինէ Ալլահըն մէլալքէտի-
 նին էնիպ չըգտըղլարընը կէօրէճէքսինիպ՝ տէտի :

ՊԱՊ 2

- 1 Վէ իւշիւնճիւ կիւնտէ Ճէլիլէն Գանա շէհրինտէ
 տիւյիւն օլուպ՝ Յիսուսուն վալիտէսի օրատա իտի :
 2 Վէ Յիսուս իլէ չպիրտլէրի տաթի տիւյիւնէ տա՝
 3 վէթ օլունտու : Վէ շէրապ էքսիլմէքէ, Յիսուսուն
 4 վալիտէսի անա՝ Շէքապլարը եօգ տըր՝ տէտի : Յի-
 սուս անա՝ Էյ խաթուն, տէնին պէնիմ իլէ նէ^օ ի-
 5 շին վար. վագթըմ տաճա կէլմէտի՝ տէտի : Վալի-

- տէսի խրտմէթճիւրէ՛ Սիգէ հէր նէ տէրսէ եափընը՝
- 6 տէսի : Վէ Եէհուաիւրէրին Թաթհիւրի 'ատէթինճէ
օրատա գօնուլմը, հէր պիրի իքիշէր եա իւչէր մէտ-
րէ ալըր ալթը 'տտէտ Թաշ քիւփ պուլունմողլէ ,
- 7 Յիսուս անէրէ՛ Բիւփլէրի սու իլէ տօլտուրըն՝
տէսի . վէ անլէրի աղըղլարընա գատար տօլտըր-
- 8 տըլար : Վէ անլէրէ՛ Շիմոի չըգարըպ զիյաֆէթ
րէիսինէ կէօթիւրիւն՝ տէմէսիլէ կէօթիւրտիւլէր :
- 9 Վէ զիյաֆէթ րէիսի շէրապա Թէպտիլ օլունան
սույու տաթընճա , (օ իսէ նէրէտէն օլտըղընը պիւ-
մէղ , ամմա սույը չէքէն խրտմէթճիւր պիլիւրէր
իտի .) զիյաֆէթ րէիսի՝ կիւփէյիյի չաղըրըպ ,
- 10 Անա՝ Հէր քէա եփէլա ա՛լա շէրապը, վէ զիյատէ
իչիլտիյինտէ՝ էտնաարըն չըգարըր . սէն իւէ ա՛լա
- 11 շէրապը շիմոիյէտէք սագլատըն՝ տէսի : Յիսուս ճէ-
լիլին Գանա չէհլինտէ իշպու իպթիտա ի միւճիղաթը
իճրա էյլէյիպ՝ քէնտի ճէլալիների իղհար էթտի , շա-
յիրալէրի տախի անա իման էթտիլէր :
- 12 Պա՛տէհու քէնտիսի իլէ վալիտէսի վէ գաքնտաշ-
լարը վէ շայիւրալէրի Պէֆրնահումա էնիպ՝ օրատա
անճադ պիր գաշ կիւն գալտըլար :
- 13 Վէ Եէհուաիւրէրին ֆրաճ պայաւէ ետղըն օլմաղլէ ,
- 14 Յիսուս Երուշալիմէ չըգար : Վէ Տէյքէլտէ սըղըր
վէ գօյուճ վէ կէօյէրճին սաթանլարը՝ վէ սարրաֆ-
- 15 լարը օթուրուր պուլուպ , իփլէրտէն պիր գաճըր եա-
փարադ , ճիւմլէսինի գօյուն վէ սըղըրլար իլէ պէ-
րապէր Տէյքէլտէն իխրաճ էյլէտի : վէ սարրաֆլա-
րըն տգէսինի տէօքիւպ՝ փէշթաթթալարընը ալթ-
- 16 իւթ էթտի : Վէ կէօյէրճին սաթանլարա՝ Պուն-
լարը պուրտտան գալտըրըն . Փէտէրիմին խանէսինի

17 Թիճարէթխանէ էթմէյին՝ տէտի : Շայիրալէրի տա-
լի՝ Սէնին խանէնին ղայրէթի պէնի եքլ էյլէտի՝
տէյիւ մուհարրէր օլտըղընը խաթըրլարընա կէթիր-
տիլէր :

18 Իմտի Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝ Պիղէ նէ՞ 'ա-
լամէթ կէօսթէրիւսին քի պու շէյլէրի էտէրսին՝

19 տէտիլէր : Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պու հէյքէլի
էրգըն , վէ անը իւչ կիւնտէ իգամէ էտէրիմ՝ տէտի :

20 Պուսուս իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Պու հէյքէլ գըրգ
ալթըր օէնէտէ էտփըմագտա օլուպ , սէն անը իւչ

21 կիւնտէ՞ մի իգամէ էտէճէքսին՝ տէտիլէր : Օ իսէ
քէնտի ճէսէտինին հէյքէլի հագգընտա սէյլէյօր

22 իտի : Իմտի էմվլթտան գըյում էթտիյի զէման ,
անըն շայիրալէրի պուսու սէյլէտիյինի խաթըրլա-
րընա կէթիրիպ՝ քիթապա վէ Յիսուսուս սէյլէ-
տիյի քէլամա ինանտըրար :

23 Վէ Ֆըսհ պայրամընտա Երուշալիմտէ իքէն , չօգ
քիմնէլէր իճրա էթտիյի միւ՝ճիզաթընը միւշահէտէ

24 էթմէլէրիլէ՝ անըն իսմինէ իման էթտիլէր : Ամմա
Յիսուս ճիւմլէսինի պիլտիյի , վէ ինանըն հագգըն-
տա հիչ պիր քիմէսնէնին շէհատէթինէ միւշթաճ
օլմատըղը ճիհէթլէ , քէնտինի անլէրէ ինանմաղ ի-

25 տի : Զիրա քէնտիսի ինսանըն տէրուսինտէ նէ օլ-
տըղընը պիլիր իտի :

1 Վէ Ֆէրիսիլէրտէն օլուպ Եէհուտիլէրին պիր բէ-
խի Նիգօտիմա իսմինտէ պիր տաէմ վար իտի :

2 Մէրգում կէճէլէյին Յիսուսուս էանընա կէլիպ

- անա՛ Բապղի , Ալլահ թարաֆընտան կելմիշ պիր
մու՛ալլիմ՝ իտիյինի պիլերիզ , զիրա հեչ պիր քիմ
սէ , Ալլահ անընէ օլմատըգճա , պու սէնին էթաի-
- 3 յին միւ՛ծիղաթը իճրա էտէմէզ՝ տէտի , Յիսուս անա
ճէվապէն՝ Հադիգաթէն , հադիգաթէն սանա տէ-
րիմ քի՛ պիր քիմնէ եէնիտէն տօղմայընճա , Ալլա-
- 4 հըն մէլէքիւթիւնիւ կէօրէմէզ՝ տէտի , Նիգօտի-
մուս անա՛ Պիր տաէմ իիթիյար իքէն նա՞սըլ
տօղա պիլիւր . թէքրար վալիտէսինին բահմինէ
- 5 կիրիպ տօղա պիլի՞ր մի՛ տէտի , Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ՝ Հադիգաթէն , հադիգաթէն սանա տէրիմ
քի՛ էյէր պիր քիմնէ սուտան վէ Բուհտան տօղ-
- 6 մաղաւ , Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ կիրէմէզ , թէնտէն
տօղան թէն տիր , վէ Բուհտան տօղան՝ բուհ տըր :
- 7 Սանա , Եէնիտէն տօղմանըզ լազըմ տըր՝ տէտիյիմէ
- 8 թէ՛աճճիւպ էթմէ , Բիւզկետար իսթէտիյի եէրտէ
էտէր , վէ անըն սէսինի իշիտիրսին , լաքին նէրէ-
տէն կելիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզսին . Բուհ-
- 9 տան տօղմուշ օլան հէր քիմնէ պէօյլէ տիր , Նի-
գօտիմուս անա ճէվապէն՝ Պու շէյլէր նա՞սըլ օլա
- 10 պիլիւր՝ տէտի , Յիսուս անա ճէվապէն՝ Սէն իսրա-
յէլին պիր մու՛ալլիմի իքէն՝ պու շէյլէրի պիլմէ՞զ
- 11 մի սին : Հադիգաթէն , հադիգաթէն սանա տէրիմ
քի՛ պիզ պիլտիյիմիզի սէօյլէր , վէ կէօրտիւյիւ-
- 12 միւզէ շէհատէթ էտէրիզ , վէ շէհատէթիմիզի գա-
- 13 պուլ էթմէզօինիզ : Լէյէր սիլէ ղէմինի շէյլէրի
սէօյլէտիյիմաէ ինանմաղսանըզ , սէմուվի շէյլէրի սի-
- 14 ղէ սէօյլէտէմ՝ նա՞սըլ ինանաճադ սընըզ , վէ սէմայա
հեչ պիր քիմնէ չըգմամըշ , անճադ սէմատան նիւ-
- 15 շըլ էտէն իպն իւլ ինսան քի սէմատա տըր : վէ

- Մուսս պերրիյէտէ երւանը եիւքսէյէ գալարըտըղը
 15 բըլմագ կէրէք տիր, թա քի անա հէր իման էտէն
 հէլաք օլմայըպ, անճագ հայաթ ը էպէտիյէյէ մա-
 16 լէք օլա : Զիրա Ալլահ տիւննայը պու դատար սէվ-
 տի քի՝ քէնտի իպն ի վահիտինի վէրտի, թա քի
 անա հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ, անճագ հա-
 17 յաթ ը էպէտիյէյէ մալէք օլա : Զիւնքի Ալլահ
 քէնտի Օղլունու տիւննանըն հիւքմիւ իչիւն տէյիլ,
 անճագ տիւնէա անըն վասիթաըյըպ խէլաս պուլ-
 18 մաը իչիւն տիւննայա կէօնտէրտի, Անա իման է-
 տէն հիւքմ օլունմաղ, ամմա իման էթմէյէն հալա
 մահքիւմ տիր. զիրա Ալլահըն իպն ի վահիտինին
 19 իսմինէ իման էթմէմիլ տիր : Վէ հիւքմ պու տըր
 քի՝ նուր տիւննայա կէլտի, վէ ինսանյար, 'ամէլէ-
 րի շէրիւր օլտըղը սէպէպտէն, զուլմէթի նուրտան
 20 տահա զիյատէ սէվտիլէր : Զիրա հէր քէօթիւլիւք
 իշլէյէն՝ նուրտան իքրահ էաէր, վէ 'ամէլլէրի մէյ-
 21 տանա դօնուլմամագ իչիւն նուրա կէլմէլ : Ամմա
 հագգը իշլէյէն տաէմ՝ 'ամէլլէրի Ալլահ իլէ իշլէ-
 միլ խալի աշիքէտը օլտուն տէյիւ նուրա կէլիր :
 22 Պա'տէհու Յիսուս շայիրալէրի իլէ պէրապէր Եէ-
 հուալիյէ տիյարընա կէլիպ, անլէր իլէ օրատա մէքս
 23 էտէրէք, վաֆիթիլ էտէր իտի : Վէ Սալէմին դուր-
 պինտէ վագը՝ 'Ալինօնտա չօդ սուլար պուլունտը-
 զընտան, Եուհաննա տախի օրատա վաֆիթիլ էտէր
 իտի. վէ խալգ կէլիպ վաֆիթիլ օլունուրլար իտի :
 24 Զիւնքի Եուհաննա տահա մահպէսէ իլգա օլունմա-
 մըլ իտի :
 25 Օւ զէման Եուհաննանըն շայիրալէրի իլէ Եէհու-

- տիւղերին պէյնինտէ թաթհիր խուսուսընտա միւպսւ-
- 26 հէսէ վադը՝ օլմաղլէ, Եսուհաննանըն նէղտինէ կէ-
լիպ անտ՝ Ես մու՛սլլիմ, իրտանըն էօթէ թարաւ-
Փընտա սէնին իլէ պերապէր պուլունմուշ վէ հագ-
գընտա շէհատէթ էթմիշ օլաղըն քիմնէ վաֆթիղ
էտիյօր, վէ հեր քէս անըն էանընա կիտիյօր՝ տէ-
- 27 տիլէր: Եսուհաննա ճէվապէն տէտի քի՝ Պիր տտէմ
քէնտինէ սէմատան վէրիլմէտիքճէ, հիշ պիր շէյ
- 28 ալմաղա գատիր տէյիլ տիր: Սիղ քէնտինիզ պէ-
նիմ հագգըմտա՝ Պէն Գրիստոս տէյիլ իմ, անճադ
անըն էօնիւնճէ իրսալ օլունտըմ՝ տէտիյիմէ շէհա-
- 29 տէթ էտէրսինիլ, Կէլին քիմին իսէ, կիւվէյի օ
տըր, ամմա կիւվէյինին տօսթը հաղըր պուլունուպ
կիւվէյի իշիթտիյինտէ, անըն սէտաաընտան ղէյաւ-
տէսիլլէ մէսրուր օլուր. իմտի պէնիմ պու սիւ-
- 30 բուրըմ՝ թէմամ օլմուշ տըր: Անա պէյիլմէք,
- 31 պանա իսէ քիւշիւլմէք կէրէք տիր: Եօգարըտան
կէլէն՝ ճիւմլէտէն ա՛լա տըր. ղէմինտէն օլան՝ ղէ-
մինի օլուպ՝ ղէմինտէն պահս էտէր. սէմատան կէ-
- 32 լէն՝ ճիւմլէտէն ա՛լա օլարագ, Հէման կէօրիւպ իշիթ-
տիյի նէսնէլէրէ շէհատէթ էտէր, վէ շէհատէթինի
- 33 հիշ պիր քիմնէ գապուլ էթմէղ: Անըն շէհատէ-
թինի գապուլ էտէն՝ Ալլահըն հագգ իտիյինի թէմ-
- 34 հիր էթմիշ օլուր: Զիրա Ալլահըն իրսալ էյլէտի-
յի քիմնէ Ալլահըն քէլամլարընը սէյլէր. չիւնքի
- 35 Ալլահ ահա Բուհու էօլլիւ իլէ վէրմէղ, փէտէր Օղ-
լու սէվէր, վէ հեր շէյի անըն Եէտինէ թէսլիմ էթ-
- 36 միշ տիր: Օղլա իման էտէն՝ հայաթը Էպէտիյէյէ
մալիք տիր. ամմա Օղլա իթա՛աթ էթմէյէն՝ հա-
յաթ կէօրմէյէճէք, վէ լաքին զազապ Ուլլահ անըն
իւղէրինտէ գալըր:

ՊԱՊ 4

- 1 Իմտի Յիսուսուն Եռհաննատան զիյատէ շայիրա-
 2 լէր փէյտա ետիպ վաֆթիլ էթտիյի ֆէրիսիւրին
 3 մէսմու'ի օլարղընը Բապպ'պիլտիյինտէ, (վազա'ա
 4 պիզղաթ Յիսուս տէյիլ, անճագ շայիրտլէրի վաֆ-
 5 թիլ էտէր իտի,) Եհհուտիյէյի թէրք էտիպ'
 6 թէքրար ճէլիլ թարաֆընա 'ազիմէթ էյլէտի: Վէ
 7 Սամարիա իչինտէն կէչմէսի իճապ էթմէքլէ, Եա'-
 8 գուպըն քէնտի օղլու Եռսուլֆա վէրտիյի արազի
 9 գուրպլինտէ՝ Սամարիատա վազը՝ Սիխար նամ' պիր
 10 շէհրէ կէլտի: Վէ օրոտա Եա'գուպըն պիր գու-
 11 յուսու վար իտի. Իմտի Յիսուս եօլճուլըտան նաշի
 12 եօրուլմուշ պուլունմասը հատէպիլէ, սա'աթ ալթը
 13 դարարլարընտա գույունըն եանընտա օթուրտղը
 14 հալտէ, Սամարիատան պիր գարը սու չէքմէյէ կէ-
 15 լիպ, Յիսուս անա՝ Պանա սու վէր, իչէյիմ' տէտի:
 16 Չիւնքի շայիրտլէրի եէյէճէք սաթուն ալմագ իւզըն
 17 շէհրէ կիթմիշլէր իտի: Օլ Սամարիալը գարը տախի
 18 անա՝ Սէն Եհհուտի պէն տէ Սամարիալը պիր գա-
 19 րը իքէն, նա'սըլ պէնտէն սու իսթէյօրսըն՝ տէտի,
 20 զիրա Եհհուտիլէր Սամարիալըլար իլէ մու'ամէլէ
 21 էթմէղլէր: Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյէր Ալահլէն
 22 'աթիյէսինի վէ սանա՝ Պանա սու վէր՝ տէյէնին
 23 քիմ իտիյինի պիլսէյտին, սէն անտէն իսթէր իտին,
 24 օլ տախի սանա տիրի սու վէրիլ իտի՝ տէտի: Գա-
 25 րը անա՝ Էֆէնտիմ', սէնին սու չէքէճէք գապըն
 26 եօգ տըր, գույու տախի տէրին տիր. Իմտի օլ տիրի
 27 սույու նէ'րէտէն ալըրսըն. Սէն՝ պիլզէ պու գույույու

- վերիպ, անաւն քէնտիսի վէ օղուլարը վէ տավար-
 13 յի՞՞ք մի սին՝ տէտի : Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պու
 սուտան հէր իչէն երնէ սուսար . ամմա հէր քիմ
 պէնիմ՝ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ՝ սուտան իչէրսէ ,
 14 իլ էլ էպէտ սուսամաղ . Ամմա անա վէրէճէյիմ սու
 տէրուներնտէ հայաթ ը էպէտիյէ իչիւն դոյնսյան
 15 սու փուշարը օլաճագ տըր՝ տէտի : Գարը անա՝
 Էֆէնտիմ , օ սույու պանա վէր քի սուսամոյսյըմ՝
 16 վէ պուրայա սու չէքմէյէ կէլմէյէյիմ՝ տէտի : Յիսուս
 անա՝ Կիթ գօճանը չաղըր վէ պուրայա կէլ՝ տէտի :
 17 Գարը տաիի՝ Գօճամ՝ եօգ տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէր-
 տի : Յիսուս անա՝ Գօճամ՝ եօգ՝ տէտիյինտէ տօղլու
 18 սէյլէտին : Զիրա պէշ գօճոյա վարտըն , վէ շիմտի
 սէնին իլէ օլան քիմսէ գօճան տէյիլ տիր . պուշ-
 19 տա կէրչէք սէյլէտին՝ տէտի : Գարը անա՝ Էյ է-
 ֆէնտիմ , կէօրիւյօրըմ՝ քի սէն պիր փէյղամպէր
 20 սին : Էճօտտաըմըլ պու տաղտա սէճտէ գըլտըլար ,
 վէ սիզ՝ Սէճտէ գըլմագ լաղըմ՝ օլան մահալ Երու-
 21 շալիմտէ տիր՝ տէրսինիզ , տէտի : Յիսուս անա՝ Էյ
 խաթուռն , պանա ինան . սա՛աթ կէլիյօր քի՝ փէ-
 տէրէ նէ՝ պու տաղտա նէ տէ Երուշալիմտէ սէճ-
 22 տէ գըլաճագընըզ : Սիզ պիլմէտիյինիզէ սէճտէ
 գըլարսընըզ , պիզ պիլտիյիմիզէ սէճտէ գըլարըզ .
 23 զիրա խէլաս Եէհուտիլէրտէն տիր : Լաքին սա՛աթ
 կէլիւր վէ հալա հաղըր տըր քի՝ կէրչէքտէն սէճտէ
 գըլանլար փէտէրէ բուհ վէ հագիգաթ իլէ սէճտէ
 գըլաճագլար . զիրա փէտէր տաիի քէնտիսինէ պէյ-
 24 լէ սէճտէ գըլանլար իսթէր : Ալլահ բուհ տըր , վէ
 անա սէճտէ գըլանլար բուհ վէ հագիգաթ իլէ սէճ-

- 25 տէ գրքմագ կերէք տիր՝ տէտի : Գարը անա՝ Քրիս-
տոս թէսմիյէ օլըւնան Մէսիհ կէլէճէյինի պիլիւրիմ,
օ կէլտիյի զէման՝ պիլէ հէր շէյի իխպար էտէճէք
26 տիր՝ տէտի : Յիսուս անա՝ Պէն քի սէնին իլէ քէ-
27 լամ էտիյօրըմ՝ օ՛ իմ՝ տէտի : Ղէ պու սըրատա
շայիրտլէրի կէլիպ՝ գարը իլէ սէյլէշտիյինէ թէ՛աճ-
ճիւպ էթտիլէր իսէ տէ՛, հիչ պիրի՛ Նէ՞ արայօրսըն,
վէ եախօո՛ Անընլէ Նէ՞ սէյլէշիյօրսըն՝ տէմէտի :
- 28 Օլ վազըթ գարը տէսթիսինի պրաղըպ շէհրէ
29 վարտը, վէ էհալիյէ՛ կէլին, էթտիլիմ շէյլէրին
ճիւլէսինի պոնա սէյլէյէն պիրատէմ կէօրիւնիւղ .
30 'աճէպա Մէսիհ պո՞ւ մը տըր՝ տէտի : Անլէր տաիի
շէհրտէն չըղըպ՝ անըն եանընա կէլիյօրլար իտի :
- 31 Պու արսղըգ շայիրտլէրի անա՝ Յա մու՛ալլիմ, թա-
32 'ամ էլլէ՛ տէյիւ ըրիճա էթտիլէր : Օլ տաիի անլէրէ՛
Սիղին պիլմէտիյինիզ պէնիմ եէյէճէք թա՛ամըմ
33 վար՝ տէտի . իմտի շայիրտլէրի պիրիպիրինէ՛ 'Աճէ-
պա անա պիր քիմնէ եէյէճէք կէթիրմի՞շ մի՛ տէ-
34 տիլէր : Յիսուս անլէրէ տէտի քի՛ Պէնիմ թա՛ա-
մըմ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի իճրա՛ վէ անըն
35 իլինի իթմամ էթմէք տիր : Սիղ՝ Հասատ վազթը
կէլմէսինէ տահա տէօրթ այ վար տըր՝ տէմէ՞ղմի-
սինիզ . իշթէ սիղէ տէրիմ քի՛ կէօղլէրինիղի ա-
չըպ՝ թարլալարա պագընըղ . զիրա հալա հասատ
36 իչիւն պէյաղլանմը տըրլար : Ղէ պիչէն իւճրէթ
ալըպ՝ հայաթը էպէտիյէյէ մահսուլ ճէմ՝ էտէր .
թա քի հէմ էքէն հէմտէ պիչէն պէրապէր սէվի-
37 նէլէր : Զիրա՛ Պիրի էքէր, տիկերի պիչէր՝ քէլամը
38 պուռտա հագգ տըր : Պէն սիղի էմէք չէքմէտիյինիզ
շէյի պիլմէյէ կէօնտէրտիմ . պաշղալար էմէք չէ-
քիպ՝ սիղ անլէրին էմէյինէ տաիիլ օլտընըղ :

- 39 Վէ՛ Եթառիմ շէյէրին ճիւղէսինի պանա սեյ-
լէտի՛ տէյիւ շէհատէթ Էտէն գարընըն սեօղիւ Ի-
չիւն, օլ շէհրտէն չօգ Սամարիալըլար անա իման
- 40 Եթառիմ : Վէ Սամարիալըլար անըն նէղտինէ կէ-
լիպ՝ Էանըրընտա գալմասընը անտէն բիճա Եթմէ-
- 41 լէրի իւզէրինէ, օրատա իքի կիւն գալտը : Վէ ա-
նըն քէլամը իչիւն տահա չօգ քիմնէլէր իման Էտիպ,
- 42 Գարըլա խիթապէն՝ ինանմամըղ արթըգ սէնին սեօ-
զիւնէ մէպնի տէյիւ տիր . զիրա պիզ քէնտիմիզ
իշիթտիք, վէ տիւնէանըն Խէլապետըլ Մէսիհ հա-
գիգաթէն պու խիթինի պիլիբիզ՝ տէտիլէր :
- 43 Վէ պու իքի կիւնտէն սօնկրա օրատան չըգըպ
- 44 ձէլիլէ կիթտի : Զիրա Յիսուս քէնտիսի Պիր փէյ-
ղամպէրին քէնտի վաթանընտա ի՛թիպարը Էօգ
- 45 աըր՝ տէյիւ շէհատէթ Էթտի : Վէ ձէլիլէ կէլտի-
յինտէ, ձէլիլիլէր պոյրամ վաղթը Երուշալէմտէ
պիլճիւմէ իճրա Էթտիյինի կէօրմիւշ օլմալարըյլէ,
անը գապուլ Էթտիլէր . զիրա քէնտիլէր տաիի
պոյրամ իչիւն կիթտիլէր :
- 46 Իմտի Յիսուս սույու շէրապա թէպտիլ Էթտիյի
ձէլիլտէ վազը՝ Գանայա թէքրար կէլտիյինտէ, օ-
րատա սալըլատէ պիր ատէմ վար իտի քի՛ օղու
- 47 ֆէֆրնահաւմտա խասթա իտի : Պու զաթ՝ Յիսու-
սուն Եհհաթիյէտէն ձէլիլէ կէլտիյինի իշիթտիք-
տէ Էանընա վարտը, վէ էնիպ օղուէնա շիֆա վէր-
մէսինի անտէն բիճա էյլէտի . զիրա էօլմէք իւզըն
- 48 իտի : Օլ վաղըթ Յիսուս անա՝ Սլամէթլէր վէ
միւ՛ճիզէլէր կէօրմէյինճէ իմոն Էթմէյէճէքսի-
- 49 նիզ՝ տէտի : Օլ սալըլատէ անա՝ Էյ Էֆէնտի ,
- 50 չօճըղըմ էօլմէզտէն Էվիլէ Էն՝ տէտի : Յիսուս ա-

- նա՝ կիթ, օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէտի . վէ օլ
 տտէմ՝ Յիսուսուն քէնտինէ տէտիյի քէլամա իման
 51 էտիպ կիթտի : Վէ օ տահա էնէր իքէն , գուլարը
 քէնտինի գարշըլայըպ , Զօճուղըն հայաթ պուլտու՝
 52 տէյէրէք անա խապէր վէրտիլէր : Անլէրտէն սա՝
 աթ գաչտա իֆադաթ պուլարղընը տուալ էթմէտի
 իլէ , Տիւն սա՝աթ եէտիտէ հիւմմաք տէֆ՝ օլտու՝
 53 տէտիլէր : Օլ վազըթ փէտէրի Յիսուսուն քէնտինէ՝
 Օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէտիյի սա՝աթ տա օլտը-
 ղընը անլատը . վէ քէնտիտի պիւթիւն էհլ ի պէյթի
 54 իլէ պէրապէր իման էթտի : Յիսուս Եհհուտիյէտէն
 ճէլիլէ կէլտիքտէն սօնկրա , իճրա էյլէտիյի իքին-
 ճի միւ՝ճիլէ պու տըր :

ՊԱՊ 5

- 1 Պա՝տէհու Եհհուտիլէրին պայրամը օլուպ , Յիսուս
 2 Երուշալիմէ չըգտը : Վէ Եերուշալիմտէ , գոյուն
 գաւառ գուրպինտէ Դպրոնիճէ Պէյթհաստա տէ-
 նիլէն պիր հավուղ օլուպ՝ անըն պէշ էյվանը վար
 3 իտի : Անլէրտէ ա՝մա վէ թօփալ վէ Վալա գու-
 րումուշ օլան փէք չօգ խաթալար սույուն թահ-
 րիքինէ միւնթաղիւր օլարագ եաթսյօրլար իտի :
 4 Զիրա վազըթ վազըթ հավուղա պէր մէլէք էնիպ՝
 սույուն թահրիք էտէր իտի . իմտի սու թահրիք օ-
 ւլունարգաան սօնկրա էն էվիլէ էնէն քիմնէ հէր նէ
 5 իլլէթի վար իսէ , շիֆա պուլուր իտի : Վէ օրատա
 օթուղ սէքիղ սէնէտէն պէրու խաթա օլան պիր
 6 տտէմ՝ վար իտի : Յիսուս անը եաթմըշ օլտըղը հալ-
 տէ կէօրիւպ , չօգ ղէմանտան պէրու պէյլէ օլտըղը-
 նը պիլմէքլէ , անա՝ Սըհհաթ պուլմագ իսթէ՞ր մի սին՝

- 7 տէտի : Խաթթա տնա՝ Էֆէնտիմ, սու թաճրիք օլունարգատա, պէնի հապուզա գոյաճագ տտէմիմ օլմաարղընտան, պէն կիթմէքտէ իքէն՝ պէնտէն եվէ
- 8 վէլ պաշգասը էնէր՝ ճէվապընը վէրտի : Յիսուս ա. նա՝ Գալգ, եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի :
- 9 Օլ տտէմ տախի ֆիլհալ սըհհաթ պուլտու, վէ եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւտիւ. վէ օլ կիւն
- 10 սէպթ կիւնիւ իտի : Պուսուս իշիւն Եհհուտիլէր շիֆա պուլան քիմնէյէ՝ Սէպթ կիւնիւ տիր, սա. նա եաթաղը գալտըրմագ հէլալ տէյիլ տիր՝ տէ.
- 11 տիլէր : Օլ տտախի անլէրէ՝ Պանա շիֆա վէրէն քիմ. սէ քէնտիսի պանա՝ Եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝
- 12 տէտի ճէվապընը վէրտի : Իմտի անա, Սանս՝ Եա. թաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէյէն տտէմ քիմ տիր
- 13 տէյիլ սուալ էթտիլէր : Շիֆա պուլան քիմնէ իսէ անըն քիմ՝ իտիյինի պիլմէլ իտի. զիրա Յիսուս օլ մահալտէ քէսրէթ ի նաս սէպէպի իլէ պիր թարա.
- 14 ֆա չէքիլմիշ իտի : Պա՛տէհու Յիսուս անը հէյ.քէլտէ պուլուպ, անա՝ իշթ սըհհաթ պուլտուն՝ աթթըգ կիւնահ իշլէմէ. օլմայա քի սանա տահա ֆէնա պիր
- 15 չէյ վադը՝ օլա՝ տէտի : Օլ տտէմ վարըպ Եհհու. տիլէրէ քէնտիննէ շիֆա վէրէն Յիսուս իտիյինի խա. պէր վէրտի :
- 16 Վէ պու սէպէպտէն Եհհուտիլէր Յիսուսա թէ. յատտի էտիպ՝ պու շէյլէրի սէպթ կիւնիւնտէ էթ.
- 17 տիյի իշիւն դաթլինի ուրարլար իտի : Ամա Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Փէտէրիմ շիմտիյէտէք իշլէյօր,
- 18 պէն տախի իշլէյօրըմ՝ տէտի : Պու սէպէպէ մէպնի Եհհուտիլէր անըն դաթլինի տահա զիյատէ արա. տըլար. զիրա սէպթի նագզ էյլէտիքտէն մա՛տա,

- Ալլահ փետերիմ տիր՝ տէյերէք , քէնտինի Ալլահա
- 19 միւսավի գըլտը իտի : Իմտի Յիսուս անդէրէ ճէվա-
պէն տէտի քի՝ Հագիգաթէն , հագիգաթէն սիղէ
տէրիմ քի՝ փետերին պիր շէյ էթտիյինի կէօրմէ-
տիքճէ , Օղուլ քէնտիլիյինտէն պիր շէյ էտէմէլ ,
զիրա օ նէ էտերսէ , Օղուլ տախի հէման անը է-
- 20 տեր : Զիրա փետեր Օղուլ սէվէր , վէ քէնտի
էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի անա կէօթէրիւր : վէ
սիղին թէ՛ աճճիւպ էթմէնիզ իչիւն՝ անա պուճ-
լարտան տահա պէյիւք 'ամէլլէր կէօթէրէճէք
- 21 տիր : Զիրա փետեր էմվաթը իգամէ վէ իհեա էթ-
տիյի միսիլլիւ , Օղուլ տախի պէյլէճէ իթէտիյի
- 22 քիմէլլէրի իհեա էտեր : Զիրա փետեր հիչ պիր
քիմէլի հիւքմ էթմէլ , ամմա պիւթիւն հիւքմիւ-
- 23 Օղուլ թէսլիմ էթմիշ տիր : Թա քի ճիւմլէսի փետերէ
իհթիրամ էթտիքլէրի միսիլլիւ , Օղուլ տախի իհթի-
րամ էտէլէր . Օղուլ իհթիրամ էթմէյէն՝ անը իրսալ
- 24 էտէն փետերէ իհթիրամ էթմէմիշ օլուր : Հագիգա-
թէն , հագիգաթէն սիղէ տէրիմ քի՝ պէնիմ քէլա-
մըմը տինլէյիպ , պէնի իրսալ էտէնէ իման էտէն քիմ-
սէ հայաթը էպէտիյէյէ մալիք օլուպ՝ մահքիւմիյէ-
թէ տիւչար օլմալ , Ֆագաթ մէվթտէն հայաթա ին-
- 25 թիգալ էթմիշ տիր : Հագիգաթէն , հագիգաթէն սի-
ղէ տէրիմ քի՝ վազըթ կէլիյօր , վէ հալա հագըր տըր
քի՝ էմվաթ Իպնուլլահնէն ալազընը իշիտիպ՝ իշիտէն-
- 26 լէր տախի տիրիլէճէքլէր տիր : Զիրա փետեր քէնտի
գաթընտա հայաթա մալիք օլաղը միսիլլիւ , Օղ-
լա տախի պէյլէճէ քէնտի զաթընտա հայաթա
- 27 մալիք օլմազըղը վէրմիշ տիր : Վէ աաէմ օղուլ
օլաղը իչիւն , հիւքմ էթմէյէ տախի անա սէլահի-

- 28 յէթ վերմիշ տիր : Պաւնա թէ'աճճիւպ էթմէյին .
 զերա վադըթ կէլիօր քի' գապըլարտա օլանլարըն
- 29 ճիւմէսի անըն ավաղընը իշիտէճէքէր . Վէ խայր
 իշլէյէնլէր դըյամէթ իւլ հայաթա, շէրր իշլէյէնլէր
 իսէ գըյամէթ ի մահքիւմիյէթէ չըգաճազլար տըր :
- 30 Պէն քէնտիլիյիմտէն պիր շէյ էտէմէմ . իշիթտիյիմէ
 կէօրէ հիւքմ էտէրիւմ . պէնիւմ հիւքմիւմ տախի
 հադդ տըր , զերա քէնտի իրատէթիսի տէյիլ ,
 անճադ պէնի իրսալ էտէն [Փէտէրին] իրատէթինի
- 31 արարըմ : Էյէր պէն քէնտի հադդըմտա շէհատէթ
- 32 էտէրուէմ , շէհատէթիւմ հադդ տէյիլ տիր : Պէնիւմ
 հադդըմտա շէհատէթ էտէն՝ պաշգասը տըր . վէ պէ-
 նիւմ հադդըմտա էթտիյի շէհատէթ հադդ օլտըղը .
- 33 նը պիլիւրիւմ : Սիղ Եուհաննանըն նէզտինէ ադէմէյ
 կէնտէրտինիզ , օլ տախի հադդիւթէ շէհատէթ
- 34 էյլէտի : Պէն իսէ ինսոն թարաֆընտոն շէհատէթ
 ալմամ , տնճադ խէլաւ պուլմանըղ իշիւն պու շէյ .
- 35 լէրի սէյլէյօրըմ : Օ եանար վէ զիյատար չըրաղ
 իտի . վէ սիղ պիր միւտտէթ անըն զիյատընտա շատ
- 36 օլմոգ իսթէտինիզ : Ամմա պէնիւմ՝ Եուհաննանըն
 շէհատէթինտէն պէյիւք շէհատէթիւմ վար . զերա
 իթմամ էթմէք իւղըէ փէտէրին պանա վէրտիյի
 ա'մալ , հէման պու իշլէտիյիւմ ա'մալ փէտէրին
 պէնի իրսալ էթտիյինէ , հադդըմտա շէհատէթ
- 37 էտէր : Վէ պէնի իրսալ էտէն փէտէրիւմ քէնտիսի
 տախի հադդըմտա շէհատէթ էթմիշ տիր . սիղ հիշ
 պիր վադըթ անըն սէտասընը իշիթմէտինիզ , վէ
- 38 հիյէթինի կէօրմէտինիզ : Վէ քէլամը տախի սիզտէ
 գաիւմ տէյիլ տիր , շիւնքի սիղ անըն իրսալ էթ-
- 39 տիյի քիմսէյէ իման էթմէյօրսընըղ : Քիթապլարը

Թէթէպպիւ՝ էտին . զիրա անլէր իլէ հայաթը ե-
պէտիյէյէ մալիք օլուրըզ զանն էտէրսինիլ , վէ
40 պէնիմ՝ իչիւն շէհատէթ էտէն անլէր տիր , վէ սիլ
հայաթա մալիք օլմագ իչիւն , պանա կէլմէք իսթէ-
41 մէյօրսընըզ : Ատէմլէրտէն 'իզզէթ ալմամ , (12) Լա-
քին սիզի պիլիւրիմ՝ քի՝ տէրունինիլտէ Ալլահ մու-
43 հապպէթի եօզ տըր : Պէն ֆէտէրին իսմի իլէ կէլ-
տիմ , վէ պէնի դապուլ կէթմէյօրսընըզ . էյէր տիկէր
պիր քիմնէ քէնտի իսմի իլէ կէլիւսէ , անը դապուլ
44 էտէրսինիլ : Ուիլ պիրիպիրինիլտէն 'իզզէթ ալմագ՝
եալընըզ Ալլահտան կէլէն 'իզզէթի արամաղ իքէն ,
45 նա՞սըլ իման էտէպիլիւրսինիլ : ֆէտէրէ սիզի պէն
իթթիհամ էտէճէյիմ՝ զանն էթմէյին . սիզի իթթի-
համ էտէն վար տըր , օտա սիզին իթիմուտ էթտի-
46 յինիլ Մուսա տըր : Զիրա էյէր Մուսայա ինանմըշ
օլսպըտընըզ , պանա ինանըր իտինիլ . զիրա օ պէ-
47 նիմ հագգըմուտ եազտը : Ամմա տնըն քիթապա-
ընա ինանմատըղընըզ հալտէ , պէնիմ սէօղլէրիմէ
նա՞սըլ ինանաճագսընըզ :

ՊԱՊ 6

1 Պա՛տէհու Յիսուս ճէլիլ տէնիզի եա՛նի Թէպէրի-
յէ Դիւիլիյի՝ էօթէ Թարափընա 'ազիմէթ էտիպ ,
2 Խասթալարուտ կէօթէրտիյի 'ալամէթլէրի կէօր-
տիւքլէրի իչիւն , արտը սըրա վաֆիր խալզ կիտէր
3 իտի : վէ Յիսուս տաղա չըգըպ՝ շոյիւրտէրի իլէ
4 պէրապէր օրատու օթուրտու : Եհհատիլէրին ֆըսհ
պայրամը տախի եազըն իտի :
5 Իմտի Յիսուս նազար էտիպ՝ եանընա վաֆիր խալզ

- կէտիյինի կէօրտիւքտէ , Ֆիլիպպոսս՝ Պուճարըն
 եէմէլէրի իչիւն նէօրէտէն էքմէք սաթըն ալալմ՝
- 6 տէտի : Պուճու տախի տնը թէճըիւպէ իչիւն սէջ-
 լէտի : զըրա քէնտիսի նէ՝ էտէճէյինի պիլիը իտի :
- 7 Ֆիլիպպոս անա ճէվապէն՝ Պուճարըն հէր պիրի աղ-
 պիր շէյ եէմէտի իչիւն , իքի եիւզ տինարլըզ էքմէք
- 8 քիֆայէթ էթմէզ՝ տէտի : Շոյիրալէրինտէն պիրի
 Սիմ՝օն Պետրոսըն դարնտաշը Անտրատս անա տէտի
- 9 քի՝ Պուրատա պէշ արփա էքմէյի իլէ իքի պալը-
 ղը պուլունան պիր չօճուգ վար , լուքին պու-
- 10 գատար քիշիյէ պուճար նէօ օլուր : Ամմա Յի-
 սուս՝ Ատէմլէրի օթուրտընը՝ տէտի : վէ օլ մա-
- հալտէ չօգ օթ պուլունուպ՝ օլ տտէմլէր թագ-
- 11 րիպէն պէշ պին քիշի օլարադ , օթուրտըլար : վէ
 Յիսուս էքմէլէրի ալըպ՝ շիւքր էթտիքտէն սօնկրա ,
- շոյիրալէրէ , վէ շոյիրալէր տախի օթուրտըլարա
 թէվլի՝ էտիպ , քէզալիք պալըզլարտան իսթէտիք-
- 12 լէրի դատար վէրէլէր : վէ տօյտըզլարընտա , շա-
 յիրալէրինէ խիթապէն՝ Ֆալլա գալան փարչալարը
 թօփլայըն , պիր շէյ զոյ՝ օլմասըն՝ տէմէտի իւզլըրինէ ,
- 13 Անլէր տախի տէվլիըիպ՝ օլ պէշ արփա էքմէյինտէն
 եէյէնլէրտէն արթան փարչալար իլէ օն իքի քիւ-
- ֆէ տօլտուրտըլար :
- 14 վէ օլ տտէմլէր Յիսուսուն իճրա էթտիյի 'ալա-
 մէթի կէօրմէքլէ՝ Ֆիլ հադիգէ տիննայա կէլէ-
- 15 ճէք շօլ փէյդամպէր պու տըր՝ տէտիլէր : Յիսուս
 տախի անլէրին մէլէք էթմէք իչիւն կէլիպ քէնտինի
 ճէպրէն կէօթիւրէճէքլէրինի պիլմէսիյլէ , թէքրար
- 16 եալընըճա տաղա չէքիլաի : վէ ալաշամ օլտըգտա ,
- 17 շոյիրալէրի սահիլէ էնտիլէր : վէ դոյըզա կիրիպ՝

- տէնիղին էօթէ թարաֆընա , ֆէֆրնահոմա կիտի-
 18 տահա եանլարընա կէլմէմիշ իտի . Տէնիզ տաիի
 չէտիտ պիր բիւղկեար էմէսինտէն թէլաթիւմ՝
 19 էթմէքտէ իտի : Իմտի անլէր քիւրէք չէքէրէք ,
 եիրմի պէշ վէ եա օթուղ օգ աթըմը դատար կիթ-
 տիքլէրինտէ , Յիսուսու տէնիղին իւղէրինտէ եիւ-
 րիւյէրէք դայըղըն եանընա կէլիր կէօրիւպ՝ գօրգ-
 20 տուլար : Օլ տաիի անլէրէ՝ Պէն իմ , գօրգմայը-
 21 նըլ տէտի : Օլ զէման սէվինէրէք անը դայըղա
 ալարլար . վէ տէր 'ապապ դայըղ կիտէճէքլէրի եէ-
 րէ վասրլ օլտու :
 22 Էրթէսի կիւն , տէնիղին էօթէ թարաֆընտա
 տուրան խաղօ օրատա անըն շայիրալէրինին պինմիշ
 օլարգլարը պիր դայըգտան զայրի օլմատըղընը , վէ
 Յիսուսուն՝ շայիրալէրի իլէ պէրապէր դայըղա կիր-
 մէյիպ՝ անճագ շայիրալէրինին եալընը կիթմիշ օլ-
 23 տըգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ . (շալպու քի Բապպ
 շիւքըր էթտիքտէն սօնկրա , էքմէք եէտիքլէրի մա-
 հալէ ետդըն թէպէրիյէտէն պաշգա դայըգլարը կէլ-
 24 տի .) Իմտի խաղօ Յիսուսուն վէ շայիրալէրինին օրա-
 տա օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ , քէնտիլէր տա-
 իի դայըգլարա պինիպ՝ Յիսուսու արայարագ ,
 25 ֆէֆրնահոմա կէլտիլէր : Վէ անը տէնիղին էօթէ
 թարաֆընտա պուլուպ , անա՝ Եամու'ալլիմ , պու-
 26 րայա նէ՞ վազըթ կէլտին՝ տէտիլէր , Յիսուս անլէ-
 րէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն , Հագիգաթէն սիգէ տէ-
 րիմ , 'ալամէթլէր կէօրտիւյիւնիւղ իչիւն տէյիլ ,
 անճագ օլ էքմէքլէրտէն եէյիպ տօյալընը իչիւն
 27 պէնի արայօրընը : Ֆոնի օլտն թա'ամա տէյիլ ,

- անճադ Իպն իւլ ինտանըն սիգէ վերեճէյի հոյաթը
 էպետիյէ իչիւն պագի գալան թա'ամուսայ' էտինիզ.
 զիրա փետէր Ալլահն թէմհիր էթմիշտիր' տէտի:
 28 Օլ զէման անա' Ալլահն ա'մալընը իճրա էթմէք իչիւն
 29 նէ' էտէլիմ' տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ ճէվապէն'
 Ալլահն 'ամէլի պու տըր քի' տնըն իրսալ էթտիյի
 30 քիմնէյէ իման էտէսինիզ' տէտի: Իմտի անա' Եա սէն,
 պիզիմ' կէօրիւպ սանա իման էթմէքլիյիմիզ իչիւն,
 31 նէ 'ալամէթ կէօթէրիւսին, նէ' իշլէրսին: Էճուս
 տըմիզ պէրիյէտէ մէննի եէտիլէր, նիթէքիմ'
 Անլէրէ եէմէյէ սէմատան էքմէք վէրտի' տէյիւ
 32 եազըմիշ տըր' տէտիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ'
 Հազիգաթէն, հազիգաթէն սիգէ տէրիմ' քի' սէ.
 մատան օլան էքմէյի սիգէ Մուսա վէրմէտի. Լա.
 քին սէմատան օլան հազիգի էքմէյի սիգէ փէ.
 33 տէրիմ' վէրիւ: Զիրա Ալլահն էքմէյի սէմատան
 նազիլ օլուպ տիւննեայա հոյաթ վէրէն տիր' տէտի:
 34 Իմտի անա' Եա Բապպ, պիգէ պու էքմէյի տաիմա
 35 վէր' տէտիլէր: Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի'
 Օլ հոյաթ էքմէյի պէն իմ, պանա կէլէն ապա ա.
 ճըգմոյաճագ, վէ պանա իման էտէն ապա սուսա.
 36 մոյաճագ տըր: Լաքին սիգէ տէտիմ' քի' պէնի հէմ
 37 կէօրտիւնիւզ, հէմ տէ իման էթմէյօրսընըզ: փէ.
 տէրին պիլճիւմիէ պանա վէրտիյի պանա կէլէր.
 38 վէ պանա կէլէնի ապա տըշարը աթմամ: Զիրա
 քէնտի իրատէթիմի տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ
 էտէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իւզըն սէմատան
 39 նիւզուլ էթտիմ: Վէ պէնի իրսալ էտէն փէտէ.
 րին իրատէթի պու տըր քի' պիլճիւմիէ պանա վէր.
 տիյինտէն հիշ պիրինի. զայ' էթմէյիպ, անճագ անը

40 եւ վմ իւլ տխրտե իհեա ետէյիմ: Վէ պէնի իր-
սալ ետէնին իրատեթի պու տըր քի՝ Օղլու կե-
րիւպ անա իման ետէն հեր պիր քիմէսնէ հայաթը
էպետիյէյէ մալիք օլա, պէն տախի անը եւ վմ իւլ
տխրտե իհեա ետէյիմ:

41 Պուսուս իւղէրինէ Եէհուտիլէր՝ Սէմատան էնէն
էքմէք պէն իմ՝ տէտիյի իչիւն անըն հագգընտա

42 սեյլէնէրէք, Պու քիմնէ Յիսուս Իպն ի Եուսուֆ
տէյի^օլ մի՝ քի պիղ անըն փէտերի իլէ վալիտէսի-
նի պիլիլիլ. պու հալտէ նա^օսըլ՝ Սէմատան նիւ-

43 զուլ էթաիմ՝ տէյօր՝ տէտիլէր: Վէ Յիսուս ան-
լէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Պէյնինիլտէ սեյլէնմէյին.

44 Պէնի իրսալ ետէն Փէտեր անը չէքմէյինճէ՝ պիր
քիմնէ պանա կէլէմէզ, պէն տախի անը եւ վմ իւլ

45 տխրտե իհեա ետէճէյիմ: Ճիւմլէսի Ալլահ թարտ-
ֆընտան թա՛լիմ՝ օլունմուշ օլաճաղլար՝ տէյիւ
փէյլամպէրլէրտէ մուհարրէր տիր. պունա պինսէն
Փէտերտէն հեր իշիտիպ էօյրէնէն պանա կէլիր:

46 Տէյիլ քի պիր քիմնէ Փէտերի կէօրմիւշ տիր, իւ-
լա Ալլահ թարաֆընտան օլան զաթ Փէտերի կէօր-

47 միւշ տիր: Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ պանա իման ետէն հայաթը էպետիյէյէ մալիք

48 տիր: Հայաթ էքմէյի պէն իմ: (49) Էճաաաընըզ
50 պէրրիյէտէ մէննի եէյիպ վէֆաթ էթաիլէր: Սէմա-

տան նաղիլ օլան էքմէք պու տըր, թա քի անտէն
51 պիր քիմէսնէ եէյիպ տէ վէֆաթ էթմէյէ: Սէմատան

նիւղուլ էտիպ՝ հայ օլան էքմէք պէն իմ: Էյէր պիր
քիմնէ պու էքմէքտէն եէրսէ, իլ էլ էպտ եաշա-
յաճագ տըր. վէ պէնիմ վէրէճէյիմ էքմէք տիւն-
եանըն հայաթը իչիւն վէրէճէյիմ թէնիմ տիր:

- 52 Իմախ Եկհուտիւր՝ Պու առեմ նէ՞ ճիհէթլէ թէ.
 նինի եեմէմիզ իչլուն վերէ պիլիբ՝ տէյիւ պէյնլէ.
- 53 րինտէ մուարապա էթտիլէր : Յիսուս տախի անլէ.
 րէ տէտի քի՝ Հազիգաթէն , Հազիգաթէն սիզէ
 տէրիմ քի՝ էյեր Իպն իւլ ինսանըն թէնինի եեմէ.
 յիպ գանընը իչմէզսէնիզ , քէնտինիզտէ Հայաթ ու
- 54 մազ , Պէնիմ՝ թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէն՝ Հայաթ ք
 էպէտիյէյէ մալիք տիր , պէն տախի անը եեվմ իւլ
- 55 ասիրտէ իհեա էտէճէյիմ , Զիրա թէնիմ՝ Հազիգա.
 թէն թա՛ւամ տըր , վէ գանըմ՝ Հազիգաթէն շուրպ
- 56 տըր : Թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէն պէնտէ , պէն
- 57 տախի անտէ սաքին օլըւրըմ : Հայ օլան փէտէր պէ.
 նի իրսալ էտիպ , պէն տախի փէտէրին սէպէպիյլէ
 Հայաթտա օլաըղըմ միսիլլիւ , պէնի եէյէն տախի
- 58 պէնիմ սէպէպիլլէ Հայաթտա օլաճադ տըր : Սէ.
 մատան նազիլ օլան էքմէք պու տըր . էճտատընըզ
 մէննի եէյիպ վէֆաթ էթտիլէրի կիպի տէյիլ տիր .
 պու էքմէյի եէյէն իլ էլ էպէտ Հայաթտա օլաճադ
 տըր :
- 59 Պու շէյլէրի ֆէֆընահումտա թա՛լիմ էտէրէք ,
 սինաղօղտա սէօյլէտի :
- 60 Վէ շայիրալէրինտէն նիչլէրի պուշու իշիթալիք.
 լէրինտէ , Պու սէօզ աղըր տըր , պուշու քի՞մ
- 61 տինկէյէ պիլիբ՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս շայիրալէ.
 րինին պուշուն իւզէրինէ սէօյլէնտիլլէրինի քէնտի
 տէրուշինտէ պիլմէքլէ , անլէրէ խիթապէն՝ Սիզի
- 62 պու շէյ սիւրչտիւրի՞ւյօր մը . էյեր Իպն իւլ ինսա.
 նըն մուգատտէմա օլաըղը մահալէ 'ուրուճ էթտի.
- 63 յինի կէօրիւրսէնիզ . . . Իհեա էտէն րուհ տըր ,
 թէն հիչ պիր ֆախտէ էթմէզ . պէնիմ սիզէ սէօյ.

- 61 Լէտիյիմ սեօղէր բուհ վէ հոյաթ տըր : Լաքին սիզտէն պա՛ղը ինանմայան քիմնէլէր վար տըր՝ տէտի . չիւնքի Յիսուս ինանմայանլար քիմլէր օլտըղընը՝ վէ քէնտինի էլէ վէրէճէք օլտն քիմ իտիյինի իպթիտա .
- 63 տէն պիլիբ իտի : Վէ տախի , Պունուն իչիւն օիղէ՝ հիչ քիմնէ Փէտերիմ թարաֆընտան քէնտինէ վէրիլ-մէտիքճէ պանա կէլէմէզ՝ տէյիւ սէջլէտիմ , տէտի :
- 66 Պունուն իւղէրինէ շայիրտլէրինտէն նիլէլէրի կէրի չէքիլիպ՝ արթըզ անընլէ պէրապէր կէզմէզլէր
- 67 իտի : Խմոի Յիսուս օն իքիլէրէ՝ Սի՞զ տախի մի կիթ-
- 68 մէք իպթէրսինիզ՝ տէտի : Սիմ՝օն Պէտրոս անա ճէ-վապէն՝ Եա Բապպ , քիմէ՞ կիտէլիմ , հոյաթը
- 69 էպտիյէ սեօղէրի սէնտէ տիբ : Պիզ տախի իման էտիպ , Իպնուլլահ [իւ հոյ] Մէսիհ սէն իտիյինի
- 70 պիլտիք՝ տէտի : Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Պէն սիզ օն իքիլէրի ինթիխապ է՞թմէտիմ մի , վէ սիզտէն
- 71 պիլի շէյթան տըր՝ տէտի : Վէ պունու Սիմ՝օն օղ-լու Իսխարիօթի Եէհուտա հազգընտա սէջլէր իտի . զիրա պու քիմէսնէ օն իքիլէրտէն պիլի իքէն՝ անը էլէ վէրէճէք իտի :

ՊԱՊ 7

- 1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնկրա՝ Յիսուս ճէլիլտէ կէ-ղէր իտի . զիրա Եէհուտիլէր գաթլինէ գաստ էթ-տիքլէրի իչիւն , Եէհուտիյէտէ կէզմէք իսթէմէզ իտի :
- 2 Վէ Եէհուտիլէրին խայմէ պայրամը էազըն օլ-
- 3 մաղէ , Գարնտաշլարը անա՝ Շոյիրտլէրինն տախի իչլէտիյին՝ ամէլլէրի կէօրմէլէրի իչիւն պուրատան

- 4 չըզբազ, Եհնուարիյէյէ կիթ . Զիրա հիչ պիր քիմնէ
 քէնտիսի աշիքեար օլմագ իւթէր իքէն, կիլլիճէ պիր
 շէյ իշլէմէզ . էյէր պուշլարը իշլէրսէն, քէնտիսի
 5 տիւնեայա իղհար էյլէ՝ տէտիլէր : Զիրա գարնտաշ-
 6 լարը պիլէ անա իման էթմէզլէր խտի : Վէ Յիսուս
 անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ վագթըմ տահա կէլմէ-
 տի, Փագաթ սիզին վագթընը տաիմա հազըր տըր,
 7 Տիւնեա սիղէ պուզզ էտէմէզ, ամմա պանա պուզզ
 էտէր . չիւնքի պէն անըն հագգընտա՝ ա՛մալինին
 8 Փասիտ օլարղընա շէհատէթ էտէրիմ : Սիզ պու
 պայրամա չըզըն . պէն պու պայրամա [տահա] չըզ-
 մամ . զիրա պէնիմ վագթըմ տահա թէմամ օլմա-
 9 մըշ տըր : Վէ անլէրէ պու շէյլէրի սէյլէյիպ՝ ձէ-
 10 լիւտ գալտը : Ամմա գարնտաշլարը չըգտըգտան
 սօնկրա, օլ զէման քէնտիսի աշիքեար օլմայարագ,
 կիղլիճէ կիպի պայրամա չըգտըր :
 11 Եհնուարիլէր տտիսի անը պայրամա աբայըպ, Նէ-
 12 րէտէ տիր՝ տէրլէր խտի : Վէ անըն հագգընտա խալ-
 գըն արատընտա չօգ գիլ ու գալ վագթ՝ օլարագ,
 պա՛ղըլարը՝ Սալիհ տիր՝ տէյիպ, տիկէրլէրի տէ՝
 13 Խայր, անճագ խալգը իղլալ էտիյօր՝ տէրլէր խտի :
 14 Ամմա Եհնուարիլէրին գօրգուընտան նաշի պիր քիմ-
 սէ՝ ալէնէն անըն լագըրտընըն էթմէզ խտի :
 15 Վէ արթըգ պայրամըն նըաֆը օլտըգտա, Յիսուս
 16 հէյքէլէ չըզբազ թա՛լիմ էտէր խտի : Վէ Եհնուարի-
 լէր թէ՛աճճիւպ էտէրէք՝ Պու քիմնէ միւթէ՛ալլիմ
 տէյիլ իքէն, քիթապլարը նա՞ղըլ պիլիլ՝ տէտիլէր,
 17 Յիսուս տաիսի անլէրէ ճէվագէն՝ Պէնիմ թա՛լիմիմ
 քէնտիմին տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէնին
 18 տիր : Էյէր պիր քիմնէ անըն իրատէթինի իճրպ

- էթմէք իսթէրուէ , պու թա'լիմ Սլաւատա՞ն մը օլ-
տըղընը վէ ետխօտ պէն քէնտիլիյիմտէն մի սեյլէ-
18 տիյիմի պիլէճէք տիր : Գէնտիլիյինտէն սեյլէյէն
քէնտի 'իզզէթինի արար : ամմա քէնտինի իրսալ
էտէնին 'իզզէթինի արայան հադգ տըր , վէ անտէ
19 հադգաղղըզ եօդ տըր : Մուսա սիզէ շէրի'աթը վէ՞ր-
մէտի մի , վէ սիզտէն հիչ քիմնէ շէրի'աթը իճրա
20 էթմէզ . նի՞չիւն գաթլիմի արայօրսընը՝ տէտի'խալզ
տախի' Մէճնուէն սըն , սէնին գաթլինի քի՞մ արայօր՝
21 տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր : Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
Պիր իշ իշլէտիմ , վէ ճիւմլէնիզ թէ'աճճիւպ էտիւ-
22 յօրսընը : Մուսա սիզէ խիթանը վլէրաի , (պու
տախի Մուսատան տէյիլ տիր , անճադ էճտատտան
տըր ,) վէ սիզ սէպթ կիւնիւ ատէմ խաթն էտէր-
23 սինիզ , էյէր Մուսանըն շէրի'աթը նադղ օլունմա-
մադ իչիւն՝ սէպթ կիւնիւ ատէմ խաթն օլունսը-
սա , սէպթ կիւնիւ պիր ատէմէ քեամիլէն սըհհաթ
24 վէրտիլիմ իչիւն պանա տարըլըյօրմըսընը : Մու-
րէթ ի զահրէյէ կէօրէ հիւքմ էթմէյին , անճադ
25 'ատալէթէ կէօրէ հիւքմ էյլէյին՝ տէտի : Օլ զէման
Երուշալիմիլէրաէն պա'ղըլարը տէրլէր իտի քի' Գաթ-
26 լինի տրատըզլարը պու տէյի՞լ մի տիր : Վէ իշթէ
'ալէնէն սեյլէյօր , վէ անա հիչ պիր շէյ տէմէյօր-
լար . 'աճէպա ըէիսլէր պունուէն հադիգաթէն Մէսիհ
27 իտիյինի եադինէն պիլտիլէ՞ր մի : Լաքին պիզ պու-
նուէն ներէտէն օլտըղընը պիլիբիզ . ամմա Մէսիհ
կէլտիյի զէման՝ ներէտէն օլտըղընը քիմնէ պիլմէզ :
28 Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա'լիմ էտէր իքէն , նիտտ
էտէրէք՝ Հէմ պէնի պիլիբսինիզ , վէ հէմտէ ներէ-
տէն օլտըղմը պիլիբսինիզ . վէ պէն քէնտիլիյիմտէն

- կելմէտիմ, ֆազաթ պէնի իրսալ էտէն հազգ տըր.
- 29 քի սիզ անը պիլմէղսինիզ, Պէն անը պիլիբիմ, զըրա
պէն անտէն իմ, վէ հէմ պէնի օ իրսալ էյլէտի՝ տէ.
- 30 տի: Պոռնուն իւղէրինէ անը թուլթմաղա դասա
էթտիլէր իսէ տէ, հիչ պիր քիմսէ անա էլ ուզաթ.
մասը, չիւնքի անըն վազթը տահա կէլմէմիշ իտի:
- 31 Վէ խալգատոն նիչէլէրի անա իման էտիպ, Մէսիհ
կէլտիյի զէման՝ պոռնուն իճրա էթտիյի միւլճի.
ղաթտան զիյատէ՞ մի էտէճէք՝ տէտիլէր:
- 32 Ֆէրիսիլէր խալգըն անըն հազգընտա պու միսիլլիւ
գիլ ու գալ էթտիյինի իշիտիպ՝ ֆէրիսիլէր իլէ
պաշ քիտհինլէր անը թուլթմազ իւզրէ մէմուլըր
- 33 կէօնտէրտիլէր: Վէ Յիսուս պոռնըրա՝ Տահա պիր
աղ միւտտէթ սիզինլէ պերապէր իմ, պա՛տէհու
- 34 պէնի իրսալ էտէնէ կիտէրիմ: Սիզ պէնի տրայըպ
տա պուլլամայաճազօրնըզ, վէ պէնիմ պուլլունտը.
- 35 զըմ հէրէ սիզ կէլմէղսինիզ՝ տէտի: Պոռնուն իւ
զէրինէ Եէհուտիլէր պիրիպիրինէ՝ Պու նէ՞րէյէ կի.
տէճէք տիր քի պիզ քէնտինի պուլլամայաճաղըզ.
՛աճէպա Եունանիլէր իչինէ տաղըլմըշ օլանլարա կի.
- 36 տիպ տէ, Եունանիլէրէ՞ մի թա՛լիմ էտէճէք: Պէնի
տրայըպ տա պուլլամայաճազօրնըզ, վէ պէնիմ պու.
լլունտըղըմ հէրէ սիզ կէլմէղսինիզ՝ տէտիյի պու.
քէլլամ նէ՞ տիր՝ տէտիլէր:
- 37 Վէ պոյրամըն ոօն վէ պէջիւք կիւնիւնտէ Յիւ
սուս տուրուպ նիտա էտէրէք, Էյր պիր քիմսէ
- 38 սուսամըշ իսէ, պանա կէլիպ իչսին: Հէր քիմ քի
պանա իման էտէրսէ, քիթապըն պույուլըրը
վէճհլէ պաթնընտան տիրի սու ըրմազլարը ճէրեան
- 39 էտէճէք տիր՝ տէտի: Պոռնու տախի քէնտինէ իման

- ետեղներին ալաճագլարը Բուհուն հագգընտա սեջ-
 լեաի . զիրա Յիսուս հենուղ իճլալ օլունմատըղը ի-
 չին , Բուհ իւլ Գուտս տահա լեւելի տէյիլ խաի :
 40 խալգտան նիչէլէրի պու սեօղիւ իշիթաիքլէրինտէ՝
 Գիլ հագիգէ պու օլ փէյղամպէր տիր՝ տէտիլէր :
 41 Պաշգալարը՝ Պու Մէսիհ տիր՝ տէտիլէր . զայրիլէրի
 42 իսէ՝ Ես Մէսիհ ճէլիւտէ՞ն մի կէլիւր . Մէսիհ Տա-
 ուտըն նէսլինտէն վէ Տաուտըն օլտըղը Պէյթլէհէմ
 նամ՝ քէյտէն կէլիւր տէյիւ քիթապ պույուրմա՞ղ
 43 մը՝ տէտիլէր : Պէյլէճէ անըն հագգընտա խալգ
 44 պէյնինտէ իսթիլաֆ վուգու՝ պուլտու : Վէ ան-
 լէրտէն պա՛ղըսը անը թութմադ իսթէտիլէր իսէ տէ,
 հիչ քիմնէ անա ել ուղաթմատը :
 45 Վէ մէմուրլար պաշ քէտհինլէր իլէ Ֆէրիսիլէրին
 եանընա կէլաիքլէրինտէ , անլէրէ՝ Նի՞չիւն անը կէ-
 46 թիրմէտինիլ՝ տէտիլէր : Մէմուրլար ճէվապէն՝ Պու
 տտէմ՝ կիպի ապլա պիր քիմնէ սէյլէմէմիշ տիր՝ տէ-
 47 տիլէր : Վէ պուհոււն իւղէրինէ Ֆէրիսիլէր անլէրէ
 48 ճէվապէն՝ Սի՞ղ տէ մի ալտունտընը . Բէիսլէրտէն
 եաիօտ Ֆէրիսիլէրտէն պիր քիմնէ տնա իման էթաի՞
 49 մի . Ամմա շէրի՛աթը պիլմէյէն պու խալգ մէլ՛ուն
 50 տըր՝ տէտիլէր : Կէճէլէյին անըն եանընա կէլմիշ օլան
 51 Նիգօտիմոս անլէրտէն պիրի օլմաղլէ , անլէրէ՝ Ս-
 ճէպա պիղիմ՝ շէրի՛աթըմըղ պիր ատէմի էվլէլա
 տինկէլիպ նէ էթտիլինի անկլամայընճա , հիւքմ
 52 էաէ՞ր մի՝ տէտի : Պուհա ճէվապէն՝ Սէ՞ն տէ մի
 ճէլիւտէն սին . թահգիդ էյլէ վէ պապ քի ճէլիւտէն
 53 փէյղամպէր զուհուր էթմէմիշ տիր՝ տէտիլէր : Վէ
 հէր քէս քէնտի էվլինէ կիթաի :

ՊԱՊ 8

- 1 Վէ Զիտուս Զէյթուն տաղընա կիթտի : (2) Վէ
 'ալ էս սահար թէքրար հէյբէլէ կիտիպ' պիւթիւն
 գալմ' եանընա կէլմէքտէ օլարագ , օթուրուպ ան .
- 3 Լէրէ թա'լիմ' էտէր իտի : Վէ 'ուլէմա իլէ ֆէրիսի .
 Լէր զինասա թութուլմուշ պիր գարը անըն եանընա
- 4 կէթիրիպ' օրթատա տուրտուրագ , Անա' Եա
 մու'ալլիմ' , պու գարը իրթիքեապը զինա ֆի'իլին .
- 5 տէ թութուլտու : Վէ Մուսա շէրի'աթաա պիզէ
 պէյլէ քիմնէլէրին րէճմ' օլունմասընը էմր էթտի .
- 6 սէն նէ' տէրսին' տէտիլէր : Իթթիհամընա պէր էե-
 'իլէ պուլմագ իւզրէ , անը թէճրիւպէ իչիւն պուշու
 ուէյլէտիլէր . Լաքին Զիտուս էյիլիպ' փարմաղը իլէ
- 7 եէրէ եաղը եաղար իտի : Վէ անա մուսըրրանէ
 սուալ էթմէլէրիլէ , տօղրուլուպ անլէրէ' Սիլտէն
 հանկըսը պիկիւնահ իսէ , անըն իւզէրինէ էվվէլա
- 8 թաշը օաթսըն' տէտի : Վէ եինէ էյիլիպ եէրէ եաղը
- 9 եաղար իտի : Վէ պուշու իշիթաիքլէրինտէ , զա-
 միրլէրինտէն իլգամ' օլունարագ , իթիյարլարտան
 պաշլալըպ էն սօնկրաքիլէրէ վարընճայտտէք , պի-
 ռէր պիրէր չըգտըլար . վէ Զիտուս եալընըզ գալտը .
- 10 գարը տաիի օրթատա տուրույօր իտի : Վէ Զիտուս
 տօղրուլուպ գարըտան մա'տա պիր քիմնէյի կէօր-
 մէմէքլէ , անա' Էյ գարը , օլ միւտտա'իլէրին նէ' .
 րէտէ տիր , հիչ պիրի 'ալէյհինէ հիւքմ' է'թմէտի
- 11 մի' տէտի : Օլ տաիի' Հիչ պիրի , Էֆէնտի , տէ-
 մէսիլլէ , Զիտուս անա' Պէն տաիի 'ալէյհինէ հիւքմ'
 էթմէմ' . կիթ , արթըզ կիւնահ իլլէմէ' տէտի :

- 12 Վէ երնէ Զիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Պէն տիւն-
եանըն նուրու իմ , պսնա թապի՝ օլան զուլմէթ-
տէ եիւրիւմէյիպ , ահադ նուր Ը հայաթա մալիք
- 13 օլաճադ ալը՝ տէտի : Զերիսիլէր տախի անա՝ Սէն
քէնտի հազգընտա շէհատէթ էտէրսին , սէնին շէ-
- 14 հատէթին հադդ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր : Զիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Հէր նէ գատար պէն քէնտի
հադգըմտա շէհատէթ էտէրսէմ տէ , շէհատէթիմ
հազգ ալը , զիրա ներէտէն կէլտիյիմի վէ ներէյէ
կիտէճէյիմի պիլիբիմ . սիզ իտէ ներէտէն կէլտի-
- 15 յիմի եա ներէյէ կիտէճէյիմի պիլմէզսինիլ : Սիզ
ճիսմանիճէ հիւքմ էտէրսինիլ . պէն հիչ քիմսէյի
- 16 հիւքմ էթմէմ : Վէ էյէր պէն հիւքմ էթմէմ տէ ,
պէնիմ հիւքմիւմ՝ հազգ ալը . զիրա եալընըդ տէ-
յիլ իմ , ամմա պէն վէ պէնի իրսալ էտէն փէտէր
- 17 պէրապէր էլ : Վէ իքի ատէմին շէհատէթի հազգ
օլալըլ շէրի՝աթընըզտա տախի մուհարրէր տիր :
- 18 Պէն քէնտի հազգըմտա շէհատէթ էտէրիմ . պէնի
իրսալ էտէն փէտէր տախի պէնիմ հազգըմտա շէ-
- 19 հատէթ էտէր՝ տէտի : Օլ վադըթ անա՝ փէտէրին
նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր . Զիսուս՝ Նէ՝ պէնի նէ տէ
փէտէրիմի պիլիբսինիլ . էյէր պէնի պիլմէյիտինիլ ,
փէտէրիմի տախի պիլիբ իտինիլ՝ տէյիւ ճէվապ վէր-
տի :
- 20 Զիսուս պու սէօզլէրի հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր
իքէն՝ խազինէտէ սէյլէտի . վէ անը հիչ քիմսէ
թուլթմատը , զիրա վադըթ տահա կէլմէմիշ իտի :
- 21 Պա՛տէհու Զիսուս թէքրար անլէրէ խիթապէն՝
Պէն կիտէրիմ վէ պէնի արսյըպ տա կիւնահընըզտա
էօլէճէքսինիլ . պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէ-

- 22 Լէմէզսինիզ՝ տէտի : Պուռնուն իւղէրինէ Եէհուտի-
լէր՝ Աճէպա քէնտի քէնտինի եօլտիւրէճէ՞ք մի
տիր քի՝ Պէնիմ՝ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէլէմէզ-
- 23 սինիզ տէյօր՝ տէտիլէր : Օլ տախի անլէրէ՝ Սիզ
աշաղըտան սընըզ , պէն եօգարըտան իմ . սիզ
պու տիւնեատան սընըզ , պէն պու տիւնեատան
- 24 տէյիլ իմ : Պու Էճիլտէն սիզէ՝ Կիւնաշլարընըզտա
եօլէճէքսինիզ՝ տէտիմ . զիրա էյէր պէն իտիյիմէ
ինանմաղսանըզ , կիւնաշլարընըզտա եօլէճէքսինիզ՝
- 25 տէտի : Պուռնուն իւղէրինէ անա՝ Սէն քի՞մ սին՝
տէտիլէր . Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ եվլէլ-
տէն պէրու հէման սիզէ սէջլէտիյիմ զաթ իմ :
- 26 Սիզին հադգընըզտա սէջլէմէյէ վէ հիւքմ էթմէյէ
չօդ շէյլէրիմ վար . լաքին պէնի իրսուլ էտէն հադգ
արը . վէ պէն տիւնեայա անտէն իշիթաիյիմ շէյ-
- 27 լէրի սէջլէրիմ : Անլէր քէնտիլէրինէ Փէտէր հադ-
գընտա սէջլէտիյինի անկլամատըլար :
- 28 Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Իպն իւլ ինսանը
եիւքսէյէ գալտըրտըղընըզտա , պէն իտիյիմի վէ
քէնտիլիյիմտէն հիչ պիր շէյ էթմէյիպ , լաքին Փէ-
տէրիմին պանա թա՛լիմ էթաիյի իւզրէ՝ պու շէյ-
- 29 լէրի սէջլէտիյիմի պիլէճէքսինիզ : Վէ պէնի իրսուլ
էտէն պէնիմէ պէրապէր տիր . Փէտէր պէնի եալը-
նըզ պրադմատը , չիւնքի պէն տաիմա անըն ըիզասը
օլան շէյլէրի իճրա էտէրիմ՝ տէտի :
- 30 Պու շէյլէրի սէջլէր իքէն՝ չօդ քիմսէլէր անա
- 31 իման էթաիլէր : Օլ վադըթ Յիսուս քէնտինէ իման
էտէն Եէհուտիլէրէ խիթապէն՝ Էյէր սիզ պէնիմ
քէլամըմտա դալըրսանըզ , Փիլհադիդէ շոյիրտլէ-
- 32 ըիմ օլուպ՝ Հադիդաթը պիլէճէքսինիզ , հադիդաթ

- 33 տախի սիզի ազատ էտեճէք տիր՝ տէտի : Անա՝ Պիզ
իպրահիմ՝ զիւրրիյէթի իզ, վէ հիւ պիր վագըթ
քիմնէյէ գուլլուգ էթմէտիք . սէն նա՞սը՝ Ազատ
օլաճագսընը՝ տէյօրսըն տէյիւ ճէվապ վէրտիէր :
- 34 Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն , հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ հէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ ,
- 35 կիւնահըն գուլլու տըր : Գուլ տախի խանէտէ իլ էլ
էպէտ պագի դալմայըպ՝ օղուլ իլ էլ էպէտ գալըր :
- 36 Իմտի էյէր Օղուլ սիզի ազատ էտէրսէ , ֆիլ վա-
- 37 գը՝ ազատ օլաճագսընը : Իպրահիմ՝ զիւրրիյէթի
օլտըղընը պիլիրիմ . ամմա գաթիլիմի արայօրսընը ,
չիւնքի քէլամըմ տէրուհինիզտէ եէր թուլթայօր :
- 38 Պէն փէտէրիմին նէղտինտէ կէօրտիւլիւմիւ սէյլէ-
րիմ , սիզ տախի փէտէրինիզ եանընտա կէօրտիւ-
- 39 յիւնիւզ շէյլէրի եափարսընը՝ տէտի : Անա ճէ-
վապէն՝ Պիզիմ փէտէրիմիզ Իպրահիմ տիր՝ տէտի-
լէր . Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Իպրահիմին էվա-
տը օլսայըտընը , Իպրահիմին 'ամէլլէրի իլէ 'ամիլ
- 40 օլուր իտինիլ . Ֆագաթ շիմտի պէնիմ՝ եա՛նի Աւ-
լահ թարաֆընտան իշիթտիյիմ հագիգաթը սիզէ
սէյլէյէն պիր ասէմին գաթիլինի արայօրսընը .
- 41 Իպրահիմ պունու եափմատը : Սիզ փէտէրինիզին
'ամէլլէրի իլէ 'ամիլ օլուրսընը . իմտի անա՝ Պիզ
վէլէտ ի զինա տէյիլիզ , պիզիմ պիր փէտէրիմիզ
- 42 վար , օ տա Ալլահ տըր՝ տէտիլէր : Յիսուս տախի
անլէրէ տէտի քի՝ Էյէր Ալլահ փէտէրինիզ օլսայըտը ,
պէնի սէվէր իտինիլ , չիւնքի պէն Ալլահտան խու-
րուճ էտիպ կէլտիմ . զիրա քէնտիլիյիմտէն կէլմէ-
- 43 տիմ , յաքին պէնի օ իրալ էթտի : Դի՞չիւն պէ-
նիմ՝ սէօղիւմիւ անկլամայօրսընը . չիւնքի պէնիմ՝

- 44 քելամբմը տին՝ լէյէմէզտինիզ : Սիզ պապանըզ շէյ-
թանտան սընըզ , վէ պապանըզն շէհվէթլէրինի
ֆի'իլէ կէթիրմէք իսթէրսինիզ . օ իպթիտատէն
պերու գաթիլ իտի , վէ հագիգաթաա սէպաթ
էթմէտի , զիրա անտէ հագիգաթ եօզ տըր . եա-
լան սէյլէտիյի վադըթ' քէնտի շէյլէրինտէն սէյ-
լէր . զիրա եալանճը վէ եալան պապասը տըր :
- 45 Ամնա պէն հագիգաթը սէյլէտիյիմ իլիւն՝ պա-
46 նա ինանմազսընըզ : Սիզտէն քի՞մ իւզէրիմտէ
կիւնաս հասպաթ էտէ պիլիւր . վէ հագիգաթը սէյ-
47 լէյօր իսէմ , նի՞չիւն պոնա ինանմազսընըզ : Աւ-
լահտան օլան՝ Ալլահն քելամլարընը տինլէր . սիզ
48 Ալլահտան օլամտըղընըզտան տինկլէմէզսինիզ , Եէ-
հուտիլէր սնա ճէվապէն՝ Սանա Սամարիայը վէ
մէճնուէն տէտիյիմիզ տօղըու տէյի՞լ մի՝ տէտիլէր :
- 49 Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն մէճնուէն տէյիլ իմ , լաքին
փէտէրիմէ հիւրմէթ էտէրիմ , սիզ իսէ պէնի թահ-
50 դիր էտիյօրսընըզ : Վէ պէն քէնտի 'իզզէթիմի ա-
51 րամոմ . աւը արայըպ հիւքմ էտէն վար տըր , Հա-
գիգաթէն , հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ էյէր
պիր քիմնէ պէնիմ քելամբմը հըֆլ էտէրսէ , իւ էլ
52 էպէտ էօլիւմ կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտի : Օլ վադըթ
Եէհուտիլէր անա՝ Մէճնուէն օլտըղընը շիմտի պիլի-
րիզ . իպրահիմ վէ փէյլամպէրլէր վէֆաթ էթտի-
լէր , վէ սէն՝ էյէր պիր քիմնէ պէնիմ քելամբմը
հըֆլ էտէրսէ , իւ էլ էպէտ էօլիւմ թաթմնյաճագ՝
53 տէյօրսըն , Սէն միւթէվէֆֆա փէտէրիմիզ իպրա-
հիմտէն պէյիլէք մի սին . փէյլամպէրլէր տախի
վէֆաթ էթտիլէր . սէն քէնտինի քի՞մ 'ատա է-
54 տիյօրսըն՝ տէտիլէր : Յիսուս ճէվապէն՝ էյէր պէն

քէնտիմի թա'ղիղ էտերսէմ, 'իզղէթիմ պիր շէյ
տէյիլ տիր, պէնի թա'ղիղ էտէն՝ փէտերիմ տիր,
քի սիղ անըն հագգընտա Ալլահըմըղ արո՛ տէյօր-
55 սընըղ. Վէ անը թանըմնագընըղ, ամմա պէն անը
պիլերիմ. վէ անը պիլմէմ տէսէմ, սիզին կիպի եռ-
լանճը օլուբըմ. լաքին անը պիլերիմ վէ անըն քէ-
56 լամընը հըֆղ էտերիմ, փէտերինիղ իպրահիմ պէ-
նիմ կիւնիւմիւ կէօրմէյէ արղուքէշ օլուպ՝ կէօր-
57 տիւ, վէ մէսրուր օլտու: Վէ Եհհուտիլէր անա՛
Տահա էլլի եաշընտա տէյիլ իքէն, իպրահիմ^օ
58 տախի մի կէօրտիւն՝ տէտիլէր: Յիսուս անլէրէ՛
Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՛ իպ-
րահիմ մէվճուտ օլմաղտան ագտէմ պէն մէվճուտ
59 իմ՝ տէտի: Օլ վազըթ իւզէրինէ աթմագ իւզըէ
թաշար գալտըրտըլար, Յիսուս իսէ կիզէնտի, վէ
արալարընտան կէչէրէք, հէյքէլտէն չըղըպ պէջ-
լէճէ կիթտի:

ՊԱՊ 9

1 Վէ կէչէր իքէն, անատան տօղմա քէօր պիր տ-
2 տէմ՝ կէօրտիւ: Շայիրտլէրի տախի անա՛ Եա մու-
'աղիմ, պուէուէն քէօր տօղմասընա քէնտիմն^օն մի
եօխսա վալիտէյնինին մի կիւնահ իշլէմէսի սէպէպ
3 օլտու՝ տէյերէք սուալ էթտիլէր: Յիսուս ճէվապէն՝
Նէ՛ անըն վէ նէ տէ վալիտէյնինին կիւնահ իշլէ-
մէսի, ֆագաթ Ալլահըն իշլէրի անտէ պէյան օլուն-
4 մասը իջիւն օլտու: Կիւնտիւղ օլտըգճա պէնի իրաալ
էտէնին իշլէրինի իշլէմէքլէյիմ լաղըմ արը: Կէճէ
5 կէյիր քի՛ օլ ղէման պիր քիմսէ իշ իշլէյէմէղ: Պէն

- տիւնեատա պուլունարգճա, տիւնեանըն նուրը
 6 իմ տէտի: Պու շէյլէրի տէտիքտէ, եէրէ թիւ-
 քիւրիւպ թիւքրիւք իլէ պալլըգ ետփտը, վէ
 պալլըղը տ'մանըն կէօղլէրի իւղէրինէ սիւրիւպ, անա'
 7 կի'թ, Սիլօհա հալվաղընտա (քի իրտալ օլունմուշ
 տէմէք տիր) երլգան տէտի. օլ տախի կիտիպ երլ-
 8 գանտը, վէ կէօրիւր օլտըղը հալտէ կէլտի: Պու
 նուն իւղէրինէ գօնշուլարը վէ անըն քէօր իտիլինի
 էվլէլտէն կէօրէնլէր՝ Օլ օլթուրուպ տիւննճիլիք է-
 9 տէն պու տէյի'լ մի տէտիլէր: Պա'ղըլարը՝ Պու
 տըր, վէ պա'ղըլարը՝ Անա պէնղէր՝ տէտիլէր. քէն-
 10 տիսի՝ Պէն իմ տէտի: Օլ վագըթ անա՝ Սէնին
 11 կէօղլէրին նա'սըլ աչըլտը՝ տէտիլէր: Ա ճէվապ վէ-
 րիպ՝ Յիսուս տէնիլէն պիր ատէմ պալլըգ ետփըպ
 կէօղլէրիմէ սիւրտիւ, վէ պանա՝ Սիլօհա հալվաղընտ
 կիտիպ երլգան տէտի, պէն տախի կիտիպ երլ-
 գանտըղըմտա կէօղլէրիմ կէօրիւր օլտու՝ տէտի:
 12 Անլէր տախի անա՝ Օլ ատէմ նէ'րէտէ տիր՝ տէ-
 տիլէր. Պիլմէմ տէտի:
 13 Օլ մուգատտէմա քէօր օլանը ֆէրիսիլէրէ կէօ-
 14 թիւքտիլէր: Յիսուսուն պալլըղը ետփըպ անըն
 15 կէօլլէրինի աչտըղը ղէման սէպթ կիւնիւ իտի. վէ
 երինէ ֆէրիսիլէր՝ կէօղլէրին նա'սըլ աչըլտը՝ տէյիւ
 անա սուսղ էթտիլէր. օլ տախի անլէրէ՝ կէօղլէրիմէ
 պալլըգ գօտու, երլգանտըմ տա կէօրիւր օլտու՝ տէ-
 16 մէսի իւղէրինէ, Ֆէրիսիլէրտէն պա'ղըլարը տէտիլէր
 քի՝ Պու ատէմ Ալլահտուն տէյիլ տիր, չիւնքի սէպթ
 կիւնիւնէ բի'ոյէթ էթմէղ. պաշգալար՝ կիւնահքետր
 ատէմ պէօլլէ միւ'նիլաթ նա'սըլ ինքա էտէպիլիր՝
 տէտիլէր. պէօլլէնէ արալարընտա իիլթիլաֆ օլտու:

- 17 Թէքրար քէօրէ՝ Սէնին կէօղլէրինի աշտըղընտան աօ-
 լայլը անըն հազգընտա նէօ տէրսին՝ տէտիլէր . օլ
 18 տախի՝ ֆէյղամպեր աիր՝ տէտի : Լաբին Եհհուտի-
 լէր կէօղլէրի աշըլանըն վալիտէյնինի չաղըրընճայա
 դատար, անըն քէօր օլուպ տա կէօղլէրի աշըլտըղընա
 19 ինտնմայարագ , Անլէրէ սուալ էլէ՝ Սիզին օլ քէօր
 տօղտու՝ տէտիլինիզ օղլուներզ պո՞ւ մը տըր . շիմտի
 20 եա նա՞սըլ կէօրիւջօր՝ տէտիլէր : Անըն վալիտէյնի
 անլէրէ ճէվապէն՝ Պու պիլիմ օղլումըզ օլուպ՝ քէօր
 21 տօղտըղընը պիլիբիզ . Ֆազաթ շիմտի նասըլ կէօր-
 տիւլէնիւ պիլմէյիզ . եախօտ անըն կէօղլէրինի
 քիմ՝ աշտըղընը պիզ պիլմէյիզ . քէնտիսի պալիզ
 աիր, անա սուալ էտին, քէնտի հազգընտա քէն-
 22 տիսի սէյլէսին՝ տէտիլէր : Անըն վալիտէյնի Եհ-
 հուտիլէրտէն գօրգաւղարը իչէն պէյլէ սէյլէ-
 տիլէր . զիրա Եհհուտիլէր՝ էյէր զիր քիմնէ անըն
 Մէսիհ օլտըղընը իգրար էտէրսէ , ճէմա՛տթատն
 իխրաճ օլուսմասը իչէն ադտէմճէ պիլ իթթիֆադ
 23 դարար գըլմըշար իտի : Պու սէպէպտէն վալիտէյ-
 նի՝ ֆէնտիսի պալիզ տիր , անա սուալ էտին՝ տէ-
 24 տիլէր : Պա՛տէհու թէքրար մուգաւտտէմա քէօր օլան
 աւտէմի չաղըրըպ , անա՞ Ալլահա համտ էյլէ, պիզ
 օլ ատէմին կիւնահքեար իտիլինի պիլիբիզ՝ տէտի-
 25 լէր . Օլ տախի ճէվապ մլէրիպ՝ կիւնահքեար օլուպ
 օլմաարըղընը պիլմէմ , պիր շէյ պիլիբիմ՝ քի՛ պէն
 26 քէօր իտիմ , շիմտի կէօրիւջօրըմ՝ տէտի : Վէ եինէ
 անա՞ Սանանէ՞ եափտը, կէօղլէրինի նա՞օըլ աշտը՝
 27 տէտիլէր : Օ իսէ անլէրէ՝ Սիզէ սէյլէտիմ վէ իչիթ-
 մէտինիզ , նի՞չիւն թէքրար իչիթմէք իսթէյօրը-
 նըզ , 'աճէպա սի՞զ տէ մի անա շայիրտ օլմադ

- 28 Իսթերսինիդ՝ տէտի : Պուշլար անա շէթմ էտիպ՝
Անըն շայիրտի սէն սին, պիղ իսէ Մուսաանըն շայիր-
- 29 տի իղ : Պիղ Ալլահըն Մուսայա սեյյէտիյինի պի-
լիւրիղ, ամմա պուշուռն ներէտէն օլտըղընր պիլմէյիլ՝
- 30 տէտիլէր : Օլ ատէմ անլէրէ ճէվապէն՝ Պու 'աճա-
յըպ պիր շէյ տիր . օ պէնիմ կէօղլէրիմի աշմըշ ի-
քէն , սիղ անըն ներէտէն օլտըղընր պիլմէյսինիլ :
- 31 Վէ պիլիւրիղ քի՝ Ալլահ կիւնասքէարլարը տինկլէ-
մէղ, անճապ պիր քիմսէ միւթթագի օլուպ տա՝ ա-
նըն իրաւթիյինի իճրա էթմէք իսթէրոէ , անը տինկ-
- 32 լէր : Պիր քիմսէնին՝ անատան տօղմա քէօրիւն կէօղ-
- 33 լէրինի աշտըղը էղլէտէն պերու իշիտիլմէտի : Էյէր
պու քիմսէ Ալլահտան օլմասայըտը , պիր շէյ էաէ-
- 34 մէղ իտի՝ տէտի : Անա ճէվապէն՝ Սէն քիւլլիյէն
կիւնասլարտա աօղմըշ իքէն , սէ՞ն մի պիղէ թա՝
լիւ՝ էտէսին՝ տէյէրէք , անը թարտ էթտիլէր :
- 35 Յիսուս անը թարտ էթտիլլէրինի իշիթմէքլէ , անը
պուլլուպ՝ Աէն իպնուլլահա իման էտէ՞րմիսին՝ տէ-
- 36 տի : Օլ տախի ճէվապէն՝ Էֆէնտի , քի՞մ տիր քի՝
- 37 անա իման էտէյիմ՝ տէտի : Վէ Յիսուս անա՝ շէմ
անը կէօրտիւն , հէմտէ սէնին իլէ սեյյէշէն օտըր՝
- 38 տէտի : Օլ տախի՝ իման էտէրիմ , էա Բապպ , տէ-
- 39 յէրէք անա սէճտէ էյլէտի : Վէ Յիսուս Պէն հիւքմ
իշիւն պու տիւնեպա կէլտիմ , թա քի կէօրմէ-
- յէնլէր կէօրէլէր , վէ կէօրէնլէր քէօր օլալար՝ տէ-
- 40 տի : Վէ Էանընտա պուլուռնան ֆէրիսիլէրտէն պա՝
ղըղը պու շէյլէրի իշիթտիլլէրինտէ , անա՝ 'Աճէպա
- 41 պի՞ղ տախի մի քէօր իղ՝ տէտիլէր : Յիսուս անլէրէ՝
Էյէր քէօր օլտայըտընըղ , կիւնասընըղ օլմաղ իտի .
ամմա շիմաի՝ կէօրիւյօթըղ տէրսինիլ , անըն իշիւն
կիւնասընըղ պագի տիր՝ տէտի :

ՊԱՊ 10

- 1 Հագիգաթէն , հագիգաթէն սիգէ տերիմ՝ քի՝ գո-
 յունլարն աղլընա գափուտան կիրմէյիպ տէ տիկէր
 2 մահալտէն կիրէն՝ խըրսըզ վէ հարամի տիր : Ամմա
 3 գափուտան կիրէն՝ գոյունլարն չօպանը տըր : Պունա
 տախի գափուճու աչար , վէ գոյունլար անըն սէտա-
 սընը տինկէր . Օլտախի քէնտի գոյունլարընը իսմ-
 4 լէրի իլէ չաղըրըպ՝ անլէրի տըշարը չըգարըր : Վէ
 քէնտի գոյունլարընը չըգարտըղը գէման՝ էօնլէրին-
 ճէ կիտիպ , գոյունլար տախի անըն սէտասընը թա-
 5 նըտըղլարը ճիհէթլէ , արտընճա կիտէրլէր : Ամմա
 եապանճընըն արտընճա կիթմէյիպ՝ անտէն գա-
 չարլար . զիրա եապանճըլարըն սէտասընը թանը-
 մաղլար :
 6 Յիսուս անլէրէ պու թէմնիլի սէյլէտի իսէ տէ ,
 անլէր քէնտիլէրինէ սէյլէտիլի շէյլէրին նէ տէմէք
 7 օլտըղընը ֆէհմ էթմէտիլէր : Վէ Յիսուս թէքրար
 անլէրէ՝ Հագիգաթէն , հագիգաթէն սիգէ տերիմ՝
 8 քի՝ գոյունլարն գափուսու պէն իմ : Պէնտէն էֆ-
 վէլ կէլէնլէրին ճիւմլէսի խըրսըզ վէ հարամի տիրլէր .
 9 ամմա գոյունլար անլէրի տինկէմէտիլէր : Գափու-
 պէն իմ . էյէր պիր քիմսէ պէնտէն կիրէրսէ , խէլաս
 10 օլուր , վէ կիրիպ չըգարադ՝ մէր՝ա պուլուր : խըրսըզ
 չալմադ վէ էօլտիւրմէք վէ թէլէֆ էթմէքտէն զայրի
 պիր սէպէպ իչիւն կէլմէղ . պէն հայաթա մալիք
 օլմալարը , հաթթա զէյատէսիլլէ մալիք օլմա-
 11 լարը իչիւն կէլտիմ : Էյի չօպան պէն իմ , էյի չօ-
 պան գոյունլարն էօլունա ճանընը ֆէտա էտէր ,

- 42 Լաբին գոյունլար քէնտի մալի օլմայըպ' չօպան օլ-
մայան պիր իւճրէթլի քիմնէ դուրառն կէտիյինի
կէօրաիւքտէ, գոյունլարը պրաղըպ գաչար. գուրտ
43 տախի գոյունլարը գափըպ տողըտըր: իւճրէթլի
գաչար, չինքի իւճրէթլի տիր, վէ գոյունլարը
44 վաղիֆէ էտինմէվ: Եյի չօպան պէն իմ, վէ պե-
նիմքիւրի թանըրմ, պէնիմքիւր տախի պէնի
45 թանըրլար: Փէտէր պէնի թանըտըղ միսիլլիւ, պէն
տէ փէտէրի թանըրմ, վէ գոյունլարն եօլունա
46 ճանըմը ֆէտա էտէրիմ: Վէ պէնիմ պու աղըլտան
օլմայան պաշգա գոյունլարմ վար տըր, անլէրի
տախի կէթիւրմէրիյիմ կէրէք տիր. վէ պէնիմ սե-
տամը տինկէյէճէքլէր, վէ պիր սիւրիւ իլէ պիր չօ-
47 պան օլաճադ տըր: Թէքրար ալմադ իւղըէ ճանըմը
48 ֆէտա էթտիյիմ իչին, փէտէր պէնի սէվէր: Անը
պէնտէն քիմնէ ալմաղ, ֆաղաթ պէն քէնտիյիյիմ
տէն ֆէտա էտէրիմ. անը ֆէտա էթմէյէ գուտ-
րէթիմ վար, վէ Թէքրար ալմաղա դուտրէթիմ
վար. պու էմրի փէտէրիմտէն ախղ էյլէտիմ տէ-
տի:
49 Վէ էինէ պու սէօղլէրին սէպէպինտէն Եէհուտի-
20 լէր պէյնինտէ իսթիլաֆ վադը' օլտու: Վէ անլէր-
տէն նիչէլէրի՝ Մէճնուռն վէ տիվանէ տիր, անը նի՞-
21 չին տինկէյօրսընըլ տէրլէր իտի: Տիկէրլէր իսէ՝
Պունլար մէճնուռն սէօղլէրի տէյիլ տիր. ճինն քէօր-
լէրին կէօղլէրինի ալմաղա միւգթէտի՞ր մի տիր՝
տէրլէր իտի:
22 Վէ Երուչալիմտէ հէյէլէն թագտիս պոյրամը օլ-
23 տու, վէ դըշ իտի: Վէ Յիսուս հէյքէլտէ Սուլէյ-
24 մանըն էյվանընտա կէղէր իքէն, Եէհուտիլէր անը

- իհաթէ էտէրէք, տէտիլէր քի՝ Ճանմաղը նե՞ վագ-
 25 թա գատար մոռ'ալլագատա պրագը յօրսն. էյէր Մե-
 անլէրէ ճէվապէն՝ Սիղէ սեցլէտիմ, լաքին ինան-
 մայօրսընըլ. Փէտէրիմին իսմի իլէ իճրա էյլէտիյիմ
 'ամէլլէր պէնիմ հադգըմտա շէհատէթ էտէրէր :
 26 Լաքին սիղ ինանմագսընըլ. զիրա սիղէ տէտիյիմ
 27 կիպի, պէնիմ գոյունլարըմտան տէյիլէնիլ, Պէնիմ
 գոյունլարըմ սէտամլ տինկէրէր, պէն տախի ան-
 28 լէրի թանըրըմ, վէ պէնիմ արտըմճա կէլրէրէր, Վէ
 պէն անլէրէ հայաթը էպէտիյէ վէրիւրիմ, վէ իլ էլ
 էպէտ հէլաք օլմայաճաղլար տըր, վէ անլէրի պէ-
 29 նիմ էլիմանէն քիման գափմայաճագ տըր : Սնէբէ
 պանա վէրէն Փէտէրիմ ճիւմլէտէն պէցիւք տիր,
 վէ Փէտէրիմին էլինտէն քիման գափմաղա գատիր
 30 տէյիլ տիր : Պէն վէ Փէտէր պիր իզ տէտի :
 31 Օլ վագըթ Եէհուտիլէր անը թաշլամագ իւզրէ՝
 32 էինէ թաշլար դալարըտըլար : Յիսուս անլէրէ ճէ-
 վապէն՝ Սիղէ Փէտէրիմ թարաֆընտան նիչէ էյի
 'ամէլլէր կէօթէրտիմ, անլէրին հա՞նկըսը իչիւն
 33 պէնի թաշլայօրսընըլ տէտի : Եէհուտիլէր անա ճէ-
 վապ վէրիպ՝ Սէնի էյի 'ամէլ իչիւն տէյիլ, անճագ
 քիւֆը իչիւն, վէ սէն ինտան իքէն քէնտինի Ալլահ
 մագամընա գօտըղըն իչիւն թաշլարըլ տէտիլէր :
 34 Յիսուս անլէրէ ճէվապ վէրաի քի՝ Շէրի'աթընըտա՝
 Պէն Սիղ իլահլար ոընըլ տէտիմ՝ տէյիլ մոհհարրէր
 35 տէյիլ մի : Էյէր Ալլահըն քէլամընըն վարիտ օլ-
 տըղը քիմսէլէրէ իլահլար տէտի իտէ, (վէ քիթա-
 36 պըն նէսխի մոհհալ տըր,) Փէտէրին թագտիս էտիպ
 տիւնեպա իրսալ էյլէտիյի զաթա, Իպնուլահ իմ՝

- տէտիյի իչիւն սիզ՝ Գի՞ւֆր էտէյօրսըն՝ տէրմիսիւ
 37 նիզ : Էյէր Փէտէրիմին 'ամէլլէրինի իճրա էթմէզ
 38 սէմ, պանա ինանմայըն : Ամմա էյէր իճրա էտէր
 սէմ, պանա ինանմազտանըզ, օլ 'ամէլլէրէ ինանը
 նըլ, Թա քի Փէտէր պէնտէ՝ պէն տախի անտէ ի
 տիյիմի ֆէհմ էտիպ՝ իման էտէսինիզ :
 3) Պուշուռն իւզէրինէ անը ԹուԹմադ իսթէտիլէր
 40 իսէ տէ, էլլէրինտէն գուրթուլտու : Վէ եինէ իր
 տանըն էօթէ Թարաֆընտա, Եուհաննանըն մու
 գատտէմա վաթթիզ էթտիյի մահալէ կիտիպ՝ օ
 41 ըտտա իգամէթ էյլէտի : Վէ նիչէ քիմէլլէր եանը
 նա կէլիպ՝ Ֆիլվադի՝ Եուհաննա հիչ պիր միւ՛ծիզէ
 42 իճրա էթմէտի, Լաքին Եուհաննանըն պուշուռն հադ
 դընտա ճիւմլէ սէօյլէտիյի հագգ իմիշ՝ տէտիլէր
 վէ օրատա նիչէլլէր անա իման էթտիլէր :

ՊԱՊ 11

- 4 Վէ Մէրեհմ իլէ հէմշիրէսի ՄարԹանըն քէօյիւ
 Պէյթ'անիատան՝ Լա'զար նամընտա պիր քիմնէ
 2 խաթա իտի : Վէ գարնտաշը Լա'զար խաթա օ
 լան Մէրեհմ Բապպը խօշ ըտիհալը եադ իլէ մէսհ
 էտիպ՝ ոյադլարընը սաշլարը իլէ սիլմիշ օյան խաթուն
 3 իտի : Իմտի հէմշիրէլլէրի՝ Եա Բապպ, իշթէ սէվտիյին
 քիմնէ խաթա տըր՝ տէյիւ անա խապէր կէօն
 4 տէրտիլէր : Վէ Յիսուս պուշուռ իշիթտիլքաէ,
 Պու էօլիւմ խաթալըզը օլմայըպ, անճագ իպն
 սլլա՛հ անըն վասիթաաշլա թէմճիտ օլուանագ
 5 իւզրէ, Ալլահըն մէճտի իչիւն տիր՝ տէտի : Վէ
 Յիսուս ՄարԹալը վէ հէմշիրէսի իլէ Լա'զարը սէվէր

- 6 իտի : Վէ անըն խոսթա օլտըղընը իշիթտիյինտէ,
 պուլունտըղը մահալտէ իքի կիւն տահա մէքս է-
 7 տիպ՝ Պա՛տէհու շայիրտէրինէ՝ Եինէ Եհհուտիյէյէ
 8 կիտէլիմ՝ տէտի : Շայիրտէրի անա՝ Եա մու՛ալլիմ,
 Եհհուտիյէր սէնի շիմտի Թաշլամաղա դասա էտէ-
 9 յօրլար իտի , Եինէ օրայա՞մը կիտէրսին՝ տէտիլէր :
 10 զիրա պու տիւնեանըն նուրընը կէօրիւր : Ամմա
 էյէր պիր քիմնէ կիւնտիւղ կէզէրսէ՝ սիւրչմէղ .
 11 րա քէնտինտէ նուր եօգ տըր՝ տէտի : Պու շէյլէրի
 սէյլէտիքտէն սօնկրա անլէրէ՝ Տօսթըմըղ Լա՛զար
 ույումըշ տըր , ամմա պէն անը ույտնտըրմաղա կիտի-
 12 յօրըմ՝ տէտի : Շայիրտէրի տախի՝ Եա Բապպ, էյէր
 13 ույումուշ իսէ շիֆա պուլուր՝ տէտիլէր : Լաքին
 Յիսուս վէֆաթը հադղընտա սէյլէմիշ, ամմա ան-
 14 լէր ույգու ույումասընտան պահա էտիյօր զաննըն-
 15 տա իտիլէր : Օլ զէման Յիսուս անլէրէ աշիքեարէ
 16 օլարագ , Լա՛զար վէֆաթ էթմիշ տիր . Վէ օրա-
 տա պուլունմատըղըմա սիզին իշիւն սէվինիրիմ՝ քի՝
 իման էտէսինիզ . Փագաթ Եանընա կիտէլիմ՝ տէտի :
 17 Իքիզ տէնիլէն Թօմա ըէֆիքի պուլունան շայիրտ-
 18 լէրէ՝ Պիզ տախի կիտիպ անընլէ պերապէր վէֆաթ
 էտէլիմ՝ տէտի :
 19 Վէ Յիսուս կէլտիքտէ՝ անը տէօրթ կիւնտէն
 պէրու դապըտա եաթար պուլտու :
 20 Վէ Պէյթ՛անիա Երուշալիմէ Եադըն , Եա՛նի
 Թագրիպէն օն պէշ օգ աթըմը մէսաֆէտէ օրուպ,
 21 Եհհուտիլէրտէն չօգ քիմնէլէր դարնտաշլարընտան
 տօլայը Թա՛ղէյէ իշիւն՝ Մարթա իլէ Մէրեէմին նէղ-

- 20 տինէ կէմիշէր իտի : իմտի Մարթա Յիսուս կէլի-
յօր տէյիւ իշիթտիքտէ , անը իսթիգպալէ չըգտը .
- 21 Մերեւէմ իսէ խանէտէ օթուրույօր իտի : Օլ վա-
գըթ Մարթա Յիսուսա՝ Եա Բապպ , էյէր սէն
պուրատա օլսայըտըն , գարնտաշըմ վէֆաթ էթմէգ
- 22 իսի . Լաքին շիմտի պիլէ Ալլահտան հէր նէ տի .
լէրսէն , Ալլահէն սանա վէրէճէյինի պիլիւրիմ՝ տէ .
- 23 տի : Յիսուս անա՝ Գարնտաշըն գըյամ էտէճէք
24 տիր՝ տէտի : Մարթա անա՝ Պիլիւրիմ քի՝ եէվմ
իւլ ախիրտէ , գըյամէթտէ գըյամ էտէճէք տիր՝
- 25 տէտի : Յիսուս անա՝ Գըյամէթ վէ հայաթ պէն
իմ . պանա իման էտէն ֆէվթ օլսա պիլէ , հայաթ-
- 26 տա օլսադագ տըր . վէ հէր հայաթտա օլուպ՝ պա-
նա իման էտէն իլ էլ էպէտ ֆէվթ օլմայաճադ
- 27 տըր . պունա ինանը՞ մը սըն՝ տէտի : Անա՝ Պէլի,
Եա Բապպ , պէն սէնին տիւնեպա կէլէճէք օլան
Մէսիհ իպնուլլահ իտիյինէ իման էթտիմ՝ տէտի :
- 28 վէ պու շէյլէրի սէյլէտիքտէն սօնկրա , կիտիպ
հէմշիրէսի Մերեւէմի կիզլիճէ չաղըրարադ , Մու՛ալ-
- 29 լիմ կէլտի , վէ սէնի իսթէյօր՝ տէտի : Մէրգուճէ
իշիթտիյի կիպի , 'ալ էլ 'աճէլէ գալգըպ անըն եա .
- 30 նընա կէլտի : Յիսուս իսէ տահա քէյէ կէլմէմիշ
օլուպ՝ Մարթանըն քէնտինէ իսթիգպալէ չըգտը .
- 31 ղը մահալտէ իտի : Խանէտէ Մերեւէմ իլէ պէրա-
պէր օլուպ՝ անա թա՛ղիյէ էտէն Եհնուտիլէր իսէ
մէրգուճէնին 'ալ էլ 'աճէլէ գալգըպ տըշարը չըգ-
տըղընը կէօրտիւլէրիճէտէ , Ալլամագ իչիւն գապ-
րա կիտիյօր՝ տէյէրէք , անըն արալ սըրա կիթտի-
- 32 լէր : Մերեւէմ տախի Յիսուսուն պուլունտըղը մա-
հալէ կէլիպ անը կէօրտիւլէտէ , պաղլարընա գա-

- փանարագ, տնա՝ Եա Բապպ, էյեր սէն պուրա-
 տա օլտայրաքն, գարնտաշըմ վէֆաթ էթմէզ իտի՝
 33 տէտի: Վէ Յիսուս անըն աղլատըղընը, վէ պերա-
 պեր կէլէն Եէհուտիլէրին աղլատըղլարընը կէօր-
 տիւքտէ, տերունինտէն ահ չէքիպ միւզթարիպ օ-
 34 լարագ, Անը նէ՞րէյէ գօտընը՝ տէտի. անա՝
 35 Էֆէնտի, կէլ տէ պագ՝ տէտիլէր: Յիսուս աղլատը:
 36 Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Պագընը անը նէ
 37 տէրէճէ սէվէր իմիլ՝ տէտիլէր: Պա՛գըլար իսէ՝ Ամա-
 նըն կէօղլէրինի աչան պու զաթ պունուն վէֆաթ
 էթմէմէսի իչիւն պիր շէյ եափա՞մաղ մը իտի՝ տէ-
 38 տիլէր: Վէ Յիսուս եինէ տերունինտէն ահ չէքէ-
 րէք, գապրա կէլտի. պու տախի պիր մաղարա օ-
 39 լուպ՝ իւզէրինէ պիր թաշ գօնուլմիշ իտի: Յիսուս՝
 Թաշը գալտըրըն՝ տէտի. միւթէվէֆֆանըն հէմշիրէսի
 Մարթա անա՝ Եա Բապպ, շիմտիյէ գատար թէ-
 'աֆֆիւն էթմիշ տիր, զիրա տէօրթ կիւնլիւք տիր՝
 40 տէտի: Յիսուս անա՝ Էյեր իման էտերսէն, Ալլու-
 հըն ճէլայինի կէօրէճէքսին՝ սանա տէ՞մէտիմ մի,
 41 տէտի: Իմտի [մէյթին եաթտըղը եերտէն] թաշը
 գալտըրտըլար. Յիսուս տախի եօգարըյա նազար
 էտերէք տէտի քի՝ Էյ ֆէտէր, պէնի իսթիճապէթ
 42 էթտիյին իչիւն սանա շիւքը էտերիմ. Պէնի տաի-
 մա իսթիճապէթ էյլէտիյինի պէն պիլիրիտիմ. Լա-
 քին պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ ինսնմալարը ի-
 չիւն՝ էթրաֆըմտա տուրան խաղգ սէպէպինտէն
 43 սէյլէտիմ, Վէ պու շէյլէրի սէյլէտիքտէն սօնկրա,
 պիւլէնտ ալազ իլէ՝ Էյ Լա՛ղար, տըշարը չըգ՝ տէ-
 44 յիւ նիտա էյլէտի: Վէ միւթէվէֆֆա պագլարը իլէ
 էլլէրի քէֆին իլէ պաղը, վէ եիւզիւ մէնտիլ իլէ

- սարքմբշ օլարադ չըգտը . Յիսուս անլերէ՝ Պաղ-
- 45 լարընը չեօղիւպ պրադըն , կիթսին՝ տէտի : Օլ ղէ-
ման Մերեհմին նեղտինէ կէլէն Եհհուտիլերտէն նի-
չէլերի [Յիսուսուն] էթտիլի շէյլերի միւշահէտէ
- 46 էթմէլերիլէ անա իման էթտիլէր : Ամմա պա՛ղը-
լարը Ֆերիսիլերէ վարըպ՝ Յիսուսուն էթտիլի շէյ-
լերի անլէրէ նադլ էթտիլէր :
- 47 Պունուն իւղերինէ պաշ քեահինլէր իլէ Ֆերիսի-
լէր պիր մեճլիս ճէմ՝ էտիպ՝ Պիղ նէ եափայօրըլ՝
ղիրա պու առէմ չոգ միւ՛ճիղաթ իճրա էտիլօր :
- 48 Էյէր անը պէյլէ պրադսադ՝ անա հէր քէս իման
էտիպ , Բոմալըլար տախի կէլիպ՝ հէմ եերիմիղի վէ
- 49 հէմ միլլէթիմիղի գալարըաճադլար՝ տէտիլէր : Վէ
Գայաֆա նամընտա անլերտէն պիրի օլարադ՝ օլ սէ-
նէտէ քեահին ի ա՛ղամ օլտըղը հալտէ , անլերէ՝ Սիղ
- 50 հիչ պիր շէյ պիլմէղսինիղ : Վէ հէմ տախի պիւ-
թիւն միլլէթին հէլաք օլմամասը իչիւն , գալմ եօ-
լընա պիր առէմին էօլմէսի պիղէ Ֆախտէլի օլտըղընը
- 51 տիւշիւնմէղսինիղ՝ տէտի : Վէ պունու քէնտիլի-
յինտէն սէյլէմէտի . Ֆագաթ օլ սէնէտէ քեահին
ի ա՛ղամ օլտըղը հալտէ , միլլէթ իչիւն Յիսուսուն
- 52 էօլլէճէյինի , Վէ եալընըղ օլ միլլէթ իչիւն տէյիլ ,
անճադ տաղըլմբշ օլան էվլատ Ուլլահը պիր եերէ ճէմ՝
էթմէք իչիւն էօլէճէյինի վահի իլէ իսպար էյլէտի :
- 53 Վէ օլ կիւնտէն սօնկրա անըն գաթլինէ մէշվէ-
- 54 րէթ էթտիլէր : Պունուն իչիւն Յիսուս Եհհուտի-
լերին արաաընտա արթըգ՝ ալլէնէն կէզմէյիպ՝ օրա-
տան պերրիլէյէ եադըն պիր մահալէ , եա՛նի Էֆ-
րաիմ նամ շէհրէ վարըպ՝ շայիրալէրի իլէ պերապէր
օրատա իգամէթ էթտի :

35 Վէ Եէհուտիւրին Քըսհը Թեդարրիւպ էթմէքէ՝
 օլ ճիվարտէն չօգ քիմնէլէր քէնտիւրինի Թաթհիւր
 36 իչիւն Քըսհտան եվվէլ Երուշալիմէ չըգտըլար։ Վէ
 Յիսուսու արայարագ, հէյքէլտէ տուրուպ պիրի
 պիրինէ՝ Սիգէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր, 'աճէպա պոյ-
 37 բամա կէ՞լմէյէճէք մի՝ տէրլէր իտի։ Վէ պաշ քեա-
 հինլէր իլէ Ֆերիօիլէր անը Թուլթմագ իչիւն, պիր
 քիմնէ էյէր անըն նէրէտէ օլտըղընը պիլիւսէ, խա-
 պէր վէրսին տէյիւ՝ եմը էթմիշլէր իտի։

ՊԱՊ 12

1 Վէ Յիսուս Քըսհտան ալթըր կիւն եվվէլ, Պէյթ-
 'անիայա, եա'նի վէֆաթ էթմիշ օլուպ տա՝ քէն-
 տիսինին եմլաթտան իհեա էթտիյի Լա'ղարըն պու-
 2 լունտըղը մահալէ կէլտի։ Վէ անա օրատա պիր զի-
 յաֆէթ էթտիլէր, վէ Մարթա խըտմէթ էտիպ՝ Լա'-
 զար տախի անըն իլէ պէրապէր սօֆրատա օթուրան-
 3 լարտան պիրի իտի։ Վէ Մերեէմ՝ պիր լիտրա զիգըյ-
 մէթ խալիս նարտին եաղը ալըպ՝ Յիսուսուն պագ-
 լարընա սիւրէրէք, քէնտի սաչարը իլէ պագլարընը
 սիլտի։ Խանէ տախի եաղըն բաիհասը իլէ տօլտու։
 4 Օլ վագըթ շայիրտլէրինտէն պիրի՝ եա'նի անը էլէ
 վէրէճէք օլան Սիմ'օն օղլու Իսխարիօթի Եէհուտա՝
 5 Պու եաղ նի'չիւն իւչէիւզ տինարա սաթըլըպ Ֆու-
 6 գարայա վէրիլմէտի՝ տէտի։ Պունու տախի ֆուգա-
 րայը գայըրտըղը իչիւն տէյիլ, անճագ խըրտըղ օլուպ՝
 վէ քիսէ քէնտինտէ պուլունարագ, իչինէ գօնու-
 7 լանը Թաշըտըղը իչիւն տէտի։ Պունուն իւղէրինէ՝
 Յիսուս, Անը պրագ, տէֆն օլունաճտըմ՝ կիւն իչիւն

- 8 սաղաւմըւ շոր : Զերա ֆուգարա տախմա սիզին իլէ
պերապեր պուլունուպ, պէն տախմա սիզին իլէ պէ.
րապեր տէյիլ իմ' տէտի :
- 9 իմաի Եհհուտիլէրտէն վաֆիր խալգ անըն օրատա
օլտըղընը տույմաղլէ, եալընըզ Յիսուս իչիւն տէ.
յիլ, անճադ էմվաթտան իհեա էթտիյի լա'գարը
- 10 տախի կէօրմէք իւզըէ կէլտիլէր : Պաշ քեահնիլէր իսէ
լա'գարըն տախի գաթլի իչիւն մէշվէրէթ էթտիլէր :
- 11 Զիւնըի անըն սէպէպի իլէ Եհհուտիլէրտէն չօգ^օքիմ
սէլէր կիտիպ' Յիսուսա իման էտէրլէր իտի :
- 12 Էրթէսի կիւն պայրամ իչիւն կէլմիշ օլտն վա.
ֆիր խալգ Յիսուսուն Երուշալիմէ կէլմէքտէ օլտը.
- 13 զընը իշիթմէլէրիլէ, խուրմա տալարը ալարագ,
անը իսթիգպալէ չըգըպ' Օսաննա, Բապպըն իսմի
իլէ կէլէն իսրայէլին Մէլիյի միւպարէք օլտուն' տէ.
- 14 յիւ նիտա էտէրլէր իսէ, վէ Յիսուս պիր քիւչիւք
մէրքէպ պուլուպ' անա րաքիպ օլտու. 'նիթէքիմ',
- 15 Էյ Սիօն գըզը, գօրգմա, իշթէ Մէլիյին մէրքէպ
սըփասընա րաքիպ օլարագ կէլիյօր' տէյիւ մու.
- 16 հարրէր տիր : Լաքին անըն շայիրալէրի պունու էվ
վէլա անկլամատըլար իսէ տէ, Յիսուս իճլալ օլուն.
տըգտան սօնկրա, օլ զէման պու շէյլէրին անըն
հագգընտա մուհարրէր օլտըղընը, վէ քէնտիլէրինին
անա պու շէյլէրի էթտիլէրինի խաթըլարընա կէ.
- 17 թիրտիլէր, վէ անըն իլէ պերապեր պուլունան խալգ'
լա'գարը գապրտան չաղըրըպ էմվաթտան իհեա
- 18 էթտիլինէ շէհատէթ էտէրլէր իտի : Պու սէպէպ.
տէն անըն պու միւ'ճիզէյի իճրա էյլէմիշ իտիլինի
իշիթմիշ օլմալարըյլէ, խալգ անը իսթիգպալէ չըգ-
- 19 տը : Օլ վագըլթ ֆէրիտիլէր պիրի պիրինէ' Հիչ պիր

- Ֆառիտէ եթմէտիյինիդլէ կէօրի՞ւյօրմըսընը . իշթէ
'ալէմ' արտը օրրա կիթտի' տէտիլէր :
- 20 Վէ պսյրամտա սէճտէ գըլմաղա չըդանլոր արա-
21 սընտա պա'գը Եռնանիլէր վար իտի : Պռնլար ճէ-
լիլն Պէյթսայտա շէհրինտէն օլան Ֆիլիպպոսըն
էանընա կէլիպ անս' Էֆէնտի , Յիսուսու կէօրմէք
22 իսթէրիդ' տէյիւ ըիճա եթտիլէր : Ֆիլիպպոս կէլիպ
Անտրաոսա սէօյլէտի , վէ Անտրաոս իլէ Ֆիլիպպոս
23 տաիի Յիսուսա սէօյլէտիլէր : Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն տէտի քի' Իպն իւլ ինսանըն իճլալ օ-
24 լունաճաղը սա'աթ կէլտի : Հազիգաթէն , Հազիգա-
թէն սիզէ տէրիմ' քի , պուղտայ տանէսի եերէ
տիւշիւպ էօլմէտիքճէ' եսլընըղ գալըր . ամմա էօ-
25 լիւրսէ' չօգ մաՀսուլ վէրիւր : Քէնտի ճանընը սէվէն
անը զայ' էտէճէք տիւր , վէ պու տիւնետաա քէնտի
ճանընա պուզղ էտէն' անը Հայաթ ը էպէտիյէ ի-
26 չիւն Տըֆղ էտէճէք տիւր : Էյէր պիւր քիմնէ պանա
խըտմէթ էտէրսէ , արտըմճա կէլսին , վէ պէն նէ-
րէտէ իսէմ' , խըտմէթքեարըմ' տաիսի օրատա օլա-
ճադ տըր . էյէր պիւր քիմնէ պանա խըտմէթ էտէր-
27 սէ , Փէտէր անը/միւշէրրէֆ գըլսր : Շիմտի ճանըմ'
միւղթարիպ օլմիւշ տըր , վէ նէ՞ տէյէյիմ' . էյ Փէ-
տէր , պէնի պու սա'աթտան գուրթար . լըքին
28 պու սա'աթա պունուն իչիւն կէլտիմ' : Էյ Փէտէր ,
քէնտի իսմինի թա'զիղ էյլէ . օլ վադըթ սէմա-
տան' Հէմ' թա'զիղ էյլէտիմ' վէ Հէմտէ թա'զիղ
29 էյլէյէճէյիմ' տէյիւ պիւր սէտա կէլտի : Հաղըր
պուլունուպ իշիտէն խալգ տաիի' Կէօք կիւրլէտի'
տէյիպ , պաշգալարը՝ Անա պիւր մէլէք սէօյլէտի'
30 տէտիլէր : Յիսուս ճէվապէն՝ Պու սէտա պէնիմ' ի-

- 31 չիւն տէյիլ , անճադ սիզին իչիւն կէլտի : Շիմտի
պու տիւնեանըն հիւքմիւ օլույօր . շիմտի պու տիւն .
- 32 եանըն րէսի խարիճէ աթըլաճադ տըր : Վէ պէն
եէրտէն եիւքսէյէ գալտըրըլտըլըմտա , ճիւմէյի
- 33 քէնտիմէ չէքէճէյիմ^ա տէտի : Վէ պունու^ա նէ
տիւրլիւ էօլիւմ^ա իլէ էօլէճէյինի իմա իչիւն սէյլէ .
- 34 տի : Խալդ անա ճէվապէն^ա Պիզ շէրի^աաթտան^ա Մէ .
սիհին իլ էլ էպէտ պագի օլաճաղընը իշիթտիք , վէ
սէն նա^արլ իպն իւլ ինսան եիւքսէյէ գալտըրըլ
մագ կէրէք տիր^ա տէրսին . պու իպն իւլ ինսան քի^ամ^ա
- 35 տիր^ա տէտիլէր : Յիսուս անլէրէ^ա Տահա պիր աղ վա .
գըթ նուր սիզին իլէ տիր . նուր սիզտէ պուլունտըգճա
եիւրիյիւնիւղ , օլմայա քի գուլմէթ սիզի իհաթէ
էտէ . զիրա զուլմէթտէ կէզէն նէրէյէ կիթտիյինի
- 36 պիլմէղ : Նուր սիզտէ պուլունտըգճա նուրա իման
էտինիլ , թա քի էհլ ի նուր օլասընըլ^ա տէտի : Յի .
սուս պու շէյլէրի սէյլէտիքտէն սօնկրա , կիտիպ
անլէրտէն իիթիֆա էյլէտի :
- 37 Վէ հէր նէ գատար էօնլէրինտէ պու գատար 'ա .
լամէթլէր կէօսթէրմիշ իտի իսէ տէ , եինէ անա ի .
- 38 ման էթմէզլէր իտի . թա քի իշա'նա փէյղամպէրին^ա
Եա Բապպ , խապէրիմիզէ քի^ամ^ա ինանտը , վէ Բապ .
պըն պազուսու քիմէ^ա աշիքեար օլտու^ա տէյիւ սէյ .
- 39 լէտիյի քէլամ^ա իթմամ^ա օլունա : Պունուն իչիւն ի .
- 40 ման էաէմէտիլէր . զիրա իշա'նա եինէ^ա Անլէրին
կէօզլէրինի ա'մա վէ գալպինի զալիլ էթտի . օլմայա
քի կէօզլէրի իլէ կէօրիւպ^ա գալպէն Ֆէհմ^ա իլէ տէօ .
նէլէր , պէն տախի անլէրէ շիֆա վէրէյիմ^ա տէտի :
- 41 Անըն ճէլալինի կէօրիւպ հադգընտա խապէր վէր .
- 42 տիյի զէման իշա'նա պու շէյլէրի սէյլէտի : Պու

- ճիւղէ իլէ պերապեր բուհաստան չօդ քիմնելէր ա-
նա իման էթտիլէր , անճադ ճեմա'աթտան իխրաճ
օլունմամոդ իչիւն , Փերիսիլէր սեպէպինտէն իդրաթ
43 էթմէզլէր իտի : Զիրա ինսանըն 'իզզէթինի Ալլահըն
'իզզէթինտէն զէյատէ սեվտիլէր :
44 Աէ Զիսուս նիտա էտիպ տէտի քի՝ Պանա իման
էտէն պանա տէյիլ՝ ամմա պէնի իրսալ էտէնէ իման
45 էթմիշ օլուր : Աէ պէնի կէօրէն պէնի իրսալ էտէ-
46 նի կէօրմիւշ օլուր : Պանա հէր իման էտէնին զուլ-
մէթտէ դալմամասը իչիւն , պէն տիւնեայա նուր
47 կէլտիմ : Աէ էյէր պիւր քիմնէ սեօզլէրիմի իշիտիպ
տէ ինանմաղսա , պէն անը հիւքմ էթմէմ . զիրա
տիւնեայը հիւքմ էթմէք իչիւն տէյիլ , ամմա տիւն-
48 եայը խէլաս էթմէք իչիւն կէլտիմ : Պէնի թահգիւր
էտիպ՝ սեօզլէրիմի դապուլ էթմէյէնի հիւքմ էտէն
վար աըր . պէնիմ սեյլէտիյիմ քէլամ անը եէվմ
49 իւլ աիիրտէ հիւքմ էտէճէք տիր : Զիրա պէն
քէնտիլէյիմտէն սեյլէմէտիմ . լաքին պէնի իրսալ
էտէն Փէտէր նէ տէյէճէյիմի վէ նէ սեյլէյէճէ-
50 յիմի պանա քէնտիսի էմը էյլէտի : Պէն տաիի
անըն էմրինին հայաթ քէպէտիյէ օլարզընը պիլի-
րիմ . պուսուս իչիւն հէր նէ սեյլէրսէմ , Փէտէրին
պանա տէտիյի կիպի սեյլէրիմ :

ՊԱՊ 13

- 1 Ծըսհ պոյրամընտան էվլէլ , Զիսուս պու տիւն-
եատան Փէտէրէ ինթիգալ էթմէք իչիւն՝ քէնտի
սա'աթընըն կէլտիյինի պիլմէքլէ , տիւնեատա օլան
քէնտիինքիլէրի սէվմիշ օլարադ , անլէրի նիհա-
յէթէտէք սէվտի :

- 2 Վէ տիշամ թա'ամը օլունճա, (շէյթոն հալտ
Սիմ'օն օղլու Իսխարիօթի Եհհուտանըն գալպինէ՝
- 3 անը ելէ վերմէսինի իլգա էթմիշ օլարազ,) Յիսուս
Փետերին հէր շէյի քէնտի էլլէրինէ թէպիմ էթ.
տիյինի, վէ Ալլահտան կէլմիշ վէ Ալլահ կիթմէք
- 4 իւզրէ օլտըզընը պիլմէքլէ, 'Ախշամ թա'ամընտան
գալգըզ էլպիսէսինի պիր թարաֆա գոյարուզ, պիր
- 5 փէշքիր տըպ գուշանտը : Պա'տէհու լէյէնէ սու
գոյուպ' շալիրտլէրին այագլարընը երյգամազա, վէ
գուշանմըշ օլտըզը փէշքիր իլէ սիլմէյէ պաշլատը :
- 6 Իմոի Սիմ'օն Պետրոսս կէլտիքտէ, օ անա՝ Ես
րապպ, պէնիմ այագլարըմը սէօն մի երյգոյաճագ
- 7 սըն՝ տէտի : Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ էթտիյիմի
սէն չիմտի պիլմէգսին, ամմա սօնկրա անկլայաճագսըն՝
- 8 տէտի : Պետրոս անա՝ Պէնիմ այագլարըմը էպէտէն
երյգամաշաճագսըն՝ տէտի . Յիսուս անա ճէվապէն՝
Էյէր սէնի երյգամազա, պէնիմ իլէ նասի.
- 9 պին եօգ տըր՝ տէտի : Սիմ'օն Պետրոս անա՝ Ես
րապպ, ետլընըղ այագլարըմը տէյիլ, ամմա էլլէրի-
- 10 մի վէ պաշըմը տախի եւյֆա՝ տէտի : Յիսուս անա՝
Երյգամմըշ քիմնէ այագլարընըն երյգամմաըն.
տան զոյրի պիր շէյէ միւհթաճ տէյիլ տիր, չիւնքի
քիւլլէյէն փաք տըր . սիղ տախի փաք սընըզ, լա-
- 11 քին ճիւմէնիղ տէյիլ՝ տէտի : Զիրա քէնտինի էլէ
վէրէճէք քիմնէյի պիլիլ իտի . անըն իչիւն՝ ճիւմ
լէնիղ փաք տէյիլ սինիղ՝ տէտի : Վէ անլէրին տ-
- 12 յագլարընը երյգոյըպ՝ էլպիսէսինի ալտըգտան սօնկ-
րա, սօֆրոյա օթուրուպ անլէրէ տէտի քի՝ Սիղէ
- 13 նէ էթտիյիմի անկլաշօրմընըզ : Սիղ պանա՝ Մու-
'ալլիմ վէ րապպ թէսմէյէ էտերսինիղ, վէ էյի

- 44 էտերսինիզ, զիրա եօյլէ իմ: Իմտի պէն Բապպ վէ
 Մու'ալիլմինիզ օլարդըմ' հալտէ, այազլարընըզ
 երջաւորմ իսէ, պիրիպիրինիզին այազլարընը երջ-
 45 գամադ սիզէ կերէք տիր: Զիրա սիզէ պիր էօրնէք
 վէրտիմ' քի' սիզ տախի պէնիմ' սիզէ էյլէտիյիմ' կի-
 46 պի էյլէյէտինիզ: Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ
 տերիմ' քի' գուլ էֆէնտիսինտէն վէ իրսալ օլունան
 47 իրսալ էտէնտէն պէցիւք տէյիլ տիր: Պունլարը
 պիտիքտէն սօնիրա, իճրա էյլէտիյինիզ հալտէ նէ՞
 48 միւպարէք սինիզ: Ճիւմլէնիզին հագգընտա սէյլէ-
 մէյօրըմ'. պէն ինթիխապ էթտիքլէրիմի պիլիրիմ'.
 լաքին' Պէնիմ' իլէ էքմէք եէյէն էօքլէսինն իւզէրիմէ
 49 դալարըտը' քէլամը իթմամ' օլունա: Վազը' օլմադ-
 տան էվվէլ շիմտի սիզէ սէյլէրիմ', թա քի վազը'
 20 օլարըզ գէման պէն իտիյիմէ ինանապըզ: Հագի-
 գաթէն, հագիգաթէն սիզէ տերիմ' քի' Պէնիմ' իր-
 սալ էտէճէյիմ' քիմնէյի գապուլ էտէն' պէնի գա-
 պուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի գապուլ էտէն պէ-
 նի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր:
- 21 Յիսուս պու շէյլէրի սէյլէտիքտէ, տերունինտէն
 միւզթարիպ օլուպ շէհատէթ էտէրէք' Հագիգաթէն,
 հագիգաթէն սիզէ տերիմ' քի' սիզտէն պիրի պէնի
 22 էլէ վէրէճէք տիր' տէտի: Պունուն իւզէրինէ շա-
 յիրալէր քիմին հագգընտա սէյլէտիյինէ շիւպհէ
 23 էտերէք, պիրի պիրինէ պազայօրլար իտի: Վէ շա-
 յիրալէրինտէն Յիսուսուն սէվտիյի քիմնէ Յիսուսուն
 24 եանընտա օթուրույօր իտի: Վէ Սիմ'օն Պետրոս
 հագգընտա սէյլէտիյի քիմնէնին քիմ' իտիյինի
 25 սուալ էթսին' տէյիւ անա իշարէթ էթտի: Ու տախի
 Յիսուսուն կէօքսիւնէ տոյանըպ անա' Եա Բապպ,

- 26 քի՞մ տիր՝ տէտի : Յիսուս ճէվտպէն՝ Պէն լօգմայը պաթըրըպ քիմէ վէրիբէմօ օ տըր՝ տէտի . վէ լօգմայը պաթըրըպ՝ Սիմիօն օղլու իսխարիօթի Եէհու-
- 27 տայա վէրտի : Վէ պու լօգմատան սօնկրա շէյթան անըն տէրունինէ կիրտի . Յիսուս տախի անա՝ Է-
- 28 տէճէյինի սէրի՛էն էյլէ՝ տէտի . Ամմա պուճու անա նէ՛ իչիւն սէյլէտիյինի սօֆրատա օթուրանլարըն
- 29 հիչ պիրի անկլամատը . Զիրա պա՛ղըլարը՝ քիսէ Եէհուտատա օլտըղը իչիւն, Յիսուս անա՝ Պայրամտա պիղէ լաղըմ օլան շէյլէրի սաթուճ տը , Եախօտ ֆուգարայա պիր շէյ վէր՝ տէյօր զանն էթաիլէր :
- 30 Օլ տախի լօգմայը ալտըղը կիպի աըշարը չըգտը , վէ կէճէ իտի :
- 31 Վէ օ չըգտըգտան սօնկրա , Յիսուս տէտի քի՛ Շիմտի իպն իւլ ինսան թա՛ղիղ օլունուպ՝ Ալլահ
- 32 տախի անտէ թա՛ղիղ օլունտու : Էյէր Ալլահ անտէ թա՛ղիղ օլունտու իսէ , Ալլահ տախի անը քէնտինտէ թա՛ղիղ էտիպ՝ թէղ անը թա՛ղիղ էյլէյէ-
- 33 ճէք տիր : Էյ չօճուգլար , տահա պիր աղ վաղըթ սիղին իլէ իմ . պէնի արայաճագսընըղ , վէ Եէհուտիլէրէ՝ Պէնիմ կիթտիյիմ եէրէ սիղ կէլէմէղսինիլ՝ տէտիյիմ կիպի , շիմտի սիղէ տախի սէյլէրիմ :
- 34 Սիղէ եէնի պիր լէմը վէրիբիմ քի՛ պիրիպիրինիղի սէվէսինիղ . պէն սիղի սէվտիյիմ կիպի՝ սիղ տէ
- 35 պիրիպիրինիղի սէվէսինիղ : Հէր քէս՝ պէնիմ շալիրտլէրիմ օլտըղընըղը պիրիպիրինիղէ օլան մա-
- 36 հապպէթինիլտէն անկլայաճագ տըր : Սիմիօն Պետրոս անա՝ Եա Բապպ , նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն՝ տէտի : Յիսուս անա ճէվտպէն՝ Պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սէն շիմտի արտըմճա կէլէմէղսին , ամմա սօնկրա

- 37 Երտըմնա կելէճէքսին՝ տէտի : Պետրոս անա՝ Եա
 Բապպ , նի՞չիւն շիմտի սէնին արտընճա կելէմէմ .
 38 սէնին իչիւն ճանըմը ֆէտա էտէրիմ՝ տէտի : Յիսուս
 անա ճէվապէն՝ Պէնիմ իչիւն ճանընը՝ մը ֆէտա
 էտէրսին . հազիգաթէն , հազիգաթէն սանա տէ-
 ճիմ քի , Պէնի սէն իւչ քէրրէ ինքեար էթմէյին-
 ճէ , խօրօս էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի :

ՊԱՊ 14

- 1 Գալպինիզ միւղթարիպ օլմասըն . Ալլահա իման
 2 էտինիզ , պտնա տախի իման էտինիզ : Փէտէրիմին
 խտնէսինտէ չօգ մէզքէնլէր վար տըր . օլմասայտը ,
 սիզէ տէր իտիմ : Սիզէ եէր հաղըրլամաղա կիտիյօ .
 3 ըրմ : Վէ պէն կիտիպ սիզէ եէր հաղըրլատըղըմ
 հալտէ եինէ կելիպ սիզի քէնտի եանըմա ալըրըմ .
 թա քի պէնիմ օլտըղըմ եէրտէ սիզ տախի օլտը-
 4 նըղ : Վէ սիզ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիբսինիզ ,
 վէ թարիգի տախի պիլիբսինիզ :
 5 Թօմա անա՝ Եա Բապպ , սէնին նէրէյէ կիտէճէ-
 յինի պիլմէյիզ , վէ թարիգի պիլմէյէ նո՞սըլ միւզ-
 6 թէտիր օլուրըղ՝ տէտի : Յիսուս անա՝ Թարիգ վէ
 հազիգաթ վէ հայաթ պէն իմ . պէն վատըթա օլ-
 7 մատըգճա , Փէտէրէ քիմսէ կելմէղ : Էյէր պէնի
 թանըսայըտընըղ , Փէտէրիմի տախի թանըմըչ օ-
 լուր իտինիզ . վէ պունտան պէջլէ անը թանըրսը-
 նըղ , վէ տնը կէօրտիւնիւզ՝ տէտի :
 8 Ֆիլիպպոս անա՝ Եա Բապպ , Փէտէրի՞պիզէ կէօս .
 9 թէր , վէ պիզէ քիֆայէթ էտէր՝ տէտի : Յիսուս
 անա տէտի քի՝ Էյ Ֆիլիպպոս , պունճա միւտտէթ

- պէն սիզին իլէ իմ, վէ պէնի թանը՞մատըն մը . պէնի
 կէօրմիւշ օլան՝ փէտէրի կէօրմիւշ օլուր , վէ սէն
 10 նա՞սը՛ Պիղէ փէտէրի կէօթէր՝ տէյօրսըն : Ինան.
 մա՞ղ մը սըն քի՛ պէն փէտէրտէ իմ , վէ փէտէր
 պէնտէ տիր . պէն սիզէ սէյլէտիյիմ սէօղէրի քէն.
 տիլիյիմտէն սէյլէմէյօրլմ՝ . ամմա պէնտէ թէմէք.
 քիւն էտէն փէտէր քէնտիսի 'ամէլլէրի իշէյօր :
 11 Պանտ ինանըն քի՛ պէն փէտէրտէ իմ , փէտէր տա.
 խի պէնտէ տիր . վէ իլլա հէման օլ 'ամէլլէր իշիւն
 12 պանա ինանըն : Հագիգաթէն , հագիգաթէն սիզէ
 տէրիմ՝ քի՛ պանա իման էտէն պէնիմ իծրա էթտիյիմ
 'ամէլլէրի քէնտիսի տախի իծրա էտիպ , անլէրտէն
 պէյիւյիւնիւ պիլէ իծրա էտէճէք տիր . չիւնքի պէն
 13 փէտէրիմէ կիտիյօրլմ՝ : Վէ պէնիմ իսիմ իլէ հէր
 նէ տիլէրսէնիլ , պէն իծրա էտէրիմ՝ . թա քի փէ.
 14 տէր Օղուլտա թա՛ղիլ օլունա : Պէնիմ իսիմ իլէ
 էյէր պիւր շէյ տիլէրսէնիլ , պէն իծրա էտէրիմ :
 15 Էյէր պէնի սէվէրսէնիլ , պէնիմ էմրլէրիմի հըֆլ
 16 էտիսիլ , Վէ պէն փէտէրտէն տիլէրիմ՝ , օլ տախի
 իլ էլ էպտ սիզին իլէ թէմէք.քիւն էթմէք իւզլէ՛
 17 սիզէ տիկէր պիւր թէսէլլի էտիճի , Ե-՛նէ հագիգաթ
 Բուհունու վէրէճէք տիր . պունու տախի տիւնեա
 կէօրմէտիյի վէ թանըմատըղը էճիլտէն գապուլ
 էտէմէլ . ամմա սիլ անը թանըրսընըլ , զիւրա եա.
 նընըգտա թէմէք.քիւն էտէր , վէ տէրունիսիլգտէ օ.
 18 լաճագ տըր : Սիզի եէթիմ պրազմամ . սիզէ կէլիւր-
 19 իմ : Պիրտլ միւտտէթ սօնկրա տիւնեա պէնի
 տրթըգ կէօրմէլ , ամմա սիլ պէնի կէօրիւրսիւ-
 նիւլ . պէն հայաթտա օլտըղլմ՝ իշիւն , սիլ տա.
 20 խի հայաթտա օլաճագսընըլ : Օլ կիւնտէ պէն

- 21 փետերինտէ, վէ սիզ պէնտէ, պէն տախի սիզտէ
 21 օլտըղըմը անկկայաճադսընըզ, Հէր քիմ քի էմըլէ-
 րիմ քէնտինտէ պուլունուպ՝ անլէրի հըֆզ էտէր-
 սէ, պէնի սէվէն օ տըր. վէ պէնի սէվէն՝ փետերիմ
 թարաֆընտան սէվլլէճէք տիր. պէն տախի անը
 սէվիպ քէնտիմի անա իզհար էտէճէյիմ :
- 22 Խսխարիօթի օլմոյան Եէհուտա անա՝ Եա Բապպ,
 նա՞րլ օլուր քի՝ քէնտինի տիւնեպա իզհար
 էթմէյիպ տէ, պիզէ իզհար էտէճէքսին՝ տէտի :
- 23 Յիսուս անա ճէվապէն տէտի քի՝ Էյէր պիր քիմսէ
 պէնի սէվէրսէ, քէլամըմը հըֆզ էտէր, փետերիմ
 տախի անը սէվէճէք տիր, վէ անա կէլիպ եանըն.
- 24 տա թէմէքքիւն էտէճէյիզ, Պէնի սէվմէյէն՝ քէլա-
 մըմը հըֆզ էթմէզ. վէ իշխթտիյինիզ քէլամ պէ-
 նիմ տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէն փետերին
- 25 տիր : Եանընըզտա պուլունուր իքէն՝ պու շէյլէրի
- 26 սիզէ սէջլէտիմ : Լաքին թէսէլլի էտիճի՝ եա՞նի
 փետերին պէնիմ իամիմ իլէ կէօնտէրէճէյի Բուհ
 իւլ Գուտս սիզէ հէր շէյի թա՛լիմ էտիպ՝ սիզէ
 սէջլէտիյիմ ճիւմէ շէյլէրի իսթար էտէճէք տիր :
- 27 Սիզէ սէլամէթ պրազըրըմ, սիզէ պէնիմ սէլամէ-
 թիմի վէրիւրիմ. պէն սիզէ տիւնեանըն վէրտիյի կի-
 պի վէրմէմ. գալպինիզ իսավֆ ու իզթիրապտա օլ-
- 28 մասըն : Պէն սիզէ իիթապէն՝ կիտիպ սիզէ կէլիւրիմ՝
 տէտիյիմ սէօղիւ իշխթտինիզ. էյէր պէնի սէվսէ-
 իտինիզ, փետերէ կիտիյօրըմ՝ [տէտիյիմ] իշիւն
 մէսըուր օլուր իտինիզ. զիրա փետերիմ պէնտէն
- 29 պէջիւք տիր : Վէ վագը՝ օլտըղը զէման ինանա-
 սընըզ տէյիւ, վուգու՝ պուլմազտան էվվէլ սիզէ
- 30 շիմաի սէջլէտիմ : Արթըգ սիզին իլէ չօդ սէջլէշ-

մէմ . զիրա պու տիւնեանն ընդիսի կէլիօր , վէ պէն .
 31 տէ աննն հիչ պիր շէյի եօգ տըր : Անճադ փետէ .
 ըի սէվտիյիմի , վէ փետէրին պանա եմր էթտիյի
 կիպի իճրա էթտիյիմի տիւնեա անկլպա . դալդը-
 նըլ , պուրատան կիտէլիմ :

ՊԱՊ 13

- 1 Պէն հադիդի ասմա իմ , վէ փետէրիմ պաղպան
- 2 տըր : Պէնտէ մէյվէ վէրմէյէն հէր չըպուղը գալար-
 րըր , վէ հէր մէյվէ վէրէնի տահա զիյատէ մէյվէ
- 3 վէրմէսի իչիւն փաքէր : Սիդէ սէյլէտիյիմ սէօզ
- 4 իլէ սիզ հալա փաք սընըլ : Պէնտէ գալընըլ , պէն
 տախի սիզտէ ֆալայմ . չըպուգ ասմատա գալմատը-
 ճա , քէնտիլիյինտէն մէյվէ վէրմէլ , քէզալիք
 սիզ տախի էյէր պէնտէ գալմագոանըլ՝ ֆէլէ վէրէ .
- 5 մէզսինիլ : Պէն ասմա իմ , սիզ չըպուգլար սընըլ .
 հէր քիմ պէնտէ գալըր՝ պէն տախի անտէ գալըր-
 սամ , օ չօգ մէյվէ վէրիր . զիրա պէնսիզ պիր շէյ
- 6 ետփամագսընըլ : Էյէր պիր քիմսէ պէնտէ գալ-
 մազսա , չըպուգ կիպի տըշարը աթըլըպ գուրուր ,
 վէ անլէրի տէվլիրիպ՝ աթէչէ աթարլար , վէ եա-
- 7 նար : Էյէր պէնտէ գալըրսանըլ , վէ սէօզլէրիմ
 սիզտէ գալըրսա , իսթէտիյինիլի տիլէյէճէքսինիլ ,
- 8 վէ սիզէ օլաճադ տըր : Փետէրիմ պունուս իլէ ք
 եա՝նի սիզին չօգ մէյվէ վէրմէնիլ իլէ թա՛ղիլ օ-
 լունուր . պէյլէճէ պանա շայիրտլէր օլաճադսընըլ :
- 9 Փետէր պէնի սէվտիյի կիպի , պէն տախի սիզի
- 10 սէվտիմ . պէնիմ մուհապպէթիմտէ գալընըլ , Պէն
 փետէրիմին էմրլէրինի հըֆզ էտիպ՝ անն մուհապ-

- պէթինտէ գալտըղըմ միսիլիւ , սիզ տախի էմըլէ-
 րիմի հըֆզ էթտիյինիզ թագտիրտէ , մուհապպէ-
 11 թիմտէ գալաճադսընըզ : Պէնիմ սիւրուրըմ սիզտէ
 գալմասը՝ վէ սիզին սիւրուրընըզ միւքէմմէլ օլմասը
 12 իչիւն , պու շէյլէրի սիզէ սէջլէտիմ : Պէնիմ էմ-
 րիմ պու տըր քի՝ պէն սիզի սէվտիյիմ միսիլիւ
 13 պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ : Պիր տտէմին քէնտի
 տօսթլարընըն եօլընա ճանընը ֆէտա էթմէսինտէն
 ղիյատէ , պիր քիմնէտէ մուհապպէթ եօգ տըր :
 14 Էյէր սիզէ էմը էթտիքլէրիմին ճիւմլէսինի իճրա
 15 էտէրսէնիզ՝ տօսթլարըմ օլուրսընըզ : Արթըգ սիզէ
 գուլ թէսմիյէ էթմէմ , զիրա գուլ էֆէնտիսինին
 նէ էթտիյինի պիլմէզ . տմմա սիզէ տօսթ թէսմիյէ
 էթտիմ , զիրա փէտէրիմտէն իշիթտիյիմ շէյլէրին
 16 ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիրտիմ : Սիզ պէնի ինթիխապ
 էթմէտինիզ , անճադ պէն սիզի ինթիխապ էթտիմ ,
 վէ կիտիպ մէյվէ հուսուլա կէթիւրմէնիզ՝ վէ մէյ-
 վէնիզ պազի գալմասը իչիւն սիզի թաշին էթտիմ .
 թա քի պէնիմ իսմիմ իլէ փէտէրտէն հէր նէ տի-
 17 լէյէճէք օլուրսանըզ սիզէ վէրէ : Սիզէ , պիրի պի-
 րինիզի սէվէսինիզ տէյիւ պու շէյլէրի էմը էտէ-
 18 րիմ , Էյէր տիւնեա սիզէ պուղզ էտէրսէ , սիզտէն
 էվլէլ պանա պուղզ էթտիյինի պիլմիշ օլուըզ :
 19 Էյէր տիւնեատան օլտայըտընըզ , տիւնեա քէնտի-
 նին օլտնը սէվէր իտի . լաքին սիզ տիւնեատան
 օլմայըպ , անճադ պէն սիզի տիւնեատան ինթիխապ
 էթտիյիմ էճիլտէն՝ տիւնեա սիզէ պուղզ էտէր :
 20 Իիզէ՝ Գուլ էֆէնտիսինտէն պէջիւք տէյիլ տիր՝
 տէտիյիմ քէլտմը տէր խաթը էտինիզ . պանա թէ-
 'աաաի էթտիքլէրի թագտիրտէ , սիզէ տախի թէ-

- 'ատարի ետերէր . պէնիմ քելամըմը հըֆղ էթտի-
լէր իսէ , սիզին քելամընըը տախի հըֆղ ետերէր :
21 Լաքին պու շէյլէրին ճիւմլէսինի , պէնի իրսալ էտէ-
նի պիլմէտիքլէրինտէն , սիզէ պէնիմ իսմիմ իչիւն
22 էտէճէքլէր : Էյէր պէն կէլիպ անլէրէ սէջլէմէմիշ
օլտայըտըմ , կիւնահալարը օլմազ իտի . ամմու շիմսի
23 կիւնահալարը իչիւն պէհանէլէրի եօգ տըր : Պանահ
24 պուղղ էտէն՝ Փէտէրիմէ տախի պուղղ էտէր : Էյէր
արալարընտա պաշգա պիր քիմնէնին իճրա էթմէ-
տիյի 'ամէլլէրի էթմիշ օլմասայըտըմ , կիւնահալարը
օլմազ իտի . լաքին շիմսի հէմ կէօրտիւլէր , վէ
հէմ տախի պանա վէ Փէտէրիմէ պուղղ էթտիլէր :
25 Ամմա շէրի'աթլարընտա՝ Պանա պիլա սէպէպ պուղղ
էթտիլէր՝ տէյիւ մուհարրէր օլտն քէլամ իթմամ
26 օլունմագ իչիւն պէցլէ օլտն : Ֆազաթ Փէտէր
թարաֆընտան պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ Թէսէլլի
էտիճի , էա'նի Փէտէրտէն խուրուճ էտէն հադի-
գաթ Բուհու կէլտիյի գէման , պէնիմ հադգըմսու
27 օ շէհատէթ էտէճէք տիր : Վէ սիզ տախի շէհա-
տէթ էտէրսինիզ . զիրա իպթիտատէն պէրու պէ-
նիմ իլէ պէրապէր սինիզ :

ՊԱՊ 16

- 1 Պու շէյլէրի սիզէ սէջլէտիմ՝ թա քի սիւրշմէյէ-
2 սինիզ : Սիզի ճէմա'աթտան իխրաճ էտէճէքլէր .
պէլի՝ սիզի հէր գաթլ էտէն քիմէսնէ Ալլահա 'ի-
պատէթ 'արզ էտիյօրըմ զանն էտէճէյի վադըթ
3 կէլիւր , վէ պու շէյլէրի Փէտէրի վէ պէնի թանը-
4 մաարգլարը իչիւն էտէճէքլէր տիր , Լաքին վադթը

կէտիյինտէ , պէնիմ անլէրի սիղէ սեյլէտիյիմի
 թէզէքքիւր էթմէնիլ իչիւն՝ պու շէյլէրի սիղէ սեյ-
 լէտիմ . ամմա սիղին իլէ պերապէր պուլունտղըմ
 իչիւն պուշարը սիղէ իպթիտատէն սեյլէմէտիմ :
 5 Պաղաթ շիմտի պէնի իրսալ էտէնէ կիտիյօրըմ ,
 վէ սիղտէն հիչ պերի պանա՝ Նէօրէյէ կիտիյօրսըն՝
 6 տէյիւ սուալ էթմէզ : Պաղաթ պու շէյլէրի սիղէ
 սեյլէտիյիմ իչիւն գալպինիզի քէտէր տօլորը-
 7 մըշ տըր : Լաքին պէն սիղէ հազգը սեյլէյօրըմ .
 պէնիմ կիթմէքլիյիմ սիղէ խոյըլ տըր . զիրա պէն
 կիթմէյինճէ՝ սիղէ թէսէլլի էտիճի կէլմէզ . ամմա
 8 կիթտիյիմ հալտէ՝ անը սիղէ կէօնտէրիւրիմ : Վէ
 օ կէտիյինտէ , տիւնեայը կիւնաճ վէ սալաճ վէ
 9 հիւքմ խուսուսլարընտա իլզամ էտէճէք տիր :
 Կիւնաճ խուսուսընտա էլզամ էտէճէ+ րէր , չիւնքի
 10 պանա իման էթմէզլէր : Վէ սալաճ խուսուսընտա
 էլզամ էտէճէ+ րէր , զիրա Փէտէրիմէ կիտիյօրըմ , վէ
 11 պէնի արթըզ կէօրմէզսինիզ . Վէ հիւքմ խու-
 սուսընտա էլզամ էտէճէ+ րէր , չիւնքի պու տիւնեա-
 12 նըն բէսի մահքիւմ օլմուշ տըր : Սիղէ սեյլէյէ-
 ճէյիմ տահա չօգ շէյլէր վար , լաքին շիմտի թէ-
 13 համիւլ էտէմէզօինիզ : Ամմա օլ հազիգաթ րու-
 հու կէտիյի զէման , սիղի ճիւմլէ հագիգաթա իր-
 շատէտէճէք տիր . զիրա քէնտիլիյինտէն սեյլէմէյիպ ,
 իշիթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի սեյլէյէճէք , վէ
 վուգու՝ պուլաճագ նէսնէլէրի սիղէ խապէր վէրէճէք
 14 տիր : Օ պէնի թա՞գիզ էտէճէք , չիւնքի պէնիմքին-
 15 տէն ալըպ՝ սիղէ իսպար էտէճէք տիր : Փէտէրին
 հէր նէսի վար իսէ՝ պէնիմ տիր . պու սէպէպտէն՝
 Պէնիմքինտէն ալըպ՝ սիղէ իսպար էտէճէք տիր՝

- 16 ահա տիմ : Պիր աղ միւտտէթ սօնկրա պէնի կէօրմէզ սինիզ , վէ եինէ պիր աղ միւտտէթ սօնկրա պէնի կէօրէճէքսինիզ , զիրա պէն փէտէրէ կիտիյօրմ :
- 17 Պուճուճ իւղէրինէ շայիրալէրինտէն պ' զէլլալը պիւրի պիրինէ՝ Պու պիզէ՝ Պիր աղ միւտտէթ սօնկրա պէնի կէօրմէզսինիզ , վէ եինէ՝ Պիր աղ միւտտէթ սօնկրա պէնի կէօրէճէքսինիզ , վէ՝ Զիրա պէն փէտէրէ կիտիյօրմ : տէտիյի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր : 'Ա՝ ճէպա պու Պիր աղ միւտտէթ՝ տէտիյի նէ՞ օլա :
- 18 նէ սէջլէտիյինի անկլամայօրըզ՝ տէտիլէր : Վէ Յիսուս քէնտիսինէ սուալ էթմէք իսթէտիքլէրինի պիլմէքլէ , անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ՝ Պիր աղ միւտտէթ սօնկրա պէնի կէօրմէզսինիզ , վէ եինէ պիր աղ միւտտէթ սօնկրա պէնի կէօրէճէքսինիզ՝ տէտիյիմ հազգընտա՞մը պիրի պիրինիզէ սուալ էտիյօրսընը :
- 20 Հազիգաթէն , հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ սիզ աղայրպ ֆիզան էտէճէքսինիզ , տամա տիւնեսա մէսրուր օլաճագ տըր . սիզ մահզուճ օլաճագսընը , լաքին հիւզնիւնիզ մէսէրրէթէ թէհասվիլլ էտէ :
- 21 Ճէք տիր : Պիր դարը վազ՝ը համլ էտէճէյի զէման մահզուճ օլուր , զիրա վազթը կէլմիշ տիր , լաքին չօճուղըւ տօղուրտըղը զէման , տիւնեսայա առէմ տօղալըը իչիւն արթըզ մէսէրրէթտէն տէրտինի
- 22 խաթընա կէթիւրմէզ : Ֆիլ վագը՝ սիզ տախի շիմ տի մահզուճ սընը , լաքին սիզի թէքրար կէօրէճէյիմ . վէ գալպինիզ մէսրուր օլուպ՝ մէսէրրէթինիզի
- 23 սիզտէն քիման րէֆ՝ էտէմէզ : Վէ օլ կիւնտէ պէնտէն հիչ պիր շէյ րիճա էթմէյէճէքսինիզ . հազիգաթէն , հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պէնիմ իսմիմ իլէ փէտէրտէն հէր նէ թալէպ էտէճէք օ .

- 24 լուրսանըզ , սիզէ վերեճէք տիր : Շիմտիյէտէք պէ-
նիմ իսմիմ իլէ պիր շէյ թալէպ էթմէտինիլ . թա-
լէպ էյլէյին , ալաճագսընըզ , քի սիւրուրընըզ միւ-
25 քէմմէլ օլա : Պու շէյլէրի սիզէ թէմնիլաթ իլէ
սէյլէտիմ . լաքին սիզէ արթըդ թէմնիլաթ իլէ
սէյլէմէյիպ՝ անճագ փէտէր հազգընտա սիզէ ա-
26 շիքեարէ խապեր վերեճէյիմ վազըթ կէլիօր : Օլ
կիւնտէ պէնիմ իսմիմ իլէ թալէպ էտէճէքսինիլ . վէ
սիզէ՝ փէտէրէ սիզին իշիւն բիճա էտէճէյիմ՝ աէմէմ ,
27 Զիրա պէնի սէվիպ՝ Ալլահտան խուրուճ էթտիյիմէ
ինտնորընըզ իշիւն , փէտէր քէնտիսի սիզի սէվէր :
28 Փէտէրտէն խուրուճ էտիպ տիւնեոյա կէլտիմ . եի-
նէ տիւնեոյը թէրք իլէ փէտէրէ կիտիյօրմ ,
29 Շայիրտէրի անա՝ իշ թէ շիմտի աշիքեարէ սէյ-
30 լէյօրսըն , վէ հիշ թէմնիլ սէյլէմէյօրսըն , Շիմտի
պիզ հէր պիր շէյի պիլտիյինի , վէ պիր քիմսէնին
սունա սուալ էթմէքլիյինէ միւհթաճ օլմատըղընը
սնկլատըլ . պու սէպէպէ մէպնի Ալլահտան խուրուճ
31 էթտիյինէ ինտնորըլ տէտիլէր , Յիսուս անլէրէ ճէ-
32 վապէն՝ Շիմտի ինանըյօ՞րմընըզ , իշ թէ հէր պի-
րլնիլ քէնտի մահալինէ տաղըլարագ , պէնի եալը-
նըզ պրագաճաղընըզ վազըթ կէլիօր , վէ հաթթա
կէլիշ տիր . ֆագաթ եալընըզ տէյիլ իմ , պիրա փէ-
33 տեր պէնիմ իլէ պերապեր տիր : Պէնտէ սէլամէթի-
նիզ օլտուն իշիւն՝ պու շէյլէրի սիզէ սէյլէտիմ .
տիւնեատա միւղայագանըզ օլաճագ , լաքին ճէսա-
րէթլէնին . պէն տիւնեոյա զալիպ օլտում :

ՊԱՊ 17

- 1 Յիսուս պու շէյլերի սեյլէտիբտէ , սէմայա տող-
րու նազար էտերէք տէտի քի՝ էյ փէտէր , սա'աթ
- 2 Կէլմիշ տիր . Օղլունու թա'ղիլ էյլէ , թա քի Օղ-
2 Լուն տախի սէնի թա'ղիլ էյլէյէ . Նիթէքիմ անա
քետֆֆէ ի պէշէր իւպէրինէ հիւքիւմէթ վէրտին ,
թա քի անա վէրտիյին ճիւմլէ քիմսէլէրէ հայաթը
- 3 Էպէտիյէ վէրէ : Վէ հայաթը Էպէտիյէ՝ սէն եա-
լնըզ հագգ Ալլահը վէ իրսալ էյլէտիյին Յիսուս
- 4 Քրիստոսու պիլմէք տիր : Պէն սէնի եէր իւզէրինտէ
թա'ղիլ էյլէտիմ . իճրա էթմէք իչիւն պանա վէր-
- 5 տիյին իշի իթմամ էյլէտիմ : Վէ շիմտի , էյ փէտէր ,
տիւնեա մէվճուտ օլմագտան էվվէլ սէնին նէզտին-
տէ մալիք օլտըղլմ 'իզղէթ իլէ սէն պէնի նէզտինտէ
- 6 թա'ղիլ էյլէ : Սէնին իսմինի տիւնեատան պանա
վէրտիյին ատէմլէրէ պէյան էյլէտիմ . անլէր սէնին
իտիլէր , անլէրի պանալ վէրտին , վէ սէնին քէլա-
- 7 մընը հըֆլ էյլէտիլէր : Պանա վէրտիյին շէյլերին
ճիւմլէտինին սէնին թտրաֆընտան օլտըղընը շիմ-
- 8 տի պիլտիլէր . Զիրա պանա վէրտիյին քէլամլարը
անլէրէ վէրտիմ , անլէր տախի գապուլ էտերէք ,
սէնտէն խուրուճ էթտիյիմի եագինէն պիլիպ՝ պէ-
- 9 նի սէն իրսալ էթտիյինէ ինանտըլար : Պէն անլէք
իչիւն ըիճա էտերիմ . տիւնեա իչիւն տէյիլ ,
անճագ պանա վէրտիյին քիմսէլէր իչիւն ըիճա է-
- 10 տերիմ , զիրա անլէր սէնին տիրլէր : Վէ պէնիմքի-
լէրին քետֆֆէսի սէնին՝ վէ սէնինքիլէրին քաֆֆէսի
պէնիմ տիր , պէն տախի՝ անլէրտէ թա'ղիլ օլունտըմ ,
- 11 Վէ արթըգ տիւնեատա տէյիլ իմ , վէ պունլար

- տիւնեատա օլուպ , պէն տախի սանա կելիյօրըմ .
 էյ գուտտուս փետեր , պանա վերտիյին քիմնէլերի
 սէնին իսմին իլէ հըֆլ էյլէ , թա քի պիղիմ կիպի
 12 պիր օլալար : Տիւնեատա անլեր իլէ պերապեր պու-
 լունտըգճա , անլերի սէնին իսմին իլէ հըֆլ էտեր
 իտիմ . պանա վերտիյին քիմնէլերի հըֆլ էյլէտիմ ,
 վէ անլերտէն , իպն ի հէլաքտան մա'տա , հիչ պիրի
 հէլաք օլմատը , թա քի քիթապ իթմամ օլունա :
 13 Ամմա շիմտի սանա կելիյօրըմ . վէ պու շէյլերի
 տիւնեատա սէյլերիմ քի' պէնիմ սիւրուրըմ քէն-
 14 տիլերինտէ միւ.քէմնէլ պուլալար : Պէն անլերէ սէ-
 նին քէլամընը վէրտիմ , վէ պէն տիւնեատան օլ-
 մատըղըմ միսիլիւ' անլեր տախի տիւնեատան օլ-
 մատըգլարընտան , տիւնեա անլերէ պուղղ էթտի :
 15 Անլերի տիւնեատան գալտըրմագլըղընը տէյիլ , ան-
 ճագ անլերի շէրիրտէն հըֆլ էթմէքիյինի բիճա
 16 էտէրիմ : Պէն տիւնեատան օլմատըղըմ միսիլիւ'
 17 անլեր տախի տիւնեատան տէյիլ տիրլեր : Անլերի
 հագիգաթըն իլէ թագտիս էյլէ . սէնին քէլամըն
 18 հագիգաթ տըր : Ան պէնի տիւնեայա իրսալ էթ-
 տիյին կիպի , պէն տախի անլերի տիւնեայա իրսալ
 19 էթտիմ : Ալէ պէն քէնտիմի անլեր իչիւն թագտիս
 էտէրիմ , թա քի անլեր տախի հագիգաթ վասը-
 20 թասը իլէ թագտիս օլունալար : Ալէ եալընըղ անլեր
 իչիւն տէյիլ , անճագ անլերին քէլամը իլէ պանա
 ճիւմլէ իման էտէճէք օլանլար իչիւն տախի բիճա
 21 էտէրիմ , թա քի ճիւմլէսի պիր օլալար , սէն , էյ
 փետեր , պէնտէ , վէ պէն սէնտէ օլտըղըմ միսիլիւ'
 անլեր տախի պիղտէ պիր օլալար . թա քի պէնի սէն
 22 իրսալ էյլէտիյինէ տիւնեա ինանա : Պանա վերտի-

- յին 'իզգէթի անլերէ վերտիմ' . թա քի պիզիմ' պիր
- 23 օլտըղըմբզ կիպի անլեր տախի պիր օլալար . Պէն
անլերտէ վէ սէն պէնտէ , թա քի պիր օլմագլըգտա
քեամիլ օլալար , վէ պէնի սէն իրսալ էթտիյինի,
վէ պէնի սէվտիյին միսիլիւ անլերի տախի սէվտի-
- 24 յինի տիւնեա անկլայա : Էյ ֆէտէր , պանա վեր-
տիյին քիմնէլերին տախի՝ պուլունտըղմ եերտէ
պէնիմ իլէ պերապեր օլմալարընը իսթերիմ' . թա քի
պանա վերտիյին ճէլալիմի միւշահէտէ էտէլէր . զի-
րա պէնի տիւնեանըն թէէսիսինտէն էվվէլ սէվտին:
- 25 Էյ 'ատիլ ֆէտէր , տիւնեա սէնի թանըմատը ,
ամմա պէն սէնի թանըտըմ' , պուլար տախի պէնի
- 26 սէն իրսալ էթտիյինի անկլատըլար : Վէ սէնին իս-
մինի անլերէ հէմ պիլտիրտիմ' , վէ հէմ տէ պիլ-
տիրէճէյիմ' . թաքի պանա օլան մուհապպէթին ան-
լերտէ օլա , պէն տախի անլերտէ օլայըմ :

ՊԱՊ 18

- 1 Յիսուս պու շէյլերի սէյլէտիքտէն սօնկրա , շա-
յիրտլէրի իլէ պերապեր Գէտրօն տէրէսինին էօթէ
թարաֆընա չըգըպ' օրատա պիր պաղչէ պուլուն-
մաղլէ , շայիրտլէրի իլէ պերապեր իչինէ կիրտի :
- 2 Վէ անը էլէ վէրէն՝ Եէհուտա տախի օլ մահալի
պիլիլ իտի . զիրա Յիսուս շայիրտլէրի իլէ պերապեր
օրատա չօգ տէֆ'ա իճթիմա' էթմիշ իտի :
- 3 Իմտի Եէհուտա պիր պէօլիւք 'ապէր վէ պաշ
քեահինլէր իլէ ֆերիսիլէր թարաֆընտան մէմուր-
լար ալըպ' ֆէնէրլէր վէ մաշ'ալէլէր վէ սիլահլար
- 4 իլէ օրայա կէլտի : Վէ Յիսուս քէնտի հազգընտա

- վուգու՝ պուլաճագ շէյլերին ճիւղէսինի պիլմէքէ ,
 5 չըգըպ անէրէ՝ ֆիմի՞ արայօրսընը՝ տէտի : Անէր
 տախի անա՝ Նազարէթլի Յիսուսու՝ տէյիւ ճէվապ
 վերմէքէ , Յիսուս անէրէ՝ Պէն իմ՝ տէտի . վէ անը
 էլէ վերէն Եէհուտա տախի անէր իլէ պերապէր
 6 տուրույօր իտի : Վէ անէրէ՝ Պէն իմ՝ տէտիյի
 7 անտէ , անէր կերի չէքիլիպ եերէ տիւշտիւլէր : Պա՛-
 տէհու անէրէ՝ ֆիմի՞ արայօրսընը՝ տէյիւ թէք-
 8 սուսու՝ տէտիլէր : Յիսուս ճէվապէն՝ Սիղէ պէն իմ՝
 տէտիմ . իմտի էյէր պէնի արայօր իսէնիզ , պուշլարը
 9 սալը վերին կիթսինլէր՝ տէտի . Թա քի՝ Պանա վեր-
 տիյին քիմսէլէրտէն հիչ պիրինի զսո՝ էթմէտիմ՝
 10 տէյիւ սէօյլէտիյի քէլամ՝ իթմամ օլունա : Օլ
 վազըթ Սիմ՝օն Պետրոսըն պիր գըլըճը օլմաղլէ ,
 11 անը չէքիպ քեահին ի ա՛ղամըն պէնտէսինէ վուրա-
 րագ , սաղ գուլաղընը քէսիպ տիւշիւրտիւ . օլ
 41 պէնտէնին իմի տախի Մալխօս իտի : Վէ Յիսուս
 Պետրոսա՝ Գըլըճընը գընընա գօ . փէտէրին պանա
 վերտիյի քեասէյի ի՞շմէյէճէքմիյիմ՝ տէտի :
 42 Օլ վազըթ պէօլիւք իլէ պին պաղը վէ Եէհուտի-
 լէրին մէմուրլարը Յիսուսու թուլթուպ պաղլտար-
 43 լաբ , վէ անը եվիլէա Հաննայա կէօթիւրտիւլէր ,
 զիւրա մէրգում օ սէնէտէ քեահին ի ա՛ղամ օլան
 44 Գայաֆանըն գոյն փէտէրի իտի : Պու Գայաֆա
 տախի՝ Գազմ իչիւն պիր տտէմին հէլլաք օլմասը
 խոյրը տըբ՝ տէյիւ Եէհուտիլէրէ նասիհաթ վերմիշ
 45 օլան քիմսէ իտի : Վէ Սիմ՝օն Պետրոս իլէ տիկէր
 պիր շայիրա Յիսուսուն արտը սըրա կիտիօրլար ի-
 տի . վէ օլ շայիրա քեահին ի ա՛ղամըն պիւտիյի օ-

- լուպ՝ Յիսուս իլէ պերապեր քեահին ի ա՛ղամըն հալ-
 16 լուսընա կիրտի : Լաքին Պետրոս գափու եանընտա,
 տըշարըտա տուրմագլէ քեահին ի ա՛ղամըն պիլտի-
 յի օլան տիկեր շայիրա չըզըպ՝ գափուճուլա սէջ-
 17 լէյերէք, Պետրոսու իշէրիյէ ալտը : Վէ գափուճու
 դըզ Պետրոսա՝ Սէն տախի պու առէմին շայիրալէ-
 րինտէն տէյի՞լմիսին՝ տէտիքտէ, օլ տախի՝ Տէյիլ
 18 իմ՝ տէտի : Վէ հավա սօղուգ օլտըղընտան խըտ-
 մէթքեարլար իլէ մէմուրլար աթէշ եազմըշ օլմադ-
 լէ, տուրուպ ըսընըյօրլար իտի. Պետրոս տախի
 19 անլէր իլէ պերապեր տուրուպ ըսընըյօր իտի : Վէ
 քեահին ի ա՛ղամ Յիսուսա շայիրալէրի իլէ թա՛լի-
 20 մինէ տաիր սուալ էթմէքլէ, Յիսուս անա ճէվա-
 պէն՝ Պէն տիւննուլա 'ալէնէն սէջլէտիմ. պէն տաի-
 մա սինաղօղտա վէ Եհնուտիլէրին հէր թարաֆտան
 ճէմ՝ օլտըզլարը հէյքէլտէ թա՛լիմ՝ էտիպ՝ կիզլտէ
 21 հիշ պիր շէյ սէջլէմէտիմ : Նի՞չիւն պանա սուալ
 էտիյօրսըն. իշիթմիշ օլանլարտան՝ քէնտիլէրինէ
 նէ՝ սէջլէտիլիմի սուալ էյլէ. իշիթէ անլէր պէնիմ
 22 սէջլէտիլիմ շէյլէրի պիլիլէր՝ աէտի : Վէ պու
 շէյլէրի սէջլէտիլինտէ, օրատա տուրան մէմուր-
 լարտան պիրի Յիսուսա պիր սիլլէ վուրուպ՝ քեա-
 հին ի ա՛ղամա պէջլէ՞մի ճէվապ վէրիսին՝ տէտի :
 23 Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյէր սէջլէտիլիմ ֆէնա
 իսէ, ֆէնալըղընա շէհատէթ էյլէ. ամմա էյէր էյի
 24 իսէ, պանանի՞չիւն վուրույօրսըն՝ աէտի : Վէ Հան-
 նա անը պաղլը օլտրագ, քեահին ի ա՛ղամ Գայտ-
 25 ֆայա կէօնտէրմիշ իտի : Վէ Սիմ՝օն Պետրոս տու-
 րուպ ըսընմագտա իքէն, անա՝ Սէն տէ անըն շա-
 յիրալէրինտէն տէյի՞լմիսին՝ տէտիլէր. օլ տախի

- 26 Տէյիլ իմ՝ տէյիլ ինքեար էթտի . ֆեահին ի ա՛ղա-
մին պէնտէլերինտէն օլուպ՝ Պետրոսուն տախի գու-
լաղընը քեօտիյի քիմնէնին աղբաղաօրնտան պիբի՝
Պէն սէնի պաղչէտէ անըն իլէ պերապէր կէ՞օրմէ-
- 27 տիմ՝ մի՝ տէտի : Պունուն իւղէրինէ Պետրոս եինէ
քնքեար էթտի . վէ տէր 'աղապ խօրօս էօթտիլ :
- 28 Օլ վաղըթ Յիսուսու Գայաֆանըն եանընտան հիւ-
քիւմէթ գօնաղընա կէօթ իւրտիւլէր , վէ վաղըթ սա-
պահ իտի . վէ անլէր նափաք օլմամալարը վէ ֆըսը
եէմէլէրի իչիւն , հիւքիւմէթ գօնաղընա կիրմէտի-
- 29 լէր , Պինտէն 'ալէյհ , Փիլաթոս անլէրին եանընա
չըբըպ՝ Պու ատէմին 'ալէյհինտէ նէ՞ շիքեայէթի-
- 30 նիղ վար՝ տէտի : Անլէր տախի անա ճէվապէն՝ է-
յէր պու քիմնէ միւճրիմ՝ օլմասայրուր , անը սանա
- 31 թէպիմ՝ էթմէզ իտիք՝ տէտիլէր : Օլ վաղըթ Փի-
լաթոս անլէրէ՝ Անը սիզ ալըպ՝ քէնտի շէրի'աթը-
նըզա կէօրէ հիւքմ՝ էտինիզ՝ տէտի . լաքին Եհհու-
տիլէր անա՝ ֆիմնէյի գաթլ էթմէքիլիմիզէ րուխ-
- 32 սաթ էօդ տըր՝ տէտիլէր : Թա քի Յիսուսըն նէ
տիւրլիւ էօլիւմ իլէ վէֆաթ էտէճէյինի իմա էթ-
- 33 մէք իւղրէ , սեյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա : Վէ
Փիլաթոս թէքրար հիւքիւմէթ գօնաղընա կիրտի ,
վէ Յիսուսու չաղրըրպ անա՝ Եհհուտիլէրին մէլիյի
- 34 սէ՞ն մի սին՝ տէտի : Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պու-
նու սէն քէնտիլիյինտէ՞ն մի սեյլէյօրըն , եօխստ
պէնիմ՝ հաղբըմտա սանա պաշգալարը՞ մը սեյլէ-
- 35 տի՝ տէտի : Փիլաթոս ճէվապէն՝ Պէն Եհհուտի՞ մի
իմ՝ սէնի քէնտի միլլէթին վէ պաշ քեահինլէր
պանա թէպիմ՝ էթտիլէր . նէ՞ եափտըն՝ տէտի :
- 36 Յիսուս ճէվապէն՝ Պէնիմ մէլէքիլէթիւմ պու տիւն-

- եառաւ տէրիւ տիր . եյեր պէնիմ մէլէքիւթիւմ
պու տիւնեատան օլսայլաւ , պէնիմ իւրամէթծիլէ-
րիմ Եհհուտիլէրէ թէպիւմ օլմամագլղըմ իչիւն
միւճահէտէ էտէրլէր իտի . ամմա շիմտի պէնիմ մէ-
37 լէքիւթիւմ պուրատան տէրիւ տիր՝ տէտի : Սէ
վազըթ ֆիլաթոս անա՝ էյլէ իսէ պիր մէլի՞ք միսին
տէտի : Յիսուս ճէվապէն՝ Սէյլէտիլին կիպի տիր .
չիւնքի պէն մէլիք իմ . պէն պուռուռն իչիւն , եա՛նի
հագիւգաթա շէհատէթ էթմէք իչիւն աօղտոււմ՝
վէ պուռուռն իչիւն տիւնեայա կէլտիմ . հագիւգաթա-
տան օլան հէք քիմսէ պէնիմ սէօգիւթիւ տինկլէր՝
38 տէտի : ֆիլաթոս անա՝ Հագիւգաթ նէ՞ տիր՝ տէտի .
վէ պուռուռն սէյլէտիքտէն սօնկրա եինէ Եհհուտիլէրին
եանընա չըգըպ , անլէրէ՝ Պէն անտէ հիչ պիր ծիւրմ
39 պուլմայօրըմ՝ տէտի : Ամմա ֆըստա սիղին իչիւն
պիր քիմսէ սալը վէրմէքլիլիմ՝ աւտէթ օլտըղընտան,
սիղէ Եհհուտիլէրին մէլիլինի սալը վէրմէքլիլիմի
40 իսթէ՞րմիսինիզ՝ տէտի : Օլ վազըթ եինէ ծիւմէսի
պաղըրըպ՝ Պուռուռ տէրիլ՝ անճագ Պարապպասը՝ տէ-
տիլէր : Պարապպաս իսէ պիր հարամի իտի :

ՊԱՊ 19

- 1 Օլ դէման՝, ֆիլաթոս Յիսուսու սլըպ գամջը իլէ
2 տէյտիլ : Ասքէրլէր տախի տիքէնլէրտէն պիր թաճ
էօրիւպ՝ անընպաշընա վազ՝ էթտիլէր , վէ անա էր-
3 ղավանի պիր լիպաս կիլտիրիպ՝ Սէլամըն՝ ալէյք ,
էյ Եհհուտիլէրին մէլիլի , տէյէրէք անա սիլլէ
4 վուրուրլար իտի : ֆիլաթոս թէքրաւ ալըշարը չըգըպ՝
անլէրէ՝ իլթէ անտէ պիր ծիւրմ պուլմատըղըմ

- պիլմէնիզ իշիւն անը սիգէ տըշարըյա չըգարըյօրըմ՝
 5 տէտի : Օլ վադըթ Յիսուս տիքէն թաճը վէ էրզա-
 վանի լիպասը կիշինմիշօլարադ՝ տըշարըյա չըգարը-
 6 աա , փէլմա անլէրէ՝ իշթէ օլ տտէմ՝ տէտի : Պաշ
 քեաճինլէր իլէ մէմուրլար տախի անը կէօրտիւքլէ-
 րինաէ՝ Սալայ էյլէ , սալայ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրըրլար
 րտը : Փիլաթոս անլէրէ՝ Անը սիզ ալըպ սալայ էյ-
 լէյին . զերա պէն անտէ ճիւրմ պուլմիյօրըմ՝ տէ-
 7 տի : Եէհուարիլէր անա ճէվապէն՝ Պիզիմ շէրիա-
 թըմըզ վար , վէ շէրիաթըմըզ միւճիպինճէ գաթիլ
 վաճիպ տիր . զերա քէնտիսինի իպնուլլաճ մագա-
 8 մընտա թուլթուու՝ տէտիլէր : Փիլաթոս պու սէօղիւ
 9 իշիթտիյինաէ՝ տաճա զիյատէ գօրգարադ , թէք-
 րար հիւքիւմէթ գօնաղընա կիրիպ Յիսուսա՝ Սէն
 նէ՞րէտէն սին՝ տէտի . ամմա Յիսուս անա ճէվապ
 10 վէրմէմէսիյլէ , Փիլաթոս անա իրթապէն՝ Պանա սէջ-
 լէմէ՞զմիսին . պիլմէ՞զմիսին քի սէնի սալայ էթմէյէ
 գուարէթիմ վար , վէ սէնի սալը վէրմէյէ տախի
 11 գուարէթիմ վար՝ տէտի : Յիսուս՝ Էյէր սանա եօ-
 գարրտան վէրիլմիշ օլմասայըտը , պէնիմ իւզէրիմէ
 հիջ պիր գուարէթին օլմուղ իտի . պու սէպէպտէն
 պէնի սանա թէսլիմ էտէնին կիւնասը տաճա պէօ-
 12 յիւք տիր՝ տէյիւ ճէվապ վէրաի : Պունտան սօնկ-
 րա , Փիլաթոս անը սալը վէրմէյէ վէսիլէ արար իտի
 իսէ տէ , Եէհուարիլէր՝ Էյէր պունու սալը վէրիւքէն ,
 Գայսէրին տօսթու տէյիլ սին . քէնտիսինի մէլիք
 'ատտ էտէն հէր քիմէսնէ Գայսէրէ մուխալիֆ
 13 սէջլէր՝ տէյիւ պաղըրըրլար րտը՝ Փիլաթոս տախի
 պու սէօղիւ իշիթտիքտէ՝ Յիսուսու տըշարըյա չըգա-
 րըպ , 'իպրանիճէ Ղապպասա տէնիլէն թաշ տէօշէ-

- 44 մէ նամ մահալտէ մէհքեմէտէ օթուրտու, վէ
 ֆըռհըն թէտարիք կիւնիւ օլուպ՝ սա'աթ ալթը
 րուտտէլէրինտէ խտի, Եհհուտիլէրէ՝ իշթէ մէլէյի-
- 45 նիզ՝ տէտի: Ամմա անլէր՝ Գալալըր, Գալալըր, անը
 սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղլըրալըր. ֆիլաթոս անլէրէ՝
 Մէլէյինիզի սալպ էտէյի՞մ մի՝ տէտի. պաշ քեա.
 հինլէր՝ Գալպէրտէն պաշգա մէլէյիմիզ էօգ տըր՝
- 46 տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր: Օլ վազըթ անը՝ սալպ
 օլընմապ իւզըն անլէրէ թէսլիմ էթտի. անլէր
 տախի Յիսուսու ալըպ կէօթիւրտիւլէր:
- 47 քէնտիտի տախի խաչընը թաշըյարապ, իպրանիճէ
 ճիւլճիւթէ տէնիլէն, Գաֆա եերի նամ մահալտէ չըգ-
- 48 տը: վէ անը, վէ անըն իլէ պէրապէր տիկէր իբի քիմ
 սէ, պիրի պիր Էանընտա վէ պիրի օլ պիր Էանընտա
 վէ Յիսուս քէնտիտի օրթատա օլարապ, օրատա խա-
- 49 չա կէրտիլէր: վէ ֆիլաթոս պիր Էաֆթա Էազըպ՝
 խաչըն իւզէրինէ գօտու. Էազըր տախի ԵԷՀՈՒՑԻ-
 ԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՑԻ ՆԱԶԱՐԷԹԼԻ ՅԻՍՈՒՍ խտի:
- 20 վէ Յիսուսու խաչա կէրիլտիլի մահալ շէհրէ Էա-
 գըն, վէ պու Էաֆթա տախի իպրանիճէ վէ Եու-
 նանիճէ վէ Լաթինճէ Էազըլը օլմազէ, Եհհուտի-
- 21 լէրտէն նիչլէրի անը օգուտըրալ: Օլ վազըթ Եհ-
 հուտիլէրին պաշ քեահինլէրի ֆիլաթոսա՝ Եհհու-
 տիլէրին մէլէյի տէյիլ, ամմա քէնտիտի պէն Եհ-
 հուտիլէրին մէլէյի իմ տէտի՝ տէյիւ Էազ՝ տէտի-
- 22 լէր: ֆիլաթոս՝ Նէ Էազըլմ՝ իսէ, Էազըլմ՝ տէյիւ
 ճէվապ վէրտի:
- 23 վէ 'ապէրլէր Յիսուսու խաչա կէրտիքտէն սօնկ-
 րա, անըն էլպիսէսինի ալըպ հէր պիր 'ապէրէ պիր
 հիսսէ օլմապ իւզըն տէօրթ հիսսէ էթտիլէր: Էն-

- Թարի տախի տիբիշտիզ , պաշտան պաշա պիւս-
- 24 պիւթիւն տօգոււմա օլմասըյլէ , Պիբի պիրինէ՝ Անը
եըթմայալմ , ամմա քիմին օլաճաղընա գուր՝ա
աթալմ , տէտիլէր . Թա քի՝ էլպիսէմի պէյնէրին-
տէ Թագսիմ էաիպ՝ էնթարիմ իւղէրինէ գուր՝ա
աթաըլար՝ տէյիւ մուհարրէր օլան իթմամ օլունա .
՝ասքերլէր տախի պու շէյլէրի էթտիլէր :
- 25 Վէ Յիսուսուն խաչը եանընտա վալիտէսի իլէ
վալիտէսինին հէմշիրէտի , Քլէօփաաըն զէվէ՝ Մեր-
- 26 եէմ վէ Մէճտէլէ Մէրեէմ տուրույօրլար իտի : Խմ
տի Յիսուս վալիտէսի իլէ սէվտիյի շայիրտի եանըն-
- 27 տա տուրուր կէօրմէքլէ , քէնտի վալիտէսինէ՝ Էյ
խաթուն , իշթէ օղուն՝ տէյիպ , Սօնկրա շայիր-
տէ տախի՝ իշթէ վալիտէն՝ տէտի . վէ օլ վեգըթ-
տան սօնկրա պու շայիրտ անը քէնտի խանէսինէ
գապուլ էթտի :
- 28 Պա՝տէհու Յիսուս արթըգ հէր շէյին թէմամ օլ-
տըղընը պիլմէքլէ , մուհարրէր օլանըն իթմամը ի-
- 29 չիւն՝ Սուսատըմ՝ տէտի : Վէ օրատա սիրքէ իլէ
տօլու պիր գապ պուլունմաղլէ , անլէր սիրքէ իլէ
պիր սիւնկէր տօլտուրուպ՝ պիր զուֆայա Թագա-
- 30 բող , անըն աղղընա սունտուլար , Յիսուս տախի սիր-
քէյի ալորըղ կիպի , Թէմամ օլտու՝ տէտի . վէ
պաշընը էյիպ՝ Թէսլիմ ի բուհ էթտի :
- 31 Իմտի Թէտարիք կիւնիւ օլտըղընտան ճէսէտլէրին
սէպթ կիւնիւ խաչ իւղէրինտէ գալմամասը իչիւն ,
(չիւնքի օլ սէպթ պէօյիւք կիւն իտի ,) Եհհուտի-
լէր՝ անլէրին ինճիքլէրի գըրըլըպ , գալտըրըմա-
- 32 սընը փիլաթոստան՝ րիճա էթտիլէր : Պունուն իւ-
ղէրինէ ՝ասքերլէր կէլիպ՝ անըն իլէ պէրապէր սալը

- 33 օլունան էվլէլքի վէ տիկերինին ինճիքլէրինի գըր-
 տըլար : Ամա ցիսուսա կէլտիքլէրինտէ , անըն վէ-
 ֆաթ էթմիշ օլտըղընը կէօրմէլէրիյլէ , ինճիքլէրի-
 34 նի գըրմադըլար : Լաքին 'ապքէրլէրտէն պիրի տնըն
 եանընը մըլըրադ իլէ տէլտի . վէ տէր 'ազապ գան
 35 իլէ սու չըգտը : Վէ պանա կէօրէն սիզլն իման
 էթմէնիլ իչիւն շէհատէթ էթտի , վէ անըն շէհա-
 տէթի հագգ տըր , վէ քէնտիսի տախի հագգ սեջ-
 36 լէտիյինի պիլիբ : Զիրա պու շէյլէր' Անտէն պիր
 քէմիք գըրըլմայաճագ' տէյիւ մուհարրէր օլանըն
 37 իթմամը իչիւն վագը' օլտու : Վէ երնէ պաշդա պիր
 եէրտէ , Տէլտիքլէրի քիմնէյէ նազար էտէճէքլէր'
 տէյիւ մուհարրէր տիր :
 38 Պա'տէհու ցիսուսուն շայիրտի օլուպ' Եէհուտի-
 լէրին գօրգուսընտան քէնտինի խաֆի թութան
 Արիմաթիալը Եուսուֆ ցիսուսուն ճէսէտինի գուլ-
 տըրմադա Փիլաթոստան բուխաթ թալէպ էյլէտի .
 Փիլաթոս տախի բուխաթ վէրմէլէ , կէլիպ ցի-
 39 սուսուն ճէսէտինի գալտըրտը : Վէ մուգաատէմա
 ցիսուսա կէճէլէյին կէլմիշ օլան Նիգօտիմոս տախի
 կէլիպ' եիւլ լիտրա գատար միւրր ի սաֆի իլէ 'ուա
 40 աղաճը թէրքիպի կէթիրտի : Օլ վագըթ ցիսու-
 սուն ճէսէտինի ալըպ' Եէհուտիլէրին տէֆն էթմէք
 խուսուսընտա 'ատէթլէրի իւզըէ , անը պահար-
 ւար իլէ պէրապէր քէթէն պէզլէրինէ սարտըլար :
 41 Վէ սալպ օլունտըղը մոհալտէ պիր պաղէ , վէ
 պաղէտէ' իչիւն տահա պիր քիմնէ գօնուլմամըշ
 42 պիր եէնի գապը պուլունտըղընտան , Եէհուտիլէրին
 թէտարիք կիւնիւ օլտըղը հասէպիյլէ , գապը տախի
 եագըն օլտըղը իչիւն ցիսուսու օրայա գօտուլար :

ՊԱՊ 20

- 1 Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, ռապահայըն
 տաճա գարսնըգ իքէն, Մէճտէլի Մէրեէմ գապրա
 կելիպ՝ թաշը գապրտան գալաբըրըմըշ կէօրմէքլէ,
 2 Գօշուպ Սիմ'օն Պետրոսա, վէ Յիսուսուն սէվտիլի
 օլ պիր շայիրտէ կելիպ անլէրէ՝ Բապպը գապրտան
 գալաբըրմըշլար, վէ անը նէրէյէ գօտըգլարընը պիւ-
 3 մէյիզ՝ տէտի: Օլ վազըթ Պետրոս իլէ օլ պիր շա-
 4 յիրա չըգըպ գապրա կիթտիլէր: Իքիսի տախի պէ-
 րապէր գօշուպ, ֆազաթ օլ պիր շայիրտ Պետրոստան
 չափուգ իլէրի գօշտըղընտան էվիլէճէ գապրա վաբ-
 5 տը: Վէ էյիլիպ քէթէն պէզլէրինի պիր թարաֆա
 6 գօնուլմուշ կէօրտիւ իսէ տէ, իչէրի կիրմէտի: Սիմ-
 'օն Պետրոս տախի անըն աւտը սըրա կելիպ գապ-
 7 րա կիրտի, վէ քէթէն պէզլէրի գօնուլմուշ, Վէ
 անըն պաշընտա օլան մէնտիլի քէթէն պէզլէրի իլէ
 պէրապէր գօնուլմայըպ՝ անճագ սյըրճա պիր մա-
 8 հալտէ տիւրիւլիւ օլարագ կէօրտիւ: Օլ զէման՝
 գապրա էվիլէճէ կելէն օլ պիր շայիրտ տախի կիրիպ
 9 կէօրտիւ վէ ինանտը: Զիրա՝ Անու էմլաթտուն դը-
 յամ էթմէք կերէք տիր՝ տէյիւ մուհարրէր օլանը
 10 տաճա պիլմէզլէր իտի: Պա՛տէհու պու շայիրտլէր
 թէքրար քէնտի եհըլէրինէ կիթտիլէր:
 11 Ամմա Մէրեէմ գապրըն եանընտա տըշարըտա
 տուրուպ աղլայօր իտի: վէ աղլար իքէն, պազմագ
 12 իչիւն գապրա էյիլիպ՝ Յիսուսուն ճէսէտինին գօ-
 նուլմուշ օլարղը մահալտէ, պիրի պաշ թարաֆըն-
 տա վէ տիկէրի այագ թարաֆընտա օթուլմուշ

- 13 պէյազ էլպիսէլի իբի մէլէյի կէօրտիւ : Վէ պուն-
լար անա՝ էյ խաթուն , նի՞չիւն աղլայօրսըն՝ տէմէ-
լէրի իւզէրինէ , Բապպըմը գալորրադլարը վէ անը
նէրէյէ գօտըզլարընը պիլմէտիյիմ իչիւն՝ տէտի :
- 14 Պունու սէջլէտիքտէ՝ արգասընա տէօնիւպ Յիսու-
սու տուրուր կէօրտիւ իսէ տէ , Յիսուս իտիյինի
- 15 պիլմէտի : Յիսուս անա՝ էյ խաթուն , նի՞չիւն աղ-
լայօրսըն , քիմի՞ արայօրսըն՝ տէտի . օլ տախի պաղ-
չէվան տըր զանն էտէրէք , անա՝ էֆէնտիմ՝ անը սէն
գալորրադլարն իսէ , նէ՞րէյէ գօտըզընը պանա սէջլէ ,
- 16 պէն տախի անը գալորրոյլմ՝ տէտի : Յիսուս անա՝
էյ Մէրեէմ՝ տէմէսի իւզէրինէ , տէօնիւպ անա՝
- 17 Բապպունի (եա՛նի Մու՛ալլիմ) տէտի : Յիսուս ա-
նա խիթապէն՝ պանա տօգունմա . զիրա տահա ֆէ-
տէրիմին նէզտինէ 'ուրուճ էթմէտիմ՝ , լաքին պի-
րատէրլէրիմին եանընա վարըպ անլէրէ սէջլէ՝ Պէ-
նիմ ֆէտէրիմ՝ վէ սիզին ֆէտէրինիզէ , վէ պէնիմ
Ալլահըմ՝ վէ սիզին Ալլահընըզա 'ուրուճ էտէրիմ՝
- 18 տէտի : Մէճտէլի Մէրեէմ կէլիպ՝ շայիրտլէրէ Բապ-
պը կէօրտիւյիւնիւ , վէ քէնտիսինէ պու շէյլէրի
սէջլէտիյինի նազլ էյլէտի :
- 19 Վէ հէման օլ կիւնտէ , եա՛նի հաֆթանըն պի-
րինճի կիւնիւնտէ՝ ախշամ օլտըգտա , շայիրտլէրին
ճէմ՝ օլտըզլարը մահալին գափուլարը տախի Եէ-
հուտիլէրին դօրգուսընտան գափալը օլտըզը հալ-
տէ , Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարագ անլէրէ՝
- 20 Սէլամըն 'ալէյքիւմ՝ տէտի : Վէ պունու սէջլէ-
տիքտէն սնկրա , անլէրէ էլլէրինի վէ եանընը կէօս-
թէրտի . օլ վադըթ շայիրտլէր Բապպը կէօրմէք
- 21 Իլէ մէսրուր օլտուլար : Վէ Յիսուս եինէ անլէրէ՝

- Սէլամնն 'ալէյ քիւմ. փէտէր պէնի իրսալ էյլէտիյի
կիպի, պէն տախի սիզի իրսալ էտէրիմ' տէտի :
- 22 Վէ պուռնու լսէյլէտիքտէ, նէֆիւ էտիպ անլէրէ՝
- 23 Բուհ էլէ Գուտսու ալընըզ. Գիմլէրին կիւնահլա-
րընը 'աֆիլ էտէրսէնիզ՝ անլէրէ 'աֆիլ օլունմուշ
օլուր, վէ քիմլէրինքինի թէվգիֆ էտէրսէնիզ՝ թէվ-
գիֆ օլունմուշ օլուր՝ տէտի :
- 24 Ամմա օն իքիլէրտէն պիրի օլուպ՝ իքիզ տէնիլէն
թօմա Յիսուսուն կէլտիյի զէման անլէր իլէ պէրա-
- 25 պէր տէյիլ իտի : Վէ տիկէր շայիրտլէր անա՝ Բապ-
պը կէօրտիւք՝ տէտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Անն էլլէ-
րինտէ մըխլարըն էսէրինի կէօրիւպ՝ փարմաղմը
մըխլարըն էսէրինէ գօմաղ իսէմ, էլիմի տախի եա-
նընա սօգմաղ իսէմ, ապլա ինանմամ՝ տէտի :
- 26 Վէ սէքիզ կիւնտէն սօնկրա էինէ շայիրտլէր
իչէրիտէ օլուպ, թօմա տախի անլէր իլէ պէրապէր
պուլունուպ՝ գափուլար գափալը օլտըը հալտէ,
Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարադ. Սէլամնն 'ա-
- 27 լէյ քիւմ՝ տէտի : Անտէն սօնկրա թօմայա՝ փար-
մաղընը պուրայա ուզաթ վէ էլլէրիմէ պադ, վէ
էլինի ուզատըպ եանըմա սօգ, վէ իմանսըզ օլմա,
- 28 անճադ միւմին օլ՝ տէտի : Թօմա անա ճէվապէն՝
- 29 Բապպըմ վէ Ալլահըմ՝ տէտի : Յիսուս անա՝ [էյ
թօմա,] պէնի կէօրտիւյիւն իչիւն իման էթտին,
կէօրմէքսիզին իման էտէնլէր նէ՝ միւպարէք տիր՝
տէտի :
- 30 Յիսուս շայիրտլէրինին էօնիւնտէ պաշգա չօդ 'ա-
լամէթլէր իճրա էթտի իսէ տէ, պու քիթապտա մու-
- 31 հարրէր տէյիլտիր : Անճադ Յիսուսուն Մէսիհ իօյ-
նուլլահ իտիյինէ իման էթմէնիզ, վէ իման էտէ-

րէք անըն իսմի իլէ հոյաթա մայլէք օլմանըզ իչիւն
պոլնլար թահրիր գըլընմըշ տըր :

ՊԱՊ 21

- 1 Պա'տէհու Յիսուս թէպէրիյէ տէնիզինին քէնարըն-
տա քէնտիսինի շոյիրտլէրինէ պէ թէքրար իզհար
- 2 էյլէտի, վէ սուրէթ ի իզհարը պու իտի, էա'նի Սիմ-
'օն Պետրոս իլէ իքիզ տէնիլէն թօմա, վէ ձէլլտէ
վազը' Գանա շէհրինտէն օլաւն Նաթանայէլ, վէ Զէ-
պէտի օղուլլարը իլէ անըն շոյիրտլէրինտէն տիկէր
- 3 իքի քիշի պիրլէքտէ պուլունուպ' Սիմ'օն Պետրոս
անլէրէ' Պալըզ ավընա կիտէճէյիմ' տէտի. անա' Պիզ
տախի սէնինլէ պէրապէր կիտէրիզ' տէյէրէք, չըգըպ
տէր 'ազապ գսյըղա պինտիլէր, վէ օլ կէճէ պիր շէյ
- 4 թութմատըլար : Վէ սապոհ օլտըգտա' Յիսուս
տէնիզ քէնարընտա տուրույօր իտի. ամմա շոյիրտ-
- 5 լէր Յիսուս իտիյինի պիլմէտիլէր : Յիսուս իսէ ան-
լէրէ' Չօճուզլար, պիր եէյէճէյինիզ վա'օր մը' տէ-
- 6 տի. անա խսյը' տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր : Օլ տա-
խի անլէրէ' Աղը գսյըղըն սաղ թարաֆընա աթը-
նըզ վէ պուլունուրընզ' տէմէսիլէ, աթտըլար վէ
պալըզլարըն քէսրէթինտէն նաշի անը չէքէմէտիլէր :
- 7 Օլ վազըթ Յիսուսուն սէվաիյի շոյիրտ Պետրոսա'
Պու Բապպ տըր' տէտի. Սիմ'օն Պետրոս տախի
Բապպ իտիյինի իշիթտիքտէ, չըփազ օլտըղը իչիւն
- 8 'ապասընը գուշանըպ' տէնիզէ աթըլտը : Տիկէր շա-
յիրտլէր իսէ գարատան ուզազ օլմայըպ' անճազ
իքի եիւզ տըշըն գատար աչըգտա պուլունմալարըյ-
լէ, աղը պալըզլարը իլէ չէքէրէք, գայըզ իլէ կէլ

- 9 տիւր : Վէ գտրայա չըգտըգլարնտա , հազըր պիր
աթէշ վէ իւսթիւնտէ գօնուլմնշլ պալըգ վէ էք-
10 մէք կէօրտիւլէր : Յիսուս անլէրէ՝ Շիմտի թուլթ-
11 տըղընըգ պալըգլարտան կէթիւրին՝ տէտի : Սիմ'օն
Պետրոս գայըղա՝ կիրիպ՝ եիւզ էլլի իւշ 'ատէտ պէօ-
յիւք պալըգ իլէ տօլու աղը գարայա չէքտի , վէ
12 պու գատար չօգ իքէն ող երըթըլմատը : Յիսուս
անլէրէ՝ կէլէնիզ թա'ամ էտինիզ՝ տէտի . վէ շա-
յիրտլէրտէն հիշ պիրի՝ Սէն քիմ' սին՝ տէյիւ անա
տուալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի . զիրա Բապպ
13 խոյիյինի պիլտիլէր : Օլ վադըթ Յիսուս կէլիպ
էքմէյի վէ քէզալէք՝ պալըղը տախի ալըպ անլէրէ
14 վէրտի : Յիսուս էմվաթտան գըյամ էթտիքտէն
սօնկրա՝ պու իւ չիւնծիւ տէֆ'ա օլարագ շայիրտլէ-
րինէ կէօրիւնտիւ :
15 Վէ անլէր թա'ամ էթտիքտէն սօնկրա , Յիսուս
Սիմ'օն Պետրոստ խիթապէն՝ էյ Սիմ'օն իպն ի Եու-
նուս , պէնի պունլարտան զէյատէ սէվէ՞րմիսին՝
տէտի . անա՝ Պէլլի , եա Բապպ , սէնի սէվտիյիմի
սէն պիլլիրսին՝ տէտի . անա՝ Գուզըլարըմը օթլաթ՝
16 տէտի : Եինէ անա իքինծի տէֆ'ա , էյ Սիմ'օն
իպն ի Եունուս , պէնի սէվէ՞րմիսին՝ տէտի . անա՝
Պէլլի , եա Բապպ , սէնի սէվտիյիմի սէն պիլլիրսին՝
17 տէտի . անա՝ Գոյունլարըմը րա'ի էթ՝ տէտի : Անա
իւ չիւնծիւ տէֆ'ա՝ էյ Սիմ'օն իպն ի Եունուս , պէնի
սէվէ՞րմիսին՝ տէտիքտէ , Պետրոս քէնտիսինէ իւ-
չիւնծիւ տէֆ'ա օլարագ՝ Պէնի սէվէ՞րմիսին՝ տէ-
տիյի իչիւն մահզուն օլուպ , անա՝ Եա Բապպ , սէն
հէր շէյի պիլլիրսին , սէնի սէվտիյիմի սէն պիլլիրսին՝
18 տէտի . Յիսուս անա՝ Գոյունլարըմը օթլաթ : Հա-

- դիգաթէն, հադիգաթէն սանա տերիմ՝ քի՝ սէն կէնճ
 էքէն, քէնտի քէնտինէ գուշանըպ՝ իսթէտիյին եէ-
 րէ կիտէր իտին . ամմա իսթիյար օլտըղըն զէման
 էլլէրինի ուզատաճագսըն տա սէնի պաշգասը գու-
 շատըպ՝ իսթէմէտիյին եէրէ կէօթիւրէճէք տիր՝ տէ-
 19 տի : Վէ նէ տիւրլիւ էօլիւմ էլէ Ալլահը թա՛ղիղ
 էյլէյէճէյինի իմա էթմէք իչիւն պունու սէօյլէտի.
 վէ պունու տէտիքսէն սօնկրա անա Արտըմ սըրա
 20 կէլ՝ տէտի : Վէ Պետրոս տէօնիւպ, օլ տիշամ թա-
 'ամընտա Յիսուսուն կէօքսիւնէ տիւշէրէք՝ ԵաՐապպ,
 սէնի էլէ վէրէճէք քի՛մ տիր՝ տէյէն, անըն սէվ-
 տիյի շոյիտին տրգատան կէլտիյինի կէօրտիւ :
 21 Պետրոս մէրգումը կէօրիւնճէ, Յիսուսա՛ ԵաՐապպ,
 22 պու տախի նէ՞ օլաճագ՝ տէտի : Յիսուս անա՛ Պէն
 կէլինճէյէտէք պունուն գալմասընը իսթէրսէմ,
 սէնին նէ՞ վաղիֆէն, սէն արտըմ սըրա կէլ՝ տէ-
 23 տի : Իմտի օլ շոյիտ վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝
 քէլամը պիրատերլէր տրապընտա շոյ՝ օլտու իսէ տէ,
 ֆադաթ Յիսուս անա՛ Պու վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝
 տէմէյիպ, անճագ՝ Պէն կէլինճէյէտէք անըն գալ-
 մասընը իսթէրսէմ, սէնին նէ՞ վաղիֆէն՝ տէմիշ իտի :
 24 Պու շէյլէր հագգընտա շէհատէթ էտիպ՝ պու շէյ-
 լէրի թահրիր էտէն հէման պու շոյիտ տիր, վէ
 25 անըն շէհատէթի հագգ օլտըղընը պիլիւրիղ, Վէ Յի-
 սուսուն իճրա էյլէտիյի տահա նիչէ շէյլէր վար քի՛
 էյէր պիւրէր պիւրէր թահրիր օլունճագ օլտա, թահ-
 րիր օլունան քիթապլար տիւնեպա պիլէ սըղմաղ
 զանն էտէրիմ . Ամին :

ԱՄԱԼ Ի ՐՈՒՍՈՒԼ

ՊԱՊ 1

- 1 Եւ թէօֆիլոս, Յիսուս ինթիխոպ էյլէտիյի րէսուլլէրէ րուհ իւլ Գուտոս վասիթասըյլէ վասիյէթ
- 2 էյլէտիքտէն սօնկրա, 'Ուրուճ կիւնիւնէ գատար կերէք իճըտաւնա վէ կերէք թա'լիմինէ միւպաշէրէթ էթտիյի նէսնէլէրին ճիւմլէսի հագգընտա, էվվէլ
- 3 քի քիթապը թասնիֆ էյլէտիմ. Օլ տախի էլէմ չէքտիքտէն սօնկրա, գըրգ կիւն անլէրէ զաշիր օլտաւադ, վէ մէլէքիւթ Ուլլահա միւթէ'ալլիգ նէսնէլէր սէյլէյերէք պերասին ի քէսիրէ իլէ քէնաինի ան
- 4 լէրէ տիրի կէօսթէրտի: Վէ անլէր իլէ ճէմ' օլտըգտա' Երուշալիմտէն ոյրըլմայըպ' Փէտէրին պէնտէն իշիթտիյինիզ վա'տընա միւնթազըր օլընըզ:
- 5 Զիրա Եուհաննա սու իլէ վաֆթիզ էյլէտի. ամմոս սիզ' չօդ կիւն կէչմէքսիզին, րուհ իւլ Գուտոս իլէ վաֆթիզ օլընաճագսընըզ' տէյերէք, անլէրէ թէն
- 6 պիհ էյլէտի: Վէ անլէր ճէմ' օլտըզլարը հալտէ, անո' Եա րոպպ, Իսրայէլէ մէլէքիւթիւ պո՞ւ վազըթտա մը ի'ատէ էտէճէքսին' տէյիւ սուալ էթ
- 7 տիլէր: Օլ տախի անլէրէ' Փէտէրին քէնտի թաշթը հիւքիւնէ վազ' էյլէտիյի էզմինէ վէ էզգաթը
- 8 պիլմէք սիզէ ա'իտ տէյիւ տիր: Լաքին իւզէրինիւզէ րուհ իւլ Գուտոս կէլտիյինտէ քէսպի գուտըրէթ էտէրէք, Երուշալիմտէ վէ պիւթիւն Եէհուտիյէտէ

- 9 վէ Սամարիա տա վէ զէմինին նիհայեթ ինէ գատար
 պանա շահիտ օլաճագսընը՝ տէտի : Վէ պու շէյ-
 լէրի սէջլէտիքատէ , անլէր նազար էթմէքատէ իքէն՝
 'ուրուճ էյլէտի , վէ պիր պուլութ անը կէօզլէրի
 10 էօնիւնտէն սէթը էյլէտի : Վէ օ կիթմէքատէ , ան-
 լէր տախի սէմայա տօղրու տիգգաթլէ նազար էթ-
 մէքատէ իքէն , իշթէ եանլարընտա պէյազ էլպիսէլի
 11 իքի քիմսէ տուրուպ՝ էյ ճէլիլի ատէմլէր , նի^օ չիւն
 սէմայա պագրպ տուրույօրսընը . եանընըտան սէ-
 մայա 'ուրուճ էտէն պու Յիսուս՝ նասըլ սէմայա
 չըգտըղընը կէօրտիւնիւզ իսէ , օ վէճճ իլէ կէլէճէք
 տիր՝ աէտիլէր :
 12 Օլ զէման , անլէր Երուշալիմէ եէվմի սէպթ էօլ-
 ճըլըղը գատար եագըն օլան Զէյթուլըգ տէնիլէն
 13 տաղտան Երուշալիմէ 'ալտէթ էթտիլէր , Վէ տա-
 խիլ օլտըգլարընտա՝ Պետրոս՝ վէ Եա'գուպ վէ Եու-
 հաննա վէ Անարաոս , վէ Ֆիլիպպոս վէ Թօմա վէ
 Պարթօլէմաոս վէ Մաթթա վէ Հալֆա օղլու Եա'-
 գուպ վէ Սիմ'օն էլ Ղալլուր վէ Եա'գուպըն Է-
 բէթուլ Եէհուտանըն իգամէթ էթտիլէրի Ֆէվգա-
 14 նի օտայա չըգտըլար : Պուլարըն ճիւղէսի գարը-
 լար վէ Յիսուսուլն վայիտէսի Մէրեէմ՝ վէ անըն
 գարնտալարը իլէ տու'ա վէ Նիյազա պիլ իթթի-
 ֆագ միւտալէմէթ էտէրլէր իտի :
 15 Վէ օլ կիւնլէրտէ հաղըր պուլուհան ճէմա'աթ
 Թագրիպէն եիւզ էիրմի քիշի օլտըղը հալտէ , Պետ-
 րոս շայիրտլէրին օրթասընտա ալաղա գալգըպ
 16 աէտի քի՝ էյ պիրատէրլէր , Րուհ էլ Գուտս
 Տաուտուլն աղղը իլէ Յիսուսուլ Թուլթանլարա գը-
 լաղըլ օլան Եէհուտանըն հագգընտա մուգատտէ-

- մա պոյսւրտըղը պու քէլամըն իթմամ օլունմասը
 17 կերէք իտի . Զիրա օ պիզտէն մա'տուտ օլուպ' պու
 18 խըտմէթտէ տախի նասիպի օլմուշ իտի : լամի պու
 քիմնէ խապասէթ իւծրէթիլէ պիր թարլա էտին-
 տի , վէ պաշ աշաղը տիւշմէյիլէ , օրթասընտան
 փաթլայարագ պիւթիւն պաղըրսագլարը տէօքիււ-
 19 տիւ . Պու տախի Երուշալիմ էհալիսինին ճիւմլէսի-
 նէ մա'լիւմ օլտու , շէյլէ քի օլ թարլա անլէրին
 լիսանընճա Աքէլտամա , Էա'նի Գան թարլասը
 20 թէսմիյէ օլունտու , Զիրա Մէզամիր քիթապընտա'
 Անըն մէսքէնի վերան օլուպ' անտէ քիմնէ սաքին
 օլմասըն . վէ տախի' Մանուէպինի պիր զայրիսի աւ-
 21 սըն' տէյիւ մուհարրէր տիր : Պու էճիլտէն Բապպ
 Յիսուսուն արամըղա կիրիպ չըգաղը պիւթիւն
 22 միւտտէթտէ , Էա'նի Եուհաննանըն վաֆթիլզինտէն
 պաշլայըպ պիլիմ արամըղտան 'ուրուճ էթտիյի
 կիւնէտէկին , պիլիմ իլէ բէֆագաթ էթմիշ օլան
 պու ատէմլէրտէն պիրի պիլիմ իլէ պերապէր գը-
 23 յամընա շահիտ օլտա կերէք տիր : Վէ իքի քիշի
 Էա'նի Եուսթօս լագըպլը վէ Պարոսպա տէնիլէն
 24 Եուսուֆը վէ Մաթթիասը իհզար իլէ' Տու'ա էտէ-
 րէք , էյ ճիւմլէնին գուլուպընա 'արիֆ օլան Բապպ ,
 Եէհուտանըն քէնտի մահալինէ կիթմէք իւզըէ
 տիւշտիյիւ պու խըտմէթ վէ բէսալէթին նասի-
 25 պինի ալմագ իշիւն , Պու իքի քիմնէտէն հանկը-
 սընը ինթիխապ էյլէտիյինի պէյան էյլէ' տէտիլէր :
 26 Վէ գուր'սլարընը վէրտիքլէրինտէ գուր'ա Մաթ-
 թիասա իսապէթ էթմէքլէ , մերգուլմ օն պիր բէ-
 սուլլէր իլէ մա'տուտ օլտու :

ՊԱՊ 2

- 1 Վէ 'իյտիլ խամսին կիւնիւ կելտիբոտէ, ճիւմլէսի պիւլ իթթիֆագ պիր եէրոտէ հազըր օլտըզլարը
- 2 հալտէ, Անսըզըն սէմատան շիտտէթլէ էսէն ըիւզ-կեար սէսի կիպի պիր սէտա կելիպ, օթուրտըզլարը
- 3 խանէյի պիւթիւն տօլտուրտու, Վէ միւնգասսէմ աթէշ տիլլէրի կիպի Գէլլէր անլէրէ զասիւր օլուպ' հէր
- 4 պիրիւնին իւզէրինէ գօնմասըյլէ, ճիւմլէսի Բուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլտրագ, Բուհուն քէնտիլէրինի նութգ էթտիրտիյինէ կէօրէ ասիւր լիսանլար թէքէլ
- 5 լիւմ էթմիյէ պաշլատըլար, Վէ սէմա թաշթընտա պուլունան հէր իւմմէթտէն կելմիշ միւթթագի Եէ.
- 6 հուտիլէր Երուշալիմոտ սաքին իտիլէր. Վէ պու սէտանըն վուգու'ընտա ճիւմհիւր թէճէմիլ' էտէ. բէք, հայրէթէ տիւշտիւլէր. շիւնքի հէր պիրի քէնտի լիսանընր անլէրին թէքէլլիւմ էթտիլէրինի իշիթ-
- 7 տիլէր: Վէ ճիւմլէսի շաշըպ թէ'աճճիւպ էտէրէք, պիրի պիրինէ' իշիթէ' պու սէյլէյէնլէրին ճիւմլէսի
- 8 ճէլիլլի տէյի^օԼ մի. իմտի նա^օըլ հէր պիրիմիլ
- 9 քէնտի անա լիսանըմըզ իշիտիյօրըզ. Պիզ փարթի, վէ Մատի, վէ Էլամի, վէ Սրամ ինասրէյն իլէ Եէհուտիյէ, վէ Գափատօգիյա, վէ Փօնթոս, վէ
- 10 Ասիյա, Վէ Ֆրիճիյա, վէ Փամֆիլիյա, վէ Մըսըր, վէ Գիրինէ թարաֆընտա օլուն Լիպիյէնըն սէմթլէրինին էհալիսի իլէ կէրէք Եէհուտի կէրէք միւհ-
- 11 թէտի միւսաֆիր Բօմալըլար, Գիրիտիլէր վէ 'Ա-րապլար Ալլահըն պէօյիւք իշլէրինի քէնտի լիսա-նըմըզսա պուլարըն թէքէլլիւմ էթտիլէրինի իշի-

- 12 տիօրըն՝ տէտիւրէր : Վէ ճիւմլէսի միւթէհայիր օ-
լուպ շիւպհէ էտէրէք , պիւրի պիւրիքնէ՝ Պու նէ՞ օլմա-
- 13 լը՝ տէրէր իտի : Տիկէրէր իսթիհզա էտէրէք՝ Եէնի
շէրապ իլէ մէմլու տըրլար՝ տէրէր իտի :
- 14 Իմտի Պետրոս օն պիւրէր իլէ պերապեր սյազտա
տուրուպ , պիւլէնտ ավազ իլէ անլէրէ խիթապէն
տէտի քի՝ Էյ Յէհուտի ատէմլէր վէ ճիւմլէ Երու-
շախմտէ սաքին օլանլար , պու սիզէ մա՛լիւմ օլտուն ,
- 15 վէ սէօզլէրիմի տինկլէյինիզ : Զիրա սիզին զանն
էթտիյինիզ կիպի պուշլար սէրխօշ տէյիլ տիրէր .
- 16 չիւնքի կիւնիւն իւչիւնճիւս ոա՛ւթը տըր : Անճադ
պու վազա՛ա Եօէլ փէյղամպերին վաարթասըյլէ
- 17 պույուրուլան շէյ տիր . Եա՛նի Ալլահ պույուրուր քի
Սօն կիւնլէրտէ Բուհումտան ճէմի՛ պէշէր իւզէրինէ
տէօքէճէյիմ , վէ օղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ իւ-
համ իլէ սէյլէյէրէք , կէնճլէրինիզ վահի վէ իս-
- 18 թիյարլարընըզ բույա կէօքէճէքլէր տիր : Վէ օլ կիւն-
լէրտէ պէն գուլլարըմ իւզէրինէ վէ ճարիյէլէրիմ՝
իւզէրինէ տախի Բուհումտան տէօքէճէյիմ , վէ ան-
- 19 լէր իլհամ իլէ սէյլէյէճէք տիր . Վէ Էօզարըտա
սէմատա ՛աճոյիպաթ , վէ աշաղըտա զէմինտէ ՛ա-
լամաթ՝ Եա՛նի դան վէ աթէշ վէ թիւթիւն տիւ-
- 20 մանը վէրէճէյիմ . Բապպըն ՛ազիմ վէ բուշէն կիւ-
նիւ կէլմէզտէն էվվէլ , կիւնէշ զուլմէթէ վէ այ
- 21 գոնա թահվիլ օլունտճադ տըր : Վէ հէր քիմ
Բապպըն իսմինէ տու՛ա էտէրսէ , խէլաս պուլաճադ
- 22 տըր : Էյ պէնի Խարայէլ , պու սէօզլէրի տինկլէյի-
նիզ . Նազարէթլի Յիսուսու՝ Եա՛նի Ալլահըն պէյ-
նինիզտէ անըն վաարթասըյլէ իճրա գըլտըզ , վէ
սիզին պիլտիյինիզ գուտրէթլու ՛ամէլլէր վէ միւ-

- ճիղէլէր վէ 'ալամէթլէր իլէ Ալլահ թարաֆընտան
 23 սիգէ թասսորդ օլունմուշ զաթը , Ալլահն միւրատը
 մուգատտէրի վէ 'իմ ի եղէլիսի միւճիպինճէ ,
 թէսիմ օլունարագ ալտընը , վէ էշար եէտիյլէ
 24 խաւ մըխլայարագ գաթլ էթտինիլ : Ալլահ տախի
 էօլլամ աղբըլարընը հալլ էտէրէք , անը իգամէ էյ-
 լէտի , չիւնքի անըն վասըթասըյլէ զապթ օլունմա-
 25 սը միւմքին տէյիլ խի : Զիրա Տաուտ անըն հագ-
 գընտա՝ խալէր լէրէրէտ , Էօնիւմտէ Րապպը տախմա
 կէօրիւր խիմ , զիրա սարսըլմամագըղմ իչիւն
 26 սաղըմտա տըր : Պու սէպէպտէն գալլիմ մէսըուր
 վէ լիսանըմ շատման օլտու , վէ հէմ տախի թէնիմ
 27 իւմիտ իւղըէ սաքին օլաճագ տըր . Զիրա ճանըմը
 հավիյէտէ թէրք էթմէյիպ՝ Մուգատտէսինի չիւ-
 28 բիւքիւք կէօրմէյէ պրագմայաճագսըն : Պանա հա-
 յաթ թարիգլէրինի պիտիրիպ՝ տիտարըն իլէ պէնի
 29 փիւր սիւրուր էտէճէքսին՝ պոյրուրուր : Էյ պիրա-
 տէրլէր , բէիս իւլ ապա օլան Տաուտ հագգընտա
 սիգէ ճէսարէթ իլէ սէօյլէմէք ճաիզ տիր քի՝ հէմ
 վէֆաթ էտիպ վէ հէմ տախի տէֆն օլունտու ,
 գապըր տախի պու կիւնէտէկին եանըմըտա տըր :
 30 Իմտի փէյղամպէր օլուպ՝ վէ ճէսէտ ճիհէթիլլէ ,
 քէնտի սուլպընըն մէյվէսինտէն թախթընտա օ-
 թուրմագ իչիւն Ալլահն ֆրիստոսու իգամէ էտէճէ-
 յինէ գասէմ իլէ քէնտիսինէ եէմին էթտիյիլի պիլէ-
 31 բէք , Էյվէլտէն կէօրմէսիյլէ՝ ճանը հավիյէտէ թէրք
 օլունմայըպ , ճէսէտի տախի չիւրիւքիւք կէօրմէ-
 տի՝ տէյիւ ֆրիստոսուն գըյումը հագգընտա սէջլէ-
 32 տի : Պու Յիսուսու Ալլահ գըյում էթտիրտի , պու-
 33 նա տախի պիլ ճիւմլէմիլ շահիտ իլ : Իմտի Ալլա-

- հըն սաղ էլի իլէ թէրֆի՝ օլունուպ՝ փէտեր թարա-
 ֆընտան վա՛տ օլունմուշ րուհ իւլ Գուտսու ալ-
 մաղէ, սիզին շիմաի պու կէօրիւպ իշիթտիյինիզի
- 31 տէօքտիւ : Զիրա Տաոււտ սէմավաթա՝ ուրուճ էթ-
 33 մէտի, ամմա քէնտիսի, Բապպ Բապպըմա՝ թա պէն
 սէնին տիւշմէնլէրինի ոյտգլարընա պասամագ գօ-
 յունճոյատեկին, սաղըմտա օթուր տէյիւ պույուր-
- 36 տու՝ տէտի : Պինաէն՝ ալէյհ ճէմի՝ պէյթ ի իարայէլ
 պիւլին քի՝ սալպ էյլէտիյինիզ պու Յիսուսու Ալ-
 լահ հէմ Բապպ վէ հէմ Մէսիհ գըմըշ տըր :
- 37 Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ գալլէրի միւնքէ-
 սիր օլուպ՝ Պետրոս իլէ տիկէր Բէսուլլէրէ՝ էյ պիրա-
- 38 տէրլէր, նէ՞ ետփալըմ՝ տէտիլէր : Վէ Պետրոս
 աշէրէ՝ թէվպէ էտինիզ վէ հէր պիրինիզ կիւնահ-
 լարըն՝ աֆվը իշիւն Յիսուս Գրիստոսուն իսմինէ
 վաֆթիզ օլունսուն . վէ րուհ իւլ Գուտսա՝ աթի-
- 39 յէսինի ալաճագսընըզ : Զիրա վա՛տ սիզէ վէ էվ-
 լատընըզ վէ ճիւլէ ուզագտա օլանլարա, եա՛նի
 Ալահըմըզ Բապպըն տա՛վէթ էտէճէյի հէր քիմնէ-
- 40 յէ տիր՝ տէտի : Վէ նիչէ զայրի սէօղլէր իլէ շէ-
 հատէթ վէ նասիհաթ էտէրէք, Պու՝ աքսի նէպտէն
- 41 գուրթուլընըզ՝ տէտի : Վէ անըն քէլամընը ճան ու
 տիլտէն գապուլ էտէնլէր վաֆթիզ օլունուպ, օլ
 կիւն թագրիպէն իւշ պին նուֆուս զամ՝ օլունտու :
- 42 Վէ րէսուլլէրին թա՛լիմինէ վէ միւշարէքէթինէ վէ
 էքմէք փարէլէմէոինէ վէ տու՝ալարա միւտամլէմէթ
 էտէրլէր իտի :
- 43 Վէ հէր քէսէ խավֆ կէլիպ՝ րէսուլլէրին վասը-
 թաուրյէ չօգ միւ՝ճիզէլէր իլէ՝ ալամէթլէր իճրա
- 44 գըլընըր ըտը : Վէ իման էտէնլէրին ճիւլէսի պիր

եւրտէ օլուպ՝ անլերին ճէմի՝ էշեաւոր պէյնլերինտէ
 45 միւշթերէք իտի : Վէ էմլաք իլէ էմվալլերինի սու-
 թըպ՝ ճիւմլէսինէ, հէք պիրինին իճթիյաճընա կէօրէ,
 46 թէվզի՝ էտերլէք իտի : Հէք կիւն տախի պիւ իթթի-
 ֆազ հէյքէլէ միւտալլէմէթ էտերէք, վէ խանէլէ-
 րինտէ էքմէք փարէլէյերէք, մէսերրէթլէ վէ խու-
 47 լուսը դալպլէ թա՛ամ՝ էտիպ, Ալլահա համա էթ-
 մէքտէ վէ ճիւմլէ գալմըն՝ ինտինտէ մաղհարըլութֆ
 օլմադտա իտիլէք : Բապպ տախի հէք կիւն խէլաա
 պուլանլարը քիլիսէյէ զամմ՝ էտեր իտի :

ՊԱՊ 3

1 Վէ Պետրոս իլէ Եուհաննա պիրլէքտէ տու՛ա
 վազթը օլան սա՛աթ տօգուզտա հէյքէլէ չըգմադ-
 2 տա իքէն, Հէյքէլին կիւզէլ տէնիլէն գափուսու-
 եանընա հէյքէլէ կիրէնլէրտէն սատագա տիլէմէք
 իւզրէ կիւն պէ կիւն գոյա կէլտիքլէրի անատան տօղ-
 մա թօփալ պիր ատէմ՝ կէթիւրիւլմէքտէ իտի :
 3 Պու քիմսէ Պետրոս իլէ Եուհաննայը հէյքէլէ կի-
 րէրլէր իքէն կէօրիւպ՝ պիր սատագա տիլէտի :
 4 Պետրոս տախի՝ Եուհաննա իլէ անա նազար էտիպ՝
 5 Պիզէ պագ՝ տէտի : Օլ տախի անլերտէն պիր շէյ
 6 ալմադ իւմիտիլլէ անլէրէ տիգգաթ էթտի : Վէ
 Պետրոս՝ Պէնտէ կիւմիւշ վէ ալթուռն եօդ տըր, լա-
 քին պէնտէ օլանը սանա վէրիւրիմ՝ Նազարէթլի
 3/իսուս Քրիստոսուն իսմիլլէ գալգ վէ եիւրիւ՝
 7 տէյիպ, Անը սաղ էլինտէն թութուպ գալտըրտը .
 վէ տէր՝ ագապ թապանլարըյիլէ թօփուզլարը
 8 քէսպի գուվլէթ էթմէքլէ՝ Սըչոյըպ սյադ իւզէրի

- տուրտու զէ երբիւտիւ, վէ երբիւյիւպ սըչրա-
յարագ վէ Ալլահո համո էտերէք, անլէր իլէ
9 պերապեր հէյքէլէ կիրտի: Վէ պիւթիւն գալմ
անըն երբիւյիւպ Ալլահո համո էթտիյինի կէօր-
10 տիւլէր: Վէ անըն՝ հէյքէլին կիւղէլ գափուսընտա
սատագա իշիւն օթուրան քիմնէ օլտըղըն պիլէ-
րէք, անա վագը՝ օլան շէյտէն տօլայը թէ՛ աճճիւպ
վէ հոյրէթ իլէ մէմլու օլտուլար:
- 44 Վէ շիֆա պուլան թօփալ Պետրոս իլէ Եու-
հաննատան պըրլմատըղը հալտէ, ճիւմլէ գալմ
հայրէթ իլէ Սուլէյմանըն էյվանը տէնիլէն խհալէ
42 եանլարընա սէյիրտէրէք՝ ճէմ՝ օլտուլար: Օլ վա-
գըթ Պետրոս պուս կէօրտիւքտէ, գալմա ճէվա-
պէն տէտի քի՝ էյ պէնի իօրայէլ, պու ստէմէ
նի՞չիւն թէ՛ աճճիւպ էտիյօրսընըլ, եախօտ պիղիմ
քէնտի գուվլէթիմիլ եա թագալմաըլ իլէ պուսու
երբիւլթմիւշիլ կիպի պիղէ նի՞չիւն կէօլ տիքի-
43 յօրսընըլ: Էճտատըմըղըն Ալլահը՝ Եա՛նի իպրահիմ
վէ իսհագ վէ Եա՛գուպըն Ալլահը քէնտի Օղլու
Յիսուսու թա՛ղիլ էյլէտի, քի սիլ անը էլէ վէր-
տինիլ, վէ Փիլաթօս անը սալը վէրմէյէ գարար
վէրմիշ իքէն, անըն հուզուրընտա անը ինքեար
44 էթտինիլ: Սիլ իսէ Մուգատտէս վէ հագգ օլանը
ինքեար պիրլէ, քէնտինիլէ պիր գաթիլ աաէ-
45 մին պաղըշտանմատընը թալէպ էթտինիլ, Վէ
Բէիս ի հայաթը գաթլ էթտինիլ: ամնա Ալլահ
անը եմլաթտան գըյամ էթտիրտի, քի պիլ տա-
46 իի անա շահիտ իլ: Վէ անըն իսմինէ օլան իմն
վաարթասըյլէ, իսմի պու կէօրիւպ պիլտիյինիլ
քիմնէյի գուվլէթլէնտիրտի: Վէ անըն վաարթա-

- սըյլէ օլան իման ճիւղէնիղին հուզուընտաւ անաւ
 17 պու սըհհաթը վերտի : Վէ շիմտի , էյ գարնտաշ-
 ար , պիլիրիմ քի հիւքմտարլարընը կիպի սիղ
 18 տախի պիլմէյերէք իշլէտինիղ , Ամմա Ալլահ ճիւղէ
 փէյղամպերլէրինին աղզը իլէ Մէսիհին էլէմ շէք-
 մէսի խուսուսընտաւ ագտէմճէ իխպար էթտիյի շէյ-
 19 լէրի պու մինվալ իւզըէ իթմամ էյլէտի : Իմտի
 կիւնահլարընը մահվ օլունմասը իշլէն թէվպէ
 20 էտիպ ըիւճու' էտինիղ . Թա քի Բապպըն հուզու-
 րընտան ֆէրահպախշ վազըթլար կէլիպ , օ սիղէ
 ագտէմճէ թէպշիր օլունմուշ օլան Յիսուս Քրիստո-
 21 սու կէօնտերէ . փի անը Ալլահըն էղէլտէն պէրու-
 մուգատտէս փէյղամպերլէրինին աղզը իլէ հագգլա-
 րընտա պույուրտըզը ճիւղէ շէյլէրին իսլահ օլունա-
 ճաղլարը վազըթլարընա տէկին' սէմա գապուլ էթ-
 22 մէք կէրէք տիր : [Զիրա] Մուսա էճտաաըմըզա՝ Ալ-
 լահընը Բապպ պիրատերլէրինիզտէն սիղէ պէնիմ'
 կիպի պիր փէյղամպեր նասպ էտէճէք տիր . անը ,
 սիղէ սէյլէյէճէյի ճիւղէ շէյլէր խուսուսընտա ,
 23 տինկէյէսինիղ , Վէ օլ փէյղամպերի տինկէյէմէյէն
 հէր քիմնէ դավմըն արասընտան մահվ օլունաճաղ-
 24 աըն' տէտի : Վէ Սամուէլ իլէ անտէն սօնկրա
 սէյլէյէն փէյղամպերլէրին ճիւղէսի տախի պու
 25 կիւնլէրի [ագտէմճէ] թէպշիր էյլէմիշ տիրլէր : Սիղ
 փէյղամպերլէրին վէ Ալլահըն Իպրահիմ' Զէմինին
 ճիւղէ դապիլէլէրի սէնին նէսլին իլէ միւպարէքլէ-
 նէճէք տիր' տէյերէք , էճտաաըմը իլէ էյլէտիյի
 26 'ահհաըն օլուլարը սընըզ : Ալլահ քէնտի Օղլու [Յի-
 սուսու] դըյամ էթտիրիպ' սիղէն հէր պիրինիղ
 շէրլէրինիզտէն տէօնտերէրէք , միւպարէքլէմէք
 իշլէն անը էվլէլ սիղէ իրսալ էյլէտի :

ՊԱՊ 4

- 1 Վէ անլեր գաղմա սեյլեր իբէն , քեահինլեր վէ
 հէյթելին սերտարը իլէ սատուգիլեր իւղէրլերինէ կէ-
 2 լիպ' Գաղմա թա'լիմ էթտիքլերի վէ Յիսուս վասը-
 թասըյլէ էմվլթտան գըյամ էթմէյի թէպշիր
 3 էյլէտիքլերի իչիւն կիւճէնէրէք , Անլերէ թէսալլութ
 էտիպ' ախշամ օլտըղը իչիւն էրթէսի կիւնէտէկին
 4 հապսա գօտուլար . Ամմա քէլամը իշիտէնլերտէն
 նիչէլերի իման էտիպ' օլ ատէմլէրին մըգտարը
 թագրիպէն պէշ պին օլտու :
 5 Վէ վագը' օլտու քի' էրթէսի կիւնիւ անլերին
 6 ըէիսլէրյիլէ իիթիյարլարը վէ 'ուլէմասը , Վէ քեա-
 հին ի ա'ղամ' Հաննա իլէ Գոյաֆա վէ Եուհաննա
 վէ իպէնտէր , վէ քեահին ի ա'ղամ' ագրապասըն-
 տան օլտնլարըն ճիւմլէսի Երուշալիմտէ ճէմ' օլուպ ,
 7 Անլերի օրթայա իհզար էտէրէք' Պուշու նէ՞ գուտ-
 րէթ վէ նէ՞ իսմ իլէ էթտինիլ' տէյիւ սուալ էթ-
 8 տիլեր : Օլ զէման Պեարոս Բուհ իւլ Գուտս իլէ
 մէմլու օլուպ , անլերէ' էյ գաղմըն ըէիպլերիլէ իս-
 9 ըայէլին իիթիյարլարը , Պիզ , պու կիւն պիր 'ալիլ
 ատէմէ վուգու' պուլան իհսան խուսուսընտո , նէ՞
 վէճ իլէ շիֆա պուլարըղնա տաիր թէֆթիշ օլու-
 10 նույօր իսէք , Ճիւմլէնիլէ վէ ճիւմլէ գաղմ'ը իսրա-
 յէլէ մա'լիւմ օլտուն քի , Կազարէթի Յիսուս
 Քրիստոսուն' եա'նի սիզին սալպ էթտիյլինիլ վէ Ալ-
 լահըն գըյամ էթտիրաիյի զաթըն իսմիյլէ պու ա-
 11 տէմ' հուգուրընըղտա սաղ տուրույօր : Սիզ մի'մար-
 ար թարաֆընտան թահգիր օլունուպ' քէօլէ թա-

- 42 շը օլմուշ օլան թաշ պու տըր : վէ զայրի պիր զաթտա խելտա եօգ տըր . չիւնքի թաջթ էս սեմա-տա , պէյն էն նաա վերիլէն պաշգա պիր իսմ' եօգ
- 43 տըր քի' անըն իլէ խելտա պուշա պիլէլիմ' տէտի : վէ անլեր Պետրոս իլէ Եուհաննանըն ճէսարէթ ինի կե-րիւպ , անլերին օգուժամըշ վէ իւմմի առէմ օլտըգ-լարընը անկլամաղլէ թէ' աճճիւպ էթտիլէր , վէ Յի-սուս իլէ պերապէր պուլունմուշ օլտըգլարընը պիւ-
- 44 աիլէր : վէ շիֆա պուլմուշ առէմին անլեր իլէ պերապէր տուրտըղընը կէօրմէլէրիլէ , ի' թիրաղ
- 45 էտէճէք պիր շէյլէրի գալմատը . վէ միլէթ մէճ-լիսինտէն չըգժալարընը էմի էթտիլքսէն սօնկրա ,
- 46 պէյնլերինտէ միւշալէրէ էտէրէք , Պու առէմլէրէ նէ^օ եափալմ , զիրա պուշլարըն վասըթասըլէ պիր միւ' ճիգէ ի պահիրէ իճրա օլունարըը Երուշալիմտէ սաքին օլանլարըն ճիւմէսինէ մա'լիւմ տիր , պիղ
- 47 տախի ինքէտըր էտէմէյիզ . Ֆագաթ գալմ' արա-սընտա զիյատէ շոյ' օլմամատը իչիւն , պուշտան պեյլէ պու իսմ իլէ պիր առէմէ սեյլէմէմէլէրի իչիւն , անլերի շէտիտէն թէհախա էտէլիմ' տէտի-
- 48 լէր : վէ անլերի չաղըրըպ' Յիսուսուն իսմիլէ սեյլէմէմէլէրինի վէ թա'լիմ' էթմէմէլէրինի թէն-
- 49 պիհ էթտիլէր : Ամմա Պետրոս իլէ Եուհաննա ան-լէրէ ճէվապէն^օ Ալլահտան զիյատէ սիզի տինկլմէք 'ինտ Ալլահ հա^օգգ մը տըր , սիզ հիւքմ' էտինիզ .
- 20 Զիրա պիղ կէօրիւպ իչիթտիլիմիզ շէյլէրի սեյլէ-
- 21 մէմէյէ միւգթէտիր տէյիլ իզ' տէտիլէր : վէ ան-լէր խաղըն սէպէպինտէն անլերի թէքտիր էթմէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան , եինէ անլերի թէհ-տիտ էտիպ' սալը վէրաիլէր , չիւնքի վազը' օլան

- շէյ իչիւն հեր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր իտի :
 22 Զերա իւզէրինտէ շիֆա միւ՝ ճիղէսի իճրա օլունան
 ատէմ՝ գրորդ ետշընը թէճավուզ էթմիշ իտի :
 23 Անլէր տախի սալը վէրիտիքտէ , ըէֆիգլէրինին
 եանընա կէլիպ՝ պաշ քէահնլէր իլէ իթիյարլա-
 ըրն քէնտիլէրէ սէյլէտիքլէրինի նազլ էթտիլէր :
 24 Անլէր տախի պունու իշիթաիքլէրինտէ , պիլ իթ-
 թիֆազ ըէֆ՝ ի ավազ իլէ Ալլահա՝ Եա Բապպ ,
 սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ անլէրտէ պունու-
 նոն ճէմի՝ շէյլէրի խալդ էյլէյէն Ալլահ սէն սին :
 25 Սէն գուլըն՝ Տաուտուն աղզը իլէ՝ Նի՞շիւն թաի-
 ֆէլէր վէլվէլէ էտիպ՝ գազմէր պաթըլ շէյլէր թէ-
 26 սավվուր էթտիլէր . Զէմինին մէլէքլէրի հազըր տու-
 բուպ , ըէիսլէր պիրլէքտէ Բապպըն՝ ալէյհնտէ վէ
 անըն Մէսիհի՝ ալէյհնտէ իճթիմա՝ էթտիլէր՝ պու-
 27 յուրտուն : Զիրա հազիգաթէն Հէրօտէս վէ Փօն-
 թօլլու Փիլաթօս , թաիֆէլէր վէ Իսրայէլ գազմ-
 28 լէրի իլէ , Սէնին էլինին վէ թէտպիրինին վազը՝ օլ-
 մաղա թագաւոր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինին իճ-
 րասը իչիւն , մէսհ էթտիյին մուգատտէս Օղլուն
 29 Յիսուսուն իւզէրինէ իճթիմա՝ էթտիլէր : Վէ՞շիմտի ,
 Եա Բապպ , անլէրին թէհտիտլէրինէ նազար գըլ ,
 վէ շիֆա՝ վէ մուգատտէս Օղլուն Յիսուսուն իսմի
 իլէ՝ ալամէթլէր վէ միւճիղէլէր իճրասը իչիւն էլինի
 30 ուզատարազ , Սէնին քէլամընը քէմալ ի ճէսարէթլէ
 սէյլէմէքլէյի պու գուլլարընտ իհասն էյլէ՝ տէ-
 31 տիլէր : Վէ անլէր տու՝ա էթտիքտէ , ճէմ՝ օլտըգ-
 լարը եէր սարսըլըպ , ճիւմլէսի Բուհ իւլ Գուտս իլէ
 մէմլու օլտրազ՝ Ալլահըն քէլամընը ճէսարէթ իլէ
 սէյլէրլէր իտի :

- 32 Վէ իման էտէնլէրին ճէմա՛տթը եէք տիլ վէ եէք ճան օլարադ , պիրի քէնտի էմվալընտան օլան պիր շէյի Պէնիմ տիր՝ տէմէզ իտի . լաքին ճիւմլէ շէյ-
 33 լէրի պէյնլէրինտէ միւշթէրէք իտի : Բէսուլլէր տա-
 խի Բապպ Յիսուսուն գըյամէթինէ քէմալ ի գուվ-
 վէթ իլէ շէհատէթ էտէրլէր , վէ ճիւմլէսինին իւ-
 34 ղէրինտէ լութֆը 'ազիմ' վար իտի : Վէ իշլէրին-
 տէ միւշթաճ պիր քիմնէ պուլունմազ ըտը . չիւն-
 քի թարլա վէ եա խանէ սահիպի օլանլարըն ճիւմ-
 լէսի Բ-Լ-Է-Է-Է սաթըպ՝ սաթըլան շէյլէրին ագչէսինի
 35 կէթիրէրէք , Բէսուլլէրին պազլարընա գօտուլար ,
 վէ հէր քէսէ քէնտի իշթիյաճընա կէօրէ թէվլի՝ օլու-
 36 նուր իտի : Վէ Բէսուլլէր թարաֆընտան Պարնա-
 պաս (թէրճիւմէսի՝ թէսէլլի օղլու) լազըպըյալ թէլ-
 գըպ օլունան Եուսա իսմինտէ Գըպըըսը պիր Լա-
 37 վիլինին պիր թարլասը օլուպ , Անը սաթաը , վէ ագ-
 չէսինի կէթիրիպ Բէսուլլէրին պազլարընա գօտու :

ՊԱՊ 5

- 1 Լաքին Հանանիա իսմինտէ պիր տտէմ զէվճէսի
 2 Սաֆիրա իլէ պիր միւլք սաթըպ , Զէվճէսինին տա-
 խի խապէրի օլտըղը հալտէ , պահաընտան պիր
 միգտարընը ալը գօյուպ՝ պիր միգտարընը տախի կէ-
 թիրէրէք , Բէսուլլէրին պազլարընա վազ՝ էյլէտի :
 3 Վէ Պետրոս՝ Էյ Հանանիա , նի՞չիւն շէյթան՝ Բուհ
 իւլ Գուտսա եալան սէյլէմէք , վէ թարլանըն պահա-
 ւընտան ալը գօմազ իշիւն սէնին գալպինի տօլտուր-
 4 տու : Գալտըղը զէման սանա գալմա՞ղըյալաը ,
 սաթըլտըգտա տախի սէնին հիւքմիւնտէ տէյի՞լ

- մի իտի . Նի՞չիւն պու շէյի գալպինէ գօտուռն . ա-
- տտեմլէրէ տէյիլ , անճագ Սլւսհա եալան սէօյլէ-
- 5 տին՝ տէտի : Վէ Հանանիա պու քէլամբ իշիթ տիք-
- տէ , տիւշիւպ թէսլիմ՝ ի բուհ էթտի . վէ պու շէյ-
- լէրի իշիտէնլէրին ճիւմլէսինէ խալֆը 'աղիմ կէլտի :
- 6 Վէ կէնճլէր գալգըպ անը քէֆինլէտիլէր վէ տըշարը
- 7 չըգարըպ տէֆնէթտիլէր : Վէ արասը թագրիպէն իւչ
- սա'աթ կէչաիքտէ , դէվճէսի վազը՝ օլանը պիլմէյէ-
- 8 րէք իչէրի կէլմէրլէ , Պետրոս մէզպուրէյէ խիթապէն՝
- Պանա սէօյլէ , թարլայը պո՞ւ գատարա մը սաթտը-
- նըղ՝ տէտի . օլ տախի՝ Պէլլէ , պու գատարա՝ տէտի :
- 9 Ամմա Պետրոս անա՝ Նի՞չիւն սիզ Բապպըն Բուհու-
- նու թէճրիւպէ էթմէյէ իթթիֆագ էթտինիզ . իշ-
- թէ սէնին գօճանը տէֆն էտէնլէրին սյազլարը գա-
- փուռնն էօնիւնտէ տիր , սէնի տէ տըշարը չըգարա-
- 10 ճագլար տըր՝ տէտի : Մէզպուրէ տախի տէր 'ագապ
- անըն սյազլարը եանընտա տիւշիւպ՝ թէսլիմ՝ ի բուհ
- էթտի . վէ կէնճլէր իչէրի կէլիպ անը ֆէվթ օլմուշ
- պուլտուլար , վէ տըշարը չըգարըպ գօճասընըն եա-
- 11 նընա տէֆն էթտիլէր : Վէ պիւթիւն քիլիսէ իլէ
- պուռնու իշիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ խալֆը 'ա-
- ղիմ կէլտի :
- 12 Վէ րէսուլլէրին էլլէրի իլէ գալմտա չօգ 'ալա-
- մէթլէր վէ միւ՛ճիզէլէր իճրա օլունույօր իտի . վէ
- ճիւմլէսի պիլ իթթիֆագ Սուլէյմանըն էյվանընտա
- 13 պուլտուլար , Սայիրլէրտէն պիր քիմնէ անլէր իլէ
- պիրլէշմէյէ ճէսարէթ էթմէզ իտի իսէ տէ , գալմ-
- 14 անլէրի թա'ղիմ էտէր իտի : Վէ Բապպա իման
- էտէն էրքէրլէրին վէ գարըլարըն 'ատէտի կիթտիք-
- 15 ճէ թէքէսսիւր էթմէքտէ իտի , Շէօյլէ քի խաս-

- [Թալարը մէյտանլարա չըգարըպ, Պետրոս կէլիր իբէն
 պարի կեօկէսի անլէրին պիրի իւզէրինէ տիւշսիւն՝
 տէյիւ տէօշէքլէր վէ քէրէվէթլէր իւզէրինէ գօր-
 16 լար իտի : Վէ էթրաֆտա օլան շէհրէրտէն վաֆիր
 խալգ տախի խասթալարը վէ նափաք ըուշլարտան
 մու'աղզուպ օլանլարը կէթիրէրէք, Նըուշալիմէ ճէմ՝
 օլուպ՝ ճիւմլէսի շիֆա պուլուր իտի :
 17 Ամմա քեսհին ի ա'լամ իլէ ճիւմլէ պէրապէր
 օլանլար՝ էա'նի սատուդիլէր ֆըրգասը զայրէթ իլէ
 18 մէմլու օլարագ՝ գալգըպ, Րէսուլլէրին իւզէրինէ էլ
 ուզատըպ անլէրի հապսխանէ ի 'սմուսիյէ իլգա
 19 էթտիլէր : Լաքին Րապպըն մէլէյի կէճէլէյին զըն-
 20 տանըն գափուսընը աչըպ անլէրի չըգարարագ՝ կի-
 տին վէ հէյ քէլտէ տուրուպ գալմա պու հայաթըն
 21 ճիւմլէ սէօզլէրինի սէյլէյինիլ՝ տէտի : Անլէր տա-
 խի պունու իշիթտիքտէ, ալ էս սապահ հէյ.քէլէ
 կիրիպ՝ Թա'լիմ էտէրլէր իտի. ամմա քեսհին ի ա'-
 զամ վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար կէլիպ՝ միլլէթ
 մէճլիսինի վէ պէնի իսրայէլին ճիւմլէ իիթ իյարա-
 րընը ճէմ՝ էտէրէք, անլէրի ճէլպ իշիւն հապսխա-
 22 նէյէ արէի կէօնաէրտիլէր : Ամմա մէմուրլար վար-
 տըդտա անլէրի հապսխանէտէ պուլմամաղլէ, տէօ-
 23 նիւպ՝ Վագա'ա հապսխանէյի քէմալ ի իհթիմամ
 իլէ գափալը, վէ պէքճիլէրի գափուլարըն էօնիւն-
 տէ տուրուր պուլտուգ. ամմա աշտըզըմըզ զէման
 իլէրիտէ քիմսէյի պուլմատըգ՝ տէյիւ խապէր վէր-
 24 տիլէր : Փեսահին ի ա'լամ վէ հէյ.քէլին սերտարը վէ
 պաշ քեսհինլէր տախի պու սէօզլէրի իշիթտիքլէ-
 րինտէ, պու նէ օլաճագ՝ տէյիւ անլէրտէն տօլայը
 25 շիւպհէտէ գալարլար : Վէ պիր քիմսէ կէլիպ՝ իշիթէ

- օլ հապստ գօտըղընըղ ատեմէր հէյքէլտէ տու-
 րուպ գազմա թա'լիմ էտիյօրլար՝ տէյիւ անլէրէ
 26 խապէր վէրտի : Օլ զէման սէրտար՝ մէմուրլար իլէ
 կիտիպ՝ անլէրի ճէպր էթմէքսիզին կէթիրտի , զիւրա
 թաշլանըրըղ տէյիւ գազմտան գօրգարլար իտի :
 27 Վէ անլէրի կէթիրիպ՝ միլլէթ մէճլիսինէ իհզար իլէ ,
 28 քեահին ի ա'զամ՝ անլէրէ սուալ էտիպ՝ Սիզէ պու
 իսմ իլէ թա'լիմ էթմէմէյի էքիտէն թէնպիհ էթ-
 մէտիք մի . վէ իշթէ Երուշալիմի թա'լիմինիզ իլէ
 տօլաըրտընըղ , վէ օլ ատեմին գանընը պիզիմ
 իւզէրիմիզէ կէթիրմէք իսթէրսինիզ՝ տէտի :
 29 Վէ Պետրոս իլէ բէսուլլէր ճէվապէն՝ Ատեմէր-
 տէն զիյատէ Ալլահա իթա'աթ էթմէք կէրէք տիր՝
 30 Էճտատըմըղըն Ալլահը սիզին տղաճա տսըպ ի'տամ՝
 31 էյլէտիյինիզ Յիսուսու գըլամ էթտիրտի : Խորա-
 յէլէ թէվպէյի վէ կիւնահլարըն 'աֆվընը վէրմէք
 իչիւն , Ալլահ անը Բէիս վէ խէլասքետար օլմագըղա
 32 քէնտի սաղ էլի իլէ թէրֆի՝ էյլէտի : Պիզ տախի
 պու նէսնէլէր խուսուսընտա անըն շահիտլէրի իզ .
 վէ Ալլահըն քէնտինէ իթա'աթ էտէնլէրէ վէրտիյի
 33 Բուհ իւլ Գուտա տախի շահի րէր՝ տէտիլէր : Վէ
 պուսու իշիթտիքլէրինտէ , զայլէթլէ հիտտէթլէնիպ
 անլէրին գաթլի իչիւն մէշվէրէթ էտէրլէր իքէն ,
 34 Պիւթիւն գազմըն 'ինտինտէ միւ'թէպէր օլան շէ-
 րի'աթ մու'ալլիմի Կամալիէլ նամ պիր ֆէրիսի միւ-
 լէթ մէճլիսինտէ գալգըպ՝ բէսուլլէրին պիր աղ վա-
 գըթ տըշարը չըգարըմալարընըէմը էյլէտիքտէն սօնկ-
 35 բա , Անլէրէ տէտի քի՝ Էյ պէնի Խորայէլ , պու
 քիմսէլէրէ էտէճէյինիզ մու'ամէլէ խուսուսընտա
 36 քէնտինիզի սագընընըղ : Զիրա պու կիւնլէրտէն

- ազտեմ թեվտաս գալգըպ՝ քենտիսինի պիր շէյ կէօս-
 թէրէրէք, անս թագրիպէն տէօրթ եիւզ նէֆէր
 թապի՝ օլտու. քենտիսի գաթլ օլունուպ անս թա-
 պի՝ օլանլարըն ճիւմլէսի տաղըլըպ եօգ հիւքմիւնտէ
 37 օլտուլար : Վէ պու տատեմտէն սօնկրա թահրիր ի
 նուֆուս կիւնլէրինտէ, ճէլլիլի Եէհուտա գալգըպ,
 քէնտինէ վաֆիր խալգ ճէլպ էթտի իոէ տէ, օտա-
 խի հէլաք օլտու, վէ անս թապի՝ օլանլարըն ճիւմ-
 38 լէսի թարու մար օլտուլար : Վէ շիմտի սիղէ տէրիմ
 քի՝ պու ատէմլէրտէն վալ կէչիպ անլէրի պրագը-
 նըլ, զիրա էյէր պու թէտպիր եախօտ պու իշ ին-
 39 սանտան իսէ, իպթալ օլունուր. Ամմա էյէր Ալլահ-
 տան իսէ, անը իպթալ էթմէյէ գատիր օլմազ-
 սընըլ. օլմայա քի Ալլահ գարշը մուհարրիպ տախի
 40 պուլունասընըլ : Վէ անս գաիլ օլարագ՝ ղէտուլ-
 լէրի չաղըրըպ տարպ էթտիքտէն սօնկրա, Յիսու-
 սուն իսմի իլէ սէյլէմէմէյի թէնպիհ էտիպ՝ անլէրի
 41 սալը վէրտիլէր : Անլէր տախի անըն իսմի իչիւն
 հադարէթ կէօրմէյէ լայըգ սայըլտըգլարընտան տօ-
 լայը մէսրուր օլարագ, միլլէթ մէճլիսինին հուզը-
 42 րընտան չըգտըլար : Վէ հէր կիւն հէյքէլտէ վէ եվ-
 լէրտէ թա՛լիմ էտիպ՝ Յիսուս Քրիստոսու թէպ՛շիր
 էթմէքտէն ֆարիլ օլմաղլար իտի :

ՊԱՊ 6

- 1 Վէ օլ կիւնլէրտէ շայիրտլէր չօղալմաղլէ, Եու-
 նանիճէ թէքէլլիւմ էտէնլէր թարաֆընտան, քէն-
 տի տուլ գարըլարընըն ի՛անէ ի եէվմիյէտէ իհմալ
 օլունտըգլարը իչիւն, Ղպրանիլէր ՛ալէյհինէ գիլ ու

- 2 գալ վազը՝ օլտու : Վէ օն իբիլէր՝ շայիրտէրին
ճէմա'աթընը տա'վէթ էտիպ՝ Ալլահն քէլամընը
թէրք իլէ սօֆրալարա խըտմէթ էթմէմիզ միւնա-
- 3 սիպ տէյիլ տիր : Անըն էչիւն , էյ դարնտաշլար ,
սիզտէն հազգլարընտա հիւսն ի շէհատէթ օլունսն
վէ Բուհ իւլ Գուտս վէ հիքմէթ իլէ մէմլու պուլու-
նան եէտի տտէմ ինթիխապ էտիւնիզ , պիզ տտիի
4 անլէրի պու իշէ թա'եին էտէլիմ : Պիզ իսէ տու'ա
իլէ քէլամըն խըտմէթինէ տէվլամ էտէճէյիլ՝ տէտի-
- 5 լէր : Վէ պու սէօզ պիւլթիւն ճէմա'աթըն ինտինտէ
միւսթահսէն օլուպ՝ իման վէ Բուհ իւլ Գուտս իլէ
մէմլու օլտն իսթէֆանսու նոմ՝ պիր տտէմ իլէ Ֆի-
լիպպոս վէ Փրօքօրոս վէ Նիգանօր վէ Թիմօն վէ Փար-
մէնսու իլէ Անթաքիալը միւհթէտի Նիգօլտոսու ին-
- 6 թիխապ էտիպ , Անլէրի բեսուլլէրէ իհզար էթտի-
լէր . անլէր տտիի տու'ա էտիպ՝ էլլէրինի իւզէրլէ-
- 7 բինէ վազ՝ էյլէտիլէր : Վէ Ալլահն քէլամը թէ-
րազգը էտիպ շայիրտէրին՝ 'ատէտի Երուշալիմտէ
ղայէթլէ չօղալարադ , քեահինլէրտէն վաֆիր խալզ
տտիի իմանա իթա'աթ էտէրլէր իտի :
- 8 Վէ իսթէֆանսու իման վէ գուտրէթ իլէ մէմլու
օլարադ , պէյն էլ գալմ՝ 'աղիմ՝ միւ'ճիզլէր վէ
- 9 'ալամէթլէր իճրա էտէր իտի : Վէ Լիպլէթինլէր
վէ Գիրինլիլէր վէ Իքբէնտէրիյէլիլէր 'սն-աղջ-տէ-
նիլէն սինաղղաան վէ Գիլիգիալը վէ Ա'իալըլար-
տան պա'ղըլարը գալզըպ՝ իսթէֆանսու իլէ միւպահէ-
- 10 սէ էտէրլէր իտի : Վէ վաարթաուք յէ սէոյլէտիյի
11 հիքմէթ վէ բուհա մուգալլէմէթ էտէմէտիլէր : Օլ
զէման՝ Պիզ պուսուս Մուսա վէ Ալլահա քիւֆրլէր
սէոյլէտիյինի իշիթաիք՝ տէմէք իշիւն պա'ղը տտէմէ-

- 12 րի այարթառլար : Վէ գալմ' իլէ ինթիյարլարը վէ
'ուլէմայը թահրիք էտիպ , իւգէրինէ հիւճիւմ' իլէ
անը թուլթուպ' միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիւրտիւլէր :
- 13 Վէ եալան շահիպէր իհզար էտէրէք , անլէր տախի'
Պու ատէմ' պու մուգատտէս մահալէ վէ շէրի'աթա
- 14 գարշը քիւլթրլէր սէյլէմէքտէն ֆարիզ օլմուզ . Զի-
րա պուսուռն' Օլ Նաղարէթլի Յիսուս պու էէրի եը-
գըպ , Մուսաննն պիզէ թէսլիմ' էթտիյի այնլէրի
թաղէիը էտէճէր տիր' տէտիյինի պիզ իշլիթտիք :
- 15 տէտիլէր : Վէ մէճլիտտէ օթուրանլարն ճիւմլէսի
անա տիգգաթլէ պագըպ' աննն էիւզիւնիւ մէլէք
էիւզիւ կիպի կէօրտիւլէր :

ՊԱՊ 7

- 1 Օլ գէման քեահին ի տ'ղամ' Պու շէլէր ֆիլ վա-
- 2 գը' պէյլէ' մի տիր' տէտի : Օլ տախի տէտի քի'
էյ պիւրատէրլէր վէ փէտէրլէր , տինկէյինիզ : Փէ-
տէրիմիզ իպրահիմ' Հարանտա սաքին օլմալտան
էփլէլ , Արամ ի նահարէյնտէ իքէն , Ալլահ Ը դուլ
- 3 ճէլալ անա կէօրիւնիւպ' Տիյարընտան վէ ագրա-
պաննն էանընտան չըգ , վէ սանա կէօթէրէճէյիմ'
- 4 տիյարա կէլ' տէտի : Օլ դէման Բիլտանիլէրին տի-
յարընտան չըգըպ' Հարանտա սաքին օլտու . օրա-
տան տախի , փէտէրի վէֆաթ էթտիքտէն սօնկրա ,
անը պու չիմտի սաքին օլտըղընըզ տիյարա նազլ էյ-
- 5 լէտի : Վէ անտէ պիւզ պաստաճադ գատար պիլէ տնա
միրաս վէրմէյիպ' էվլատը օլմատըզը հալտէ անը քէն-
տիսինէ վէ քէնտիսինտէն սօնկրա զիւրբէյէթլինէ թէմ-
- 6 լէքէն վէրմէյէ վա'տ էյլէտի : Վէ Ալլահ պու թարզ

Իւզըն սէջլէտի , եա'նի' Անըն զիւրրիյէթի տիյարը
 զուրպէթտէ միւսաֆիր օլուպ , անը տէօրթ եիւզ
 7 սէնէ էսիր վէ ճէֆտեապ էտէճէքլէր տիր : Վէ Աւ-
 լա՛հ Շօլ էսիրի օլուճազլարը թաիֆէյի պէն հիւքմ
 էտէճէյիմ , վէ անտէն սօնկրա չըզըպ' պու մաճաւ
 8 տէ պանա 'իպատէթ էտէճէքլէր տիր' տէտի : Վէ
 անա 'աճտը խիթանը վէրտի . Օլ տաիի իսճազը
 թէվկիտ էյլէյիպ' պէջլէճէ անը սէքիզինճի կիւնտէ
 խաթն էյլէտի . իսճազ Եա'գուպը վէ Եա'գուպ օն
 9 իքի բուէսա իւլ ապայը թէւլէր էյլէր : Վէ բու-
 էսա իւլ ապա Եուսուֆէ հասէտ էտիպ' անը Մը-
 40 սըրա սաթաըլար . լուրն Ալլահ անըն իլէ օլուպ , Անը
 ճիւմլէ 'մուզայագալարընտան խէլաս էտէրէք , անա
 Մըսըր մէլիյի Ֆիր'օնըն հուզուրընտա լութֆ վէ
 հիքմէթ իհսան էթմէքլէ , օլ տաիի անը Մըսըր վէ
 ճիւմլէ քէնտի խանէսի իւզէրինէ նազըր նապ էթ-
 41 տի : Վէ պիւթիւն Մըսըր իլէ ֆէն'ան տիյարը իւ-
 զէրինէ գըթըզ վէ 'ազիմ' մուզայագա կէլմէքլէ ,
 42 էճտատըմըզ զաիիրէ պուլամազլար իտի : Վէ Եա'-
 գուպ Մըսըրտա պուզտայ վար իտիյինի իշիթաիք-
 տէ , պիրինճի տէֆ'ա էճտատըմըզը կէօնտէրտի :
 43 Վէ իքինճի տէֆ'ատա , Եուսուֆ քէնտինի գարըն-
 տաշլարընա պիլտիրտի . Վէ Եուսուֆն նէսէպի
 44 Ֆիր'օնա մա'լիւմ օլտու : Վէ Եուսուֆ կէօնտէ-
 րիպ' քէնտի փէտէրի Եա'գուպ իլէ ճիւմլէ թէ'ալ-
 լուգաթընը , եէթմիշ պէշ քիշի օլարազ , տա'վէթ
 45 էյլէտի : Վէ Եա'գուպ Մըսըրա էնտի , վէ քէնտիսի
 46 վէ հէմ տէ էճտատըմըզ վէֆաթ էթտիլէր . Վէ
 Շէքիմէ կէօթիւրիւլիւպ իպրահիմին Շէքիմին Է-
 րիւն Համօրըն օղուլլարընտան ազէ գըլմէթիյլէ

- ստիժն ալմը իտիյի գապրա վազ՝ օլունտուլոր :
- 47 Ամնա Ալահն իպրահիմէ եէմին էթտիյի վա'առն
- 48 զէմանը եագլաշարգտա , Եռտուֆու պիլէյէն զայ-
րի պիր մէլիք զուհուր էտինճէյէտէկին , գալմ Մը-
- 49 սրտա աթթըպ չօղալոր : Օլ տախի պիղիմ միլէ-
թիմիզ 'ալէյհինէ հիլէ գուլանըպ մա'սումլարնը
եաշաթմաւագ իչիւն անլէրի տըշարը աթարըմագ
տէրէճէսինէ գատար էճաատըմըզա ճէֆա էյլէտի :
- 20 Վէ օլ վագըթտա Մուսա թէվէլլիւտ էտիպ Աւ-
լահն նազարընտա կիւզէլ իտի , վէ իւչ այ փէ-
- 21 տէրինին խանէսիճաէ պէսլէնտիքտէն սօնկրա , Տը-
շարը աթթըլորընտա , տնը Ֆիր'օնըն գըղը ալըպ՝
- 22 քէնտինէ օղուլ օլմագ իչիւն պէսլէտի : Վէ Մուսա
Մըսըլըլարըն հէք 'իլմինտէ թէրպէյէ օլունուպ՝ քէ-
- 23 լամ վէ 'ամէլտէ սահիպ ի իգթիտար իտի : Վէ
գըրգ եաշընը թէքմիլ էթտիքտէ , պիրատէրլէրի
օլան պէնի իսրայէլի զիյարէթ էթմէքլիք գալպինէ
- 24 կէլտի : Վէ պիրինին զըւլմ չէքալլինի կէօրմէքլէ ,
անա հիմայէթ էտէրէք , Մըսըլըլը գաթլ էտիպ՝
- 25 մաղլումըն ինթիգամընը ալոր : Վէ Ալահ անլէրէ
քէնտի էլի իլէ իսլիմա իհսան էտէճէյինի գառնտաշ-
լարը ֆէհմ էտէրլէր զանն էտէր իտի իսէ տէ ,
- 26 ֆէհմ էթմէտիլէր : Վէ էրթէսի կիւն անլէրէ՝ նի-
ղա՝ էտէրլէր իքէն զահիր օլուպ , Էյ տտէմլէր , սիզ
գարընտաշլար սընըզ , նի՞չիւն պիրի պիրինիղէ
զուլմ էտիյօրսընըպ՝ տէյերէք անլէրի պարըշորմա-
- 27 զա զայրէթ էթտի իսէ տէ , Գօնշուսընա զուլմ էտէն
անը բէտտ էտիպ՝ Սէնի պիղիմ իւզէրիմիղէ քի՞մ
- 28 ըէիս վէ գատընաուպ էթտի , Տիւն Մըսըլըլը գաթլ
էթտիլին կիպի՝ պէնի՞ տէ մի գաթլ էթմէք իսթէր-

- 29 սին՝ տէտի : Վէ պու սէօզ իւզէրինէ Մուսա ֆի-
րար էտէրէք , Մատիան տիյարընտա միւսաֆէրէ-
թէն իգամէթլէ՝ օրասա իքի օղուլ թէվլետ էյլէ-
- 30 աի : Վէ գըրգ սէնէ թէմամ օլտըգտա , թուր ի Սի-
նա պերրիյէսինտէ չալը աթէշի 'ալէվլինտէ անա Բապ-
- 31 պըն մէլէյի կէօրիւնտիւ : Վէ Մուսա անը կէօր-
տիւյիւնտէ , կէօրիւնիւշիւնէ թէ՝աճճիւպ էտէրէք ;
- 32 նազար գըլմագ իւզրէ եազլաշըր իքէն , անա՝ Պէն
սէնին էճտատընըն Ալլահը , իպրահիմին Ալլահը
վէ իսհագըն Ալլահը վէ Եաֆուպըն Ալլահը իմ՝
տէյիւ Բապպըն սէտաար կէլտի . վէ Մուսա լէրզան
օլմաղլէ , նազար գըլմաղա ճէսարէթ էտէմէտի :
- 33 Վէ Բապպ անա՝ Այազլարընտան այագ գապընը
չըգար . զիրա տուրտըղըն եէր մուգատտէս թօփ-
- 34 րագ տըր : Թահգիգէն պէն Մըսըրտա օլան գավ-
մըմըն ճէֆաորըն կէօրիւպ՝ անլէրին ահընը իշիթ-
տիմ , վէ անլէրի խէլաս էթմէք իշիւն նիւզուլ էյ-
լէտիմ . վէ շիմտի կէլ , սէնի Մըսըրտա կէօնտէրէ-
- 35 յիմ՝ տէտի : Սէնի քի՞մ ըէիս վէ գատը նասպ
էթտի՝ տէյերէք ինքեար էթտիքլէրի պու Մուսայը ,
Ալլահ Տէման անը չալըտա անա կէօրիւնէն մէլէյին
- 36 եէտի իլէ ըէիս վէ գուրթարըճը իրսալ էյլէտի : Պու
ատէմ անլէրի իիւրաճ էտիպ՝ Մըսըր տիյարը իլէ
պահըր Ահմէրտէ վէ գըրգ սէնէ պերրիյէտէ միւ՝
- 37 ճիգէլէր վէ 'ալլամէթլէր իճրա էյլէտի : Պէնի իսրա-
յէլէ խիթապէն՝ Ալլահընըլ Բապպ՝ գաւընտաշլա-
րընըզտան , պէնիմ կիպի պիր փէյղամպէր զու-
հուր էթտիքէճէք տիր , անը աինկլէյէսինիվ տէյէն
- 38 պու Մուսա տըր : Թուր ի Սինտաա քէնտիսինէ
սէյլէյէն մէլէք իլէ վէ էճտատըմըլ իլէ պէլապէք

- պերրիյէտէ օլան ճէմա'աթտա օլտրադ , պիղէ թէս .
 լիմ' էթմէք իւզրէ հայաթ քէլասլարը ալմըշ օլան
 39 զաթ պու տըր : Էճտատըմըզ անա միւթի' օլմագ
 իսթէմէյիպ' ըէտտ էթտիլէր , վէ գալլէրիյէ Մը-
 40 սըրա կէրի տէօնիւպ' Հարունա' Պիղէ էօնիւմիւզճէ
 կիտէճէք իլահար եափ . զիրա շու պիլիլ Մըսըր տի-
 յարընտուն իխրաճ էտէն Մուսայանէ վագը' օլտը-
 41 ղընը պիլմէյիպ' տէտիլէր : Վէ օլ կիւնլէրտէ պիր պու-
 զաղը ետփտըլար , վէ պու փութա գուրպան թագ-
 տիմ' էտիպ' էլլէրինին տ'մալը իլէ մէսըուր օլուր-
 42 լար իտի : Վէ Ալլահ բիւճու' էտէրէք անլէրի ճիւ-
 նուտ էս սէմայա 'իպատէթ էթմէյէ թէսլիմ' էյլէտի ,
 նիթէքիմ' փէյղամպէրլէրին քիթապընտա' էյ պէյթ
 ի իարսէլ , պերրիյէտէ գըրդ սէնէ պանա զէպիհէ-
 43 լէր վէ գուրպանլար թագտիմ' էթտինի'գ մի : Վէ
 Մօլօխըն չատըրընը վէ իլահընըզ Քէմֆանըն եըւ-
 տըզընը , սէճտէ գըլմագ իչիւն շօլ ետփտըղընըզ
 սուրէթլէրի թաշտընըզ . պէն տախի սիզի Պապէլ-
 տէն էօթէյէ նագլ էտէճէյիմ' տէյիւ եալըլմըշ
 44 տըր : Շէհատէթ մէսըէնի պերրիյէտէ էճտատըմըզ
 պէյնինտէ իտի : Նիթէքիմ' Մուսայա սէօյլէյէն' Ա-
 նը կէօրտիյիւն նումունէյէ կէօրէ եափասըն' տէյիւ
 45 էմը էյլէմիշ իտի . ֆի էճտատըմըզ անը սըրա իլէ
 գապուլ էտիպ Եէշու' իլէ պէրապէր , էճտատըմը-
 ղըն էօնիւնտէն Ալլահըն' Տաուտուն կիւնլէրինէ գա-
 տար թարտ էթտիյի թաիֆէլէրին միւլլէիւ իչինէ
 46 կէթիւրտի : Ոլ տախի Ալլահըն հուղըրընտա մագ-
 , հար ըլութֆ օլուպ Եա'գուպըն Ալլահընա պիր ի-
 47 գամէթկեհազ պուլմագ իսթէտի իսէ տէ , Սիւլէյման
 48 անա պիր խանէ պինա էյլէտի : Լաքին Միւթա'ալ

- էլ իլէ եափըմբշ հէյքէլէբաւ սաքին օլմազ . նիթէ .
- 49 քիմ փէյղամպէր՝ րապպ պոչուրուր քի՝ Սէմա թախ-
թըմ՝ զէմին տախի պաղլարըմա պառտմազ տըր .
պանա նա՞սըլ խանէ պինա էտէճէքսինիզ , վէ եա՞
- 50 րահաթըմն մահալի նէ՞րէսի տիր . Պուշլարն ճիւմ-
- 51 լէսինի պէնիմ էլիմ եա՞փմատը մը՝ աէտի : Եյ պոյ-
նու սէրթ , վէ գալպի իլէ դուլագլարը խիթանսըզ
օլանլար , սիզ տախի էճտատընըզ կիպի տախմա
րուհ իւլ Գուտուս մուխալէֆէթ էտիյօրսընըզ :
- 52 Էճտատընըզ փէյղամպէրլէրին հա՞նկըսընա թէ՛աա-
տի էթմէտի . վէ անլէր օլ Սալիհին զուհուրը հադ-
դընտա մուգատէմա իապէր վէրէնլէրի գաթլ էթ-
տիլէր . սիզ տախի շիմտի ա՞յըն խոյնլէրի վէ գա-
- 53 թիլլէրի օլտընըզ . Սիզ շէրի՛աթը մէլաիքէ թէր-
թիպաթը իւզըրէ ալտընըզ , վէ հըֆզ էթմէտինիզ :
- 54 Անլէր պու շէյլէրի իշէթմէլէրիլէ , գալպէրինտէ
զսյէթլէ հիատէթլէնիպ՝ տիշէրինի գըճըրտաթաթը-
- 55 լար : Օ իսէ րուհ իւլ Գուտուս իլէ մէմլու օլարադ ,
սէմայա սօղբու կէօզ տիքիպ՝ Ալլահըն ճէլալինի վէ
Յիսուսու Ալլահըն սաղընտա տուրուր կէօրաիւ , վէ՝
յշթէ պէն սէմավաթը աչըմբշ վէ Իպն իւլ ինսանը
Ալլահըն սաղընտա տուրուր կէօրիւյօրըմ՝ աէտի :
- 56 Անլէր տախի պիւլէնտ ալազ իլէ պաղըբըպ՝ գու-
լագլարընը թըգաալըլար , վէ ճիւմլէսի պիրտէն ա-
- 57 նըն իւզէրինէ հիւճիւմ իլէ , Անը շէհրտէն տըշարը
չըգարըպ ըէճմ էթտիլէր . վէ շահիտլէր տախի
քէնտի էլպիսէլէրինի Սաուլ նամ պիր նէվճիվանըն
- 58 պաղլարը եանընա դօյարադ , իսթէֆանօս՝ Եա
րապպ Յիսուս , րուհումու գապուլ էյլէ՝ աէյերէք
տու՛ա էթմէքտէ օլտըզը հալտէ , անը ըէճմ էտէր-

59 Լէր իտի : Վէ տիղ չէօքիւպ պիւլէնտ ափազ իլէ՝
 Եա Բապպ , պու կիւնաճը անլէրէ սայմա՝ տէյիւ
 ֆէրեատ էթտի . վէ պունու սէյլէտիլի կիպի ույ-
 գույա վարտը . Սաուլ տախի անըն գաթլինէ բիղա
 վէրմիշ իտի :

ՊԱՊ 8

- 1 Վէ օլ վազըթ , Երուշալիմէ օլան քիլիսէ 'ա-
 լէյհինտէ 'աղիմ' թէ'ատտի վուգու՝ պուլմաղլէ ,
 րեսուլլէրտէն մա'տա ճիւմլէսի Եէհուտիյէ իլէ
- 2 Սամարիանըն տիյարլարընա տաղըլտըլար : Վէ պա'-
 զը միւթթադի տտէմլէր իսթէֆանօսու գալտըրըպ՝
- 3 Իւզէրինէ պէյիւք մաթէմ էթտիլէր : Լաքին Սա-
 ուլ խանէլէրէ կերիպ , էրքէք վէ գարըլարը սիւ-
 բիւքլէյէրէք՝ հապսա իլգա էթմէքլէ , քիլիսէյի
 խարուպ էթմէքտէ իտի :
- 4 Վէ տաղըլան քիմսէլէր քէլամը թէպչիր էտէրէք
- 5 Հէր թարաֆտան կէչէրլէր իտի , Ֆիլիպպօս տախի
 Սամարիանըն պիր շէհրինէ էնիպ՝ անլէրէ Քրիստո-
- 6 սու վա'զ էտէր իտի : Վէ խալգ Ֆիլիպպօսուն սէօզ-
 լէրինի իշիտիպ իճրա էյլէտիյի 'ալամէթլէրի կէօր-
 մէլէրիլէ , պիւ իթթիֆաք անըն սէյլէտիքլէրինէ
- 7 տիգգաթ էտէրլէր իտի , Զիրա նափաք բուհլար
 պիւլէնտ ափազ իլէ պաղըրարաք՝ զապթ էթտիքլէ-
 րի չօգ քիմսէլէրտէն չըգըպ , չօդ քէօթրիւմ վէ
 թօփալ քիմսէլէր տախի շիֆա պուլըլար իտի ,
- 8 Վէ օլ շէհրտէ 'աղիմ' մէսէրրէթ օլտու : (9) Վէ
 էօթէտէն պերու օլ շէհրտէ՝ Պէն պէյիւք պիր զաթ
 բմ՝ տէյէրէք սիհրպաղըգ էտիպ , Սամարիա էհա-

- լիսինի միւթէհայկիր էթմիշ օլան Սիմ'օն նամ պիր
 10 քիմնէ պուլունուր իտի . Վէ պեցիւք քիւչիւք
 ճիւմէսի՝ պու առեմ Ալլահն 'ազիմ գուվլէթի
 11 տիր՝ տէյերէք սնա գուլագ վերիրլեր իտի . Վէ
 պունա գուլագ վերմէլերինին սեպեպի խայլի զէման-
 տան պերու սիհրլեր իէ անլերի թէհայկիրտէ պը-
 12 րագմասը իտի . Լաքին մէլէքիւթ Ուլլահն վէ Յիսուս
 Գրիստոսուն իսմինէ միւթէ'ալլիգ շէյլերի թէպշիր
 էտէն Ֆիլիպպոսա ինանտըզլարընտա, կերէք երբէք-
 լեր վէ կերէք գարըլար վաֆթիզ օլունուրլար իտի .
 13 Սիմ'օն քէնտիսի տախի ինանտը , վէ վաֆթիզ օ-
 լունուպ՝ Ֆիլիպպոսա միւլաղիմէթ էտէրէք , իճրա
 օլունան 'ալլամէթլեր իլէ միւ՛ճիզէլերի կէօրմէքտէ ,
 14 միւթէհայկիր օլուր իտի . Երուշալիմէս պուլունան
 րէսուլլեր Սամարիայըլարըն Ալլահն քէլամընը գա-
 պուլ էթտիլինի իշիթմէլերիլէ , անլերէ Պետրոս
 15 իլէ Եռհամնայը կէօնտէրտիլեր . Անլեր տախի էնիպ
 րուհ իւլ Գուտսա նախ օլալար տէյիւ անլեր իշիւն
 16 տու'ա էթտիլեր . (Ջիրա անլերին հիշ պիրինին իւ-
 զերինէ նաղիլ օլմայըպ՝ անճագ Բապպ Յիսուսուն
 17 իսմինէ վաֆթիզ օլունմուշարըտը) Օլ զէման իւ-
 զերլերինէ էլլերինի գօմալարը իլէ րուհ իւլ Գուտ-
 18 սա նախ օլտուլար . Սիմ'օն տախի րէսուլլերին էլ-
 լերինին գօնուլմասըյլէ րուհ իւլ Գուտսուն վերիլ-
 19 տիլինի կէօրտիւքտէ , Պու գուտրէթի պանա տա-
 խի վերին , թա քի էլլերիմի քիմին իւզերինէ գօ-
 20 յաճագ օլուր իսեմ , րուհ իւլ Գուտսա նախ օլա՝
 տէյերէք անլերէ ագչէ 'արղ էյլետի . Լաքին Պետ-
 րոս անա՝ Ադչէն սէնին իլէ հէլաք օլտուն , զիրա
 Ալլահն 'աթիլէսի ագչէ իլէ թահսիլ օլունուր

- 21 զսնն էթտին : Պու շէյտէ սէնին հիսսէն եւ նասի-
պին եօգ տըր . զիրա գալպին 'ինտ Ալլահ տօղու-
- 22 տէյիլ տիր : Իմտի պու շիրրէթինտէն թէվպէ էտիլ'
Ալլահա նիյաղ էյէ , օլա քի գալպինին միւլահա-
- 23 զասը սանա 'աֆվ օլունա : Զիրա սէնի էօտ աճը-
լըղընտա վէ նահագգըղըն պէնտինտէ կէօրիւյօրըմ'
- 24 տէտի : Սիմ'օն տախի ճէվապէն՝ Սէյլէտիյինիզ
շէյլէրին պիրի իւզէրիմէ կէլմէսին՝ տէյիւ պէնիմ
- 25 իչիւն սիզ Բապպա նիյաղ էյլէյին՝ տէտի : Անլըր
տախի շէհատէթլէրինի իֆա պիրլէ՝ Բապպըն քէլա-
մընը սէյլէտիքտէն սօնկըա , Սամարիալլըարըն նիչէ
քէյլէրինտէ պէշարէթի թէպշիր էտէրէք Երուշա-
լիմէ 'ավտէթ էթտիլէր :
- 26 Վէ Բապպըն մէլէյի Ֆիլիպպօսա սէյլէյիպ տէտի
քի՝ Գալդ , ճէնուպէ՝ եա'նի Երուշալիմտէն Ղա-
- 27 զայա էնէն եօլա կիթ , օրասը չէօլ տիր : Օլ տա-
խի գալգըպ կիթտի . վէ իշթէ Հապէշ մէլքէսի
ֆանտաքէնին քիւպէրասընտան պիրի օլուպ՝ ճիւմ-
լէ խալինէսի իւզէրինէ նաղըր օլտն Հապէշի պիր
խատըմ՝ Երուշալիմէ 'իպատէթ էթմէյէ կէլմիշ օ-
- 28 լուպ , Էսնա ի 'ավտէթինտէ 'տրապասընտա օթու-
րուպ՝ Իշա'եա փէյղամպէրին փիւպընը օգույօր իտի :
- 29 Վէ Բուհ Ֆիլիպպօսա խիթապէն՝ Եագլաշըպ պու-
- 30 'տրապայա եափըշ՝ տէտի : Ֆիլիպպօս տախի եանընա
սէյիրտիպ՝ Իշա'եա փէյղամպէրին քիթապընը օգու-
տըղընը իշիթմէքլէ , Օգուտըղընը տնկլայօրմըսըն՝
- 31 տէտի : Օլ տախի՝ Պիր քիմնէ պանա տէլալէթ
էթմէտիքճէ , նա'սըլ գատիր օլայըմ՝ տէյէրէք ,
Ֆիլիպպօսա՝ չըգըպ եանընտա օթուրմասընը բիճա
- 32 էթտի : Վէ քիթապտա օգուտըղը ֆասըլ շու իտի

- քի , Գօյուն կիպի պօղտղտնմաղա կեօթիւրիւլու ,
վէ գուղու՝ գըրէան քիմսէնին էօնիւնտէ սիւքիւթ
- 33 էյլէտիյի միսիլլիւ , պէյլէճէ աղղընը աշմալ . Հալի ,
թէվաղու՝ինտէ տնըն հագգըր րէֆ՝ օլունտու , վէ ա-
նըն նէսինի քի՞մ՝ պէյան էտէճէք տիր , զիրա հա-
- 34 յաթը եէրտէն րէֆ՝ օլունուր : Վէ խատըմ՝ ճէվապ
էտիպ Ֆիլիպպօսա՝ Սանա րիճա էտէրիմ՝ , փէյղամ՝
պէր պունու քիմի՞ն հագգընտա սէյլէյօր . քէնտիսի՞
հագգընտա մը , եօխսա տիկէր պիր քիմսէնին հագ-
- 35 գընտա մը՝ տէտի : Ֆիլիպպօս տաիւի աղղընը աշըպ ,
պու քէլամտան պաշսպարադ՝ անա Ֆիսուու թէպ-
- 36 շիր էյլէտի : Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն՝ պիր սու-
յա կէլտիլէր . խատըմ՝ տաիւի՝ իշթէ սու , վաֆթիլ
- 37 օլունմագլըղմա նէ՞ մանի՝ վար՝ տէտի : [Ֆիլիպպօս
տաիւի՝ էյլէր պիւթիւն գալպինտէն իման էտէրսէն ,
ճաիլ օլուր՝ տէտի . վէ օ ճէվապէն՝ Ֆիսուա ֆրիս-
տոսուն իպնուլլահ իտիյինէ իման էտէրիմ՝ տէտի :]
- 38 Վէ 'արապանըն տուրմասընը էմր էտիպ՝ Ֆիլիպպօս
իլէ խատըմ՝ իքիսի պիրտէն սույա էնտիլէր , վէ տնը
- 39 վաֆթիլ էյլէտի : Վէ սուտան չըգտըղարընտա ,
Բապպըն Բուհու Ֆիլիպպօսու անսըղըն կեօթիւրտիւ ,
վէ խատըմ՝ անը արթըգ հէօրմէտի . վէ սէվինէրէք
- 40 քէնտի եօլընա կիթտի : Ֆիլիպպօս իսէ Աշտօտտա
պուլունուպ միւրուր էտէրէք , Գայսէրիյէյէ կէլին-
ճէյէ գատար ճիւմլէ շէհրէրտէ պէշարէթի թէպ-
շիր էտէր իտի :

- հա թէհտիտ վէ դաթլտան՝տէմ վուրարագ , քեա-
- 2 հին ի աղամբն եաննա կիտիպ , Անտէն Տըմբշդատա
օլան սինաղողարա մէքթուպէր տիլէտի , թա քի՝
էյէր պու թարիգտէն պա՛ղը քիմնէլէր պուլաճագ
օլուր իսէ , կերէք էրքէք կերէք գարը , անլէրի
- 3 պաղը օլարագ Երուշալիմէ կէթիրէ : Վէ էանա ի
րահտէ վազը՝ օլտու քի՝ Տըմբշդա եագլաշտըղընտա ,
էթրաֆընա սէմատան անկարղըն պիր նուր լէմ՝ան
- 4 էթտի : Վէ եերէ տիւշիւպ , քէնտիսինէ՝ Էյ Սա-
ուլ , Սաուլ , պանա նի՞շիւն թէ՛ատտի էտիյօրսըն՝
- 5 տէյիւ պիր սէտա իշիթտի : Օլ տտիի՝ Էյ էֆէնտի ,
սէն քի՛մ սին՝ տէտի . վէ Բապպ՝ Պէն սէնին թէ-
՛ատտի էթտիյին Յիսուս իմ . իւկէնտէրէլէրէ գար-
- 6 շը տէփմէք սանա կիւճ տիր՝ տէտի : Օլ տաիի
տիթէրէյիպ միւթէհպլիր օլարագ , Եա Բապպ , նէ՞
իսթէրսին քի պէն եափայըմ՝ տէտի : Բապպ տաիի
անա՝ Գալգ շէհրէ կիր , վէ նէ եափմալըղըն կերէք
- 7 իտիյի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ տէտի : Վէ անն
իլէ պէրապէր եօլա կիտէն ստէմլէր սէտայը իշի-
տիպ՝ ամմա քիմնէյի կէօրմէյերէք , նութգլարը
- 8 թութուլմուշ տուրույօրլար իտի : Վէ Սաուլ եեր-
տէն գալղըպ կէօզլէրի աչըլմըշ օլտըղը հալտէ պիր
քիմնէյի կէօրէմէտի , վէ անը էլինաէն թութարագ՝
- 9 Տըմբշդըն իշինէ կէօթիւրտիւլէր : Վէ իւչ կիւն
կէօրմէյիպ նէ եէտի նէ իչտի :
- 10 Վէ Տըմբշդատա Հանանիա իսմինտէ պիր շոյիրտ
պուլունուպ , պունա Բապպ րույատա՝ Էյ Հանանիա ,
տէտիքտէ , օլ տաիի՝ Լէպպէյք , եա Բապպ՝ տէտի .
- 11 Վէ Բապպ անա՝ Գալգ , Տօղրու տէնիլէն սօգաղա
վար , վէ Եէհուտանըն խանէոինտէ թարսուսլու Սա-

- ուրնամ՝ քիմսէյի պուլ, զիրա իշթէ օ տու'ա էտիյօր.
- 12 Վէ բույատաւ Հանանիա իսմինտէ պիր տատէմին իչէ-
րի կէլտիյինի, վէ կէօզլէրի կէօրմէսի իչիւն իւզէրինէ
- 13 էլինի գօաւղընը կէօրմիւշ տիր՝ տէտի: Վէ Հա-
նանիա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, պու տատէմին հազ-
գընտա Երուշալիմտէ օլտն սէնին մուգատտէսլէրինէ
նէ գատար քէօթիւլիւքլէր էթտիյինի չօգ քիմսէ-
- 14 լէրտէն իշիթտիմ: Վէ սէնին իսմինէ տու'ա էտէն-
լէրին ճիւմլէսինի պաղլամաղա պաշ քեաճինլէր
թարաֆընտան պուրատա տախի հիւքմիւ վար՝ տէ-
- 15 տի: Վէ Բապպ տնա՝ Կիթ, զիրա օ՝ միլէլ վէ
միւլուքըն վէ պէնի Իսրայէլին հուզուրընտա իսմիսի
թաշըմադ իչիւն, պանա ինթիխապ օլուսմուշ պիր
- 16 գապ տրը: Զիրա պէնիմ իսմիմ իչիւն նէլէր չէք-
մէք կէրէք իտիյինի պէն քէնտիտինէ կէօսթէրէճէ-
- 17 յիմ՝ տէտի: Իսմի Հանանիա կիտիպ օլ էվէ կիր-
տի, վէ էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօյուպ՝ Եյ Սա-
ուլ գաւընտաշ, Բապպ՝ եա'նի կէլտիյին Եօլտա
սանա կէօրիւնէն Յիսուս՝ կէօզլէրին կէօրսիւն վէ
Բուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլասըն՝ տէյիւ պէնի
- 18 կէօնտէրտի՝ տէտի: Վէ տէր հալ տնըն կէօզլէ-
րինտէն սանքի փուլար տիւշիւպ՝ անիտէ կէօրիւր
- 19 օլտու, վէ գալգըպ վաֆթիղ օլուստու: Վէ թա՝
ամ էտիպ քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի: Վէ [Սաուլ]
Տըմըշգտա օլտն շայիրտլէր իլէ պիր գաշ կիւն գալտը:
- 20 Վէ տէր 'ազապ սինաղօղլարտա Յիսուսու՝ Իպն-
- 21 ուլլահ տրը տէյիւ վա'ղ էտէր իտի: Վէ իշիտէն-
լէրին ճիւմլէսի միւթէհայիր օլուպ Երուշալիմտէ
պու իսմէ տու'ա էտէնլէրի խարապ էտէն պու տէ-
յի'լ մի, հէմ տէ պուրայա անլէրի պաղլը օլարագ՝

- պաշ քեահիններէ կեօթիւրմէք իշխան կեօլմէտի մի՝
 22 տէրէր իտի : Ամնա Սառւ Կիթտիքճէ քեսպ ի գուվ-
 վէթ էտիպ , Տըմըշգտա սաքին օլան Եէհուտիլէրի ,
 Մէսիհ պու տըր տէյիւ իսպաթ էտէրէք , հայրէթ-
 23 տէ պրաղըր իտի : Վէ պիր նիչէ էյամ միւրու-
 րինտէ Եէհուտիլէր անըն գաթլի իշխան միւշալէրէ
 24 էթտիլէր : Ամնա անլէրին սու ի գաստլէրի Սառւլա
 մալիւմ օլտու , վէ տնը գաթլ էթմէք իշխան գա-
 փուլարը կէճէ Կիւնտիւզ պէքլէրլէր իտի իսէ տէ ,
 25 Շայիրտլէր անը կէճէլէյին ալըպ , զէնպիլ իշինտէ ,
 հիստուտան աշաղը սարգըտորագ էնտիրտիլէր :
 26 Վէ Սառւ Երուշալիմէ կէլտիյի զէման շայիրտ-
 լէր իլէ պիրլէշմէյէ զայրէթ էթտի իսէ տէ , ճիւմ-
 լէսի անըն շայիրտ օլտըղընա ի'թիմատ էթմէտիք-
 27 լէրինտէն , անտէն գօրգտրլար իտի , Ամնա Պար-
 նապաս անը ալըպ ըէսուլլէրին եանընա կէթիւրէրէք ,
 անըն էսնա ի րահտէ նասըլ Բապպը կէօրտիւյիւնիւ ,
 վէ Բապպըն անա սէջլէտիյինի , վէ Տըմըշգտա Յի-
 սուսուն իսմի իլէ նասըլ ճէսուրանէ սէջլէմիշ օլ-
 28 տըղընը անլէրէ հիքեսպէ էյլէտի : Վէ Երուշալիմտէ
 29 տնլէր իլէ Կիրիպ չըգմագտա իտի : Վէ Բապպ Յի-
 սուսուն իսմի իյէ ճէսարէթ պուլուպ , Եունանիճէ
 թէքէլլիւմ էտէնլէր իլէ սէջլէշիպ մուպահէսէ
 էտէր իտի . անլէր իսէ անըն գաթլինէ ճէհտ էտէր-
 30 լէր իտի . Լաքին գարնտաշլար պուշա վագըճ օլ-
 մաղէ՝ անը Գայսէրէյէյէ էնտիրիպ Թարսուսա կէօն-
 տէրտիլէր :
 31 Օլ զէման , քիլիսէլէր պիւթիւն Եէհուտիլէտէ վէ
 ճէլիլտէ վէ Սամարիատտ սէլամէթ պուլուպ քեսպ ի
 'իմարէթլէ , Բապպըն գօրգուսընտա վէ Բուհ Իւլ

Գուտսուն թէսլիյէսինտէ սիւլիւք էտէրէք թէքէս-
սիւր էթմէքտէ իտիլէր :

32 Վէ վազը՝ օլտու քի Պետրոս հեր թարաֆտան
կէչէր իքէն , Լիտտատա սաքին օլան մուգատտէս-

33 լէրին եանընա տախի էնտի , վէ օրատա սէքիզ
եըլտան պէրու եաթագտա գալմըշ Էնեա իամինտէ

34 պիր քէօթրիւմ ստէմ՝ պուլուպ , Պետրոս անա՝
Էյ Էնեա , Յիսուս ֆրիստոս սանա շիֆա վէրիյօր .
գալգ , քէնտին իչիւն տէօշէյինի եափ՝ տէտիքտէ ,

35 տեր հալ գալգաթ : Վէ Լիտտատա վէ Սարօնտա
սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի անը կէօրիւպ՝ Բապպա
տէօնտիւլէր :

36 Վէ Եաֆատա Թապիթա , (Թէրճիւմլէսի ճէյրան
տէմէք տիր .) նամընտա , նիսատան պիր շոյիրա վար
ըտը . մէզպուրէ իշէտիյի էյի 'ամէլլէր վէ սատա-

37 դալար իլէ մէմլու իտի : Վէ վազը՝ օլտու քի օլ
կիւնլէրտէ պու խաթուն խասթա օլուպ վէֆաթ էյ-
լէտի , վէ անը եըյգատըդտան սօնկրա՝ ֆէվգանի

38 պիր օտոյա գօտուլար : Վէ Լիտտա Եաֆոյա դա-
րիպ պուլունմաղլէ , շոյիրտլէր Պետրոսուն օրատա
օլտըղընր իշիթմէլէրիլլէ , ետնլարընա կէլմէքտէ թէ-
էսիսիւր էթմէմէսինի բիճա իչիւն՝ անըն թարաֆընա

39 իրի ոտէմ կէօնտէրտիլէր : Վէ Պետրոս գալգըպ
անլէր իլէ պէրապէր կէլտի . վէ վասըլ օլտըղընտա ,
անը ֆէվգանի օտոյա չըգարտըլար . վէ ճիւմլէ
տուլ դարըլար եանընա կէլիպ աղլոյարագ , ճէյրան
անլէր իլէ պէրապէր իքէն , եափտըղը էնթարիլէր
իլէ լիպսլարըն քեաֆֆէսինի կէօթէրիլլէր իտի :

40 Վէ Պետրոս ճիւմլէսինի տըշարը չըգարըպ՝ տիզ չէօ-
քէրէք սու'ա էյլէտի , վէ ճէսէտէ տէօնիւպ՝ Էյ

- Թապիթա , գալգ՝ տէտի . օլ տախի կէօզէրինի աչըպ
 41 Պետրոսու կէօրիւնճէ՝ գալգըպ օթուրտու : Օլ տախի
 մէզպուրէյէ էլինի վերիպ՝ գալտըրտը . վէ մուգատա
 տէսլէր իլէ տուլ գարըլարը չաղըրըպ՝ անը հոյէն
 42 Թագտիմ էյլէտի : Վէ պու վագա՝ա պիւթիւն Ետ
 ֆատա մա՛լիւմ՝ օլըպ , նիչէ քիմաէլէր Բապպա իման
 43 էթտիէր : Վէ վագը՝ օլտու քի՝ Պէրբո՝ Ետֆատա
 Սիմ՝օն նամընտա պիր տապպաղըն եանընտա պիր
 նիչէ էյամ մէքս էյլէտի :

ՊԱՊ 10

- 1 Վէ Գոյսէրիյէտէ , իթալիալը տէնիլէն թապուր .
 2 տան եիւզ պաչը օլարագ , Միւթթագի վէ պիւ
 թիւն խանէսի իլէ Ալլահտան գօրգար , վէ գաւմա
 չօգ սատագա վէրիպ՝ Ալլահ տաիմա տու՝ա էտէն
 3 Գօրնիլիօս իսմինտէ պիր ատէմ՝ պուլունուպ , Մէր
 գում՝ կիւնտիւլ ոա՛աթ սօգուզ րատտէլէրինտէ
 րույատտ Ալլահըն պիր մէլէյինին , էյ Գօրնիլիօս՝
 տէյէրէք , իչէրի անըն եանընա կէլտիյինի՝ ալսանէն
 4 կէօրտիւ : Օլ տախի անա կէօզ տիքիպ զէյատտէսիլէ
 գօրգարագ , էյ էֆէնտի , նէ՞ տիր՝ տէմէսի իւղէրինէ ,
 Գէլէ՛+ անա՝ Տու՛ալարըն վէ սատագալարըն թէզքեար
 5 իչիւն Ալլահըն հուզուրընա չըգտըլար : Վէ շիմտի
 Ետֆայա տտէմլէր կէօնտէրիպ , Պետրոս լագըպլը Սիմ
 6 ՝օնը տա՛վէթ էյլէ : Օլ տախի Սիմ՝օն նամընտա պիր
 տապպաղըն եանընտա միւսաֆիր օլըպ , անըն խա
 նէոի տախի տէնիզ քէնարընտա տըր , [վէ նէ
 եափմազլըղըն կէրէք իտիյինի օ սանա սէջլէյէճէք
 7 տիր՝] տէտի : Վէ [Գօրնիլիօսա] սէջլէյէն մէլէք

- մուֆարսագաթ էթաիքտէ , խըտմէթքէարլարընտան
 իբի քիշի վէ մայէթինտէ պուլունանլարտան միւթ-
- 8 թագի պիր 'ապէր չաղըրըպ , Անլէրէ հէր շէյի պէ-
 յան իլէ՝ անլէրի Եաֆոյա կեօնտէրտի :
- 9 Վէ էրթէսի կիւն անլէր եօլտա կիտէրէք շէհ-
 րէ եագլաշմագտա իքէն , Պետրոս սա'աթ ալթը
 րատտէլէրինտէ տու'ա էթմէք իւզրէ տամա չըգտը :
- 10 Վէ ղիյատէսիլէ աճըգմըշ օլմաղլէ՝ թա'ամ էթ-
 մէք իսթէյիպ , անլէր տախի հաղըր էթմէքտէ իքէն ,
- 11 քէնտինէ հալը վէճտ վազը՝ օլտու : Վէ սէմանըն
 աչըլաղընը վէ պէյիւք չարշաֆ կիպի պիր գապ
 տէօրթ ուճունտան պաղըլ օլարագ , քէնտինէ տօղ-
- 12 բու կէլէրէք եէրէ էնտիրիլտիյինի կէօրտիւ : Վէ
 իշինտէ ղէմինին հէր թիւրլիւ չարփա իլէ վահշի
 հայվանաթ վէ հաշէրաթը վէ հավա գուշարը վար
- 13 իտի : Վէ անա՝ էյ Պետրոս , գալգ , պօղաղլա վէ
 14 եէ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի : Լաքին Պետրոս՝ շա-
 շա , եա Բապպ , չիւնքի հիչ պիր վազըթ հարամ՝
- 15 եա նափաք պիր շէյ եէմէտիմ՝ տէտի : Վէ թէք-
 րար իքինճի տէֆ'ա անա՝ Ալլահըն թաթհիր էյլէ-
 տիյի շէյլէրի սէն հարամ սոյմա՝ տէյիւ պիր սէտա
- 16 էլտի : Վէ պու իւչ քէրրէ վազը՝ օլուպ , օլ գապ
 17 եինէ սէմոյա րէֆ՝ օլունտու : Վէ Պետրոս օլ կէօր-
 տիյիւ բոյա նէ՝ օլա՝ տէյիւ քէնտի տէրունինտէ
 շիւպհէ էտէր իքէն , իշթէ Գօրնիլիօս թարաֆըն-
 տան կէօնտէրիլէն ատէմլէր Սիմ'օնըն խանէսինին
 խապէրլինի ալմըշ օլարագ , գափու էօնիւնտէ տուր-
- 18 տուլար : Վէ չաղըրըպ՝ Պետրոս լագըպլը Սիմ'օն
 պու՞րատա մը միւսաֆիր տիր՝ տէյիւ սուալ էթ-
- 19 տիլէր : Վէ Պետրոս բոյատան տօլայը թէֆէքքիւր

- էտէր իբէն, Բուհ անա՝ իշթէ սէնի իւչ ատէմ
 20 արայօր . Ան տէ գալգըպ աշաղը էն , վէ պիլա թէ-
 րէտաիւտ անլէր իլէ պէրապէր կիթ . զիրա անլէրի
 24 պէն կէօնտէրաիմ՝ տէտի : Վէ Պէտրոս [Գօրնիլիօս
 թարաֆընտան քէնտինէ կէօնտէրիլէն] ատէմլէրին
 եանընա էնիպ՝ իշթէ արատըղընըլ քիմնէ պէն իմ ,
 22 կէլմէնիլին սէպէպի նէ՞ տիր՝ տէտի : Անլէր տախի՝
 Եիւզ պաշը Գօրնիլիօս՝ սալիհ վէ Ալլահտան գօր-
 դար վէ հագգընտա պիւթիւն Եէհուտի միլլէթի
 թարաֆընտան հիւսնի շէհատէթ օլունմուշ պիր
 ատէմ , սէնի խանէսինէ տա՛վէթ էտիպ . սէնին սէջ-
 լէյէճէլինի տինկլէմէսի պիր մուգատտէս մէլէք վա-
 սլթաալլէ քէնտիսինէ վուհի օլունտու՝ տէտիլէր :
 23 Օլ վագըթ անլէրի իշէրի տա՛վէթ էտիպ ալը գօ-
 տու . վէ էրթէսի կիւն Պէտրոս անլէր իլէ պէրապէր
 չըգըպ . Եաֆալը գարնտաշարտան պա՛ղըլարը տախի
 24 անա րէֆաթաթ էտէրէք , Ֆէրտէսի կիւն Գայսէ-
 րէյէյէ կիրտիլէր . Գօրնիլիօս տախի տգրապա վէ
 սուտըգաալընը տա՛վէթ էթմիշ օլարագ՝ անլէրէ միւն .
 25 Թագիր իտի : Վէ Պէտրոս իշէրի կիրտիքտէ , Գօր-
 նիլիօս անը իսթիդ պալ էտիպ այագլարընա տիւշէ-
 26 րէք՝ սէճտէ էլլէտի : Պէտրոս իսէ՝ Գալզ , պէն
 քէնտիմ տախի ինսան իմ՝ տէյէրէք անը գալարը-
 27 տը : Վէ անըն իլէ սէյլէշէրէք իշէրի կիրտիքտէ ,
 28 ճէմ՝ օլմուշ չօդ քիմնէլէրի պուլմաղլէ , Անլէրէ՝
 Պիր Եէհուտի ատէմէ սաիր միլլէթտէն պիրի իլէ
 իսթիլաթ էթմէք եախօտ եանընա կէլմէք ճաիդ
 օլմատըղընը պիլիւրսինիզ . տամն Սլաշ պանա պիր
 ատէմէ հարամ եա նափաք տէյէմէյէճէլիմի պէ-
 29 յան էթմիշ տիր : Պինսէն 'ալէյհ տա՛վէթ օլուն .

- տըղըմտաւ տախի մուխալէֆէթ էթմէքսիզին կէլտիմ' .
- 30 իմտի պէնի նէ՞ սէպէպէ մէպնի Հաղըրտըղընըղ սու-
ալ էտէրիմ' տէտի : Գօրնիլիօս տախի՝ Պուռտան
տէօրթ կիւն մուգատտէմ հէման պու սա'ալթաւ տէ-
կին օրուճ թուլթմագտաւ օլուպ' սա'ալթ տօգուղտաւ
խանէմտէ տու'աւ էտէր իքէն, իշթէ էօնիւմտէ փար-
- 31 լազ էլպիսէլի պիր տտէմ տուրոնպ, էյ Գօրնիլիօս,
տու'ան միւսթէճապ օլուպ' սատագալարըն Ալլահըն
- 32 հուղուրընտաւ զիքր օլունտըլար : իմտի Եաֆայա
կէօնտէրիպ, տէնիզ քէնարընտաւ տապպազ Աիմ'օ .
նըն խոնէսինտէ միւսաֆիր օլան Պետրոս լազըպլը
Աիմ'օնու տա'վէթ էյլէ . օ կէլտիլինէ սանա
- 33 սէյլէյէճէք տիր' տէտի : Պուռուռն իւզէրինէ ֆիլ
հալ սանա կէօնտէրտիմ' , սէն տէ կէլտիլինտէ էյի
էյլէտին . վէ շիմտի ճիւմլէմիզ Ալլահ թարաֆըն-
տան սանա էմր օլունան շէյլէրին ճիւմլէսինի տինկ-
լէմէք իւզըն' Ալլահըն հուղուրընտաւ հապըր իզ'
տէտի :
- 34 վէ Պետրոս աղղընը աչըպ տէտի քի' Հագիդա-
- 35 թէն 'ինտ Ալլահ ըի'այէթ ի խաթր օլմայըպ , Ան-
ճադ հէր միլլէթտէ անտէն գօրգուպ սալահ իշլէ-
յէն քիմնէ անա մագպուլ օլտըղընը անկլլայօրմ :
- 36 Սիզ Յիսուս Քրիստոսուն վաարթասըլլէ (0 ճիւմ-
լէնին Բապպը տըր) սէլամէթ թէպշիր էտէրէք, պէնի
- 37 Խօրայէլէ կէօնտէրտիլի քէլտիմ' , Եա'նի Եուհան-
նանըն վա'զ էթտիլի վաֆթիդտէն սօնիրա , Ճէլիլէ
տէն պաշլայըպ' պիւլթիւն Եէհուտիլէտէ հազա-
րէթլի Յիսուս հագգընտաւ օլան վուգու'ալթը պիլիր-
- 38 սինիզ . Շէյլէ քի Ալլահ անը Բուհ իւլ Գուտա
վէ գուվլէթ իլէ մէս հէթտի . օլ տախի հէր թա-

- րաֆտան կէշերէք՝ էյլէք էտիպ շէյթանըն մուսու-
 րաթ օլտըղը քիմսէլէրին ճիւմլէսինէ շիֆա վէրիւր
 39 իտի . զերա Ալլահ անըն իլէ իտի . Պիզ տախի Եէ-
 հուտիլէրին տիյարը իլէ Երուշալէմէ անըն իճրա
 էթտիլի շէյլէրին ճիւմլէսինէ շահիտ իզ . վէ աղա-
 40 ճա տաըպ գաթլ էթտիլէրի պու զաթը՝ Ալլահ
 41 իւչիւնճիւ կիւնտէ իճեա էտիպ՝ Պիւթիւն գաթմա
 տէյիլ , սնճադ Ալլահ թարաֆընտան մուգատտէ-
 մա թա'եին օլունան շոհիտլէրէ աշիքիար կէօթէր-
 տի . վէ էմլաթտան գըյամ էթտիքսէն սօնկրա՝
 պիզ տախի անըն իլէ պերապեր եէտիք վէ իշտիք :
 42 Վէ տիլիլէր վէ էօլիւլէրին՝ Ալլահ թարաֆընտան
 թա'եին օլունմուշ հաքիմի քէնտիսի իտիյինի գաթ-
 մա վա'զ էտիպ շէհատէթ էթմէքլիյիմիզի պիզէ էմր
 43 էթտի . ճիւմլէ փէյղամպերլէր պու զաթա շէհա-
 տէթ էտէրլէր քի՝ անա իման էտէնլէրին ճիւմլէսի
 անըն իսմի վասըթասըյլէ կիւնաշլարըն 'աֆվընա
 նաիլ օլուր :
 44 Պետրոս պու շէյլէրի սէյլէմէքտէ իքէն , քէլամը
 իշիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ Բուհ իւլ Գուտս
 45 նազիլ օլտու : Վէ Պետրոս իլէ պերապեր կէլիշ
 օլուպ՝ էճի խիթանտան օլտն միւմինլէր Բուհ իւլ
 Գուտս մէվճիպէսի թաիֆէլէրին իւզէրինէ տա-
 46 խի տէօքիւլտիլիւնտէն հայրան օլտուլար : Զիրա
 անլէրին լիտանլէր սէյլէյիպ Ալլահը թա'ղիմ էթ-
 47 տիլէրինի իշիտիլլէր իտի . Օլ զէման Պետրոս
 ճէվտպէն՝ Բուհ իւլ Գուտսա պիզիմ կիպի նաիլ
 օլտն պու քիմսէլէր վաֆթիզ օլունմամալարը իշիւն,
 պիլ քիմսէ սույու մէն՝ էտէ պիլի՞ր մի՝ տէյերէք ,
 48 Բապպըն իսմինէ վաֆթիզ օլունմալարըն էմր էթ-

տի , օլ զէման՝ պիր գաչ կիւն գալմասընը ըիճա
էյլէտիլէր :

ՊԱՊ 41

- 1 Վէ Եէհուտիյէտէ պուլունան Բեսուլլէր իլէ պի-
րատերլէր Թաիֆէլէրին տախի Ալլահըն քէլամընը
2 գապուլ էթտիլէրին իշիթտիլէր : Վէ Պետրոս
Երուշալիմէ չըգտըղը վազըթ էհլի խիթանտան օ-
3 լանլար՝ Սէն մաիթուլն օլմայան ասէմլէր Եանրուա
կերիպ անլէր իլէ պէքապէր Թա'ամ էթտին՝ տէյիւ
4 ի'թիրաղ էտերլէր իտի : Պետրոս տախի անլէրէ ու-
5 բասը իլէ հիքեպէ էթմէյէ պաշլայըպ , Պէն Եաֆա
շէհրինտէ պուլունարագ տու'ա էթմէքտէ իքէն ,
հալը վէճատէ պիր բույա , Եա'նի պէօյիւք չար-
շաֆ կիպի պիր գապ տէօրթ ուճունտան ասըլը օ-
լարագ , սէմատան էնտիրիլիպ պանա կէլտիյինի
6 կէօրտիւմ , Վէ անա տիգգաթլէ պազըպ թէէմիւլ
էթմէքտէ իքէն , զէմինին հէր թիւրլիւ չարփա վէ
վահշի հայվանաթ իլէ հաշէրաթընը վէ հալա գուշ-
7 լարընը կէօրտիւմ , Վէ պանա՝ Լյ Պետրոս , գալգ
8 պօղաղլա վէ Եէ՝ տէյիւ պիր սէտա իշիթտիւմ : Ամ-
մա պէն՝ Հաշա , Եա Բապպ , զիրա հիշ պիր վազըթ
հարամ Եա նափաք պիր շէյ աղղըմա կիրմէտի՝ տէ-
9 տիւմ : Վէ օլ սէտա սէմատան իքինճի տէֆ'ա՝ Ալ-
լահըն Թաթհիր էյլէտիյի շէյլէրի սէն հարամ սայ-
10 մա՝ տէյիւ պանա ճէվապ վէրտի : Պու իւչ տէֆ'ա
11 վազը՝ օլուպ Եինէ ճիւմլէսի սէմայա չէքիլտի : Վէ
իշիթէ օլ անտէ , Գայսէրիյէտէն պանա կէօնտէրիլ-
միշ իւչ ատէմ պուլունարղըմ խանէնին էօնիւնտէ

- 12 տուրտուլար : Վէ Բուհս պաննա՝ Պիլա թէրէտտիւտ
անլէր իլէ պէրապէր կիթ՝ տէտի . վէ պու ալթը գա-
ընտաշ տախի պէնիմ իլէ պէրապէր կիտիպ՝ օլ ա-
- 13 տէմին խանէսինէ կիրաիք : Օլ տախի մէլէյի նասըլ
կէօրտիւյիւնիւ վէ անըն քէնտի խանէսինտէ տու-
րուպ քէնտինէ խիթապէն՝ Եաֆայա [տտէմլէր]
կէօնտէրիպ Պետրոս լազըպլը Սիմ'օնու տա'վէթ էյ-
- 14 լէ . Օլ տախի սէնին վէ պիւթիւն խանէնին խէլու-
սընա վասըթա օլաճադ սէօղլէր սէջլէյէճէք տիր՝
- 15 տէտիյինի պիզէ նագլ էթտի : Պէն տախի սէջլէ-
մէյէ պաշլատըզմտա, Բուհս իւլ Գուտս իպթիտա-
տէ պիզիմ իւզէրիմիզէ նազիլ օլտըզը կիպի , անլէ-
- 16 ըին իւզէրինէ տախի նուլ օլտա : Օլ վագըթ Բապ-
պըն՝ Եուհաննա սու իլէ վաֆթիզ էթտի , սիզ իսէ
Բուհս իւլ Գուտս իլէ վաֆթիզ օլունաճագսընը՝
- 17 տէտիյի քէլամը խաթըրմա կէթիրտիմ : Իմտի Ալ-
լահս պիզէ վէրտիյի 'այնի մէվճիպէյի Բապպ Յիսուս
Քրիստոսս իման էթմէլէրի իւզէրինէ անլէրէ տախի
վէրտի իսէ , պէն քի՞մ իտիմ քի՝ Ալլահս մուխա-
- 18 լէֆէթ էտէ պիլէյիմ՝ տէտի : Անլէր տախի պունու
իշիտինճէ սիւքիւթ էթտիլէր , վէ՝ Էջլէ իսէ Ալ-
լահս հայաթ իշիւն թէվպէյի թաիֆէլէրէ տախի իհ-
սան էթմիշ տիր՝ տէյիւ Ալլահս թէմճիտ էյլէտիլէր :
- 19 Վէ Իսթէֆանոս վադա'ասը իւզէրինէ զուհուր
էտէն մուզայագա սէպէպի իլէ թար ու մար օլան-
լար քէլամը Եէհուտիլէրտէն մա'տա հիչ պիր քիմ
սէյէ սէջլէմէյէրէք , Յինիգիյէյէ վէ Գըպըրսա վէ
- 20 Անթաքիայա գատար կէշտիլէր : Վէ անլէրտէն
պա'զըլարը Գըպըրսը վէ Գիբրինէլի օլարագ , Ան-

- Թաքիսցոս վիւսուլէրինտէ՝ Եռնանիճէ Թէքէլլիւմ՝
 էտէնլէրէ՝ խիթապէտէրէք, Բապպ Յիսուսու Թէպ-
- 21 շիր էտէրլէր իտի : Վէ Բապպն էլի անլէր իլէ օլ-
 մաղլէ, խալլի քիմնէ իման էտիպ՝ Բապպա տէօն-
- 22 տիւ : Վէ պուշլարըն՝ խապէրի Երուշալիմ քիլիսէ-
 սինին սէմ'ինէ վաարլ օլտրգտա, Պարնապասը Ան-
- Թաքիսցա գատար կէշմէք իւզրէ, կէօնտէրտիլէր :
- 23 Օլ տախի վաարլ օլուպ՝ Ալլահըն լուԹֆուշու կէօր-
 տիւքտէ, մէսրուր օլտու : վէ ճիւմլէսինէ Բապպա
 արզու ի գալպ իլէ սատրգ գալալար տէյիւ նասի-
- 24 հաթ էթտի . Զիրա քէնտիսի էյի վէ Բուհ իւլ
 Գուտս իլէ վէ իման իլէ մէմլու պիր տտէմ իտի . վէ
- 25 վաֆիր խալգ Բապպա միւնզամ օլտու : Օլ զէման
 Պարնապաս Սաուլու տրամադ իւզրէ, Թարսուսս
 չըզըպ անը պուլարագ, ԱնԹաքիսցա կէթիրտի :
- 26 Վէ վազը՝ օլտու քի անլէր Թէմամ պիր սէնէ զար-
 ֆընտա քիլիսէ իլէ ճէմ՝ օլուպ՝ վաֆիր խալգա թա'-
 լիմ էթտիլէր . վէ շաիրտլէրին ֆրիսթիան Թէս-
 միյէ օլունմալարը եվիլէլա ԱնԹաքիստա օլտու :
- 27 Վէ օլ կիւնլէրտէ՝ Երուշալիմտէն ԱնԹաքիսցա
- 28 իլհամլէ սէջլէյէնլէր էնիպ՝ Անլէրտէն Աղապօս
 նամընտա օլան պիրի գալգըպ՝ պիւթիւն տիւնէտ-
 տա պիր պէջիւք գըթլըգ օլաճաղընը Բուհուն գուվ-
 վէթիլլէ պէյան էթտի . պու տախի Գլաուտիօս
- 29 [Գոյսէրին] կիւնլէրինտէ վազը՝ օլտու : Վէ շա-
 յիրտլէր հէր պիրի իգթիտարընա կէօրէ Եէհուսի-
 յէտէ մուգիմ պիրատէրլէրէ ի'աննէ կէօնտէրմէյէ
- 30 գարար վէրտիլէր . Վէ պունու Պարնապաս վէ Սա-
 ուլ էէտիլլէ իսթիյարլարա կէօնտէրէրէք, իճրա
 տախի էթտիլէր :

* Պապպ Եռնանիլէրէ

ՊԱՊ 12

- 1 Վէ օլ զէման Հերօտէս մէլիք քիլիսէտէն պա'ղը.
- 2 լարընա զուլմ' էթմէք իչիւն էլ ուզատըպ' Եուհան.
- 3 Վէ Եէհուտիլէրին պու շէյտէն խօշնուտ օլտըգ.
- 4 լարընը կէօրմէքլէ Պետրոսու տախի թութտու.
- 5 (վէ խամուրսըզ կիւնլէրի իտի). Վէ անը թութ.
- 6 տըգտա, ֆըսըհտան սօնկրա խալզըն էօնիւնէ չը.
- 7 գարմազ նիլէթիլէ, անը պէքլէմէք իչիւն պէհէ.
- 8 ըրի տէօրթ նէֆէրտէն միւրէքքէպ տէօրթ թագըմ'
- 9 'ապքէրէ թէսլիմէն մահպէսէ իլգա էթաի: Պու.
- 10 սուրէթլէ Պետրոս մահպէստէ մահֆուզ իտի,
- 11 վէ անըն իչիւն քիլիսէտէն Ալլահա 'ալէտ տէվլամ'
- 12 տու'ա օլունույօր իտի: Վէ Հերօտէս անը իհզար.
- 13 էտէճէք օլտըղընտա, օլ կէճէ Պետրոս իքի զին.
- 14 ճիր իլէ պաղլը օլարազ, իքի 'ապքէրին ալտարն.
- 15 տա ույույուպ' պէքճիլէր տախի գափուլնէն էօնիւն.
- 16 տէ հապսխանէյի պէքլէմէքտէ իքէն, իշթէ Բապպըն.
- 17 պիր մէլէյի եանընտա տուրուպ' օլ խանէտէ պիր.
- 18 նուր զէյա էթտի. վէ Պետրոսուն եանընտ վուրա.
- 19 բազ անը ույանտըրըպ, Թէզ գալգ' տէմէսիլլէ էլ.
- 20 լէրինտէն զինճիրլէր աիւշտիւ: Վէ մէլէք անա'.
- 21 Գուշաղընը գուշան, վէ չարըզլարընը կիյ' տէտի.
- 22 օլ տախի պէյլէ էթտիքտէն սօնկրա, եինէ անա'.
- 23 Եւվլապընը կիլիպ արտըմ սըրա կէլ' տէտի: Օլ տա.
- 24 խի չըգըպ արտը սըրա կիթտի, վէ մէլէյին վասի.
- 25 թասըլլէ վադը' օլուն շէյ հագիգի օլտըղընը պիլ.
- 26 մէյիպ' բույա կէօրիւյօրըմ զանն էտէր իտի: Վէ

- պիւրինճի վէ իքինճի գարաղօլը կէշիպ շէհրէ չըգը-
լան տէմիր գափուլա կէլտիլէր , պու տախի քէն-
տիլիյինտէն անլէրէ աչըմաղլէ , չըգըպ' սօգաղըն
պիւրինի կէշտիքլէրի կիպի , մէլէք անտէն այրըլտը :
- 11 Վէ Պետրոս քէնտինէ կէլիպ' Բապպ քէնտի մէ-
լէյինի իրսալ էտիպ պէնի Հէրօտէսին էլինտէն վէ
Եէհուտի գալմընըն մէէմուլ էթտիքլէրինին ճիւմ-
լէսինտէն գուրթարաղընը շիմտի եագինէն պիլի-
- 12 րիմ' տէտի : Վէ Թէֆէքքիւր էտիպ Մարգօս լա-
գըպլը Եուհաննանըն վալիտէսի Մերեէմին խանէսի-
նէ կէլտի . օրատա տախի վաֆիր քիմսէլէր ճէմ'
- 13 օլըպ' տու'ա էտէրլէր խտի : [Պէտրոս] հալլու գա-
փուստնու չալտըգտա , Բօտա իսմինտէ պիր խա-
- 14 տիմէ գուլագ վէրմէյէ կէլիպ' Պետրոսուն սէսինի
թանրմաղլէ , սիւրուրընտան գափույու աչմայըպ ի-
չէրի սէյիրտէրէք , Պետրոսուն գափու էօնիւնտէ
- 15 տուրաղընը խապէր վէրտի : Վէ անլէր մէրգումէ-
յէ՝ Ձըլտըրմըշըն՝ տէտիլէր . օ իսէ՝ Պէյլէ տիր՝ տէ-
յիւ Թէէքիտ էթտիքտէ , անլէր տախի՝ Անըն մէլէ-
- 16 յի տիր՝ տէտիլէր : Պետրոս իսէ պիր տիւզիյէ գա-
փույու չալմագտա օլըպ' աչտըգլարընտա անը կէօ-
- 17 րիւպ հայրան գալտըլար : Օ իսէ էլի իլէ՝ Սիւքիւթ
էտինիլ՝ տէյիւ իշարէթ էտէրէք , Բապպլըն քէնտի-
սինի մահպէստէն նէ վէճհլէ չըգարաղընը անլէրէ
նագլ էտիպ՝ Պու շէյլէրի Եա'գուպա վէ պիրատէր-
լէրէ իսպար էտինիլ՝ տէտիքտէն սօնկա , չըգըպ
- 18 տիկէր պիր մահալէ կիթտի : Վէ կիւնտիւղ օլտըգ-
տա , Պետրոս նէ օլտու՝ տէյիւ 'ասքէրլէր պէյին-
- 19 տէ պիր չօգ ըղթըրապ վագըլ՝ օլտու : Հէրօտէս
տախի անը արայըպ պուլամատըղընտան , պէքճիլէ-

րին պատէլ իսթինթագ դաթլ օլունմալարընը էմը էյլէտի . պատէհու Եէհուտիյէտէն Գայսէրիյէյէ էնիպ օրուս իգամէթ էյլէտի :

- 20 Վէ Հէրօտէս Սուր իլէ Սայտա էհալիսինէ դազապլանմըլ օլմաղլէ , պունլար քէնտի տիյարլարը մէլիյին տիյարը թարաֆընտան պէսլէնմէքտէ օլարդընտան , պիլ իթթիֆադ անըն հուզուրընա կէլիպ մէլէյին մապէյնճիսի օլան Պլասթօսու իգնա' էտէ-
 21 րէք' սուլհ թալէպ էթտիլէր : Վէ պիր մու'ալէն կիւնտէ , Հէրօտէս էլպիսէ ի միւլիւքէանէսինի կի-
 յիպ' քիւրսիւտէ օթուրարագ , անլէրէ պիր նութգ
 22 իրատ էյլէտի : Խալզ տախի' իլահ սէսի տիր վէ ին-
 23 սան «է» տէյիլ տիր' տէյիւ նիտա էտէր իտի : Վէ մէճտի Ալլահա վէրմէտիյի իչիւն տէր 'ազուպ Բապ-
 պըն մէլէյի անը վուրտու , վէ անը գուրթլար Եէմէ-
 24 սիլէ թէսլիմ ի րուհ էթտի : Վէ Ալլահըն քէլամը
 իսէ թէրագգը վէ իգալիյատ պուլուր իտի :
 25 Վէ Պարնապառ իլէ Սաուլ իւրմէթի թէքմիլ
 էթտիքտէն սօնկրա , Մարգօս լազըպլը Եուհաննայը
 տախի պէրապէր ալարագ , Երուշալիմտէն 'ալտէթ
 էթտիլէր :

ՊԱՊ 13

- 1 Վէ Անթաքիտտէ պուլունան քիլիսէտէ պա'ղը
 իլհամ իլէ սէյլէյէնլէր վէ մու'ալլիմլէր , Էա'նի
 Պարնապառ իլէ Նիքէր լազըպլը Սիմ'օն վէ Գիրի-
 նէլի Լուգիօս հէմ րէիս էր րուպ' Հէրօտէս իլէ պա-
 հէմփէրվէրտէ օլան Մանաէն վէ Սաուլ վար իտի :
 2 Վէ անլէր Բապպա 'իպատէթ էտիպ' օրուհ թուլթ-

- տրդլարը սըրատա Բուհ իւլ Գուտս՝ Տա՛վէթ էթ-
տիյիմ՝ իշ իշիւն Պարնապաս իւէ Սաուլը պանա
3 թախտիս էտինիդ՝ տէտի : Օլ ղէման օրուճ թու-
թուպ վէ տու՛ա էտիպ՝ էլլէրինի անլէրին իւղէրինէ
վազ՝ էթտիքտէն սօնիրա կէօնտէրտիլէր :
- 4 Իմտի պունլար Բուհ իւլ Գուտս թարաֆընտան
իրսալ օլունմադլէ Աէլէվֆիպէ էնիպ օրատան կէմի
5 իւէ Գըպըրսա կէչտիլէր : Վէ Սալամինայա վիւ-
տուլլէրինտէ Եէհուտիլէրին սինաղօղլարընտա Աւ-
լասըն քէլամընը վա՛զ էտէրլէր իտի : Եուհոննա
6 տախի անլէրին խրտմէթինտէ իտի : Վէ Փաֆօսա
գատար ատատան կէչիպ՝ Պարեէսու՝ իսմինտէ սի-
հըրպաղ վէ քեազիպ փէյղամպէր պիր Եէհուտի
7 պուլտուլար : Մէրգուճ ՛ազիլ պիր զաթ օլան Սէր-
գիօս Փափլօս վալինին էանընտա պուլունուր իտի :
պու զաթ Պարնապաս իւէ Սաուլը տա՛վէթ էտիպ՝
8 Աւլասըն քէլամընը տինկլէմէյէ արզու էթտի : Ամ-
մա էլիմաս էա՛նի սիհրպաղ, (չիւնքի իսմի պէյլէ
թէրծիւմէ օլունուր,) վալիյի իմանտուն տէօնտէր-
9 մէյէ չալըշարագ, անլէրէ գարշը տուրմադլէ, Սա-
ուլ էա՛նի Փափլօս Բուհ իւլ Գուտս իւէ մէմլու
10 օլուպ՝ անա տիգգաթլէ նազար էտէրէք՝ Հէր հիլէ
վէ հէր շիրրէթ իւէ մէմլու օլան շէյթան օղլու,
հէր տալասըն տիւշմէնի, Բապպըն տօղրու Եօլա-
րընը իֆասա էթմէքտէն ֆէրաղաթ էթմէ՞զ մի սին :
11 Վէ շիմտի իշթէ Բապպըն էլի սէնին իւղէրինտէ օ-
լուպ՝ պիր միւտտէթ կիւնէշ կէօրմէյէրէք, քէօր
օլաճագսըն՝ տէտիյի կիպի, իւղէրինէ տուման վէ
գարանլըդ տիւշմէքլէ, տօլաշլպ էլինտէն թութա-
12 ճագ ատէմ՝ արար իտի : Օլ ղէման վալի վազը՝

օլանը կեօրտիւքտէ , Բապպըն թալիսինտէն թէ՛աճ.
ճիւղ էտէրէք՝ իման էյլէտի :

- 13 Վէ փալլօս րէֆիքլէրի իլէ փաֆօստան հարէքէթ
էտիպ փամֆիլիատա քեաին փերղայա կէլտիլէր .
ամմա Եուհաննա անլէրտէն պյրլլա՝ Երուշալիմէ
14 'ավտէթ էթտի : Անլէր տախի փերղատան կէէէ-ի՝
փիսիտիատա վազը՝ Անթարիւյէ վասըլ օլուպ՝
սէպթ կիւնիւնտէ սինաղոզա կիրիպ օթուրտուլար :
15 Վէ Թէվրաթ իլէ փէյղամպէրլէր օգոււնաղգտան
սօնկրա սինաղօզ րէիպլէրի անլէրէ կէօնտէրիպ՝ Եյ
պիրատէրլէր , էյէր գալմա նասիհաթամիզ պիր
16 քէլամընըզ վար իսէ , սէյլէյինիզ՝ տէտիլէր : Օլ
վազըթ փալլօս գալգըպ էլլ իլէ իշարէթ էտէ-
րէք , տէտի քի՝ Եյ պէնի իսրայէլ վէ Ալլահտան
17 գօրգանլար , տինկէյինիզ . Պու իսրայէլ գալմը-
նըն Ալլահը՝ էճտատըմըզ ինթիխապ էյլէտի , վէ
գալմը Մըսըր տիյարընտա զուրպէթտէ իքէն , թէր-
ֆի՝ էտիպ անլէրի օրատան պազու ի 'ալիսիյլէ չը-
18 գարտը : Վէ անլէրի թազրիպէն գըրգ երլ միւտ-
19 տէթ պէրրիյէտէ պէպէտիքտէն սօնկրա , փէն'ան
տիյարընտա եէտի թաիֆէ հէլաք էտէրէք , եէրլէ-
20 րիի անլէրէ միրաս օլարագ վէրտի : Պա'տէհու
թազրիպէն տէօրթ եիւզ էլլի սէնէ Սամուէլ փէյ-
21 զամպէրէ տէկին գատըլար վէրտի : Անտէն սօնկրա
մէլիք թալէպ էթտիքլէրինտէ , Ալլահ անլէրէ գըրգ
սէնէ Պէնեամին սըպլթընտան Գիս օղու Սաուլը
22 վէրտի : Վէ անը 'աղլ էթտիքտէ , անլէրէ մէլիք
օլմագ իւզրէ , Տաուտու զուհուրա կէթիքիպ անըն
հազգընտա շէհատէթ տախի էտէրէք , Տաուտ իպն ի
Եէսսէյի քէնտի գալպիմէ մուվաֆըգ պիր ատէմ

- պուլտում. ճեմի՝ իրատեթիմի իճրա էտեճեք տիր՝
 23 տէտի : Պուլնուն նէսլինտէն Ալլահ վա՛տա կէօրէ
 իսրայէլէ պիր խէլասքետար եա՛նի Յիսուսու զուհու-
 24 րա կէթիրտի . Վէ անըն իճրա ի մէմուրիյէթէ միւ-
 պաշէրէթինտէն եվլէլ Եուհաննա քեաֆֆէ ի իսրա-
 յէլ գալմընա թէվպէ վաֆթիպինի վա՛ղ էթմիշ ի-
 25 տի : Վէ Եուհաննա մէմուրիյէթինի իթմամ էթ-
 մէք իւզրէ իքէն , տէտի քի՝ Պէնի քի՛մ զանն է-
 տէրսինիզ . պէն Մէ֊իհ տէյիլ իմ . լաքին իշթէ պէն-
 տէն սօնկրա՝ պէն սյազ գապլարընը չըգարմադա
 26 լայրզ օլմատըղըմ՝ զաթ կէլիօր : Եյ պիրատէրլէր ,
 նէսլ ի պէնի իպրահիմ իլէ արանըղտա Ալլահտան
 գօրգանլար , պու խէլասըն խապերի սիզէ իրսալ
 27 օլունմուշ տոր : Զիրա Երուշալիմ էհալիսի իլէ
 ըէիպլէրի անը վէ հէմ տէ հէր սէպթտէ օգունան
 փէյղամպէրլէրին քէլամլարընը պիլմէտիքլէրի իչիւն ,
 28 իւզէրինէ հիւքմ էթմէյիլէ իթմամ էթտիլէր . Վէ
 գաթլէ հիչ պիր սէպէպ պուլմատըղլարը հալտէ ,
 ֆիլաթօստան անըն գաթլինի թալէպ էթտիլէր .
 29 Անըն հագգընտա մուհարրէր օլան շէյլէրին ճիւմ
 լէսինի իթմամ էթտիքտէն սօնկրա , անը աղաճտան
 30 էնտիրիպ գապրա գօտուլար : Ամմա Ալլահ անը էմ
 31 վաթտան իհեա էյլէտի . Օլ տախի քէնտիսի իլէ
 պէրապէր ձէլիլտէն Երուշալիմէ չըգանլարա նիչէ
 կիւնլէր կէօրիւնիւպ՝ անլէր տախի գալմ իչիւն
 32 անըն շահիտլէրի տիր : Վէ պիզ էճտատըմըզա օ-
 33 լան վա՛տը սիզէ թէպշիր էտիյօրըզ . Շէջլէ քի Աւ
 լահ Յիսուսու իհեա էթմէքլէ , անը պիզ անլէրին
 էվլատընա իթմամ էթմիշ տիր . նիթէքիմ իքինճի
 Մէզմուրտա տախի՝ Սէն օղլում սըն , սէնի պու

- կիւն թէվլիտ էյլէտիմ՝ տէյիւ մուհարրէր տիր :
- 34 Վէ անը էմվլաթտան իհեա էտիպ՝ արթըզ չիւրիւ-
մէքլիյէ բիւճու՝ էթմէյէճէյինէ տաիր Տաուտա օ-
լան 'ազիզ վէ էմին լուլուս սիզէ վէրէճէյիմ՝ տէ-
- 35 միշ տիր : Անըն իչիւն զայրի Մէպուրա տախի՝
Մուգատտէսինի չիւրիւմէքլիք կէօրմէյէ պրադմա-
- 36 յաճագսըն՝ տէտի : Զիրա Տաուտ քէնտի 'աւրինտէ
Ալլահըն իրատէթինէ խըտմէթ էթմիշ օլարազ ,
ույգույա վարըպ էճաուարնա մունղամ օլմասըյլէ
- 37 չիւրիւմէքլիք կէօրտիւ : Ամմա Ալլահըն իհեա էթ-
- 38 տիյի զաթ չիւրիւմէքլիք կէօրմէտի : Իմտի , էյ պիւ-
րատէրլէր , սիզէ մա՛լիւմ օլտուն քի կիւնահլար 'աֆ-
վը սիզէ պունուն վասըթասըյլէ վա՛զ օլունուր .
- 39 Վէ Մուսանըն շէրիա՝թը վասըթասըյլէ թէպրիյէ
օլունամատըղընըղ ճիւմլէ շէյլէրտէն՝ հէր իման է-
տէն պունուն վասըթասըյլէ թէպրիյէ օլունուր :
- 40 Իմտի սագընըն , օլմոյա քի փէյզամպէրլէրտէ՝
- 41 էյ թահգիր էտիճիլէր , պաղընըղ վէ թէ՛աճճիւպ
էտիպ թէլէֆ օլունըղ . զիրա սիզին կիւնլէրինիլտէ
պիր իշ իշլէրիմ , էջլէ պիր իշ քի էյէր պիրի սի-
զէ նազլ էտէրտէ , ինանմոյաճագսընըղ՝ պույ-
րուլան քէլամ իւզէրինիլէ կէլէ :
- 42 Վէ [Եհհուտիլէրին սինաղօղընտան] չըդարգլա-
րընտա , [թաիֆէլէր] պու սէօզլէրին կէլէճէք սէպթ
- 43 քէնտիլէրէ սէջլէնիլմէսինի բիճա էթտիլէր : Վէ
ճէմա՛աթ տաղըլարդտա , Եհհուտիլէր իլէ միւթ-
թադի միւհհէտիլէրտէն նիչլէրի փավլուս իլէ Պար-
նապասըն ուրտը ուրա կիթտիլէր . պունլար տախի
անլէրէ սէջլէյիպ , Ալլահըն լութֆունտա սապիթ
- 44 օլմալարը իչիւն նասիհատ էտէրլէր իտի : Վէ էր-

- Թէսի սէպթ կիւնիւնտէ թագրիպէն պիւթիւն շէհր
 Էհաւի-Նի Ալլահըն քէլամընը տինկլէմէյէ ճէմ՝ օլտու .
 45 Վէ Եէհուտիէր խալիբ կէօրտիւքտէ , հասէտ իլէ
 տօլմաղլէ , Փավլօսուն սէյլէտիյի շէյլէրէ ի'թիրաղ
 46 վէ քիւֆր էտէրէք մոլսալէֆէթ էտէրլէր իտի : Օլ
 վազըթ Փավլօս իլէ Պարնապաս ճէսուրանէ սէյ-
 լէյէրէք՝ Ալլահըն քէլամընը էվլէլա սիզէ սէյլէմէք
 վաճիպ իտի . Ֆադաթ սիղ անը ըէտտ էտիպ՝ քէն-
 տինիզի հայաթ ը էպէտիյէյէ լպլըդ կէօրմէտիյինիզ
 հալտէ , իշթէ թաիֆէլէրէ թէվլէճճիւհ էտէրիղ :
 47 Զիրա Բապպ պիզէ պէյլէ , էա'նի՝ Զէմինին նիհայէ-
 թինէ գատար պաիս ի խէլաս օլտըն՝ տէյիւ սէնի
 թաիֆէլէրէ նուր օլմադ իւզրէ նասպ էթաիմ՝ տէ-
 48 յիւ էմր էթմիշ տիր՝ տէտիլէր : Վէ թաիֆէլէր պու-
 նու իշիթաիքտէ , մէսրուր օլուպ՝ Բապպըն քէլա-
 մընը թա'զիղ էթաիլէր . վէ հայաթ ը էպէտիյէյէ
 49 թա'եին օլունանլար իմանա կէլաիլէր : Վէ Բապպըն
 քէլամը պիւթիւն օլ տիյարտա միւնթէշիր օլմադ-
 50 տա իտի : Ամմա Եէհուտիլէր միւթթագի վէ միւ-
 թէպէր գարըլար իլէ շէհրին քիւպէրասընը թահ-
 ըրէք էտիպ՝ Փավլօս իլէ Պարնապաս 'ալէյհինէ թէ-
 'աւտի չըգարսարադ անլէրի քէնտի սինօրլարընտան
 51 թարա էթաիլէր : Պուշլար տաիս այազլարընըն
 թօզունու անլէրէ գարշը սիլքիպ՝ Գօնեպա կէլաի-
 52 լէր : Շոյիրտլէր իսէ սիւրուր վէ Բուհ իւլ Գուտս
 իլէ մէմլու օլուրլար իտի :

4 Վէ վադը՝ օլտու քի՝ Գօնեատա անլէր պիրլէքտէ

- ԵՔՏՈՒՄԻԵՐԻՆ սինաղոգունա կիրիպ՝ շէջլէ սէյլէ-
տիլէր քի կերէք ԵՔՏՈՒՄԻԵՐ վէ կերէք ԵՒՆՆՈՒՆԻ-
2 ԷՐԵՔՆ վաֆիր խալզ իմանա կէլտի : Ամմա միւմին
օլմայան ԵՔՏՈՒՄԻԵՐ Թաիֆէլէրին գալլլէրինի գա-
րընտաշլար 'ալէյհինէ Թահրիգ էտիպ՝ իֆսատ էթ-
3 տիլէր : Անլէր իսէ քէնտի 'ինայէթինին քէլամընա
շէհատէթ էտէն վէ անլէրին էլլէրի իլէ 'ալամէթ-
լէր վէ միւ՝ծիլթ իճրառընը իհսան էտէն Բապպա
միւթէվէքքիլէն ճէսուրանէ սէյլէյէրէք , օրատա
4 խայլի զէման մէքս էթտիլէր : Ամմա շէհրին ճիւմ-
հուրը իքի ֆըրգա օլուպ՝ պա՛ղըլարը ԵՔՏՈՒՄԻԵՐԻՆ
վէ աիկէրլէրի րէսուլլէրին Թառաֆտարը օլտուլար :
5 Վէ Թաիֆէլէր վէ ԵՔՏՈՒՄԻԵՐ իլէ րէիսլէրի ան-
լէրի Թահգիր էտիպ՝ Թաշլամաղա , պիր հիւճում
6 էթմէք իւզըէ իքէն , Անլէր խապէր ալըպ Լիգաս-
նիանըն շէհրլէրի օլսն Լիսթրա վէ Տէրպէ վէ էթ-
7 րաֆ սէմթլէրէ ֆիրար իլէ , Օրատա պէշարէթի
Թէպշիւր էտէրլէր իսի :
- 8 Վէ Լիսթրաւտա՝ պաղլարը գուվվէթսիզ անա-
տան տօղմա սագաթ վէ հիչ պիր վաղըթ էիւրիւ-
9 մէմիշ պիր ատէմ՝ օթուրույօր իտի : Պու քիմնէ
Փավլօսսուն սէյլէտիլինի տինկլէտիլինտէ , օլ տա-
խի անա տիգգաթլէ նազար էտիպ՝ շիֆա պուլմագ
իչիւն իմանը օլարղընը կէօրէրէք պիւլէնտ ալաղ
10 իլէ՝ Գալզ պաղլարընըն իւզէրինէ տուր՝ տէմէսի
11 իւզէրինէ սըչրայըպ էիւրիւտիւ : Վէ խալզ Փավ-
լօսսուն իճրա էլլէտիլի շէյի կէօրիւնճէ , րէֆ՝ ի ա-
վաղ իլէ , Լիգասնիյէ լիսանը իւզըէ՝ իլսհլար ին-
սան սուրէթինտէ նիւզուլ էթտիլէր՝ տէյէրէք ,
12 Պարնապասա Զէֆա՝ Փավլօսա տախի , քէլամտա

- մութեդատտիմ՝ օլտըղընտան , Հերմես թէսմիյէ
 13 էթտիլէր : Վէ շէհրին էօնիւնտէ օլան Զէֆա Կ--
 Բէն՝ քեահինի գափուլարըն էօնիւնէ պուղալար
 իլէ չիշէքտէն եափըլմըշ թաճլար կէթիրիպ՝ խալդ
 իլէ պերապէր գուրպան էթմէք իսթէտի իսէ տէ ,
 14 Պարնապաս իլէ փափլօս Բէսուլլէր պուռնու իշիթմէ-
 լէրիյլէ լիպալարընը երբթարագ՝ խալզըն արասընա
 15 աթըլըպ նիտա էտէրէք , Եյ տաեմլէր , պու շէյլէրի
 նի՞չիւն էտիյօրսընըզ . պիղ տախի սիպլն իլէ հէմ
 հալ ատեմլէր օլուպ , սիղէ թէպշիր էտէրիզ քի
 պու պաթըլ շէյլէրտէն վազ կէչիպ՝ սէմա իլէ գէ-
 մինին վէ տէնիղին վէ անլէրտէ պուլունան ճիւմէ
 շէյլէրին խալիքի օլան հայ Ալուհա րիւճու՝ էտէսի-
 16 սինիզ . Վէ Օ՝ կէչմիշ տէվըլէրտէ ճիւմլէ իւմմէթլէրի
 քէնտի եօլլարընա սիւլուք էթմէյէ պրագաթը իսէ տէ ,
 17 Պուռնունլա պերապէր քէրէմ էտէրէք , սէմատուն
 պիղէ եաղմուր իլէ մահսուլտար մէվսիմլէր իհասն
 էթմէքլէ՝ գալպլէրիմիղի թա՛ամ վէ սիւրուր իլէ
 տօլտուրարագ , քէնտինի շէհատէթսիզ պրագամաթը՝
 18 տէտիլէր : Վէ պու սէօզլէր իլէ՝ խալզը քէնտիլէ-
 րինէ գուրպան էթմէքտէն կիւճիլէ մէն՝ էթտիլէր :
 19 Ամմա Անթաքիա վէ Գօնեատան Եհհուտիլէր կէ-
 լիպ՝ խալզը գանաթըրարագ փափլօսու թաշլատըլար ,
 վէ ֆէյթ օլմուշ զանն էտէրէք անը շէհրտէն տը-
 20 շարը սիւրիւքլէտիլէր : Օ իսէ շայիրտէր անը իհաթէ
 էթմիշ օլտըղը հալտէ , գալզըպ շէհրէ կիրտի .
 վէ էրթէսի կիւն Պարնապաս իլէ պերապէր Տէրպէ-
 յէ 'աղիմէթ էյլէտի :
 21 Օլ շէհրտէ տախի պէշարէթի թէպշիր էտիպ՝ նի-
 չէ քիմնէլէրի շայիրտ էթտիքտէն սօնկրա , Լիսթ-

- րա վէ Գօնեա վէ Անթաքիոյա 'ավտէթ էտիպ ,
 22 Իմանաա սապիթ օլմալարը իչիւն նասիհաթ վերէ-
 րէք , վէ՛ Պիղէ մէլէքիւթ Ուլլահա չօգ մուղայա-
 գալար իլէ կիրմէք կերէք աիր՝ տէյերէք , շայիրտ-
 23 լէրին դալպէրինի դուվլէթլէնտիրիլէր խտի . Վէ
 անլէր իչիւն հեր պիր քիլիսէյէ իխթիյարլար նասպ
 էտէրէք՝ օրուճ թուլթուպ տու'ա էթտիքտէն սօնկ-
 րա , անլէրի իման էթտիքլէրի Բապպա Ըամարլա-
 24 տըլար : Վէ Փիսիտիատան կէչիպ՝ Փամֆիլիսյա
 25 կէլտիլէր , Վէ Պերզատա քէլամը սէյլէսիքտէն
 26 սօնկրա Անաալէայա էնիպ , Օրատան իթմամ՝ էթմիշ
 օլտըդլարը իշ իչիւն , Ալլահըն լութ Ֆունն Ըամար-
 լանտըգլարը մահալէ Էա'նի Անթաքիոյա պահէն
 27 կէլտիլէր . Վէ վասըլ օլտըգլարընտա , քիլիսէյի
 ճէմ՝ էտիպ վասըլթալարըյլէ Ալլահըն իծրա էթտիյի
 ճիւմլէ շէյլէրի , վէ թաիֆէլէրէ իման գափուօընը
 28 աչտըղընը նագլ էթտիլէր : Վէ օրատա շայիրալէր
 իլէ խայլի միւստէթ իգամէթ էթտիլէր :

ՊԱՊ 15

- 1 Վէ Եէհուտիյէտէն պա'ղը քիմնէլէր էնիպ , Էյեր
 Մուսանըն այնի իւզրէ խաթն օլունմաղսանըզ խէ-
 լաա պուլամաղսընը՝ տէյիւ պիրատէրլէրէ թա'լիմ
 2 էտէրլէր խտի : Իմտի Փավլօս վէ Պարնապասըն ան-
 լէր իլէ չօգ միւնաղա'ա վէ միւպահէսէլէրի օլմաղլէ,
 պու մէսէլէտէն տօլայը Փավլօս վէ Պարնապաս իլէ
 քէնտիլէրտէն տիկէր պա'ղը քիմնէլէրին Երուշալի-
 մէ Բէսուլլէր վէ իխթիյարլարըն նէզտինէ չըգմա-
 3 լարընա գարար վէրտիլէր : Անլէր տախի քիլիսէ

- Թարափընտան թէշի՝ օլունմաղէ , Ֆինիգիա վէ
 Սամարիատան կէշի՝ թաիֆէլերին իմանա կէլտիք-
 4 լերինի իֆատէ էտէրէք , ճիւմէ պիրատերլէրէ 'ա-
 սըլ օլտըգլարընտա , քիլիսէ վէ բէսուլլէր վէ ին-
 թիյարլար թարափընտան գապուլ օլունուպ՝ Ալ-
 5 լաճըն քէնտի վասըթալարըլէ իճրա էթալի շէյ-
 լերին ճիւմէսինի նագլ էթալիլէր : Վէ ֆերիսիլէր
 ֆըրգաաընտան իմանա կէլմիշ պա'ղը քիմսէլէր գալ-
 գըպ՝ Անլէրի խաթն էթմէք վէ Մուսանըն շէրի'ա-
 թընը հըֆլ էթմէլերինի թէնպիճ էթմէք լաղըմ'
 տալէր :
 6 Պունուն իւզերինէ՝ բէսուլլէր իլէ ինթիյարլար
 պու մէսէլէնին միւզաքէրէսի զըմնընտա ճէմ՝ օլ-
 7 տուլար : Վէ չօգ միւզասէսէտէն սօնկրա , Պէա-
 բոս գալգըպ անլէրէ խիթապէն՝ էյ պիրատերլէր ,
 Ալլահ տըամըգտան էվիլէլի կիւնլէրտէ , թաիֆէ-
 8 լէր պէշարէթին քէլամընը պէնիմ՝ աղզըմտան իշի-
 տիպ իման կէթիբմէլերի իշիւն , պէնի ինթիխապ էյ-
 9 լէալիլինի պիլիբսինիզ : Վէ գալպլէրի 'արիֆ օլան
 Ալլահ Բուճ իւլ Գուտուս պիղէ վէրտիլի կիպի ,
 10 անլէրէ տալի վէրմէրլէ , անլէրէ շէհատէթ էյլէ-
 9 յիպ , Գալպլէրինի իման իլէ փաքլէյէրէք , պիղիմ
 10 իլէ անլէրի թէֆրիք էթմէտի . Հալ պէյլէ իքէն
 նի'ջիւն շայիրալէրին պօյնունա՝ կերէք էճատըմը-
 զըն կերէք պիղիմ թէհամմիւլ էտէմէտիլիմիզ պիր
 պօյունաըրըգ գօյմաղլէ , Ալլահը թէճըիւպէ էտէր-
 11 սինիլ : Լաքին անլէր միսիլլիւ , պիղիմ տալի Բապպ
 Յիսուս [Վերստուսուն] 'ինայէթիլլէ խէլաս պուլա-
 ճաղըմըղա ինանըրըզ՝ տէտի :

- 42 Օլ զէման պիւթիւն ճէմա'աթ սիւքիւթ էտիւզ
Պարնապաւս իլէ փալլօսուն քէնտի վասթալարըյ-
լէ թաիֆէլէր արասընտա Ալլահըն իճրա էյլէտիյի
ճիւմլէ 'ալամէթլէրի վէ միւճիղէլէրի չիքեայէ էթ-
- 43 տիքէլէրինի տինկէլէրլէր իտի : Անլէր տաիի քէլամը
թէմամ էթտիքտէն սօնկրա , Եա'գուպ ճէվապէն՝
- 44 Էյ պիրատէրլէր , պէնի տինկէլինիլ , Ալլահըն թա-
իֆէլէր արասընտան քէնտի իսմի իշիւն պիր գաւմ՝
ալմագ իւզրէ , էվլէլտէն անլէրի նասըլ զիյարէթ
- 45 էթտիյինի Սիմ'օն չիքեայէ էյլէտի : Պունա տա-
իի փէյղամպէրլէրին քէլամլարը մութապըգ տըր .
- 46 նիթէքիմ՝ Պունտան սօնկրա տէօնիւպ՝ Տաուտուն
տիւշմիւշ մէսքէնինի թէքրաբ պինա , վէ երգըմըշ
եէրլէրինի թա'միր ետիպ՝ անը թէքրաբ գուրաճա-
- 47 ղըմ . Թա քի տաէմլէրին պագիլէրի իլէ իսմիմ իւ-
զէրլէրինտէ անկըլտըղը թաիֆէլէրին ճիւմլէսի Բապ-
պը արապլար՝ տէյիւ պունլարըն ճիւմլէսինի իճրա
- 48 էտէն Բապպըն պուշուրտըղը մուհարրէր տիր : ֆէն-
տի իշլէրինին ճիւմլէսի էզէլտէն պէրու Ալլահա
- 49 մա'լիւմ տիւր : Պու էճիլտէն պէն միւնասիպ կէօ-
րիւրիւմ քի՝ Ալլահա իման էտէն թաիֆէլէրէ է-
- 20 ղիյէթ վէրմէյիպ՝ Անճագ փութլարըն քէրասէլէլէ-
րինտէն վէ զինատան վէ պօղուլմուշ նէսնէտէն վէ
գանտան իճթինապ էթտինլէր՝ տէյիւ մէքթուպ եա-
- 21 ղալըմ՝ Զիրա էզմինէ ի գատիմէտէն պէրու , Մու-
սա չէր սէպթ կիւնիւ սինաղօղլարտա՝ օգունմագ-
տա օլուպ , չէր շէհրտէ անը վա'զ էտէնլէր վար
տըր՝ տէտի :
- 22 Օլ զէման պիւթիւն քիլիսէ իլէ ըհսուլլէր վէ իւ-
թիլալարա , քէնտիլէրինտէն պա'ղը աաէմլէր ,

եա'նի պիրատերէր արասընտա միւ'թէպէր օլան
Պարսպապաւ լագըպլը Եէհուտա իլէ Սիլասը ինթի-
խապ էտիպ փալլօս վէ Պարնապաւ իլէ պերապէր
Անթաքիսյա կէօնտերմէք միւնասիպ կէօրիւնտիւ :
23 Վէ անլէրին ետիլլէ աթի իւղ զիքը վէճճլէ պիր
մէքթուպ կէօնտերտիլէր :

Բէսուլլէր վէ ինթիլարլար վէ պիրատերէր թարս-
ֆընտոն Անթաքիա , վէ Սիւրիա , վէ Գիլիգիատա
թաիֆէլէրտէն օլան պիրատերէրէն սէլամ' օլունուր :
24 Պիղ քէտիլէրինէ էմը էթմէմիշ իքէն թարաֆըմըզ-
տան պա'ղը քիմնէլէր չըգըպ' խաթն օլունմազ վէ շէ-
րի'աթը հըֆղ էթմէք վաճիպ տիր տէմէլէրիլլէ նէֆու-
լէրինգի իզլալ էտէրէք սիզի միւղթարիպ գըլմըշ օլ-
25 տըզլարընը իշիթաիլիմիդտէն , Պիղ պիլ իթթիֆազ
26 ճէմ' օլուպ' տտէմլէր ինթիխապ էտէրէք , ճանլարը-
նը Բապպըմըզ Յիսուս փրիստոտուն իսմի իշիւն ֆէ-
տա էթմիշ օլան սէվիլիւլիւլէրիմիզ Պարնապաւ վէ
փալլօս իլէ պերապէր կէօնտերմէյի թէնսիպ էտէրէք
27 Եէհուտա իլէ Սիլասը կէօնտերտիք . անլէր տախի հէ-
ման պու շէյլէրի շիֆաճէն իխպար էտէճէքլէր տիր :
28 Զիրա սիզին իւզէրինիզէ պու լաղըմ' շէյլէրտէն մա'.
տա եիւք եիւքլէթմէմէք Բուհիւլ Գուտասա վէ պիզէ
29 միւնասիպ կէօրիւնտիւ , Եա'նի փութ գուրպանըն-
տոն վէ գանտան վէ պօղուլմուշտան վէ զինատան
իճթինապ էտէսինիզ , վէ պու շէյլէրտէն սագընտը-
ղընըզ հալտէ էյի էթմիշ օլուրսընըզ . 'աֆիյէթտէ
օլունըզ :

30 Անլէր Էօլա չըգարըլարգտան սօնիրա Անթաքիա-
յա կէլտիլէր , վէ ճէմա'աթը ճէմ' էտիպ' մէքթու-
31 պու թէսլիմ էթտիլէր : Վէ անլէր տախի օգու-

- տըգտաւ, թէսէլլիսինտէն տօլայը մէսրուր օլտուլարի
- 32 Վէ Եէհաւտա իլէ Սիլաա քէնտիլէրի տախի իլհա-
մա մալիք օլտըղլարընտաւն չօգ քէլամ իլէ պիրա-
տերլէրէ նասիհաթ վէրիպ՝ թագվիլէթ վէրտիլէր :
- 33 Վէ պիր միւտտէթ էլլէնտիքտէն սօնկրա , պիրա-
տերլէր թարաֆընտաւն սէլամէթլէ ըհսուլլէրէ իր-
- 34 սալ օլունսուլար իսէ տէ , Սիլաա օրատա գալմագ
- 35 միւնասիպ կէօրիւնտիւ : Վէ Փալլօս իլէ Պարնա-
պաս սաիր նիչէ քիմնէլէր իլէ պէրապէր Անթա-
քիատա իգամէթ էտիպ , Բապպըն քէլամընը թա-
լիմ վէ թէպչիր էտերլէր իտի :
- 36 Վէ պիր գաչ կիւն սօնկրա , Փալլօս Պարնապասա
խիթապէն՝ Տէօնիւպ Բապպըն քէլամընը վա՛ղ էթ-
տիլիմիզ հէր պիր շէհրտէ , պիրատերլէրի զիյարէթ
էտերէք նէ հալտէ պուլունտըղլարընը իէօրէլէ՛մ տէ-
- 37 տի : Վէ Պարնապաս Մարգօս տէնիլէն Եուհան-
- 38 նայը պէրապէր ալմագ իսթէտի իսէ տէ , Փալլօս
Փամֆիլիտաա քէնտիլէրտէն այրըլպ քէնտիլէր իլէ
պիրիքտէ իշէ կիթմէյէն քիմնէյի պէրապէր ալմա-
- 39 ղը լայըգ կէօրմէտի : Պունտաւն տօլայը միւնասպա՛ա
վոգու՛ պուլտու , շէջլէ քի պիրի պիրինտէն այ-
րըլըլար , վէ Պարնապաս Մարգօսու էանընա ա-
- 40 լըպ՝ կէմի իլէ Գըպըլսա կիթտի : Փալլօս տախի
Սիլաաը ինթիխապ էտիպ պիրատերլէր թարաֆըն-
տաւն Ալլահըն 'ինսպէթինէ հէվալէ օլունտըգտան
- 41 սօնկրա , 'Ագիմէթ էտիպ՝ Սիւրիա իլէ Գիլիգիսը
տօլաշարագ , քիլիսէլէրէ թագվիլէթ վէրիւր իտի :

ՊԱՊ 16

- 1 Վէ Տէրպէ իլէ Լիթրայոյ վասըլ օլուպ՝ իլթէ
օրատա թիմօթէօս իսմինտէ պիր շայիրա վար իտի,
մէրգում միւմին պիր Եէհուտի գարընըն օղլու օ-
- 2 լուպ՝ փէտէրի իսէ Եունանի իտի . Պու տախի Լիա-
թրա իլէ Գօնեատա օլան պիրատէրլէրին Տիւնի ի
- 3 շէհատէթինէ մազհար օլմաղլէ , Փավլօս պունուն
քէնտիսի իլէ պէրապէր չըգմարընը իսթէյէրէք , օլ
մահալլէրաէ պուլունան Եէհուտիլէր սէպէպինտէն ,
անը ալըպ խաթն էյլէտի . զիրա փէտէրի Եունանի
- 4 իտիյինի ճիւմլէսի պիլլիլլէր իտի : Վէ շէհրլէրտէն
կէշէրլէր իքէն , Երուշալիմաէ օլան բէսուլլէր իլէ
իսթիյարլար թարաֆընտան դարար վէրիլէն դա-
նունլարը հըֆլ էթմէլէրի իշիւն՝ անլէրէ թէպիմ՝
- 5 էտէրլէր իտի : Իմտի քիլիսէլլէր իմանտա քէսպի
իմարէթ պիրլէ կիւն պէ կիւն 'ատէտի թէզալլիւտ
էթմէքտէ իտի :
- 6 Վէ Ֆրիճիատան վէ Ղալաթիա՝ տիյարընտան
կէշիպ՝ Ասիատա քէլամը սէօյլէմէլէրի Բուհ իւլ
- 7 Գուտա թարաֆընտան մէն՝ օլունմաղլէ , Միսիա ճի-
վարընա կէլիպ՝ Պիթինիայա տօղրու կիթմէյէ ճէհտ
էթաիլէր իսէ տէ , *Բուհ անլէրէ իղն վէրմէտիյին-
- 8 տէն Միսիայը կէշիպ՝ Թըօսաս էնտիլլէր : (9) Վէ
կէճէլլէյին Փավլօս բույասընտա՝ Մազէտօնիայա կէ-
շիպ պիղէ էարաըմ էյլէ՝ տէյիւ քէնտինէ էալվա-
րան Մազէտօնիայը պիր ստէմի էօնիւնտէ տու-
- 10 բուր կէօրտիւ : Վէ պու բույայը կէօրտիւքտէ ,

* Պա'ւլար Յիսուսուն Բուհու

- Բապպ պիղի անլերէ պէշարէթի թէղշիր էթմէյէ տա՛վէթ էթմիշ իտիյինի անկլայարագ , տէր հալ Մաշէտօնիայա չըգմաղա սոյ՝ էյլէտիք ,
- 41 Պէշլէճէ պիղ թրօսատան աչքըպ՝ տօղբու Սա- մօթրագիյէ կիթտիք , վէ էրթէսի կիւն Նէափօ-
- 42 լիսէ , Օրատան տախի Մագէտօնիա սէմթինին պաշ շէհրի , վէ մէհաճիրին մահալի օլան Ֆիրիպէյէ Էր- րաբ , վէ պու շէհրտէ պիր գաշ կիւն մէքս էյլէտիք :
- 43 Վէ սէպթ կիւնիւնտէ , շէհրտէն տըշարը ըրմա- ղըն քէնարընա , 'ատէթ իւզըէ տու՛ա էթտիքլէրի մօհալէ չըգըպ օթուրտըգ , վէ ճէմ՝ օլմուշ գա-
- 44 ըլլարա սէշլէտիք : Վէ թիաթիրալը էրղավանի սաթան , վէ Ալլահա 'իպատէթ էտէն Լիտիա նամ պիր գարը տինկլէյօր իտի . Բապպ՝ տախի Փափլօ- տուն սէշլէտիյի շէյլէրէ տիգգաթ էթմէք իւզըէ ,
- 45 մէրգուճէնին գալպինի աշտը : Վէ քէնտիսի իլէ իանէսի իալդը վաֆթիղ օլունտըգտա՝ Էյէր պէնի Բապպա միւմինէ 'ատտ էթտինիղ իսէ , էվիմէ կիրիպ իգամէթ էտինիղ՝ տէյիւ ըրճա էթտի , վէ իպրամ էտէրէք պիղի կէօթիւրտիւ :
- 46 Վէ վադը՝ օլտու քի պիղ տու՛այա կիտէր իքէն , քէնտիսինտէ Ֆալճը պիր բուհ օլան վէ Ֆալ աշմա- սըյլէ աղալարընա չօգ քէար կէթիրէն պիր ճարի-
- 47 յէ պիղէ բասթ կէլտի . Մէգպուրէ փափլօս իլէ պի- ղիմ՝ արտըմըղա տիւշիւպ նիտա իլէ՝ Պու տաէմլէր , Ալլահ ը միւթա՛ալըն գուլլարը օլուպ՝ պիղէ իւլաս
- 48 թարիգինի վա՛ղ էտիյօրլար՝ տէր իտի : Վէ նիչէ կիւնլէր պու եօլտա հարաքէթ էթմիշ օլմաղլէ , փափլօս միւքէտտէր օլարագ , տէօնիւպ օլ բուհա՛ Ֆիտուս ֆրիստոսուն իսմի իլէ սանա էմր էտէրիմ՝

- 19 անտէն չըգ տէտիքտէ , օլ սա'աթ չըգտը : Մէզ-
պուրէնին աղալարը տախի քեարլարընըն իւմիտի
քէսիլտիյինի կէօրաիւքտէ , Փաւլօս իլէ Սիլասը
թուլթուպ' մէյտանա բուէսանըն հուզուրընա սիւ-
- 20 ըիւքլէյերէք , Անլերի զապիթլէրէ ինչաւր իլէ՝ Պու-
ատէմլէր Եէհուտի իքէն , շէհրիմիզի ալթ իւսթ Է-
- 21 տիյօրլար , Վէ Բօմայը օլտըղըմըզ հալտէ , պիզէ գա-
պուլ վէ իծրա էթմէսի ճաիղ օլմայան այինլէր վա'զ
- 22 էտիյօրլար՝ տէտիլէր : Վէ իալգ իւզէրլէրինէ հիւ-
ճում էյլէմէյիլէ , զապիթլէր անլէրին լիպասլարընը
ճէպրէն սոյտըգտան սօնկրա՝ տէօյմէլէրինի էմր էթ-
- 23 տիլէր : Վէ անլէրի տարպ իլէ մէճրուհ էթաիքտէն
սօնկրա , մահպէսէ իլգա էտիպ՝ անլէրի տիգգաթ-
- 24 էթտիլէր : Օլ տախի պէօյլէ պիր թէնպիհ ալմաղ-
լէ , անլէրի իչ զընտանա իլգա էտիպ՝ ոյադլարընը
թօմրուղա վուրտու :
- 25 Վէ կէճէ Եարըսընտա Փաւլօս իլէ Սիլաս տու'ա
էտիպ՝ Ալլահա համտ էթմէքտէ , մահպուսլար տա-
- 26 խի անլէրի տինկլէմէքտէ իքէն , Նակետահ 'ազիմ պիր
հարէքէթ ի 'արզ վուգու' պուլարագ , զընտանըն
թէմէլլէրի սարսըլըպ՝ տէր հալ ճիւմլէ գափուլար
- 27 աչըլըպ հէր քէսին պաղլարը չէօզիւլաիւ , Վէ հա-
պըսխանէ միւտի ռւյանըպ մահպէսին գափու-
լարընը աչըգ կէօրմէքլէ , մահպուսլար ֆիրար էթ-
տի զաննըյլէ գըլըճ չէքիպ՝ քէնտի քէնտինի էօլ-
- 28 տիւրէճէք օլտու : Ամնա Փաւլօս պիւլէնտ ավազ-
լէ չաղըրըպ՝ ֆէնտինէ պիր զարար էթմէ , պիրա
- 29 ճիւմլէմիզ պուրատա իզ՝ տէտի : Օլ տախի ըլըգ
իսթէյիպ իչէրի գօշտու , վէ լէրզան օլուպ՝ Փաւլօս

- 30 Իլէ Սիւսաւն այագլարընա գափանտը : Վէ անլէրի
տըշարը չըգարըպ՝ Եյ էֆէնտիլէր , նէ^օ եափմալըյըմ
- 31 քի խէլաւ պուլայըմ՝ տէտի : Անլէր տախի՝ Բապպ
Յիսուս Քրիստոսա իման կէթիւր , վէ քէնտին վէ
- 32 էհլ Ի պէյթին խէլաւ պուլաճաքսընը՝ տէտի : Վէ
անա վէ խանէսինտէ պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ
- 33 Բապպըն քէլամընը սէջլէտիլէր : Օլ տախի անլէրի
կէճէնին հէման օլ սա՝աթընտա ալըպ՝ ետրալարընը
եըյգատը . վէ քէնտիսիյլէ ճեմի՝ թէ՝ալլիւգաթը
- 34 տէր՝ ագապ վաֆթիզ օլունտուլար : Վէ անլէրի խա-
նէսինէ չըգարըպ՝ սօֆրա գուրտու , վէ Ալլահա իման
կէթիւրէրէք պիւթիւն էհլ Ի պէյթի իլէ մէսրուր օլ-
- 35 տու : Վէ սապահ օլտըգտա , զապիթլէր չաուշարը
- 36 կէօնտէրիպ՝ Օլ առէմլէրի սալը վէր՝ տէտիլէր : Վէ
հապսխանէ միւտիւրի պու սէօզլէրի փազլուսա նազլ
էտիպ Զապիթլէր սալը վէրիւմէնիզ իչիւն Իււր
կէօնտէրտիլէր . անլն իչիւն շիմտի չըգըպ՝ սէլամէթլէ
- 37 կիտինիզ՝ տէտի : Փազլուս իսէ անլէրէ՝ Պիզ Բօմալը
ատէմլէր իքէն , պիզի պիլա մուհաքէմէ՝ ալէնէն տէօ-
յիւպ զընտանա իլգա էթտիլէր , շիմտի տէ պիզի
կիզլի^օ մի չըգարըյօրլար . էջլէ օլմազ , ամմա քէն-
- 38 տիլէրի կէլիպ պիզի չըգարսընլար՝ տէտի : Վէ չա-
ուշլար պու սէօզլէրի զապիթլէրէ իխպար էթտի-
լէր . անլէր տախի Բօմալը օլտըգլարընը իշիթմէքլէ՝
- 39 գօրգտուլար , Վէ կէլիպ իլթիֆաթ էտէրէք՝ ան-
լէրի տըշարըյա չըգարըպ , շէհրատէն՝ ազլիմէթլէրինի
- 40 րիճա էթտիլէր : Վէ անլէր զընտանտան չըգըպ՝
Լիտիանըն Խաւէ-Խիւ կիրտիլէր , վէ պիրատէրլէր իլէ
կէօրիւշիւպ՝ անլէրէ թէսէլլի վէրտիքատէն սօնկրա
կիթտիլէր :

ՊԱՊ 17

- 1 Վէ ԱՄֆիփօլիս իլէ Ափօլլօնիատան կէչիպ Սէլա-
 նիբէ կէլտիլէր . օրատա տախի Եէհուտիլէրին սի-
 2 նաղօղու վար իտի : Վէ փապլօս 'աաէթի իւզըէ
 եանլարընա վարըպ' Մէսիհին էլէմ չէքմէսի վէ էմ-
 3 վաթտան գըլամ էթմէսի լազըմ իտի . Հէմ տա-
 խի պէնիմ սիզէ թէպչիր էթաիյիմ Յիսուս Մէսիհ
 տիր՝ տէյիւ թէֆօիր վէ պէյան էտէրէք , քիթապ-
 լարտան իւչ օ'պթ կիւնիւ անլէր իլէ միւպահէսէ է-
 4 տեր իտի : Վէ անլէրտէն պա'ղըլարը վէ միւթթագի
 Եուլանիլէրտէն պիր պէօյիւք ճէմա'աթ վէ միւթէ-
 պեր գարըլարտան նիչէլէրի տախի ի'թիգատ էտիպ'
 5 փապլօս վէ Սիլաս իլէ միւթթէհիտ օլտուլար : Ամ-
 մա իմանա կէլմէյէն Եէհուտիլէր հասէտ էտիպ
 քէնտիլէրիլէ պերապեր այագ թագըմլնտան պա'ղը
 եարամաղ քիմնէլէրի թօփլայըպ շէհրի վէլվէլէյէ
 վէրտիլէր , վէ Եասօնուլն խանէսինէ հիւճուլմ իլէ
 խալգըն հուզուրընա կէթիրիլմէլէրինի թալէպ էթ-
 6 տիլէր : Ամմա անլէրի պուլմատըլարընտան Եասօ-
 նու վէ պիրատէրլէրտէն պա'ղըսընը շէհրին հաքիմ-
 լէրինէ սիւրիւքլէյիպ' Տիւննայը ֆէսատա վէրէն օլ-
 7 տաէմլէր պուրայա տախի կէլտիլէր . Եասօն տախի
 անլէրի գապուլ էթտի . վէ անլէրին ճիւմլէսի Յի-
 սուս իսմինտէ տիկէր պիր փատիշահ վար աըր՝ տէ-
 յէրէք , Գայսէրին ֆէրմանլարընա մուխալէֆէթ է-
 8 տիյօրլար՝ տէյիւ չաղըրըրլար ըտր : Վէ պու շէյ-
 լէրի իշիտէն գալապալըղը վէ շէհրին հաքիմլէրինի
 9 միւզթարիպ էթտիլէր : Վէ անլէր Եասօն իլէ սա-

- յիրկերտէն քէֆալեթ ալըպ՝ անլէրի սալը վէրտի-
 10 լէր : Պիրատերլէր տախի տէր հալ կէճէլէյին փաւ-
 լօս իլէ Սիլասը Պերիէյէ կէօնտէրտիլէր . պուշլար
 տախի օրայա վասըլ օլըպ՝ Եէհուտիլէրին սինա-
 11 ղօղընա կիթտիլէր : Անլէր իսէ Սէլանիքտէ պու-
 լունանլարտան էշրէֆ օլմալէրիլէ , քէլամը ճան ի
 կէօնիւլտէն գապուլ էտիպ՝ պու շէյլէր պէջլէ՞ մի
 տիր՝ տէյիւ հէր կիւն ֆիթապլարը թէթէպպիւ՝
 12 էտերլէր իտի : Պուշուշ իւզէրինէ անլէրտէն չօգ
 քիմնէլէր վէ միւթէպէր Եունանի գարըլարտան վէ
 13 էրքէրլէրտէն նիչէլէրի իմանա կէլտիլէր : Վէ Սէ-
 լանիք Եէհուտիլէրի փաւլօսուշ Պերիյէտէ Ալլահըն
 քէլամընը թէպլիւր էթտիյինի պիլտիքլէրինտէ օրա-
 14 յա տախի կէլիպ էալըը թահրիք էթտիլէր : Օլ գէ-
 ման՝ պիրատերլէր փաւլօսուշ տէնիզ թարաֆընա
 կիթմէք իւզլէ՞ տէր 'ազապ էօլա չըգարտըլար .
 ամմա Սիլաս իլէ թիմօթէօս օրատա գալտըլար :
 15 Վէ փաւլօսա ըէֆազաթ էտէնլէր անը Աթինայա-
 տէկին կէթիրիպ , Սիլաս իլէ թիմօթէօսա պիր ան
 էվիլէ էանընա կէլմէլէրի խուսուսընտա էմը ալըպ՝
 կիթտիլէր :
 16 Վէ փաւլօս Աթինատա տնլէրէ մունթազըր իքէն ,
 շէհրի փութլար իլէ մէմըլ կէօրիւպ՝ ըուհու տէ-
 17 ըունինտէ հիտտէթլէնմէքլէ , Սինաղօղտա Եէհուտի-
 լէր վէ միւթթազիլէր , վէ հէր կիւն չարշուտա թէ-
 սատիւֆ էթտիյի քիմնէլէր իլէ միւպահէսէ էտէր
 18 իտի : Վէ Էփիգուրօսլը վէ Խիթօրդի ֆէյլօսօֆ-
 լարտան պա'ղըսը անըն իլէ միւպահէսէ էտիպ , պա'-
 ղըլարը՝ Պու լաֆգէն նէ՞ տէմէք իսթէյօր , վէ պա'-
 ղըլարը՝ Ղարիպ իլահար վա'իզի օլմալը տըր՝ տէր-

- լէր իտի . զիրա անլէրէ Յիսուսու վէ գըյամէթի
 19 թէպշիւր էտէր իտի : Վէ անը ալըպ' Արիփաղօսա
 կէօթիւրտիւքտէ՝ Սէնին սէջլէօթին պու եէնի
 թա'լիմ' նէ՝ օլլըզընը անկլամամըզ միւմքի'օն մի
 20 ռըր . Զիրա սէն գուլաղլարըմըզա զարիպ շէյլէր
 իրատ էտիյօրսըն . պու էճիլտէն անլէրին նէ՝ օլլ
 21 տըղընը անկլամագ իսթէրիզ' տէտիլէր : Զիրա Ա-
 թինալըլարըն քեաֆֆէսի վէ օրատա իգամէթ է-
 տէն էճնէպիլէր եէնի պիր շէյ սէջլէմէքտէն վէ
 տինկլէմէքտէն զայրի շէյէ վագըթ սարֆ էթմէզլէր
 իտի :
- 22 Օլ վագըթ փավլօս Արիփաղօս օրթտսընտա տու-
 րուպ տէտի քի՝ էյ Աթինալը ատէմէր , սիզի հէր
 վէճհլէ զիյատէսիլէ էհլ ի 'իպատէթ կէօրիւյօ-
- 23 ռըմ . Զիրա տօլաշըպ սիզին մա'պուտլարընըզանա .
 զար էտէր իքէն , իւզլէրինտէ՝ Նամա'լիւմ իլահա'
 տէյիւ եազըլմըշ պիր մէզպահ պուլտում . իմտի
 պէն սիզին թանըմայարագ 'իպատէթ էթտիյինի-
- 24 զի , սիզէ հէման անը վա'զ էտիյօրըմ : Տիւնեայը
 վէ անտէ օլան քեաֆֆէ ի մէվճուտթը խալգ է-
 տէն Ալլահ , քէնտիսի սէմա իլէ զէմինին Բապպը
 օլմազլէ , էլ իլէ եափըլմըշ հէյքէլլէրտէ սաքին օլ-
- 25 մայըպ , Անա պիր շէյէ միւհթաճ կիպի ինսան էլի
 իլէ խըտմէթ օլըւնմաղ , չիւնքի ծիւմէյէ հայաթ
- 26 վէ նէֆէս վէ հէր շէյի իհսան էտէն օ տըր . Վէ
 նէվ'ի պէշէրին ծիւմէ միլլէթլէրինի պիւթիւն ռու ի
 զէմինտէ սաքին օլմալարը իչիւն , պիր գանտան
 խալգ էտիպ' մուգատտէմճէ մու'այյէն վագըթլար
 վէ մէպէնլէրինին հուտուտլարընը թահտիտ էյլէ-
- 27 տի , Թա քի՝ հէր նէ գատար Ալլահ հէր պիրիմիզ

- տէն ուղագ տէյիւ իսէ տէ , անը արայալար , պէլ-
- 28 քի լէմն իլէ անը պուլուրլար : Զիրա անըն իլէ եա-
շարըղ վէ հուլէթէթէտէրիզ վէ մէվճուտ իղ , նի-
թէքիմ սիզին շա'իրէրինիզտէ պա'գրլարը : Զիրա
- 29 պիզ տէ անըն նէսլի իզ' տէյիւ սէյլէմիշ արլը-իւ
տի պիզ Ալլաճըն նէսլի օլարըղմըլ թագտիրտէ ,
Ուլուհիյէթի ինսան սէնա'ալթը վէ հիւնէրի իլէ օ-
յուլմուշ օլան ալթուշն եա կիւմիւշ եա թաշա պէնկ-
- 30 զէր զանն էթմէմէլի իզ : Վէ Ալլաճ իշպու ճէհա-
լէթ զէմանլարընտան իղմաղ էթտի իսէ տէ , շիմտի
հէր եէրտէ ատէմլէրին ճիւմլէսինէ թէվպէ էթմէ-
- 31 լէրինի թէնպիհ էտիյօր : Զիրա քէնտիսի թա'եին
էթտիյի ատէմին վասըթասըյլէ տիւնէսըլ 'ատա-
լէթ իւզլէ հիւքմ էթմէք իչիւն' պիր կիւն թախսիս
էթմիշ օլուպ , անը տա էմվաթտան գըյամ էթ-
տիրմէսիյլէ ճիւմլէնին իման էթմէլէրինէ սէպէպ
վէրտի :
- 32 Վէ էմվաթտան գըյամը իշիթտիքլէրինտէ պա'-
զըլարը իսթիհզա էտիպ' պա'զըլարը տախի' Պու-
- 33 խուսուստա սէնի թէքրար տինկլէրիզ' տէտիլէր : Վէ
- 34 պէյլէճէ փավլու արալարընտան չըգտը : Ամմա
պա'զը ատէմլէր անըն իլէ միւթթէհիտ օլուպ իմա-
նա կէլտիլէր . վէ պուշլարըն արասընտա Արիօփա-
ղօսլու Տիօնիսիս իլէ Տամարիս նամընտա պիր գա-
րը վէ անլէր իլէ սսյիլէր տախի վար իտի :

- 1 Պա'տէհու փավլու Աթինատան մուֆարագաթլէ
2 Գօրընթօսա կէլտի : Վէ Գլաուտիս Գալէրէն քեաֆ-

- Ֆէ ի Եէհուաիւերին Բամատան չըգմայարը իշիւն
տուարը էտէն էմրի սէպէպիյլէ՝ Իթալիատան Տէ-
նուզ կէլմիշ օլան 'ան ասըլ Փօնթօպու Ագուիլաս
նամ պիր Եէհուաի իլէ զէվճէսի Փրիսդիլայը պու-
- 3 լուպ՝ անլէրին էուննա կիթտի : Վէ սէնա'աթլարը
պիր օլմաղլէ . էանլարընտա գալըպ իշէր իտի : զի-
- 4 րա սէնա'աթլարը չատըրճըլըգ իտի : Վէ Տէր սէպթ
կիւնիւ սինաղօղտա միւպահէսէ էտիպ՝ Եէհուաի-
- 5 լէրի վէ Եուկանիլէրի իլլամ էտէր իտի : Վէ Սի-
լաս իլէ Թիմօթէօս Մագէտօնիատան էնտիքլէրին-
տէ , Փապլօս բուհընըն թէշվիդիլէ Եէհուաիլէրէ
Յիսուսուն Մէսիհ իտիյինէ գալիէն շէհատէթ է-
- 6 տէր իտի : Վէ անլէր մուգալէմէթլէ քիւֆր էթ-
մէլէրիլէ , քէնտիսի էլպիսէսինի սիլքիպ անլէրէ՝
Գանընըլ պաշընըլ իւղէրինէ օլտուն . պէն փաք
իմ , շիմտէն սօնկրա Թաիֆէլէրէ կիտէրիմ՝ տէտի :
- 7 Վէ օրատան չըգըպ՝ Ալլահա 'իպատէթ էտէն Եուս-
թօս նամ պիր քիմսէնին խանէսինէ կէլտի . օլ իա-
- 8 նէ սինաղօղա միւթթաարլ իտի : Վէ սինաղօղ
րէիսի Գրիսփօս քէաֆֆէ ի էՏլի պէյթի իլէ Բապ-
պա իման էթտի . Գօրնթօպուլարտան տախի նիչէ
քիմսէլէր իշիտիպ իման էտէրէք՝ վաֆթիղ օլտուն-
- 9 տուլար : Վէ Բապպ կէճէ բույատա Փապլօսա՝ Գօրգ-
- 10 մա , լաքին սէյլէ վէ սիւքիւթ էթմէ . Զիրա պէն
սէնին իլէ իմ , պիր քիմսէ տախի բէնճիտէ էթմէք
իշիւն՝ սոնա Տիւճուլմ էթմէյէճէք տիր , չիւնքի
- 11 պու շէհրատէ պէնիմ գալմըմ չօգ տըր՝ տէտի : Վէ
արալարընտա Ալլահըն քէլամընը թա'լիմ էտէրէք ,
պիր սէնէ վէ ալթը այ իգամէթ էյլէտի :
- 12 Վէ Ղալիօն Ախպէա վալիսի իքէն , Եէհուաի-

- լէր պիւ իթթիֆադ փափըսուն 'ալէյհինէ գալըզպ'
 13 անը մահքեմէյէ ճէլպ իլէ՝ Պու քիմսէ շէրի'աթըն
 իիւաֆը վէճճէ Սլլահա 'իպատէթ էթմէյէ աստմ
 14 լէրի թէշվիգ էաիյօր՝ տէաիլէր : Վէ փափուս աղ-
 զընը աշմադ իւզըէ իքէն , Ղալիօն Եէհուաթիլէրէ
 Էժ Եէհուաթիլէր , էյէր մէսէլէ պիր հադգարզըզ
 էաիստ պիր ֆէնա իշ օլտա իտի , սիզէ հադգ իւզ-
 15 րէ թէհամմիւլ էտէր իտիմ : Ամմա մէսէլէ սէօզ
 էա իսմէր էա շէրի'աթընըզա տաիր իսէ , սիզ քէն-
 տինիզ կէօրիւնիւզ . զիրա պէն պու շէյլէրէ հաքիմ
 16 օլմադ իսթէմէմ՝ տէյերէք , Անլէրի մահքեմէտէն
 17 թարտ էյլէտի : Օլ վադըթ , ճիւմէ Եունանիլէր սի-
 նաղօղ բէիսի Սօթէնէսի թութուպ՝ մահքեմէնին
 էօնիւնտէ տէզյերլէր իտի . Ղալիօն իսէ պու շէյլէ-
 րին հիչ պիրինի վապիֆէ էտինմէտի :
 18 փափուս տաիի խայլի վադըթ տահա էյլէնիպ՝
 պա'աէհու պիրաաէրլէր իլէ վէտա՝ էտէրէք նէզրի
 օլտըզը ճիհէթլէ ֆէնիսիտաա պաշընը թրաշ էթ-
 տիքտէն սօնկրա ֆրիսգիլլա վէ Ագուլլաս քէնտի-
 սիլլէ պէրապէր օլտրադ , պահրէն Սիւրիայա 'աղի-
 19 մէթ էթաի : Վէ Էֆսուսա վասըլ օլտըզտա , ան-
 լէրի օրատաա պրադտը . քէնտիսի տաիի սինաղօզա
 20 կիրիպ՝ Եէհուաթիլէր իլէ միւպահէսէ էթաի : Վէ
 էանլարընտա պիր միւտտէթ իսէ տահա մէքս էթ-
 21 մէսինի բիճա էթաիլէր իսէ տէ , բաղի օլմայըպ , Ան-
 ճադ կէլէճէք պայրամը մութլադա Երուշալիմաէ
 էթմէլի իմ , ամմա Սլլահըն իրատէթի իլէ էինէ
 սիզէ տէօնէրիմ՝ տէյերէք , անլէր իլէ վէտա՝ էտիպ
 22 Էֆսուստան պահրէն չըդտը : Վէ Գայսերիլէյէ վա-
 սըլ օլտըզտա , Երուշալի չըգըպ՝ քիլիսէյի սէլամ

- 23 լատրդտան սօնկրա՝ Անթաքիայա էնտի : Վէ պիր
միւտտէթ մէքս էթտիքտէն սօնկրա , չըգըպ Ղալա-
թիա էյալէթի իլէ Ֆրիճիսյը սըրա իլէ տօլաշա-
րազ , ճիւմլէ շայիրտլէրէ թագվիյէթ վէրիր իտի :
- 24 Վէ էհլ է քէլամ՝ վէ քիթապլարտա մահիր Ափօլ-
լօս իսմինտէ 'ան տարլ իսքէնտէրիյէլի պիր Եէհուտի
- 25 Էֆսուսա կէլտի : Պու ատէմ՝ Բապպըն թարիգինտէ
թա'լիմ՝ օլունմուշ , վէ բուհճա դայրէթլի օլմասըյ-
լէ , Բապպա միւթա'ալլիգ շէյլէրի սէյլէյիպ՝ տիգ-
դաթլէ թա'լիմ էտէր իտի , Փագաթ եալընըզ Եու-
- 26 Տաննանըն վաֆթիգինի պիլիր իտի : Վէ սինաղօղ-
տա ճէսարէթլէ սէյլէմէյէ պաշտարղընտա Ադու-
իլաս իլէ Փրիսգիլլա տաիի անը իշիթմէլէրիյլէ եան-
լարընա սըլպ՝ Ալլահըն թարիգինի անա տահա զի-
- 27 յատէ թասրիհ էթտիլէր : Մէրգում՝ Ախայեայա
կէշմէքլիյի միւրաա էթմէքլէ , պիրտտէրլէր անը
թէրղիպ էտէրէք , շայիրտլէրէ անը դապուլ էթմէ-
լէրի խուսուսընտա եազտըլար . օլ տաիի վասըլ օլ-
տըգտա՝ 'ինայէթլէ իման էտէնլէրէ չօգ եարտըմ՝
- 28 էյլէտի : Զիրա քիթապլարտան Յիսուսուն Մէսիհ
իտիյինի պէյան էտէրէք , Եէհուտիլէրի 'ալէնէն վէ
էքիտէն իսքեաթ էտէր իտի :

ՊԱՊ 19

- 1 Վէ վագը՝ օլուս քի՝ Ափօլլօս Գօրնթօստա իքէն ,
Փապլլօս եօգարը սէմթլէրի տօլաշարագ Էֆսուսա
- 2 կէլիպ՝ պիր գաշ շայիրա պուլտըգտա անլէրէ՝ իման
էթտիյինիգաէ Բուհ իլլ Գուտսա նաիլ օլտընըզ
մը՝ տէտի . անլէր տաիի անա՝ Բուհ իլլ Գուտս

- 3 մէվճուտ խտիյնի պիլէ իշխմէտիք՝ տէտիւր : ՕԼ տախի անլէրէ՝ Էջլէ Խէ նէյէ՝ վաֆթիզ օլունտընըլ՝ տէտիքտէ , անլէր Եուհաննանըն վաֆթիզի-
- 4 նէ՝ տէմէլէրի իւզէրիւնէ, Փապլօս՝ Եուհաննա քապմա՝ Պէնտէն սօնկրա կէլէնէ , Էա՛նի քրիստոս Յիսուսա իման էտին՝ տէյերէք , Թէվպէ վաֆթիզի իլէ վաֆ-
- 5 Թիզ Էյլէտի՝ տէտի : Անլէր աախի պունու իշխմէքտէ , Բապպ Յիսուսուն իսմինէ վաֆթիզ օլուն-
- 6 տուլար : Վէ Փապլօս իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօտըզտա , Բուհ իւլ Գուտս անլէրին իւզէրինէ կէլմէյիլէ լիսանլար Թէքելլիւմ էտէրէք իլհամ իլէ
- 7 սէյլէրլէր իտի : Վէ Ճիւմլէսի Թազրիպէն օն իքի
- 8 ատէմ իտի : Վէ սինազօղա կիրիպ՝ իւլ այ միւտտէթ մէլէքիւթ Ուլլահա միւթա՛ալլիզ շէյլէրտէն ճէսուրանէ պահս էտէրէք , ատէմլէրի իլզամ էտէր
- 9 իտի : Վէ պա՛ղը քիմնէլէր ՚իւնատ վէ մուխալէֆէթ էտէրէք , խալզըն հուզուրընտա պու Թարիզ հազգընտա քէօթիւ սէյլէտիքլէրինտէ , անլէրտէն չէքիլտի , վէ շայիրտլէրի պլըրըպ հէր կիւն Թիրանօս նամ պիր քիմնէնին մէտրէսէսինտէ միւպահէսէ է-
- 10 տէր իտի : Պու տախի իքի սէնէ տէվամ էթմէյիլէ , Ասիատա միւթէմէքքիլլէրին քէաֆֆէսի , կէրէք Եէհուտիլէր կէրէք Եունանիլէր , Բապպ [Յիսուսուն]
- 11 քէլամընը իշխմտիլէր : Վէ Ալլահ Փապլօսուն եէտի իլէ ֆէվզ էլ ՝ատէ միւ՝ճիզլէր իճրա էտէր իտի .
- 12 Շէյլէ քի տնըն ճէսէտինտէն խաւթալարա մէնտիլլէր Էախօտ փէշթիմալլար կէօթիւրիւլմէյիլէ , անլէր մարազլարընտան շիֆա պուլուպ՝ շէրիր բուհլար տախի չըգար իտի :
- 13 Վէ տօլաշմադտա օլան էֆսունճու Նէհուտիլէր-

- տէն պա՛ղըլարը շէրիր բուճլու քիմսէլէրին իւղէ-
 րինէ Բապպ Յիսուսուն իսմինի օգուվաղա միւճա-
 սերէթ էտիպ , փավլօսուն վա՛ղ էթաիյի Յիսուս իլէ
 11 իւղէրինիղէ գասէմ օգուրըզ՝ տերլէր իտի : Վէ
 պունու էտէնլէր պաշ քեաճին Իոքէվա նամընտա
 13 պիր Եէհուտիւնին եէտի օղլու իտի : Վէ օլ շէրիր
 բուճ ճէվապէն՝ Յիսուսու թանըրըմ , փավլօսու տա
 16 պիլէրիմ , լաքին սիղ քիմլէ՛ր սինիզ՝ տէտի : Վէ
 շէրիր բուճլու ատէմ անլէրին իւղէրինէ սըչըպըպ
 անլէրէ թէսալլութ էտերէք , զալիպ կէլմէսիյլէ ,
 օլ խանէտէն իւրեան մէ մէճրուճ օլարագ , Փիրար
 17 էթաիլէր : Պու տաիի Էֆսուսուտա միւթէմէքքին
 ճիւմլէ Եէհուտիլէր իլէ Եունանիլէրէ մա՛լիւմ օլուպ ,
 ճիւմլէսինէ դօրգու տիւշմէյիլէ՝ Բապպ Յիսուսուն
 18 իսմի թա՛ղիմ օլունուր իտի : Վէ իման էթմիշ օ-
 լան նիչէ քիմսէլէր կէլիպ՝ յամէլլէրինի ի՛թիրաֆ իլէ
 19 ճիքեպէ Էտերլէր իտի : Վէ սիճըպաղըզ էտէնլէր-
 տէն վաֆիր քիմսէլէր քիթապլարընը ճէմ՝ էտիպ՝
 վէ ճիւմլէնին էօնիւնտէ եադըպ անլէրին պաճա-
 սընը ճիսապ էթաիքտէ , էլլէ պին դէհէ՛ կիւմիւշ
 20 պուլտուլար : Պու մինվալ իւզըէ Բապպն քէլամը
 զիյաատէսիլէ թէրագգը էտիպ գուվլէթլէնիր իտի :
 21 Վէ պու շէյլէր թէմամ օլտըգտա , փավլօս Մա-
 գէտօնիա իլէ Ախայեոյը տօլաշտըգտան օօնկրա ,
 Երուշալէմէ յաղիմէթ էթմէյի բուճունտա թասմիմ
 էտերէք՝ Օրայա վարտըգտան օօնկրա Բամայը տաիի
 22 կէօրմէքլիյիմ կերէք տիր՝ տէյիպ , Քէնտինէ իըտ-
 մէթ էտէնլէրտէն իքի քիշի , եա՛նի թիմօթէօս իլէ
 Էրասթօսու Մագէտօնիայո իրսալ էտիպ՝ քէնտիսի
 պիր միւտաթ Ասիաաա մէքս էթաի :

- 23 Վէ օլ էսնատէ պու թարիգ խուսուսընտա
 24 խայլի վէլվէլէ վագը՝ օլտու : Զիրա Տիմիթրիօս իս-
 մինտէ պիր գույումճու , կիւմիւշտէն Արթէմիս
 Է-Ռէնճէ հէյքէլ բէսմէրինի եափմաղլէ , էհլ ի
 25 սէնա՛աթա խայլի քեար էթտիրիր իտի : Մէրգում
 անլէր իլէ պու միսիլլիւ շէյլէրի եափանլարը ճէմ՝
 էտիպ՝ էյ տտէմլէր , պու սէնա՛աթըն պիղիմ՝ սէպէպ ի
 26 տէվէթիմիզ օլտըղընը պիլլիրսինիզ : Վէ պու Փալ-
 լօսուն՝ էլ իլէ եափըլան իլահլար , իլահ տէյիլ
 տիր՝ տէյերէք , եալընըղ Էֆսուստա տէյիլ , ամմա
 հէման պիւթիւն Ասիատա վաֆիր խալգը իգնա՝
 էտերէք , իղալ էթտիյինի կէօրիւպ իշիտիյօրսընըզ :
 27 Վէ եալընըզ պու էսնաֆըմըզ հագարէթէ տիւշար
 օլմադ թէհլէքէսինտէ օլմայրպ , անճագ իլահը 'ա-
 զիմէ օլան Արթէմիսին հէյքէլի տախ լա շէյ ի՝
 թիպար օլունըպ՝ պիւթիւն Ասիա իլէ տիւնեանըն
 մա՛պուտէսի պուլունանըն 'աղամէթի տախի միւն-
 28 հէտիմ՝ օլաճագ տըր՝ տէտի : Վէ պունու իշիթ-
 տիքլէրինտէ՝ փիւր ղաղապ օլարադ , Էֆսուսըլլարըն
 Արթէմիսի պէօյիւք տիւր՝ տէյիւ պաղըրշտըլար :
 29 Պիւթիւն շէհը տախի տաղտաղա իլէ մէմլու օլուպ՝
 Փալլօսուն եօլտաշլարը օլան Մադէտօնիալը Ղայօս
 իլէ Արիսթարիսօսը գափըպ՝ ճիւմլէսի պիրտէն սէյ-
 30 բանկեահա գօշտուլար : Վէ Փալլօս խալգըն տրա-
 սնա կիրմէք իսթէտի իսէ տէ , շայիրտլէր անը պը-
 31 բագմատըլար : Հէմ՝ տախի Ասիա բուէստալնտան
 պա՛զըլարը տօսթլարը օլտըղը ճիհէթլէ , անա խա-
 պէր կէօնտէրիպ՝ սէյրանկեահա քէնտիսինի կէօս-
 32 թէրմէմէսինի բիճա էթտիլէր : Իմտի ճիւմհուր գար-
 մագարըշ օլուպ՝ էքսէրիսի նէ սէպէպտէն տօլլը

- ճէմ՝ օլորդլարընը պիլմէյերէք , քիմի պունու վէ
 33 քիմի շունու պաղըրըր իտի : Վէ Եհնուտիլէրին
 սէվզ էթտիլէրի իպէնտէրի խալդըն արասընտան
 իլէրի սիւրտիւլէր . իպէնտէր տախի էլի իլէ իշա-
 34 տէ , Եհնուտի օլորդընը անկուտըղլարընտա , ճիւմ-
 լէսի պիր ավաղ իլէ՝ Էֆսուսլըլարըն Արթէմիսի
 պէյիւք տիր՝ տէյիւ իքի սա՛ւթ գատար պաղ-
 35 րըշտըլար : Ամնա շէհրէն քեաթիպի խալդը թէս-
 քին էտիպ՝ Էյ Էֆսուսլըլ ատէմէր , գա՞նդի ա-
 տէմ՝ վար տըր քի Էֆսուսլըլարըն շէհրինին իլահը
 'աղիմէ օլան Արթէմիսին վէ Զէֆս թարաֆընտան
 նաղիլ օլան սանէմին հէյքէլ խաաթիմի օլորդընը
 36 պիլմէյէ : Իմտի պունլար ի՛թիրաղ գապուլ էթ-
 մէղ շէյլէր օլմաղլէ , սիւքիւնէթ իւզըն օլուպ՝
 թէտպիրսիղ հարէքէթ էթմէմէնիղ լաղըմ տըր :
 37 Զիրա պու ատէմէրի կէթիրտինիղ . ամնա հէյքէլ
 սօյուճըլար Էախօտ իլահէնիղէ քիւֆր էտիճիլէր
 38 տէյիլլէր տիր : Վէհնասըլ էյէր Տիմիթրիօս վէ ա-
 նըն իլէ պէրապէր պուլունան էհլ ի սէնա՛ւթըն
 պիր քիմսէ իլէ պիր տա՛վալարը վար իսէ , մու-
 հաքէմէ կիւնլէրի օլույօր , հաքիմլէր տախի վար տըր ,
 39 պիրի պիրի իլէ մուրաֆա՛ա օլունլար : Վէ էյէր
 մաթլուպընըղ մէվատտը սաիրէյէ տաիր իսէ , ճէմի՛-
 40 յէթ ի մէշրու՛էտէ ֆասլ օլունուր : Զիրա Պու կիւն-
 քի վադա՛ատան տօլոյը իխթիլլ թէօհմէթիլլէ
 միւթթէհիմ պուլունմագ թէհլիքէսինտէ իղ . չիւն-
 քի պու գարըշդըզ իչիւն պէյան էտէպիլէճէք սէ-
 պէպիմիղ Էօգ տըր՝ տէտի . վէ պու շէյլէրի սէյ-
 լէտիքտէն սօնկրա՝ ճէմա՛ւթը տաղըլթաղ .

ՊԱՊ 20

- 1 Վէ վէլվէէ սաքին՝ օլտըգտան սօնկրա, փալլօս
 շայիրտլերի չաղըրլպ վէտա՝ էտերէք, Մադէտօնի.
 2 այա կիթմէք իւղրէ չըգտը: Վէ օլ սէմթլէրի
 տօլաշըպ՝ անլէրէ չօգ քէլամ՝ իլէ նասիհաթ վէր-
 3 տիքտէն սօնկրա, Եռնանիսթանա կէտի: Վէ իւչ
 այ մէքս՝ էթտիքտէն սօնկրա, պահրէն Սիւրիայա
 կէչէճէյի սըրատա, Եէհոուտիլէր անըն՝ ալէյհինէ
 պիր հիլէ թէրթիպ էթմէլէրիլէ, Մադէտօնիա
 4 իւղէրինտէն՝ ալտէթ էթմէյէ գարար վէրաի: Վէ
 Պէրիալը՝ Սօփաթրօս վէ Սէլանիքլէրտէն Արիս-
 թարիսօս իլէ Սէգուռտօս վէ Տէրպէլի Ղայօս վէ
 թիմթէօս, վէ Ասիալը թիխիգօս իլէ թրօֆիմօս
 5 Ասիայա գատար անա րէֆադաթ էթտիլէր: Պոռն-
 լար իլէրի կիաիպ՝ պիլի թրօաստա պէքլէտիլէր:
 6 Պիզ տախի խամուրսըզ կիւնլէրինտէն սօնկրա, Ֆի-
 լիփփիտէն պահրէն չըգըպ պէշ կիւնաէ եանլարնա
 թրօասա վարըպ՝ օրտտա եէտի կիւն էյլէնտիք:
 7 Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, [շայիրտլեր]
 էքմէք փարէլէմէյէ ճէմ՝ օլտըգլարնտա, փալլօս
 էրթէսի կիւն կիտէճէք օլմողլէ, անլէրէ լիա՝ գ է-
 տերէք, քէլամը կէճէ եարըսընատէք ուղաթար:
 8 Վէ օլ ճէմ՝ իօլտըգլարը ֆէվգանի օտտաա փէք
 9 չօգ գանտիլլէր վար իտի: Վէ Էվթիխօս իսմինտէ
 պիր նէվճիվան փէնճէրէտէ օթուրըպ տէրին ույ-

* Պա՛ղլար փիրրօս օղլու Սօփա՞րօս

† Պա՛ղլար օլտըղըմըզ

- գայտ տալմը իտի, վէ փավլոս փա'ղընը ուզաթ-
տըղնտառ անըն ույգուսը զալէպէ էթմէքէ, իւ-
չիւնծիւ թապագատան աշաղը տիւշիւպ մէյթէն
- 10 գայլըրըլտը: փավլոս տաթի էնիպ' իւղէրինէ տիւշ-
տիւ, վէ անա սարըլըպ' վէլվէլէ էթմէյին, զիրա
- 11 ճանը տերունինաէ տիր' տէտի: վէ էինէ եօգարը
չըդըպ էքմէք փարէլէյերէք եէտիլէր, վէ սահար
վազթընտէկին չօգ քէլամ' էթտիքտէն սօնկրա'
- 12 պէյլէճէ չըգտը: վէ օլ նէվճիվանը սաղ կէթի-
- 13 բիպ զէյատէսիյլէ միւթէսէլլի օլտուլար: Պիզ տա-
իւ կէմիյէ պինէրէք փավլօը Ասօստան ալմագ իւզ-
րէ օրայա կիթաիք, զիրա քէնտիսի եայա կիտէ-
- 14 ճէյինտէն' պէյլէ ըսմարլամը իտի: վէ Ասօստա
պիղէ միւլագաթ էթտիքտէ անը կէմիյէ ալըպ' Մի-
- 15 տիլլիյէ կէլաիք: վէ օրատան աչըլըպ' էրթէսի
կիւն Սագըղ տաասընըն գարընընա եէթիշիպ, տա-
հա էրթէսի կիւն Սամօսա վասըլ օլարագ, թրօ-
ղիլիօնտա կէճէլէյիպ էրթէսի կիւն Մէլիտօսա կէլ-
- 16 տիք: Զիրա փավլոս 'իյտ իւլ իամսին կիւնիւ
միւմքին օլարըը թագտիրտէ Երուշալէմտէ պու-
լունմագ իւզրէ իսթի'ճալ էյլէտիյինտէն, Ասիա-
տա վագըթ կէչիրմէմէք իչիւն, Էֆսուսուն էօնիւն-
- 17 տէն պահրէն կէչմէյէ գարար վէրմիշ իտի: վէ
Մէլիտօստան Էֆսուսա Խալէ կէօնտէրիպ' քիլիսէ-
- 18 նին իիթիյարըրընը տա'վէթ էյլէտի: վէ եոմընա
կէլաիքլէրինտէ, անլէրէ տէտի քի' Ասիայա կէլաի-
յիմին իլք կիւնիւնտէն պէրու ճէմի' վագըթ նէ
վէճճլէ սիղին իլէ պուլունըպ քէմալ ի թէվաղու'
- 19 վէ չօգ կէօզ եաշարը իլէ վէ Եհհուտիլէրին հի-
լէլէրի սէպէպինտէն պանա վագը' օլան թէճրիւպէ-

- 20 Էր ինչ Բապպա խրտմէթ եթտիյիմի , Վէ կերէք
Եէհուտիլէրէ վէ կերէք Եուհանիլէրէ՝ Ալլահո օլան
Թէվպէ վէ Բապպըմըղ Յիսուս Քրիստոսս օլան ի.
- 21 ման հագգընտա շէհատէթ էտերէք , Ֆաիտէլի
շէյլէրտէն սիգէ խապեր վէրիպ 'ալէնէն վէ խանէ
պէ խանէ սիգի Թա'լիմ էթմէքտէն ապա չէքինմէ.
- 22 տիյիմի քէնտինիղ պիլիբսինիղ : Վէ շիմտի իշթէ պէն
րուհտա պաղլը օլարագ , Երուշաղիմէ կիտիյորմ ,
վէ պանա օրատա վաղը՝ օլաճագ շէյլէրի պիլմէմ .
- 23 Ֆադաթ Բուհ իւլ Գուտս հէր շէհրտէ պանա շէ-
հատէթ էտիպ՝ Սէնի պէնտլէր վէ մուզայագալար
- 24 պէքլիյոր՝ տէյիւ պույուրըր : Լաբին հիչ պիրինի
սայմամ , ճանըմը տախի քէնտիմէ գըյմէթլի Թուլ-
մամ . Թա քի սէֆէրիմի վէ Ալլահն ինայէթինին
պէշարէթինէ շէհատէթ էթմէք իչիւն Բապպ Յի.
սուստան ալտըղմ խրտմէթի սիւրուր իլէ իթմամ
- 25 էտէյիմ : Վէ շիմտի իշթէ սիղ՝ քի պէն արանըլ-
տա մէյէքիւթ Ուլլահն վա'ղ էտերէք տօլաշտմ ,
ճիւմէնիղ եիւղիւմիւ արթըգ կէօրմէյէճէյինիլի
- 26 պիլիբիմ : Պու էճիլտէն պէն ճիւմէնին գանընտան
պէրի օլտըղմ սիգէ պու կիւն շէհատէթ էտերիմ .
- 27 Զիրա սիգէ Վլլահն քեաֆֆէ ի իրատէթինի խա-
- 28 պեր վէրմէքտէն չէքինմէտիմ , Իմտի քէնտինիղէ ,
վէ Ալլահն քէնտի գանը իլէ իշթիրա էթտիյի քի-
լիսէսինի կիւթմէք իչիւն Բուհ իւլ Գուտսուս սի-
ղի իւզէրինէ նաղըր Թա'եին էյլէտիյի պիւթիւն
- 29 սիւրիւյէ մուգայլէտ օլունըլ : Զիրա պէն պիլիբիմ
քի՝ պէն մուֆարադաթ էյլէտիքտէն սօնկրա , ա-
րանըզա ազղըն գուրտլար կիրիպ՝ սիւրիւյիւ էսիւ-
- 30 կէմէյէճէք տիր : Վէ քէնտի արանըղտան տախի ,

- շայիրտլերի քէնտի արգալարը ուրա չէքմէք իչիւն
 ֆասիտ շէյլէր սէյլէյէն ատէմլէր զուհուր էտէճէք
 31 տիր : Պու էճիլտէն ույանըգ տուրընըգ . վէ իւչ
 սէնէ կէճէ կիւնտիւզ հեր պիրինիզէ կէօզ եաշը
 իլէ նասիհատ վերմէքտէն ֆարիզ օլմատըղըմը տէր
 32 խաթըր էտինիզ : Վէ շիմտի , էյ պիրատէրլէր ,
 սիզի Ալլահա վէ անըն 'իհայէթինին քէլամընա
 բամարլարըմ , օլ քի սիզի պինա էտիպ ճիւմլէ մու-
 գատտէսլէր իլէ պերապէր սիզէ միրաս վերմէյէ գա-
 33 տիր տիր : Հիչ պիր քիմէնին կիւմիւշիւնէ եա ալ-
 34 թունընա եա էսվապընա թամա' էթմէտիմ , քէն-
 տի իհթիյաճաթըմա վէ պէնիմ իլէ պերապէր օլան-
 լարա պու էլլէրին խրտմէթ էթտիյինի քէնտինիզ
 35 պիլիրսինիզ : Պէյլէ էմէք վէրիպ' զա'իֆլէրէ իմ-
 տատ էթմէք , վէ Բապպ Յիսուսուն' Վէրմէք ալ-
 մագտան զիյասէ միւպարէք տիր' տէտիյի քէ-
 լամը տէր խաթըր էթմէք կերէք իտիյինի սիզէ հեր
 36 վէճչլէ կէօսթէրտիմ , Վէ պու շէյլէրի սէյլէտիք-
 տէն սօնկրա տիզ չէօքիւպ ճիւմլէսի իլէ պերապէր
 37 տու'ա էյլէտի : Վէ ճիւմլէսինտէն պիր չօք աղլա-
 յըշ վագը' օլուպ' ֆավլըսուն պոյնունա սարըլըպ
 38 անը էօփտիւլէր , Վէ խուսուսա' Նիւղիւմիւ արթըգ
 կէօրմէյէճէքսինիզ' տէտիյի սէօզտէն տօլայը զիյա-
 տէսիլէ միւքէտտէր օլտուլար . պա'տէհու անը կէ-
 միյէ գատար թէշի' էթտիլէր :

- 1 Վէ վագը' օլտու քի անլէրտէն մուֆտարագաթը-
 մըզտան սօնկրա աշըլըպ , տօղըու Գօս ատտսընա վէ

- էրթէսի կիւն Բօտօսա , օրատուն տախի փաթարա .
 2 յա կէտիք : Վէ Ֆինիգիյէյէ կիտէճէք պիր կէմի
 3 պուլմաղլէ , պինիպ աշըլտըգ : Վէ Գըպըբ կէօրիւ-
 նիւպ , անը սօլտա պրադարադ , Սիւրիա թարաֆը-
 նա կիտիպ , կէմի եիւքիւնիւ Սուրտա պօշտլտաճադ
 4 օլտըղընտան՝ օրայա չըգտըգ : Վէ շայիրալէրի
 պուլուպ՝ օրատա եէտի կիւն գալտըգ : պուշլար
 տախի Բուհուն վասըթասըյլէ ֆալլօսա՝ Երուշա-
 5 լիմէ չըգմա՝ տէրլէր իտի : Պիզ իսէ օլ կիւնլէրի
 կէչիրտիքտէն սօնկրա , չըգըպ եօլա լէվան օլտըղըմը-
 զտա , ճիւմլէսի գարըլար վէ չօճուգլար իլէ պէրապէր
 շէհրին տըշարըսընա տէկին պիզի թէշի՝ էտիպ , տէ-
 6 նիզ սահիլինտէ տիզ չէօքէրէք տու՝ա էյլէտիք : Վէ
 պիրի պիրիմիզ իլէ վէտա՝ էթտիքտէն սօնկրա՝ պիզ
 կէմիյէ պինտիք , անլէր տէ քէնտի մահալլէրինէ
 7 ՝ալտէթ էթտիլէր : Վէ պիզ տէնիզ սէֆէրինի
 թէքմիլ էտէրէք , Սուրտան ֆթօլէմաիսէ վասըլ օլ-
 տըղըմըլտա , պիրատէրլէրի սէլամլայըպ պիր կիւն
 8 անլէրին հանլարընտա գալտըգ : Վէ պիզ [ֆալլօ-
 սուն լէֆիքլէրի] էրթէսի կիւն չըգըպ՝ Գոյսէրիյէյէ
 կէտիք . վէ եէտիլէրտէն օլան Միւպէշլիր Ֆիլիպ .
 9 պօսըն խանէսինէ կիրիպ՝ հանընտա գալտըգ : Պու-
 նուն տախի իլհամ իլէ սէջլէյէն տէօրթ պաքիրէ
 10 գըզը վար իտի : Վէ պիզ օրատա խոյլի վագըթ
 մէքս էտէր իքէն , Եէհուտիյէտէն Սլապօս իս-
 11 մինտէ պիր վէյլամպէր էնիպ՝ Եանըմըզա կէլ-
 տի . վէ ֆալլօսուն գուշաղընը ալըպ՝ քէնտի ել-
 լէրի իլէ պազլարընը պաղլայարադ՝ Բուհ իւլ
 Գուտա՝ Պու գուշաղըն սահիպի օլան առէմի Եէ-
 հուտիլէր Երուշալիմտէ պէզլէ պաղլայըպ՝ թաի-

- Ֆէլէր էլէնէ թէպիմ էտէճէքէր տիր՝ տէյիւ պու-
- 12 յուրուր՝ տէտի : Վէ պու շէյէրի իշիթտիյիմիզտէ,
պիզ վէ եէրիէր Երուշալիմէ անըն չըգմամսընը
- 13 րիճա էյէտիք : Ամմա փափլօս ճէվապէն՝ Աղլայըպ
գալպիմի գըրարագ , նէ՞ էտիյօրսընըզ . զիրա պէն
Երուշալիմտէ եալընըզ պաղլանմաղա տէյիւ , ամմա
Բապպ Յիսուսուն իսմի իչիւն էօլմէյէ տախի հա-
- 14 զըր իմ՝ տէտի : Վէ քէնտիսի գանմատըղընտա ,
պիզ՝ Բապպըն միւրատը օլտուն՝ տէյերէք սիւքիւթ
- 15 էթտիք : Վէ պու կիւնէրտէն սօնկրա . հազըրլա-
- 16 նըպ Երուշալիմէ չըգարգ : Վէ Գայսէրիյէտէն պա՝
զը շայիրալէր պիզիմ իլէ պէրապէր կէլիպ՝ Պէչէ
եանընտա միւսաֆիր օլաճաղըմըզ Մընասօն նամ
էպքի շայիրտ վէ Գըպըրսը պիր ատէմէ կէօթիւր-
տիւէր :
- 17 Վէ Երուշալիմէ վասըլ օլտըղըմըզտա , պիրա-
- 18 տէրէր պիզի սիւրուր իլէ գապուլ էթտիլէր : Վէ
էրթէսի կիւն փափլօս պիզիմ իլէ պէրապէր Եա՝
գուպըն եանընա կիթտի , ճէմի՝ իիթիյարլար տա-
- 19 իի հազըր իտիլէր : Վէ անլէրէ սէլամ՝ վէրտիքտէն
սօնկրա , քէնտի իրտմէթի վասըլթատըյէ Ալլահըն
թաիֆէլէր արասընտա իճրա էթտիյի շէյէրի պի-
- 20 րէր պիրէր հիքեայէ էյէտի : Անլէր տախի իշիթ-
տիլէրիւնտէ , *Բապպա համմ էտիպ՝ անա տէտի-
լէր քի՝ Եյ պիրատէր , իմանա կէլմիշ օլան նէ գա-
տար պին Եէհուտիլէր մէվճուտ օլտըղընը կէօրիւ-
յօրսըն . ճիւմլէսի տէ շէրի՝աթըն՝ Ղայրէթիինի չէ-
- 21 քէրլէր , Լաքին սէնին հազգընտա թաիֆէլէրին

* Պա՛պպ Ալլահ

- արապընտու օլան ճիւղէ Եէհուտիւէրէ՝ Էվլատընըզ
խաթն էյլէմէյինիզ, վէ այնլար իւզրէ հարէքէթ
էթմէյինիզ՝ տէյերէք, Մուսատան իրթիտատ էթ-
մէլէրինի սէնին թա՛լիմ էթտիյինի իշիթմիշլէր տիր :
- 22 Իմտի նա՞սըլ օլաճագ. սէնին կէլտիյինի իշիտէճէք-
- 23 Էրինտէն էլպէթտէ խալզ ճէմ՝ օլաճագ տըր : Պու
էճիլտէն սանա շու տէյէճէյիմիզի իճրա էյլէ. եա.
- 24 Նըմըզտա նէզլի օլան տէօրթ ատէմ վար. Պու ա.
տէմլէրի ալըպ՝ անլէր իլէ պէրապէր քէնտինի թաթ-
հիր էտէրէք, պաշլարընը թրաշ էթմէլէրի իշիւն
մասրաֆլարընը կէօր. ճիւղէսի տախի սէնին հագ-
գընտա իշիթտիլէրի շէյլէրին ապը օլմայըպ՝ քէն-
տին տախի շէրիա՛թը հըֆզ էտէրէք հարէքէթ
- 25 Էթտիյինի անկլայաճագլար տըր : Ամմա իմանա
կէլմիշ թաիֆէլէր խուսուսընտա, պիզ մէքթուպ
կէօնտէրէրէք պէջլէ պիր շէյ հըֆզ էթմէյիպ ան-
ճագ փութ գուրպանլարընտան վէ գանտան վէ պօ-
ղուլմուշ նէսնէտէն վէ զէնտան իճթինապ էթմէ-
- 26 Էրինի թէնսիպ էթտիք : Օլ զէման ֆալլօս օլ տ-
տէմլէրի ալըպ՝ էրթէսի կիւն անլէր իլէ պէրապէր
թաթհիր օլունտըգտան սօնկրա, պուշլարըն հէր
պիրի իշիւն գուրպան թագտիմ օլունաճաղը վա-
գըլթատէկին էյամ՝ ը թաթհիրինին իքմալինի խա-
պէր վէրէրէք հէյքէլէ կիրտի :
- 27 Վէ օլ եէտի կիւն խիթամ պուլմագ իւզրէ իքէն,
Ասիալը Եէհուտիւէր անը հէյքէլտէ կէօրմէքլէ,
պիւլթիւն խալզը թահրիգ էտիպ՝ իւզէրինէ էլ ու-
- 28 զատարադ՝ էյ բիճալ ը Իսրայէլ, էարտըմ էտինիզ.
հէր եէրտէ գալմ՝ վէ շէրիաթ վէ պու մահալին
ալէյհինտէ ճիւղէյէ թա՛լիմ էտէն ատէմ պու

- տոր . հաթթա հէյքէլին իչինէ պիլէ Եունանիլէր
կէթիրիպ' պու մուգատտէս մահայի նափաք էյլէ-
- 29 տի' տէյիւ պաղըրըրլար իտի : (Զիրա պունտան էվ
վէլ շէհրտէ անըն իլէ պերապէր Էֆսուսլու թրօֆի-
մօսու կէօրմիւշ օլմալարըլլէ , փավլօս անը հէյքէ-
- 30 լին իչինէ կէթիրտի զանն էթտիլէր :) Վէ պիւթիւն
շէհր թահրիք օլունարագ , խալգ գօշուշըպ' փավլօ-
սու թուլթարագ հէյքէլտէն տըշարը չէքտիքլէրի կի-
- 31 պի' գափուլար գափանտը : Անլէր տախի դաթլինէ
գաստ էթմէքտէ իքէն , ալայըն պինպաշըսընա' Պիւ-
թիւն Երուշալիմ' ալթ իւսթ օլտու' տէյիւ խապէր
- 32 եէթիշտի : Օլ տախի ֆիլ հալ 'ասքերլէր իլէ եիւզ
պաշըլար ալըպ' իւղէրլէրինէ գօշտու . վէ անլէր պին
պաշը-իլէ 'ասքէրի կէօրտիւքտէ , փավլօսու տէջ-
- 33 մէքտէն ֆարիղ օլտուլար : Օլ ղէման պին պաշը
եազլաշըպ անը թուլթտու , վէ իքի ղինճիր իլէ
պաղանմասընը էմը էտիպ' քիմ' իտիյինի վէ նէ°
- 34 եափմըշ օլտըղընը սուալ էյլէտի : Վէ գալապա-
լըգտա պա'ղըսը շէյլէ վէ պա'ղըսը պէյլէ պաղըր-
մալարըլլէ , կիւրիւլթիւտէն հագիգաթը հալէ վա-
գըֆ օլամատըղընտան , անըն գալ'այա կէօթիւրիւլ-
- 35 մէսինի էմը էթտի : Վէ նէրտիպօնէ կէլտիյինտէ'
վազը' օլտու քի գալապալըղըն ճէպրինտէն տօլսըր
- 36 'ասքերլէր անը կէօթիւրտիւլէր : Զիրա մէճմու'ի
գալմ' Անը գալտըր' տէյիւ պաղըրարագ արտը սը-
- 37 րա կէլըրլէր իտի Վէ փավլօս գալանն իչինէ կէօ-
թիւրիւլմէք իւզրէ իքէն , պին պաշըյա խիթապէն'
Սանա պիր շէյ սէյլէմէքրիյիմէ բուխսաթ վա'ր մը'
- 38 տէտի : Օլ տախի' Եունանիճէ պիլի'ր մի սին . սէն
պունտան մուգատտէմ' ֆէսատ չըդարըպ' պերրիյէ-

- յէ տէօրթ պին նէֆէր հայտուտ կէօթիւրէն Մը-
 39 սրբլ տէյի՛Լ մի սին՝ տէտի : Վէ փաժլօս՝ Պէն Գի-
 լիգիանըն մէշհուր շէհրի օլան թարսուս էհալիսին-
 տէն Եէհուտի իմ՝ վէ սանա բիճա էտէրիմ՝ գաժ-
 40 մա սէօյէմէքլիյիմէ իզն վէր՝ տէտի : Օլ տախի իզն
 վէրտիքտէն սսնկրա , փաժլօս նէրտիպանտէ տու-
 բարադ՝ գաժմա էլ իլէ իշարէթ էթտի . վէ 'ազիմ՝
 սիւքիւթ օլտըգտա , 'իպրանիճէ իրատ բ նութգ
 էտէրէք ,

ՊԱՊ 22

- 1 Էյ պիրատերլէր վէ փէտերլէր , շիմտի սիզէ էտէճէ .
 2 յիմ իսպաթ բ պերաէթիմի տինկէյինիզ՝ տէտի : Ան-
 լէր քէնտիլէրէ 'իպրանիճէ իրատ բ նութգ էթտիյի-
 նի իշիթտիքլէրինտէ , տահա զիյատէ սիւքիւթ էթ-
 3 տիլէր : Օլ տախի տէտի քի՝ Պէն Գիլիգիատա վա-
 գը՝ թարսուստա տօղմուշ՝ վէ Փագաթ պու շէհրտէ
 կամալիէլին այագլարընտա փերվէրտէ օլմուշ Եէ-
 հուտի պիր ատէմ իմ՝ վէ էճաատըն շէրի'աթընտա
 թէտդիգ իւզրէ թէրպիյէ օլունուպ՝ պու կիւն սի-
 զին ճիւմէնիլին օլտըզը միսիլիւ , Ալլահ իլին
 4 զայուր իտիմ : Վէ էրքէքլէր իլէ գարըլարը պաղա-
 յըպ հապսլարա թէսլիմ էտէրէք պու թարիգէ էօ-
 լիւմ տէրէճէսինէ գատար թէ'ատտի էլլէտիմ :
 5 Նիճէ քի քէահին ի ա'զամ իլէ իիթիյարըլարըն պիւ-
 թիւն հիյէթի հագգըմտա շէհատէթ էտէրլէր ,
 չիւնքի'անլէրտէն պիրատերլէրէ մէքթուպլար տա-
 խի ալարագ , Տըմըշգտա պուլունանլարը տախի
 թէքտիր օլունմալարը իլին պաղլը օլարագ Երու-

- շողիմէ կէթիրմէք իւզրէ օլ թարաֆա կիտիօր
 6 իտիմ։ Վէ վազը՝ օլտու քի պէն եօլտա կիտէր
 իքէն Տըմըշգա եագլաշտըղմտա , էջլէ վագթըն-
 տա անսըզըն էթրաֆըմա սէմատան աղիմ պիր
 7 նուր լէմ'ան էյլէտի : Վէ եէրէ տիւշտիւմ , վէ պա-
 նա՝ Սաուլ , Սաուլ , պանա նի՞ջիւն թէ'ատտի է-
 8 տիյօրոն՝ տէյէն պիր սէտտ իշիթտիմ : Պէն տախի
 ճէվապէն՝ Էֆէնտի , սէն քի՞մ սին՝ տէտիմ . օլ
 տախի պանա՝ Պէն սէնին թէ'ատտի էյլէտիյին Նա-
 9 զարէթլի Յիսուս իմ՝ տէտի : Ամմա պէնիմ իլէ պե-
 րապէր օլանլար նուրը կէօրիւպ զիյատէսիլէ գօրգ-
 տուլար իսէ տէ , պանա սէջլէյէնին սէտասընը ի-
 10 շիթմէտիլէր : Պէն տախի՝ Եա Բապպ , նէ՞ ետփա-
 յլմ՝ տէտիմ . Բապպ տախի պանա՝ Գալլ , Տըմըշ-
 գա կիթ , վէ օրատա ետփամագլըղըն իշիւն թա'եին
 օլունան նէսնէլէրին ճիւմլէսի սանա սէջլէնիլէճէք
 11 տիր՝ տէտի : Վէ օլ նուրըն զիյասը սէպէպիլէ
 կէօրէմէղ օլտըղմտան , պերապէրիմճէ օլանլար է-
 12 լիմտէն թութարագ , Տըմըշգա կիրտիմ : Վէ օրա-
 տաքին օլան ճիւմլէ Եէհուտիլէրտէն չիւսն ի շէհա-
 տէթէ նաիլ օլմուշ վէ շէրի'աթ իւզրէ միւթթագի
 13 Հանանիա նամընտա պիր ատէմ կէլիպ եոնըմտա
 տուրարագ , պանա՝ Սաուլ դիրատէր , կէօլլէրին
 կէօրսիւն՝ տէտի : Վէ պէն օլ սա'աթտա անա
 14 պագտըմ : Օլ տախի՝ Էճտատըմըզըն Ալլահ՝ քէնտի
 իրատէթինի պիլմէք վէ օլ Սալիհի կէօրմէք վէ ա-
 նըն աղզընտան սէս իշիթմէք իշիւն սէնի ինթիխապ
 15 էյլէտի : Զիրա կէօրիւպ իշիթտիյին շէյլէր հագ-
 գընտա ճիւմլէ ատէմլէրէ անըն շահիտի օլաճագսըն :
 16 Վէ շիմտի նի՞ջիւն թէէխիլիւր էտիյօրսըն . գալլ ,

- վաֆթիղ օլ, վէ [Րապպըն] իսմինէ տու'ա էտէրէք
 17 կիւնաճլարընտան երյգան՝ տէտի: Վէ վազը՝ օլտու-
 քի պէն Երուշալիմէ 'ավտէթ էտիպ չէյքէլտէ տու'ա
 էտէր իքէն, հալը վէճտտէ օլտրապ՝ անը կէօր-
 18 տիւմ. Օլ տախի պանա՝ Զափուգ օլ, վէ 'ալ էլ
 'աճէլէ Երուշալիմտէն չըգ, զիրա պէնիմ՝ հազգըմ:
 տա շէհատէթինի դապուլ էթմէյէճէքլէր տիր՝ տէ.
 19 տի: Պէն տախի՝ Եա Բապպ, պէն սանա միւմին օ-
 լան քիմէսնէլէրի հապս էտիպ, սինաղօղլարտա
 20 տէօյմէքտէ օլտըղըմը, Վէ սէնին շէհիտին իսթէ-
 ֆանօսըն գանը տէօքիւլիւր իքէն, օրատա հաղըր
 պուլունուպ՝ անըն գաթիլիէ րաղի օլարապ, անը
 էօլտիւրէնլէրին լիպասլարընը պէքլէմէքտէ օլտըղըմը
 21 քէնտիլէրի պիլիլէր՝ տէտիմ իսէ տէ, Պանա ճէ-
 վապէն՝ կիթ, զիրա պէն սէնի ուզապ մահալէ
 [Թաիֆէլէրէ իրաւ էտէճէյիմ՝ տէտի:
 22 Վէ պու սէօզէ գատար անը տինկլէյիպ, պիւլէնտ
 ալաղ իլէ՝ Պու միսիլլիւ ատէմի եէր եիւզիւնտէն
 գալարը, զիրա եաշամասը ճաիզ տէյիլ տիր՝ տէ-
 23 տիլէր: Իմտի անլէր պաղըրշարապ, լիպասլարընը
 24 աթըպ հավայա [Թօզ սաչտըղլարը սըրատա, Պին
 պաշընէ սէպէպտէն տօլայը 'ալէյհինէ պէօլլէ պաղ-
 րըշտըղլարընը անկլամապ իչիւն՝ Գամջը իլէ իսթին-
 [Թապ օլունսըն՝ տէյերէք գալանըն իչիլէ կէօթիւ-
 25 ըիւլմէսինի էմը էյլէտի: Վէ անը գայըշլար իլէ կէ-
 ըիպ պաղլատըղլարընտա, Փավլօս օրատա տուրան
 եիւզ պաշըյա՝ Բօմալը վէ զսյրի մահքիւմ պիր ա-
 26 տէմի տէօյմէք սիզէ ճաիղ մի տիր՝ տէտի: Եիւզ
 պաշը տախի պունու իշիթտիքտէ, կիտիպ՝ Նէ էտէ-
 ճէյինէ [տիգգաթ էյլէ], զիրա պու ատէմ Բօմալը

- 27 տրը՝ տէյիւ պին պաշըյա խապէր վերտի : Պէն պաշը տախի փաւլըսան եանընա կելիպ , անա՝ Սէն Բօմալը մըսըն , պանա սեյլէ՝ տէտիքտէ , էվվէթ տէտի :
- 28 Վէ պին պաշը ճէվապէն՝ Պէն պու հիմայէթ իմթիյազընը քիւլլի ագչէ իլէ էտինտիմ՝ տէտի . ֆազաթ փաւլըս՝ Պէն հէմանն օ հալտէ տողտըմ՝ տէտի :
- 29 Պունուն իւղէրինէ անը իսթինթադ էտէճէք օլան քիմէլէր տէր 'ազապ անըն եանընտան չէքիլտիլէր . վէ պին պաշը անըն Բօմալը օլտըղընա տկեահ օլտըղընտա անը պաղլատըղը իչիւն գօրգտու :
- 30 Վէ երթէտի կիւն Եէհուտիլէր թարաֆընտան նէ իչիւն իթթըհամ օլունտըղընըն հագիգաթընը պիլմէք իթթէմէքլէ , անը [պաղլարընտան] չէօղիւպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսինին կէլմէսինի էմը էտէրէք , փաւլըսու էնտիրիպ՝ հուլուրլարընա իհզար էյլէտի :

ՊԱՊ 23

- 1 Վէ փաւլըս միլլէթ մէճլիսինէ տիգգաթլէ նաղար էտիպ՝ էյ պիրատէրլէր , պէն պու կիւնէտէկին Ալլաշըն հուղուրընտա քիւլլիէն զամիր ի խալիս իլէ
- 2 հարէքէթ էյլէտիմ՝ տէտի : ֆեահին ի ա՛ղամ Հանանիա տախի անըն եանընտա տուրանլարա աղղը-
- 3 նա վուրմալարընը էմը էթտի : Օլ զէման փաւլըս անա՝ էյ պատանալը տիվար , սէնի Ալլաշ վուրաճադ արը . սէն շէրի՛աթ միւճիպինճէ պէնի մուհաքէ մէ էթմէյէ օթուրուր իքէն , խիլաֆը շէր՝ օբարադ , պանա վուրմալարընը՝ մը էմը էտիյօրսըն՝ տէտի :

- 4 Վէ եանընտա տուրտնլար՝ Ալլահըն քեահին ի ա'զա-
մընա՞ մը շէթմ՝ էտերսին՝ տէմէլէրիլէ , փաւլօս՝
- 5 Եյ պիրատերլէր , տնըն քեահին ի ա'զամ իտիյինի
պիմէյօրլում . զիրա՞ Գաւմընըն բէիսինէ քէօթիւ
- 6 սէօյլէմէյէսին՝ տէյիւ մուհարրէր աիր՝ տէտի : Վէ
Փաւլօս տնէրին պիր գըմմը սատուգիլէր վէ տիկե-
րի ֆէրիսիլէր օլտըղընը պիլմէքլէ , մէճլիստէ՝ Եյ
պիրատերլէր , պէն ֆէրիսի օղլու ֆէրիսի օղլապ ,
գըյամէթ իւլ էմվլաթըն իւմիտինտէն տօլալը մու-
- 7 հաքէմէ օլունույօրլում՝ տէյիւ նիտա էթտի : Վէ
պունու սէօյլէտիյինտէ՝ ֆէրիսիլէր իլէ սատու-
գիլէրին արատընտա միւնաղա՛ա գուհուր էտիպ՝
- 8 ճիւմհուր իքի ֆըրգա օլտու : Զիրա սատուգիլէր՝
գըյամէթ վէ մէլէք վէ բուհ եօգ տըր՝ տէրլէր . ֆա-
- 9 գաթ ֆէրիսիլէր իքիսինի տէ իգրար էտերլէր : Վէ
պէօյիւք կիւրիւլթիւ վուգու՝ պուլուպ՝ ֆէրիսիլէր
թարաֆընըն 'ուլէմասը գալգըպ՝ Պու ատէմտէ պիր
քէօթիւլիւք պուլմայօրլը . ամմա էյէր պիր բուհ
եա պիր մէլէք անա սէօյլէտի իսէ , (Ալլահա գար-
շը մուհարրիպ պուլունմայալում՝) տէյէրէք միւնա-
- 10 զա՛ա էտերլէր իտի : Վէ չօգ վէլվէլէ վուգու՛ընտա
փաւլօս տնէր թարաֆընտան փարէլէնիւր տէյիւ պին
պաշը խավֆ՝ էթմէսիլլէ , աղքէրէ՝ էնիպ տնէրին իչ-
լէրինտէն անը գաւիւպ՝ գալալա կէթէրմէլէրինի էմը
էթտի :
- 11 Վէ էրթէսի կէճէ Բապպ տնըն էտնընտա տու-
րուպ՝ Եյ փաւլօս , ճէսուր օլ , զիրա Երուշալիմ
տէ պէնիմ հաղգըմտա շէհատէթ էթտիյին կիպի ,
Բօմատա տախի էօյլէ շէհատէթ էթմէլիսին՝ տէտի :
- 12 Վէ կիւնտիւլ օլտըգտա՝ Եէհուաիլէրտէն պա՛ղըսը

- իթթիֆադ էտերէք , փափօսու էօլտիւրմէյինճէ-
 պիր շէյ եէյիպ իշմէյէճէյիզ՝ տէյիւ քէնտիլէրինի
 13 լա'նէթ ալթընա գօտուլար : Վէ պու անտ իլէ իթ-
 14 թիֆադ էտէնլէր գըրգ քիշիտէն զէյատէ իտի : Վէ
 պուլար պաշ քէաճինլէրին վէ իսթէյարլարըն եա-
 նընա կիտիպ՝ փափօսու էօլտիւրմէյինճէ ճիչ պիր
 շէյ թաթմայաճաղը՝ տէյիւ քէնտի քէնտիմիզի
 15 'աղիմ լա'նէթ ալթընա գօտուգ , Վէ շիմտի սիզ
 միլէթ մէճլիսի իլէ պերապեր անըն ճագգընտա օլան
 շէյլէրի զէյատէ տիգգաթլէ թէֆթիշ էթմէք պե-
 ճանէսիլլէ եարըն եանընրգա աշաղը կէթիւրսին՝ տէ-
 յիւ պին պաշըյա խապեր վէրինիզ . պիզ տախի օ
 վասըլ օլմաղտան էվվէլ՝ անը էօլտիւրմէյէ ճաղըր
 16 իզ՝ տէտիլէր : Ամմա փափօսուն ճէմշիրէ զատէսի
 պու ճիլէյի իշիթմէյիլէ , վարըպ գալ'ոյա կիրերէք ,
 17 փափօսու խապեր վէրտի . փափօս տախի եիւզ պա-
 շըլարըն պիրինի եանընա չաղըրըպ՝ Պու ճիվանը պին
 պաշըյա կէօթիւր , զիրա անա պիր իֆատէսի վար
 18 տըր՝ տէտի : Օլ տախի անը աղըպ պին պաշըյա կէօ-
 թիւրերէք՝ Մաճպուս փափօս պէնի չաղըրըպ՝ պու
 ճիվանըն ասնա իֆատէսի օլտըրը իշիւն , եանընա
 19 կէթիւրմէքիլիմի բիճա էյլէտի՝ տէտի : Պին պաշը
 տախի անը էլինտէն թութուպ թէնճա պիր մաճա-
 լէ չէքիլիպ՝ Պանա իֆատէ էտէճէյին նէ՞ տիր՝ տէ-
 20 յիւ սուալ էյլէտի : Օլ տախի՝ Եէհուտիլէր փափ-
 րտուն ճագգընտա տաճա տիգգաթլէ պիր շէյ
 թէֆթիշ էթմէք պէճանէսի իլէ , անը եարըն միլ-
 լէթ մէճլիսինէ էնտիրէսին՝ տէյիւ սանա բիճա էթ-
 21 մէյէ իթթիֆադ էթտիլէր . Ամմա սէն անլէրէ բա-
 զի օլմայատըն . զիրա պուլարտան անը էօլտիւր-

- մէյինճէ եէյիպ իշմէմէյէ քէնտիլէրինի լա'նէթ ալ-
թընա գօմուշ գըրգտան զիյատէ աաէմ' անը փու-
սուտա պէքլէյօրլար , վէ շիմտի հազըր պուլունա-
րադ , սէնին եմրինէ միւնթազիւ տիրլէր' տէտի :
- 22 Իմտի պին պաշը օլ ճիվանէ՝ Պու շէյլէրի պանա պէ-
յան էթտիլինի քիմսէյէ սեյլէմէ՝ տէյիւ թէնպիհ
էթտիքտէն սօնկրա , անը սալը վէրտի :
- 23 Վէ եիւղ պաշըլարտան իքի քիշի չազըրլպ' կէ-
ճէ սա'աթ իւչտէ Գայսէրէյէյէ կիթմէք իւզըէ ,
իքի եիւղ փիյատէ վէ եէթմիշ սուվարի վէ իքի
- 24 եիւղ մըզրադը հազըրլպընրզ . Վէ Փավլօսու պին-
տիրիպ սէլամէթլէ վալի Ֆէլէքսէ կէօթիւրմէլէրի
իչիւն , հայվանլար տախի թէտարէք էտինիլ՝ տէ-
տի :
- 25 Վէ պէր վէճհի աթի պիր մէքթուպ էազտը .
- 26 Գլուտաթիս Լիսիաս՝ տէվլէթլու վալի Ֆէլէքսէ սէ-
լամ՝ էտէր : Պու աաէմ' Եհհուտիլէր թարաֆըն-
- 27 տան թուլթուլուպ էօլտիւրիւլմէք իւզըէ իքէն , Բօ-
մալը օլտըզընը էյրէնտիյիմտէ , 'ապէր իլէ եէ-
- 28 թիշիպ անը գուրթարտըմ' . Վէ անըն հազըրնտա
էթտիքլէրի շիքէայէթին սէպէպինի անկլամադ մադ-
սէտիլէ անը անլէրին միլլէթ մէճլիսինէ էնտիրտի-
- 29 յիմտէ , Գաթլէ եա զինճիրէ միւսթահազդ պիր
ճիւրմիւ օլմալլպ' անճադ քէնտի շէրի'աթլարընա
միւթէ'ալլիդ մէսէլէլէրտէն տօլալը անտէն շիքէա-
- 30 յէթ օլունտըզընը անկլատըմ' . Վէ Եհհուտիլէրին
պու սաէմէ հիլէ թէրթիպ էտէճէքլէրի պունա իի-
պար օլունմաղլէ , անը տէր հալ օանա կէօնտէր-
տիմ' , վէ միւտաա'իլէրէ տախի անըն 'ալէյհինտէ
օլան նէսնէլէրի սէնին հուզուրընտա իֆատէ էթ-
մէլէքթի էմր էթտիմ' : Աֆիլէթտէ օլուն :

- 31 Ու վազըթ 'ասքերիւէր քէնտիլէրէ էմը օլընտըղը
վէճհ իւղըէ, փալլօսու ալըպ կէճէլէյին Անթիփաթ-
32 ըիսէ կէօթիւրտուքտէն սօնկրա, Էրթէսի կիւն տ-
նըն իլէ պերապեր կիթմէք իչիւն, սուվարիլէրի
33 պրաղըպ՝ գալ'այա 'ավտէթ էթտիլէր : Պուշլար տա-
խի Գոյսերիյէյէ վասըլ օլուպ՝ մէքթուպը վալիյէ
թէպիմ իլէ փալլօսու տախի անա թափտիմ էթ-
34 տիլէր : Վալի տախի Բէթուպը օղույուպ գանղը
էյալէթտէն օլտըղընը սուալ էթտի . վէ Գիլիգիա-
35 տան օլտըղընը անկլամաղլէ, Միւտտա'իլէրին տա-
խի կէլտիքտէ՝ սէնի տինկլէրիմ տէյիպ, Հէրօտէսին
սէրայընտա հըֆղ օլուսմասընը էմը էթտի :

ՊԱՊ 24

- 1 Վէ պէշ կիւնտէն սօնկրա՝ քեասհին ի ա'զամ Հա-
նանիա իխթիյարլար վէ Թէրթուլլօս Զաֆէրա պիր
խաթիպ ըէֆագաթընտա պուլլունարագ՝ էնտի . վէ
պուշլար փալլօսուն 'ալէյհնտէ վալիյէ շէքէպէթ
2 էթտիլէր : Ու տախի չաղըրլտըգտա, Թէրթուլլօս
իթթիհամէ պաշլայըպ՝ Էյ տէվլէթլու Ֆէլիքս,
պիզ սէնին վասըթանլէ չօգ սէլամէթէ նաիլ օլտը-
ղըմըզ հալտէ, վէ սէնին թէտպիրինլէ պու միլլէ-
3 թին ումուրը թանգիմ օլընտըղընտան, Հէր զէման
վէ մէքէսնտա քէմալ ի թէշէքքիւր իլէ գապուլ
4 էտէրիզ : Լաքին սէնի զէյատէ թա'ճիզ էթմէ-
մէքլիյիմ իչիւն, ըիճա էտէրիմ՝ պիզի լութֆէն
5 պիր ազ տինկլէյսին : Զիրա պիզ պու տտէմին
էհլ ի Ֆէսատ, վէ տիւֆէատա օլան ճիւմլէ Եհհու-
տիլէր արասընտա սէպէպ ի իխթիլալ, վէ Նասրանի

- 6 Ֆերդասընըն պիր րէիս օլտըղընը պուլտուգ . վէ
հաթթա հէյքէլն պիլէ նափաք էթմէյէ չալըշտը-
ղընտա , անը թուլթուուգ վէ քէնտի շէրի'ալթը-
մըզ միւճիպինճէ մուհաքէմէ էթմէք իսթէտիք իսէ
7 տէ , Պին պաշը Լիսիաա եէթիշիպ' ճէպր ի 'ազիմ'
8 իլէ էլիսիզտէն ալարապ , Միւտտա'իլէրինին սէնին
թարաֆընտ կէլմէլէրինի էմը էթտի . սէն տախի իս-
թինթապ էթմէքլէ անը իթթիհամ էթտիյիմիզ
շէյլէրին ճիւմլէսինէ վազըֆ օլա պիլիրսին' տէտի :
9 Եէհուտիլէր տախի' Պու շէյլէր պէօյլէ տիր' տէյէ-
րէք մուվաֆֆապաթ էթտիլէր :
- 10 Փաւլօս տախի վալինին' Սէօյլէ տէյիւ քէնտիսինէ
իշարէթ էյլէմէսինին իւզէրինէ իրատը ճէվապ էտէ-
րէք տէտի քի' Չօգ սէնէտէն պերու սէնին պու միլ-
լէթին հաքիմի օլտըղընը պիլտիյիմտէն , պանա
միւթէ'ալլիգ շէյլէրէ քէմալ իսօշնուտի իլէ իս-
11 պաթը պերաէթ էտէրիմ . Չիւնքի պէն 'իպատէթ
էթմէք իշիւն Երուշալիմէ չըգալըտան պերու օն իքի
կիւնտէն զիյատէ օլմատըղընա վազըֆ օլա պիլիր-
12 սին : Վէ պէնի նէ հէյքէլտէ , նէ սինազօղլարտա ,
նէ տէ շէհրտէ պիր քիմսէ իլէ միւպահէսէ էթմէք-
տէ եախօտ խալզը պաշըմա թօփլամագտա պուլ-
13 տուլար : Վէ շիմտի պէնի իթթիհամ էթտիլէրին
14 շէյլէրին իսպաթընա գատիր տէյիլլէր տիր : Ամմա
սանա պուշնու իգըար էտէրիմ քի' պուշնուրըն Ֆըր-
գա տէտիլէրին թարիգ միւճիպինճէ , Ռէվրաթ իլէ
փէյլամպէրէրտէ մուհարրէր օլան շէյլէրին ճիւմլէ-
սինէ իման էտէրէք , էճտատըմըն Ալլահընա 'իպա-
15 տէթ էտէրիմ . Վէ քէնտիլէրին տախի միւնթա-
զիր օլտըգլարը միսիլլիւ , կերէք սալիհէրին վէ կէ-

- րէք ֆարգլարն էմվաթտան գըյամ էտէճէքլէրի-
 16 նի Ալլահան իւմիտ էտէրիմ: Պուռնա պինտէն հէր
 վազըթ Ալլահն վէ ինսանն դըթընտա զամիր ի
 17 խալիսէ մալիք օլմագլըղա ճէհտ էտէրիմ: Վէ խոյ-
 լի սէնէ միւրուրինտէն սօնկրա՝ միլլէթիմէ սասա-
 գա վէ Ալլահ՝ թագտիմէլէր թաղտիմ էթմէք իշխն
 18 կէլտիմ: Վէ պու սըրատա պա՛ղը Ասիալը Եհհու-
 տիլէր պէնի հէյքէլտէ քէսրէթ ի խալգ եախօտ վէլ-
 վէլէ իլէ օլմայըպ՝ ամմա թաթհիր օլունմուշ պուլ-
 19 տուլար: Վէ պուսլար՝ 'ալէյհիմնօ պիր տէյէճէք-
 լէրի օլտայըտը հուզըրընա կէլիպ շիքէպէթ էթմէ-
 20 լի իտիլէր: Եախօտ պու հազըր պուլընանլար՝ պէ-
 նիմ արալարընա տուրուպ՝ Պէն պու կիւն սիղին
 թարաֆընըզտան գըյամէթ իւլ էմվաթտան տօ-
 21 լայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ տէյիւ Նիտա էթ-
 տիլիմ պու պիր սէտատան ղոյրի, միլլէթ մէճիսի
 հուզըրընտա իքէն պէնտէ նէ գազասաթ պուլ-
 22 տըզլարըն՝ սէջլէսինլէր: Վէ Ֆէլիքս [պու շէյ-
 լէրի իշիթտիլինտէ] պու թարիգ հազընտա մա՛-
 լիւմաթ ը քեամիլէսի օլտըղընտան, պին պաշը Լի-
 սիաս էնտիյի ղէման տա՛վանըղը թահգիգ էտէրիմ
 23 տէյիպ՝ անլէրի վագթ ը ախիրէ թա՛լիգ էյլէսի: Վէ
 փավլօսու թահթ ը մուհաֆազաընա ալըպ՝ անա
 միւսա՛տտէ վէրմէքլէ, անըն տօթլարընտան քէն-
 տինէ խըտմէթ էթմէք եախօտ եանընա կէլմէք-
 տէն քիմէյի մէն՝ էթմէմէսինի եիւղ պաշըյա թէն-
 պիհ էթտի:
 24 Վէ պիր գաշ կիւն սօնկրա՝ Ֆէլիքս Եհհուտի
 պուլընան ղէվճէսի Տրուսիլա իլէ կէլիպ՝ փավլօ-
 սու կէթիրտէրէք անը ֆրիստոսա օլան իման խու-

- 25 սուսընտա տինկլէտի : Օլ տախի սալաճ վէ զապթ ք
նէֆս վէ կէլէճէք ճէղատան պահս էտեր իբէն ,
Ֆէլէքս ղէյատէսիլէ գօրդուպ՝ Շիմտիլէ կիթ ,
վազթըմ՝ օլուրսա՝ սէնի եինէ չաղըրըրըմ՝ տէյիւ
26 ճէվապ վէրտի : Պունունլէ պերապեր փափօսուն
թարաֆընտան , [սալը վէրիլմէսի իչիւն] քէնտինէ
ազչէ վէրիլըր մէմնւլիլէ՝ անը չօգ տէֆ'ա կէթիւր-
27 տիպ անըն իլէ սէյլէշիւր իտի : Լաքին իբի սէնէ թէ-
մամ օլտըգտա՝ Ֆէլէքսին եերինէ փօրգիօս Ֆէս-
թօս նասպ օլունուպ , Ֆէլէքս Նէհուտիլէրին խաթ-
ընըր խօշ էթմէք մադսէտիլէ՝ փափօսուն մաճպուս
պրագտը :

ՊԱՊ 25

- 1 Իմտի Ֆէսթօս վիլայէթէ վասըլ օլուպ , իւչ կիւն
2 սօնկրա Գայսերիյէտէն Երուշալիմէ չըգտը . վէ
քեսաշին ի ա'ղամ իլէ Նէհուտիլէրին միւթէպերա-
նը փափօսուն 'ալէյճինտէ շիքեճյէթ էտիպ՝ ըրճա
3 էտերէք , Երուշալիմէ անըն ճէլպի իչիւն միւսսա'ա-
տէ թալէպ էյլէտիլէր . քէնտիլէր իսէ անը էմնա ի
րաճտէ էօլտիւրմէք իչիւն տուզադ գուրպօրլար ի-
4 տի : Լաքին Ֆէսթօս ճէվապէն՝ փափօս Գայսերի-
յէտէ թաճթը մոնճաֆազատա պուլունըպ , քէնտի-
սի տախի եազընլարտա օրպա կիտէճէյինի պէյան
5 էտերէք՝ Արանըզտան միւզթէտիւր օլանլար պէնիմ
իլէ պերապեր էնիպ , օլ տտէմտէ պիւր գապաճաթ
6 վար իսէ , անը իթթիճամ էթսինլէր՝ տէտի : վէ
եանլարընտա . օն կիւնտէն ղէյատէ էյլէնտիլքտէն
սօնկրա Գայսերիյէյէ էնտի . վէ էրթէսի կիւն մէճ-

- քեմէտէ օթուրուպ՝ փալլօսուն կէթիլիմէսինի էմր
 7 էյլէտի : Օլ տախի կէլտիլինտէ , Երուշալիմտէն է-
 նէն Եէհուտիլէր էթրաֆընտա տուրուպ՝ փալլօսուն
 'ալէյհինտէ իսպաթընա դատիր օլմատըգլարը չօգ
 8 վէ աղըր շէքէայէթլէր էթտիլէր իսէ տէ , * Օլ տախի
 Պէն նէ Եէհուտիլէրին շէրի'աթընա վէ նէ հէլքէլէ
 վէ նէ տէ Գայսէրէ գարշը պիր ճիւրմտէ պուլուն-
 9 տըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի . Լաքին Ֆէսթօս Եէհու-
 տիլէրին իսպթընը խօշ էթմէք մագոտիլլէ, փալ-
 10 լօսա ճէվապ վէրիպ՝ սէն Երուշալիմէ չըգըպ՝ պու-
 շէյլէր իլիւն պէնիմ հուղուրըմտա օրատա մուհա-
 11 քէմէ օլմագ իսթէ'օր մի սին՝ տէտի : Փալլօս տա-
 խի՝ Պէն Գայսէրին մահքէմէսինտէ տուրույօրըմ,
 պուրատա մուհաքէմէ օլունմագլըղըմ կէրէք տիր .
 սէնին տախի փէք էյի պիլտիլին կիպի՝ Եէհուտի-
 12 լէրէ հիչ պիր հագգսըղըգ էթմէտիմ , Զիրա էյէր
 հագգսըղըգ վէ գաթլէ միւսթահագգ պիր շէյ իշ-
 լէմիշ իսէմ , էօլմէքտէն իմթինա՝ էթմէմ . տամա
 էյէր պունլարըն՝ 'ալէյհիմտէ շէքէայէթ էթտիլէ-
 13 րի շէյլէրին ասը հօղ իսէ , հիչ պիր քիմսէ պէնի
 անլէրէ թէսլիմ էտէմէղ . Գայսէրէ բէֆ'ի տա՝վա
 14 էտէրիմ տէտի : Օլ գէման Ֆէսթօս մէճլիս իլէ միւ-
 ղաքէրէ էթտիլքտէն սօնկրա , Գայսէրէ բէֆ'ի տա՝
 վա էթտին , Գայսէրէ կիտէճէքսին՝ տէյիւ ճէվապ
 վէրտի :
- 13 Վէ պիր գաշ կիւն միւրուրինտէն սօնկրա , Ֆէս-
 թօսու թէպրիք էթմէք իւզըն Աղրիփիփա մէլէք ի-
 14 լէ Պէրնիգէ Գայսէրիէյէ վասըլ օլտու . Վէ օրա-

* Պալլաւ փալլօս

- տա պիր չօդ կիւնէր էյլէնտիքէրինտէ , ֆէսթօս
 փալլօսուն մատտէսինի մէլիյէ իֆատէ էաիպ տէ-
 տի քի՝ ֆէլիքսին մահպուս պրադտըղը պիր տտէմ՝
 15 Վար տըր . Պու առէմին հազգընտա՝ պէն Երուշա-
 լիմտէ իքէն , Եէհուտիլէրին պաշ քեահնիլէրի իլէ
 իւթիյալարը անտէն սօլայը պանա 'արգը շիքեա-
 յէթ էտիպ՝ անըն 'ալէյհնտէ հիւքմ թալէպ էթ-
 16 տիլէր : Պէն տախի միւտտա'ի 'ալէյհ՝ միւտտա'իլէր
 իլէ բու պէ բու պուլունուպ՝ շիքեայէթլէրինտէն իս-
 պաթը պէրաէթ էթմէյէ միւսա'ատէ օլմայընճա ,
 պիր քիմնէյի գաթլէ թէսլիմ էթմէք Բօմալըլարըն
 'ատէթի տէյիլ տիր՝ տէյիւ անլէրէ ճէվապ վէր-
 17 տիմ : Պունուն իւլէրինէ անլէր պուրայա պէնի՝ իլէ
 վաուրը օլտըգլարընտա , պիւա թէէսիսիւր էրթէսի
 կիւն մահքէմտէ օթուրուպ՝ օլ առէմին կէթիլիւ
 18 մէսինի էմր էթտիմ : Վէ միւտտա'իլէրի հուղուր-
 տա անըն հազգընտա պէնիմ գըյաս էթտիյիմ պիր
 19 շիքեայէթ էթմէտիլէր : Ֆադաթ քէնտի տիյա-
 նէթլէրինէ վէ փալլօսուն՝ Տիրի տիր՝ տէտիյի Յի-
 սուս նամընտա միւթէվէֆֆա պիր քիմնէյէ տաիր
 20 անըն 'ալէյհնտէ պա'զը մէսէլէլէրի վար իտի : Վէ
 պէն պու մէսէլէնին հալլընտա թէրէտուիւտ էթ-
 տիլիմտէն քէնտիսինէ՝ Երուշալիմէ կիտիպ պու
 շէլլէրտէն տօլայը օրատա մուհաքէմէ օլմագ իւթէ'ը
 21 մի սին՝ տէտիմ : Վէ լաքին փալլօս Ալղոսթօսուն
 հիւքմիւնէ պրադըլմագ իւզլէ , րէֆ՝ ի տա'վա էթ-
 տիլինտէ , պէն տնը Գայսէրէ կէօնտէրինճէյէտէկին
 22 հըֆը օլունմասըն էմր էթտիմ : Վէ Աղրիփաա
 ֆէսթօսա՝ Պէն քէնտիմ տախի պու առէմի տինկ-
 լէմէյէ արգըւ էտիյօրըմ տէտիքտէ՝ Եարըն անը
 տինկլէրսին՝ տէտի :

- 23 Երթեօր կիւն Աղբիփփաս իլէ Պերնիգէ քեմալ ի
իթիլումէ կելիպ՝ պին պաշըւար վէ շէհրին բիճալ ք
քիպարը իլէ պերապէր տիվանխանէյէ կիրտիքտէն
սօնկրա , Գէսթօսուն էմիր իւղէրինէ Փապլօս կէթի-
- 24 բիլար : Վէ Գէսթօս տէտի քի՝ Էյ մէլիք Աղբիփ-
փաս , վէ պիղիմ իլէ հազըր պուլունան ճիւմէ բիճալ ,
պունու կէօրիպօրսընըզ , Եէհուտիլէրին պիւթիւն
ճիւմհուրը Երուշալէմտէ վէ պուրատա Եանըմա կէ-
լիպ , պունուն հազգընտա՝ Արթըզ սաղ գալմասը
- 25 ճաիզ տէյիլ տիր՝ տէյիւ չաղըրըրլար Էար . Լաքին
պէն անըն գաթլէ միւսթահազգ պիր շէյ էթմէտի-
յինի անկլայըպ , քէնտիսի տախի Ավղօսթօսա րէֆի
տա՛վա էթտիյինտէն՝ անը կէօնտէրմէյէ հիւքմ
- 26 էթտիմ : Ամմա անըն հազգընտա էֆէնտիմիգէ Էա-
ղաճագ պիր Թահգիգ օլունմուշ շէյիմ օլմատըղըն-
տան , անը սիղին հուղուրընըզա վէ պա խուսուս ,
էյ մէլիք Աղբիփփաս , սէնին հուղուրընա կէթիր-
տիմ , Թաքի իսթինթազ օլունտըգտան սօնկրա պիր
- 27 Էաղաճաղըմ օլա : Զիրա պիր մահպուս կէօնտէրիպ՝
'ալէյհինտէ օլան շիքէպէթլէրի տախի պէյան էթ-
մէմէք պանա նամա՛գուլ կէօրիւնիւր :

ՊԱՊ 26

- 1 Վէ Աղբիփփաս Փապլօսա՝ Քէնտին իշիւն սէջլէ-
մէյէ սանա իզն վար տէտիքտէ , Փապլօս Էլինի ու-
- 2 զատըպ՝ իսպաթ ք պերաէթ էյլէյերէք՝ Էյ մէլիք Աղ-
բիփփաս , Եէհուտիլէր Թարաֆընտան շիքէպէթ
օլունտըղըմ շէյլէրին ճիւմէսի հազգընտա , պու-
կիւն սէնին հուղուրընտա իսպաթ ք պերաէթ Էտէ-

- ճէյիմտէն քէնտիմի պախթեար 'ատտ էտէրիմ :
- 3 Խոստուսա քի Եէհուտիլէրին ճէմի' այնլէրի իլէ մէ-
սէլէլէրինէ վազըֆ սըն . պու սէպէպտէն պէնի սապր
- 4 Իլէ տինկլէմէնիղի ըիճա էտէրիմ : Իպթիտատէն
Երուշալիմտէ միլլէթիմին արասընտա սէպալլէթիմ-
տէն պերու նասըլ եաշատըղըմը Եէհուտիլէրին ճիւմ-
- 5 Լէսի պիլիլէր : Չիւնքի , (շէհատէթ էթմէք իսթէր-
լէր իսէ ,) տինիմիղին էն տիգգաթլը ֆըրդասընա
կէօրէ ֆէրիսի եաշատըղըմը էվիլէտէն պերու պիլիլ-
- 6 Լէր : Վէ պէն շիմտի Ալլահ Թարաֆընտան էճտա-
տըմըղա վէրիլպ , օն իքի սըպթըմըղըն տախի կէճէ
կիւնսիւլ տէվամ իւզրէ 'իպատէթ էտէրէք , նաիլ
օլմաղա իւմիտ էթմէքտէ օլտըզլարը վա'տըն իւմիտի
իչիւն մուհաքէմէ օլունմադ իւզրէ տուրույօրըմ :
- 7 Պէն օլ իւմիտ իչիւն Եէհուտիլէր Թարաֆընտան
- 8 շիքէսյէթ օլունույօրըմ , էյ մէլէք Աղրիփիաս : Ալ-
լահն էմվաթը իհէա էյլէմէսի նի'չիւն 'իւտիսիզտէ
- 9 ինանըմազ շէյ 'ատտ օլունուր : Վազա'ա պէն
քէնտիմ' Նազարէթլի Յիսուսուն իսմինէ մուխալիֆ
փէք չօգ շէյլէր էթմէք պսնա վաճիպ իտիլի զան-
- 10 նընտա իտիմ , Պունու տախի Երուշալիմտէ իճրա
էտիպ' պաշ քեահինլէրտէն Թավսիյէ ալարազ ,
մուգատտէսլէրտէն նիլէլէրինի մահպէսլէրէ հապս է-
- տիպ' գաթլ օլունտըզլարընտա պէն տախի ըյլ վէր-
- 11 տիմ , Վէ ճիւմլէ սինաղօղլարտա չօգ տէ'ֆա ան-
լէրի Թա'զիպ էտիպ' քիւֆր էթմէյէ իճպար էտէր
իտիմ . վէ 'ալէյճլէրինէ զսյէթլէ հիտտէթլէնէրէք
- 12 Թա էճնէպի շէհրլէրէ տախի Թէ'ատտի էտէր իտիմ :
Վէ պու սըրատա պաշ քեահինլէր Թարաֆըն-
տան Էէրէլէ' Թավսիյէ վէ մէմուրիլէթլէ Տըմըղա

- 13 տախի կիտէր իքէն , էյ մէլէք , էսնա ի րահտէ ,
էջլէ վագթը , սեմատան պէնիմ վէ եօլտաշլարը-
մըն էթրաֆընտա կիւնէշին զիյասընտան 'ազիմ' պիր
- 14 նուր լէմ'ան էթմիշ կէօրտիւմ' : Վէ ճիւմէմիզ եէրէ
տիւշիւպ' 'իպրանի լիսանընտա , էյ Սաուլ , Սա-
ուլ , պանա նի՞չիւն թէ'ատտի էտիյօրսըն . սանա
իւկէնտէրէլէրէ գարշը տէփմէք կիւճ տիր' տէյիւ
- 15 պանա տէյէն պիր սէտա իշիթտիմ' : Պէն տախի'
էֆէնտի , սէն քի՞մ սին' տէտիյիմտէ , Պէն սէնին
- 16 թէ'ատտի էթտիյին Յիսուս իմ' : Լաքին գալգ ,
ոյազ իւզէրի տուր . զիրա կէօրտիւյիւն վէ սանա
կէօրիւնէճէյիմ' շէյլէրէ սէնի մէէմուր վէ շահիտ
- 17 թա'իւն էթմէք իշիւն , սանա կէօրիւնիւպ' Սէնի
պու գալմտան վէ թաիֆէլէրտէն գուրթարաճաղլմ' ,
- 18 Վէ պանա իման էթմէլէրիյլէ , կիւնահլարըն 'աֆ-
վընա վէ մուգատտէսլէր արասընտա նասիպէ նաիլ
օլմալարը իշիւն , կէօզլէրինի աչըպ զղւմէթտէն
նուրա , վէ շէյթանըն թէսալլիւթիւնտէն Ալլահա
րիւճու' էթտիրմէք իւզրէ' սէնի շիմտի անլէրէ իր-
- 19 սալ էտէրիմ' տէտի : Պինաէն 'ալէյ , էյ մէլէք Աշ-
րիփփաս , սեմավի բույսյա իթա'աթսըլ օլմատըմ .
- 20 Ֆագաթ թէվպէ էտիպ Ալլահա րիւճու' իլէ թէվ-
պէյէ լայըզ 'ամէլլէր իշլէմէլէրի իշիւն' էվվէլա Տը-
մըշգըն վէ պա'րէհու- Երուշալէմին էհալիսինէ վէ
պիւթիւն Եէհուտիյէ տիյարընա վէ թաիֆէլէրէ
- 21 վա'զ էթտիմ' : Պու սէպէպտէն Եէհուտիլէր պէնի
- 22 հէյքէլտէ թութուպ' գաթլիմէ սայ' էթտիլէր : Նի-
հայէթ Ալլահըն 'աֆընա մազճար օլարագ պու
կիւնէտէկին պագի իմ' , վէ քիւշիւյէ վէ պէղիւյէ
շէհատէթ էտէրէք , փէյղամպէրլէրին վէ Մուսանըն

- վագը՝ օլաճաղընը խապեր էթտիքէրի շէյլէրտէն ,
- 23 Եա'նի Մէսիհին էլէմ՝ չէքէճէյի , վէ էմլաթտան
էն էվիլէ գըյամ՝ էտիպ՝ գազմա վէ թաիֆէլէրէ
նուր թէպշիր էտէճէյինտէն մա'տա հիչ պիր շէյ
սէյլէտիյիմ՝ եօգ տըր :
- 24 Վէ իսպաթը պէրաէթլէ պու շէյլէրի սէյլէ-
տիյինտէ , Ֆէսթօս պիւլէնտ ալազ իլէ՝ Էյ փաւլօս ,
չըլտըրըյօրըն . չօգ օգուճաղըգ սէնի տէլիլէյէ
25 տիւչար էտիյօր՝ տէտի : Օլ տախի՝ Էյ տէվլէթ-
լու Ֆէսթօս , չըլտըրմայօրըմ՝ , համա հադիգաթ վէ
26 'ազլը սալիմ՝ սէօղլէրի սէյլէյօրըմ : Զիրա մէլէք
պու շէյլէրէ վագըֆ օլմաղլէ , հաւզուրնտա ճէսու-
րանէ սէյլէյօրըմ . չիւնքի պու շէյ պիր քէօշէտէ
վագը՝ օլմաղլընտան , գըյաս էտէրիմ՝ քի՝ պու
շէյլէրին հիչ պիրի պիլէ անա կիզլի տէյիլ տիր :
27 Էյ մէլէք Աղըրիփաս , փէյղամպէրէրէ ինանը՞րմը
28 սըն . ինանտըղընը պիլիլիմ՝ տէտի : Վէ Աղըրիփաս
փաւլօսա՝ Պէնի Խըիսթիան օլմողա ճիւզի իգնա՝
29 էտիյօրըն՝ տէտի : Փաւլօս տախի՝ ֆէաշքի Ալլահ
վէրէյիտի , ճիւզի վէ քիւլլի եալընըզ սէն տէյիլ՝
պէլքի պու կիւն պէնի տինկլէյէնլէրին ճիւմլէսի
տախի , շու պէնտլէրտէն մա'տա , հէման պէնիմ
օլտըղըմ՝ կիպի օլայըտըլար՝ տէտի :
- 30 Վէ [պուճու սէյլէտիյի կիպի ,] մէլէք իլէ վալի
վէ Պէրնիզէ վէ անլէր իլէ պէրապէր օթուրանլար
31 գաղղտըլար : Վէ պիր Թարաֆա չէքիտիքէլէրնտէ
պիրի պիրի իլէ՝ Պու ատէմ՝ գաթլէ եա պէնտլէրէ
միւսթահազգ հիչ պիր շէյ իշլէմէյօր՝ տէյիւ սէյ-
32 լէշիրլէր իտի : Աղըրիփաս տախի Ֆէսթօսա՝ Պու
աաէմ՝ Գոյսէրէ րէֆ՝ ի տալտ էթմէմիշ օլայըտը ,
սալլ վէրիլէպիլիլի իտի՝ տէտի :

ՊԱՊ 27

- 1 Վէ պահրէն իթալիայա կիթմէմիզ մուգարրէր
 օլարգտա, փալլօսու վէ տիկէր պա'ղը մահպուս-
 2 եիւզ պաշըսընա թէսլիմ էթտիլէր: Վէ Ասիա թա-
 րաֆլարընտան կիթմէք իւզրէ, պիր Ատրամիթլէ կէ-
 միյէ պինիպ՝ Սէլանիքտէն օլան Մազէտօնիալը Ա-
 րիսթարիսօս պիզիմ իլէ պէրապէր օլարագ, աշըլպ՝
 3 էրթէսի կիւն Սայտայա վասըլ օլարգ. վէ Եուլիօս
 փալլօսա ինսանիյէթլէ մու'ամէլէ էտէրէք, իսթի-
 4 բուխաթ վէրտի: Վէ օրատան աշըլպ՝ ըիւզկեար
 5 մուխալիֆ օլմաղլէ, Գըպըսըն ալթ թարաֆընտան
 կէչիպ Գիլիգիա վէ Փամֆիլիա տէնիզինին օրթասըն-
 տան միւրուր էտէրէք, Լիգիաաա վագը՝ Միրայա կէլ-
 6 տիք: Վէ Եիւզ պաշը օրատա իթալիայա կիտէճէք
 իսքէնտէրիյէլի պիր կէմի պուլլուպ, պիզի սնա պին-
 7 տիրտի: Վէ պիր չօգ կիւնլէր աղըր աղըր կիտիպ
 կիւճ իլէ Գնիտօսըն դուրպինէ Եէթիշտիյիմիլտէ,
 ըիւզկեար պիզի պրագմաաղընտան Գիրիտին ալթ
 8 թարաֆընտան Սալմօնա էօնիւնտէն կիտէրէք, Անը
 կիւճ իլէ կէչիպ, կիւզէլ լիմանլար տէնիլէն պիր մա-
 հալէ կէլտիք. պուլնուլ դուրպինտէ Լասայա նամ
 պիր շէհը վար իտի:
 9 Վէ խայլի գէման միւրուր էթտիքտէն սօնկրա,
 օրուճ վագթը հալա կէչմիշ օլարղընտան, արթըգ
 տէնիզ սէֆէրի մուխաթարալը օլմաղլէ, փալլօս
 10 անլէրէ նասիհաթ էտիպ, Էյ ոտէմլէր, պու տէնիլ

- սէֆերինն եալընըզ եիւքէ վէ կէմիյէ տէյիլ, պէւ-
քի քէնտի ճանլարըմըղա տախի մէշադգաթլը վէ
41 չօգ զարարըլ օլաճաղընը կէօրիւյօրըմ՝ տէտի : Ամ-
մա եիւզ պաշը կէմինն ըհիսի իլէ սահիպինէ Փաւ-
42 լօսուն սէօղլէրինտէն զիյատէ ի'թիմատ էթտի . վէ
օլ լիման գըշլամադ իչիւն միւնասիպ օլմատըղըն-
տան , էքսէրիսի օրատան տախի աշըլպ՝ Գիրիտին
Ճէնուպէ վէ զարպ ի շըմալա պագան Յինիքս լիմա-
նընա գըշլամադ իչիւն վաարլ օլտ պիլիրիզ՝ տէյիւ-
43 նատիճաթ վէրտիլէր : վէ պիր եաւաշ լօտօս էոիպ՝
մագսէտլէրինէ էրտիլէր զաննըյլէ , գալգըպ Գիրի-
44 տին գըյըսընտան կէչիյօրլար իտի : Ամմա պիր ազ-
տան սօնկրա անա գարշը էվըօգլիտօն տէնիլէն
45 պիր շէտիտ ըիւզկեար զուհուր էթմէքլէ , կէմի պիր-
տէն գափըլպ՝ օրսայա կիտէմէտիյինտէն , անը քէն-
46 տի ճալինէ պրագըպ՝ սիւրիւքլէնիյօր իտիք : վէ
Գլսուտտ նամ պիր քիւչիւք ատանըն ալթընա սը-
ղընարագ , սանտալը կիւճ իլէ զապթ էթմէյէ միւզ-
47 թէտիր օլուպ իչէրի ալտըգտան սօնկրա , Չարէլէր
գուլլանարագ՝ կէմիյի ալթընտան գուշաթտըլար .
վէ սըղա տիւշմէք գօրգուսըյլէ եէլքէնի էնտիրիպ
48 էյյլէ սիւրիւքլէնիլէր իտի : վէ շիտտէթիլի ֆուր-
թունատա պուլընտըղըմըգտան , էրթէսի կիւն եիւ-
49 քիւ տէնիզէ աթտըլար : վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ
քէնտի էլլէրիմիզ իլէ կէմինն թագըմլարընը աթ-
20 տըգ : վէ նիչէ կիւնլէր կիւնէշ եախօտ երլտըղլար
կէօրիւնմէյիպ՝ շէտիտ ֆուրթունա տախի իւզէրի-
միզէ պաամաղլէ , արթըգ նէճաթ պուլմամըղըն իւմի-
21 տի քիւլիյէն գաթ՝ օլունտու : վէ չօդտան պէրու
աճ գալմըշ օլմալարըյլէ , Փաւլօս օրթալարընտա

- 22 ասորոսպ' էյ տտէմէր , ֆիլ վադը' պէնիմ սեյլէ-
 տիյիմի տինկէյերէք , Գիրիտտէն աչըմայըպ' պու
 մէշագգաթ վէ զարարտան սալիմ օլմագըղընըզ կէ-
 23 րէք իտի : Ամմա շիմտի սիզէ նասիհատ Վէրիւրիմ
 քի' միւսթէրիհ օլունըզ , զիրա սիզտէն հիշ պիրի
 թէլէֆ օլմայըպ' անճագ կէմի Բէլէֆ օլաճագ տըր :
 24 Զիրա սահիպիմ վէ մա'պուտըմ օլտն Ալլահըն մէ-
 լէյի պու կէճէ եանըմտա տուրուպ' էյ Փապլուս ,
 Գորգմա , Գայսէրին հուզուրընտա տուրմագըղըն
 լաղըմ տըր . վէ իշթէ Ալլահ սէնին իլէ պերապեր
 կէմիտէ օլանլարըն ճիւմլէսինի սանա պաղըշլամըշ
 25 տըր' տէտի : Պունուն իչիւն , էյ տտէմէր , միւս-
 թէրիհ օլունըզ . զիրա հէման պանա սեյլէնիլտիյի
 վէճհ իւզըն վադը' օլաճագընա պէն Ալլահա ի'թի-
 26 մատ էտէրիմ . Անճագ պիր առայա տիւշմէմիզ
 լաղըմ տըր' տէտի :
 27 Վէ 'օն տէօրտիւնճիւ կէճէ օլտըգտա' Ատրիա
 տէնիզինտէ սիւրիւքլէնմէքաէ իքէն , կէճէնին եարը-
 արնտա կէմիճիլէր պիր գարայա եաղլաշտըզլարընը
 28 զանն էթտիլէր : Վէ իոքէնտիլ աթըպ եիրմի գու-
 լաճ պուլտուլար . վէ պիր ազ իլէրի վարըպ վէ թէք-
 29 րար աթըպ' օն պէշ գուլաճ պուլտուլար : Վէ գա-
 յալըզա տիւշմէք գորգուտըյլէ , գըշտան տէօրթ
 լէնկէր աթըպ' կիւնտիւզ օլմասընը արզու էթտիլէր :
 30 Վէ կէմիճիլէր կէմիտէն գաշմագ մագսէտիյլէ , պաշ-
 տան լէնկէրլէր աթմագ պէհանէսիյլէ սանտալը
 31 տէնիզէ էնտիրտիքլէրինտէ , Փապլուս եիւզ պաշըյա
 վէ 'աթքերլէրէ' էյեր պունլար կէմիտէ գալմազսա ,
 32 սիզ նէճաթ պուլալմազսընըզ' տէտի : Օլ զէման 'աա-
 քերլէր սանտալըն իփլէրինի քէսիպ անը պրագտը-

- 33 լար : Վէ սապոս օլմագ իւզրէ իբէն՝ ֆապլօս
 ճիւմլէսինէ թա՛ամ էթմէլէրինի ըրճա էտէրէք ,
 Պու կիւն օն տէօրթ կիւն տիր պէքէյիպ՝ հիչ
- 34 պիր շէյ կէմէյէրէք , աճ գալտընը . Պու էճիւ
 տէն թա՛ամ էյլէմէնիգի ըրճա էտէրիմ , զի-
 րա պու սիգին նէճաթընը իչիւն տիր . չիւնքի
 պիրինիգին պաշընտան պիր գըլ տիւշմէյէճէք տիր՝
- 35 տէտի : Վէ պէօյլէ տէյէրէք էքմէք ալըպ՝ քեսֆ-
 ֆէսինին էօնիւնտէ Ալլահա շիւքր էթտի , վէ փա-
- 36 ըէլէյիպ կէմէյէ պաշլատը : Վէ ճիւմլէսի միւսթէ-
 37 ըիհ օլուպ՝ քէզալիք թա՛ամ էթտիլէր : Վէ պիզ
 կէմիտէ ճիւմլէմիզ իքի եիւզ կէթմիշ ալթը քիշի
- 38 իտիք : Վէ թա՛ամտան տօյտըզլարընտա , պօղտա-
 յը տէնիգէ յոթարագ , կէմիյի թախֆիֆ էթտիլէր :
- 39 Վէ կիւնտիւզ օլաըգտա՝ օլ եէրի թանըմայըպ ,
 ֆուգաթ սահիլի օլտն պիր քէօրֆէզ կէօրմէլէրիյլէ ,
 էյէր միւմքին օլուրսա՝ կէմիյի օրայա սէվզ էթմէյի
- 40 միւրատ էթտիլէր : Վէ լէնկէրէրի քէսիպ տէնիպէ
 պրագտըլար . վէ տիւմէնլէրին պաղլարընը չէօղլուպ
 եէլքէնի ըիւզկեարա գալտըրարագ , սահիլէ տօղ-
- 41 ըու կիտիյօրլար ըտը : Վէ իքի թարաֆտան տէնի-
 զին գալլուշարղը պիր մահալէ տիւշիւպ՝ կէմիյի օ-
 թուրթտուլար . վէ պաշը սափլանարագ , գըմըտան-
 մագ գալըպ՝ գըչ իտէ տաղլարըն շիտտէթինտէն
- 42 տաղըլըյօր իտի : Վէ մահպուլարտան պիրի եիւ-
 զիւպ ֆիրար էթմէմէսի իչիւն , 'սաքէրլէր անլէրի
- 43 դաթլ էթմէյէ մէշվէրէթ էթտիլէր իտէ տէ , եիւզ
 պաշը ֆուլլօսու գուրթարմագ իսթէմէյլէ , անլէրի
 պու նիյէթտէն մէն՝ իլէ , եիւզմէք պիլէնլէրին էվ-
- 44 վէլա աթըլըպ գարայա չըգմալարընը , Պագիլէրի տա-

խի՝ քիմի թախթալար քիմի տէ կէմիննն պա՛ղը
փարչալարը իւզերինտէ չըգմալարընը էմր էթտի .
վէ պու վէճճէ ճիւմէսի սալիմէն գարայա չըգտըլար :

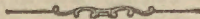
ՊԱՊ 28

- 1 Վէ սալիմէն չըգտըգլարընտա , օլ տտանըն իսմի
- 2 Մալթա իտիյինի անկլատըլար : Վէ պարպարըլար
պիզէ ֆէվզ իւլ 'ատէ միւրիւվէթ կէօսթէրտիլէր .
ղիրա եաղան եաղմուր վէ սօղուգ սէպէպինտէն ա .
- 3 Թէշ եագըպ՝ ճիւմէմիղի գապուլ էթտիլէր : Վէ
Փավլօս չօգ չալը տէվշերիպ՝ աթէշ իւզերինն գօ-
տըղընտա , սըճագտաւն պիր էնկէրէք չըգըպ՝ անըն
- 4 էլիննէ եափըլտը : Վէ պարպարըլար ճանափարը անըն
էլինտէն սարգըլմըշ կէօրտիւքլէրինտէ , պիրի պի-
րիննէ՝ Պու տտէմ էլպէթտէ գաթիլ օլմալը տըր քի
տէնիզտէն գուրթուլտու իսէ տէ , 'ատալէթ անը
- 5 եաշամաղա պրագմատը՝ տէրլէր իտի : Օլ տախի
ճանափարը աթէշէ սիլքիպ՝ պիր զարար կէօրմէտի :
- 6 Անլէր անըն շիշէճէյիննէ վէ եախօտ անսըղըն էօրիւ
տիւլէճէյիննէ պէքլէտիլէր իսէ տէ , պիր չօգ պէք-
լէտիքտէն սօնկրա՝ անա պիր զարար օլմատըղընը
կէօրտիւքլէրինտէ , զաննլարընտան տէօնիւպ՝ իւհճ
- 7 տըր՝ տէտիլէր : Վէ տտանըն պէօյիւյիւ պուլունան
Փօպլիօս նամ քիմէսնէնին օլ ճիվարլարտա չիֆթ-
լիքլէրի պուլունմաղլէ՝ պիզի գապուլ էտիպ իւչ
- 8 կիւն միւրիւվէթլէ միւսաֆիր էյլէտի : Վէ վադը՝
օլտու քի Փօպլիօստէն փէտէրի ճիւմմա իլէ գունլը
իսճալէ թութուլարագ՝ եաթմագտա իքէն , Փավ-
լօս եանընա վարըպ՝ տու'ա էտէրէք , էլլէրինի անըն

- 9 Իւզէրինէ վազ՝ իլէ անա շիֆա վերտի : Վէ՛ պու
վազա՛ննն իւզէրինէ ատատա պուլունան սաիր
խասթալար տախի կելիպ շիֆա պուլուրլար բար :
- 10 Անլէր տախի պիզէ զեյատեսիյլէ իբրամ էթտիլէր ,
վէ կիտէճէյիմիզ վազըթ լէվազըմաթըմըզը թէտա-
րիք էթտիլէր :
- 11 Վէ իւչ այ սոնկրա՝ օլ ատատա դըշլամըշ վէ
'ալամէթի Տիօսքուրի օլտն Խաքէնտլըիյէլի պիր կէ-
- 12 մի իլէ աչըլարգ : Վէ Սիրագուսայա վասըլ օլուպ՝
- 13 իւչ կիւն գալարգ : Օրատան տախի տօլաշարագ ,
Բէճիումա վասըլ օլուպ՝ պիր կիւն սոնկրա լօտօս էս-
- 14 մէյիլէ , իքինճի կիւն Փութիօլիյէ կէլտիք : Վէ օ-
րատա պա՛զը պիրատերլէր պուլարգ . անլէր տախի
եանլարընտա եէտի կիւն գալմագըղըմըզը ըիճա էթ-
- 15 տիլէր . վէ պէշյէճէ Բօմայա կէլտիք : Օրատան տա-
խի պիրատերլէր խապէբիմիզի ակըղլարընտա , պի-
զի խթիգպալ իչիւն թա Ափիիօս փաղարընա վէ
իւչ խանլարա տէկին չըդարլար . վէ Փավլօս անլէ-
րի կէօրտիյիւնտէ , Ալլահա շիւքը էտիպ՝ քէսպի
ճէսարէթ էյլէտի :
- 16 Վէ Բօմայա կէլտիյիմիզտէ , եիւզ պաշը մահ-
պուսլարը սերտարա թէսլիմ էթտի , Փավլօս իսէ
քէնտինի ճըֆզ էտէն 'ասքէր իլէ պըրճա իդամէթ
- 17 էթմէյէ ըուխաթ վէրիլտի : Վէ վազը՝ օլուա քի
իւչ կիւն սոնկրա , Փավլօս Եէհուտիլէրին միւլթէ-
պէրանընր տա՛վէթ էյլէտի . վէ անլէր ճէմ՝ օլտըգ-
տա անլէրէ՝ Էյ պիրատերլէր , պէն գալմա եախօտ
էճուատըմըզըն պլինլէրինէ մուխալիֆ պիր շէյ էթ-
մէմիշ օլտըղմ հալտէ , Երուշալիմտէն Բօմալըլա-
- 18 ընն էլլէրինէ մահպուսէն թէսլիմ՝ օլունտըմ : Պուն-

- լոր տախի պէնի իսթինթագ էտիպ՝ պէնտէ գաթլէ
միւթաճագգ հիչ պիր սէպէպ պուլընմաւորընա
19 մէպնի սալը վերմէք իսթէտիլէր : Լաքին Եհհաւա-
լէր մոսխալէֆէթ էթտիլէրինտէ , հէր նէ գաւաւոր
միլլէթիմին 'սալէհինտէ շէքեպէթ էտէճէք պիր շէ-
յիմ եօղ իտի իսէ տէ, Գոյսէրէ ըէֆ'ի տա'վա էթ.
20 մէյէ մէճպուր օլտըմ : Իմտի պու սէպէպէ մէպնի
կէօրիւշիպ՝ սէջլէշմէք մէրամըյլէ սիգի տա'վէթ
էթտիմ. զիրա Խորայէլին իւմիտի իչիւն պու զէնճիր
21 իլէ պաղըյլմ՝ տէտի : Անլէր տախի անա՝ Պիլ սէնին
հագգընտա նէ Եհհաւալէտէն մէքթուպ ալտըգ , նէ
տէ պիրատէրլէրտէն պիրի կէլիպ՝ սէնին հագգընտա
պիր քէօթիւ նէսնէ իխպար էթմիշ եա սէյլէմիշ տիր :
22 Լաքին նէ էֆքեարտա օլտըղընը սէնտէն իշիթմէք
իսթէրիլ . զիրա հէր եէրտէ պու Ֆըրգայա մուխա-
լէֆէթ էտիլտիյի մա'լիւմիւմիւղ տիր՝ տէտիլէր :
23 Վէ անա պիր կիւն թա'եին էտիպ չօգ քիմնէլէր
եանընա մէսքէնինէ կէլտիլէր , վէ սապահտան ախ-
շամա գաւաւոր Մուսանըն թէվրաթը իլէ ֆէյլամ
պէրլէրտէն Յիսուսա միւթէ'ալլիգ նէսնէլէր հագ-
գընտա անլէրի իլլամ էտիպ , մէլէքիւթ Ուլլահա
տաիր շէհատէթ էտէրէք՝ անը պէյան էտէր իտի :
24 Վէ սէյլէնիլէն շէյլէրէ պա'ղըլարը ինանըպ պա' .
25 զըլարը ինանմաւորլար : Վէ պիրի պիրի իլէ իթթի-
ֆագ էթմէյիպ՝ տաղըլմագ իւղըէ իքէն , փալլօս
պիր սէօղ սէյլէտի , եա'նի Բուհ իւլ Գուսա ի-
շա'եա փէյլամպէրին վաւըթտալէ էճատաւըլպա
26 իթթապէն՝ Պու գալմա կիթ , վէ տէ քի՝ իշիթ-
մէքլէ իշիտէճէքսինիլ , ամա անկլամայաճագսը-
նըլ , վէ պագարագ պագաճագսընըլ , ամա կէօր-

- 27 մէյէճէքսինիզ : Զերա պու գալմըն գալպի զալիզ
օլուպ՝ գուլագլարը իլէ աղըրճա իշիտիլէր , վէ կէօզ-
լէրինի տախի գափատըլար , օլմայա քի կէօզլէրի
իլէ կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարը իլէ իշիտէրէք , գալ-
պէն ֆէհմ' իլէ բիւճու' էտէլէր , պէն տախի անլէ-
- 28 բէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէյերէք էյի պույուրտու : Իմ
տի սիզէ մա'լիւմ օլուռն քի՝ Ալլահըն խէլասը թաի-
ֆէլէրէ իրսալ օլունտու . անլէր տախի տինկլէյէ-
- 29 ճէքլէր տիր : Վէ պու շէյլէրի սէջլէտիքտէն սօնկ-
րա Եէհուտիլէր պիրի պիրի իլէ չօգ միւպահէսէ է-
տէրէք կիթտիլէր :
- 30 Վէ փալլօս իսթիճար էթտիյի խանէտէ թէմամ
իքի սէնէ իգամէթ էտէրէք , Էանընա կէլէնլէրին
- 31 ճիւմլէսինի գապուլ պիրլէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը վա'զ
էտէրէք , Բապպ Յիսուս ֆրիստոսա միւթէ'ալլիգ
նէսնէլէրի պիլա մանի' վէ քէմալ ը ճէսարէթլէ թա'-
լիմ էտէր իտի :

ՓԱՎԼՈՍ ԲԵՍՈՒԼՈՒՆ

ՐՕՄԱԼԸԼԱՐԱ

ՐԷՍՍԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Փաւլոս Յիսուս Քրիստոսուն գուլու, բէսուլ օլմագ
2 իւզրէ տա'վէթ՝ վէ Ալլահն պէշարէթինէ թախսիս
3 օլունմուշ օլուպ, ՕԼ Պէշարէթի քի ճէսէտ ճիհէ-
թիյլէ Տաուտ նէսլինտէն օլուպ՝ գուտսիյէթ Բու-
հու ճիհէթիյլէ էմլաթաան պիլ գըյամ գուվլէթ-
լէ իպնուլլահ պէյան օլունան քէնտի Օղլու Բապ-
4 պըմըջ Յիսուս Քրիստոս հազգընտա, Ալլահ մու-
գատտէս Քիթապլարտա փէյդամպէրլէրի վասըթա-
5 սըյլէ մուգատտէմա վա'տ էյլէմիշ տիր. Արալա-
րընտա Յիսուս Քրիստոսուն տա'վէթ օլունանլարը
6 պուլընտըզընըզ ճէյի' միլլէթլէր միյանէսինտէ իս-
յի իչլին իմանա իթա'աթ օլունմագ իւզրէ, անըն
7 թարաֆընտան 'ինսյէթ վէ բէսալէթ ալտըզ. Սիզ
Ալլահն Բոմատա պուլունան պիլճիւմլէ սէվկիլիւ-
լէր վէ մուգատտէս օլմագ իւզրէ տա'վէթ օլունան-
լարա՝ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապա Յիսուս Քրիստոս
թարաֆընտան 'ինսյէթ վէ սէլամէթ օլուն :

- 8 Էվփէլա ճիւղէնիւ իչիւն Յիսուս Քրիստոսուն վասըթասըյլէ Ալլահըմա շիւքը Էտէրիմ քի իմա-
- 9 նընըզ պիւթիւն տիւնեայա շայը՝ օլմուշ տըր . Ձի-
րա Օլլընըն պէշարէթինտէ բուհոււմ իլէ իւրամէթ
- 10 Էթտիյիմ Ալլահ պանա շահիտ տիր քի՝ Ալլահըն իրատէթիյլէ 'ազըլլէթ թարաֆընըզա կէլմէքլի-
յիմ միւեսսէր օլա տէյիւ տաիմա տու'ալարըմտա
- նիյազ Էտիպ' սիյի Ֆէրաղաթ Էթմէյէրէք Էատ Է-
- 11 տէրիմ . Ձիւն քի սիզի կէօրմէյէ իշթիյազըմ վար ,
թա քի սէպաթընըզ իչիւն սիզի պիր մէվճիպէ Ի
- 12 բուհանիյէյէ նաիլ Էտէյիմ , Եա'նի սիզին վէ պէ-
նիմ օլուպ Էքթտիկէրիմիզտէ պուլունան իման իլէ
- 13 սիզինլէ պէրապէր միւթէսէլլի օլայլմ : Լաքին , Էյ
պիրատէրլէր , շիմտիյէտէք մէն՝ օլունտըմ իսէ տէ ,
- սաիր թաիֆէլէրին արտաընտա օլտըզը կիպի , սի-
զին արանըզտա տաիի պիր մահսուլմ օլմազ
- իւզըլէ՝ թարաֆընըզա կէլմէյէ տէֆ'աթլէ միւրատ
- 14 Էյլէտիյիմի պիլմէմէնիզի իսթէմէմ : Պէն Եունա-
նիլէրէ վէ պարպարլարա , 'ալիմլէրէ վէ ճահիլլէրէ
- 15 պօրճու իմ : Քէզալլէք Էլիմաէն կէլտիյի գատար սի-
զէ՝ Էա'նի Բօմասա պուլընանլարա տաիի պէշա-
- 16 րէթի թէպշիր Էթմէք իչիւն հազըր իմ : Ձիւն քի
[Քրիստոսուն] պէշարէթինտէն տօլայը ութտանմամ ,
- զիրա հէր իման կէթիւրէնէ , Էվփէլա Եէհուտիյէ
հէմ աէ Եունանիյէ խէլաս իչիւն Ալլահըն գուվ-
- 17 վէթի տիր : Ձիրա անըն վասըթասըյլէ իմանտան
օլան Ալլահըն Էհհ-ր Էյլէրէյի սալահ իման իչիւն
- միւնքէշիֆ տիր , նիթէքիմ՝ Սալիհ իման իլէ Էա-
շայաճազ տըր՝ տէյիւ մուհարրէր տիր :
- 18 Ձիրա Ալլահըն զաղապը՝ հագիգաթը հագգսըզ-

- լըդ ին թեվգիֆ էտեն ատեմլերին հէր Ֆըսգը վէ
 հադգորդըղը իւղէրինէ սէմատեն միւնքէշիֆ օլուր :
- 19 Զիրա Ալլահն հադգընտա պիլինմէսի միւմքին օ.
 լան շէյլէր անլէրտէ զահիր տիր . չիւնքի Ալլահ
- 20 անլէրէ իզհար էյլէմիշ տիր : Զիրա անլն սըֆաթը
 զայրի մէշնուտէսի , եա'նի գուտրէթ ի էպէտիյէսի
 վէ Ուլուհիյէթի , խըլգաթը 'ալէմտէն պէրու մէս-
 նու'աթըյլէ տէրք օլունմալարը իլէ աշիքետարէ կէօ-
 բիւնիւր , շէյլէ քի անլէր մա'զուր օլամազլար :
- 21 Զիւնքի Ալլահը պիլտիքլէրի հալտէ , Ալլահա վա.
 ճիպ օլան մէճտ ու շիւքրիւ էթմէյիպ , անճադ քէն-
 տի էֆքետարլէրինտէ պէթալէթէ տիւչար օլարադ :
- 22 Ֆէհմիդ գալպլէրի գարարտը : 'Ալիմ իզ' տերլէր
- 23 իքէն ահմադ օլտուլար . Վէ զէվալտան միւնէզզէհ
 օլան Ալլահն ճէլալինի զէվալ պուլուն ինսուն վէ
 գուշար վէ չարփա վէ հաշէրաթ սուրէթինին միւ-
- 24 շապէհէթինէ թէպտիլ էթտիլէր : Պու էճիլտէն
 Ալլահ տախի անլէրի' գալպլէրինին շէհվէթլէրիյլէ
 ճէսէտլէրինի պէյնլէրինտէ բէզիլ էթմէք իչիւն :
- 25 Նափաքլիյէ թէսլիմ էյլէտի : Անլէր քի Ալլահն
 հադիգաթընը եալանա թէպտիլ էտէրէք , մախլու-
 դա իալիգտէն զիյատէ իհթիրամ վէ 'իպատէթ
 էթտիլէր . Օ իլ էլ էպէտ միւպարէք տիր : Ամին :
- 26 Պու սէպէպտէն Ալլահ անլէրի գապիհ հալէտլէրէ
 թէսլիմ էյլէտի . զիրա անլէրին նիսասը տախի թա-
 պի'ի օլան իաթի'մալը թապի'աթա մուխալիֆ օլա-
- 27 նա թէպտիլ էթտիլէր : Քէզալիք էրքէքլէր տախի
 նիսանլն թապի'ի օլան իաթի'մալընը թէրքլէ' քէնտի
 շէհվէթլէրինտէ պիրի պիրի իլէ գըզըզլու' էրքէք էր-
 քէք իլէ ֆահշիյաթ իշլէյերէք , նէֆսլէրինտէ քէնտի

- զէլալէթէրինէ լայրգ օլան ճէզայա նաիլ օլտըլար :
- 28 Վէ մա'րիֆէթէրինտէ Ալլահըն պուլընմասընը մազպուլ թուլթմալըզլարընտան , Ալլահ տաիլի Լա-
յըգ օլմայան շէյէրի իշլէմէք իւզըէ' անլէրի նա-
- 29 մազպուլ զիհնէ թէսլիմ էյլէտի . Շէյլէ քի անլէր
հէր տիւրլիւ հազգսըզլըգտան , զինա վէ քէթիլիւ-
լիւք վէ թամա' վէ շէրարէթտէն տօլու վէ հասէտ
վէ գաթիլ վէ նիզա' վէ հիլէ վէ քէսլէք իլէ մէմու-
- 30 օլուպ' Ղամմաղ , զըյպէթ էտիճի , Ալլահա պուլղ
էտիճի , շէթմ էտիճի , մաղըուր , միւֆթէիսիւր , միւ-
- 31 ճիտի շէրը , վալիտէյնէ իթա'աթսըզ , Ֆէհմիղ ,
նազը ը 'ահա էտէնլէր , մէվէտտէթսիղ , միւսա-
լահա գապուլ էթմէյէնլէր , մերհամէթսիղ օլա-
- 32 բադ , Պու միսիլլիւ շէյլէրի իշլէյէնլէրէն էօլիմէ
միւսթահադգ օլտըղլարը հազգընտա օլան հիւքմ'
Ուլլահը պիլտիլէրի հալտէ պու շէյլէրի քէնտիլէր
իշլէտիքտէն պաշգա , պէօլլէ էտէնլէրէ տաիլի ըիզա
վէրիլլէր :

ՊԱՊ 2

- 1 Պինտէն 'ալէյհ , էյ հիւքմ էտէն տտէմ , հէր քիմ'
իսէն , մա'ղուր օլամաղսըն . չիւնքի զայրիյէ հիւքմ'
էթտիյին շէյտէ քէնտի 'ալէյհինէ հիւքմ' էթմիշ
օլուրսըն . զիւրա սէն քի հիւքմ էտիյօրսըն' հէման
- 2 օլ շէյլէրի իշլէրսին : Ամմա պու միսիլլիւ շէյլէրի
իշլէյէնլէրէն 'ալէյհինէ Ալլահըն հիւքմիւ հադի-
- 3 գաթ իւզըէ իտիյինի պիլիլիղ : էյ պու միսիլլիւ
շէյլէրի իշլէյէնլէր 'ալէյհինտէ հիւքմ էտիպ տէ
հէման օ շէյլէրի իշլէյէն տտէմ , զանն էտէ'օր մի

- սին քի սէն Ալլահն հիւքմիւնտէն դուրթուլաճադ-
 4 օրն : Վէ եախօտ Ալլահն լութֆը սահա մուճիպ ի
 թէվպէ օլաըղընը պիլմէյերէք՝ անըն քէմալ ի լութֆ
 վէ սապր վէ թէհամմիւլիւնի թահգի^ր մի էտէր-
 5 սին : Վէ լաքին սէնին 'ինատըն վէ թէվպէ էթմէղ
 դալպին իլէ զազապըն վէ Ալլահն 'ատալէթլի հիւք-
 միւ զուհուրընըն կիւնիւ իչիւն քէնտինէ զազապ
 6 ճէմ՝ էտէրսին : Զիրա օ հէր քէսէ 'ամէլլէրինէ կէօ-
 7 բէ միւճազաթ էտիպ, ետ'նի էյի 'ամէլլէրտէ սապր
 ու տէվամ իլէ մէճա ու 'իզզէթ վէ լայէմուլթըղա
 թալիպ օլանլարա հայաթ ը էպէտիյէ վէրէճէք .
 8 Ամմա միւնաղա'ա էտիպ՝ հազիզաթա իթա'աթ
 էթմէյերէք, հազգսըղըղա միւթի՝ օլանլարա խըշմ
 9 ու զազապ օլաճադ տըր : Շէրր իշլէյէն հէր պիր
 ատէմէ, էվվէլա Եէհուտիյէ հէմ տէ Եոււնանիյէ ,
 10 մէշազգաթ վէ միւզայադա . Ամմա խայր իշլէյէն հէր
 քիմնէյէ, էվվէլա Եէհուտիյէ հէմ տէ Եոււնանիյէ ,
 11 մէճա ու 'իզզէթ վէ սէլամէթ օլաճադ տըր : Զիւն-
 12 քի 'ինտ Ալլահ բի'այէթ ի խաթր Եօգ տըր : Զի-
 բա պիլա շէրի'աթ կիւնահ իշլէյէնլէր պիլա շէրի-
 'աթ տախի հէլաք օլաճադլար , վէ շէրի'աթ թահ-
 13 թընաա կիւնահ իշլէյէնլէր , Ալլահն Յիսուս Բրիս-
 տոս վասըթասըլլէ պէշարէթիմէ կէօրէ ատէմլէ-
 բին սըրրլարընտ հիւքմ էտէճէյի կիւնտէ , շէրի'աթ
 14 վասըթասըլլէ հիւքմ օլունաճադլար տըր : Զիրա
 շէրի'աթը իշիտէնլէր 'ինտ Ալլահ սալիհ տէյիլլէր ,
 անճադ շէրի'աթը իճրա էտէնլէր թէպրիր օլունա-
 15 ճադլար տըր : Զիւնքի շէրի'աթը օլմայան թաիֆէ-
 լէր թապի'աթլէ շէրի'աթ միւճիպինճէ 'ամէլ էթ-
 տիքլէրի թադտիրտէ, անլէրին շէրի'աթը օլմամաղ-

- լէ, քէնտիկերի քէնտիկերինէ շէրի'աթ օլարագ, 16
 Զաւորէրինին շէհատէթի վէ էֆքեարլարընըն կեահ
 թա'ղիւր կեահ ի'թիզարլէ շէրի'աթըն էսէրինի
 քէնտի գալլէրինտէ մուհարրէր կէօթէրլէր : 17
 Իշթէ սէն Եէհուտի թէսմիյէ օլունուպ' շէրի'ա-
 թա իսթինատ էտէրէք' Ալլահ իյէ իֆթիխար է- 18
 տէրսին . վէ շէրի'աթլէ թա'լիմ օլունաղընտան
 իրատէթինի տախի պիլիպ' մուխթէլիֆ շէյլէրի թէմ՝ 19
 Եիզ էտէրսին . վէ քէօրլէրին գըլաղուզը, վէ գա- 20
 ռոնլըգտա օլանլարըն նուրը, ճահլլէրին մու'ալ-
 լիմի վէ էթֆալըն խօծաւը պէն իմ, վէ շէրի'աթտա 21
 ի'թիգատընտա սըն, իմտի, էյ զայրիյէ թա'լիմ է-
 տէն, քէնտինէ թա'լիմ էթմէ'զ մի սին . էյ սըր-
 գաթ էթմէմէյի վա'զ էտէն, սըրգաթ էտէ'օր մի 22
 սին . էյ Զինա էթմէ' տէյէն, քէնտին զինա է-
 տէ'օր մի սին . էյ փութլարտան նէֆրէթ էտէն,
 ումուրը մուգատտէսէյէ նագղը հիւրմէթ էտէ'օր 23
 մի սին : Սէն շէրի'աթ իլէ իֆթիխար էտէն, շէրի-
 'աթը թէճաւլուզ էթմէքլէ Ալլահը թահգի'օր մի է- 24
 տէրսին : Զիրա մուհարրէր օլարղը իւզրէ սիզին
 սէպէպինիզտէն թաիֆէլէրին արասընտա Ալլահըն
 իսմինէ քիւֆր օլունուր : 25
 Իմտի էյէր շէրի'աթա կէօրէ 'ամէլ էտէրսէն,
 խիթան ֆաիտէ էտէր, ամմա էյէր շէրի'աթը միւ-
 թէճաւլիզ իսէն, խիթանըն խիթանսըզլըգ օլմուշ 26
 օլուր, իմտի էյէր մախթուն օլմայան տտէմ շէրի-
 'աթըն ոհքեամընը հըֆզ էտէրսէ, անըն խիթան- 27
 սըլլըղը խիթան 'ատտ օլունմա'զ մը . վէ թապի'ի
 օլան խիթանսըզլըգ շէրի'աթը իճրա էթտիյի թագ-

- տիրտէ , քիթապ վէ խիթանըն վար իքէն շէրի'տըը
 28 թէճալուղ էտէր իսէն' սէնի հիւքմ' էթմէ՞ղ մի Զի
 րա զահիրէն Եէհա-դէ օլան' Եէհուտի տէյիլ տիր .
 վէ զահիրէն ճէսէտտէ օլան Իիւան խիթան տէյիլ
 29 տիր . Անճագ Եէհուտի պաթընէն օլան տըր . վէ
 խիթան տախի րէսմէն օլմայըպ' րուհ իլէ օլան դալպ
 խիթանը տըր , վէ տնըն մէտհի ինսանտան տէյիլ ,
 անճագ Ալլահտան տըր :

ՊԱՊ 3

- 1 Իմտի Եէհուտինին Ֆաղիլէթի նէ՞ տիր . եախօտ
 2 խիթանըն Ֆախտէօի նէ՞ տիր : Հէր վէճհլէ չօգ տըր .
 խուսուսա Ալլահըն քէլամլարը անլէրէ էմանէթ օ .
 3 լունտու : Զիրա էյէր պա'ղըլարը իման էթմէտիլէր
 իսէ , նէ՞ օլուր , անլէրին իման էթմէմէլէրի Ալլա .
 4 հըն սատագաթընը իպթա'լ մը էտէճէք տիր : Հա' .
 շա . լաքին Ալլահ հագգ օլուպ' հէր ատէմ' եալան .
 ճը օլու'ն , նիթէքիմ' Սեօղլէրինտէ 'ատիլ , վէ մու .
 հաքէմէնտէ զալիպ օլա'րն' տէյիլ մէ'թուր տըր :
 5 Վէ լաքին էյէր պիզիմ' հագգաղըղըլմըլ Ալլահըն
 'ատալէթինի իզհար էտէրսէ , նէ՞ տէյէլիմ . ճէզա
 վէրէն Ալլահ հագգաղ'ըլ մը տըր . (ինսանճա սէյլէյօ .
 6 րմ') . Հա'շա . պէյլէ օլաա' Ալլահ 'ալէմէ հա'սըլ
 7 հիւքմ' էտէճէք տիր : Զիրա էյէր հագգիգաթ Ուլ
 լահ պէնիմ' եալանըմ' վաարթա'սըլլէ քէնտի 'իզղէ .
 թի իչիւն իզտիյատ պուլտու իսէ , արթըգ պէն
 նի'չիւն կիւնահքեար կիպի հիւքմ' օլունույօրմ' .
 8 Վէ Շէրր իչէյէլիմ' քի խսյը կէլէ' նի'չիւն տէմէ .
 յէլիմ' . նիճէ քի պէյլէ տէմիչիղ տէյիլ պա'ղը-

լար Թարաֆընտան զէմմ օլունույօրըզ . պունլարըն
հիւքմիւ հազգ տըր :

- 9 Իմտի նէ^օ Դէյէլէմ . Ֆազիլէթիմիզ վա^օր մը . սս-
լա եօգ տըր . զերա հէմ Եէհուտիլէրի հէմ տէ Եու-
նանիլէրի՝ ձիւմլէսի կիւնաս ալթընտա տըր՝ տէյիւ
- 10 պալատէ իթթիհամ էյլէտիք . Նիթէքիմ՝ Պիր սա-
- 11 լիհ եօգ , պիր պիլէ եօգ տըր . Ֆէհմ էտէն եօգ ,
- 12 Ալլահը արոյսան եօգ տըր . ձիւմլէսի զէլալէթէ տիւ-
- 13 շիւպ ճէմ'ան Ֆասիտ օլտուլար . Խայր իշլէյէն եօգ
- 14 տըր , պիր քիշի պիլէ եօգ տըր : Պօղաղլարը աչքզ
- 15 գապը տըր . տիլլէրի իլէ հիլէ էտիպ՝ տուտագլարը
- 16 ալթընտա սաղըր երլանլար զէհիրի վար տըր . Ա-
- 17 ղըզլարը լա'նէթ վէ մերարէթ իլէ աօլու տըր . Ա-
- 18 յազլարը դան տէօքմէյէ սէրի՝ տիր . Թարիզլէրին-
- 19 տէ Խարապիլէթ վէ մէշազգաթ պուլունուպ , Ալլա-
- 20 մէթ Թարիգինի պիլմէտիլէր . Կէօզլէրի էօնիւնտէ
- 21 Ալլահ գօրդուսու եօգ տըր՝ աէյիւ մէսթուր տըր :
- 22 Լաքին պիլլէրիզ քի շէրի'աթ հէր պույուրտըզընը
- 23 շէրի'աթ Թահթընտա պուլունանլարա պույուրուր ,
- Թա քի հէր աղըզ գափանըպ՝ ճիւմլէ 'ալէմ Ալլա-
- հըն հուզուրընտա սուչլու օլա : Զիրա անըն հու-
- զուրընտա 'ամալ ի շէրի'աթ իլէ հիչ պիր պէշէր
- Թէպրիը օլունմազ . չիւնքի շէրի'աթ վասըթասըյլէ
- կիւնասը պիլմէք օլուր :
- Լաքին շիմտի շէրի'աթտան վէ փէյղամպէրլէրտէն
- շէհատէթ օլունարագ , Ալլահըն Թէպրիըի՝ Եա'նի
- Զիսուս Գրիտոսս օլան իման վասըթասըյլէ Ալլա-
- հըն Թէպրիըի՝ իման էտէնլէրին ճիւմլէսի իշիւն վէ
- ճիւմլէսի իւզէրինէ 'պիլա շէրի'աթ իյհար օլուն-
- տու . չիւնքի Ֆարգ եօգ տըր : Զիրա ճիւմլէսի կիւ-

- նա՛հ իշէյիպ՝ Ալլահըն՝ իզգէթինտէն մահրում գալ-
- 24 մալարըյլէ , Գրիստոս Յիսուստա օլան ֆիտիյէնին վաարթասըյլէ անըն լուծֆընտան մէճճանէն թէպ-
- 25 ըիր օլունուրլար : Գի Ալլահըն թէհամմիւլիւ վազ- թընտա ապրդա իշէնիւմիշ կիւնահլարտան սարֆը նազար էթմէսիյլէ , քէնտի 'ատալէթինի պէյան
- 26 իշիւն , Եա'նի շիմտիքի զէմանտէ քէնտի 'ատալէ- թինի պէյան իշիւն , Ալլահ անը գանընա օլան ի- մանըն վաարթասըյլէ քէֆարէթ տէյիւ իվհար էյ- լէտի . թա քի քէնտիսի 'ատիլ օլուպ՝ Յիսուսա ի-
- 27 ման կէթիրէնի թէպրիր էտէ : Իմտի իֆթիխար նէօրէտէ տիր . իպթալ օլունտու . հա'նկը գա'իտէ վաարթասըյլէ . գա'իտէ ի ա'մա^օ վաարթասըյլէ մի-
- 28 խայր , անճադ գա'իտէ ի իման վաարթասըյլէ : Իմ տի գարար գըլարըզ քի՝ տտէմ ա'մալ ի շէրի'աթ օլմոգարզըն իման վաարթասըյլէ թէպրիր օլունուր :
- 29 Վէ ետխօտ Ալլահ եալընըզ Եէհուտիլէրի^օն Ալլահը մը , վէ թաիֆէլէրին տաիի տէյի^օլ մի տիր . պէլի ,
- 30 քէզալէք թաիֆէլէրին տիր : Չիւնքի խիթանը իման իլէ , վէ խիթանըզըզը իման վաարթասըյլէ թէպ-
- 31 ըրիր էտէն Ալլահ պիր տիր : Իմտի իման վաարթա- սըյլէ շէրի'աթը իպթալ էտէօրմիյիզ . հա'շա , ան- ճադ շէրի'աթը սապիթ գըլարըզ :

ՊԱՊ 4

- 1 Իմտի ֆէտէրիմիզ Իպրահիմ ճէսէտ ճիհէթիյլէ
- 2 նէօ պուլտու՝ տէյէլիմ : Զիրա էյեր Իպրահիմ ա' մալ իլէ թէպրիր օլունտու իսէ , ֆախըր օլուր . լա-
- 3 քին 'ինտ Ալլահ տէյիլ տիր : Զիրա քիթապ նէօ

- պոռնուրուր . Վէ Իպրասիմ Ալլահա՛ իման էթտի ,
 4 վէ պու անա սալահ 'ատտ օլունտու : Ամմա իշէ-
 յէնէ իւճրէթ 'ինսյէթ թարիգիլէ տէյիլ , անճագ
 5 պօրճ թարիգիլէ սայլըր . Լաքին իշէմէյիպ , ֆա-
 գաթ ֆառըր թէպրիր էտէնէ իման կէթիրէնին ի-
 6 մանը քէնտիսինէ սալահ 'ատտ օլունտու : Նիթէ-
 քիմ Տաուտ տախի՝ Ալլահն պիլա 'ամէլ սալիհ
 'ատտ էլլէտիյի ատէմին միւպարէքլիյինի զէքր էտէ-
 7 րէք , Նէ՛ միւպարէք տիր շօլ ատէմէր քի՝ 'իսէանլա-
 րը 'աֆիլ օլունմուշ վէ կիւնահլարը սէթր օլունմուշ
 8 տըր : Նէ՛ միւպարէք տիր շօլ ատէմ՝ քի Րապպ տ-
 9 նա կիւնահ սայմազ՝ տէտի : Իմտի պու միւպարէք-
 լիք խիթո՞ն իւղէրինէ մի , վէ եախօտ քէզալիք
 խիթանսըղըզ իւղէրինէ՞ մի օլուր . զիրա Իպրահի-
 10 մէ իման սալահ 'ատտ օլունտու՝ տէրիզ : Էօյլէ իսէ
 նէ՞ վէճ՝ իլէ 'ատտ օլունտու . մախթո՞ւն մը , վէ
 եախօտ զայրի մախթուն օլտըրը հալտէ մի . մախ-
 թուն տէյիլ , ֆագաթ զայրի մախթուն օլտըրը հալ-
 11 տէ 'ադդ օլունտու : Վէ զայրի մախթուն օլտըրը
 հալտէ օլուն իմանընըն սալահը միւհրիւ օլմագ իւղ-
 րէ իշարէթ ի խիթանը ալտը . թա քի անլէրէ քէ-
 զալիք սալահ 'ատտ օլունմագ իւղրէ , զայրի մախ-
 թուն օլուպ տա՝ իման էտէնլէրին ճիւմլէսինին փէ-
 12 տէրի օլա . Վէ եալընըզ մախթուն օլանլարա տէ-
 յիլ , անճագ փէտէրիմիզ Իպրահիմին զայրի մախ-
 թուն օլտըրը հալտէ օլուն իմանընըն իղլէրինաէ սիւ-
 13 լուք էտէնլէրէ տախի փիր ի խիթան օլա , Զիրա
 Իպրահիմէ եախօտ նէսլինէ տիւնեանըն վարիսի օլ-
 մագլըզ վա՛տը շէրի՛աթ վասիթասըյլէ տէյիլ ,
 14 ամմա իման սալահը վասըթասըյլէ վէրիլտի : Զի-

- բա էյէր էհլ ի շէրի'աթ օլանլար վորիպէր իսէ , ի-
 45 ման ֆաիաէսիդ վէ վա'տ լազլ օլմուշ օլուր : Զի-
 բա շէրի'աթ մուճիպ ի զազապ տըր , չիւնքի շէրի'աթ
 գուլընմատըղը եէրտէ թէճազուզ տախի եօգ տըր :
 46 Պուշա պինաէն լուծֆ իլէ օլմագ իւզըլէ իմանտան
 տըր , թա քի վա'տ պիւծիւն նէսլէ՝ եալընըլ
 շէրի'աթտան օլանլարա տէյիլ , անճագ իպրահի-
 մին իմանընտան օլանլարա տախի սապիթ օլա :
 47 Վէ՝ Սէնի չօգ թաիֆէյէրէ ֆէտէր թա'եին էյլէ-
 տիմ՝ աէյիւ մէթուր օլտըղը իւզըլէ , օ քէնտի-
 նին իման կէթիրտիյի , եա'նի էմվաթը իհեա է-
 տէն վէ մէվճուտ օլմայան շէյլէրի մէվճուտ կիպի
 չազըրան Ալլահն հուզուրընտա , ճիւմէմիզին վէ-
 48 աէրի տիր : Օլ տախի՝ Սէնին նէսլին պէցլէ օլա-
 ճագ տըր՝ տէյիւ պույուրուլան քէլլամա կէօրէ չօգ
 միլլէթլէրին փէտէրի օլաճաղընա իւմիտին խիլա-
 49 ֆընտա իւմիտ իլէ իման էյլէտի : Վէ իմանտա
 զա'իֆլէնմէյիպ՝ թագըիպէն էիւզ եաշընտա իըլն
 քէնտի ճէսէտինին արթըգ մէվթա կիպի պալընտը-
 դընա , Սարանըն տախի րահմինին մէվթա կիպի Բէ-
 20 սըղընա տիգգաթ էթմէտի . Վէ ի'թիգգատաըզլըդ-
 լէ Ալլահն վա'տընտա շիւպհէ էթմէյիպ՝ խուսու-
 տա Ալլահա համտ ետէրէք , իմանտա գուզվէթլէ-
 21 նիպ՝ Վա'տ էթտիյինին իճրասընա տախի գատիր
 22 իտիյինէ թէեագգիւն էթտի : Պաւ էճիլտէն անա
 սալահ 'ատտ օլունտու :
 23 Վէ անա 'ատտ օլընաըղը եալընըլ անըն իչիւն
 24 եազըլմատը , Լաքին պիզիմ իչիւն տախի , եա'նի
 Բապըմըլ Յիսուսու էմվաթտան իհեա էտէնէ ի-
 25 ման էտէնլէր իչիւն 'ատտ օլունաճագ տըր : Օլ

տախի խաթալարմըդ իչին էլէ վէրիլիպ՝ պիղիմ՝
Թէպրիրիմիզ իչին իճեա օլունտու :

ՊԱՊ 5

- 1 Իմաի պիզ իման իլէ Թէպրիր օլունմուշ օլմաղէ ,
Բոպպըմըզ Յիսուս Գրիստոսուն վասըթասըյլէ 'ինտ
- 2 Ալլահ սէլումէթէ մալիք իզ : Անըն վասըթասըյլէ
տախի իման իլէ պու սապիթ օլտըզմըզ 'ինայէթէ
վիսուլէ նաիլ օլուպ՝ Ալլահըն ճէլալինին իւմիտիյ-
- 3 լէ իֆթիխոր էտէրիզ : Վէ եալընըզ պու տէյիլ ,
անճագ մէշագգաթլարտա տախի իֆթիխոր էտէ-
րիզ , չինքի պիլիբիզ քի մէշագգաթտան սապր ,
- 4 Վէ սապրտան Թէճրիւպէ , վէ Թէճրիւպէտէն տախի
- 5 իւմիտ հասըլ օլուր : Իւմիտ իտէ խէճիլ էթմէզ .
զիրա պիղէ վէրիլէն Բուհ իւլ Գուստուն վասըթա-
- 6 քիւլմիւշ տիր : Զին քի պիզ տահա զա'իֆ հալ-
տէ իքէն , Գրիստոս վագթընտա Փասըզլար իչին
- 7 Ֆէտա ի ճան էթտի : Զիրա սալիճ քիմէ իչին ֆէ-
տա ի ճան էտէն նատիր պուլունուր . լաքին քէ-
րիմ պիր ատէմ իչին պէլքի պիր քիմէ ֆէտա ի
- 8 ճան էթմէյէ ճէսարէթ էտէր : Ամմա պիզ տահա
կիննահքեարլար իքէն , Գրիստոսուն պիղիմ՝ իչին
ֆէտա ի ճան էթմէսիլլէ , Ալլահ պիղէ օլան քէնտի
- 9 մուհապպէթինի իզհար էտէր : Իմաի անըն գանըյ-
լէ չիմաի Թէպրիր օլունտըզմըզ Թագտիրտէ , նէ՝
գատար զիյատէ անըն վասըթասըյլէ զսզապտան
- 10 խէլաս պուլաճաղըզ : Զիրա էյէր տիւշմէն իքէն Օղ-
լընըն էօլիւմիւ վասըթասըյլէ Ալլահ իլէ սուլճ

- օլտուղ իսէ , սուլճ օլտրդտան սօնկրա նէ՛ դատար-
 զեյատէ տնըն հոյաթըյլէ խէլաս պուլաճաղըզ :
 11 Վէ ետլընըզ պու տէյիլ , Ֆազաթ շիմտի սէպէպ ի
 տուլհուլըզ օլան Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն
 12 վասրթասըյլէ Ալլահ իլէ իֆթիխար էտէրիզ , իմ-
 տի նիճէ քի պիր ատէմին վասրթասըյլէ տիւնեա-
 յա կիւնահ , վէ կիւնահըն վասրթասըյլէ էօլիւմ
 կիրտի իսէ , պու վէճճիլէ տախի՝ ճիւմլէսի կիւնահ
 13 իլէտիքլէրինտէն , էօլիւմ՝ ճէմի՝ նասա կէչտի : Զի-
 րա շերի՛աթատէք տիւնեատա կիւնահ վար խտի ,
 Ֆազաթ շերի՛աթ եօղ իքէն կիւնահ՝ 'ատտ օլուն .
 14 մաղ . Վէ լաքին օլ կէլէճէք զաթըն նումունէսի օ-
 լան Ատէմին թէճափուղունա միւշապիհ կիւնահ իշ-
 լէմէյէնլէրին իւզէրինէ տախի՝ Ատէմտէն Մուսայտ
 15 վարընճոյատէք էօլիւմ՝ սալթանաթ էթտի : Լաքին
 մա՛սիյէթ նասըլ իսէ՝ մէվճիպէ պէօյլէ տէյիլ տիր .
 զերա էյէր պիրինին մա՛սիյէթիլլէ նիշէլէր ֆէվթ
 օլտուլար իսէ , տահա զեյատէ Ալլահըն 'ինայէթի
 վէ պիր ատէմին՝ եա՛նի Յիսուս Քրիստոսուն 'ինա-
 յէթիլլէ օլան 'աթիլլէ չօդլար իւզէրինէ թէզայ-
 16 յիւտ էթտի . Վէ 'աթիլլէ՝ կիւնահ էտէն պիր ֆեր-
 տին սէպէպի իլէ օլան լաֆէ՛այա միւմասիլ տէյիլ
 տիր . զիրա հիւքմ՝ պիր ժա՛սէյէթտէն մահքիւմի-
 յէթ իչիւն օլտու , ամմա մէվճիպէ չօդ մա՛սիյէթ-
 17 լէրտէն թէպրիր իչիւն օլտու : Զիրա էյէր պիրինին
 մա՛սիյէթինտէն՝ նաշի էօլիւմ պիրինին սէպէպիլլէ
 սալթանաթ էթտի իսէ , նէ դատար զեյատէ 'ինա-
 յէթ վէ սալտի՝ 'աթիլլէսինին ֆէյզինի ալանլար պի-
 րինին՝ եա՛նի Յիսուս Քրիստոսուն վասրթասըյլէ
 18 հոյաթտա սալթանաթ էտէճէքլէր տիր : իմտի պու

- Թագադրուէ պիրինին մա'սիյէթի սեպեպիյլէ հե-տ
 ճիւղլէ ասեմլէր 'ալէյճինէ նասըլ հիւքմ' օլուն-
 տու իսէ , պեօյլէճէ պիրինին սալահը վասըթասըյ-
 լէ տախի Բեյհէպէ ճիւղլէ ասեմլէրէ Թէպըրի չա-
 19 յաթ օլտու : Զիրա պիր ասեմին իթա'սթսըղըղը
 սեպեպիյլէ չօգլար կիւնահքեար օլտըղը կիպի , պի-
 րինին իթա'սթը իլէ տախի չօգլար սալիճ օլաճագ-
 20 լար տըր : Ալէ մա'սիյէթին իղտիյատը իչիւն շէրի-
 'աթ արսյա կիրտի . լաքին կիւնահըն իղտիյատ
 պուլտըղը եէրաէ 'ինսպէթ ղէյատէսիյլէ իղտիյատ
 21 պուլտու . Թա քի կիւնահ էօլիւմ իլէ սալթանաթ
 էթտիյի միսիլլիւ , 'ինսպէթ տախի Բապպըմըլ Յի-
 սուս Քրիստոս վասըթա օլարագ , սալահ իլէ եպե-
 տի հայաթ իչիւն սալթանաթ էտէ :

ՊԱՊ 6

- 1 Դմտի նէ՞ տէյէլիմ . 'ինսպէթին իղտիյատը իչիւն
 2 կիւնահտա աէվում էտէլիմ մի , Հա'շա . պիղ կիւ-
 նահա նիսպէթլէ էօլիւլ պուլընտըղըմըլ հալտէ՞
 3 տըթըդ անտէ նա'սըլ եաշայապիլիւրիլ : Պիղտէն
 Քրիստոս Յիսուսա վաֆթիլ օլընտըղըմըլ անըն էօ-
 լիւմինէ վաֆթիլ օլընտըղըմըլ պիլիէ՞ղ մի սի-
 4 նիլ , Իմտի էօլիւմէ օլան վաֆթիլըն վասըթասըլլէ
 անըն իլէ պերապէր աէֆն օլընտըղ , Թա քի Քրիս-
 տոս Փէտէրին ճէլլիլլէ էմվաթոսն իճէա օլընտըղը
 կիպի , քէղալիք պիղ տախի հայաթ ը ճէտիաէտէ
 5 էիւրիպէլիմ : Զիրա էյէր էօլիւմինիւն միւշապե-
 ճէթինտէ քէնտիսի իլէ եէք վիւճուտ օլտըղ իսէ :
 6 Ղըյաթիլի Բեյհէպէ ճիւղլէ տախի օլաճաղըլ . Զի-

- րա արթըգ կիւնասա գուլլուգ էթմէմէք իւզրէ ,
 կիւնաս ճէսէտի իպթալ օլունմասը իչիւն պիղիմ
 էսքի տտէմիմիզ անրն իլէ պերապեր սալպ օլունտը-
- 7 ղընը պիլիբիզ : Զիւնքի Կէն-հա էօլմիւշ օլուն ա-
- 8 տէմ կիւնասասն թէպրիյէ օլունմուշ օլուր : Վէ
 էյեր ֆրիստոս իլէ պերապեր էօլտիւք իսէ , անրն իլէ
- 9 պերապեր եաշայաճաղըմըզա տախի ինանըրըզ , Զիւն-
 քի ֆրիստոս էմվլաթտան իհեա օլունտըգտան սօնկ-
- 10 րա , թէքրար էօլմէյէճէյինի , վէ արթըգ էօլիւմ
 անա մուսալլաթ օլմայաճաղընը պիլիբիզ : Զիրա
- պոլնուն էօլմէսի պիր քերրէ կիւնաս իչիւն էօլմէք
 օլուպ՝ եաշամասը տախի Ալլահ իչիւն եաշամագ
- 11 տըր : Քէզալիք սիզ տախի քէնտիլէրինիզի կիւնա-
 հա էօլիւ , ամմա Բապպըմըզ ֆրիստոս Յիսուստա
- 12 Ալլահա տիրի 'ատտ էյլէյինիզ , Պինաէն 'ալէյհ
 ֆանի ճէսէտլէրինիզտէ շէսվէթլէրինճէ անա իթա-
- 'աթ էթմէնիզ իչիւն՝ կիւնաս սալթանաթ էթմէ-
- 13 սին : Ա'ղանըզը տախի հադգսըզըզըն ալէթլէրի օ-
 լարագ կիւնասա թէսլիմ էթմէյին , ամմա քէնտի-
- լէրինիզի էմվլաթտան հայաթ պուլանլար կիպի Աւ-
- լահա , վէ ա'ղանըզը սալահ ալէթլէրի օլարագ՝ Աւ-
- 14 լահա թէսլիմ էտինիզ , Զիրա շերի'աթ թահթընտա
 օլմայըպ՝ 'ինայէթ թահթընտա պոլընտըզընըզտան ,
- կիւնաս իւզլէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագ տըր :
- 15 Իմաի նէ՞ Դէյէվմ . շերի'աթ թահթընտա օլմա-
 յըպ՝ 'ինայէթ թահթընտա պոլընտըզըմըզ իչիւն
- 16 կիւնաս իշլէյէլիմ մի . հաշա , Պիլմէ՞զմիսինիզ
 քի՝ քէնտինիզի իթա'աթ իչիւն հեր քիմէ գուլ
- օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտէրսէնիզ , իթա'աթ էթ-
 տիյինիզ քիմսէյէ , եա մուճիպ ի մէվթ օլան կիւ-

- նահա՛մ՝ վէ՛ ետխօտ մոռճիպ ի սալահ՛ օլան իթ ա՛ւթա
 17 գուԼ սընըզ : Ամմա Ալլահա շիւքը օլսուն քի կիւ-
 նահըն գուԼլարը իտինիզ իսէ տէ , սիզէ թէսլիմ օ-
 լունան թա՛լիմին սուրէթինէ գալպտէն իթա՛ւթ
 18 էյլէտինիզ . Վէ՛ կիւնահտան ազատ օլարգտան
 19 սօնկրա , սալահա գուԼ օլտընըզ : Թէնինիզին զա-
 ՚իֆլիյի սէպէպինտէն ինսանճա սէոյլէյօրըմ . զիրա
 'ազանըզը 'իսեան իչիւն նափաքլէք վէ՛ 'իսեանա
 գուԼ օլմագ իւզրէ՛ թէսլիմ էթմիշ օլտըղընըզ վէճճ
 իւզրէ , շիմտի տախի ա՛զանըզը թէգատտիւս ի-
 չիւն սալահա գուԼ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտինիզ :
 20 Զիրա կիւնահըն գուԼլարը պուլընտըղընըզ գէման
 21 սալահտան ազատ իտինիզ : Ամմա՛ շիմտի ութան-
 տըղընըզ նէսնէլէրտէն օլ գէման նէ սէմէրէ կէօր-
 տինիւզ . զիրա անլէրին նէթ իճէսի էօլիւմ տիւր
 22 Լաքին շիմտի կիւնահտան ազատ օլուպ՝ Ալլահա
 գուԼ օլտըղընըզ հալտէ , սէմէրէնիզ վար , եա՛նի
 թէդատտիւս , վէ՛ նէթ իճէսի տախի հայաթը քէպէ-
 23 տիյէ տիր : Զիրա կիւնահըն Վերտիյի իւճրէթ էօ-
 լիւմ տիր . ամմա Ալլահըն մէվճիպէսի Բապպըմըզ
 Քրիստոս Յիսուս վասըթասըյլէ հայաթը քէպէտի-
 յէ տիր :

ՊԱՊ 7

- 1 Եյ պիրատէրլէր , ատէմէ՛ 'էօմիւ օլտըգճա շէրի-
 'աթ հիւքիւմէթ էթտիյինի պիլմէ՞զմի սինիզ . (շէ-
 2 րի՛աթը պիլէնլէրէ սէոյլէյօրըմ) Զիրա գէվճէ՛ գէվ-
 ճի հայաթտա իքէն շէրի՛աթ միւճիպինճէ անա
 պաղը տըր . ամմա էյէր գէվճի վէֆաթ էտէրսէ ,

- զէվճի հաղգընտա օլան շէրի'աթտան ազատ օլուր :
- 3 Իմտի զէվճի սաղ օլտըգճա , տիկեր պիր էրէ վա-
րըրսա , անա զանիյէ տէնիլը . ամմա զէվճի վէֆաթ
էտէրսէ , օլ շէրի'աթտան ազատ օլուպ՝ հաթթա
տիկեր պիր էրէ վարըրսա պիլէ՝ զանիյէ օլմաղ :
- 4 Պէօյլէճէ , էյ պիրաաէրլէրիմ , սիզ տախի Սլլահա
սէմէրէ կէթիրմէմիզ իչիւն պիր զայրիյէ , եա'նի
էմլաթտան գըյամ էտէնէ վաքմագ իւզըէ , Գրիւ-
տոտուն ճէսէտի վասըթաալլէ շէրի'աթա էօլմիւշ
- 5 օլտընըզ : Զիրա պիզ ճիսմանի իքէն , շէրի'աթ վա-
սըթասըլլէ վուգու'ա կէլէն կիւնահլարըն հէվէս-
լէրի էօլիւմէ սէմէրէ կէթիրմէք իւզըէ ա'զամըլտա
- 6 'աւիլ իտի : Շիմտի իսէ պիզի զապթ էտէնէ էօլ-
մէքլէ՝ շէրի'աթտան ազատ օլտուգ , թա քի հարֆ
էգքիլիյինտէ տէյիլ , անճագ բուհ էէնիլիյինտէ
խրտմէթ էտէլիմ :
- 7 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ . շէրի'աթ կիւնա'հ մը տըր .
հաշա . վէ լաքին շէրի'աթ վասըթա օլմասայըտը ,
կիւնահլը պիլմէզ իտիմ , զերա էյէր շէրի'աթ՝ Թա-
մա՝ էթմէյէսին՝ տէմիշ օլմասայըտը , թամա'ը պիլ-
- 8 մէզ իտիմ : Ամմա կիւնահ էմրին վասըթասըլլէ
ֆուրսաթ պուլուպ պէնտէ հէր նէվ՝ թամա՝ հուսու-
լէ կէթիրտի . զերա շէրի'աթ հօղ իքէն , կիւնահ
- 9 մէյիթ տիր : Պէն իսէ պիր վազըթ շէրի'աթսըզ
տիրի իտիմ . վէ լաքին էմր կէլաիքտէ՝ կիւնահ տի-
- 10 բիլտի , պէն տախի էօլտիւմ . Վէ օլ մուճիպ ի հա-
յաթ օլան էմր պանա մուճիպ ի մէվթ պուլունտու :
- 11 Զիրա կիւնահ էմրին վասըթասըլլէ ֆուրսաթ պու-
լուպ՝ պէնի իզլալ էտէրէք , անըն վասըթասըլլէ
- 12 պէնի էօլտիւրտիւ : Իմտի շէրի'աթ մուգատտէս
վէ էմր մուգատտէս վէ հաղգ վէ էյի տիր :

- 13 Էջլէ իսէ էյի օլան նէսնէ՞ պանա մուճիպ ի մէլթ
մի օլտու . հաշա . անճաղ Բաճիկ Բաճիկ օլան կիւ-
նաս տըր . Թա քի օլ էյի նէսնէնին վասթթասըլէ
կիւնաս պանա էօլիւմ հուսուլէ կէթիւմէլէ՞ կիւ-
նաս իտիյի աշիքեսար օլա , շէջլէ քի կիւնաս էմ-
րին վասթթասըլէ հատտէն զիյատէ գապիհ օլա :
- 14 Զիրա շէրի'աթըն բուհանի օլտըղընը պիլիւրիլ , ֆա-
գաթ պէն կիւնաս ուլթընտա սաթըլմըշ ճիւմանի
- 15 իմ : Զիրա իշլէտիյիմի թանըմամ , շիւն քի իսթէ-
տիյիմի իշլէմէյօրըմ , ամմա պուղղ էթտիյիմ նէս-
- 16 նէյի իշլէյօրըմ : Լաքին էյեր իսթէմէտիյիմի իշ-
լէյօրսամ , շէրի'աթըն էյի իտիյինի թաստիգ էտի-
- 17 յօրըմ : Իմտի անը իշլէյէն արթըգ պէն տէյիլ իմ ,
- 18 ամմա տէրուհիմտէ սաքին օլան կիւնաս տըր : Զի-
րա պէնտէ , եա'նի թէնիմտէ էյի շէյ սաքին օլմա-
տըղընը պիլիւրիմ . զիրա իսթէմէք պէնտէ հազըր իսէ
- 19 տէ , էյի շէյի իճրա էթմէքիլի պուլմսյօրըմ : Զի-
րա իսթէտիյիմ էյիլի իշլէմէյիպ , իսթէմէտիյիմ
- 20 քէօթիւլիւյիւ իճրա էտիյօրըմ : Վէ էյեր պէն իս-
թէմէտիյիմ շէյի իշլէյօրսամ , արթըգ անը իճրա
- էտէն պէն տէյիլ իմ , անճաղ պէնտէ սաքին օլան
- 21 կիւնաս տըր : Իմտի պէն քէնտիմտէ պու գանուընը
պուլլէյօրըմ , եա'նի էյիլիք էթմէյի իսթէր իքէն ,
- 22 քէօթիւլիւք պէնտէ հազըր տըր : Զիրա պաթընի
ատէմէ կէօրէ Ալլահն շէրի'աթընտան հազը էտէ-
- 23 ըիմ : Ամմա ա'ղամտա պուլտուուպ 'ազլմըն գանու-
նը իլէ ճէնքլէշէրէք , պէնի ա'ղամտա օլան կիւնա-
- հըն գանուընա էսիր էտէն պիր զաջրի գանուըն կէօ-
- 24 ըիւյօրըմ : Պէն նէ՞ պիչարէ տտէմ իմ , պու էօլիւ-
միւն ճէսէտինտէն պէնի քի՞մ խէլաս էտէճէք տիր :

25 Բապպըմըզ Յիսուս Բրիստոսուն վաարթասըյէ Ալլա
լաճա շիւքը ետէրիմ . վէլճասըլ պէն քէնտիմ
'ադլ իլէ Ալլաճըն շէրի'աթընա , վէ Փադաթ թէն
իլէ կիւնաճըն գանուընա գուլլուգ ետիյօրըմ :

ՊԱՊ 8

- 1 Իմտի պու սուրէթտէ Բրիստոս Յիսուստա օլուպ'
թէնճէ տէյիլ , [անճագ բուճճա] սիւլուք ետէնլէր
- 2 'ալէյճինէ շիմտի ճիչ պիր ճիւքըմ եօգ տըր : Զիւն-
քի Բրիստոս Յիսուստա օլան ճայաթ բուճունըն
գանուըն պէնի կիւնաճ վէ եօլիւմ գանուընտոն
- 3 ազատ էյլէտի : Զիրա շէրի'աթ թէն սէպէպիյլէ
'աճիլ օլարղը ճալտէ իճրա ետէմէտիյինի Ալլաճ
քէնտի Օղլընը կիւնաճլը թէն միւշապէճէթինտէ
վէ կիւնաճ իչիւն իրալ ետիպ կիւնաճ 'ալէյճինտէ
- 4 թէնտէ ճիւքըմ ետէրէք իգր եյլէդի . թա քի շէ-
րի'աթըն աճքետմը պիզտէ , եա'նի թէնճէ տէյիլ ,
անճագ բուճճա սիւլուք ետէնլէրտէ իթմամ օլու-
- 5 նա : Զիրա ճիմաննի օլանլար ումուրը ք ճիմաննի-
յէյէ վէ բուճաննի օլանլար ումուրը ք բուճաննիյէյէ
- 6 սարֆը ք էֆքեար ետէրլէր : Զիրա էֆքեարը ք ճիւ-
մաննիյէ եօլիւմ տիր , տմմա էֆքեարը ք բուճաննիյէ
- 7 ճայաթ վէ սէլամէթ տիր : Զիւնքի էֆքեարը ք ճիմա-
նիյէ Ալլաճա 'ատափէթ տիր . զիրա Ալլաճըն շէ-
րի'աթընա իթա'աթ էթմէղ , վէ ճէմ տէ ետէմէղ :
- 8 Իմանի ճիմաննի օլանլար Ալլաճա մագպուլ օլամաղ .
- 9 Լաքին սիլ՝ Ալլաճըն բուճու սիզտէ սաքին օլարղը
թագտիրտէ , ճիմաննի օլմայըպ' անճագ բուճաննի
սինիլ . վէ էյէր պիր քիմնէտէ Բրիստոսուն բուճու

- 10 Եօղ իսէ , օլ քիմսէ անըն տէյիլ տիր : Վէ էյէր
 Գրիստոս սիղտէ իսէ , ֆիլվադը՝ ճէսէտ կիւնաս սէ-
 պէպինտէն մէյիթ տիր , ամմո բուհ սալաս սէպէ-
- 11 պինտէն հայաթ տըր : Վէ էյէր Յիսուսու էմվաթ-
 տան իհէա էտէնին Բուհու սիղտէ սաքին իսէ , Գրիս-
 տոսու էմվաթտան իհէա էտէն՝ սիղտէ սաքին օլան
 քէնտի Բուհու վասըթազըյէ սիլին ֆանի ճէսէտ-
 լէրինիդի տախի տիրիլտէճէք տիր :
- 12 Իմաի , էյ պիրատէրլէր , պու սուրէթտէ թէնճէ
 13 Եաշամագ իչիւն թէնէ պօրծլու տէյիլ իզ : Զիրա
 էյէր թէնճէ Եաշար իսէնիզ , Եօլէճէքսինիզ . ամմո
 էյէր Բուհ իլէ ա՛մալ Է ճիսմանիէյի ի՛տամ էտէր-
- 14 սէնիզ , Եաշայամագսընզ : Զիրա Ալլահըն Բուհու
 քիմլէրէ տէլալէթ էտէրսէ , Ալլահըն օղուլլարը ան-
- 15 լէր տիր : Զիրա սիզ թէքրար մուճիպ ի խալֆ օլան
 էսիրլէք բուհունը ալմատընզ , անճագ օղուլլըդ
 բուհունը ալտընզ , քի անըն իլէ Ապպա , Փէտէր
- 16 տէյիլ նիտա էտէրիզ : Օլ Բուհ քէնտիսի պիղիմ
 էվլատուլլահ օլտըղըմըզա բուհումըլ իլէ պէրա-
- 17 պէր շէհատէթ էտէր : Վէ էյէր էվլատ իսէք , քէ-
 զալիք վարիսլէր իզ , Ալլահըն վարիսլէրի վէ Գրիս-
 տոսուն միրաա շէրիքլէրի իզ . թա քի անըն իլէ պէ-
 րապէր էլէմ չէքտիյիմիզ սուրէթտէ , պէրապէր
 տախի ճէլալէ նաիլ օլալմ :
- 18 Զիրա հիսապ էտէրիմ՝ քի՝ շիմտիքի գէմանըն Է-
 լէմլէրի պիղիմ իչիւն միւնքէշիֆ օլաճագ ճէլալէ
- 19 Գըյասէն պիր շէյ տէյիլ տիր : Զիւնքի մախլուզ քէ-
 մալ Է հասրէթլէ Ալլահըն օղուլլարընըն միւնքէշիֆ
- 20 օլմաուընա միւնթաղըր տիր : Զիրա մախլուզ քէն-
 տի իրատէթիլլէ տէյիլ , անճագ քէնտիսինի թա-

- պի՛ էթտիրէնին սէպէպինտէն՝ պաթըլլըզա թապի՛
- 21 օլտու . Պու իւմիտ իլէ քի մախլուգ տախի պիզզաթ
ֆէսաաըն գուլլըզընտան էվլատ-Ուլաճըն ճիւր-
- 22 րիյէթ ի ճէլիլէսինէ նաիլ օլա : Զիւնքի քեաֆ-
ֆէ ի մախլուգ շիմտիյէտէկին պիրիքտէ աճ իլէ աղ-
- 23 րը չէքախլինի պիլիւրիզ : Վէ եսլընըզ պու տէյիլ ,
անճադ պիլ Բուհուսն իլք մէյվէսինէ մալիք օլան-
լար պիլէ օղուլլըդ՝ եա՛նի ճէսէտիմիզէն մէֆա-
- 24 տաթընա միւնթազըր օլարադ , քէնտիմիզ տախի
տէրուսնիմիզտէ աճ չէքէրիզ : Զիրա իւմիտ իլէ խէ-
լաս պուլտուգ . լաքին կէօրիւնէն իւմիտ՝ իւմիտ տէ-
- 25 յիլ տիր , ղիրա պիր քիմսէ կէօրտիյիւ շէյէ տա-
հա նէ՞ իչիւն իւմիտ էտէր : Լաքին էյէր կէօրմէ-
- 26 տիյիմիզ շէյէ իւմիտ էտէրսէք , սապր իլէ պէքլէ-
րիզ : Վէ քէզալիք Բուհ տախի զա՛աֆլարմըզա
մու՛ալէնէթ էտէր . ղիրա վաճիպ օլտըզ կիպի նա-
- 27 պիլ տու՛ա էտէճէյիմիզի պիլմէյօրըզ . ամմա Բուհ
քէնտիսի քէլամ իլէ պէյա՛ն օլունմազ աճլէրլէ
- 28 պիլիմ իչիւն շէֆա՛աթ էտէր : Վէ գալլէրի թէֆ-
թիշ էտէն տախի մուգատտէսլէր իչիւն Ալլաճըն
էրաբէիսէ կէօրէ շէֆա՛աթ էթտիյինտէն՝ Բուհուսն
- 29 միւրաաըն նէ իտիյինի պիլիւր :
- 30 Վէ թագտիրի իւզըէ տա՛վէթ օլունուպ՝ Ալլաճը
սէվէնլէրին խայրընա ճիւմլէ շէյլէրին պէրապէր իշ-
լէտիյինի պիլիւրիզ : Զիրա էզէլտէն պիլտիյի քիմ
սէլէրի քէնաի Օղունըն սուրէթինէ միւշապիճ օլ-
- արաաընտա օ իլք օլա : Վէ թագտիր էթտիյի քիմ
սէլէրի տա՛վէթ էյլէտի . վէ տա՛վէթ էթտիյի քիմ
սէլէրի թէպրիւր էյլէտի . վէ տախի թէպրիւր էթտի-

- 31 յի քիմնէլէրի թա՛ղիզ էյլէտի : Իմտի պու շէյլէրէ
նէ՞ տէյէլիմ . Ալլահ պիղիմ իլէ օլտըզը թագտիր .
- 32 տէ՛ 'ալէյհիմիլտէ քի՞մ օլապիլիք . Քէնտի Օղլը-
նը էսիրկէմէյիպ , անը պիղիմ ճիւմլէմիզ իչիւն
թէսլիմ էյլէյէն՝ անըն իլէ պերապեր հեր շէյի տա .
- 33 խի պիղէ նա՞սըլ իհսան էթմէյէճէք տիր : Ալլահըն
միւնթախապլարընը քի՞մ իթթիհամ էտէճէք տիր .
- 34 թէպիրի էտէն Ալլահ տըր , 'Ալէյհիլինտէ հիւքմ
էտէն քի՞մ տիր . վէֆաթ էտիպ՝ խուսուսա գըյամ
էտէն , վէ Ալլահըն սաղընտա օլուպ՝ պիղիմ իչիւն
- 35 շէֆա՛աթ էտէն տախի ֆրիստոս տըր : Պիղի ֆրիս-
տոսուն մուհապպէթինտէն քի՞մ այըրաճադ տըր .
էլէ՞մ մի , մուզպուգա՞ մը , թէա՛տտի՞ մի , աճ-
լը՞դ մը , չըփլազլը՞դ մը , մուխաթարա՞ մը , գըլը՞ճ
- 36 մը . Նիթէքիմ՝ Սէնին իչիւն հեր կիւն գաթլ օլու-
նըրըլ , պօղաղլանաճադ գօյուլնլար հիսապլնտա իզ՝
- 37 տէյիւ մուհարրէր տիր : Ամնա պուլնլարըն ճիւմլէ-
սինտէ պիղի սէվէնին վասըթասըյլէ պիլ քիւլլէյէ
- 38 զալիպ օլուրըլ : Զիրա թահգիգ պիլիլիմ՝ քի՛ նէ
էօլիւմ , նէ 'էօմիւր , նէ մէլաիքէ , նէ բուէտա , նէ
- 39 գուվլէթլէր , նէ հաղըր՝ նէ կէլէճէք շէյլէր , Նէ եիւք-
սէքիք , նէ տէրինլէք , նէ տիէր պիր մախլուգ Բապ-
պըմըզ ֆրիստոս Բիսուստա օլան Ալլահըն մուհապ-
պէթինտէն պիղի այըրմաղա գատիր օլմպաճադ տըր :

ՊԱՊ 9

- 1 Քրիստոստա հագիդաթ սէջլէրիմ , ետլան սէջ-
լէմէմ , (պանա զամիրիմ տախի Բուհ իւլ Գուսս
2 իլէ շահիտ տիր ,) Քի 'աղիմ հիւղնիւմ վէ գալպիմտէ

- 3 լա եկնգաթի՝ տերտիմ՝ վար տըր : Զիրա պիրատերլէ-
րիմ՝ եա՛նի թէն ճիհէթիլլէ ագրապամըն եերինե
պէն քէնտիմ՝ Բրիստոստան մահրու՝ օլայըմ՝ տէյիւ
4 արգու էտեր իտիմ . Անէր Իսրայէլլէ օլուպ՝ օղուլ
լըդ վէ ճէլլ վէ 'ահտէր վէ վաղ՝ Ը շէրի՛աթ վէ
5 'իպատէթ վէ վա՛տլէր անլէրին տիր . Ապա տախի
անլէրին օլուպ՝ Բրիստոս տախի թէն ճիհէթիլլէ ան-
լէրտէն տիր . օլ տախի ճիւմլէնին իւղէրինէ իլ էլ
6 էպէտ Ալլահ Ը միւպարէք տիր : Ամին : Ամնա Ալ-
լահն քէլամը եերէ տիւշտիւ՝ տէմէք տէյիլ տիր .
զիրա պէնի Իսրայէլտէն օլանլարըն ճիւմլէսի Իսրա-
7 յէլ տէյիլ տիր : Հէմտէ Իպրահիմ՝ նէսլի օլտըգ-
լարը իչիւն ճիւմլէսի էվլատ տէյիլ, Փագաթ՝ Սա-
նա նէսլ Իսհագտան 'ատտ օլունաճագ տըր՝ Դէնէ
8 Դէ . Եա՛նի թէն ճիհէթիլլէ էվլատ օլանլար էվլատ
Ուլլահ օլմայըպ , անճագ վա՛տ ճիհէթիլլէ օլան
9 էվլատ նէսլ սայըլըր : Զիրա վա՛տըն քէլամը պու
իտի , եա՛նի՝ Պու վագըթտա կէլէճէյիմ , վէ Սա-
10 րայա պիր օղուլ օլանճագ տըր : Վէ եալընը պու
տէյիլ , ամնա Ռիպգա տախի պիր զաթ եա՛նի փէ-
11 տերիմիգ Իսհագտան համիլէ օլտըղը հալտէ , Զոհ-
լու տահա տօղմագտան վէ պիր խայր եա շէրր իչէ-
մէգտէն էվլէլ՝ Ալլահն քէնտի ինթիխապըյլէ թագ-
տիրինին 'ամէլլէրտէն օլմայըպ , անճագ տա՛վէթ է-
12 տէնտէն իտիլի սապիթ օլմասը իչիւն , Մէրգու-
մէյէ՝ Պէյիլիւ քիւչիւյիւնէ գուլլուգ էտէճէք տիր՝
13 պոյիւրըլտը , Նիթէքիմ՝ Եագուպը սէվտիմ , 'Է-
սապա իսէ պուղղ էթտիմ՝ տէյիլ մուհարրէր տիր :
14 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ . Ալլահտա հագգուրըղդ վա՞ր
15 մը տըր , հաշա . Զիւն քի Մուսայա խիթապէն՝ Մէր-

- համէթ էտէճէյիմէ մերհամէթ էտէրիմ, վէ շէֆգաթ
էտէճէյիմէ շէֆգաթ էտէրիմ՝ տէյիւ պույուրուու :
- 16 Պու Թագադիրտէ՝ իսթէյէնին եախօտ դօշանըն եէ-
տինտէ տէյիլ , տնճագ մերհամէթ էտէն Ալլահըն
- 17 եէտինտէ տիր : Զիրա Ֆիր'օնա ֆիթապ՝ Սէնի հէման
պունուն իչիւն , եա'նի սէնտէ գուտրէթիմի իզհար
էթմէք , վէ իսմիմ պիւթիւն զէմինտէ ի'լան օլուն-
- 18 մագ իչիւն իգամէ էյլէտիմ պույուրուու : Պինտէն
'ալէյհ իսթէտիյինէ մերհամէթ էտէր , վէ իսթէ-
- 19 տիյինի փէքլէնտիրիւր : Իմտի պանա տէյէճէքսին
քի՝ Տահա նի'չիւն դապահաթ պուլուր . զիրա ա-
նըն մուրատընա քի՝մ մուգափէմէթ էթմիւ տիր :
- 20 Վէ լաքին , էյ ատէմ , սէն քի՝մ սին քի Ալլահա
ի'թիւրադ էտէրսին . մասնու՝ սանի'ինէ՝ Պէնի նի՝-
- 21 չիւն պէյլէ եափտըն՝ տէյէպիլի'ր մի : Պիր իա-
մուրտան պիր դապ շէրաֆէթ իչիւն , տիկէր պիրինի
տախի մէզէլլէթ իչիւն եափմաղա՝ չէօմլէքճինին պալ-
- 22 չըգ իւզէրինէ գուտրէթիւ եօ՞գ մը : Իմտի էյէր Ալ-
լահ զազապընը կէօթէրմէք վէ գուտրէթինի պիւլ-
տիրմէք միւրատըյլէ , հէլաքա հազըր օլան զազապ
- 23 գապլարընա չօգ սապր իլէ թէհամմիւլ էթտի , Վէ
մուգատտէմա 'իզզէթէ թէհէյէ էյլէտիյի մերհամէթ
- 24 գապլարը , Եա'նի պիզ եալընըլ Եէհուտիլէրտէն տէ-
յիլ , տամա թաիֆէլէրտէն տախի տա'վէթ էթտի-
յի քիմսէլէր հադգընտա զընա ի 'իզզէթինի պիւլ
- 25 տիրմէք իսթէտի իսէ՝ նէ՞ Դէյէլի . Նիթէքիմ Է-
լապ Հօշա'տա՝ Գալմըմ օլմայանա՝ գալմըմ , վէ մահ-
- 26 պուպէ օլմայանա մահպուպէ տէյէճէյիմ . Վէ վա-
գը՝ օլա՝ քի՝ Սիզ գալմըմ տէյիլ սինիզ՝ տէնիլտի-
յի մահալտէ , օրատա հայ օլան Ալլահըն օղուլա-

- ըր թէսմիյէ օլունաճաղար տըր՝ տէյիւ պույուրուր :
- 27 վէ իշա'եա՝ Լյէր պէնի իսրայէլին 'տտէտի տէնի-
զին գումնա գատար օլսա , աճաֆ պագիյէսի խէլաս
պուլաճագ տըր՝ տէյիւ իսրայէլին հագգընտա նի-
- 28 տա էտէր : Զիրա 'ատալէթ իւզրէ էմրի իխթիսար
իլէ թէքմիլ էտէճէք տիր . չիւնքի Բապպ Եէր իւ-
- 29 գէրինտէ մուխթատար էմրի իճրա էտէճէք տիր : վէ
տախի իշա'եա մուգատտէմա պույուրաղը կիպի՝
Էյէր Բապպ իւլ ճիւնուտ պիղէ նէսլ պրագմասա-
յըտը , Սատում կիպի օլուպ Ղամօրայա պէնկղէ-
միշ օլուր իտիք :
- 30 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ . սալահը թա'գիպ էթմէյէն
թաիֆէլէր սալահա , եա'նի իմանտան օլան սալա-
- 31 հա նաիլ օլտուլար . վէ լաքին իսրայէլ սալահ
գա'իտէսինի թա'գիպ էտէր իքէն , սալահ գա'իտէ-
- 32 սինէ նաիլ օլմտը : Նի՞չիւն . զիրա իման իլէ տէ-
յիլ , կէցէ ա'մալ ի շէրի'աթլէ աբադ . չիւնքի օլ
- 33 թէօքէղ թաշընա չարիտըլար . Նիթէքիմ՝ իշթէ
Սինտա պիր թէօքէղ թաշը վէ պիր սիւրչմէք գա-
յասը գօրըմ , վէ անա հէր իման էտէն խէճիլ օլ-
մայաճագ տըր՝ տէյիւ մուհարրէր տիր :

ՊԱՊ 40

- 1 Էյ պիրատէրլէր , պէնիմ գալպիմին արզուտու՝
վէ իսրայէլ իչիւն Ալլահա նիյաղըմ իւլաս պուլ-
- 2 մալարը տըր : Զիրա հագգըլարընտա շէհատէթ է-
տէրիմ քի՝ անլէրտէ Ալլահ զայրէթի վար , լաքին
- 3 'իլմ ճիհէթիլլէ տէյիլ տիր , Զիւնքի անլէր Ալլա-
հըն էպս-ր էյէրիէ սալահը պիլմէյիպ՝ քէնտիլէրինին

- սալահընը՝ սապիթ էթմէյէ ճէհտ էթմէլէրիյէ, Աւ-
 4 լահըն սալահընա միւթի՝ օլմատըլար: Զիրա հէր
 իման էտէնէ մուճիպի սալահ օլմադ իւզըն շէրի՛ա-
 թըն նիհայէթի ֆրիստոս տըր:
- 5 Զիւնքի Մուսա շէրի՛աթտան օլան սալահ հագ-
 գընտա՝ Պու շէյլէրի իճրա էտէն ատէմ՝ պուշլար
- 6 իլէ եաշոյաճագ տըր՝ տէյիւ թահրիր էտէր: Ամ-
 մա իմանտան օլան սալահ՝ ֆէնտի գալլինտէ տէ-
 մէյէսին քի Սէմայա քի՞մ չըգաճագ տըր, (եա՛նի
- 7 ֆրիստոսու էնտիրմէք իչիւն.) Եախօտ՝ Հափլէյէ
 քի՞մ էնէճէք տիր՝ (եա՛նի ֆրիստոսու էմվաթտան
- 8 չըգարմագ իչիւն՝) տէյիւ պույուրուր: Ամմա նէ՞
 տէյօր. ֆէլամ՝ (եա՛նի վա՛ղ էթտիյիմիլ իման քէ-
 լամը) սանա եագըն տըր, աղընտա վէ գալլինտէ
- 9 տիր. Շէօյլէ քի Զիսուսուհ Րապպ իտիյինի աղըն
 իլէ իգրար էտիպ՝ Ալտահ տնը էմվաթտան իհէթ
 էթտիյինէ գալլին իլէ ինանըրսան, խէլաս պուլա-
- 10 ճագսըն: Զիւնքի սալահ իչիւն գալպ իլէ իման, վէ
- 11 խէլաս իչիւն աղըլ իլէ իգրար գըլընըր: Զիրա քի-
 թապ՝ Անա հէր քիմ իման էտէրսէ խէճիլ օլմա-
- 12 յաճագ տըր՝ պույուրուր: Զիւնքի Նէհուտի իլէ
 Եուռանինին Ֆարգը եօգ տըր. զիրա ճիւմլէնին
 Րապպը քէնտիսի զուպ՝ քէնտինէ տու՛ա էտէնլէ-
- 13 ըին ճիւմլէսինէ զանի տիր: Զիրա հէր քիմ Րապ-
 պըն իսմինէ տու՛ա էտէրսէ՝ խէլաս պուլաճագ տըր:
- 14 Իմտի իման էթմէտիլէրի զաթա նա՞օրլ տու՛ա
 էտէճէլէր. վէ հագգընտա իշիթմէտիլէրի զաթա
 նա՞օրլ իման էյլէյէճէլէր. վէ վա՛ղ էտէն եօղ
- 15 իքէն նա՞օրլ իշիտէճէլէր. վէ իրսալ օլունմա-
 աղգճա նա՞օրլ վա՛ղ էտէճէլէր, նիթէքիմ՝ Սէ-

- լամբ թէպշիր էտէնլէրին , հէմոն խպըրը շէյլէր
 թէպշիր էտէնլէրին յապալարը նէ՝ կիւզէլ տիր՝ տէ-
 16 յիւ մոհհարրէր տիր : Լաքին պէշարէթէ ճիւմէսի
 իթա՛ւաթ էթմէտի . զիրա իշտեա՛ Եա՛ Բապպ , պի-
 17 զիմ իխպարըմըզա քի՛մ ինանտը՝ տէր : Հալ պու քի
 իման իշիթմէքտէն , վէ իշիթմէք Ալլահն քէլամը
 18 վասիթասըյլէ օլուր : Լաքին՝ իշի՛թմէտիլէր մի՛
 տէրիմ . պէլի՛ Անլէրին սէտասը պիւթիւն զէմինէ
 վէ քէլամլէրի տիւնեաննն նիհայէթլէրինէ դատար
 19 չըգալը : Եինէ՛ Իսրայէլ պի՛լմէտի մի՛ տէրիմ . էվ-
 վէլա Մուսա՛ Պէն սիզի գալմ օլմայան իլէ զայրէ-
 թէ թէշլիգ վէ Ֆէհմնիզ թաիֆէ իլէ զազապա
 20 թահրիք էտէճէյիմ՝ տէյիւ սէյլէտի : Ամմա՛ իշա՛-
 եա՛ Պէնի արամայանլար թարաֆընտան պէն պու-
 լունտում . պէնի թալէպ էթմէյէնլէրէ զահիր օլ-
 21 տում՝ տէյիւ ճէսուրանն պույուրուր : Ալէ Իսրա-
 յէլ հազգընտա՛ Պիւթիւն կիւն էլլէրիմի՛ 'աաի վէ
 միւլթէրիզ պիր գալմա ուզաթտըմ՝ տէյիւ պու-
 յուրուր :

ՊԱՊ 11

- 1 Իմոի Ալլահ քէնտի գալմընը ըէ՛տտ էթտի մի՛
 տէյօրըմ . հաշա . զիրա պէն տախի իպրահիմ նէս-
 լինտէն , Պէնեամին օրպթընտան պիր Իսրայէլի
 2 իմ : Ալլահ էվլէտէն պիւտիյի քէնտի գալմընը
 ըէտտ էթմէտի . եօխսա Էլիյա ֆէթրասը՛ա Քի-
 թապըն նէ տէտիյինի պի՛լմէյօրմըսընը . նիճէ Ալ-
 3 լահա Իսրայէլէն 'ալէյհինտէ շիքեպէթ էտէրէք՝ Եա
 Բապպ , սէնին փէյղամպէրլէրինի գաթլ էտիպ՝ մէզ-

- պահարընը երգարար . վէ պէն եալընըղ գալարմ ,
պէնիմ ճանըմա տախի գաստ էտիյօրլար՝ [տէր :]
- 4 Լաբին ճէվապ ը իլահի անա նէ՞ տէր . Պա'ալ սա-
նէմէ տիղ շէօքմէմիշ ետտի պին ատէմ քէնտիմ
- 5 Իչիւն ալը գօտրմ : Քէզայլէք հալ ը հազըրտա տախի
'ինայէթ ինթիխապը իւզրէ պիր պագիյէ մէվճուտ
- 6 Երր : Վէ էյէր 'ինայէթ իլէ իսէ , արթըգ՝ 'ամէլ-
լէրտէն տէյիլ տիր . եօխսա 'ինայէթ արթըգ 'ի-
նայէթ օլմաղ . վէ էյէր 'ամէլլէրտէն իսէ , արթըգ
'ինայէթ տէյիլ տիր . եօխսա 'ամէլ արթըգ 'ամէլ
- 7 օլմաղ : Էցլէ իսէ նէ՞ տիր . Խարայէլ արատըղը շէ-
յէ նաիլ օլմատը , ամմա ինթիխապ օլունանլար նա-
իլ օլտու , վէ պագիլէրի թա պու կիւնէտէք քէօր-
- 8 լէնտիլէր . Նիթէքիմ մուհարրէր տիր քի՝ Ալլահ
անլէրէ զաֆլէթ բուհու , կէօքմէզ կէօզլէր վէ ի-
- 9 շիթմէզ գուլագլար վէրտի : Տաուտ տախի՝ Անլէ-
րին սօֆրասը քէնտիլէրինէ տուզագ վէ քէմէնտ վէ
- 10 թէօքէզ վէ ճէգա իչիւն օլա . կէօզլէրի կէօքմէք
իչիւն գարարսըն , վէ պէլլէրինի տաիմա պիւք՝ տէր :
- 11 Իմտի Եանըլմալարը տիւշմէ՞ք իչիւն մի օլտու՝ տէ-
յօրըմ . հաշա . անճագ քէնտիլէրի զայրէթլէնտիր-
մէք իւզրէ քէնտի մա'սիյէթլէրիլէ խէլաս թաիֆէ-
- 12 լէրէ կէլտի : Վէ էյէր անլէրին մա'սիյէթի 'ալէմին
զընասը վէ էքսիլմէլէրի թաիֆէլէրին զընասը օլտու
իսէ , անլէրին թէմամիյէթի նէ գատար զկյատէ
- 13 օլաճագ տըր : Զիրա սիզ թաիֆէլէրէ սէցլէյօրըմ ,
պէն թաիֆէլէրին ըհսուլու օլտըղըմ միւնասիպէթ-
- 14 լէ՝ խըամէթիմի միւշէրրէֆ թուլթարըմ . Պէլքի պիր
վէճճէ էնսապըմը զայրէթլէնտիրիպ՝ անլէրտէն պա-
- 15 զըլարընը խէլաս էտէյիմ : Զիրա էյէր ըհտտ օլուն

մալարը միւսալէհէ ի 'ալէմ' օլտու իսէ , դապուլ օ-
 լունմալարը էմլաթտան հոյաթ պուլմագտան զոյ-
 16 ըի նէ՞ օլուր : Վէ էյեր թուրֆանտա մուգատտէս
 իսէ , խամուր տախի հաֆադէս Դէր . վէ էյեր քէօք
 17 մուգատտէս իսէ , տալլար տախի էյուլ տիր : Վէ
 էյեր օլ տալլարըն պա'ղըսը գօփարըլլպ տա , սէն
 եապանի զէյթունտան օլտըղըն հալտէ անլէրին ա-
 րասընա աշանարագ , զէյթուն աղաճընըն քէօ-
 քիւնէ վէ սէմիզլիյինէ հիսսէտար օլտուն իսէ , տալ-
 18 լար իւզէրինէ թէֆախիւր էթմէ . Ամմա էյեր թէ-
 ֆախիւր էտէր իսէն , պէլքի սէն քէօքիւ տէյիլ ,
 19 ֆադաթ քէօք սէնի համիլ տիր : Իմոի՝ Պէնիմ
 աշանմագըղըմ իչիւն օլ տալլար գօփարըլլա՝ տէ-
 20 յէճէքսին : Փէք էյի . անլէր իմանըղըգ սէպէպին-
 տէն գօփարըլլար , սամմա սէն իման իլէ սապիթ
 21 սին . թէքէպպիւր էթմէ , անճագ խալֆ էյլէ : Զի-
 րա էյեր Ալլահ թապի'ի տալլարը էսիրկէմէտի իսէ ,
 22 սագըն սէնի տախի էսիրկէմէսին : Իմոի Ալլահըն
 քէրէմինէ վէ շիտտէթինէ պագ . տիւշէնլէր իւղէ-
 րինէ շիտտէթ , սամմա սէնին իւզէրինէ քէրէմ , էյեր
 օլ քէրէմտէ սապիթ գալըրսան , եօխսա սէն տա-
 23 խի քէօիլէճէքսին : Վէ անլէր տախի իմանըղըգ-
 տա գալմատըլլարը թագտիրտէ , աշանաճագ տըր ,
 զիւրա Ալլահ անլէրի եինէ աշանաղա գատիր տիր :
 24 Զիրա սէն էյեր 'ան ասըլ եապանի օլան զէյթուն
 աղաճընտան քէօիլիպ թապի'աթա մուխալֆ օլա-
 րագ , էյի զէյթուն աղաճընա աշանտըն իսէ , նէ՞
 դատար զիյատէ պու թապի'ի օլանլար քէնտիլէրին
 25 զէյթուն աղաճընա աշանսա կէրէք տիր : Զիրա , էյ
 պիրատէրլէր , քէնտինիզի 'ազիլ կէօրմէմէնիլ ի-

- չիւն շու սըրր , ետ'նի թաիֆէլէրին թէմամկէթի
կէլինճէյէտէկին իսրայէլէ պիր մերթէպէ քէօրլիւք
վուգու՝ պուլտըղ մէճհուլընըղ օլմասընը իսթէմէմ :
- 26 Շէջլէ քի պիւթիւն իսրայէլ խէլաս պուլաճադ
տըր , նիթէքիմ՝ Սիօնտան խէլաքէար կէլիպ Ետ' :
- 27 գուպտան ֆըսգը տէֆ' էտէճէք տիր , վէ կիւնաճ-
լարընը տէֆ' էթտիյիմ զէման , թարաֆըմտան ան-
լէրէ օլան 'աճտ պու տըր՝ տէյիւ մուհարրէր տիր :
- 28 վազը'ա պէշարէթէ նիսպէթլէ անլէր սիզին սէպէ-
պինիզէ տիւշմէն տիր . լաքին ինթիխապա նիսպէթ-
- 29 լէ էճաւատ սէպէպինէ սէվկիւլիւ տիրլէր : Զիրա Ալ-
լուհըն մէվճիպէլէրի վէ տա'վէթի նէտամէթտէն միւ-
- 30 պէրրա' տըրլար : Զիրա սիզ պիր զէման Ալլահա
իման էթմէտիյինիզ հալտէ , շիմտի անլէրին իման-
սըղլըղ սէպէպինտէն մէրհամէթէ նաիլ օլտըղընըղ
- 31 միսիլիւ , Քէզալիք շիմտի անլէր իման էթմէտիլէր ,
թա քի մաղհար օլտըղընըղ մէրհամէթլէ քէնտիլէր
- 32 տախի մէրհամէթէ նաիլ օլալար : Զիրա Ալլահ
ճիւմլէսինէ մէրհամէթ էթմէք իւզըն՝ ճիւմլէսինի
իմանսըղլըղ ալթընա գափաւար :
- 33 Եւ Ալլահըն զընա վէ հիքմէթ վէ 'իւմինին տէ-
րինլիյի . անըն հիւքմլէրի թէֆաճհիւստէն , վէ
թարիգլէրի թէֆթիշտէն նէ՝ գաւառ պա'իտ տիր :
- 34 Զիրա Բապպըն ֆիքրինէ 'արիֆ քի՞մ , եախօտ անըն
- 35 միւսթէշարը քի՞մ օլտու : Եախօտ անա քի՞մ էվ-
- 36 վէլ վէրտի քի՞ քէնսինէ միւքէաֆաթ վէրիլէ , Զի-
րա ճիւմլէ շէյլէր անտէն , վէ անըն վաարթաարլէ ,
վէ անըն իչիւն օլուպ , անա իլ էլ էպէտ մէճտ օլ-
սուն : Ամին :

ՊԱՊ 12

- 1 Իմանի, էյ պիրատերլեր, սիգէ Ալլահըն բահմէթլերի
 իչիւն ետլվարըրըմ քի՝ 'իպատէթ ի բուհանիյէնիզ
 օլարապ ճէսէտլէրինիզի տիրի, մուգատտէս, վէ Ալ-
 լահա մազպուլ պիր գուրպան թագտիմ՝ էտէսի-
- 2 նիզ, վէ պու 'տլէմին կիտիչինէ ույմայըն, ամմա
 Ալլահըն խայրլը վէ մազպուլ վէ քեամիլ իրատէթի
 նէ օլտըղընը թէճրիւպէ էթմէք իչիւն 'ազլընըզըն
- 3 թէճտիտիյլէ թէպէտտիւլ էտինիզ, Զիրա պանա վէ-
 րիլէն 'ինայէթլէ արանըզտա պուլընան հէր պիր
 ատէմէ տէրիմ քի՝ քէն-քէն լայըղընտան ղիյատէ
 ի'թիպար էթմէսին, ամմա Ալլահըն հէր քէսէ թէվ-
 ղի՝ էթտիլի իմանըն միգտարընա կէօրէ թամ 'աղլ
- 4 իւզրէ ի'թիպար էթսին, Զիրա պիր ճէսէտտէ չօգ
 ա'զամըզ պուլընուլ, վէ լաքին ա'զանըն ճիւմէսի-
- 5 նին իչի հէման պիր օլմատըղը միսիլիւ, Քէզալիք
 պիզ չօգ իքէն Քրիստոստա պիր ճէսէտ, վէ հէր
- 6 պիրիմիզ պիրի պիրիմիզին ա'զատընտան իզ, Ամմա
 պիգէ վէրիլէն 'ինայէթէ կէօրէ, էնվա'ի մէվհիպէ-
 լէրիմիզ օլմաղլէ, էյէր իլհամլէ սէյլէմէքլիք իսէ,
- 7 իմանըն միգտարընա կէօրէ, Էյէր շէմմալըգ իսէ,
- 8 շէմմալըգտա, էյէր մու'ալլիմ իսէ, թա'լիման, Է-
 յէր նասիհատ վէրէն իսէ, նասիհատթտէ, էյէր թէվ-
 ղի՝ էտլն իսէ՝, սատէլիք իլէ, վէ բիասէթ էտէն ղայ-
 րէթ իլէ, վէ մերհամէթ էտէն ճան ու կէօնիլտէն
- 9 էն-էն, Մուհապպէթ բիյասըզ օլտուն. քէմլիքտէն
- 10 իքրահ էտիպ խայրա ետփըշըն, Գարնտաշ մու-
 հապպէթինտէ պիրիպիրինիզէ մէվէտտէթլու օլուլ՝

- Տիւրմէթ էթմէքտէ պիրի պիրինիդէ թէդատտիւմ
 11 էտինիդ : Իճթիհատտէ թէքասսիւլ էթմէյին . բուհ-
 տա հերարէթլի օլունըդ . Բապպա գուլլուգ էտինիդ :
 12 Իւմիտտէ մէսրուր օլուպ՝ միւզայագատա սուպրլը
 13 օլունըդ . տու՛ատա տէվլամ էտինիդ : Մուգատտէպլէ-
 րին իհթիյաճաթընտ մոն՛ապլէնէթ էտիպ միհման
 14 նիւվաղլըզա մուգայյէտ օլունըդ : Սիդէ թէ՛ատտի է-
 տէնէրէ խայր տու՛ա էտինիդ . խայր տու՛ա էյլէյինիդ
 15 վէ պէտտու՛ա էթմէյինիդ : Մէսրուրլար իլէ մէսրուր
 16 օլուպ՝ աղլայանլար իլէ աղլայընըդ : Էքթիկէրինիդ
 հադգընտա հէմէֆքեար օլունըդ . Էիւճէ նէսնէլէրէ
 սարֆ ը էֆքեար էթմէյիպ՝ անճադ միւթէվաղլ՛լար
 իլէ հէմրոհ օլունըդ : քէնտինիդի՝ ադիլ կէօրմէյինիդ
 17 Հիչ պիր քիմնէյէ քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէ-
 յիպ՝ ճիւմլէ տտէմլէրին հուգուրընտ ումուր ը հա-
 18 սանէյէ ի՛թինտ էյլէյին : Միւմքին ի մէրթէպէ էլի-
 նիդտէն կէլտիյի դատար ճիւմլէ տտէմլէր իլէ սուլհ
 19 իւզլէ օլունըդ : Էյ սէվկիւլիւլէր , նէֆտինիդ իչիւն
 ինթիգամ ալմայըն , ֆադաթ զազապէ մահալ վէրի-
 նիդ . զիրա Բապպ՝ ինթիգամ պէնիմ տիր , ճէզայը
 պէն վէրիրիմ՝ տէյիւ պոչուրտըղը մուհարրէր տիր :
 20 Պինտէն ՛ալէյհ տիւշմէնին աճ իսէ , անը իթ՛ամ էյ-
 լէ . էյեր սուտամըշ իսէ , անա սու վէր . զիրա պու-
 նու էթմէքլէ՝ անըն պաշընա աթէշ գօրլարը եղմըշ
 21 օլուրըն : Շէրրէ մաղլուպ օլմա , ամմա խայր իլէ
 չէրրէ զալիպ օլ :

ՊԱՊ 13

1 Հէր քէս թահթընտա պուլընտըղը հիւքիւմաթա

- միւնգատ օլուռն, զիրա Ալլահ թարափընտան օլ-
մուտըդ պիր հիւքիւմէթ եօզ արը. վէ [հիւքիւ-
մաթը] մէվճուտէ Ալլահ թարափընտան թէրթիպ
2 օլուռմըշ տըր: Պինսէն 'ալէյհի հիւքիւմէթէ մու-
խալէֆէթ էտէն՝ Ալլահն թէրթիպինէ մուգապէ-
մէթ էթմիշ օլուր. վէ մուգապէմէթ էտէնլէր քէն.
3 տի 'ալէյհի Տէրինսէ հիւքմ տա'վէթ էտէճէքլէր: Զի-
րա սահիպի հիւքիւմէթ օլանլար էյի 'ամէլլէր ի-
չիւն տէյիլ, անճադ քէօթիւ 'ամէլլէր իչիւն գօր-
գու տըրլար. հիւքիւմէթտէն խալֆ էթմէմէք իս-
թէ'միսին, էյի շէյ իշլէ, վէ անըն թարափընտան
4 սէնին իչիւն մէտօ օլաճադ արը. Զիւնքի սէնին էյ-
լլիին իչիւն Ալլահ թարափընտան մէմուր տըր,
լաքին էյեր քէօթիւ շէյ իշլէրսէն, խալֆ էյլէ.
չիւնքի գըլըճը պիհուտէ եէրէ թաշմայօր, զիրա
Ալլահ թարափընտան մէմուր օլուպ՝ քէօթիւլլէք
իշլէյէն իւզէրինէ զազապ էհրաշ իչիւն ինթիգամ
5 ալըճը տըր: Պու էճիլտէն եալընըզ զազապ սէպէ-
պիլլէ տէյիլ, անճադ զամիր սէպէպիլլէ տաիի թա-
6 պի' օլմուդ լաղըմ տըր: Պու սէպէպտէն վէրկի տա-
իի վէրիրսինիլ. զիրա հէման պու շէյէ մուգայ-
յէտ օլարադ, Ալլահ թարափընտան մէմուր տըր.
7 լար: Իմօի ճիւմլէյէ հադգլարընը, եա'նի վէրկի
հադգը օլանա վէրկի, կէօմիւք հադգը օլանա
կէօմիւք, գօրգու հադգը օլանա գօրգու, հիւքմէթ
8 հադգը օլանա հիւքմէթ էտա էյլէյին: Եէքսիկէ-
րինիզի սէվմէքտէն մա'տա քիմսէյէ պիր վէճլէ
պօրճլու օլմայըն. զիրա տիկէրինի սէվէն քիմսէ շէ-
9 բի'աթը իթմում էթմիշ օլուր: Զիրա՝ Զինա էթ-
մէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէ-

- սին, Եալան շէհատէթ էթմէյէսին, Թումա՝ էթմէյէսին, վէ զայրի նէ էմր վար իսէ, Ֆէ-հէ-հէ պու՝ եա՛նի Գօնշընը քէնտին կիպի սէմէսին՝ քէ-
 10 լամը ճամի՝ տիր: Մուհապպէթ՝ Գօնշըյա քէմլէք էթմէզ. իմտի մուհապպէթ շէրի՝ աթըն թէմամիյէթի տիր:
- 11 Վէ վադթը պիլէրէք, եա՛նի շիմտի պիլիմ ույգուտան ույանմամըզըն սա՛աթը օլտըզընը պիլէրէք, պուհու Էֆէհէ, զիրա խէլաս պիզէ շիմտի ինտնտըզը.
- 12 մըզ վադթտա օլտըզընտան եազըն տըր: Կէճէ կէչտի, կիւնտիւզ եադլաշտը. իմտի զուլմէթ՝ աւմէլլէրինի սոյուհուպ՝ նուր սիլահալարընը գուշանա.
- 13 լմ: Կիւնտիւզիւն կէզէր կիպի հիւսն ի հարէքէթլէ կէզէլիմ, լէօ՛պիյաթ վէ սէրխօյըցտա, վէ ֆահշիյաթ վէ շէնի՛աթտա վէ տախի նիզա՝ ու հասէտ.
- 14 տէ օլմայըզ, Անճադ Բապպ Զիրուս Գրիստոսու կիյինիպ՝ շէհվաթ իչիւն ճէսէսին դայարնտա օլմա. յընըզ:

ՊԱՊ 14

- 1 Իմանտա զա՛իֆ օլանը շիւքուքը հիւքմ էթմէք
 2 մադսէտիյլէ օլմայարադ գապուլ էտինիզ: Պիրի հէր շէյի եէյէ պիլլիրիմ ի՛թիգատընտա տըր. լաքին զա-
 3 իֆ օլան սէպզէվաթ եէր: Եէյէն եէմէյէնի թահգիր էթմէսին. վէ եէմէյէն եէյէնի հիւքմ էթմէ-
 4 սին. զիրա Ալլահ անը գապուլ էթմիշ տիր: Սէն քի՛մ սին քի՛ զայրինին խըամթէտընը հիւքմ էտէրսին. օ քէնտի էֆէնտիսինին նազարընտա գա-
 իմ օլուր վէ եախօսա տիւշէր. վէ լաքին գալիմ օ.

- լաճադ տըր , զիրա Ալլահ տնը գտիմ էթմէյէ գա-
 5 տիր տիր : Քիմի պիր կիւնիւ տիկէր կիւնտէն միւ-
 րէճճահ թուլթար , վէ քիմի հէր կիւնիւ փառալէ թու-
 թար . հէր քէս քէնտի զիհնինտէ գանմըլ օլտուն ,
 6 կիւնէ ի'թիպար էտէն' Բապպ իչիւն ի'թիպար էտէր ,
 վէ կիւնէ ի'թիպար էթմէյէն' Բապպ իչիւն ի'թի-
 պար էթմէլ . եէյէն' Բապպ իչիւն եէր , զիրա Ալ-
 7 Լահա շիւքր էտէր . եէմէյէն տախի Բապպ իչիւն
 Եէմէյիպ' Ալլահա շիւքր էտէր : Զիրա պիղտէն քիմ-
 սէ քէնտիսի իչիւն եաշամաղ , վէ քիմսէ քէնտիսի
 8 իչիւն էօլմէլ , Զիրա եաշատըղըմըլ հալտէ' Բապպ
 իչիւն եաշարըլ , վէ էօլտիւյիւմիւլ հալտէ' Բապպ
 իչիւն էօլիւրիւլ . իմտի եաշար իսէք տէ' էօլիւր
 9 իսէք տէ' Բապպըն իլ : Զիւնքի Քրիստոս պունուն
 իչիւն , եա'նի էօլիւլէր վէ տիրիլէր իւղէրինէ սալ-
 թանաթ էթմէք իչիւն էօլտիւ , վէ [գըյամ էտիպ]
 10 եինէ եաշատըլ : Լաքին սէն նի'չիւն գարնտաշընը
 հիւքմ էտէրսին , եախօտ սէն նի'չիւն գարնտաշը-
 նը թահգիր էտէրսին . զիրա ճիւմլէմիլ Քրիստո-
 11 սուն մահքէմէսինէ իհզար օլունաճաղըլ : Զիրա՝
 Հոյաթըմ հազըլ իչիւն հէր քէս պանա տիլ չէօ-
 քիւպ , հէր տիլ Ալլահա համտ էտէճէք տիր' տէյիւ
 12 Բապպըն պոյուրտըղը մուհարրէր տիր : Պինտէն 'ա-
 լէյհ պիղտէն հէր պիրի քէնտիսի իչիւն Ալլահա հի-
 13 սապ վէրէճէք տիր : Պու թագտիրտէ արթըգ պիրի
 պիրիմիղի հիւքմ էթմէյէլիմ , տնճադ տահա զիյա-
 տէ գարնտաշա թէօքէլ ես սիւրչմէք սէպէպի գօ-
 14 մամաղտ գարար վէրինիլ , Պիլիրիմ վէ Բապպ Յի-
 սուստա միւթէտադգին օլտում քի' հիչ պիր շէյ
 քէնտի զաթընտա նափաք տէյիլ տիր , Փագաթ

- պիր շէյի նափաք 'առտ էտէն քիմնէյէ' օԼ շէյ ա.
 15 նա նափաք տրր : Ամնա էյէր գարնտաշըն թա'ամ
 սէպէպիյլէ միւքէտտէր օլուր իսէ , արթրգ սէն մու-
 հապպէթ իւզրէ սիւլուք էթմէյօրսըն . սէնին թա-
 'ամընէ ուղուրընա փրիստոռուն էօլտիյիւ քիմնսնէ-
 16 յի սէն հէլաք էթմէ : Իմաի սիզին խայրընը թադ-
 17 պիհ օլունմասըն : Զիրա մէլէքիւթ Ռւլաճ էբլ ու
 շուրպ օլմայըպ , անճադ սալաճ վէ սէլամէթ վէ Բուճ
 18 իւլ Գուատս իլէ սիւրուր տրր : Զիրա պունլար իլէ
 փրիստոռա խըտմէթ էտէն քիմնէ 'ինտ Ալաճ մադ-
 19 պուլ' վէ 'ինտ էն նաս միւսթասէն տիր : Պինսէն
 'ալէյճ սէլամէթէ վէ եէքտիկէրիմիզին 'իմարէթինէ
 20 պա'իս օլան շէյլէրէ սայ' էտէլիմ : Թա'ամ սէպէպիյլէ
 Ալլահըն իշինի թախրիպ էթմէ . վազը'ա հէր շէյ
 թահիր տիր , ֆադաթ թէգքէզ վէրէրէք եէյէն ա-
 21 տէմէ քէօթիւ տիր : Էթ եէմէմէք վէ շէրսպ իչ-
 մէմէք վէ պիրատէրինէ թէգքէզ եախստ սիւրըմէ
 եախստ զա'իֆլիյէ սէպէպ օլան իշտէ պուլունմա-
 22 մադ էյի տիր : Իմանըն վա՞ր մը , անը Ալլահըն հու-
 զուրընտա քէնտինտէ հըֆզ էյլէ , նէ' միւսպարէք
 տիր օԼ քիմնէ քի թահսին էթտիյի շէյտէ քէնտի
 23 'ալէյհինէ հիւքմ' էթմէզ : Լաքին շիւպհէ էտէն
 քիմնէ հէտիյի թադտիրտէ' իման իլէ եէմէտիյի
 իչիւն մահքիւմ' տիր . զիրա իմանտան օլմայան հէր
 շէյ կիւնահ տրր :

ՊԱՊ 15

- 1 Ա է պիզ քի գուվվէթլի իզ , քէնտի խօշնուտի ի
 նէֆսիմիզի արամայըպ , զա'իֆ օլանլարըն զա'աֆլա-

- 2 րընա թէհամմիւլ էթմէյէ պօրճլու իզ : Պիզտէն
հէր պիրի գօնշուսընը քէսպ ի 'իմարէթ էթմէսի պա-
3 պընտա խայրը իչիւն խօշնուտ էթսին : Զիրա՝ Սա-
նա սիթէմ էտէնլէրին սիթէմլէրի իւզէրիմէ տիւշ-
տիւ՝ տէյիւ մուհարրէր օլաըզը իւզրէ , ֆրիստոս
4 տախի նէֆսինի խօշնուտ էթմէտի : Զիրա մուգատ-
տէմա մուհարրէր օլան շէյլէր պիզիմ՝ թա՛լիմիմիլ
իչիւն մուհարրէր իտի , թա քի սապր իլէ վէ ֆի-
5 թապլարըն թէյլիյէտիլէ իւմիտէ մալիք օլալմէ : Վէ
սապր վէ թէյլիյէ մէնպա՛ը օլան Ալլահ սիզէ ֆրիս-
տոս Յիսուսա կէօրէ պիրի պիրինիլ իլէ հէմէֆէտար
6 օլմադըզը իհասն էյլէյէ . թա քի եէք տիւ եէք
դէպան օլարագ Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիստոսուն ֆէ-
7 տերի Ալլահը թէմճիտ էտէսինիզ : Պու էճիլտէն
ֆրիստոս տախի Ալլահըն 'իզզէթի իչիւն պիզի գա-
պուլ էյլէտիյի միսիլլիւ , սիզ տախի պիրի պիրի-
նիզի գապուլ էտինիզ :
- 8 իմտի տէրիմ քի՝ Յիսուս ֆրիստոս էճտատա օ-
լան վա՛տլարը սապիթ դըլմագ իւզրէ Ալլահըն հա-
գիգաթը իչիւն , պիր խատիմ ի խիթան օլտու .
9 թաիֆէլէր տախի Ալլահա մերհամէթի իչիւն համտ
էտէլէր . նիթէքիմ՝ Պու սէպէպտէն թաիֆէլէր ա-
րասընտա սանա համտ էտիպ՝ սէնին իսմինէ թէզ-
10 միր էտէճէյիմ՝ տէյիւ մուհարրէր տիր : Վէ եինէ՝
Էյ թաիֆէլէր , անըն դավմը իլէ պերապէր մէսրուր
11 օլունըզ՝ պույուրուր : Վէ եինէ՝ Էյ ճիւմլէ թաի-
ֆէլէր , Բապպա թէսպիհ էտինիզ , վէ , էյ ճէմի՝
12 գավմար , անա սէնա էյլէյինիզ : Վէ եինէ իշա՛-
եա՝ Եէսսէտէն պիր քէօք հասըլ օլուպ՝ թաիֆէլէ-
րէ հիւքիւմէթ էթմէք իչիւն զուհուր էտէճէք տիր .

- վէ թաիֆէլէրին իւմիտի սնտէ օլաճագ տըր՝ տէ-
- 13 յիւ պուլուրուր : Վէ Բուհ իւլ Գուստուն գուվ
վէթիյլէ իւմիտտէ իզտիյատ պուլմանըզ իշիւն՝ իւ-
միտին մէսպա՝ը օլուն Ալլահ սիզի ինանմագտա քե-
մալ ի սիւրուր վէ սէլամէթ իլէ մէմու գըլսըն :
- 14 Եյ պիրատէրլէրիմ, պէն քէնտիմ տախի սիզին
հագգընըզտա միւթէեագգին օլտում քի՝ սիզ խայր
իլէ մէմու վէ հէր 'իւմ իլէ տօլու օլուպ պիրի պի-
- 15 ըինիզէ նասիհաթ էթմէյէ գատիր սինիզ : Ամնա ,
էյ պիրատէրլէր , թաիֆէլէր իշիւն Յիսուս Քրիստո-
սուն խատիմի օլուպ՝ թաիֆէլէր թագաթմէսի Բուհ
իւլ Գուստ վասըթասըյլէ թագաթիս օլունարագ ,
մագպուլ օլմասը իշիւն Ալլահն պէշարէթինտէ իճ :
- 16 Բա ի քէհանէթ էթմէքլիյիմ խուսուսընտա՝ Ալլահ
թարաֆընտան պանա իհասն օլունան 'ինայէթ սէ-
պէպիյլէ , իսթար էտէր կիպի՝ սիզէ պաղը խուսուս-
- 17 լարտա պիրազ ճէսարէթլէ էազարմ : Իմաի Ալլա-
հա միւթա՝ալլիզ օլան շէյլէրտէ Քրիստոս Յիսուս
- 18 իլէ իֆսիխարըմ վար : Զիրա թաիֆէլէրին իթա-
- 19 'աթը իշիւն 'Ալլամէթլէր վէ միւճիզլէրին գուվվէ-
թի վէ Բուհուլլահն գուտրէթիյլէ գալլէն վէ ֆի՝
իլէն Քրիստոսու պէնիմ վասըթամ իլէ իշլէմէտիյի
պիր շէյի սէյլէմէյէ ճէսարէթ էթմէմ , պու վէճհ-
լէ Քրիստոսուն պէշարէթինի Երուշալիմտէն տօլա-
շարագ՝ իլլիրիգունա գատար թէմամէն թէպլիր էյ-
- 20 լէաիմ , Վէ ախէրին թէմէլի իւզէրինէ պինա էթ-
մէմէք իշիւն , շու վէճհլէ զայրէթ էթաիմ քի՝ թէպ-
շիր պէշարէթիմ Քրիստոսուն իսմի գիքը օլունաը-
- 21 ղը մահալտէ օլմայըպ , Անճագ՝ Անըն հագգընտա
խապերի օլմայանլար կէօրէճէք , վէ իշիթմիշ օլմա-

- յանլար անկողյաճագ տըր՝ տէյիւ մուհարրէր օլ-
- 22 տըղը իւզլէ օլ--ն : Պու էճիլտէն տախի թարաֆը
նըլա կէլմէքտէն տէֆ'աթլէ մէն՝ օլունտուժ իսէ
- 23 աէ , Շիմաի պու սէմթլէրուէ արթըգ պանա եէր
գալմայըպ , չօգ սէնէաէն պէրու սիզէ կէլմէյէ ար-
- 24 զուքէշ օլտըղմտան , իսփանիպա կիտէճէյիմ զէ-
ման [սիզէ կէլիւրիմ . զիրա] կէչէր իքէն էվվէլա սիզին
իլէ կէօրիւշիւպ՝ պիր միգտար սիզէ տօյարըգտան
սօնկրա , թարաֆընըգտան օրպա տօղրու կէօնտէ-
- 25 ըիլմէք իւմիտինտէ իմ : Շիմաի իսէ մուգատտէսլէ-
րէ խըտմէթ էթմէք իւզլէ Երուշալէմէ կիտիյօրմ :
- 26 Զիրա Մադէտօնիալը վէ Ախպէտլըլարա Երուշա-
լիմտէ օլան մուգատտէսլէրին ֆուգարատընա պիր
- 27 ի'անէ էթմէքլէք խօշ կէօրիւնտիւ : խօշ կէօրիւն-
տիւ , վէ հէմ տախի անլէրէ պօրճլու տըրլար . զի-
րա թաիֆէլէր պուշլարըն բուհանի շէյլէրինէ հիս-
սէտար օլտըգլարը հասէպիյլէ , ճիսմանի շէյլէրտէ
տախի անլէրէ խըտմէթ էթմէյէ պօրճլու տըրլար :
- 28 Իմաի պուհու թէքմիլ էտիպ՝ անլէրէ պու մէյվէյի
'թէշլիմ էթտիքտէն'' սօնկրա , եանընըգտան կէչէրէ+
- 29 իսփանիպա կիտէճէյիմ : Վէ պիլիբիմ՝ քի՝ սիզէ
կէլտիյիմտէ , ֆրիստուուն պէշարէթինին քէմալ ի
պէրէքէթիյլէ կէլէճէյիմ :
- 30 Էյ պիրատէրլէր , Բապպըմըջ Յիսուս ֆրիստուս
իլէ վէ Բուհուն մուհապպէթիյլէ սիզէ եալվարը-
- 31 ըմ՝ քի՝ Եհհուտիյէտէ պուլունան զայրի միւմին
քիմաէլէրտէն խէլա սուլուպ՝ Երուշալիմ՝ իլիւն օ-
լան խըտմէթիմ մուգատտէսլէրէ մազպուլ օլտուն՝

* Եսու . միւհրէտիքտէն

- տէյիւ պէնիմ իչիւն վէ պէնիմ իլէ պէրապէր Ալլահա
 32 տու'ա էթմէքտէ ճէհտ էտէսինիզ , Թա քի Ալլահըն
 իրատէթիլէ Թարաֆընըզա սիւրուր իլէ կէլիպ' եա-
 33 նընըզաա իւթիւրահաթ էտէյիմ : Վէ մէնպա'ը սէլու-
 մէթ օլան Ալլահ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն : Ամին :

ՊԱՊ 16

- 1 Քէնիւրիա քիլիսէսինտէ խատիմէ օլան հէմշիրէ-
 2 միզ Ֆիպէյի սիզէ Թալսիյէ էտէրիմ , Թա քի մու-
 գատտէսլէրէ լյայդ օլտըզը սուրէթլէ անը Բապպա-
 աա գապուլ էտիպ' հէր հանիը մաւլահաթաա սի-
 զէ միւհթաճ օլուրսա , անա էտըրմ էտէսինիզ ,
 զիւրա քէնտիսի տէ նիչէլէրէ վէ խուսուսիյէ պանա
 մաւ'ալէնէթ էթմիշ տիր :
 3 Քրիստոս Յիսուսաա էմէքտաշմ օլան Փրիսգիլլա
 4 իլէ Ագուլիսաա սէլամ էտին . Անլէր ճանրմ իչիւն
 քէնտի պոյունլարընը գտուլար . անլէրէ եալընըզ
 պէն տէյիլ , անճազ Թաիֆէլէրին ճիւմլէ քիլիսէ-
 5 լէրի տալիս միւթէշէքքիր տիրլէր : Վէ անլէրին
 խանէսինտէ օլան քիլիսէյէ , վէ Ախպէանըն Քրիս-
 տոս իչիւն իլք մէյվէսի օլան սէվկիւլիւմ էփէնէթ-
 6 սա սէլամ էտինիզ : Պիղիմ իչիւն չօգ էմէք չէքմիշ
 7 օլան Մէրհէմէ սէլամ էտինիզ , Ագրապամտան վէ
 հապա ըէֆիլլէրիմ օլուպ , ըտուլլէրին պէնիւնտէ
 միւ'թէպէր' վէ հէմ տէ պէնտէն էվլէլ Քրիստոս-
 տա պուլունան Անտրօնիգօս վէ Եունիպա սէլամ
 8 էտինիզ : Բապպաա սէվկիւլիւմ օլան Ամիլիտաա
 9 սէլամ էտինիզ : Քրիստոստա էմէքտաշմըզ Ուր-
 պանսա , վէ սէվկիւլիւմ Իսթալիսէ սէլամ էտի-

- 10 նիզ : Գրիստոստա միւսթաճսէն Ափէլլէսէ սէլամ
 էտինիզ . Արիսթօպօլլուսուն խանէսինտէն օլանլա-
 11 րա սէլամ էտինիզ , Ագրապամոսն օլան Հերօտիօնա
 սէլամ էտինիզ . Նարգիսոսսըն խանէսինտէն պուլու-
 12 նուպ՝ Բապպտա օլանլարա սէլամ էտինիզ : Բապպտա
 էմէք չէքէն Թրիֆէնա վէ Թրիֆօսայա սէլամ էտի-
 նիզ . Բապպտա չօդ էմէք չէքմիշ օլան սէվկիւլիւ
 13 Փէրսիսէ սէլամ էտինիզ : Բապպտա միւնթախապ
 օլան Բուֆօսա՝ վէ պէնիմ՝ վալիտէմ՝ օլան անըն վալի-
 14 տէսինէ սէլամ էտինիզ , Ասինգրիթօս վէ Ֆլէզոն
 վէ Հերմաս վէ Փաթրօպտա վէ Հերմիսէ , վէ անլէր
 իլէ պէրապէր օլան պիրատէրլէրէ սէլամ էտինիզ :
 15 Ֆիլօլօղօս իլէ Նուլիա վէ Նիրէաս իլէ անըն Տէմ-
 շիրէսինէ վէ Օլիմփոսա , վէ անլէր իլէ պուլունան
 16 Ճիւմլէ մուգատտէպլէրէ սէլամ էտինիզ : Պիրի պի-
 րինիզէ մուգատտէն թադպիլ իլէ սէլամ էտինիզ :
 Քրիստոսուն *քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր :
 17 Էյ պիրատէրլէր , սիզէ ըրճա էտէրիմ քի՝ էջ-
 րէնտիյինիզ թա՛լիմէ մուղայիր ֆըրգա վէ թէօքէզ-
 լէրէ սէպէպ ոլանլարա տիգգաթ էտիպ՝ անլէրտէն
 18 իճթինապ էտէսինիզ : Զիրա պու մադուլէ քիմսէ-
 լէր Բապպրմըղ [Յիսուս] Քրիստոսա տէյիլ , անճադ
 քէնտի գարնլարընա խըտմէթ էտիպ՝ խօշ սէօզլէր
 վէ մէտհիյէլէր իլէ սաֆտէրունլարըն գալպլէրինի
 19 իղլալ էտէրլէր : Զիրո սիզին իթա՛աթընըղ ճիւմ-
 լէյէ շոյը՝ օլտու . պունուն իչիւն սիզին Տադդը-
 նըզտա մէսրուր ըմ՝ . տմմա իսթէրիմ քի սիզ խոյը
 իչիւն ՝ադիլ , վէ շէրը իչիւն սատէտիլ օլաօընըղ :

* Պա՛պլու՝ ճիւմլէ քիլիսէլէրի

- 20 Վէ մէնպա՛ւ ը սէլամէթ օլան Ալլահ շէյթանը ա-
յապարընըն յալթընտա սէրի'էն եզէճէք տիր .
Բապպըմըլ Յիսուս Քրիստոսուն 'ինսյէթի սիզին
իւէ օլտուն , [Ամին] :
- 21 Էմէքտաշըմ թիմնթէօս վէ ազրապամտան օլան
Լուգիօս վէ Եասօն վէ Սօսիփաթրօս սիզէ սէլամ
- 22 Էտէրէր : Պէն թէրթիօս քի պու բէսալէյի եազ-
23 տըմ , սիզէ Բապպտա սէլամ Էտէրիմ , Պէնիմ վէ
պիւթիւն քիլիսէնին միհմանտարը օլան Ղալթօս սի-
զէ սէլամ Էտէր . շէհր Էմինի Էրասթօս վէ Գուար-
- 24 թօս պիւրատէր սիզէ սէլամ Էտէրէր : Բապպըմըլ
Յիսուս Քրիստոսուն 'ինսյէթի ճիւմէնիզ իւէ օլ-
տուն , Ամին :
- 25 Վէ պէնիմ պէշարէթիմ վէ Յիսուս Քրիստոս
վա'գը միւճիպինճէ , վէ Էզմինէ ի Էզէլիէտէն պէ-
- 26 բու խաֆի թութուլալ՝ շիմտի իզճար օլտնան , Վէ
Էզէլի վէ Էպէտի օլան Ալլահըն Էմրի միւճիպինճէ՝
փէյղամպէր քիթապլարը վասըթասըյէ իմանա ի-
թա'աթ իչիւն ճէմի՝ միլլէթլէրէ պիւտիրիլէն սըր-
ըն քէշֆ օլտնմասընա կէօրէ սիլի սապիթ գըլ-
- 27 մաղա գատիր օլան Եալընըլ 'ալիմ Ալլահա Յիսուս
Քրիստոսուն վասըթասըյէ իլ էլ Էպէտ համտ օլ-
տուն , Ամին :

ՓԱՎԼՕՍ ԲԷՍՈՒԼՈՆ

ԳՕՐԸՆԹՕՍԼԸԼԱՐԱ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՐԼՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Ալլահըն իրատեթիյէ Յիսուս Գրիստոսուն ըսու-
լը օլմադ իւզրէ տա'վէթ օլունան Փաւլօս վէ պի-
2 բատէր Սոսթանէն՝ Ալլահըն Գօրընթօստա օլան քի-
լիսէսինէ , եա'նի Գրիստոս Յիսուստա թազաիս օ-
լունուպ' մոզատատէյէր օլմադ իւզրէ տա'վէթ օ-
լունան քիմսէլէր իլէ , սնէրին վէ պիղիմ Բապպը-
մըզ օլան Յիսուս Գրիստոսուն իսմինէ հէր եէրաէ
3 տու'ա էտէնլէրին ճիւմլէսինէ , Փէտէրիմիզ Ալլահ
վէ Բապպ Յիսուս Գրիստոս թարաֆընտան 'ինայէթ
վէ սէլամէթ օլուն :

4 Գրիստոս Յիսուստա սիգէ իհսան օլունտն Ալլա-
հըն 'ինայէթի իչիւն սիղին հազգընըղտա տալմա
5 Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ , Քի Գրիստոսուն շէհա-
6 տէթի սիզտէ թէսպիթ օլունտըղը կիպի , Անըն իլէ
հէր խուսուստա , հէր քէլամտա վէ հէր 'իլմտէ դա-
7 նի օլտընըզ , Շէշլէ քի Բապպըմըզ Յիսուս Գրիս-
տոսուն զուհօւրընա միւնթաղիւր օլտարադ , հիշ պիւր

- 8 մէլհիպետէ նօգասնընդ եօգ տըր . ՕԼ տախի Բապ-
պըմը Յիսուս Գրիստոսուն կիւնիւնտէ պիլա թէօհ-
մէթ օլմադ իւզլէ , սիզի իլա նիհայէ սապիթ գըլա-
- 9 ճագ տըր : Սիզի քէնտի Օղլու Բապպըմը Յիսուս
Գրիստոսուն միւշարէթիւնէ տա'վէթ էտէն Ալլահ
սատրգ տըր :
- 10 Էյ պիրատէրէր , սիզէ Բապպըմը Յիսուս Գրիս-
տոսուն իսմիլէ բիճա էտէրիմ քի ճիւմէնիզին սեօ-
զիւ պիր օլտուն , վէ արանըլտա իսթիլաֆաթ օլ-
մայըպ' քեսմիլէն հէմէֆքետար վէ հէմրէյ պուլու-
- 11 նասընը : Զիրա , պիրատէրէրիմ , Գլօէնին խանէսի
թարաֆընտան սիզին հագգընըլտա պանա խապեր
վէրիլտի քի' պէյնինիզտէ միւնազա'ալար վար տըր :
- 12 Պաւնու աէմէք իսթէրիմ քի' սիզտէն հէր պիրի' Պէն
Փավլօսըն , վէ Պէն Ափօլլօսըն , վէ Պէն Գէֆա-
- 13 սըն , վէ Պէն Գրիստոսուն իմ տէր : Գրիստոս միւն-
գասի'մ մի օլտու . սիզին իչիւն Փավլօս մու սալը
օլունտու , եօխսա Փավլօսըն իսմինէ' մի վաֆթիզ
- 14 օլունտընը : Սիզտէն' Գրիստոս իլէ Ղայօստան մա'-
տա քիմսէյի վաֆթիզ էթմէտիյիմ իչիւն Ալլահա
- 15 շիւքը էտէրիմ . Բի պիր քիմսէ պէնիմ հագգըմա'
- 16 Գէնտի իսմինէ վաֆթիզ էթտի' աէմսին , Ղէ
իսթէֆանասըն խանէսի խաղընը տախի վաֆթիզ
էթտիմ . պունտան պաշգա պիր քիմսէյի վաֆթիզ
էտիպ էթմէտիյիմի պիլէմ :
- 17 Զիրա Գրիստոս պէնի վաֆթիզ էթմէք իչիւն տե-
յիլ , անճագ թէպշեր ի պէշարէթ իչիւն իրսալ
էյլէտի . պու տախի Գրիստոսուն խաչը պիհու-
տէ օլմամագ իչիւն' քէլամ հէքմէթիլէ օլմատը :
- 18 Զիրա խաչա տաիր օլան քէլամ էհլի հէլաք օլան-

- լարա սեփասէթ տիր . լաքին պիղ էհլի խէլաս օլան .
 19 լարա գուզվէթ Ուլաս ալը . Զիրա հիւքէմանն հիւ-
 մէթինի իֆնա , վէ ֆէհիմէրին ֆէհմինի իպթալ էտէ .
 20 ճէյիմ տէյիւ մուհարրէր տիր . Նէօրէտէ հաքիմ ,
 նէօրէտէ քեաթիպ , պու 'ալէմին միւպահիսի նէօրէ-
 տէ տիր . Ալլաս տիւնեանն հիւքմէթինի սեփասէթէ
 21 թասզիլ էթմէտի մի : Զիրա Ալլասն հիւքմէթիննէ
 տիւնեա քէնդի հիւքմէթի վասթթասթըյլէ Ալլասը պիլ-
 մէտիյի սէպէպտէն՝ վա'ղըն սեփասէթի վասթթա-
 սթըյլէ Ալլաս իման էտէնլէրի խէլաս էյլէմէյի միւ-
 22 նասիպ կէօրտիւ : Զիւնքի Եհհուտիլէր 'ալամէթ
 թալէպ էտէրլէր , վէ Եոււնանիլէր հիւքմէթ ալարլար ,
 23 Ծագաթ պիղ սալպ օլունմուշ Գրիսասու , Եա'նի
 Եհհուտիլէրէ թէօքէզ վէ Եոււնանիլէրէ սեփասէթ ,
 24 Լաքին սա'վէթ օլունան հէմ Եհհուտիլէրէ հէմ
 տէ Եոււնանիլէրէ գուզվէթ Ուլաս վէ հիւքմէթ Ու-
 25 լաս օլան Գրիսասու վա'ղ էտէրիզ : Զիրա Ալլա-
 սն սեֆիհ օլան նէսնէսի ինսանլարտան հաքիմ
 տիր . վէ Ալլասն զա'իֆ օլան նէսնէսի ինսանլար-
 26 տան գավի տիր : Էյ պիրաստէրլէր , տա'վէթինիզէ
 պադընըզ . թէն հասէպիննէ չօգ հաքիմլէր , չօգ
 գուզվէթլէր , չօգ ասթըլատէրլէր Դա'լէր օլանմալ .
 27 Լաքին Ալլաս հիւքէմայը խէճիլ էթմէք իչիւն
 տիւնեանն սեֆիհ շէյլէրինի ինթիխապ էթտի ,
 վէ Ալլաս գուզվէթլի շէյլէրի խէճիլ էթմէք իչիւն
 տիւնեանն զա'իֆ շէյլէրինի ինթիխապ էյլէտի :
 28 Վէ Ալլաս մէվճուտ օլան շէյլէրի իպթալ էթմէք
 իչիւն տիւնեանն էտնա վէ թասգիր , լունան վէ
 լաշէյ հիւքմիւնտէ օլան շէյլէրի ինթիխապ էթտի .
 29 թա քի Ալլասն հուզուրընտա հիշ պիր պէշէր թէ-

- 30 Փախիւիւր էթմէյէ : Վէ սիզ անտէն Բրիտոս Յիսուստա սընըզ, օլ քի պիղիմ' իչիւն Ալլահ թարա-
ֆընտան հիքմէթ վէ սալահ վէ թագտիս վէ ֆի-
31 աիյէ օլտու. թա քի մուհարրէր օլտըզ վէճճէ,
իֆթիխար էտէն քիմնէ Բապպ իլէ իֆթիխար էթ-
սին :

ՊԱՊ 2

- 1 Վէ պէն տաիի, էյ պիրատերլէր, սիզէ կէլտի-
յիմաէ, Ալլահն շէհատէթինի քէլամ' եախօտ հիք-
մէթ ֆազիլէթիլէ իխպար էթմէք իչիւն կէլմէտիմ' :
2 Զիրա արանըզտա Յիսուս Բրիտոստան, պէլի մաս-
լուպ օլանտան զայրի պիր շէյ պիլմէմէյէ գարար գըլ-
3 տըմ' : Վէ պէն զա'իֆլէք վէ գօրգուտա վէ չօգ
4 տիթրէմէքլէ եանընըզտա պուլունտըմ' : Վէ քէ-
լամըմ' վէ վա'զըմ' [խնսան] հիքմէթինին իգնա' է-
տիճի սէօզլէրիլէ տէյիլ, անճագ Բուհուն վէ
5 գուարէթին պուրհանը իլէ իտի. թա քի իմանը-
նըզ ինսան հիքմէթիլէ տէյիլ, անճագ Ալլահն
6 գուարէթիլէ օլա : Լաքին քեամիլլէրին արասըն-
տա հիքմէթ սէօյլէրիզ. վէ լաքին պու 'ալէմին հիք-
մէթինի եախօտ պու 'ալէմին զէվալ պուլուր բէիս-
7 լէրինին հիւսթիլէ տէյիլ, Անճագ Ալլահն մոխֆի
օլան հիքմէթինի, եա'նի Ալլահն 'իզլէթիմիզ ի-
չիւն եզէլտէն թագտիր էյլէտիյինի սըրր իլէ սէօյ-
8 լէրիզ. Անը տաիի պու 'ալէմին բէիպլէրինին հիչ
պիրի պիլմէտի. զիրա էյէր պիլսէլէր իտի Բապպ
9 իւլ ճէլալի սալպ էթմէզլէր իտի : Ֆազաթ մու-
հարրէր օլտըզ կիպի, Աէօզ կէօրմէտիլի վէ գու-

- լադ իշխմանի վէ ատէմին ֆիքրինէ կէլմէտիյի՝
 ետ'նի Ալլահըն քէնտինի սէվէնլէրէ հազըրլաւարդը
 10 շէյլէրի Ալլահ քէնտի բուհու վասըթաւըյլէ պիղէ
 քէշֆ էյլէտի . զիրա բուհ հէր շէյի , Ալլահըն մէ-
 11 վատտ'ը տմիգէսինի պիլէ թէֆթիշ էտէր , Զիւնքի
 ինսանըն ումուրընը ինսանտա օլան քէնտի բու-
 հընտան զայրի հա'նկը ատէմ պիլէր . քէշալէք Աւ-
 լահըն ումուրընը Ալլահըն բուհընտան մա'տա հիշ
 12 քիմնէ պիլմէզ , Պիզ իսէ տիւնեանըն բուհուհա տէ-
 յիլ , անճադ Ալլահտան օլան բուհա մալէք օլտուզ ,
 թա քի Ալլահ թարաֆընտան պիղէ իհսան օլու-
 13 նան շէյլէրի պիլէլիմ : Պու շէյլէրի տախի բուհանի
 շէյլէրի բուհանի շէյլէր իլէ մուգայէսէ էտէրէք ,
 հիքմէթ ի ինսանիյէնին թա'լիմ էթտիյի սէօլլէր
 իլէ տէյիլ , անճադ բուհ [իւլ Գուտսուն] թա'լիմ
 14 էթտիյի սէօլլէր իլէ սէյլէրիզ , Նաքին ինսան ի
 թապի'ի Ալլահըն բուհընըն շէյլէրինի գապուլ
 էթմէզ . զիրա պուլնլարըն թէմեիզի բուհանի օլտը-
 զընտան՝ քէնտինէ սէֆահէթ տիրլէր , վէ իտրա-
 15 քընա իզթիտարը եօզ ալըր , Ամմա բուհանի քիմ
 սէ հէր շէյի թէմեիզ էտէր իսէ տէ , քէնտիսի հիշ
 16 պիրի թարաֆընտան թէմեիզ օլտընմազ : Զիրա
 բապլըն ֆիքրինի քի'մ պիլտի քի անա թա'լիմ
 էտէ . ամմա պիլ Գըրիտոսուն ֆիքրինէ մալէք իզ :

ՊԱՊ 3

- 1 Պէն տախի , էյ պիրատէրլէր , սիղէ բուհանիլէրէ
 կիպի սէյլէյէմէտիմ , անճադ ճիւմանիլէրէ կիպի ,
 2 Գըրիտոստա չօճուզլարա կիպի սէյլէրիմ : Սիղէ

- Թա՛ամ տէյիլ, անճադ սիւտ վերտիմ. զիրա տա-
 հա լէհ-մէ-լէ-նէ գատիր տէյիլ իտինիլ, վէ շիմ.
 3 տի պիլէ տահա գատիր տէյիլ սինիլ: Զիւնքի տա-
 հա ճիսմանի սինիլ. զիրա արանըդտա հասէտ վէ
 նիզա՛ վէ Թէֆրիգէլէր պուլնտըղը հալտէ, ճիսմա-
 նի տէյիլ՝ մի սինիլ, վէ ինսանճա սիւլիւք է՛թ.
 4 մէյօր մը սընըղ: Զիրա պիրի՛ Պէն փապլօսըն իմ,
 վէ տիկէրի՛ Պէն Ափօլլօսըն իմ՝ տէտիյինտէ ճիսմա.
 5 Նի տէյիլ՝ մի սինիլ, իմտի փապլօս քի՛մ վէ Ա-
 փօլլօս քի՛մ տիր, անճադ Րապպըն հէր պիրինէ
 իհսան էթտիյինէ կէօրէ, իման էթմէնիլէ վաղը.
 6 Թա օլան խաաէմէ տիր: Պէն տիքտիմ, Ափօլլօս
 7 սուլտաը, լաքին Ալլահ Թէնպիթ էյլէտի. Շէօյլէ
 քի տիքէն պիր շէյ տէյիլ, վէ սուլայան տախի
 պիր շէյ տէյիլ տիր, ամմա պէօյիւտէն Ալլահ
 8 արը: Տիքէն վէ սուլայան տախի պիր տիր, լաքին
 հէր պիրի քէնտի էմէյինէ կէօրէ քէնտի էճրինի
 9 ալաճադ տըր: Զիրա պիլ Ալլահ իլէ էմէքտաշ օ-
 լուպ՝ սիլ Ալլահըն Թարլաը, Ալլահըն պինսաը
 10 սընըղ: Ալլահ Թարաֆընտան պանա իհսան օրու-
 նան ինայէթէ կէօրէ մի՛մարը հազըզ կիպի Թէմէլ
 պրադտըմ, իւզէրինէ տիկէր քիմնէ տախի պինա
 եափար. Ֆադաթ հէր քէս նասըլ պինա եափար.
 11 Ղընա տիգգաթ էթսին: Զիրա պրաղըլան Թէմէլ-
 տէն՝ եա՛նի Յիսուս ֆրիստոստան մա՛տա պիր լէ-
 Ֆէլ պրազմաղա հիչ պիր քիմնէ միւզթէտիր օլմաղ:
 12 Վէ լաքին էյէր պիր քիմնէ պու Թէմէլ իւզէրինէ
 ալթուլն, կիւմիւշ, զիգըյմէթ Թաշլար, աղաճ,
 13 օթ, գամըշ՝ պինա էտէրսէ, Հէր քէսին իշի աշի-
 քեար օլաճադ, զիրա օլ կիւն անը պէյան էտէ-

- ճեք տիր . չիւնքի աթէշ իլէ միւնքէշիֆ օլուր , վէ
 հեր պիրինին իշի նէ մագուլէ օլաղղընը աթէշ իմ
 14 թիհան էտէճէք տիր : Էյէր պիր քիմսէնին պինա
 15 էթտիյի իշ գալըրսա , էճրինի ալաճագ . Էյէր պիր
 քիմսէնին իշի էանար իսէ՝ միւթէղարրիր օլաճագ .
 ամմա քէնտիսի աթէշտէն կէշէր կիպի դուրթուլա-
 16 ճագ տըր : Սիզ Ալլահըն հէյքէլի օլուպ՝ տէրունի-
 նիզտէ Ալլահըն Րուհու միւթէմէքքին օլաղղընը
 17 պիլմէ՞զմիսինիզ : Էյէր պիր քիմսէ Ալլահըն հէյ-
 քէլինի պօզարսա , Ալլահ անը պօզաճագ տըր . ղի-
 րա Ալլահըն հէյքէլի մուգատտէս տիր , օլ հէյտէ
 տախի սիզ սինիզ :
 18 Պիր քիմսէ քէնտի քէնտինի ալտաթմասըն . է-
 յէր արանըղտա պիր քիմսէ պու 'ալէմտէ քէնտինի
 հաքիմ 'ատտ էտէրսէ , հաքիմ օլմագ իշիւն սէֆիհ
 19 օլոււն : Զիրա տիւնէանըն հիքմէթի Ալլահըն 'ին-
 տինտէ սէֆահէթ տիր . նիթէքիմ՝ Հիւքէմայը քէն-
 20 տի հիլէլէրինտէ թութան օ տըր . վէ էինէ՝ Րապպ
 հիւքէմանըն էֆէտարը պաթըլ օլաղղընը պիլըր՝
 21 տէյիւ մուհարրէր տիր : վէլ հասըլ պիր քիմսէ
 22 ինսան իլէ իֆթիխար էթմէսին . Զիրա հէր շէյ սի-
 ղին տիր , կերէք Փավլօս , կերէք Ափօլլօս , կերէք
 քէֆաս , կերէք տիւնհա , կերէք հայաթ , կերէք
 մէմաթ , կերէք հաղըր շէյլէր , կերէք օլաճագ շէյ-
 23 լէր , ճիւմլէսի սիղին տիր , Սիզ տէ Բրիստոսու
 սընըլ , Բրիստոս տախի Ալլահըն տըր :

1 Հէր քէս պիղի Բրիստոսու խատէմէսի վէ Ալլահըն

- էորարննն քեթիւտաւարը մագամբնտա թութ-
 2 սուն, իմտի քեթիւտաւարտան մաթլուպ օլունան
 3 շէյ սատրգ պուլունմաւարը տըր : Ամմա սիզին թա-
 րաֆընըզտան ետիստ ինսան հիւքմիւ իլէ հիւքմ օ-
 լունմագ պէնիմ 'ինտիմոէ փէք քիւչիւք շէյ տիր,
 հաթթա քէնտիմի քէնտիմ պիլէ հիւքմ էթմէմ.
 4 Զիրա քէնտի հագդըմտա զամիրիմ պիր շէյ կես-
 թէրմէզ իսէ տէ, եինէ պունուն իլէ պերապէր
 քէնտիմի սալիհ 'ատտ էթմէմ. անճագ պէնի հիւքմ
 5 էտէն րապ պըր : իմաի վագթընտան էզվէլ, եա-
 նի րապ կելմէյինճէ հիչ պիր շէյի հիւքմ էթմէ-
 յին. օլ տախի զուլմէթին կիզլի շէյէրինի պտըն-
 լըզա չըգարըպ՝ գալպէրին միւրաւարընը աշիքեար
 էտէճէք տիր. օլ զէման հէր քէսին մէտհի Ալլահ-
 տան օլաճագ տըր :
 6 Լաքին, էյ պիրատերլէր, պէն պու շէյլէրի սիզին
 իչիւն քէնտիմէ վէ Ափօլլոսա թէմնիլէն նագլ էյլէ-
 տիմ, շու մագսէտ իլէ քի հիչ պիրինիզ պիրինին
 թարաֆաարը օլարագ, տիկերինին 'ալէյհինէ թէ-
 քէպպիւր էթմէմէք իչիւն՝ մուհարրէր օլանտան
 7 Ֆազլա թէֆէքքիւր էթմէմէքլիյի էոյրէնէսինիզ : Զի-
 րա սէնի միւմթազ էտէն քի՞մ տիր. վէ սէնտէ ալ-
 մատըղնէ՞ շէյ վար. վէ էյէր ալտըն իսէ, նի՞չիւն
 ալմամըշ կիպի թէֆէխիւր էտէրսին :
 8 Արթըգ տոյտընըզ, զէնիլին օլտընըզ. պիզ պու-
 լընմագսըղն սալթանաթ սիւրտիւնիւզ, վէ քեաշ քի
 սալթանաթ սիւրէյիտինիզ քի պիզ տախի սիզին
 9 իլէ պերապէր սալթանաթ սիւրէյիտիք : Զիրա
 զանն էտէրիմ քի՞ Ալլահ՝ գաթլէ հիւքմ օլունան-
 լար միսիլլէ պիզ ըեսուլլէրի մմախիսէր օլա-

- բազ իրացէ էյլէտի . չիւնքի տիւնեայա վէ մէլտի-
 10 քէյէ վէ նասա թէմնշա իչիւն օլուուգ : Պիլ Գրիս-
 տոս իչիւն սէֆիճ իզ, սիզ իսէ Գրիստոստա 'ազիլ
 սինիզ . պիզ զա'իֆ իզ, սիզ գուվէթլի սինիզ .
 11 սիզ միւքերէմ սինիզ, պիզ մուհագդէր իզ : Պու-
 սա'աթատէկին աճլըգ վէ սուսըզլըգ չէքիպ' չըփ-
 12 մէթիմիզ եօգ տըր . ֆէնտի էլլէրիմիզ իլէ տախի
 իչլէյէրէք էմէք չէքերիզ . շէթմ օլունտըզմըգ-
 տա խոյր աու'ա էտերիզ . թէ'աատի կէօրտիյիւ-
 13 միւզտէ թէհամմիւլ էտերիզ . թագպիճ օլուն-
 տըզմըգտա, եալվարըրըզ . շիմտիյէտէք տիւնեա-
 նըն սիւփրիւնթիւսիւ վէ ծիւմլէնին մէնֆուրը օլ-
 14 տուգ : Պուշլարը սիզի խէճիլ էթմէք իչիւն եազ-
 մայօրըմ, անճագ սէվիւլիւ էվլատըմ կիպի սիզէ
 15 նասիհատ էտերիմ : Զիրա էյէր Գրիստոստա օն
 պին միւ'ալլիմինիզ օլսա պիլէ, չօգ փէտերինիզ
 եօգ տըր . զիրա Գրիստոս Յիսուստա պէշարէթ վա-
 16 սըթասըյլէ պէն սիզի թէվլիտ էթտիմ : Խմտի պա-
 նա մուգթէտի օլմանըզը սիզտէն ըրճա էտերիմ :
 17 Պու էճիլտէն պէնիմ սէվիւլիւ վէ Բապպտա սա-
 տըգ օլսն օլլուամ թիմօթէօսու սիզլէ կէօնտերտիմ,
 օլ տախի՝ հէր եէրտէ հէր քիլիսէտէ թա'լիմ էթ-
 տիյիմ իւզըէ՝ Գրիստոստա օլսն թարիգլէրիմի սի-
 18 զէ իլթար էտէճէք տիր : Պա'զը քիմնլէր թէքէպ-
 19 պիւր էթտիլէր՝ կէցյէ քի սիզէ կէլմէյէճէյիմ, լա-
 քին էյէր Բապպ միւրատ էտէրսէ, սիզլէ թէզ կէ-
 լէճէյիմ, վէ թէքէպպիւր էտէնլէրին սէօզիւնիւ
 20 տէյիլ, անճագ գուվէթինի պիլէճէյիմ : Զիրա մէ-
 լէքիւթ Ուլլահ սէօզ իլէ տէյիլ, անճագ գուվէթ

21 Իլէտիր, Նա^օրը իսթէրսինիզ, սիղէ տէյնէ^օք իլէ մի,
եօխսա մուհապպէթ վէ հիլմ^օ բուհու իլէ մի կէլէյիմ:

ՊԱՊ 5

- 1 Հէր թարաֆտա իշիտիլէյօր քի արանրգտա զինա
վար, պէյլէ զինա քի թա'իֆէլէրաէ պիլէ [զիբը]
օլունմայօր, հաթթա պիր առէմ^օ քէնտի փէտէրի.
- 2 Նին զէվճէսինի ալըր: Վէ սիզ պու ֆի'իլի իրթի.
քեռապ էտէնին իշինիզտէն տէֆ' օլունմասը իշիւն
ղամ չէքմէտիքտէն պաշգա, թէքէպպիւր պիլէ էթ.
- 3 տինիզ: Զիրա պէն ճէսէտճէ զաիպ ամմա բուհճա
հաղըր օլարագ, շիմտի հաղըր կիպի հիւքմ էթ.
- 4 տիմ քի՝ Սիզ թէճէմմիւ' էյլէտիլինիզտէ, պէնիմ^օ
բուհըմ տախի Բապպըմըլ Յիսուս ֆրիստոսուն
գուտրէթիլէ պէրապէր հաղըր պուլունարագ, պու.
- 5 ֆի'իլի պէյլէճէ իրթիքեռապ էտէնի թէնինին հէլա.
քը իշիւն Բապպըմըլ Յիսուս ֆրիստոսուն իսմիլէ
շէյթանա թէսլիմ էտէսինիզ, թա քի Բապպ Յի.
- 6 սուսուն կիւնիւնտէ բուհու իւլլա պուլա: Շու
թէֆախիւրընըլ էյի տէյիլ տիր. պիր աղ մա.
յէ պիւթիւն խամուրը մայէլէտիլինի պիլմէ^օզմի.
- 7 սինիզ: Սիզ մայէսիզ օլարըղընըլ միսիլլէ ճէտիա խա.
մուր օլմագ իւզըէ՝ էսքի մայէյի տէֆ' էտինիզ. չիւն.
քի Ֆըսհըմըլ օլան ֆրիստոս պիղիմ իշիւն զէպճ
- 8 օլունտու: Պու սուրէթլէ էսքի մայէ իլէ տէյիլ.
վէ շէրը վէ քէօթիւլիւք մայէսի իլէ տէյիլ, աւ.
ճագ խուլուս վէ հագիգաթ ֆէթիլի իլէ պոյրում
- 9 էտէլիմ: Զինաքեարլար իլէ իսթիլաթ էթմէյէսի.
- 10 Նիզ տէյիւ սիզէ մէքթուպտա եաղտըմ. Վէ եի.

- նէ պու տիւնեանն զինաքեարլարը եա թամա'քեար-
լարը եա զասիպլէրի իլէ եախօտ փութփերէսթ-
լէրի իլէ տէյիլ, չիւնքի էջլէ օլտա՝ պու տիւնեա-
11 տան չըգմանըզ լաղըմ՝ կէլիլ : Ամմա շիմաի էյէր
պիրատէր անկըլան պիր քիմնէ զինաքեար եա թա-
մա'քեար եա փութփերէսթ եա շէթթամ եա պէք-
րի եա զասիպ օլուրսա, իխթիլաթ էթմէտիքտէն
մա'տա պէջլէ քիմնէ իլէ պերապէր թա'ամ պիլէ էթ-
12 մէյէսինիզ տէյիլ եաղտըմ : Զիրա խարիճտէ օլտն-
լարը տախի հիւքմ էթմէք նէ՞ վաղիֆէմ տիր . սիզ
տախիլտէ պուլնանլարը հիւքմ է՞թմէյօրմըսընը :
13 Ամմա խարիճտէ օլտնլարը Ալլահ հիւքմ էտէր .
իմաի օլ քէօթիլ քիմնէյի քէնտի արանըլտան
տէֆ՝ էտինիզ :

ՊԱՊ 6

- 1 Սիզտէն պիր քիմնէնին տիկէրի իլէ պիր տա'վասը
օլուրսա, մուգատտէսլէրին հուզուրընտա օլմայըպ,
հազգսըզլարըն հուզուրընտա մուհաքէմէյէ ճէսա-
2 րէթ էտէ՞ր մի : Մուգատտէսլէր տիւնեայը հիւքմ
էտէճէքլէրինի պիլմէ՞զմիսինիզ . վէ էյէր տիւնեա
սիզին թարաֆընըլտան հիւքմ օլունուրսա, էն քիւ-
չիւք տա'վալարըն ֆաօլընա լայըդ տէյի՞լմիսինիզ :
3 Մէլաիքէյի հիւքմ էտէճէյիմիզի պիլմէ՞զմի սինիզ .
4 դա'նտէ դալըր տիւնեէվի շէյլէր : Իմաի էյէր տիւն-
եէվի շէյլէրէ միւթա'ալլիդ մուհաքէմէլէրինիզ վար
իսէ, քիլիսէտէ ի'թիպարը օլմայտնլարը հաքիմ
5 նասպ էտինիզ : Սիզի խէճիլ էթմէք իչիւն սէյլէ-
յօրըմ . սիզտէ 'արիֆ քիմնէ՝ պիր պիլէ եօ՞դ մը

- տըր քի պիրատերէրինին արատնտա հիւքմ էթ-
 6 մէյէ մուգթէտիր օլա : Լաքին պիրատեր պիրա-
 տեր իլէ՝ պու տախի զայրի միւմինէրին հուզու-
 7 ընտա մուհաքէմէ օլուր : Իմաի եեքաիկերինիզ
 իլէ տա՛վալարընը պուլընմասը սիզէ հէր վէճհ-
 լէ գուսուր տըր . պունու էթմէտէն իսէ նի՞չիւն
 հագգարզըղա թէհամմիւլ էթմէղսինիզ . պուն-
 տան իսէ նի՞չիւն զատր կէօրմէյէ գաիլ օլմուսը-
 8 նըզ : Լաքին սիզ հագգարզըզ վէ զատր հէման պի-
 9 ռատերլէրինիզէ էտերսինիզ : Պիլմէ՛ղմիսինիզ քի
 հագգարզ օլանլար մէլէքիւթ Ուլլահը թէվէրիւս
 էթմէյէճէքլէր տիր . ալտանմայըն . նէ գահպէղէնլէր,
 նէ փութփէրէսթլէր , նէ զինաքեարլար , նէ մու-
 10 խէննէսլէր , նէ լութիլէր , Նէ խըրսըզլար , նէ թա-
 մա՛քեարլար , նէ պէքրիլէր , նէ շէթթամլար , նէ
 զատիպլէր մէլէքիւթ Ուլլահը թէվէրիւս էտէճէք-
 11 լէր տիր : Պա՛ղըլարընը տախի պէյլէ իտինիզ .
 լաքին Բապպ Յիսուսուն իամիլէ վէ Ալլահըմըղըն
 Բուհու իլէ երյգանտընըզ , թագտիս օլունտընըզ ,
 հէմ տախի թէպրիս օլունտընըզ :
 12 Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ , հէր շէյ նաֆի՛
 տէյիլ տիր . պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ , պէն
 13 հիչ պիր շէյին հիւքմիւ ալթընա կիրմէմ : Թա՛ամ-
 լար գարըն իչիւն , գարըն տախի թա՛ամլար իչիւն
 տիր . տմմա Ալլահ պունու տա անլէրի տէ իֆնա
 էտէճէք տիր . Ֆագաթ ճէսէտ իսէ զինա իչիւն օլ-
 մայրա՛ անճագ Բապպ իչիւն տիր , վէ Բապպ ճէ-
 14 սէտ իչիւն տիր : Վէ Ալլահ Բապպը իհիւ էյլէ-
 տիլի կիպի , պիզի տախի քէնտի գուտըթիլէ իհ-
 15 եա էտէճէք տիր : Ճէսէտլէրինիզ ֆրիստուուն ա՛-

1 զտար օլտրղընը պիլմէ՞զմիսինիզ . իմտի ֆրիստոսուն
 ա'զաւընը ալըպ' ֆասհիշէ՞ ա'զաւը մը'էտէյիմ' . հա'-
 16 շա' . Ֆասհիշէյէ միւլասըգ օլան անըն իլէ եէք վիւ-
 ճոււտ օլտրղընը պիլմէ՞զմիսիզ . չիւնքի' իքիսի եէք
 17 վիւճոււտ օլաճաղլար տէյիւ քիւսպ պուլաբոււր Լա-
 քին Բապպա միւլասըգ օլան անըն իլէ պիր բուհ օ-
 18 լուր . Զինատան գաշընըզ . ատէմին իրթիքետպ
 էթտիյի հէր կիւնահ ճէսէտինտէն խարիճ տիր .
 ամմա զինայը իրթիքետպ էտէն քէնտի ճէսէտի 'ա-
 19 լէյհինէ կիւնահ էտէր . Պիլմէ՞զմիսինիզ քի ճէ-
 սէտինիզ Ալլահ թարաֆընտան սիղէ իհսան օլու-
 նուպ տա , տէրունինիլտէ պուլընան Բուհ իւլ
 Գուստուն հէյքէլի տիր . սիզ տախի քէնտինիզին
 20 տէյիլ սինիզ . Զիրա պահա իլէ իշթիրա օլունտը-
 նըզ . պու սէպէպտէն Ալլահա միւլա'ալլիք օլան ճէ-
 սէտինիզ վէ բուհընըզ իլէ Ալլահը թա'գիզ էյլէ-
 յինիզ :

ՊԱՊ 7

1 Վէ պանա եազարղընըզ մէվտատա կէլինճէ' էր ի-
 2 չիւն գարըյա տօգուճմամաղըզ էյի տիր . Պու-
 նունլէ պերապէր ֆասհիյաթտան լիգայէ իլէն հէր
 ատէմին քէնտի զէվճէսի վէ հէր գարընըն քէնտի
 3 զէվճի օլտուն . Զէվճ զէվճէսի , վէ զէվճէ տախի
 զէվճի հազգընտա օլան վաճիպէսինի իֆա էթսին :
 4 Զէվճէնին ճէսէտի քէնտի հիւքմիւնտէ օլմայըպ'
 տնճազ զէվճին հիւքմիւնտէ տիր . քէզալլիք զէվ-
 ճին ճէսէտի քէնտի հիւքմիւնտէ օլմայըպ' տնճազ
 5 զէվճէնին հիւքմիւնտէ տիր . Պիրի պիրինիզի մահ-

- րում էթմէյինիզ, մէյեր քի օրուճ վէ տու'ա իէ
մէշղուլ օլմադ իչիւն, թարաֆէյնին ըիզասըլէ
մուվադգաթէն օլա. պա'տէհու առէմ ի ինզիպա.
թընըզ սէպէպիյլէ շէյթանըն սիզէ իզվա էթմէմէսի
6 իչիւն թէքրար պիր եէրէ կէլինիզ: Պուսու տախի էմը
թարիգիյլէ տէյիլ, անճուգ միւսա'ատէ թարիգիյ.
7 լէ սէյլէրիմ: Զիրա ճիւմլէ առէմլէրին պէնիմ կի.
պի օլմալարընը իսթէրիմ, լաքին քիմինին պիր
սուրէթ, քիմինին տիկէր սուրէթլէ, հէր պիրի.
նին Սլլահ թարաֆընտան քէնտինէ մախսուս մէվ.
8 հիպէսի վար տըր: Ամմա միւթէհէհիլ օլմայանլա.
րա վէ տուլ գարըլարա տէրիմ քի պէնիմ կիպի
9 գալմալարը խսյըրլը տըր: Վէ լաքին էյեր քէնտի
նէֆուլէրինին զապթընա մուգթէտիր տէյիլէր իսէ,
թէհէհիւլ էթսինլէր. զիրա թէհէհիւլ էթմէք եան.
10 մագտան էվլա տըր: Ղաքին միւթէհէհիլ օլանլա.
րա պէն տէյիլ, անճուգ Բապպ' զէվճէնին զէվճին.
11 տէն այրըլմամսընը էմը էտէր. (վէ լաքին այրըլ.
տըղը թագտիրտէ զէվճսիզ գալըն, եախօտ զէվ.
ճի իլէ պարըշսըն,) զէվճ տախի զէվճէյի թէրք էթ.
12 մէսին: Ղայրի քիմնէլէրէ իսէ Բապպ տէյիլ, պէն
տէրիմ քի' էյեր պիր պիրատէրին զայրի միւմին
զէվճէսի օլտըղը հալտէ, օլ տախի քէնտիսիյլէ պէ.
րապէր սաքին օլմաղա բաղի իսէ, անը թէրք էթմէ.
13 սին: Պիր գարընըն տախի զայրի միւմին զէվճի օլտըղը
հալտէ՝ օլ տախի քէնտիսիյլէ պէրապէր սաքին օլմա.
14 զա բաղի իսէ, անը թէրք էթմէսին: Զիրա զայրի
միւմին զէվճ զէվճէսիյլէ թագտիս օլունուր, վէ զայ.
րի միւմին զէվճէ զէվճիյլէ թագտիս օլունուր. էօխ.
սու չօճուգլարընը նափաք օլուր իտի, ամմա շիմ.

- 15 տի մուգատեւ տիրէր : Լաքին էյեր զայրի միւ-
մին օլան այրըլըրսա , այրըլըրն . պու միսիլլիւ քէյ-
ֆիյաթտա պիրատեր եախօտ հեմլիրէ էսիր տէյիլ
տիր . անճագ Ալլահ պիզի սէլամէթտէ պուլուն-
- 16 մագլըղա տա'վէթ էյլէտի : Զիրա , էյ զէվճէ , նէ՞
պիլիրսին՝ պէլքի զէվճինի խէլաւ էտէճէքսին . եա-
խօտ , էյ զէվճ , նէ՞ պիլիրսին՝ պէլքի զէվճէնի խէ-
- 17 լաս էտէճէքսին : Ֆագաթ Ալլահ հէր պիրինէ նա-
սըլ գըւմէթ էթտի իսէ՝ եա'նի Բապպ հէր պիրինի
նէ հալտէ տա'վէթ էթտի իսէ , օլ հալտէ սիւլլուք
էթսին . վէ պիլճիւմլէ քիլիսէլէրտէ պէօյլէճէ թէն-
պիհ էտէրիմ :
- 18 Պիր քիմնէ մախթուն օլարագ տա'վէթ օլունտու
իսէ , խիթանսըզ օլմասըն . պիր քիմնէ զայրի մախ-
թուն տա'վէթ օլունտու իսէ , խաթն օլունմասըն :
- 19 Խիթան պիր շէյ տէյիլ տիր , վէ խիթանսըլըզ
պիր շէյ տէյիլ տիր , անճագ Ալլահն էվամիրինին
- 20 հըֆզը Է-հիպ տիր : Հէր քէս նէ հալտէ տա'վէթ օ-
21 լունտու իսէ՝ օլ հալտէ գալըն : Գուլ օլարագ
տա'վէթ օլունտուն իսէ , զամ չէքմէ . լաքին էյեր
- 22 ազատ օլա պիլիր իսէն , անը թէրճիհ էյլէ : Զիրա
Բապպտա տա'վէթ օլունան գուլ՝ Բապպըն ազատ-
լըսը տըր . քէզալիք հիւրը օլարագ տա'վէթ օլու-
- 23 նան՝ Բրիստոսուն գուլու տըր : Պահա իլէ իլթիրա
- 24 օլունտընը , ինսանա գուլ օլմայընըզ : Էյ պիրա-
տէրլէր , հէր քէս նէ հալտէ տա'վէթ օլունտու
իսէ , Ալլահն հուգուրընտա օլ հալտէ գալըն :
- 25 Լաքին պաքիրէլէր խուտուընտա Բապպ թարա-
ֆընտան պանա էմը եօգ տըր . ամմա պէն սատըզ
օլմագլըղա Բապպըն մէրհամէթ էյլէտիյի քիմնէ կի-

- 26 պի ըէյ վէրիրիմ : Խմտի զանն էտերիմ քի՝ զարու-
րէթ ի հազըրէ սեպէպինտէն պու էյի տիր , եաննի
- 27 առեմէ պեյլէ գալմագ խայրը տըր : Զէվճէյէ պաղ-
ը՝ մը սըն , չէօղիւլէյի թալէպ էթմէ : Ղէվճէտէն
- 28 չէօղիւլմի՞ւլ մի սին , Ղէվճէ թալէպ էթմէ : Ամմա
թէէհհիւլ էտերտէն տէ , կիւնաս էթմէզսին . պա-
քիրէ տախի թէէհհիւլ էթմէ՝ կիւնաս էթմէղ .
- 29 լաքին պու քիմսէլէր ճէսէտճէ մուզայագա չէքէ-
29 ճէքէր տիր , պէն իսէ սիղի էսիրկէրիմ : Էյ պիրա-
տերլէր , պունու տերիմ քի՝ վագըթ գըստարմըլ
տըր . գալտը քի Ղէվճէսի օլանլար Ղէվճէսի եօգ
- 30 կիպի , վէ աղլայանլար աղլամագ կիպի , վէ սէվ-
նէնլէր սէվինմէղ կիպի , վէ սաթուն ալանլար մու-
- 31 լիք օլմագ կիպի , վէ պու տիւնեայը իսթի՛մալ է-
տէնլէր իֆրաթլէ իսթի՛մալ էթմէղ կիպի օլուն-
լար . զիրա պու տիւնեանըն հիյէթի զաիլ օլուր :
- 32 Պէն իսէ էնտիշէսիղ օլմանըղլ իսթէրիմ . միւթէ-
էհհիւլ օլմայան քիմսէ Բապպը խօշնուտ էթմէք ի-
չիւն՝ Բապպա միւթա՛ալլիգ շէյլէր հագգընտա էն-
- 33 տիշէ էտեր . Ամմա միւթէէհհիւլ օլան քիմսէ Ղէվ-
ճէսինի խօշնուտ էթմէք իչիւն՝ ումուրը տիւնեէվիյէ
- 34 հագգընտա էնտիշէ էտեր : Զէվճէ իլէ պաքիրէնին
ֆարգը վար . Ղայրի մէնքուհէ ճէսէտճէ վէ բուհճա
մուգատտէս օլմագ իչիւն՝ Բապպա միւթա՛ալլիգ
շէյլէր հագգընտա էնտիշէ էտեր , ամմա մէնքուհէ
Ղէվճինի խօշնուտ էթմէք իչիւն՝ ումուրը տիւնեէ-
- 35 վիյէ հագգընտա էնտիշէ էտեր : Պունու տախի իւ-
ղէրինիղէ քէմէնտ աթմագ իչիւն տէյիլ , տնճագ
սիղին ֆառտէնիղ իչիւն հէմ լայըգը վէճհէ զայլէ-
սիղ Բապպա միւլաղիմէթինիղ իչիւն սեյլէյօրմ :

- 36 Ամմա էյեր պիր քիմսէ քէնտի գըղը հագգընտա ,
վազթը կէչմիշ օլտըղընտան նէտեհընը մէն՝ էթէտիյ-
լէ նալայըզ մու'ամէլէ էթտիյինի զանն էտէր իսէ՝
պէջլէ իճուպ էթտիյի հալտէ իսթէտիյինի էթտին,
37 կիւնաս էթմէզ . թէզէվիւճ էթտինլէր : Վէ լա-
քին մէճպուրիյէթ թասթընտա օլմայարագ՝ իրա-
տէթի քէնտի հիւքմիւնտէ պուլընուպ, դալպի սա-
պիթ օլան քիմսէ քէնտի գըղընը ալը գօմաղը գալը
38 պինտէ թասմիմ էթմիշ իսէ , էյի էտէր : Վէչա-
սըլ թէզվիճ էտէն էյի էտէր , ամմա թէզվիճ էթմէ-
յէն տահա էյի էտէր :
39 Զէվճէ , ղէվճինին 'էօմրիւ օլտըզճա , [շէրի'աթ
միւճիպինճէ] անա պաղլը տըր . ամմա էյեր ղէվ-
ճի վէֆաթ էտէրսէ , իսթէտիյի քիմսէյէ թէզվիճ
օլընմագլըղա մէզուն տըր , ֆագաթ Բապպտա օլ-
40 տուն : Լաքին պէջլէ գալտըղը հալտէ , պէնիմ րէ-
յիմէ կէօրէ , տահա միւպարէք տիր . վէ զանն է-
տէրիմ քի՝ պէնտէ Ալլահըն Բուհու վուր տըր :

ՊԱՊ 8

- 1 Վէ փութլարա ղէպճ օլընան նէսնէլէր խուսու-
սընտա , ճիւմէմիզին 'իլմի օլտըղընը պիլիբիզ . 'իլմ'
քիպը էթտիրի , ամմա մուհապպէթ իմար է-
2 տէր : Վէ էյեր պիր քիմսէ պիր շէյ պիլիբիմ՝ զանն
էտէրսէ , վաճիպ օլան 'իլմ իլէ տահա հիչ պիր շէյ
3 պիլմէզ : Ամմա էյեր պիր քիմսէ Ալլահը սէվէրսէ ,
4 օլ քիմսէ անըն 'ինտինտէ մա'րուֆ տըր , իմտի
փութլարա ղէպճ օլընան նէսնէլէրին էքլի պահօր-
նա կէլինճէ , տիւնետա փութըն պիր շէյ օլմա-

- աղղընը, վէ պիր Աւագոյն պաշգա Ալաճ օլմատը-
- 5 զընը պիւրիւրիզ: Զիրա իլաճ վէ բապպ թէսմիյէ օ-
- լունան նիչէլէր պուլընտըզ միսիլիւ, կերէք կեօք-
- 6 տէ՝ կերէք եւերտէ իլաճլար վար իսէ տէ՝ Պիզէ պիր
- Ալաճ եա՛նի փետեր վար տըր քի ճէմի՝ քեաի-
- նաթ անտէն օլուպ, պիզ տախի *անըն իլէ՝ իզ. վէ
- պիր Բապպ Յիսուս Քրիստոս վար տըր քի անըն
- վասըթասըլլէ ճէմի՝ մասլուգաթ վիւճուտէ կէլիպ,
- 7 պիզ տախի անըն վասըթասըլլէ իզ: Ամմա պու-
- 'իլմ ճիւլմէ տտէմլէրտէ պուլընմայըպ, պիզըլարը
- շիմտիյէտէք փուլթը պիր շէյ ի'թիպար իլէ՝ փուլթա
- ղէպճ օլունմուշ տէյիւ եւերլէր, վէ զամիրլէրի զա-
- 8 'իֆ օլմաղլէ մուրաար օլուր: Լաքին թա՛ամ պիզի
- Ալաճա մադպուլ գըլմազ. զիրա ետիյիմիզ հալ-
- տէ ֆազիլէթիմիզ օլմազ, վէ եէմէտիյիմիզ հալտէ
- 9 էքսիքլիյիմիզ օլմազ. Անճադ պու ուերպէսթլիյի-
- նիզին զա՛իֆլէրէ թէօքէզ սէպէպի օլմամասընա
- 10 տիգդաթ էտինիզ: Զիրա պիր քիմնէ սէնին կիպի
- սաճիպ ի 'իլմի փուլթիսանտէ սօֆրատա օթուրուր
- կէօրտիւյիւ հալտէ, օլ զա՛իֆ օլանըն զամիրի
- փուլթարաղէպճ օլունան նէսնէլէրի եէմէյէ ճէսա.
- 11 բէթլէնմէ՞զ մի. Վէ պէջլէ եօլընա Քշիստոսուն
- էօլտիւյիւ զա՛իֆ պիրատեր սէնին 'իլմին սէպէ-
- 12 պիյէ հէլաք օլուր: Պէջլէճէ պիրատերլէր 'ա-
- լէյհիտէ կիւնաս էտիպ՝ անլէրին զա՛իֆ զամիրինի
- ետրալայարադ, Քրիստոսա գարշը կիւնաս էտեր-
- 13 սինիպ: Պինտէն 'ալէյհէյէր թա՛ամ պիրատերիմէ
- թէօքէզ օլուրոա, պիրատերիմէ թէօքէզ օլմայըմ՝
- տէյիւ իլ էլ էպէտ էթ եէմէյէճէյիմ:

* Եւթոք անըն իչիւն

ՊԱՊ 9

- 1 Պէն ըեսուլ տէյի՞լ մի 'իմ. պէն ազատ տէյի՞լ
մի իմ. պէն Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսու կէօր-
մէտիմ մի. Բապպտա սիղ պէնիմ էսէրիմ տէյի՞լ
- 2 մի սինիզ: Էյէր զայրիւր իչիւն տէյիլ իսէմ, էլ
պէթտէ սիղին իչիւն ըեսուլ իմ. զիրա Բապպտա սիղ
- 3 ըեսալէթիմին միւհըիւ սինիզ: Պէնի թէֆթիչ է-
4 տէնլէրէ ճէվապըմ պու տըր. Եէյիպ իչմէյէ սէլա-
- 5 հէյէթիմիզ հօ֊գ մը տըր: Սաիր ըեսուլլէր վէ Բապ-
պըն գառնտաշլարը վէ Քէֆաս կիպի, հէմշիրէ օլան
պիր զէվճէ հաւնըմզաա կէզարմէյէ սէլահէյէթի-
- 6 միզ հօ֊գ մը տըր: Եօխաա իչ իշլէմէմէյէ էալընըզ
պէնիմ իլէ Պարնապասըն մը սէլահէյէթի հօգ տըր:
- 7 Մասրաֆը քէնտիսինտէն օլարագ քի՞մ 'ապէրլլէք
էտէր. քի՞մ պազ տիքէր տէ անըն մահաուլընտան
եէմէզ. Եախաա քի՞մ սիւրիւ կիւտէր տէ սիւրիւ-
- 8 նիւն սիւտիւնտէն եէմէզ: Պու սէյլէտիյիմ ին-
սա՞ն սէօզիւ մի տիր, Եօխաա պուլլարը շէրի'աթ
- 9 տախի սէյլէմէ՞զ մի: Զիրա՝ խարման աէյէն էօ-
քիւղիւն ազընը պաղլամայտաըն՝ տէյիլ Մուստինըն
շէրի'աթընտա մահարէր տիր. Ալլահ էօքիւղլէրի՞
- 10 մի գայըրըր: Եօխաա հէր վէճճլէ պիղի՞մ իչիւն
մի սէյլէր. պէլի պիղիմ իչիւն էաղըլմըշ տըր. զի-
րա չիֆթ սիւրէնին իւմիտ իլէ սիւրմէսի վէ խար-
- 11 ման տէյէնին քէնտի իւմիտինտէն հիսսէտար օլ-
մագ իւմիտիլլէ տէյմէսի կէրէք տիր: Էյէր պիզ
սիղէ ըուհանի շէլլէրի էքտիք իսէ, սիղին ճիսմանի
շէլլէրինիզի պիչէճէյիմիզ պէյի՞ւք շէյ մի օլուր:

- 12 էյեր տիկեր քիմնէլէր իւզէրնիզէ օլան պու սէլա
հէյէթտէն հիսսէտար օլտուլար իսէ , պիզ տաշա
զիյաատ օլմալը տէյի^օԼ մի իզ . պիզ իսէ ֆրիստո-
տուն պէշարէթինէ պիր վէճհէ սէպէպ ի մուժա-
նա'աթ օլմամագ իչիւն պու սէլահէյէթի իսթի'^օ
- 13 մալ էթմէյիպ' հէր շէյէ թէհամիւլ էտէրիզ : Պիւ
մէ^օզմիսինիզ քի' հէյքէլէ միւթա'ալլիզ ումուրտա
խըտմէթ էտէնլէր հէյքէլտէն եէրլէր , վէ մէզպահն
խըտմէթինտէ պուլընանլար մէզպահտան հիսսէտար
- 14 օլուրլար : Պու սուրէթլէ տախի Բապպ պէշարէթի
վա'զ էտէնլէրին' պէշարէթտէն թէ'այյիւշ էթմէլէ-
- 15 ըննի թա'եին էյլէտի : Պէն իսէ պու շէյլէրին հիւ
պիրննի իսթի'մալ էթմէտիմ . վէ պանա պէյլէ մու'ա-
մէլէ օլունսըն' տէյիւ պու շէյլէրի եազմատըմ . զիրա
պիր քիմնէ իֆթիխարըմը իպթալ էթմէտէն իսէ էօլ-
- 16 մէք պէնիմ իչիւն էվա տըր : Զիրա պէշարէթի թէպ-
շիր էթտիյիմ հալտէ' պանա սէպէպ ի իֆթիխար
տէյիլ տիր , չիւնքի թահթը մէճպուրիյէթտէ իմ .
պէլլէ' էյեր պէշարէթի թէպշիր էթմէզտէմ , վայ
- 17 պանա : Զիրա էյեր պուսու իսթէյերէք էտէրսէմ ,
էճրիմ վար . վէ լաքին էյեր իսթէմէյերէք էտէր-
սէմ , եինէ վէքեպլէթի պանա էմունէթ օլունմուշ
- 18 տըր : Խմաի էճրիմ նէ^օ տիր . պէշարէթի վա'զ էթ-
տիյիմտէ , պէշարէթտէ օլան հիւքիւմէթիմի սու ի
իսթի'մալ էթմէմէք իչիւն' ֆրիստոտուն պէշարէ-
- 19 թինի մէճճանէն թէպշիր էթմէք տիր : Զիրա ճիւմ
լէնին հիւքմիւնտէն ազատ իքէն' տաշա զիյաատէ
քիմնէլէր գազանմագ իչիւն քէնտիմի ճիւմլէտինէ
- 20 գուլ էթտիմ : Վէ Եէհուտիլէրի գազանմագ իչիւն'
- 21 Եէհուտիլէրէ Եէհուտի կիպի օլտուլմ . Շէրի'աթ

- Թաճթընտա օլանլարը դաղանմադ իչինն * շէրի'աթ
 Թաճթընտա օլանլարա շէրի'աթ Թաճթընտա կի-
 21 պի օլտոււմ. 'Ինտ Ալլահ քէնտիմ շէրի'աթսըզ օլ-
 մայրպ' անճադ ֆրիստոսուն շէրի'աթը Թաճթընտա
 օլարագ, շէրի'աթսըզլարը գաղանմադ իչինն, շէ-
 22 րի'աթսըզլարա շէրի'աթսըզ կիպի օլտոււմ: Զա-
 'իֆլէրի գաղանմադ իչինն զա'իֆլէրէ զա'իֆ կի-
 պի օլտոււմ. հէր պիր վէճհլէ պա'ղըլարընը խէ-
 23 լաս էթմէք իչինն ճիւմլէյէ հէր շէյ օլտոււմ: Պու-
 նու տախի պէշարէթ իչինն էտէրիմ, Թա քի անտ
 24 միւշթէրիք օլայըմ: Պիլմէ՞զ մի սինիզ քի՞ մէյտան.
 տա սէյիրտէնլէրին ճիւմլէսի սէյիրտիր իսէ տէ,
 միւսապագաթ նիշանընը պիր քիմնէ ոլըր. պէյլէ
 25 սէյիրտին քի նախ օլասընըզ: Վէ հէր փէհլիվան
 հէր խուսուստա նէֆսինի զապթ էտէր. անլէր պիր
 ֆանի Թաճ ալմագ իչինն, պիզ իսէ ֆանի օլմա-
 26 յան պիր Խաճ իչինն էտէրիզ: Իմտի պէն պէյլէ
 սէյիրտիրիմ, Թէրէտտիւտ էտէր կիպի տէյիլ.
 պէյլէ եումրուզ վուրուրըմ, հապալը տէյլէր կիպի
 27 տէյիլ. Ամմա ճէսէտիմէ ճէֆա վէրիպ' անը գուլ-
 լըզա շէքէրիմ, Թա քի սաիրլէրէ վա'զ էթտիք-
 տէն սօնկրա՝ քէնտիմ՝ մերտուտ օլմայայըմ:

ՊԱՊ 10

- 1 Էյ պիրատէրլէր, պու շէյլէրտէն պիխապէր օլմա-
 նըզը իսթէմէմ, Եա'նի էճտատըմըզն ճիւմլէսի պու-
 լուլթըն ալթընտա իտիլէր, ճիւմլէսի տէնիզաէն կէչ-

* Պա'ղընընտ շէրի'աթ Թաճթընտա տէյիլ իքէն՝
 արտի պալանսար

- 2 տիւր , Վէ ճիւմլէսի պուլուլթտա վէ տէնիզտէ
 3 Մուսայա վաֆթիզ օլտուլար , Վէ ճիւմլէսի հէմանն
 4 պիր բուհաննի եէյէճէք եէյիպ , ճիւմլէսի հէմանն պիր
 բուհաննի իչէճէք իչտիւր . զիրա բէֆազաթ էտէն
 բուհաննի գայատանն իչէրլէր իտի , օլ գայա տախի
 5 Գրիստոս իպի : Լաքին Ալլահ անլէրին էքսէրինտէն
 բազի օլմատը . զիրա պէրլէյէտէ եէրէ սէրիլիպ գաւ-
 6 տըլար : Պու շէյլէր պիզէ 'իպրէթ իչիւն օլտուլար ,
 թա քի անլէրին թամա' էթտիքլէրի միսիլիւ քէօ-
 7 թիւ շէյլէրէ թամա' էթմէյէլիմ . Վէ անլէրին
 պա'զըլարը օլտըղը կիպի փուլթփէրէսթ օլմայատը-
 նըզ . 'նիթէքիմ' Գաւլմ եէմէյէ վէ իչմէյէ օթու-
 բուպ ցնամաղա գալգաթըլար' տէյիւ մուհարրէր
 8 տիր : Վէ զինա էթմէյէլիմ , 'նիթէքիմ' անլէրտէն
 պա'զըլարը զինա էթմէլէրիլէ պիր կիւնտէ եիրմի
 9 իւչ պին տիւշտիւ : Վէ Գրիստոսու թէճրիւպէ էթ-
 մէյէլիմ , 'նիթէքիմ' անլէրտէն պա'զըլարը տախի
 թէճրիւպէ էթմէլէրիլէ' երլանլարտան թէլէֆ օլ-
 10 տուլար : Վէ սէյլէնմէյին , 'նիթէքիմ' անլէրտէն
 պա'զըլարը տախի սէյլէնմէլէրիլէ միւհլէք եէտի
 11 իլէ թէլէֆ օլտուլար : Վէ պուլլարըն ճիւմլէսի
 'իպրէթ իչիւն անլէրէ վուգու' պուլուր իտի , վէ
 պիզէ քի 'ասիրլէրին նիհայէթինէ վասըլ օլտուգ'
 12 նասիհատ օլմագ իւզրէ եազըլտը : իմտի տուրու-
 13 յօրըմ գանն էտէն տիւշմէքտէն սագընսն : Սիզէ
 պէշէրէ միւթա'ալլիզ օլան թէճրիւպէտէն զայրի
 պիր շէյ իսապէթ էթմէտի . ումա Ալլահ ստարգ
 օլուպ' սիզի իզթիտարընըզտան զիյատէ թէճրիւ-
 պէյէ պրազմայաճագ , անճագ թէհամմիւլէ մուգ-
 թէտիր օլմանըզ իչիւն' թէճրիւպէ իլէ պէրապէր
 խէլաս չարէսի տախի վէրէճէք տիր :

- 14 Պունուն իչիւն , էյ սեվկիւլիւլէրիմ , փուլթիւ-
 15 ռեւթիւքտէն գաչընըղ : 'Աղիլլէրէ սեօյլէր կիպի սեօյ-
 16 լէրիմ . սեօյլէտիլիմի սիղ հիւքմ' էտինիղ : Միւպա-
 ռէքլէտիլիմիղ պերէքէթ քեսսէսի փրիստոսուն գա-
 նընըն միւշարէքէթի տէյի^օ մի տիր . փարէլէտի-
 յիմիղ էքմէք փրիստոսուն ճէսէտինին միւշարէքէ-
 17 թի տէյի^օ մի տիր : Չիւնքի պիղ չօգ օլարադ ,
 պիր էքմէք , պիր ճէսէտ իղ . զիրա ճիւմլէմիղ պիր
 18 էքմէքտէն հիսսէտար իղ : Թէն ճիհէթիլլէ օլան
 իսրայիլէ տիգգաթ էտինիղ . զէպիհէլէրի եէյէնլէր
 19 մէզպահա միւշթէրիք տէյիլլէ^օ մի տիր : Իմտի նէ^օ
 տէյիլլիմ . փուլթ պիր շէ^օ մի , ետիօտ փուլթա զէպհ
 20 օլունան գուրպան պիր շէ^օ մի տիր . Լաքին թաիֆէ-
 լէր զէպհ էթտիքլէրի շէյլէրի Ալլահա տէյիլ , ան-
 ճադ ճիննլէրէ զէպհ էտէրլէր . վէ իսթէմէմ քի
 21 սիղ ճիննլէրէ միւշթէրիք օլասընըղ . Բապպըն քես-
 սէսի իլէ ճիննլէրին քեսսէսինի իչէմէզսինիղ . Բապ-
 պըն սօֆրասը իլէ ճիննլէրին սօֆրասընտան հիսսէ-
 22 տար օլամազընըղ : Բապպը զալլրէթէ թահրի^օք մի
 էտէլիմ . անտէն գուվվէթլի^օ մի իղ :
 23 Պանա հեր շէյ հէլալ իսէ տէ , հեր շէյ նաֆի'
 տէյիլ տիր . պանա հեր շէյ հէլալ իսէ տէ , հեր
 24 շէյ իմար էթմէղ : Պիր քիմնէ քէնտինին տէյիլ , ան-
 25 ճադ հեր քէս տիկէրին Ֆէֆ-Ֆէֆ արասըն : Գաս-
 սապ տիւքքէանընտա հեր նէ քի սաթլլըրսա , զա-
 միր իչիւն պիր շէյ թէֆթիշ էթմէյէրէք եէյինիղ .
 26 Ձիրա զէմին իլէ անտէ օլան քեսաֆֆէ ի մէվճու-
 27 տաթ Բապպըն տըր' : Ղայրի միւմինլէրտէն պիրի
 սիղի տա'վէթ էթտիլի հալտէ , սիղ տախի կիթ-
 մէք իսթէրսէնիղ , էօնիւնիւզէ հեր նէ գօնուլըրսա ,

- զամիր իշխան պիր շէյ թէֆթիշ էթմէյերէք եէյի-
 28 նիզ : Վէ լաբին պիր քիմնէ սիզէ՝ Պու էր փռթա
 զէպհ օլունմոնշ տըր՝ տէրսէ , օլ խապէր վէրէն
 իշխան , վէ զամիր իշխան եէմէյինիզ [զիրա զէմին
 իլէ անտէ օլան քեաֆֆէ ի մէվճուտաթ Ռապպըն
 29 տըր] : Տէտիյիմ՝ զաֆէր սէնին օլմայըպ՝ անճազ օլ
 պիրինին զամիրի տիր . զերա պէնիմ սէրպէսթիւ-
 յիմ նի՞շխան զայրինին զամիրի իլէ հիւքմ օլունա :
 30 Էյեր պէն *շիւքրանիյէթլէ հիսսէտար օլըրսամ ,
 նի՞շխան շիւքր էթտիյիմ շէյտէն էթիւրիւ թազ-
 31 պիհ օլունայըմ : Վէլհասըլ կէրէք եէր իսէնիզ , վէ
 կէրէք իշէր իսէնիզ , վէ հէր նէ էտէր իսէնիզ , հէր
 32 շէյի Ալլահն 'իզզէթի իշխան էյլէյինիզ : Նէ Եհհու
 տիլէրէ վէ նէ Ելանանիլէրէ վէ նէ տէ Ալլահն քիլի-
 33 սէսինէ թէօքէզէ սէպէպ օլմայըն : Նիթէքիմ պէն
 տախի քէնտի՝մէնֆա՝աթըմը տէյիլ , անճազ նիշէլէ-
 րին մէնֆա՝աթընը արայարազ , հէր շէյտէ ճիւմիլէյի
 խօշնուտ էտէրիմ , թա քի խէլասա նաիլ օլալար :

ՊԱՊ 11

- 1 Պէն՝ ֆրիստոսս միւզթէտի օլտըզըմ՝ միսիլիւ՝ սիզ
 2 տախի պանա միւզթէտի օլունըզ : Իմոի , էյ պի-
 րատէրլէր , պէնի հէր շէյտէ խաթըրնըզա կէթիրիպ՝
 սիզէ թէպիմ էթտիյիմ վէճհէ թա՝լիմաթը հըֆզ
 3 էթտիյինիզ իշխան սիզի մէտհ էտէրիմ , լաբին հէր
 ատէմին պաշը ֆրիստոս , վէ նիսանըն պաշը տտէմ
 օլուպ՝ ֆրիստոսուն պաշը տախի Ալլահ իտիյի մա՝-

* Եաֆօր 'ինայէթլէ

- 4 լիւսիւնիւզ օլմասընը իսթէրիմ : Պաշը էօրթիւլիւ
օլարագ տու'ա էտէն եա իլհամլէ սէյլէյէն ա-
- 5 տէմ քէնտի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր : Վէ
նիսատան պաշը էօրթիւսիւզ օլարագ տու'ա էտէն
եա իլհամլէ սէյլէյէն հէր պիրի քէնտի պաշընը
թահգիր էթմիշ օլուր , զիրա հէման թրաշ օլմուշ
- 6 կիպի օլուր : Զիրա էյէր նիսա էօրթիւնմէզսէ , սա-
չը տտիի քէսիլսին . ամմա էյէր նիսանըն սաչընըն
քէսիլմէսի եա թրաշ օլմասը անա 'սյըպ իսէ , էօր-
- 7 թիւնսիւն : Զիրա ատէմ Ալլահըն սուրէթի վէ 'իզ-
զէթի օլմաղլէ պաշընը էօրթմէմէք կէրէք տիր . նի-
- 8 սա իսէ ատէմին 'իզզէթի տիր : Զիւնքի ատէմ նի-
- 9 սատան տէյիլ , անճագ նիսա ատէմտէն տիր : Վէ
տտիի ատէմ նիսա իչիւն տէյիլ , անճագ նիսա ա-
- 10 տէմ իչիւն խալզ օլունսու : Պու էճիլտէն նիսա-
նըն պաշընտա մէլէքլէր սէպէպինտէն հիւքիւմէթ
- 11 'ալմէթի օլմաղ իճապ էտէր : Ֆաղաթ Բապպտա
նիսա ատէմսիղ , ատէմ տտիի նիսասըղ տէյիլ
- 12 տիր : Զիրա նիսա ատէմտէն օլարըղ միսիլլիւ , ա-
տէմ տտիի նիստնըն վասըթասըյլէ տիր . լաքին
- 13 քիւլլի շէյ Ալլահտան տըր : Քէնտի քէնտինիզ-
տէ հիւքմ վէրինիզ . նիստնըն էօրթիւսիւզ օլա-
- 14 րագ Ալլահա տու'ա էթմէսի լսյըգ մը տըր : Ա-
տէմին ուզուն սաչը օլմասը անա 'սյըպ օլտըղընը
- 15 թապի'աթ պիլէ սիզէ էյրէթմէ՞ղ մի : Վէ լաքին
նիսանըն ուզուն սաչը օլմասը քէնտինէ շէրէֆ տիր .
- 16 զիրա սաչ անա նիզապ իչիւն վէրիլմիշ տիր : Ամ-
մա էյէր պիր քիմնէ միւնաղտ'ա էթմէք իսթէրուէ ,
նէ պիզիմ" նէ տէ Ալլահըն քիլիսէլէրինին պէյլէ
'ատէթի վար տըր :

- 17 Լաքին շունու թէնպիհ էտէր իքէն Խէլ մէտհ
 էթմէմ, չիւնքի թէճէմմիւ'ինիզտէն ֆախտէ տէյիլ
 18 անճագ զարար հասըլ օլույօր : Զիրա էվէլա, սիզ
 քիլիսէտէ ճէմ' օլտըղընըզտա , պէյնինիզտէ իխթի-
 19 լաֆաթ օլտըղընը իշիտիյօրըմ , վէ պիր մէրթէպէ
 20 միւսթահսէն օլանլար զահիր օլալար : Իմտի պիր
 եէրէ իճթիմա'ինիզ 'աշա ի րապպանիյի եէմէք իչիւն
 21 տէյիլ տիր . Զիրա հէր պիրինիզ թա'ամ էանա-
 սընտա քէնտի թա'ամընը էվէլճէ ալըր , վէ պի-
 22 րի աճ գալըր , տիկէրի տախի սէրխօշ օլուր :
 Եէմէք վէ իչմէք իչիւն խանէլէրինիզ եօ՞գ մը տըր .
 Եօխաա Ալլահըն քիլիսէսինի թահգիր էախպ' միւհ-
 թաճ օլանլարը խէճի'լ մի էտէրսինիզ . սիզէ նէ՞ տէ .
 յէյիմ , պու խուսուստա սիզի մէտհ էտէյի'մ մի .
 23 մէտհ էթմէմ : Զիրա պէն սիզէ թէսլիմ էթաիյիմի
 րապպ թարաֆընտան ալտըմ , եա'նի րապպ Յի-
 24 ոուս էլէ վէրիտիյի կէճէտէ էքմէք ալըպ , Շիւքը
 էթաիլտէն սօնկրա փարէլէտի , վէ՛ Ալլըն , եչին ,
 պու սիզին իչիւն փարէլէնէն ճէսէտիմ տիր , պու-
 25 նու պէնիմ զիքրիմ իչիւն էյլէյին՝ տէտի . Գէզա-
 լիք ախշամ թա'ամընտան սօնկրա քեասէյի տա-
 խի ալլա՞ Պու քեասէ պէնիմ գանըմ իլէ օլան 'ահտի
 ճէտիտ տիր , անը հէր իշտիյինիզտէ պէնիմ զիք-
 26 րիմ իչիւն էյլէյին , Զիրա հէր տէֆ'ա պու էքմէք-
 տէն եչիպ' պու քեասէտէն իշտիյինիզտէ , րապ-
 պըն էօլիւմիւնիւ քէնտիսի կէլինճէյէտէք ի'լան է-
 27 տէրսինիզ , Պինսէն 'ալէյհ հէր քիմ քի զայրի լա-
 յըգ թարղ իլէ պու էքմէքտէն եէրսէ , եախաա

- Բապպըն քեասէսինտէն իշէրսէ , Բապպըն ճէսէ-
 28 տինէ վէ գանընա ոռչլու օլուր : Իմտի առէմ
 քէնտինի իմթիհան էթսին , վէ պու վէճհէ օլ
 29 էքմէքտէն եէսին , վէ օլ քեասէտէն իշսին : Զի-
 րա զայրի լոյրդ թարզ իլէ եէյիպ իշէն՝ Բապ-
 պըն ճէսէտինի թէմեիդ էթմէտիյինտէն , քէնտի
 30 'ալէյհինէ հիւքմ' եէյիպ իշմիշ օլուր : Պու սէպէպ-
 տէն արանըզտա խոյլի զա'իֆ վէ 'ալիլ քիմնէլէր
 31 պուլունուպ' նիշէլէր տախի ույուրլար : Զիրա էյեր
 քէնտի քէնտիմիդի հիւքմ' էթսէյտիք , մահքիւմ
 32 օլմաղ իտիք : Ամմա հիւքմ' օլունտըղմըղ հալտէ ,
 տիւնեա իլէ պերապեր 'ալէյհիմիզէ հիւքմ' օլուն-
 մամագ իշիւն՝ Բապպ թարաֆընտան թէէտիպ օլու-
 33 նըրդ : Վէլհասըլ , էյ պիրատերլէրիմ , թա'ամ
 իշիւն ճէմ' օլտըղընըզտա՝ պիրի պիրինիզի պէքլէյի-
 34 նիզ . վէ էյեր պիր քիմնէ աճ օլտա՝ խանէտէ եէսին ,
 35 քի հիւքմ' իշիւն ճէմ' օլմուշ օլմայաաընըզ : Ումուրը
 սաիրէյի իսէ կէլտիյիմտէ թէրթիպ էտերիմ :

ՊԱՊ 12

- 1 Էյ պիրատերլէր , բուհանի խէնդէլէր հագգընտա
 2 պիտապեր օլմանըղը իսթէմէմ : Պիլիբսինիզ քի՝
 թախֆէլէր իքէն , կէօթիւրիւլտիւյիւնիւզ կիպի
 զայրի նաթըգ փութլարա ճէլպ օլունուր իտինիզ :
 3 Անն իշիւն սիզէ պիլտիրիւրիմ քի՝ պիր քիմնէ Աւ-
 լահն բուհու իլէ սէջլէյերէք , Յիսուս մէլ'ուն տըր՝
 տէմէզ . վէ պիր քիմնէ բուհ իւլ Գուտս իլէ օլ
 4 մայընճա , Յիսուս Բապպ տըր՝ տէյէմէզ : Մէվա-
 հիպ ի մուխթէլիֆէ տախի վար իսէ տէ , բուհ պիր

- 5 տիր : Վէ խըտմաթ ը մուխթելիֆէ վար իսէ տէ ,
 6 Բապպ պիր տիր : Վէ ա'մալ ը մուխթելիֆէ վար
 իսէ տէ , ճիւմլէտէ՝ ճիւմլէսին 'ամիլի հէման Աւ
 7 լահ տրը : Լաքին հէր քէսէ Բուհըն իզհարը մէն .
 8 Փա'աթ իչիւն իհսան օլունուր : Քիսինէ Բուհըն
 վասըթաաըյլէ հիքմէթ քէլամը , վէ քիսինէ հէման
 9 օլ Բուհս կէօրէ 'իմ' քէլամը , Տիկերինէ տախի
 հէման օլ Բուհ իլէ իման , վէ տիկերինէ հէման օլ
 10 Բուհ իլէ շիֆապախշ մէվհիպէլէր . Վէ ղայրիսինէ
 իճրա ի միւ՝ճիզաթ , վէ տիկերինէ իլհամլէ սէջ .
 լէմէքլէք , ախերինէ տախի Բուհլարըն թէմիեղի ,
 վէ ղայրիսինէ էլլինէ ի մուխթելիֆէ , վէ տիկերինէ
 11 լիսանլէր թէրճիւմէսի պախշ օլունուր : Վէ պուն-
 լարըն ճիւմլէսինի հէման օլ Բուհ ը վահիտ քէնաի
 միւրատընա կէօրէ հէր պիր քիմսէյէ մախսուսէն
 թէվզի՝ էտերէք՝ ճիւմլէսինին 'ամիլի տիր :
 12 Զիրա ճէսէտ պիր վէ ա'զասը չօգ օլուպ՝ պու պիր
 ճէսէտին ճիւմլէ ա'զասը , տախի չօգ իսէ տէ եինէ պիր
 ճէսէտ օլտըղը միսիլլիւ , Քրիստոս տախի պէջյլէ
 13 տիր : Զիւնքի պիզ , կերէք Նէհուտի , կերէք Նու-
 նանի , կերէք դուլ , կերէք հիւրը՝ ճիւմլէմիզ պիր
 Բուհ իլէ պիր ճէսէտ՝ օլմազ իւզըն վաֆիթիզ օ-
 լունուուզ , ճիւմլէմիզ տախի պիր Բուհսան իչի-
 14 ըլլաիք , Զիւնքի ճէսէտ տախի պիր 'աւլ տէյիլ ,
 15 անճազ չօգ ա'զա տրը : Էյէր այազ՝ Պէն էլ օլ
 մատըղըմ՝ իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ իմ՝ տերսէ , ա-
 16 նըն իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ մի տիր : Վէ էյէր
 դուլազ՝ Պէն կէօղ օլմատըղըմ՝ իչիւն ճէսէտտէն
 տէյիլ իմ՝ տերսէ , պունուն իչիւն ճէսէտտէն տէ-
 17 յիլ մի տիր : Էյէր պիւթիւն ճէսէտ կէօղ օլսա-

- յըտը , սէմ' նէ՞րէտէ օլուր իտի . վէ էյէր քեաֆ-
 ֆէսի սէմ' օլսայըտը , շէմմ' նէ՞րէտէ օլուր իտի :
- 18 Շիմտի իսէ Ալլահ ա'զանըն հէր պիրինի իսթէտիյի
 19 վէճհէ ճէսէտտէ գօտու , վէ էյէր ճիւմլէսի պիր
 20 'ազլ օլսայըտը , ճէսէտ նէ՞րէտէ օլուր իտի : Ամ'
 21 մա շիմտի ա'զա չօգ իսէ տէ , ճէսէտ պիր տիր , վէ
 կէօզ էլէ՝ Սանա միւհթաճ տէյիլ իմ , եախօտ եինէ
 պաշ այազլարո՝ Սիգէ միւհթաճ տէյիլ իմ՝ տէյէ .
- 22 մէզ , Ամմա ճէսէտին զիյատէ զա'իֆ 'ատտ օլու-
 23 նան ա'զասը էն զիյատէ լազըմ տըր : Աէ ճէսէ-
 տին ազ շէրէֆլի 'ատտ էթտիյիմիզ ա'զասընա
 տահա զիյատէ շէրաֆէթ վէրիրիզ . վէ կիւզէլ օլ-
 մայան ա'զամըզըն տահա զիյատէ կիւզէլլիյի օլուր :
- 24 Ամմա կիւզէլ ա'զամըզ իչիւն իհթիյաճ էօգ տըր .
 լաքին Ալլահ նօգսանը օլանա տահա զիյատէ շէ-
 րաֆէթ վէրէրէք՝ ճէսէտի իմթիզաճ իւզրէ թէրթիպ
- 25 էյլէտի . թա քի ճէսէտտէ իթիլաֆ օլմայըպ ա'-
 զա իթթիֆազ իւզրէ պիրի պիրինէ հիմմէթ էտէլէր :
- 26 վէ ա'զատան պիրի էլէմ՝ չէքտիյի հալտէ , ա'զանըն
 ճիւմլէսի պերապեր էլէմ չէքեր . վէ ա'զատան պիրի
 միւշէրրէֆ օլտըզը հալտէ , ա'զանըն ճիւմլէսի պէ .
- 27 բապեր ֆէրահլանըր : իմտի սիզ ֆրիստոտուն ճէ-
 28 սէտի վէ այըր այըր ա'զասը սընըզ . Ալլահ տաիի
 քիլիսէտէ եվէլա բէսուլլէր , սանիյէն իլհամա մա-
 լիք օլանլար , սալիսէն միւ'ալլիմլէր , անտէն սօնկ-
 բա միւ'ճիզէլէր , անտէն սօնկրա շիֆապտիշ մէվ
 հիպէլէր , վէ մու'ավէնաթ , վէ իտարաթ , վէ էլտի .
- 29 նէ ի մուլթէլիֆէ թաեին էյլէտի : Ճիւմլէսի բէ-
 սո՞ւլ մի , ճիւմլէսի իլհամա մալի՞ք մի , ճիւմլէսի
 մու'ալլի՞մ մի , ճիւմլէսի միւ'ճիզաթ սահիպի՞ մի ,

- 30 Ճիւմէսի շիֆապախշ մէվհիպէր ոահիպի՞ մի տիր ,
 ճիւմէսի լիսանլար սեղլէ՞ր մի , ճիւմէսի թէրճիւ...
 31 մէ էտէ՞ր մի : Իմաի էֆգալ մէվհիպէրէ բաղիպ
 օլունբզ . վէ էինէ սիղէ տահա ա'լա պիր եօլ կէօս-
 թէրէյիմ :

ՊԱՊ 13

- 1 Եյեր ինսոն վէ մելաիքէ լիսանլերիլէ սեղլէր-
 սէմ , մուհապպէթիմ օլմատըգճա թընին էտէն
 պագըր , ետխօտ շումաթա էտէն զիլ օլմուշ օլուրմ :
 2 Վէ էյեր պէնտէ իլհամ օլուպ տա՞ ճիւմէ էսրար վէ
 ճիւմէ 'իլմի պիլսէմ , վէ էյեր տաղլարը եէրինտէն
 նազլ էթմէյէ միւգթէտիր օլան իման ը քեամիլիմ
 օլա , մուհապպէթիմ օլմատըգճա՞ պիր շէյ տէ-
 3 յիլ իմ , վէ էյեր ճէմի՞ էմլպիմի թէսատտիւգ
 էթսէմ , վէ էյեր ճէսէտիմի եանմաղա թէսլիմ
 էյլէսէմ , մուհապպէթիմ օլմատըգճա պանա պիր
 4 Ֆաիտէ էթմէղ : Մուհապպէթ թէէննի էտիպ լութֆ
 իլէ մու'ամէլէ էտէր . մուհապպէթ հասէտ էթմէղ .
 մուհապպէթ թէֆախիւր էթմէղ , թէքէպպիւր
 5 էթմէղ , Պէտ մու'ամէլէ էթմէղ , քէնտի Ֆաիտէ-
 սինի արամաղ , հիտտէթլէնմէղ , սու ի զանն էթ-
 6 մէղ , Հագգարըլըգտան հագղ էթմէյիպ՞ հագիգաթ
 7 իլէ մահդուզ օլուր . Հէր շէյէ թէհամմիւլ էտէր ,
 հէր շէյէ ինանըր , հէր շէյի իւմիտ էտէր , հէր շէ-
 8 յէ սապր էտէր : Մուհապպէթ տալա զէվալ պոււ-
 մաղ . իլհամաթ իսէ՞ իպթալ օլունաճաղար , լի-
 սանլար իսէ՞ նիհայէթ պուլաճագ , 'իլմ իսէ՞ իպ-
 9 թալ օլունաճագ տըր : Զիրա ճիւղի պիլըրիլ վէ

- 10 իշխամէն ճիւղի սեղլէրիդ . Ամմա քեամիլ օլան
կէլտիյինտէ , օլ վադըթ պու ճիւղի օլան իպթալ
11 օլունաճագ տըր : Պէն չօճուգ իքէն չօճուգ կիպի
սեղլէր , չօճուգ կիպի թէֆէքքիւր էտէր , չօճուգ
կիպի դըյաս էտէր իտիմ . ամմա ատէմ օլտըգտա
12 չօճուգա մախսուս շէյլէրի թէրք էթտիմ . Զիրա
շիմտի սյինէտէն ըէմզ իլէ , ամմա օ զէման եիւզ
եիւզէ կէօրիւրիւզ . շիմտի պիր ճիւղի պիլիւրիմ ,
ամմա օլ զէման մա'րուֆ օլտըղըմ միսիլլիւ 'արիֆ
13 օլաճաղըմ . Շիմտի իսէ շու իւչ՝ եա'նի իման , իւ-
միտ , մուհապպէթ սլագի գալըր , վէ լաքին պուշ-
լարըն պէջիւյիւ մուհապպէթ տիր :

ՊԱՊ 14

- 1 Մուհապպէթէ սոյ՝ էտինիզ , վէ բուհանի Բւլէ-
պէլէրէ , խուսուսա իշխամէն սեղլէմէքիյէ զսյ-
2 ըէթ էտինիզ , Զիրա լիսանը զաւրպ սեղլէյէն քիմ-
սէ ատէմէրէ տէյիլ , անճագ Ալլահա սեղլէր .
չիւնքի քիմնէ անկլամուզ , վազը'ա Բուհ իլէ էսրար
3 սեղլէր . Ամմա իշխամէն սեղլէյէն 'իմարէթ վէ
նասիհաթ վէ թէսէլլի իչիւն ատէմէրէ սեղլէր :
4 Լիսան սեղլէյէն քէնտինի ի'մար էտէր , ամմա իւ-
5 համէն սեղլէյէն քիլիսէյի ի'մար էտէր : Վէ իս-
թէրիմ քի՝ սիզ ճիւմլէնիզ լիսանլար սեղլէյէսինիզ ,
ֆագաթ տահա զիյատէ իշխամէն սեղլէյէսինիզ .
զերա իշխամէն սեղլէյէն՝ լիսանլէր սեղլէյէնտէն
պէջիւք տիր , մէյէր քիլիսէնին քեսպ ի 'իմարէ-
թի իչիւն թէրճիւմէ էտէ :
6 Վէ շիմտի , էյ պիրատէրլէր , էյէր լիսանլար

- սեպլէյերէք ետնընդա կելիրսեմ, սիգէ եա վահի,
 եախօտ 'իւմ, եա իլհամ, եա թա'լիմ իլէ սեպլէ-
 7 մէտիքճէ, սիգէ նեօ ֆաիտէ էթմիշ օլուրլւմ, վէ
 սէտա վերէն ճանսըզ շէյլէր պիլէ, կերէք տիւտիւք
 վէ կերէք թանպուր օլուռն, սէտալարընտա ֆարգ
 կէօսթէրմէտիքճէ, տիւտիւք իլէ եա թանպուր իլէ
 8 չալընան շէյ նա'սըլ անկլաշըլըր, Զիրա պօրու տա-
 խի էյեր նամա'լիւմ սէտա վերիրսէ, ճէնկէ քի'մ
 9 հազըրլանաճագ տըր, Գէզալիք սիզ տախի լիսան
 իլէ 'այան պիր սէօզ սեպլէմէզսէնիզ, սեպլէնիլէն
 նա'սըլ անկլաշըլըր. զիրա հավայա սեպլէմիշ օլուր-
 10 սընըզ, վազըլ'ա տիւնեատա պու գատար միւթէ.
 նէվվի' սէտալար վար, վէ անլերտէն հիշ պիրի մա'.
 11 նասըզ տէյիլ տիր, Պու պեպլէ իքէն' էյեր սէտա.
 նըն գուվվէթինի պիլմէզսէմ, պէն սեպլէյէնէ պար.
 12 պար, սեպլէյէն տախի պանա պարպար օլուր, Պէջ-
 լէճէ սիզ տախի բուհանի Գէիլլէլէրէ բաղիպ օլտը-
 ղընըզ ճիհէթլէ' քիլիսէնին 'իմարէթի իշիւն իզտի.
 13 յատ պուլմանըզ թալէպ էտինիզ, Պու էճիլտէն
 լիսան սեպլէյէն' թերճիւմէ էթմէսի իշիւն տու'ա
 14 էթսին, Զիրա էյեր պիր լիսան ը Գէիլլէ տու'ա էտեր.
 սէմ, բուհըմ տու'ա էտէր. ամմա զիհ'նիմ սէմէրէ.
 15 սիզ գալըր, 'իմտի նեօ օլուր. բուհ իլէ տու'ա էտէ-
 յիմ, վէ զիհ'ն իլէ տախի տու'ա էտէյիմ. բուհ իլէ
 թէզմիր էտէյիմ, վէ զիհ'ն իլէ տախի թէզմիր էտէ.
 16 յիմ, Եօխսա էյեր բուհ իլէ պերէքէթ օգուրսան,
 ճահիլ մագամընտա տուրան սէնին նէ տէտիյինի
 պիլմէտիյի էճիլտէն' սէնին 'արզ ը թէշէքքիւրիւնէ
 17 Ամին' նա'սըլ տէյէ պիլիր, վազըլ'ա սէն էյի թէ-
 շէքքիւր էտիյօրըն, լաքին տիկերի քէսպ ի 'իմա.

- 18 բէթ եթմէղ : Ալլահըմա շիւքը Էտէրիմ՝ քի ճիւմ :
- 19 լէնիդտէն զիյատէ լիսանլար սէյլէրիմ : Ֆադաթ զարէւ լիսանտա օն պին սէօզ «էյլէֆէրէն իսէ , տիկերլէրէ տախի թա'լիմ եթմէք իւզլրէ զիհնիմ իլէ քիլիսէտէ պէշ սէօզ սէյլէմէմի թէրճիհ Էտէրիմ :
- 20 Էյ պիրատերլէր , 'ադըլ ճիհէթիլէ չօճուզ օլ մայըպ , անճագ շէրր ճիհէթիլէ մա'սուլ օլուն ,
- 21 ամմա 'ադըլ ճիհէթիլէ քեամիլ օլուն , Շէրի'աթտա մուհարրէր օլտըզը իւզլրէ՝ Պու գալմա զարիպ լիսանլար իլէ վէ զարիպ տուտագլար իլէ սէյլէյէճէք իսէմ տէ , Էինէ պէնիւ տինկլէմէյէճէք տիր՝ տէյիւ :
- 22 Բապպ պույուրուր : Հալ պու քի՝ լիսանլար միւմինլէրէ տէյիլ , անճագ զայրի միւմինլէրէ 'ալամէթ իչիւն օլուպ , իլհամլէ սէյլէմէքլիք իսէ՝ զայրի միւմինլէր իչիւն տէյիլ , անճագ միւմինլէր իչիւն տիր : Իմոի պիւթիւն քիլիսէ պիր Էէրէ ճէմ՝ օլտըզը զէման , ճիւմլէսի լիսանլար սէյլէրսէ , վէ ճահիլլէր Էտիօտ զայրի միւմինլէր իչէրիյէ կիրէրսէ՝
- 24 Ձըլտըրմըշսընըզ՝ տէ՞մէյէճէքլէր մի : Վէ լաքին էյէր ճիւմլէսի իլհամլէ սէյլէր իքէն՝ իչէրիյէ զայրի միւմին Էտիօտ ճահիլ կիրէրսէ , ճիւմլէսինտէն իլգամ ,
- 25 ճիւմլէսինտէն թէճէսսիւս օլունուր . Վէ պու վէճհլէ գալպինին կիզլի շէյլէրի զահիր օլմաղլէ , Ֆիհհագիգէ Ալլահ արանըզտա տըր՝ տէյիւ իգրար Էտէրէք , Էիւզիւ իւզլէրէ տիւշիւպ Ալլահա սէճտէ գըլաճագ տըր :
- 26 Վէլհասըլ , էյ՝պիրատերլէր , հալ նէ՞ տիր . ճէմ՝ օլտըզընըզ զէման սիլտէն հէր պիրինին մէզմուրը վար , թա'լիմի վար , լիսանը վար , վահէի վար , թէրճիւմէսի վար . հէր շէյ 'իմարէթ իչիւն օլ

- 27 առն : Վէ պիր քիմսն լիսան սեյլէրսէ , իքի վէ
նիհայեթ իւչ քիշի օլուպ' սըրա իլէ սեյլէսինլէր ,
- 28 վէ պիր քիմսն տախի թէրծիւմէ էթսին : Ամմա
թէրծիւման եօղ իսէ , քիլիսէտէ սիւքիւթ էթսին ,
- 29 վէ քէնտի քէնտիսինէ վէ Ալլահա սեյլէսին : Իլհամ
լէ սեյլէյէնլէրտէն իքի եա իւչ քիշի սեյլէսին ,
- 30 վէ տիկէրլէրի թէմեիզ էթսինլէր : Վէ օթուրան-
լարսան տիկէր պիրինէ վահի կէլէճէք օլուրսա , եվ-
- 31 վէլքիսի սիւքիւթ էթսին : Զիրա ճիւմլէսինին թա-
'ալլիւմվէ թէսէլլիսի իչիւն ճիւմլէնիզ պիրէր պի-
- 32 ռէր իլհամլէ սեյլէյէպիրիւրսինիզ : Վէ իլհամլէ
սեյլէյէնլէրին ռուհլարը իլհամլէ սեյլէյէնլէրէ միւ-
- 33 թի' տիր : Զիրա Ալլահ թէշլիշէ պա'իս օլմայըպ'
մուգատտէսլէրին պիւ ճիւմլէ քիլիսէլէրինտէ օլտը-
ղը կիպի , պա'իս ի սէլամէթ տիր :
- 34 Քիլիսէլէրտէ նիսանըզ սիւքիւթ էթսինլէր . զիրա
քէլամ' էթմէյէ ռուխսաթլարը օլմայըպ , անճադ
շէրի'աթըն տախի պույուրտըղը իւզլէ' միւթի' օլ-
- 35 մալը տըլուր : Ամմա պիր շէյ էյըրէնմէք իսթէտիք-
լէրինտէ , խանէտէ քէնտի գէվճլէրինէ սուալ էթ-
սինլէր . զիքա քիլիսէտէ քէլամ' էթմէք նիսայա 'ա-
- 36 յըպ տըր : Ալլահն քէլամը սիզտէ'ն մի չըգտը .
- 37 եախօտ եալընըզ սիզէ' մի եէթիշտի : Եյէր պիր
քիմսն քէնտի քէնտինի իլհամա մալիք եա ռուհանի
զանն էտէրսէ , սիզէ եազտըղըմ շէյլէրին' Ռապալըն
- 38 թէնպիհլէրի օլտըղընը թահգիգէն պիլսին : Ամմա
- 39 էյէր պիր քիմսն պիլմէզսէ' պիլմէսին : Իմտի , էյ
պիրատէրլէր , իլհամլէ սեյլէմէյէ զայրէթ էտիպ'
- 40 լիսան սեյլէմէյի տէմէն' էթմէյին , Հէր շէյ հիւսն ի
հարաքէթ վէ ինթիզամ իւզլէ օլտուն :

ՊԱՊ 15

- 1 Եյ պիրատերէր , սիգէ թէսլիւր եթտիյիմ , սիզին
 տախի գապուլ էտիպ՝ անտէ գաիմ՝ պուլլնտըղ-
 2 նըլ պէշարէթի իշ'ար էտէրիմ . Պունուն վասըթա-
 սըյլէ տախի , էյէր պիհուտէ եէրէ ինանմատը-
 նըլ իսէ , սիգէ թէսլիւր եթտիյիմ՝ վէճհլէ քէլամը
 միւհքէմ թութտըղնըլ հալտէ խէլաս պուլուր .
 3 սընըլ : Զիրա էվվէլ էմիտէ՝ պէնիմ գապուլ էթ-
 տիյիմի սիգէ թէսլիմ էյլէտիմ , եա'նի Բիթապլար-
 տա մուհարրէր օլտըղը իւղրէ՝ Գրիստոս կիւնահ-
 4 լարմըլ իչիւն էօլտիւ . Վէ տէֆն օլունուպ , Գի-
 թապլարտա մուհարրէր օլտըղը իւղրէ , իւչիւնծիւ
 5 կիւնտէ գըյամ էթտի , Վէ Քէֆասա , վէ սօնկրա
 6 օն իքիլէրէ կէօրիւնտիւ . Պա'տէհու հէման տէֆ'ա ի
 վահիտէտէ պէշ եիւղտէն զիյատէ պիրատերէրէ
 կէօրիւնտիւ . պունլարն էքսէրիսի տախի շիմտիյէ
 գատար՝ պէրհայաթ օլուպ՝ պա'ղըլարը ույուտուլար :
 7 Պունտան սօնկրա Եա'գուպա , սօնկրա ճիւմլէ ըէ-
 8 սուլլէրէ կէօրիւնտիւ . Վէ ճիւմլէսինտէն սօնկրա
 9 պէն սագիթ կիպի օլանա տախի կէօրիւնտիւ : Զի-
 րա պէն ըէսուլլէրին էն էտնասը իմ , հաթթա ըէ-
 սուլ թէսմիյէ օլունմաղա լտըղ տէյիլ իմ , չիւն .
 10 քի Ալլահըն քիլիսէսինէ թէ'ատտի էյլէտիմ : Ամմա
 հէր նէ իսէմ , Ալլահըն 'ինայէթիյլէ իմ . վէ անըն
 պանա իղհար էյլէտիյի 'ինայէթ պիհուտէ օլմատը ,
 լտքին անլէրին ճիւմլէսինտէն զիյատէ չալըշտըմ .
 Փազաթ պէն տէյիլ , անճադ պէնիմ իլէ օլան Ալլա-
 11 հըն 'ինայէթի տիր : Վէլհասըլ կերէք պէն՝ կերէք

անլէր պէօյլէ վա՛ղ էտերիզ, սիզ տախի պէօյլէ ի-
նանտընըզ :

- 12 Վէ լաքին ֆրիստոս էմվաթտան գըյամէթտի տէ-
յիւ վա՛ղ օլըննուր իսէ , սիզտէն պա՛ղըլլըր՝ Գըյա-
13 մէթ իւլ էմվաթ եօգ տըր՝ նա՞ղըլ տերլէր : Վէ էյէր
գըյամէթ իւլ էմվաթ եօզ իսէ , ֆրիստոս տախի
14 գըյամ էթմէմիշ տիր : Վէ էյէր ֆրիստոս գըյամ
էթմէմիշ իսէ , հէմ պիզիմ մէվ՛իզէմիզ պիհուտէ՝
15 հէմ տէ սիզին իմանընըզ պիհուտէ տիր : Պիզ տա-
խի Ալլահ հագգընտա եալան շահիտ պուլընմուշ
օլըրըզ . զիբա ֆրիստոսու իհեա էթտի՝ աէյիւ Աւ-
լահ հագգընտա շէհատէթ էթտիք . հալ պու-քի՝ էմ-
վաթ հագիգաթէն գըյամ էթմէզ իսէ , անը իհեա
16 էթմէմիշ տիր : Զիբա էմվաթ գըյամ էթմէզէրսէ,
17 ֆրիստոս տախի գըյամ էթմէմիշ տիր : Վէ էյէր
ֆրիստոս գըյամ էթմէմիշ իսէ , սիզին իմանընըզ
պաթըլ օլըւպ՝ սիզ տահա կիւնահլարընըզտա սը-
18 նըզ . Հէմ ֆրիստոստու ույույանլար տախի հէլաք
19 օլմուշ տըր : Էյէր ֆրիստոսա եալընըզ պու 'էօմր
իչիւն իւմիտ էթմիշ իսէք , ատէմլէրին ճիւմլէսին-
տէն սէֆիլ իզ :
- 20 Ֆագաթ շիմոի ֆրիստոս էմվաթտան գըյամ է-
տիպ՝ ույգույա վարանլարըն թուրֆանտասը օլտու :
- 21 Զիբա մատէմ քի էօլիւմ ինսան վասըթասըյլէ
օլտու , գըյամէթ իւլ էմվաթ տախի ինսան վա-
22 սըթասըյլէ օլըր : Զիբա Ատէմտէ ճիւմլէսի էօլ-
տիւքլէրի միսիլլիւ , ֆրիստոստա տախի ճիւմլէսի
23 իհեա օլընահագ տըր : Լաքին հէր քէս քէնտի
սըրաթընտա , ֆրիստոս թուրֆանտա օւլ-գէ , սօնկ-
րա անըն զուհուընտա ֆրիստոսա միւթա՛ալլիք օ-

- 24 լանլար պուլունուր . Պատէհու՝ հեր բիսսէթ վէ հեր
հիւքիւմէթ վէ գուտրէթի իպթալ էյլէմիշ օլարագ
ֆէտէր Ալլահա մէլէքիւթիւ թէսլիմ էթտիքտէն
- 25 սօնկրա նիհայէթ օլաճագ տըր : Զիրա պիճիւմէ
տիւլմէնլէրինի քէնտի պյագլարը ալթընա գոյուն-
- 26 ճայատէք սալթանաթ էթսէ կերէք տիր : Իպթալ
- 27 օլունաճագ սօն տիւլմէն էօլիւմ տիր՝ Զիրա՝ Հէր
շէյի անըն պյագլարը ալթընա միւթի՝ գըլաթ . լա-
քին՝ Հէր շէյ միւթի՝ գըլընմըշ տըր՝ տէտիյինտէ ,
հէր շէյի անա միւթի՝ գըլան միւթէսնա օլտըղը
- 28 աշիքտար տըր : Վէ հէր շէյ անա միւթի՝ օլտըգ-
տա , օլ զէման Ալլահ քիւլ ֆիւլ քիւլ օլա՝ տէյիւ
Օղըւլ տախի պիղզաթ՝ հէր շէյի անա միւթի՝ գը-
- 29 լանա թապի՝ օլաճագ տըր : Եօխսա էյէր մութլա-
գաւէմլաթ գըլոյաւ էթմէզ իսէ , էմվաթ իչիւն վաֆ-
թիզ օլանլար նէ՞ էտէճէքլէր . նէյէ էմվաթ իչիւն
- 30 վաֆթիզ օլուրլար : Պիզ տախի նի՞չիւն հէր սա-
- 31 լաթ մուխաթարայա կիրիֆթար օլուրըզ : Բապը-
մըզ ֆրիստուս Յիսուստա սիզին հագգընըզտա օլան
իֆթիխարըմ հագգը իչիւն հէր կիւն էօլիյօրըմ :
- 32 Էյէր պէն Էֆսուստա ինսանճա վիւհուշ իլէ ճէնք-
լէշտիմ իսէ , էմվաթ գըլոյաւ էթմէտիյի թագտիր-
տէ պանա նէ՞ ֆախտէ օլուր . եէյէլիմ վէ իչէլիմ ,
- 33 զիրա եարըն էօլըւրիւզ : Ալտանմայըն . Մու՛աշէ-
րէթ ի գապիհէ ախլագը համիտէյի իֆաստ էտէր :
- 34 Սալիհանէ ույանընըզ վէ կիւնահ էթմէյինիզ . զիրա
պաղըլարտա Ալլահըն հագգընտա մա՛լիւմաթ եօգ
տըր . սիզի ութանտըրմագ իչիւն սէջլէրիմ :
- 35 Ամուս պիր քիմնէ՝ Էմվաթ նա՞սըլ գըլոյաւ էտէր-
լէր , վէ նէ՞ ճինս ճէսէտ իլէ կէլըլէր՝ տէյէճէք տիր :

- 36 Էյ 'ազըլսըզ, սէնին էքտիյին շէյ էօլմէյինճէ տի-
 37 բիլմէզ . վէ պիր շէյի էքտիյինտէ՝ օլաճազ ճէսէտի
 էքմէյիպ, անճազ պուզտայ օլսուն վէ եախօտ պուշ-
 38 գա տիւրլիւ օլսուն , չըփլագ տանէյի էտէրֆն : վէ
 Ալլահ անա իսթէտիյի կիպի պիր ճէսէտ, վէ թօխում-
 լարըն հեր պիրինէ քէնտինէ մախուուս պիր ճէսէտ վէ-
 39 բիր , Հէր թէն պիր նէվլի թէն տէյիլ տիր . ան-
 ճազ ինսան թէնի պաշգա, վէ պէհիմէ թէնի պաշգա,
 վէ պալըզ Բէնի պաշգա, վէ գուշ Բէնի պաշգա տըր :
 40 վէ սէմավի ճէսէտլէր վէ զէմինի ճէսէտլէր վար .
 լաքին սէմավիլէրին շէրէֆի պաշգա , վէ զէմինիլէ-
 41 բին շէրէֆի պաշգա տըր : Կիւնէշին շէրէֆի պաշ-
 գա , վէ այըն շէրէֆի պաշգա, վէ երլարզարըն շէ-
 րէֆի պաշգա տըր . զիրա շէրէֆ ճիհէթիյլէ երլ-
 42 տըզ երլարզտան ֆարգլը տըր : Գըյամէթ իւլ էմ
 վաթ տախի պէջլէ տիր . ֆէսատտա էքիլէր , ֆէ-
 43 սատտան միւպէրրա օլարագ գըյամ էտէր . Զիլ-
 լէթտէ էքիլէր , շէրէֆտէ գըյամ էտէր . զա'աֆտա
 44 էքիլէր , գուվլէթտէ գըյամ էտէր . Ճէսէտի հայ-
 վանի էքիլէր , ճէսէտի բուհանի գըյամ էտէր , ճէ-
 սէտի հայվանի վար , ճէսէտի բուհանի տախի
 45 վար տըր : Պէջլէ տախի մուհարրէր տիր քի Պիրինճի
 ինսան , եա'նի Ատէմ հայաթա մալիք զաթ օլտու ,
 46 սօնկրաքի Ատէմ հայաթ վէրէն բուհ օլտու : Լա-
 քին բուհանի տէյիլ , անճազ հայվանի մուգատ-
 47 տէմ օլուպ՝ բուհանի անտէն սօնկրա օլտու : Պի-
 րինճի ինսան եէրտէն թուրապի իտի , իքինճի ին-
 48 սան սէմատան օլան Բապպ տըր : Թուրապի նիճէ
 իսէ , թուրապիլէր տախի էջլէ տիր . վէ սէմավի
 49 նիճէ իսէ , սէմավիլէր տախի էջլէ տիր : վէ թու-

- բապինին սուրէթինի կիյինտիյիմիզ միսիլիւ , սէ-
 50 մալինին սուրէթինի տախի կիյինէճէյիզ : Պոռնու
 տախի տերիմ , էյ պիրատերլէր , թէն վէ գան մէ-
 լէքիւթ Ուլլահը թէվէրրիւս էտէմէզ . վէ ֆէսատ
 'ատէմ ի ֆէսատը թէվէրրիւս էտէմէզ :
- 51 Իշթէ սիզէ պիր սըրը սէյլէրիմ . ճիւմլէմիզ ու-
 յումայաճաղըզ , ամմա ճիւմլէմիզ սուր ը Խալը-
 52 տա , Պիր անտէ , թարֆէթ ուլլ 'այնտէ թէպէտ-
 տիւլ էտէճէյիզ . չիւնքի սուր չալընաճագ տըր ,
 վէ էմվաթ պիլա ֆէսատ իհհա օլընուպ , պիզ տա-
 53 խի թէպէտտիւլ էտէճէյիզ . Զիրա պու ֆասիտ օ-
 լան՝ 'ատէմ ի ֆէսատը կիյմէք , վէ պու ֆանի՝ օլան
 54 լայէմութլըզ կիյմէք կէրէք տիր : Վէ պու ֆասիտ
 օլան՝ 'ատէմ ի ֆէսատը կիյտիքտէն սօնկրա , վէ պու
 ֆանի օլան՝ լայէմութլըզ կիյտիքտէն սօնկրա , օլ
 զէման՝ Էօլիւմ՝ զալէպէտէն զարգ օլտու՝ տէյիւ
 մուհարրէր օլան քէլամ վուգու՝ պուլաճագ տըր :
- 55 Էյ էօլիւմ , սէնին տիքէնին նէ՞րէտէ . էյ հալիյէ ,
 56 սէնին զալէպէն նէ՞րէտէ տիր : Էօլիւմիւն տիքէնի
 կիւնահ , վէ կիւնահըն գուվվէթի շէրի'աթ տըր :
- 57 Լաքին Բապպամըզ Յիսուս ֆրիստոսուն վասըթա-
 սըյլէ պիզէ զալէպէյի իհսան էտէն Ալլահա շիւքր
 58 օլտուն : Իմտի , էյ սէվկիւլիւ պիրատերլէրիմ , էմէ-
 յինիզ Բապպատա պիհուտէ օլմատըղընը պիլէրէք ,
 միւհքէմ վէ սապիթ դատէմ պուլընուպ՝ տաիմա
 Բապպըն իշինտէ իզտիյատ իւզրէ օլընըզ :

1 Մուգատտէպէր իչիւն օլան ի'անէ թօփլանմասը
 խուսուսընտա՝ Ղալաթիա քիլիսէլէրինէ թէրթիպ

- 2 եթախիմ կիպի, սիզ տախի պեցլէ էյլէյին: Հէր հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ սիզտէն հէր պիրի նախ օլտըղը պերէքէթէ կէօրէ ճէմ' էտիպ' եա. նընտա տը գօսուէն, թա քի վասըլ օլտըղըմտա՝
- 3 օլ գէման թօփլամագըզ օլմայա: Վէ կէլտիյիմտէ թէնսիպ էյլէյէճէյինիզ տտէմլէր քիմլէր իսէ, իհ. սանընըղը Երուշալիմէ կէօթիւրմէք իչիւն մէքթուպ.
- 4 լար իլէ սնլէրի կէօնտէրիրիմ: Պէնիմ տախի կիթ. մէքլէյիմ միւնասիպ կէօրիւլիւր իսէ, պէնիմ իլէ
- 5 պերապէր կիտէճէքլէր տիր: Վէ Մագէտօնիատան կէչտիքտէն սօնկրա՝ թարաֆընըզա կէլէճէյիմ, չիւն.
- 6 քի Մագէտօնիատան կէչէճէյիմ. Վէ օլուր քի եանընըզտա մէքս էտէրիմ, վէ պէլքի տէ գըշը կէ. չիրիրիմ, թա քի հէր նէրէյէ կիտէճէք օլուրսամ,
- 7 պէնի սիզ եօլա չըգարասընըզ, Զիրա պու տէֆ'ա եօլ իւզէրի սիզին իլէ կէօրիւլմէք իսթէմէյիպ, Բապպ իղն վէրիրաէ, եանընըզտա պիր միւտտէթ էյլէնմէք
- 8 իւմիրտինտէ իմ: Լտքին 'իյտ իլ խամսինէտէք էֆ.
- 9 տուստա գալաճաղըմ. Զիրա պոնա պեցլիւք վէ քեարըլը պիր գափու աչըլըպ, միւխալէֆէթ էտէնլէր տախի չօգ արը:
- 10 Վէ էյէր թիմնթէօս կէլէճէք օլուրսա, եանը. նըզտա պիլա խավֆ պուլընմասընա տիգգաթ էտի. նիզ. զիրա օլ տախի պէնիմ կիպի Բապպըն իչիլլէ
- 11 մէշըուլ արը: Իմտի անը քիմնէ թահգիր էթմէ. սին, լաքին եանըմա կէլմէօի իչիւն սէլամէթլէ եօ. լա չըգարըն. զիրա պիրատէրլէր իլէ անը պէքլէյօ.
- 12 բմ. Ափօլլօս պիրատէր հագգընտա իսէ, պիրա. տէրլէրլէ պերապէր նէլտինիզէ կէլմէսինի քէնտի. սինտէն չօգ բիճա էթտիմ իսէ տէ, շիմտի կէլմէք.

լիյի գաթի՛նն իսթէմէյօր , վէ լաքին միւնասիպ
վազթը օլտրգտա կէլէճէք տիր :

- 13 Ույանըգ տուրընըզ . իմանտա սապիթ օլունըզ .
մերտանէ հարէքէթ էտինիզ . միւհքէմ օլունըզ :
- 14 Ճիւմլէ ումուրընըզ մուհապպէթլէ իճրա օլունսըն :
- 15 Եյ պիրատերլէր , իսթէֆանտսըն խանէտի Ախտա-
նըն թուրֆանտասը օլապ' մուգատտէսլէրին խրա-
մէթինէ կէօնիւլ վէրտիքլէրի մա'լիւմիւնիւզ իքէն ,
- 16 սիգէ բիճա էտերիմ քի' ֆէնտինիզ տասի պու կի-
պի քիմնէլէրէ վէ պերապեր իշլէյիպ էմէք չէքէնլէ-
- 17 րին ճիւմլէսինէ միւթի' օլտսընըզ , իսթէֆանտա
վէ Ֆորթունաթօս վէ Ախտիգօսըն վասըլ օլմալա-
րընտան մէսրուր օլտոււմ . զիրա սիգին նօգստնընը-
- 18 զը անլէր թէմամ էթտիլէր . Զիւնքի պէնիմ բուհը-
մը վէ սիգինքինիտէ միւսթերիհ գըլտըլար . իմտի
- 19 պէցլէ քիմնէլէրէ րի'այէթ էյլէյինիզ : Ասիա քի-
լիսէլէրի սիգէ սէլամ էտերլէր . Ագուլիսա վէ ֆրիս-
գիլլա իլէ խանէլէրինտէ պուլընան քիլիսէ սիգէ
- 20 Բապպտա չօգ սէլամ էտերլէր : Ճիւմլէ պիրատեր-
լէր սիգէ սէլամ էտերլէր . թադպիլի մուգատտէս
իլէ պիրի պիրինիգէ սէլամ էտինիզ :
- 21 Պէն փալլօսըն իսթթը տէսթի իլէ սէլամ :
- 22 Եյեր պիր քիմնէ Բապպ Յիսուս ֆրիստոսու սէվ-
մէլսէ , Բապպըմըզըն կէլտիյինտէ մէլ'ուն օլուն :
- 23 Բապպ Յիսուս ֆրիստոսուն 'ինայէթի սիգին իլէ օլ-
- 24 տուն : Մուհապպէթիմ ֆրիստոո Յիսուստա ճիւմ-
լէնիզ իլէ օլուն : Ամին :

ՓԱՎԼՈՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ԳՕՐԸՆԹՕՍԼԸԼԱՐԱ

ԻՔԻՆՃԻ ԲԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Ալլահն իրատեթիյէ Յիսուս Գրիստոսուն բէսու-
լը Փավլոս վէ Թիմոթէօս պիրատէր Ալլահն Գօրն-
թօստա օլան քիլիսէսինէ, վէ պիւթիւն Ախաեա-
- 2 տա պուլնան ճէմի' մուգատտէսլէրէ. Փէտէրիմիդ
Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Գրիստոսուն թարաֆն-
տան սիղէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլուն :
- 3 Բապպմըդ Յիսուս Գրիստոսուն Փէտէրի Ալլահ
չէֆգաթլարն փտէրի վէ ճիւմէ թէսէլլինին մէն.
- 4 պա'ը օլան Ալլահ միւպարէք օլուն . ՕԼ տախի Ալ-
լահ թարաֆնտան պիղիմ' թէսլիյէ օլունտըղմըդ
թէսէլլի ին հէր պիր մուզայագատա պուլնան քիմ'
սէլէրի թէսլիյէ էտէպիլմէմիդ իչիւն պիղի հէր պիր
- 5 մուզայագամըդտա թէսլիյէ էտէր : Զիրա Գրիստո-
սուն էլէմէրի պիղտէ իղտիյատ պուլտըղարը մի-
սիլլիւ' թէսէլլիմիդ տախի Գրիստոսուն վասըթա-
- 6 սըլլէ իղտիյատ պուլտըր : Վէ էյէր մուզայագա
չէքէր իսէք, հէման պիղիմ' չէքտիյիմիդ օլ էլէմէ-
րին թէհամմիլլիյէ հուսուլա կէլէն սիղին թէսէլ-
լինիդ վէ խէլամընըդ իչիւն տիր . վէ միւթէսէլլի

- 7 օլուր իսէք, սիզին թէսէլլինիզ վէ խէլառնըդ ի-
 չիւն տիր. Վէ էլէմլէրէ միւշթէրիք օլաղղընըդ մի-
 սիլլիւ, թէսէլլիյէ տախի միւշթէրիք օլաղղընըդ
 8 պիլմէքլէ՝ սիզին իչիւն իւմիտիմիզ գաւի տիր: Զի-
 րա, էյ պիրատերլէր, պիզէ Ասիատա վազը՝ օլան
 մուզայագատան, եա'նի հատտէն զիյատէ թազա-
 թըն Ֆէվզինտէ՝ հաթթա եաշամագտան պիլէ մե-
 յուս օլմագ տէրէճէսինտէ սըզըլմըշ օլաղղըմըզտան
 9 պիխապեր պուլընմանըդ իսթէմէյիզ: Լաքին քէն-
 տի նէֆսիմիզտէ էօլիւմ 'իլամլըն ալաղգ՝, թա-
 քի քէնտիմիզէ տէյիլ, անճագ էմլաթը իհէա է-
 10 տէն Ալլահա ի'թիմուտ էտէլիմ: Օ պիզի օլ գա-
 տար պէջիւք պիր էօլիւմտէն գուրթարաղ վէ գուր-
 թարըր, վէ պուշտան պէջլէ տախի պիզի գուրթա-
 11 ըաճագ տըր՝ տէյիւ տնա միւթէվէքքիլ իզ: Սիզ
 տախի պիզիմ իչիւն տու'ատա մու'ավէնէթ էտէր-
 սինիզ, թա քի նիչէ քիմսէլէր վէսիլէսիյլէ պիզէ
 օլան իհսան իւզէրինէ՝ նիչէլէր թարաֆընտան պի-
 զիմ իչիւն էտա ի շիւքըր օլունա:
 12 Զիրա իֆթիխարըմըզ պու տըր, եա'նի զամիրի-
 միզ շէհատէթ էտէր քի՝ հիքմէթ ի ճիսմանիյէ իլէ
 տէյիլ, անճագ Ալլահըն 'ինայէթիյլէ տիւնեատա
 վէ պախուսուս սիզին հագգընըզտա սատէլիքլէ 'ինտ
 13 Ալլահ օլան խուլուս իլէ հարէքէթ էյլէտիք: Զիրա
 օգուտըղընըզ եախօտ թահգիգէն պիլտիյինիզտէն՝
 վէ իւմիտիմէ կէօրէ նիհայէթէ գատար տախի թահ-
 գիգէն պիլէճէյինիզտէն զայըրի պիր շէյ եազմայօ-
 14 ըրզ. Նիթէքիմ Րապպ Յիսուսուն կիւնիւնտէ պի-
 զիմ մուճիպ ի իֆթիխարըմըզ օլաճաղընըզ միսիլ-
 լիւ, պիզ տախի սիզին մուճիպ ի իֆթիխարընըզ օլ-

տըղըմըղը պա՛ղը մերթեպէ գապոււլ էթտինիզ .

- 15 Վէ պու ի'թիմատ իլէ, իքինճի տէֆ'ա պիր նի' -
մէթէ նաիլ օլմանըզ իչիւն, էվվէլա թարաֆընըզա
16 վարմագ, Վէ սիզտէն Մագէտօնիոյա կէչմէք, վէ
եինէ Մագէտօնիատան թարաֆընըզա կէչմէք, վէ
Եէհուտիյէյէ կիթմէք իւզըն սիզին թարաֆընըզտան
17 եօլա չըգարըլմագ միւրատընտա իտիմ, իմոի պու
նիյէթիմտէ 'աճէպա խիֆֆէ'թլէ մի հարէքէթ էթ-
տիմ, եօխսա պէնիմ թարաֆըմտան էվվէթ, էվ-
վէթ, խսյը, խսյը օլմագ իչիւն թարիգ ի ճիմանի'
18 իլէ մի նիյէթ էթտիմ, Ամմա Ալլահ սատըգ տըր
քի՝ պիզիմ սիզէ օլան քէլամըմըզ էվվէթ վէ խսյը
19 օլմատը, Զիրա պիզիմ, է-նէ պէնիմ իլէ Սիլվա-
նօս վէ թիմօթէօս վասըթասըյլէ արանըզտա վա՛զ
օլունան իպնուլլահ ցիսուս ֆրիստուս էվվէթ վէ
խսյը օլմայըպ՝ անճագ Էլ-մալէլ անտէ էվվէթ օլ-
20 տու, Զիրա Ալլահըն պիլ ճիւմիէ վա՛տէրի վասը-
թամըզլէ Ալլահըն ճէլալի իչիւն անտէ էվվէթ վէ
21 ամին տիր, Վէ պիզի սիզին իլէ պէրապէր ֆրիս-
տոստա սապիթ էտիպ՝ պիզի մէս հտէն Ալլահ
22 տըր, Վէ քէզալիք պիզի միւհիւրլէտի վէ փէյ
23 օլմագ իւզըն, գալպլէրիմիզէ Ռուհու վէրաի. Պէն
իսէ Ալլահը ճանըմ իւզէրինէ շահիա թուլթարըմ քի
սիզի էսիրկէմէք իչիւն տահա Գօրընթօսա կէլմէտիմ.
24 Տէյիլ քի սիզին իմանընըզա թէսալիլէթ էտէրիզ,
Ֆադալթ սիզին սիւրուրիւնիւզէ մու'ազէնէթ էտէ-
րիզ. զիրա սիզ իման իլէ գաիմ սինիզ:

ՊԱՊ 2

- 1 Լաքին պիր տահա եանընըզա հիւզն իլէ կէլմէմէ,

- 2 յէ քէնտիմոէ դարար վերտիմ : Զիրա էյեր պէն սիգի մահզուէն էտէր իսէմ, պէնիմ թարաֆըմտան մահզուէն օլան քիմսէտէն զայրի պէնի մեսրուր է-
- 3 տէճէք քի՞մ տիր : Վէ հէման պունու սիգէ եազ- տըմ, թա քի կէլիպ պանա մուճիպ ի սիւրուր օ- լանադ քիմսէլէր թարաֆընտան մահզուէն օլմայա- յըմ, չիւնքի պէնիմ սիւրուրըմ ճիւմլէնիգին սիւ- րուրու տըր՝ տէյիւ սիգին ճիւմլէնիգէ ի՛թիմատըմ
- 4 վար տըր : Զիրա մահզուէն օլմանըղ իչիւն տէյիլ, անճադ պէնիմ սիգէ օլան փէք զիյատէ մուհապպէթի- մի պիւմէնիգ իչիւն՝ չօդ մուզայագա վէ իզթիրապ ի գալպտէն վէ չօդ կէօզ եաշարըյլէ սիգէ եազտըմ :
- 5 Վէ էյեր պիր քիմսէ սէպէպ ի հիւզն օլտու իսէ, պանա տէյիլ, անճադ պա՛ղը մերթպէ (քի զիյա- տէ սըզլէթ վէրմէյէյիմ) ճիւմլէնիգէ սէպէպ ի հիւզն
- 6 օլտու : Պէօյլէ քիմսէյէ էքսէր թարաֆընտան օլան
- 7 պու թէքտիր քեաֆի տիր . Շէօյլէ քի պիլ՛աքս պու միսիլիւ քիմսէնին իֆրաթ ը հիւզնտէ միւսթէղրադ օլմամաը իչիւն, անը ՛աֆիլ էյլէյիպ թէսիյէ էթ-
- 8 մէնիգ սէզա տըր : Պու էճիլտէն անա իսպաթ ը մուհապպէթ էթմէնիգի սիզտէն րիճա էտէրիմ :
- 9 Զիրա հէր շէյտէ միւթի՝ օլուպ օլմատըղընըզ պիլ- մէք իւզըն տախի սիգի թէճրիւպէ իչիւն եազտըմ :
- 10 Վէ հէր քիմէ պիր շէյ ՛աֆիլ էտէրսէնիգ, պէն տախի էտէրիմ . զիրա պէն տախի պիր շէյ ՛աֆիլ էթմիշ իսէմ քրիստոս թարաֆընտան սիգին իչիւն
- 11 ՛աֆիլ էթտիմ, թա քի շէյթան թարաֆընտան զատր չէքմէյէլիմ, չիւնքի անըն զարազլարընտան պիլապէր տէյիլիգ :
- 12 Քրիստոսուն պէշարէթի իչիւն թրօսաա պիլ վիւ-

- ոուլ պանա Րապպ թարաֆընտան գափու աչըլտը-
 13 ղընտա, Պիրատէրիմ՝ թիթօսը պուլմատըղմտան
 բուհըմտա ըահաթըմ՝ օլմամաղլէ, անլէր իլէ վէ-
 տա՝ էտիպ՝ Մազէտօնիտյա կիթտիմ:
- 14 Ամմա պիղի տաիմա ֆրիստոստա միւզաֆֆէր է-
 տիպ՝ հէր եէրտէ պիղիմ՝ վասըթամըղլէ անը պիլմէք
 ըաիհասընը իզհար էյլէյէն Ալլահա շիւքը օլտուն:
- 15 Զիրա կերէք խելաս պուլան կերէք հէլաք օլտն քիմ-
 սէլէր հազգընտա ՚ինտ Ալլահ ֆրիստոսուն խօշ
- 16 ըաիհասը իզ. Պունըարա էօլիւմ՝ իչիւն էօլիւմ՝
 ըաիհասը, վէ անլէրէ հայաթ իչիւն հայաթ ըաի-
 հասը իզ. վէ պու ումուրա քիմ՝ միւթա՝իտ տիր:
- 17 Զիրա նիչէլէր միսիլլիւ, Ալլահն քէլամընը թահ-
 ըիֆ էտէնլէր տէյիլ իզ, անճագ խուլուստան վէ
 Ալլահ թարաֆընտան կիպի, վէ Ալլահն հուզու-
 ընտա ֆրիստոստա սէզլէրիզ:

ՊԱՊ 3

- 1 Քէնտիմիղի եինէ թալսիյէ՞ էթմէյէ մի պաշայօ-
 ըըզ. եօխաս պա՛ղըլարը կիպի թարաֆընըզա թափ-
 սիչէնամէլէրէ, եախօտ թարաֆընըզտան թալսիյէ-
- 2 լէրէ՞ միւհթաճ մի իզ, Գալպլէրիմիզտէ եաղըմըշ,
 քէաֆֆէ ի նասըն թանըյըպ օգուտըը մէքթուպը-
- 3 մըզ սիզ սինիզ, Զիւնքի պիղիմ խըտմէթիմիզ վա-
 սըթասըյլէ սիզ միւրէքքէպ իլէ տէյիլ, անճագ
 հայ օլտն Ալլահն բուհու իլէ, թաշ լէվճալարընա
 տէյիլ, անճագ գալպլին էթ լէվճալարընա եաղը-
 մըշ օլտն ֆրիստոսուն մէքթուպը օլտըղընըզ աշի-
- 4 քէար տրր: ֆրիստոսուն վասըթասըյլէ տախի Աւ-

- 5 լահա պէոյլէ ի'թիմատըմը վար տըր : Վէ լաքին պիզղամ քէնտիլիյիմիզտէն կիպի պիր շէյ քէնտիւմիզ թէֆէքքիւր էթմէյէ միւսթա'իտ օլմայըպ' իս-
- 6 թի'տատըմը Ալլահտուն տըր : Օլ տախի պիզի 'ահտ ը ճէտիտին , եա'նի հարֆըն տէյիլ , անճագրուհըն խատէմէսի օլմալ միւսթա'իտ գըլտը . զիրա
- 7 հարֆ էօլտիւրիւր , ամմա բուհ իհեա էտէր : Վէ էյէր հարֆլար իլէ թաշլար իւզէրինէ հաքք օլունան էօլիւմ' խըտմէթի' պէնի իսրայէլ Մուսանըն էիւզիւնէ , անըն զէվալ պուլուր ճէլալի սէպէպինտէն , նազար գըլամասըզլար տէրէճէտէ ճէլալ իլէ օլ-
- 8 տու իսէ , Րուհըն խըտմէթի տահա զիյատէ ճէլալ
- 9 իլէ օլմամասը նա'որլ օլուր : Զիրա մահքիւմիյէթ խըտմէթի ճէլալ իլէ օլտըզը թագտիրտէ , տահա զիյատէ սալահ խըտմէթի ճէլալտա իզտիյատ պու-
- 10 լաճագ տըր : Զիրա մահհար ը ճէլալ օլան պիլէ պու խուսուստա , եա'նի ճէլալ ը ֆաիգէ նիսպէթլէ ճէ-
- 11 լիլ տէյիլ իտի : Զիւնքի զէվալ պուլաճագ նէսէ ճէլալ իլէ օլտու իսէ , պագի գալուն նէ' գատար զի-
- 12 յատէ ճէլալ իլէ օլուր : Իմտի պէոյլէ իւմիտիմիզ
- 13 վար իքէն , չօգ իպրազ ը ճէսարէթ էտէրիզ , վէ պէնի իսրայէլ զէվալ պուլաճագ նէսնէնին նիհա-յէթինէ նազար գըլմամալարը իչիւն Մուսա քէն-
- 14 տի էիւզիւնէ նիգապ գօտըզը կիպի էթմէյիզ : Ամմա անլէրին զէհնլէրի քէօրլէնմիշ իտիյինտէն , 'ահտ իւլ 'աթիգին գըրաաթընտա օլ նիգապ պուկիւնէ գատար րէֆ' օլունմամըշ տուրույօր . օլ
- 15 տախի ֆրիստոստա իպթալ օլունուր : Վէ լաքին թա պու կիւնէ տէկին Մուսանըն փիւպը գըրաաթընտա' նիգապ անլէրին գալպի իւզէրինտէ պագի

- 16 տիւր : Ամնա Բապպա ըիւճու՝ էթտիքէրինտէ նիւ-
 17 գապ գալտըրըլաճադ տըր : Իմտի Բապպ Բուհ տըր,
 վէ Բապպըն Բուհու հէր նէրէտէ իսէ , հիւրրիյէթ
 18 օրատա տըր : Պիղիմ՝ ճիւմէմիզ իսէ Բապպըն ճէ-
 լալիւնի ալինէտէ կիպի նիգապսըզ եիւզ իլէ սէյր
 էտէրէք , քէէննէհու Բապպըն Բուհու Թարաֆըն-
 տան հէման օլ սուրէթէ ճէլալտէն ճէլալէ Թէպ-
 տիւ օլըւնուրըզ :

ՊԱՊ 4

- 1 Պու էճիլտէն իշպու խըտմէթ պիղտէ իքէն , մէր-
 համէթէ նաիւ օլտըղըմըզա նաղարէն օսանմայարադ ,
 2 Լաքին պտիս ի ըէղալէթ օլան կիզլի շէյլէրի ըտտ
 էտէրէք , հիլէ իլէ հարէքէթ էթմէյիզ , վէ Ալա-
 հըն քէլամընը Թահրիֆ էթմէյիզ , անճադ հազզը
 իզհար էթմէքլէ՝ քէնտի քէնտիմիզլի Ալահըն հու-
 ղուրընտա հէր պիր ատէմին զամիրինէ Թամսիյէ
 3 էտէրիզ : Վէ էյէր պիղիմ պէշարէթիմիզ մէսթուր
 օլապ պիլէ , հէլաք օլանլար հազզընտա մէսթուր
 4 տըր . Զիւնքի անլէրտէ Ալահըն սուրէթի օլան
 Քրիստոսուն ճէլալի պէշարէթինին նուրու անլէրէ
 զիյա վէրմէմէսի իչիւն , պու տիւնեա իլահը իման .
 5 սըղլարըն զիհնինի քէօր էթտի : Զիրա քէնտիմիզլի
 տէյիլ , անճադ Բապպ Քրիստոս Յիսուսու վա՛ղ է-
 տէրիզ . վէ Յիսուս իչիւն քէնտիմիզլի սիզէ գուլ
 6 'ադ էտէրի : Զիրա զուլմէթտէն նուր լէմ'ան էյ-
 լէմէսինի էմը էտէն Ալահ քէնտիսի Յիսուս Քրիս-
 տոսուն եիւզիւնտէ ճէլալ Ուլահը պիլմէքլէք նու-
 ընը վէրմէք իչիւն , գալպլէրիմիզտէ լէմ'ան էյլէ-

- 7 տի : Լաբին գուվէթին ֆալիէթի պիզտէն օլմա-
յըպ Ալլահտան օլմասը իչիւն , պու խաղինէյէ թօփ-
8 բադ գապլար իչինտէ մալիք իզ , Հէր շէյտէ մու-
զայագատա իզ , Լաբին պիհուզուր տէյիլ իզ . միւզ-
9 թարիպ իզ , Լաբին մէյուս տէյիլ իզ . Թէ'սատի
կէօրիւրիւզ , ամմա մէթրուք տէյիլ իզ . եէրէ վու-
10 բուլըր իզ , ամմա հէլաք օլմուշ տէյիլ իզ . [Բապպ]
Յիսուսուն մէմաթընը ճէսէտիմիզտէ թաշըրըզ . Թա-
քի Յիսուսուն հայաթը տախի ճէսէտիմիզտէ իզհար
11 օլունա : Զիրա պիզ քի հայաթտա իզ , Յիսուսուն
հայաթը տախի պիզիմ ֆանի թէնիմիզտէ իզհար
օլունմագ իւղրէ , Յիսուս իչիւն հէր վազըթ էօլիւ-
12 մէ թէսիմ օլունուր իզ : Իմտի պիզտէ էօլիւմ , սիզ-
13 տէ իսէ հայաթ 'ամիլ տիր : Լաբին' Իման էթտիմ ,
անըն իչիւն սէջլէտիմ' տէյիլ մուհարրէր օլտըը
իւզրէ , հէման օլ իման բուհընա մալիք օլտըըմըզ-
տան պիզ տախի իման էտէր' վէ անըն իչիւն սէջ-
14 լէրիզ : Զիւնքի Բապպ Յիսուսու իհէա էտէն' պիզի
տախի Յիսուսուն վասըթասըյլէ իհէա էտիպ' սիզին
15 իլէ պէրասպէր իհզար էտէճէյինի պիլիւրիզ : Զիրա
հէր շէյ սիզին իչիւն տիր , Թա քի 'ինայէթ թէ-
քէսսիւր էթմէքլէ' էքսէրին 'արզը ը թէշէքքիւրի սէ-
պէպիլէ Ալլահըն 'իզզէթի իչիւն իզտիյատ պուլտու
16 Պունուն իչիւն օսանմայըզ . Լաբին էյէր պիզիմ
զահիրի ատէմիմիզ ֆէնա պուլուր իսէ տէ , պա-
17 թընի օլան կիւն պէ կիւն թէճախտ օլունուր : Զի-
րա պիզիմ պիր ան իչիւն օլան խաֆիֆ մուզայա-
գամըզ պիզէ զայէթ իւլ զայէ 'սիզիմ վէ էպէտի
18 պիր ճէլալ հուսուլա կէթիւրի . Մատամ քի կէօ-
րիւնէն շէյլէրէ տէյիլ , անճագ կէօրիւնմէյէնլէրէ

նազար գըլարըղ . զիրա կեօրիւնէնէր մուլադգաթ,
վէ կեօրիւնմէյէնէր միււտպէտ տիր :

ՊԱՊ 5

- 1 Զիրա պիլիբիղ քի՝ էյէր գուլիպէ օլան իշպու զէ-
մինի խանէմիղ պօղուլուր իտէ , Ալլահ թարաֆըն-
տան էպէտի պիր պինամըղ , եա՛նի սէմալաթտա
- 2 էլ իլէ եափըլմամը խանէմիղ վար տըր : Ֆիլ վա-
դը՝ պուռտա սէմատան օլան մէսքէնիմիղի կիյինմէք
- 3 իշթիյադըյլէ ա՛հ չէքէր իղ . Պարի կիյինմիշ օլուպ՝
- 4 չըփադ պուլունմայալըմ , Զիրա պիղ քի պու գու-
լիպէտէ իզ՝ եիւք ալթընտա օլարադ ա՛հ չէքիյօրըղ .
չիւնքի սօյուլնմադ տէյիլ , ա՛նճադ Փանի օլանըն
հայաթա միւսթէղըադ օլմասը իչիւն կիյինմէք իս-
- 5 թէրիղ : Վէ պիղի հէման պու շէյէ թէհէյէն է-
տիպ՝ հէմ տէ պիղէ Բուհըն փէյինի վէրէն՝ Ալլահ
- 6 տըր : Պուռուռն իչիւն տաիմա ի՛թիմատ էտէր , վէ
պիլիբիղ քի՝ թէնտէ հազըր իքէն Բապպտան զաիպ
- 7 իղ . Զիրա կեօրիւնէնէր իլէ տէյիլ , ա՛նճադ իման
- 8 իլէ օիւլիւք էտէրիղ : Իմտի ի՛թիմատ էտէրիղ վէ
թէնտէն զաիպ վէ Բապպըն եանընտա հազըր պու-
- 9 լունմաղը տահա զիյատէ արզու էտէրիղ : Պու ե-
ճիլտէն տաիլ կէրէք հազըր կէրէք զաիպ իսէք , ա-
նըն ի՛նտինտէ մադպուլ օլմաղա զայրէթ էտէրիղ :
- 10 Զիրա ֆրիստոսուն մահքէմէսինտէ ճիւմէմիղին
իզհար օլունմասը լազըմ տըր , թա քի հէր պիլի-
միղ քէնտի ա՛մալինէ կեօրէ կէրէք խայր օլտուն ,
կէրէք շէրր օլտուն , ճէսէտտէ օլարադ էթտիյի շէյ-
լէրին իվազընը ալա :

- 11 Պուռնա պինսէն պիղ Բապպ գօրգուսընը պիւէրէք,
ատէմլէրի գանաըրըրըլ, վէ Ալլահն 'ինտինտէ իզ-
հար օլունմուշ ըլ, վէ ումարըմ քի սիզին զամիր-
- 12 լէրինիզտէ տախի իզհար օլունմըշ ըլ: Զիրա քէն-
տիմիզի եինէ սիզէ թավսիյէ էթմէյօրըլ, ֆագաթ
գալպտէ տէյիլ, անճագ զահիրտէ իֆթիխար է-
տէնլէրէ պիր մուխալէֆէթինիզ օլմագ իւզըն պի-
զիմ հագգըմըզտա սիզէ իֆթիխար իչիւն պիր ֆուր-
- 13 սաթ վէրիյօրըլ: Զիրա էյէր տիվանէ օլմուշ իսէք,
Ալլահ իչիւն տիր, վէ էյէր 'ազըմըլ թամ իսէ,
14 սիզին իչիւն տիր: Զիւնքի Գրիստոսուն մուհապ-
պէթի պիզի մէճպուր էտէր. չիւնքի էյէր պիրի
ճիւմլէ իչիւն էօլտիւ իսէ, պունտան թահգիգ է-
- 15 տէրիզ քի ճիւմլէսի էօլտիւ: Վէ օ՝ ճիւմլէնին եօ-
լընա էօլտիւ, թա քի եաշայանլար արթըգ քէնտի-
լէրի իչիւն տէյիլ, անճագ քէնտիլէրին եօլընա էօ-
- 16 լէն վէ դըյամ էտէն իչիւն եաշայալար, Շէօյլէ
քի պունտան պէյլէ պիզ հիչ պիր քիմէյի թէն
ճիհէթիյլէ թանըմայըլ, հաթթա Գրիստոսուն թէն
ճիհէթիյլէ թանըտըգ իսէ տէ՝ շիմտի արթըգ թա-
- 17 նըմայըլ: Իմտի էյէր պիր քիմէ Գրիստոստա իսէ,
եէնի մախլուգ տըր. էսքի շէյլէր կէշտի, իշթէ հեր
- 18 շէյ եէնի օլտու: Լաքին հեր շէյ քէնտիսիյլէ եա-
նի պիզի Յիսուս Գրիստոսուն վասըթասըյլէ սուլհ
էտէն վէ պիզէ մուսալէհէնին խըտմէթինի վէրէն
- 19 Ալլահ թարաֆընտան տըր: Եա'նի Ալլահ տիւն-
եայը, սուչտըրըն սայմայըլ, քէնտիսիյլէ Գրիս-
տոստա սուլհ էթմէքտէ օլարագ՝ մուսալէհէնին քէ-
- 20 լամընը պիզէ թէպիմ էթտի: Իմտի Գրիստոսուն
թարաֆընտան էլչիլիք էտէրէք, Ալլահ պիզիմ վա-

- սըթամըզէ րիճա էտեր կիպի, Ալլահ իլէ սուլճ օլ-
 21 մանըզը ֆրիստոս թարաֆընտան եալվարըրըզ, Զի-
 րա պիզ տնըն իլէ Ալլահն սալիհէրի օլալմա՝ տե-
 յիւ կիւնահ պիլմէյէնի պիզիմ իչիւն կիւնահ քեար
 'ատտ էյլէտի:

ՊԱՊ 6

- 1 Իմտի պիզ տնըն իլէ պերապեր իշլմէքտէ իքէն,
 ինպէթ Ուլլահը պիհուտէ դապուււ էթմիշ օլմա-
 2 մանըզը տախի րիճա էտերիզ: Զիրա՝ Սէնի մագ-
 պոււ վազըլթտա իսթիճապէթ էթտիմ, վէ սանա
 խէլաս կիւնիւնտէ իմտտ էյլէտիմ՝ տէյիւ պոյու-
 3 լուր. իշթէ շիմտի մագպոււ վազըլթ, իշթէ շիմտի
 խէլաս կիւնիւ տըր: Վէ պու խըտմէթ թէվպիս օլուն-
 մամտը իչիւն՝ հիչ պիր շէյտէ պիր կէօնա թէօքէզ
 4 վէրմէյիզ. Ֆադաթ հէր շէյտէ չօգ սապր իլէ,
 սըզլէթլէրտէ, զարուրէթլէրտէ, մուզպազալարտա,
 5 Տարպարտա, մահպէսլէրտէ, իսթիլալարտա,
 զահմէթլէր վէ ույդուուզլըզ իլէ, եէմէքսիզլէք-
 6 տէ, Փաքլէք վէ 'իւմ վէ թէէննի իլէ, լութֆ իլէ,
 Բուհ իււ Գուտա իլէ, րիյասըզ մուհապպէթ իլէ,
 7 Հագիգաթ քէլամը վէ Ալլահն գուվլէթիլէ, սաղ-
 8 տան վէ սօլտան սալահ սիլահլարըյլէ, 'իզզէթ վէ
 զիլլէթ իլէ, պէտնամի վէ նիքնամի իլէ, տօզրու իքէն
 9 մուղիլէր կիպի, Մա'լիւմ իքէն նամա'լիւմ կիպի,
 վէֆաթ էտնլէր կիպի՝ ամմա իշթէ եաշպօրըզ,
 թէտիպ օլունուպ տա՝ էօլտիւրիւլմէյէն քիմսէլէր,
 10 Մահզուն օլուպ տա՝ տաիմա մէսրուր քիմսէլէր,
 Ֆուգարա օլուպ՝ վէ լաքին նիչէլէրի զէնկին էտէն

- քիմեղէր, հիւ պիր շէյի օլմայըպ տա հեր շէյէ մա-
լիք օլանլար կիպի օլուպ՝ քէնտիմիդի Ալլահն խա-
11 տէմէսի կիպի կէօսլթերիրիզ : Էյ Գօրընթօսլըլար ,
աղղըմըզ սիզէ աջըմըշ , գալպիմիզ տախի վասի՝ օլ-
12 մուշ տըր : Պիլպտէ սըգըլմըշ օլմայըպ , տնճագ քէն-
13 տի տերուենիզտէ սըգըլմըշ սընըզ : (Էվլատըմա
կիպի սէյլէրիմ ,) պունա մուգապիլ սիզ տախի
վասի՝ օլունըզ :
- 14 Ղայրի միւսին իլէ նասէմլար պիր պոյունարըղա
կիրմէյին . զիրա ֆըսգ իլէ սալահն նէ՞ եշթիրաքը
վար , վէ զուլմէթ իլէ նուրըն նէ՞ միւշարէքէթի
15 վար . վէ Պէլի՛ալ իլէ ֆրիտոսուն նէ՞ մուվաֆ-
ֆադիյէթի , եախօտ զայրի միւսին իլէ միւսինին
16 նէ՞ հիստէսի վար . վէ փուլթլար իլէ Ալլահն հէյ-
քէլինին նէ՞ միւնասիպէթի վար . զիրա սիզ հայ
օլան Ալլահն հէյքէլի սինիզ . նիթէքիմ՝ Ալլահ՝
Անլէրտէ սաքին օլուպ արալարընտա կէզէճէյիմ ,
վէ պէն տնլէրին Ալլահն օլաճաղըմ , անլէր տախի
17 գալմըմ՝ օլաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրտը : Պու-
նուն իչիւն Բապպ՝ Անլէրին արասընտան չըգըպ ,
միւֆարապտթ էտինիզ՝ տէյիւ պույուրուր . վէ էինէ
հեր շէյէ գատիր Բապպ՝ Նափաք շէյէ տօգունմայըն ,
18 Պէն տախի սիզի գապուլ էտիպ՝ սիզէ ֆէտէր օլա-
ճաղըմ , սիզ տախի պանա օղուլլար վէ գըզլար օ-
լաճագ սընըզ՝ տէյիւ պույուրուր :

- 1 Իմտի , էյ սէվկիւլիւլէր , պու վա՛տլէրիմիզ վար
իքէն , քէնտիմիդի ճէսէտին վէ բուհն հեր Կի՛վ

- մուտարըղընտան թաթհիր էտերէք , Ալլահ գոր-
գուսըյէ գուտսիյէթի իբմալ էտէլիմ :
- 2 Պիղի գապուլ էտինիղ . քիմսէյէ հադգսըղըդ
էթմէտիք , քիմսէյէ իֆսատ էթմէտիք , քիմսէյէ
- 3 զատր էթմէտիք : 'Ալէյհինիզտէ հիւքմ իչիւն սէջ-
լէմէյորըմ , զիրա սիղին իլէ պերապեր էօյմէք վէ
պերապեր էոշամագ իւզրէ գալլէրիմիզտէ սինիղ :
- 4 տէյիւ մուգատտէմա սէօյլէտիմ : Հադգընըղտա ճէ-
սարէթիմ չօգ տըր . սիղին իչիւն իֆթիխարըմ չօգ
տըր . թէսէլլի իլէ մէմլու իմ , ճիւմլէ մուզայագա-
- 5 մըզտա սիւրուրըմ զայէթլէ ֆերավան տըր : Զիւն-
քի Մագէտօնիայա կէլտիյիմիզտէ , վիւճուտիմիզ
հիչ պիր բահաթ պուլմատը . տըշարրտան զավա-
լար՝ իչերիտէն գօրգուլար օլարագ , հէր թարաֆտան
- 6 մուզայագա չէքէր իտիք : Վէ լաքին միւթէվաղը՝
լէրի թէսլիյէ էտէն Ալլահ թիթօսըն վիւտուլլէ
- 7 պիղի միւթէսէլլի գըլտը : Վէ էալընըղ անըն վիւ-
տուլլէ տէյիլ , անճագ անըն սիզտէն տօլայը միւ-
թէսէլլի օլտըղը թէսլիյէ իլէ տախի Դուրդ օլտէ .
չիւնքի պիղէ իշթիյագընըղ վէ ֆիզանընըղ , վէ
պէնիմ իչիւն օլան զայրէթինիղի իխպար էյլէմէ-
- 8 սիյէ պէն զիյատէ մէսրուր օլտուլմ , Զիրա էյէր
սիղի մէքթուպ իլէ մահզուլն էթտիմ իսէ , հէր նէ
գատտար փէշիման օլտուլմ իսէ տէ՝ լէմթի փէշիման
տէյիլ իմ . զիրա կէօրիւրիւմ քի օլ մէքթուպ աղ
պիր միւտտէթ իչիւն իսէ տէ՝ սիղի մահզուլն էյլէ-
- 9 տի : Ֆագաթ չիմտի մահզուլն օլտըղընըղ իչիւն տէ-
յիլ , անճագ մահզուլն օլմանըղ մուճիպի թէվպէ
օլտըղը իչիւն մէսրուր իմ . զիրա Ալլահն էրաթէրիւ
կէօրէ մահզուլն օլտընըղ , թա քի պիզտէն պիր

- 10 վէճճէ պիր զարար կէօրմէյեսինիզ : Զիւնքի Ալա-
հն էրարէիէնէ կէօրէ օլան հիւզն՝ մուծիպ ի խէլաս
օլան վէ փէշիման օլունմայտճաթ թէվպէ հասը Է-
տէր . ամմա տիւնեանն հիւզնիւ էօլիւմիւ հասըլ
- 11 էտէր : Զիրա իշթէ հէման պու՝ Ալահն էրարէ-
իէնէ կէօրէ մահզուն օլմանըզ սիզտէ նէ գատար
ճէհտ, նէ գատար ի'թիզար, նէ գատար զազապ,
նէ գատար խավֆ, նէ գատար իշթիյադ, նէ գա-
տար զոյրէթ, նէ գատար ինթիգամ հասըլ էթ-
աի . հէր վէճճէ քէնտինիզի պու խուսուստա փտք
- 12 կէօթերտինիզ : իմտի սիզէ եազըշմ, օլ հագգ-
արըզդ իշլէյէն իշիւն, եախօտ օլ հագգարըզդ կէօ-
րէն իշիւն օլմայըպ՝ Ալահն հուզուրընտա պիզիմ
սիզտէն տօլսյը հիմմէթիմիզին սիզէ իզհար օլուն-
- 13 մասը իշիւն խաի : Պու սէպէպտէն սիզին թէսէլլի-
նիզտէն տօլսյը միւթէսէլլի օլտուգ . վէ թիթօսըն
մէսէրրէթի իւզէրինէ տահա զիյստէ մէսրուր օլ-
տուգ, չիւնքի անըն բուհու ճիւմէնիզ վասըթա-
- 14 սըյլէ իսթիրահաթ էյլէտի : Զիրա անա սիզին ի-
շիւն պիր վէճճէ իֆթիխար էթտիմ իսէ, մահճուպ
օլմատըմ . ֆագաթ սիզէ հէր շէյի տօզրու սէջլէ-
տիյիմիզ միսիլլիւ, պիզիմ թիթօսըն նէզտինտէ
էթտիյիմիզ իֆթիխար տախի տօզրու պուլունտու :
- 15 վէ օ՝ ճիւմէնիզին իթտ'աթընը, ետ'նի քէնտինի
նասըլ գօրգու վէ տիթրէմէ իլէ գապուլ էթտիյի-
նիզի խաթրընա կէթիրտիյինտէ՝ սիզէ օլան մու-
- 16 հապպէթի իզտիյատ պուլույօր : իմտի հէր շէյտէ
սիզէ ի'թիմատըմ օլտըզ իշիւն մէսրուր ըմ :

ՊԱՊ 8

- 1 Իմո՛ր, էյ պիրատերէր, Ալլահն Մազէտօնիա
 քիլեւէրինէ իհասն էթտիյի 'ինսյէթի սիզէ իֆա.
 2 տէ էտէրիզ. Զիւնքի 'աղիմ մուղայագա թէճրիւ.
 պէսինտէ քէսրէթ ի մէսէրրէթէրի պաւ-նու-զ շիտ.
 տէթ ի ֆագրէրի զանի ճէօմէրտլէքէրինին թէ-
 3 զալլիւտինէ պաիս օլտու: Զիրա շէհատէթ էտէ-
 րիմ քի գուտրէթէրինճէ, վէ գուտրէթէրինտէն.
 4 զիյատէ հիւան ի իրատէթլէ օլարագ, Զօգ նիյազ-
 լար իլէ պու իհասնլարը, վէ մուգատտէսէր իչիւն
 օլան խրտմէթին իշթիրաքընը գապուլ էթմէմիզի
 5 րիճա էթտիլէր: Վէ մէմուլ էթտիյիմիզ տէրէճէ-
 տէ տէյիլ, անճագ քէնտի քէնտիլէրինի էվլէլա
 Բապպա, վէ հէմ տէ Ալլահն իրատէթիլէ պիզէ
 6 տախի թէսլիմ էթտիլէր, Հաթթա ագտէմճէ պաշ-
 լամըլ օլտըզը միսիլլիւ պու իհասնը տախի սիզտէ
 7 իքմալ էթմէսինի թիթթօտան րիճա էթտիք: Լա.
 քին հէր խուսուստա, իմանտա վէ քէլամնա վէ
 'իլմտէ վէ հէր նէվ 'ի ճէհատէ վէ սիզտէն պիզէ օ-
 լան մուհապպէթտէ իզտիյատ պուլտըզընըզ միսիլ-
 լիւ պու 'ինսյէթտէ տախի իզտիյատ իւզրէ օլա-
 8 սընըզ: Էմր էտէր կիպի տէյիլ, անճագ զայրիլէ-
 րին ճէհտի սէպէպիլլէ վէ սիզին խուլուսը մուհապ-
 պէթինիզի թէճրիւպէ էթմէք իւզրէ սէօյլէյօրլմ:
 9 Զիրա Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն 'ինսյէթինի
 պիլիբսինիզ. քի զէնիին իքէն սիզին իչիւն ֆագիր
 օլտու, Թա քի սիզ անըն ֆագիրլիյի իլէ վէնկին
 10 օլասընըզ: Վէ պու խուսուստա րէյիմի վէրիյօրլմ:

- զիրա պու սիգէ ֆախտելի տիր քի կէչէն սէնէտէն
պերու եալընըզ իծրասընա տէյիլ, անճագ մուրաստ
11 էթմէյէ տախի ոգտէմճէ պաշլամըշ սընըզ, Շիմտի
խսէ իծրասընը իքմալ էտինիզ, շէյլէ քի միւրաստ
էթմէքիլէ շէվգ պուլընտըզը միսիլիւ, էլտէ օլտը-
12 ղընա կէօրէ իքմալ տախի օլա : Զիրա էյէր էվվէ-
լա շէվգ վար իսէ՝ պիր առէմին էլինտէ օլմատըզը-
նա կէօրէ տէյիլ, անճագ օլտըզընա կէօրէ վէրէտի
13 մագպուլ տըր : Զիրա Բարա զայրիլէրէ րահաթ,
վէ սիգէ սըգլէթ օլմասը տէյիլ, անճագ միւրաստ
14 թարիգիլէ, Շիմտիքի վագըթտա սիգին ֆազլանըզ
անլէրին նօգսանը, անլէրին ֆազլտար տախի պիւ
15 Էթը սիգին նօգսանընըզ իչիւն օլմասը տըր : Թա
քի՝ Զօգ Դէլլէրէն արթմտար, վէ ազ Դէլլէրէն
էքսիլմէտի՝ տէյիլ մուհարէր օլտըզը իւզրէ միւ-
16 սավաթ օլա : Լաքին սիգին իչիւն պու ճէհտի Թի-
թօսըն գալպինէ իլգա էտէն Ալլահա շիւքը օլտուն .
17 Զիրա րիճայը գապուլ էյլէտիլինտէն մա՝տա՝ զէյա-
տէ զայրէթի հասէպիլէ քէնտի իրատէթիլէ թա-
18 րաֆընըզա՝ ազիմէթ էթտի : Վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր
արասընտա պէշարէթտէ մէմուհ, վէ պուշտան
ֆազլա Բապպըն 'իզըլէթի վէ սիգին շէվգընըզ իչիւն
19 իքտմէթ էյլէտիլիմիզ իհասանը կէօթիւրմէք իւզրէ,
քիլիսէլէր թարաֆընտան պիգէ եօլտաշ ինթիխապ
օլունան պիրատէրի անըն իլէ պէրապէր կէօնտէր-
20 տիք : Վէ պու պապտէ իհթիրազ էտէրիզ քի՝ իւր-
մէթ էթտիլիմիզ պու ֆազլը հագգընտա պիր քիմ-
21 սէ պիգի թէվպիլ էթմէյէ . Զիւնքի եալընըզ Բապ-
պըն հուզուրընտա տէյիլ, անճագ ինսան հուզու-
րընտա տախի ումուրը հասէնէ գոյտինտէ իլ :

- 22 վէ չօգ տէ՛ֆ'ա չօգ ումուրտա պիթ թէճրիւպէ զայրէթլի պուլտըզմը, վէ շիմտի տախի սիզէ օլան ղէյառէ ի'թիմատընտան նաշի՝ տաճա ղէյառէ ղայրէթլի պուլունան պիրատէրիմիզի անէր իլէ պերաւ.
- 23 պեր կէօնտէրտիք : թիթօս հագգընտա իսէ, պէնիմ շէրիքիմ վէ սիզին իչիւն էմէքտաշըմ տըր. պիրատէրլէրիմիզ իսէ քիլիսէլէրին միւրսէլլէրի վէ
- 24 Քրիստոսուն շանը տըրլար : Իմտի սիզին մուհապ. պէթիւնիզին, վէ պիզիմ սիզին հագգընըլտա օլան իֆթիխարըմըզն պուրհանընը անէրէ վէ քիլիսէլէրին հուզուրընտա պէյան էտինիզ :

ՊԱՊ 9

- 1 **Զ**իրա մուգատտէսէր իչիւն օլաճադ *ի'անէ խուսուսընտա սիզէ եազմադըլըմա հաճէթ եօգ տըր :
- 2 Զիւնքի շէվգընըզը պիլիբիմ. վէ պու պապատէ Ախայեա կէչէն սէնէտէն պերու հազըր տըր՝ տէյիւ Մագէ. տօնիալըլարա սիզին իչիւն իֆթիխար էտիյօրըմ, վէ թարաֆընըլտան օլան ղայրէթ էքսէրինի թէշվիգ էյ.
- 3 լէմիշ տիր : Լաքին պիզիմ՝ հագգընըլտա օլան իֆթիխարըմըզ պու խուսուստա պիհուտէ օլմոյըպ, տէտիյիմ կիպի հազըր պուլընմանըզ իչիւն պիրաւ.
- 4 տէրլէրի կէօնտէրտիմ : Օլմայա քի Մագէտօնիալըլար պէնիմ իլէ պերապեր կէլիպ տէ սիզի հազըրլանմամըշ պուլտըզլարը թագտիրաէ, պիզ (տէմէյիլիմ սիզ) պու ի'թիմատ իլէ օլան իֆթիխարտա
- 5 մահհուպ օլալըմ, Իմտի պիրատէրլէրէ բիճա էթ.

* Եւ. . խըտմէթ

- մէյի մուգթաղի կեօրտիւմ՝ քի էլվէլ նեղտինիղէ
կիտիպ՝ սիղին մուգատտէմա իկպար օլունան պերէ-
քէթինիղի թէհիյէ էյլէյէլէր, շէյլէ քի թամա՝
սուրէթիյլէ տէյիլ, անճագ պերէքէթ սուրէթիյլէ
6 հազըր օլուն : Շունու Տէրի՝ քի գըլլէթլէ էքէն
գըլլէթլէ պիչէր, վէ պերէքէթլէ էքէն պերէքէթլէ
7 պիչէր, շէր քէս հիւզն վէ եա մէծպուրիյէթլէ տէյիլ,
անճագ գալպինին նիյէթինէ կեօրէ վէրիւն . զիրա
8 Ալլահ ճան ու կեօնիւլտէն վէրէնի օէվէր : Վէ Ալլահ
սիղէ հէր 'ինայէթի թէղեիտ էթմէյէ դատիր տիր,
թա քի հէր վազըթտա հէր շէյտէ քէմալ ի իքթի-
ֆանըզ օլուպ՝ հէր 'ամէլ ի խայրտա իզտիյատ պու-
9 լասընըզ : Նիթէքիմ՝ թէվզի՝ էտիպ ֆուգարայա
վէրտի : սալահը իլ էլ էպէտ պագի տիր՝ տէյիլ
10 մուհարրէր տիր : Վէ էքլինծիյէ թօխում վէ թա-
'ամ իչիւն էքմէք իհսան էտէն՝ սիղէ թօխում իհ-
սան վէ թէքիւր էտիպ՝ սալահընըզն մահսուլթը-
11 նը թէղեիտ էյլէյէ . թա քի պիղիմ վասըթամըզլէ
Ալլահա շիւքրիւ միւծիպ օլան հէր ճէօմէրտիք ի-
12 չիւն հէր շէյտէ զանի օլասընըզ : Զիրա պու խըտ-
մէթին իտարէսի եալընըզ մուգատտէպլէրին նօգ-
սանլարընը թէմամլամայըպ, անճագ Ալլահա նիչէ
13 շիւքրլէրին իզտիյատընը միւծիպ օլուր : Զիւնքի
պու խըտմէթին թէճրիւպէսի վասըթասըյլէ, ֆրիս-
տոտուն պէշարէթինէ օլան իզրարընըզն իթա՝ա-
թը վէ քէնտիլէրէ վէ ճիւմլէյէ օլան սէխալթի ի
14 իշթիրաքընըզ իչիւն Ալլահա համտ էտէրլէր : Վէ
քէնտիլէր տախի սիղտէ օլան Ալլահն զայէթ 'ա-
զիմ իհսանընտան տօլլըր սիղէ իշթիյապ էտէրէք,
15 սիղին իչիւն տու՝ա էտէրլէր : Իմտի Ալլահա թա՝
րիֆի նագապիլ 'աթիյէսի իչիւն շիւքր օլուն :

ՊԱՊ 10

- 1 Այլ է պէն փափլօս քի արանըղտա միւթէվաղը՝ ,
ամմա զաիպ իքէն սիզէ միւթէճասիր իմ , Գրիս.
տոսուն հիւմ ու լէթաֆէթիլէ սիզէ քէնտիմ բի.
2 ճո էտէրիմ. Նիյալ էտէրիմ քի եանընըղտա պու.
լընտըղմտա , պիզէ թէնճէ կէզէր նաղարըլէ պա.
դան պա'ղը քիմսէլէր հազգընտա իճթիսար էթմէք
նիյէթինտէ օլտըղըմ ի'թիմատ իլէ ճէսուր պուլն.
3 մայայըմ : Զիրա թէնտէ օլտրադ կէզէր իսէք տէ ,
4 թէնճէ ճէնք էթմէյօրըլ : Զիւնքի ճէնքիմիզին սի.
լահլարը ճիսմանի օլմայըլ՝ հիսարլար երգմադ ի.
5 չիւն Ալլահըն 'աֆսըլէ գուվլէթի տիր . Վէ թէ.
սափուրաթը վէ Ալլահը պիլմէքիք 'ալէյհինէ գալ.
դըշտն հէր եիւքսէք շէյի երգարագ , ճէմ'ի էֆ.
քեարը Քրիստոսուն իթա'աթընա էսիր էտէրիզ .
6 Սիզին իթա'աթընըղ տախի թէմամ օլտըղնտա ,
հէր իթա'աթսըղըգտոն ինթիգամ ալմաղս հազըր
7 իլ : Սուրէթ ի զահիրէյէ՞ մի պադարսընըլ . էյէր
պիր քիմսէ Քրիստոսուն իմ՝ տէյերէք քէնտինէ
ի'թիմատ էտէրսէ , քէնտիլէյինտէն շունու տէ
տիւշիւնսիւն քի՝ քէնտիսի Քրիստոսուն օլտըղը կի.
8 պի , քէզալիք պիզ տախի Քրիստոսուն իլ : Զիրա
Իսպղըն՝ խարապիլէթինիզ իչիւն տէյիլ , անճագ
'իմարէթինիզ իչիւն պիզէ վէրտիլի հիւքիւմէթի.
միզտէն տօլայը՝ պիր աղ տահա զիյատէ իֆթիխար
էտէճէք օլուր իսէմ տէ մահճուպ օլմայաճաղըմ .
9 Պաշտոն Դէրի , թա քի մէքթուպլար իլէ սիզի գօր.
10 գուտըր կիպի կէօրիւնմէյէյիմ : Զիրա Կէրէ՝ Մէք :

- թուպարը աղըր վե գուվվեթլի տիր, լաբին ճէսե-
 տինին կեօրիւնիւշիւ զա'իֆ վե քելամը հագիր տիր՝
 11 տէյօր : Պու մագուլէ քիմնէ՝ պիզ զաիպ իքէն մէք-
 թուպար վասըթասըյլէ քելամտէ նիճէ իսէք, հու-
 զուրտա 'ամէլտէ տախի էյլէ պուլընաճաղըմըզը
 12 տիւշիւնսիւն : Զիրա քէնտիմիզի քէնտի քէնտի-
 լերինի թավսիյէ էտէն պա'զը քիմնէլէր իլէ 'ատտ
 էթմէք հէմ տէ անլէրէ գըյաս էթմէյէ ճէսարէթ
 էթմէյիլ . ֆագաթ անլէր քէնտիլէրինի քէնտի-
 լէրի իլէ էօլշիւպ , քէնտիլէրինի քէնտիլէրինէ գը-
 13 յաս էթմէլէրիյլէ ֆէհմ էթմէզլէր : Լաբին պիզ
 էօլշիւտէն խարիճ նէսնէլէր իլէ տէյիլ , անճագ Ալ-
 լահն սիզէ գատար վասըլ օլմագ իւզրէ՝ պիզէ թագ-
 սիմ էթտիյի գանուլըն էօլշիւսիւնէ կեօրէ իֆթի-
 14 խար էտէճէյիլ : Զիրա սիզէ վասըլ օլմատըզ կիպի
 հատտիմիզի թէճավուզ էթմէյօրըզ . չիւնքի ֆրիս-
 տոտուն պէշարէթինտէ սիզէ գատար պիլէ վասըլ
 15 օլտուզ . Ղայրիլէրին էմէքլէրի հագզընտա էօլշիւ-
 տէն խարիճ շէյլէր իլէ իֆթիխար էթմէքտէ օլմա-
 յըպ՝ իմանընըզ արթարգճա , գանուլըմըզա կեօրէ
 սիզին իլէ զիյատէ քէսպի վիւս'աթ էտիպ՝ պաշգա-
 սընըն գանուլըյլէ հագըր շէյլէր իշիւն իֆթիխար
 16 էթմէլէրէք , Պէշարէթի սիզտէն էօթէ օլան էէր-
 17 լէրտէ վա'զ էթմէք իւմիտինտէ իզ : Լաբին իֆթի-
 18 խար էտէն՝ Բապպ իլէ իֆթիխար էթսին : Զիրա
 քէնտի քէնտինի թավսիյէ էտէն տէյիլ , անճագ
 Բապպըն թավսիյէ էթտիյի քիմնէ միւսթահսէն
 տիր :

ՊԱՊ 11

- 1 Քեաշքի 'ազբլաղղղմա պիր ազ թէհամմիլ-
էտէյիտինիզ. վէ եինէ պանա թէհամմիլ-էտինիզ:
- 2 Զիրա սիզին իչիւն Ալլահըն զայրէթի իլէ զայրէթ-
քէշ իմ. չիւնքի սիզի պիր երէ՝ եա'նի Գրիստոսա
փաք պաքիրէ 'արղ էթմէք իչիւն նիշանլատրմ:
- 3 Ամմա դօրգարմ քի՝ երլան քէնտի հիլէսիլէ Հալ-
վայը ալտաթտըղ միսիլիւ, պի'այնիհի սիզին զիհ-
նինիզ տախի Գրիստոստա օյան խուլուստան իֆսատ
- 4 օլունաճագ տըր: Զիրա էյեր պիրի կէլիպ՝ պիզիմ
վա'ղ էթմէտիյիմիզ տիկէր պիր Յիսուս վա'ղ էաէ.
Ճէք օլուրա, եախօտ ալմատըղընը տիկէր պիր
րուհ, վէ եա գապուլ էթմէտիյինիզ ախէր պիր
պէշարէթ ալաճագ իսէնիզ, պէյլէ Իմ-էյ: էյի
- 5 թէհամմիլ-էաէր իտինիզ: Զիրա էն մէշհուր րէ-
սուլէրտէն հիլ՝ պիր նօգսանըմ եօգ տըր՝ զանն է.
- 6 տէրիմ: Վէ քէլամտա ճահիլ իսէմ տէ՝ 'իմտէ
տէյիլ իմ. վէ լաքին հեր շէյտէ հեր վէճհէ սիզէ
- 7 պէյան օլունտըգ: Ալլահըն պէշարէթինի սիզէ պի-
լա 'իվաղըն թէպշիր էթտիյիմտէ՝ հիւճէլէնմէնիզ
իչիւն քէնտիմի ալլաղլաթտըղմտա կիւնա՞հ մը
- 8 էթտիմ: Սիզին խըտմէթինիզ իչիւն սաիր քիլիսէ-
- 9 լէրտէն 'իւլիւֆէ ալարագ անլէրի սօյտուլմ. Վէ սի-
զին եանընըղտա իքէն, միւհթաճ օլտուլմ իսէ տէ՝
քիմնէյէ սըգլէթ վէրմէտիմ. զիրա Մագէտօնիա-
տան կէլէն պիրատէրլէր նօգսանըմը թէմամլատը-
լար. վէ հեր շէյտէ սիզէ պար օլմագտան քէնտի-
- 10 մի հըթղ էթտիմ վէ էտէճէյիմ՝ Գրիստոսուհ

- հազիգաթը պէնտէ տիր քի՝ Ախայեա սէմթէրինտէ
 պու իֆթիխարըմտան պէն մահրում գալմայաճու-
 11 զըմ : Նի՞չիւն . սիզի սէվմէտիյի՞մ իչիւն մի տիր .
 12 Ալլահ պիլի : Ամմա ֆուրսաթ առայանլարըն ֆու-
 սաթընը քեսմէք իչիւն, վէ իֆթիխարէթսիքլէրի շէյ-
 տէ պիղիմ կիպի պուլընմալարը իչիւն՝ էթմէքտէ
 13 օլտըղըմ շէյի հէման էտէճէյիմ : Զիրա պու մա-
 դուլէ քիմնէլէր քեազիպ րէսուլլէր օլուպ՝ ֆրիս-
 տոսուն րէսուլլէրի սուրէթինէ կիրէն հիլէպաղ ա՝
 14 մէլէ տիր : Պու տա 'աճույիպ տէյիլ . զիրա շէյթան
 15 քէնտիսի նուր մէլէյի սուրէթինէ կիրէր : Խմտի
 անըն խըտմէթճիլէրի տախի սալահ խըտմէթճիլէրի
 սուրէթինէ կիրէրլէր իսէ , պէցիւք պիր շէյ տէյիլ
 տիր . անլէրին 'ազըպէթի տախի 'ամէլլէրինէ կէօ-
 16 րէ օլաճադ տըր : Թէքըտը տէրիմ , պէնի քիմնէ 'ա-
 գըլըղ զանն էթմէսին , վէ հիչ օլմաղ իսէ հէման
 'ազըլըղ կիպի պէնի գապուլ էտինիզ , թա քի
 17 պէն տախի պիրաղ իֆթիխար էտէյիմ : Պու սէյ-
 լէտիյիմի րապպա կէօրէ տէյիլ , անճադ պու իֆ-
 թիխար ճէսարէթիլէ 'ազըլըղըգտան կիպի սէյ-
 18 լէյօրըմ : Մատամ քի նիչէ քիմնէլէր թէն ճիհէ-
 թիլլէ իֆթիխար էտէրլէր , պէն տախի իֆթիխար
 19 էտէճէյիմ : Զիրա սիզ 'ազըլըղ օլմաղլէ , 'ազըլըղ-
 20 լարա խօշնուտի իլէ թէհամմիլ էտէրսինիզ : Զիրա
 էյէր պիր քիմնէ սիզի էսիր էտէրսէ , պիր քիմնէ
 մալինիզի եէրսէ , պիր քիմնէ պէլէն պէր լէյ ալըր-
 սա , պիր քիմնէ թէքէպպիւր էտէրսէ , պիր քիմնէ
 եիւզիւնիւզէ վուրուրսա , թէհամմիլ էտէրսինիզ :
 21 Թա'նիպ թարիգիլլէ սէյլլէյօրըմ , կէյէ քի պիզ
 զա'իֆ իտիք . ամմա պիր քիմնէնին իճթիսար էթ-

- տիյի շէյտէ ('ազըլսըզլըզ իլէ սէջլէրիմ') պէն տա-
- 22 խի իճթիսար էտէրիմ: Անլէր 'Իպրանի՞ մի տիր, պէն տախի. Իսրայէլլի՞ մի տիր, պէն տախի. Իպ-
- 23 րահի՞մ նէպլինտէն մի տիր, պէն տախի. Քրիստոսուն խըտմէթճիլէրի՞ մի տիր, ('ազլը եօզ կիպի սէջլէրիմ,) պէն տահա զէյտտէ. էմէքտէ զիյատէսիյլէ, տարպլարտա հատտէն զիյատէ, մահպէսլէրտէ զիյատէսիյլէ, էօլլէմ Բէհլէթլէրինտէ տէֆ-
- 24 'աթլէ, Եէհուտիլէր թարաֆընտան պէշ քէրրէ
- 25 դըրգտան պիրէր էքսիք Դէյնէր եէտիմ, Գամջը իլէ իւշ տէֆ'ա տէջիւլտիւմ, պիր տէֆ'ա թաշլանտըմ, իւշ տէֆ'ա կէմի իլէ դարույա տիւշտիւմ,
- 26 պիր կիւն պիր կէճէ էնկինտէ դալտըմ: Չօզ տէֆ'ա էօճուլըգտա, ըրմադլար թէհլէքէլէրինտէ, հարամիլէր թէհլէքէլէրինտէ, միլլէթիմ թարաֆընտան թէհլէքէլէրտէ, թաիֆէլէր թարաֆընտան թէհլէքէլէրտէ, շէհրտէ թէհլէքէլէրտէ, չէօլտէ թէհլէքէլէրտէ, տէնիզտէ թէհլէքէլէրտէ, քեսազիպ պիրատէրլէր աբասընտա թէհլէքէլէրտէ պուլըն.
- 27 տըմ: Էմէք վէ զաճմէթտէ, չօզ տէֆ'ա ուլյոուսըզլըգտա, աճլըզ վէ սուսըզլըգտա, չօզ տէֆ'ա եէմէքսիզլէքտէ, սօղուգտա վէ չըփլազլըգտա պու-
- 28 լընտըմ, Խարիճի շէյլէրտէն մա'տա հեր կիւն իւզէրիմէ թէրաքիւմ էտէն ճիւմլէ քիլիսէլէրին էն.
- 29 տիշտի տիր: Քի՞մ զա'իֆլէնիւր տէ պէն զա'իֆլէնմէմ. քի՞մ սիւրջէր տէ պէնիմ էիւրէյիմ եանմաղ,
- 30 Իֆլէրիսար էթմէք լազըմ կէստէ, զա'իֆլէյիմ ու-
- 31 մուրըյլէ Իֆլէրիսար էտէրիմ: Իլ էլ էպէտ միւկա. բէք օլան Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն Փէտէրի
- 32 Ալլահ եալան սէջլէմէտիյիմի պիրլը: Տըմըշգտա

Արիթաս մելիյին վալիսի պէնի թուրմագ գաստըյէ
Տըմըշգլըլարըն շէհրինի թահթը մուհաֆազայա տլ
33 տը . Պէն տէ փէնճէրէտէն պիր ղէմպիլ իյէ հիսարտան
աշաղք ինտիրիլիպ , էլլէրինտէն գուրթուլտըմ :

ՊԱՊ 12

- 1 Վ ագը'ա իֆթիխար էթմէք պանա ֆաիտէ էթմէզ .
իմսի րապպըն բույալարընա վէ վահիլէրինէ կէլէյիմ :
- 2 Քրիստոստա պիր ատէմ պիլիրիմ . պու ատէմ ,
(ճէսէտտէ՞ մի պիլմէմ , եօխսա ճէսէտտէն խարի՞ճ
մի պիլմէմ , Ալլահ պիլիր ,) օն տէօրթ սէնէ մու .
- 3 գաստտէմ անսըզըն իւչիւնճիւ կէցլէ ալընտը : Վ է
պէցլէ պիր ատէմի պիլիրիմ , (ճէսէտտէ՞ մի ճէսէտ .
- 4 տէն խարիճ մի պիլմէմ , Ալլահ պիլիր .) Անօրզըն
ճէննէթէ ալընրպ' թա'պիր օլունմազ վէ սէցլէմէսի
- 5 ատէմէ ճաիզ օլմոյան սէօղլէր իշիթտի : Պէցլէ
պիր քիմնէ հազգընտա իֆթիխար էտէճէյիմ , ամ
մա քէնտի հազգըմտա զա'աֆլարըմտան զայրի պիր
- 6 շէյ իչիւն իֆթիխար էթմէյէճէյիմ : Զիրա'իֆթի-
խար էթմէք իսթէյէճէք օլուր իսէմ տէ 'ազըլըզ
օլմոյաճաղըմ , չիւնքի հազիգաթը սէցլէյէճէյիմ .
լաքին պիր քիմնէ՝ պէնի կէօրտիւյիւնտէն եա պէն-
տէն իշիթտիյի շէյտէն զիյատէ պանա ի'թիպուր
- 7 էթմէսին՝ տէյիւ իճթինուպ էտէրիմ : Վ է վահիլէ-
րին քէսրէթինտէն նաշի թէքէպպիւր էթմէմէքլի-
յիմ իչիւն , թէնիմտէ պիր տիքէն՝ եանի պէնի թա' .
ճիզ էթմէք իչիւն պիր շէյթան մէլէյի վէրիլտի ,
- 8 թաքի թէքէպպիւր էթմէյէյիմ : Պուսուսն պէնտէն
տէֆի հազգընտա րապպա իւչ տէֆ'ա րիճա էթ .

- 9 տիմ' իսէ տէ , Պաննա՝ Պէնիմ' ինայէթիմ' սանա
քեաֆի տիր , զիրա գուվվէթիմ' զա'իֆլիքստէ թէք-
սիլ օլուր՝ տէտի : Պինանէ տէյ՝ խօշ խաթըր իլէ
զա'աֆլարմտան տօլայը իֆթիխար էթմէյի թէր-
ճի՛հ էտէրիմ , թա քի ֆրիստոսուն գուվվէթի պէնիմ
- 10 իւզէրիմտէ սաքին օլա : Պու էճիլտէն ֆրիստոս ի-
չիւն զա'աֆլարա , սիթէմլէրէ , զարուրէթլէրէ , թէ-
'ատտիյէ վէ մուզայագալարա բազի իմ' . չիւնքի
- 11 զա'իֆ օլտըղմ' գէման գուվվէթլի իմ' : [իֆթիխար
էթմէքլէ] 'ազըլսըզ օլտում . պէնի սիզ մէճպուր
էթտինիլ . զիրա հիչ պիր շէյ տէյիլ իսէմ տէ , էն
մէշհուր բէսուլլէրտէն պիր նօգսանրմ' օլմատըղը ի-
չիւն՝ պէն թարաֆընըզտան թաւսիյէ օլունմալը ի-
- 12 տիմ' : Վագը'ա 'ալամէթլէր , միւ՛ճիզէլէր վէ գուվ-
վէթլի իշլէր իլէ արանըզտա բէսուլ 'ալամէթլէրի
- 13 քէմալ ի սապր իլէ իճրա օլունտու : Զիրա սիզ
'սաիր քիլիսէլէրտէն նէ՝ խուսուստա աշաղը գալսը-
նըլ , իլա քի՛ պէն քէնտիմ' սիզէ սըգլէթ վէրմէ-
տիմ' . պու հագգսըզըղը պանա 'աֆլ էտինիլ ,
- 14 իշթէ իւչիւնճիւ քէրրէ էանընըզ կէմէյէ հա-
ղըր մ' , վէ սիզէ սըգլէթ վէրմէյէճէյիմ . զիրա սիզաէ
օլանը տէյիլ , անճագ սիզի աբարըմ' . չիւնքի էվ-
լատըն վալիտէյն իչիւն տէյիլ , ամմա վալիտէյնին
- 15 էվլատ իչիւն մալ ճէմ' էթմէսի իճագ էտէր : Վէ
էյերչի պէն սիզի զիյատէ սէվտիքճէ աղ սէվիլիյօր
իսէմ տէ , ճանլարընըլ իչիւն ճան ու կէօնիւլտէն
սարֆ էտէճէյիմ հէմ սարֆ օլունաճաղըմ' :
- 16 Լաքին -ֆարզ էտէլիմ քի՛ պէն սիզէ սըզլէթ
վէրմէտիմ , անճագ ֆէննպաղ օլմաղլէ սիզի հիլէ իլէ
- 17 թուլթուում : Սիզէ կէօնտէրտիյիմ քիմնէլէրին պի-

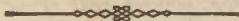
- րի վասըթասըյլէ սիզտէն իսթիֆատէ՞ մի էթտիմ .
- 18 Թիթօսա րիճա էթտիմ , վէ անըն իլէ պերապէր օլ պիրատէրի կէօնաէրտիմ իսէ , 'աճապա Թիթօս սիզ տէն իսթիֆատէ էթտի՞ մի . պիզ հէման պիր բուհ տա , հէման պիր Թարիգատ սիւլուք է՞թմէտիք մի .
- 19 Եինէ սիզէ Թէպրիյէ ի զիմէ՞թ մի էտիյօրըզ զանն էտէրսինիզ . Ալլահըն հուզուրընտա ֆրիս տոստա սէջլէյօրըզ . վէ ճիւմիլէ պու շէյլէր , էյ սէվիւլիւլէր , սիզին 'իմարէթինիզ իչիւն տիր :
- 20 Զիրա գօրգարըմ քի կէլտիյիմատէ , սիզի իսթէտիյիմ հալտէ պուլմայաճաղըմ , պէն տախի սիզէ իսթէմէտիյինիզ հալտէ պուլընաճաղըմ , վէ նիզա՛լար վէ հասէտլէր վէ զազապ վէ միւնաղա՛ա վէ զըյպէթ վէ զամմազըզ վէ Թէքէպպիւր վէ իիթի .
- 21 Լալ ալ-Լաճա՛ֆ , Վէ եինէ կէլտիյիմատէ , Ալլա . հըմ պէնի եանընըզտա Թէզլիլ էտէճէք , վէ մուգատտէմա կիւնաս էթմիշ օլուպ՝ էթտիքլէրի նա . փաքլէք վէ զինա վէ Ֆիւճուրտէն Թէվպէ էթմէմիշ չօդ քիմնէլէր իչիւն մահզուն օլաճաղըմ :

ՊԱՊ 13

- 1 Թարաֆընըզա կէլէճէյիմ պու իւչիւնճիւ տէֆ՛ա տըր . իքի եա իւչ շահիտին աղը իլէ հեր սէօզ
- 2 սապիթ գըլընաճագ տըր : Էվիլէ՛ա սէջլէտիմ , վէ իքինճի տէֆ՛ա հաղըր կէտէ , փէշին սէջլէյօրըմ , վէ զախպ օլարադ պէն մուգատտէմա կիւնաս էտէնէրէ վէ սաիրլէրին ճիւմիլէսինէ շիմտի եազարըմ քի Թէքրար կէլտիյիմատէ , էսիրկէմէ-
- 3 յէճէյիմ . Զիւնքի ֆրիստոսուն պէնտէ սէջլէմէ-

- սինին պիր պուրհանընը տրայօրսընըզ, օլ տախի սիզին իչիւն զա'իֆ օլմայըպ, անճագ տրանըզտա
- 4 գուվէթը տիր: Չիւնքի զա'իֆիք իլէ սալպ օրւն. տու իսէ տէ, Ալլահըն գուտրէթիլէ եաշայօր. քէզալիք պիզ տախի անտէ զա'իֆ իսէք տէ, երնէ Ալլահըն գուտրէթիլէ սիզին իչիւն անըն իլէ պէ.
- 5 րապէր եաշայաճաղըզ, ֆէնտինիզի թէճրիւպէ է. տինիզ. իմանտա՞ մը սընըզ՝ տէյիւ քէնտինիզի իմ. թիհան էլլէյին. եօխսա քէնտինիզի՝ եա'նի Ֆիսուս Բրիստոս սիզտէ պուլընտըղընը պիլմէ՞զմիսինիզ, մէ.
- 6 յէր քի մէրտուտ պուլուճմուշ օլաւընըզ: Ամմու ումարմ, քի պիզիմ մէրտուտ օլմատըղմըզ պիլէ.
- 7 ճէքսինիզ: Վէ պիր քէմիք էթմէմէնիզ իչիւն Աւլահ նիյաղ էտէրիմ. Նէյալէ՞ տախի պիզիմ մագ. պուլ կէօրիւնմէմիզ իչիւն տէյիլ, անճագ պիզ մէր. տուտ կիպի օլսագ պիլէ, սիզին խայր իչլէմէնիզ
- 8 իչիւն տիր: Չիրա հագիգաթա մուղայիր պիր շէյ էտէմէյիպ, անճագ հագիգաթ իչիւն էտէպիլի.
- 9 ըիզ: Չիրա պիզ զա'իֆ օլուպ՝ սիզ իսէ գուվէթընըզ զէման մէսրուր իզ. վէ նիյաղմըզ
- 10 տախի սիզին քէմայլինիզ իչիւն տիր: Պու սէպէպ. տէն զապի իքէն պու շէյլէրի եազայօրմ, թա քի հաղըր իքէն Բապպըն խարապիլէթ իչիւն տէյիլ, անճագ 'իմարէթ իչիւն պանա վէրտիյի հիւքիւմէ. թէ կէօրէ շիտտէթլէ մու'ամէլէ էթմէյիյիմ:
- 11 Նիհայէթ, էյ պիրատերէր, սաղ օլաւընըզ, քեամիլ վէ միւթէսկլի վէ հէմէֆքեար օլուպ՝ սէլամէթ իւզրէ օլունըզ. վէ մէնպա'ր մուհապպէթ վէ սէլամէթ օլան Ալլահ սիզին իլէ պէրապէր օլաճագ
- 12 ալը: Թագպիլ ի մուգատտէն իլէ եէքտիկէրինիզի

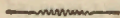
- 13 սէլամայրն . ճիւմէ մոռատտէսէր սիզէ սէլամ է-
 14 տէր : Բապպ Յիսուս Քրիստոսուն ՚ինայէթի վէ Ալ-
 լաճըն մոռատտէթի վէ Բուհ իւլ Գուտսուն միւ-
 շարէքէթի ճիւմէնիզ իլէ օլսուն : Ամին :

ՓԱՎԼՈՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ՂԱԼԱԹԻԱԼԸԼԱՐԱ

ԲԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 4

- 1 Փավլօս, ինսան թարաֆընտան տէյիլ վէ ինսան
 վասըթասըյլէ տէյիլ, անճազ Յիսուս Քրիստոսուն
 վէ անը էմլաթտան իհեա էտէն փէտէր Ալլաճըն
 2 թարաֆընտան բեսուլ օլարազ, վէ պէնիմ իլէ
 պէրապէր պուլընան ճիւմէ պիրատէրլէր Ղա-
 3 լաթիա քիլիսէլէրինէ, փէտէր Ալլաճ թարաֆըն-
 տան, վէ փէտէրիմիզ Ալլաճըն իրատէթինէ կէօրէ,
 պու հազըր եարամազ տիւնեատան պիզի խէլաս
 էթմէք իւզըէ, կիւնաճլարըմըզ իչիւն քէնտինի
 թէսլէմ էթմիշ օլան Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
 4 սուն թարաֆընտան՝ Սիզէ ՚ինայէթ վէ սէլամէթ օլ-

- 5 սուն . ԱԼԼԷԿ՝ էպէտ իւլ ապատ համտ օլսուն .
Ամին .
- 6 Սիղի Գրիստոսուն 'ինայեթինէ տա'վէթ էտէնտէն՝
շայրի պիր պէշարէթէ պէօլէ սէրի'էն ինթիգալ
- 7 էթախյինիղէ թէ'աճճիւպ էտէրիմ' . Պու տախի պաշ-
գա տէյիլ տիր , անճադ սիղի միւղթարիպ էտէն վէ
Գրիստոսուն պէշարէթինի թահրիֆ էթմէք իսթէ-
- 8 յէն պիր թադլմ' քիմնէլէր վար սըր : Լաքին էյեր
պիղ հախօտ սէմատէն պիր մէլէք պիլէ պիղիմ' սի-
ղէ թէպշիր էթախյիմիւ պէշարէթտէն զայրիսինի
- 9 սիղէ թէպշիր էտէրսէ , մէլուն օլսուն : Մուգատ-
տէմա տէտիյիմիւ կիպի , շիմտի տախի եինէ տէ-
րիմ' քի' էյեր պիր քիմնէ գապուլ էթախյինիղտէն
շայրի պիր պէշարէթ սիղէ թէպշիր էտէրսէ , մէլ-
- 10 'ուն օլսուն . Զիրա շիմտի աստէմլէրի'ն մի , եօխաա
Ալլահն մը բիգասընը արարլմ' , եախօտ աստէմլէրի'
խօշնուտ էթմէք արզուսընտա մի իմ զիրա էյեր
արթըգ աստէմլէրի խօշնուտ էթսէ իտիմ , Գրիստո-
սուն գուլու օլմաղլտրմ' :
- 11 Էյ պիրատէրլէր , թարաֆըմտան սիղէ թէպշիր
օլունան պէշարէթին ինսանա կէօրէ օլմատըղընը ի'շ-
- 12 ար էտէրիմ' . Զիրա պէն նէ անը ինսանտան ալ-
տրմ' , նէ տէ թա'լիմ օլունտրմ' , անճադ Յիսուս
- 13 Գրիստոսուն վահէի իլէ -ւլլմ' : Զիրա պէնիմ պիր
ղէման տիյանէթ ի Նէհուտիյէտէ օլան հարէքիա-
թըմը եա'նի Ալլահն քիլիսէսինէ հատտէն զիյատէ
թէ'աւտտի վէ անը խարապ էթմէքտէ օլտըղմը ,
- 14 վէ էճաւտտըմըն բիվայաթընա զիյատէսիլլէ զայ-
րէթէշ օլարապ , միլլէթիմտէ պուլընան չօդ ադ-
րանըմտան զիյատէ տիյանէթ ի Նէհուտիյէտէ թէ-

- 15 րազգը էյլէտիյիմի իշխթմիշսինիղ : Լաքին պէնի
վալիտէմին րաճմինտէն այըրըպ՝ քէնտի ՚ինայէթի
16 վառըթառըյլէ տա՛վէթ էտէն Ալլահ, Թաիֆէէր
արաւսընտա թէպշիր էթմէքլիյիմ իշիւն, քէնտի Օղ-
լընը պոնտ քէշֆ էթմէյէ միւնասիպ կէօրտիյիւ
վազըթտա՝ տէրհալ թէնէ վէ գոնտ տանըմա-
17 տըմ : Հէմ տաիի Երուշալիմէ, պէնտէն էվվէլ րէ-
սուլ օլանլարըն եանընա չըգմոյըպ, Ֆազաթ Արա-
պիսթանա կիթտիմ, վէ եինէ Տըմէշգա տալտէթ
18 էթտիմ, Պա՛տէհու իւշ սէնէ սօնկրա՝ Պետրոս իլէ
կէօրիւշմէք իւզըէ, Երուշալիմէ չըգըպ՝ ետնընտա
19 օն պէշ կիւն մէքս էյլէտիմ : Վէ Լաքին րէսուլլէր-
տէն, Բապպըն գարնտաշը Եա՛գուպտան զայրիսի-
20 նի կէօրմէտիմ : Վէ սիզէ եազտըղըմ շէյլէր խու-
սուընտա, եալան սէյլէմէտիյիմ Ալլահըն հու-
21 զուրընտա ՚այա տըր : Պա՛տէհու Սիւրիա իլէ Գի-
22 լիգիա սէմթլէրինէ կէլտիմ իսէ տէ, Քրիստոստա
օլան Եէհուտէյէ քիլիսէլէրինէ շաիսէն մա՛րուֆ
23 տէյիլ իտիմ : Անճադ՝ Պիզէ պիր զէման թէ՛ատտի
էտէն մուգատտէմա խարապ էթտիյի իմանը շիմա ի
24 թէպշիր էտիյօր՝ տէյիւ խապէր տարադ, Հազգըմ-
տա Ալլահա համտ էտէրլէր իտի :

ՊԱՊ 2

- 1 Վէ օն տէօրթ սէնէ սօնկրա Թիթօսը տաիի պէ-
րապէր ալըպ՝ Պարնապտա իլէ եինէ Երուշալիմէ
2 չըգտըմ, Վէ վահի միւճիպինճէ չըգտըմ վէ ան-
լէրէ Թաիֆէլէր պէյնինտէ վա՛գ էթմէքտէ օլտը-
ղըմ պէշարէթի պէյան էյլէտիմ : Լաքին պօշ եէ-
րէ սէյիրթմէյիյիմ, եա սէյիրթմիշ օլմոյայըմ տէ :

յիւ սահիպ ի ի'թիպար օլանլարա թէնհամէ պէ-
 3 յա՛ եյլէրէմ: Լաքին պէնիմ իլէ պերապեր պուլը-
 նան թիթօս Եունանի իքէն, խաթն օլունմաղա
 4 մէծպուր օլմատը: Պու իսէ պիզի էսիր էթմէք
 իւզըն, Բրիստոս Յիսուստա օլան հիւրբիյէթիմիզի
 թէնէսսիւս էթմէյէ խաթիյէն սիվէշէրէք իշէրի կի-
 5 ղէն քեաղիպ պիրստէրլէր սէպէպինտէն օլա- . Լա-
 քին հագիգաթը պէշարէթին սիզաէ սապիթ գալը
 մատը իշիւն, իթա'աթ եօլը իլէ անլէրի պիր սա'աթ
 6 պիլէ տինկլէմէտիք: Լաքին սահիպ ի ի'թիպար 'առտ
 օլունանլար հէր նէ իտիլէր իսէ՝ պէնճէ Փարգ եօգ
 տըր . (Ալլահ ինսան խաթըրնա պագմաղ .) զիրա
 սահիպ ի ի'թիպար օլանլար պանա զիյատէ պիր շէյ
 7 իթատէ էթմէտիլէր: Լաքին պիլ 'աքս խիթան րէ-
 սալէթինտէ Պետրոսուն վասըթատըյլէ 'ամիլ օլան
 զաթ թաիֆէլէրտէ տախի պէնիմ վասըթամ իլէ
 8 'ամիլ օլտըղնտան, Մաթիթունլարա օլան պէշարէ-
 թին Պետրոսա իհալէ օլունտըղը միսիլիւ, զայրի
 մաթիթունլարա օլան պէշարէթին պանա իհալէ օ-
 լունտըղընը կէօրմէլէրի, վէ պանա վէրիլէն ինայէ-
 թի անկլամալարըյլէ, պիզ թաիֆէլէրէ, քէնտի-
 9 լէր իսէ մաթիթունլարա կիթմէք իւզըն, 'իմատ ի'-
 թիպար օլունան Եա'գուպ վէ ֆէֆաս վէ Եունան-
 նա պանա վէ Պարնապասա միւշարէքէթ իշիւն
 10 սաղ էլլէրինի վէրտիլէր: Անճագ Փուգարոյըր խա-
 թըրտա թութամըղը Իսիէրիլէր . պէն տախի հէման
 11 պունուն իճրասընա հիմմէթ էյլէտիմ: Ամմա Պետ-
 րոս Անթաքիայա կէլտիյի զէման, թա'ղիլէր միւս-
 թահագգ օլտըղնտան՝ մուվաճէհէթէն անա մու-
 12 գավէմէթ էթտիմ: Զիրա Եա'գուպ թարաֆընտան

- պա՛ղը քիմսէլէր կէլմէզտէն ագտեմ, թաիֆէլէր
 իլէ պերապեր թա՛ամ էտէր իտի, լաքին անլէր
 կէլաիքլէրինտէ՝ էհլ ի խիթան օլանլարտան գօրգա-
 43 ռագ, կերի շէքիլիպ սյորըլար : Վէ սաիր Եէհուտիլէր
 տախի անըն իլէ պերապեր ըիա էթտիլէր, հաթթա
 անլէրին ըիալէրինէ Պարնապաս տախի ալտանտը :
 44 Լաքին պէշարէթին հագիգաթընա կէօրէ տօղըռ
 հարէքէթ էթմէտիքլէրինի կէօրտիւլիմտէ, ճիւմ
 լէսինին հուզուրընտա Պետրոսա տէտիմ քի՝ էյէր
 սէն Եէհուտի իքէն, Եէհուտի կիպի տէյիլ, ան-
 ճագ թաիֆէ կիպի եաշար իսէն, թաիֆէլէրի Եէ-
 հուտի կիպի հարէքէթ էթմէյէ նա՞սըլ իճպար է-
 45 տերսին : Պիղ 'ան աաըլ Եէհուտի օլուպ՝ թաիֆէ-
 46 լէրտէն կիւնաճքեար օլմիյարագ, ինսան շէրի՛աթ
 'ամէլլէրիլէ տէյիլ, անճագ Յիսուս Գրիստոսա
 օլան իմանը վասըթասըյլէ թէպրիր օլունաճաղընը
 պիլաիյիմիզտէն, պիղ տախի շէրի՛աթ 'ամէլլէրիլէ
 տէյիլ, անճագ Գրիստոսա օլան իմանլէ թէպրիր
 օլունմագ իւզըէ, Յիսուս Գրիստոսա իման կէթիր-
 տիք . զիրա շէրի՛աթ 'ամէլլէրիլէ հիշ պիր պէշը
 47 թէպրիր օլունմագ : Վէ էյէր Գրիստոսուն վասը-
 թասըյլէ թէպրիր օլունմագ իսթէր իքէն, պիղ
 քէնտիմիզ տախի կիւնաճքեար պուլունուր իսէք,
 48 Գրիստոս կիւնա՞հ խատիմի մի տիր . հաշա . Ջիրա
 էյէր երգտըղըմ շէյլէրի թէքրար պինա էտէրսեմ,
 49 քէնտիմի գապահաթլը կէօսթէրիւրիմ : Չիւնքի պէն
 Ալլահա եաշամագ իւզըէ, շէրի՛աթ վասըթասըյլէ
 20 շէրի՛աթա էօլտիւմ : Գրիստոս իլէ պերապեր սալպ
 օլունտոււմ . վէ արթըզ պէն եաշամիյօրըմ, անճագ
 Գրիստոս պէնտէ եաշայօր . շիմտի իսէ՝ թէնտէ եա-

շատըգճա պէնի սէվէն վէ քէնտիսինի պէնիմ իջիւն
 թէպիմ էտէն իպնուլլահա օլան իման իլէ էաշա-
 21 բըմ, Ալլահըն 'ինայէթինի իպթալ էթմէմ. զիբա
 էյեր սալահ շէրի'աթ վասըթասըյլէ օլա, Գրիա-
 սաս պիհուտէ եէրէ էօլմիւշ տիր :

ՊԱՊ 3

- 1 Եյ 'ազըլըզ Ղալաթիալըտըր, Յիսուս Գրիստոս
 արանըզտա սալը օլունմուշ կիպի կէօզլէրինիզին
 էնիւնտէ րէսմ օլունմուշ իքէն, սիզի չհագիգու-
- 2 թա իթա'աթ էթմէքտէն] քիմ իզլալ էթտի. Սիզ-
 տէն էալընըզ պունու անկլամագ իսթէրիմ. Բու-
 հու շէրի'աթ 'ամէլլէրիյլէ մի, Եօխսա իմա՞ն իս-
- 3 թիմա'ը իլէ մի ալտընըզ, Պու գատար 'ազըլըզ
 մը սընըզ, Բուհ իլէ պաշլամըշ իքէն, շիմտի թէ՞ն
- 4 իլէ մի խիթամ պուլուրսընըզ, Պու գատար շէյլէրի
 պիհուտէ եէրէ՞ մի շէքտինիզ, էյեր Ֆիլվագը՞ պի-
- 5 հուտէ եէրէ իսէ, իմտի սիզէ Բուհու իհսան էտիպ՝
 արանըզտա միւ'ճիզէլէր իճրա էտէն զաթ՝ շէ-
 րի'աթ 'ամէլլէրի՞ իլէ մի, Եօխսա իմա՞ն իսթի-
- 6 մա'ը իլէ մի էթթի : Նիթէքիմ՝ իպրահիմ Ալլահա
 իման էթտի, վէ անա սալահ 'ատա օլունտու :
- 7 Հալ պէյլէ իքէն՝ իմնտուն օլանլարըն իպրահիմին
- 8 էվատը օլտըզլարընը պիլինիզ : Վէ թաիֆէլէրի ի-
 ման իլէ Ալլահըն թէպրիբ էտէճէյինի Գիթապ
 էվլէլա պիլտիյինտէն իպրահիմէ՝ ճէմի՝ իւմմէթ-
- 9 գատտէմա թէպշիր էյլէտի : իմտի հէլ ի իման
 օլանլար միւմին իպրահիմ իլէ պէրապէր միւպա-

- 40 րէքէնիւրէր : Զիւնքի եհլ ի տ'մալ ը շէրի'աթ օլան-
լարըն ճիւմէսի լա'նէթ ալթընտա տըրլար . զիրա՝
Շէրի'աթ քիթապընտա պիլծիւմէ մոնհարրէր օլան
շէյլէրի իծրա էթմէքտէ հէր տէվլամ էթմէյէն քիմ :
- 41 սէ մէլ'ուն օլսուն՝ տէյիւ մոնհարրէր տիր : Վէ 'ինտ
Ալլահ հիշ պիր քիմնէնին շէրի'աթ իլէ թէպրիր
օլունմատըղ տէրքետար տըր . չիւնքի՝ Սալիհ իման իլէ
- 42 եաշայաճագ տըր : Շէրի'աթ իսէ իման թարիգիլէ
օլմայըպ , անճագ՝ Էլաֆէի իծրա էտէն տտէմ ան .
- 43 լէր իլէ եաշայաճագ տըր : Քրիստոս պիլիմ իչիւն
մէլ'ուն օլուպ՝ պիլի շէրի'աթըն լա'նէթինտէն խէ-
լաս էյլէտի . (զիրա՝ Աղաճ իւղէրինտէ հէր տըրլան
- 44 մէլ'ուն տըր՝ տէյիւ մոնհարրէր տիր .) Թա քի իպ .
րահիմէ մէվ'ուտ օլան պէրէքէթ Յիսուս Քրիստոս .
տա թաիֆէլէրէ վոսըլ օլուպ՝ իման վասըթատըլէ
- 45 րուհըն վա'տընա նաիլ օլալմ : Եյ պիրատէրլէր ,
ինսանճա սէյլէյօրմ . թաստըղ օլունմուշ 'աճտը
վէլէվ ինսանըն պիլէ օլտա , պիր քիմնէ իպթալ հա-
- 46 խօտ իւղէրինէ 'իլալէ էթմէղ : իմտի վա'տլէր իպ-
րահիմէ վէ անըն նէսլինէ օլունտըլար . քէսրէթ
իչիւն «օյլէր կիպի» Վէ անըն նէսլէրինէ տէմէյիպ՝
անճագ ֆէրտ իչիւն «օյլէր կիպի» Վէ սէնին նէս-
- 47 լինէ Դէյօր . պու տաիի Քրիստոս տըր : Լաքին
տէօրթ եիւղ օթուղ սէնէ սօնկրա վէրիլէն շէրի'աթ
վա'տըր իպթալ էթմէք իւղրէ : Ալլահ թարաֆընտան
Քրիստոստա էվվէլտէն թաստըղ օլունմուշ օլան
- 48 'աճտը նէսի էտէմէղ տէրիմ : Զիրա էյէր միրաս
շէրի'աթտան իսէ , արթըղ վա'տտէն տէյիլ տիր .
հալ պու քի Ալլահ անըր իպրահիմէ վա'տ թարիգիյ-
լէ իհսան էյլէտի :

- 19 Իջլէ իսէ շէրի'աթ նէ^օ իչիւն տիր . հազգընտա
վա'տ օլունան նէսլ զուհուրէտինճէյետէք , թէճա-
վուզաթ սէպէպինտէն 'իլավէ օլունուպ' մէլէքէրին
վասըթասըյլէ պիր միյանճընըն եէտիյլէ թէրթիպ
20 օլունտու : Լաքին միյանճը պիր Ռարոֆ իչիւն օլ-
21 մազ , ֆազաթ Ալլահս պիր տիր : Իմաի շէրի'աթ
Ալլահն վա'տլէրինէ միւխալի'ֆ մի տիր . հաշա .
զիրա էյէր հայաթ վէրմէյէ միւզթէտիր օլան շէ-
րի'աթ վէրիլմիշ օլսա իտի , հազիգաթէն սալահ
22 շէրի'աթտան օլուր իտի : Լաքին վա'տ Բիսուս
ֆրիստոսա օլան իման իյէ միւմինլէրէ ի'թա օլուն-
մասը իչիւն , ֆրիթապ ճիւմլէսինի կիւնահս ալթընա
23 գափատը : Վէ իման կէլմէզտէն էվլէլ միւնքէշիֆ
օլահազ իման իչիւն շէրի'աթ ալթընտա գափան-
24 մըշ օլարազ , մահֆուզ գալորգ , էլ հասըլ շէրի'աթ
ֆրիստոսա կէթէր^օ իչիւն պիլիմ միւլէտտիպիլիլ
25 օլտու , թա քի իմանտան թէպրիր օլունալըմ : Լա-
քին իման կէլմիշ օլորգտան սօնկրա արթըգ միւ-
26 էտտիպ ալթընտա տէյիլ իզ : Զիրա ֆրիստոս Բի-
սուստա օլան իմանըն վասըթասըյլէ , ճիւմլէնիլ
27 Ալլահն էվլատը սընրզ : Զիրա սիզին ճիւմլէնիլ
քի ֆրիստոսա վաֆթիլ օլունտընը , ֆրիստոսու
28 կիյնիլմիշ սինիլ : Նէ Եէհուտի , նէ տէ Եունանի
վար , նէ գուլ , նէ տէ հիւրը վար , նէ էրքէք , նէ
տէ տիշի վար , չիւնքի ճիւմլէնիլ ֆրիստոս Բի-
29 սուստա պիր սինիլ : Վէ էյէր սիլ ֆրիստոսուն
իսէնիլ , պու էճիլտէն Իպրահիմին նէսլի վէ վա'տ
միւճիպինճէ վարիպէր սինիլ :

ՊԱՊ 4

- 1 Լաքին տերիմ՝ քի՛ վարիս սապի օլտրգճա, հէր
 շէյին սահիպի իսէ տէ, գուլտան հիշ պիր Ֆարգը
 2 օլմայըպ, փէտէրինին թա'նին էթտիյի վագթէտէ.
 Կին, վասիլէր վէ քէթիւտալար ալթընտա տըր :
 3 Քէզալէք պիզ տախի սապի պուլընտըղմըզ վա-
 գըթ, տիւնեանըն երքեանը ալթընտա գուլլուգ-
 4 տա իտիք : Լաքին վագթըն թէմամիյէթի օլուհնճա,
 Ալլա՛հ քէնտի Օշլընը գարըտան տօղմուշ վէ շէ-
 րի'աթ թահթընա կիրմիշ օլտրագ՝ իրսալ էյլէ-
 5 տի, թա քի թէպէննիյէնաիլ օլմամըզ իշլւն, Շէ-
 6 րի'աթ թահթընտա օլանլարը խէլաս էտէ : Վէ օ-
 ղուլլար օլտըղընըղտան Ալլա՛հ սիզին գալպլէրինի.
 զէ քէնտի Օշլընըն՝ Ապպա, փէտէր՝ նիտա էտէն
 7 բուհնըն իրսալ էյլէտի : Իմտի արթըզ գուլ տէ-
 յիլ, անճագ օղուլ սըն. վէ էյէր օղուլ իսէն,
 Քրիստոսուն վասըթասըյլէ տախի Ալլա՛հըն վտրիսի
 8 սին : Լաքին օլ զէման Ալլա՛հը պիլմէզ իքէն՝ զա-
 թէն իլահ օլմայանլարա գուլլուգ էտէր իտինիզ :
 9 Շիմտի իսէ սիզ Ալլա՛հը պիլմիշ, վէ պախուսուս
 Ալլա՛հ թարաֆընտան պիլինմիշ իքէն՝ նա՞սըլ շօլ
 զա'իֆ վէ Ֆագիր երքեանա թէքրար գուլլուգ էթմէք
 10 իսթէյերէք, անլերէ ըրւճու՝ էտէրսինիզ : Կիւնլէր վէ
 պլար վէ վագըթլար վէ սէնէլերէ ըի'այէթ էտէրսի-
 11 նիզ : Սիզին իշլւն գօրգարըմ՝ քի ուղընըղտա չէք-
 տիյիմ՝ էմէք պիհուտէ կիտէճէք տիր :
 12 Էյ պիրատերլէր, սիզէ ըիճա էտէրիմ, պէնիմ
 կիպի օլուհըզ, զիրա պէն տախի սիզին կիսի օլ-

- տուամ. սիզ պանա պիր վէճհլէ զատր էթմէտինիզ :
- 13 Մա'լիւմիւնիւզ տիր քի' իւք տէֆ'ա սիզէ թէն
- 14 զա'իֆլէյիլէ պէշարէթի թէպլիւր էյլէտիւմ : Սիւզ տախի թէնիմտէ օլան թէճրիւպէմի թահգիր վէ ան- տէն իբրահ էթմէյիպ' պիւ'աքս պէնի Սլլահն պիր մէլէյի կիպի , վէ Քրիստոս Յիսուս կիպի գապուլ
- 15 էթտինիզ : Իմտի սիզին միւպարէքլէյինիզ նէ° իտի . զիրա սիզին իչիւն շէհատէթ էտէրիւմ քի միւմքին օլապլտը , կէօլլէրինիզ չըգարըպ պանա վէրիր ի-
- 16 տինիզ : Իմտի սիզէ հադիգաթը սէյլէտիյիւմ իչիւն :
- 17 տիւշմէնինի°զ մի օլտոււմ : Սիզին զայրէթինիզ չէքիօրլար իսէ տէ , խայր իչիւն օլմայրպ' անճադ սիզ քէնտիլլէրին զայրէթինի չէքէսինիզ տէյիւ :
- 18 սիզի թէֆրիզ էթմէք իսթէրլէր : Ամա էյի շէյէ զայրէթէշ օլմագ , եալընըզ եանընըզտա պուլըն- տըղըմ վադըթ տէյիւ , անճադ հէր վադըթ էյի
- 19 տիր : Էյ չօճուգլարըմ , Քրիստոս սիզտէ սուրէթ փէզիր օլունճույատէկին , սիզին իչիւն եինէ աղըր
- 20 չէքմէքտէ օլարագ , Շիմտի եանընըզտա պուլըն- մագ վէ սէսիմի տէյիշտիրմէք իսթէր իտիւմ , զիրա սիզին հադգընըզտա շիւպհէտէ իմ :
- 21 Էյ շէրի'աթ թահթընտա օլմագ իսթէյէնլէր , պանա սէյլէյինիզ , շէրի'աթը տինիլէմէ°զ մի սի-
- 22 նիզ : Զիրա Իպրահիմին իքի օղու վար ըտը , պիրի ճարիյէտէն վէ տիկերի հիւրրէտէն տէյիւ մուհար-
- 23 բէր տիր : Լաքին ճարիյէտէն օլան՝ թէն ճիհէթիլէ :
- 24 հիւրրէտէն օլան իսէ' վա'տ իլէ տօզուս : Վէ պու շէյլէր բէմէ . թարիդիլէ թէֆսիր օլունուր , զիրա պուլլար շօլ իքի 'ահտ տըր քի պիրի թուր ի Սի- նաոան օլուպ' օլ տախի գուլլուզ իչիւն տօզուրան

- 25 Հաճար տըր : Զիրա Հաճար 'Արապիսթանտա պու-
լունան թուր ի Սինա օլուպ' շիմտիքի Երուշաղիմէ
միւշտպիհ տիր , վէ քէնտի եվլատը իլէ պերապեր
26 գուլուգ էտիյօր : Ամնա ճիւմէմիզին վալիտէսի
27 օլան եօդարըքի Երուշաղիմ հիւրրէ տիր : Զիրա'
էյ սէն տօղուրմայան 'ուգիրէ , շատ օլ , էյ աղըը
չէքմէմիշ օլան , պիւլէնտ ավաղ իլէ նիտա էյլէ .
զիրա մէթրուքէնին եվլատը զէվճի օլանըն եվլատըն-
տան զիյատէ օլաճագ տըր' տէյիւ մուհարրէր տիր :
28 Իմտի պիզ , էյ պիրատէրլէր , Իսհագ միսիլլիւ
29 վա'տ եվլատը իզ , Լաքին օլ զէման թէն ճիհէ-
թիլլէ տօղան' բուհ ճիհէթիլլէ տօղանա թէ'ատտի
30 էթտիյի միսիլլիւ , շիմտի տախի պէօյլէ տիր : Լա-
քին ֆիթապ նէ° պույուրուր . Ճարիյէ իլէ օղլընը
իւրաճ էյլէ , զիրա ճարիյէնին օղլու հիւրրէնին օղ-
31 լու իլէ պերապեր միրաս ալմայաճագ տըր : Վէլ-
հասըլ , պիրատէրլէր , պիզ ճարիյէնին տէյիլ , ա-
ճագ հիւրրէնին եվլատը իզ :

ՊԱՊ 5

- 1 Իմտի ֆրիստոսուն պիզէ իհսան էթտիյի հիւրրի-
յէթտէ սապիթ գոտէմ' օլունըզ , վէ թէքրար
գուլլուգ պոյունտըրըղնա կերիֆթար օլմայընըզ :
2 Իլթէ պէն փալլու սիզէ սէօյլէրիմ քի' էյէր խաթն
օլունուրասնըզ , ֆրիստոս սիզէ պիր ֆախտէ էթ-
3 մէզ : Վէ հէր պիր խաթն օլունան ատէմէ' պիւ-
թիւն շէրի'աթը իճրա էթմէյէ պօրճու օլտըղնա
4 եինէ շէհատէթ էտէրիմ : Սիզ քի շէրի'աթ իլէ
թէպրիր օլունմագտասընըզ , ֆրիստոստան պրըլըպ'

- 5 'ինայէթտէն տիւշտիւնիւզ : Զիրա պիղ իման վա-
 սըթասըյէ թէպրիր իւմիտինէ Բուհ իլէ միւնթա-
 6 զիր իլ : Զիւնքի Գրիստոս Յիսուստա նէ խիթան ,
 նէ տէ խիթանսըզլըգ պիր շէյէ էարար , տնճագ
 7 մուհապպէթլէ 'ամիլ օլան իման լաւէ 'բու : Էյի
 սէյիրտիյօր իտինիլ . սիզի հազիգաթա իթա'աթ
 8 էթմէքտէն քի'մ մէն' էյլէտի : Պու թահրիք սիզի
 9 տա'վէթ էտէն թարաֆընտան տէյիլ տիր : Պիր
 10 աղ մայա պիւթիւն խամուրը մայալէր : Ղայրի ֆի-
 քիրտէ պուլնմամանը իչիւն հագգընըտա Բապպ-
 տա ի'թիմատըմ վար : ամմա սիզէ իզթիրապ վէ-
 11 բէն հէր քի'մ իսէ , ճէղասընը չէքէճէք տիր : Ղա-
 քին , էյ պիրատէրլէր , էյէր պէն տահա խիթան
 վա'ղ էտիյօրսամ , նի'չիւն հալա թէ'ատտի կէօ-
 բիւյօրըմ . օլ թագտիրտէ խաչըն թէօքէզի իպթալ
 12 օլունտու : Գիւշքի սիզի իֆսատ էտէնլէր քիււ-
 լէյէն միւնգաթի' օլսյըտը :
 13 Զիրա , էյ պիրատէրլէր , հիւրրիյէթէ տա'վէթ
 օլունտընըզ . տնճագ պու հիւրրիյէթ թէնէ ֆուր-
 սաթ իչիւն օլմաօրն , լաքին մուհապպէթ իլէ պիրի
 14 պիրինիզէ խըտմէթ էտինիլ : Զիւնքի պիւթիւն շէ-
 բի'աթ պիր քէլամտա իթմամ օլունտու ' եա'նի
 15 Գօնչընը քէնտին կիպի 'սէվէսին : Վէ լաքին
 էյէր պիրի պիրինիզի ըսընըպ եէյէճէք օլունտանըզ ,
 սագընըն քի պիրի պիրինիզտէն թէլէֆ օլմայասը-
 16 նըզ : Ֆագաթ տէրիմ քի' Բուհ իլէ սիւլուք էալ-
 նիլ վէ թէն շէհվէթի իճրասընտա պուլունմաղը-
 17 նըզ : Զիրա թէն բուհա գարշը , բուհ տախի թէ-
 նէ գարշը արզու էտէր . պունլար տախի պիրի պի-
 բինէ մուխալիֆ տիր , շէօլէ քի սիղ հէման իս-

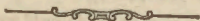
- 18 Թէտիյի՜նիդ շէյլէրի եափամաղսընըդ : Ամմա էյէր
 Բու՜հ իլէ տէլալէթ օլունուր իսէնիդ , շէրի'աթ
 19 Թա՜յթընտա տէյիլ սինիդ , Վէ Թէնին 'աւէլլէրի
 աշիքեար օլուպ' անլէր տախի զինա վէ Փա՜հ Վէ
 20 Նափաքլիք վէ Ֆիւճուր , Վէ փուլթփէրէսթլիք վէ
 սիհր վէ 'ատապէթ վէ Նիզա'լար վէ գըզգանճըզ
 վէ զազապ վէ միւնազա'ա վէ իիթիլաֆ վէ ֆըրդա-
 21 լար , Վէ հասէտ վէ գաթլ վէ սէրիսօշլուգլար վէ լէօ'-
 պիյաթ վէ պունլարըն էմաւլի քի էվլէլտէն սիզէ
 սէյլէտիյիմ վէճ՜հ իւզլէ , շիմտի տախի սէյլէրիմ
 քի' պէյլէ շէյլէրի իշլէյէնլէր մէլէքիւլթ Ուլլա՜հը
 22 Թէվլէրրիւս էթմէյէճէքլէր տիր , Լաքին Բու՜հըն
 մէյվէսի մուհապպէթ վէ սիւրուր վէ սէլամէթ վէ
 Թէէննի վէ լուլթ վէ իսայրիա՜հըզ վէ սըտդ վէ
 23 հիլմ' վէ զապլթ ի նէֆա տիր . Պու մագուլէ շէյլէրէ
 24 գարշը շէրի'աթ հօգ տըր : Վէ Քրիստոսուն օլան
 քիմնէլէր Թէնի անըն հէվէսլէրի վէ շէհվէթլէրի
 25 իլէ սալպ էթտիլէր : Էյէր Բու՜հ իլէ եաշար իսէք ,
 26 Բու՜հ իլէ տախի սիւլուք էտէլիմ : Պիրի պիրիմիզի
 Թա՜հրիք էտիպ' պիրի պիրիմիզէ հասէտ էտէրէք ,
 պաթըլ իֆթիխարա մաիլ օլմայալըմ :

ՊԱՊ 6

- 1 Էյ պիրատերլէր , էյէր պիր աաէմ զաֆիլէն պիր
 խաթաաա Թուլթուլուրսա , սիզ քի բուհանի սինիդ
 պէյլէ քիմնէյի հիլմ' բուհու իլէ իսլա՜հ էտինիզ , վէ
 պունունլէ պէրապէր քէնտինի սազըն , սէն տախի
 2 Իղվայէ տիւշմէյէսին : Պիրի պիրինիլին աղըրլըզլարը-
 նը Թաշըյընըզ , վէ պէյլէճէ Քրիստոսուն շէրի'աթը :

- 3 նը իթմամ էյլէյինիզ . Զիրա էյէր պիր քիմնէ պիր
 շէյ տէյիլ իքէն , քէնտինի պիր շէյ զանն էտէրսէ ,
 4 քէնտինի ալտատրը : Ամմա հէր քէս քէնտի 'ամէ-
 լինի մուվագէնէ էթսին , վէ օլ զէման զայրիսի ի-
 չիւն տէյիլ , եալընը քէնտի իչիւն իֆթիխարը
 5 օլաճագ : Զիրա հէր քէս քէնտի եիւքիւնիւ թաշը-
 յաճագ տրը :
 6 Քէլամտա թա'լիմ օլունան քիմնէ մու'ալլիմինի
 7 հէր կէօնէ նի'մէթլէրտէն հիսսէտար էյլէսին : Աւ-
 տանմայըն , Ալլահ իսթիհզա օլունմաղ . զիրա ա-
 տէմ հէր նէ էքէրսէ , հէման անը պիչէճէք տիր :
 8 Զիւնքի քէնտի թէնի իչիւն էքէն թէնաէն ֆէտատ
 պիչէճէք . վէ Բուհ իչիւն էքէն' Բուհտան հայաթը
 9 էպէտիյէ պիչէճէք տիր : Լաքին խայր իշլէմէրտէն
 օսանմայալմ . զիրա րէխալէթտէ պուլընմատրը-
 10 մըղ թագտիրտէ , մէվսիմինտէ պիչէճէյիզ : Հալ
 պէյլէ իքէն , վագթըմըղ օլաղգճա , հէր քէսն ,
 խուսուսա էհլ ի իման օլանլարա էյլէք էտէլիմ ,
 11 Պաղընը , քէնտի եէտիմ իլէ սիզէ նատըլ եա-
 12 զըլար եաղտըմ : Թէն ճիհէթիլէ կիւզէլ կէօրիւն-
 մէք իսթէյէնլէր խաթն օլունմանըղա իպրամ էտէր-
 լէր , պու տախի անճագ ֆրիստուսուն խաշը իչիւն
 13 թէ'տտտի կէօրմէմէլէրի իչիւն տիր : Զիրա խաթն
 օլունանլար քէնտիլէր պիլէ շէրի'աթը հըֆղ էթ-
 մէյիպ' անճագ սիզին թէնինիզ իլէ իֆթիխար էթ-
 մէլէրի իչիւն , սիզին խաթն օլունմանըղ իսթիյօր-
 14 լար : Լաքին հաշա քի պէն Բապարմըղ Յիսուս
 ֆրիստուսուն խաշընտան զայրի շէյ իլէ իֆթիխար
 էտէլիմ . անըն վատըթատըյլէ տիւնեա պանա , պէն
 15 տախի տիւնեայա սալպ օլունտըմ : Զիրա ֆրիստուս

- Յիսուստա նէ խիթան , նէ տէ խիթանսըղըք պիր
 շէյէ հարար . անճագ եէնի մախլուգ օլմադ ԼՂԸՂ
 16 Եւր : Վէ պու գանուն իւղըէ սիւլուք էտէնլէրին
 քեաֆֆէսի իւղէրինէ վէ Ալլահըն իւրայէլի իւղէ-
 17 ըինէ սէլամէթ վէ մերհամէթ օլսուն : Պունտան
 պէսլէ քիմնէ պանա զահմէթ վէրմէսին . զիրա պէն
 ճէսէաիմտէ Բապպ Յիսուսուն պերէլէրինի թաշը-
 18 Եւրմ : Էյ պիրատէրէր , Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
 ռիստոսուն 'ինայէթի սիզին բուհընըզ իլէ օլսուն .
 Ամին :

ՓԱՎԼՈՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ԷՖՍՈՒՍԼՈՒԼԱՐԱ

ԲԵՍՈՒԼԵՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Ալլահըն իրատէթի իլէ Յիսուս Քրիստոսուն բէ-
 սուլը Փաւլոս , Էֆսուստա պուլընան մուգատտէս-
 լէրէ , վէ Քրիստոս Յիսուստա պուլընան միւմին-
 2 լէրէ . Փէսէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիս-
 տոսուն թարաֆընտան սիզէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ
 օլսուն :

- 3 Միւպարէք օլսուն Բապպըմըղ Յիսուս Քրիստոսուն փետերի Ալլա՛հ, քի պիզի սէմավիյաթտա Քրիստոսուն վասըթասըյլէ, քեաֆֆէ ի պերէքէտթը
4 րուհանիյէյէ նաիլ էյլէտի. Նիթէքիմ՝ քէնտի հուղուրընտա մուհապպէթտէ մուգատտէս վէ լէ. քէսիզ օլմամըղ իչիւն, տիւնեանըն թէէսիսինտէն
5 էվվէլ պիզի անտէ ինթիսապ էյլէտի. Վէ սէվկիւլիւսիւնտէ պիզի մազհար էյլէտիյի 'իզզէթ ի 'ինայէ.
6 Թինին մէտհի իչիւն, փէնտի իրատէթինին ըիզասընա կէօրէ, քէնտինէ Յիսուս Քրիստոսուն վասըթասըյլէ պիզի թէպէննիյէ թազտիր էյլէտի: Անտէ տախի պիզ գանընըն վասըթասըյլէ Ֆիտիյէյէ,
7 Ես'նի պիզէ քէմալ ի հիքմէթ վէ Ֆէհմ իլէ թէէէիտ էյլէտիյի 'ինայէթինին զընասընա կէօրէ, կիւ
8 նահարըն մազֆիրէթինէ մալիք իզ. Վէ էզէլտէն պերու քէնտիսինտէ թասմիմ էյլէտիյի հիւսն ի բի
9 զասընա կէօրէ քէնտի իրատէթինին սըրըրընը, Ես'նի թէմամիյէթ ի էվգաթ թէտպիրինտէ հէր շէյի կերէք սէմավաթտա կերէք րու ի զէմինտէ պուլլէնան շէյլէրին ճիւմլէսինի ֆրիսաոստա պիրէ ճժ՝
10 էտէճէյինի պիզէ պիլտիրտի: Անըն վասըթասըյլէ հէր շէյ քէնտի իրատէթինին թէտպիրինէ կէօրէ իճրա էտէնին միւրատը միւճիպինճէ թազտիր օլսուն.
11 մազլէ, վէրատէթէ նաիլ օլտուգ, Թա քի պիզ ֆրիսաոսա էվվէլ իւմիտ էտէնլէր անըն ճէլալինին մտտ.
12 հի իչիւն օլսլըմ: Վէ անտէ սիզ տախի հազիգաթըն քէլամը օլան խէլասընըզըն պէշարէթինի իշտիպ իւմիտ էթտինիզ, վէ անա իման էթմէքէ,
13 վա'տ օլընան Բուհ իւլ Գուտս իլէ միւհիւլլէն. տինիզ, Պու տախի միւլլէլմիւլլէն Ֆիտիյէ օլսուն.

մասընատէք, անքն ճէլալինին մետհի իչիւն վերա-
սէթիմիզին փէյի տիր :

- 15 Պու էճիւտէն, պէն տախի Բապպ Յիսուսա օլան
իմանընըզը վէ ճիւմէ մուգատտէպէրէ օլան մու.
16 հապպէթինիզի իչիթմէքլէ. Սիզին իչիւն շիւքը էթ-
մէքտէն ֆերաղաթ էթմէյերէք, սիզի տու'ալարըմ.
17 տա զիքը էտէրիմ. թա քի Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսուն Ալլահը, ճէլալին ֆէտէրի, անը պիւ
մէք խուսուսընտա սիզէ հիքմէթ վէ վահի բուհը
18 նը իհսան պոյուրմասըյլէ, Գալպինիզին կէօզլէ-
րի թէնփիը օլունա. շէյլէ քի անքն տա'վէթինին
իւմիտի նէ', վէ մուգատտէպէրտէ անքն միրասը.
19 նքն ճէլալինին զընասը նէ', վէ անքն գուտրէթի
նին գուվվէթի իճրասընա կէօրէ, պիզ միւմինլէր
հազգընտա գուտրէթի ֆաիգէսինին 'աղամէթի նէ'
20 օլտըզընը պիլէսինիզ, Պունու տախի Քրիստոսա,
անը էմվլթտան իհնա էթմէքլէ, իճրա էտիպ ա.
21 նը, Հէր բիտսէթ վէ հիւքիւմէթ վէ գուտրէթ վէ
սալթանաթըն վէ եալընըզ պու տիւնեատա տէյիլ,
անճագ ախրէթտէ տախի մէվսում օլան հէր իսմին
մաֆէվգինտէ, սէմավիլթտա քէնտի սաղընտա
22 օթուրթտու. վէ հէր շէյի անքն ալաղլարը ալ-
թընա միւթի' գըլարագ անը հէր խուսուստա քի-
23 լիսէյէ ըէիս նասպ էյլէտի : Պու տախի անքն ճէսէ-
տի օլուպ' ճիւմէյի հէր շէյտէ իքմալ էտէնին քէ-
մալլէթի տիր :

- 1 Վէ սիզ խաթա վէ կիւնահլարտա էօլիւ օլուպ'
2 պիր զէման, Եա'նի անլէրտէ պու տիւնեանքն ըէ-

- վիշինէ կէօրէ հալա հիւքիւմէթինին ըէիսինէ, եա'նի
 իթա'աթարզլըղըն օղուլարընտա շիմտի 'ամիլ օլան
 ըուհա կէօրէ հարէքէթ էթտիյինիզ զէման սիզի րի-
 3 բէլթա : Պուռլարտա պիզիմ' ճիւմէմիզ տաիի պիր
 զէման թէնիմիզին շէհվէթլէրինտէ սիւլուք էտիպ'
 թէն վէ էֆքէարըն միւրատլարընը իճրա էտէրէք,
 4 սաիրլէր կիպի պիթթապի' էհլի զազապ իտիք : Լա-
 քին Ալլահ մէրհամէթտէ զանի օլմաղլէ, պիզէ կէօս-
 թէրտիյի քէնտի 'աղիմ' մուհապպէթինտէն նաշի,
 5 Պիզ խաթալարտա էօլիւ պուլընտըղմըզ հալտէն
 6 պիզի ֆրիստոս իլէ պէրապէր տիրիլթտի. ('ինայէթ
 իլէ խէլաս պուլմուշսընը,) վէ պիզ անըն իլէ պէ-
 րապէր իհէա էտիպ' սէմավիյաթտա ֆրիստոս Յի-
 7 սուս իլէ պէրապէր օթուրթտու. թա քի ֆրիստոս
 Յիսուստա պիզէ իպրազ էյլէտիյի լութֆ իլէ քէն-
 տի 'ինայէթինին Ֆաղիլէթի զընասընը կէլէճէք'ա.
 8 սիրլէրտէ իզհար էտէ : Զիրա իման վասթթա օլա-
 րազ 'ինայէթլէ խէլաս պուլտընը. պու տաիի սիզ-
 9 տէն օլմայըպ Ալլահըն 'աթիյէսի տիր. 'Ամէլլէրտէն
 տէյիլ տիր. թա քի քիման իֆթիխար էթմէյէ :
 10 Զիրա պիզ անլէրտէ սիւլուք էյլէմէմիզ իւզրէ Ալ-
 լահըն մուգատտէմա թէհէլլէ էյլէտիյի ա'մալը հա-
 սանէ իլիւն ֆրիստոս Յիսուստա խապ օլընմուշ
 օլարազ, անըն 'ամէլի իզ :
 11 Իմտի խաթըրընըզա կէթիլին քի' սիզ պիր վազըթ
 թէնճէ թաիֆէլէր օլուպ' վէ թէնտէ էլ իլէ իճրա
 գըլընարադ, մաիթուռն 'ատոտ օլընան թարաֆըն-
 12 տան զայրի մաիթուռն 'ատոտ օլընուր իտինիզ. Օլ
 զէման ֆրիստոսըզ օլուպ' իւրայէլ միլլէթինէ էճ.
 նէպի, վէ վա'տըն 'ահալէրինտէն զարիպ պուլը-

- նարագ պիր իւմխտէ մալիք օլմայրպ՝ տիւնետաւ
- 13 Ալլահսըզ իտինիզ : Շիմտի իսէ , Գրիստոս Յիսուս-
տա՝ սիզ քի պիր վազըթ պա՛խտ իտինիզ , Գրիս-
- 14 տոսուն գանը իլէ գարիպ օլտընըզ : Զիրա պիզիմ
սէլամէթիմիզ օ տըր , չիւնքի օ իքիսինի պիր էյլէ-
- 15 յիպ՝ Բէնտի Թէնի իլէ օրթա տիվարը , եա՛նի ՛ա-
տավէթի երգմաղլէ , նիզամաթ իլէ էվամիրին շէ-
րի՛աթընը նէսի էյլէտի . Թա քի սէլամէթ հուսու-
լա կէթիրէրէք , իքիսինի քէնտինտէ պիր ինսանը
- 16 ճէտիտ խալզ էտէ . Վէ քէնտի խալը իլէ ՛ատավէ-
թի հէլաք էթմիշ օլարագ , անըն վասըթասըյլէ
- 17 իքիսինի պիր ճէսէտտէ Ալլահ իլէ պարըշտըրա , Վէ
կէլիպ՝ սիզ պա՛խտ օլանլարա վէ հէմտէ գարիպ օլան-
- 18 լարա սէլամէթի Թէպշիր էյլէտի : Զիրա իքիմի-
զին պիր Բուհտա փէտէրէ Թէգարըրիւպի անըն
- 19 վասըթասըյլէ տիր : Պինաէն ՛աէյհ պոունտան պէջ-
լէ՝ զարիպ վէ միւսաֆիր օլմայրպ , անճագ մու-
- 20 գատտէսլէրին միլլէթաաշլարը վէ Ալլահն էհլ ի
պէյթինտէն սինիզ . Սիզ րէսուլլէրին վէ փէյղամ-
- 21 պերէրին Թէմէլի իւզէրինէ պինա օլունտընըզ . պու-
նուն տա քէօշէ Թաշը պիզլաթ Յիսուս Գրիստոս
- 22 քէնտիտի տիր , Գի պիւթիւն պինա անտէ Թէրքիպ
օլունմաղլէ , Բապպտա մուգաոտտէս պիր հէյքէլ օլ-
- մագ իւզըէ պէյիւմէքտէ տիր : Վէ անտէ սիզ
տալի Բուհ իլէ Ալլահն մէպէնի օլմագ իւզըէ ,
պէրապէր պինա օլունըյօրընըզ :

- 2 Քրիստոս Յիսուսուն մահապաշտօն ունեցող, Ալլահին
պանծ սիրտին իշխան իհարկէ օրունմուշ օրան 'ինայէ-
3 թինն իտարեօննի, ետ'նի պանծ պաշտօն սրբոր իշխամ
իւն պիտրաիյննի պիլա շիւպհէ իշխմիշխանիդ, նի-
4 թէքիմ էվիլլա մուխթասարճա եազարմ. Անը օ-
գուլուպ՝ Քրիստոսուն սրբոր խուսուսընտա պենիմ
5 վուգուլիլլա մանկապապիլիլլանիդ, Պու -ըր տախի
ետ'նի թաիֆէլէրին պէշարէթ վասթթարըյլէ Քրիս-
տոստա միտա շէրիքի վէ հէմճէսէտ վէ վա'տընա հիւ-
6 սէտար օրմալարը, Շիմաի անըն մուգուստէս րէսուլ-
լէրինն վէ փէլլամպէրլէրինն Բուհ իւն քէշֆ օրունտը-
զը միսթիլլա ա'սարը սաիրէտէ պենի տաէմէ պիլտիրիլ-
7 մէտի: Պէն տախի Ալլահին գուտրէթինն ֆի'լիլ
իւզրէ, պանա վէրիլէն մէվհիպէ ի 'ինայէթ ի միւճի-
8 պինճէ օլ պէշարէլին խատիմի օլտում. Պէն ճիւմէ
մուգուստէսլէրին էն էտնասը պուլլընտըղըմ հալտէ,
պու 'ինայէթ' ետ'նի թաիֆէլէր արասընտա Քրիս-
տոսուն 'ազըլ էրմէյէն զընասընը լիւպշիւր էտիպ,
9 Հէր շէյի [Յիսուս Քրիստոսուն վասթթարըյլէ] խալգ
էտէն Ալլահին նէգուինտէ, էգէլտէն մէթթում օլան
սրբորն նիզամը նէ օլտըղը հագգընտա՝ ճիւմէյի
10 թէնվիւր էթմէլիք պանա իհսան օլունտու: Շէյլլ
քի Ալլահին հիւմէթ ի միւթէնէվիլլէսի շիմաի քի-
լիսէնն վասթթարըյլէ սէմալիյաթտա օլան րիւ-
11 սէթլէր վէ հիւքիւմէթլէրէ Բապպըմը Քրիստոս Յի-
սուստա էթտիլի թապտիր ի էղէլի միւճիպինճէ պիլ-
12 տիրիլէ. Պիլիմ տախի անըն վասթթարըյլէ քէն-
տիրինն իման էտէրէք ի'թիմատ իւզրէ ճէսարէթ
վէ թէգարըլիւպիւմիւզ վար սըր:
13 Պու էճիլտէն րիճա էտէրիմ քի սիզէ միւճիպ ի

- 'իզգէթ' օլարագ Կէնիմ' եօլընըզա չէքտիյիմ մու-
 զայա'գալար սէպէպինտէն Ֆիւթուր կէթիրմէյէսի-
 14 նիզ : Պու սէպէպտէն Կէնիմ, Բապպըմը Յիսուս
 Քրիստոսուն Փէտէրինին՝ Ես'նի սէմովաթտա վէ
 բու ի ղէ'րինտէ պուլընան հէր պիր գապիլէնին ա-
 15 նըն իսմիյլէ մէսէմմա՝ օլարըլ ֓էԿէրինին հուզուրըն-
 16 տա , տիզ իւզէրինտէ նիյազ էտէրիմ քի՝ քէնտի
 ճէլալինին ղընասընա կէօրէ քէնտի Բուհու վասը-
 թասըյլէ տէրուի առէմտէ գուվլէթ իլէ միւէյ-
 17 յէտ օլմագըլըլ , Վէ իման վասըթասըյլէ Քրիստո-
 սուն գալլէրինիլտէ սաքին օլմագըլըլը իհասն
 18 էտէ . Հէմ տախի սիզ մուհապպէթտէ քէօքլէնմիշ
 վէ թէմէլլէնմիշ օլարագ , Ալլահըն պիլճիւմլէ քէ-
 մալլէթիլլէ մէմու օլմանըլ իչիւն ճիւմլէ մու-
 գատտէսլէր իլէ պէրապէր 'արզ վէ թուլ վէ 'ումգ
 19 վէ իրթիֆա՝ նէ օլարըլըն Ֆէհմ էթմէյէ , Ես'նի
 Քրիստոսուն 'աղըն մաֆէվգինտէ օլան մուհապ-
 20 պէթինի անկլամաղա միւգթէտիր օլասընըլ : Վէ
 պիզտէ 'տմիլ օլան գուարէթէ կէօրէ հէր խուսուս-
 տա տիլէտիյիմիլ եա տիւշիւնտիւյիւմիւզտէն ղա-
 21 յէթ ղիյատէ իճրա էթմէյէ գատիր օլանա , Քրիս-
 տոս Յիսուսուն վասըթասըյլէ քիլիսէտէ ճիւմլէ
 տէհըլէրտէ էպէտ իւլ ապատ համո օլսուն : Ամին :

- 1 Ինտի պէն Բապպ իչիւն մուհապուս օլան սիզէ բիճա
 էտէրիմ քի տա'վէթ օլունտըլընըլ տա'վէթէ լա-
 2 յըգ օլարըլ վէճհ իւզրէ քէմալ ի թէվազը՝ վէ
 հիւմ վէ սապը իլէ օիւլուք էյլէյիպ՝ պիրի պէրինի-

- 3 զէ մուհապպէթ իլէ Թէհամմիւլ էտէսինիլ. Վէ
 տէլամէթին պէնտիյլէ Բուհըն մուհիպ օլտըղը իթ.
 4 Թիհաստը հըֆզ էթմէյէ ճէհտ էտէսինիլ. Տա'վէ
 Թինիզին պիր իւմիտինէ տախի տա'վէթ օլունտը.
 5 Ղընըզ միսիլլէ, ճէտէտ պիր, վէ բուհ պիր, Բապզ
 6 պիր, իման պիր, վաֆթիզ պիր, Ճիւմէնին իւզէ-
 րինտէ վէ ճիւմէսի իլէ վէ ճիւմէնիլտէ օլտրագ,
 7 ճիւմէնին Ալլահը վէ Փէտէրի պիր տիր : Ամմա
 հէր պիրիմիզէ ֆրիստոսուն 'աթիյէսինին էօյլիւ-
 8 սիւնէ կէօրէ 'ինպէթ իհասուն օլունտու : Պունա
 պինաէն' Եիւքսէյէ 'ուրուճ էտիպ' էսարէթի էսիր
 էթտի, վէ տտէմէրէ 'աթիյէլէր վէրտի' տէյիւ-
 9 պուլուրուր : Իմաի պու 'ուրուճ նէ' տէմէք տիր,
 մէյէր քի էվիլլա նէրին աշաղըքի մահալլէրինէ
 10 նիւզուլ էթմիլ օլա : Օլ նիւզուլ էտէն, վէ հէր
 շէյի մէմլու գըլմագ իւզրէ, ճէմի' սէմալլաթտան
 11 էօգարը 'ուրուճ էտէն հէման պիր տիր : Քէնտիսի
 մուգատտէսլէրին իքմալի մագսէտիյլէ խըտմէթին
 իֆասը վէ ֆրիստոսուն ճէսէտի 'իմարէթի իշին, վէ
 12 Պա'ղըսընը բէսուլ, պա'ղըսընը փէյլամպէր, պա'ղը-
 սընը միւպէշլիր, պա'ղըսընը տախի չօպսն վէ մու-
 13 'ալլիմ օլմագ իւզրէ թա'էրին էյլէտի, Թա քի ճիւմ-
 լէմիզ իմանըն վէ Իպնուլլահը պիլմէքլէք իթթի-
 հատընա քէամիլ տտէմ օլմագ իւզրէ Մէսիհին քէ-
 14 մալինին դամէթի էօյլիւսիւնէ վտըլ օլտըմ : Շէյ-
 լէ քի պունտան պէյլէ տտէմէրին հիլէլէրի վէ մէքը
 իլէ իղալ էտիճի տէսիսէլէրի իլէ Թա'լիփն հէր
 պիր ըիւզկէարընտան չալդանան վէ էօթէ պերի սիւ-
 15 ըիւքլէնէն չօճուգլար օլմայըպ, Անճագ մուհապպէթ
 իլէ հագիգաթա թապի' օլտրագ, հէր վէճլէ ան.

- 16 տէ նիւմա պուլալմ, Եւ'նէ պաշ օլան Բրիստոս-
տա քի անտէն պիւթիւն վիւճուտ հէր Էարուրմ
Էտէն իրթիպաթ վասըթասըյէ Թէրքիպ վէ Թէշ-
քիլ օլունարագ, հէր դըսմընըն միգտարը 'ամէլինէ
կէօրէ, ճէսէտ մուհապպէթլէ քէսպի 'իմարէթի ի-
չիւն նիւմա պուլուր :
- 17 Իմտի պոււնու տէյիպ Բապպտու շէհաաէթլէ Նու-
սիհ-ի Էտէրիմ քի' սիզ, արթըզ սաիր Թաիֆէլէր
քէնտի Ֆէրրէրինին պութլանընտա սիւլուք էթ-
- 18 տիքլէրի կիպի, սիւլուք էթմէյէսինիզ . Չիւնքի գալպ-
լէրինին զըլգէթիյէ տէրունլէրինտէ պուլընտն ճէ-
հալէթ սէպէպինտէն, զուլմէթ անլէրին զիհնլէրի-
նի գափլամըշ օլարագ, Ալլահըն հայաթընտան զա-
- 19 րիպ պուլունմուշ օլտուլար . Վէ հէր հիսսի զաիպ
Էտէրէք, Թամա' իլէ հէր կէօնէ նափաքլէյի իշլէ-
մէք իւզրէ, քէնտիլէրինի Փըսգ ու Ֆիւճուրէ Թէս-
- 20 լիմ էթաիլէր : Սիզ իսէ Բրիստոսու պէջլէ էջրէն-
- 21 մէսինիզ . Մասամ քի հագիգաթ Յիսուստա պու-
լընտըը վէճհլէ' իշիտիպ անըն Թարաֆընտան Թա-
- 22 լիմ օլունտընըզ . Էվվէլքի հարէքէթինիզ կէօրէ
իզլալ Էտէն շէհվէթլէրինճէ Ֆէսստ պուլան Էսքի
- 23 տտէմի Թէրք Էաիպ 'Ագլընըըն բուհու իլէ Թէ-
- 24 ճէտաիւա Էտէրէք, Սալահտա վէ հագիգաթա 'աիտ
գուտսիյէթտէ, Ալլահըն Էրուէթինէ կէօրէ խալզ օ-
- 25 լունան Էէնի տտէմի կիյինէսինիզ : Պու ճէիլտէն
Էալանը Թէրք Էաիպ' սիզ հէր պիրինիզ դօնշըսը
իլէ հագգը սէջլէյինիզ . չիւնքի պիրի պիրիմիզին
- 26 ա'ղասը իզ, Ղազապ էթաիյինիգտէ, կիւնահ իշլէ-
մէյինիզ . զազապընըզըն իւզէրինէ կիւնէշ պաթմա-
- 27 սըն . Շէյթանա տաիի մահալ վէրմէյին, (28) Սըր-

- գաթ էտէն արթըգ սըրգաթ էթմէսին . պիլ'արթ
միւհիթաճ օլանը հիսսէտար էթմէյէ միւղթէտիր
օլմադ իւզըէ , էլլէրի իլէ էյի իշ իշլէյէրէք էմէք
29 չէքսին : Աղղընըգտան պիր ֆէնա սէօղ ալլա չըգմա-
սըն , ֆազաթ իշիտէնլէրէ նի'մէթ վէրմէք իւզ-
րէ , մուգթաղի օլան 'իմարէթ իչիւն խայրըսը նէ
30 իսէ , աշը -էօյլէյիշիւ : Վէ Ալլահն Րուհ իւլ Գուտ-
սընը մահզուէն էթմէյինիւ . քի անըն իլէ սիզ ֆի-
31 տիյէ կիւնիւ իչիւն միւհըլէնտինիւ : Հէր աճը-
լըգ վէ իւշմ վէ դազապ վէ պաղըրըշ վէ քիւֆը հէր
քէօթիւլիւք իլէ պէրապէր սիլտէն տէֆ' օլունսուն :
32 Լաքին պիրի պիրինիլէ հալմ վէ չէֆիդ օլուպ , Ալ-
լահ տախի ֆըրիստոս վասըթասըրյլէ սիլի 'աֆիլ էյ-
լէտիյի կիպի , եէքտիկէրինիլի 'աֆիլ էտինիւ :

ՊԱՊ 5

- 1 Իմտի սէվիւլիւ էվլատ կիպի , Ալլահա միւղթէտիր
2 օլունըղ . Վէ մուհապպէթլէ սիւլուք էյլէյինիւ ,
նիթէքիմ ֆըրիստոս տախի պիլի սէվիլ' քէնտինի
պիլիմ իչիւն խօշ րաիհա օլմադ իւզըէ , Ալլահա
3 թազտիմէ վէ դէպիհէ թէսլիմ էյլէտի : Լաքին մու-
գատտէպլէրէ վաճիպ օլտըղը իւզըէ , զինա վէ հէր
կէօնա նափաքլիք եախօտ թամա'քետրըղըն իսմի
4 պիլէ տրանըղտա անկըլմասըն , Վէ պու նասէզա
չէյլէր' եա'նի 'արսըղըգ վէ սէֆահէթ քէլամը եա-
խօտ հէզլ պուլունմայըպ' անճադ պիթթէրճիհ չիւքը
5 'արը օլունսուն : Մա'լիւմիւնիւլ տիր քի հիշ պիր
զինաքետր ետխօտ նափաք ետխօտ թամա'քետրըն
(քի պու փութփէրէսթ տիր ,) ֆըրիստոսուն վէ Ալ-

- 6 լահն մէլէքիւթիւնտէ միրասը եօգ տըր : Սիզի
 7 պիր քիմնէ պիհուտէ սէօզլէր իլէ ալտաթմասըն .
 8 զիրա պու շէյլէր սէպէպինտէն էհլ ի 'իսեսան իւզէ-
 9 ռինէ Ալլահն զազապը կէլիր : Իմտի անլէրին շէ-
 10 ռիքլէրի օլմայըն : Զիրա պիր զէման զուլմէթ իտի-
 11 նիլ , շիմտի իսէ Բապպտա նուր օլարագ , էհլ ի
 12 նուր կիպի սիւլուք էյլէյինիլ . Զիրա Բուհն մէյ-
 13 վէսի հէր էյլէք վէ սալահ վէ հադիգաթտան 'իպա-
 14 ռէթ տիր : Բապպա մադպուլ օլան նէ իտիյինի
 15 թէհրիւպէ էտինիլ , Զուլմէթին սէմէրէսիլ 'ամէլ-
 16 լէրինէ յիւշթէրիք օլմայըպ' պիթթէրճիհ թա'զիր
 17 էտինիլ , Զիրա անլէրտէն կիզլի իշլէնիլէն շէյլէրի
 18 սէյլէմէք պիլէ 'այըպ տըր : Ամնա թա'զիր օլունան
 19 հէր շէյ նուր վաաթթաալլէ զահլը օլուր . զիրա
 20 իզհար օլունան հէր շէյ նուր տըր : Պունա պինտէն'
 էյ ույգուտա օլան , ույան , վէ էմիլաթտան գըյամ'
 էյլէ , վէ ֆրիստոս սանա զիյա վէրէճէք տիր' տէ-
 յիւ պույուրուր :
- 15 Իմտի 'ադըլըղլար կիպի տէյիլ , անճագ 'ադըլ-
 16 լըլար կիպի տիգգաթ իւզրէ հարէքէթ էթմէյէ պու-
 17 գընըլ . վէ վադթը սաթուն ալընըլ . զիրա պու-
 18 կիւնլէր ֆէնա տըր : Պու էճիլտէն ֆէհմիլ օլմայըպ'
 19 անճագ Բապպըն իրտտէթի նէ' օլարըղընր ֆէհմ է-
 20 տինիլ : վէ պաիս ի ֆիւճուր օլան շէրապ իլէ սէր-
 իօշ օլմայըն , անճագ Բուհ իլէ մէմլու օլարագ ,
 21 Պիրի պիրինիլ իլէ մէզամիր վէ իլահի վէ Բուհանի
 22 թէսպիհէր իլէ թէքէլլիւմ վէ գալլէրինիլտէ Բապ-
 23 պա թէրէնիւմ վէ թէզմիր էտէրէք , Տաիմս հէր
 24 շէյ իշիւն ֆէտէր Ալլահա Բապպըմըլ Բիսուս ֆրիս-
 25 տոսուն իսմի իլէ շիւքըր էտինիլ :

- 21 Պիրի պիրինիզէ Ալլահ գորգուսըյէ միւթի՝ օլու-
- 22 նըղ : Էյ զէվճէլէր , քէնտի զէվճէլրինիզէ Բապպա
- 23 Կ-նէ՝ օլու-ր կիպի միւթի՝ օլունըղ . Զիրա զէվճ
զէվճէնին պաշը տըր , նիթէքիմ ֆրիստոս քիլիսէ-
- 24 նին պաշը վէ վիւճուտին խէլասքետըր տըր : Իմտի
քիլիսէ ֆրիստոսս միւթի՝ օլտըղը միսիլիւ , զէվճէ-
լէր տախի հէր շէյտէ քէնտի զէվճէլրինէ միւթի՝
- 25 օլունըղ : Էյ զէվճէլէր , քէնտի զէվճէլրինիզլ
սէվինիզ , նիթէքիմ ֆրիստոս տախի քիլիսէյի սէվ-
- 26 տի , Վէ անըն էօլընա քէնտինի թէսլիմ էյլէտի , թա
քի սու իլէ էըյգամադտա քէլամ իլէ անը թաթ-
- 27 հիր էյլէյիպ թադտիսէտէ . Վէ լէքէ եա պիւրիւ
շիւք վէ պու միսիլիւ շէյտէն 'արի օլարադ , մու-
գատտէս վէ լէքէսիզ օլմագ իւզլէ , քիլիսէյի քէն-
- 28 տինէ 'իզլէթի իհզար էտէ , Քէզալիք զէվճէլր զէվ
ճէլէրինի քէնտի վիւճուտլէրի կիպի սէվճէյէ պորճ-
լու տըրլըր . քէնտի զէվճէսինի սէվէն քէնտի քէն-
- 29 տինի սէվճիշ օլուր : Զիրա պիր քիմնէ հիւ պիր վա-
զըթ քէնտի վիւճուտինէ պուզղ էթմէտի , անճագ
Բապպ քիլիսէյի Է-ըրըղ միսիլիւ անը պէսլէր վէ
- 30 դայըրըր : Զիրա պիզ անըն թէնինտէն վէ քէմիք-
- 31 լէրինտէն օլարադ , վիւճուտինին ա'ղասը իզ : Պու
սէպէպտէն տտէմ փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք
էտիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըզ օլարադ էքիսի եէք վիւ-
- 32 ճուտ օլաճագ տըր : Պու ոըրըր պէյիւք տիր . լա-
քին պէն ֆրիստոս վէ քիլիսէ հադգընտա սէյլէ-
- 33 յօրըմ : Իմտի սիզտէն հէր պիրի քէնտի զէվճէսինի
հէման քէնտի նէֆսի կիպի սէվին . զէվճէ իսէ
քէնտի զէվճինէ հիւրմէթ էթսին :

ՊԱՊ 6

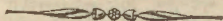
- 1 Եյ եվլատ, քէնտի վալտէյնինիզէ Բապպատ միւ-
 2 թի՝ օլունըզ. զերա պու՝ հադդ տըր : Փէտէրինէ վէ
 վալտէնէ հիւրմէթ էյլէ. վա՛տ իլէ պիրինճի էմր
 3 պու տըր. Թա քի սանա խայր օլուպ՝ եէր իւզէ-
 4 ըինտէ 'էօմրիւն ուզուն օլա : Սիզ տախի, էյ փէ-
 տէրլէր, եվլատընըզ իղլապ էթմէյիպ՝ անճադ Բապ-
 պըն թէրպիյէ վէ նաաիհաթընտա անլէրի փէրվէր-
 5 տէ էտինիզ : Սիզ տէ, էյ գուլլար, թէն ճիհէթիյ-
 լէ էֆէնտինիզ պուլլենանլարա, Քրիստոսա Ք-ի՛
 օլա՛ կիպի, գօրդու վէ տիթրէմէ իլէ դալլինիզին
 6 սատէլիյի իլէ մութի՝ օլունըզ. կէօզէ կէօրիւնմէք
 իչիւն օլան խրտմէթ իլէ, ինսանը խօշնուտ էտէր
 կիպի տէյիլ, անճադ Քրիստոսուն գուլլարը կիպի
 Ալլահըն իրատէթինի ճանտան իճրա էյլէյէրէք,
 7 Ատէմլէրէ տէյիլ՝ անճադ Բապպա կիպի, նիյէթ ի
 8 սալիհէ իլէ գուլլըզ էտինիզ : Զիրա պիլիբսինիզ
 քի՝ հէր քէս հէր նէ խայր իշլէր իտէ, կէրէք գուլ
 օլսուն կէրէք ազատ օլսուն, հէման պունու Բապպըն
 9 թարաֆընտան ալաճադ տըր : Վէ սիզ, էյ էֆէնտի-
 լէր, սիզին տախի Էֆէնտինիզ սէմատա պուլլունուպ,
 անըն ինտինտէ խաթըր սոյմադ օլմատըղընը պիլէ-
 րէք, թէհտիտի թէրքլէ՝ անլէրէ հէման պու մին-
 վալ իւզրէ մու՛ամէլէ էյլէյինիզ :
 10 Էլ հասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ՝, Բապպ իլէ վէ
 անըն գուտրէթինին գուվվէթիյլէ գուվվէթլենինիզ :
 11 Շէյթանըն տէսիտէլէրինէ գարշը տուրմազա միւզ-
 թէտիր օլմանըզ իչիւն Ալլահըն պիլճիւմլէ սիւահ-

- 12 Լարընը գուշանընդ, Զիրա պիգիմ՝ ճէնկիմիզ գան
վէ թէն իլէ օլմայըպ՝ անճագ Դիասէթիէր վէ հիւ-
քիւմէթլէր վէ պու 'ալէմին զուլմէթինին հիւքմ
տարլարը, վէ սէմալէյաթտա օլան շէրիր բուհլար
- 13 իլէ տիր, Պու սէպէպտէն շէրր կիւնիւնտէ մուգու-
վէմէթ էթմէյէ, վէ հէր շէյի թէքմիլ էթտիքտէն
սօնկրա, սապիթ գատէմ օլմաղա միւգլէթէտիր օլ-
մանըզ իչիւն Ալլահըն ճիւմլէ սիլահլարընը իւզէ-
- 14 բինիզէ ալընըզ, իմտի պէլինիզի հագիգաթ իլէ
գուշաուրպ վէ սալահ գըրհընը կիլինիպ՝ սապիթ գա-
- 15 տէմ օլունըզ. վէ այագլարընըզ սէլամէթ պէշա-
- 16 բէթինին թէտարիքինի կիլինինիզ. վէ քեսֆֆէսի-
նին իւզէրինէ անընլէ շէրիրին ճիւմլէ գըզըն օլլարը-
նը սէյիւնտիւրմէյէ գատիր օլաճաղընըզ իման գալ-
- 17 գանընը ալընըզ, վէ խէլասըն մըզֆէրինի, վէ Բու-
հըն սէյֆինի, էա'նի Ալլահըն քէլամընը ալարագ,
- 18 շէր գէման հէր տու'ա վէ նիյազ իլէ Բուհտա
տու'ա էտինիզ, վէ հէման պունա ճիւմլէ մուգատ-
տէսլէր իչիւն քէմալ ի միւտալմէմէթլէ նիյագա ու-
- 19 յանըգ տուրընըզ, վէ պէնիմ իչիւն Նիյազ էթնիլ
քի, էօլընտա զինճիրպէնտ օլարագ, էլլիլիք էթտի-
յիմ պէշարէթին սըրրընը ճէսարէթլէ պիլտիրմէք
իչիւն ազզըմըն ալըլմասընա պանա քէլամ վէրիլէ,
- 20 Թա քի սէջյէմէքիլիմ վաճիպ օլտըզը իւզըէ, ան-
տէ ճէսարէթլէնէյիմ,
- 21 Լարին պէնիմ ահլալ ու քէյֆիյէթիմ սիզէ
տախի մա'լիւմ օլմագ իւզըէ, ճիւմլէսինի սիզէ սէվ
կիւլիւ պիրատէր վէ Բուպպտա սատըգ խըտմէթճի
- 22 Թիլիիգօս իֆատէ էտէճէք տիր. վէ մէրգումը հէ-
ման պունուն իչիւն թարաֆընըզա կէօնտէրաիմ

քի հագգըմըդ տա խապերինիդ օլտուն , վէ գալլի-
նիդի թէպէիյէ էյլէսին :

23 Փէտեր Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Գրիստոսուն թա
րաֆընտան պիրատերլէրէ սէլամէթ , վէ իման իլէ

24 մուհապպէթ օլտուն : Բապպըմը Յիսուս Գրիստո-
սու խալիսանէ սէվէնլէրին ճիւմլէսինէ 'ինայէթ օլ-
տուն : Ամին :

ՓԱՎԼՈՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ՖԻԼԻՓՓԻԼԻԼԷՐԷ

ԲԵՍՈՒԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Յիսուս Գրիստոսուն գալլարը Փավլոս վէ թիմօ.
Թէօս Ֆիլիփիիտէ Գրիստոս Յիսուստա օլտն ճիւմ
լէ մուգատտէսլէր վէ էփիսգօփօսլար իլէ շէմմասլա-

2 րա , Սիգէ Փէտերիմիդ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս
Գրիստոսուն թարաֆընտան 'ինայէթ վէ սէլամէթ
օլտուն :

3 Սիզին իլք կիւնտէն շիմաիյէտէկին պէշարէթէ օ-

4 լան միւշարէքէթինիզտէն սօլայը՝ Տաիմա ճիւմլէ-

- նիզ իչիւն հէր պիր նիյազըմտա սիւրուր իլէ նիյաղ
 5 էտէրէք, Սիդի հէր զիքր էթտիյիմտէ, Ալլահըմա
 6 շիւքր էտէրիմ: Վէ հէման շունա, եա'նի սիզտէ
 պիր էյի իշէ պտշամըշ օլան՝ Յիսուս Քրիստոսուն
 կիւնիւնէտէք անը թէքմիլ էտէճէյինէ էմին իմ.
 7 Նիթէքիմ՝ ճիւմէնիզ հազգընտա պու էֆքէարտէ
 պուլընմազ պանա լայըգ տըր. չիւնքի կէրէք պէնտ-
 լէրիմտէ վէ կէրէք պէշարէթի վիզայէ վէ իսպաթ
 էթտիյիմտէ, պէնիմ իլէ պէրապէր 'իւնայէթէ միւշ-
 թէրիք օլտըզընըզ էճիւտէն, սիզի գապիւիմտէ հըֆը
 8 էտէրիմ. Զիրա սիզին ճիւմէնիզէ Յիսուս Քրիստո-
 սուն տէրունի մուհապպէթիյէ նասըլ միւշթազ
 9 օլտըզըմա Ալլահ շահիտիմ տիր: Վէ պու տու'այը
 էտէրիմ քի՝ սիզ Ալլահըն համտ ու սէնասը իչիւն,
 Յիսուս Քրիստոսուն վասըլթաըյլէ օլան սաղահ
 10 մէյվէլէրինտէն մէմլու օլտրազ, Քրիստոսուն կիւ-
 նիւնէտէք, խալիս վէ գուսուրսըզ պուլընմանըզ
 11 իչիւն, Մուխթէլիֆ շէյլէրի թէմիիզ էթմէք իւզրէ՝
 մուհապպէթինիզ 'իւմտէ վէ հէր ֆէհմտէ կիթտիք-
 ճէ իլտիյատ պուլա:
 12 Լաքին, էյ պիրատէրլէր, իսթէրիմ քի պէնիմ ահ.
 վայիմ պէշարէթին թէրազգի էթմէսինէ տահա զի-
 13 յատէ սէպէպ օլտըզընը պիլէսինիզ. Շէզյլէ քի Քրիս-
 տոս իչիւն օլան պէնտլէրիմ պիւթիւն սէրսյտա վէ
 14 սաիր մահալլէրին ճիւմէնսինտէ զահիր օլտու. Վէ
 Բապպտա օլան պիրատէրլէրտէն նիշէլէրի պէնտլէ-
 րիմտէն եիւրէքլէնիպ՝ տահա զիյատէ ճէսարէթլէ-
 նէրէք, քէլամը պիլա խալիֆ սէզյլէմէքտէ պուլը-
 15 նըյօլլար: Վազը'ա պա'ղը քիմնէլէր հէման հա-
 սէտ վէ նիզա՝ վէ պա'ղըսը իսէ հիւսն ի բիզա իլէ

- 16 Գրիստոսու վա՛ղ էտէրլէր : Անլէր Գրիստոսու խա-
լիսանէ տէյիլ, անճագ պէնտլէրիմէ օրդլէթ 'իլա-
17 վէ էտէճէքլէր զաննրյլէ միւնազա'ատան, Պուն-
լար իսէ պէշարէթին վիգայէսի իչիւն թա'եին օ-
լունտըղմը պիլէրէք, մուհապպէթտէն վա՛ղ էտէր.
18 լէր : Հէր նէ իսէ՝ վէ նէ վէճ՜ իլէ օլուրսա՝ օլտուն,
կէրէք սուրէթէն, կէրէք հագիգաթէն, Գրիստոս
թէպշիր օլունույօր, վէ պունա սէվինիրիմ, հէմ
19 տախի սէվինէճէյիմ : Զիրա տու'անըղ, վէ Յիսուս
Գրիստոսուն Բուհընն մու'ավէնէթիյլէ պունուն
20 պանա խէլաս սէպէպի օլաճաղընը պիլիրիմ. Նիճէ
քի հիչ պիր շէյտէ խէճիլ օլմայաճաղըմա Փա.
գաթ հէր վաղըթ օլտըղը կիպի, շիմտի տախի 'էօմր
վասըթասըյլէ օլտուն, էօլիւմ վասըթասըյլէ օլ-
տուն, ճէսէտիմտէ քէմալ ի ճէսարէթլէ Գրիստո-
սա թա'ղիմ էտիլէճէյինէ իշթիյագլէ միւնթագիր
21 վէ իւմիտվար ւմ : Զիրա պանա եաշամագ Գրիս-
22 տոս վէ էօլմէք քեար տըր : Վէ թէնտէ եաշամագ
Ֆիլ վագը՝ պանա իշին սէմէրէսի իսէ տէ, եինէ
23 հանկըրնը իթթիյար էտէճէյիմի պիլմէմ. Զիրա իքի
թարաֆտան սըգըլըրըմ, ինթիգալ էտիպ Գրիստոս
իլէ պերապէր պուլունմագ արզուսընտա իմ, քի
24 պու զայէթ զիյատէ էվլա տըր : Վէ լաքին սիզին
25 իչիւն թէնտէ գալմագ էլըէմ տիր : Վէ պունա
գանմըշ օլարագ, պիլիրիմ քի՝ սիզին իմանտա թէ-
րագգինիղ վէ սիւրուրընըղ իչիւն, ճիւմլէնիղ իլէ
26 պիրլէքտէ տուրուպ գալաճաղըմ. Թա քի թէքրար
եանընըզա կէլմէքլիյիմ՝ սէպէպիյլէ Գրիստոս Յի-
սուստա պէնիմ իչիւն իֆթիխարընըղ իզտիյատ
պուլա :

- 27 Անճադ Գրիստոսուն պեշարեթինէ լայրդ օլտորը վէճհ իւղըէ հարեքեթ էտինիլ, թա քի կէլիւ սիւղէ կէօրսեմ տէ, զաիպտէ օլսամ տա, պիր բուհ տա սապիթ գալըպ՝ պեշարեթէ օլան իման իչիւն կէօնիւլ պիրլիյի իլէ միւճահատէ էտերէք, միւխաւէֆէթ էտէնլէրտէն պիր խուսուստա խալֆէթ մէ:
- 28 տիյինիդի հազգընըզտա իշիտէյիմ, Պու իսէ ան. լէրէ հէլաք վէ սիղէ խէլաս 'ալամէթի տիր. պու
- 29 տախի Ալլահաան տըր: Չիւնքի եալընը Գրիստոս. սա իման կէթիրմէք տէյիլ, անճադ անըն իչիւն
- 30 էլէմ՝ չէքմէք տախի սիղէ իհսան օլունտու. Մա. տեմ՝ քի սիղ պէնտէ կէօրմիւշ իտիյինիլ, վէ շիմ. տի հազգըմտա իշիթտիյինիլ հէման օլ ճիհատտէ պուլունըյօրսընըլ:

ՊԱՊ 2

- 1 Իմտի էյէր Գրիստոստա պիր թէսէլլէ, պիր մուհապպէթ մէսէրրէթի, պիր Բուհ միւշարեքեթի,
- 2 վէ չէֆգաթ ու մերհամէթ վար իսէ, չէմէֆքետր վէ եէքտիլ վէ հէման մուհապպէթինիլ պիր օլուպ՝
- 3 պիր շէյ թէֆէքքիւր էթմէքէ. Հիչ պիր շէյ միւնաղա'ա եա պաթըլ իֆթիխար իւղըէ օլմայըպ՝ ան. ճադ թէվաղը՝ իլէ պիրի պիրինիդի քէնտի նէֆսի նիղտէն էֆղալ թութարագ, սիւրուրըմը իթմամ
- 4 էտէսինիլ: Հէր պիրինիլ ումուրը զաթիյէսինէ տէյիլ, անճադ ախէրլէրին ումուրընա տախի պազսըն:
- 5 Գրիստոս Յիսուստա պուլընան էֆքետր հէման սիղ
- 6 տէ տախի պուլունսըն. Օլ քի Ալլահ սուրէթին. տէ պուլընաըղը հալտէ, Ալլահա միւստվի օլ

- 7 մայր շիբեար սայմատը. Լաքին քէնտինի խալի էտիպ՝
 գուլ սուրէթինի սպարագ, ինսան միւշապէհէթին.
 8 տէ օլտու. վէ շէքիլտէ ինսան կիպի պուլունուպ՝
 էօրիւմէ, հաթթա խաչ էօրիւմինէ միւթի՝ օլմադա
 9 թէնէզզիւլ էյլէտի: Պու էճիլտէն տախի Ալլահ
 անը ղայէթլէ թէրֆի՝ էտիպ՝ անա հէր իսմտէն ալա
 10 պիր իսմ՝ ի՛թա էյլէտի. թա քի սէմատա վէ բու ի
 ղէմինտէ վէ եէր ալթընտա պուլընանլարըն քեսֆ.
 11 Ֆէսի ցիսուսուն իսմինէ տիզ չէօքիւպ՝ փէտէր Աւ
 Լահըն մէճտի իչիւն ցիսուս ֆրիստուս Բապպ իտիյի-
 12 նի հէր լիսան իգրար էտէ: Պունա նաղարէն, էյ
 սէվիլիւլէրիմ, հէր վազըթ իթա՛աթ էթաիյինիզ
 միսիլլիւ, էալընըզ հազըր պուլընտըղմտա տէյիլ,
 անճագ տահա ղէյատէ շիմտի ղաիպտէ օլտըղմտա,
 քէնտի խէլասընըզ Գօրգու վէ տիթըմէ իլէ իթ-
 13 մամ էյլէյինիզ: Զիրա սիզտէ կերէք իսթէմէքիյի,
 կերէք իշլէմէքիյի բիզասընա կէօրէ իշլէյէն՝ Ալլահ
 14 տըր: Հէր շէյի գիլ ու գալ վէ միւճատէլէ օլմադ-
 15 օրըն իճրա էյլէյինիզ. թա քի հայաթ քէլամընը
 գալի թութարագ, արալարընտա տիւնէատա նուր-
 Լար կիպի ղէյատար օլտըղընըզ ՝աքի վէ ֆասիտ
 նէսլին օրթասընտա ՝այըպսըզ վէ սաֆուերուն օլա-
 16 բագ, Ալլահըն գուսուրսըզ էվլատը օլտսընըզ. Շէյ-
 Լէ քի պէնիմ տախի պօշնա սայ՝ էթմէտիյիմէ
 վէ պիհուտէ եէրէ էմէք չէքմէտիյիմէ ֆրիոտոսուն
 17 կիւնիւնտէ իֆթիսարըմ օլա: Լաքին իմանընըզն
 գուրպանը վէ խըտմէթի իւզէրինէ քէնտիմ թագ-
 տիմ օլունուր իսէմ տէ, սէվինիպ՝ ճիւմլէնիզ իլէ
 18 պերապէր մէսրուր օլուրըմ, ֆէզալիք սիզ տախի
 սէվինիպ պէնիմ իլէ պերապէր մէսրուր օլունըզ:

- 19 Իմո՛ւ ահալինիղէ պիլիպ՝ պէնիմ տախի ֆերահան-
 մազըղըմ՝ իչիւն թարաֆընըզա թիմօթօսը 'ան
 20 գարիպ կէօնտէրէճէյիմի Բապպ Յիսուստա իւմիտ
 21 գալլէտ օլաճագ պալթա եէքտիլ պիր քիմնէմ եօզ
 22 տըր . Ձիւնքի ճիւմլէսի Յիսուս ֆրիստոսուն ումու-
 23 ընը տէյիլ, անճագ քէնտի ումուրլարընը արայօր-
 24 լար : Լաքին անըն թէճրիւպէսինի , եա'նի օղուլ
 25 փէտերէ եթտիյի կիպի , պէշարէթ իչիւն պէնիմ
 26 իլէ պերապէր իըամէթ եթտիյինի պիլիբսինիզ , իմ
 27 տի հալիմին նէ օլաճաղընը թահգիդ եթտիյիմ կի-
 28 պի՝ պիլա թէէիսիւր անը կէօնտէրմէյի իւմիտ էտէ-
 29 ըմ . Յագաթ քէնտիմ տախի 'ան գարիպ կէլէճէ-
 30 յիմէ Բապպա ի'թիմատըմ վար տըր : Ամմա պի-
 31 րատէրիմ վէ եմէքտաղըմ վէ սիլահտաղըմ հէմ
 32 տախի սիղին միւրսէլինիզ վէ իհթիյաճըմա իըամէթ
 33 եթմիշ օլան Էփաֆրօտիթօսը սիղէ կէօնտէրմէյի
 34 լաղըմ 'ատտ եթտիմ , Ձիրա օ սիղին *ճիւմլէնիղէ
 35 հարէթ չէքմէքտէ օլուպ՝ անըն խապթա օլտըղընը
 36 իշիթտիյինիզ իչիւն զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլ-
 37 տու : Վադը'ա էօլիւմ տէրէճէսինէ խապթա օլտու .
 38 լաքին Ալլահ անա , վէ եալընըղ անա տէյիլ , ան-
 39 ճագ քէտէր իւղէրինէ քէտէր օլմասըն տէյիւ պա-
 40 նա տախի մէրհամէթ էյլէտի : Պու սէպէպտէն սիղ
 41 անը կէօրմէքլէ եինէ մէսրուր օլմանըղ իչիւն , վէ
 42 պէնիմ հիւզնիւմ տախի տահա խաֆիֆ օլմասը ի-
 43 չիւն , տահա զիյատէ 'աճէլէ իլէ կէօնտէրտիմ : Սիղ
 44 տախի անը Բապպտա քէմալ ի սիւրուր իլէ գապուլ

*Պա'լուլ՝ ճիւմլէնիղէ կէօրմէյէ

էտիպ՝ պէտլէ քիմնէլէրի իճթիրամէ շայան 'ատտ
 30 էտինիզ : Զիրա պանա օլան խըտմէթինիզին նօդ-
 սանընը իքմալ էթմէք իւզրէ , նէֆսինի մուխաթա-
 րայա գօյարադ , ֆրիստոսուն իշի իշիւն էօլիւմ տէ-
 րէճէսինէ հազըն կէլտի :

ՊԱՊ 3

1 Էլ հասըլ , էյ պիրատէրլէրիմ , Բապպտա մէսրուր
 օլունըզ . սիզէ եինէ պու շէյլէրի եազմադ պանա
 զահմէթ օլմայրպ՝ սիզէ մուճիպ ի էմնիյէթ տիր :
 2 Քէլլէրտէն իճթիրազ էտինիզ , շէրիր 'ամէլէտէն
 իճթիրազ էտինիզ , խիթան ի քեազիպտէն իճթի-
 3 րազ էտինիզ , Զիրա էհլ ի խիթան պիզ իզ , քի Ալ-
 լահա րուհ իլէ 'իպատէթ էտիպ ֆրիստոս Յիսուստա
 4 իֆթիխար էտէրէք թէնէ ի'թիմատ էթմէյիզ : Վա-
 գը'ա թէնէ ի'թիմատ էթմէյէ սէպէպիմ վար . էյէր
 տիէր պիր քիմնէ թէնճէ ի'թիմատա սէպէպիմ վար
 զաննընտա պուլունուրսա , պէնիմ տահա շիյատէ
 5 վար . Սէքիզինճի կիւնտէ խաթն օլունտըմ , Իսրա-
 յէլ նէսլինտէն , Պէնեամին սըպթընտան , Իպրանի-
 լէրտէն Բօզֆու 'իպրանի օլարադ շէրի'աթ ճիհէ-
 6 թինտէն ֆէրիսի իտիմ . Ղայրէթ խուսուսընտա իտէ ,
 քիլիսէյէ թէ'ատտի էթմէքտէ օլուպ՝ շէրի'աթտան
 7 օլան սալահատա գուսուրսըզ իտիմ : Լաքին պանա
 քեար օլան շէյլէրի ֆրիստոս իշիւն զարար 'ատտ
 8 էթտիմ : Ֆիլ վազը' պէն ֆրիստոս Յիսուս Բապպը-
 մը պիլմէրլիյին ֆազիլէթի իշիւն հէր շէյի տախի
 զարար եէրինէ 'ատտ էտէրիմ , վէ անըն իշիւն հէր
 շէյի զայ' էթմիշ օլուպ՝ անլէրի լա շէյ հիւքմիւնտէ

- 9 'ատտ էտէրիմ, Թաքի Գրիստոսու գազանըպ շէրի-
 'աթտան օլան քէնտի սալահըմա տէյիլ, անճադ
 Գրիստոսա օլան իման վասըթասըյէ՝ հա'նի իման
 Թարիգիյէ Ալլահ Թարաֆընտան օլան սալահա
- 10 մալէք օլարադ, անտէ պուլընայըմ, Ղէ պէն անը
 վէ անըն գըյամէթինին գուվվէթինի վէ էօլիւմիւնէ
 միւշապիհ գըլընարադ էլէմլէրինին միւշարէքէթինի
- 11 պիւմէքէ, Պիր վէճլէ գըյամէթիւ էմլիւթա վա-
 12 սըլ օլայըմ: Տէյիլ քի արթըդ նաիլ օլտուլմ, եա-
 իօտ հալա քեամիլ օլտուլմ, ֆադաթ Գրիստոս Յի-
 սուս պէնի նէ իչիւն թուլթուլ իսէ, անը թուլթ-
- 13 մաղըղա սայ՝ էտէրիմ: Էյ պիրատէրլէր, պէն քէն-
 տիմի վասըլ օլմուշ 'ատտ էթմէյօրըմ, լաքին պիր
 շէյ վար, եա'նի արգատա գալան շէյլէրի ունու-
- 14 տուպ՝ իլէրիտէ օլան շէյլէրէ ուզանարադ, Ալլահն
 Գրիստոս Յիսուստա օլան 'ալի տա'վէթինին միւսա-
 պադաթ նիշանը իչիւն մէնգիլէ աօղրու սէյիրաիրիմ:
- 15 իմօր պիզ, պիլ ճիւմլէ քեամիլ օլանլար, պու էֆ-
 քեաթտէ օլայըմ: Վէ էյէր պիր շէյին հադգընտա զայրի
 էֆքեարտա պուլընուրսանըլ, Ալլահ սիղէ պունու-
- 16 տախի քէշֆ էտէճէք տիր: Ֆադաթ վասըլ օլտըղը-
 մըղ հէր շէյտէ՝ հէման պիր գանուլն իւզրէ հարէքէթ
- 17 էտէլըմ, հէման պիր էֆքեարտա օլայըմ: Էյ պի-
 րատէրլէր, պանա միւզթէտի օլունըլ, վէ պիղիմ
 սիղէ էօրնէք օլտըղմըլ կիպի, պէօյլէ սիւլուք էտէն-
- 18 լէրէ տիգդաթլէ նազար էտինիլ: Զիրա չօդ սիւ-
 լուք էտէնլէր վար տըր քի հադգըլարընտա չօդ քեր-
 րէ սիղէ սէօյլէտիմ, վէ շիմտի տախի աղլայարադ
 սէօյլէրիմ քի Գրիստոսուն խաչընըն տիւշմէնլէրի
- 19 տիրլէր: Անլէրին 'ադըպէթի հէլաք, վէ իլահլարը

գարննարը տըր, վէ 'իզզէթլէրի 'այըպլարընտա տըր,
էֆքեարլարը տախի ումուր ի աիւնէէվէյէ տիր:

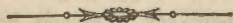
- 20 Ամն պիզիմ վաթանըմըզ սէմատէ օլուպ' օրա-
տան տախի խէլագքեար Բապպ Յիսուս Քրիստոսա
21 Միւնթաղիր իզ: Յլ տախի պիզիմ էանա ճէսէտի-
միզի քեաֆֆէ ի մէվճուտաթը քէնտինէ թապի'
էթմէյէ միւգթէտիր օլտըզը գուվէթ իլէ, քէնտի
միւշէրրէֆ ճէսէտինէ միւշապի՜ճ օլմագ իւզըէ, թէպ-
տիլ էսէճէք տիր:

ՊԱՊ 4

- 1 Իմոի, էյ սէվկիւլիւ վէ րաղպէթլու պիրատերլէ-
րիմ, սիրուրըմ վէ թաճըմ, պու վէճճ իւզըէ Բապպ-
2 տա սապիթ գալընըզ, էյ սէվկիւլիւլէր: Բապպտա
հէմէֆքեար օլմալարընը Էվօտիտյա րիճա էտէ-
3 րիմ վէ Սինթիխէյէ րիճա էտէրիմ, ֆէզալիք,
էյ խալիս րէֆիգ, սանա տախի րիճա էտէրիմ
քի Գլէմէսի, վէ իսմլէրի հսյաթ քիթապընտա
մէվճուտ պուլընան սայիր էմէքտաշլարըմ' իլէ
պերապեր պէշարէթտէ պէնիմ' իլէ ճէհտ էթ-
միշ օլան մերգուլէլէրէ մու'ալէնէթ էսէսին:
4 Բապպտա տախմա մէսրուր օլընըզ. եինէ տէյօ-
5 րըմ' մէսրուր օլընըզ: Սիզին լէթաֆէթինիզ
քեաֆֆէ ի նոս 'ինտինտէ մա'լիւմ օլտուն. Բապպ
6 եագըն տըր: Հիշ պիր շէյ իչիւն էնտիշէ էթմէյէ-
րէք, խուսուսա հէր շէյտէ տու'ա վէ նիյազ իլէ
րիճալարընը թէշէքքիւր իլէ պերապեր Ալլահա
7 պիլտիրիւսին: Վէ Ալլահըն հէր 'ազլտան եիւճէ օ-
լան սէլամէթի գալպլէրինիզ իլէ ֆիքրլէրինիզի ֆրիս-
8 տոս Յիսուստա մահֆուլ էյլէյէճէք տիր: Էլ հա-

- սրբ, էյ պիրաաերլէր, հեր նէ քի հազգ, վէ միւ-
թէպէր, վէ 'աաիւանէ, վէ փաք, վէ մէրդուպ, վէ
միւսթաւհսէն իսէ, եա'նի էյէր պիր ֆազիլէթ, վէ
էյէր պիր մէտհ վար իսէ, հէման պու շէյլէրի թէ-
9 Ֆէքքիւր էտինիզ, Օլ թա'լիմ օլունուպ դապու-
էթաիյինիզ, վէ իշիտիպ՝ պէնտէ կէօրտիւյիւնիւզ
շէյլէրի իճրա էտինիզ, վէ մէնպա'ը սէլամէթ օլան
Ալլահ սիզին իլէ պերապէր օլաճադ տըր :
- 10 'Ագըպէթ հազգըմտա օլան հիմնէթինիզ թէ-
ճէտաւիւտ էթաիյինէ Բապպտա ղէյատէսիյլէ մէս-
րուր օլաում. վազը'ա հիմնէթ էտէր իտինիզ, լը-
11 քին ֆուրսաթընըզ եօզ իտի : Պէյլէ սէյլէմէքը-
յիմ զարուրէթ ճիհէթինտէն տէյիլ տիր, զիրա
պէն պուլընտըղըմ հալտէ գանա'աթ էթմէյի
12 էյըրէնտիմ : Եօխուլլըդ չէքմէյի տէ պիլիւրիմ,
պօլլուգտա պուլընմայր տա պիլիւրիմ. հեր խու-
սուստա ճիւմլէ շէյլէրտէ, թօդ օլմաղա տա, աճ
օլմաղա տա, իզտիյատ պուլմաղա տա, մուհթաճ
13 օլմաղա տա թէրպիյէ օլունտոււմ : Պանա գուվէթ
14 վէրէն (ֆրիստոս) իլէ հեր շէյլէ միւգթէտիր իմ, վէ
լաքին մուզայազամտա պանա միւշարէքէթ էյլէ-
15 տիյինիզէ էյի էթտինիզ : Եյ Ֆիլիփիլիլէր, պէ-
շարէթին իպթիտասընտու Մադէտօնիատան չըգտը-
ղըմ ղէման, ալմագ վէ վէրմէք խուսուսընտու սիզ
տէն զայրի հիչ պիր քիլիսէնին պանա միւշարէքէթ
էթմէտիյի սիզին տախի մա'լիւմիւնիւզ տիր :
- 16 Զիրա Սէլանիքտէ պուլընտըղըմ վազըթտա տախի,
հաճէթիմ իչիւն պիր իքի տէֆ'ա կէօնտէրտինիզ :
- 17 Պէն 'աթիյէ թալէպինտէ տէյիլիմ, աման սիզին
հիսապընըզ իչիւն իզտիյատ պուլան սէմէրէյի թա-

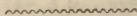
- 18 Լէպ էտիյօրըմ, Լաքին հէր շէյիմ վար վէ պօլուդ-
տա իմ. Էփաֆրօտիթօսըն վասըթասըյլէ Թարա-
ֆընըղտան Էէէն Էէ Ալլահա խօշ վէ մոգպուլ
գուրպան վէ խօշ րահհա օլան շէյլէրի սլմըշ օլուպ
19 մէմլու իմ: Վէ Ալլահըմ քէնտի զընասընա կէօրէ,
'իզզէթ իլէ Գրիստոս Յիսուստա սիղին հէր պիր իհ-
20 Թէյաճընըզը իքմալ էտէճէք տիր: Փէտէրիմիզ
Ալլահա էպէտ իւլ ապատ համո օլտուն: Ամին:
21 Քրիստոս Յիսուստա հէր պիր մոզատտէսէ սէլամ
էտինիզ. էանըմտա օլան պիրատէրլէր սիզէ սէլամ
22 էտէրլէր: Ճիւմէ մոզատտէսլէր վէ պախուսուս
Գայսէրին սէրայընտան օլանլար սիզէ սէլամ էտէր-
23 Լէր: Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն 'ինայէթի սի-
զին ճիւմէնիզ իլէ օլտուն: Ամին:

ՓԱՎԼՕՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ԳՕԼՕՍՍԻԼԻԼԷՐԷ

ԲԵՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ .4

- 1 Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսուն բէսու-
լը Փավլօս վէ Թիմօթէօս պիրատէր. Գօլթսիտէ
պուլընան մոզատտէսլէրէ վէ Քրիստոսա միւմին

- 2 պիտտերէրէրէ . Սիզէ , փետերիմիզ Սլլաճ վէ Բապզ
Յիսուս Գրիստոսուն թարաֆընտան 'ինայէթ վէ սէ-
լամէթ օլուն :
- 3 Տաիմա սիզին իչիւն տու'ա էտիպ սիզին Գրիս-
տոս Յիսուս օլան իմանընըզ վէ ճիւմէ մուգատ-
տէսլէրէ օլան մուհապպէթինիզի իշիթմիշ օլարագ ,
- 4 Բապպըմըզ Յիսուս Գրիստոսուն փետերի Ալլահճ ,
- 5 Սէմա վաթտա սիզին իչիւն մահֆուզ օլան իւմիտ-
տէն տօլոյը շիւքը էտերիզ . օլ է-Պէր հազգընտա
տախի պէշարէթին հազիգաթ քէլամը իլէ էվլէլէ
- 6 տէն իշիթտինիզ : Պու պէշքէթ տախի պիւթիւն
տիւննայա օլտըզ միտիլիւ , սիզէ տէ վաւըլ օլուպ'
անը իշիթտիյինիզ վէ Ալլահճն 'ինայէթինէ հազի-
գաթ իւզըէ վազըֆ օլտըզընըզ կիւնտէն պէրու
սիզտէ մէյվէտար օլտըզը կիպի , ապէ Գ-Իէ *մէյվէ-
- 7 տար տըր" . Նիթէքիմ սէվկիւլիւ խըտմէթ ըէֆիգի-
միզ վէ սիզին իչիւն Գրիստոսուն խաւամ'ի սաաըզը
- 8 Էփաֆըրաստան էյրէնտինիզ : Քէնտիսի տախի սիզին
Բուհտա օլան մուհապպէթինիզի պիզէ իւպարէթտի
- 9 Պու էճիլտէն պիզ տախի իշիթտիյիմիզ կիւնտէն
պէրու սիզին իչիւն ֆէրազաթ էթմէյրէք տու'ա
վէ Նիյազ էտերիզ քի քէմալ ի Տիքմէթ վէ բու-
հանի ֆէհմ իլէ անըն իրատէթինի պիլմէքլիքտէ
- 10 միւքէմմէլ օլաւընըզ . Վէ հէր խայր 'ամէլտէ մէյ-
վէտար վէ Ալլահճ պիլմէքլիքտէ թէրազգի էթմէք-
տէ օլարագ , Բապպա լոյըգը վէճճլէ հէր խուսուս-
- 11 տա անըն ըիզասը իւզըէ սիւլուք էտէսինիզ . Վէ
անըն գուտրէթ ի ճէլիլէսինէ կէօրէ սիւրուր իլէ քէ-

*Պա'ւըլ՝ մէյվէտար օլուպ իզտիյաա պուլուր :

- մալ ի սապր վէ թէհամմիւլտէ ծիւմէ գուվվէթ իլէ
- 12 գուվվէթլէնիպ, Պիղի նուրտա օլան մուգատտէսլէ-
րին նասիպինէ հիսսէտար օլաշա լայրգ գըլան ֆե-
- 13 տերէ շիւքը էտէսինիզ. Օլ քի պիղի գուվվէթ թէ-
սալլիւթինտէն խէլաս էտիպ՝ քէնտի սէվկիւլիւ
- 14 Օղլընըն մէլէքիւթինէ նազլ էյլէտի. Անտէ տա-
խի գանընըն վասըթասըյլէ ֆիտիյէյէ, էա'նի կիւ-
- 15 նահլարըն 'աֆվընա մալքը իզ, ֆէնտիսի տախի
կէօրիւնմէզ օլան Ալլահըն սուրէթի, վէ քեաֆֆէ ի
- 16 մախլուգաթըն իլքի տիր, Զիրա սէմաւաթտա վէ
զէմին իւզէրինտէ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն շէյ-
լէրին ծիւմլէսի, կերէք թախթլար, կերէք սալթա-
նաթլար, կերէք բիասէթլէր, կերէք հիւքիւմէթլէր,
անըն եէտիյլէ խալգ օլընտու, էա'նի ճէմի՝ քեա-
ինաթ անըն վասըթասըյլէ վէ անըն իշիւն խալգ
- 17 օլընմուշ տըր, Օլ տախի քեաֆֆէսինտէն էվվէլ
- 18 տիր, վէ քեաֆֆէսի անըն իլէ գաիմ տիր, Վէ
էմվաթտան Գըյա՝ էտէնլէրին իլքի օլուպ՝ իպթի-
տա օլարադ, ճէտէտին՝ էա'նի քիլիսէնին պա-
շը օ տըր. Թա քի հէր խուսուստա թէգատ-
- 19 տիւմ էտէն օ օլա, Զիրա ծիւմլէ քէմալիյէթ ան-
- 20 տէ սաքին օլմասը, Վէ խաշընըն գանը իլէ սուլհ
էտերէք, անըն վասըթասըյլէ կերէք զէմին իւզէրին-
տէ՝ կերէք սէմաւաթտա պուլընանլարըն ծիւմլէ-
սինի քէնտիսի իլէ պարըշտըրմասը ֆէտէրէ խօշ կէօ-
րիւնտիւ :
- 21 Վէ սիզ քի պիր զէման շէրիր 'ամլէլէր իլէ էֆ-
- 22 քեարտա էճնէպի վէ տիւշմէն իտինիզ, Շիմտի
քէնտի պէշէրիյէթ ի ճէսէտինտէ էօլիւմ վասըթա-
աըյլէ պարըշտըրտը քի՝ սիլի քէնտի հուզուրընա

- մուգատտէս վէ լէքէսիզ վէ գուսուրըզ իհզար
 23 էտէ, Մէյէր քի իմանտա միւթէէսսիս վէ մէթին
 օլուպ՝ իշիթտիյինիզ վէ զիր ի սէմատա քեաֆֆէ ի
 միսխուգա վա՛զ օլունան վէ պէն փավլօս խատմը
 պուլընարղըմ՝ պէշարէթին իւմիտինտէն գըմըլտան.
 24 մամըշ օլտարնըզ, Շիմտի սիզին իչիւն օլան էլէմ
 լէրիմտէ մէսրուր օլարագ, Գրիստոսուն մուզայա.
 գալարընըն նօգսանըն՝ ճէսէտի օլան քիլիւէ իչիւն
 25 քէնտի թէնիմտէ թէքմիլ էտիյօրըմ. Պունա տա.
 խի պէն սիզին իչիւն Ալլահ թարաֆընտան պանա
 վէրիլէն իտարէյէ կէօրէ խատըմ օլտում, թա քի
 26 Ալլահըն քէլամընը, Եա՛նի տէհրէրտէն վէ յասր.
 լէրտէն պէրու մախֆի պուլունմուշ իսէ տէ, շիմտի
 անըն մուգատտէսլէրինէ իզհար օլունան սըրրը թէ.
 27 մամէն վա՛զ էտէյիմ. Ալլահ անլէրէ թտիֆէլէր
 արասընտա պու սըրրըն ճէլալինին զընասը նէ օլտը.
 զընը պիլտիլմէյի միւրատ էյլէտի. պու տախի տէ.
 բունլէրինիզտէ ճէլալ իւմիտի օլան Գրիստոս տըր.
 28 Պիզ տախի հէր քիմսէյի Գրիստոս Յիսուստա քեա.
 միլ իհզար էթմէք իչիւն, հէր քիմսէյէ նասիհատ
 վէրէրէք, վէ հէր քիմսէյէ քէմալ ի հիքմէթլէ
 29 թա՛լիմ էտէրէք անը վա՛զ էտէրիզ. Պունուն իչիւն
 պէն տախի տէրունիմտէ գուվլէթլէ իշլէյէն անըն
 թէնսիրաթընա կէօրէ ճէհտ էտէրէք՝ չալըշըրըմ.

ՊԱՊ 2

- 1 Չիրտ սիզին իլէ Լաստիգիատա պուլընանլար վէ
 եիւզիւմիւ ճէսէտտէ կէօրմէմիշ օլտըլարըն ճիւմ.
 լէսի իչիւն նէ գատար ճէհտիմ օլտըղընը պիլմէ.

- 2 նիզի խաթերիմ. Թա քի անլերին գալլլերի միւթե-
սէլլի օլուպ՝ վէ մուհապպէթտէ միւթթէհիտ, վէ քե-
մալ ի ֆէհմին ճէմի՝ ղընասընա, եա՛նի ֆէտէր Աւ-
լահ վէ ֆրիստոտուն սըրըրըն պիլմէքիյէ Նաւ օլա-
3 լար. Անտէ հիքմէթին վէ ՚իլմին ճիւմլէ խապինէ-
4 լէրի մահֆուզ տըր : Պուհու իսէ՝ քիմսէ սիզի իղ-
ֆալ էտիճի սէօլլէր իլէ իզլալ էթմէմէսի իչիւն
5 սէջլէյօրըմ : Զիրա թէնճէ ղաիպտէ իսէմ տէ,
ըուհճա եանընըպտա պուլուհարադ, հիւսն ի նիզա-
մընըզ վէ ֆրիստոտա օլան իմանընըզն սէպաթընը
6 կէօրիւպ շաա օլույօրըմ : Իմտի Բապպ ֆրիստոս Յի-
սուսունասըլ գապուլ էթաինիլ իսէ, անտէ պէօյէ
7 սիւլուք էտիպ, Վէ անտէ քէօքլէնմիշ վէ ի՛մար
օլուհմուշ, վէ թա՛լիմ օլուհարընըզ իւզըն իման-
տա սապիթ գըլլէնմիշ օլարադ, շիւքր իլէ պուհտա
8 թէրադգի իւպըն օլուհըզ : Սագընըն պիր քիմսէ սի-
զի ֆրիստոտա կէօրէ օլմայարադ, ինսան բիվայէ-
թինէ կէօրէ վէ տիւնեանըն էրքեանընա կէօրէ ֆի-
լէսօֆըզ վէ պաթըլ հիլէ իլէ էսիր սիւրմէսին :
9 Զիրա Ուլուհիյէթին ճէմի՝ քէմալիյէթի ճէսէտճէ
10 անտէ սաքին տիր. Վէ օ հէր բիտսէթ վէ հիւքիւ-
մէթին պաշը օլուպ՝ սիզ անտէ միւքէմմէլ սինիլ.
11 Հէմ տախի անտէ՝ թէնէ միւթա՛ալլիզ կիւհասլա-
րըն վիւճուտինտէն ֆրիստոտուն խիթանը իլէ սօ-
յունուպ՝ էլ իլէ օլմամըշ խիթան իլէ տախի խաթն
12 օլուհտընըզ. Վէ անըն իլէ պէրապէր վաֆթիզտէ
կէօմիւլիւպ՝ պուհտա տախի անը էմվաթտան իհեա
էտէն Ալլահըն գուտրէթինէ օլան իման վասըթա-
13 սըյլէ անըն իլէ պէրապէր իհեա օլուհտընըզ : Վէ
սիզի, խաթալարտա վէ թէնինիլին խիթանսըզլը-

- զընտա էօլմիւշ իքէն , ճիւմէ խաթալարըմըզը 'աֆվ
 14 էտէրէք' պէրապէրինճէ իհիւ էյլէտի . վէ պիղէ գար-
 շը օլուպ պիղէ միւխալիֆ օլան նիզամաթ խաթթմընը
 15 րէսիտ էյլէյիպ' խաշա տախի մըխլայարապ , անը
 օրթատան գալարըտը . վէ րիասէթլէր իլէ հիւքիւ-
 մէթլէրի սոյուպ , անլէրէ անըն վասըթասըլէ միւ-
 ղաֆֆէր օլարապ , անլէրի աշիքեարէ թէշհիւր էյլէտի
 16 իմաի եէմէք եա իչմէք եա պայրամ եա այպաշը
 եա սէպթ հիւնլէրի խուսուսընտա քիմնէ սիղի հիւքմ'
 17 էթմէսին . ջիւնքի պուշլար կէլէճէք շէյլէրին կէօլ-
 18 կէսի օլուպ' ճիւմ' իսէ ֆրիստոսուն տըր , ֆիմմէ
 թէվաղը' իլէ վէ տիյանէթ ի մէլաիքէ իլէ կէօրմէ-
 տիյի շէյլէրէ միւտախէլէ էթմէք իսթէյրէք , սիղի
 19 էճրիհիլտէն մասըում գօմասըն , Պու ճաֆուէ քէն-
 տի թէնէ թապի' օլան 'ազլը իլէ պիհոտտէ եէրէ
 թէքէպպիւր էտիպ' պաշա իրթիպաթ էթմէղ . պիւ-
 թիւն ճէսէտ իսէ օյնազլար վէ ըզպաթլար վասը-
 թասըլէ անտէն մու'ալէնէթ ալըպ թէրքիպ օլու-
 նարապ , Ալլաճ թարաֆընտան օլան պէօյիւմէքիք
 20 իլէ պէօյիւր : իմաի էյեր ֆրիստոս իլէ պէրապէր
 տիւնեանըն էրքեանընա էօլտիւնիւզ իսէ , նի' չիւն
 21 տիւնեատա եաշայանլար կիպի' Եաֆըշմա , տաթ-
 22 մա , տօգուճմա' պուլուրան գանուշլարա , (Պու-
 լարըն քեաֆֆէսի իսէ պիլ իսթի'մալ գէվալ
 պուլուր ,) ինսան էվամիր վէ թա'լիմաթընա կէօրէ
 23 թապի' օլուրսընըզ : Վազը'ա պու շէյլէրին 'իպա-
 տէթ ի նաֆիլէ վէ թէվաղը' վէ ճէսէտէ շէֆ-
 գաթսըզլըզ իլէ հիքմէթ սուրէթի վար իսէ տէ ,
 շայանը ի'թիպար օլմայըպ , աճաֆ նէֆսի իզնա'էտէր :

ՊԱՊ 3

- 1 Իմարի էյեր Բրիստոս իւէ պերապեր գըյամ էթ-
տինիզ իսէ , եօգարտա օլան՝ ետ'նի Վրիստոս Աւ-
լահըն սաղընտա օթուրտըղը եէրին շէյլէրինի թա-
2 լէպէտինիզ , Եէր իւղէրինտէքի շէյլէրէ տէյիւ , եօ-
գարտա օլան շէյլէրէ սարֆը եֆքեար էտինիզ ,
3 Զիրա էօլտիւնիւզ , վէ հայաթընըզ Քրիստոս իւէ
4 պերապեր Ալլահտա մահֆուզ տըր , Հայաթըմըզ
օլան Բրիստոս իզհար օլունտըղը զէման , սիզ տա-
խի անըն իւէ պերապեր 'իզղէթ իւէ իզհար օլունտ-
ճագսընըզ ,
5 Պինտէն 'ալէյհ պու զէմինի տ'զանըղը , ետ'նի
զինա վէ նափարլիք վէ հէվա ու հէվէս վէ քեօ-
թիւ շէհվէթ վէ փութփէրէթլիք օլան թամա՝
6 քեարըղը էօլտիւրիւնիւզ . Զիւնքի անլէրին սէպէ-
պինտէն էհլ ի 'իսեան իւղէրինէ Ալլահըն զազապը
7 կէլիւր . Ս/զ տախի պու շէյլէրտէ եաշար իքէն , պիր
վագըթ անլէրին արասընտա սիւլլաք էտէր իտի-
8 նիզ , Լաքին շիմաի սիզ տախի ճիւմլէսինի , ետ'նի
զազապ վէ խըշմ վէ քեօթիւլիւք վէ քիւֆրիւ վէ
սաղընըզտան էտէպէ մուղայիր սէօզլէրի տէֆ' էտի-
9 նիզ , Պիրի պիրինիզէ եալան սէօյլէմէյինիզ , չիւն-
քի էսքի տտէմի 'ամէլլէրիյլէ պերապեր սոյունուպ՝
10 Խալիգինին սուրէթինէ կէօրէ պիլմէքիյէ թէճաիտ
11 օլունմագտա օլան եէնի տտէմի կէյինմիշ սինիզ . Քի
պունտա նէ Եունանի , նէ Եէհուտի , նէ խիթան ,
նէ խիթանսըղլըգ , նէ պարպար , նէ Իսգուլթի , նէ
գուլ , նէ սալատ պուլունուպ , անճագ քիւլ վէ ֆիւ

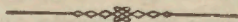
- 12 քիււ Գրիստոս տըր : Իմոի Ալլահըն մուգատտէս
վէ սէվկիւլիւ միւնթախապլարը կիպի շէֆգաթ վէ
մէրհամէթ վէ լէթաֆէթ վէ թէվազը՝ վէ հիւմ վէ
- 13 սապը կկյինինիզ : Վէ պիրի պիրինիզէ թէհամիւլ
էտիպ՝ էյէր պիր քիմէնին ախէրինին 'ալէյհինէ
պիր իշթիքեսաը վար իսէ , Գրիստոս սիզէ պաղըն
լաաղը միսիլիւ , սիզ տախի պէօյլէճէ Դէրի Դէրինի-
- 14 շէ Դ-ՂԱԼԼԵՆԵՆ : Պուշլարըն ճիւմլէսի իւզէրինէ տա-
խի քէմալէյէթին իրթիպաթը օլան մուհապպէթի
- 15 Կէրինիւ : Վէ Ալլահըն սէլամէթի գալսլէրինիզտէ
հիւքիւմէթ սիւրսիւն , չիւնքի անա տախի եէք վիւ-
ճուտտէ տա'վէթ օլուշտընը , վէ միւթէշէքքիր օ-
- 16 լունըզ : Գրիստոսուն քէլամը սիզտէ զընա իւզրէ
հէր հիքմէթ իլէ սաքին օլտուն . վէ պիրիպիրինիզէ
թա'լիմ ու նասիհաթ էտիպ՝ մէզմուր վէ իլահի վէ
բուհանի ազնիյէլէր իլէ , Ալլահա գալսլէրինիզտէ
- 17 լութֆ իլէ թէզաննի էյլէյինիզ , Վէ կէրէք գալ-
լէն՝ կէրէք Ֆի'իլէն հէր նէ էտէրսէնիզ , ճիւմլէսինի
Բապպ Գիսուտուն իսմի իլէ վէ անըն վասըթաաըյլէ
Փէտէր Ալլահա թէշէքքիւր էտէրէք էյլէյինիւ :
- 18 Էյ զէվճէլէր . Բապպտա լայըզ օլաղըզ վէճ իւզրէ
19 զէվճէրինիզէ միւթի՝ օլունըզ : Էյ զէվճէր , զէվճէ-
լէրինիզի սէվինիզ վէ անլէրէ աճը մու'ամէլէ էթմէ-
- 20 յինիզ : Էյ էվլատ , վալիտէյնինիզէ հէր խուսուս-
տա իթա'աթ էտինիզ , զիրա պու շէյ Բապպա մագ-
- 21 պուլ տըր : Էյ փէտէրլէր , էվլատընըզ իզզապէթ-
- 22 մէյինիզ , օլմոյա քի անլէրէ Ֆիւթիւր կէլին . Էյ
գուլլար , հէր խուսուստա թէն ճիհէթիյլէ էֆէն-
տինիզ պուլընանլարա , կէօղէ կէօրիւնմէք իշիւն
օլան խըտմէթ իլէ ինսանը խօշնուտ էտէնլէր կիպի

- տէյիլ, անճադ Ալլահտան գորդարագ սաֆտերուն.
 23 լըգ իլէ իթա'աթ էտինիլ, Վէ միրաս էճրինի Բապպ-
 տան ալաճաղընըզը պիլէրէք, հէր նէ քի եափար
 իսէնիլ, ինսան իչիւն տէյիլ, անճադ Բապպ իչիւն
 24 կիպի ճանտան եափընըզ. Զիրա Բապպ Քրիստոսա
 25 գուլըգ էտէրսինիլ, Ամմա հագգսըզլըգ էաէն՝
 էթաիյի հագգսըզլըզա կէօրէ ալաճադ տըր, վէ
 ըի'այէթ ի խաթըր եօգ տըր :

ՊԱՊ 4

- 1 Եյ էֆէնտիլէր, սէմավաթտա սիզին պիր էֆէն-
 տինիլ վար իտիյինի պիլէրէք, գուլարընըզա հագգ
 վէ ինսաֆ իւզրէ մոլ'ամէլէ էտինիլ,
 2 Տու'ատա տէվամ էտիպ՝ անտէ շիւքր իլէ ույա-
 3 նըգ տուրունըզ, Վէ պիդիմ իչիւն տախի տու'ա
 էյլէյինիլ, Թա քի սէպէպինտէն զինճիրպէնտ օլ-
 տըզըմ Քրիստոսուն սըրընըր սէօյլէմէք իւզրէ, Ալ-
 4 լահ պիզէ քէլամըն դափուսընը աշա. Վէ սէօյլէ-
 մէք պոնա նասըլ վաճիպ իսէ՝ անը պէօյլէ իզհար
 5 էտէյիմ, Վադթը սաթուն ալարագ, խարիճտէ
 6 օլանլար իլէ 'ադըլանէ հարէքէթ էտինիլ, Հէր քէ-
 սէ վաճիպ օլտըզը իւզրէ ճէվապ վէրմէյի պիլմէնիլ
 իչիւն, սէօզիւնիւզ թուզ իլէ թէրպիյէ օլունմուշ
 կիպի, տաիմա լութֆ իլէ օլտուն :
 7 Ահվալիմին քեաֆֆէսինի սիզէ սէվիւլիւ պիրա-
 տէր վէ սատըր խըտմէթճի վէ Բապպտա խըտմէթ
 8 ըէֆիգիմիլ օլան թիխիգօս պիլտիրէճէք տիր : Մէր-
 գուլը տէ սիզտէն օլան սատըր վէ սէվիւլիւ պի-
 րատէր Օնէսիմօս իլէ պէրապէր սիզէ հէման պու-

- 9 նուն իչիւն, եա'նի աճվալինիզի էջրէնիպ՝ Գալլ-
լէրինիզի միւթէսէլլի էթմէք իչիւն կէօնտէրտիմ.
անէր պուրատա օլան շէյլէրին ճիւմլէսինի սիզէ
- 10 պիլտիրէճէք տիր : Պէնիմ իլէ պերապեր մահպուս
օլան Արիսթարդօս վէ Պարնապասըն եէկէնի, եա'նի
հագգընտա թէնպիհ ալտըղընը Մարգօս (սիզէ
- 11 կէլտիյի թագտիրտէ՝ անը դապուլ էտինիզ.) վէ
Եուսթօս տէնիլէն Յիսուս սիզէ սէլամ էտերլէր,
պունլար էՏԼ ի խիթանտան օլուպ՝ վէ Ալլահըն մէլէ-
քիւթիւ իչիւն եալընը պունլար էմէքտաշ պուլու-
- 12 նուպ՝ պանա թէսէլլի օլտուլար : Սիզտէն պիրի
Քրիստոսուն գուլու Էփաֆրաս սիզէ սէլամ էտերէ
վէ Ալլահըն ճիւմլէ միւրատընտա քեամիլ վէ թէ-
մամ տուրասընը աշիւ տու'ա իլէ տաիմա սիզին
- 13 իչիւն ճէհտ էտեր : Զիրա սիզին իչիւն վէ Լաօտի.
գիտաա վէ Իյերափօլիստէ օլանլար իչիւն անըն չօգ
- 14 զայրէթի օլտըղընա շէհատէթ էտերիմ : Սէվկիւլիւ
թապիպ Լուգա վէ Տէմաա սիզէ սէլամ էտերլէր :
- 15 Լաօտիգիատա օլան պիրատերլէրէ, վէ Նիմֆասա
վէ անըն խանէսինտէ պուլընան քիլիսէյէ սէլամ
- 16 էտինիզ : Պու բէսալէ սիզտէ գրաաթ օլունտըգտան
սօնկրա՝ Լաօտիգիա քիլիսէսինտէ տաիի գրաաթ
էթտիրիպ, սիզ տաիի Լաօտիգիատան կէլէնի գրա-
- 17 աթ էտէսինիզ : վէ Արիսիփօսա՝ Րապպտա ալտը-
ղըն խըամէթէ տիգգաթ էթ քի անը իթմամ էտէ.
- 18 սին՝ տէյիւ սէջլէյինիզ : Պէն Փալլօսըն խաթթը
տէսթի իլէ սէլամ : Պէնտլէրիմի տէր խաթթըր էտի-
նիզ : Ինայէթ սիզին իլէ օլտուն : Ամին :

ՓԱՎԼՕՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ՍԷԼԱՆԻՔԼԻԼԷՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԼՍՍԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Փաղլօս վէ Սիվանօս վէ Թիմօթէօս՝ փետեր Ալլահ
վէ Բապպ Յիսուս Բրիստոստոս օլան Սէլանիքլիէրին
քիլիսէսինէ . սիղէ փետերիմիդ Ալլահ վէ Բապպ
Յիսուս Բրիստոս Թարաֆրնտան 'ինայէթ վէ սէլա-
մէթ օլսուն :
- 2 Տու'ալարմըղտո սիզի զիքր էտէրէք , ճիւմէնիդ
- 3 Հագգընտա Ալլահա տաիմա շիւքր էտէրիդ , վէ
իմանընըզն իշինի վէ մուհապպէթ ինիզին էմէյինի ,
վէ Բապպըմըղ Յիսուս Բրիստոսա օլան իւմիտինի-
զին սապրընը , փետերիմիդ օլան Ալլահն Հուզուրըն-
- 4 տա ֆէրաղաթ էթմէյէրէք , զիքր էտէրիդ , Զիւնքի ,
էյ Ալլահն սէվկիւլիւլէրի օլան պիրատէրլէր , սի-
- 5 զին ինթիխապընըզ պիլիրիդ . Զիրա պէշարէթիմիդ
սիղէ եալընըղ քէլամ իլէ տէյիլ , անճագ գուվ-
վէթ իլէ վէ Բուհ իւլ Գուտոս իլէ վէ ի'թիգատը
քէլամիլ իլէ կէլտի . նիթէքիմ արանըղտա սիզին
- 6 իլիւն նասըլ օլարըմըզ պիլիրսինիդ , Սիզ տաիի
քէլամը չօգ մուղայագա արասընտա Բուհ իւլ Գուտոս
սիւրուրու իլէ գապուլ էթմիշ օլարագ , պիղէ վէ

- 7 Բապպա միւգթէտի օլտընըլ, Շէյլէ քի սիզ Մա.
գէտօնխատա վէ Ախայեատա ճիւմէ միւմինէրէ նիւ.
8 մունէ օլտընըլ, Զիրա Բապպըն քէլամը սիզին թա.
րաֆընըլտան եալընըլ Մագէտօնիա իլէ Ախայեատա
շայը՝ օլմայըպ, անճագ հէր եհրտէ տախի Ալլահ
օլան իմանընըլ շայը՝ օլմասըյլէ՝ պիր շէյ սէյլէ.
9 մէմիլէ հաճէթ գալմատը: Զիւնքի հագգըմըլտա
արանըլա կէլմէմիլ նասըլ օլտըղընը, վէ սիզին հայ
վէ հագգ օլան Ալլահ հալատէթ էթմէք, վէ պի.
10 զի կէլէճէք 'աղապտան խէլաւ էտէն, վէ քէնտինին
էմլաթտան իհեա էթտիյի Օղլու Զիսուսու սէմա.
տան պէքլէմէք իւզլէ, փուլթլարտան Ալլահ նասըլ
րիւճու՝ էթտիյինիզի իսպար էտիյօրլար:

ՊԱՊ 2

- 1 Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիլիմ սիզին արանըլա
2 կէլմէմիլ պիհուտէ օլմայըպ, Անճագ մալիւմիւնիւլ
իւզլէ, Ֆիլիփիտէ մուգատտէմա էզիյէթ չէքիպ
չէթմ՝ օլունտըգ իսէ տէ, Ալլահըն պէշարէթինի
'ազիմ միւխալէֆէթ իչինտէ սիզէ սէյլէմէյէ Սւ
լահըմըլա Գիւնէլէ++լէն ճէտարէթ քէսպ էթտիյի.
3 միզի քէնտինիլ պիլըրոնիլ, Զիրա պիլիմ վալ
ու նասիհատթըմըլ զէլալտան վէ եա նասիալըլէտէն
4 եա հիլէ իլէ օլմայըպ, Անճագ պէշարէթին պիւլ
էմանէթ օլունմասընա Ալլահըն պիզի լայըգ կէօր.
տիյիւ վէճ իւզլէ, վէ առէմլէրէ տէյիլ, անճագ
գալպլէրիմիզի իմթիհան էտէն Ալլահ մագպուլ
5 օլմագ իւզլէ սէյլէրիլ, Զիրա մալիւմիւնիւլ օւ
տըլը իւզլէ, պիլ միւտահանէ սէօզլէրի իլէ վէ

- եախօտ թամա՝ պէհանէսիլէ ոսլա մու՛ամէլէ եթ-
- 6 մէտիք . Ալլահ շահիտ տիր : Վէ ֆրիստոսուն բէ-
սուլէրի օլտըղմըզտան եիւք օլա պիլիւր իքէն , կէ-
րէք սիզտէն՝ կերէք զայրիլէրտէն օլտուն , ինսան թա-
- 7 բաֆընտան իղղէթ արամատըգ , Անճադ ապէ
քէնտի եվլատընը գայըրտըղը կիպի՝ արանըզտա հա-
- 8 լիմ օլտուգ : Պու վէճճէ սիզէ միւշթագ օլտըղը-
մըզտան , սիզի եալընըզ Ալլահն պէշարէթ ինէ տէ-
յիւ , անճադ պիզէ սէվկիւլիւ օլտըղընըզտան , ճան-
լարըմըզա պիլէ հիսսէտար եթմէյէ բաղի խտիք :
- 9 Զիրա , էյ պիրատէրլէր , պիզիմ էմէյիմիզ վէ զահ-
մէթիմիզ խաթըրընըզա տըր , չիւնքի սիզտէն պի-
րինէ եիւք օլմամագ իւզըէ կէճէ կիւնտիւզ իշտէ
իշէյիյ՝ Ալլահն պէշարէթ ինի սիզէ վա՛ղ եթտիք :
- 10 Սիզ միւմինլէր արասընտա նասըլ գուտսիյէթ
վէ ոսլահ իլէ վէ պիլա՝ այիպ մու՛ամէլէ եթտիյիմիզէ
- 11 սիզ շահիտ սինիզ , վէ Ալլահ չահէտ տիր : Նիթէ-
քիմ սիզի քէնտի մէլէքիւլթիւնէ վէ իղղէթ ինէ
տա՛վէթ էաէն Ալլահա լայըգ օլտըղը վէճճ իւզըէ ,
հարէքէթ եթմէնիզ իչիւն սիզտէն հէր պիրինէ ,
- 12 ֆէտէր քէնտի եվլատընա էթտյէ միսիլիւ , նասի-
հաթ վէ թէսէլլի վէրիյ՝ թէնպիհ եթտիյիմիզի պի-
- 13 լիրսինիզ : Պու սէպէպտէն պիզ տախի , թարաֆը-
մըզտան իշիթտիյինիզ քէլամ Ուլլահը ալտըղընըզ-
տա ինսան քէլամը կիպի սէյիլ , անճադ՝ հագի-
գաթտա պէյլէ օլտըղը իւզըէ , Ալլահն քէլամը կէ-
պէ (քի սիզ միւմինլէրտէ տախի իշէմէքտէ տիր ,)
- 14 գապոււլ եթտիյինիզէ Ալլահա շիւքը էտէրիզ : Զի-
րա սիզ , էյ պիրատէրլէր . Եէհուտիյէտէ ֆրիստոս
Յիսուստա օլան Ալլահն քիլիսէլէրինէ միւգթէտի

- օլաբնըղ. չիւնքի անլէրին Եհնաւիլէր թարաֆըն-
տան չէքտիքլէրի շէյլէրի սիզ տախի քէնտի միլ-
15 լէթտաշլարընըղտան չէքտինիզ: Անլէր Բապպ Յի-
սուսու վէ [քէնտի] փէյղամպլէրլէրինի գաթլ էտիպ'
պիզի տախի դօվտուլար, վէ Ալլահա մագպուլ օլ-
16 մայրպ ճիւմլէ աաէմլէրէ մուխտլիֆ օլարուգ, թա-
իֆէլէրէ՝ խէլաս պուլմալարը իչիւն սէյլէմէքտէն
պիզի մէն՝ էտէրլէր, թաքի քէնտի կիւնասլարընն
էօլչէյինի հէր գէման մէմլու էտէլէր. լաքին ան-
լէրին իւզլէրինէ նիհայէթ տէրէճէտէ զաղապ Եհ-
թիշլիշ տիր:
- 17 Պիզ իսէ, էյ պիրատէրլէր, պիր ազ վազըթ
գալպէն տէյիլ՝ անճադ տիտար իլէ սիզտէն մահ-
րուժ պուլընտըղմըղ հալտէ, չօգ իշթիյազլէ Եիւ-
18 զիւնիւզիւ կէօրմէյէ զիյատէ զայրէթ էթտիք: Պու-
էճիլտէն պիզ, խուսուսա պէն Փալլօս, պիր իքի
տէֆ'ա թարաֆընըղա կէլմէք իսթէտիք իսէ տէ,
19 շէյթան պիզի մէն՝ էյլէտի: Զիրա իւմիտիմիզ Եա-
խօտ սիւրուրմըղ Եախօտ իֆթիխար թաճըմըղ
քիժմ տիր. Բապպըմըղ Յիսուս Քրիստոս զուհուր
էթտիքտէ անըն հուզուրընտա հէման սիզ տէյիլ՝
20 յի սինիզ: Զիրա պիզիմ՝ իզգէթիմիզ վէ սիւրուր-
մըղ սիզ սինիզ:

ՊԱՊ 3

- 1 Պու էճիլտէն արթըգ թէհամմիւլ էտէմէյիպ՝ Ա-
թինատա Եալընըղ պրազըլմագլըղմըղը միւնասիպ
2 կէօրտիւք: Վէ Ալլահն խաարմը վէ Քրիստոսուն
պէշարէթինտէ էմէքտաշըմըղ օլան պիրատէրիմիզ

- Թիմոթէօսու կէօնտերտիք , Թաքի սիզի սապիթ՝ վէ
- 3 Իմանընըզտան տօլայը միւթէսէլլի գըլմասըյլէ, Պու մուղայագտարտա քիմսէ գըմըլտանմասըն . զիրա պունուն իչիւն Թա՛եին օլունտըղըմըզ քէնտինիզ
- 4 պիլիբսինիզ : Զիւնքի եանընըզտա իքէն տախի մու- զայագա չէքէճէյիմիզի սիզէ մուգատտէմա իխպար էյլէտիք , նիթէքիմ մա՛լիւմիւնիւզ օլտըղը իւզըէ
- 5 վուգու՝ պուլմուշ տըր : Պու սէպէպտէն պէն տա- խի արթըզ թէհամմիւլ էտէմէյէրէք , իղվա էտիճի սիզի իղվա էթմէսիյլէ էմէյիմիզ պիհուտէ չըգմա- սըն տէյիւ իմանընըզ խուսուսընտա խապէր ալ-
- 6 մագ իչիւն կէօնտերտիմ : Լաքին շիմաի Թիմօթէօս Թարաֆընըզտան պիզէ վասըլ օլուպ , իման վէմու- հապպէթինիզի , վէ պիզիմ սիզի կէօրմէյէ միւշ- Թագ պուլնտըղըմըզ միսիլլիւ , սիզին տախի պի- ղէ օլան իշթիյագընըզ , վէ պիզի տաիմա խպըր իլէ
- 7 զիքը էթտիյինիզի պիզէ միւժտէ էյլէտի : Պու սէ- պէպտէն , էյ պիրատէրէր , պիզիմ ճիւմլէ մուզա- յագա վէ զարուրէթիմիզտէ իմանընըզտան տօլու-
- 8 յը հագգընըզտա միւթէսէլլի օլտուգ : Զիրա սիզ Բապպտա սապիթ գալտըղընըզ Թագտիրտէ՝ շիմաի
- 9 պիզ սաղ գալըրըզ : Զիրա սիզին իչիւն Ալլահմը- ղըն հուղուրընտա հագգընըզտա մէսրուր օլտըղը- մըզ մէսէրէթէ միւգապիլ Ալլահա նէ՝ շիւքը 'տըղ
- 10 էտէպիլիբիզ : Յիւզիւնիւզիւ կէօրմէք վէ իմանընը- ղըն նօգսանըն իքմալ էթմէք իչիւն , կէճէ վէ կիւն-
- 11 տիւզ ղիյատէսիյլէ նիյաղ էյլէմէքտէ իղ : Փէտէ- բիմիզ Ալլահ քէնտիսի վէ Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիս- տոս Թարաֆընըզա կէլէ+ է-դէէ եօլըմըզ տսան է-
- 12 տէ : Վէ պիզիմ սիզէ մուհապպէթիմիզ օլտըղը

միտիլիւ , Բապպ սիզին տախի պիրի պիրինիզէ վէ
 ճիւմէյէ օլան մուհապպէթինիզի թէքսիր վէ թէզ-
 13 եհտ էյլէյէ , Թա քի Փէտէրիմիզ Ալլահն հու-
 ղուրննաւ Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիստուս ճիւմէ մու-
 գատտէտէրիյլէ զուհուր էթաիքաէ գուտսիյէթաէ
 պիլա 'այլպ օլմագ իւզրէ , գալլէրինիզի սապիթ
 գըլա :

ՊԱՊ 4

- 1 Ի հասըլ , էյ պիրատէրլէր , սիզէ Բապպ Յիսուս
 իլէ ըիճա վէ նասիհաթ էտէրիզ քի՝ նէ վէճՅէ հա-
 րէքէթ էթմէնիզ վէ Ալլահա մագպուլ օլմանըզ
 վաճիպ օլտըզ հագգընաւ պիղտէն ալտըզընըզ
- 2 Կէօրէ տահա զիյաւէ թէրագգի էտէսինիզ , Զիրա
 Բապպ Յիսուս թարաֆընտան սիզէ նէ թէնպիհլէր
- 3 վէրտիյիմիզի պիլլըրսինիզ՝ Զիրա Ալլահն իրատէ-
 թի պու , Էս'նի թէգատտիւսիւնիւզ տիր քի՝ զի-
- 4 նատան իճթինապ պիրլէ , Սիզտէն հէր պիրի քէն-
 աի *ճէսէտինէ Ալլահը պիլմէյէն թաիֆէլէր կիպի
 հէվա ի շէհվէթ իլէ տէյիլ , Անճագ գուտսիյէթ իլէ
- 6 վէ 'իֆֆէթ իլէ մալիք օլմագըզը պիլսին : Պիրի
 պու մատտէտէ պիրատէրի հագգընաւ հատտը թէ-
 ճալլըզ էտիպ զատըր էթմէսին . զիրա սիզէ էվիլէ-
 տէն սէյլէյիպ՝ շէհատէթ էթտիյիմիզ իւզրէ ,
 պուլարըն ճիւմէթի իչիւն Բապպ միւնթագիմ տիր
- 7 Զիրա Ալլահ պիզի նափաքլէյէ տէյիլ , անճագ
- 8 գուտսիյէթէ տա'վէթ էյլէտի : Պու էճիլտէն թահ-

* Ես'ն . գապընա

զիր էտէն քիմսէ ինսանը տէյիւ, անճագ պիղէ
քէնտի Բուհ իւլ Գուտարնը վէրէն Ալլահը թահ-
զիր էտէր :

- 9 Մէվէտտէթ ի տխավիյէ խուսուսընտա իսէ սիղէ
եազմագըղըմ իճապ էթմէզ . զիրա պիրի պիրինիզի
սէվմէքիւի Ալլահ թարաֆընտան քէնտինիզ էյ-
- 10 րէնմիշ սինիզ : Զիւնքի պունու սիզ պիւթիւն Մա-
դէտօնիտտա օլան ճիւմլէ պիրատէրլէրէ կէօսթէրի-
յօրսընըզ . լաքին , էյ պիրատէրլէր , սիղէ րիճա է-
տէրիզ քի պ- ~~խանդան~~ տուհա զիյատէ թէրագ-
- 11 դի էտէսինիզ : Վէ սիղէ թէնպիհ էթտիյիմիզէ
կէօրէ ասուտէ հալ իւղրէ եաշույրպ' քէնտի ու-
մուրընըզլէ մէշղուլ օլարագ , քէնտի էլլէրինիզ
- 12 իլէ իշլէմէյէ զայրէթ էտէսինիզ , թա քի խարիճտէ
օլանլարա հիւան ի հարէքէթլէ մու'ամլէլէ էտիպ'
պիր շէյէ միւհթաճ օլմայասընըզ :
- 13 Էյ պիրատէրլէր , ույույանլար հագգընտա պի-
խապէր օլմանըղը իսթէմէմ , թա քի իւմիտլէրի օլ-
- 14 մայան սաիրլէր կիպի մահզուն օլմայասընըզ : Զի-
րա էյէր Զիսուսուն էօլիւպ գըյամ էթտիյինէ ի-
ման էտէրսէք , հաքէզա Զիսուստա ույույանլարը
տախի Ալլահ անըն իլէ պէրապէր կէթիրէճէք տիր :
- 15 Զիրա պիզ Բապպըն զուհուրընատէկին հայաթտա
պագի դալանլար' ույույանլարա թէգատտիւմ էթ-
մէյէճէյիմիզի սիղէ Բապպըն քէլամը իլէ իիպար
- 16 էտէրիզ : Զիրա Բապպ պիզղաթ պիր նիտա ի էմր
իլէ պաշ մէլէյին սէտասը վէ Ալլահըն սուրու իլէ
սէմատան նիւղուլ էտէճէք տիր , վէ Քրիստոստա
վէֆաթ էթմիշ օլանլար էվլէլա գըյամ էտէճէք-
- 17 լէր տիր : Անտէն պիզ հայաթտա պագի դալանլար

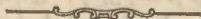
անկէր իլէ պերապէր Բապպը խթիգպալ իչիւն
 պուրութլարտա հավայա բէֆ' օլունաճաղըզ, վէ
 պէօյլէճէ տախմա Բապպ իլէ պերապէր պուլընա.
 18 ճաղըզ, իմաի պու սեօզլէր իլէ պիրի պիրինիլի
 թէսլիյէ էտինիզ:

ՊԱՊ 5

- 1 Լաքին, էյ պիրատէրլէր, էզմինէ վէ էվգաթա
- 2 տաիր սիզէ եազմադըղըմ' իճապ էթմէզ, Զիրա
 քէնտինիզ Բապպըն կիւնիւնիւն կէճէլէյին իըրսըզ
- 3 կիպի կէլտիյինի էյի պիլիրսինիզ, Զիւնքի սէլա-
 մէթ վէ էմնիյէթ վար տէտիքլէրինտէ, օլ վազըլթ
 համիլէ գարըյա աղըր կէլտիյի կիպի, նապէաճ իւ-
 գէրլէրինէ հէլաք էէթիշիպ գուրթուլմայաճազլար
- 4 տըր: Սիզ իսէ, էյ պիրատէրլէր, գարանըգտա
 տէյիլ սինիզ քի' օլ կիւն իըրսըզ կիպի իւգէրի-
- 5 նիզէ կէլսին: Զիրա սիզին ճիւմէնիզ էհլ ի նուր
 վէ էհլ ի նիհար սընըզ. կէճէտէն եախօտ գարան.
- 6 լըգտան տէյիլ իզ: Հալ պէօյլէ իքէն' սաիրլէր կի-
 պի ույսւմայալըմ', անճադ ույանըգ տուրուպ' ա.
- 7 յըգ օլալըմ', Զիրա ույսւյանլար կէճէլէյին ույուր-
 ար, վէ սէրիօշ օլանլար կէճէլէյին սէրիօշ օլուր-
- 8 ար: Ամմա պիզ էհլ ի նիհար օլանլար, իման վէ
 մուհապպէթ զըրհնըր վէ խէլաս իւմիտի օլան մըզ-
- 9 ֆէրի կիյմիշ օլարագ, այըգ տուրալըմ': Զիրա Աւ-
 րահ պիզի զաղուպ իչիւն տէյիլ, անճադ պիզիմ' եօ-
 լըմըզա էօլէն' Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն վա-
 սըթասըյլէ խէլասա նաիլ օլմագ իչիւն թախին
- 10 էյլէտի: Թա քի կերէք ույանըգ' կերէք ույուր

- պուլունուր իսէք, անքն իլէ պերապեր հայաթտա
 11 օլալըմ, Պու էճիլտէն էտէ կէլտիյինիզ կիպի, պի-
 րի պիրինիզի թէսլէյէ էտիպ, էէքտիկէրինիզի ի'մար
 էյլէյինիզ :
- 12 Էյ պիրատերլէր, արանըզտա չալըշանլարը, վէ
 րապպտա իւզէրինիզէ մէմուր օլուպ սիզէ նասի-
 13 հաթ վէրէնլէրի թանըյըպ, Անլէրէ իշլէրի իշիւն
 մուհապպէթ իւզրէ զիյատէսիյլէ ի'թիպար էթմէ-
 նիզի բիճա էտերիզ, Պիրի պիրինիզ իլէ միւսսալէ-
 14 մէթտէ օլունըզ : Վէ, էյ պիրատերլէր, սիզէ բի-
 ճա էտերիզ քի' նիզամարզ քիմնէլէրէ նասիհաթ
 վէրէրէք, էիւրէքսիզլէրի ճէսարէթլէնտիրիպ զա'իֆ-
 լէրէ տէսթիկիր օլարադ, ճիւմլէ հազգընտա միւ-
 15 թէէննի օլասընըզ : Սազընընըզ՝ քիմնէ քիմնէյէ
 քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէյէ. պիլ'աքս տաի-
 մա կերէք պիրի պիրինիզէ՝ կերէք ճիւմլէյէ էյիլիք
 16 էթմէյէ սայ՝ էտինիզ : Տաիմա մէսրուր օլունըզ :
 17 Ֆէրաղաթ էթմէյէրէք տու'ա էտինիզ : (18) Հէր
 շէյտէ շիւքըր էտինիզ, զիրա ֆրիստոս Յիսուստա
 19 հազգընըզտա Ալլահըն իրատէթի պու ալըր : Բուհու
 20 սէյիւնտիւրմէյին : Իլհամաթը թահգիր էթմէ-
 21 յինիզ, Հէր շէյի թէճրիւպէ էտիպ՝ էյի օլանը
 22 թուլթընըզ : Հէր նէվ՝ շէրրտէն իճթինապ էտինիզ :
 23 Վէ մէնպա'ը սէլամէթ օլան Ալլահ քէնտիսի սիզի
 թէմամէն թադտիս էյլէյէ. վէ բուհընըզ վէ ճա-
 նընըզ վէ ճէսէտինիզ քէամիլէն րապպըմըզ Յիսուս
 ֆրիստոսուն զուհուրընա պիլա գուսուր մահֆուզ
 24 գըլընա : Սիզի տա'վէթ էտէն սատըզ օլուպ իճրա
 տաիս էտէճէք տիր :
- 25 Էյ պիրատերլէր, պիզիմ իշիւն տու'ա էտինիզ :

- 26 Ճիւմէ պիրատերէրէ մուգատտէո թագպիլ իլէ
 27 սէլամ էտինիլ : Սիղէ Բապպ հագգը իչիւն անտ
 վերիբիմ քի՝ պու րէսայէ ճիւմէ մուգատտէո պի-
 28 րատերէրէ գրաաթ օլունա : Բապպըմը Յիսուս
 Քրիստոսուն ՚ինսյէթի սիղին իլէ օլուն : Ամին :

ՓԱՎԼՍՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

ՍԵԼԱՆԻՔԼԻԼԵՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ԲԵՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Փալլօս վէ Սիւլանօս վէ Թիմօթէօս՝ Փէտերիմիլ
 Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոստա օլան Սէլա-
 2 նիքիլէր քիլիսէսինէ . Սիղէ Փէտերիմիլ Ալլահ վէ
 Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ՚ինսյէթ
 վէ սէլամէթ օլուն :
 3 Եյ պիրատերէր , լսըդ օլորդը իւղրէ , տաիմա
 սիղին իչիւն Ալլահա շիւքը էթմէյէ պօրճլու իլ .
 չիւնքի իմանընըզ զիյատէսիլէ արթըպ՝ ճիւմէ-
 նիզտէն հեր պիրինին եէքտիկէրինէ օլան մուհապ :

- 4 պէթի թէզայայուտ էթմէքտէ տիր . Շէշլէ քի պիղ
քէնտիմիղ , թէհամմիւլ էթտիյինիղ ճիւմլէ թէ-
'ատտի վէ մուղայագալարընըզտա օլան սապրընըզ
վէ իմանընըզտան տօլայը , Ալլահըն քիլիսէլէրինտէ
5 սիզին իլէ իֆթիխար էտէրիղ : Պու տախի եօլըն-
տա էղիյէթ չէքմէքտէ օլարըզընըզ մէլէքիւթ Ոււ-
լահա նաիւ օլաճաղընըզա Ալլահըն 'ատիլ հիւք-
6 միւնիւն տէլիլի տիր : Չիւնքի Ալլահըն 'ինտինտէ
'ատալէթէ մութապըգ տըր քի' սիզի թաղէիզ է-
7 տէնլէրէ մուղայագալ էրէ , վէ սիղ մուղայագալ
չէքէնլէրէ պիզիմ իլէ պերապէր Բապպ Յիսուս քէն-
8 տի գուվվէթինին մէլաիքէսիյլէ Սէմատան զուհուր
էտիպ' Ալլահը պիլմէյէնլէրտէն վէ Բապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսուն պէշարէթինէ իթա'աթ էթմէ-
յէնլէրտէն աթէշ 'ալէվի իլէ ինթիգամ ալաճաղը
9 վաղըթտա րահաթ իհսան էտէ : Պունլար օլ կիւն-
տէ Բապպըն քէնտի մուղատտէսլէրինտէ մու'աղ-
ղէզ վէ ճէմի' միւմինլէրտէ , (չիւնքի սիղէ օլան շէ-
հատէթիմիլվէ իման օլունտու ,) հայրէթպախշ օլ
10 մագ իւզըն կէլտիյինտէ , Անըն հուզուրընտան վէ
գուվվէթինին ճէլալինտէն էպէտի հէլաբ հիւքմիւնիւ
11 չէքէճէքլէր տիր : Պունա նապարէն տախի տաիմա
տու'ա էտէրիղ քի Ալլահըմըզ սիզի պու տա'վէթէ
լայըզ գըլա , վէ խայր իչիւն քէմուլ իրիզասընը վէ
12 իմանըն 'ամէլինի գուվվէթլէ իքմալ էյլէյէ . թա
քի Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն իսմի սիզտէ ,
սիղ տախի Ալլահըմըզ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստո-
սուն 'ինայէթինէ կէօրէ անտէ թա'ղիղ օլունասը-
նըզ :

ՊԱՊ 2

- 1 Էյ պիրատէրէր, Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիստոսուն
զուհուրը, վէ պիզիմ՝ անըն եանընտա ճէմ՝ օլ-
- 2 մագլըղմըզ խուսուսընտա Բիճա էտէրիզ քի ֆրիս-
տոսուն կիւնիւ թէգարրիւպ էթմիշ տիր՝ տէյիւ,
կերէք բուհ՝ կերէք սէօզ՝ կերէք կէօյէ թարաֆըմըզ
տան մէքթուպ վառըթառըլէ՝ 'ազլընըզ թէզճէ
- 3 սարըլմասըն, վէ միւզթարիպ օլմայասընըզ, Պիր
քիմնէ սիզի պիր վէճՅլէ սլտաթմասըն, զիրա էվ
վէլա իրթիտատ կէլիպ՝ կիւնահ ստէմի, շօլ էՏԼ Ի
- 4 Տէլաքըն իզՏար օլունմասը կերէք տիր, ՕԼ քի մու-
խալէֆէթ էտէր վէ Տէր իլահ էտխօտ մա'պուտ իս-
միյլէ միւսէմմա օլանըն իւզէրինէ էիւճէլէնիր, Տաթ-
թա քէնտինի իլահ կէօսթէրէրէք [իլահ կիպի] Ալլա-
- 5 Տըն Տէյքէլինտէ օթուրուր : Տահա էանընըզտա ի-
քէն, պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմի խաթրա կէ-
- 6 թիրմէ՞զ մի սինիզ, Շիմտի տախի քէնտի վագ-
թընտա իզՏար օլունմասը իչիւն անը մէն՝ էտէն շէյի
- 7 պիլիրսինիզ : Զիրա 'իսէտն սըրըր Տալա իշլէմէքտէ
տիր, ֆազաթ շիմտի մանի՝ օլան օրթատան դալ-
- 8 գընճայատէք մէ՝ Էրէր. ՕԼ գէման պու 'առը զահիր
օլաճագ տըր. տնը տախի 'Բապպ քէնտի ազգընըն
նէֆէսիյլէ թէլէֆ էտիպ, քէնտի կէլիշէնին թէճէլի-
- 9 սիյլէ Տէլաք էտէճէք տիր : Անըն զուհուրը իսէ շէյ-
թանըն իշլէմէսինէ կէօրէ ճիւմլէ գուվլէթ վէ 'ալա-
- 10 մէլթ վէ սախթէ միւ՝ճիզէլէր իլէ, վէ Տէլաք օլմայտա

* Պա'պը՞՞ Բապպ Յիսուս

- օլանլարտա հազգսըղըղն հեր հիլեսիլէ օլաճագ
աբը , չիւնքի անլէր խէլաս օլալարը իչիւն հագի-
11 գաթ մուհապպէթինի գապուլ էթմէտիլէր : Վէ
պու սէպէպտէն քիզպէ ինանմալարը իչիւն Ալլահ
անլէրէ զէլալէթ ի միւհասիւրէ կէօնտէրէճէք տիր .
12 Թա քի հագիգաթա ինանմայըպ հազգսըղըղա բի-
ղա վէրէնլէրին ճիւմլէսի մահքիւմ օլալար :
- 13 Պիզ տախի , էյ Բապպըն սէվկիւլիւլէրի պիրա-
տէրլէր , Ալլահա տախիմ սիզին իչիւն շիւքր էթ-
մէյէ պօրճլու իզ , չիւնքի Ալլահ սիզի խաթիտա-
տէն , Բուհըն թագախիսի վէ հագիգաթա օլան
14 իման իլէ , խէլաս իչիւն ինթիխապ էտիպ՝ Բապ-
պըմըզ Յիսուս ֆրիստոսուն 'իզլէթինէ նաիլ օլ-
մագըղըղնը իչիւն , պուհա տախի պիզիմ պէշարէ-
թիմիզին վասըթասըյլէ սիզի տա'վէթ էյլէտի :
- 15 Պինսէն 'ալէյհ , էյ պիրատէրլէր , սապիթ գա-
տէմ օլուպ՝ քէլամ եախօտ մէքթուպըմըզ վասը-
թասըյլէ էջրէնտիյինիզ թա'լիմաթը հըֆզ էտի-
16 նիզ : Վէ Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիստոս քէնտիսի ,
վէ պիզի սէվիպ պիզէ 'ինսյէթ իլէ էպէտի թէսէլ-
17 լի վէ էյի իւմիտ վէրէն փէտէրիմիզ Ալլահ՝ Գալպ-
լէրինիզի միւթէսէլլի , վէ սիզի հեր էյի քէլամ վէ
'ամէլտէ սապիթ գըլա :

ՊԱՊ 3

- 1 Վէլ հասըլ , էյ պիրատէրլէր , պիզիմ իչիւն
տու'ա էտինիզ քի՝ Բապպըն քէլամը արանըղտա
2 օլաըղը կիպի իլէրիլէյիպ շէրէֆ պուլա . Պիզ տա-
խի հագգսըզ վէ քէօթիւ ատէմլէրտէն գուլթուլա-

- 2 Լժ. զիրա ճիւմէսի իման սահիպի տէյիլ տիր :
 3 Լաքին Բապպ սատրդ օլուպ՝ սիղէ սապիթ գըլա.
 4 Լապ, շէրիրտէն սէյանէթ էտէճէք տիր : Վէ սիղէ
 5 Թէնպիս էթախիմիզ շէյլէրին իճրասընտա պու.
 6 Լընտըղընըլա վէ պուլընաճաղընըլա Բապպտա ի՝.
 7 Թիմատըմըզ վար տըր : Վէ Բապպ սիղէն դապ.
 8 Էրինիզի Ալլահըն մուհապպէթինէ վէ Քրիստոսուն
 9 սապընա իհտա էտէ :
 10 Եյ պիրատէրլէր, սիղէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս.
 11 տոսուն իամիլլէ Թէնպիս էտէրիզ, պիզտէն ալտը.
 12 ղը Թա՛լիմէ կէօրէ տէյիլ, անճադ նիզամըզ սիւ.
 13 Լուք էտէն հէր պիրատէրտէն իճթինապ էտէսինիզ :
 14 Զիրա պիղէ նա՛սըլ միւզթէտի օլմագըղընըզ վա.
 15 ճիպ իտիյինի քէնտինիզ պիլիրսինիզ, չիւնքի առա.
 16 Զըզտա նիզամըզ հարէքէթտէ պուլունմատըզ . Վէ
 17 պիր քիմնէնին էքմէյինի մէճճանէն եէմէտիք . ան.
 18 ճադ սիզտէն պիրինէ եիւք օլմամագ իչիւն էմէք վէ
 19 զաճմէթ չէքէրէք կէճէ կիւնտիւզ իշ իշլէր իտիք :
 20 Պու տախի հիւքիւմէթիմիզ օլմատըղընաան տէյիլ,
 21 անճադ պիղէ միւզթէտի օլասընըզ տէյիւ քէնտի.
 22 10 միղի սիղէ էօրնէք կէօլթէրմէմիզ իչիւն օլտու : Զի.
 23 րա էանընըզտա իքէն տախի՝ էյէր պիր քիմնէ իշ
 24 իշլէմէք իսթէմէզսէ, եէմէք տախի եէմէսին՝ տէյիւ
 25 11 սիղէ Թէնպիս էտէր իտիք : Զիրա սիզտէ պա՛ղը
 26 քիմնէլէր նիզամըզ հարէքէթ էտիպ՝ պիր իշ իշլէ.
 27 մէյէրէք, ախէրինին իշինէ գարըշըր օլտըղըն իշ.
 28 12 տիյօրըզ, Պու մագուլէ քիմնէլէրէ Բապպըմըզ Յի.
 29 սուս Քրիստոս թարաֆընտան Թէնպիս վէ ըիճա է.
 30 տէրիզ քի ուպուճա իշլէյէրէք, քէնտի էքմէքէրի.
 31 13 նի եէյէլէր : Սիզ տախի, էյ պիրատէրլէր, էյլէք

- 14 էթմէքտէն օտանմայասընըզ : Վէ էյէր պիր քիմսէ
պու բէսայէնին վոսթթաւըյլէ օլան քէլամըմըզ
իթա'աթ էթմէզսէ , խէճիլ օլմաւը իչիւն անա նի
15 շան գոյուպ անըն իլէ իթիլաթ էթմէյինիլ : Լա-
քին տիւշմէն մագամընտա թուլթմայընըզ , անճագ
16 պիրատեր կիպի անա նասիհաթ էտինիլ : Վէ մէն-
պա'ը սէլամէթ օլան Բապպ քէնտիսի սիզէ տաիմա
հէր խուսուստա սէլամէթ իհասն էյլէսին : Բապպ
ճիւմէնիլ իլէ օլտուն :
17 Պէն փալլօսըն խաթթ ք տէսթի իլէ սէլամ . պու-
տախի հէր մէթուպտա նիշան տըր . պէջլէ եա-
18 զարմ : Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն 'ննոյէթի
ճիւմէնիլ իլէ օլտուն : Ամին :

ՓԱՎԼՕՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ

Թ Ի Մ Օ Թ Է Օ Ս Ա

ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԷՍԱԼԷՍԻ

~~~~~

ՊԱՊ 1

- 1 Ալէլաքեարըմըզ Ալլահն վէ իւմիտիմիլ օլան
[Բապպ] Յիսուս Քրիստոսուն էմրի իւզրէ Յիսուս
2 Քրիստոսուն բէսուլլը փալլօս , իմանտա էօզ օղ-
լլամ թիմթէօսա՝ փէտէրիմիլ Ալլահ վէ Բապպըմըզ

Քրիստոս Յիսուս թարաֆընատն 'ինայէթ վէ մէր.
համէթ վէ սէլամէթ օլուն :

- 3 Պէն Մագետօնիայա կիթմէք իւզրէ իքէն , պա'ղը
քիմնէլէրին զայրի թա'լիմ' էջրէթմէմէլէրինի , վէ
մասալլարա վէ իմանտան օլարագ Ալլահա խփալ-
օլան 'իմարէթէ տէյիլ , անճագ միւճատէլէյէ վէ-
սիլէ օլան տիւքէնմէզ նէսէպ սիլսիլէլէրինէ տիգ-
- 4 գաթ էթմէմէլէրինի թէնպիհէտէսին տէյիւ Սէնին
էֆտուստա մէքս էթմէքլիյինի րիճա էթտիյիմ' կի-
- 5 պի շէթի էթէի : Թէնպիհին նէթիճէսի փաք գալպ-
տէն վէ զամիրի խալիստէն վէ րիասըզ իմանտան
- 6 օլան մուհապէթ տիր . Պա'ղըւարը պունլարտան
- 7 սափըպ' պիհուտէ սեօզլէրէ մաիլ օլունլար , Վէ
շէրիաթ մու'ալլիմլէրի օլմագ իսթէրլէր իսէ տէ' նէ'
սէյլէտիքլէրի , նէ տէ իտտի'ա էթտիքլէրի շէյլէ-
- 8 րի անկլարլար : Շէրի'աթըն էյի օլարըզընը պիլիլիլ ,
մէյերքի պիր ատէմ' անը շէր'էն իսթի'մալ էտէ .
- 9 Լաքին պունու պիլմէլի տիր քի' շէրի'աթ սալիհ իչիւն
օլմայըպ' պիլ'աքս 'ապիլլէր վէ իթա'աթսըզլար վէ ֆա-
ճիրլէր , վէ կիւնաճքեարլար , վէ խապիսլէր , վէ
ֆասըզլար , վէ պապըյը վէ անայը տարպ էտէլլէր ,
- 10 Վէ գաթիլլէր , վէ զինաքեարլար , վէ լութիլլէր , վէ
ինսան սարիլլէրի , վէ եալանճըլար , վէ հանիսլէր , վէ
սահիհ թա'լիմէ միւխալիֆ օլան զայրի հէր պիր շէյ
- 11 իչիւն գօնուլմուշ տըր : Պու տախի միւպարէք Աւ-
լահըն պանա էմանէթ օլունան պէշտրէթ ի ճէլլիլ-
- 12 սինէ մութապըզ տըր : Վէ պէնի գուվլէթլէնտի-
րէնՐապպըմըզ Քրիստոս Յիսուսա միւթէշէքքիր իմ ,
չիւնրի մուգատտէմա քիւֆր էտիճի վէ թէ'ատտի
էտիճի վէ շէթմ' էտիճի իքէն , պէնի սատըզ սայըպ

- 13 խրտմէթէ թա'եին էյլէտի . Ամմա մերհամէթէ նաիւ
 օլտում, զիրա իմանալըդդտա իքէն պիլմէյերէք իշ-
 14 լէտիմ: Ալէ ֆրիստոս Յիսուստա օլան իման վէ մու-
 հապպէթ իլէ Բապպըմըզըն 'ինայէթի զայէթլէ իզ-
 15 տիյատ պուլտու : Պու քէլում սատըզ վէ հեր վէճհլէ
 դապուլու շայան տըր քի՝ ֆրիստոս Յիսուս տիւն-
 եայա կիւննաքեարլարը խէլաս էթմէք իչիւն կէլտի .
 16 պունլարըն պիրինճիսի պէն իմ: Լաքին պունոււն
 իչիւն րահմէթէ նաիւ օլտում, թա քի Յիսուս ֆրիս-
 տոս հայաթ ը եպէտիյէ իչիւն քէնտիւնէ իման կէ-
 թիրէճէք օլանլարա էօրնէք օլմագ իւզրէ , քէմուլ ի
 17 սապըընը իպթիտու պէնտէ իզհար էտէ : Իմտի է-
 ղէլի վէ եպէտի Փատիշահա՝ զէվալ պուլմագ վէ
 կէօզէ կէօրիւնմէզ եալընըզ ('ալիմ) Ալլահա եպէտ
 իւլ ապատ 'իզղէթ վէ համտ օլտուն : Ամին :
- 18 Սանա , էյ օղլում թիմսթէօս , սէնին հազգընտա
 սէպգաթ էտէն իլհամաթա կէօրէ շու թէնպիհի
 թաւսիյէ էտէրիմ , թա քի անլէր իլէ էյի ճիհատա
 19 իգտամ էյլէյէսին . Ալէ իմանը վէ զամիր ի խալիսի
 հըֆզ էտէսին . պունու իգէ պա'ղըլար րէտտ էթ-
 միշ օլմալարըյլէ իման խուսուսընտա զորգ օլտու-
 20 լար . Հիմէնօս վէ իսքէնտէր պունլարտան օլուպ ,
 քիւֆը էթմէմէյի էյրէնմէլէրի իչիւն՝ անլէրի շէյ-
 թանա թէսլիմ էթտիմ :

ՊԱՊ 2

- 1 Իմտի հեր շէյտէն էվլէլ րիճա էտէրիմ քի՝ ճէմի՝ ի
 նաս իչիւն , փատիշահլար իլէ պիլճիւմէ մանսրպտա
 պուլընանլար իչիւն նիյաղլար վէ տու'ալար վէ րի-

- 2 ճալար վէ շիւքրէր 'արզ օլունա , Թա քի քէ-
մալ ի Թագվա վէ վազար իլէ ասուտէ վէ ռահաթ
- 3 իմարը 'եօմիւր էտէլիմ' Զիրա ճիւմլէ տտէմլէրին
խէլասընը վէ հադիգաթը պիլմէքլէյէ կէլմէլէրին
- 4 իսթէյէն Խէլապքեարըմըղ Ալլահըն 'ինտինտէ պու
- 5 էյի վէ մագպուլ տըր : Զիւնքի պիր Ալլահ վար ,
Ալլահ իլէ ինսան պէյնինտէ տախի պիր Միյանճը
վար , պու տախի ինսան օլն ֆրիստոս Զիսուս տըր'
քի վազթը մախսուսընտա շէհատէթ օլմագ իւզըն
- 6 քէնտիսինի ճիւմլէնին եօլընա ֆիտիյէ վէրտի : Պէն
տախի օլ շէհադէթ իլլին վա'իզ վէ ըեսուլ , (ֆրիստոս
- 7 տա հազգ սէյլէյօրըմ' , եալուն սէյլէմէյօրըմ' ,) իման
վէ հադիգաթտա Թաիֆէլէրին մու'ալլիմի օլմագ իւզը
- 8 ըէ նասպ օլունտըմ' . իմտի էրլէր պիլա զազապ վէ
պիլա իշթիպահ փաք էլլէր գալտըրարագ' Տէր եէր-
- 9 տէ տու'ա էթմէլէրին իսթէրիմ' . ֆէզալիք նիսա
տախի հիճապ վէ էտէպ իւզըն միւնասիպ զըյա-
ֆէթ կիյինիպ , սաչ էօրմէլէրի եա ալթուն եա ին-
ճուլէր եախօտ աղըր պահալը էլպիսէ իլէ տէյիլ ,
- 10 Անճագ է՛լ ի 'իպատէթ օլմագլըղը իզրար էտէն
նիտայա շայեսթէ օլաղը կիպի' էյի 'ամէլլէր իլէ
- 11 քէնտիլէրին թէղբին էթսինլէր : Գարը քէմալ ի
- 12 ինդըյատլէ սիւքիւթ էտէրէք էյօրէնսին : Ամմա գա-
րընըն Թա'լիմ էթմէսինէ՝ եախօտ էրին իւզըրինէ
հիւքիւմէթ սիւրմէսինէ իզն վէրմէմ' , անճագ սիւ-
- 13 քիւթ իւզըն օլուն : Զիրա էվլէլա Ատէմ' , սօնկրա
- 14 Հափվա խալգ օլունտու : Վէ Ատէմ ալտանմատը
անճագ գարը ալտանըպ թէճափուզա կիլիֆթար
- 15 օլտու : Ամմա էտէպ իւզըն իման վէ մուհապպէթ
վէ գուտսիյէթտէ միւտալէմէթ էթտիքլէրի հալտէ ,
էվլատ թէվլիտիյլէ խէլաս պուլաճագ տըր :

ՊԱՊ 3

- 1 Շու քելամ սատրգ տըր , եա'նի էյեր պիր քիմսե
 էփիսգօփօսլըղա ըաղիպ օլուր իսե , կիւզէլ պիր իշ
 2 արզուսընտա օլուր : Իմտի վաճիպ տիր քի էփիսգօ-
 փօս գուսուրսըղ , վէ պիր ղէվճէնին ղէվճի , վէ այըգ ,
 'ազիլ , էհլի 'ըրղ , միհմաննիւվաղ վէ թա'լիմէ
 3 միււթա'իա օլուպ' Շէրապա մէյալ վէ եա վու-
 րուճու [վէ դապիհ դաղանճ թալիպի] օլմայըպ , ան-
 ճագ լաթիֆ' վէ նիզա' վէ աղչէ սէվմէքտէն պերի
 4 օլա . Բէմալ ի վադար իլէ էվլատընը իթա'աթտա
 թութարագ' քէնտի խանէսինէ հիւսն ի նազարէթ
 5 էտէ . (քէնտի խանէսինէ նազարէթ էթմէյի պիլմէ-
 յէն քիմսե Ալլահըն քիլիսէսինի նա'սըլ խտարէ էտէ-
 6 պիլիւր .) Թէքէպպիւր էտիպ շէյթանըն մահքիւ-
 միյէթինէ տիւշմէմէսի իչիւն տինէ եէնի կէլմիշ օլ-
 7 մայա : Վէ սիթէմէ վէ շէյթանըն տուզաղընա տիւշ-
 մէմէսի իչիւն վաճիպ տիր քի խարիճտէ օլանլարտան
 հիւսն ի շէհատէթէ մազհար օլա :
 8 Քէղալիք շէմմասլար էհլ ի վադար օլուպ' իքի
 սէօղիւ , չօդ շէրապա մէյալ , դապիհ դաղանճ
 9 թալիպի օլմայարագ , իմանըն սըրընը փաք զամիր
 10 իլէ հըֆղ էտէլէր : Պուշլար տախի էվվէրա թէճ-
 րիւպէ օլունսուշլար , պա'տէհու գուսուրսըղ պու-
 լնարդլարը թագտիրտէ շէմմասլըղ իճրա էթսին-
 11 լէր : Քէղալիք դարըլարը էհլ ի վադար օլուպ' իֆ-
 թիրաճը օլմայարագ , այըգ վէ հէր շէյտէ սատրգ
 12 օլալար : Շէմմասլար պիրէր ղէվճէնին ղէվճի օլուպ ,
 էվլատլարընա վէ քէնտի խանէլէրինէ հիւսն ի նա-

- 13 զարեթ էտէլէր : Զիրա շեմնապլղը էյիճէ իճրա է-
տէնլէր քէնտիլէրինէ էյի մէրթէպէ վէ Գրիստոս
Յիսուսա օլան իմանտա չօգ ճէսարէթ քէսպ էտէր-
լէր :
- 14 Թարաֆընա եազընտա կէլմէք իւմիտինտէ իքէն՝
- 15 սանա պու շէյլէրի եազայօրըմ, Թա քի թէէխուր
էթտիյիմ թագաւրաւ պէյթ Ուլլահտա եա՛նի հայ
Ալլահըն քիլիսէսինտէ (քի հազիգաթըն ՚իմատը
վէ էսատը տըր ,) նէ սուրէթլէ հարէքէթ էթմէք վա-
16 ճիպիտիյինի պիլէսին : Վէ թագվանընսըրը պէյիւք
օլտըղը միւսէլլէմ տիր . Ալլահ թէնտէ իզհար՝ վէ
Բուհ իլէ թատըղ օլունուպ , մէլտիքէյէ կէօրիւն-
տիւ , վէ թաիֆէլէր առատընտա վա՛ղ օլունուպ ,
տիւնեհատա անա իման կէթիլիլէրէք՝ ճէլալ իլէ ՚ու-
րուճ էյլէտի :

ՊԱՊ 4

- 1 Լաքին Բուհ աշիքեարէ սէյլէր քի՝ եղմինէ ի ա-
խիբտէ պա՛ղը քիմնէլէր՝ զամիրլէրի տաղլանմը
օլան եաղանճըլարըն միւրաիլիյի իլէ իմանտան իր .
- 2 Թիտատ էտիպ՝ Իլլալ էտիճի բուհլարա վէ ճիննլէր
- 3 Թա՛լիմաթընա տիգգաթ էտէճէլլէր, Օլ էալանլու-
քի էվլէնմէքտէն մէն՝ , վէ միւսինլէր վէ հազիգաթը
պիլէնլէրին թէշէքքիւր իլէ իսթի՛մալի իլին՝ Ալ-
լահըն խալգ էթտիյի թա՛ամլարտան իճթինապ էթ-
4 մէյի Քէշպէհ էտէրլէր : Զիւնքի Ալլահըն հէր պիր
մախըղը էյի տիր , վէ թէշէքքիւր իլէ ալընտըղ
թագաւրտէ բէտտ օլունաճագ հիչ պիր շէյ եօգ
5 տըր : Զիրա Ալլահըն քէլամը իլէ վէ տու՛ա իլէ

- 6 Թագաւիս օլունուր : Պիրատերէրէ պու շէյլէրի իւ-
թար էթմէքլէ , իմանըն վէ թապի' օլտըղըն էյի
թա'լիմին սէօղլէրի իլէ փէրվէրտէ օլունուպ, Յիսուս
- 7 Քրիստոսուն էյի պիր խատըմը օլուրսըն : Ամմա գա-
պիհ վէ գօծա գարը մասալլարընտան իծթինապ էտիպ'
- 8 քէնտինի թագվայա իտման էյլէ : Զիրա թէն իտ-
մանը աղ շէյէ Ֆաիտէլի օլուպ' թագվա իսէ հէր
շէյէ Ֆաիտէլի տիր . չիւնքի անտէ շիմտիքի վէ կէ-
- 9 լէճէք հոյաթըն վա'տը վար : Պու քէլամ սատըգ
- 10 վէ հէր վէճհէ գապուլա շայան տըր . Զիրա պունա
պինտէն ճիւմլէ տտէմլէրին, խուսուսա միւմինլէրին
խէլասքետարը օլուն հոյ Ալլահա իւմիտ էթտիյիմիգ-
տէն' հէմ էմէք չէքէր վէ հէմ տէ թահգիր օլու-
- 11 նուրըղ : Պու շէյլէրի թէնպիհ վէ թա'լիմ էյլէ :
- 12 Հիչ քիմնէ կէնճլիյինի թահգիր էթմէսին . լա-
քին քէլամ վէ աթվար վէ մուհապպէթ (վէ բուհ)
վէ իման վէ 'իֆֆէթտէ միւմինլէրէ էօրնէք օլ :
- 13 Պէն կէլինճէյէտէք' օգուամաղա վէ նուսիհաթա վէ
- 14 թա'լիմէ մուգույէտ օլ : Սէնին իւզէրինէ իիթի-
յարլարըն էլ գօմասըյլէ պերապէր իլհամ վասը-
թաաըյլէ վէրիլմիշ վէ սէնտէ պուլընան մէվհիպէյի
- 15 իհմալ էթմէ : Թէրադգըր էթմէքլիյին ճիւմլէյէ զա-
հիր օլմագ իւզըրէ , պու շէյլէրի միւթալա'ա էյլէ ,
- 16 պու շէյլէրտէ մէշղուլ օլ : Քէնտինէ վէ թա'լիմէ
տիգգաթ էյլէյիպ' անլէրտէ տէվտամ էյլէ . զիրա
պունու էթմէքլէ' հէմ քէնտինի հէմ տէ սէնի
տինկլէյէնլէրի խէլաս էտէճէք սին :

ՊԱՊ 5

- 1 Ինթիկյարը թա'ղիր էթմէ, ամմա փետերէ կիպի,
 2 կէնճէրէ պիրատէրէրէ կիպի նասիհատ էյլէ : Իս-
 թիյար գարըլարա վալիտէրէ կիպի, կէնճ գարը-
 լարա հէմշերէրէ կիպի՝ քէմալ ի 'իֆֆէթլէ Նասիհ-
 3 եյլէ : Տուլ գարըլարա, եա'նի ֆիհրադէ տուլ
 4 օլանլարա իբրամ էյլէ : Վէ էյէր պիր տուլ գարը-
 նըն էվլատը եա թօրունլարը վար իսէ, էվվէլա անէր
 քէնտի է՛՛՛՛՛՛՛ ի պէյթլէրինն հիւրմէթ կէօթէրմէյի վէ
 վալիտէյնլէրինն միւքեաֆաթ իֆասընը էյրէնսին-
 լէր. զիրա պու իուսուս 'ինտ Ալլահ էյի վէ մագ-
 5 պուլ աըր : Լաքին ֆիհրադէ տուլ վէ եալընը
 գալմըլ օլան գարը Ալլահա միւթէվէքքիլէ օլուպ
 կէճէ կիւնտիւզ տու'ա վէ նիյաղա տէվամ էտեր :
 6 Ամմա է՛՛՛՛՛՛՛ ի զէվգ օլան՝ հայաթտա իքէն էօլմիւ
 7 տիր : Իմտի գուսուրըլ օլմալարը իչիւն պու շէյ-
 8 լէրի թէնպիհ էյլէ : Ամմա էյէր պիր քիմնէ թէ-
 'ալլիւգաթընը խուսուսա է՛՛՛՛՛ ի պէյթինի գայըր-
 մաղա, իմանը ինքեար էթմիլ օլուպ՝ զայրի միւ-
 9 մինտէն պէտթէր տիր : Տուլ գարը ալթմըլ եալըն-
 տան աշաղը օլմայարուդ՝ պիր զէվճին զէվճէսի պու-
 10 լունմուլ օլուպ, Ամալ ի հասանէ խուսուսընտա
 հիւսն ի շէհատէթէ մաղհար օլմուլ, մէսէլա էվլատ-
 փերվէր վէ միւսաֆիր գապուլ էթմիլ վէ մուգատ-
 տէպէրին ոյազլարընը երյգամըլ վէ մուգայադա-
 տա օլանլարա իմտտա վէ հէր էյի 'ամէլտէ տէվամ
 11 էթմիլ օլտըղը թագալիրտէ՝ գայտ օլունսըն : Լա-
 քին կէնճ տուլարը բէտա էյլէ, զիրա ֆրիստոս

- խիւաֆէն՝ ղէֆդէ թէսլիմ՝ օլտըգլարընտա թէղէվվիւճ
- 12 էթմէք իսթէյիպ, էվվէլքի իմանը թէրք էթտիքէրի
- 13 իչիւն հիւքմէ տիւչար օլուրլար : Վէ պունունլա պերապեր էվլէրի տօլաշարագ թէնպէլ օլմաղա ալլըշըլար . վէ եալընըգ թէնպէլ տէյիլ, անճագ կէվէղէ վէ ախէրինին ումուրըյլէ մէշղուլ օլարագ,
- 14 նասէզա շէյլէրի սէյլէրլէր : Իմտի իսթէրիմ քի կէնճ օլանլար թէղվիճ օլունուպ վէ էվլատ կէթիւրիպ՝ խանէ խտարէսինէ մուգայէտ օլարագ, մուխալիֆ օլանա սիթէմ իչիւն պիր ֆուրտաթ վէրմէ
- 15 սինլէր : Զիրա հալա պաղըլարը սափըպ շէյթանա
- 16 թապի՝ օլտուլար : Էյէր պիր միւմին էա պիր միւմինէնին տուլարը վար իսէ՝ անլէրէ ի՛անէ էյլէսին, վէ քիլիսէյէ պար օլմասըն, թա քի ֆիլհագիգէ տուլ օլանարա ի՛անէ էտէ :
- 17 Մէմուրիյէթլէրինին հիւսն ի իճրասընտա պուլլէնտն իիթիյարլար, խուսուսա քէլամտա վէ թա՛լիմտէ էմէք չէքէնլէր իքի գաթ իքրամա լայըգ՝ աւտ
- 18 օլունսունլար : Զիրա ֆիթապ՝ խարման տէյէնէ էօքիւգիւն աղընը պաղլամայաըն, վէ՝ իշճի քէնտի իւճրէթինէ միւսթահագգ տըր՝ տէյիւ պույուրուր :
- 19 Իքի էա իւչ շահիտ օլմատըգճա՝ իիթիյար՝ ալէյ-
- 20 հինտէ շիքէսյէթ գապուլ էթմէ : Գապահաթլըլարը ճիւմլէնին էօնիւնտէ թաղիւր էյլէ, թա քի սաիրլէր
- 21 տախի խալիֆ էտէլէր : Ալլահըն վէ Բապպ Յիսուս ֆրիտասուն վէ միւնթախապ մէլաիքէնին հուզուրընտա թէնպիհ էտէրիմ քի՝ պիր շէյ խաթըր իչիւն էթմէյէրէք, պու շէյլէրի պիղարաղանէ հըֆղ էտէ-
- 22 սին : Պիր քիմսէնին իւզէրինէ՝ աճէլէ իլէ էլ գօմայըպ՝ ախէրլէրին կիւնաշլարընա միւշթէրիք օլմա .

- 23 քէնտինի փաք սաղլա : Արթըգ եալընը սու իւ
մէյիպ՝ միտէն իշիւն վէ քէսրէթ իւզրէ վուզու՝
պուլան զա'աֆլարըն իշիւն պիր ազ շերապ իւ
24 թի'մալ էյլէ : Պա'զը ատէմէրին կիւնասլարը զա-
հիր օլուպ՝ էօնլէրինճէ հիւքմէ կիտէր , պա'զըլարը-
25 նըն իսէ արտլարընճա կէլիր : Քէզալիք պա'զըլարըն
էյի 'ամէլլէրի տախի զահիր օլուպ , ախէր թարզ
օլանլարըն իխթիֆասը զայրի միւմքին տիր :

ՊԱՊ 6

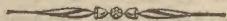
- 1 Պօյուռնորըգ ալթընտա պուլընան պիլճիւմլէ գու-
լար քէնտի էֆէնտիլէրինի ճիւմլէ իճթիրամէ միւս.
թահազգ 'ատտ էթսինլէր , թա քի Ալլահըն իսմինէ
2 վէ թա'լիմինէ քիւֆը օլունմայա : Վէ միւմին է-
ֆէնտիլէրի օլանլար՝ պիրատէր օլարգլարը իշիւն ա-
լէրէ թահգիր էթմէսինլէր , տնճագ միւմին վէ սէվ-
կիւլիւ վէ էյլիք էթէ+էյիէ հիսսէտար օլարգլարը ի-
շիւն՝ գուլլըգ էթսինլէր . պու շէյլէրի թա'լիմ վէ
3 նասիհաթ էյլէ : Պիր քիմնէ պաշգա տիւրլիւ թա'
լիմ էտիպ Րապպըմըզ Յիսուս ֆրիտոտուն քէլի-
մաթ ը սահիհէսինն վէ թագվայտ կէօրէ օլան թա'
4 լիմէ գաիլ օլմազ իսէ , Օ միւթէքէպպիր օլարագ ,
պիր շէյ պիլմէյիպ՝ տնճագ միւպահէսէ վէ մուա.
րազա ի քէլամ իլէ մա'լուլ օլմուշ տըր . պուլար-
տան տախի հասէտ վէ նիզա՝ վէ քիւֆրլէր վէ սու ի
5 զանն , Վէ 'ազլը ֆասիտ վէ հազիգաթտան պա'իտ
վէ թագվայը քետր զանն էտէն ատէմէրին պօշ
միւպահէսէլլէրի հասըլ օլուր . պու մագուլէ քիմ
6 սէլէրտէն իճթինապ էյլէ : Լաքին գանա'ալթ իլէ

- 7 օլան թագ վա պեջիւք քեար տըր : Զիրա տիւն-
 եայա պիր շէյ կէթիրմէտիք , վէ անտէն պիր շէյ
 8 կէթիրմէտէյեճէյիմիզ աշիքեար տըր : Իմաի եէյե-
 ճէյիմիզ վէ էօրթիւնէճէյիմիզ վար իքէն , պուն-
 9 լարա գաննա'աթ էտէլիմ : Ամմա զէնկին օլմագ գառ-
 տընտա պուլընանլար իզվայա վէ տուզաղա վէ չօգ
 տէֆիճ վէ միւզիւր շէճվէթլէրէ տիւշէրլէր . անլէր
 տախի ատէմլէրի ճէլաքէ վէ խարապիյէթէ զարգ
 10 էտէրլէր : Զիրա մալփէրէսթլէք ճիւմլէ քէօթիւ
 շէյլէրին ասլը օլուպ' պա'զը քիմնէլէր անա հարիս
 օլմաղլէ իմանտան սափըպ չօգ էլէմլէրէ միւպթէլա
 օլտուլար :
- 11 Լաքին , էյ Ալլահ ատէմի , սէն պու շէյլէրտէն
 ֆիրար էտիպ' սալահ վէ թագ վա վէ իման վէ մուհապ-
 12 պէթ վէ սապը վէ հիլմէ սայ' էթ : Իմանըն էյի ճի-
 հատինտէ ճահիտ օլ . չօգ շահիտլէր էօնիւնտէ էյի
 իզրար վէրմիշ օլարագ , տա'վէթ օլունտըղըն հա-
 13 յաթ ը էպէտիյէյի թուլթ : Ճիւմլէյէ հայաթ վէ-
 րէն Ալլահըն հուզուրընտա վէ փօնթօլը փիլաթօ-
 սըն էօնիւնտէ էյի իզրարլէ շէհատէթ էտէն ֆրիս-
 տոս Յիսուսուն հուզուրընտա սանա թէնպիճ էտէ-
 14 րիմ քի՝ Պու էմրի Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիստոսուն
 թէճէլլիսինէ տէկին լէքէսիզ վէ գուսուրսըզ հըֆզ
 15 էտէսին . Պունու տախի Միւպարէք վէ Գատիր ի
 վահիտ վէ Մէլէք իւլ միւլուք վէ Բապպ իւլ էրպապ ,
 16 Լաէէմուլթըզա եաղընը մուլէք , վէ թէգարբիւպ
 օլունմագ նուրտա սաքին օլան զաթ վադթ ը մախ-
 տուսընտա իզհար էտէճէք տիր . ատէմլէրին հիչ
 պիրի անը կէօրմէմիշ վէ կէօրէմէզ . անա 'իզզէթ վէ
 գուտրէթ ի էպէտիյէ օլուն : Ամին :

- 47 Պու տիւնեատա զէնին օլանլարա թէնպի՛հ էյլէ
քի՛ միւթէքէպպիր օլմայըպ, պաղասըղ զէնինլէյէ
տէյիլ, անճադ թէմէթթիւ՛ իչիւն զընա իւզըէ պի.
զէ հէր շէյի իհասն էտէն հայ Ալլահա թէվէքքիւլ
48 էթսինէր : էյլէք էտէրէք ա՛մալ ք հասանէտէ զանի
49 օլուպ՝ ճէօմէրտ վէ էլի աչըգ օլուանլար : վէ հա.
յաթ ք էպէտիյէյէ նաիլ օլմագ իւզըէ, տիրէթ
իչիւն քէնտիլէրինէ էյի թէմէլ թէհիյէ էթսինէր :
20 էյ թիմնթէօս, էմանէթի հըֆղ էտիպ՝ նափաք
վէ պաթըլ լաֆղլարտան վէ քիզպէն 'իլմ՝ թէմիյէ
օլունան շէյին մու՛արազլարընտան իճթինապ էյ.
21 է, ֆի պունա պա՛ղը քիմնէլէր զահիպ օլմաղլէ
իմանտան սափտըլար : 'ինայէթ սէնին իլէ օլուն :
Ամին :

ՓԱՎԼՕՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

Թ Ի Մ Օ Թ Ե Օ Ս Ա

ԻՔԻՆՃԻ ԲԵՍՈՒԼԵՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Քրիստոս Յիսուստա օլան հայաթըն վա՛տընա կէօ.
րէ Ալլահըն իրատէթիլէ Յիսուս՝ Քրիստոսուն րէսուլը
2 ֆալլօս՝ Սէվկիւլիւ օլլում՝ թիմնթէօսա, ֆէտէր

- Ալլահ վէ Բապպըմըզ Քրիստոս Յիսուս Թարաֆըն-
տան 'ինայէթ վէ մերհամէթ վէ սէլամէթ օլտուն :
- 3 Կէճէ կիւնտիւզ տու'ալարըմնա աէնի պէր տէ-
4 վամ ղէքը էտէրէք , Վէ կէօզ Եաշարընը խաթըրըմտա
ԹուԹարազ , փիւր սիւրուր օլմագըղըմ' իչիւն ,
սէնի կէօրմէք արղուսընտա պուլունուպ , էվվէլա
պէօյիւք վալիտէն Լօիստէ վէ վալիտէն Էվնիքէտէ սա-
5 քին օլուպ , Անտէ տախի պուլընտըղընա ի'թիմատ
էթտիյիմ օլ րիասըղ իմանը խաթըրըմա կէթիրտիյիմ
տէ , Էճտատըմտան էօյրէնդէյի'է Էէօրէ զամիր ի փաք
իլէ 'իպատէթ էթտիյիմ Ալլահա շիւքը էտէրիմ :
- 6 Պու սէպէպտէն սանա իխթար էտէրիմ քի' իւղէ-
րինէ էլլէրիմին գօնուլմասըյլէ սէնտէ օլան մէվճի-
7 պէ ի իւսհիյէյի թէշվիգ էտէսին : Զիրա Ալլահ
պիղէ գօրգագըզ րուհընը տէյիլ , անճագ գուվ-
վէթ վէ մուհապպէթ վէ թամ 'աղ Բո-հըն վէր-
8 տի : Պինաէն 'ալէյհ Բապպըմըզ շէհատէթ ինտէն
վէ պէն մահպուսընտան տօլայը ութանմա . Ֆաղաթ
պէշարէթ իչիւն մէշագգաթտա Ալլահըն գուվվէ-
9 թինէ կէօրէ հիստէտար օլ . Օ պիղի խէլաս էտիպ'
մուգատտէս տա'վէթ իլէ տա'վէթ էյլէտի . պու
տախի 'ամէլլէրիմիղէ կէօրէ տէյիլ , անճագ քէն-
տինին թագատիրինէ կէօրէ վէ էղվինէ ի էղէլիյէտէն
10 Քրիստոս Յիսուստա պիղէ իհսան օլունուպ , Շիմտի
իսէ էօլիւմիւ իպթալ էտիպ' պէշարէթին վասը-
թասըյլէ հայաթ վէ լոյէմուլթըզ զուհուրա կէ-
թիրմիշ օլան խէլասընտարըմը Յիսուս Քրիստոսուն
ղուհուրըյլէ պէյան օլունան 'ինայէթէ կէօրէ օլ-
11 տու . Պէն տախի պու պէշօրէթի' վա'իղի վէ րէսու-
լը վէ թաիֆէլէրին միւ'ալլիմի նասպ օլունտըմ :

- 12 Պոռ սէպէպտէն պոռ մէշադգաթլարը տախի չէքիյօ.
ըմ, վէ լաքին ութանմամ զիրա քիմէ իման էթ.
տիյիմի պիլիրիմ, վէ էմանէթիմի ժլ կիւնէ դատար
- 13 Տըֆզա դատիր իտիյինէ ի'թիմատ էտէրիմ: Պէն.
տէն իշիթտիյին քէլիմաթ ը սաճիճէնին սուրէթ ի
ասլէյէսինի ֆրիստոս Յիսուստա օլան իման վէ մու.
- 14 Տապպէթ իլէ Տըֆզ էյլէ: Պիզտէ սուքին օլան
Բուճ իւլ Գուտսըն վասըթասըյլէ օլ էյի էմանէ.
- 15 Թի Տըֆզ էյլէ: Ասիստա օլանլարըն ճիւմլէսիս
Ֆիդէլլօս վէ չէրմիյինէս արալարընտա օլարագ, պէն.
- 16 տէն էիւզ չէվէրաիքլէրինի պիլիրսին: Բապպ Օնէ.
սիֆօրօսըն խանէսինէ մէրճամէթ էտէ. զիրա պէնի
չօգ տէֆ'ա միւսթէրիճ էյլէտի, վէ զինճիրիմանէ
- 17 ութանմայըպ' Պիլ'աքս Բօմայա վիւսուլինտէ պէնի
- 18 չօգ զայրէթլէ արայըպ պուլտու. Բապպ տնա օլ
կիւնտէ Բապպ թարաֆընտոն մէրճամէթ պուլմա.
սընը իճսան էյլէյէ. վէ Էֆսուստա պոռն նէ դա.
տար խըտմէթ էթտիյինի փէք էյի պիլիրսին:

ՊԱՊ 2

- 1 Իմտի սէն, օղլում, ֆրիստոս Յիսուստա օլան 'ի.
2 նայէթտէ քէսպ ի գուվվէթ էտիպ, Չօգ շաճիտէ.
րին Տուգուրընտա պէնտէն իշիթտիյին չէյլէրի սա.
տըգ վէ զայրիլէրէ թա'լիմէ միւսթա'իտ օլան ա.
3 տէմլէրէ էմանէթ էյլէ: Իմտի սէն Յիսուս ֆրիստո.
սուն էյի 'ասքէրի կիպի մէշադգաթա թէճամմիւլ
4 էյլէ: 'Ասքէրլէք էտէն պիր քիմնէ սէր'ասքէրինի
խօշնուտ էթմէք իշիւն, պոռ 'էօմրիւն ումուրըն
5 գարըշմազ: Վէ ճէմ տախի էյէր պիր քիմնէ կիւ.

- րէշերսէ , գանձուն իւզրէ կիւրէշմէյինճէ թաճա նա-
 6 իլ օլմաղ : Էմէք չէքէն չիֆթճի էվլէլա մահսուլ-
 7 տան հիստէտար օլմագ կերէք տիր : Սէյյէտիյիմ
 շէյլէրի անկլա . վէ Բապպ սանա հէր շէյտէ ֆէհմ
 8 իհասան էյլէսին : Պէշարէթիմէ կէօրէ Տաուտ նէս-
 լինտէն օլարագ , էմվլթտան իհէա օլունան Յիսուս
 9 Գրիստոսու թէղէքքիւր էյլէ : Պէն տախի պու պէ-
 շարէթին էօլնտա միւճրիմ կիպի զինճիրպէնտ
 օլունճոյա գատար մէշագգաթ չէքէրիմ , ֆագաթ
 10 Ալլահն քէլամը պաղլը տէյիլ տիր : Պունուն ի-
 չին միւնթախապլարըն ուղուրընա հէր շէյէ թէ-
 համմիւլ էտէրիմ , թա քի անլէր տախի Գրիստոս
 Յիսուստա էպէտի 'իզզէթլէ օլան խէլաստ նաիլ օլա-
 11 լար : Պու քէլամ սատըգ տըր քի՝ Էյէր անըն իլէ
 պերապէր էօլտիւք իսէ , պերապէր տախի եաշա-
 12 յաճաղըլ : Էյէր թէհամմիւլ էտէրսէք , պերա-
 պէր տախի սալթանաթ էտէճէյիզ . էյէր ինքեար
 էտէրսէք , օլ տախի պիզի ինքեար էտէճէք տիր :
 13 Էյէր պիզ իման էթմէզսէք , օ սատըգ գալըր ,
 14 քէնտի քէնտինի ինքեար էտէմէզ : Պու խուսու-
 սաթը իլթար էտիպ՝ պիր շէյէ ֆախտէլի օլմա-
 յըպ , իշիտէնլէրին խարապընա սէպէպ օլան քէլամ
 միւլարաղասըն էթմէմէլէրինի Բապպըն հուզու-
 15 րնտա թէնպիհ էյլէ : Հագիգաթ քէլամընը տօղ-
 րու թաֆսիլ էտէրէք , քէնտինի Ալլահ մագպուլ ,
 խէճիլ օլմաղ պիր իշճի տէյիւ իհզար էթմէյէ ճէհտ
 16 էյլէ : Ամմա նափաք վէ պալթըլ լաֆղլարտան իճ-
 թինապ էյլէ , զէրա անլէր կիտէ կիտէ ֆըսգա սէ-
 17 պէպ օլուր . Վէ անլէրին սէօզիւ գանգրինա կիպի
 եէր , քի Հիմէնայօս վէ Ֆիլիթօս անլէրտէն օլուպ՝

- 18 Գըլլամէթ հալա վուգու՝ պուլմուշ տըր՝ տէյերէք
 հազիգաթաւն սափաբլար, վէ պա՛ղը քիմնէլէրին
 19 Իմանըն իֆսատ էտէրէր : Եինէ Ալլահն միւհ-
 քէմ՝ էսառը գաիմ՝ օլուպ՝ միւհըիւ պու տըր քի՛
 Բապ պէնտիննէքիլէրինի պիլըր . վէ՛ Գըիստուսն
 իսմինի զիլըր էտէն հէր քիմնէ հազգարըզտան իծ.
 20 Թինապ էյլէսին : Լաքին պէգիւք պիւր խանէտէ եւ-
 լընըլ ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար պուլընմայըպ՝
 աղաճ վէ թօփըագտան տախի պուլունուր . պա՛-
 զըսը շէրէֆ, պա՛ղըսը խէ շէրէֆսիլըք իչիւն տիր :
 21 Իմաի էյէր պիւր քիմնէ քէնտինի պու շէյլէրտէն
 փաքլէրսէ, շէրէֆ իչիւն վէ սահիպինին իսթի՛մայլնէ
 նաֆի՛ վէ մուգատտէս վէ հէր էյի իշէ հաղըր պիւր
 22 գապ օլաճագ տըր : Սէն տախի կէնճիլը շէհլէթլէ-
 րինտէն ֆիրար էյլէ, լաքին փաք գալըլտէն Բապպո
 նիտա էտէնլէր իլէ պէրապէր՝ սալահ վէ իման վէ մու-
 23 հապպէթ վէ սէլամէթէ սոյ՝ էյլէ : Ամմա սէֆիհանէ
 վէ նամա՛գուլ միւհատէլէլէրտէն իծթինապ էյլէ .
 չիւնքի միւհաղա՛ա հուսուլա կէթիրտիլինի պիլըր.
 24 սին : Բապպըն գուլու խէ միւհաղա՛ա էթմէմէլի
 տիր, անճագ ճիւմլէյէ հալիմ՝ վէ թա՛լիմէ միւս.
 25 Թա՛իտ վէ զուլմէ սապըլը, Մուգալմէմէթ էտէնլէ-
 րէ հիլմլէ նասիհաթ էտիճի օլմագ կէրէք տիր . օլա-
 քի հազիգաթը ֆէհմ էթմէք իչիւն, Ալլահ անլի
 26 րէ թէվպէ վէրէ, Վէ շէյթան թարաֆընտան անլի
 իրատէթի իճըառը իչիւն էսիր թուլթուլմուշ օլա՞-
 լար անըն տուզաղընտան այըլալար :

ՊԱՊ 3

- 1 Վէ մա'լիւմիւնն օլա քի՝ տիւր կիւնլէրտէ ֆէնա
 2 վազըթլար կէլէճէք տիր : Ջիրա առէմլէր քէնտի
 նէֆսինի սէվլիճի , մալփերէսթ , միւֆթէխիր , մաղ-
 3 խապիս , Միւվէտտէթսիզ . միւսալէհէգապուլէթմէզ .
 իֆթիրաճը , զապթը նէֆսէթմէզ , ազղըն , սալահը
 4 սէվմէզ , խաին , պիփերվա , միւթէքէպլիւր , Ալլահը
 5 սէվմէքտէն զէյառէ զէվզ ու սէֆա սէվէր , Տինտար-
 լըզ սուրէթինի կէօսթէրիպ տէ գուվլէթինի ինքեսար
 էտէր օլաճագլար տըր . պունլարտան իճթինապ էյ-
 6 լէ : Ջիրա խանէլէրէ կիրիպ՝ կիւնահլար իլէ էիւք-
 7 լէնմիշ էնվա'ի շէհլէթլէրէ թապի՝ օլարազ , Տաի-
 մա էջրէնմէքտէ օլուպ՝ հագիգաթը պիլմէքլիյէ հիչ
 պիր վազըթ կէլէմէյէն ճահլ զարըլարը էսիր էտէն
 8 քիմնէլէր պունլարտան տըր : Ամմա Եաննիս վէ
 Եամպրիս Մուսայա միւգալէմէթ էթտիքլէրի մի-
 սիլլիւ , պէյլէճէ հագիգաթա միւգալէմէթ էտէր ,
 վէ 'ազըլարը ֆասիտ վէ իման խուսուսընտա մէր-
 9 տուտ քիմնէլէր տիր : Լաքին տահա իլէրի կիթմէ-
 յէճէքլէր տիր . զիրա տնլէրին 'ազըլըզըզը զահլը
 օլտըզը միսիլլիւ , պունլարընքի տախի ճիւմլէյէ զ-
 10 հէր օլաճագ տըր : Ամմա սէն պէնիմ՝ թա'լիմիմ ,
 էթվարըմ , նիյէթիմ , իմանըմ , սապըմ , մուհապ-
 11 պէթիմ , թէհամմիւլիմի պիլիպ , Վէ Անթուքիտա
 վէ Գօնեստա վէ Լիւստրատա պունա վազը՝ օլտն
 թէ'ատտիլէրէ վէ էլէմլէրէ , նէ տիւրլիւ թէ'ատտիլէր
 չէքտիյիմ վազըֆ օլտուն . վէ Բապպ պէնի ճիւմլէ-

- 12 սինտէն խէլաս էյլէտի : Վէ Գրիստոս Յիսուստա
Թազվա իւզրէ իմրարը 'էօմը էթմէք իսթէյէնէրին
13 ճիւմլէսի տախի թէ'ատտի կէօրէճէք տիր : Լաքին
շէրիր վէ միւզէվիլը ատէմլէր , ալտատարադ վէ ալ
14 տանարադ , կիթտիքճէ պէտթէր օլաճադ տրը : Սէն
խէ էօյրէնտիյին վէ ի'թիգատ էթտիյին շէյլէրտէ ,
քիմտէն էօյրէնտիյինի պիլէրէք , սապիթ օլ : Քիււ
15 Թիւպ ի մուգատտէսէյի տախի թըֆուլիյէթտէն
պէրու պիլիւսին . վէ պուշլար սէնի Յիսուս Գրիս.
տոստա օլան իմանըն վասըթասըյլէ խէլաս իչին
16 'ալիմ' էթմէյէ գատիր տիր : Պիւթիւն Գիթապ
իլճամ'ը իլաճի օլուպ' թա'լիմ' վէ թա'ղիր վէ իւ
լաճ իչին' վէ սալաճ խուսուսընտա օլան թէէտիպ
17 իչին Ֆաիտէլի տիր . Թա քի Ալլաճ ատէմի քեա.
միւ վէ Տեր էյի իշ իչին միւճէյա պուլունա :

ՊԱՊ 4

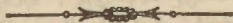
- 1 Իմտի պէն Ալլաճըն' վէ քէնտի թէճէլլի վէ մէ.
լէքիւթիւնտէ տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի Տիւքմ' էտէ.
ճէք օլան Բապպ Յիսուս Գրիստոսուն Տուզուրընտա
2 Թէնպիճ էտերիմ' . Գէլամը վա'ղ էյլէ , վազըթը
վազըթսըղ իգտամ' էյլէ , քէմալ ի թէննի վէ
թա'լիմ' իլէ թա'ղիր վէ թէքտիր վէ նասիճաթ էյ.
3 Լէ : Զիրա վազըթ կէլիր քի' թա'լիմ' ի սաճիճէ թէ
Տամիւլ էթմէյիպ , անճադ գուլագլարը կիճիլէրէք ,
քէնտի շէճվէթլէրինէ կէօրէ քէնտիլէրի իչին մու
4 'ալլիմլէր ճէմ' էտէճէքլէր . Վէ գուլագլարընը Տա.
գիգաթտան չէվիլիպ' մասալլարա տէօնէճէքլէր տիր
5 Ամիս սէն Տեր շէյտէ ույանըգ տուր , մէշագաթաթա

- 6 թէհամմիւլ էյլէ, միւպէշշիր իշինի իճրա իլէ,
 7 խրամէթինի իթմամ էյլէ: Զիրա պէն արթըգ Է-
 8 առն իւթ թագտիմ օլունմադ իւղրէ օլուպ' ինթի-
 9 գալիմին վագթը կէլմիշ տիր: Էյի ճիհատը պի-
 10 թիրտիմ, սէֆէրի թէմամ էտիպ' իմանը հըֆը էթ-
 11 տիմ: Արթըգ պէնիմ իշին սալահ թամճը հաղըր
 12 տըր. անը օլ Հաքիմ ի 'ատիլ Բապ օլ կիննաէ
 13 պոնա, վէ եալընըղ պանա տէյիլ, պէլքի թէճէլ-
 14 լիսինի սէվէնէրին ճիւմէօինէ տախի ի'թա էտէճէք
 15 տիր:
 16 Եանըմա թէղ կէլմէյէ սայ' էյլէ: (10) Զիրա Տե-
 17 մաս պու տիննեոյը սէվմէքլէ, պէնի թէրք էտիպ'
 18 Սէլանիյէ կիթտի. Գրիպէս Ղալաթիայա, վէ թի-
 19 թօս Տալմաթիայա ինթիլէ: Եանըմտա եալընըղ
 20 Լուգա պուլունուր. Մարգօսը ալըպ' քէնտին իլէ
 21 պէրապէր կէթիր. զիրա խրամէթ իշին պանա ֆաթի-
 22 տէլ տիր: Վէ թիխիգօսը Էֆսուսա կէճնտէրտիմ:
 23 Թրօաստա Գարփօսըն եանընտա պրագտըղըմ եաղ-
 24 մուրըգ իլէ քիթապլարը, պախուսուս թիրշէլէրի,
 25 կէլտիյինտէ կէթիր: Պագըրճը Իպէնտէր պանա
 26 չօգ քէօթիլիլք էթտի. Բապ պանա 'ամէլլէրինէ
 27 կէօրէ միւճաղաթ էտէ: Անտէն սէն տախի սաղըն.
 28 զիրա պիղիմ սէօղլէրիմիղէ զիյատէսիյլէ միւգալէ-
 29 մէթ էթտի: Էվվէլքի ճէվապըմտա, պէնիմ իլէ
 30 պէրապէր քիմսէ տուրմոյըպ ճիւմէօի պէնի թէրք
 31 էյլէտիլէր. (պու 'ալէյսլէրինէ սայըլմոսըն.) Լաքին
 32 Բապ Եանըմտա տուրուպ պէնի գուվվէթէնտիր-
 33 տի, թա քի պէնիմ վասըթամլէ վա'ղ թէմամէն իֆա
 34 օլունուպ' ճիւմլէ թաիֆէլէր իշիտէ. պէն տախի
 35 արսլան աղլընտան գուրթուլարմ: Վէ Բապ պէ-

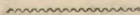
նի հեր պիր քեօթիւ իշտէն գուրթարբա՛ քէնտի
սէմավի մէլէքիւթիւնէ սէլամէթլէ նաիլ էտէճէք
տիր : Անա էպէտ իւլ ապատ համոօլսուն : Ամին :
19 Փրիսգա իլէ Ադուիլասա վէ Օնէսիֆօրօսըն էճ ի
20 պէյթինէ սէլամ էյլէ : Էրասթօս Գօրընթօստա
գալըպ՝ Թրօֆիմօսը տախի Մէլիթօստա խոսթա
21 պրագտըմ : Գրշտան էվվէլ կէլմէյէ սայ՝ էյլէ : Էվ
պուլօս վէ Փուտիս վէ Լինօս վէ Գլալտիա վէ Ճիւմ :
22 Լէ պիրատէրլէր սանա սէլամ էտէրլէր : Բապպ Յի-
սուս Քրիստոս բուհըն իլէ պէրապէր օլա : Դնա-
յէթ սիղին իլէ օլսուն : Ամին :

ՓԱՎԼՕՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

Թ Ի Թ Օ Ս Ա

ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Փավլօս Ալլահըն գուլու, վէ քիզպտէն միւնէզզէճ
օլան Ալլահըն, էզմինէ ի էզէլէյէտէն վա՛տ էտիպ,
- 2 Լաքին իւլաքէարըմըզ Ալլահըն էմրի իւզրէ, պա-
նա էմանէթ էյլէտիյի վա՛ղ վասթառըյլէ վազթը
մախսուօրնտա՝ քէնտի քէլամը իլէ իզհար էթտի-
- 3 յի հօյաթը էպէտիյէ իւմիտինէ մէպնի, Ալլահըն

միւնթախապլարընն իմանը , վէ թագվայա մութա-
պրգ օլան հագիգաթը պիլմէրիք իւզրէ , Յիսուս
4 Բրիստոսուն բէսուլը օլարագ , Միւշթէրիք օլարըը-
մըլ իման հասէպինճէ էօզ օլլում թիթօսա՝ փէ-
տէր Ալլահ վէ խէլասքեարըմըլ Բապպ Յիսուս Բրիս-
տոս թարաֆընտան 'ինայէթ , [բահմէթ] վէ սէ-
լամէթ օլտուն :

- 5 Պու սէպէպտէն սէնի Կիրիթտէ պրագտըմ , թա-
քի էքսիք օլան շէյլէրի թերթիպ էտիպ՝ սանա ըս-
մարլատըղըմ կիպի հեր շէհրտէ իթիյարլար թա-
6 եին էտէսին . Պիր քիմնէ գուսուրսըլ , վէ պիր զէվ-
ճէնին զէվճի , վէ ֆիւճիւրտէն տօլայը թէշէքքի օ-
լունմըլ , էախօտ իթա'աթսըլ օլմայան միւմին
7 էվլատը պուլընտըղը հալտէ՝ աւ Ռա'էն էյլէ . Զիրա
վաճիպ տիր քի՝ էփիսգօփօս Ալլահն քէթիւտա-
սը կիպի գուսուրսըլ օլա . խօտրէյ , զազապնոք ,
շէրապա մէկյալ , վուրուճու , գապիհ գազանճ թա-
8 լիպի տէյիլ , Անճագ միհմաննիւվալ վէ էյլէք սէ-
վէն , վէ 'ագիլ վէ սալիհ վէ մուգատտէս վէ փեր-
9 հիլքեար . Թա'լիմէ կէօրէ օլան սատըգ քէլամը գա-
վն թութար օլա , թա քի սահիհ թա'լիմ իլէ նա-
սիհաթ վէրմէյէ վէ մուխալէֆէթ էտէնլէրի թա'զիր
10 էթմէյէ միւգթէտիր օլա : Զիրա նիշէ իթա'աթսըլ ,
լաֆգէն վէ իլլալ էտիճի քիմնէլէր , խուսուսա իհլ ի
11 իթիման օլանլար վար . Պունլտըն աղըղլարընը գա-
փամագ կէրէք տիր . պունլար գապիհ գազանճ պէ-
պէպինտէն՝ ճաիգ օլմայան շէյլէրի էջրէտէրէք ,
12 պիւթիւն խանէլէր խարոպ էտէրէր : Անլէրտէն
պիրի , քէնտիլէրինին ասըլ փէյլամպէրի օլարագ ,
Կիրիթիլէր տախմա էալանճը , քէօթիւ ճանապար ,

- 13 էքիւլ տիր՝ տէտի : Պու շէհատէթ հագգ տըր .
 14 պուճա պինաէն իմանլարը սահիհ օլուպ՝ Եհհուտի
 մասալլարընա վէ հագիգաթտան սափան աստէմէ-
 րին թէնպիհլէրինէ տիգգաթ էթմէմէլէրի իչիւն ,
 15 անէրի շիտտէթլէ թա՛ղէր էլլէ : Փաք քիմնէլէրէ
 հէր շէյ փաք իսէ տէ , նափաք վէ զայրի միւմին .
 լէրէ պիր շէյ փաք օլմատըգտան պաշգա՝ հէմ՝ աղըւ
 լարլ վէ հէմ տէ զամիրլէրի նափաք օլմուշ տըր :
 16 Ալլահը պիլիբիզ՝ տէյիւ իդրար էտէրլէր իքէն՝ անը
 'ամէլլէրիլէ ինքեար էտէրլէր , վէ մէքրուհ վէ իթա՛-
 աթաղ վէ հէր էլի 'ամէլ խուսուսընտա մէրտուս
 տըրլար :

ՊԱՊ 2

- 1 Սէն իսէ սահիհ թա՛լիմէ լայըգ օլան շէյլէրի սեյ-
 2 լէ . իխթիյարլար այըգ , էհլ ի վազար , 'ազիւ ,
 իման վէ մուհապպէթ վէ սապրտա սէլիմ՝ օլալար :
 3 Քէղալիք իխթիյար գարըլար գուտսիյէթէ լայըգ
 օլան հարէքէթտէ պուլունուպ՝ իֆթիրաճը եախտ
 չօգ շէրապա միւպթէլա օլմայարադ , էլիլիք միւ-
 4 'ալլիմէլէրի օլալար . թա քի Ալլահըն քէլամընա
 քիւֆը օլունմամադ իչիւն , կէնճ գարըլարը՝ զէվճ
 5 լէրինի վէ էվլատլարընը սէվմէք , վէ 'ազիւ , վէ 'իֆ-
 ֆէթլի , վէ խանէլէրինէ մուգարչէտ , էհլ ի խայր ,
 քէնտի զէվճէրինէ միւթի՝ օլմագ խուսուսընտա
 6 թէրպիյէ էտէլէր : Քէզալիք նէվճիվանլարա՝ ազիւ
 7 օլմալարը իչիւն նասիհաթ վէր : վէ հէր խուսուս-
 տա քէնտիին էլի 'ամէլլէրտէ էօրնէք վէ թա՛-
 լիմտէ խալլուս վէ վազար վէ սահիհ վէ էօղիւր-

- 8 սիւշ քելամ իպրաղ էյլէ . թա քի մուխալէֆէթ
էտէն՝ հագղընըղա սեջլէյէճէք պիր քեօթիւ շէյ
9 պուլամնյարադ մահճուպ օլա : Քուլլարա Նափհ-
էյլէ քի քէնտի էֆէնտիլէրինէ միւթի՝ օլարադ հէր
10 շէյտէ անլէրի խօշուտ էտէլէր . Շէջլէ քի դարշը
սեջլէմէյիպ վէ սըրգաթ էթմէյիպ անճադ հէր
վէճճլէ ստտագաթ ը քեամիլէ կէօթէրմէլէրիյլէ
խէլապեարըմըղ Ալլահըն թա՛լիմինի հէր շէյտէ
11 թէյեին էտէլէր : Զիրա Ալլահըն պահա ի խէլառ օ-
12 լան ինսյէթի ճիւմլէ ատէմլէրէ զահիր օլուպ՝ Ֆըսդ
վէ տիւննա շէհվէթլէրինի բէտտ էթմէքլիյիմիզ , վէ
պու տիւննատա 'ադըլանէ վէ սալիհանէ վէ թազվա
13 իւզըէ եաշամագլըղըմըղ , վէ օլ միւպարէք իւմիտէ
վէ 'ազիմ՝ Ալլահըն , վէ պիզի հէր տիւրլիւ իսեան-
տան խէլառ էթմէք վէ քէնտինէ էյի 'ամէլլէրէ զսյ-
րէթքէշ վէ խասս դավմ՝ թագաիս էթմէք իւզըէ ,
14 քէնտինի պիզիմ իչիւն վէրէն խէլապեարըմըղ Յի-
սուս Քրիստոսուն ճէլալինին թէճէլլիսինէ միւնթա-
15 զիր օլմագլըղըմըղ իչիւն պիզի թէրպիյէ էտէր : Պու
շէյլէրի սեջլէյիպ նասիհաթ էյլէ , վէ քէմալ ի
թէէքիտ իլէ թա՛զիր էյլէ . քիմնէ սէնի թահգիր
էթմէսին :

ՊԱՊ 3

- 1 Անլէրէ ինթար էյլէ քի՝ սալթանաթ վէ հիւքիւ-
մէթլէրէ թապի՝ օլուպ՝ իթա՛աթ էթսինլէր , վէ հէր
2 էյի իշէ հազըր պուլունսընլար , ֆիմնէյէ սէպպ էթ-
մէյէլէր , էհլ ինիզա՛ օլմայըպ լաթիֆ օլալար , ճիւմլէ
3 ատէմլէրէ քէմալ ի հիւմ՝ կէօթէրէլէր : Զիրա պիր

- վազբթ պիղ տախի 'ազըլըզ, իթա'աթսըզ վէ գէ-
լալթթաէ իտիք, վէ էնվա'ի շէհվէթ վէ գէվգէրէ
էսիր օլուպ՝ շէրը վէ հասէտտէ Էաշար Էտըզ . մէք-
րուհ իտիք, վէ պիրի պիրիմիգէ պուղզ էտէր իտիք :
4 Լաքին խէլապքաբըմըզ Ալլահն լաթֆը վէ ինսու-
5 նա օլան մուհապպէթի զասիր օլտըզը գէման, իճ-
րա էթախիմիզ սալահ 'ամէլլէրինտէն օլմայարադ,
անճադ քէնտի մէրհամէթինէ կօրէ, վէլատէթի
6 սանիյէ Էըյգամասը, Վէ Յիսուս ֆրիստոսուհ վա-
պըթասըյլէ իւզէրիմիգէ զընա իլէ տօքտուլիւ-
րուհ իւլ Գուտսըն թէճտիտիյլէ, պիզի խէլաս
7 էյլէտի . թա քի անըն 'ինայէթիյլէ թէպրիր օլու-
նարադ, հայաթը Էպէտիյէ իւմիտի միւճիպինճէ
8 վարիւլէր օլալըմ : Պու քէլամ սուտըզ տըր, վէ իս-
թէրիմ քի՝ Ալլահա իման էտէնլէր էյի 'ամէլլէր
իճրասընա մուգալլէտ պուլընմալարը իչիւն, պու
շէյլէրի սապիթ էտէսին . էյի վէ ատէմլէրէ ֆաի-
9 տէլլէ շէյլէր պուշլար տըր : Ամմա սէֆիհանէ միւ-
պահէտէլէրտէն վէ նէտէպ սիլսիլլէլէրինտէն վէ նիլա՝
լար վէ շէրի'աթ միւճատէլլէլէրինտէն իճթինապ
էյլէ . զիրա անլէր ֆաիտէսիլ վէ պաթըլ տըր :
10 Էշլ ի պէտ'աթ օլան պիր տտէմտէն, պիրինճի վէ
11 իքինճի նաօիհաթտան սօնկրա իճթինապ էյլէ . Ձի-
րա պիրիլրսին քի պու մադուլլէ քիմնէ գէլալթթէ
տիւշար օլուպ՝ քէնախնտէն մահքիւմ օլարադ կիւ-
նահ իշլէր :
12 Արթիմասը Էտիստ թիխիդօսը սանա կէօտէր-
տիյիմ գէման, Նիդօֆօլիսէ Էանըմա կէլմէյէ զայ-
րէթ էյլէ . զիրա օրատա գըշը կէչիլմէյէ գարար
13 վէրտիմ : Էրպապը շէրի'աթտան օլան Չինասը վէ

- Ափօլլօսը պիւր իհիմիյաճլարը օլմայարագ, իհիթի-
 14 մամլէ եօլա չըգար: Վէ պիզիմքիլէր տախի մէյվէ-
 սիզ պօւլընմամագ իւզըէ, հէվաիճի զարուրիյէ ի-
 չիւն էյի 'ամէլլէրլէ մէշղուլ օլմագլըղը էյրէնսին-
 15 լէր: Պէնիմ իլէ պերապէր օլանլարըն ճիւմլէսի սա-
 նա սէլամ էտէրլէր: պիզի իմանտա սէվէնլէրէ սէ-
 լամ էյլէ: Դնայէթ ճիւմլէնիզ իլէ օլտուն: Ամին:

ՓԱՎԼՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՖԻԼԻՄՕՆԱ

ՐԷՍՈՒԼԵՍԻ

- 1 ՔՐԻՍՏՈՍ Յիսուս իչիւն մահպուս փաղլօս վէ թի-
 մօթէօս պիրատէր՝ սէվիլիւլիւմիւզ վէ էմէքտաշը-
 2 մըզ Ֆիլիմօնա, Վէ սէվիլիւլիւ Ափֆիոյա, վէ սի-
 լահտաշըմըզ Արիփիփօսա վէ սէնին խանէնտէ պու-
 3 լընան քիլիսէյէ: Սիզէ փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ
 Յիսուս Քրիստոս թարաֆընսան Դնայէթ վէ սէլա-
 մէթ օլտուն:
 4 Սէնին Բապպ Յիսուսա վէ ճիւմլէ մոլգատտէս-
 լէրէ օլան մոլհապպէթինի վէ իմանընը իշիտիր իքէն՝
 5 Տաիմա Ալլահմա շիւքր էտէրէք, տու'ալլարմտա
 6 զիքր էտէրիմ քի՝ իմանընըն միւշարէքէթի Քրիս-
 տոս Յիսուս իչիւն սիղատ օլան հէր էյիլլէյի պիւ-

- 7 մէքլիքտէ 'տմիլ օլա : Զիրա , էյ պիրատէր , մու-
գատտէսլէրին գաղպլէրի սէնին վասթմանլէ միւս.
թերի՝ օլտըղընտան , սէնին մուհապպէթինտէն տօ.
- 8 լայը չօգ մէսէրէթ վէ թէսէլլիմիզ վար : Պու ճիլ-
տէն լայը օլտնը սանա էմը էթմէյէ ֆրիստու.
- 9 տա չօգ ճէսարէթիմ վար իսէ տէ , Նինէ պէն մու-
հապպէթէ պինտէն պու մադուլէ պիր քիմսէ , եա'.
նի իխթիյար փավլօս վէ շիմտի իսէ Զիսուս ֆրիս-
տու իչիւն մահպուս օլարագ , ըիճա էթմէյի թէր.
- 40 ճիհ էտէրիմ : Մահպուսիյէթիմտէ թէվլիտ էյլէ-
տիլիմ օղլում Օնէսիմօս իչիւն սանա ըիճա էտէ.
- 41 ըիմ : Մէրդուլն պիր վագըթ սանա ֆաիտէսի եօգ
իտի իսէ տէ , շիմտի սանա վէ հէմ տէ պանա ֆաի.
42 տէլի օլարագ , անը կէրի կէօնտէրտիմ : իմտի սէն
43 անը պէնիմ ճիլէրիմ կիպի գապուլ էյլէ : Պէշա-
րէթ իչիւն օլտն մահպուսիյէթտէ' պանա սէնին
եէրինտէ խըտմէթ էթմէք իւզըէ , անը պէն եանըմ.
- 44 տա սլը գօմադ իսթէտիմ իսէ տէ , Սէնին ըէյին
օլմատըգճա պիր շէյ եափմագ իսթէմէտիմ , թա քի
սէնին խայըն զարուրի օլմայըպ' ըիզա իլէ օլա :
- 45 Զիրա պէլքի պիր միւտտէթ պըրլմասը պուսուն
46 իչիւն , եա'նի սըթըգ անը գուլ կիպի տէյիլ' Ան-
ճադ գուլա ֆաիդ օլարագ , խուսուսա պանա վէ նէ
գատար զիյատէ սանա հէմ թէնտէ հէմ տաիի
Բապպտա սէվկիւլիւ պիր պիրատէր կիպի անը իլ էլ
- 47 էպէտ գապուլ էթմիշ օլասին : իմտի էյէր պէնի
շէրիք 'ատտ էտէր իսէն , անը պէնիմ կիպի գապուլ
48 էյլէ : Վէ էյէր սանա պիր հագգսըզլըգ էթտի ,
եախօտ պօրճը վար իսէ , անը պանա մահպուպ
49 էյլէ : Պէն փավլօս քէնտի էլիմ իլէ եաղտրմ , պէն

- էտաւ էտէրիմ. սանա զաթըն իչիւն պանա պօրճը
 20 սըն՝ տէմէյէյիմ: Պէլի, էյ պիրատէր, Բապպտա
 սէնտէն ֆայտէմէնտ օլայըմ. գալպիմի ֆրիստոստա
 21 միւսթէրի՛ճ էյլէ: Սէնին իթա'աթընա ի'թիմատ
 իլէ, տէտիյիմտէն զիյատէ տախի էտէճէյինի պիլէ-
 22 րէք, սանաւ եաղտըմ: Հէմ տախի պանա պիր գօ-
 նագ հաղըրլա, զիրա սիգին տու'ալարընըզ վասը-
 23 թասըյլէ սիգէ պաղըշլանաճաղըմը ումարըմ: Քրիս-
 տոս Յիսուստա հապս րէֆիգիմ օլան Էփաֆրաս,
 24 վէ էմէքտաշլարըմ Մարգօս վէ Արիսթարիսոս վէ
 25 Տէմաս վէ Լուգա սէլամ էտէր: Բապպըմըզ Յի-
 սուս ֆրիստոստէն 'ինայէթի բուհընըզ իլէ օլսուն:
 Ամին:

[ՓԱՎԼՈՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ]

'ԻՊՐԱՆԻԼԷՐԷ

ԲԵՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 Ալլահ զէման ի գատիմտէ, նիչէ գըթ'ալար վէ նիչէ
 թարզլարտա, փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ էճտա-
 տա սէյլէմիշ օլարագ, պու ախիր կիւնլէրտէ տա-
 2 իի Հէր շէյէ վարիս նասպ էյլէյիպ՝ 'ալէմիյնի տախի

- վասըթասըյէ խալգ էյլէտիյի Օղլու իլէ պիզէ սէօ.
- 3 լէտի : Պու տախի անըն ճէլալինին զէյասը վէ ճէվ-
հէրինին ըսմ' ի զաթիսի օլուպ' ճէմի' ի մէվճուտա.
թը քէնտի գուտրէթինին քէլամըյլէ վիգայէ էտէ.
ըէք , քէնտիսի վասըթասըյլէ կիւնահլարմըզն
թաթհիթ թէտարիքինի էթտիքտէն սօնկըա , 'ալի
մահալլէրտէ 'աղամէթին սաղընտտ ճիւլուս էտիպ ,
- 4 Վարիս օլտըղը իսմ մէլաիքէ իսմինտէն նէ գատար
էֆղալ իսէ , զ-Էէ տախի օլ գատար ա'ղամ' օլտու :
- 5 Զիրա մէլէքլէրին հաօնկըւնա պիր զէման տէմիշ
տիր քի' Սէն Օղլում սըն , պէն սէնի պու կիւն
թէվլիտ էյլէտիմ' . վէ եինէ' Պէն անա ֆէտէր օլա.
- 6 Ճաղըմ' , օլ տախի պանա Օղլու օլաճագ տըր' Վէ
եինէ' իլք օղլընը տիւնեայա իտխալ էթտիյի վա.
գըթ տէր քի' Վէ Ալլահըն ճիւմլէ մէլաիքէսի անա
- 7 սէճտէ էթսինլէր : Վէ մէլէքլէր հագգընտա պու.
յուրուր քի' ֆէնտի մէլաիքէսինի բուհ Վէ իստէ.
- 8 մէսինի աթէշ 'ալէվի էտէր : Լաքին Օղլա' Եա Ալ-
լահ , սէնին թախթըն էպէտ իւլ ապատ տըր , սէ-
նին մէլէքիւթիւնիւն 'ասասը իսթիգամէթ 'ասասը
- 9 տըր . Սալահը սէվիպ' ֆըսգտան իքրահ էթտին .
պու սէպէպտէն , եա Ալլահ , Ալլահըն սէնի շէրիք-
լէրինտէն զիյատէ շատըգ եաղը իլէ մէսհ էյլէտի :
- 10 Հէմ , եա Բապպ , իպթիտատէ զէմինին թէմէլինի
սէն գուրտըն , վէ սէմավաթ էլլէրինին 'ամէլի տիր .
- 11 Պունլար զէվալ պուլուր , ումմա սէն պագի սին .
ճիւմլէսի լիպաս կիպի էսքիյիպ , անլէրի գաֆթան
կիպի տիւրէճէքսին , վէ թէղալյուր էտէճէքլէր տիր .
- 12 Լաքին սէն հէման օ գաթ սըն . սէնէլէրին տախի
- 13 նիհայէթ պուլմաղ' տէյիւ պույուրուր : Վէ մէլէք-

լէրին հա՞նկըսընա պիր գէման՝ Սէնին տիւշմէնէ-
րինի տյադլարընըն ալթընա պասամագ գոյունճա-
14 յատէք , սէն սաղըմնա օթուր՝ տէմիշ տիր : Ան-
լէրին ճիւմլէսի խէլասա վարիս օլաճագ քիմէլէրէ
խըտմէթ իշիւն իրսալ օլունան , խատիմ՝ բուհլար
տէյիլլէ՞ր մի :

ՊԱՊ 2

- 1 Պու սէպէպտէն՝ իշիթտիյիմիզ շէյլէրի պիր վէճհ-
լէ ֆէվթ էթմէմէքլիյիմիզ իշիւն անլէրէտահա զիյա-
- 2 տէ տիգգաթ էթմէլիյիզ , Կիրա էյեր մէլաիքէ վա-
սըթասըյլէ սէոյլէնիլէն քէլամ՝ սապիթ օլուպ , հէր
պիր թէճավուզ վէ իթա՝աթսըզլըզ ճէզա ի սէզա-
- 3 սընը պուլտու իսէ , իպթիտա Ռապպըն վտսըթա-
սըյլէ պույուրուլըպ իշիտէնլէր թարաֆընտան պի-
- 4 զէ թասսըզ օլունարագ , Ալլահ տախի քէնտի ի-
րատէթինէ կէօրէ 'ալամէթլէր , վէ միւ՝ճիզէլէր ,
վէ էնվա՝ի գուվլաթ , վէ Բուհ իւլ Գուտսըն մէվ-
հիպէլէրի իլէ շէհատէթ էյլէտիյի պէոյլէ 'ազիմ՝
խէլասը իհմալ էթտիյիմիզ թագտիրտէ , պիզ նա՞-
սըլ նէճաթ պուլաճաղըզ :
- 5 Զիրա հագգընտա սէոյլէտիյիմիզ շօլ կէլէճէք 'ա-
- 6 լէմի մէլաիքէ հիւքմիւ ալթընա գօմատը : Ամմա
պիր զաթ պիր եէրտէ շէհատէթ էտիպ՝ ինսան նէ՞
աիր քի՝ անը զիքը էտէսին , էախօտ ինսան օղլու
- 7 նէ՞ տիր քի անը զիյարէթ էտէսին . Անը մէլաիքէ-
տէն պիր ազ էտնա գըլըպ՝ ճէլալ ու 'իզզէթ իլէ
թէթվիճ էյլէտին , վէ անը սէնին էլլէրինին 'ամէլ-
- 8 լէրի իւզէրինէ նասպ էթտին , ճիւմլէ մէվճուտաթը

- անրն այսպէս արթնա գօտնն՝ տէտի . չիւն-
 քի ճիւմէ մէվճուտաթը անրն հիւքսիւ արթնա
 գօմասըյլէ , հիւքսիւ արթնա գօնուլմամըչ պիր
 շէյ պրագմատը . շիմտի իոէ տահա ճիւմէ մէվ
 ճուտաթը անրն հիւքսիւ արթնա կէօրմէյօ .
- 9 րըչ . Լաքին մէլաիքէտէն պիր աղ էտնա գը-
 լընմըչ ֆիսուսու Ալլահն 'ինսյէթիյլէ ճիւմէ ի-
 չիւն էօլիւմ թաթմագ իւղըէ , էլէմ ի մէվթ սէպէ .
 պինտէն , ճէլալ ու 'իզգէթ իլէ թէթվիճ օլունմուչ
- 10 կէօրիւյօրըչ . Զիրա հէր շէյ քէնտի իչիւն վէ հէր
 շէյ քէնտի եէտիյլէ օլանա , չօգ օղուլտը ճէլալէ
 կէթիտիյինտէ , անլէրին խէլասընրն րէիտինի էլէմ
 լէր վասըթասըյլէ քէմալէ իսալ էթմէք լայրգ իտի :
- 11 Զիրա կէրէք թագտիս էտէն՝ կէրէք թագտիս օ-
 լունանլարրն ճիւմէսի պիր զաթտան տըր . պու սէ-
 պէպտէն անլէրէ պիրատէր տէմէյէ հիճապ էթմէ .
- 12 յիպ , տէր քի՝ Սէնին իսմինի պիրատէրլէրիմէ իի-
 պար էտիպ՝ քիլիսէնին օրթասընտա ստնա թէսպիհ
- 13 էտէճէյիմ . վէ եինէ՝ Պէն անա թէվէքքիւլ էտէ .
 ճէյիմ . վէ եինէ՝ իշթէ պէն , վէ Ալլահն պոնա
- 14 վէրտիյի էվլատ : իմտի էվլատ թէնտէն վէ գան .
 տան միւշթէրիք պուլընտըլարընտան , քէնտիսի
 տախի պի'այնիհի հէման պու շէյլէրէ հիստէտար
 օլտու , թա քի էօլիւմ վասըթասըյլէ էօլիւմիւն
 գուլվէթինէ մալիք օլանը՝ եա'նի շէյթանը իպթալ
- 15 էտիպ , Պիւթիւն 'էօմլէրինտէ էօլիւմ գօրգուսը
 սէպէպիյլէ գուլլըղա միւպթէլա օլանլարրն ճիւմէ-
- 16 սինի աղատ էտէ : Զիրա մէլաիքէյէ ապա տէսթ .
 կիր օլմաղ , անճագ նէսլ ի իպրահիմէ տէօթկիր
- 17 օլուր : Պու էճիլտէն գալմըն կիւնահլարընա քէ-

Ֆարէթ եթմէք իչիւն , Ալլահա միւթա'ալլիդ շէյ-
լէրտէ քէնտիսի ըաշիմ վէ սատրդ քեաշին ի ա'-
զամ օլմագ իւզրէ , հէր շէյտէ պիրատերլէրինէ միւ-
18 շապիհ օլմագ լազըմ կէլտի : Զիրա քէնտիսի թէճ-
րիւպէյէ տիւջար օլարադ , էլէմ շէքմիշ օլադըն-
տան թէճրիւպէ չէքմէքտէ օլանլարա եարաբմ էթ-
մէյէ գատիր տիր :

ՊԱՊ 3

- 1 Պինտէն 'ալէյհ , էյ սէմալի տա'վէթին հիսէտար-
լարը օլան մուգատտէս պիրատերլէր , իգրարըմըզն
Իէսուլը վէ քեաշին ի ա'զամը ֆրիստոս Յիսուսա
- 2 նաղար էտինիզ . Օլ քի քէնտինի նասպ էտէնէ ,
Մուսա անըն պիւթիւն խանէսինտէ սատրդ պուլըն-
- 3 տըզը կիպի սատրդ տըր : Զիրա խանէյի պինա էտէ-
նին խանէտէն նէ գատար զիյատէ ի'թիպարը վար
իսէ' , պու զաթ Մուսատան օլ գատար զիյատէ
- 4 'իզզէթէ լայըդ 'ատտ օլընտու : Զիրա հէր խանէ
պիր քիմնէ թարաֆընտան պինա օլընուր . լաքին
- 5 հէր շէյի պինա էտէն' Ալլահ տըր : Վէ Մուսա անըն
պիւթիւն խանէսինտէ , սէյլէնիլէճէք շէյլէրէ շէ-
հատէթ իչիւն խըտմէթքեար մագամընտա սատրդ
պուլընտու իսէ տէ , ֆրիստոս Օղուլ սըֆաթըյլէ
- 6 քէնտի խանէսի իւզէրինտէ ապըէ տըր : Վէ ճէսա-
րէթի վէ իւմիտին իֆթիսարընը նիհայէթէ գա-
տար գալի թուլթադըմըզ հալտէ , անըն խանէսի
պիզ իզ :
- 7 Պու էճիլտէն Բուհ իւլ Գուտսըն սէյլէտիյի իւզ-
րէ , էյէր պու կիւն անըն սէտասընը իչիտիրսէնիզ ,

- 8 Պէրրիյէտէ թէճրիւպէ կիւնիւնտէ Ալլահը իղզապ էթ-
տիքէրինտէ օլտըզը կիպի, գալպէրինիզի փէքէշ-
9 տիրմէյինիզ : Օրատաւ էճաւտընըզ պէնի թէճրիւպէ
վէ իմթիճան էյլէյիպ, ա՛մալըմը գըրգ սէնէ կէօր-
10 տիւլէր : Պու էճիլտէն օլ նէսլտէն պիզար օլարապ,
տէտիմ՝ քի՝ Տաիմա գալպէրինտէ զէլալէթէ տիւ-
11 շէրէր, թարիգլէրիմի տաիսի պիլմէտիլէր : Հաթ-
թա զազապըմտա՝ Բաճաթըմա կիրմէյէճէքէր՝ տէ-
12 յիւ հէմին էթտիմ : Պագընըզ, էյ պիրաւտէրլէր,
քի սիլտէն պիրինտէ հայ Ալլահտան իրթիտաւ
էթմէքտէ իմանսըզ վէ քէօթիւ գալպ պուլընմա-
13 սըն : Ամմա սիզտէն պիրի կիւնաճըն իզլալըյլէ փէք-
լէշմէմէսի իշիւն՝ Պու կիւն տէնիլտիքճէ, հէր կիւն
14 պիրի պիրինիզէ նասիհաթ էտինիզ, Զիրա պէտաւ
էթ ի ի՛թիմատը նիհայէթէ տէկին միւհքէմ թութ-
տըզըմըզ թագտիրտէ Քրիստոսուն շէրիքլէրի օլմուշ-
15 օլտուգ : Նիթէքիմ՝ Պու կիւն էյէր անըն սէտա-
սընը իշիտիրսէնիզ, իղզապ էթտիքլէրինտէ օլտըզը
16 կիպի գալպէրինիզի փէքլէշտիրմէյինիզ, Զիրա պա՛-
զըլալը իշիթմիշ օլարապ իղզապ էթտիլէր, լաքին
պունլար Մուսանըն վասըթաւըյլէ Մըսըրտան խու-
17 րուճ էտէնլէրին ճիւմլէսի տէյիլ իտի : Վէ գըրգ
սէնէ քիմլէրտէ՞ն պիզար օլտու : կիւնաճ էտիպ՝ ճէ-
սէտլէրի պէրրիյէտէ տիւշէնլէրտէն՝ տէյի՞լ մի իտի :
18 Վէ քէնտի րաճաթընա կիրմէյէճէքէր տէյիւ իթա՛-
աթ էթմէյէնլէրտէն զալլի քիմլէրի՞ն հադգընտաւէ-
19 մին էթտի : Վէ կէօրիւյօրըզ քի՛ իմանսըզլըգ սէ-
պէպինտէն կիրէմէտիլէր :

ՊԱՊ 4

- 1 Իմո՛ր խալճ էտէլիմ, օլմայա քի անըն ըաճաթը-
նա կիրմէյէ վա'տ պագի գալմըշ իքէն, սիգտէն
- 2 պիրի մաճրում գալմըշ պուլընա : Զիրա անլէրէ
օլունտըղը կիպի՝ պէշարէթ պիղէ տախի թէպչիր օ-
լունտու, լաքին իշիթտիքլէրի քէլամ իշիտէնլէր-
տէ իման իլէ իմթիզաճ էթմէտիյինտէն, անլէրէ
- 3 Ֆախտէ էթմէտի : Զիրա պիզ քի իման էթմիշիզ,
ըաճաթա կիրէրիզ, նիթէքիմ՝ ըաճաթմա կիրմէ-
յէճէքլէր տիր՝ տէյերէք, ղազապըմտա եէմին էթ-
տիմ՝ տէյիւ պույուըմուշ տըր . վագը'ա տիւնեանըն
թէէսիսինտէն պէրու իշլէր խիթամ պուլմուշ իտի :
- 4 Զիրա պիր եէրտէ եէտինճի կէն ճագընտա պեջ-
լէ սէյլէտի, եա'նի՝ վէ եէտինճի կիւնտէ Ալլաճ
քէնտինին ճիւմլէ իշլէրինտէն իսթիրաճաթ էթտի :
- 5 Վէ թէքրար պուրասա՝ ըաճաթմա կիրմէյէճէքլէր
- 6 տիր՝ րէր : Իմո՛ր պա'զըլարըն անա կիրմէլէրի էմր ի
միւսպէթ օլուպ՝ մուգատտէմա քէնտիլէրինէ պէշա-
րէթ թէպչիր օլունտանլար իմանսըղըգտան տօլայը
- 7 կիրմէտիքլէրի էճիլտէն, թէքրար պիր կիւն թա'եին
էտիպ՝ պու գատար վագըթտան սօնկրա Տաուտըն
վասըթասըյլէ Պու կիւն՝ տէյօր, նիթէքիմ՝ Պու
կիւն էյեր անըն սէտասընը իշիտիրսէնիզ, գալպլէ-
- 8 ըրինիզի փէքլէթմէյինիզ՝ տէնիլմիշ տիր : Զիրա էյեր
Եէշու՝ տնլէրի ըաճաթա եէթիշտիրմիշ օլսայըտը,
պուլնտան սօնկրա ղայրի պիր կիւն ճագընտա սէյ-
- 9 լէմէզ իտի : Եյլէ իսէ Ալլաճըն գալմը իշիւն պիր

- 10 * րահաթ պագի տիր : Զիրա Ալլահ քէնտի իշլէրին.
տէն իսթիրահաթ էյլէտիյի կիպի , անըն րահաթը.
նա կիրէն տախի քէնտի իշլէրինտէն իսթիրահաթ
- 11 էթմիշ տիր : Իմտի օլ րահաթա կիրմէյէ ճէհտ է.
տէլիմ , օլմայա քի պիր քիմնէ հէման օլ իմանսըզ.
- 12 լըղըն նիւմունէտի իւզլէ տիւշէ . Զիրա Ալլահըն քէ.
լամը հայ վէ միւէսսիր տիր , վէ հէր էքի աղըզլը
զըլըճտան քէսքին տիր , վէ ճան իլէ բուհ վէ օյ.
նազլար իլէ իլիյին թադսիմինէ գատար նաֆըզ
տըր , վէ գալպին էֆքեար վէ նիյէթլէրինի թէմէիզ
- 13 էտէր : Վէ անըն հուզուրընտա զահիր օլմայան պիր
մախլուգ էօգ տըր , ֆադաթ հէր շէյ պիզիմ հի.
տապ վէրէճէյիմիզ Զաթըն նազարընտա 'իւրեան վէ
աչըգ տըր :
- 14 Իմտի պիզիմ սէմալաթա կէշմիշ պէյիւք ֆեա.
հին ի ա'զամըմըզ Իպնուլլահ Յիսուս վար էքէն ,
- 15 իգրարը գալի թուլթալըմ : Զիրա ֆեահին ի ա'զամը.
մըզ զա'աֆլարըմըզա հէմտէրա օլմաղա զսյրի միւգ.
թէտիր տէյիլ տիր . անճադ կիւնահտան պէրի օ.
լուպ' հէր խուսուստա պէյի' կիպի թէճրիւպէ օլուն.
- 16 մըշ տըր : Պունա պինաէն մէրհամէթէ նաիլ օլմագ ,
վէ վազթընտա իսթիմուտա իշիւն 'ինայէթ պուլ
մագ իւզլէ , 'ինայէթին թաիթընա ճէսարէթլէ
թէգարրիւպ էտէլիմ :

ՊԱՊ 5

- 1 Զիրա հէր քեահին ի ա'զամ ինսանլարտան տընա.
րագ , կիւնահլար իշիւն թագաիմէ վէ զէպիհէլէր

* Եւս. սէպթ րահաթը

- Թագաւորմ եթմէք իւզրէ , Ալլահա միւթա'ալլիդ ու-
 2 մուրա ինսանլար իչիւն թա'եին օլունուր . վէ ճե-
 հալէթ վէ ղէլայէթտէ օլանլարա շէֆգաթլը օլմու-
 3 ղա դատիր օլուր . չիւնքի քէնտիսի տախի զա'աֆ
 իլէ իհաթէ օլունմուշ տըր : վէ պու սէպէպտէն
 գաւմ իչիւն եթտիյի կիպի , քէնտիսի իչիւն տու-
 4 խի կիւնաշլարտան տօլտըր գուրպան թագաւորմ եթ-
 քէնտիլիյինտէն ալմաղ , անճագ Ալլահ թարաֆըն-
 տան Հարուն կիպի տա'վէթ օլունան զաթ -ւււր :
 5 Քէզալէք Քրիստոս տախի ֆեահին ի ա'զամ օլմագ
 'իզղէթինի քէնտի քէնտինէ ալմատը , անճագ՝ Սէն
 Օղլում սըն , պէն սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէալմ-
 6 տէյէն անա էւլէթ վէրտէ . Նիթէքիմ ղալլի պիր եէր-
 տէ տախի՝ Սէն Մէլքիսատըգ թէրթիպի իւզրէ իլ էլ
 7 էպէտ քեահին սին՝ տէյիւ պույուրուր : Օլ տախի
 ճէսէտտէ պուլընտըղ զէման , քէնտինի էօլլւմտէն
 խէլաս եթմէյէ գատիր օլանա 'ազիմ ֆէրեատ վէ
 կէօզ էաշլարըյլէ նիյաղ վէ ըիճալար 'արղ էտիպ'
 8 Թագավասը սէպէպինտէն միւսթէճապ օլարագ , Հէր
 նէ գատար Օղլւլ պուլունտու իսէ տէ , չէքտիյի
 9 էլէմլէրտէն իթա'աթ էօյրէնտի . վէ քէմալէ վասըլ
 օլմասըյլէ քէնտինէ իթա'աթ էտէնլէրին ճիւմլէսի
 10 իչիւն էպէտի խէլասա սէպէպ օլտու . վէ Ալլահ
 թարաֆընտան Մէլքիսատըգ թէրթիպի իւզրէ ֆեա-
 11 հին ի ա'զամ թէսմիյէ օլունտու : Պունուն հագ-
 գընտա տախի , սէօյլէյէճէք չօգ սէօզիւմիւզ վար
 իսէ տէ , գուլագլարընըղ աղըրլաշմըշ օլտըղընտան
 12 թէֆսիրի միւշքիլ տիր : Զիրա վագթա նազարէն
 մու'ալլիմ օլմանըլ լաղըմ իքէն , պիր քիմսէնին

- սիզէ Ալլահն քելամարընն պետաթի էրքեանը
նէ օլորղընը թէքրար թա'լիմ էթմէսինէ միւհթամ
սընըզ. վէ գուվլէթլի թա'ամա տէյիլ, անճագ
13 սիւտէ միւհթամ օլանլար օլորնըզ: Զիրա հէր սիւտ
եէյէն՝ չօճուգ օլորղը իչիւն սալահ քելամը հագ.
14 գընտա պիխապէր տիր: Ամմա գուվլէթլի թա'ամ
հասսէլէրի 'ատէթ սէպէպինտէն էյիյի վէ քէօթիւ.
յիւ թէմէիզ էթմէյէ թա'լիմ օլունմուշ օլան քեա.
միլլէրէ մախսուս տըր:

ՊԱՊ 6

- 1 Պու էճիլտէն Գրիստոս հագգընտա օլան մէպտէ ի
քելամտան սարֆը նազար էտիպ՝ քէմալէ տօղու
իլէրլէյէլիմ. վէ թէքրար էօլիւ 'ամէլլէրտէն թէֆ
2 պէ, վէ Ալլահա իման, վէ վաֆթիզլէր թա'լիմի,
վէ էլլէր գամուսը, վէ գըյամէթ իւլ էմվաթ, վէ հիւքմ
3 իւ էպէտիտէն թէմէլ պրագմայալմ: վէ Ալլահ
4 իզն վէրիքսէ, պուշու էաէճէյիզ: Զիրա պիր քէրէ
նուրա նաիլ օլանլար վէ ոէմավի 'աթիյէյի տու.
թանլար վէ րուհ իւլ Գուլտոս հիսսէտար օլանլար
5 վէ Ալլահն էյի քելամընը վէ կէլէճէք 'ալէմին
6 գուվլէթլէրինի տաթմըշ օլանլար՝ իրթիտատ էթ.
տիքլէրի թագտիրտէ, պէթէքրար թէվպէ իչիւն
թէճտիտ օլունմալարը զայրի միւմքին տիր. չիւքի
քէնտիլէրինէ իպնուլահը թէքրար սալապ էտիպ
7 րիւսալայը 'ալէմ էտէրլէր: Զիրա թօփրագ չօգ տէֆ.
'ա իւզէրինէ կէլէն եաղմուրը իչիպ՝ քիմլէր իչիւն
թիմար օլունուրսա, անլէրէ ֆաիտէլի նէպաթաթ
հուսուլա կէթիրտիյինտէ՝ Ալլահ թարաֆընտան

- 8 պերեքեթէ նաիւ օլուր . Ամնա տիբէն վէ չալըլար
հուսուլէ կէթիւրէն մերտուտ վէ լա'նէթէ եազըն
9 օլուպ' 'ազըպէթի եանմագըզ տըր : Լաքին , էյ
սէվկիւլիւէր , պէյլէ սէյլէր իսէք տէ , սիզին հադ-
գընըզտա տահա խայրլը վէ միւճիպ ի խէլաս օլան
10 շէյլէրէ ի'թիմատըմըզ վար : Զիրա Ալլահ 'ատա-
լէթսիզ տէյիլ տիր քի էմէյինիզի վէ մուգատտէս-
լէրէ էթտիյինիզ վէ էթմէքտէ պուլընտըզընը խըտ-
մէթլէ իսմինէ կէօսթէրտիյինիզ մուհապպէթի ու-
նուտա :
- 11 Ամնա թէքեասիւլ էթմէյիպ' իման վէ սապը վա-
սըթասսըյլէ վա'տլարա վարիս օլանլարա միւզթէ-
12 տի օլմանըզ իչիւն , Սիզին հէր պիրինիզ իւմիտին
իսթիքմայլը խուսուսընտա նիհայէթէտէկին հէման
13 պու ճէհաի իպրազ էթմէնիզի տըղու էտէրիզ , Զի-
րա Ալլահ իպրահիմէ վա'տ էթտիյինտէ , հազգը
իչիւն եէմին էտէճէք քէնտինտէն պէյիւք պիր զաթ
պուլընմատըզընտան , քէնտի զաթը հազգը իչիւն
14 եէմին էտիպ , Հագիգատթէն սէնի զիյատէսիյլէ պէ-
րէքէթլէյէճէյիմ , վէ սէնի զիյատէսիյլէ թէքսիր
15 էտէճէյիմ տէտի : Օլ տախի պու վէճճլէ սապը
16 էթտիքտէն սօնկրա վա'տա նաիլ օլուր : Զիրա տ-
տէմլէր քէնտիլէրտէն պէյիւլիւն հազգը իչիւն եէ-
մին էտէրլէր , վէ 'ինտլէրինտէ իսպաթ իչիւն հէր
17 միւնազա'անըն նիհայէթի եէմին տիր : Պու ճիհէթ-
լէ Ալլահ վա'տըն վարիսլէրինէ քէնտի թէտպիրի-
նին թէղալլիւրիւ զայրի միւմքին իտիյինի տահա
զիյատէ կէօսթէրմէք միւրատընտա օլարագ , պիր
18 եէմին 'իլավէ էյլէտի , Թա քի անլէրտէ Ալլահըն
քիզպ էթմէսի մուհալ օլան' թէղալլիւր էթմէզ

- կքի շէյին վառթառըլէ պիղ էօնիւմիւղէ վաղ՝ օլունան իւմիտէ նաիլ օլմագ իչիւն , իլթիճա էտէն .
- 19 Էր գալիլ թէսէլիլէ մալիք օլալմա՝ Պու Ի-ֆ-թի տա-
խի ճանըմըդա միւհքէմ վէ սապիթ լէնկէր մագա-
մընտա թուլթարըղ . օլ տախի փերտէնին իչ թա-
- 20 րաֆընա , Ետ'նի Յիսուս Մէլքիսատըղ թէրթիպի
իւղըէ իլ էլ էպէտ Բեահին ի ա'գամ օլտրագ ,
պիղիմ իչիւն միւրշիտ օլմագ իւղըէ կիրտիլի մա-
հալէ կիրէր :

ՊԱՊ 7

- 1 Զիրա պու Մէլքիսատըղ Սալիմ մէլիլի օլուպ՝ Աւ-
լահը միւլթա'ալըն քեահինի օլտրագ . Իպրահիմի , մե-
լիքէրին գաթընտան 'ալտէթ էտէր իքէն , իսթիգ-
- 2 պալ էտիպ անա խսյը տու'ա էյլէտի . Իպրահիմ
տախի անա քեաֆֆէ ի էշէատան 'իւշը վէրտի .
անըն Ի-ֆ-թի թէրճիւմէսի էվիլէլա մէլիք ի սատա-
գաթ վէ սանիէն մէլիք'ի սէլամէթ մա'նաաընտա՝
- 3 մէլիք ի Սալիմ տախի օլտրագ , Պապասըղ վէ անա-
սըղ , վէ նէսէպսիլ , վէ կիւնէրինին իպթիտասը վէ
'էօմրիւնիւն նիհայէթի օլմայըպ՝ անճագ Իպնուլտ-
հա միւշտպիհ օլտրագ , 'ալ էտ տէվամ քեահին
գալըր :
- 4 Վէ պաղընըղ , պու նէ դատար պէօյիւք պիր քիմէ
իտի քի՝ անա րէիս իւլ ապա օլան Իպրահիմ տա-
- 5 խի եաղմատան 'իւշը վէրտի . Վէ պէնի Լալի-
տէն օլտրագ , քէհանէթի ալանլար գալմտան եա՝
նի քէնտի գտրնտաշարընտան հէր նէ գատար ան-
լէր Իպրահիմին սուլլընտան սըտուր էթտիլէր իսէ

- տէ, շէրի'աթ միւծիպինճէ 'իւշը ալմաղա թէնպիճ
 6 վար տըր : Ամմա պունլարըն նէսլինտէն օլմայան
 քիմնէ իպրաճիմտէն 'իւշը ալպ' վա'տլարա մող-
 7 հոր օլման խայր տու'ա էյլէտի : Լաքին պիլա իս-
 թիլաֆ խայր տու'ա պեցիւքտէն քիւչիւյէ օլուր :
 8 Վէ պուրատա էօլէճէք առէմլէր 'իւշը ալըր, ամ-
 մա օրատա հայաթտա օլտըղընա շէհատէթ օլու-
 9 նան զաթ ալըր : Վէ 'իւշը ալան Լավի տախի իպ-
 րաճիմ' վատըթասըյլէ 'իւշը վերտի տէնիլտէ ճաիզ
 10 տիր : Զիրա Մէլքիսատըգ փէտէրինի իսթիգալու
 էթտիյի զէման, քէնտիսի տաճա անըն սուլպըն-
 տա իտի :
 11 Իմտի էյէր քէհանէթ ի Լավիյէ վատըթասըյլէ
 քէմալ օլտա իտի, չիւնքի պունա մէսնի խալգա
 շէրի'աթ տախի վերիլմիշ իտի, արթըգ Հարուն
 թէրթիպինճէ տէնիլմէյիպ' Մէլքիսատըգ թէրթի-
 պինճէ ախէր պիր քէաճինին զուհուր էթմէսի նէ°
 12 Լողըմ' իտի Զիւնքի քէհանէթ թէպտիլ օլընտըղը
 թագտիրտէ, պիլ իգթիզա շէրի'աթըն թէպտիլի
 13 տախի վագը' օլուր : Զիրա հագդընտա պու նէս-
 նէլէրին զիքր օլունտըղը զաթ հիչ պիր քիմնէսինին
 մէզպաճա միւլազիմէթ էթմէմիշ օլտըղը տիկեր պիր
 14 սըպթտան իտի : Զիւնքի Բապպըմըղըն Եէհուտա-
 տան նէլէթ էթտիյի զաճիր տիր, պու սըպթ հագ-
 գընտա իսէ Մուսա քէհանէթ ճիճէթինտէն պիր
 15 շէյ սէցլէմտի : Վէ Մէլքիսատըգ միւշապէճէթին-
 ճէ օլարապ, էմը ի ճիւմանիտէն 'իպարէթ օլան շէ-
 16 ըի'աթա կէօրէ տէյիլ, Անճագ զէվալ պուլմուղ
 հայաթըն գուվլէթինէ կէօրէ օլան զայրի պիր քէա-
 ճին զուհուր էթտիյի հալտէ, տաճա զիյատէ ա-

- 17 շիքեար տըր : Զիրա՝ Սէն Մէլքիսատըգ թերթիպի
իւզըն իլ էլ էպէտ քեահին սին՝ տէյիւ շէհատէթ
- 18 էտէր : Զիրա շէրի՛աթ հիչ պիր շէյի թէքմիլ էթ.
մէմէսիլէ , սէպգաթ էտէն էմր զա՛իֆ վէ ֆաիտէ.
- 19 սիզ օլտըղընտան՝ լաղվ օլունուպ , Անըն եէրինէ
էֆզալ պիր իւմիտ տախիլ օլտու . պունուն վասը.
թասըյլէ Ալլահա թէգարրիւպ էտէրիզ :
- 20 Վէ եէմին օլմագսըղըն Կէհանէթի օլմատըղը ճի.
- 21 հէթլէ , (Անէր պիւա եէմին , լաքին պու Յէսու
եէմին իլէ օլուպ՝ քէնտինէ Բապպ՝ Սէն Մէլքիսա.
տըգ թերթիպի իւզըն իլ էլ էպէտ քեահին սին՝
տէյիւ եէմին էթտի , վէ փիշման օլմագ՝ տէյէնին
- 22 Թարաֆընտան քեահին նասպ օլունտու ,) Յիսուս
օլ գատար էֆզալ պիր 'ահտըն քէֆիլի օլտու :
- 23 Վէ անլէրին պագի գալմալարընա էօլիւմ մանի՛
օլտըղընտան , քեահին նասպ օլունանլար չօգ իտի.
- 24 Պու իսէ իլ էլ էպէտ պագի օլտըղը սէպէպտէն ին.
- 25 Թիգալ էթմէզ քէհանէթէ մալիք տիր : Պու էճիլ
տէն անըն վասըթասըյլէ Ալլահա թէգարրիւպ է.
տէնլէրի քեամիլէն իւլլաս էթմէյէ տախի գատիր
տիր . չիւնքի անլէր իչիւն շէֆա՛աթ էթմէյէ տախ.
մա պեր հայաթ տըր :
- 26 Զիրա պու միսիլիւ՝ եա՛նի մուգատտէս վէ սուչ
սըզ վէ լէքէսիզ վէ կիւնտհքեարլարտան միւթէ.
- 27 Ֆէրրիգ , վէ կէօքտէն միւրթէֆի՛ , Վէ օլ քէհէ.
նէ ի 'ուզմա կիպի էվվէլա քէնտիսինին , պա՛տէհու
գալմըն կիւնահլարը իչիւն հէր կիւն գուրպանլը
թագտիմ էթմէյէ իհթիյաճը օլմայտն ֆեահին ի
աղամ պիզէ մուգթաղի իտի . զիրա քէնտինի
թագտիմ էթմէլէ , պունու պիր տէֆ՛ատա իճրո

28 էյլէտի : Զիրա շէրի'աթ զա'աֆա միւսլաթէլա օլան
ատէմէրի քէհէնէ ի 'ուզմա , լաքին շէրի'աթտան
սնկրա օլան եհմին քէլամը իլ էլ էպետ միւքէմմէլ
օլան Օղլու նասպ էտէր :

ՊԱՊ 8

- 1 Վէ սէօյլէտիյիմիզ շէյլէրին խիւլաստար պու տըր
քի սէմալաթտա 'ազամէթ թախթընըն սաղընտա
օթուրան պէօյլէ պիր ֆեահին ի ա'զամըմըզ վար
- 2 տըր : Պու տախի Մադտիսին վէ ինսանըն տէյիլ ,
անճազ Բապպըն գուրտըղը հազիզի մէսքէնին խա-
- 3 տըմը տըր : Զիրա հէր քեահին ի ա'զամ թադտի-
մէլէր իլէ գուրպանլար թադտիմ էթմէք իչիւն
նասպ օլունտըղընտան , պունուն տախի թադտիմ
- 4 էտէճէք պիր շէյի օլմասը լազըմ կէլիր : Զիրա էյէր
էէր իւզէրինտէ օլտա իտի , շէրի'աթ միւճիպինճէ
թադտիմէլէրի թադտիմ էտէն քեահինլէր պուլըն-
- 5 տըզճա քեահին օլմուզ իտի : (Անլէր իսէ սէմատա-
քի շէյլէրին նիւմունէ վէ զըլլընա կէօրէ խըտմէթ
էտէրլէր . նիթէքիմ Մուսայա մէսքէնի ինչո էտէ-
ճէյի վազըթ վահի օլունտու , զիրա անա' Պազ ,
ճիւմէսինի սանա տաղտա կէօթէրիլէն բեամէ կէօ-
- 6 բէ եափասըն' տէտի .) Լաքին շիմտի նէ գատար
էֆզալ վա'տլար իլէ սապիթ գըլընմըշ օլան էֆզալ
պիր 'ահտըն միյանճըսը օլմուշ իսէ , օլ գատար
ա'լա պիր մէմուրիյէթէ նախլ օլտու :
- 7 Զիրա էյէր օլ էվվէլքիսի գուսուրսըզ օլսայըտը ,
- 8 իքինճիսի իչիւն մահալ տրանըլմազտըր : Զիւնքի
անլէրէ 'իթապ իլէ տէր քի' իշթէ պէյթ ի իսրա-

- յէւ իլէ վէ պէյթ ի Եհնուտա իլէ 'ահտ ը ճէտիտ
'ազա էտէճէյիմ կիւնլէր կէլիւ' տէյիւ Բապպ պու.
- 9 յուրուր : Պու տախի անլէրի Մըւըր տիյարընտան
չըգաւմազ իչիւն էնտաւարընըն էլլէրինտէն եա.
փըշարղըմ կիւնտէ անլէր իլէ էթտիյիմ 'ահտ ի.
պի օլմայաճազ տըր . չիւնքի անլէր 'ահտըմտա տ .
վամ էթմէտիլէր , պէն տախի անլէրտէն գաթի'
- 10 նազար էթտիմ' տէյիւ Բապպ պույուրուր : Զիրա
օլ կիւնլէրտէն սօնկրա , պէյթ ի Խարայէլ իլէ 'ազա
էտէճէյիմ' 'ահտ պու տըր , ե- 'նէ շէրի'տթըմը զիւն.
լէրինէ իլգա էտիպ' գալպլէրի իւզէրինէ եազա.
ճաղըմ , վէ պէն անլէրէ Ալլաճ օլաճաղըմ , անլէր
- 11 տախի պանա գալվմ օլաճազ տըր : Վէ Տէր քէն
քէնտի գօնշըսընա , վէ Տէր քէն քէնտի գարնտա.
շընա' Բապպը պիլ' տէյերէք թա'լիմ էթմէյէճէք
տիր . ղիրա քիւչիւք պէջիւք անլէրին ծիւմլէսի
- 12 պէնի պիլէճէք տիր : Զիրա հազարղըղլարընա ղաֆ.
ֆուր օլաճաղըմ , վէ անլէրին կիւնահլարըյլէ ֆուգ.
լարընը արթըգ իաթըրմա կէթիրմէյէճէյիմ' տէյիւ
Բապպ պույուրուր :
- 13 ճէտիտ տէմէսիլէ էվվէլքիյի 'աթիգ գըլմըլ , վէ
'աթիգ վէ փիր օլանըն ղէվալը եազըն տըր :

ՊԱՊ 9

- 1 Իմոի օլ էվվէլքի 'ահրըն ֆէրաիդ ի 'իպատէթ վէ
- 2 ղէմինի Մագտիտի վարիտի : Զիրա պիրինճի մէսքէն
ինչա օլունուպ' պունտա շէմ'տան վէ սօֆրա վէ
հուզուր էքմէքլէրի պուլընտազ , պունա գուտա.
- 3 Թէսմիյէ օլունուր : Վէ իքինճի փէրտէնին ալ

- տընտա , գուտա իւլ ագտաա թէսմիյէ օլունան մէս .
- 4 քէն պուլունուպ՝ Անտէ ալթուն պուխուրտան վէ
հէր թարաֆը ալթուն գապը թապութ ըլ 'աճտ
վար ըտը . պունտա տախի մէննի հազի օլան ալ-
թուն տէսթի , վէ Հարունըն ֆիլիպէնմիշ օլան 'ա .
- 5 սաոր վէ 'աճտըն լէվճալարը պուլունուր իտի . վէ
իւսթիւնտէ քէֆարէթ կեաճա կեօլկէ էտէն ճէլիլ
ֆերուպիէր վար իտի . պու շէյլէրին հագգընա իտէ
չիմտի թաֆսիլէն սեօյլէմէք հաճէթ տէյիլ արի :
- 6 վէ պունլար պեօյլէ թէրթիպ օլունմուշ իքէն ,
խըտմէթլէրինի իֆա էթմէք իւզըէ քեաճիլէր հէր
- 7 զէման պիրինճի մէսքէնէ կիրէրլէր իտի : Ֆագաթ
իքինճիսինէ սէնէտէ պիր քէրրէ եալընը քեաճին ի
ա'զամ իէրէ . ամմա գան կեօթիւրմէյէրէք կիրմէզ
իտի . վէ օլ ֆանը տախի քէնտի իչիւն վէ գալմըն
- 8 խաթալարը իչիւն թագտիմ էտէր իտի . Բուճ իւլ
Գուտա պու վէճճլէ պէյան էտէր քի՝ էվիլէքի մէս .
քէն տուրարգճա , Մագտիսին եօլու տաճա իզճար
- 9 օլունմամըշ տըր . Պու տախի օլ զէման իչիւն պիր
միսալ իտի . չիւնքի անտէ 'իպատէթ էտէնի զամիր-
ճէ քէմալէ իսալ էթմէյէ գատիր օլմայան թագ-
տիմէլէր վէ զէպիհէլէր թագտիմ օլունուր իտի .
- 10 վէ պունլար եալընը մէյքուլթ վէ մէշրուպոթ
վէ տիւրլիւ տիւրլիւ եըյգանմալար վէ թէնէ միւ-
թա'ալլիգ աճքեամա տաիր իսլաճ վագթըր օլուն .
- 11 ճըյա գատար օլան այնլէրտէն 'իպարէթ իտի : Ամ-
մա կէլէճէք նի'մէթլէրին ֆեաճին ի ա'զամը օլան
Քրիստոս զուհուր էտիպ՝ էլ իլէ եափըլմամըշ ա'զամ
վէ էքմէլ՝ եա'նի պու խիլգաթտան օլմայան մէս .
- 12 քէնտէն իէրէրէ , Էրքէճլէր վէ պուզաղըլար գանը

- իլէ տէյիլ, անճագ քէնտի դանը իլէ Ֆիտիյէ ի
 էպէտիյէ թէտարիք էտիպ՝ Մագտիսէ պիր քերրէ
 13 տախիլ օլտու : Զիրա էյէր պուղալար վէ երքէճլէր
 դանը վէ տանա քիւլիւ նափաք օլանլար իւզէրին
 սերփիինճէ, թէնին փաքլիյի ճիհէթիյէ թագտիս
 14 էտէրսէ, Բուհ ի էզէլի վասըթասըյլէ զաթընը լէ-
 քէսիզ օլարագ Ալլահա թագտիմ էթմիշ օլան
 Բրիստոսուն դանը՝ զամիրինիզի, հայ օլան Ալլահա
 'իպատէթ էթմէնիզ իչիւն, էօլիւ 'ամէլլէրտէն ճէ՝
 գատար զիյատէ փաքլէյէճէք տիր :
 15 Պու սէպէպտէն եէնի 'ահտըն միյանճըսը տըր,
 թա քի էլվէլքի 'ահտըն հէտիւ ալթընտա օլան
 թէճալվուզաթըն Ֆիտիյէսի իչիւն էօլիւմ վուգու՝
 պուլմուշ օլարագ, տա՝վէթ օլընանլար էպէտի մի.
 16 րասըն վա՝տընա նաիլ օլալար : Զիրա վասիյէթ
 պսւլընտըղը եէրտէ, վասիյէթ էտէնին էօլիւմիւ.
 17 նիւն վուգու՝ու լազըմ տըր : Վասիյէթ էտէն սազ
 գալտըզճա, վասիյէթին հիւքմիւ օլմասըղընտան վա.
 18 սիյէթ մէվթա իւղէրինէ սասիթ օլուր : Պու սէ-
 պէպտէն էվվէլքիսի տախի գան օլմագսըղըն թագ.
 19 տիս օլընմասը : Զիրա Մուսա պիւթիւն գալմա
 շէրի՝աթ միւճիպինճէ ճիւմլէ էվամիրի սէշլէտիքսէն
 սոնկրա, պուզաղուլարըն վէ երքէճլէրին գանընը
 ալըպ՝ սու իլէ վէ գըրմըղը եափաղը իլէ վէ զուֆա
 օթու իլէ, հէմ նէֆա ի քիթապա վէ հէմ տախի
 20 ճիւմլէ գալմա սերփիպ, Պու՝ Ալլահըն սիզէ էմրէթ.
 21 տիյի 'ահտըն գանը տըր՝ տէտի : Բէզալէք օլ գոն.
 տան մէքէնէ վէ պիլճիւմլէ 'իպատէթ էտէվաթընա
 22 սերփտի : Վէ շէրի՝աթ միւճիպինճէ սայքի հէր շէյ
 գան վասըթասըյլէ փաքլէնիր, վէ գան սէքիււ
 մէյինճէ մազֆիրէթ օլմազ :

- 23 Իմտի սեմա վաթառա պուլընան նէսնէլէրին նիւմու-
նէլէրինին պունլար վասըթասըյլէ , ֆազաթ սեմա-
վի նէսնէլէրին պունլարտան էֆզալ զէպիհէլէր իլէ
24 փաքլէնմէսի իճապ էտէր : Զիրա ֆրիստոս էլ իլէ
եափըլմըշ օլուպ՝ հազիգինին շէպիհի օլան մագտի-
սէ տէյիլ , անճագ շիմտի պիգիմ իչիւն Ալլահըն հու-
զուրընա քէնտինի իհզար էթմէք իւզըէ , առլլ սէ-
25 մայէ կիրտի : Լաքին քեահին ի ա'զամըն հէր սէնէ
տիւէրին դանըյլէ մագտիսէ կիրտիյի կիպի , պու-
նուն քէնտի քէնտինի չօգ տէֆ'ա թագաթիմ էթ-
26 մէսի էհապ էթմէզ . Զիւնքի տիւնեսանըն թէէսիսին-
տէն պերու անըն չօգ տէֆ'ա էլէմ չէքմէսի լազըմ
կէլիւր իտի . շիմտի իսէ 'ասըլարըն խիթամընտա
քէնտիսի զէպիհէ օլմաղլէ , կիւնահըն տէֆ'ի իչիւն
27 պիր քէրրէ զահիւր օլմուշ տըր : Վէ տաէմլէրէ պիր
քէրրէ էօլմէք վէ պա'տէհու հիւքմ թագաթիւր օլուն-
28 տըղը միտիլիւ , ֆէզալիք ֆրիստոս չօգ քիմնէլէրին
կիւնահլարընը դալտըրմագ իչիւն , պիր քէրրէ թագ-
աթիմ օլունմուշ օլուպ , քէնտինէ միւնթաղիւր օլուն-
լարա խէլաս իչիւն կիւնահսըզ օլարագ իքինճի
տէֆ'ա զուհուր էտէճէք տիր :

- 1 Զիրա շէրի'աթ կէլէճէք նի'մէթլէրին սուրէթ ի տա-
լիէսինէ տէյիլ , անճագ պու շէյլէրին կէօլիէսինէ մա-
լիք օլտըղը հալտէ , սէնէ պէ սէնէ միւտալէմէթ իւզ-
րէ թագաթիմ օլունան հէման օլ զէպիհէլէր իլէ թէ-
գարրիւպ էտէնլէրի քէմալէ իտալ էթմէյէ առլա
2 գաաթիւր տէյիլ տիր . Եօխաս 'իպատէթ էտէնլէր

- պիր քերրէ փաքլէնմիշ օլարագ , արթըգ կիւնտօ
խօստօսընտա զամիր թարաֆընտան թա'գիրլէքի
օլմատըղը իչիւն , թագտիմ' օլունմալարը թէքէ .
- 3 տիլմէ՞զ մի իտի : Լաքին պունլար իլէ սէնէ պէ սէ .
- 4 նէ կիւնաշլարըն զէքրի օլուր : Ջիրա պուզալար վէ
էրքէճլէրին գանընըն կիւնաշլար տէֆ' էթմէսի զայ .
- 5 ըի միւմքին տիր : Պու էճիլտէն տիւնեայա կիրէր
իքէն պույուրուր քի' ջէպիճէ վէ թագտիմէ իսթէ .
մէտին' լաքին պանա պիր ճէսէտ թէճիլլէ էթտին .
- 6 Մուհրապալարտան վէ կիւնաճ գուրպանլարընտան
- 7 խօշնուտ օլմատըն : Օլ զէման քիթապըն թումս ,
ընտա հագգըմտա մուհարբեր օլտըղը իւզրէ , Ես
Ալլահ , սէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իչիւն իչ .
- 8 թէ պէն կելիյօրըմ' տէտիմ : Պալատէ' Շէրի'մթ
միւճիպինճէ թագտիմ' օլունանլար հագգընտա' զէ
պիճէ վէ թագտիմէ վէ մուհրապալար վէ կիւնաճ
գուրպանլարը իսթէմէտին , վէ աւլէրպէն խօշնուտ
- 9 օլմատըն' տէտիքտէն սօնկրա , Ես Ալլահ , սէնին
իրատէթինի իճրա էթմէք իչիւն կելիյօրըմ' տէմէ .
սիլլէ էվվէլքիյի գալարբըր , թա քի սօնկրաքիյի
- 10 սապիթ էտէ : Պու իրատէթլէ պիզ Յիսուս ֆրես .
տոսուն ճէսէտինին պիր քերրէ թագտիմի վար .
թատըլլէ թագտիս օլունտըգ :
- 11 Վէ չէր պիր քեաճին կիւն պէ կիւն խըտմէթ
էտէրէք տուրուպ , կիւնաշլար տէֆ' էթմէյէ ասլա
մուգթէտիր օլմայան չէման օլ զէպիճէլէրի տէֆ .
- 12 'աթլէ թագտիմ' էտէր . Լաքին պուզալար կիւն
նաշլար իչիւն պիր զէպիճէ թագտիմ' էթմիշ օլուպ ,
իլ էլ էպէտ Ալլահըն սողընտա օթուրմուշ տըր :
- 13 Վէ պունտան պէօյլէ տիւլմէնլէրինին քէնտի պագ .

- լարը արթընա պասամագ գօնուլմարնա միւնթա-
- 14 զիր տիր : Զիրա թագտիս օլունանլարը պիր գուր-
պան իլէ իլ էլ էպէտ քէմալէ իսալ էթմիշ տիր :
- 15 Վէ րուհ իւլ Գուլաս տախի շահիտիմիզ տիր .
- 16 Զիրա՝ Օլ կիւնլէրտէն սօնկրա անլէր իլէ 'ադտ էտէ-
ճէյիմ 'ահտ պու տըր' (տէյիւ Բապպ պույուրուր .)
եա'նի շէրի'աթլէրիմի գալպլէրինէ գոյաճաղըմ, վէ
անլէրի զիհնլէրի իւզէրինէ եաղաճաղըմ՝ տէյիւ
- 17 մուգատտէմա սէջլէտիքտէն սօնկրա , վէ անլէրին
կիւնահլարընը վէ Փըսգլարընը արթըգ թէգէքքիւր
- 18 էթմէյէճէյիմ՝ Դէր : Իմտի պունլարըն 'աֆվը պու-
լընտըղը թագտիրտէ , արթըգ կիւնահ իչիւն գուր-
պանա հաճէն եօգ տըր :
- 19 Իմտի , էյ պիրատէրլէր , Յիսուսուն գանըյլէ
փերտէտէն , եա'նի քէնտի թէնինտէն պիզլիմ իչիւն
հազըրլատըղը օլ թարիգ ի ճէտիտ վէ հայ իւզըն ,
- 20 Մագտիսէ կիրմէյէ ճէսարէթիմիզ վէ պէյթ Ուլ-
լահ իւզէրինտէ ֆեահին ի ա'ղամըմըզ վար իքէն ,
- 21 Գալպլէրիմիզ զամիր ի Փասիտտէն փաքլէնմիշ , վէ
22 ճէսէտիմիզ փաք սու իլէ երյգանմըշ օլարագ , Գալպ ի
միւսթագիմ վէ իման ը միւքէմմէլ իլէ թէգար-
- 23 ռիւպ էտէլիմ : Իւմիտիմիզին իգրարընը միւհքէմ
- 24 թուլթալըմ . զիրա վա'տ էտէն սատըգ տըր . վէ
մուհապպէթ վէ ա'մալ ը հասանէյէ թէշվիգ էթմէք
- 25 իչիւն պիր պիրիմիզին միւլահաղա էտէլիմ . վէ պա'-
ղըլարըն 'ատէթի'իւզըն , թէճէմիւլէ' էթմէմիզին թէրք
էթմէյիպ , պախուսուս կիւնիւն թէգարրիւպ էթտի-
յինի կէօրտիւքճէ , պէրէ պէրէֆլէ նոսիհաթ էտէլիմ ,
- 26 Զիրա հագիգաթը պիլմէքլիյէ նաիլ օլտըգտան
սօնկրա , գաստէն կիւնահ էտէրսէք , արթըգ կիւ-

- 27 նահապար իջիւն զէպիհէ դաւմազ . Անճադ հիւքմ ի-
ջիւն տէհչէթիւս պիր ինթիզար իլէ միւխալէֆէթ
էտէնլէրի թէլէֆ էտէճէք օլան աթէշ զաղապը քա.
- 28 ւըր : Մուսանն շէրի'աթընը թահգիր էթմիշ օլան
զաթ իքի ետ իւշ քիմնէնին շէհատէթիլէ , պիրա
- 29 մէրհամէթ էօլիւր . Իպնուլլահը այագ ալթընա ալ-
մըշ , վէ վասըթասըլլէ թագտիս օլունտըղը 'ահտ
գանընը նափաք սայմըշ , վէ 'ինայէթ Բուհընա շէթմ
էթմիշ օլան քիմնէ նէ՞ գատար տահա շէտիտ պիր
ալգապա միւսթահագգ սայըլաճագ տըր՝ զանն է.
- 30 տէրսինիլ : Ջիրա՝ ինթիգամ պէնիմ տիր , ճէզայը
պէն վէրիւրիմ՝ տէյիւ Բապպ պույուրուր . վէ թէք-
րար՝ Բապպ քէնտի գավմընը հիւքմ էտէճէք տիր՝
- 31 տէյէնի պիլիւրիլ : Հայ Ալլահն էտիննէ տիւշմէք
դօրգուլու պիր շէյ տիր :
- 32 Իմտի էվիլէքի կիւնլէրի , ետ'նի թէնվիր օլուն.
տըգտան սօնկրա շէտիտ էլէմլէրէ կիրիֆթար օլուպ՝
- 33 Պա'գէն սիթէմլէր վէ մուզայագալար իլէ թամաշա ի
'ալէմ՝ օլարագ , պա'գէն պու միսիլլիւ հալտէ պու.
լընանլարա շէրիք օլտըղընը վագթը խաթըրընը
- 34 կէթրին , Ջիւնքի մահպուսիլէթիմտէ պոնա հէմ.
տէրտ օլուպ՝ սէմսվաթտա ալա վէ պագի պիր մա.
լինիլ մէվճուտ օլտըղընը պիլէրէք , էմվալինիլն
հաղմա օլունմասըն սիւրուր իլէ բաղի օլտընը :
- 35 Իմտի միւքեաֆաթը 'աղթմէսի օլուն պու ի'թիմա.
- 36 տընըղը թէրք էթմէյինիլ : Ջիրա սապր էթմէնիլ
լաղըմ տըր , թա քի Ալլահն իրատէթինի իճրա
- 37 էտիպ՝ վա'տէ նալլ օլտընը : Ջիւնքի պիր ազա.
ճըգ վագըթտան սօնկրա , կէլէճէք օլան կէլիւ վէ
- 38 թէէիսիւր էթմէլ , վէ Սալէհ՝ իման իլէ եաշպա .

ճագ տըր . հէմ տէ՝ էյէր պիրի կերի չէքիլըր իսէ ,
 39 ճանըմ անտէն խօշնուտ օլմազ : Լաքին պիզ հէլաք
 իչիւն կերի չէքիլմէքլիքտէն տէյիլ , անճագ ճան խէ-
 րասը իչիւն իմանտան իզ :

ՊԱՊ 44

- 1 Իմտի իման՝ իւմիտ օլունան շէյլերէ թէեադգիւն
- 2 վէ կէօրիւնմէյէն նէսնէլերէ տէլիլ տիր : Զիրա միւ-
 թէգատտիմին պուննուն իլէ հիւսն ի շէհատէթէ
 մազհար օլտուլար :
- 3 Իման իլէ ֆէհմ էտերիզ քի Ալլահըն քէլամը
 իլէ 'ալէմին թէէսիս օլունտու , շէյլէ քի կէօրիւ-
 նէն շէյլեր զահիր օլանտան վիւճուտէ կէլմէտի :
- 4 Իման իլէ Հապիլ Ալլահա Գայէնին Ռաֆիմ էրֆի-
 յէտէն էֆզալ պիր գուրպան թադտիմ էյլէտի ,
 վէ անըն վաարթասըյլէ սալիհ իտիյինէ շէհատէթ
 օլունտու . չիւնքի անըն թադտիմէլերի հազգընտա
 Ալլահ շէհատէթ էյլէտի . վէ էօլմիւշ իքէն անըն
 վասըթասըյլէ տահա սէյլէյօր :
- 5 Իման իլէ Ախնօի էօլիւմ կէօրմէմէք իւզըրէ , նազլ
 օլունա , վէ Ալլահ անը նազլ էթմիշ օլտըղըն-
 տան պուլունմազ իտի . զիրա նազլ օլունմազտան
 էվվէ՛ Ալլահա մադպուլ տըր՝ տէյիւ հազգընտա
- 6 շէհատէթ օլունտու : Լաքին պիլա իման մադպուլ
 օլմազ զայրի միւմքին տիր . զիրա Ալլահա թէգար-
 րիւպ էտէնին , անըն մէվճուտ իտիյինէ վէ քէնտի-
 նի թալէպ էտէնլերէ միւքեաֆաթ էտիճի իտիյինէ
 իման էթմէտի կերէք տիր :
- 7 Իման իլէ Նուհ տահա կէօրիւնմէյէն շէյլեր հազ-

- գընտա վահի իլէ խապեր ալմաղլէ , խալֆէ էտիպ
քէնտի խանէտինին խէլասը իչիւն պիր սէֆինէ ին-
շա էյլէտի . վէ անըն վասըթասըյլէ տիւնեա 'ալէյ-
հինէ հիւքմ' էյլէյիպ' իմանա կէօրէ օլան սալահըն
վարիսի օլտու :
- 8 Իպրահիմ վարիս օլաճաղը մահալէ կիթմէյէ տա' .
վէթ օլունտըղլէնտա , իման իլէ իթա'աթ էյլէտի .
վէ ներէյէ կիտէճէյինի պիլմէյէրէք չըգըպ կիթտի :
- 9 Վա'տ օլունան տիյարտա զուրպէթտէ կիպի իման
իլէ միւսաֆիր օլարադ , հէման օլ վա'տըն միրաս
չերիքլէրի օլան իսհադ վէ Եա'գուպ իլէ չատըրլար-
- 10 տա սաքին օլտու : Զիրա թէմէլլի շէհրէ միւնթա-
զիր իտի , քի պունուն Միմար վէ Պանիսի Ալլահ
տըր :
- 11 Իման իլէ Սարա քէնտիսի տախի հոմիլէ գալմագ
իչիւն գուվիլէթ պուլտու , վէ վա'տ էտէնի սատըգ
'ատտ էյլէտիլինտէն , սիննի կէչմիշ իքէն տօղուր-
- 12 տու : Պու էճիլտէն սախի էօլմիւշ հիւքմիւնտէ
պուլնան պիր զաթտան , քէսրէթ ճիհէթիլլէ կէօ-
յիւն ելլտըզլարը գատար , վէ տէնիզ քէնարնտա
օլան սայրլմաղ գուժ գատար զիւրիլլէթ օլտու :
- 13 Պունլարըն ճիւմլէսի վա'տլէրէ նաիլ օլմամըշ օ-
լուպ ֆադաթ անլէրի ուզագտան կէօրիւպ' [իթի-
գատ] վէ պիլ մէմունիլէ գապուլ էտէրէք , զէմին
իւզերինտէ զարիպ վէ միւսաֆիր օլտըզլարընը իգ-
- 14 բար իլէ , իմանտա վէֆաթ էթտիլէր : Զիրա պէջ-
լէ շէյլէրի սէջլէյէնլէր պիր վաթտան տրատըզլարը-
- 15 նը կէօսլէրիլլէր : Վադը'ա էյէր չըգտըզլարը ե-
րի թէգէքիւր էթսէլէր իտի , 'ալտէթ էթմէյէ
- 16 վագըթլարը օլուր ըտը : Վէ լաքին շիմոի ալա-

- արնոտ եա'նի սեմավիյէ բաղիպ օլուրլար . պու էճիլ-
 տէն Ալլահ տնէրին Ալլահ տնիլմէքտէն հիճապ
 էթմէշ . զիրաւ անլէրէ պիր շէհր հազըրլատը :
 17 Իման իլէ Իպրահիմ թէճրիւպէ օլընարգտա Իս-
 հազը թազտիմ էյլէտի , վէ վա'տլէրի ալմըշ օլան'
 18 Սէնին նէսլին Իսհազ իլէ եատ օլունաճազ տըր'
 տէյիւ հազգընտա պույուրըլտըղը իպն ի վահիտի .
 19 նի թազտիմ էյլէտի : Զիրա Ալլահ աշ էմվաթտան
 տաիի իհէա էթմէյէ դատիր տիր' տէյիւ տիւշիւն .
 տիւ , վէ օրատան տաիի ոնը թէմնիլէն ալտը :
 20 Իման իլէ Իսհազ կէլէճէք շէյլէր հազգընտա Եա' .
 21 գուպա վէ Ղաուվա խայր տու'ա էյլէտի , Իման իլէ
 Եա'գուպ վէֆաթ էտէրքէն , Եուսուֆըն օղուլլա .
 22 րընըն հէր պիրինէ խայր տու'ա էյլէտի . վէ քէնտի
 տէյնէյինին ուճընա Գայանըպ սէճտէ էյլէտի : Իման
 իլէ Եուսուֆ վէֆաթ էտէրքէն պէն ի Իսրայէլին
 խուրուճընը զէր էթտի , վէ քէնտի քէմիլէրի հազ-
 գընտա վասիյէթ էյլէտի :
 23 Մուսա թէվէլլիւտ էթտիքտէ վալիտէյնի չոճու-
 ղըն կիւղէլ Խալիլինի կէօրմէլէրիլէ մէլիին ֆէր-
 մանընտան գօրգմայըպ' Իման իլէ իւշ այ անը սագ .
 24 լատըլար : Մուսա քէմալէ վասըլ օլտըգտա , Իման
 իլէ Ֆիր'օնըն գըզընըն օղուլ թէսմիյէ օլունմագըլդ-
 25 տան իմթինա' էյլէտի . Զիւնքի կիւնահըն Ֆանի
 սէֆասընը Խիւրմէքտէն իսէ , Ալլահըն գազմը իլէ
 26 պէրապէր եզիյէթ չէքմէլիլի թէրճիհ էյլէտի . վէ
 Քրիստոսուն սիթէմինի Մըսըրըն խաղինէլէրինտէն
 ա'զամ ղընա 'ատա էյլէտի . զիրա միւքեաֆաթա
 27 միւնթաղիր իտի : Իման իլէ մէլլին զազապընտան
 գօրգմայըպ' Մըսըր տիյարընը թէրք էյլէտի , չիւն .

- քի ու կեօրիւնմէյէն զաթը կեօրիւր կիպի սէպաթ
 28 եթտի : Խման իլէ ֆըսհը վէ դան սերփմէսինի իծրա
 էյլէտի , թա քի իլք տօղանլարը հէլաք էտէն ան
 լէրէ տօգունմայա :
- 29 Իման իլէ պահը ի Ահմէրտէն գարատան Խէլէ
 կիպի կէշտիլէր . Մըրրիլէր տախի պունա գալգըշ
 տըգլարընտա զարգ օլտուլար :
- 30 Իման իլէ էրիհտըն հիսարլարը էթրաֆը եէտի
 31 կիւն տօլաշըլտըգտան սօնկրա երգըլտը : Իման իլէ
 ֆոսհիլէ Բահապ ճասուլարը սէլամէն գապուլ էթ-
 միշ օլտըղընտան , իմանըգլար իլէ պէրապէր հէլաք
 օլմատը :
- 32 Վէ տահա նէ՞ սէյլէյէյիմ . զիրա ճիտ'օն վէ
 Պարազ վէ Շիմշօն վէ Եէֆթահ վէ Տաուտ վէ Սա-
 մուէլ վէ փէյղամպէրլէրտէն պահա էտէճէք օլուր .
- 33 սամ , պանա վազըթ եէթիշմէղ . Անլէր քի իման
 վասըթաարլլէ մէմալէք ֆէթհ էթտիլէր , սալահ
 իշլէտիլէր , վա'տլէրէ նաիլ օլտուլար , արսլանլար
 34 աղըգլարընը գափատըլար , Աթէշին շիտտէթիհի
 սէյիւնտիւրաիւլէր , գըլըճ աղըղնտան գուրթուլ-
 տըլար , զա'իֆլէքտէն գուվվէթլէնտիլէր , ճէնքտէ
 գուվվէթլի օլտուլար , էճնէպիլէրին օրտուլարընը
- 35 միւնհէգիմ էթտիլէր . Նիսվան քէնտի էօլիւլէրիհի
 գըլոամ էթմիշ ալտըլար . պա'գըլար իսէ էֆղալ
 գըլոամէթէ նաիլ օլմագ իւզըլէ՝ նէճաթը գապուլ
- 36 էթմէյիպ՝ իշքէնճէ չէքտիլէր . Պաշգալարը իսթիհ-
 զա վէ տարպլար վէ հէմ տախի պէնտլէր վէ մահ-
 պուսիյէթ թէճրիւպէլէրինն տիւշար օլտուլար :
- 37 Թաշլանտըլար , տէսթէրէ իլէ պիշլիտիլէր , թէճրիւ-
 պէ օլունտըլար , գըլըճ իլէ գաթլ օլունտարագ էօլ

տիւէր, եօգսուլլըդ վէ մոլղայագա վէ ճէֆայա տիւ-
 շար օլարագ, գջուլն փօսթլարը վէ քէչի տէրիւրի
 38 կէյինէրէք տօլաշարլար. (Տիւնեա անլէրէ լայըդ տէ-
 յիլ իտի.) վէ չէօլլէրտէ վէ տաղարտա վէ մաղա-
 բալարտա վէ եէրին ինլէրինտէ տվարէ կէզտիւր,
 39 վէ պուշլարն ճիւմլէսի իման վաօթաօրվէ
 չիւսն ի չէհատէթէ մալիք օլտուլար իսէ տէ, վա-
 40 տէ նաիլ օլմատրլար. Զիրա Ալլահ պիզիմ հագ-
 դըմըդտ էֆգալ պիր շէյ թէտաղիք էթմիշ տիր,
 թա քի անլէր պիզ օլմայընճա քէմալէ վտօրլ օլ-
 մայալար:

ՊԱՊ 12

1 Իմտի պու գատար շահիտ էթրաֆըմըզ պուլութ
 կիպի տլմըշ օլմաղլէ, հէր աղբըրըզ վէ Ղէլ գօ-
 լայճա իհաթէ էտէն կիւնահը թէրք էտիպ, էօնիւ-
 ժիւզէ գօնըլան էարըշտա, իմանը պէտ վէ թէքմիլ
 էտէն Զիոուսա նազար էտէրէք՝ սապր իլէ գօշալմ,
 2 Օլ քի էօնիւնէ գօնըլան սիւրուր իչիւն հագարէ-
 թի պիր շէյ 'ատտ էթմէյերէք, խաչա թէհամիւլ
 էղէտիքտէն սօնկրա Ալլահըն թաիթընըն սաղըն-
 տա օթուրտու:
 3 Իմտի ճանլարընըզ 'աճիզ վէ եօրըն օլմամատր
 իչիւն, կիւնահքէարլար թարաֆընտան քէնտի 'ա-
 լէյհինտէ վուգու՝ պուլան պու միօիլլիւ մուխալէ-
 ֆէթէ թէհամիւլ էտէնի թէֆէքքիւր էտինիզ:
 4 Կիւնահա գարըն ճիհատ էտէրէք, գտն Ղէօթէ տէ-
 րէճէսինէ գատար տահա մուգավէմէթ էթմէտի-
 5 նիլ: Վէ՛ էյ օղլում, Բապալըն թէէտիպինի թահ-

- գիր էթմէ, վէ անըն թարաֆընտան թէքտիր օրմէն.
 6 տըղընտա 'աճիզ գալմա. Զիրա Բապպ սեվտիյիքնի
 թէէտիպ էտէր, վէ գապուլ էթտիյի Տէր օղը
 տարպ էտէր՝ տէյէրէք օղըլլարա սեօլէր կիպի սի-
 7 զէ վէրիլէն նոսիհաթը ունութաընը: Էյէր թէէ-
 տիպէ թէհամմիւլ էտէրսէնիզ, Ալլահ սիզէ օղըլ-
 լարա կիպի մու'ամէլէ էտէր. զիրա հա'ունկը օղըլ
 8 վար քի փէտէրի անը թէէտիպ էթմէզ: Ամմա էյէր
 ճիւմլէնին հիսսէտար օլտըղը թէէտիպտէն մահըում
 իսէնիզ, օլ թադտիրտէ օղըլ օլմայըպ' հարամգա-
 9 տէ սինիզ, Հէմ տախի ճէսէտիմիզին փէտէրլէրի
 պիզիմ' միւէտտիպիմիզ օլտըգլարը հալտէ աւլէրէ
 հիւրմէթ էտէր իտիք. նէ' գատար զիյատէ պէր
 հայաթ օլմագ իւզըէ բուհլարըն փէտէրինէ իթա-
 10 'աթ էթմէլիյիզ: Զիրա պուշլար քէնտիլէրինէ խօշ
 կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ պիր ազ վադըթ թէէտիպ
 էտէրլէր իտի. Լաքին Ալլահ' գուտսիյէթինէ հիսսէ.
 11 տար օլտըմ տէյիւ մէնֆա'աթ իչիւն էտէր: Վա-
 գը'ա հիչ պիր թէէտիպ քէնտի վադթընտա մու-
 ճիպ ի սիւրուր տէյիլ, անճագ մուճիպ ի հիւզն
 կէօրիւնիւր. ամմա սօնկրա, անըն իլէ թէրպիյէ
 օլունմուշ օլանլարա սալահըն սէլամէթ սէմէրէսինի
 հուսուլա կէթիբիր:
 12 Պու էճիլտէն զա'իֆ էլլէրի վէ թագաթսըզ աիզ
 13 լէրի գուվվէթլէնտիրինիզ. Վէ պագլարընը իչիւն
 տօղըու եօլլար եափընըզ. Թա քի թօփալ օլան սափ.
 14 մայըպ' անճագ շիֆա պուլա: Ճիւմլէ իլէ սէլամէթ
 իւզըն պուլընմագլըղա վէ գուտսիյէթէ սայ' էտինիլ.
 չիւնքի պու օլմագսըղըն հիչ պիր քիմնէ Բապպը կէօր-
 15 մէյէճէք տիր: Վէ տիգգաթ էտինիզ, օլմայա քի պիր

- քիմնէ Ալլահն 'ինայէթինտէն մահրում գալա .
 օլմայա քի պիր ածը քեօք Ֆիլիսլէներէք իզթի-
 րապ վերէ , վէ նիչէլէր անըն վաարթաարյէ իֆսատ
 16 օլունա . Օլմայա քի պիր քիմնէ զինաքեաթ' վէ եա-
 խօտ պիր թա'ամ պէտէլինէ պիւքուրիյէթ հադդընը
 17 սաթան 'Էսավ կիպի նափաթ օլա : Զիրա պիլիբսինիզ
 քի պա'տէհու պերէքէթէ վարիս օլմադ իսթէտի իսէ
 տէ' ըէտտ օլունտու . չիւնքի կէօզ եաշարը իլէ արա-
 տը իսէտէ , թէպտիլ ի նիյէթէ ֆուրսաթ պուլմատը :
 18 Զիրա սիզ տօգունըլըր վէ աթէշ իլէ եանար
 պիր տաղա , վէ տիւմանա , վէ զուլմէթէ , վէ գաարը-
 19 դայա , վէ սուր սէտաարնա , վէ իշիտէն քիմնէլէր
 արթըգ քէնսիլէրէ քէլամըն սէօյլէնիլմէսի իչիւն
 եալվարտըգլարը սէօզլէրին սէտաարնա թէգարրիւպ
 20 էթմէտինիզ : Զիրա' Էյէր տաղա ճանավար պիլէ
 տօգունսա , ըէճմ' օլունսըն [եախօտ օգ իլէ վուրու-
 սըն] տէյիւ պույուրըլան էմրէ թէհամմիւլ էտէմէ-
 21 տիլէր : Վէ միւշահէտէ օլունան' օլ տէրէճէ հէյ-
 պէթիւ իտի քի Մուսա' Ղայէթլէ գօրգար վէ
 22 տիթրէրիմ' տէտի : Լաքին սիզ Սիօն տաղընա , վէ
 հայ Ալլահն շէհրի օլան սէմալի Երուշալիմէ , վէ
 23 նիչէ պինլէրճէ մէլաիքէյէ , վէ սէմավաթտա գայտ
 օլունմուշ իլք տօղմուշարըն ճէմա'աթ ը 'ազիմէ
 վէ քիլիսէսինէ , վէ ճիւմլէնին Հաքիմի օլան Ալ-
 24 ւահա , վէ քէմալէ վասըլ օլմուշ սալիհլէրին բուհա-
 շա , վէ 'ահա ը ճէտիտին Միյանճըսը Յիսուսա , վէ
 Հապիլին Գաւընտան էֆզալ շէյլէր սէօյլէյէն սէրփ-
 մէքիք գանընա թէգարրիւպ էթտինիզ :
 25 Սադըրն' սէօյլէյէնի ըէտտ էթմէյէսինիզ . զիրա
 անլէր եէր իւզէրինտէ իլհամլէ սէօյլէյէնի ըէտտ էթ-

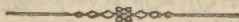
- տիքէրի հալտէ գուրթուլմատըլար իսէ՛, նէ՛ գա.
տար զէյատէ պիզ սէմավաթտան սէօյլէյէնտէն
26 եիւզ չէվիտիյիսիզ հալտէ Գուրթուլմատըլ. Գի
անըն սէտասը օլ զէման զէմինի սարստը. չիմոի
իսէ՛ Պէն պիր տէֆ՛ա տահա եալընըզ զէմինի տէ.
յիւ, անճագ սէմայը տաիի սարստըմ՛ տէյերէք
27 վա՛տ պուլուրտու, վէ պու Պիր տէֆ՛ա տահա՛
Գուրթուլմատըլ չէյլէրին պագի գալմասը իչիւն,
մէսնու՛աթ կիպի սարսըլըր չէյլէրին թէզէրինէ
28 տէլալթէ Էտէր, Պու էճիլտէն սարսըլմալ պիր մէ.
լէթիւթ ալմըշ օլարագ, օլ ինայէթէ նաիլ օլալմ՛
քի անըն վասըթասըյլէ Ալլահա մագպուլ թարզ
իւզլէ հիւրմէթ վէ թագվա իլէ իպուտէթ էտէլիմ՛
29 Զիւնքի Ալլահըմըզ Իֆնա էտէր աթէշ տիր:

ՊԱՊ 13

- 1 Մէվէտտէթ ի ախավիյէ տաիմի օլտուն, (2) Միհ.
մաննիւվալըզը ունութմայընըզ. զիրա պու եօլ
իլէ պա՛լը քիմնէլը պիլմէյերէք մէլէքլէր գա.
3 պուլ էթտիլէր: Մահպուսլուրը՝ անլէր իլէ հապթ օ.
լընմուշ կիպի, վէ ճէֆաքետըր օլանլարը, քէնտի.
նիզ տաիի ճէսէտտէ պուլընտնլար կիպի, թէզէք.
4 քիւր էտինիլ: Թէզէվիլէճ հէր վէճհլէ միւթէպը
տիր, վէ եաթագ լէքէսիլ տիր. լաքին զէնփաթէ
վէ զինաքետըլարա Ալլահ հիւքմ էտէճէք տիր:
5 Էթվարընըզ ագչէ սէվէքլիքտէն պերի օլտուն. եէ.
տինիլտէ պուլընտն չէյլէրէ գանա՛աթ էտինիլ.
զիրա քէնտիսի՛ Սէնի աղա պրագմամ, վէ սէնի
6 ասլա թէրք էթմէմ՛ տէմիշ տիր: Շէօյլէ քի ճէ.

- սարէթէ՛ Բապպ պանա միւ'ին տիր , գորգմայաճա-
ղմ . ինսան պանա նէ՞ եափաճագ տըր՝ տէյէլիմ :
- 7 Սիղէ Ալլահն թելամնը սեյլէմիշ օլան միւրշիտ-
լէրինիղի տէր խաթըր էտիպ , էթվարլարնըն նէթի-
ճէսինէ տիգգաթ էթմէքլէ՛ իմանլարնա իգթիտա
- 8 էյլէյինիզ : Յիսուս Քրիստոս տիւն վէ պու կիւն
վէ իլ էլ էպէտ հէման օ տըր :
- 9 Թա'լիմաթ ը միւիթէլիֆէ վէ զարիպէ իլէ էօթէ
պէրի սիւրիւքլէնմէյինիզ . զիրա թալիպ օլմուշ ի-
քէն , իսթիֆատէ էթմէտիքլէրի թա'ամլար իլէ
տէյիլ , անճագ 'ինայէթ իլէ գալլին սապիթ գը-
- 10 լէնմասը էյի տիր : Պիր մէզպահնըմը վար տըր քի
մէսքէնէ խըտմէթ էտէնլէրին անտէն եէմէյէ սէլա-
- 11 հէյէթլէրի եօգ տըր : Զիրա Քեահն ի ա'զամըն
եէտիլլէ Մագտիսէ կիւնահ իչիւն գանը կէօթիւ-
րիւլմիւշ օլան հայվանլարն ճէսէտլէրի օրտունըն
- 12 խարիճինտէ իհրադ օլունուր : Պու էճիլտէն Յիսուս
տախի քէնտի գանը իլէ գալմը թագտիս էթմէք
- 13 իչիւն , գափունըն խարիճինտէ էլէմ չէքտի : Իմտի
անըն սիթէմինի իւզէրիմիզէ ալարագ , օրտունըն
- 14 խարիճինէ անըն եանընա չըգալմ : Զիրա պուրա-
տա պագի գալըր շէհրիմիզ եօգ տըր , լաքին կէլէ-
- 15 ճէք օլանը արայօրըզ , Իմտի անըն վասըթասըյլէ
Ալլահտ տաիմա թէսպիհաթ գուրպանը , եա'նի ա-
նըն իսմինի իգրար էտէն տուտագլարըն սէմէրէսի-
- 16 նի թագտիմ էտէլիմ , Վէ էյլիք էթմէյի վէ ֆու-
հուրայ ի'սանէ էյլէմէյի ունութմայընը , զիրա Ալ-
լահ պու միսիլլիւ գուրպանլարտան բաղի տիր :
- 17 Միւրշիտլէրինիղի տինկէյիպ անլէրէ իթա'աթ էտի-
նիզ . զիրա անլէր հիսապ վէրէճէք քիմէլէր միսիլ-

- լիւ ճանլարընդ իչիւն ույանըգ տուրուրլար , թո
 քի պունու ահ վահ իլէ տէյիլ , (զիրա օ սիզէ ֆախ
 18 տէսիզ օլուր ,) անճագ սիւրուր իլէ էտէլէր : Պիզիմ
 իչիւն տու'ա էյլէյինիզ . զիրա հէր խուսուստա
 հիւսն ի մու'ամէլէ էթմէք մագսէտինտէ պուլընա .
 րագ , զամիր ի սալիհիյիզ օլտըզընա ի'թիմատըմը
 49 վար : Խուսուստա պունու էթմէնիզի բիճա էտէրիմ ,
 թա քի եանընզա պիր ան էվիլէ ի'ատէ օլունայըմ ,
 20 վէ մէնպա'ը սէլամէթ օլան Ալլահ' քի էպէտի
 'ահտըն գանըյլէ գոյունլարըն 'ազիմ Զօպանը օլան
 Բապպըմըզ Յիսուսու էմվլաթտան իհեա էյլէտի ,
 21 ֆէնտի իրատէթինի իճրա էթմէնիզ իչիւն , սիզէ
 հէր էյի 'ամէլտէ քեամիլ գըլըպ , քէնտի հուզու
 րընտա մագպուլ օլանը սիպտէ Յիսուս ֆրիստո .
 տուն վասըթտուրյլէ իճրա էյլէյէ . անա էպէտ իլ
 ապատ մէճտ օլտուն : Ամին :
 22 Վէ , էյ պիրատէրլէր , սիզէ եալվարըրըմ' պու
 նատիհաթ քէլամընա թէհամիլէ էտինիզ , զիրա
 23 սիզէ մուխթասարճա եազտըմ : Թիմսթէօս պիրա .
 տերին սալը վէրիլտիյի մա'լիւմինիզ օլտուն . 'ան
 գարիպ կէլտիյի թագտիրտէ' անըն իլէ պերապէր
 24 սիզի կէօրէճէյիմ : Ճիւմէ միւրշիտլըրինիզէ վէ ճէ-
 մի' մուգատտէսլըրէ սէլամ էտինիզ . Իթալիատան
 25 օլանլար սիզէ սէլամ էտէրլէր : Ինպէթ ճիւմէ-
 նիզ իլէ օլտուն : Ամին :

ԵԱ՛ԳՈՒՊ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

՝ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Ա՛լաճըն վէ Բապպ Յիսուս Վրիստոսուն գուլու
Եա՛դուպ փերաքէնտելիքտէ պուլընունօն իքի սըպ-
թա սելամ էտեր :

2 Եյ պիրատերլէրիմ, էնվա՛ի Թէճրիւպէլէրէ տիւ-
չար օլտըղընըլ զէման՝ անը քիւլլիէն սիւրուր 'ատա

3 էյլէյինիզ. Զիւնքի իմանընըղն իմթիհանը սապր

4 հուսուլա կէթիրտիյինի պիլիւրսինիզ. Ամմա պիր
շէյտէ նօգսանընըլ օլմայարագ, քեամիլ վէ թամ
օլմանըլ իչիւն՝ սապրըն 'ամէլի քեմալ իւզրէ օլ-
սուն :

5 Վէ էյեր սիզտէն պիրինին հիքմէթտէ նօգսանը
վար իոէ, Թա՛եիպ էթմէյերէք՝ ճիւմլէյէ զընա իլէ
իհսան էտէն Ալահտան տիլէսին, վէ անա վէրիլէ-

6 ճէք տիր : Ֆադաթ սօլա շիւպհէ էթմէյերէք, ի-
ման իլէ տիլէսին. զիրա շիւպհէ էտէն քիմնէ ըիւզ-
կեար իլէ սիւրիւլիւպ՝ չալգանան տէնիզ տալլա-

7 սընա պէնկզէր : Պու մագուլէ ատէմ Բապպ թա-
րաֆընտան պիր շէյ ալաճաղը զանընտա պուլըն-

8 մասըն : Իքի ֆիքրլի ատէմ ճիւմլէ եօլլարընտա սէ-
պաթսըլ տըր :

9 Հագիր օլան պիրատեր քէնտի ըիֆ'աթըլլէ :

- 40 Զէնկին ունի իսկ քէնտի հագիրընի իւլէ իֆթիխար
էթսին, զիրա օթըն չիչէյի կիպի կէչէճէք տիր:
- 41 Զիւնքի կիւնէշ շէտիտ հերարէթլէ սողընճա, օթու
գուրուտըր, վէ չիչէյի տէօքիւլիւպ՝ շէքընին կիւ
զէլլիլի զոյ՝ օլուր. քէզալէք զէնկին տախի քէնտի
թարիգլէրինտէ սօլաճագ տըր:
- 42 Նէ միւպարէք տիր թէճրիւպէյէ թէհամիւլէ Է.
տէն ատէմ, զիրա թէճրիւպէտէ մագպուլ պուլն.
տըղը հալտէ, Բապպըն քէնտինի սէվէնլէրէ վա՛տ էյ.
- 43 լէտիյի հայաթ թաճընը ալաճագ տըր: Հիչ պիր
քիմնէ իղվայա տիւշար օլտըղընտա, Ալլահ թա.
րաֆընտան իղվա օլուընըօրըմ՝ տէմէսին. զիրա
Ալլահ քէօթիւլ շէյլէր իլէ նէ իղվա օլուընուր, նէ
- 44 տէ քէնտիսի պիրինի իղվա էտէր: Լաքին հէր քէս
քէնտի շէհվէթինտէն ճէզպ օլուընուպ ալտանմա.
- 45 սըլլէ իղվայա տիւշէր: Պա՛տէհուլ շէհվէթ համիլէ
օլուպ՝ կիւնահ սողուրուր, վէ կիւնահ քէմալընը
- 46 պուլտըգտա, էօլիւմ սողուրուր: Էյ սէվկիւլիւ
47 պիրատէրլէրիմ, ալտանմայընըղ. Հէր 'աթիյէ ի հա.
տանէ վէ հէր մէվհիպէ ի թամմէ եօգարըտան օլուպ՝
Էպ էլ էնվարտան նիւզուլ էտէր. անտէ թէզլայ.
- 48 յիւր եախօտ զըլլը թէպէտտիւլ եօգ տըր. Օլ
տախի միւրատընա կէօրէ, քէնտի մախլըգաթընըն
պիր նէվ՝ ի թուրֆանտաուր օլմամըղ իչիւն, պիզի հա.
գիգաթ քէլամը իլէ թէվլիտ էյլէտի:
- 49 Իմտի, էյ սէվկիւլիւ պիրատէրլէրիմ, հէր ատէմ
իչիթմէքլէքտէ սէրի՛, սէոյլէմէքլէքտէ պաթի, զա.
- 20 զապտա պաթի օլտուն: Զիրա ատէմին զազապը
- 21 Ալլահըն սալահընը իճրա էթմէզ: Պու էճիլտէն հէր
նափաքլիլի վէ շէրիւն քէսրէթինի թէրք էտիպ՝ տէ.

- րունինիզտէ եքիմիշ վէ ճանընըզը խէլաս էթմէյէ
գատիր օլան քէլամը հիւմ՝ իլէ գապուլ էտինիզ :
- 22 Լաքին քէնտի քէնտինիզի տլտատարագ՝ քէլա-
մըն հալընըզ սամի՛լէրի օլմայըզ՝ անըն՝ տմիլլէրի օ-
- 23 լունըզ : Զիրա էյէր պիր քիմսէ քէլամըն սամի՛ի
օլուպ տա տամիլի տէյիլ իսէ , տլինէտէ քէնտի ա .
- 24 սըլ եիւզիւնէ նազար էտէն ստէմէ պէնկզէր , Զիւն-
քի քէնտի քէնտինէ նազար էտիպ կիթտիքտէն
սօնկրա , տէր՝ագապ նէ շէքլ իտիյինի ունուլթաու :
- 25 Լաքին հիւրըլէթին շէրի՛տթ ը քէսմիլէսինէ տիգ-
գաթ էտիպ՝ միւտովէմէթ էտէն քիմսէ իշիտիր ու-
նուտըր օլմայըզ , անճագ՝ տամէլին տամիլի օլմաղլէ ,
- 26 քէնտի տամէլինտէ միւպարէք օլաճագ տըր : Էյէր
[արանըզտա] պիր քիմսէ քէնտինի տինտար գտնն
էտէր տէ , քէնտի տիլինի զապթ էթմէյիպ՝ քէնտի
գալպինի ալտատըրսա , պունուն տիյանէթի պա-
- 27 թըլ տըր : Փէտէր Ալլահըն՝ ինտինտէ փաք վէ լէ-
քէսիզ տիյանէթ պու տըր , ետ՝նի եէթիմլէր իլէ
տուլ գարըլարը մուզայագալտընտա զիյարէթ էյ-
լէյիպ՝ քէնտի նէֆսինի տիւնեատան լէքէսիզ հըֆզ
էթմէք տիր :

ՊԱՊ 2

- 1 Էյ պիրատէրլէրիմ , զուլ ճէլալ Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսուն իմանընը խաթրա բի՛տյէթէն թուլթ-
- 2 մայընըզ : Զիրա էյէր ճէմա՛տթընըզա ալթուն եիւ-
զիւքիւ վէ միւզէյէն էլպիսէլի պիր ատէմ կիրիպ
տէ , քիրլի էլպիսէլի պիր Ֆագիր տախի կիրէճէք
- 3 օլուրսա , վէ սիզ միւզէյէն էլպիսէյի կիյինմիշ

օլանաւ ըի'այեթ էտերէք : Սէն պուրատա 'իզգէլէն
 օթուր՝ տէյիպ տէ օլ ֆազիրէ՝ Սէն օրատա տուր,
 եախօտ՝ Շուրատա պասամաղըմըն եանընտա օթուր՝
 4 տէյէճէք օլուրսանըզ, Պէյնինիզտէ թէֆրիգ էթ.
 մէ՞զմիսինիզ, վէ քէօթիւ էֆքեարլը հաքիմէր օլ
 5 մա՞զմըսընըզ, Տինկէյին, էյ սէվկիւլիւ պիրատեր-
 լէրիմ, Ալլահ պու տիւնեանըն ֆազիրէրինի իման-
 տա ղէնկին վէ քէնտինի սէվէնլէրէ վա'տ էթտիյի
 մէլէքիւթիւն վարիպէրի օլաճագ օլանլարը ինթի.
 6 խապ է՞թմէտի մի : Սիզ իսէ ֆազիրի թահգիր էթ.
 տինիզ. սիզէ մուսալլաթ օլանլար ղէնկինլէր տէ.
 յի՞՛՛՛՛՛՛՛ մի տիր, վէ սիզի մահ քէմէլէրէ չէքէնլէր ան.
 7 լէր տէյի՞՛՛՛՛՛՛՛ մի տիր : Թէսմիյէ օլունտըղընըզ իսմ ի
 8 շէրիֆէ քիւֆր էտէն անլէր տէյիլլէ՞ր մի : Իմտի
 էյէր ֆիթապա կէօրէ՝ Գօնշընը քէնտին կիպի սէ-
 վէսին՝ տէյիւ պույուրըլան միւլիւքեանէ շէրի'աթը
 9 իճրա էտէր իսէնիզ, էյի էտէրսինիզ. Ամմա էյէր
 խաթրա ըի'այեթ էթմէքտէ պուլընըրսանըզ, կիւ-
 նահ իշլէյիպ՝ շէրի'աթ թարաֆընտան գապահաթ.
 10 լը կիպի թա'ղիւր օլունըրսընըզ : Զիրա հէր քիմ
 պիւթիւն շէրի'աթը հըֆզ էտիպ տէ՝ պիր շէյտէ
 խաթա էտէճէք օլուրսա, ճիւմլէսինէ սուլու օլ
 11 մուշ օլուր : Զիրա՝ Զինա էթմէյէսին տէյէն՝ քէ-
 ղալէք՝ Գաթլ էթմէյէսին՝ տէտի. իմտի էյէր ղէ-
 նա էթմէյիպ տէ՝ գաթլ էտէրսէն, շէրի'աթտան
 12 թէճալուզ էթմիշ օլուրսըն : Հիւրրիյէթ շէրի'աթը
 միւճիպինճէ մուհաքէմէ օլունաճագ քիմնէլէր կիպի
 13 սէյլէյինիզ վէ իշլէյինիզ : Զիրա մէրհամէթ էթ-
 մէմիշ օլանա պիւա մէրհամէթ հիւքմ՝ օլունաճագ
 տըր. վէ մէրհամէթ հիւքմ՝ ալէյհինէ իֆթիսար
 էտէր :

- 14 Եյ պիտատերէրիմ, էյեր պիր քիմսէ՝ Իմանըմ
 վար՝ տէյիպ տէ 'ամէլլէրի՝ օլմաղսա, նէ՞ Ֆաիտէ
 15 օլուր. օլ Իման տնը գուրթարապիլի՞ր մի, վէ
 էյեր պիր պիրատեր եա հէմշիրէ չըփլագ, վէ եէվ
 16 մի թէ'այյուշա միւհթաւ օլտըղը հալտէ, Սիզտէն
 պիրի անլէրէ՝ Սէլամէթլէ կիտինիլ, բսընմըշ վէ տոյ-
 մուշ օլաւընը՝ տէյիպ տէ անլէրէ ճէսէտէ իգթի-
 զա ետէն շէյլէրի վէրմէզսէնիլ, նէ՞ Ֆաիտէ օլուր:
 17 Պէցլէճէ Իման տախի 'ամէլլէրի օլմատըգճա, զա-
 18 թընտա էօլիւ տիր, Լաքին պիրի տէյէճէք տիր
 քի՝ Սէնին Իմանըն վար, վէ պէհիմ 'ամէլլէրիմ վար.
 տէն պանա Իմանընը 'ամէլլէրին օլմագսըղըն կէօս-
 թէր, պէն տախի սանա Իմանըմը 'ամէլլէրիմտէն
 19 կէօթէրէյիմ: Սէն Ալլահ վահիտ Իտիյինէ Ինա-
 նըրսըն, էյի էտէրսին. շէյթանլար տախի Ինանըր-
 20 լար վէ տիթրէրլէր: Ամմա, էյ պաթըլ ատէմ, Ի.
 մանըն պիլա 'ամէլ էօլիւ Իտիյինի պիլմէք Խթէ՞ր.
 21 միսին: Փէտէրիմիլ Իպրահիմ՝ օղլու Իսհագը մէզ-
 պահ իւզէրինտէ թագաիմ էթտիյինտէ 'ամէլլէր
 22 իլէ թէպրիր օլո՞ւնմատը մը: Իման 'ամէլլէրիլլէ
 պէրապէր իշլէտիյինի, վէ Իման 'ամէլլէր իլէ Իք-
 23 մալ օլունտըղընը կէ՞օրմէյօրմըսըն: Վէ՛ Իպրահիմ
 Ալլահա Ինանտը, վէ տնա սալահ 'ատտ օլունտու՝
 պույուրան քէլամ իթմամ օլունտալ, Խալիլ Ուլ
 24 լահ թէսմիյէ օլունտու: Իմտի ատէմ եալընըլ Իման
 իլէ տէյիլ, անճագ 'ամէլլէր իլէ թէպրիր օլունտըղընը
 25 կէ՞օրմէյօրմըսընը: Քէզալիք Ֆահիշէ Բահապ տա-
 խի ճասուշարը գապուլ էտիպ՝ զսյրի էօլտան կէօն-
 տէրտիյինտէ, 'ամէլլէր իլէ թէպրիր օլո՞ւնմատը
 26 մը: Զիրա ճէսէտ՝ բուհ օլմատըգճա էօլիւ օլտըղը

միսկլիւն, իման տախի՝ 'ամէլ 'օլմատրգճա էօլիւ տիր :

ՊԱՊ 3

- 1 Ե պիրատերլերիմ, չօղընը միւ'ալլիմ 'օլմայը. նըղ. չիւնքի տաճա պէոյիւք ճէզայա տիւշար օլա.
- 2 ճաղըմըզը պիլիրսինիզ : Զիրա ճիւմէմիզ չօզ քերէ խաթա էտերիզ. էյէր պիր քիմնէ քելամտա խա. թա էթմէզսէ, օլ քիմնէ քեռմիլ ատէմ 'օլուպ՝ պիւթիւն ճէսէտինին զապթընա տախի միւզթէտիր
- 3 տիր : իշթէ աթլարըն պիլիէ իթա'տթ էթմէլէրի ի. չիւն, աղըզլարընա կէմ վուրուպ՝ պիւթիւն ճէսէտա.
- 4 Լէրինի չէվիրերիզ : իշթէ կէմիլէր տախի օլ գատաք պէոյիւք օլուպ՝ չէտիտ րիւզկեարըր իլէ սիւրիւքլէ. նիր իքէն, փէք քիւչիւք պիր տիւմէն վառըմառը. լէ՝ տիւմէնճինին կէօնլիւ իւթէտիրյի թարաֆա չէվ.
- 5 րիլիր : Հաքէզա տիլ տախի քիւչիւք պիր 'ազվ իսէ տէ, զայէթ պէոյիւք սէոյլէր. իշթէ ճիւզի ա.
- 6 թէշ նէ գատաք օտուռն թուլթուշտըրըր : Տիլ տա. իի աթէշ վէ 'ալէմ ի ֆէտատ տըր. տիլ տ'զաւմը. տա պէոյլէ էէր թուլթմուշ տըր քի՝ պիւթիւն ճէ. սէտի նափաք էտէր, վէ տաիրէ ի քեռախաթը 'ալէվ. լէնտիրիպ՝ քէնտիսի տախի ճէհէննէմտէն 'ալէվլէ.
- 7 նիր : Զիրա հէր նէվ՝ վիւհոուշ իլէ թիւլլուր վէ հա. շէրաթ իլէ տէնիզսէ պուլընանլար նէվ՝ պէլէր վասըթառըլլէ զապթ օլուհուր, վէ զապթ օլուհ.
- 8 մուշ տըր : Ամմա հիշ պիր ատէմ տիլին զապթը. նա միւզթէտիր տէյիլ տիր. մէն՝ օլուհմազ պիր
- 9 շէրը օլուպ՝ միւհլիք զէհիր իլէ տօլու տըր : Անլն

- իւն փէտէր Ալլահա համա ետէրիզ , վէ անըն իւն
տախի Ալլահըն միւշապէհէթինէ կէօրէ խալզ օլուն-
- 10 մուշ ինսանա պէտտու'ա ետէրիզ , Հէման պիր ա-
ղըզտան խալը տու'ա վէ պէտ տու'ա չըգար . էյ պի-
րատէրլէրիմ , պու շէյլէր պէջլէ օլմամալը տըր :
- 11 Հիշ պիր փունկար հէման պիր կէօլտէն թաթլը վէ
12 ածը սու չըգարը՞ր մը , էյ պիրատէրլէրիմ , ինծիր
աղաճը զէյթուն' վէ եա ասմա ինծիր հուսուլա կէ-
թիրէ պիլի՞ր մի . քեզալիք հիշ պիր փունկար թուզ-
- 13 լու վէ թաթլը սու վէրէմէզ : Արանըզտա հիքմէթ
վէ մա'լիւմաթ սահիպի քիմ իսէ , հիւսն ի հարէ
քէթիլէ քէնաի 'ամէլլէրինի հիքմէթ հիլմինտէ
- 14 կէօլթէրսին : Ամմա էյէր զալպլէրինիզտէ ածը հու-
սէտ վէ միւնազա'ա վար իսէ , հագիգաթըն 'ալէյ-
հինէ թէֆախիւր էտիպ' եալան սէյլէմէյէսինիզ :
- 15 Պու հիքմէթ եօգարըտան նազիլ օլմայըպ , անճագ
16 տիւնէէվի վէ նէֆսանի վէ շէյթանի տիր : Զիրա
հասէտ վէ միւնազա'ա նէրէտէ իսէ , նիզամնըլլէզ
- 17 վէ հէր քէօթիւ շէյ օրատա պուլունուր : Ամմա
եօգարըտան օլան հիքմէթ էվվէլա փաք տըր , սօնկ-
րա միւսլիհ , լաթիֆ , հալիմ , մէրհամէթ վէ էյի
մէյվէլէր իւն մէմլու , պի զարազ վէ պիրիա տըր :
- 18 Վէ սալահըն սէմէրէսի սուլս էտիծիլէր իչիւն սէ-
լամէթ իւն էքիլէր :

ՊԱՊ 4

- 1 Արանըզտա ճէնքլէր վէ զավզըլար նէ՞րէտէն օ-
լուր . պուրատան , էա'նէ ա'զանըզտա մուհարէպէ
- 2 էտէն շէհվէթլէրինիզտէն տէյի՞լ մի տիր : Թամա'

- Կտերսինիզ վէ մալիք օլմազընըզ . դաթլ Կտեր.
 սինիզ վէ հասէտ Կտերսինիզ , վէ նաիլ օլմազըզ .
 նըզ . զալլա վէ ճէնք Կտերսինիզ , վէ մալիք օլա.
 3 մազընըզ չիւնքի թալէպ Էթմէզսինիզ . թալէպ
 Կտերսինիզ , վէ ալմազընըզ , զիրա շէհթէթէրի-
 նիզէ սարֆ Էթմէք իւզընէ , Ֆէնա Էօլտա թալէպ
 4 Կտերսինիզ . Էյ զանի վէ զանիյէլէր , տիւնեայա
 օլան մուհապէթ Ալլահա 'ատափէթ օլտըզըն պիլ-
 մէ՞ղմիսինիզ . Խմտի հէր քիմ մուհիպի ի տիւնեա
 5 օլմազ Իսթէրսէ , Ալլահա 'ատու օլմուշ օլուր : Պիզ-
 տէ սաքին օլան բուհ հասէտէ միւլթագ աըր' պու-
 յուրան ֆիթապ պիհուտէ՞ մի սէջլէր զանն Կտեր.
 6 սինիզ : Լաքին տահա պէջիւք 'ննայէթ վէրբի . պու-
 էճիլտէն պույուրըր քի՞ Ալլահ միւթէքէպպիրլէրէ
 մուգափէմէթ Կտեր , լաքին միւթէվազը'լարա 'ննա.
 7 յէթ իհսան Էյլէր Էիմտի Ալլահա միւթի՞ օլու-
 նըզ . շէյթանա մուգափէմէթ Կտինիզ , օլ տու.
 8 Խի սիզտէն ֆիրաք Կտէճէք տիր : Ալլահա թէ-
 դարրիւպ Կտինիզ , օլ տախի սիզէ թէգարրիւպ
 Կտէճէք տիր . Էյ կիւնտհքէտըրաք , Էլլէրլինիզի
 փաթլէյինիզ . վէ Էյ Էքի ֆիքրլիլէր , դալպլէրլինիզի
 9 թաթհիւր Կտինիզ . Միւքէտտէր վէ միւթէէսսիֆ
 օլուպ աղլայընըզ . սիզին կիւլիւշիւնիւզ մաթէմէ ,
 10 վէ մէսերրէթինիզ զամա թէհափիւլ Էթսին : Բապ-
 պըն հուզուրընտա թէվազը՝ Կտինիզ , օլ տախի սի-
 զի թէրֆի՞ Կտէճէք տիր :
 11 Էյ պիրատերլէր , պիրի պիրինիզի զէմմ Էթմէ-
 յինիզ . պիրատերլինի զէմմ Կտէն վէ պիրատերլինի
 հիւքմ Կտէն՝ շէրի'աթը զէմմ Կտէր վէ շէրի'աթը
 հիւքմ Կտէր . Խմտի Էյլէր շէրի'աթը հիւքմ Կտէր .

- իսէն , շէրի'աթ իւլէ 'ամիլ տէյիլ սին , անճադ հա-
 12 քիմ' սին : Խելաւս վէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլան
 *վաղը' ը շէրի'աթ պիր տիր . սէն քիմ' սին քի'
 ախէրի հիւքմ' էտէրսին :
- 13 Շիմտի կելինիզ , էյ սիզ քի' Պու կիւն էախօտ
 եարըն ֆիլան շէհրէ վարալըմ , վէ օրատա պիր երլ
 մէքս էտէլիմ , վէ թիճարէթ էտիպ քեար էտէլիմ
- 14 տէյօրսընըզ , (շալ պու քի եարըն նէ վուգու' պու-
 լաճաղընը պիլմէզսինիզ . զիրա 'էօմրիւնիւզ նէ^օ
 տիր . թաճգիգան պիր աղ վաղըթ կէօրիւնիւպ'
 պա'տէհու նապէտիտ օլուր պիր պուխար տըր :)
- 15 Անըն եերինէ' Բապպ իսթէր տէ սաղ գալըրուագ ,
 16 պունու եա շունու էտէլիմ' տէմէլի սինիզ : Շիմտի
 իսէ քէնտի թէքէպպիւրինիզ սէպէպիյէ թէֆախիւր
 էտէրսինիզ . պու միսիլիւ թէֆախիւր քեաֆֆէթէն
 17 քէօթիւ տիր , իմտի հեր քիմ' խալը իշլէմէյի պիլիպ
 տէ իճրա էթմէզսէ , անա էլլէմէմէ' կիւնաճ տըր :

ՊԱՊ 5

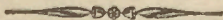
- 1 Շիմտի կելինիզ , էյ ղէնկինէր , իւղէրինիզէ կէլէ-
 2 ճէք պէլալէր իչիւն ֆիզան էտիպ աղլսընըզ : Մա-
 լինիզ չիւրիւմիւշ վէ էսվապընըզ կիւվէ եէմիշ
 3 տիր . Ալթուն իլէ կիւմիւշիւնիւզ փալանմըշ տըր ,
 վէ անլէրին փասը տախի 'ալէյհինիզէ շէհատէթ ի-
 չիւն օլուպ թէնլէրինիզի աթէշ կիպի եէյէճէք տիր .
 4 էյամ ը ախիրէ իչիւն խազինէ երղտընըզ , իշթէ
 թարլալարընըզ պիչէն 'ամէլէնին' թարաֆընըզտան
 ալը գօնըլան իւճրէթի ֆէրեատ էտիյօր , վէ օրագ-

* Պա'ղլու՝ վաղը' վէ Հաքիմ

- ճըլարըն ֆերետարը Բապպ իւլ ճիւնուտըն սէմ'ինէ
 5 վասըլ օլտու : Զէմին իւզէրինտէ զէվզ ու սէֆա
 իլէ եաշատընը, գալլէրինիզէ զէպճ կիւնիւնտէ
 6 օլտըղը կիպի պէսլէտինիզ, Սալիճ՝ ալէյճինէ հիւքմ
 էտիպ' անը գաթլ էթտինիզ, Վէ օ սիզէ միւգալէ.
 մէթ էթմէզ :
- 7 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Բապպըն զուհուրըն
 տէկին սապր էտինիզ. իշթէ չիֆթճի եէրին գըլ-
 մէթլի մահաուընա միւնթաղիր օլուպ, անըն իշիւն
 թա իլք վէ սօն եաղմուրա նախլ օլունճայատէք
 8 սապր էտէր : Սիզ տախի սապր էտիպ' գալլալէրի-
 նիզի սապիթ գըլընըզ. զիրա Բապպըն զուհուրը եա-
 9 գըն տըր : Էյ պիրատէրլէր, հիւքմ թահթընա
 տիւշմէմէնիզ իշիւն եէք տիկէրինիզտէն չիքեպլէթ
 էթմէյինիզ. իշթէ Հաքիմ գափուըն էօնիւնտէ
 10 տուրույօր : Էյ պիրատէրլէրիմ, Բապպըն իսմիլէ
 սէջլէյէն փէյղամպէրլէրի մէշազգաթ չէքմէքլէք վէ
 11 սապր խուսուսընտա էօրնէք թութուընը : Իշթէ
 սապր էտէնլէրէ միւպարէք տէրիզ. Էյուպըն սապ-
 րընը իշիթտինիզ, վէ Բապպըն Բ-գրիէր էրտիյէ 'ազը-
 պէթի կէօրտիւնիւզ, չիւնքի' Բապպ քէսիր իւր
 րահմէ վէ րաուֆ տըր :
- 12 Իմտի ճեր շէյտէն էվվէլ, էյ պիրատէրլէրիմ,
 հիւքմ ալթընա տիւշմէմէնիզ իշիւն՝ նէ սէմա, նէ
 զէմին հագգը իշիւն, նէ տէ պիր զայրի եէմին իլէ
 եէմին էթմէյինիզ. անճազ սիզին՝ էվվէթ րէրտիյէ
 էվվէթ օլտու, վէ սիզին խայր րէրտիյէիլ խայր օլտու
 13 Արանըղտա պիր քիմսէ մէշազգաթ տա՞ մը տըր,
 տու'ա էթսին. պիր քիմսէնին գալլի շէ՞ն մի տիր,
 14 թէզմիր էյլէսին : Արանըղտա պիր քիմսէ խասթա՞

- մը տըր , քիլիսէնին իւթ իյարլարընը տա՛վէթ էթ-
սին , վէ Բապպըն իսմիյլէ անը եաղ իլէ մէսճ էտէ-
15 րէք՝ անըն իչիւն տու՛ա էթսինլէր . վէ իման իլէ
օլան տու՛ա խասթայը գուրթարըր , Բապպ տախի
անը սյաղա գալտըրաճագ տըր . վէ էյէր կիւնաճ
իշլէմիշ օլսա տախի , անա յաֆիլ օլունաճագ տըր :
- 16 Պիրի պիրինիզէ խաթալարընըըր իգրար , վէ պիրի
պիրինիզ իչիւն տու՛ա էյլէյինիզ , թա քի շիֆա
պուլասընըզ . սալիճին ճերարէթլի տու՛ասընըն չօգ
17 թէէսիրի վար : Էլիյա պիզիմ իլէ ճէմճալ պիր
ատէմ իքէն , եաղմուր եաղմամասը իչիւն տու՛ա
էյլէտի , վէ զէմին իւզէրինէ իւչ սէնէ ալթը սյ
18 միւտտէթ եաղմուր եաղմատըր . վէ թէքրար տու՛ա
էյլէտի , վէ կէօք եաղմուր վէրիպ , եէր տախի մաճ-
սուլընը եէթ իշտիրտի :
- 19 Էյ պիրատէրլէր , էյէր արանըզտան պիրի ճագի-
գաթտան զէլալէթէ տիւշէր տէ՝ պիր քիմսէ անը
20 ի՛ատէ էտէրսէ , Պիլսին քի կիւնաճքեարըր քէնտի
զէլալէթ եօլընտան ի՛ատէ էտէն քիմսէ էօլիմաէն
ճան գուրթարըպ՝ պիր խայլի կիւնաճ սէթըր էթմիշ
օլուր :

- 7 Թիզասընտան պիր ազ վազըթ էնվա'ի Թէճրիւպէ-
 Էր սէպէպիյլէ մահալուն պուլընըրսընըզ, Թա քի
 իմանընըզ իմթիհանը՝ աթէշ իլէ գալ օլունմուշ
 իսէ տէ՝ երնէ ֆանի օլան ալթունտան զէյատէ գըյ-
 մէթլի օլարագ, Յիսուս ֆրիստոսուն Թէճէլլիսին-
 տէ մէտհ վէ 'իզզէթ վէ ճէլալ իչիւն պուլընա .
 8 Անը տախի կէօրմէմիշ իքէն սէվէրսինիզ, հէմ տա-
 9 իի շիմտի կէօրմէզ իքէն պիլէ անա ինանարագ, Իմա-
 նընըզըն նէթիճէսի օլան ճանլարընըզըն խէլասընա
 նաիլ օլմաղլէ, Թա'րիֆէ կէլմէզ վէ մու'ազզէզ պիր
 10 սիւրուր իլէ մէսրուր օլուրսընըզ, Պու խէլասըն
 խուսուսընտա տախի սիզէ օլաճագ 'ինայէթին հագ-
 գընտա վահի իլէ սէյլէյէն փէյլամպէրլէր Թէֆ-
 11 Թիշ վէ Թէֆահհուս էթտիլէր . Տերունլէրինտէ
 պուլընան ֆրիստոսուն Բուհու՝ ֆրիստոսուն էլէմ
 չէքմէսինէ վէ պա'տէհու ճէլալէ նաիլ օլմասընա
 էվվէլտէն շէհատէթ էթմէսիյլէ, նէյէ՞ վէ նա'օրլ
 վազթա տէլալէթ էթտիլինի Թէֆթիշ էտէրլէր ի-
 12 տի . Վէ օլ շէյլէրի քէնտիլէրինէ տէյիլ, անճագ
 պիզէ Թէպլիզ էթտիլէրի անլէրէ պէյան օլունտու .
 պու շէյլէր իսէ սէմատէն իրսուլ օլունան Բուհ իւլ
 Գուտս վասըթասըյլէ սիզէ պէշարէթի Թէպշիր է-
 տէնլէրին եէտիլլէ շիմտի սիզէ իսպար օլունմուշ
 տոր . պու շէյլէրէ տախի նազար էթմէյի մէլէքլէր
 արզու էտէրլէր :
 13 Իմտի զիհնինիզին պէլինի դուշատըպ ոյրզ տու-
 րարագ, Յիսուս ֆրիստոսուն Թէճէլլիսինտէ սիզէ
 իհսան օլունաճագ 'ինայէթէ քեամիլէն իւմիտ է-
 14 տինիլ : Ճէհալէթինիզ վազթընտա օլան շէհվաթ ը
 սապըգայա ույմայարագ, անճագ իթա'աթլը էվլոտ

- 15 միսկիւն, Սիգի տա՛վէթ էտէն գուտոռուս օլարըը կի-
պի, սիգ տախի քեաֆֆէ ի հարէքեաթընըզոտ մու-
- 16 գատտէս օլունըղ . Զիւնքի՛ Մուգատտէս օլունըղ,
զիրա պէն գուտոռուս ըմ՝ տէյիւ մուհարրէր տիր :
- 17 Վէ էյեր հեր քէսին 'ամէլինէ կէօրէ խաթրա ըի'ա-
յէթ էթմէյերէք , հիւքմ էտէնէ փէտէր թէսմիյէ
էտէրսէնիզ, էյամը ղուրպէթինիզի խալֆ իլէ կէ-
- 18 չիրինիզ . Վէ պիլնիզ քի՛ էճտատտան գալմա պա-
թըլ մէսէքտէն , ֆանի կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ
- 19 տէյիլ, Անճագ գուսուրսըղ վէ լէքէսիզ գուզու-
նըն , եա'նի ֆրիստոսուն զիգըյմէթ գանը ֆիտիյէ-
- 20 սիյլէ խէլաս պուլտընըղ . Օլ քի տիւննանըն թէէ-
սիսինտէն ագտէմ Ալլահ- մա'լիւմ խաի իսէ տէ ,
իմանընըղ վէ իւմիտինիզ Ալլահա օլսուն տէյիւ
- 21 էզմինէ ի ախրէտէ սիզին իչիւն, Եա'նի անը էմլաթ-
տան իհէա էտէն վէ անա 'իզզէթ վէրէն Ալլահա
անըն վասըթասըյլէ իման կէթիրէնլէր իչիւն պէյան
- 22 օլունտու : Տիասըղ մէվէտտէթ ի ախալիյէ իչիւն՝
Բուհըն վասըթասըյլէ հագիգաթա միւթի՛ օլարագ ,
ճանլարընըղ փաքէմիշ օլուպ՝ պիրի պիրինիլէ
գալլի ի փաքտէն զիյատէսիյլէ մուհապպէթ էաի-
- 23 նիզ : Զիւնքի ֆանի թօխումտան տէյիլ , անճագ
ֆանի օլմայանտան Ալլահըն հայ վէ [իլ էլ էպէտ]
պագի օլան քէլամը վասըթասըյլէ եէնիտէն թէ-
- 24 վէլիւտ էթալինիզ , Զիրա հեր թէն օթ կիպի, վէ
ատէմին ճիւմլէ շէրէֆի օթըն չիչէյի կիպի տիր :
- 25 օթ գուրուր , վէ չիչէյի տէօքիւլիւր . Լաքին Բապ-
պըն քէլամը իլ էլ էպէտ պագի տիր , վէ սիգէ
թէպշիր օլունան քէլամ պու տըր :

ՊԱՊ 2

- 1 Իմո՛ր հէր տիւրլիւ շէրրի, հէր տիւրլիւ հիլէ վէ
 րիալէր իլէ հասէտլէրի վէ հէր տիւրլիւ ղէյպէթի
 2 Թէրք էտիպ, Հէնուզ տօղմուշ մա'սուվար կիպի
 3 Խալիս, բուհանի սիւսէ արգուքէշ օլընըզ, Թա
 քի Բապպըն լաթիֆ օլտըղընը Թաթարըղընը թագ-
 4 տիրտէ, անըն վասըթասըյլէ *պէյիւյէսինիլ. Անա
 եա'նի ինսան Թարաֆընտան մէրտուտ իսէ տէ՝ ինտ
 Ալլահ յիւնթախապ վէ զիգըյմէթ օլան տիրի թա-
 5 շա Թէգարրիւպ էտիպ, Սիզ տախի տիրի թաշար
 կիպի պիր պէյթ ի բուհանի՝ Ալլահա Յիսուս ֆրիս-
 տոսուն վասըթասըյլէ մագպուլ օլան զէպախի ի բու-
 հանիյէյի Թագտիմ իչիւն, պիր քէհանէթ ի մու-
 6 գատտէսէ օլմագ իւզըէ պինա օլունուրսընըզ, Պի-
 նաէն 'սալէյ' իշթէ Սիօնտա պիր քէօշէ թաշը,
 միւնթախապ վէ զիգըյմէթ պիր թաշ վազ՝ էտէ-
 րիմ, վէ անա իման էտէն ասլա խէճիլ օլմայաճագ
 7 տըր՝ տէյիւ քիթապտա պուլունուր: Իմո՛ր սիզ
 միւմինլէրէ պու զիգըյմէթ տիր, ամմա իթա'աթ-
 սըզլարա՝ Եափըճըլարըն ըէտտէթտիքլէրի թաշ քէօ-
 8 շէ թաշը օլտու, վէ ինանմայըպ քէլսմ իուսու-
 սընտա սիւրչէնլէրէ Թէգէղ թաշը վէ սիւրչմէք
 գայասը տըր. պունա տախի Թագտիր օլունտու-
 9 լար: Լաքըն սիզ պիր նէսլ ի միւնթախապ, պիր քէ-
 հանէթ ի միւլիւքէանէ, վէ իւմմէթ ի մուգատտէսէ,
 վէ խասս պիր գավմ՝ սընըզ. Թա քի սիզի զուլմէթ-

* Պա'ղլը՝ խէլաս իչիւն պէյիւյէսինիլ:

- տէն քէնտի նուր ը 'աճիպինէ տա'վէթ էտէնին ֆէ.
 10 զաիլինի ինպար էտէսինիզ: Սիզ պիր զէման գալմ
 տէյիլ իտինիզ, ամմա շիմտի Ալլահն գալմը սը.
 նըզ, մէրհամէթէ նաիլ օլմամըշ իտինիզ, շիմտի
 իսէ մէրհամէթէ նաիլ օլտընըզ:
- 11 Էյ սէվկիւղիւղէր, սիզէ բիճա էտէրիմ քի զարիպ.
 լէր վէ միւստֆիրլէր կիպի՝ ճանա գարշը մուհարէ.
 պէ էտէն շէհվաթ ը նէֆսանիյէտէն իճթինապ է.
- 12 տէսինիզ. վէ թաիֆէլէրին արասընտա հիւսնի
 հարէքէթտէ պուլընասընըզ, թա քի սիզի 'ամիլ ի
 շէրր տէյիւ զէմմ էթաիլէրի եէրտէ, ա'մուլ ի հա.
 սանէնիզի միւշահատէ էթմէլէրիյէ զիյարէթ կիւ.
- 13 նիւնտէ Ալլահն թէմճիտ էտէլէր: Իմտի Բապպ
 իչիւն թանգիմաթ ը պէշէրիյէնին հէր պիրինէ, կէ.
 բէք փատիշահա՝ ճիւմլէյէ ֆա'իզ օլտըղընտան,
- 14 Կէրէք վալիլէրէ, 'ամիլ ի շէրր օլանլարըն միւճա.
 զաթը վէ 'ամիլ ի խայր օլանլարըն մէտհի իչիւն
 անըն թարաֆընտան իրաալ օլունանլար պուլընտըք:
- 15 լարընտան իթա'աթ էտինիզ: Զիրա Ալլահն իրա.
 16 տէթի պու տըր քի հիւբըլէր կիպի, Ամմա հիւբ.
 բիյէթինիզի շէրրէ էօրթիւ թութմայըպ, անճագ
 Ալլահն գուլարը կիպի օլարագ, ճահիլ ատէմլէ.
 րին ճէհալէթինի խայր իշլէմէքլէքլէ իսքեաթ էտէ.
- 17 սինիզ: Ճիւմլէյէ հիւրմէթ էտինիզ, պիրատէրլէրի
 սէվինիզ. Ալլահտան դօրգընըզ, փատիշահա հիւբ.
 մէթ էտինիզ:
- 18 Էյ խըտմէթքեարլար, էֆէնտիլէրինիզէ քէմալ ի
 խալիֆ իլէ՝ Կալընըզ էյի վէ հալիմ օլանլարա տէ.
 յիլ, անճագ պէտ խույ օլանլարա տաիի միւթի՛
- 19 օլունըզ: Զիրա պիր քիմանին նահագգ եէրէ էլէմ

- չէքեր իբէն՝ Ալլահ հուզուրընտա օլան զամիւր սե-
պէպինտէն մէշագգաթա թէհամմիւլ էթմէսի ֆա-
- 20 զիլէթ տիր : Զիրա Գապահասթ իշլէյիպ՝ տարպ օ-
լունարղընըլ հալտէ սապը հտէրսէնիլ, նէ՞ շէրէ-
ֆինիլ օլուր . վէ լաբին խոյր իշլէյերէք էլէմ՝ չէք-
տիյինիլտէ սապը հտէրսէնիլ, Ալլահըն 'ինտինտէ
- 21 պու ֆազիլէթ տիր : Զիրա պուռնա տա՛վէթ օլուն-
տընըլ . չիւնքի ֆրիստոս տախի սիղին իչիւն էլէմ՝
չէքիպ՝ հտէրլէրինէ իգթիֆա էթմէնիլ իչիւն սիղէ
- 22 եօրնէք պրագտը : Քէնտիսի կիւնահ իշլէմէտի , վէ
23 լիսանընտա հիլէ պուլունմատը . Շէթմ՝ օլունտըղըն-
տա պիլ մուգապէլէ շէթմ՝ էթմէլ իտի . էլէմ չէ-
քեր իբէն թէհտիտ էթմէյիպ, անճագ հագգ իւզ-
րէ հիւքմ՝ հտէնէ քէնտինի հէվալէ հտէր իտի .
- 24 Վէ քէնտիսի քէնտի ճէսէտինտէ կիւնահլարըմըլը
աղաճ իւզէրինտէ եիւքլէնտի , թա քի պիլ կիւ-
նահլարա նիսպէթլէ ֆէվթ օլմուշ իբէն սալահա եա-
- 25 շայալըմ . անըն պէրէսի իլէ շիֆա պուլտընըլ : Զի-
րա եօլը շաշըմըլ գոյունլար կիպի իտինիլ , լաբին
շիմտի ճանլարընըլըն Զօպանընա վէ Նաղըրընա
տէօնտիւնիւլ :

ՊԱՊ 3

- 1 Քէզալիք , էյ զէվճէլէր , քէնտի զէվճէրինիլէ միւ-
թի՝ օլընըլ , թա քի պա՛ղըլտըր քէլամա ի՛թի-
- 2 գատ էթմէվէր իսէ տէ , Սիղին խավֆ իլէ օլան
'իֆֆէթլի հարէքեաթընըլը կէօրմէլէրիլէ՝ զէվճէլէ-
րինին հարէքեաթը վասըթասըլլէ պիլա քէլամ
- 3 գազունըլալար . Վէ սիղին զիյնէթինիլ զահիրտէ

- օլան սաչ էօրմէք վէ ալթուռն թագընմագ եա էօ.
 4 վապ կիյինմէքտէն 'իպարէթ օլմայըպ, Մախֆի օլան
 պալթընի ինսանտա հալիմ վէ սէլիմ րուհըն ֆէն
 սատտան միւպերրա օլան Վյնէիլնաբէն 'իպարէթ օ.
 5 լա. պուռնուն տախի 'ինտ Ալլահ գըլմէթի չօգ
 տըր: Ջիրա զէման ի գատիմոն Ալլահա միւթէ.
 վէքքիլէ օլան մուգատտէս նիսվան տախի՝ քէնտի
 զէվճլէրինէ միւթի՝ օլարագ, քէնտիլէրինի պեյլէ
 6 թէզէին էտերլէր իտի. Նիթէքիմ Սարրա իպրա.
 հիմէ՝ Էֆէնտի տէյերէք՝ անա իթա՛աթ էտէր իտի.
 սիզ տախի խայր իշլէյերէք, հիչ պիր գօրգուտան
 խավֆ էթմէտիյինիզ հալտէ, անըն էվլատը օլուր.
 սընըզ:
 7 Քէզալէք, էյ զէվճլէր, սիզ տախի զէվճլէրինիզ
 տահա զա՛իֆ զարֆ մագամընտա թուլթարագ, անլէր
 իլէ պերապէր՝ ագըլանէ կէչլինիպ, հայաթ 'ինսյէթինէ
 միրաս շէրիքէլէրի պուլընտըզլարը միւնասիպէթ իլլէ՝
 անլէրէ իքրամ էտինիզ, թա քի տու՛ալարընըզ
 մանի՝ օլմայա:
 8 Նիհայէթ իւլ էմր ճիւմէնիզ հէմէֆքեար, հէմ.
 տերտ, գտրնտաշ սէվիճի, շէֆիգ վէ լալիֆ օլը.
 9 նըզ: Քէմլէյէ քէմլէք, էախօտ շէթմէ շէթմ իլէ
 մուգապէլէ էթմէյերէք, պիլ՝աքս խայր տու՛ա էտի.
 նիզ, չիւնքի պուռնուն իչիւն՝ էա՛նի պերէքէթի թէ.
 վէրրիւս էթմէք իչիւն տա՛վէթ օլուռտըղընըզ պի.
 10 լըսինիզ: Ջիրա հայաթ սէվմէք վէ էյի կիւնլէր
 կէօրմէք իսթէյէն քէնտի տիլինի քէօթիւլիւքտէն
 վէ տուտագլարընը հիլէ սէզյլէմէքտէն զապլթ էթ.
 11 սին. Քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտիպ՝ էյլէք էթ.
 12 սին. սէլամէթի ալայըպ՝ անա սայ՝ էթօին: Ջիրա

- Բապպըն կեօզլէրի սալիճէր իւղերիննէ, վէ գուլադ-
լարը անլէրիննիյազընա, ամմա Բապպըն վէճճի քէօ-
- 13 Թիւլիւք էտէնլէր 'ալէյճիննէ տիր: Վէ խայրա միւգ-
Թէտի օլտըղընը ճալաէ, քի՞մ սիզէ էզիյէթ է-
- 14 տէճէք տիր: Վէ լաքին էյէր սալաճ իչիւն էլէմ
չէքէրսէնիզ, նէ միւկարէք սինիզ, վէ անլէրին
խափթընտան խափթ էտիպ միւղթարիպ օլմայասը-
- 15 նըղ: Լաքին քէնտի գալպլէրինիզտէ Բապպ Ալլա-
ճը Թագտիս էյլէյինիզ, վէ զամիրինիզ փաք օլա-
րագ, տէրունինիզտէ օլան իւմիտին սէպէպինի ճէր
պիր Թալիպ օլանա ճիւմլէ վէ խափթլէ ճէվապ վէր-
- 16 մէքլէյէ ճազըր պուլընասընըղ, Թա քի 'ամիլ ի շէրր
տէյիւ սիզի զէմմ էթտիքլէրի խուսուտա ֆրիս-
տոստա օլան ճիւմն ի ճարէքէաթընըղը պիւհճթան
- 17 էտէնլէր խէճիլ օլալար: Զիրա Ալլաճըն իրատէթի
պէյլէ Թէ'ալլիւգ էտէր իսէ, էյլէք էտէքքէն էլէմ
չէքմէք՝ քէօթիւլիւք էտէր իքէն էլէմ չէ'սէ'սէ'սէ' էվ-
- 18 լա տըր: Զիրա ֆրիստոս տախի պիզի Ալլաճա Թէ-
գարրիւպ էթտիրմէք իւզըէ, եա'նի սալիճ Ֆասըգ-
լարըն էօլընա կիւնաճ իչիւն պիր քէրրէ էլէմ չէք-
տի, վէ ճէսէտճէ իմաթէ օլունտու իսէ տէ, բուհ-
- 19 ճա իճէա օլունտու: Պունուն իլէ տախի կիտիպ՝
զընտանտա օլան բուհլարա վա'զ էյլէտի. պունլոր
տախի պիր վագըթ էյամ ը Նսւհտա, սէֆինէ ին-
չա օլունմոգտա իքէն, Ալլաճըն սապըր պէքլէտիյի
- 20 վագըթտա 'ասը օլմուշար իտի: Օլ սէֆինէ'սէ տա-
խի պիր գաչ՝ եա'նի սէքիզ ճան սուտան գուր-
- 21 Թուլտուլար: Պունա միւշապէճէթէն, վաֆթիզ
(քի լէվա ի ճէսէտին տէֆ'ի տէյիլ, անճագ էյի զա-
միրին Ալլաճա օլան իգրարը տըր,) Յիսուս ֆրիստո-

սուն գըյամէթի վասըթասըյէ պիղի շիմոի խէլսս
 22 էտէր . ՕԼ քի սէմայա կիթմիշ օլուպ, մէլախէ վէ
 հիւքիւմէթէր վէ գուտրէթէր քէնտիսինէ միւն.
 գատ օլարագ , Ալլահըն սաղընտա տըր :

ՊԱՊ 4

- 1 Իմոի Բրիստոս պիղիմ իչիւն ճէսէտտէ էլէմ չէք.
 միշ օլմաղլէ , սիզ տախի հէման օլ նիյէթ իլէ սի.
 լահլանընը . (զիրա ճէսէտտէ էլէմ չէքէն՝ կիւնահ.
 2 տան ֆերաղաթ էթմիշ տիր .) Թա քի ճէսէտտէ
 գալաղընը միւտտէթի արթըզ ինսան չէհէթ.
 լէրի միւճիպինճէ տէյիլ , անճագ Ալլահըն իրատէ.
 3 Թի միւճիպինճէ կէչիքէսինիզ , Զիրա 'եօմրիւմիւ.
 զիւն կէչմիշ զէմանը քեաֆի տիր քի՝ թաիֆէլէրին
 միւրատընը ֆի'իլէ կէթիւմէքլէ , չէնի'աթ վէ չէհ.
 վաթ , վէ մէյիսըլըզ վէ լէօ'պիյաթ վէ պէքրիլէք վէհա.
 րամ օլան փութ փերէսթիլէրտէ սիւլուք էթտիք
 4 Վէ անլէր իլէ պերապէր ֆիւճուրըն հէման օլ իֆ.
 րաթընա սէյիթմէտիլինիզտէ , պունու զարիպ կէօ.
 5 րէրէք սէպպ էտէրլէր . Անլէր տիրի իլէ էօլիւ օլան
 լարը մուհաքէմէ էթմէյէ հազըր օլանա հիսապ վէ.
 6 րէճէքլէր տիր : Զիրա պու մադսէտ իւզըր , եանի
 տտէմլէրէ կէօրէ թէնճէ հիւքմ' օլունուպ՝ Ալլահ
 կէօրէ բուհճա եաշայալար՝ տէյիւ էօլիւլէրէ տախի
 պէշարէթ Թէպշիր օլունտու :
 7 Լաքին ճիւմլէնին նիհայէթի եազլաշմըշ տըր . իմ.
 8 տի 'ազիլ օլուպ՝ տու'այա այըզ տուրընը , Վէ հէր
 չէյաէն էվվէլ եէքտիկէրինէ օլան մուհապպէթի.
 նիզ քէմալ ի կերմի իլէ օլուն . զիրա մուհապպ.

- 9 պէթ չօդ կիւնահլար սէթը հտէր : Սէյլէնմէյերէք
 եէք տիկերինիզ հագգընտա միհմաննիւվազ օլու-
- 10 նըզ : Հէր պիրինիզ Ալլահըն նի'մէթ ի միւթէնէվ-
 վի'հսինին սատըգ քէթիւտալարը կիպի , հէր նէ
 մէվհիպէյի տլմըշ իսէ , եէք տիկերինիզին խըտմէթի-
- 11 նէ սարֆ էտինիզ : Պիր քիմսէ քէլամ էտէրսէ ,
 Ալլահըն քէլամլարը կիպի , պիր քիմսէ խըտմէթ
 էտէրսէ , Ալլահըն իհսան էյլէտիյի գուզվէթէ կէօ-
 րէ էթսին , թա քի Ալլահա Յիսուս Քրիստոսուն վա-
 սըթասըյլէ հէր շէյտէ թէմճիտ օլունա . մէճտ ու
 գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ անա մախսուս տըր :
- Ամին :
- 12 Էյ սէվկիւլէլէր , կէոյա զարիպ պիր շէյ սիզէ
 իսապէթ էթմիշ աէյիւ թէճրիւպէնիզ իչիւն վու-
- 13 'ընա իսթիզրապ էթմէյինիզ : Լաքին մատէմ քի
 Քրիստոսուն էլէմլէրինէ միւշթէրիք սինիզ՝ մէսրուր
 օլունըզ , թա քի անըն ճէլալինին գուհուրընտա տա-
- 14 խի շատ ու մէսրուր օլասընըզ : Քրիստոսուն իսմի
 իչիւն սիթէմ չէքտիյինիզտէ , նէ միւպարէք սինիզ .
 չիւնքի ճէլալին *վէ Ալլահըն Բուհու իւզէրինիզտէ
 սաքին օլուր . անլէրին թարաֆընտուն անա սէպպ
 օլունուր իսէ տէ , սիզին թարաֆընըզտան անա
- 15 թէմճիտ օլունուր : Վէ լաքին սիզտէն պիրի գաթիլ
 եա սարիգ եա 'ամիլ ի շէրը կիպի , եախօտ ախէր-
 լէրին ումուրընա միւտախէլէ էտէն կիպի էլէմ չէքմէ-
- 16 սին : Ամմա էյէր քրիսթիան զաւլընդըն իչիւն իսէ ,
 խէճիլ օլմայըպ , անճագ պու խուսուստա Ալլահը թէմ-

* Պա'ղլա՝ վէ գուտրէթին

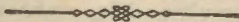
- 17 ճիտ էլլէսին : Զիրա հիւքմիւն՝ պէյթ Ուլլահտան
պաշլամասընըն վազթը տըր . վէ էյեր էվվէլու պիդ-
տէն պուլուր : Ալլահըն պէշարէթինէ իթա'աթ
18 էթմէյէնլէրին 'ազըպէթի նէ օլաճագ տըր : Վէ է-
յեր սալիճ կիւճ իլէ գուրթուլուր իսէ , ֆասըզ վէ
19 կիւնահքեար ներէտէ պուլունուր : Իմտի Ալլահըն
իրատէթի իւզըէ էլէմ չէքէնլէր խայր իշլէմէքէ՝
քէնտի ճանլարընը աւա խալիզ ի սատըզ տէյիւ է-
մանէթ էթսինլէր :

ՊԱՊ 5

- 1 Առանըգտա պուլընան իթիյարլարա, պէն քի ան-
լէր կիպի իթիյար , վէ Գրիստոսուն էլէմլէրինին
շահտի , վէ զահիր օլաճագ ճէլալին հիսսէտարը իմ ,
2 Բիճա էտէրիմ՝ Ալլահըն սիզին տրանըգտա պուլը-
նտն սիւրիւսիւնիւ կիւտէսինիզ . վէ աւը մէճպուրի .
յէթտէն տէյիլ , անճադ հիւան ի իրատէթլէ , հէմ
գապիճ գազանճ իշիւն տէյիլ , ֆազաթ ճան ու
3 տիլտէն նազարէթ էտէրէք , վէ *ճէմա'աթլարա
մուսալլաթ օլուր կիպի տէյիլ , անճագ սիւրիյէ էօր .
4 նէք օլունըզ : Վէ Պաշ Զօպան զուհուր էթտիյի զէ-
ման , ճէլալին սօլմազ թաճընտնալի օլաճագսընըզ :
5 Քէզալլէք սիզ , էյ կէնճլէր , իթիյարլարա միւ-
թի՝ օլունըզ . ճիւմլէնիզ պիրի պիրինիզէ ինզըետ
իւզըէ օլուպ թէվազը՝ գուշանընըզ , զիրա Ալլահ
միւթէքէպպիրլէրէ մուգալէմէթ էտիպ՝ միւթէվա-
6 զըլէրէ 'ինայէթ իհսան էտէր : Իմտի Ալլահըն եէտի
գուտրէթինին ալթընտա միւթէվազը՝ օլունըզ , թա

* Եւան . հիսսէլէրէ

- 7 քի սիզի վազթընտա թերֆի՛ էտէ : Ճիւմէ էնտի-
 չէնիզի անըն՝ իւզէրինէ պրագընըզ, զիւրա օ սիզի
 դայըրըր :
- 8 Այըգ վէ ույանըգ տուրընըզ, չիւնքի խտամը-
 նըզ շէյթան՝ կեօմիւրտէյէն արսլան կիպի քիմի եու-
- 9 տայըմ տէյիւ արայարագ տօլաշըր : Պոււնա տախի
 իմանտա գապի օլարագ՝ գարշը տուրընըզ, չիւնքի
 տիւնետա օլան սիզին պիրատերլէրինիզին հէման
 օլ էլէմլէրի չէքմէքտէ իտիյինի պիլիրսինիզ :
- 10 Լաքին ֆրիստոս Յիսուստա պիզի քէնտի՛ իզղէթ ի
 էպէտիյէսինէ տա՛վէթ էտէն վէ ճէմի՛ ի ինայա-
 թըն մէնպա՛ր օլան Ալլահ՝ սիզ պիրմիւտտէթ էլէմ
 չէքտիյինիզտէն սօնկրա, քէնտիսի սիզի քեամիլ
- 11 վէ սապիթ վէ գապի վէ միւէսսէս գըլա : Անա էպէտ
 իւլ ապատ իզղէթ վէ գուտրէթ օլտուն : Ամին :
- 12 Զաննըմա կէօրէ սատըգ պիրատեր օլան Սիլվանօ-
 սըն վասըթասըյլէ սիզէ մոլիթասարճէ թահրիրլէ
 նասիհատթ էտերէք, շէհատէթ էթտիմ քի՛ պու գա-
 իմ պուլընտըղընըզ հալ Ալլահըն սահիհ ինայէթի
- 13 տիր, Պապէլտէ պուլընան սիզին իլէ պերապէր միւն-
 թախապէ Իլէ-Ի վէ օղլում Մարգօս սիզէ սէլամ
- 14 էտերլէր : Պիրի պիրինիզէ թագպիլ ի մոհհապպէթ
 իլէ սէլամ էտինիզ. սիզ քի ֆրիստոս Յիսուստա
 սընըզ. ճիւմլէնիզէ սէլամէթ օլտուն : Ամին :

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՍՈՒԼԸՆ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի

ՊՈՄՈՒՄԻ ԲԵՍՍԼԵՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 ՅԻՍՈՒՍ Գրիստոսուն գուլու վէ րէսուլը Սիմ'օն
Պետրոս՝ Ալլահըմըղըն վէ Խէլապետար Յիսուս Գրիստոսուն
իզհար էյլէրիյէ սալահ վասըթասըյլէ պիղիմ
իլէ պերապէր հէման օլ գըյմէթլի իմանա նալլ
- 2 օլանլարա . Սիղէ Ալլահը վէ Բապալըմըղ Յիսուսու
պիլմէքլէքլէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ իղտիյատ պուլա :
- 3 Մատէմ՝ քի անըն գուտրէթ ի իլահէյեսի՝ հայա-
թա վէ թագվայա միւթա'ալլիգ պիլճիւմլէ շէյլէրի,
պիղի 'իղլէթ վէ ֆաղիլէթ իլէ տա'վէթ էտէնի պիլ-
- 4 մէքլէքլէ , պիղէ իհասն էյլէմիշ օլուպ , Անլէր իլէ
տախի պիղէ պէ ղայէթ 'աղիմ՝ վէ գըյմէթլի վա'տ-
լար վէրիլմիշ տիր , թա քի պունլարըն վասըթա-
սըյլէ տիւննետատ շէհվէթտէն նէշէթ էտէն ֆէսատ-
տան գուրթուլմիշ օլուպ՝ թապիաթ ը իլահէյէյէ
- 5 հիսսէտար օլաւընըղ , Սիղ տախի հէման պու շէյէ
ղայրէթ ի քէամիլէ կէօսթէրէրէք իմանընըղա ֆա-
- 6 զիլէթ , վէ ֆաղիլէթէ 'իլմ՝ , վէ 'իլմէ զապլթ ի նէֆս ,
- 7 վէ զապլթ ի նէֆսէ սապր , վէ սապրա թագվա , վէ
թագվայա մէվլէտտէթ ի ախալիյէ , վէ մէվլէտտէթ ի

- 8 տխարակէյէ մուհապպէթ վամմէ տինիզ : Զիրա պու
 շէյլէր սիգտէ պուլունուպ՝ քէսպ ի իզտիյատ էթ-
 աիքճէ , իշլի Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսու պիլ-
 մէքլէք խուսուսընտա միւթէքեասիլ վէ սէմէրէսիզ
- 9 պրադմազլար , Լաքին քիմտէ պու շէյլէր եօղ իսէ , օլ
 քիմսէ քէօր օլուպ՝ ուզադտան կէօրմէյէրէք , քէնտի
 էսքի կիւնաշլարընտան թաթհիրինի ունութմուշ
- 10 տըր : Պու էճիլտէն , էյ պիրատէրլէր , տա՛վէթ վէ
 ինթիխապընըզ սապիթ գըլմազա տաշա գիյատէ
 ճէհտ էտինիզ . չիւնքի պունու եափմաղլէ ասլա
- 11 աիւշմէյէճէք սինիզ , Զիրա պու վէճհլէ Բապպ վէ
 իշլապքեարըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն էպէտի մէլէ-
 քիւթիւնէ կիրմէքլիյինիզ վիւս՝աթլէ իհսան օլու-
 նաճադ տըր :
- 12 Պու էճիլտէն , էյէրչի պու շէյլէրի պիլիպ հազըր
 պուլընան հագիգաթտա սապիթ օլմուշ իսէնիզ տէ ,
 անլէրի տաիմա խաթընըզա կէթիրմէյի իհմալ էթ-
- 13 մէյէճէյիմ : Վէ պէն պու մէսքէնտէ դալարգճա ,
 սիզի իթար էտէրէք ույանտըրմայը լայըգ՝ աատ
- 14 էտէրիմ , Զիրա պիլիրիմ քի՝ Բապպըմըզ Յիսուս
 Քրիստոսուն պանա պէյան էյլէտիյի կիպի՝ մէոքէ-
- 15 նիմի թէրք էթմէքլիյիմ դարիպ աիր : Իմօի ինթի-
 գալըմտան սօնկրա տաիմա պու շէյլէրի տէր խա-
- 16 թըր էթմէնիզ իչիւն ճէհտ էտէճէյիմ : Զիրա պիղ
 սաթիթ մասալլարա թապի՝ օլմուշ տէյիլ , պէլքի
 Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն՝ ազամէթինի ըէյ
 էլ՝ այն միւշահէտէ էթմիշ օլարագ , անըն գուտրէ-
- 17 թինի վէ զուհուրընը սիգէ պիլտիրտիք : Զիրա ճէ-
 ւալ ը ա՛ղամ թարաֆընտան պէյլէ , եա՛նի Պէ-
 նիմ սէվկիւլիւ Օղլում պու տըր , պէն անտէն րա-

- ղի իմ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտիյինտէ , Քէտեր Աւ
լահ թարաֆընտան 'իզղէթ վէ ճէլալ ախզ էյլէտի :
48 Վէ սէմատան կէլէն պու սէտայը պիզ անըն իլէ
պէրապէր մուգատտէս տաղտա պուլընտըլըլ հալ
49 տէ իշիթտիք : Վէ պիզտէ տահա սապիթ օլտն
նէպիւվիլէթ քէլամը վար տըր քի՝ սիզ տախի կիւն
աղարըպ սապահ ելլալըզ գալպէրինիզաէ տօղուն.
ճայատէք , գարանլըզ եէրտէ զէյոտար չըրազ կիպի^ս
20 անա տիգգալթ էյլէմէնիզ իլէ էյի էտէրսինիզ , էլէ
վէլա պիլէրսինիզ քի՝ Քիթապըն հիչ պիր նէպիւվ.
21 վէթ Բէլմէ թապիր ի մախսուտտան օլմազ , Զիրա
հիչ պիր վաղըթ պիր նէպիւվիլէթ ինսան իրամէ.
թիլլէ կէլմէտի , անճազ Ալլահն մուգատտէս ա.
տէմէրի Բուհ իւլ Գուտս թարաֆընտան թէշլիզ
օլունարագ սէօլէտիլէր :

ՊԱՊ 2

- 1 Լաքին գալմ՝ արասընտա քէազիպ վէյղամպէրլէր
տախի պուլունտու . նիթէքիմ սիզտէ տախի միծ.
լըք պիտ'ալթէր խաֆիէն իտխալ էտէն վէ քէնտի.
լէրինի իշթ իրա էյլէլէն Բապպը ինքեար էտիպ , քէն.
տի իւզէրլէրինէ հէլաքը 'աճիլի կէթիւրէն քէազիպ
2 մու'ալլիմէր պուլընաճագ տըր : Վէ պուլընլըն հէ.
լաք եօլլարընա չօգ քիմնէլէր թապի՝ օլուպ , անլէ.
րին սէպէպիլլէ թարիգ ի հազիգալթա քիւֆր օլու.
3 նաճագ տըր : Վէ թամա'տան նաշի տիւլմէ սէօզ.
լէր իլէ սիզի թիճարէթ իշիւն գուլանաճաղլոյ
տըր . անլէրին ճէզտըր գատիմտէն պէրու թէէի.
4 խիւր էթմէզ վէ հէլաքէրի ույուզլամազ , Զիրա

- էյեր Ալլահ կհենահ իշէյէն մէլաիքէյի էսիրկէմէ-
յիպ՝ անճադ հիւքմ՝ իշիւն մահֆուղ օլարագ, զուլ-
մէթ պէնալէրի իլէ ճէհէննէմէ իլգա վէ թէրք էյ-
5 լէտի իսէ, Վէ էյեր գատիմ տիւննայր էսիրկէմէ-
յիպ՝ պիլ'աք՝ Ֆաուդլարըն տիւննայր իւզէրինէ
թուֆան կէթիրիպ, սալահ վա'իզի Նուհը սէքիզինճի
6 օլարագ, էէտէ Էիլէ էլէ մասուլն գըլտը իսէ, Վէ
էյեր սօնկրա ֆըսգ իճրասընտա պուլընաճագ օլան-
լարա 'իպրէթ իշիւն, Սատուլմ վէ Ղամօրա շէհրլէ-
7 րինի քիւլ էտիպ՝ խարապ օլմալարընը հիւքմ էթ-
մէսիլլէ պէրապէր սալիհ օլան Լութը ֆաճիրլէրին
հարէքնաթը շէնի'էսինտէն տէրտիմէնտ օլտըզը
8 հալաէ խէլաս էյլէտի իսէ, (Չիւնքի օլ սալիհ պէյն-
լէրինտէ սաքին օլմաղլէ, կէօրիւպ իշիտէրէք՝ կիւն-
տէն կիւնէ քէնտի սալիհ ճանընը անլէրին ա'մալը
9 գապիհէլէրիլլէ թա'ղիպ էյլէր իտի,) Բապպ միւթ-
թագիլէրի թէճրիւպէտէն խէլաս էյլէմէք վէ հագգ-
սըղլարը վէ պախուսուս նափաքիլլէ իշթիհա իլէ
թէնէ թապի' օլուպ՝ հիւքիւմէթի թահգիր էտէն-
լէրի հիւքմ ի 'ազապ թահթընտա բուզ ի ճէզա
10 իշիւն մուհաֆաղա էթմէյի պիլիր: Պուշլար փէր-
վասըղ վէ խօտրէյ օլարագ՝ շիւրէֆայա սէպպ էթ-
11 մէքտէն գօրգմաղլար: Հալ պու քի մէլէքլէր գուվ-
վէթ վէ գուտրէթտէ անլէրտէն ա'զամ իքէն, Բապ-
պըն հուզուրընտա անլէրին 'ալէյհինէ սէպպ էտէ-
12 րէք հիւքմ էթմէպլէր: Լաքին պուշլար թապի'ա-
թըլլէ սէյտ ու իթլաֆ իշիւն աօղմուշ օլան իտ-
րաքսըղ հոյվանլար կիպի, պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ
սէպպ էտէրէք, հագգսըղլըզն էճրինի ալմաղլէ,
13 քէնտի ֆէսատլարընտա ֆէնայա վարտճաղլար տըր:

- պունլար կիւնտիւղիւն զէվդ ու սեֆայր խօշ
'ատտ էտէրէր, վէ սիգին իլէ եէյիպ իշէրէր իբէն
քէնտի հիլէլէրի իլէ թէլէղիւղ էտէրէք լէքէ վէ
14 'այըպ տըրլար. Վէ կիւննաստան ֆէրաղաթ էթ.
մէղ, վէ զինա իլէ տօլու կէօղլէրի օլուպ' սապիթ
օլմայան ճանլարը իղլալ էտէրէր. վէ գալլէրի
թամա'ա իտման օլունան է՛՛՛՛ ի լա'նէթ տիրէր.
15 Թարիգ ի միւսթագիմի թէրք իլէ հագգաըղըղն իւճ.
րէթինի սէվէն Պէօր օղլու Պալ'ամ էօլլէնա սիւ.
16 լուք էտէրէք զէլալէթէ տիւշտիլէր : Օլ տախի ֆըս.
զը իշիւն թա'ղիր օլունուպ, տիլիղ մէրքէպ ինսան
սէսիլէ սէօյլէյերէք՝ փէյղամպերին համադաթընը
17 մէն՝ էթտի : Պունլար սուսըղ փունկարլար, վէ շէ.
տիտ ըրւզիւար իլէ սիւրիւքլէնէն պուլութլար օլա.
րադ, գօյու գարանլըգ իլ էլ էպէտ անլէր իշիւն
18 սաղլանըլմըշ տըր : Զիրա պիւթլանն մաղբուրանէ
սէօղլէրինի սէօյլէմէլէրիլէ՝ զէլալէթտէ սիւլուք է.
տէնլէրտէն հէնուղ գուլթուլմըշ օլան քիմնէլէրի
շէհլաթ ը նէֆսանիյէտէ շէնի'աթ իլէ իղլալ է.
19 տէրլէր : Վէ անլէրէ հիւրրիյէթ վա'տ էտէր իբէն
քէնտիլէր ֆէսատըն գուլլարը պուլընըրլար. զիրա
պիւր քիմնէ քէնտինէ զալիպ կէլէնին գուլու օլուր :
20 Զիրա էյէր Բապպ վէ խէլապէար Յիսուս Քրիստո.
սու պիլմէքիլլէ տիւնեանըն նափաքիլլէրինտէն
գուլթըլտըգտան սօնկրա, պէ թէքրար օլ շէլլէր
իլէ թուլթուլարադ մաղլուպ օլուրլարսա, սօնկրաքի
21 հալլէրի էվիլէլքինտէն պէտթէր օլուր : Զիրա ան.
լէր իշիւն սալահ թարիգինի պիլմէմէքիլլէ, անը
պիլտիքտէն սօնկրա քէնտիլլէրէ թէսլիմ օլունան
էմը ի մուգատտէստէն եիւղ չէվիլմէքտէն էվա օ.

22 լուր իտի : Լաքին՝ Գեօփէք քէնտի գայ էթտիյի շէյէ, վէ եւյգանմըշ խընդիր չամուրտա եուվարլանմազա տէօնտիւ՝ տէյիւ մէսէլ ի սահիհին ֆէհվասընճա անլէրին հագգընտա վագը՝ օլտու :

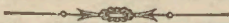
ՊԱՊ 3

- 1 Եյ սէվկիւլիւլէր, շիմտի պու իքինճի բէսալէյի սիգէ եազըպ՝ իքիսինտէ սիզին սաֆի զիհնինիզի իխ.
- 2 Թար թարիգիյլէ ույանտըրըրմ, ֆի մուգատտէս փէյլամպէրլէր թարաֆընտան մուգատտէմա թէպլիղ օլունան քէլիմաթը վէ պիզիմ, Էս'նէ Բապպ վէ խէլադքեարըն բէսուլէրինին թէնպիհինի տէր.
- 3 Խաթըր էտէսինիզ : Էվվէլ էմիրտէ մա'լիւմիւնիւղ օլուն քի՝ սօն կիւնլէրտէ շէհվէթլէրինէ կէօրէ
- 4 սիւլուք էտէն միւսթէհզիլէր կէլիպ, Անըն զուհուրընըն վա'տը նէրէտէ տիր, զիրա էճտատըն ույուտըղլարը վագըթտան պէրու հէր շէյ խիւգաթըն իպթիտասընտան պէրու օլտըղը կիպի գա.
- 5 Ըյօր՝ տէյէճէքլէր տիր : Զիրա անլէր պունտան դաստէն պիխապէր տուրույօրլար քի սէմալաթ իպթիտատէն օլուպ՝ ղէմին Ալլահըն քէլամը իլէ սուտան
- 6 վէ սու իլէ գաիմ տիր : Պունլար իլէ օլ վագըթտա պուլընան տիւնեա սույուն թուղեանըյլէ հէլաք օլ.
- 7 տու : Շիմտիքի սէմալաթ վէ ղէմին իսէ հէման օլ քէլամ իլէ մահֆուղ օլուպ՝ հիւքմ վէ ֆասըղ տտէմլէրին հէլաքի կիւնիւնէտէք աթէշ իչիւն սագլանըլմըշ.
- 8 տըրլար Վէ Լաքին. Եյ սէվկիւլիւլէր, շու պիր շէյտէն, եա'նի Բապպըն 'ինտինտէ պիր կիւն պին եըլ կիպի վէ պին եըլ պիր կիւն կիպի օլտըղընտան պիխապէր

- 9 օլմայասընըզ : Բապպ պա'ղըլարըն թէէխիւր էթմիշ տիր զանն էթտիքէրի կիպի վա'տընտա թէէխիւր էթմէզ . լաքին պիր քիմէնին հէլաք օլմասընը տէ . յիլ , անճադ ճիւմէնին թէվպէյէ կէմիսինի իս .
- 10 Թէմէսիլէ , հազգըմըղտա թէէննի էյլէր : Վէ լա . քին Բապպըն կիւնիւ (կէճէտէ) խըրսըզ կիպի կէլէճէք , անտէ տախի սէմավլաթ կիւրիւլթիւ իլէ գաիլ օլարազ , 'անասըր եանմաղլէ հալլ օլունա . ճազ տըր , վէ զէմին իլէ անտէ պուլընան մէսնու .
- 11 'աթ միւհթէրիզ օլաճազ տըր : Իմտի պունլարըն ճիւմէսի հալլ օլունաճաղընտան՝ սիզ Ալահըն կիւ . նիւնիւն վիւրուտինէ միւնթաղիր օլարազ , իս . թի'ճալ էտիպ՝ մուգատտէս հարէքթթէրտէ վէ թազվատա նասըլ քիմէլէր օլմանըզ կէրէք տիր .
- 12 Օլ կէն քի անտէ սէմավլաթ թութուշուպ՝ հալլ
- 13 օլունաճազ , վէ 'անասըր եանըպ էրիյէճէք տիր : Լա . քին անըն վա'տը իւզըն՝ սալահըն սաքին օլաճաղը եէնի սէմավլաթ վէ եէնի զէմինէ միւնթաղիր իզ :
- 14 Պու էճիլտէն , էյ սէվկիւլիւլէր , պու շէյլէրէ միւնթաղիր օլտըղընըզ հալտէ , անըն 'ինտինտէ գէլաթթի իլէ յէքէսիզ վէ գուսուրսըզ պուլընմանը .
- 15 զտ ճէհտ էյլէյինիզ : Վէ Բապպըմըզըն թէէննիսի . նի խէլաս 'ատտ էտինիզ . նիթէքիմ սէվկիւլիւլ պիւրատէրիմիզ Փավլօռ տախի քէնտինէ իհասն պու .
- 16 յըրըլան հիքմէթէ կէօրէ , Պիլճիւմէլ րէոալէլէրին . տէ պու շէյլէրտէն պահս էթտիյի միսիլիւլ , սիղէ տախի եազմըշ տըր . պունլարտա պա'ղը կիւճ անի . լաշըլըր շէյլէր օլմաղլէ , ճահիլ վէ սէպաթսըզ քիմէլէր սաիր քիթապլար հազգընտա էթիսիլէթէ կիպի՝ քէնտի հէլաքէրի իլիւն պունլարըն մա'նա .

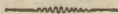
- 17 սընը տախի թէղեիր էտէրէր : Իմաի սիղ , էյ սէվ
կիւլիւէր , առաջ եվկէլտէն պիլմէքէ սազընընը ,
օլմայա քի ֆաւրըլարըն հիլէսինէ թութուլարադ .
18 սէպաթընըզտան տիւշէսինիլ : Ամմա Բապպ վէ Խէ-
լասքէտըրմըզ Յիսուս Գրիստոսուն 'ինայէթինտէ
վէ 'իլմինտէ նիւմա պուլընըզ : Անա հէմ շիմաի
հէմ տէ եէվմ իւլ էպէտէտէք համա օլտուն : Ամին :

ԵՈՒՀԱՆՆԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ

'ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

- 1 ՕԼ իպթիտատէն մէվճուտ օլան , օլ իշիթմիշ , օլ
կէօղէրիմիզ իլէ կէօրմիւշ օլտըզըմըզ , օլ միւշա-
հէտէ էտիպ էլլէրիմիզին լէմն էթտիյի Հայաթ Գէ-
2 լամընա տաիր Խապէր Վերեւիշ . (վէ հայաթ իզհար
օլունտու , պիզ տախի աշ կէօրտիւք , վէ շէհա-
տէթ էտէրէք փէտէրին նէզտինտէ պուլունմուշ օ-
լուպ' պիզէ իզհար օլունան օլ էպէտի հայաթը սի-
3 զէ ինպար էտէրիզ .) ՕԼ կէօրտիւյիւմիւզիւ վէ ի-

շիթտիյիմիզի սիղէ իւպար էտերիզ, թա քի սիղին
 տախի պիզիմ իէ իշթիրաքընըզ օլուռն, վէ պիզիմ
 իշթիրաքըմըզ տախի փէտէր իէ վէ Օղլու Յիսուս
 4 Բրիստոս իէ տիր : Վէ սիղին սիւրուընըզ միւ
 քէմէլ օլմասը իշիւն պուշլարը սիղէ եազարըզ :
 5 Վէ անտէն իշիտիպ սիղէ վէրտիյիմիզ խապէր
 պու տըր քի՝ Ալլահ նուր տըր , վէ անտէ հիշ պիր
 6 զուլմէթ եօզ տըր : Էյէր անըն իէ իշթիրաքըմըզ
 վար տըր տէյիպ տէ՝ զուլմէթտէ սիւլուք էտէր իտէք ,
 եալոն սէօյէյիպ՝ հագիգաթըն իծրասընտա պու
 7 լընմայըզ : Ամմա էյէր անըն նուրտա օլտըզ կիպ
 նուրտա սիւլուք էտէր իտէք , պիրի պիրիմիզ իէ
 իշթիրաքըմըզ օլուր , վէ անըն Օղլու Յիսուս Բրիս
 տոսուն գանը պիզի հէր կիւնահտէն թաթհիր է
 8 տէր : Էյէր՝ կիւնահմըզ եօզ տըր՝ տէրսէք , քէն
 տիմիզի ալտատըրըզ , հագիգաթ տախի պիզտէ տէ
 9 յիլ տիր : Էյէր կիւնահլարըմըզը իգրար էտէրսէք ,
 կիւնահլարըմըզը 'աֆլ էտիպ՝ պիզի հէր հագգըռ
 լըգտան թաթհիր էյէմէք իշիւն Օ սատըզ վէ 'ա
 10 տիլ տիր : Էյէր՝ կիւնահ իշէմէմիշ իլ՝ տէր իտէք ,
 անը թէքզիպ էտէրիզ , վէ անըն քէլամը պիզտէ
 տէյիլ տիր :

ՊԱՊ 2

1 Էյ չօծուգլարըմ , կիւնահ իշէմէմէնիզ իշիւն սի
 զէ պու շէյլէրի եազըյօրըմ , վէ էյէր պիր քիմէ
 կիւնահ իշէյէճէք օլուրսա , փէտէրին նէզտինտէ
 2 շէֆի'իմիզ սալիհ Յիսուս Բրիստոս վար տըր : Օլ
 տախի կիւնահլարըմըզ՝ վէ եալընըզ պիզիմքիլէրէ

տէյիլ, անճադ պիւթիւն տիւնեաննն կէնհարըն տախի քէֆարէթ տիր :

3 Վէ տնը պիւտիյիմիզէ էմրլէրինի հըֆղ էթտիյի.

4 միզտէն պիւրիւզ : Անը պիւրիւմ տէյիպ տէ էմրլէրինի հըֆղ էթմէյէն քիմնէ քեազիպ տիր , վէ հա-

5 գիզաթ անտէ տէյիլ տիր : Լաքին հէր քիմ քի աննն քէլամընը հըֆղ էտէրսէ , ֆիլ հագիզէ պու քիմնէտէ Ալլահ մուհապպէթի քէմալ պուլմուշ տըր . անտէ պուլմուշտըղըմըզը պուլմուշ իլէ պիւրիւզ :

6 Անտէ գալըրըմ տէյէն քիմնէ աննն սիւլուք էյլէտիյի միսիլիւ քէնտիսի տախի էջլէ սիւլուք էթմէք կէրէք տիր :

7 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ եէնի պիր էմր տէյիլ, անճադ իպթիտատէն սիզտէ օլան էմր ի գատիմի եազըյօրըմ . իշպու էմր ի գատիմ իպթիտատէն իշիթտի.

8 յինիզ քէլամ տըր : Եինէ սիզէ եէնի պիր էմր եազըյօրըմ, օլ տախի անտէ հէմ սիզտէ հագգ տըր . զիրա զուլմէթ կէչմէքտէ վէ նուր ի հագգիզի հալա

9 զէյա վէրմէքտէ տիր : Նուրտա իմ տէյիպ տէ պիրատէրինէ պուզղ էտէն շիմտիյէ գատար զուլմէթ-

10 տէ տիր : Պիրատէրինի սէվէն՝ նուրտա գալըր , վէ

11 անտէ սիւրչմէ սէպէպի եօգ տըր : Լաքին պիրատէրինէ պուզղ էտէն՝ զուլմէթտէ տիր , վէ զուլմէթտէ կէզիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզ , չիւնքի զուլմէթ աննն կէօզլէրինի քէօր էթմիշ տիր :

12 Էյ չօճուգլար , սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի աննն

13 իսմի իշիւն կիւնահարընը 'աֆվ օլուստու : Էյ փէտէրլէր , սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի իպթիտատէն օլանը պիւտինիզ : Էյ նէվճիվանլար , սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի շէրիւէ զալէպ օլտընըզ : Էյ սըպ-

- եան, սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի փետերի պիտի.
 14 նիզ, էյ փետերլէր, սիզէ եազըմ, չիւնքի իպ.
 Թիտատէն օլանը պիտինիզ: էյ նէվճիվանլար,
 սիզէ եազըմ, չիւնքի գուվվէթլի սինիզ, վէ Աւ-
 լաճն քելամը սիզտէ գալըր, վէ շէրիրէ զալիպ օւ-
 15 տընըզ: Տիւնեայը վէ տիւնեատա օլան շէյլէրի սէվ-
 մէյինիզ. էյէր պիր քիմսէ տիւնեայը սէվլէրսէ,
 16 անտէ փետէրէ մուհապպէթ եօգ տըր: Զիրա տիւն-
 եատա օլան հէր շէյ, եա'նի թէն շէհվէթի վէ
 կէօգ շէհվէթի վէ 'եօմրիւն թէքէպպիւրիւ, փե-
 17 տերտէն տէյիլ, անճագ տիւնեատան տըր: Վէ
 տիւնեա վէ անըն շէհվէթի զաիլ օլուր. լաքին Աւ-
 լաճն իրատէթինի իճրա էտէն իլէլ էպէտ գալըր:
 18 էյ չօճուգլար, ախիր գէման տըր. վէ Տէճճալ
 կէլիւ' տէյիւ իշիթտիյինիզ միսիլլիւ, շիմտի տա-
 խի չօգ տէճճալլար կէլմիշ տիրլէր. պու սէպէպան
 19 ախիր գէման օլտըզընը անլիւյօրըզ: Պիզտէն չըգ-
 տըլար իսէ տէ, պիզտէն տէյիլլէր իտի. զիրա էյէր
 պիզտէն օլտալար իտի, պիզիմ իլէ գալմըշ օլուր-
 լար իտի. ամմա լէֆալար ճիւմլէնին պիզտէն օւ-
 20 մատըզլարը աշիքեար օլմագ իչիւն օլտու: Սիզին
 իսէ, Մուգատտէս Թարաֆընտան մէսհինիզ օւ-
 21 մաղէ, հէր շէյի պիլիւրինիզ: Հագիգաթը պիլմէ-
 տիյինիզ իչիւն սիզէ եազմատըմ, անճագ անը պիլ-
 տիյինիզ վէ հիչ պիր քիզպ հագիգաթտան օլմա.
 22 տըզը իչիւն եալըմ, Յիսուսուն Մէսիհ իտիյինի
 ինքեար էտէնտէն զայրի քէզզապ քի'մ տիր.
 փետերի վէ Օղլու ինքեար էտէն՝ տէճճալ օտըր:
 23 Օղլու հէր ինքեար էտէն՝ փետէրէ տախի մալիք
 տէյիլ տիր. Օղլու իգրար էտէն՝ փետէրէ տախի

- 24 մալիք տիր : Սիւզ իսէ իպթիտատէն իշխթտիյինիզ
 շէյ սիզտէ գալըն . էյէր իպթիտատէն իշխթտիյի-
 նիզ շէյ սիզտէ գալըրսա , սիզ տախի Օղըւլտա վէ
 25 փէտէրտէ գալաճադ սընըզ : Վէ քէնտինին պիզէ
 էթտիյի վա'ա պու տըր , եա'նի հայաթ ը էպէ-
 26 տիյէ տիր : Սիզի իզլալ էտէնլէր հազգընտա պու
 27 շէյլէրի սիզէ եազտըմ , վէ սիզ անըն թարաֆըն-
 տան ալտըղընը մէս հիզտէ գալըր , վէ պիր քիմ
 սէնին թա'լիմ էթմէսինէ իհթիաճընը եօգ տըր ,
 անճադ մատէմ քի օլ մէս հիզէ հէր շէյ հազ-
 գընտա թա'լիմ էտէր , վէ հազգ օլուպ եալան տէ-
 յիլ տիր . վէ նիճէ քի սիզէ թա'լիմ էթտի իսէ'
 անտէ գալընը :
 28 Վէ շիմտի , էյ չօճուգլար , անտէ գալընը , թա
 քի օ իզհար օլընտըղը գէման ճէսարէթիմիզ օլսուն ,
 29 վէ զուհուրինտէ անտէն իէճիլ օլմայալըմ , էյէր ա-
 նըն սալիհ օլտըղընը պիլիրսէնիզ , հէր սալահը իշ-
 լէյէն քիմսէնին անտէն թէվէլլիւտ էթտիյինի պի-
 լիրսինիզ :

ՊԱՊ 3

- 1 Պագընը փէտէր պիզէ նէ կէօնէ մուհապպէթ իհ-
 սան էթմիշտիր քի' էվլատ Ուլլահ թէսմիյէ օլունա-
 լըմ . պունուն իշիւն տիւնեա պիզի թանըմազ ,
 2 շիւնքի անը թանըմատը : էյ սէվիլիւլիւլէր , շիմտի
 էվլատ Ուլլահ ըզ , վէ նէ օլաճաղըմը տահա իզհար
 օլունմատը իսէ տէ , օ իզհար օլընտըղընտա' անա
 միւշապիհ օլաճաղըմը պիլիրիզ , զիրա անը հէման
 օլտըղը կիպի կէօրէճէյիզ :

- 3 Վէ հէր քիմին անտէ պեջլէ իւմիտի վար իսէ,
անըն փաք օլտըղը միսիլլիւ քէնտի նէֆսինի փաք.
- 4 լէր : Հէր քիմ կիւնաս իշլէրսէ, շէրի'աթը տախի
թէճաւուղ էթմիշ օլուր, վէ կիւնաս շէրի'աթը
- 5 թէճաւուղ էթմէք տիր : Վէ պիլիրսինիլ քի' օ
պիղիմ կիւնասլարըմըղը ըէֆ' էթմէք իչիւն իղհար
- 6 օլունտու, վէ անտէ կիւնաս հօգ տըր : Հէր քիմ
անտէ գալըրսա, կիւնաս իշլէմէղ. հէր կիւնաս
իշլէյէն քիմսէ անը նէ կէօրմիւշ նէ պիլմիշ տիր :
- 7 Էյ չօծուգլար, սիղի քիմսէ ալտաթմասըն. սալահ
իշլէյէն անըն սալի' օլտըղը միսիլլիւ սալի' տիր :
- 8 կիւնաս իշլէյէն շէյթանտան տըր. զիրա շէյթան
իպթիատաւէն պէրու կիւնաս իշլէր. իպնուլահ
պունուն իչիւն, եա'նի շէյթանըն իշլէրինի իպթալ
- 9 էթմէք իչիւն իղհար օլունտու : Ալլահտան հէր թէ.
վէլլիւտ էթմիշ օլան' կիւնաս իշլէմէղ. չիւնքի ո.
նըն թօխումը անտէ գալըր, վէ Ալլահտան թէվէլ
լիւտ էթմիշ օլտըղը էճիլտէն կիւնաս իշլէյէմէղ :
- 10 Էվլատ Ուլլահ իլէ շէյթանըն էվլատը պու վէճիլ
զահիր օլուր. սալահ իշլէմէյէն հէմ տախի քէն
տի պիրատէրինի սէվմէյէն' Ալլահտան տէյիլ տիր :
- 11 Զիրա իպթիատաւէն իշլիթաիլինիլ թէնպի'ս պու
12 տըր քի' պիրի պիրիմիլի սէվլէլիմ' Շէրիրտէն օլտ.
րաֆ' քէնտի գարնտաշընը գաթլ էտէն Գային կի.
պի օլմայալմ. վէ անը նէ* սէպէպտէն գաթլ էթ.
տի. քէնտի ա'մալը քէօթիւ վէ գարնտաշընըն ա'մալ
- 13 սալի' օլտըղը իչիւն Գա'լ Էթի' : Էյ պիրատէրէրէրիմ'
տիւնեա սիղէ պուղղ էտէրսէ, թէ'աճճիւպ էթմէ.
- 14 յինիլ, Էօլլէմտէն հայաթա ինթիգալ էթտիլի.
միլի պիրատէրէրի սէվտիլիմիլտէն պիլլիրիլ. պի.

- 15 բատերիննի սեվմէյէն՝ էօլիւմտէ գալըր : Բէնտի պի-
բատերիննէ հէր պուղղ էտէն՝ դաթիլ տիր . վէ հիչ
պիր գաթիլին տէրունինտէ հայաթ քէպէտիյէ պու-
16 լըմատըղընը պիլիբսինիղ : Մուհապպէթի պունտան,
եա՛նի Բէնտի ճանրնը եօլըմըղա ֆէտու էթ-
տիյինտէն պիլտիք . պիզիմ տախի պիրատերլէր եօ-
լընա ճանլարըմըղ ֆէտու էթմէմիղ կերէք տիր :
17 Ամմա հէր քիմ տիւնեալի մա՛րիչէթէ մալիք օլտը-
ղը հալտէ՝ պիրատերինին միւհթաճ օլտըղընը կէօ-
րիւր տէ , շէֆգաթընը անտէն տիրիղ էաերսէ ,
18 Ալլահ մուհապպէթի անտէ նա՞սըլ գալըր : Էժ չօ-
ճուգլարըմ , լաֆղէն եա լիսանէն տէյիլ , անճագ
ֆի՛րլէն վէ հագիգաթէն սէվէլիմ :
- 19 Պունունլէ տախի հագիգաթաէն օլտըղըմըղ պի-
լիբիղ , վէ անըն հուզուրընտա գալպլէրիմիղի թէ-
20 էմին էտերիղ : Զիրա էյէր գալպլէրիմիղ պիզի թա՛-
ղիր էաերսէ , Ալլահ գալպիմիղտէն պէջիւք օլուպ՝
21 հէր շէյէ 'ալիմ տիր : Էյ սէվկիւլիւլէր , էյէր գալ-
պիմիղ պիզի թա՛ղիր էթմէղսէ , Ալլահըն հուզուրըն-
22 տա ճէսարէթիմիղ վար . Վէ հէր նէ տիլէրսէք , ան-
տէն ալըրըղ . չիւնքի անըն էմրլէրինի հըֆղ էտերիղ ,
վէ անըն ինալինտէ մագպուլ օլան շէյլէրի իշլէրիղ :
- 23 Վէ անըն էմրի պու տըր քի՝ Օղլու Յիսուս Բրիտ-
տոսուն իսմինէ ինանալըմ , վէ պիզէ էմր էթտիյի
24 կիպի պիրի պիրիմիղի սէվէլիմ : Վէ անըն էմրլէրինի
հըֆղ էտէն անտէ , օլ տախի պունտա գալըր . վէ
անըն պիզտէ գալտըղընը պունտան , եա՛նի պիզէ
վէրաիյի Բուհտան պիլիբիղ :

ՊԱՊ 4

- 1 Ե՛յ սեղկիւլիւլէր , հէր պիր բուհա ինանմայընը .
լաբին բուհլարըն Ալլահ թարաֆընտան օլուպ օլ-
մատըղընը թէճրիւպէ էտինիլ . զիրա տիւնետատ
չօզ քեազիպ փէյղամպէրլէր խուրուճ էթմիշ տիր :
- 2 Ալլահըն Բուհընը պուռուռն իլէ պիլինիլ . Յիսուս
Քրիստոսուն թէնտէ կէլմիշ իտիյինի իգրար էտէն
- 3 հէր բուհ Ալլահտան տըր : Վէ Յիսուս Քրիստոսուն
թէնտէ կէլմիշ իտիյինի իգրար էթմէյէն հէր բուհ
Ալլահտան տէյիլ տիր . վէ տէճճալըն Գահա պու
տըր , քի անըն կէլէճէյինի իշիթտինիլ , վէ էլ ան
- 4 պիլէ տիւնետատ տըր : Ե՛յ չճճուգլար , սիլ Ալլահ-
տան օրնըղ վէ անլէրէ զալիպ օլտընըղ , զիրա սիլ
տէ օլան տիւնետատ օլտնտան պէջիւք տիր :
- 5 Անլէր տիւնետատն տըրլար . պու սէպէպտէն տիւն-
ետան պահա էտէրլէր . տիւնետ տալի անլէրի
- 6 տինիլէր : Պիլ Ալլահտան ըղ . Ալլահը պիլէն պիլի
տինիլէր , Ալլահտան օլմայան պիլի տինիլէմէղ .
հագիգաթ բուհընը վէ գէլալէթ բուհընը պուռուռն
պիլլիրիլ :
- 7 Ե՛յ սեղկիւլիւլէր , պիրի պիրիմիլի սէվէլիմ , զիրա
մուհապպէթ Ալլահտան տըր . վէ հէր մուհապպէթ
էտէն Ալլահտան թէվէլլիւտ էթմիշ տիր , վէ Ալ-
- 8 լահը պիրի : Մուհապպէթ էթմէյէն՝ Ալլահը պիլ-
- 9 մէմիշ տիր , զիրա Ալլահ մուհապպէթ տիր : Ալ-
լահըն պիլիլ օլան մուհապպէթի պուռուռնիլ , ետնի
Ալլահըն քէնտի իպն ի վահիտինի , անըն վատըթա-
սըլլէ հայաթա մալիք օլմամըղ իշիւն , տիւնետայ

- 10 կէօնտէրմէսիլէ իզհար օլունտու : Մուհապպէթ
պունտա տըր , տէյիլ քի պիզ Ալլահը սէվտիք ,
անճագ օ պիզի սէվտի , վէ քէնտի Օղլընը կիւնաս-
լարըմըլ իչիւն քէֆարէթ օլմագ իւզըէ կէօն .
- 11 տէրտի : Էյ սէվկիւլիւէր , Ալլահ պիզի պէյլէ
սէվտի իսէ , պիզիմ տախի պիրի պիրիմիզի սէվմէ .
- 12 միզ կէրէք տիր : Ալլահը ասլա պիր քիմսէ կէօր-
մէմիշ տիր . պիրի պիրիմիզի սէվտիյիմիզ թագ-
տիրտէ Ալլահ պիզտէ գալըր , վէ անըն մուհապ-
պէթի պիզտէ քէմալ պուլմուշ օլուր : Անտէ գալ-
տըղըմըզը վէ անըն պիզտէ գալտըղընը պունուն իլէ ,
եա'նի պիզէ քէնտի Բուհընտան վէրմիշ օլտըղըն .
- 14 տան պիլիւրիլ : Վէ պիզ կէօրտիւք , վէ շէհատիթ
էտէրիլ քի՝ Փէտէր Օղլու տիւնեանըն խէլապքեա-
լը օլմագ իւզըէ կէօնտէրտի : Հէր քիմ քի Յիսու-
սուն Իպնուլլահ իտիյինի իգրար էտէրսէ , Ալլահ
- 16 անտէ՝ օլ տախի Ալլահտա գալըր : Պիզ տախի Ալ-
լահըն պիզէ օլան մուհապպէթինի պիլտիք վէ ինան-
տըգ . Ալլահ մուհապպէթ տիր , վէ մուհապպէթտէ
գալըն՝ Ալլահտա , Ալլահ տախի անտէ գալըր :
- 17 Մուհապպէթ պիզտէ շունուն իլէ քէմալ պուլմուշ
տըր քի՝ բուզի ճէզատա ճէոարէթիմիզ օլա . զի-
րա օ նիճէ իսէ , պիզ տախի պու տիւնեատա պէյ-
լէ իլ : Մուհապպէթտէ գօրգու եօգ տըր , ան-
ճագ մուհապպէթ ի քէամիլէ գօրգույը տէֆ՝ էտէր .
զիրա գօրգուտա 'ազապ վար , վէ գօրգան քիմսէ
- 19 մուհապպէթտէ քէմալ պուլմումը տըր : Պիզ անը
20 սէվէրիլ , չիւնքի էվիլէլա օ պիզի սէվտի : Պիր քիմ-
սէ Ալլահը սէվէրիմ տէյիպ տէ , քէնտի պիրտա-
րինէ պուզը էտէրսէ , քէազիպ տիր . զիրա կէօր-

- տիւյիւ պիտաւերինի սեւեւէյեն քիմնէ, կէօրմէտիլի
 21 Ալլահը նա՞սը սեւեւիլիբ : Վէ անըն թարաֆըն.
 աան շու էմրիսիզ վար տըր քի՝ Ալլահը սեւեւէ քէն.
 տի պիտաւերինի տախի սեւեւ :

ՊԱՊ 5

- 1 Հէր քիմ քի Յիսուսուն Մէսիհ իտիյինէ ինանըր.
 աա, Ալլահտան թէվէլլիւտ էթմիշ տիր. վէ հէր քիմ
 2 քի թէվլիտ էտէնի սեւեւիսէ, անտէն միւթէվէլլիտ
 3 օլանը տախի սեւեւ : Էվլատ Ուլլահը սեւեւիլիսիզ
 պունտան, եա՞նի Ալլահը սեւեւիզ անըն էմրէրինի
 4 հըֆզ էթտիյիսիզտէն պիլէրիզ : Զիրա Ալլահ մու.
 հապպէթի պու տըր քի էմրէրինի հըֆզ էտէլիմ.
 4 անըն էմրէրի տախի աղըր տէյիլ տիր : Զիրա Ալլահ.
 տան հէր միւթէվէլլիտ օլան՝ տիւնեայա զալիպ օլուր.
 վէ տիւնեայը մաղլուպ էտէն զալէպէ իմանըմը տըր.
 5 Յիսուսուն Իպն Ուլլահ իտիյինէ ինանան քիմնէտէն
 զայրի՝ տիւնեայը մաղլուպ էտէն քիմ տիր :
 6 Սու վէ գան իլէ, եալընըզ սու իլէ տէյիլ, ան.
 ճագ սու հէմաէ գան իլէ կէլէն պու տըր, եա՞նի
 Յիսուս Քրիստոս տըր, վէ շէհատէթ էտէն Բուհ
 7 տըր, զիրա Բուհ հագիգաթ տըր : Զիրա [սէմա.
 տա շէհատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Փէտէր, Քէլամ
 8 վէ Բուհ իւլ Գուտա. վէ պու իւչ պիր տիր. Վէ վէ.
 մինտէ] շէհատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Բուհ վէ
 սու վէ գան. իւչիւ տախի պիրտէ միւթթէֆիզ
 9 տիրէր : Էյէր ինտան շէհատէթինի գապուլ էտէր.
 սէք, Ալլահըն շէհատէթի տաշա պէցիւք տիր.
 զիրա Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգընտա վէրախի

- 10 չէ՛հատելթ պու տըր : Իպնուլլահա իման էտէն քէն-
տի տերունինտէ օլ չէ՛հատելթէ մալիք տիր . Ալլա-
հա իման էթմէյէն անը թէքզիպ էթմիշ օլուր . Ղի-
լա Ալլահըն քէնտի Օղլու հազգքնտա վէրտիյի չէ-
11 հատելթէ ինանմամըշ տըր : Վէ չէ՛հատելթ շու տըր
քի Ալլահ պիղէ հայաթ ք էպէտիյէ իհսան էթմիշ
12 տիր , վէ պու հայաթ անըն Օղլնտա տըր : Օղլա
մալիք օլան՝ հայաթա մալիք տիր . Իպնուլլահա
մալիք օլմայան՝ հայաթա մալիք տէյիլ տիր :
- 13 Պու շէյլէրի պիզ Իպնուլլահըն իսմինէ իման է-
տէնլէրէ եազտըմ՝ քի՝ հայաթ ք էպէտիյէյէ մալիք
օլտըղընըզ պիլէսինիզ , [վէ Իպնուլլահըն իսմինէ ի-
14 ման էտէսինիզ :] Վէ անըն ՚ինտինտէ մալիք օլտը-
ղըմըզ ճէսարէթ պու տըր քի՝ պիր շէյ անըն իրա-
տէթինէ կէօրէ տիլէտիյիմիզ հալտէ , պիղի տինկ-
15 լէր : Մաթլուպըմըզ նէ իսէ՝ պիղի տինկէտիյինի
պիլիրսէք , անըն թարաֆընտան տիլէտիյիմիզ մաթ-
լուպլարը ալմագտա օլտըղըմըզ պիլիրիզ :
- 16 Էյէր պիր քիմսէ պիրատէրինին պաիս ի մէվթ
օլմայան պիր կիւնաս իշլէմէքտէ օլտըղընը կէօրիւր-
սէ , տիլէսին , վէ անա՝ եա՛նի պաիս ի մէվթ օլ-
մայան կիւնասը իշլէյէնլէրէ հայաթ վէրէճէք տիր .
պաիս ի մէվթ օլան կիւնաս վար տըր . անըն իշիւն
17 ըրճա էթսին՝ տէմէյօրըմ՝ շէր հազգսըղըզ կիւնաս
տըր , վէ պաիս ի մէվթ օլմայան կիւնաս վար տըր :
- 18 Ալլահտան հէր պիր միւթէվէլլիտ օլանըն կիւնաս
իշլէմէյէճէյինի պիլիրիզ . ֆազաթ Ալլահտան թէ-
վէլլիւտ էտէն քիմսէ քէնտի նէֆսինի հըֆզ էտիպ՝
19 շէրիր անա տօղոււնմազ : Պիլիրիզ քի՝ Ալլահտան
ըզ , պիւթիւն տիւնեա տաիւր շէրիրին զապթընտա

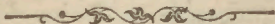
- 20 արը , Հէմ պիւրիզ քի՝ Իսնուլաճ կէտի , վէ
 Հագգը պիւմմիզ իչիւն պիզէ խարաք վէրտի . վէ
 պիզ Հագգ օլունտա՝ ետ'նի անըն Օղլու Յիսուս
 Քրիստոստա իզ . Հագգ Ալաճ վէ Հայաթը քէպէտի .
- 21 Եւ պու արը : Էյ չօճուգլար , քէնտինիզի փութ .
 լարտան հըֆզ էտինիզ : [Ամին] :

ԵՈՒՀԱՆՆԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԻՔԻՆՃԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

- 1 Պէն իսթիյարտան Հագիգաթտա սէվտիյիմ ,
 2 Վէ եալընըզ պէնիմ տէյիլ , անճագ Հագիգաթը
 պիլէնլէրին ճիւմլէսինին՝ պիզտէ գալըպ իլ էլ էպէտ
 պիզիմ իլէ պուլընաճագ Հագիգաթ սէպէպինտէն
 սէվտիքլէրի մունթախապ խաթուն իլէ էվլատըն .
- 3 Փէտէր Ալաճ թարաֆընտան վէ փէտէրին Օղլու
 Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան Հագիգաթ
 վէ մուՀապպէթտէ 'ինայէթ , մէրՀամէթ վէ սէլա .
 մէթ սիզին իլէ օլտուն :
- 4 Փէտէրտէն ոլտըղըմըզ էմրէ կէօրէ սէնին էվլա .
 տընտան Հագիգաթտա սիւլլաք էտէնլէր պուլլը .
- 5 Ղըմտա զիյատէսիլլէ մէսրուր օլտում : Վէ շիմտի ,
 էյ խաթուն , սանա պիր եէնի էմր եազար կիպի
 տէյիլ , անճագ իպթիտտտէն մալիք օլտըղըմըզ
 էապրաֆ , սանա ըրճա էտէրիմ քի պիրի պիրիմ .

- 6 զի սեղեղիմ, վէ մոռհապպեթ անըն էմբլէրինէ կեօ-
րէ սիւլուք էթմէքլիյիմիզ տիր . էմբ պու տըր քի՝
իպթիտատէն պերու իշիթտիյինիզէ կեօրէ անտէ
- 7 սիւլուք էտէսինիզ, Զիրա տիւնեոյա Յիսուս Գրիս-
տոսուն թէնտէ կէլտիյինի իգրար էթմէյէն չօդ իզ-
լալ էտիճիլէր կէլտի . մուզիլ վէ տէճճալ պու
- 8 տըր : Էմէյիմիզի զայ՝ էթմէյիպ, անճագ էճրի
թամմէ նաիլ օլմամըզ իչիւն քէնտինիզէ տիգգաթ
- 9 էտինիզ : Հէր թէճալուզ էտիպ տէ Գրիստոսուն
թա՛լիմինտէ դալմայան՝ Ալլահա մալիք տէյիլ տիր .
Գրիստոսուն թա՛լիմինտէ գալսն քիմսէ հէմ փէտէրէ
- 10 հէմ տախի Օղլա մալիք տիր : Էյէր եանընըզա պիր
քիմսէ կէլիր տէ , պու թա՛լիմի կէթիրմէզսէ , անը
էվէ գապուլ էթմէյիպ՝ անա սէլամ տախի վէրմէ-
- 11 յինիզ : Զիրա անա սէլամ վէրէն անըն քէօթիւ
՝ամէլլէրինէ շէրիք օլմուշ օլուր :
- 12 Սիզէ եազաճագ չօդ շէյլէրիմ վար իսէ տէ , քեա-
ղըտ վէ միւրէքքէպ իլէ եալմէ իսթէմէտիմ, լաքին
սիւրուրըմըզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն եանընըզա
- 13 կէլիպ՝ շէֆասէն սէյլէմէյէ իւմիտիմ վար : Սէնին
մունթախտալ հէմշիւրէնին էվլատը ոանա սէլամ է-
տէրլէր : [Ամին] :

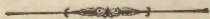

ԵՈՒՀԱՆՆԱ ՐԵՍՈՒԼԸՆ

ԻԻԶԻՆՃԻ ՐԵՍԱԼԻՍԻ

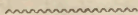
- 1 ՊԵՆ իսթիյարտան հագիգաթտա սեվտիյիմ սեվ-
2 կիւլիւ Ղայօտա . Էյ սեվկիւլիւմ, ճանրն սա'ատէթ ի
հալտէ օլտըղը կիպի սէնին հէր շէյտէ սա'ատէթ ի
հալին վէ 'աֆիյէթտէ պուլընմագլըղըն իչիւն տու'ա
3 Էտէրիմ : Զիրա պա'ղը պիրատէրլէր կէլիպ' հագի-
գաթտա սիւլուք էթմէքտէ օլտըղըն կիպի , սէնտէ
պուլընան հագիգաթտա շէհատէթ էթտիքլէրինտէ
4 Ղիյատէօիյլէ մէսրուր օլտըմ : Պունտան' ետ'նի էվա-
տըմըն հագիգաթտա սիւլուք էթտիքլէրինի իշիթ-
5 մէքտէն զիյատէ պէջիւք սիւլուքըմ եօգ ալըր : Էյ
սեվկիւլիւմ , պիրատէրլէրէ վէ զարիպլէրէ հէր նէ
6 Էտէր իսէն' սատըգանէ Էտէրսին : Անլէր քիլիսէնին
հուզըւրընտա մուհապպէթինէ շէհատէթ էթտիլէր .
անլէրի տախի Ալլահըն ըիզասը իւզլէ' կէճտէրտի-
7 յին հալտէ , Էյի էթմիշ օլուրսըն : Զիրա թաիֆէ-
լէրտէն պիր շէյ ալմնյարագ , անըն իսմի իչիւն եօ-
8 լա ըէվան օլտուլար : Իմտի պիզ պէջլէ քիմսէլէրի
գապուլ էթմէյէ պօրճլու իզ , թա քի հագիգաթ-
տա Էմէքտաշ օլալըմ :
9 Քիլիսէյէ եազտըմ իսէ տէ , տրոյտընտա պի-
րինճի օլմագ սեվտաքնտա օլան Տիօթըէֆէ պիզի
10 գապուլ էթմէզ : Պու սէպէպտէն կէլիյիմ թագ-
տիրտէ , էթտիյի 'ամէլլէրինի' ետ'նի 'ալէյհիմիզտէ
քէօթիւ սէօղլէր իլէ էթտիյի իթալէ ի լիսանը , վէ

- պռնունը իթիֆա էթմէյերէք, պիրատերլէրի քէն-
տիսի գապուլ էթմէտիքտէն մա'տա , իսթէյէնլէրի
մէն' իլէ քիլսէտէն իխրաճ էթտիյինի խաթրա կէ-
11 թիրէճէյիմ' , էյ սէվկիւլիւմ' , շէրրէ տէյիլ , անճագ
խայրա միւգթէտի օլ . 'ամիլ ի խայր Ալլահտան
տըր , ամմա 'ամիլ ի շէրր Ալլահը կէօրմէմիշ տիր :
12 Տիմիթրիօս ճիւմէնին վէ ասըլ հագիգաթըն տախի
հիւան ի շէհատէթինէ մաղհար տըր . պիզ տախի
շէհատէթ էտերիզ , վէ շէհատէթ իմիզ հագգ օլտը-
ղընը պիլիրսինիզ :
13 Եաղաճագ չօգ շէյլէրիմ' վար իտի իսէ տէ , սա-
նա միւրէքքէպ վէ գալէմ' իլէ եաղմագ իսթէմէմ' :
14 Լաքին սէնին իլէ 'անգարիպ կէօրիւշիւպ' շէֆասէն
15 սէյլէմէք իւմիտինտէ իմ' , Սանա սէլամէթ օլտուն .
տօսթլար սանա սէլամ էտերլէր . տօսթլարա ֆիրա-
տէ ֆիրատէ սէլամ էյլէ :

ԵԷՀՈՒՏԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

'ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

- 1 Յիսուս ֆրիստոսուն գուլու վէ Եա'գուպըն դարըն-
տաշը Եէհուտա , փէտէր Ալլահտա թագոսիս վէ
Յիսուս ֆրիստոստա մահֆուզ գըլընան տա'վէթլի-
2 լէրէ . Սիզէ մերհամէթ վէ սէլամէթ վէ մուհապպէթ
իզտիյատ իւզըէ օլտուն :
3 Էյ սէվկիւլիւլէր , միւշթէրէք օլան խէլաւըն խու-

- սուսընտա սիզէ եազմադ իւզըէ ղայրէթ ի քեամի.
 լէտէ օլարադ մուգատեսլերէ պիր տէֆ'ա թէպիմ'
 օլունմուշ օլան իման իչիւն միւճասէտէ էտէսինիզ'
 տէյիւ նասիհ'աթ էտերէք եազմադլըղըմը լաղըմ'
 4 կէօրտիւմ' Զիրա պու հիւքմ' իչիւն գատիմանէն
 թագտիր օլունմուշ պա'զը ֆա'րդ քիմնէլէր խա.
 ֆիյէն կիրիպ' Ալլահըմզըն 'ինայէթինի ֆիւճուրա
 թէպտիլ իլէ Սահիպ ի վահիտ օլան [Ալլահը] վէ
 Բապպըմըզ Զիսուս ֆրիստոսու ինքեար էտերլէր,
 5 Վէ հէր նէ գատար մա'լիւմիւնիւզ իսէ տէ, սիզէ
 իիթար էթմէք իսթէրիմ քի' Բապպ գազմը Մըբը
 տիյարընտան գուրթարադդտան սօն'րա, էինէ ի.
 6 ման էթմէյէնլէրի հէլաք էյլէտի, Հէմ քէնտիլէրին
 րիտսէթինի հըֆզ էթմէյիպ' մէքեանլարընը թէրք
 էտէն մէլէքլէրի եէվմ' ի 'աղիմին հիւքմիւ իչիւն է.
 պէտի պէնսլէր իլէ գուլմէթ ալթընսա հըֆզ էյլէ.
 7 աի. Նիճէ քի Սատոււմ վէ Ղամօրա վէ էթրաֆ.
 լարընտա պուլունուպ անլէրին էմնալի իւզըէ իր.
 թիքեսապ ը զինա էտերէք, ճէսէտ ի ախէր արտընա
 տիւշէն շէհրլէր էպէտի ալթէշին 'ազապընա տիւշար
 8 օլմուշ օլարադ, 'իպրէթ ի 'ալէմ օլտուլար, Հա.
 քէզա պու խուլէա սահիպլէրի տախի ճէսէտի մուր.
 տար էտերլէր, վէ հիւքիւմէթի թահգիր էտիպ'
 9 շուրէֆույա սէպպ էտերլէր: Ամմա պաշ մէլէք Մի.
 խայլէլ շէյթանա մուխալէֆէթ էտիպ' Մուսանըն
 ճէսէտինէ տաիր միւճատէլէ էտերքէն, 'ալէյհինսէ
 սէպպ իլէ հիւքմ' էթմէյէ ճէսարէթ էթմէյիպ, առ.
 10 ճադ' Սէնի Բապպ թա'զիր էթսին' տէտի: Պուշլար
 իսէ պիլմէտիլլէրի շէյլէրէ սէպպ էտերլէր, վէ լա.
 քին ղայր ի նաթըդ հայվանաթ միսիլլիւ պիթթա.

- 11 պի՛ անկատարդարը շէյէրտէ ֆասիա օլուրլար : Վայ
անլէրէ , զերա Գառնին մէսլէքինտէ սիւլուք էթտի-
լէր , վէ իւճրէթ իչիւն Պալ՝ամըն զէլլէթի արտը-
սըրա գօշտուլար , վէ Գօրահըն էթտիյի կէպ մու-
- 12 խալէֆէթտէ հէլաք օլտուլար : Պաւնլար սիզին մու-
հապպէթ զէյաֆէթլէրինիզտէ լէքէլէր օլուպ՝ սիզին
իլէ եէյիպ իչէրէք , նէֆպլէրինի դօրգուսըզ պէսլէր-
լէր , ըիւզկեսարլարտան էօթէ պերի սիւրիւքլէնէն
սուսուզ պուլուլթլար , չըփլազ վէ մէյվէսիզ , իքի
քէրրէ դուրումուշ , քէօքաէն դօփարըւմը աղաճ-
- 13 լար տըրլար . Գէօփիւք կիպի քէնտի 'այըպլարընը
չըգարան շիտտէթլի տէնիզ տալզալարը տըրլար .
ամարէ եըլտըզ տըրլար , քի զուլմէթ ի շէտիտէ
անլէր իչիւն իլ էլ էպէտ հըֆզ օլունմուշ տըր :
- 14 Վէ պաւնլարըն հագգընտա Ատէմտէն եէտինճի
օլան Ախնօի տախի վահի իլէ սէյլէյիպ տէտի քի՝
իշթէ Բապպ ճիւմլէյի հիւքմ էյլէմէք վէ ճիւմլէ
ֆասըզլարը իրթիքեսպ էթտիքլէրի ճէմի՛ն ա՛մալը
- 15 ֆասըզանէլէրի իչիւն , Վէ ֆասըզ կիւնահքեսար-
լարըն քէնտի 'ալէյհինտէ սէյլէտիքլէրի ճիւմլէ
սէրթ շէյլէրտէն սօլայը իլզամ էթմէք իչիւն՝ օն
- 16 պինլէրճէ մուգատտէսլէրիյլէ կէլտի : Պաւնլար մը-
րըլտանըճըլար , քէնտի հալլէրինտէն թէշէքքի ե-
տիճիլէր , քէնտի շէհվէթլէրինէ կէօրէ սիւլուք ե-
տիպ՝ աղզլարը պէյիւք սէյլէյէրէք , քեսար իչիւն
- 17 թէմէլլուգ էտէրլէր : Լաքին սիզ , էյ սէվկիւլիւլէր ,
Բապպըմըզ Յիսուս Գրիստոսուն ըսուլլէրի թարա-
ֆընտան մուգատտէմա սիզէ թէպլիզ օլունան քէ-
- 18 լիմաթը , եա՛նի Ախիր զէմանտէ քէնտի ֆըսզլա-
րընըն շէհվէթլէրինճէ սիւլուք էտէն միւսթէհլիլէր

օլաճագլար տըր՝ տէտիքէրինի խաթրընըզա կէթի-
րինիզ :

- 19 Պուշլար էհլ ի ի՛թիզալ, վէ նէֆսանի վէ Բու-
20 հա մալէք օլմայան քիմնէլէր տիր : Սիզ իսէ, էյ
սէվլիւիւլէր, քէնտիլէրինիզի ագտէս իմանընը
իւզէրինէ պինա էտիպ՝ Բուհ իւլ Գուտս իլէ տու'ա
24 էտէրէք, քէնտիլէրինիզի Ալլահն մուհապպէթին.
տէ հըֆզ էտիպ՝ հայաթ ը էպէտիյէ իչիւն Բապ-
պըմըզ Յիսուս ֆրիստոսուն մէրհամէթինէ միւթա.
22 րէգգիպ օլունըզ : Վէ պիթթէֆրիգ պա'զըլարընա
23 մէրհամէթ էտինիզ, Պա'զըլարընը իսէ աթէշտէն
գափարադ գօրգու իլէ գուրթարընըզ. վէ թէն իլէ
լէքէլէնմիշ լիպաստան պիլէ կքրահ էտինիզ :
24 Վէ սիզի լէքէսիզ սազլամաղա վէ քէնտի ճէլա-
լինին հուզուրընտա շատըգ իլէ գուսուրսըզ իհ-
25 զար էթմէյէ գատիր օլանա՝ խէլապէտարըմըզ էալը-
նըզ ['ալիմ] Ալլահա *հէմ շիմտի հէմտէ էպէտ իւլ
ապատ 'իզզէթ վէ 'ազլամէթ, գուտրէթ վէ հիւ-
քիւմէթ օլունն : Ամին :

*Պա'զըլար՝ Բապպըմըզ Յիսուս ֆրիստոսուն վասը-
թապըյլէ էզէլտէն հէմ

ՎԱՀԻ Ի ԵՌԻՀԱՆՆԱ

ՊԱՊ 1

- 1 Յիսուս Գրիստոսուն վահեի տիր քի՝ 'ան գարիպ մութլագոս վուգուլ' պուլաճագ շէյլերի քէնտի գուլլաւրնա կէօթէրմէք իւզրէ , Ալլահն անա վէրտի-յի վէ քէնտի մէլէյի վասթասըյլէ կէօնտերիպ՝ գուլլու Եուհաննայա պէյան էյլէտիյի Վահէ տիր :
- 2 Օլ տաիի Ալլահն քէլամընա վէ Յիսուս Գրիստոսուն շէհատէթինէ հէման ճիւմէ կէօրտիյիւ շէյլերէ շէհատէթ էյլէտի : Նէ միւպարէք տիր պուլնէպիւվէթին սէօլլերինի օգույան , վէ տինկլէյիպ իչինտէ եազըմըշ օլան շէյլերի հըֆը էտէնլէր . զիւրա վագըթ եագըն տըր :
- 4 Եուհաննա՝ Ասիատա պուլընան եէտի քիլիսէլերէ . մէվճուտ օլան վէ օլմուշ վէ օլաճագ թարաֆընտան , վէ անըն թաիթը էօնիւնտէ պուլընան
- 5 եէտի Բուհ թարաֆընտան , Վէ շահիտ ի սատըգ օլուպ՝ էմվաթտան գըյաժ էրէնլէրն իլքի վէ միւլլուքը զէմինին ըէիսի օլան Յիսուս Գրիստոս թարաֆընտան սիզէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն . պիզի սէվիպ՝ քէնտի գանը իլէ կիւնահլարըմըզտան
- 6 Եըյգայարագ , Վէ Փէտէրի Ալլահա միւլլուք վէ քէհէնէ նաուպ էտէնէ էպէտ իւլ ապատ 'իզլէթ վէ գուտրէթ օլսուն : Ամին :

- 7 Իշթէ պուլութլար իլէ կէլլօր , վէ հեր կէօզ ,
վէ անը տէլէնլէր տախի անը կէօրէճէք տիր . վէ
անըն սէպէպինտէն զէմինին ճիւմլէ գապիլէլէրի
- 8 տէջիւնէճէքլէր տիր : Պէլի . ամին : Մէվճուտ օ-
լան վէ օլմուշ վէ օլտճագ վէ հեր շէյէ գատիր
* Բապպ պուլուրըր քի՝ Ալֆա վէ Օմէղա [Իպթիտա
վէ Ինթիհա] պէն իմ :
- 9 Պէն Եուհաննա , քի սիզին պիրտտէրինիլ վէ
Յիսուս Բրիտոսուն մուզպագասը վէ մէլէքիւթիւ
վէ սապրընտա շէրիքինիլ իմ . Ալլահն քէլամը վէ
Յիսուս Բրիտոսուն շէհատէթի իշիւն Փաթմոն տէ .
- 10 նիլէն ատատա պուլընտըմ . Վէ Բապպըն կիւնիւն .
տէ իւլէրիմէ Բուհ կէլիպ աբալմտան պօրու Է-ի
- 11 կիպի [Ալֆա վէ Օմէղա՝ Էվիլէ վէ Աիւր պէն իմ ,
վէ] կէօրտիւյիւնիւ պիր քիթապա Էուզըպ [Ասիա-
տա օլան] Էէտի քիլիսէյէ , Էա՛նի Էֆսուսա վէ Իղ-
միրէ վէ Փէրղամէյէ վէ Թիաթիրէյէ վէ Սաբտիս
վէ Ֆիլատէլֆիայա վէ Լասալքէայա կէօնտէր՝ տէ .
- 12 յիւ պէջիւք պիր սէտա իշիթաիմ : Վէ պոնա
սէջլէյէն սէս Էիֆն իշիլէն կէօրմէք իշիւն տէօն .
տիւմ , վէ տէօնտիլյիւմտէ , Էէտի ալթուս շամ :
- 13 տան՝ Վէ Էէտի շամ՝ տանըն օրթասընտա Իպն իւլ
ինսանա պէնկէր , վէ այաղընա գատար պիր Էս-
վապ կիյինմիշ , վէ կէօքսիւնէ պիր ալթուս գու-
- 14 շագ գուշանմըշ օլան պիր զաթ կէօրտիւմ : Վէ
պաշը իլէ սաշլարը պէյագ Էսփաղը միսիլիւ , գար
կիպի պէյագ խաի , վէ կէօղլէրի աթէշ՝ ալէվի կի-
- 15 պի իտի : Այագլարը տախի Ֆուրուստա գըղար-

* Պա՛ււս՝ Բապպ Ալլահ

- մըշ խոսս փիրինճէ պէնկզէր օլարագ , սէսի տախի
 16 չօգ սուլարըն սէսի կիպի իտի . վէ սաղ էլինտէ
 եէտի երլորդ պուլունուպ՝ աղզընտան իքի աղզը
 քէսքին պիր գըլըճ չըգար ըար , չէհրէսի տախի
 17 գուվվէթիյլէ զիյա վէրէն կիւնէշ կիպի իտի , վէ
 անը կէօրտիւյիւմտէ , սյագլարընա էօլիւ կիպի տիւշ-
 տիւմ . Օլ տախի սաղ էլինի իւզէրիմէ վազ՝ իլէ
 18 տէտի քի՝ Գօրգմա , պէն էվվէլ վէ Ախիր վէ հոյ
 օլան իմ . վէ էօլմիւշ իաիմ , վէ իշթէ էպէտ իւլ
 ապատ հոյ իմ . [Ամին] . վէ հապիյէ իլէ մէվթին
 19 անախթարլարը պէնտէ տիր : կէօրտիւյիւն վէ հա.
 զըր օլան վէ պուլնտան սօնկրա վուգու՝ պուլաճագ
 20 շէյլէրի , Սաղ էլիմտէ կէօրտիւյիւն եէտի երլոր-
 դըն սըրընը , վէ եէտի ալթուն շամ՝տանը եաղ օլ
 եէտի երլորդ եէտի քիլիսէնին մէլէքլէրի օլուպ՝ [կէօր-
 տիւյիւն] եէտի շամ՝տան տախի եէտի քիլիսէ տիր :

ՊԱՊ 2

- 1 Էֆսուստտ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եաղ , Եէտի
 երլորդը սաղ էլինտէ թութուպ՝ եէտի ալթուն
 շամ՝տանըն օրթասընտա կէզէն զաթ պէյլէ պու-
 2 յուրուր . Սէնին ՝տմէլլէրինի վէ էմէյինի վէ սապ-
 րընը վէ շէրիրէրէ թէհամմիւլ էտէմէտիյինի , վէ
 րուսուլ տէյիլ իքէն՝ բուսուլ ըզ տէյէնլէրի թէճ-
 3 ըիւպէ էտիպ՝ անլէրի եալանճը պուլարդընը , վէ
 սապը էտէրէք թէհամմիւլ էթտիյինի վէ իսմիմ
 իշիւն [էմէք չէքէրէք] կէվշէմէտիյինի պիլիրիմ :
 4 Պու ճիւմլէ իլէ ՝տլէյհինտէ տէյէճէյիմ վար . չիւն-
 5 քի էվվէլքի մուհապպէթինի թէրք էթտին : իմտի

- նէրէտէն տիւշմիւշ օլտըղընը խաթըրնա կէթիր, վէ
թէվլէ էյլէ, վէ էվվէլքի 'ամէլլէրի իշլէ. հօխաա
թէվլէ էթմէղ իսէն, սառա թէզ կէլիր վէ շամ'.
- 6 տանընը ետըրնտէն գալտըրըրմ, Լաքին սէնտէ
պու վար քի՝ Նիգօլալիլէրին 'ամէլլէրինտէն իքրաճ
էտըրսին, պէն տախի անլէրտէն իքրաճ էտըրիմ.
- 7 Գուլաղը օլան քիմնէ Բուճըն քիլիսէլէրէ սէզլէ.
տիլինի իշիթսին. Ղալիպ օլանա Ալլաճըն ճէն.
նէթի օրթասընտա օլան հայաթ աղաճընտան եէ.
մէքլիլի իհսան էտէճէլիմ.
- 8 Վէ իղմիրտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ հաղ,
Էօլմիւշ օլուպ տա տիրիմիշ օլան՝ օլ Էվվէլ վէ Ա.
- 9 խիր պէջլէ պուլուրուլօր. Սէնին 'ամէլլէրինի վէ
մնղայագանը վէ ֆագըրնը (տմմա գէնկին սին,) վէ
Եէհուտի տէյիլ, անճագ շէյթանըն ճէմա'աթը ի.
քէն, Եէհուտի իղ՝ տէյէնլէրին քիւֆրիւնիւ պի.
- 10 լիրիմ. Չէքէճէյին շէյլէրին պիրնտէն գօրգմա.
իշթէ թէճրիւպէ օլունմանըղ իշիւն՝ շէյթան սիզ.
տէն պա'ղլուրէն հապսա իլգա էտէճէք, վէ օն կիւն
գատար մնղայագանըղ օլաճագ տըր. էօլիւմէ տէ.
կին սատըգ օլ, պէն տախի սոռա հայաթ թաճընը
- 11 վէրիրիմ. Գուլաղը օլան քիմնէ Բուճըն քիլիսէլէրէ
սէզլէտիլինի իշիթսին. Ղալիպ օլան՝ իքինճի էօ.
լիւմտէն զիյան չէքմէյէճէք տիր.
- 12 Վէ փերղամէտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ հաղ,
իքի աղըղը քէօքին գըլըճըն սաճիպի պէջլէ պու.
- 13 յուրուր, Սէնին 'ամէլլէրինի վէ սէնին նէրէտէ,
էա'նի շէյթանըն թախթը պուլլնտըղը ետրտէ սա.
քին օլտըղընը պիլիլիմ. վէ իսմիմ գալի թու.
թարսըն, վէ արանըղտա շէյթանըն սաքին օլտըղ

- եւրտէ ու սատրդ շէհտիմ¹ ուն Անթիփաս գաթլ
 օլունտըը կիւնլէրտէ պիլէ , պանա օլան իմա-
 11 նընը ինքեար էթմէտին : Պու ճիւմէ իլէ 'ալէյ-
 ճինտէ պիր աղ տէյէճէյիմ վար . չիւնքի օրատա
 եանընտա փութ գուրպանընտան եւմէլէրի վէ զինա
 էթմէլէրի իչիւն՝ պէնի իսրայէլին էօնիւնէ թէօքէղ
 գօմագլըը , Պալագա էօյրէտէն Պալ'ամըն թա'լի-
 15 մինի թութանլար վար : Հոքէղա սէնին եանընտա
 տախի պէնիմ իքրաճ էթտիյիմ Նիգօլաւիլէր թա'-
 16 լիմինի թութանլար վար : 'Թէվպէ էյլէ . եօխաս
 սանա թէղ կէլիպ աղըըմըն գըլըճըյլէ անլէր իլէ
 17 ճէնք էտէրիմ : Գուլաղը օլան քիմսէ՝ Բուհըն քի-
 լիսէլէրէ սեյլէտիյինի իշիթսին . Ղալիպ օլանա
 մաճփուղ մէննտէն եւմէլէլի իճսան էտիպ՝ անա
 պիր պէյաղ թաշ վէրէճէյիմ , օլ թաշըն իւզէրինտէ
 տախի անը ալանտան մա'տա քիմսէնին պիլմէտիյի
 պիր իսմ ի ճէտիտ եազըլը տըր :
 18 Վէ թիաթիւրէտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եաղ ,
 կէօզլէրի աթէշ 'ալէվի կիպի օլուպ՝ տյազլարը խասս
 փիրինճէ պէնկզէր օլան իպնուլաճ պէզլէ պույու-
 19 րուր . Սէնին 'ամէլէրինի վէ մուհապպէթինի վէ
 խըտմէթինի վէ իմանընը վէ սապընը հէմ սօնկրա-
 քի 'ամէլէրին էվլէլքիլէրտէն զիյատէ օլտըղընը
 20 պիլիւրիմ : Պու ճիւմէ իլէ 'ալէյճինտէ [պիր աղ]
 տէյէճէյիմ վար . չիւնքի Նէպիյէ իմ՝ տէյէն գա-
 րը Նէզէպէլ զինա էթմէյի վէ փութ գուրպանըն-
 տան եւմէլի թա'լիմ էտէրէք , գուլարըմը իզլու
 21 էթմէսինէ պրագըրսըն : Վէ պէն անա քէնտի զի-

* Պա'լուլ՝ իմտի թէվպէ

- նաորնտան թե՛վպէ իչիւն միւհլէթ վերտիմ իսէ տէ,
 22 թե՛վպէ եթմէտի : իշթէ անը պիր եաթաղա , վէ
 անըն իլէ զինա էտէնլէրի քէնտի 'ամէլլէրինտէն
 թե՛վպէ եթմէտիքլէրի թագտիրտէ՝ պէջիւբ մու-
 23 զայագայա իլգա , Վէ էվլատընը մէվթ իլէ գաթլ
 էտէճէյիմ . վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր պէջրէքլէր իլէ
 գալլէրի թէֆթիշ էտէն պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր .
 վէ հէր պիրինիզէ ա'մալընըղա կէօրէ վէրէճէյիմ :
 24 Ամմա սիզ թիտթիրէտէ պուլընոն սաիրլէրէ հէ-
 ման պու թա'լիմի դապուլլ էթմէյէն վէ շէյթանըն
 ի'մագը 'ատտ էթտիքլէրի շէյլէրի պիլմէյէնլէրէ տէ-
 րիմ քի՝ իւզէրինիզէ ղայրի եիւբ դօմայաճաղըմ :
 25 Մէյէր քի մալիք օլարղընըղ շէյի թա պէն կէլին-
 26 ճէյէտէկին գալիլ թուլթաորնըղ : Վէ ղալիպ օլուպ՝
 'ամէլլէրիմի նիհայէթէտէկին հըֆղ էտէն քիմեյէյէ՝
 պէն փէտէրիմ թարաֆընտան ալտըղըմ կիպի՝ միլ-
 27 լէթլէր իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէրէճէյիմ . Օլ տախի
 անլէրէ տէմիր 'ասա իլէ *հիւքիւմէթ էտէճէք ,՝ ան-
 լէր տախի չէօմլէքճի դապլէրի կիպի փարէլէնէճէք
 28 տիր : Վէ անա սապաճ եըլտըղընը վէրէճէյիմ :
 29 Գուլաղը օլան քիմնէ Բուհըն քիլիսէլէրէ սէջլէտի-
 յինի իշիթսին :

ՊԱՊ 3

- 1 Վէ Սարտիստէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եաղ ,
 Ալլահըն եէտի բուհընա վէ եէտի երլտըղա մալիք
 օլան պէջլէ պուլուրուր . Սէնին 'ամէլլէրինի՝ եա՝

* Եւան . կիւտէճէք ,

- նի տիրի ին տէյիւ իսմին վար իբէն՝ էօլիւ օլտը-
- 2 ղընը պիլիւրիմ : Ուշանըգ օլ , վէ պաղըրյէ գալըպ
էօլէճէք շէյլէրի գուվվէթլէնտիր . ղիրա սէնին 'ա-
մէլլէրինի Ալլաճըն հուզուրընտա միւքէմմէլ պուլ-
- 3 մատըմ : Իմտի նասըլ ալտըղընը վէ իշիթտիյինի
խաթըրնա կէթիր , վէ հըֆղ էտէրէք՝ թէվպէ էյլէ-
ուշանըգ օլմատըղըն թագաիրտէ սէնին իւզէրինէ
խըրսըղ կիպի կէլէճէյիմ , վէ իւզէրինէ հանկը սա-
- 4 'աթտա կէլէճէյիմի պիլէմէյէճէքսին , Ֆազաթ
Սարտիստէ պիլէ էլպիսէլէրինինի քիրլէթմէմիշ պիր
գաշ քիմսէլէրին պուլուհուպ , պուշար պէնիմ իլէ
պէրապէր պէյաղ էլլէնէ իլէ կէղէճէքլէր , չիւնքի լա-
- 5 յըգ տըրլար : Ղալիպ օլան քիմսէ պէյաղ էլպիսէյի
լապիս օլաճագ տըր , պէն տախի իսմինի հոյաթ քի-
թապընտան տալա մաճվ էթմէյէճէյիմ , վէ անըն
իսմինի փէտէրիմին վէ մէլաիքէօլինին հուզուրընտա
- 6 իգրար էտէճէյիմ : Գուլաղը օլան քիմսէ Բուհըն
քիլիսէլէրէ սէյլէտիյինի իշիթսին :
- 7 Վէ Ֆիլասէլլիտտա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եաղ , Գուլտուլս վէ հագգ , վէ Տաուտըն անախ-
թարընա մալք օլըպ՝ աշտըղընը քիմսէ գափայա-
մաղ , վէ գափատըղընը քիմսէ աշամաղ օլան զաթ
- 8 պէյլէ պույուրուր . Սէնին 'ամէլլէրինի պիլիւրիմ .
իշթէ սէնին էօնիւնտէ քիմսէնին գափայամայաճա-
ղը պիր աշըգ գափու գօսուլմ , ղիրա պիր աղ գուվ-
վէթին օլարագ քէլամըմը հըֆղ էյլէտին , վէ իս-
- 9 միմի ինքեար էթմէտին : Իշթէ Եէհուպէ տէյիւ ի-
քէն՝ անճագ քիզպէն Եէհուտի իղ՝ տէյերէք , շէյ-
թանըն ճէմա'աթընտան օլանլարը կէթիրէճէյիմ ,
իշթէ անլէրի կէթիրիպ այագլարընըն էօնիւնտէ

- սէճտէ գըլտըրարագ՝ անլերէ սէնի սեվտիյիմի պիլ-
- 10 տիրէճէյիմ : Սապրըմըն քէլամընը հըֆզ էյլէտիյին
սէպէպտէն՝ պէն տախի սէնի զէմին իւզէրինտէ սա-
քին օլանլարը թէճըիւպէ իչիւն պիւթիւն տիւնեա-
նըն իւզէրինէ կէլմէք իւզըի օլան թէճըիւպէ սա-
- 11 'աթընտան հըֆզ էտէրիմ : Իշթէ թէզ կէլիրիմ .
սէնտէ պուլընանը գապի թութ , օլմայա քի պիրի
- 12 թաճընը ալա : Ղալիպ օլան քիմնէյի Ալլահըմըն
հէյթէլինտէ 'իմատ եափաճաղըմ , վէ աըթըզ տի-
շարը չըգմայաճագ տըր . վէ անըն իւզէրինէ Ալլա-
հըմըն իսմինի , վէ Ալլահըմ թարաֆընտան սէմա-
տան նիւզուլ էտէն Ալլահըմըն շէհրի , եէնի Եէ-
րուշալիմին իսմինի , վէ պէնիմ եէնի իսմիմի եաղա-
- 13 ճաղըմ : Գուլաղը օլան քիմնէ Բուհըն քիլիսէլէրէ
սէօյլէտիյինի իշիթսին :
- 14 Վէ Լաստիգիտատ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ , Օլ Ամին՝ օլ սատըզ վէ հադգ Շահիտ , Ալ-
լահըն իըլդաթընըն Իպթիտասը պէօյլէ պուլուրուր-
- 15 Սէնին 'ամէլլէրինի պիլիրիմ քի՝ նէ սօղուզ նէ
տէ սըճագ սըն . քեաշքի եա սօղուզ եա սըճագ օլա
- 16 իտին : Իմաի եա սօղուզ եա սըճագ օլմայըվ՝ ըլք
օլտըղըն իչիւն սէնի աղղըմտան իսթիֆրաղ էտէ-
- 17 ճէյիմ , Ջէնկին իմ վէ մալտար օլտում վէ պիր
շէյէ միւհթաճ տէյիլ իմ տէյիպ՝ սէն պիշարէ վէ
սէֆիլ վէ ֆադիր վէ քէօր վէ չըփլագ օլտըղընը
- 18 պիլմէտիյին էճիլտէն Սանա նասիհաթ էտէրիմ քի
զէնկին օլմագ իչիւն՝ աթէշտէ գալլ օլընմուշ ալ-
թուն , վէ կիլինիպ չըփլաղըղընըն 'այըպը կէօրիւն-
մէմէսի իչիւն՝ պէյաղ էլպիսէ պէնտէն սաթուն ա-
լասըն , վէ կէօրմէն իչիւն կէօզլէրինէ իլաճ գօյա-

- 19 սըն : Պէն ճիւղէ սէվտիյիմ քիմնէլէրի թա'ղիր վէ
 թէտիպ էտէրիմ . իմոի զայրէթլի օլուպ՝ թէվպէ
 20 էյլէ : իշթէ գափուտա տուրուպ չալըյօրըմ . էյեր
 պիր քիմնէ սէսիմի իշիտիր տէ գափույը աչար իսէ,
 անըն էանընա կիրէրիմ , վէ պէն անըն իլէ՝ օլ տա-
 21 խի պէնիմ իլէ տիշամ թա'ամը էտէճէյիզ : Ղա-
 լիպ օլանա պէնիմ իլէ թախթըմտա օթուրմագըզը
 իհասան էտէճէյիմ , նիթէքիմ պէն տախի զալիպ օ-
 լուպ՝ փէտէրիմ իլէ անըն թախթընտա օթուրտում :
 22 Գուլաղը օլան քիմնէ Բուհըն քիլիսէլէրէ սէյլէտի-
 յինի իշիթսին :

ՊԱՊ 4

- 1 Պու շէյլէրտէն սօնկրա կէօրտիւմ քի սէմատա ա-
 չըմըշ պիր գափու վար իտի , վէ պօրու սէտասը
 կիպի պէնիմ իլէ սէյլէշտիյինի իշիթմիշ օլտըզըմ
 էվիլէլքի սէտա , Պուրայա չըգ , վէ պուլնտան սօնկ-
 րա վազը՝ օլտճագ շէյլէրի սանա կէօսթէրէյիմ՝
 2 տէտի : Վէ տէր 'ազապ իւզէրիմէ Բուհ կէլտի , վէ
 իշթէ սէմատա գուրուլմուշ պիր թախթ վէ թախ-
 3 թըն իւզէրինտէ պիր օթուրան վար իտի : Վէ օլ
 օթուրան կէօրիւնիւշտէ եէշիմ վէ գըրմըզը 'ազիգ
 թաշընա պէնկպէր իտի . վէ թախթըն էթրաֆըն-
 տա կէօրիւնիւշտէ զիւմրուտէ պէնկպէր գավսը գու-
 4 լահ վար իտի : Վէ թախթըն էթրաֆընտա եիրմի
 տէօրթ թախթ պուլունուպ՝ օլ թախթլարըն իւ-
 զէրինաէ տախի պէյաղ էլպիսէյի լապիս՝ վէ պաշ-
 լարընտա ալթուն թաճլարը օլան եիրմի տէօրթ իխ-
 5 թիյար օթուրմուշ [կէօրտիւմ] : Վէ թախթտան

- շիմշեքէր վէ կիւրիւլմիւէր վէ սէտալար չըգայօր
ըտը , վէ թախթըն էօնիւնտէ՝ Ոլլահըն եւտի Բու-
հու օլան՝ եանըպ 'ալէվլէնէն եւտի գանտիլ վար
6 Իտի : Վէ թախթըն էօնիւնտէ պիլլուրա պէնկէր
սիրչէտէն պիր տէնիզ օլուպ՝ թախթըն օրթասըն-
տա վէ թախթըն էթրաֆընտա էօնիւ վէ արգասը
7 կէօզէր իլէ տօլու տէօրթ զիրուհ վար Իտի : Վէ պի-
րինճի զիրուհ արսլանա պէնկէր , վէ իքինճի զիրուհ
պուկաղույա պէնկէր , վէ իւչիւնճիւ զիրուհ եիւզիւ
ինսան եկ-վէ- կիպի , վէ տէօրտիւնճիւ զիրուհ ու-
8 չտն գարթալա պէնկէր Իտի : Վէ տէօրթ զիրու-
հըն հէր պիրինին էթրաֆընտա ալթըշար գանատը
պուլունուպ՝ իչ թարաֆտան կէօզէր իլէ տօլու
Իտիլէր , վէ կէճէ կիւնտիւզ ֆերաղաթ Լթմէյե-
րէք , Գուտտուս , Գուտտուս , Գուտտուս , մէվ-
ճուտ օլմուշ վէ օլան վէ օլաճագ , վէ հէր շէյե
9 գատիր Բապպ Ալլահ՝ տէրէր Իտի : Վէ զիրուհ-
լար թախթըն իւզէրինտէ օթուրան վէ իլ էլ էպէտ
հայ օլանա համտ վէ 'իզզէթ վէ շիւքը 'արղ էթ.
10 տիքէրինտէ , Օլ եիրմի տէօրթ իխթիլար թախ-
թըն իւզէրինտէ օթուրանըն հուզուրընտա եերէ
գապիանըպ , իլ էլ էպէտ հայ օլանա սէճտէ գըլըր-
լար , վէ թաճլարըն թախթըն էօնիւնէ պրաղըպ՝
11 Եա Բապպ , համտ ու 'իզզէթ վէ գուտրէթ ալմագ-
լըլա լոյըդ սըն . զիրա հէր շէյի սէն խալդ էլլէ-
տին , վէ սէնին իրատէթին իլէ մէվճուտ աըր , վէ
խալդ օլունտուլար՝ տէրէր Իտի :

ՊԱՊ 5

- 1 Վէ թախթտա օթուրանն սաղ էլինտէ իչէրիսի
վէ արգասը եազըմիշ վէ եէտի միւհր իլէ միւհր.
- 2 լէնմիշ պիր քիթապ կէօրտիւմ, Վէ՝ քիթապը ա.
չըպ միւհրէրինի չէօզմէյէ լայըգ քի՞մ տիր՝ տէյիւ
պիւլէնտ աւաղ իլէ նիտա էաէն պիր գուզվէթլի
- 3 մէլէք կէօրտիւմ, Վէ կերէք սէմատա վէ կերէք
զէմինտէ վէ զէմին ալթընտա քիթապը աչմազա
եախօտ տնա նազար գըլմազա քիմէ միւզթէտիր
- 4 տէյիւ իտի: Վէ քիթապը աչմազա [վէ օգուճա.
զա] եախօտ տնա նազար գըլմազա քիմէ լայըգ
պուլընմատըը իչիւն՝ պէն զիյատէօիյլէ աղլայօր
- 5 իտիւմ, Վէ իսթիյարլարտան պիրի պանա տէտի
քի՝ Աղլամա. իշթէ Տաուտըն տայը օլուպ Եէհու.
տա սըպթընտան օլան տըսլան՝ քիթապը աչըպ եէ.
- 6 տի միւհրիւնիւ չէօզմէյէ զաֆերեապ օլտու: Վէ
թախթ իլէ տէօրթ զիրուհըն օրթասընտա վէ իս.
թիյարլարըն օրթասընտա եէտի պոյնուզա, վէ
Ալլահըն պիւթիւն զէմինէ իրսալ օլունան եէտի
րուհը օլան եէտի կէօզէ մալիք օլարագ, քէէննէ.
հու զէպճ՝ օլունմուշ պիր Գուզու տուրույօր կէօր.
- 7 տիւմ: Օլ տախի կէլիպ թախթտա օթուրանն
- 8 սաղ էլինտէն քիթապը ալտը: Վէ քիթապը ալ.
տըը կիպի, օլ տէօրթ զիրուհ Վէ հէր պիրինին
եէտինտէ պիր թանպուր վէ մուգատտէօլէրին տու.
ալարը օլան պուխուր իլէ տօլու ալթուն թասլար
պուլընան եիրմի տէօրթ իսթիյար Գուզուհըն հու.
- 9 զաւրընտա եէրէ գափանտըլար: Վէ պիր եէնի թէս.

- պի՛հ թերէննիւմ էտէրէք՝ Գիթապը ալըպ միւհը-
 լէրինի աշմաղա լայրդ սըն . չիւնքի զէպ՛հ օլունտըն,
 վէ գաւնն իլէ պիգի Ալա՛հա հէր գապիլէ վէ լիսան
 վէ գաւմ վէ միլլէթ իշինտէն իշթիբա էյլէտին ,
 10 վէ պիգի Ալա՛հըմըլն հուգուրընտա միւլուբ վէ
 քէհնէ էյլէտին , պիգ տախի զէմին իւզէրինտէ
 11 սալթանսթ էտէճէյիլ՝ տէրլէր իտի : վէ կէօր-
 տիւմ , վէ թախթ իլէ զիրուհլար վէ իիթիյարլա-
 րըն էթրաֆընտա չօգ մէլէքլէրին սէսինի իշիթտիմ ,
 անլէրին միգտարլ տախի օն պին քէրրէ օն պինլէր
 վէ պինլէրճէ պինլէր օլուպ՝ պիւլէնտ ափաղ իլէ՝
 12 Զէպ՛հ օլունմուշ օլան Գուգու գուտրէթ վէ զընա
 վէ հիքմէթ վէ գուվվէթ վէ 'իզգէթ վէ համա վէ
 պէրէքէթի ալմաղլըպա լայրդ տըր՝ տէրլէր իտի :
 13 վէ սէմատա վէ զէմինտէ վէ զէմին ալթընտա պու-
 լընան հէր պիր մախլուգըն , վէ տէնիզտէ օլանյու-
 րըն , վէ անլէրտէ պուլընան քեաֆֆէ ի մէվճուտա-
 թըն՝ թախթաա օթուրան իլէ Գուգույա պէրէքէթ
 վէ 'իզգէթ վէ համա վէ գուտրէթ էպէտ իւլ ա .
 14 պատ մախսուս տըր՝ տէտիքլէրինի իշիթտիմ : Ու
 տէրթ զիրուհ տախի՝ Ամին տէտիլէր . [վէ էիրմի
 տէօրթ] իիթիյար էէրէ գափանըպ [էպէտ իւլ ա .
 պատ հայ օլանա] սէճտէ գըլտըլար :

ՊԱՊ 6

- 1 Վէ Գուգու միւհըլէրտէն պիրինի աշտըղընտա՝
 կէօրտիւմ . վէ տէօրթ զիրուհլարտան պիրինին կէօք
 կիւրիւթիւսիւ կիպի պիր սես իլէ՝ կէլ վէ պադ՝
 2 տէտիյինի իշիթտիմ : վէ կէօրտիւմ քի պիր պէ-

յառ աթ վար իտի , վէ անա բաքիպ օլանըն պիր
եայը օլուպ' անա պիր թաճ վերիլտի , վէ զալէպէ
էտերէք վէ զալէպէ էթմէք իւզըն , չըգտը կիթտի :

3 վէ իքինճի միւհրիւ աչտըղընտա , իքինճի զի-
4 ղուհըն' կէլ [վէ պադ'] տէտիյինի իշիթտիմ' , վէ
պաշգա պիր ալ աթ չըգտը . վէ անա բաքիպ օլան
քիմեէ արէլէրէն պիրի պիրինի դաթլ էթմէլէրի
իշիւն , զէմինտէն սապիշի գալտըրմաղա մէմուր օլ-
տու , վէ անա պիր պէջիւք գըլըճ վերիլտի :

5 վէ իւշիւնճիւ միւհրիւ աչտըղընտա , իւշիւնճիւ
զիւրուհըն' կէլ տէ պադ' տէտիյինի իշիթտիմ' , վէ
կէօրտիւմ' քի պիր սիյաճ աթ , վէ անա բաքիպ օ-

6 լանըն էլինտէ պիր միղան վար իտի : վէ՝ Պիր էօլ-
չէք պուղտայ պիր տինարա , վէ իւչ էօլչէք արփա
պիր տինարա օլտուն . վէ զէյթուէն եաղը իլէ շէրա-
պա զարար էթմէյէսին' տէյերէք տէօրթ զիւրուհ
արասընտան պիր սէս իշիթտիմ' :

7 վէ տէօրտիւնճիւ միւհրիւ աչտըղընտա՝ կէլ տէ
պադ' տէյիւ տէօրտիւնճիւ զիւրուհըն սէսինի իշիթ-

8 տիմ' : վէ կէօրտիւմ' քի պիր սարը աթ վար իտի ,
վէ անա բաքիպ օլանըն աար Էօլիւմ' իտի , վէ հա-
վիյէ անըն արար սըրա կիտիյօր իտի , վէ գըլըճ իլէ
վէ գըթլըգ իլէ վէ էօլիւմ' իլէ վէ եէրին վիւհուչը
իլէ էօլտիւրմէք իշիւն՝ անլէրէ զէմինին պիր ղուպ'ը
իւզէրինէ գուտրէթ վէրիլտի :

9 վէ պէշինճի միւհրիւ աչտըղընտա՝ Ալուհըն քէ-
լամը վէ քէնտիլէրտէ պուլընան շէհատէթ իշիւն
գաթլ օլունմուշարըն ճանլարընը մէզպահըն ալ-

10 թընտա կէօրտիւմ' : վէ պիւլէնտ ավաղ իլէ ֆէթ-
եատ էտիպ' Էյ Գուտտուս վէ Հադդ Բապպ , նէ°

- վտգթա գատար հիւքմ էթմէգոնն , վէ գէմին իւ-
գէրինտէ սաքին օլանլարտան գանբմըզըն ինթիգա-
41 մընը ալմալ սրն՝ տերլէր իտի : Վէ տնլէրին հէր պի-
րինէ պէյաղ խիլ'աթ վէրիլիպ՝ քէնտիլէրի կիպի
գաթլ օլունաճագ օլան բէֆիգլէրի վէ պիրատէր-
լէրի տախի թէմնամ՝ օլունճոյատէկին տահա պիր
միւտտէթ իսթիրահաթ էթսինլէր՝ տէնիլտի :
- 42 Վէ ալթընճը միւհրիւ աչտըզընտա՝ կէօրտիւմ քի
պիր պէօյիւք գէլգէլէ օլուպ , կիւնէշ պիր գըլ չուալ
- 43 կիպի սիյահ օլարագ , *ոյ գան կիպի օլտու . Վէ սէ-
մանըն եըլըզլարը շէտիտ բիւգկէարտան սալլունան
ինճիր աղաճը քէնտի խամ ինճիրլէրինի տէօքտիւ-
- 44 յիւ կիպի , եերէ տիւշտիւլէր . Վէ սէմա պիր տիւ-
բիւլիւր թումար կիպի չէքիտի , հէր տաղ վէ առա
- 45 տախի եերլէրինտէն հարէքէթ էյլէտի : Վէ միւ-
լուք ը գէմին վէ քիւպերա վէ գէնկինլէր վէ պին.
պաշըլար վէ էսհապ ը գուտրէթ վէ հէր գուլ վէ
հէր հիւրը մաղարալարտա վէ տաղարըն գոյալա-
- 46 լարընտա կիլլէնիպ , Տաղլարա վէ գոյալարա՝ իւ-
գէրիմիգէ տիւշիւպ պիլգէ թախթտա օթուրանըն
հուզուրընտան վէ Գուզունըն զազապընտան կիլլէ-
- 47 յինիզ . Զիրա անըն զազապընըն 'աղիմ կիւնիւ
կէլտի , վէ քի՞մ տուրա պիլիբ՝ տերլէր իտի :

ՊԱՊ 7

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնկրա գարա իւղէրինէ վէ
տէնիզ իւղէրինէ վէ պիր աղաճ իւղէրինէ բիւզկետար

* Պ-՝ԼԵՐ՝ այ քիւլլիպէն

- էսմէմէսի իշիւն , զէմինին տէօրթ քէօշէսինտէ տուրուպ՝ զէմինին տէօրթ ըիւզկէտարլարընը թութ-
- 2 մնագտա օլան տէօրթ մէլէք կէօրտիւմ : Վէ հայ Ալլահըն միւհրիւնիւ համիլ օլարապ՝ շարգ թարա-
ֆընտան չըգմագտա օլան զայրի պիւր մէլէք կէօր-
տիւմ . պու տախի գարայա վէ տէնիզէ զիյան վէր-
մէյէ մէմուր պուլընան օլ տէօրթ մէլէյէ պիւլէնտ
- 3 ավազ իլէ չաղըրարապ , թա պիզ Ալլահըմըզըն
գուլլարընըն ալնլարը իւզէրինէ միւհր վուրունճա .
յատէկին սիզ գարայա վէ տէնիզէ վէ աղաճլարա
- 4 զիյան վէրմէյինիզ՝ տէտի : Վէ միւհրլէնէն քիմսէ-
լէրին միգտարընը իշիթտիւմ . պէնի իսրայէլին ճիւմ-
լէ սըպթլարընտան եիւզ գըրգ տէօրթ պին քիմսէ
- 5 միւհրլէնտի . Եա'նի Եէհուաա սըպթընտան օն իքի
պին քիմսէ միւհրլէնտի . Բաուպէն սըպթընտան
օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի . Ճատ սըպթընտան
- 6 օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի . Աշէր սըպթընտան
օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի : Նէֆթալիւմ սըպ-
թընտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի . Մանաս-
սա սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի .
- 7 Սիմ'օն սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէն-
տի . Լավի սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհր-
լէնտի . Իսաքար սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ
- 8 միւհրլէնտի . Զէպուլօն սըպթընտան օն իքի պին
քիմսէ միւհրլէնտի . Եուսուֆ սըպթընտան օն իքի
պին քիմսէ միւհրլէնտի . Պէնեամին սըպթընտան
օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի :
- 9 Պու շէյլէրտէն սօնկրա կէօրտիւմ քի ճիւմլէ միլ-
լէթլէր վէ գապիլէլէր վէ գալմլար վէ լիսանլարտան
օլարապ քիմսէնին սայամատըղը պիւր պէօյիւք ճէ-

- մա'աթ պէյաղ խիլ'աթլարը լապիս , վէ էլէրինտէ
խուրմա տալլարը պուլլնտըղը հալտէ՝ թախթըն էօ.
- 40 նիւնտէ վէ Գուզուհն հուզուրընտա տուրուպ , Պիւ.
լնտ ալաղ իլէ՝ իւլաս թախթտա օթուրան Ալա.
հըմըզա վէ Գուզույա մախսուս աըր՝ տէյիւ նիտա
- 41 էտիյորլար իտի , Վէ ճէմի՝ ի մէլաիքէ թախթըն վէ
խիթիյարլարըն վէ տէօրթ զիբուհըն էթըմֆընտա
տուրըյորլար իտի , վէ թախթըն էօնիւնտէ եիւզ
- 42 իւսթիւ գափանարազ , Ալլահա սէճտէ գըլըպ՝ Ա.
մին . պէրէքէթ վէ համու վէ հիքմէթ վէ շիւքըր վէ
'իզգէթ վէ գուտրէթ վէ գուվլէթ էպէտ իւլ ապատ
- 43 Ալլահըմըզա մախսուս աըր . Ամին՝ տէտիլէր , վէ
իխթիյարլարտան պիւրի պանա խիթապէն՝ Պէյազ
խիլ'աթլարը լապիս պու քիմնէլէր քիմլէ՞ տիր ,
- 44 վէ նէ՞րէտէն կէլաիլէր՝ տէտի : Պէն տախի անա՝
էյ էֆէնտիմ , սէն պիլիբսին՝ տէտիմ . վէ պանա
տէտի քի՝ Պուհլար օլ պէօյիւք մուզայադատան
կէլնէլէր տիր , վէ խիլ'աթլարընը եըյգայըպ՝ Գու.
- 45 զուհըն գանընտա պէյաղ էթտիլէր : Պու սէպէպ.
տէն Ալլահըն թախթըն էօնիւնտէ տիրլէր , վէ հէյ.
քէլնտէ կէճէ կիւնտիւզ տնա 'իպտտէթ էտէրլէր
թախթտա օթուրանըն մէպէնի տախի իւզէրլէրին՝
- 46 տէ սպէպան օլաճազ աըր . Արթըզ նէ տճըպ.
ճազլար , նէ տէ սուսայաճազլար աըր . անլէրի նէ
կիւնէշ նէ տէ պիր նէվ՝ ի հէրարէթ վուրուճազ աըր .
- 47 Զիրա թախթըն օրթաընտա օլան Գուզու անլէրի
կիւտիւպ՝ անլէրի տիրի սու փուհկարլարընա կէօ.
թիւրէճէք տիր . Ալլահ տախի կէօզլէրինտէն Ֆէր
կէօզ էաշընը սիլէճէք տիր :

ՊԱՊ 8

- 1 Վէ եկտինճի միւհրի աշտըղընտա սէմատա եարըմ
սա'աթ գատար սիւքիւթ վագը' օլտու :
- 2 Վէ Ալահըն հուզուրընտա տուրան եկտի մէլէյի
- 3 կէօրտիւմ վէ անլէրէ եկտի պօրու վէրիլտի : Վէ է-
լինատ պիր ալթուն պուխուրտան օլտարագ տիկեր
պիր մէլէք կէլիպ' մէզպահըն եանընտա տուրտու .
վէ ճիւմէ մուգատտէսլէրին տու'ալէրի իլէ պերա-
պեր թախթըն էօնիւնտէ օլտն ալթուն մէզպահըն
իւզէրինտէ 'արզ էթմէք իւզրէ անա չօգ պուխուր
- 4 վէրիլտի : Վէ պուխուրըն տիւմանը մուգատտէսլէ-
րին տու'ալէրի իլէ պերապեր մէլէյին էլինատէն Ալ-
- 5 լահըն հուզուրընտ չըգտը : Վէ մէլէք պուխուրտա-
նը ալըպ' անը մէզպահըն աթէլինտէն տօլտուրա-
րագ , զէմին իւզէրինէ աթտը , վէ սէտալար վէ
կիւրիւլթիւէր վէ շիմէքլէր վէ զէլզէլէ վուգու'
- 6 պուլտու : Վէ էլլէրինտէ եկտի պօրու պուլընան եէ-
տի մէլէք պօրու չալմաղա հազըրլանտըլար :
- 7 Վէ պիրինճի մէլէք պօրու չալտըգտա , գան իլէ
մախլութ տօլու վէ աթէշ օլուպ' զէմինէ աթըլտը .
վէ *աղաճլարըն սիւլտիւ եանըպ' եէշիլ օթըն քեաֆ-
ֆէսի եանտը :
- 8 Վէ իքինճի մէլէք պօրույը չալտըգտա , քէէնէն-
հու աթէշտէ եանան պէղիւք պիր տաղ տէնիզէ
- 9 աթըլըպ' տէնիզին սիւլտիւ գան քէսիլտի : Վէ տէ-
նիզտէքի զիրուհ մախլուդաթըն սիւլտիւ էօլիւպ'
կէմիլէրին տախի սիւլտիւ թէլէֆ օլտու :

* Պա'ւլ-է' զէմինին սիւլտիւ եանտը , վէ աղաճլարըն

- 40 Վէ իւշիւնճիւ մէլէք պօրու չալտըգտա , սէմա-
տան մաշ'ալէ կիպի եանար պէօյիւք պիր երլտը
տիւշիւպ' ըրմագլարն սիւլիւ իւզէրինէ վէ սու
- 41 փունկարլարնն իւզէրինէ տիւշտիւ : Վէ օլ երլտը-
զըն ատընա ֆէլին տէնիլիւր . վէ սուլարն սիւլիւ
փէլին օլուպ' օլ սուլար աճը օլտըգլարը իշիւն ,
անլէրին սէպէպիլլէ չօգ ատէմ' էօլտիւ :
- 42 Վէ տէօրտիւնճիւ մէլէք պօրու չալտըգտա , կիւ-
նէշին սիւլիւ վէ այըն սիւլիւ վէ երլտըգլարն
սիւլիւ վուրուլտու , շէօլլէ քի անլէրին սիւլիւ
գարարըպ կէճէ իլէ կիւնտիւզիւն սիւլիւնիւն այ-
տընլըը օլմոյա :
- 43 Վէ կէօրտիւմ վէ պիր *մէլէյին սէմա օրթաւըն.
տա ուչուպ , պիւլէնտ ալազ իլէ՝ Օլ չալաճագ օլան
իւչ մէլէյին պագի գալան պօրու սէտալարը սէպէ-
պինտէն՝ վա՛յ , վա՛յ , վա՛յ եէր իւզէրինտէ սաքին
օլանլարա՝ տէտիլինի իշիթաիւմ :

ՊԱՊ 9

- 1 Վէ պէշինճի մէլէք պօրու չալտըգտա , պիր երլ-
տըզըն սէմատան գէմին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի-
յինի կէօրտիւմ , առա տախի հալիլլէնին գույու-
- 2 արնըն անտիթարը վէրիլտի : Վէ հալիլլէնին գու-
յուսընը աչտըգտա , գույուտան պէօյիւք քիւլիւն
թիւթիւնիւ կիպի պիր տիւման չըգալ . վէ գու-
յուսըն տիւմաննտան կիւնէշ վէ հալա գարարարը
- 3 Վէ օլ տիւմանտան զէմին իւզէրինէ չէքիլկէլը

* Պա'զուլ՝ գարթալըն

- չբարւոյ, անէրէ զէմինն 'ազրեպէրինտէ օլան
 4 գուտրեթ կիպի գուտրեթ վէրիւտի: Վէ անէրէ
 էմր օլունտու քի՝ եէրին օթընա վէ հիչ պիր եէշիւ
 լիյէ վէ հիչ պիր աղաճա զիյան տէյիւ, անճագ
 ալնլարը իւզէրինտէ Ալլահըն միւհրիւ պուլընմա-
 5 յան ատէմլէրէ զիյան վէրէլէր: Վէ անէրի գաթլ
 էթմէլէրինէ տէյիւ, անճագ պէշ այ գատար թա՛ղիպ
 էթմէլէրինէ էմր օլունտու, վէ էթտիքլէրի 'աղապ
 'ազրեպին պիր տտէմի սօգտըղընտա հասրլ օլան 'ա-
 6 զապ կիպի իտի: Վէ օլ կիւնլէրտէ ատէմլէր էօլիւմիւ
 արայաճագլար ամմա պուլմայաճագլար տըր. վէ էօլ-
 մէյի արզու էտէճէքլէր, ամմա էօլիւմ՝ անլէրտէն գա-
 7 չաճագ տըր: Վէ չէքիրկէլէրին շէքլի ճէնկէ հազըր-
 լանմըշ աթլարա պէնկզէր օլուպ՝ պաշլարընտա *ալ-
 թունա պէնկզէր՝ թաճլար կիպի պիր շէյ պուլու-
 8 նուպ՝ եիւզլէրի տտէմ եիւզլէրի կիպի իտի. Վէ
 սաշլարը նիսա սաշը կիպի օլուպ՝ տիշլէրի արսլան
 9 Խէլէ կիպի իտի. Վէ տէմիր զըրի կիպի զըրիւլարը
 վար իտի. վէ գանատլարընըն սէտասը ճէնկէ գօ-
 շար պիր խոյլի աթ արապալարընըն կիւրիւթիւ-
 10 սիւ կիպի իտի: Վէ 'ազրեպէրէ պէնկզէր գույ-
 բուգլարը վէ գույբուգլարընտա տիքէնլէրի պուլու-
 նուպ՝ ատէմլէրէ պէշ այ զարար վէրմէյէ գուտ-
 11 րէթլէրի վար իտի: Վէ պուշլար իւզէրինէ փատի-
 շահ վար տըր, եա՛նի հավիյէնին մէլէյի, անըն իս-
 մի տախի 'իպրանիճէ Ապատտօն վէ Էունանիճէ
 12 Ափօլօն տըր: Պիրինճի վայ կէչտի. իշթէ պուշ.
 տան սօնկրա իրի վայ տահա կէլիր:

* Պա՛ղլալ ալթուն

- 13 Վէ ութընճը մէլէք պօրու չալտրգտա, էլինտէ
 14 պօրու օլան ալթընճը մէլէյէ խիթապէն՝ Օլ պէգլիւք
 Ֆրաթը քրմաղընտա պաղըլ օլան տէօթ մէլէյի չէօզ՝
 տէյիւ Ալլաճըն հուզուրընտա օլան սլթուռն մէզ
 պահըն տէօթ պույնուզընտան կէլէն պիր սէս իշիթ.
 15 տիմ, Վէ ատէմէրին սիւլսիւնիւ էօլտիւրմէք իւզը
 րէ, սա'աթ վէ կիւն վէ այ վէ սէնէ իշիւն հազըր.
 16 լանմըլ օլան օլ տէօթ մէլէք չէօղիւլտիւլէր, Վէ
 սուարի 'ապէրին միգտարը քի տէֆ'ա օն պին
 քէրրէ օն պին օլարագ, անլէրին միգտարըն իշիթ.
 17 տիմ, Վէ բույատա աթլարը վէ իւզէրէրինէն բա-
 քիպ օլանլարը պէօյլէ կէօրտիւմ՝ քի աթէշ վէ մօր
 եագուլթ վէ քիւքիւրտ բէնիֆէրէ զըրիւլարը վար իտի,
 վէ աթլարըն պաշլարը արսլան պաշլարը կիպի օլուպ,
 աղղլարընտան աթէշ վէ տիւման վէ քիւքիւրտ
 18 չըգայօր իտի, Պու իւչտէն՝ եա'նի անլէրին աղղլա-
 րընտան չըլան աթէշ վէ տիւման վէ քիւքիւրտ.
 19 տէն ատէմէրին սիւլսիւ հէլուք օլտու, Ձիրա ան-
 լէրին գուտրէթի աղղլարընտա վէ գույրուգլարըն-
 տա տըր, չիւնքի գույրուգլարը երլանա պէնկզէյիպ
 պաշլարը վար տըր, վէ պուշլար իլէ զարար էտեր.
 20 լէր, Վէ պագի գալան ատէմէր, քի պու պէլա-
 լարտան հէլաք օլմատըլար, ճիննլէրէ, վէ կէօթմէյէ
 վէ իշիթմէյէ վէ էիւրիւմէյէ միւզթէտիր օլմայան
 ալթուռն վէ կիւմիւշ վէ պագըր վէ թաշ վէ աղաճ
 տան օլան փուլթլարա սէճտէ էթմէմէլէրի իշիւն՝ էլ.
 21 լէրինին 'ամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր. չէմ
 տէ քէնտի գաթլ վէ սիհր վէ զինա վէ սըրգաթ.
 լարընտան թէվպէ էթմէտիլէր,

ՊԱՊ 40

- 1 Վէ պուլուլթ կիյինմիշ վէ պաշընտա գաւթը գու-
ղա՛յ՝ օլուպ՝ վէ եիւզիւ կիւնէշ կիպի , այադլարը
տախի աթէշ տիրէքլէրի կիպի օլարագ , սեմատան
նաղիլ օլմագտա օլան տիկեր գուվվէթլի պիր մէլէք
- 2 կէօրտիւմ : Վէ էլինտէ աչըգ պիր քիւչիւք քիթապ
թուլթարագ՝ սաղ այաղընը տէնիզ իւզէրինէ , սօ-
- 3 լընը տախի դարա իւզէրինէ գոյուպ՝ Արսլանըն կէօ-
միւրտէնմէսի կիպի պիւլէնտ ավաղ իլէ նիտա էյ-
լէտի . վէ նիտա էյլէտիյինտէ եէտի կէօք կիւ-
րիւլթիւսիւ քէնտի սէտալարը իլէ սէյլէտիլէր :
- 4 Վէ եէտի կիւրիւլթիւ [քէնտի սէտալարը իլէ]
սէյլէտիքտէ , պէն եազաճագ օլտում վէ [պա-
նա] Եէտի կիւրիւլթիւնիւն սէյլէտիքլէրինի միւհր-
լէ , վէ անլէրի եազմա տէյերէք՝ սեմատան պիր
- 5 սէս իշիթտիմ : Վէ տէնիզ իւզէրինտէ վէ գարա
իւզէրինտէ տուրմագտա կէօրտիւլիւմ օլ մէլէք
- 6 *էլինի սէմայա գալտըրըպ՝ Սէմայը վէ անտէ օլան
շէյլէրի , վէ ղէմինի վէ անտէ օլան շէյլէրի , վէ տէ-
նիզի վէ անտէ օլան շէյլէրի խալգ էտէն վէ էպէտ
իւլ ապատ հայ օլնըն հագգը իշիւն եէմին էթտի
- 7 քի աթթըգ վագըթ օլմայաճագ տըր . Լաքին եէ-
տինճի մէլէյին սալթը կիւնլէրինտէ , եա՛նի պօ-
րուսընը չալաճաղը վագըթտա , Սլլահըն սըրըր՝ քէն-
տի գուլարը օլան փէյղամպլէրլէրէ թէպշիր էյլէ-
տիյի իւզըն , իթմամ օլուհաճագ տըր :

* Պա՛ղա՛ն՝ սաղ էլինի

- 8 Վէ օլ սէմաւան իշիթտիյիմ սէս երնէ պանն
 իիթապէն՝ Կիթ , տէնիզ վէ գարա իւզէրինսէ
 տուրան մէլէյին էլինտէ օլան աչըզ քիւչիւք քի.
- 9 Թապը ալ տէտի : Վէ մէլէյին նէզտինէ կիտիպ
 անա՝ Պու քիւչիւք քիթապը պանն վէր՝ տէտիմ.
 օլ տաիի պանն՝ Ալ վէ հէ , վէ սէնին դարնրնտա
 ածըլըզ հասըլ էտէճէք իսէ տէ , ազըզնտա պալ
- 10 կիպի թաթլը օլաճագ տըր՝ տէտի : Վէ օլ քիւ.
 չիւք քիթապը մէլէյին էլինտէն ալըպ եէտիմ , վէ
 ազըզմտա պալ կիպի թաթլը իտի իսէ տէ , անը
- 11 եէտիթտէն ոսնկրա դարնրնտա ածըլըզ օլտու : Վէ
 պանն՝ Երնէ չօզ գալիլար վէ միլլէթլէր վէ լիսան.
 լար վէ մէլիքլէր հագգընտա փէյղամպերլիք էթմէք.
 լէյին կէրէք տիր տէտի :

ՊԱՊ 41

- 1 Վէ պանն 'աւայա պէնկզէր պիր գամըշ վէրիտի.
 վէ օլ մէլէք տուրուպ տէտի քի՝ Գալգ , վէ Ալլահն
 հէյթէլինի վէ մէզպասը վէ իշինտէ սէճտէ էտէնլէ.
- 2 Ըի էօյշ : Վէ հէյթէլին խարիճինտէ օլան հապլուլլ
 պրադըսլ՝ անը էօյշմէ , զիրա օ՝ թաիֆէլէրէ վէրիւ
 միշ տիր . անլէր տաիի մուգատտէս շէհրի գըրգ
- 3 իքի այ փայիմալ էտէճէքլէր տիր : Պէն տաիի իքի
 շահիտիմէ քաւրէն վէրէճէյիմ , անլէր տաիի չուլ
 կիյինմիշ օլտըզլարը հալտէ՝ պին իքի եիւզ ալթմըշ
- 4 կիւն փէյղամպերլիք էտէճէքլէր տիր : Զէմինին
 Բապըլ հուզըրընտա օլ տուրան իքի գէյթուսն ա.
- 5 զաճը վէ իքի շամ՝ տան պուշլար տըր : Վէ էյեր
 անլէրէ պիր քիմսէ զարար վէրմէք իսթէրսէ , ան.

- լերին աղղընտան աթէշ չըգըպ՝ տիւշմէնլերինի թէ-
լէֆ էտեր . վէ էյեր անլերէ պիր քիմնէ զարար վեր-
մէք իսթերսէ , պէցլէճէ գաթլ օլունմասը լազըմ
- 6 տըր : Պունլարըն քէնտի փէյղամպերլիքլերի էյամըն-
տու եաղմուր եաղմամասը իչիւն՝ կէցիւ գափամաղա
գուտրէթի վար , վէ սուլարըն իւզերինէ՝ անլերի
գանա թաճվիլ էթմէյէ վէ հեր իսթէտիքլերի վազըթ
ղէմինի հեր նէվի պէլայա ուզըաթմաղա գուտրէթ .
- 7 լերի վար իտի : Վէ քէնտի շէհատէթլերինի իթմամ
էթտիքլերի չէման , հավիյէտէն չըգան ճանափար
անլեր իլէ մուհարէպէ էտիպ՝ զայիպ կէլերէք , ան .
- 8 լերի գաթլ էտէճէք տիր : Վէ ճէսէտլերի բուհա-
նիճէ Սաաուժ վէ Մըսըր տէնիլիպ՝ Բապպըմըզըն
տախի սալպ օլունտըզը պէցիւք շէհրին մէյտանըն .
- 9 տաէ-թ-ճաթլըր Դըր : Վէ գավմար վէ գապիլէլեր վէ
լիսանլար վէ միլէթլերտէն պա՛ղը քիմնէլեր ճէսէտ-
լերինի իւչ պուչուգ կիւն սէյր էտիպ՝ ճէսէտլերինին
գապրա գօնուլմասընա բուխսաթ վերմէյէճէքլեր
- 10 տիր : Վէ պու իքի փէյղամպեր զէմին իւզերինտէ
սաքին օլանլարը թա՛ղիպ էթտիքլերի իչիւն , զէմին
իւզերինտէ սաքին օլանլար անլերտէն տօլայը շատ
ու մէսըուր օլուպ՝ պիրի պիրինէ հէտիյէլեր տախի
կէօնտէրէճէքլեր տիր :
- 11 Վէ օլ իւչ պուչուգ կիւնտէն սօնյրա , տէրուն .
լերինէ Ալլահ թարաֆընտան հայաթ բուհը կիրմէք-
լէ այաղա գալգաթըլար . վէ անլերի կէօրէնլերին իւ-
- 12 զէրինէ պէցիւք խավֆ տիւշտիւ : Վէ քէնտիլերէ՝
Պուրայա ՚ուրուճ էտինիվ՝ տէյիւ սէմատան պիր
պէցիւք սէս իշիտիպ , պիր պուլութ իլէ սէմայա
՚ուրուճ էթտիլեր , տիւշմէնլերի տախի անլերի

- 13 կէօրտիւլէր : Վէ օլ սա'սթտա պէօյիւք պիր զէւ
զէլէ վուգուլ' պուլուպ' շէհրին ծնտա պիրի երգըտը,
վէ զէլլէլէտէ եէտի պին նուֆուս թէլէֆ օլարաֆ,
պագիլէրի տախի խալֆ էտիպ սէմանըն Ալլահընա
- 14 համա էթտիլէր : Իքինճի վայ կէչտի . Իշթէ իւչիւն.
ճիւ վայ թէղ կէլիր :
- 15 Վէ եէտինճի մէլէք պօրու չալտրգտա , Տիւնեա.
նըն մէմուլէքի Բապպըմըզըն վէ Մէսիհինին օլտու ,
վէ էպէտ իւլ ապաստ սալթանաթ էտէճէք տիր'
տէլէրէք , սէմասէ պէօյիւք սէտալար վուգուլ' պուլ
- 16 տու : Վէ Ալլահըն հուգուրընտա քէնտի թախթ.
լարը իւզէրինտէ օթուրան օլ եիրմի տէօրթ ին.
թիյար եիւզ իւսթիւ գափանտըլար , վէ Ալլահա
- 17 սէճատ գըլըպ տէտիլէր քի' Եա մէվճուտ օլան վէ
օլմուշ [վէ օլաճագ] վէ հեր շէյէ գատիր Բապպ
Ալլահ , սանա շիւքը էտէրիզ քի' գուտրէթ ի 'ա.
- 18 զիմէնի ալըպ սալթանաթ էթտին : Վէ թաիֆէլէր
ղաղապա կէլիպ' սէնին զաղապըն տախի կէլտի ,
վէ Եօլիւլէրին հիւքմ' օլունաճաղը Լաֆէլ , վէ սէնին
գուլլարըն փէյղամպէրլէրէ վէ մուգատտէպէրէ վէ
սէնին իսմինտէն գօրգան քիւչիւքլէրէ վէ պէօյիւք.
լէրէ Էճրինի վէրմէնին , վէ զէմինի խարապ էտէն.
լէրի խարապ էթմէնին վագթը կէլտի :
- 19 Վէ սէմատա Ալլահըն հէյքէլի աչըլըպ , հէյքէ.
լինտէ անըն թապուլթըլ 'ահաը կէօրիւնտա . վէ
շիմշէքլէր վէ սէտալէր վէ կէօք կիւրիւլթիւլէրի վէ
զէլլէլէ վէ պէօյիւք տօլու վագը' օլտու :

ՊԱՊ 12

- 1 Վէ սեմատա պեղիւք պիր 'ալամէթ կէօրիւնտիւ,
պու տախի կիւնէշ կիյինմիշ, այ տախի այագլարը
ալթընտա վէ օն իքի երլտըզտան պիր թաճ պաշըն-
- 2 տա օլտըզը հալտէ պիր գարը իտի: Վէ համիլէ
օլմաղլէ՝ աղըը չէքիպ տօղուրմագ իւզըէ զիյատէսիյլէ
էզիյէթտէ օլարագ ֆէրետտ էտէր իտի:
- 3 Վէ սեմատա տիկէր պիր 'ալամէթ կէօրիւնտիւ,
վէ իշթէ եէտի պաշը վէ օն պույնուզու վէ պաշու-
րը իւզէրինտէ եէտի թաճ պուլընան պիր պեղիւք
- 4 գըզըլ էթտէրհա վար ըտը: Վէ անըն գույրըզը՝
սեմա երլտըզլարընըն սիւլսիւնիւ սիւրիւքլէյիպ՝ ան-
լէրի զէմինէ աթտը. վէ էթտէրհա, տօղուրմագ
իւզըէ օլան գարընըն տօղուրտըզը կիպի, չօճուզընը
- 5 եութմագ իչիւն էօնիւնտէ տուրույօր ըտը: Վէ մէզ-
պուրէ ճիւմլէ թախֆէլէրէ տէմիր 'ասա իլէ *հիւ-
քիւմէթ էտէճէք՝ պիր էրքէք չօճուգ տօղուրտու.
վէ չօճուզը Ալլահըն վէ թախթընըն հուզուրընա
- 6 ալընըպ՝ Գարը տախի Ալլահ թարաֆընտան պէրիյէ-
տէ հագըրընմըշ մահալէ ֆիրար էյլէտի, քի օրա-
տա պին իքի եիւզ ալթմըշ կիւն անը պէսլէյէլէր:
- 7 Վէ սեմատա ճէնք վագը՝ օլուպ՝ Միխայէլ վէ
մէլաիքէսի էթտէրհա իլէ ճէնք էթտիլէր. էթտէր-
հա վէ մէլաիքէսի տախի ճէնք էթտիլէր իսէ տէ,
- 8 Նէ զալէպէ էտէպիլտիլէր վէ նէ տէ արթըգ սեմա-
- 9 տա մէքէանլէրի պուլընտու: Վէ իպլիս վէ շէյ-

* Եւս. կիւտէճէք

- թան թէսմիյէ օլունան օլ պեօյիւք էժտերհա՝ օլ
գաաթիմ երլան քի պիւթիւն տիւնեայր իզլալ է-
տէր, զէմինէ աթըլտը, մէլալքէսի տախի անըն
40 իլէ պերապէր աթըլալար: Վէ սէմատա պիր պեօ-
յիւք սէտա իշիթտիմ քի՝ Շիմտի Ալահըմըզն խե-
լասը վէ գուտրէթի վէ մէլէքիւթիւ վէ Մէսիհինն
հիւքիւմէթի վուգու՝ա կէլտի. զիւրա պիրատերլէ-
րիմիզ 'ալէյհինտէ կէճէ կիւնտիւզ Ալահըմըզն
հուզուրընտա շիքեայէթ էթմէքտէ օլան շիքեայէթ.
41 ճի աշաղը աթըլար: Անլէր տախի՝ Գուզուհն գա-
նը իլէ վէ քէնտի շէհատէթլերինն քէլամը իլէ ա-
նա զալիպ օլուպ՝ ճանլարընը *էօլիւմտէն պիլէ էսիր-
42 կէմէտիլէր: Պու սէպէպտէն, էյ սէմալաթ վէ ան-
տէ սաքին օլանլար, մէսրուր օլանըզ. վայ սիգէ
քի զէմինտէ վէ տէնիզտէ [սաքիս՝ սինիզ], չիւնքի
իպլիս ազ վազիթը օլտըզընը պիլէրէք, 'ազիմ հիտ-
տէթլէ եանընըզա էնտի:
- 43 Վէ էժտերհա քէնտինն զէմինէ աթըլալընը
կէօրտիւքտէ, օլ էրքէք չոճուզը տօղուրան գարը-
44 յա թէ՛տտտի էյլէտի: Վէ գարըյա պերրիյէտէ
զէման վէ զէմանլար վէ նըսֆը զէման քէնտի պես-
լէնէճէյի մահալէ, երլանըն էօնիւնտէն ուչմազ ի-
չիւն պիր պեօյիւք գարթալըն իքի գանատը վերիլ-
45 տի: Վէ երլան, գարըյը սէլ կէօթիւրիւն իչիւն,
անըն արտընճա աղզընտան ըրմազ կիպի պիր սու-
46 չըդարտը: Վէ զէմին գարըյա եարտըմ էթտի,
շէշլէ քի զէմին աղզընը աչըպ՝ էժտերհանն քէն-
47 տի աղզընտան չըգարտըզը ըրմաղը կութտու: Վէ

* Եւն. էօլիւմտէք սէվմէտիլէր:

էժտերհա գարըյա զազապլանըպ , Ալլահն էմըլէ-
րինի հըֆը էթմէքտէ վէ Յիսուս [Քրիստոսուն] շէ-
հատէթինի թու թմադտա օլան պաղըյէ ի զիւր-
ըլյէթի իլէ մուհարէպէ էթմէք իշիւն չըգտը :

ՊԱՊ 13

- 1 Ալէ տէնիզին դումու իւզէրինտէ տուրտում , վէ
հէտի պաշը վէ օն պույնուզու վէ պույնուզլարընըն
իւզէրինտէ օն թաճը վէ պաշլարընըն իւզէրինտէ
քիւֆը իսմէրի պուլունարագ , տէնիզտէն չըգտն
- 2 պիր ճանավար կէօրտիւմ , Ալէ օլ կէօրտիւյիւմ
ճանավար գափլանա պէնկզէյիպ՝ այաղլարը պընըն
այադլը կիպի , վէ աղղը արսլան աղղը կիպի իտի .
վէ էժտերհա անա քէնտի դուվվէթինի վէ թախ-
- 3 թընը վէ 'աղիմ' հիւքիւմէթ վէրտի , Ալէ անըն պաշ-
լարընտան պիրինի կէօյա էօլէճէք տերէճէսինտէ մէճ-
րուհ [կէօրտիւմ] , վէ անըն միւհլէք եարասը էյի օլ-
- 4 տու : Ալէ պիւթիւն զէմին ճանավարըն արտընտան
թէ'աւճիւպ էյլէյիպ՝ ճանավարա հիւքիւմէթ վէրէն
էժտերհայա սէճտէ գըլտըլար . վէ ճանավարա տա-
խի սէճտէ գըլտըլար , ճանավարա պէնկզէր քի'մ
վար , վէ անըն իլէ քի'մ մուհարէպէ էտէպիլիր՝
- 5 տէտիլէր : Ալէ անա պէօյիւք սէօլլէր վէ քիւֆը
սէօլլէյէն պիր աղղ վէրիլիպ՝ տնա գըրգ իքի այ է-
- 6 թէ'դիյնի եափմաղա գուտրէթ վէրիլտի : Ալէ Ալլա-
հա գարշը քիւֆը իլէ , եա'նի անըն իսմինէ վէ
մէպէնինէ վէ սէմուտա սաքին օլանլարա քիւֆը
- 7 էթմէք իշիւն աղղընը աչտը : Ալէ մուգուտտէսլէր
իլէ մուհարէպէ էտիպ անլէրէ զալիպ կէլմէյէ անա

- Գործի վերելի . վե տնա՝ հեր գապիլէ *վե լիտն
 8 վե միլլէթ իւզերինէ հիւքիւմէթ վերիլտի . վե գէպհ
 օլունմուշ Գուզուներն հայաթ քիթապընտա իսմ
 լէրի տիւնեանըն թէէսիսինտէն պերու մուհարրէր
 օլմայարագ՝ զէմինտէ սաքին օլանլարըն ճիւմէսի
 9 անա սէճտէ գըլաճագլար տըր . Գուլաղը օլան ի-
 40 շիթսին . Էսիրլիյէ կէօթիւրէն՝ էսիրլիյէ կիտէր .
 գըլըճ իլէ գաթլ էտէն՝ գըլըճ իլէ գաթլ օլունմագ
 կերէք տիր . մուգատտէսլէրին սապըր վե իմանը
 պունտա տըր .
 41 վե զէմինտէն չըգան պիր զայրի ճանալար կէօր-
 տիւմ , վե գուզու կիպի իքի պուշնուզու օլուպ՝
 42 էփտէրհա կիպի սէօյլէր իտի . վե էվլէլքի ճանա-
 վարըն հուզուրընտա անըն պիւթիւն հիւքիւմէթի-
 նի իճրա էտէր , վե զէմինի վե թնտէ սաքին օլանլա-
 րը՝ միւհլէք եարասը էյի օլմուշ օլան էվլէլքի ճա-
 43 նալարա սէճտէ գըլաբըրըր իտի . վե պէօյիւք 'ա-
 լամէթլէր իճրա էտիպ՝ հաթթա տտէմլէրին էօնիւն .
 44 տէ սէմատան զէմինէ աթէշ պիլէ էնաիրիի իտի . վե
 ճանալարըն էօնիւնտէ իճրա էթմէք իչիւն եէտինէ
 վերիլէն 'ալամէթլէր իլէ բու ի զէմինտէ սաքին օլան-
 լարըր իզլա էտիպ , բու ի զէմինտէ սաքին օլանլարա՝
 իւզերինտէ գըլըճ եարասըր օլուպ տու սաղ գալան ճա-
 նալարըն սուրէթինի եափմալարընը թէնպիհ էտէր
 45 իտի . վե անա՝ ճանալարըն սուրէթինէ բուհ
 վերմէյէ Գործի վերելի , թա քի ճանալարըն
 սուրէթի թէքէլլիւմ էտէ վե ճանալարըն սու-
 րէթինէ սէճտէ էթմէյէնլէրի գաթլ էթաիրէ .

* Պալուշ՝ վե գալմ վե

- 46 Վէ քիւչիւք իլէ պեյիւքէր , վէ ղէնկին իլէ ֆու-
գիրէր , վէ հիւրը իլէ գուլարըն ճիւմէսինէ սաղ
էլէրի ետխօտ ալնլարը իւզէրինէ տամղա դապուլ
47 էթտիրի իտի . Վէ տամղայա ետխօտ ճանաւարըն
իսմինէ ետխօտ իսմինին 'ատէտինէ մալիք օլան քիմ'
սէտէն ղայրինին պէյ' ու շիրա էտէմէմէսինէ սէպէպ
48 օլուր իտի : Հիքմէթ պունտա տըր . 'ագլա մալիք
օլան քիմնէ ճանաւարըն 'ատէտինի հիսապ էթսին ,
գիրա ինսան 'ատէտի օլարագ' անըն 'ատէտի ալթը
էիւլ ալթմըշ ալթը տըր :

ՊԱՊ 14

- 1 Վէ կէօրտիւմ քի Գուզու Սիօն տաղը իւզէրին-
տէ տուրուպ , անըն իլէ պերապէր * անըն ֆէտէրի-
նին իսմի ալնլարընտա եազըլմըշ օլան էիւլ գըրդ
2 տէօրթ պին քիմնէ վար իտի : Վէ չօգ սուլար սէ-
տասը կիպի վէ պեյիւք կէօք կիւրիւլթիւտիւ կիպի
սէմստան պիր սէտա իշիթտիմ . վէ քէնտի թան-
պուրլարընը չալան թանպուրճըլարըն սէտասընը ի-
3 շիթտիմ : Վէ պունլար թախթըն էօնիւնտէ վէ
տէօրթ ղիրուհըն վէ իխթիյարլարըն էօնիւնտէ [կէօ-
յա] պիր եէնի թէսպիհ թէրէննիւմ էտիյօրլար
ըտը . օլ թէսպիհ տախի ղէմինտէն իշիթիրա օլու-
նան օլ էիւլ գըրդ տէօրթ պին քիմնէտէն ղայրի
4 քիմնէ էյրէնմէյէ դատիր աէյիլ իտի : Պունլար
նիսա իլէ նափաք օլմամըշ օլարագ , թահիր տիր-
լէր . պունլար Գուզունըն հեր կիթտիյի եէրէ սր .

* Պա'չըւ' անըն վէ

- տընճա կիտէնէր տիր . պուշլար աւէմէր արասըն .
տան Ալլահա վէ Գուզուլյա թուրքանտա օլմագ իւզ .
- 5 Ին իշթիրա օլունանլար տըր . Վէ պուշլարըն աղ-
ղընտա չիլէ պուշլունմատը , չիւնքի [Ալլահըն թախ-
թը Էօնիւնտէ] գուսուրըղ տըրլար :
- 6 Վէ զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարա , Էա'նի
հէր յիլէթ վէ դապիլէ վէ լիսան վէ գազմա պէշա-
րէթ ի Էպէտիյէյի թէպշիբէ մէմուր օլարագ , սէմա
օրթապընտա ուշան տիկէր պիր մէլէք կէօրտիւմ :
- 7 Վէ պիւլէնտ ազաղ իլէ՝ Ալլահտան խավֆ Էտինիլ ,
վէ անա համտ էյլէյինիլ , զիրա հիւքմիւնիւն սա-
'աթը կէլտի . վէ սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ
սուլարըն փունկարլարընը խալգ Էտէնէ սէճատէ գը-
լընդ՝ տէր իտի :
- 8 Վէ անըն որտընճա տիկէր պիր մէլէք կէլիպ՝
Երգըլտը , օլ պէօյիւք [չէհր] Պապէլ Էրգըլտը ,
չիւնքի քէնտի զինասընըն աղղընլըղը շէրապընտան
- 9 Ճիւմլէ միլլէթլէրէ իչիրտի՝ տէտի , Վէ անլէրին
արտընճա պիր իւչիւնճիւ մէլէք կէլիպ պիւլէնտ ա-
վաղ իլէ տէտի քի՝ շէր քիմ՝ ճանսվարա վէ սու-
րէթինէ սէճատէ գըլըպ տամղայը քէնտի անը իւզէ-
- 10 րինէ Էա էլի իւզէրինէ դապուլ Էտէրսէ , Օլ քիմսէ
Ալլահըն զաղապընըն քեսէսինէ տօլտուրուլմուշ
իւրըմընըն սաֆի շէրապընտան իչէճէք . վէ մուգատ-
տէս մէլաիքէնին հուլուրընտա վէ Գուզուլըն հու-
զուրընտա աթէշ վէ քիւքիւրա իլէ թա'զիպ օլու-
- 11 նաճագ տըր : Վէ անլէրին 'աղապընըն տիւմանը
իլ էլ Էպէտ Էօգարը չըգար . վէ ճանսվարա վէ
անըն սուրէթինէ սէճատէ գըլանլարըն վէ անըն իսմի-
նին տամղասընըն հէր պիր դապուլ Էտէնին կէճէ կիւն .

- 12 տիւզ ըստ ճամբի օլմազ : Մուգատտէսէրին սապըը պունտա տըր . Ալլահըն էմրէրինի վէ Յիսուսա օլան
- 13 իմանը հըֆզ էտէնլէր [պունտա տըր] : Վէ սէմա-տան պիր սէտա իշիթտիմ, օլ տախի [պանա] տէ-տի քի՝ Եազ, պունտան պէյլէ նէ միւպարէք տիր օլ էմվլթ քի Բապպտա վէֆաթ էտէրլէր . Բուհ՝ Պէլի, թա քի անլէր քէնտի չէքտիքլէրի էմէքլէր-տէն իսթիրահաթ էտէլէր, վէ 'ամէլլէրի աքալարն-ճա կիտէր՝ տէյօր :
- 14 Վէ կէօրտիւմ քի պիր պէյազ պուլութ վար իտի, վէ իւզէրինտէ պաշնտա ալթուն թաճ վէ էլինտէ պիր քէոքին օրազ պուլունարադ, իպն իւլ
- 15 ինսանա պէնկզէր պիր զաթ օթուրույօր իտի : Վէ հէյքէլտէն տիկէր պիր մէլէք չըգըպ՝ պուլու թ իւ-զէրինտէ օթուրանա պիւլէնտ 'ապաղ իլէ՝ Օրաղը-նը սալըպ պիշ, զիրա զէմինին պիշինի եթիշմիշ օլմաղլէ, [ոանա] պիշէճէք վազըթ կէլտի՝ տէյիւ նի-
- 16 տա էյլէտի : Վէ պուլութ իւզէրինտէ օթուրան՝ զէմին իւզէրինէ օրաղընը սալտը, վէ զէմին պիշիլտի :
- 17 Վէ տիկէր պիր մէլէք սէմատա օլան հէյքէլտէն չըգըպ, անըն տախի պիր քէոքին օրաղը վար իտի :
- 18 Վէ աթէշ իւզէրինէ գուտրէթի օլան տիկէր պիր մէլէք մէզպաստան չըգըպ, օլ քէոքին օրաղը օլա-նա՝ Բէոքին օրաղընը սալըպ զէմինին պաղընըն սալ-գըմլարընը քէս, զիրա իւզիւմլէրի եթիշտի՝ տէ-
- 19 յիւ 'աղիմ սէտա իլէ նիտա էյլէտի : Վէ օլ մէլէք քէնտի օրաղընը զէմինէ սալըպ զէմինին պաղընը քէ-սէրէք, է-ւէ-է-Ալլահըն զազապընըն պէյիւ-ք մա՝-
- 20 սէրէսինէ աթտը : Վէ մա՝սէրէ շէհրին խարիճինտէ պաարլըպ՝ մա՝սէրէտէն պին ալթը եիւզ օգ աթմը

մեսաֆէյէտէք աթլարըն կէմէրինէ եթիշիր տէրէ.
Ճէտէ գան չըգտը :

ՊԱՊ 15

- 1 Վէ սէմատա զայրի պէցիւք վէ 'աճուիպ պիր 'ա.
լամէթ , է-նէ եէտի սոն պէլալարը թութան եէտի
մէլէք կէօրտիւմ , չիւնքի պ-ա դէլ-լար էլէ Սլլահըն
- 2 Ղազապը իթմամ օլունուր : Վէ կէյոտ աթէշ իլէ
զարըմըշ սիրչէտէն պիր տէնիզ , հէմ ճանավարա
վէ սուրէթինէ վէ [տամիտսընա վէ] իսմինին 'ատէտի.
նէ զալիպ կէլէնլէրի , եէտլէրինտէ Ալլահըն թան.
պուրլարը օլարադ , սիրչէ տէնիզինին իւզէրինտէ
- 3 սուրուր կէօրտիւմ : Վէ Ալլահըն գուլու Մուսա.
նըն թէսպիհինի վէ Գուզուներն թէսպիհինի թէրէն.
նիւմ էտիպ , 'Եւա հէր շէյէ գատիր' օլան Բապպ
Ալլահ , իշլէրին պէզիւք վէ 'աճայըպ տըր . էյ
մուգատտնէսլէրին փատիլահը , թարիգլէրին միւս.
- 4 Թազիմ վէ հազդ տըրըար : Եւա Բուպպ , սէնտէն
քիմ գօրգմայրպ իսմինէ համա էթմէյէ , զիրա
եալընըղ սէն գուտտուս սըն . չիւնքի հազդ հիւքմ.
լէրին իզհար օլընտըզլարընտան , ճիւմլէ միլլէթլէր
կէլիպ սէնին հուզուրընտա սէճտէ գըլաճազլար
տըր' տէրլէր իտի :
- 5 Պա'տէհու կէօրտիւմ քի սէմատա շէհատէթմէս.
- 6 քէնինին հէյքէլի աչըլտը : Վէ օլ եէտի պէլայը
թութան եէտի մէլէք փաք վէ փաքլադ քէթէն
կիյինմիշ , վէ կէօքսլէրինէ ալթուն գուշադ-
լար գուշանմըշ օլարադ , հէյքէլտէն չըգտըլար :
- 7 Վէ տէօրթ զիրուհտան պիրի եէտի մէլէյէ էպէտ

8 Իւլ տպատ հայ օլան Ալլահըն խըշմը իլէ տօլու եէ-
տի ուլթուէն թաա վէրտի : Վէ հէյքէլ Ալլահըն
ճէլուլ վէ գուտրէթինտէն տիւման իլէ մէմլու օ-
լուպ , եէտի մէլէյին եէտի պէլասը իթմամ օլուն-
ճայատէք հէյքէլէ պիր քիմնէ կիրէմէտի :

ՊԱՊ 16

- 1 Վէ հէյքէլտէն եէտի մէլէյէ խիթապէն՝ Կիտի-
նիլ , վէ Ալլահըն խըշմընըն *թասլարընը զէմինէ
պօշալթարընը՝ տէյիւ պիր պէցիւք սէտա իշիթտիմ :
- 2 Վէ եվլէլքիսի կիտիպ քէնտի թասընը գարա
իւզէրինէ պօշալթարգտա , ճանապարհն տամզասը
իլէ տամզալանան վէ սուրէթինէ սէճտէ էտէն ա-
տէմլէրտէ փէք Ֆէնա չըպան չըգտը :
- 3 Վէ իքինճի մէլէք քէնտի թասընը տէնիզէ պօ-
շալթարգտա , Դէնիլ էօլիւնիւն գանը կիպի Գան
օլտու . վէ տէնիզ իչինտէ հաշայանլարըն ճիւմլէսի
էօլտիւ :
- 4 Վէ իւչիւնճիւ մէլէք քէնտի թասընը ըրմագլա-
րա վէ սու փուկարլարընա պօշալթարգտա՝ գան
5 օլտուլար : Վէ սուլար մէլէյինին՝ Եա մէվճուտ օ-
լան վէ օլմուշ վէ գուտտուս [Իապպ] , պու շէյլէրի
6 հիւքմ էթտիյինտէ 'ատիլ սին . Զիրա անլէր մու-
գատտէսլէրին՝ վէ փէյլամպէրլէրին գանընը տէօք-
տիւլէր . սէն տախի անլէրէ գան իչիրտին , չիւնքի
7 միւթմահազգ տըրլար՝ տէտիյինի իշիթտիմ : Վէ
մէզպահտան [տիկէրինին] Պէլի , հա հէր շէյէ գա-

* Պ-՝ԷԷ-Է՝ եէտի թասլարընը

տիր Բապպ Ալլահ, սէնին հիւքմէրին հագգ վէ
'ատլ տըր' տէտիյինի իշիթտիմ:

- 8 Վէ տէօրտիւնճիւ մէլէք քէնտի թասընը կիւնէշ
իւզէրինէ պօշալթտըգտա, անա տտէմէրի տթէշ
- 9 իլէ եագմաղա զուտրէթ վէրիլտի: Վէ տտէմէր
պիր շէտիտ հէրարէթ իլէ եանտըլար, վէ պու պե-
լալարըն իւզէրինէ հիւքիւմէթի օլան Ալլահըն իս-
մինէ քիւֆր էթտիլէր, վէ անա համա էյլէմէք ի-
շիւն թէվպէ էթմէտիլէր:
- 10 Վէ պէշինճի մէլէք քէնտի թասընը ճանաժա-
րըն թաիթը իւզէրինէ պօշալթտըգտա, անըն փա-
տիշահըղը գարանըգ օլտու, վէ աղըր սէպէպին.
- 11 տէն տիլէրինի չիյնէյիպ, փէնտի աղըրլարը վէ չե-
պանլարը սէպէպինտէն սէմանըն Ալլահընա քիւֆր
էթտիլէր, վէ քէնտի 'ամէլլէրինտէն թէվպէ էթ-
մէտիլէր:
- 12 Վէ ալթընճը մէլէք քէնտի թասընը պէշիւք
ճրաթը քմագ իւզէրինէ պօշալթտըգտա՝ անըն սու-
յու չէքիլտի, թա քի շարգտան օլան միւլուքըն եօ.
- 13 լը միւհէկյա օլա: Վէ էթտէրհանըն աղընտան վէ
ճանաժարըն աղընտան վէ քէաղիպ փէյղամպէրին
աղընտան գուրպաղըլար միսիլլիւ իւշ նափաթը բու.
- 14 հըն ռէթուէնէ կէօրտիւմ. Զիրա պուշլար 'տըմէթ-
լէր կէօսթէրէն ճինն բուհլարը օլուպ' [զէմինն վէ]
պիւթիւն տիւնէտնըն միւլուքիւնիւ հէր շէյէ գատիր
Ալլահըն օլ պէշիւք կիւնիւնիւն մուհարէպէսինէ
ճէմ' էթմէք իշիւն, անլէրին եանընա կիտէրլէր:
- 15 (Իշթէ խըրըղ կիպի կէլէրիւմ. նէ միւպարէք տիր
ույանըգ տուրուպ, չըփլագ կէզմէմէսի վէ պըպը
կէօրիւնմէմէսի իշիւն քէնտի էսվապընը հըֆըգ էտէն

- 16 քիմսէ ։) Վէ անլէրի 'Իպրանիճէ Արմաճէտտօն տէ-
նիլէն մոհալէ ճէմ' էթտիլէր ։
- 17 Վէ եէտիւնճի մէլէք քէնտի թաարնը հապայա պօ.
շալթորդտա , թէմամ' օլտու' տէյերէք սէմանըն
հէյ քէլինտէն' թախթտան պիր պէցիւք սէտա կէլ-
- 18 տի ։ Վէ սէտալէր վէ կէօք կիւրիւլթիւլէրի վէ շիմ'
շէքլէր վուգու' պուլտա , վէ շիտտէթճէ վէ 'ազա-
մէթճէ զէմին իւզէրինտէ ինսան մէվճուտ օլտլըտան
պերու միսլի վուգու' պուլմամըշ պէցիւք պիր զէլ-
- 19 զէլէ օլուպ , Պէցիւք շէհր իւշէ միւնշադգ օլտու ,
վէ թաիֆէլէրին շէհրլէրի երգըլտը , վէ պէցիւք
Պապէլ Ալլահըն հուգուրընտա զիքր օլուտու , թա-
քի շիտտէթ ի զազապընըն շէրապընըն քէասէսի ա-
- 20 նա վէրիլէ ։ Վէ հէր տտա գաշտը , վէ տաղլար
- 21 պուլունմաղ օլտուլար ։ Վէ սէմատան տտէմլէր իւ-
զէրինէ պիր թալանթ աղըրըղընտա իրի տօլու եաղ-
տը . ատէմլէր տախի տօլունըն պէլասը սէպէպինտէն
Ալլահա քիւֆր էթտիլէր . զիրա անըն պէլասը զա-
յէթ պէցիւք իտի ։

ՊԱՊ 17

- 1 Վ է եէտի թաար թութան եէտի մէլէքտէն պիրի
- 2 կէլիպ , պոնա խիթապէն' կէլ , չօգ սուլար իւզէ-
րինտէ օթուրան , վէ միւլուքը զէմին անըն իլէ զինա
էտիպ' զէմինին սէքէնէսի անըն զինաօրնըն շէրապը իլէ
մէսթ օլտըղլարը պէցիւք ֆուհիշէ 'ալէյհինտէ օլան
- 3 հիւքմիւ սանա կէօսթէրէյիմ' տէյերէք , Բուհտա
պէնի պերրիյէյէ կէօթիւրտիւ . վէ եէտի պաշը իլէ
օն պույնուղու օլարադ , իւզէրի քիւֆր իամլէրի իլէ

- տօլու պի՞ք գըրմըղ ճանավարա րաքիս օլան պիր
 4 գարը կեօրտիւմ՝ Վէ օլ գարը էրղավտնի վէ
 գըրմըղ խիւ'աթ կիյինիշ իտի, վէ ալթուն վէ
 միւճէվճէրաթ վէ ինճուլէր իլէ տօնանմըլ օլարագ
 էլլինտէ մէքուհաթ իլէ վէ զինասընըն նափաքլիք-
 լէրի իլէ տօլու պիր ալթուն քեսսէսի օլուպ,
 5 Ալըն իւզէրինտէ՝ Սըր, պէյիւք Պապէլ, զէմինին
 ֆուհշէլէրինին վէ մէքուհաթընըն անասը, տէյիւ
 6 պիր իւմ եազըլը իտի: Վէ օլ գարըյը մուգատ-
 տէսլէրին գանը իլէ վէ Յիսուսուն շէհիտլէրինին
 գանը իլէ մէսթ օլմագտա կեօրտիւմ. վէ ոնը կեօր-
 7 տիւյիւմտէ, զիյատէսիյլէ թէ'աճճիւպ էթտիւմ: Վէ
 մէլէք պանա տէտի քի՝ Նի՞չիւն թէ'աճճիւպ էթ-
 տին. գարընըն վէ անը կէօթիւրէն եէտի պոշլը վէ
 օն պույնուզլու ճանավարըն օրըրընը պէն սանա
 8 սէյլէյէճէյիւմ: Կեօրտիւյիւն ճանավար մէվճուտ
 իտի, վէ մէվճուտ տէյիլ տիր, վէ հալիյէտէն չը-
 գաճագ վէ հէլաքէ կիտէճէք տիր. վէ իլինինն սէ-
 քէնէսինտէն օլուպ՝ իսմէրի տիւնհանըն թէէսիսին.
 տէն պերու հայաթ քիթապընտա եազըլմըլ օլմա-
 յան քիմսէլէր օլ ճանավարըն մէվճուտ օլմուշ վէ
 մէվճուտ տէյիլ իսէ տէ, եինէ հազըր օլմագտա ի-
 տիյինի կեօրտիւքլէրինտէ՝ թէ'աճճիւպ էտէճէքլէր
 9 տիր: Հիքմէթէ վազըլ օլան 'ազլ պունտա լու՛մ
 տըր. եէտի պաշ օլ գարընըն իւզէրլէրինտէ օթուր-
 10 տըղը եէտի տաղ տըր. Վէ եէտի մէլէք տիր. պուն-
 լարըն զէշի տիւշմիւշ վէ պիրի մէվճուտ տըր, վէ
 օլ պիրի տահա կէլմէտի, վէ կէլտիյի զէման աղ
 11 միւտտէթ գալմասը կէրէք տիր: Վէ օլ մէվճուտ
 օլմուշ օլան վէ մէվճուտ օլմայան ճանավար քէն.

- տիսի տախի սէքիդինճի տիր , վէ եւտիտէն օլուպ՝
- 12 հէլուքէ կիտէր : Վէ կէօրտիւյիւն օն պույնուզ օն
մէլիք օլուպ՝ տաճա սալթանաթը ելէ ալմատըլար
խսէ տէ , ճանավար իլէ պերապէր պիր սա՛աթ գա-
- 13 տար միւլուք կիպի հիւքիւմէթ ելէ սլըրլար : Պուն-
լարըն միւրատը պիր օլուպ՝ գուվվէթ վէ հիւքիւ-
- 14 մէթլէրինի ճանավարա թէպիմ էտէրլէր : Պունլար
Գուզու իլէ մուհարէպէ էտիպ՝ Գուզու անլէրէ զա-
լիպ կէլէճէք տիր . զիրա Օ՝ Բապպ իւլ էրպապ վէ
Մէլիք իւ միւլուք տըր , վէ անըն իլէ պերապէր օ-
լանլար տախի տա՛վէթլի վէ միւնթախապ վէ սա-
- 15 տըգ տըրլար : Վէ պունա տէտի քի՝ Սէնին կէօր-
տիւյիւն վէ ֆահիշէնին իւղէրլէրինտէ օթուրտըղը
սուլար՝ ագվամ իլէ ճէմա՛աթլար վէ միլլէթլէր վէ
- 16 լիսանլար տըր : Վէ ճանավար իւղէրինտէ կէօրտիւ-
յիւն օն պույնուզ ֆահիշէյէ պուզղ էտիպ՝ անը
փէրուշան վէ չըփլագ էտէճէք , վէ անըն էթինի եէ-
- 17 յիպ՝ անը աթէշլէ իհրագ էտէճէքլէր տիր : Զիրա
Ալլահըն սէօղլէրի իթմում օլունճոյա գատար , Ալ-
լահ քէնտի միւրատընը իճրա էթմէլէրի վէ միւրատ-
լարը պիր օլուպ սալթանաթլարընը ճանավարա թէս-
- 18 լիմ էթմէլէրինի գալպլէրինէ իլգա էլլէտի : Վէ օլ
կէօրտիւյիւն գարը միւլուք ը զէմին իւղէրինէ սալ-
թանաթ էտէն օլ պէօյիւք շէհր տիր :

- 1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնկրա 'ազիմ հիւքիւմէթ
սաշիպի օլարագ սէմատուն նաղիլ օլմագտա պիր

- * Դէլէք կէօրտիւմ. զէմին տախի անըն ճէլսլի իլէ
- 2 միւնէվկէր օլտու : Վէ [գուվվէթլէ] վէ 'ազիմ' սե-
տա իլէ նիտա էտէրէք տէտի քի' Երգըլտը , պէօ-
յիւք Պապէլ Էրգըլտը , վէ Ճիննէրին մէքէանը վէ
հէր նափաք բուհըն մահֆէղի վէ հէր նափաք վէ
- 3 մէքրուհ գուշըն գաֆէսի օլտու . Զիւնքի անըն զի-
նասընըն ազղընլըղը շէրապընտան ճիւմլէ միլլէթլէր
իշտիլէր , վէ միւլուքը զէմին անըն իլէ զինա էթ-
տիլէր , վէ թիւճճարը զէմին անըն ֆէրթ ի լէզաի-
- 4 զինտէն զէնկին օլտուլար : Վլէ սէմատան տիկէր պիր
սէտա իշիթտիմ , օլ տախի տէտի քի' Լյ գաւմիմ ,
անըն իշինտէն չըգընըզ , թա քի կիւնահլարընա
շէրիք վէ անըն պէլալարընա կիրիֆթար օլմայասը-
- 5 նըզ , Զիրա կիւնահլարը սէմայա գատար Էէթիշիպ'
- 6 Ալլահ հագգըրղըգլարընը թէգէքքիւր էյլէտի : Ա-
նըն [սիգէ] էթտիյի միսիլիւ , սիզ տախի անա
միւգապէլէ էտինիզ , վէ 'ամէլլէրինէ կէօրէ անա
իքի գաթընը էտա էյլէյիպ' տօլտըրտըղը քէասէյի
- 7 անա իքի գաթ տօլտըրընըզ , ֆէնտի քէնտինի հէր
նէ գատար 'իզգէթլէտի վէ զէվք էթտի իսէ , անա
օլ գատար 'ազապ վէ հիւզն վէրինիզ . զիրա քէնտի
գալպինտէ՝ Պէն մէլիքէ օլտարագ օթուրըյօրըմ , վէ
տուլ տէյիլ իմ , վէ ասլա հիւզն կէօրմէյէճէյիմ՝
- 8 տէյօր , Պու սէպէպտէն անըն պէլալարը , Էա'նի էօ-
լիւմ վէ հիւզն վէ տըլըգ պիր կիւն իշինտէ կէլէճէք ,
օլ տախի աթէշլէ ի հրագ օլունաճագ տըր , զիրա անը
- 9 հիւքմ էտէն Բապպ Ալլահ գուտրէթլի տիր : Վէ
անըն իլէ զինա էտիպ վէվք էտէն միւլուքը զէմին

- եանմասընն թիւմանըն կէօրտիւքլէրինտէ , իւղէ-
 10 րինէ աղայըպ տէօյիւնէճէքլէր տիր : Վէ անըն 'ա-
 զապընըն գօրգուսընտան ուզագտա տուրուպ՝ Վայ ,
 վայ սան , էյ պէօյիւք շէհր Պապէլ , էյ գուվ-
 վէթլի շէհր , չիւնքի 'ալէյհինէ օլան հիւքմ պիր
 11 սա'աթտա կէլտի՝ տէյէճէքլէր տիր : Վէ թիւճ-
 ճարը զէմին անըն իւղէրինէ աղայըպ հազին օլուր-
 12 լար , չիւնքի էմթը'ալարընը , Եա'նի ալթուռ վէ կիւ-
 միւշ վէ միւճէվհէրաթ վէ ինճու վէ զարիֆ գու-
 մաշ վէ էրզաւանի վէ իփէք վէ դըրմըզ մաթա'ը-
 նը , վէ հէր կէօնէ պուխուր աղաճը վէ հէր կէօնէ
 ֆիլ տիշի գապլար վէ հէր կէօնէ փէք դըյմէթլի
 աղաճ վէ պագըր վէ տէմիր վէ մէրմէրտէն օլան
 13 գապլար , Վէ տարչին վէ պուխուրլար վէ 'խօշ
 րաիհալը եաղ վէ քիւնլիւք վէ շէրապ վէ զէյթուռ
 եաղը վէ խաս ուն վէ պուղտայ վէ սըղըրլար վէ գօ-
 յուսլար վէ աթլար վէ արապալար վէ ճէսէտլէր
 14 վէ ինսան ճանլարընը քիմսէ սաթուռ ալմաղ : Վէ
 նէֆսինին արղու էթտիյի մէյվէլէր էլինտէն կիթ-
 տի , վէ էշեա ի նէֆսէ վէ զարիֆէնին ճիւմէսի
 էլինտէն կիթտի , վէ անլէրի արթըգ պուլամայա-
 15 ճագսըն : Պու շէյլէրին թաճիրլէրի քի անըն սէպէ-
 պիլէ զէնկին օլտուլար , անըն 'աղապընըն գօրգու-
 սընտան ուզագտա տուրուպ աղայարագ վէ հազին
 16 օլարագ տէյէճէքլէր քի՝ Վայ , վայ զարիֆ գու-
 մաշ վէ էրզաւանի վէ գըրմըզ էլպիսէ կիյինիպ՝
 ալթուռ վէ միւճէվհէրաթ վէ ինճու իլէ տօնանմըշ
 օլան օլ պէօյիւք շէհրէ . չիւնքի պու գատար զէն-

* Պ-՝ԷԷ՝ պահարաթ վէ խօշ

- 17 կենլիք պիր սա'տթատա խարապ օլտու : Վէ հեր կէմի ըհիսի վէ կէմի իլէ կիտէնլէրին ճիւմլէսի վէ կէմիճիլէր վէ տէնիզտէ պիլճիւմլէ իշ կէօրէնլէր ու-
- 18 զադտա տուրուպ , Աննն եանմասընն տիւմանըն կէօրտիւքլէրինտէ, ֆիզան էտիպ' Պու պէջիւք շէհրէ
- 19 պէնկզէր հա'նկը շէհր վար տըր' տէրլէր իտի : Վէ պաշխարը իւզէրինէ թօփրադ սաչըպ' աղշայարադ վէ հազին օլարադ , ֆէրեատ իլէ' Վայ , վայ օլ պէջիւք շէհրէ քի զիգըյմէթ էմթը'ասը վասըթա սըյլէ տէնիզտէ ճիւմլէ կէմի սահիպլէրի զէնկին օլ տուլար . չիւնքի պիր սա'տթատա խարապ օլտու :
- 20 Էյ սէմա , վէ էյ մուգատտէս ըհուլլէր վէ փէյ- զամպերլէր , անտէն տօլայը մէսրուր օլունըլ , զի- րա Ալլահ անտէն ինթիգամընըլ տլոր' տէրլէր իտի :
- 21 Վէ պիր գուվլէթլի մէլէր պիր պէջիւք տէյիր- մէն թաշը կիպի պիր թաշ գալտըրըպ' տէնիզէ ա- թարադ, տէտի քի' Օլ պէջիւք շէհր Պապէլ պէջ- լէ շիտտէթլէ աթըրըպ' արթըգ հիչ պուլընմոյա-
- 22 ճադ տըր : Վէ սէնտէ թանպուրճըլար վէ խանէն- տէլէր վէ նէյզէնլէր վէ պօրուզէնլէր սէտաօր ար- թըգ իշիտիլմէյէճէք տիր , վէ սէնտէ արթըգ հիչ պիր սէնա'աթըն պիր ուսթատը պուլընմոյըպ' սէն- տէ արթըգ տէյիրմէն սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր .
- 23 Վէ սէնտէ արթըգ գանտիլ զիյաօր կէօրիւնմէյէ- ճէք . վէ սէնտէ արթըգ կիւվէյի վէ կէլին սէսի ի- շիտիլմէյէճէք տիր , չիւնքի սէնին թաճըրլէրին զէ- մինին քիւպէրասը իտիլէր . զիրա սէնին սիհրլէրին
- 24 իլէ ճիւմլէ միլլէթլէր իզալ օլունտուլար : Վէ փէյ- զամպերլէր իլէ մուգատտէսլէրին վէ զէմին իւզէ-

րինտէ պիլծիւմէ գաթլ օլունանլորըն գանը անըն
իշինտէ պուլունտու :

ՊԱՊ 19

- 1 Վ է պու շէյլէրտէն ոօնկրա , Հալէլուեա . խէլաս վէ
համտ վէ 'իզդէթ վէ գուտրէթ [Բապպ] Ալլահըմըզա
- 2 մասսուս տըր . Չիւնքի անըն հիւքմլէրի հագդ վէ
'ատլ տըր , զիրա քէնտի զինասը իլէ զէմինի իֆ-
սաս էտէն պէօյիւք Ֆահիշէ 'ալէյ հինէ հիւքմ' էյ-
լէյիպ' քէնտի գուլլարընըն գանընըն ինթիգամընը
*անտէն ալտը՝ տէյիւ սէմասու խայլի ճէմա'ա-
- 3 թըն 'աղիմ' սէսինի իշիթտիմ : Վ է իքինճի տէֆ'ա
Հալէլուեա տէտիլէր . վէ անըն տիւմանը էպէտ
- 4 իւլ ապատ եօգարը չըգար : Վ է եիրմի տէօրթ
իիթիյար իլէ տէօրթ զիրուհ եէրէ գափանըպ'
թտիթտա օթուբան Ալլահա սէճտէ գըլարագ'
- 5 Ամին . հալէլուեա՝ տէտիլէր : Վ է թախթտան , էյ
պիլծիւմէ գուլլարը վէ անտէն գօրգանլար , քիւ-
չիւքլէր վէ պէօյիւքլէր , Ալլահըմըզա համտ ու սէ-
- 6 նա էյլէյինիզ՝ տէյիւ պիր սէս չըգար : Վ է խայլի
ճէմա'աթըն սէտասը , վէ չօգ սուլարըն սէտասը ,
վէ գուվվէթլի կէօք կիւրիւլթիւլէրինին սէտասը
կիպի՝ Հալէլուեա , զիրա հէր շէյէ գատիր Բապպ
- 7 Ալլահ սալթանաթ էտիյօր : Շատ ու մէսրսըր օլուպ'
անա համտ էտէլիմ . զիրա Գուզունըն տիւյիւնիւ
կէլտի , անըն զէվճէսի տախի հազըրլանար՝ տէյիւ
- 8 *եպալար իշիթտիմ : Վ է փաք վէ փարլագ զարիֆ

* Եւան . եէտինտէն

- գումանշ կիյնմէքիք անա իհասն օլունտու, չիւն-
քի զարիֆ գումանշ մուգատտէսլէրին սալահը տըր:
9 Վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, նէ միւպարէք տիր
Գուգունըն տիւյիւնիւնիւն զիյաֆէթինէ տա՝վէթ
օլունմուշ քիմնէլէր. հէմ պանա տէտի քի՝ Պուն-
10 լար Ալլահըն հազգ սէօզլէրի տիր: Վէ պէն անա
սէճտէ գըլմագ իչիւն, անըն ալազլարընա գափան.
տըղըմտա, պանա՝ Սազըն էթմէ, պէն սէնին վէ շէ-
հատէթ ի Դասյը թութմագտա օլան սէնին պիրա-
տէրլէրինին խրտմէթ բէֆիգի իմ. Ալլահա սէճտէ
էյլէ՝ տէտի. զիրա շէհատէթ ի Դաս նիւպուվվէթին
բուհու տըր:
- 41 Վէ սէմայը աշըմըշ կէօրտիւմ, վէ իշթէ պիր պէ-
յազ աթ վար իտի, վէ անըն իւզէրինէ բաքիպ օլանա՝
Սատրգ վէ Հազգ տէնիլի. վէ 'ատուլէթլէ հիւքմ՝
42 վէ հարպ էտէր: Վէ կէօզլէրի աթէշ 'ալէվի կիպի
օլուպ՝ պաշը իւզէրինտէ չօդ թաճլար պուլընա-
րագ, քէնտիսինտէն մա՝տա քիմնէնին պիլմէտիյի
43 մուհարրէր պիր իսմի վար իտի: Վէ գանա պոյան-
մըշ պիր լիպաս կիյնմիշ օլուպ, ֆէլամ Ուլլահ
իսմիլլէ միւսէմմա տըր:
- 44 Վէ սէմատա պուլընան ճիւնուտ պէյաղ աթլա-
րա բաքիպ վէ պէյաղ վէ փաք զարիֆ գումանշը լա-
պիս օլարագ, անըն արտընճա կիտիյօրլար բտը:
- 45 Վէ անըն աղզընտան թաիֆէլէրի վուրմագ իչիւն
պիր քէսքին գըլըճ չըգայօր իտի. քէնտիսի տաթի
անլէրէ տէմիր 'ասա իլէ *հիւքիւմէթ էտիպ՝, հէր
շէյէ գատիր Ալլահըն խըշմ ու զաղապը շէրապընըն

- 16 մա'սէրէսինտէ պոսաճագ տըր : Վէ լիպասը իւզէ-
րինտէ վէ պուտու իւզէրինտէ ՄԷԼԻՔ ԻԻԼ ՄԻԻ.
ԼՈՒՔ ՎԷ ՐԱՊՊ ԻԻԼ ԷՐՊԱՊ տէյիւ մուհարբէր
իսմի վար իտի :
- 17 Վէ կիւնէշտէ տուրան պիր մէլէք կէօրտիւմ . օլ
տախի պիւլէնտ ազազ իլէ նիտա էտէրէք , սէմանըն
- 18 օրթաորնտա ուչան ճիւմլէ գուշլարա , կէլին , 'ազիմ'
Ալլահըն զիյաֆէթինէ ճէմ' օլուն' թա քի միւլուքըն
էթինի վէ պին պաշլուզըն էթինի վէ գուվլէթլիլէ-
րին էթինի վէ աթլար իլէ իւզէրլէրինէ ըաքիպ օլան-
լարըն էթինի վէ ճիւմլէ հիւրր իլէ գուլ վէ քիւչիւք
իլէ պէյիւք ճիւմլէսինին էթինի եէյէսինիլ տէտի :
- 19 Վէ ճանավար իլէ միւլուք ը զէմին . վէ անլէրին
ճիւնուտլարընըն աթա ըաքիպ օլան իլէ վէ անըն
ճիւնուտլ իլէ մուհարէպէ էթմէյէ ճէմ' օլտրգլա-
- 20 ըընը կէօրտիւմ : Վէ օլ ճանավար վէ անըն էօ-
նիւնտէ 'ալամէթլէր իճրա էտիպ' անլէրին վասրթա-
սըյլէ ճանավարըն տամղասընը գապուլ էտէնլէրի
վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ էյլէյէնլէրի իզլալ է-
տէն քեազիպ փէյղամպէր անըն իլէ պէրապէր թու-
թուլտու . իքիսի տէ քիւքիւրտ իլէ եանտն աթէշ
- 21 կէօլիւնէ տիրի տիրի աթլտըլար : Վէ պազըյիսի
աթա ըաքիպ օլանըն աղզընտան չըգան գըլըճ իլէ
գաթլ օլունտուլար , վէ անլէրին էթինտէն ճիւմլէ
գուշլար տօյտուլար :

- 1 Վէ էլէնտէ հավիյէնին անախթարը վէ պիր պէօ-
յիւք զինճիր պուլընարագ' սէմատան նիւզուլ է-

- 2 տէն պիր մէլէք կէօրտիւմ, վէ էփտէրհայը՝ օլ դատիմ երլանը, քի իպլիս վէ Շէյթան տըր, թու-
թուպ անը պին սէնէ միւտտէթ իչիւն պաղլաւը,
- 3 վէ անը հալիյէյէ աթըպ վէ դափայըպ՝ իւզէրինի միւհրէտի, թա քի արթըզ պին սէնէ թէմամ օլ մայընճա թաիֆէլէրի իզլալ էթմէյէ. վէ անտէն սօնկրա պիր ազ վազըթ իչիւն չէօզիւլէ կէրէք տիր,
- 4 վէ թաիթլար կէօրտիւմ, վէ իւզէրլէրինտէ օ. թուրտուլար, վէ անլէրէ հիւքմ սէլահիյէթի վէ-
րիլտի, վէ ճանաւարա վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ էթմէյիպ՝ անլարընտա վէ էլլէրի իւզէրինտէ տամ զայը դապուլ էթմէյէրէք, Յիսուսուն շէհատէթի վէ Ալլահն քէլամը իչիւն գաթլ օլունան քիմսէլէրին ճանլարընը կէօրտիւմ, պունլար եաշայըպ՝ ֆրիստոս իլէ պէրապէր օլ պին սէնէ միւտտէթ սալթանաթ
- 5 էթտիլէր: Լաքին էմվաթըն պագըլայէսի օլ պին սէ-
նէ թէմամ օլմայընճա տիրիլմէտիլէր. պիրինճի գը-
- 6 յամէթ պու տըր: Պիրինճի գըլյամէթտէ հիսսէսի օլան քիմսէ մուպարէք՝ վէ մուգատտէս տիր. պուն-
լարըն իւզէրինէ իքինճի էօիւմիւն հիւքիւմէթի եօզ տըր, անճագ անլէր Ալլահն վէ ֆրիստոսուն քեա-
հինլէրի օլուպ՝ անըն իլէ պէրապէր պին սէնէ սալ-
թանաթ էտէճէլլէր տիր:
- 7 վէ պին սէնէ թէմամ օլարգտա՝ շէյթան քէն.
- 8 տի զընտանընտան սալը վէրիլիպ, Զէմինին տէօրթ
թէօշէսինտէ օլան թաիֆէլէրի, էսաի Եաճուճ վէ
Մաճուճը, քի միգտարը տէնիլ գումու կիպի
տիր, անլէրի իզլալ վէ մուհարէպէյէ ճէմ՝ էթ-
- 9 մէյէ չըգաճագ տըր: Վէ բու ի զէմինէ չըգըպ մու-
գատտէսլէրին օրտուսընը վէ մահպուպ շէհրի իհա.

- Թէ էթաիլեր . վէ Ալլահ թարաֆընտան սէմատան
- 10 աթէշ էնիպ անլերի թէլէֆ էթաի : վէ անլերի
իզլալ էտէն իպլիս՝ ճանավար վէ քեաղիպ փէյղամ
պերին պուլընտըղարը աթէշ վէ քիւքիւրտ կէօ-
լիւնէ աթըլտը , վէ կէճէ կիւնտիւղ էպէտ իւլ ա-
պոտ թա՛ղիպ օլունաճագլար տըր :
- 11 վէ պիր պէյիւք պէյաղ թախթ վէ իւղէրինտէ
օթուրանը կէօրտիւմ , անըն հուզուրընտան զէմին
իլէ սէմա ֆիրար էտիպ՝ անլերէ պիր մահալ պու-
- 12 լընմատը : վէ էմվաթը , քիւչիւքլերի վէ պէյիւք-
լերի , Ալլահըն հուզուրընտա տուրուր կէօրտիւմ .
վէ քիթապլար աչըլտը , վէ Հայաթ քիթապլար
տիկէր պիր քիթապ աչըլտպ՝ էմվաթ քիթապլար-
տա մուհարրէր օլան շէյլէր իւղէրինէ 'ամէլլէրինէ
- 13 կէօրէ հիւքմ օլունտուլար : վէ տէնիզ քէնտի
տէրուհինտէ պուլընտան էմվաթը թէսլիմ էթաի ,
էօլիւմ վէ հափիյէ տախի քէնտիլէրտէ պուլընտան
էմվաթը թէսլիմ էյլէտիլէր . վէ հէր քէս ա՛մալը-
- 14 նա կէօրէ հիւքմ օլունտուլ : վէ էօլիւմ իլէ հափի-
յէ աթէշ կէօլիւնէ աթըլտըլար . իքինճի էօլիւմ
- 15 պու տըր : վէ հէր քիմ քի հայաթ քիթապընտա
գայա օլունմուշ պուլընմատը իսէ , աթէշ կէօլիւ-
նէ աթըլտը :

- 1 վէ եէնի պիր սէմա իլէ եէնի պիր զէմին կէօր-
տիւմ , չիւնքի էվլէլքի սէմա իլէ էվլէլքի զէմին
- 2 կէչտի իտի , վէ արթըգ տէնիզ եօղ իտի : վէ [պէն
Եուհաննա] մուգատտէս շէհրի , եա՛նի եէնի Երու-

- շաղկմի, դէվճի իշխն միւղէլէն պիր կէլին կիպի
հազըրլանմըշ օլարադ, Ալլահ թարաֆընտան սէ.
3 մատան էնմէքտէ կէօրտիւմ: Վէ սէմատան պիր
պէօյիւք սէտա իշիթտիմ քի՝ իշթէ Ալլահն մէս.
քէնի ինսան իլէ օլուպ՝ Օ տնլէր իլէ սաքին օլա.
ծադ տըր, վէ տնլէր անըն գալմը օլուպ՝ Ալլահ
քէնտիսի անլէրին Ալլահն օլարադ, անլէր իլէ պէ.
4 բապէր օլածադ տըր: Վէ [Ալլահ] անլէրին կէօլլէ.
րինտէն պիւթիւն կէօղ եաշընը սիլէճէք, վէ էօ.
լիւմ արթըգ օլմայաճադ, վէ արթըգ հիւզն վէ
ֆէրեատ վէ աղըր պուլընմայաճադ տըր. զիրա էվ.
5 վէլքի շէյլէր կէչտի՝ տէր իտի: Վէ թախթա օ.
թուրան՝ իշթէ հէք շէյի եէնի եափարըմ՝ տէտի.
վէ պանտ տէտի քի՝ էազ, զիրա պու սէօլլէր
6 հազգ վէ սատըգ տըր: Վէ պանտ տէտի քի՝ թէ.
մամ օլտու. Ալֆա վէ Օմէղա, իպթիտա վէ ին.
թիհա պէն իմ. պէն սուսայան քիմսէյէ հայաթ
սուլունըն փունկարընտան մէճանէն վէրէճէլիմ:
7 Ղալիպ օլան՝ ճիւմլէ շէյլէրի թէվէրրիւս էտէճէք,
վէ պէն անըն Ալլահն օլաճաղըմ, օլ տախի պէնիմ
8 օղլում օլաճադ տըր: Լաքին գօրդադ վէ իմանսըզ
վէ մէքրուհ վէ գաթիլ վէ զինաքեար վէ սիհրպազ
վէ փութփէրէսթ վէ ճիւմլէ քեաղիպ օլանլարըն
հիստէսի աթէշ վէ քիւքիւրտ իլէ եանսն կէօլլէն
իշինտէ օլաճադ տըր. իքինճի էօլիւմ պու տըր:
9 Վէ եէտի սօն պէլլար իլէ տօլու եէտի թասը
թութան եէտի մէլէքտէն պիրի եանըմա կէլիպ, պա.
նա խիթապէն՝ կէլ, սանա Գուզընըն զէվճէսի օ.
10 լան կէլինի կէօսթէրէլիմ՝ տէտի: Վէ բուհտա
պէնի պէօյիւք վէ եիւքսէք պիր տաղա կէօթիւ.

- րիւպ, ու [պէօյիւք] շէհրի, եա'նի մուգատտէս
 Երուշաղիմի Ալլահ թարաֆընտան սէմատան նիւ
 41 զուլ էթմէքտէ պանա կէօթէրտի: Վէ իւզէրին-
 տէ Ալլահն ճէլալի պուլունուպ' նուրու փէք գըյ-
 մէթլի թաշա, եա'նի պիլլուր կիպի բուշէն եէշիմ'
 42 Թաշնա պէնկզէր իտի: Վէ անըն պէօյիւք վէ եիւք-
 սէք պիր սուրը՝ վէ օն իքի գափուսը, վէ գափու-
 լար իւզէրինտէ օն իքի մէլէք վէ եաղըլը իսմէր
 վար իտի, պունլար տախի պէնի իօրայէլին օն իքի
 43 սըպթընըն իսմէրի իտի: Շարգ թարաֆընտան իւշ
 գափու, վէ շըմալ թարաֆընտան իւշ գափու,
 վէ ճէնուպ թարաֆընտան իւշ գափու, վէ զարպ
 44 թարաֆընտան իւշ գափու վար իտի: Վէ շէհրին
 սուրընըն օն իքի թէմէլի օլուպ' անլէրտէ Գու.
 45 զունըն օն իքի բէսուլընըն * իսմէրի վար իտի: Վէ
 պանա խիթապ էտէնին էլինտէ՝ շէհրի վէ գափու.
 լարընը վէ սուրընը էօլչմէք իչիւն՝ պիր ալթուն
 46 գամըշ վար ըտը: Վէ շէհր միւրէպպա՝ օլուպ' թու-
 լը 'արզընա միւսսալի տիր. վէ Գէլէ+ շէհրի ու գա-
 մըշ իլէ էօլչտիւքտէ, օն իքի պին օգ աթըմը կէլ-
 տի. թուլը վէ 'արզը վէ իրթիֆա՝ը միւսսալի տիր:
 47 Վէ անըն սուրընը էօլչտիւքտէ՝ ինսան էօլչիւսիւ,
 եա'նի մէլէլին էօլչ-սիւլէ եիւզ դըրգ տէօրթ
 48 զըրա՝ կէլտի: Վէ սուրընըն պինասը եէշիմտէն օ-
 լուպ' շէհր փաք սիրչայէ պէնկզէր խալիս ալթուն
 49 իտի: Վէ շէհրին սուրընըն թէմէլլէրի էնվա'ի զի.
 գըյմէթ թաշլար իլէ միւզէյէն օլուպ' պիրինճի
 թէմէլ եէշիմ', իքինճիսի կէօք եագուլթ, իւշիւնճիւ.

* Պա'ւաւ՝ օն իքի իսմէրի

- 20 սիւս պալղամի , տէօրտիւնճիւսիւ զիւմբիւտ , Պէշին .
ճիսի 'ազիգ , ալթընճըսը գըրմըզը 'ազիգ , եէտին .
ճիսի զէպէրճէտ , սէքիզինճիսի պէղատի , տօգու .
զընճըսը սարը եագութ , օնունճըսը սարըճա զիւմ-
բիւտ , օն պիրինճիսի մօր եագութ , օն իքինճիսի
- 21 ճէպէլէգուլմ 'իտի : Վէ օն իքի գափուլարը օն իքի
ինճու 'իտի , Տէր պիր գափու պիր ինճուտէն 'իպա-
րէթ 'իտի . շէհրին մէյտանը տախի շէֆֆաֆ սիր .
- 22 չայէ պէնկզէր խալիս ալթուն 'իտի : Վէ իչինտէ հէյ-
քէլ կէօրմէտիմ . զիրա շէր շէյէ գատիր Բապպ Ալլահ
- 23 վէ Գուզու անըն հէյքէլի տիր : Վէ շէհրին քէնտի-
սինէ զիյա վերմէլէրի իչիւն կիւնէշէ եա ալա իհ-
թիյաճը եօգ տըր . զիրա Ալլահըն ճէլալի անը թէն .
- 24 վիր էտէր , վէ գանտիլի տախի Գուզու տըր : Վէ
[խէլլա պուլան] թաիֆէլէր անըն նուրու իլէ կէզէ-
ճէքլէր , միւլուքը զէմին տախի շան ու շէօհրէթլէ-
- 25 րինի անըն իչինէ կէթիբէճէքլէր տիր : Վէ գափու-
լարը կիւնտիւզիւն ապա գափանմայաճաղլար . չիւն .
- 26 քի օրատա կէճէ օլմայաճաղ տըր : Վէ թաիֆէլէրին
շան ու շէօհրէթլէրինի անըն իչինէ կէթիբէճէքլէր
- 27 տիր : Վէ անըն իչինէ նափաք պիր շէյ էթն , եա
խօտ մէքրուհաթ վէ քիզպի իրթիքեապ էտէն աա-
լա իիրմէյիպ' անճաղ Գուզունըն հայաթ քիթա-
պընա գայտ օլունանլար փէթէթէթէր Դէր :

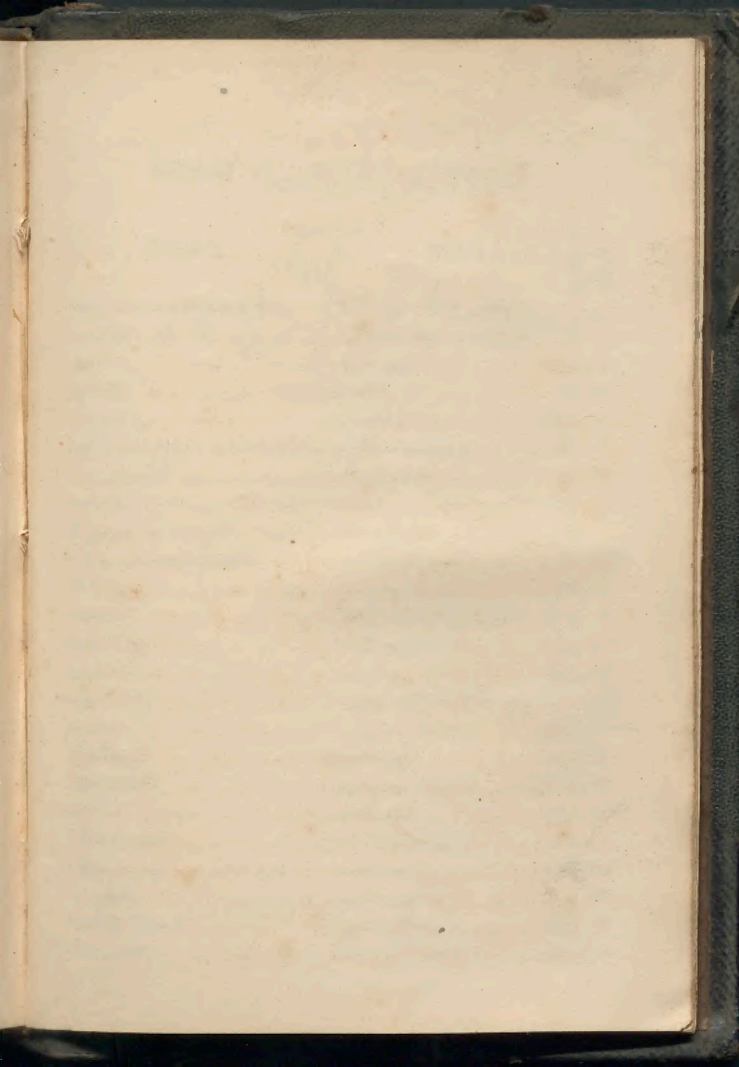
ՊԱՊ 22

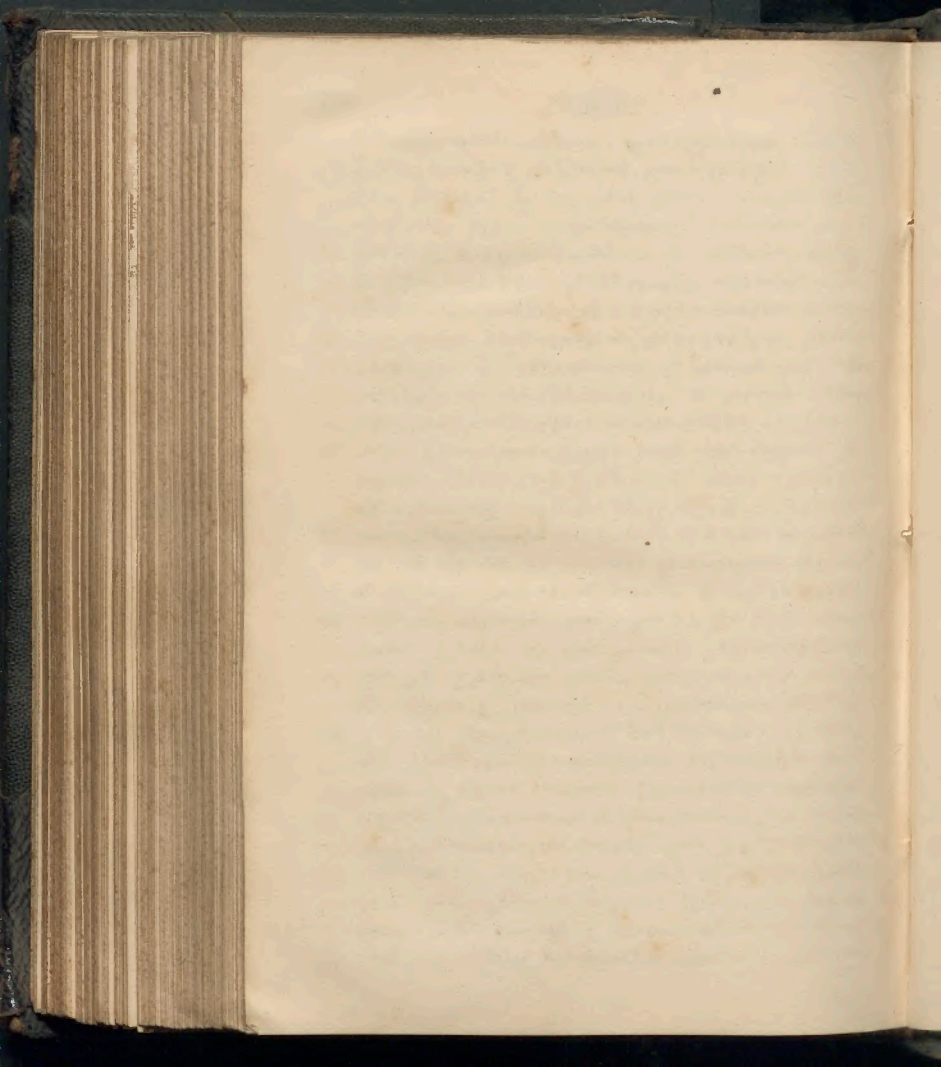
- 1 Վէ պանա պիլուր կիպի պէրրաղ օլարաղ , Աւ-
լահըն վէ Գուզունըն թաիթընտան ագար հայաթ
- 2 սուլունըն [փուք] ըրմաղըն կէօսթէրտի : Օլ շէհրին
մէյտանընտա վէ ըրմաղըն իքի թարաֆընտա օն

- իբի մահաուլ վերիւր վէ հէր այ մէյվէսինի կէթի-
րիւր հայաթ աղաճը վար իտի . վէ օլ աղաճըն եափ .
- 3 րազլարը թաիֆէլէրին շիֆասը իչիւն տիր : վէ
արթըդ հիչ պիր լա'նէթ օլմայաճագ տըր . վէ Աւ-
լահն վէ Գուզունըն թաիթը անտէ օլուպ' դոււ-
- 4 լարը տաիի անա 'իպատէթ էտէճէքլէր տիր : վէ
անըն տիտարընը կէօրէճէքլէր , իսմի տաիի անլէրին
- 5 անլարը իւզէրինտէ օլաճագ տըր : վէ օրատու կէ-
ճէ օլմայաճագ տըր . վէ գանտիլէ եա կիւնէշ զի-
յասընա իհիթիյաճլարը եօդ տըր . զիրա անլէրի
Բապպ Ալահ թէնվիր էտէր , վէ էպէտ իւլ ապատ
սալթանաթ էտէճէքլէր տիր :
- 6 վէ պանա տէտի քի' Պու սէօզլէր սատըդ վէ
հագգ տըր . վէ մուգատտէս փէյղամպերլէրին Աւ-
լահը Բապպ' 'ան գարիպ մութլագա վուգու' պու-
լաճագ շէյլէրի գուլլարընա կէօսթերմէք իչիւն քէն .
- 7 տի մէլէյինի իրսալ էյլէտի : իշթէ թէզ կէլիրիմ .
նէ միւպարէք տիր պու քիթապըն նէպուվվէթ սէօզ-
լէրինի հըֆզ էտէն քիմնէ :
- 8 վէ պէն Եուհաննա պու շէյլէրի կէօրէն վէ իշի-
տէն իմ , վէ կէօրիւպ իշիթաիյիմտէ' պանա պու
շէյլէրի կէօսթերէն մէլէյէ սէճտէ գըլմագ իչիւն
- 9 այագլարընա գափանտըմ : Օլ տաիի պանա տէտի
քի' Սագըն էթմէ , զիրա պէն սէնին վէ պիրատէր-
լէրին օլան փէյղամպերլէրին վէ պու քիթապըն
սէօզլէրինի հըֆզ էտէնլէրին խըտմէթ ըէֆիգի իմ' .
- 10 Ալահա սէճտէ էյլէ : վէ պանա տէտի քի' Պու
քիթապըն նիւպուվվէթինին սէօզլէրինի միւհըրլէմէ ,
- 11 զիրա վագըթ եագըն տըր : Հագգսըզլըդ էտէն եի-
նէ հագգսըզլըդ էթսին , վէ մուրտար օլան' եինէ

- մուրտար օլտուն , վէ սալիճ օլտն եինէ սալիճ օլտուն ,
 42 վէ մուգատտէս օլտն եինէ մուգատտէս օլտուն , իշթէ
 թէզ կէլիրիմ , վէ հէր քէսէ քէստի 'ամէլինէ կէօ .
 րէ վէրմէք իշիւն միւքեաֆալթըմ եանըմտու տըր :
 43 Ալֆա վէ Ոմէզա , իպթիտա վէ ինթիհա , էվլէլ
 44 վէ Ախիր պէն իմ : Նէ միւպարէք տիր անըն էվա-
 միրինի իճրա էտէնլէր քի հայաթ աղաճընա հազգ .
 45 լարը օլուպ' գափուլարտան շէհրէ կիրէլէր : Ամմա
 քէօփէքլէր վէ սիհրպաղար վէ զինաքեարլար վէ
 գաթիլլէր վէ փութփէրէսթլէր վէ քիզպի սէվիպ
 իրթիքեապ էտէնլէրին ճիւմլէսի խարիճ տիրլէր :
 46 Պէն Յիսուս պու շէյլէրի սիզէ քիլիսէլէրտէ շէ-
 հատէթ էթմէք իշիւն մէլէյիմի իրսալ էյլէտիմ .
 պէն Տաուտըն ապը վէ նէսլի օլուպ' օլ րուշէն
 47 սապահ էըլտըզը իմ : Վէ Բուհ վէ կէլին' կէլ տէր .
 լէր . վէ իշիտէն' կէլ տէսին . վէ սուսայան կէլին ,
 վէ իսթէյէն' հայաթ սույուռտան մէճճանէն ալըն :
 48 [Զիրա] պէն պու քիթապըն նիւպուվէթ սէօզ
 լէրինի իշիտէն հէր պիր քիմնէյէ շէհատէթ էտէ-
 րիմ քի' էյէր պիր քիմնէ պուշլարա զամմ էտէր .
 սէ , Ալլահ օլ քիմնէյէ պու քիթապտա մուհար-
 49 րէր օլան պէլլարը զամմ էտէճէք տիր : Վէ էյէր
 պիր քիմնէ պու նիւպուվէթին քիթապընըն սէօզ
 լէրինտէն իխրաճ էտէրսէ , Ալլահ անըն նասիպինի
 հայաթ քիթապընտան վէ մուգատտէս շէհրտէն վէ
 պու քիթապտա մուհարրէր օլան շէյլէրտէն իւ-
 20 րաճ էտէճէք տիր : Պու շէյլէրի շէհատէթ էտէն'
 Պէլի , թէզ կէլիրիմ' տէյօր : Ամին , եա Բապպ
 21 Յիսուս , կէլ : Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն 'ինա-
 յէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլտուն : Ամին :

ԽԱԹԱ ՎԷ ԻՍԼԱՀ ՃԵՏՎԵԼԻ

ԽԱԹԱ	ԻՍԼԱՀ	Պարբերական	Պարբերական
պաշ քեահիններ իլէ	ճիւմէ պաշ քեա-		
գալմըն ճիւմէ	հիններ իլէ գալմըն	4	1
քիմ	հեր քիմ	12	9
էթմիշ	էտէն	20	17
Հէլֆի	Հալֆա	27	26
իշիթմէտիլէր տէտի	իշիթմէտիլէր	40	8
միւշվէրէթ	մէշվէրէթ	71	17
տէտի	տէտի	88	5
թարլա	թարլա	93	5
տէոյտիւրտիւքտէն	տէոյտիւրտէն	94	23
շիմէք	շիմէք կիպի	98	11
սապահ	սապահ փէք էրքէն	103	6
իպն Ալլահ իւլ	իպնուլլահ իլ	113	23
կէլիպ	կէլմիշ ղուպ	122	12
պիրի սին	պիրի սին տէյօրլար	127	30
տէտի	տէտի տէտի	128	19
օլմաղլէ	օլմաղլէ	130	21
պէշարէթ	պու պէշարէթ	150	12
ատէմ	ատէմին	154	19
էթտիյինի	նէ էթտիյինի	184	14
օթուրուպ	տուրուպ	192	23
օլ յըտը	օլա- յըտը	19	30
Եուհաննա	Եուհաննա	194	7
Թարաֆա	Թարաֆա	208	30

ԽԱԹԱ	ԻՍԼԱՀ	Սաբաթ	Սաբաթ
Զիրա	Իմոտի	220	15
Հինիք	Էօլչէք	222	23
Քիւլէ	Քօր	231	
սէօյլէտիյինի	[քէնտիլէրինէ] սէօյ -	(5, 29)	
	լէտիյինի	273	44
Խալգ	Խալգ	275	27
փէտէրիմ	փէտէր	284	25
գալլգլարը	գալլգլար	287	20
ճիհէթէ	վէճհէ	290	1
քէնտիսի	քէնտիսի տախի	292	45
անլէրէ՝ Սիզէ սէօյլէտիմ	անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ		
	շիմոտի սէօյլէտիմ	303	28
պէն	անը	322	45
էթմէք իսթէրսէ	էտէրսէ	304	40
թէսվիյէ էտէրսինիլ	տէրսինիլ	318	30
նէ	նէ	319	9
պու ատէմէ	պուհա	355	44
րէֆ'ի ավաղ իլէ Ալլահա	Ալլահա րէֆ'ի ավաղ		
	իլէ	359	8
էտէն	էտէր	380	43
կէլտիյինէ	կէլտիյինտէ	383	42
կէլտիյինտէ	կէլտիյինէ	431	44
րէիս	րէիսի	431	1
պէլքի	պիլ քի	479	41
միւհթաճ մի	մի միւհթաճ	538	20
շէյ	շէյի	576	22
Խալաղ էյլէտիյի	Էլլաղ էյլէտիյի	578	45

ԽԱԹԱ	ԻՍԼԱՀ	Ս ԳԼՈՒԹ ԳԼՈՒԹ	Պ ԳԼՈՒԹ
Գլէմէսի	Գլէմէս	597	16
Էտէսինիզ	Էտինիզ	608	26
Իհլի	Էհլի	613	24
Անլէր	Չիւնքի անլէր	662	9
օլունա	օլունտու	671	19
օլաճաղըմըզ	օլաճաղըմըզ	715	24

